༄༅།། འཁྲུངས་རབས་དེབ་ཐེར་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ།

སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པའི་རྣམ་ཐར། སྟོད་ཆ།

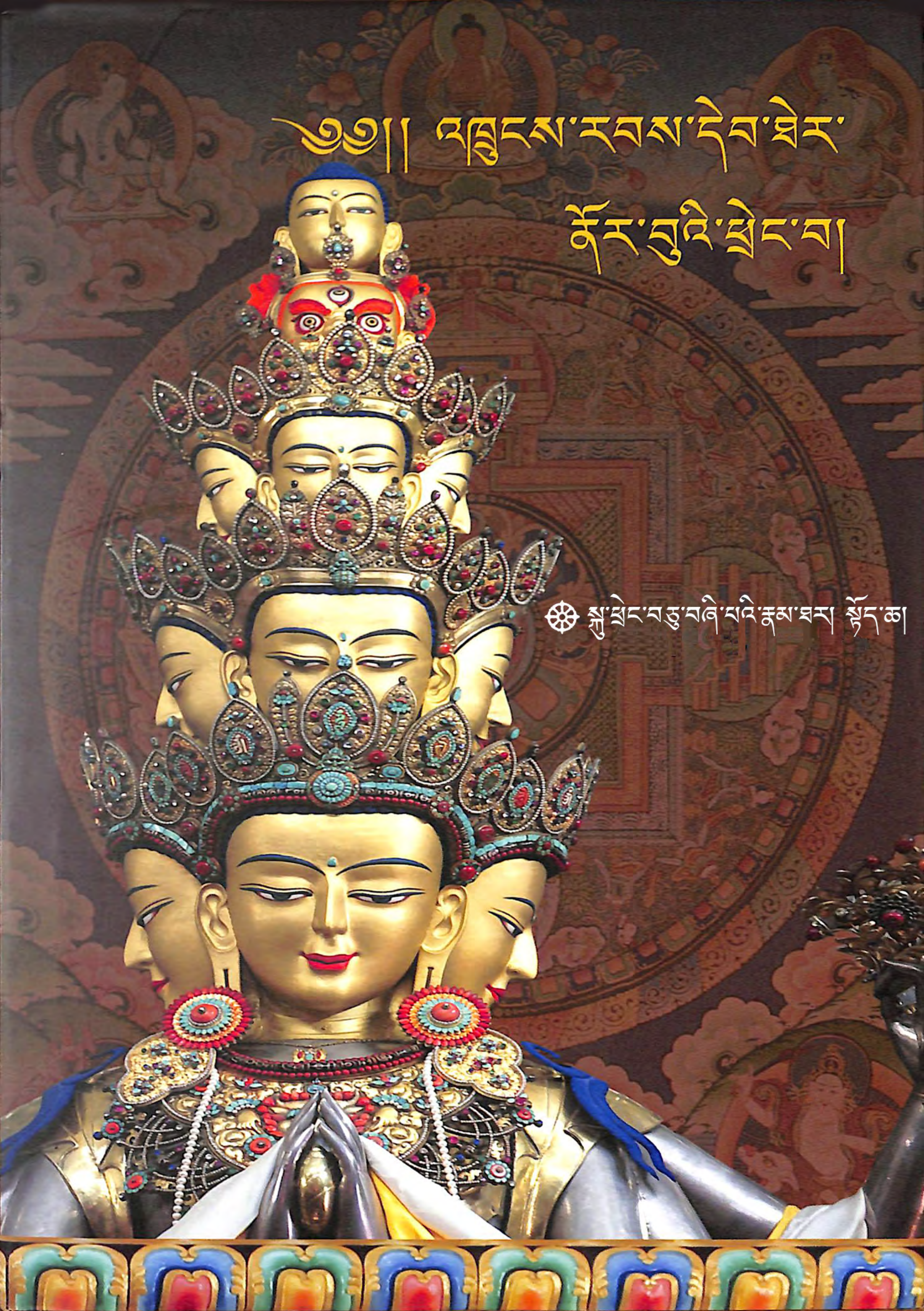

མདུན་རིས་ཀྱི་འགྲེལ།

རིག་གནས་གསར་བརྗེ་མ་བྱུང་གོང་གནས་ཚུང་གིས་ཇ་ས་ནས་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་རབ་གནས་དགོས་པའི་ལུང་ཕུལ། རབ་གནས་ལན་འགར་མཛད་ཅིང་མཐའ་ལམ་དུ། མགོན་པོ་མཆོག་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཕེབས། རང་བྱུང་ལྷ་ལྡན་གྱིས་ཡར་ཕེབས་ཞེས་པའི་བརྡ་མཛད། སྐུའི་མགུལ་དུ་འཁྱུད་ཅིང་ཐུགས་ལ་དགྱེས་ཚོར་འཁྲུངས། རང་བྱུང་ལྷ་ལྡན་གྱིས།བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་མགོན་པོ་མཆོག་དང་ལྷན་ཅིག་གསུངས་པར་སྨིས། དེ་ནི་ "རང་བྱུང་ལྷ་ལྡན་གྱིས་སེམས་ཤུགས་མ་ཆག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་འདུག" ཅེས་གསུངས། ༡༩༨༨ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་རང་བྱུང་ལྷ་ལྡན་གཏོར། དེའི་དབུ་ཞལ་དུ་མ་ཇ་སར་འཁྱོར་བ་གཟུངས་སུ་ཕུལ་ཏེ་མདུན་རིས་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ ༡༩༧༠ ལོར་བཞེངས། རབ་གནས་ ༧ གོང་ས་མཆོག་གིས་མཛད། སླད་བོད་དུ་གདན་ཞུའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཞལ་ཤར་གཟིགས་ཀྱིས་ཇ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེ་ལྟར་མདུན་རིས་ལ་བྱིན་རླབས་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་གཉིས་ཀ་ལྡན། ཞིབ་ཏུ་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ་དུ་གཟིགས།

༢༠༡༥_༣_༢༩

༄༅། །འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་རྣམ་སྤྲུལ་
རིམ་བྱོན་གྱི་འཁྲུངས་རབས་དེབ་ཐེར་ནོར་བུའི་
ཕྲེང་བ་བཞུགས་སོ། །

དེབ་ཕྲེང་དགུ་པ།

སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པའི་རྣམ་ཐར།

སྟོད་ཆ།

མདོ་སྨད་༧སྐུའི་གྲྭ་སྟོན་གོ་སྒྲིག་ཚོགས་ཆུང་ནས་པར་འགྲེམས་བྱས།

རྩོམ་པ་པོ། ཤེས་རབ་དར་རྒྱས།
པར་གཞི་རྟུས་འགོད་པ། ཨ་མཆོག་སྒྲིན་པ་ཡར་འཕེལ།
རྒྱབ་ཤ་རྟུས་སྟོན་པ། ཤེས་རབ་དར་རྒྱས།
རྒྱབ་ཤ་རྟུས་འགོད་པ། ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ།

༄། །འཁྲུངས་རབས་དེབ་ཐེར་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ། པོད་དགུ་པ།

བོད་ལྗོངས་མདོ་སྨད་ཚོལ་ཁའི་༧སྐྱུའི་གྲུ་སྟོན་གོ་སྒྲིག་ཚོགས་ཆུང་ནས་པར་འགྲེམས་བྱས།

པར་དབང་། མདོ་སྨད་དབུས་ཀྱི་ཁྲབ་རྒྱུན་ལས་ཁང་ལ་ཡོད།
ཡིག་ཐོག་ཆོག་མཆན་མེད་པར་དྲ་རྒྱ་སོགས་སུ་ཆ་ཚང་ངམ་ཚན་འགོད་སོགས་མི་རུང་།

བོད། སྟོད་ཆ།
བརྗོད་བྱ། རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་བཞི་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་མཛད་རྣམ།
རྗོད་བྱེད། དཀྱུས་ཚིག་ལྷུག་མ་དང་། ལུང་ཚིག་བཅད་ལྷུག་རེས་མེད།
ཡིག་གཟུགས། Monlam Uni OuChan2
དཀྱུས་ཚིག་ཡིག་ཚད། 15
ལུང་ཚིག་ཡིག་ཚད། བྱིངས་ 13 དང་། འདྲེན་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ 14
དེབ་ཚད། 6.2 x 9.2 in.
པར་སྐྲུན། སྤྱི་ལོ་ 2015 ལོ། པར་གཞི་དང་པོ།
པར་ཐེངས། སྤྱི་ལོ་ 2015 ལོ། པར་ཐེངས་དང་པོ།
པར་གྲངས། 1500
པར་ཁང་། ལྡི་ལི། Archana. www.archanapress.com
ISBN: 978-81-931323-8-8

༄༅།། བོད་ལྗོངས་མདོ་སྨད་ཆོལ་ཁའི་ ༸སྐུའི་རྒྱ་སྟོན་གོ་སྒྲིག་ཚོགས་ཆུང་།

Organising Committee for Gyaton (the 80th Birthday) Celebration of H.H. the Dalai Lama

Ref. No: ༢༠༡༥-༧༧-༣༡༣།

ཆེད་བརྗོད།

༄༅།། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོ་འདི་གངས་ཅན་འགྲོ་བའི་ལྷ་སྐལ་འཇིག་རྟེན་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ། ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། བོད་མིའི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གངས་ལྗོངས་མདོ་སྨད་རྟག་མཚེར་དུ་སྟེགས་དུས་སྐྱེ་འགྲོའི་མགོན་སྐྱབས་དམ་པར་བསམ་བཞིན་སྲིད་པ་བདག་གིར་བཞེས་ཤིང་མཛད་བཟང་འཛམ་གླིང་ཀུན་ལ་བསྒྲགས་ཏེ་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཅུ་ཧྲིལ་པོ་འཁོར་བའི་དུས་ཚིགས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན། དགེ་ཚོགས་ཀྱི་དུས་བཟང་འདི་དང་བསྟུན་མགོན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་དང་༸སྐུ་ཚེ་ཞབས་པད་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་ཅིང་༸རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་དུ་འགྱུར་སྙད། མདོ་སྨད་ཆོལ་ཁས་ཕ་ཡུལ་གྱི་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་མགོན་པོ་མཆོག་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུར་ཕེབས་པའི་༸སྐུའི་རྒྱ་སྟོན་གོ་སྒྲིག་ཞུས་པའི་ཁོངས་སུ་སྲིག་སྐྱོང་དགེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལས་གཞི་བསྒྲུབས་ཐོག་བརྟན་བཞུགས་བསྐུར་འབུལ་དང་། འཁྲུངས་རབས་མཛད་ཐང་གསར་བཞེངས། ༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ནས་བཅུ་གསུམ་བར་གྱི་འཁྲུངས་རབས་དང་། སྒོས་སུ་༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་བོད་ཙམ་མིན་པར་འཛམ་གླིང་ཁྱོན་འདིར་བཀའ་དྲིན་བླ་ལྷག་ཏུ་ཆེ་བའི་མཛད་པ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་ཡང་མགོན་པོ་གང་གི་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བར་གྱི་མཛད་རྣམ་སྙིང་བསྡུས་ཆེད་བསྒྲིགས་འགྲེམས་སྟོན། ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་བླ་ཆེན་རྣམ་པ་ལྷན་འཛོམས་ཐོག་མགོན་པོ་མཆོག་གི་མཛད་འཕྲིན་སྐོར་གསུང་བཤད། འགྲེམས་སྟོན་དང་དགོང་ཚོགས་ཆེན་མོ། མདོ་སྨད་ནང་ཁུལ་དགྱེས་འཛོམས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་༸སྐུའི་རྒྱ་སྟོན་གོ་སྒྲིག་ཞུས་པ་ལས། <<འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་རྣམ་སྤྲུལ་རིམ་བྱོན་གྱི་འཁྲུངས་རབས་དེབ་ཐེར་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ་>>ཞེས་པའི་དེབ་ཕྲེང་འདི་༸སྐུའི་རྒྱ་སྟོན་གྱི་སྐབས་འདིར་རྒྱ་ཆེ་ཀློག་པ་པོ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱན་ལམ་དུ་ཕུལ་བའི་དགེ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མགོན་པོ་མཆོག་༸སྐུ་ཚེ་ཞབས་པད་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་ཅིང་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མཐའ་དག་ལྷུན་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང་། བོད་གཞིས་བྱེས་ལྷན་འཛོམས་ངོས་སྐྱེ་བ་ནས་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཀུས་ཅག་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་གསོལ་བ་ཕུར་ཚུགས་སུ་འདེབས་པ་བཅས། བོད་ལྗོངས་མདོ་སྨད་ཆོལ་ཁའི་༸སྐུའི་རྒྱ་སྟོན་གོ་སྒྲིག་ཚོགས་ཆུང་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡ གཟའ་ལྷག་པའི་ཉིན།

Kirti Getsa Building, Thardho Ling Road, Mcleod Ganj-176219, Dharamsala, Distt. Kangra (H.P.) INDIA
Web: www.dhomay.com | Email: gyaton80@gmail.com | Mobile No: 91-9459842272 / 9882307616

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྒྲིའི་ཨང་།

SJRB-0215

མདོ་སྨད་ ༧སྐྱུའི་གྲུ་སྟོན་པོ་སྒྲིག་ཚོགས་ཚུང་གི་པར་གཞི་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

༢༠༡༥ ལོའི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པར་གསར་དུ་བསྒྲིགས།

༢༠༢༠ ལོའི་ཟླ་བཅུ་པར་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་ཐང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་ཐང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དཀར་ཆག

རྩོམ་པ་པོའི་གཏམ། ༡

གསལ་བཤད། ༦

དང་པོ། གང་དུ་སྐུ་བལྟམས་པ་དང་རྒྱལ་མཆོག་གོང་མའི་ ཡང་སྤྲུལ་དུ་ཇི་ལྟར་ངོས་འཛིན་བགྱིས་པ་ སོགས་ཀྱི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

གང་དུ་སྐུ་བལྟམས་པའི་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ༣

༸གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་ཡུལ་ཚོང་ཁ་སོགས་སུ་བསྐྱངས་པའི་མཛད་པ་དུ་མ། ༡༣

སྐུ་བལྟམས་པ། ༣༦

བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཚེ་སྨད་ཀྱི་དུས་སྐབས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་གནས་བབ། ༣༨

རྒྱལ་ཚབ་གསར་བསྐོ། ༤༥

ཡང་སྤྲུལ་རྩད་གཅོད། ༤༨

སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་སོགས། ༦༦

གཉིས་པ། དབུས་འགྱུར་ལྷ་ལྡན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཆེན་པོར་ ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར་ཏེ་སྐུ་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁྲི་ བདག་གིར་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་ རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

གདན་ཞུ། ༧༥

ཁྲིའུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ། ༨༩

གསུམ་པ། དབུ་རྐྱ་གཙུག་ཕུད་འབྲུལ་བཞེས་དང་ གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་སོགས་ཀྱི་ རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

ལྷ་ལྡན་ཞིང་དུ་ཕེབས་འབྱོར། ༡༠༥

དབུ་རྐྱ་གཙུག་ཕུད་འབྲུལ་བཞེས་དང་མཚན་གསོལ་སོགས། ༡༠༧

གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ། ༡༡༦

ཐོག་མའི་གསན་བསམ་དང་ཡོངས་འཛིན་འཕོ་འགྱུར། ༡༣༧

ཚུ་ཧྲ་རབ་བཞེས་ཆེན་མོ། ༡༤༤

ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་ཆིབས་སྒྱུར་དང་བཀའ་ཆོས་ཐོག་མ་སོགས། ༡༤༦

བཀའ་དབང་ཐོག་མ་གསན་བཞེས་དང་ལྟེགས་བསྙེན་སྒོམ་སྒྲུབ་སོགས། ༡༥༣

ཆོས་གསུམ་ཟབ་བརྟག་དང་སྐབས་འབྲེལ་གྱི་གནད་དོན་འགའ། ༡༥༩

མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གསན་བཞེས་སོགས། ༡༦༩

ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་དང་སྟག་ལྷ་ཕུན་བཀྲས་གཉིས་རྒྱ་ནག་ཏུ་བསྐྱོད་པ། ༡༧༣

རྒྱལ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་། ༡༨༦

ཤར་ཕྱོགས་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་འདུ་སོགས། ༡༩༦

ར་སྟག་གི་དོན་རྐྱེན་དང་བཅུ་གསུམ་དགུང་གེག། ༣༠༡

གདན་སའི་ཆོས་གཞུག། ༣༤༠

དག་སྣང་གསང་བ་རྒྱ་ཅན་སོགས་གསན་བཞེས། ༣༤༦

མཁྱེན་རྒྱ་དང་ཉམས་རྟོགས་འཕེལ་ཚུལ་སོགས། ༣༥༣

དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་གསན་སྦྱོང་། ༣༥༨

ཉིན་ཞག་ཕྱུགས་གཅིག་གི་མཛད་རིམ་མདོར་བསྡུས་དང་འཕྲོས་དོན་འགའ། ༣༦༣

རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་གནས། ༣༦༧

བཞི་པ། སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་དང་ཐུགས་གཡེལ་སྐུ་རྗེད་སོགས་ཀྱི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན། ……… ༢༧༣
ཡབ་གཞིས་ཚང་དང་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ། ……… ༢༧༥
གཅེན་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་དང་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ། ……… ༢༧༧
གཟིམ་འགག་ཚོ་དང་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ། ……… ༢༧༨
ཐུགས་མཉེས་ཕྲོས་གནང་ཡུལ་གསོལ་དཔོན་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་དང་ཡུམ་ཆེན། ……… ༢༨༡
གད་པ་ཚོ་དང་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ། ……… ༢༨༥
སྐུ་རྩེད་དང་འཕྲུལ་ཆས། ……… ༢༨༨
འགྲན་བསྡུར་དང་དམག་རྩེད། ……… ༢༨༩
རྒྱང་ཤེལ་དང་འཕེན་མདའ། ……… ༣༠༣
ཕྱི་རྒྱལ་བ་དང་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ། ……… ༣༡༢
སྟོད་གོས་ཁུག་མ་ཅན་རྟུས་འགོད་གསར་གཏོད་དང་ཁྱད་ཡོན་ཐུགས་གཤིས་སོགས། ……… ༣༡༦

ལྔ་པ། སྲིད་ཀྱི་གནས་བབ་དང་ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བསྐྱེད་བཞེས་སོགས་ཀྱི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

ཉམས་རྒུད་རིམ་སོང་གི་བོད་ཀྱི་སྲིད་དོན་གནས་བབ། ……… ༣༢༣
རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་འགན་འཁྱུལ་བཞེས། ……… ༣༤༡
ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་གྲོ་མོར་ཆིབས་བསྒྱུར། ……… ༣༥༢

དྲུག་པ། གཞིས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོར་ཕྱིར་ཕེབས་ཀྱིས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་པ་བསྟུད་མར་བསྒྲུབས་པའི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

དམར་ཤོག་ནང་འཇུལ་དང་སྲུན་གཅེར་དབྱེན་སྦྱོར། ……… ༣༧༨
རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ལྷན་འཛོམས། ……… ༣༨༡
རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་གསོལ་ལྷ་སྐོར་དང་ ཀོང་ས་དྷ་ལའི་བླ་མའི་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས། ……… ༣༨༥
ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་གྱི་རབ་གནས། ……… ༣༨༨
ལེགས་བཅོས་སྤྱི་ཚོགས་གསར་འཛུགས། ……… ༤༠༣
ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་དང་ཆུ་འབྲུག་མི་དམངས་ཚོགས་པ་སོགས། ……… ༤༡༥
གྲོད་ཞིབ་ལས་ཁུངས་གསར་འཛུགས། ……… ༤༢༣
རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་གསན་བཞེས་སོགས། ……… ༤༢༨
ཡོངས་འཛིན་གསར་བསྐོ་དང་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལྟུགས་བསྙེན། ……… ༤༣༩
བསྙེན་རྫོགས་སྡོམ་བཞེས་དང་དུས་དབང་ཐོག་མ་སྩལ་སྩོལ། ……… ༤༤༠

བདུན་པ། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆིབས་བསྒྱུར་སོགས་ཀྱི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆིབས་བསྒྱུར། ……… ༤༤༦
སྐུ་འབུམ་སྟག་མཚེར་དང་གདན་ས་ཆེན་པོ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་སོགས་སུ་ཆིབས་བསྒྱུར། ……… ༤༧༡
རྒྱ་ནག་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་དང་ལྷ་བླའི་ལུང་བསྟན། ……… ༤༦༡
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་། ……… ༤༨༡
བཀའ་གདམས་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་ར་སྒྲེང་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར། ……… ༤༨༦
སྟོན་པ་མྱང་འདས་ཀྱི་རྗེས་དྲན་དུས་སྟོན་དང་གནས་གཟིགས་ཆིབས་བསྒྱུར། ……… ༥༠༩
གསེར་ཁྲི་ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གནོན་གསར་བཞེངས་དང་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བཀའ་དབང་གཉིས་པ་སྩལ་སྩོལ། ……… ༥༢༣

བརྒྱད་པ། དཔལ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་གྲྭ་སྐོར་

དམ་འཇོག་སོགས་ཀྱི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

གདན་གསུམ་དུ་གྲུ་སྐོར་དམ་འཇོག། ……… ༥༣༢
ལྷ་རམས་དམ་འཇོག་གི་མཛད་པ། ……… ༥༤༧
ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ནང་མའི་བཀའ་ཡིག་སོགས། ……… ༥༥༤
མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་གསན་བསམ་མཛད་ཚུལ་མདོར་བསྡུས། ……… ༥༥༧

དགུ་པ། རང་དབང་སྙེར་ལངས་ཆེན་མོ་དང་
བཙན་བྱོལ་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་སོགས་ཀྱི་
རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

རྒྱ་མིའི་དམག་སྐར་དུ་གདན་ཞུ། ……… ༥༦༣
རང་དབང་སྙེར་ལངས་ཆེན་མོ། ……… ༥༧༥
སློ་བུར་གྱི་ཐག་གཅོད་ཆེན་མོ། ……… ༥༨༠

བཅུ་པ། སྐུ་ཕྱུའི་ཉེན་ཚབས་དང་ལྟས་ལུང་
རྟེན་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

ཛ་དྲག་གི་དུས་སྐབས་སྔ་ཕྱིར་བྱུང་བའི་སྐུ་ཕྱུའི་ཉེན་ཚབས་དང་གསང་སྤྱོལ། ……… ༥༨༢
ལྟས་སྣ་ཚོགས་དང་ཆོས་སྐྱོང་གི་ལུང་བསྟན། ……… ༦༠༤

བཅུ་གཅིག་པ། དམར་པོའི་གདུག་རྩུབ་འོག
རྗེ་འབངས་ཧུགས་བསྡུས་བཙན་བྱོལ
དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་པའི་
རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

དབྱར་བཞུགས་ནོར་གླིང་ཕོ་བྲང་ནས་གསང་སྟབས་སུ་ཕེབས་བཞུད། ……… ༦༡༤
གཡུལ་རྒྱལ་ལྷུན་པོ་རྩེར་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་སྲིད་གཞུང་གི་རྒྱལ་ས་གསར་འཛུགས་དང་རྒྱ་གར་

ཏུ་ཆིབས་སྐྱུར། ༦༣༡
ཏེ་ཙོ་ཕུར་ཏུ་གཞུང་འབྲེལ་གསལ་བསྒྲགས་དང་ཨུ་མཐུད་ཆིབས་སྐྱུར། ༦༩༣

བཅུ་གཉིས་པ། བྱེས་ཀྱི་བཞུགས་སྒར་དང་པོར་ཞབས་སོར་བདེ་འགོད་ཀྱིས་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྲུངས་པའི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

མ་སུ་རིར་ཕེབས་འཁོར། ༦༥༡
བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲུག་ཐམ་དང་གལ་ཆེའི་ཡིག་རིགས། ༦༥༦
དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་སྐར་གསོ་དང་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་པ་ཏུ་མ། ༦༥༨
བོད་དོན་ཞུ་གཏུགས་དང་མི་སྣར་མཇལ་འཕྲད། ༦༦༧
ལྷར་ཁ་རྗོར་གདན་སོགས་སུ་གནས་གཟིགས་དང་མནའ་གན་མཐུ་མོ་ཆེ་འབུལ་བཞེས་སོགས།
༦༤༣
བོད་སློབ་ཐོག་མ་གསར་འཛུགས་དང་གསུམ་བཅུ་དུས་དྲན་དང་པོ་སྲུང་བརྩི། ༦༨༥
བཞུགས་སྒར་གནས་སྤོ། ༧༠༣
ཉིན་རེའི་མཛད་རིམ་མདོར་བསྡུས་དང་མཛད་པ་གནད་བསྡུས། ༧༡༢
ཐུགས་རྗེ་ཞིགས་གསོལ། ༧༢༡

རྩོམ་པ་པོའི་གཏམ།

---བཙལ་བ་འབད་ཀྱང་མི་རྙེད་པ་ལས་དབང་དང་། མ་བཙལ་བ་ལག་ཏུ་འོངས་པ་ལས་བསོད་དུ་སེམས།

དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ 2014 ཟླ་བ་ 4 པའི་ནང་། བོད་ལྗོངས་མདོ་སྨད་ཆོལ་ཁའི་༸སྐུའི་གྲྭ་སྟོན་གོ་སྒྲིག་ཚོགས་ཆུང་གིས་བསྐུལ་བ་ལྟར་ཐོག་མར་ཁས་ལེན་ཞུས་པ་ནི། རྒྱལ་དབང་གོང་མ་དག་གི་མཛད་རྣམ་ཀྱི་པར་སྐྲུན་ལ་ཞུས་དག་ཐེངས་གཅིག་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཡིན། འོན་ཀྱང་། དངོས་གཞི་གསལ་བཤད་སྐབས། གོ་སྒྲིག་ཚོགས་གཙོས། ༸གོང་ས་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ་གསར་འབྲི་ཡང་བྱ་དགོས་ཞེས་གསུངས། ལས་ཀ་གཞན་ཞིག་བྱེད་བཞིན་པར་བརྟེན་སེམས་ངལ་ཆེ་ཙམ་བྱུང་། བསམ་གཞིག་དང་གྲོས་མོལ་རིམ་པར་བྱས་མཐར་རྣམ་ཐར་གསར་འབྲིའི་ཁུར་ཙམ་ཞིག་དང་ལེན་ཞུས།

འབྲི་དགོས་ན་ཤེས་དགོས། ཤེས་དགོས་ན་འཚོལ་དགོས། དེ་ལ་ཉམས་ཞིབ་ཐེར། རྙེད་པ་ཐམས་ཅད་འབྲི་མི་རུང་ཡང་། གང་བྲིས་པའི་རྒྱབ་མདུན་གཉིས་ཀ་རྟོགས་དགོས་པ་ཉམས་ཞིབ་པའི་རྩ་དོན་རེད། ༸གོང་ས་མཆོག་གི་བགྲང་བྱ་བརྒྱད་ཅུའི་རིང་གི་མཛད་པ་ནི། མི་རང་ག་བ་ཞིག་གི་མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་དང་གཏན་ནས་མི་མཚུངས། སྤྱི་ཁོག་ཙམ་ལོན་དགོས་ནའང་། སྐུ་འཁྲུམ་སྟག་མཚེར་གྱི་ཞིང་པའི་ཁྱིམ་ཚང་ཞིག་གི་སྒོ་རྩ་ནས་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་བར་དང་། ནོར་བུ་གླིང་ག་ནས་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན། རྒྱ་གར་ཊ་ས་ནས་ཨ་རིའི་ཕོ་བྲང་དཀར་པོ་སོགས་ཀྱི་བར་དུ་འཐེན་པའི་བཞུད་ལམ་རིང་མོ་དེ་འདེད་དགོས་ལ། དམའ་སྐྱང་པོ་ནས་མཐོ་སྲིད་འཛིན་གྱི་བར་དང་། དགོན་པ་ནས་ཚན་རིག་གི་སྡེ་སོགས་ཀྱི་བར་དུ་འང་སྐྱོལ་ཞིབ་ལན་གཅིག་མི་བྱེད་ཀ་མེད་ཡིན། མདོར་ན།

ཞོགས་པའི་ཆུ་ཚོད་གསུམ་དང་ཕྱེད་ཀ་ནས་དགོང་མོའི་ཆུ་ཚོད་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་ཐེབས་བཞུགས་ཀྱི་རྗེས་ཤུལ་འཚོལ་དགོས་པ་དེ་རེད། དེ་ལྟར་ན། ལས་སླ་མོ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན། མི་ཕལ་མོ་ཆེར་འབྲི་རྒྱུའི་ལོ་རྒྱུས་དཀོན་ཡང་། མགོན་པོ་མཆོག་ལ་བྲིས་མི་ཚར་བའི་མཛད་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པ་ནི་འདིའི་དཀའ་ས་ངོ་མ་དེ་ཡིན། བདུན་རེའི་མཛད་པ་ཡང་གཞན་གྱི་ཚེ་གཅིག་གི་བྱ་བ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་ཀུན་གསལ་ཡིན།

དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཁུར་བོ་ཇི་ལྟི་དང་། གཉིད་ཀྱི་དུས་ཡུན་ཇི་ཐུང་། དབུགས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཇི་དྲག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐབས། གང་འབྲི་རྒྱུ་དང་ཇི་ལྟར་འབྲི་རྒྱུ་དེ་གནད་འགག་ཏུ་གྱུར། མང་ཕྱོགས་ཀྱི་བློ་ངོར་ན་སྲིད་དོན་གཙོ། འགའ་ཞིག་གིས་ཆོས་ཕྱོགས་གནད་ཆེ་ཟེར། མགོན་པོ་མཆོག་གིས། "ཉིན་རེའི་དུས་ཚོད་མང་ཤོས་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་གཏོང་གིན་ཡོད།" ཅེས་དང་། "གང་བྱས་ཆོས་དང་། ཅི་བྱས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལས་གཞན་མེད།" ཅེས་སྤྱར་ནས་བཀའ་སྩལ། ཡང་། མང་མང་སློལ་རྒྱུན་གྱི་འབྲི་སྲོལ་ལ་མཉེས། གཞན་རྣམས་དེང་རབས་ལ་དགའ། སྐོར་ཞིག་གིས་གནའ་དེང་ཟུང་འབྲེལ་ཟེར། ད་དུང་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་དམ་བཤུ་འབྲི་བྱེད། རང་ཚིག་གིས་འབྲིའམ་གཞན་ཚིག་གཡོར། འཕྲོས་དོན་མེད་ན་ཆ་མི་ཚང་། མང་ན་རྣམ་ཐར་དུ་མི་འགྱུར། གཞན་ཡང་། ལུང་ཚིག་སོར་འཇོག་དང་བསྒྱུར་འབྲི་སོགས་ཐག་གཅོད་དགོས་པའི་གནད་དོན་ཤིན་ཏུ་མང་། དེ་ལྟར་དྲི་བ་མང་པོ་ཉིན་ནས་མཚན་བསྟུད་དེ་བྲང་གཞུང་དུ་བརྩེགས། དུས་ཚོད་ནི་ཉིན་ཟད་ཞག་ཟད་དུ་གྱུར། སེམས་པ་དེ་བས་འཚབས།

ཚིག་སྦྱོར་ལ། ཐད་དང་ཚིག་གྲོགས་བསྡུས་ཏེ་ཚིག་སྣ་བསྐྱངས་པ་དང་མ་བསྡུས་པར་ཅུང་ཟད་བསྒྱུར་བའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི་ཁོག་མཐུག་ཅིང་སྐམ་ཆེ་ལ་དོན་མི་གསལ། ཕྱི་མ་ནི་ཁ་གསལ་ཞིང་སྐམ་ཚུགས་ཆུང་། གཉིས་ཀར་ཡང་རང་རང་གི་གཤིས་ལུགས་དང་ཁྱད་ཆོས་རེ་ཡོད། རྣམ་ཐར་ལ། གློག་མཁན་ལ་བློ་བ་སྐྱེར་བ་གཙིགས་སུ་འཛིན་པ་དང་བླུང་བ་ཉིད་འབྲི་བའི་ལུགས་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི་ཕྱི་ལུགས་དང་གཉིས་པ་བོད་ལུགས་ཡིན། གློག་མཁན་ཕལ་མོ་ཆེ་དང་པོར་དགའ། ཡི་གེའི་དག་ཆ་ཙམ་ལ་ཡང་། སྲིད་ཇུས་དང་སྲིད་བྱུས། མི་དམངས་དང་མི་མང་།

རང་གྲོན་དང་རང་བྲུང་། སྤྱི་ལོ་དང་ཕྱི་ལོ། མགོ་ཁྲིད་དང་འགོ་ཁྲིད། རྩད་གཅོད་དང་རྩད་དཔྱོད། གསུང་འགྲོན་མ་དང་གསུང་གྲོན་མ། ཐུ་གུ་དང་བུ་གུ། སྦ་ཚུགས་པ་དང་སྤ་ཚུགས་པ། ཕྲེང་སྒྲིག་པ་དང་བང་སྒྲིག་པ། འདང་བ་དང་ལྡེང་བ་སོགས་རྩོམ་པ་པོས་ཐག་གཅོད་དགོས་པའི་གནད་དོན་མང་། ད་དུང་བྲུར་གྱི་སྣ་འདྲེན་ཆེན་པོར་བཞེངས་པའི་ཡི་གེ་དུ་མ་ཡོད། དོན་པོར་ཏེ་འདུ་ཤེས་དང་ལྟ་བར་རྩོད་པ་དེ་བས་མང་ལ། ག་མཐའ་སོགས་སུ་ཤད་འཇོག་མིན་དེ་ཡང་གནད་དོན་གཅིག་ཡིན།

མགོན་པོ་མཆོག་གིས་སྤྱི་ལོ་ 1977 ལོར། “སྔོན་རྫེས་ཚིགས་བཅད་མང་པོ་དང་། བར་སྐབས་ཚིགས་བཅད་ཁག །འཆར་ཅན་མཇལ་ཁ་མཛད་སྒོའི་རིགས་བཅས་དོན་གལ་ཆུང་ཞིང་། ཡིག་ཚོགས་ཆེ་བའི་གཞི་རྣམས་མ་བཀོད་པར། སློབ་གཉེར་ཇི་གནང་སོགས་སྙིང་དོན་ཙམ་བསྡུས་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་དཔར་བསྐྲུན་བྱས་ན་འཐུས།” ཞེས་རྒྱལ་དབང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བསྐྲུར་དཔར་གྱི་ལམ་སྟོན་དུ་གསུངས། ནཱ་ནིང་། “ང་ཚོས་རྟག་ཏུ་བླ་མའི་རྣམ་ཐར་ཞེས་ཏ་ཙང་ རྫིག་པོ་འདྲ་ཞིག་ཤོད་ཀྱང་། [སྤྱི་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་མཛད་པ་ཐུན་མོང་བ་]འདི་ཚོའི་གྲས་ནི་ སྟན་པོ་འདྲ་ཞིག་ཀྱང་འདུག་ལ། མི་དེའི་གཤིས་ཀ་ཡང་དེའི་སྟེང་ནས་ཤེས་ཐུབ།” ཅེས་བཀའ་སྩལ། གང་ལྟར། དར་སོ་དེ་ཙམ་མེད་པའི་འབྲི་སྲོལ་ཞིག་དང་ལེན་བྱེད་དགོས་བྱུང་། ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་ཀར་བསམས་ན། དགོངས་གཞི་གསལ་སྟོན་བྱ་རྒྱུ་དེ་གལ་གནད་དུ་མཐོང་། དེ་ལྟ་ན། ལུང་འདྲེན་མང་དུ་མི་བྱེད་ཐབས་མེད་ཡིན།

དངོས་གཞིར་བབས་པ་ན། མཛད་པ་དང་དགོངས་གཞི་རེར་ཡང་མགོན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་གསུང་ངོ་མ་རེ་ཨེ་རྟེན་གྱི་ཐབས་མང་དུ་བསྟེན། སྐུ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རྣམས་ཁུངས་སུ་བྱས། མི་རབས་ཕྱི་མས་རང་ཚིག་གིས་བྲིས་པ་དག་ཡལ་བར་དོར། དུས་ཡུན་གྱི་དབང་གིས་ཚིག་སྒྲོར་དང་གོ་རིམ་གལ་ཆུང་དུ་བཞག །འདས་དོན་ཚོར་བས་འབྲི་བ་རིགས་པ་དང་མི་མཐུན། རང་གི་བསམ་ཚོད་ཙམ་ལ་རང་ཡང་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བས། ཚེགས་ཆེ་ཡང་ལུང་ཚིག་གིས་འབྲི་བ་ཉིད་གཅེས་གཅེས་སུ་བཟུང་། གསུང་ཚིག་གང་མང་ཞིག་གཞིས་བཞུགས་ཚོས་བསྒྲུགས་ན

གཟི་བརྗིད་དང་བྱིན་རླབས་གཉིས་ཀ་སྔོང་ཐུབ་ལ། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ལམ་བུ་རྟེད་པར་ཡང་ཕན་རླབས་ཆེ་བར་མཐོང་། བཀའ་གསུང་ཇི་བཞིན་སྒྲུབ་པའི་གཞིས་མིའི་བྲང་ཚུགས་དང་སྙིང་སྟོབས་ནི་རི་རབ་བཞིན་བརྟན།

སྐུའི་གྲྭ་སྟོན་པོ་སྒྲིག་ཚོགས་ཚུང་དང་། སྤྱི་ནབ་བདག་གཏོང་ཕོད་ཅན་ནས་བཀོད་སྒྲིག་དང་མཐུན་རྐྱེན་གནང་། པོ་སྒྲིག་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་གཙོ་ལྷག་འཛིན་ཅན་སྤྱི་འཐུས་སྣན་པ་མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཚོ་དང་དྲུང་ཆེ་བསྟན་པའི་དངོས་གྲུབ་གཉིས་ནས་མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་དུ་གང་ཅིའི་རམ་འདེགས་དཔལ་མེད་དུ་གནང་། མཁྱེན་ལྷག་འཛིན་གསུམ་གྱིས་མདོན་པར་མཐོ་བ་བཀའ་ཟུར་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རིགས་མཆོག་གིས་ཐོག་མའི་དུས་ནས་དགོངས་འཆར་ལྷུག་པོ་དང་། གཞུང་ལས་ཀྱི་ཁྲིལ་ཁོམ་བར་ནས་གནད་དོན་དུ་མར་བསྐུར་ཞིབ་གནང་བ་བཀའ་དྲིན་གྱི་ཕུང་པོར་ལྟོ། མཁྱེན་དཔྱོད་དང་སྔོང་གོམས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་སློན་པ་ཆེ་རིང་དང་སྐུ་སྐེར་དྲུང་ཆེ་ཆེ་རྒྱམ་སོགས་གནད་ཡོད་དུ་མས་དགོངས་འཆར་ཟབ་མོ་སྤྱིན། ངེས་དོན་གྱི་མཁས་པ་སྔོང་ཅན་ཨ་ལགས་དཔྱི་ས་དྲུང་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ་དང་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་བློ་བཟང་མཁས་མཆོག་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གནད་གསན་ཞིབ་དང་། འཕྲུལ་རིག་ཆེད་མཁས་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་སློན་ལམ་སོགས་ཀྱིས་དུས་བསྟུན་གྱིས་རམ་འདེགས་གནང་བ་མཐུན་པའི་རྐྱེན་དུ་ཆེ།

གངས་སྐྱིད་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དང་ཀིརྟིའི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆ་ཕངས་མེད་དུ་གཡར་པོ་མཛད། ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་དང་། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཁང་། བཀའ་ཤག་ཡིག་ཚགས་སོགས་སྤྱི་སྐེར་ལྷག་བསམ་ཅན་དག་ནས་ཀྱང་དཔྱད་གཞི་ཡིག་རིགས་དང་སྒྲ་བརྙན་སོགས་མཁོ་འདོན་གནང་། ནོར་གླིང་ངེས་སྟོན་པས་མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོར་གསལ་བའི་མགོན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་གསུང་ལུང་འདྲེན་ཆོག་པའི་ཡིག་ཐོག་ཆོག་མཆན་དང་རོགས་རམ་གང་མཁོ་སྒྲུབ་ངེས་ཞེས་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་། འཕྲོང་དར་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་དེབ་ཕྲེང་དགུ་ཅན་གཡར། ལྷག་བསམ་དང་རྣམ་དཔྱོད་མཆོག་ཏུ་ཡངས་པ་ཚོང་དུ་སེང་གེ་དང་བློ་བཟང་རབ་རྒྱས་གཉིས་ཀྱིས་གློག་པའི་རམ་བུ་བཏེགས། སྐུའི་གྲྭ་སྟོན་པོ་སྒྲིག་ཚོགས་

ཚུང་གིས་གཞོན་སྐྱེས་དུ་མར་ལས་གླ་གནང་སྟེ་རྒྱ་ཆ་མཁོ་སྒྲུབ་བྱས། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལ་དད་གུས་ཟབ་པ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོལ་དཀར་(Mariateresa Bianca)གྱིས་བོད་དབྱིན་གྱི་དཔེ་དེབ་དང་དྲ་རྒྱ་མང་དུ་བསླུགས། ལུང་ཚིག་བཙལ། དཔེ་མཛོད་ཁང་སོགས་སུ་རྒྱ་ཆ་འཚོལ་བར་བསྐྱོད། ཡིག་ཆ་བསྒྱུར་གློག་དང་འཚོལ་ཞིབ་འཕར་མ་སོགས་ཉིན་དང་པོ་ནས་མཐའ་མའི་བར་དུ་ལས་དོན་སྣ་ཚོགས་བསྒྲུབས། དེ་ལྟར་སྤྱི་སྒེར་གཉིས་ཀྱི་རོགས་རམ་འོག་ད་གཟོད་མཛད་རྣམ་<<གྲུ་འཛིན་ཞིང་གི་ཉིན་བྱེད་>> ཅེས་པ་པོད་གཉིས་ཅན་འདི་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་སྐལ་བ་བཟང་།

མཐར། མཚན་དངོས་སུ་སྨོས་པ་དང་མ་སྨོས་པ་ཡོངས་ལ། མཛད་རྣམ་གསར་རྩོམ་པའི་ངོས་ནས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞེས་བཙོས་མིན་གྱིས་ཞུ་ཞིང་། འདི་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་མགོན་པོ་མཆོག་སྐུ་ཚེ་བརྟན་ཅིང་བཞེད་དོན་འགྲུབ་པ། གཞིས་བྱེས་ལྷན་འཛོམས་ཡོང་བ་བཅས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དང་། འབྲེལ་ཐོགས་ཀུན་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ནས་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷ་གཅིག་ཕྱག་ན་པདྨོ་དང་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་འབྲལ་བའི་རྒྱུར་བསྔོའོ། །

---ཚིགས་མེད་ན་འབྲས་བུ་མེད་ཅིང་། དཀའ་བའི་ལས་ལ་རིན་ཐང་ལྡན་པར་མཐོང་།

ཤེས་རབ་དར་རྒྱས་ཀྱིས།

སྤྱི་ལོ་ 2015 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 27 ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོར་བྲིས།

གསལ་བཤད།

དུས་ཡུན་གྱི་ཆ་ནས། ཐོག་མར་ཟླ་བ་ལྔ་དང་ཕྱེད་ཀའི་རིང་། ལས་ཞོར་དགོང་ཞོགས་གཉིས་སུ་ངལ་བ་བསྐྱེན་ཅིང་། དེའི་རྗེས་ཀྱི་ཟླ་ངོ་དྲུག་ལྷག་རིང་འབད་པས་འབྲི་ཁྱུལ་བྱས་ཀྱང་། འབྲི་ཡུན་ངོ་མ་ཟླ་བ་ཧྲིལ་པོ་བརྒྱད་ཡས་མས་ཙམ་ལས་མ་བྱུང་སྐབས་དུས་ཚོད་ཀྱིས་མ་ལྡོགས་པ་དང་། ཆ་རྐྱེན་གྱི་ངོས་ནས། རང་ཉིད་ལ་འབྲི་ཐེངས་གཅིག་གིས་འཐུས་པར་བྱེད་པའི་འབྲི་རྩལ་ཚད་ལྡན་མེད་པ། ལས་ཀའི་ཆ་ནས། གནས་ཚུལ་རིང་ཐུང་དུ་མ་ཡང་ཡང་འཕྲི་སྣོན་དང་སྒྱུར་གཙོག་དགོས་པའི་ཁར། ཁུངས་དང་བསྟུན་ཏེ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བབ་ལ་བརྟག་པ་དང་། གློག་མཁན་གྱི་དང་བ་དང་བྱུང་བ་དངོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཉིས་སྙོམ་སྒྲིག་དགོས་པ་སོགས་ཞོར་གྱི་བགྱི་བ་དང་བསམ་གཞིག་སྣ་ཚོགས། གཞན་ཡང་མཐུན་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ངེས་ཀྱི་ཕྱི་རྐྱེན་གང་མང་ཞིག་བསམ་དོན་ལྟར་དུས་ཐོག་ཏུ་མ་བྱུང་བ་སོགས་རང་གིས་མ་འཛོན་པ་ལ་ཁག་དཀྲི་ས་མང་ཙམ་ཡོད་པས། པར་སྐྲུན་ཟིན་པའི་མཛད་རྣམ་སྟོད་སྨད་གཉིས་ལ་ཞུས་དག་དང་བསྐྱར་ཞིབ་བྱ་ཐབས་བྲལ་བའི་ཁར། དུས་ཀྱིས་ཉེ་བར་གཏུགས་པའི་དབང་གིས་མཛད་རྣམ་སྟོད་ཆའི་མཇུག་ནས་སྨད་ཆ་ཧྲིལ་པོ་ཤར་འབྲིའི་ཐབས་བསྐྱེན་ཏེ། མཐར་ལས་མཇུག་བསྡུ་བ་དང་པར་རྩ་བཟོ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་ལ་ཛ་དྲག་གིས་བསྒྲུབས། དེར་བརྟེན། ཚད་ལྷག་ཉོར་གསུམ་ཤོར་བར་གློག་མཁན་ལ་དགོངས་སེལ་ཞུ་བ་ཙམ་ལས་ཐབས་གཞན་མ་རྙེད། དེ་ལྟ་ནའང་འདིར། མཛད་རྣམ་པོད་སྟོད་སྨད་གཉིས་ཀྱི་ཡི་གེ་ལ་ཞུས་དག་རགས་ཙམ་བགྱིས་པར་མ་ཟད། དཀྱུས་དང་ཞབས་གཉིས་སུ་དོན་དུ་མ་ཞིག་གསར་སྣོན་ཞུས་པའི་ཁར། ལྷ་སྲས་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་གི་སྐུ་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་གྲགས་ཅན་<<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།-སྔར་མ་གྲགས་པའི་ངའི་བོད་དོན་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་བྱུང་བ།>> ཞེས་པ་ལས་ཀྱང་དཀྱུས་ཞབས་གཉིས་ཀར་ལུང་འདྲེན་མང་ཙམ་གྱིས་བསྟན་ཏེ་གློག་མཁན་གྱི་ཐུགས་རེ་ཅུང་ཟད་སྐོང་ཨེ་ཐུབ་ཀྱི་འབད་པ་ཕྲན་བུ་བསྐྱེན་པ་བཅས།

སླར་ཡང་ཤེས་རབ་དར་རྒྱས་ཀྱིས།

ཕྱི་ལོ་ 2015 ཟླ་བ་ 7 ཚེས་ 23 ཉིན།

༄། །འཕགས་མཆོག་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་
བཞི་པ་ཆེན་པོ་གང་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་
མཛད་པ་ཧྲ་མ་ལས་བཙམས་པའི་རྣམ་པར་
ཐར་པ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ་གྲུ་འཛིན་
ཞིང་གི་ཉིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ།

པོད་ཆ།

ཤེས་རབ་དར་རྒྱས།

རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ་གྲུ་འཛིན་ཞིང་གི་ཉིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ།

༄༅། །འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

དེ་ཡང་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་མ་ལུས་པའི་མཁྱེན་བརྩེ་ནུས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ། བསྟན་པའི་ཁུར་ཆེན་འདེགས་པ་ལ་ཐུགས་སྐྱེད་ཅིག་ཀྱང་གཡེལ་བ་མི་མངའ་བ། སྐྱེ་འགྲོ་མཐའ་དག་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འཇིགས་པ་མེད་པའི་གནས་སུ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་རླབས་པོ་ཆེ་འགག་པ་མེད་པ། གདུལ་བྱ་མཆོག་དམན་བར་མའི་སྣང་ངོར་གང་ལ་དེ་འདུལ་གྱི་རོལ་གར་ཅིར་ཡང་སྒྱུར་བ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ། མཁས་དང་གྲུབ་པའི་རྟོགས་པ་གླིང་དུ་བརྫོལ་ཡང་བཀའ་གདམས་གཙང་མའི་རྣམ་ཐར་བདག་གིར་མཛད་པའི་འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོ། གངས་རིའི་ལྗོངས་ཀྱི་སྲོག་ཆགས་ཕྲ་མོ་ཡན་ཆད་ཀྱིའང་མགོན་དང་དཔུང་གཉེན་མཛད་དེ་གདུལ་བྱའི་ཞིང་དུ་བདག་གིར་བཞེས་པ་འཕགས་མཆོག་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ངུར་སྨྲིག་གར་གྱིས་རྣམ་པར་རོལ་བ་གང་གི་སྐུའི་ཕྲེང་བ་རིམ་པར་བྱོན་པ་ལས། མཚན་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་འགྲོའི་སྙིང་གི་གདུང་བ་མ་ལུས་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་ཕྱག་ན་པད་དཀར་འཆང་བ་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་བཞི་པ་དོན་གྱི་སྐད་དུ་མཚན་ནས་སྨོས་ཏེ་༧རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སྲིད་གསུམ་

དབང་སྒྱུར་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྤྱི་དཔལ་བཟང་པོ་གང་གི་གསང་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྒྱ་མཚོ་ལས་གཏིང་ཟབ་ཅིང་རི་རབ་ལས་གཏོས་ཆེ་བ། ས་ཐོབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པ་གཅིག་དང་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པར་མཛད་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཁོ་ནར་གྱུར་པ་དག་ནི། སྐྱེ་བོ་ཕལ་གྱིས་ནམ་དུ་ཡང་གཞལ་ནུས་པའི་སྐབས་མ་མཆིས་པས་དེ་དག་བརྗོད་པའི་རྗོ་མི་ཐོགས་ཤིང་། ཐུན་མོང་གདུལ་བར་བྱ་བ་དག་གི་སྣང་ངོར་གྱུར་པ་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པ་དག་ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སུ་ཞིག་གིས་བརྗོད་པར་ནུས། དེ་ལྟར་ན། ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་པ་ཆེ་ལོང་ཙམ་ཞིག་སྙིང་པོར་བྱས་ཏེ་སྐབས་འབྲེལ་འཕྲོས་དོན་དུ་མ་ཞོར་དུ་སྤྲོ་བ་ནི་འདིར་གང་གཏམ་དུ་བྱ་བའི་རིམ་པའོ། །

དང་པོ། གང་དུ་སྐུ་བལྟམས་པ་དང་རྒྱལ་མཆོག་གོང་མའི་ཡང་སྤྲུལ་དུ་ངེ་ལྟར་ངོས་འཛིན་བགྱིས་པ་སོགས་ཀྱི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

གང་དུ་སྐུ་བལྟམས་པའི་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར།

དེ་ལ་ཐོག་མར་ཆོས་དབྱིངས་འགག་མེད་སྤྲོས་བྲལ་ཆེན་པོའི་ཀློང་ལས་གཡོ་བའི་རང་བཞིན་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མི་མངའ་བར་གང་དུ་ལྷུན་གྲུབ་གཟུགས་སྐུའི་མཚན་དཔེའི་མེ་ཏོག་དཀར་པོ་མངོན་པར་བཞད་པའི་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ། དེ་ཡང་འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་སངས་རྒྱས་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་སོགས་ཀྱི་གདུལ་ཞིང་། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དག་གིས་ལུང་གིས་ཡང་ཡང་བསྔགས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་གནས། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ནཱ་ལེནྡྲ་ནས་ཉེ་བར་བརྒྱུད་པ་མཉམ་མེད་བུ་རམ་ཤིང་པའི་མདོ་སྔགས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གྲ་མ་ཆག་གྲུ་མ་ཉམས་པར་སྒོ་ཀུན་ནས་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་ཞིང་། སྒོ་གསུམ་ཡ་རབས་ཀྱི་ལས་ལ་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་ཅིང་ཆོས་མཐུན་གྱི་བགྱི་བ་སྣ་ཚོགས་ལ་གཅིག་ཏུ་འབུངས་པའི་གདོང་དམར་ཅན་རྣམས་གང་དུ་འཚོ་བའི་ཡུལ། བརྟེད་ཆགས་གངས་རིའི་ཕྲེང་བས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ཞིང་བསིལ་ལྡན་ཁ་བ་དཀར་པོའི་

གོས་བཟང་གཞན་ཡང་འདོར་བ་མེད་པའི་ལྗོངས་ཆེན་པོ་དེ་ལ། དབུས་གཙང་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཆོལ་ཁ་དང་། མདོ་སྟོད་མགོ་ནག་མི་ཡི་ཆོལ་ཁ། མདོ་སྨད་གྱི་ལིང་རྟ་ཡི་ཆོལ་ཁ་ཞེས་འཛིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ཁམས་ཆེན་པོ་དེའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་པ། ཕྱི་རང་བྱུང་གི་བཀོད་པ་མཛེས་ཤིང་ལྷན་སྡུག་པ། ནང་སེམས་ཅན་རྣམས་བྱམས་དང་སྙིང་རྗེས་འཚོ་བ། ལྷག་པར་དུའང་། ཐུགས་བསྐྱེད་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་མཐུ་ཟད་པ་མེད་ཅིང་དཔལ་མཉམ་མེད་བུ་རམ་ཤིང་པའི་བསྟན་པའི་མེ་རོ་རླང་ནས་གསོ་བར་མཛད་པོ་བླ་ཆེན་པོ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་། དུས་གསུམ་དུ་དགེ་བའི་རིང་ལུགས་བཟང་པོའི་འབྱུང་ཁུངས་རྨ་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ཆེན་པོ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་པོ། གཞན་ཡང་ཛི་སྐད་དུ། སྔ་འགྱུར་མངོན་བརྗོད་བླ་མ་[1]ལས།

དཔའ་བོ་ཆེན་པོ་བསྒྲིམས་ཏེ་ཉོན། །ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་དྲིས་པ་ལེགས། །

ད་ལྟའི་དགེ་སློང་ཨོཾ་༧་འདི། །མ་འོངས་བྱང་གི་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་། །

མིང་གི་ཐོག་མ་བློ་ཞེས་བྱ། །བཟང་པོའི་སྤྱོད་པས་བསྟན་པ་སྐྱོང་། །

གྲགས་པ་ཀུན་ཁྱབ་སྐྱེས་བུ་ནི། །འཇམ་དཔལ་ཞིང་གི་བཀོད་པར་འགྲོ། །

ཞེས་སོགས་ལུང་གིས་བསྟན་པའི་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་མིའི་ཤ་ཚུགས་སུ་རོལ་བ་དགེ་ལྡན་བསྟན་པའི་

1 རྒྱུད་འདིའི་རྒྱ་དཔེ་སློབ་དཔོན་པདྨས་ཉུབ་ཕྱོགས་ཨུ་རྒྱན་ཡུལ་ནས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་བླངས་ཏེ་ད་ལྟ་ཡང་བསམ་ཡས་ན་བཞུགས་སོ།། ཞེས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་རྣམ་ཐར་སྐལ་ལྡན་པད་ཚལ་རྒྱས་པའི་འོད་སྟོང་ཞེས་པར་གསལ།

བདག་པོ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་དང་། གྱུ་འཛིན་ཞིང་གི་བདག་པོ་འཕགས་མཆོག་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག །[2]བདེ་ལྡན་ཞིང་གི་མགོན་པོ་པདྨ་ཆེན་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་སོགས་ཀྱིས་དབུས་པའི་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་རྫོ་ནང་བོན་དང་བཅས་པའི་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དག་གི་དོ་ཟླར་བཟོད་པའི་སྤྲུལ་པའི་སྐྱེ་བོ་བགྲང་དུ་མེད་པ་ཟམ་མི་ཆད་པར་འབྱུངས་པའི་གནས། དཔའ་ཞིང་མཛངས་ལ་དང་རྒྱུད་བཟང་བ་བློ་གྲོས་ཀྱི་རྩལ་སུས་ཀྱང་འགྲན་དཀའ་བའི་སྐྱེས་བུ་འཇིག་རྟེན་པ་དག་གི་པ་ཁྲིམས། འབྲུ་མར་ཞོ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་བཟའ་བཏུང་མཚོ་ལྟར་འཁྱིལ་ཞིང་གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་སོགས་རིན་ཆེན་གཏེར་གྱི་བང་མཛོད་ཕྱུར་བུར་གཏམས་པ་བཅས་ཕྱི་ནང་གི་དགེ་བའི་དངོས་པོ་བགྲང་གིས་མི་ལང་བས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་གནས་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ཡུལ་མདོ་ཁམས་སྨད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་དོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་བ་འདུས་ཀྱིས་ཕྱུག་པའི་ཡུལ་ཁམས་ཆེན་པོ་དེའི་ས་ཡི་ཆ་ལ། “རི་མཐོན་པོ་གནམ་གྱི་ཀ་བ་ཡོད།།”[3] ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྔགས་ཤིང་དཀར་ཕྱོགས་སྐྱོང་བའི་ལྷ་ཆེན་པོ་རྨ་ཆེན་གྱི་སྲས་གསུམ་པ་འབྱུངས་ལྷ་རྨ་སྲས་སྐྱེས་རི་གཉན་པོ་གནས་པའི་པོ་བྲང་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་གདན་ལ་བཞུགས་པ་ལྟ་བུའི་ཙོང་ཁའི་སྐྱེས་རི་དང་། “རི་ཟུར་གསུམ་བྲག་གཞུང་གནམ་དུ་

2 ཚིགས་བཅད་ཀྱི་མཐའི་ཀ་ག་ཤ་གསུམ་ལ་ཤད་གཅིག་དང་། ལྷུག་མའི་དེར་ཡང་ཤད་གཅིག་འཇོག་པ་སྔོན་གྱི་སྲོལ་དང་དཔེ་རྙིང་དག་ནའང་དེ་བཞིན་གསལ་བས་འདིར་ཡང་དེ་ཉིད་སོར་འཇོག་བྱས། འོན་ཀྱང་གློག་ཀླད་དུ་ལག་པས་བྲིས་པ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དཀའ་ཡང་འཕྲུལ་ལས་པ་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་ཞིག་གིས་ཡི་གེའི་ཆ་ལག་ཐམས་ཅད་ཇི་བཞིན་ཐོན་པ་ཞིག་བཟོ་བའི་རེ་བ་སྤྲར་ནས་ཆེ།

3 གོང་གི་ལུང་རྣམས་བོད་སྐྱིའི་བསྟོད་པ་དང་ངོས་འཛིན་དུ་འདྲེན་ཡང་མདོ་སྨད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ངོས་འཛིན་དུ་འདྲེན་པ་སྐྱ་འབུམ་གདན་རབས་དང་ཞྭ་དམར་པཎྜི་ཏའི་རྣམ་ཐར་སོགས་ཡོད།

མགོ། །ངེད་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱལ་མཚན་སྒྲེང་བ་འདྲ།།” ཞེས་པས་བསྟོད་པའི་རི་བོ་མགོ་ལ་ཐམ་པའི་ཐེལ་ཤུགས་འཛིན་པ་མགོན་པོ་བྲག་ནག་སོགས་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྗིད་ཀྱི་ས་འཛིན་ཕྲེང་བས་ཀུན་ནས་སྐྱིལ་ཞིང་གཡུ་འབྲུག་སྔོན་མོ་ས་ལ་འཁྱིག་འཁྲིས་སུ་རྒྱུ་བ་ལྷ་བུའི་ཚོང་ལ་རིང་མོའི་ནུབ་ངོས་དང་། “མཚོ་དམའ་མོ་གཡུ་ཡི་མཐིལ་ཡོད།།” ཅེས་པས་རབ་ཏུ་བསྔགས་པའི་མཚོ་ཆེན་ཁྲི་ཤོར་རྒྱལ་མོའི་ཕྱོགས་ནས་ཆུ་ཀླུང་དུ་མ་སའི་འོག་དང་རི་སུལ་སྣ་ཚོགས་སུ་གྱུ་གྱུར་རྒྱུ་བ་སླར་ཡང་སའི་སྟེང་དུ་འདུས་ཤིང་རྨ་ཀླུང་ཆུ་བོར་འབབ་པ་གངྒཱ་གཉིས་པར་གྲགས་པའི་ཚོང་ཆུ་སྔོན་མོ་འཁྲིས་བཟང་མའི་ལྷོ་ངོས་སུ། སྔོན་ཁ་བ་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེ་བོ་ལྷ་བཙན་པོ་དག་གི་མངའ་རིས་སུ་གཏོགས་པའི་ཡུལ་[4]ཆེན་པོ་ས་ཐོབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་དག་གིས་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ལྗོངས། དད་གསུམ་མེ་ཏོག་དཀར་པོའི་ཐོར་ཅོག་གཙུག་ན་བརྗིད་ཅིང་བྱམས་བརྩེའི་འཛུམ་རིས་བརྩེགས་པའི་རི་མོ་བཞིན་ལས་ཡལ་བ་མེད་པའི་དཔོན་ཆེ་ཕྲ་རྣམས་དགེ་བར་སྤྱོད་པ། ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་མི་འདའ་བའི་འབངས་རྣམས་ཆོས་མཐུན་གྱིས་འཚོ་ཞིང་རྩེད་དགའི་དགོད་སྒྲ་འཛགས་པ་མེད་པའི་ས་ཆེན་པོ་ཤར་ཚོང་ཁ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སྐྱིལ་བའི་གནས་ཆེན་པོ་ཞིག་ལྷུན་ཆགས་པར་མཆིས་སོ། །

དེ་ལྷ་བུའི་ཚོང་ཁ་སྐྱིལ་བའི་ཞིང་ཁམས་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབུས་སུ་རབ་དང་ཕུལ་དང་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ནི། མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ནས་ལུང་གིས་ཡང་ཡང་

4 རྗེ་བླ་མའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས་ན་ཡོད། ༄གོང་ས་མཆོག་ནས་འདི་ཡང་ཡང་དྲངས་ཤིང་། མཁས་གྲུབ་རྗེས་སྲིད་དོན་གྱི་སྐད་གསུངས་པ་མིན་པའི་ཚུལ་ཡང་གསལ་སྟོན་མཛད་པར་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྙམ་སྟེ་འདིར་དཀྱུས་མཆན་གཉིས་སུ་ཆེད་དུ་བྲིས་སོ།།

བསྡུགས་ཤིང་། བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བ་སྐྱོང་བ་ལ་ཐུགས་རིང་མོ་ཉིད་ནས་བསྐྱེད་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཞེས་སྙན་པའི་གྲགས་པ་སྲིད་པ་གསུམ་དུ་ཁྱབ་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གང་དེས་བསམ་བཞིན་སྲིད་པ་བཟུང་བའི་གནས་ལུམྦིའི་དགའ་ཚལ་གཉིས་པ་གདན་ས་ཆེན་པོ་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་དོ།། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱུད་པ། དུས་འཁོར། སྨན་པ་བཅས་གྲྭ་ཚང་བཞི་དང་། གསེར་སྡོང་ཆེན་མོ་སོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལས་ཆེས་སྙིང་པོའམ་རྩ་བར་གྱུར་པ་ནི་སྐུ་འབུམ་གསེར་སྡོང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་མཆོད་སྡོང་ཆེན་པོ་དེ་ནི། སྤྱི་ལོ་ 1357 ལོར་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་འཁྲུངས་པའི་ཚེ་ན། སྐུའི་ལྟེ་ཐག་བཅད་པའི་མཚལ་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་འཛིན་མའི་ངོས་སུ་ལྷུང་བ་ལས་རྩ་བ་སྦོམ་ཞིང་ལོ་འདབ་འབུམ་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཙན་དན་དཀར་པོའི་ལྗོན་པ་དྲི་ཞིམ་རྒྱང་རིང་དུ་འཐུལ་བ་ལོ་མ་རེ་རེར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྒྱལ་བ་སེངྒེ་ང་རོའི་སྣང་བརྙན་རེ་རེ་རང་བྱོན་དུ་འཁྲུངས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་། དུས་ཕྱིས་རྗེ་བླ་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དབུས་ནས་ཡུམ་ལ་གསུང་བཀོད་ཕུལ་གནང་ལྟར། སྤྱི་ལོ་ 1379 ལོར་ཡུམ་གྱིས་རྒྱལ་བ་སེངྒེའི་ང་རོའི་སྐུ་བརྙན་འབུམ་ཐྲག་བཞེངས་ཏེ་ནང་རྟེན་དང་། ཙན་དན་ལྗོན་པ་དེ་ཉིད་གོས་ཆེན་གྱིས་བཏུམས་ཏེ་སྲོག་ཤིང་དུ་བྱས་པའི་པད་སྤུངས་མཆོད་རྟེན་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་བཞེངས་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་ 1577 ལོར་སྒོམ་ཆེན་རིན་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཐུགས་ཁུར་ཟབ་མོ་བཞེས་ཏེ་གནས་དེར་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐུ་བརྙན་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་

ཚད་ཅན་ཞིག་བཞེངས་པ་སོགས་སྤྱི་ཕྱིའི་བཀྲི་བ་དང་བཀོད་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དབང་གིས་མཆོད་སྡོང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་གང་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་དེར་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། དེ་ནས་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་ 1583 ལོར་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་གདན་ས་བཏབ་ཅིང་སློམ་སྒྲུབ་འཆད་ཉན་གྱི་འཕེལ་ཁ་དབྱར་གྱི་མཚོ་མོ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གྱུར། མདོར་ན་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་ནི་དགེ་ལྡན་བསྟན་པའི་མགོ་ཁྲུངས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་གང་དུ་སྐུ་བལྟམས་པའི་གནས་དང་། རྒྱལ་དབང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྒྱལ་དབང་བཞི་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ། པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྲས་བགྲང་གིས་མི་ལང་བས་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་བརྗེ་བས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་སྐུ་འབུམ་གདན་རབས་སྔ་ཏིག་འཕྲེང་བ་ལས། “འདབ་མ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བས་འདབ་མ་འབུམ་ཐག་དང་ལྡན་པ། འདབ་མ་རེ་རེར་རྒྱལ་བ་སེང་གེའི་ང་རོའི་སྣང་བརྙན་རེ་རེས་མཚན་ཞིང་། ཤུན་པ་ལ་སྐུ་གཟུགས་དང་ཡིག་འབྲུ་དང་ཕྱག་མཚན་རྣམས་རང་བྱོན་དུ་བྱུང་།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེ་བླ་མའི་ལྟེ་བའི་མཆལ་ཁྲག་ཐོར་བ་ལས་འཁྲུངས་པའི་གསེར་སྡོང་ཆེན་མོའི་ཙན་དན་སྦྲུལ་བའི་ལྗོན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཤིང་ཤུན་དང་ལོ་འདབ་སོགས་ལས་སྐུ་དང་ཡི་གེ་སོགས་སྐྱེ་བོ་རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་

འཆམས་པར་ངོ་མཚར་སྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་སྟོང་བ་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་གནའ་ནས་ད་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཟམ་མི་ཆད་དུ་བྱུང་དང་འབྱུང་བ་ཡང་འདིར་གཏམ་དུ་བྱར་འོས་པའི་གནས་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔལ་ཉིད་དུ་འཁྲུམས་ཀྱང་། སྐྱེ་བོ་ཧི་སྙེད་ཅིག་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་མ་གྱུར་ཅིང་མི་འགྱུར་བས་ཞིབ་རྒྱས་སུ་བརྗོད་པའི་འགངས་ཆེར་མ་མཐོང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། འདིར་མདོ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི། ནང་པའི་བསྟན་པ་ལ་མི་དད་ཅིང་དེའི་བག་ཆགས་ཕྲ་མོ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མ་བསླད་པའི་ནུབ་ཕྱོགས་པ་མིག་ལྟོང་སྐྲ་སེར་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་སྣང་བའི་དངོས་བྱུང་ཐུང་ངུ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དཀྱིལ་ཙམ་(1844-1848)ལ། ཧྥ་རན་སིའི་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་སྤེལ་བ་མཁན་པོ་ E. Huc ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་གྲོགས་དང་བཅས་ཏེ་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དུ་འབྱོར། རང་གི་ཆོས་གཞུང་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་གནད་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཚུ་བུར་མིག་གིས་མ་མཐོང་ན་རང་དགར་ཡིད་ཆེས་པར་མི་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་པ་དེ་དག་ཉིན་ཞིག་དོགས་སྣང་དང་སེམས་ཉིའི་ངང་དུ་ཙན་དན་ལྗོན་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལྟ་བར་བསྐྱོད། ཁོ་པ་ཅག་ལ་མཆོན་ན། སྔོན་དུ་བོད་མིའི་ངག་ལས་ཙན་དན་སྤྲུལ་བའི་ལྗོན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་མཚར་བའི་གཏམ་གང་ཐོས་པ་དག་ནི། ལྟ་སྒྲུང་ལྟ་བུ་ཞིག་གམ་ཆེས་ལྐོག་གྱུར་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་གཞར་ཡང་མ་གྱུར་ལ། བོད་འབངས་ལས་སྐལ་ཅན་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་དད་པས་མཇལ་འདོད་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད། དེ་ལྟ་ནའང་། ཁོ་པ་ཅག་གི་མིག་ལམ་དུ་རང་ཉིད་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་པར་དཀའ་བའི་སྣང་བ་ངོ་མཚར་བ་སྣ་ཚོགས་མངོན་སུམ་དུ་བྱུང་སྟེ། ཚུལ་དེ་དག་<<ཀློར་ཀློ་རེའི་དང་།

བོད། རྒྱ་ནག་བཅས་སུ་བསྐྱོད་པ།>> ཞེས་པའི་ལྡོངས་རྒྱུ་ཟིན་ཐོར་བཀོད་ཅིང་འགྲེམ་སྤེལ་བྱས་པ་འདི་ལྟར།

དེ་ལྟ་བུའི་ལྡོན་པ་ཞིག་ཡོད་དམ་ཞེས་དང་། ཁྱེད་ཅག་གིས་དེ་དངོས་སུ་མཐོང་དམ། དེ་ལ་ཁྱད་ཆོས་དམིགས་བསལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ། ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་ལོ་མ་དེ་དག་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་དྲི་བ་རྣམས་གློག་མཁན་དག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་ངེས་ཤིང་འདྲི་འོས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དེ་ལ་ང་ཚོས་གང་ནུས་ཀྱིས་ཚན་པ་རེ་རེ་བཞིན་ལན་འདེབས་བྱ་ངེས་ཡིན། "' ཐོག་མར་ང་ཚོས་གཟབ་ནན་ཆེན་པོས་མིག་གཉིས་ཐད་ཀར་ཅན་དན་ལྡོན་པའི་ལོ་མར་གཏད། དོན་དངོས་སུ། ལོ་མ་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་བོད་ཡིག་རང་བྱོན་དུ་གསལ་ལེར་ཡོད་པ་མཐོང་བས་ང་ཚོ་དངོས་གནས་ཧ་ལས་པར་གྱུར། ཡི་གེ་རྣམས་ལྷང་ཁྲ་ཡིན་ཞིང་། འགའ་ཞིག་ནི་ལོ་མའི་རང་མདོག་ལས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་ནག་ལ། ཁག་གཅིག་ནི་དཀར་ཤས་ཆེ་བར་སྣང་། དེ་དག་མཐོང་མ་ཐག་ངེད་ཅག་གི་སེམས་སུ་དེ་ནི་བླ་མ་ཚོའི་གཡོ་ཐབས་ཤིག་མིན་ནམ་སྙམ་སྐྱེ་དོགས་པའི་དྲ་བར་ཚུད། དེ་ནས་ལོ་མའི་ངོས་ཀྱི་ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་རེ་རེར་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་པ་ན། གཡོ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མ་རྙེད། ངེད་ཅག་ལ་སྣང་བའི་ཡིག་འབྲུ་དེ་རྣམས་ལོ་མའི་རང་བཞིན་ཉིད་ལས་ལོགས་སུ་མེད་ཅིང་། ཡི་གེ་རྣམས་ལོ་མའི་རྩ་རྒྱུས་དང་བཅས་ཏེ་གསལ་ལེར་མངོན། ཡི་གེ་དེ་རྣམས་ལོ་མ་སོ་སོའི་ཕྱོགས་འདྲ་མིན་ནས་མངོན་འདུག་སྟེ། འགའ་ཞིག་ནི་ལོ་མའི་རྩེ་དང་། འགའ་ཞིག་ནི་དཀྱིལ། གཞན་དག་ནི་གཤམ་ངོས་དང་ཟུར་དག་ལས་མངོན། ལོ་མ་ཆུང་ངུ་དག་ལས་ཤར་བའི་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་དེ་ཙམ་མི་གསལ། ཤུན་པ་དང་ཡལ་གའི་ཆ་ནས་བཤད་ན། ལྡོན་པ་དེ་ཉིད་ plane tree ཞེས་པ་དང་མཚུངས་ལ། ཡལ་ག་དང་གཞུང་རྟའི་ཕྱི་ཤུན་གྱི་སྟེང་ནས་ཀྱང་ཡིག་འབྲུ་མང་པོ་ཕྱིར་མངོན། ང་ཚོས་ཕྱི་ཤུན་རྙིང་པའི་ཆ་ཤས་ཆུང་ངུ་དག་བཀོག་སྟེ་བརྟགས་པ་ན་དེའི་ནང་རིམ་གྱི་ཤིང་ཤུན་གསར་པའི་ངོས་ནས་ཀྱང་ཡིག་འབྲུའི་མཐའ་རིས་རྣམས་གསལ་ལ་མི་གསལ་བའི་ངང་དུ་ཕྱིར་མངོན་པ་མཐོང་། ཡ་མཚན་པའམ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ལ། ཤིང་ཤུན་གྱི་ཕྱི་རིམ་དང་ནང་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཐད་ཀའི་ཡིག་འབྲུ་གསར་རྙིང་གཉིས་ཕལ་ཆེར་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་མཚུངས་སུ་སྣང་། དེ་ལ་གཡོ་ཐབས་ཤིག་འདྲེས་མེད་དམ་སྙམ་སྟེ་གཟབ་ནན་ཆེན་པོས་བརྟག

དཔྱད་བྱུས་ཀྱང་གཡོ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་མ་རྟེད། དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་མཐོང་སྣང་དེའི་རྐྱེན་པས་ངེད་ཅག་ལ་བརྗོད་དཀའ་བའི་ཚོར་སྣང་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་། ཚོར་ཤུགས་དེའི་དབང་གིས་ངེད་ཅག་གི་ལུས་པོ་ཡང་ཚ་ལམ་ལམ་དུ་གྱུར། ངེད་ཅག་ལས་བློ་གྲོས་ཆེ་ཞིང་སྤྱང་གྲུང་འཛོམས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། ལྷོན་པ་ངོ་མཚར་ཅན་འདིའི་གསང་བའི་གནད་དག་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཡིད་ཆེས་པ་ཞིག་རྒྱག་ཐུབ་སྲིད་ཀྱང་ངེད་ཅག་གིས་འདི་ཙམ་ལས་བཤད་མ་ནུས། གློག་མཁན་འཕགས་ངེད་ཅག་གི་གླེན་རྟགས་ལ་འཕྱ་དགོད་བྱེད་སྲིད་ཀྱང་སྐྱོན་ཅི་ཡང་མེད། གང་ལྟར། ང་ཚོའི་དྲང་ཚུགས་དང་བདེན་པ་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལ་ཡིད་གཉིས་དང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་དགོས་དོན་མེད།

ཅེས་སོགས་བྱང་ཆུབ་ཅན་དན་ལྷོན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་དང་གཞན་ཡང་ཞིབ་འགྲེལ་བྱས་འདུག་ཀྱང་འདིར་མ་བྲིས། མ་ཅིག་ལབ་ཀྱི་སྒྲོལ་མའི་ལུང་བསྟན་དུ་འང་།

བུ་མོ་ཁྱོད་ཀྱིས་དྲིས་པའི་བྱང་སེམས་དེ། །
མ་འོངས་བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་བདུན་པ་ཡིན། །
ད་ལྟ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྙིང་སྟོབས་ཆེ། །
སྙིགས་དུས་ལོག་སྤྱོད་བོད་ཡུལ་འབྱུང་བའི་ཚེ། །
དགེ་སློང་ཚུལ་འཛིན་གྲགས་པའི་མཚན་ཐོགས་ཏེ། །
གང་གི་ཞིང་དུ་སེངྒེའི་ང་རོར་གྲགས། །

ཞེས་དང་། བཀའ་གདམས་གླེགས་བམ་གྱི་ཕ་ཆོས་ལེ་ཚན་ཉེར་དྲུག་པའི་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ལས།

ཐ་མར་བསྟན་པའི་མེ་རོ་དག །
གྲགས་པའི་མཚན་གྱིས་གསོ་བར་བྱེད། །

ཅེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

རེས་འགའ་བྲིས་པའི་གཟུགས་སུ་འོང་། །
རེས་འགའ་དབྱུལ་པོངས་སྤྲང་པོའི་གཟུགས། །
རེས་འགའ་བྲོལ་སོང་བྱ་ཁྲིའི་གཟུགས། །
རེས་འགའ་གསོལ་འདེབས་དབྱངས་ཀྱི་གཟུགས། །
རེས་འགའ་ཡིག་འབྲུ་གཟུངས་ཀྱི་གཟུགས། །
གྲགས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་ངོ་། །

ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ནང་པའི་ལུང་བསྟན་དང་ཡེ་ཤུ་ཆོས་ལུགས་པའི་དག་སྣང་གཉིས་གཞི་གཅིག་ཏུ་བབས་འདུག་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཡ་མཚན་པ་ཞིག་སྟེ་དེ་ལྟ་བུ་གཞན་དང་གཞན་ཡང་གང་དུ་སྐབས་སུ་བབས་པར་མཐོང་ན་དེ་དུ་ཅུང་ཟད་རེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་དང་ཁད་ཆེར་མི་རིང་བའི་ས་ན། སྟོད་ལ་དགེ་བཅུ་ལྡན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། བཅུད་ལ་ཡོན་ཏན་རང་ཆས་སུ་མངའ་བ། ཕྱི་ནང་གང་དུའང་འཆེ་བ་དང་གནོད་པའི་མཚན་མ་ཙམ་ཡང་མཐོང་དུ་དཀོན་པ། བསྟན་འགྲོའི་ཁུར་ཆེན་འཛིན་པ་སྟག་མཚེར་བློ་བཟང་རྡོ་རྗེ་དང་སྟག་མཚེར་བློ་བཟང་དར་རྒྱས། སྟག་མཚེར་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ། སྟག་མཚེར་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་ནོར་བུ་སོགས་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་མིའི་སྲིད་པ་མངོན་པར་བཟུང་བའི་གནས་ངོ་མཚར་ཞིང་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་བརྗིད་ཆགས་ཀེར་ཡོད་པ་དེ་ནི། བོད་བྱང་ཤར་ཙོང་ཁ་སྟག་མཚེར་[5]5སྡེ་བ་ཞེས་ཀུན་ཏུ

5 གསར་བཤད་མང་ཙམ་སྣང་ཡང་། སྔོན་གྱི་ཡི་གེ་དག་ཏུ"སྟག་མཚེར"ཞེས་བྲིས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་བྲིས་ཏེ། སྔོན་གྱི་མཁས་པ་དང་ཡི་གེ་དག་རང་དགར་འཇོར་མ་ཡོད་དོ།།

གྲགས་པ་མགོན་པོ་མཆོག་གིས་གང་དུ་སྐུ་བལྟམས་པའི་མཛད་པ་མངོན་པར་བཞེས་པའི་གནས་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་དོ། །

༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་ཡུལ་ཅོང་ཁ་སོགས་སུ་བསྐྱངས་པའི་མཛད་པ་དུ་མ།

དེ་ལ་འཁོར་སྒྱུར་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་རྣམ་རོལ་བསིལ་ལྡན་ཁ་བའི་ལྗོངས་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མངའ་བདག་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་སྐུ་ཚེ་སྨད་ཀྱི་སྐབས་འབྲེལ་མཛད་པ་ཙམ་ཞིག་འདིར་བརྗོད་པ་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ 1906 ཟླ་བ་ 9 ཚེས་ 14 ཉིན་འཁོར་སྒྱུར་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་སྔོན་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡུལ་མདོ་སྨད་ཀྱི་ལུམྦིའི་དགའ་ཚལ་གཉིས་པ་གདན་ས་ཆེན་པོ་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དུ་ཞབས་ཟུང་ཀུན་ཏུ་དགེ་བའི་རི་མོ་མངོན་པར་བཀོད་ཅིང་། ཕྱེད་དང་བཅས་པའི་ཟླ་ངོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སྣ་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། ཆོས་ཀྱི་ཞིང་དམ་པར་གྱུར་པ་ཀུན་ལ་མཆོད་འབུལ་གནས་གཟིགས་དང་། སྲིད་ལ་དབང་བ་དང་དགོན་པའི་ལས་ཀྱི་སྡེ་མོ་བ་དག་ལ་གཟིམ་མཇལ་ལམ་སྟོན། ཟླ་སྒྲུལ་མཁན་གྲྭ་ཆོས་བྱེད་ཡོངས་ལ་འདོད་ཆོས། རྗེས་འཇུག་འབངས་མི་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་ཕྱག་དབང་བྱིན་རླབས་སོགས་ཅི་འདོད་དུ་སྩལ་ཅིང་། སྨད་རང་ཉིད་གང་དུ་སྐུ་བལྟམ་པའི་ཡུལ་ཁམས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དགེ་སྐྱོལ་ཚོགས་གསོག་དང་ཡ་རབས་དམ་པའི་ལམ་དུ་བཀོད་པ་སོགས་རྗེས་འཛིན་ཐུགས་བརྩེ་དམ་པོས་ཀུན་ནས་སྐྱོམ་པར་མཛད། དེ་ཡང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དོ་

མཚར་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བར།

མདོ་སྨད་སོགས་སུ་བྱུང་སྟོམ་འགོགས་པའི་ཚོ་ག་ནམ་མཛད་ཀྱི་ཆེ་གནས་བརྒྱན་པ་དང་། བྱི་དོར་སོགས་བྱས་ཏེ་མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པ། ཕལ་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མདོ་མང་པོ་སྒྲོག་ཅིང་། གཏོར་མ་བརྒྱ་རྩ་དང་། མཇལ་འབུལ་བ་སོགས་ཚོགས་རླབས་ཆེན་པོ་གསོག་ཏུ་བཅུག ། ཕྱི་ཉིན་དངོས་གཞིའི་སྐབས་རྟེན་གྱི་དྲུང་ན་མཆོད་པ་ཚད་མེད་པ་དང་། ས་གཞི་བྱིན་རླབས། སྤྱན་འདྲེན་ཁྲུས་གསོལ། ''' སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དགེ་རྩ་མཆོད་རྫས་སུ་བསྒྱུར་ཏེ། རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པ་མགོན་པོ་ལ་བཙོལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ནམ་ཞིག་རྫོར་གདན་མའི་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་དབུ་བསྐུལ་ལན་གསུམ་མཐར། དར་དཀར་པོ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞིག་ནམ་མཁར་འཕང་བ་དང་། མཇུག་ཏུ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་ཅིག་སྤྱོད་འཇུག་ལེའུ་བཅུ་པ་སོགས་སྨོན་ལམ་རླབས་པོ་ཆེའི་རྒྱས་འདེབས་གནད་དུ་སྨིན་པ་རེ་མཛད།

ཅེས་མཛད་པ་གནད་བསྡུས་རགས་སྟོམ་གྱི་ཁོངས་སུ་ཆེད་དུ་གསལ་བར་བཀོད་པ་ལྟར། སྐྱེ་བོ་རང་ག་བས་སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པའི་འཕྲིན་ལས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྟོད་བཅུད་མ་ལུས་པར་སྤྱི་ནམ་བྱུང་བའི་མཛའ་འབྲེལ་གསར་འཛུགས་བསྐྱངས། གཞན་ཡང་། ངོ་མཚར་རིན་ཕྲེང་དུ་གསལ་བ་ལྟར། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁྱེན་སྤྱན་གཟིགས་པ་མཆོག་ཏུ་ཡངས་ཤིང་། ལུང་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་མངའ་དབང་འབྱོར་བ་ཞྭ་དམར་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་ལས། རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ནས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་ཡིག་དགེ་ལེགས་འོད་སྣང་འགྱེད་པའི་ཉིན་བྱེད་ཞྭ་དམར་ལམ་རིམ་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་ནས། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྡུས་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་

ཀྱི་ལམ་སྒྲོལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བགྲོད་པའི་སྐྱེ་བོ་མཆོག་གི་ཆོས་ལུགས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཉམས་ཁྲིད་ལས་བརྩམས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་ཇི་སྙེད་དང་། རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་བདེ་ཡངས་སྙན་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ལྷོ་བྲག་དང་དབེན་ས་བཀའ་འབུམ་གྱིས་དབུ་དྲངས་ཏེ་ཟབ་ཆོས་ཇི་སྙེད་ཅིག་གསན་བཞེས་མཛད་པ་སོགས་རྟེན་འབྱུང་ལེགས་མཛད་ཀྱི་སྒོ་འཕར་ཡངས་པོར་ཕྱེ་ཞིང་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོ་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྲིད་ཞུགས་པར་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་ཀྱང་། དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གཞན་ཡང་ཐུགས་ལ་དགོངས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་ 1908 ཟླ་བ་ 12 ཚེས་ 29 ཉིན་སླར་ཡང་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དུ་ཞབས་ཀྱི་པདྨ་བཀོད་ཅིང་། རྒྱལ་མཆོག་ཉིད་ནས་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཟབ་མོ་སྩལ་བར། དབུ་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ནས་ཚིགས་བཅད་དང་པོ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཚིག་རྐང་མཐའ་མ་སྟེ། བདག་གི་སྙན་དངགས་མེ་ཏོག་སྙིམ་པས་གུས་པས་མཆོད།། ཅེས་པའི་བར་ཞིབ་འགྲེལ་གནང་སྟེ། "ད་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དེ་ཙམ་ཞུས་ནས།" ཞེས་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་དགོངས་ཏེ་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་གསུང་འཕྲོར་མཛད། སྐབས་དེ་ཤེད་ཅིག་ཏུ་ཀརྨ་ཤ་རྫོང་དུ་གནས་གཟིགས་ཆིབས་སྒྱུར་སྐབས་སྟག་མཆེར་སྡེ་བར་ཞལ་ཕྱོགས་ཏེ། ས་དེའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དག་གིས་ཐུགས་ཀྱི་བརྟན་པ་ཕྲོགས་པའི་ཚུལ་ཞལ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པར་མཛད། དེ་ལ་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་

>>[6]ལས་༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གིས་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས།

ཏྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་རྒྱ་ནག་ནས་ཕེབས་སྐབས། ཀརྨ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་དགོན་པ་དེའི་སྤྱིལ་སྐུ་ནས་གདན་ཞུ། ཞེས་དང་། དེའི་སྐབས་ངའི་ཕ་རྒན་ཡང་མི་དམངས་དེ་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་རེད། དེ་དུས་ཕ་རྒན་རང་ལོ་དགུ་ཡིན་འདུག། ད་དུང་དྲན་སོས་པ་ལ་ཏྭ་ལའི་བླ་མའི་ཞབས་ཕྱུགས་འཇའ་ཆེན་ཆ་གཅིག་དགོན་པ་དེར་བཞག་གནང་ཡོད་པར་མ་ཟད། དེ་དུས་ཁོང་གིས་ང་སྐྱེས་སའི་ཕྱོགས་དེར་གཟིགས་ཏེ་སྙིང་རྗེ་པོ་འདུག་གསུངས་ཞེས་གྲགས།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐུ་ཚེ་ཕྱི་མ་ཉིད་ལ་ལྟོས་པའི་ཞབས་ཟུང་ཐོག་མ་ཡུལ་ཁམས་དེ་ཉིད་དུ་འགོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། རང་ཉིད་གང་དུ་སྐུ་བལྟམ་པར་འགྱུར་བའི་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐུགས་གཏན་འཁེལ་ཟིན་པའི་བརྡར་ངེས་ཀྱང་། སྔོག་གྱུར་རྫིན་པར་གཟིགས་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དྲི་མ་ཡོངས་སུ་བྲལ་བ་དག་གིས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་གསང་བ་ཅན་གྱི་གསུང་དང་དགོས་པ་དམིགས་བསལ་ཅན་གྱི་མཛད་པ་མཐའ་དག་དུས་དང་སྐབས་ལས་མ་ཡོལ་བར་གཟིགས་པ་ལས་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་སུ་ཞིག་གིས་ཇི་བཞིན་རྟོགས་པར་ནུས་སྙམ་ལ། གཞན་ཡང་། ངོ་མཚར་རིན་ཕྲེང་དུ།

དེང་སང་ནི་ཆོས་སྟོན་པ་པོ་དང་། ཆོས་ལ་བརྟག་དཔྱད་མེད་པར་གཡམ་ལ་རྒྱུགས་པ་ལྟ

---

6 སྔར་གྱི་མཚན་བྱང་ལ། <<ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཆོས་ཀྱི་མི་དམངས།>> ཞེས་གསལ་ཡང་། བར་སྐབས་ཤིག་ནས་བཙན་བྱོལ་དུ་དམངས་ཐམས་ཅད་མང་དུ་བསྒྱུར་བས། ད་ལྟའི་པར་སྐྲུན་ལ་<<ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཆོས་ཀྱི་མི་མང་།>> ཞེས་གསལ། ཁོ་བོས་ནི་སྔར་གྱི་དེ་ག་སོར་འཇོག་ལས་བཅོས་མི་འདོད་ལ། ཆེད་དུ་མ་བཅལ་ཡང་སྐབས་འབྲེལ་རྒྱལ་དབང་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་དག་ན། བླ་མ་གྲྭ་དམངས་དང་། དམངས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ། མཐྱལ་དམངས་ཟེར་བ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་པའང་འདིར་གསལ་འདེབས་ཙམ་གྱི་ཆེད་དེ། ཅུང་ཟད་འོག་ཏུ་དམངས་གཙོའམ་མང་གཙོའི་ཐད་དུ་འཆད་དོ།།

ཐུགས་ཉན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་དང་། དམ་སྡོམ་ལ་གཅེས་སྤྲས་སུ་འཛིན་པ་ནི་ཆེས་ཉུང་བས་འཆད་པ་ལ་དེ་ཙམ་ཐུགས་མི་དགྱེས། ''' སྐྱེ་བོ་རྣམས་དམ་ཚིག་ལ་གནས་དཀའ་བས་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་འཕྱུང་བར་དགོངས་ཏེ་བཀའ་ཤིན་ཏུ་དོག་པར་མཛད། ''' མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ནི་འགྱུར་ལྡོག་མེད་པའི་དད་ལྡན་ཤིན་ཏུ་མང་བས་ཞུས་ཚད་ཀྱི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ་སྐོང་བར་མཛད།

ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་དགོངས་གང་དུ་གཏད་ཡོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གསལ་སྣམ། གཞན་ཡང་། ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་དུ་༧གོང་ས་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོས།

ཕྱི་ལོ་ 1909 བོད་ས་བྱ་ལོར་༧རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་གོང་མ་རྒྱ་སོག་གི་ཡུལ་གྲུ་ནས་བོད་ལྗོངས་ལྷ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོར་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར་ཏེ་ནག་ཆུ་ཁྲ་ཚང་ལ་ཞེས་པའི་ས་གནས་སུ་༧ཞབས་སོར་འཁོད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་(གླིང་རིན་པོ་ཆེ་) མཆོག་དགུང་ལོ་བདུན་ལས་མ་སོན་ཡང་ཆེད་གཉེར་གྱིས་ཕེབས་བསུར་ཕེབས་པར་སྐུ་སྣང་དམག་མིའི་རྟ་བསྒྲིགས་བསྟར་བའི་དབུས་ནས་གདན་ཞུས་ལ་༧རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་གོང་མས་ཀྱང་གཟིམ་སྒོའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཆེད་གཉེར་ཕེབས་པ་སོགས་དམིགས་བསལ་བཀུར་སྟི་གཟེངས་བསྟོད་གནང་འདུག་པ་ནི་གླིང་སྐུ་གོང་མས་༧རྒྱལ་བའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད་པ་དང་། ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་(གླིང་རིན་པོ་ཆེ་)རྗེས་སོར་ཁོ་བོའི་རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་དུ་བཞེངས་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་པར་སྣང་།

ཞེས་བཀའ་སྩལ་བ་ལས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེ་ཕྱི་མའི་ཡོངས་འཛིན་སོགས་ཀྱང་ཐུགས་གཏན་ཡོངས་སུ་ཁེལ་བར་མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་བསྐྱངས་ཟིན་པ་ཤེས། གཞན་ཡང་“ཕྱི་ལོ་ 1915 པར་ན་སྐྱེང་གི་གདན་སར་སྐུ་འཁོར་ཧྲག་བསྡུས་ཀྱིས་ཆིབས་བཏེགས་ཏེ་གནས་གཟིགས་ཐུགས་སྨོན་དང་སྤྱི་སྐྱེར་གྱི་བཀའ་སློབ་རྒྱ་ཆེར་བསྩལ། དེ་སྐབས་ན་སྐྱེང་གི་ཞུགས་པ་མིང་ཅན་ཞིག་སྐབས

འདུག་པ་སྒྲོག་ཤིང་དུ་དགོས་ཞེས་གྲུ་བཞིར་བཟོས་ཏེ་ཟླ་བྲང་དུ་འཇོག་གནང་མཛད། འདི་ནི་༄གོང་ས་རང་ཉིད་ཞིང་བརྗེས་ཟིན་ནས་གདུང་རྟེན་མཆོད་སྡོང་ཆེན་མོའི་ཐིག་བཏབ་པ་ན། བྲུམ་གདན་བཀླ་ནས་ཏོག་གི་བར་རིང་ཐུང་མེད་པ་མ་བསྐྲིགས་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བྱུང་བས་མ་འོངས་མངོན་སུམ་མཁྱེན་པའི་རྟགས་ཡང་དག་པར་གྲུབ།" ཅེས་<<གངས་ཅན་བོད་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་རབས་འདུས་གསལ་དུ་བཀོད་པ་སྒྲོན་མེད་དྭངས་ཤེལ་འཕྲུལ་གྱི་མེ་ལོང་>> ཞེས་བྱ་བར་བདུད་འཇོམས་འཇིགས་བྲལ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་སྔོན་གྱི་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཙམ་གྱི་གོང་སྤྱི་ལོ་ 1920 ནང་། རྩེ་པོ་བྲང་གི་ཤར་རྒྱུད་ཉམས་གསོ་སྐབས། རྒྱལ་མཆོག་རང་ཉིད་ནས་ལྷ་ཁྲིམས་པར། གཟིམ་ཆུང་ནུབ་ངོས་ཀྱི་ཕེབས་སྐས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་དུ། ནུབ་ཀྱི་རྩིག་ངོས་སུ་བྱ་སྔོན་པོ་ཞིག་དང་། ཤར་གྱི་རྩིག་ངོས་སུ་འབྲུག་དཀར་པོ་ཞིག་འབྲི་དགོས་ཀྱི་བཀའ་བཀོད་གནང་། སྐབས་དེར་ལབ་གླེང་ལ་དགའ་ཞིང་མཆོག་དམན་ཀུན་ལ་གླན་ཀའི་གླུགས་འཚོལ་བར་ཅི་མི་སྙམ་པའི་མཐོ་རིམ་དབང་ཤེད་ཅན་འགའ་ཞིག་ནས། "ཁུངས་ལུང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་རི་མོ་འདི་འདྲ་ལ་ཨང་།" ཞེས་མི་འདོད་པའི་གཏམ་བྱུང་རྒྱལ་དུ་སྨྲས། དེ་ལ་རི་མོ་འབྲི་གཞིའི་ཕྱོགས་གཉིས་ལས་ནུབ་ཀྱིས། མགོན་པོ་ཉིད་གང་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ལྷ་ལྡན་དང་། ཤར་གྱིས་ཡང་སྤྲུལ་འཁྲུལ་བྲལ་གང་དུ་འཁྲུང་བའི་ཡུལ་མདོ་སྨད་གཉིས་བསྟན། བྱ་དང་འབྲུག་རིས་གཉིས་ཀྱིས་ལོ་རྟགས་གཉིས་ཏེ་བྱ་ལོ་དང་འབྲུག་ལོ་གཉིས་བསྟན། རིས་མདོག་སྔོན་པོ་དང་དཀར་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ལོ་

ཁམས་ཏེ་སྦྱོན་པོས་ཆུ་དང་དཀར་པོས་ལྷུགས་བསྟན་ཏེ། དེས་ན། ཉུབ་ཀྱི་བྱ་སྦྱོན་པོས། ལྷ་ལྡན་དུ་ཆུ་བྱ་(སྤྱི་ལོ་1933)ལོར་སྨྱུ་ངན་ལས་འདའ་རྒྱུ་དང་། ཤར་ཀྱི་འབྲུག་དཀར་པོས། སླར་ཡང་མདོ་ཁམས་སྨད་ནས་མཆོག་སྤྲུལ་ཕེབས་ཏེ་ལྷུགས་འབྲུག་(སྤྱི་ལོ་1940)ལོར་པོ་ཏ་ལར་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་མཛད་བཞིན་མཚོན་པར་མཛད་དོ། །

གཞན་ཡང་། ༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ནས། གསར་གཏོད་བཅོས་སྒྱུར་དང་སྲིད་ཤུགས་སྲ་བརྟན། དགྲ་འགོག་རང་སྲུང་སོགས་མ་འོངས་ཕྱུགས་ཕན་གྱི་ཐབས་ཇུས་ཇི་སྙེད་ཅིག་སྒྲོ་སྣ་ཚོགས་ནས་རྩོམ་པར་མཛད་པ་ལ་བཀའི་བློན་པོར་གཏོགས་པ་རྣམས་དང་ལས་ཀྱི་སྣེ་མོར་འཁྲིད་པ་དག་གིས་དབུ་འོག་དཔུང་འདེགས་ཇི་བཞིན་མ་ཞུས་པའི་ཁར། ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ཁག་ནས་ཀྱང་དགག་དགོས་ཇི་བཞིན་མ་མཐོང་བར་རྟུང་མིན་འཁྲིག་མིན་གྱི་སྐད་ཀ་བསྟུད་མར་ཞུས་ཏེ། དགོངས་གཞི་རྣམས་ཇི་བཞིན་ལམ་དུ་མ་ལྷོངས་པ་ན། ཉིན་ཞིག་ཐུགས་ཐམ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། “སླད་མར་མཛད་པ་རྣམས་ལམ་དུ་ལྷོངས་པ་ལ་རམ་འདེགས་ཐུབ་ངེས་ཀྱི་གཅེན་གཅུང་མང་ཙམ་ཡོད་པའི་ཁྲིམ་གཞི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་ངེས་”[7]ཞེས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་བར་སྣང་ངོ། །

རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་གླང་སྤྱི་ལོ་ 1927 ལོར་སྐུའི་གཅེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ཚེ་རིང་དེ་ཉིད་སྟག་མཚེར་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྤྲུལ་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་པའི་ཚེ། སྤྲུལ་པའི་སྐུ་འདི་ཉིད་སྨན་གྱི་སྦུ་གུ་བཞིན་ལེགས་པར་བསྐྱངས་ཏེ་ནར་སོན་པ་ན་ཕྱི་

7 Kundun ཞེས་པར་གསལ།

བཤོལ་མེད་པར་ལྷ་ལྡན་དུ་གདན་དྲངས་ཞེས་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་གདམས་པ་གནང་བ་དང་། ནོར་གླིང་པོ་བྲང་གི་གཟིམ་ཕྱིའི་ཁྲིད་ནས་གཟིམ་ཕྱི་ཆེ་བ་བཞི་གསོལ་རས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྩལ་བ་སོགས་སྐྱེ་བོ་ཐལ་གྱིས་དེ་མ་ཉིད་དུ་དཔག་པར་དཀའ་བའི་མཛད་པ་བསྐྱངས།[8] ༄གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པའི་གཟིམ་ཕྱིའི་ཐད་དུ། ཡོངས་འཛིན་གླིང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་མོའི་རྣམ་ཐར་ལས་༄གོང་ས་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས།

ཉིན་གཅིག་རི་ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱབ་ངོས་སྤང་གཤོངས་ཤིག་ཏུ། ༄གོང་ས་(བཅུ་གསུམ་པ་)ཆེན་པོ་སྤྲོ་སེང་ལྷ་བུར་བཞུགས་གདན་འདུགས་སྐབས་(ཡོངས་འཛིན་གླིང་)རིན་པོ་ཆེ་ཡང་གདན་ཞུ་གནང་། དེ་གར་སྐུ་གོང་མའི་གཟིམ་ཕྱི་ཚུང་ཚུང་འགའ་ཤས་ཡོད་པ་ཚོས་འཆང་སྐབས། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་ཁ་རོག་སྡོད་ཅེས་གསུངས་པར་༄རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་གོང་མས་གཟིམ་ཕྱི་ཁ་རོག་བཞུགས་ཞེས། ཞེ་ས་གནང་དགོས་ཚུལ་བཀའ་ཕེབས་བྱུང་ཞེས་རྗེས་སོར་ཡང་ཡང་གསུངས།

ཞེས་བཀའ་སྩལ་བའི་གསུང་ཤུགས་ལ་བརྟགས་ན། གཟིམ་ཕྱི་དེ་དག་ཀུང་རང་ག་བ་ཞིག་མིན་པར་གསལ་ཏེ་ཞོར་དུ་ཙུང་ཟད་འཕྲོས་པའོ། །

ཚུ་སྤྲེལ་ཟླ་བ་ ༥ ཕྱི་མའི་ཚེས་ ༡༣ སྤྱི་ལོ་ 1932 ཟླ་བ་ 6 ཚེས་ 26 ཉིན་གྱི་ཕྱི་དྲོ་ཆུ་ཚོད་ལྔ་པའི་སྐབས་༄གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་ནས་ཆིབས་ཐོན་གྱིས་ར་སྒྲེང་དགོན་པར་ཞབས་སོར་འཕེབ། དེ་གར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་བཀོད་པ་རྨད་དུ་བྱུང་བ་དག་ལ་དགྱེས་ཚོར་ཆེན་པོ་དང་། རྟེན་མཇལ་གནས་གཟིགས། སྤྲོ་གསེང་ལྟོད་བཞུགས། གླིང་སྐོར་དང་གཟིགས་མོར་ཆིབས་སྒྱུར། དེ་

8 སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ན་གསལ།

བཞིན་དུ་གནད་ཡོད་དག་ལ་གཟིམ་ཆུང་མཛལ་ཁ་དང་ཚོགས་མང་ལ་བཀའ་ཆོས་སྩལ་བ་སོགས་ཀྱང་མཛད། སྐབས་དེ་ཉིད་དུ། ༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེར་ཐོལ་བྱུང་དུ། ༧གོང་ས་ཆེན་པོ་མཆོག་རང་ཉིད་དགུང་ན་ཕྲ་བའི་སྐབས་སུ་རྩེ་པོ་ཏ་ལར་མཐོང་རྒྱ་ཆེ་བས་ཐུགས་སྣང་སྤྲོ་པོ་བྱུང་བ་དང་། དགུང་ན་ཡར་སོན་པ་ན་ནོར་བུ་གླིང་གར་སྤྲོ་བ་བྱུང་བའི་ཚུལ་གསུངས་འཕྲལ་“སྤྲུལ་བའི་སྐུ་ཁྲིད་རང་དབྱར་ཁར་ནོར་བུ་གླིང་གར་བཞུགས་པ་དང་། དགུན་ཁར་རྩེ་པོ་བྲང་དུ་བཞུགས་ན་ལེགས་”ཞེས་བཀའ་གནང་། དེའི་རྗེས་སུ་༧གོང་ས་ཆེན་པོས་“ཕྱིས་འབྱུང་སྤྲུལ་སྐུ་ངོས་འཛིན་སོགས་ལ་མོ་དཔེ་འདི་གཞིར་བཟུང་ན་འཁྲུལ་པ་མེད་པས་སྤྲུལ་སྐུ་ཁྲིད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་ཞོག །ངོས་ཀྱིས་ཀྱང་མོ་དཔེ་འདིར་གཞི་བཅོལ་བ་ཡིན།” ཞེས་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེར་ཤོད་ཅེས་སྐུ་བཅར་ཐུབ་བསྟན་ཀུན་འཕེལ་ལགས་ལྷ་མོའི་མོ་དཔེ་དེ་ཉིད་འབུལ་བར་གཏོང་གནང་མཛད་ཅེས་ར་སྒྲེང་ཇ་སག་འཇམ་དཔལ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གསུངས།

ཆུ་སྤྲེལ་ཟླ་བ་ ༥ ཕྱི་མའི་ཚེས་ ༡༠ སྤྱི་ལོ་ 1932 ཟླ་བ་ 7 ཚེས་ 13 ཉིན་གྱི་སྔ་ཆར་ར་སྒྲེང་ནས་ཆིབས་ཐོན་གྱི་སྔ་ཉིན་སླར་ཡང་མཆོད་ཁང་རྣམས་སུ་མཆོད་འབུལ་གནས་གཟིགས་དང་། ཐུགས་སྨོན་མཚམས་སྦྱོར་ཤུགས་དྲག་མཛད། དེའི་ཚུལ་ལ་༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས།

ར་སྒྲེང་བའི་གྲྭ་བགྲེས་དང་། སྐབས་དེའི་འདུ་ཁང་དཀོན་གཉེར་གྱི་ཟེར་སྒྲོས་སུ། གོང་ས་མཆོག་གནས་གཟིགས་ཐ་མར་ཕེབས་སྐབས་རྟེན་གཙོ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡང་གཟིགས་ནན་ཆེ་བ་དང་། མཆོད་ཁང་གི་སྒོ་འགྲམ་ནས་སླར་ཡང་དབུ་རྩེ་ཀ་གཉིས་མའི་ཕྱོགས་ཞལ་ཕྱིར་གཟིགས་ཀྱིས་ཕྱག་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ། ཐུགས་སྨོན་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནང་བ་སོགས་སྔར་དང་མི་འདྲ་བར་ཐུགས་

འཕྲེང་བའི་རྣམ་པ་ཤས་ཆེར་མངོན་པ་དང་། དེ་སྔོན་བཀའ་ལུང་ལས་ཀྱང་། ཧོ་ཐོག་ཐུའི་བཞུགས་ཁྲི་རང་འཛུགས་ཞོག་ལ། ངའི་བཞུགས་ཁྲི་སྤུས་ཤིག་ཅེས་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་གསུང་མང་ཕེབས་བྱུང་ཟེར་རོ། །

ཞེས་གསལ།

དེ་ལྟར་བཀའ་དྲིན་བླ་མེད་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་འཕྲུལ་ཐུགས་ཀྱི་དགོས་དོན་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཐུགས་ལ་དགོངས་ཏེ། མཐར་དགུང་གྲངས་ང་བརྒྱད་བཞེས་པ་ཆུ་བྱ་ཟླ་བ་ ༡༠ ཚེས་ ༣༠ སྤྱི་ལོ་ 1933 ཟླ་བ་ 12 ཚེས་ 17 ཉིན་ལྷ་ལྡན་ཞིང་དུ་རེ་ཞིག་གཟིམ་ཁྲི་མཐའ་མའི་མཛད་པ་ཆེད་དུ་མཛད་དེ་ཞི་བའི་དབྱིངས་ཆེན་པོར་གཤེགས་པས་བོད་ས་ཡོངས་སྨྱ་ངན་གྱིས་ཆེས་ཆེར་ནོན་པར་གྱུར། དེ་ལ་མགོན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས།

ད་དུང་གོང་ས་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཚེའི་སྟོད་ལ། གཏེར་ཆེན་གསང་སྔགས་གླིང་པ་ཞེས་པས་རྒྱལ་མོ་རོང་དུ་གཏེར་ནས་བཞེས་པའི་གཏེར་བྱང་ཉི་ཟླ་ཁ་སྦྱོར་ལས་ཀྱང་གསལ་ཇེན་དུ་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར། རྫ་བའི་ཆོས་བདག་སྐྱེས་མཆོག་གཉིས༔ ཁམས་དང་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འོང༔ དང་པོ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་ནི༔ ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་གི་ལོ་པ་ཡིན༔ གཉིས་པ་རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བསྟན་མིང༔ མེ་ཕོ་བྱི་བའི་ལོ་པ་ཡིན༔ དེ་གཉིས་གང་ཐད་ཁྱད་པར་མེད༔ ཅེས་དང་། མཚན་མ་རྫས་ཀྱི་ཕུར་པ་དེ༔ རྡོ་ཤཀ་མདུན་དུ་བཞག་དགོས་སོ༔ རྐྱེན་དེས་གུ་རུའི་སྐུ་ཚབ་ཀྱང༔ རྡོ་ཤཀ་མདུན་དུ་ངེས་པར་འོང༔ ཞྭ་སེར་བསྟན་པ་ཉམས་མེད་བརྟན༔ ཁྱད་པར་རྒྱལ་དབང་རིམ་བྱོན་ཡང༔ འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་སྐུ་ཚེ་བརྟན༔ རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བསྟན་མཚན་ཅན་འདི༔ དྲུག་ཅུའི་བར་དུ་ངེས་པར་བཞུགས༔ སེར་འབྲས་ནང་འཁྲུག་སྣ་འདྲེན་དང༔ མཐའ་དམག་བོད་དུ་སྣ་འདྲེན་གྱི༔ འབྱུང་པོ་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་འཐུལ༔ རྗེ་ལ་འབངས་ཀྱི་རྐྱོལ་མི་འབྱུང༔ བོད་ཁམས་བདེ་ཞིང་མངའ་ཐང་རྒྱས༔ འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་

ཙུང་ཟད་མེདཿ ཅེས་དང༌། གཏེར་ཆེན་རང་གི་ལུང་བསྟན་ལས། ལྷ་སའི་རྒྱལ་དབང་དེ་མེད་ནཿ སེར་འབྲས་ལ་སོགས་དགེ་འདུན་སྡེཿ ཉམས་ཤིང་བསྟན་པའི་མེ་རོ་རྒྱུདཿ ཅེས་སོགས་མང་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར།

ཞེས་དགུང་གྲངས་དྲུག་ཙུའི་བར་དུ་བཞུགས་ངེས་གསལ་བ་དང༌། མཁར་རྫོའི་དག་སྣང་དུ་ཐོག་མར་དགུང་གྲངས་དོན་བདུན་དང༌། དེ་ནས་རེ་དྲུག །དེ་ནས་ཀྱང་ང་དགུའི་མཚམས་སུ་མར་བབས་པར་གསལ་བ་ཡང་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་རིན་ཕྲེང་ལས།

ལུང་བྱང་ཉི་ཟླ་ཁ་སྦྱོར་ནས་དགུང་གྲངས་དྲུག་ཅུ་ཐུབ་པར་གསུངས་པའང་མངལ་ཤོལ་བརྩིས་ན། ཕལ་ཆེར་ཚད་དུ་ལོངས་ངེས་དང༌། མཁར་རྫོ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བཟླ་དགའ་རྡོར་གྱི་དག་སྣང་[9] ལུང་བསྟན་ལས་ཀྱང༌། དེ་ནས་པོ་ཏ་ལ་འདྲ་བརཿགསེར་གཡབས་ཤིག་གི་ཁང་སྟེང་ལཿརྒྱལ་དབང་མཆོག་ཉིད་ཧོར་སྟེགས་ཀྱིསཿ བཞུགས་ནས་སྐུ་རྒྱབ་ཧོར་མོ་འདྲའིཿ བུད་མེད་དུང་གི་རྒྱན་ཅན་ཞིགཿ རྨ་བྱའི་སྒྲོ་གདུགས་སྐོར་ཞིང་འདུགཿ སྐུ་འཁོར་ནང་མ་ཕལ་ཆེར་འདུགཿ ལ་ལ་རྒོད་ལ་ལ་ཁྲོཿ ལ་ལ་ལྟད་མོར་གཡེང་བ་མཐོངཿ རྒྱལ་བའི་ཕྱག་ཏུ་ཤེལ་ཕྲེང་ཞིགཿ འཛིན་པའི་ཚུལ་ཡང་མཛད་པ་ལཿ རྒྱང་ནས་སྐྱ་སེར་བུད་མེད་ཀྱིཿ ཞལ་མཇལ་མི་མང་ཚོགས་པའི་ཁྲོདཿ ཁྲིམ་པའི་ཁྲོད་ཀྱི་བུད་མེད་གཅིགཿ ང་ཡི་སར་བྱུང་འདི་སྐད་ཟེརཿ རྒྱལ་དབང་དམ་པའི་སྐུ་རྒྱབ་ཀྱིཿ བུད་མེད་ཕ་གི་ཨེ་ཤེས་ཟེརཿ མི་ཤེས་བྱས་པས་ཡ་མཚན་ལཿ འདི་ཉིད་སྐུ་ཕྲེང་ན་རིམ་གྱིཿ མ་མ་མཛད་མཁན་དེ་ཡིན་ཟེརཿ ཕྱག་གི་ཤེལ་ཕྲེང་ཕ་གི་ལཿ སྤུ་མ་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་ཡོདཿ དེ་ནས་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་འདུགཿ དེ་ནི་གཅིག་འཕོར་གཉིས་འཕོར་གྱིསཿ ང་དགུ་ཙམ་ལས་མེད་པ་འདྲཿ

ཞེས་གསལ།

9 དག་སྣང་ལ། དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བ་དང་ཡིད་ཤེས་ལ་སྣང་བ། ཉམས་ལ་སྣང་བ་གསུམ་ཡོད། དེ་ཡང་དང་པོ་ཡིད་ཤེས་དང་དེ་ནས་ཉམས་ལ་སྣང་ཞིང༌། རྟོགས་པ་མཐོན་པོར་ཕེབས་ན་དབང་ཤེས་ལ་འཆར། རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པར་ཕལ་མོ་ཆེ་དབང་ཤེས་ལ་ཤར་ཞེས་ཀློང་ས་མཆོག་གསུངས།

འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ཐད་ལ་༧གོང་ས་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོས། རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ། རིན་ཆེན་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་༧གོང་ས་ལྔ་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མི་ཞུ་བའི་བླ་ཆེན་དཔོན་ཆེན་དུ་མ་བྱུང་སྟེ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་ན་རིམ་གྱི་མཚན་བཟུང་སྐབས་ཀྱང་པད་དཀར་འཛིན་པ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་བཟུང་བ་དང་། སྔོན་དེ་དང་དེ་ལྟ་བུ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་འཆུག་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་ཕྱི་མ་རྣམས་སྐུ་ཚེའི་མཐའ་མ་འཁྱོངས་པས་བོད་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་གནས་བབ་བསྡུད་མར་ཉམས་རྒུད་དུ་གྱུར། རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་འཆར་གཞི་མང་ཙམ་ཕྱག་བསྟར་གནང་ཡང་དེ་དག་ཀྱང་ཇི་བཞིན་མ་གྲུབ་པར་ཐུགས་སྐྱོ་ལྟང་ངེ་བ་ཞིག་གི་འོག་ནས་དགོངས་གཞི་གཞན་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་དགོས་བྱུང་བ་སྟེ། སྐུ་ཚེ་རིང་དུ་བཞུགས་པ་ལས་ཐུང་ཙམ་བཞུགས་ན་ལེགས་པར་གཟིགས་ཏེ། མཐར་དགུང་ལོ་ ༥༨ ཐོག་དགོངས་པ་ མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་[10]སོགས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཏེ་ཞིབ་པར་འོག་ཏུ་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་པའི་ཚུལ་མཛད་པའི་ཚེ་ན། སྐུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེར་འབུལ་དུ་འོས་པའི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ཕུལ་ཏེ་ཞལ་ལྷོ་གཟིགས་སུ་བཞུགས་གསོལ་བགྱིས་ཀྱང་ཞལ་རས་བྱང་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ལན་གཉིས་ཙམ་བསྒྱུར། ཐུགས་དམ་གྲོལ་མཚམས་ཀྱང་འཇའ་སྤྲིན་

10 ངོལ་རྒྱལ་གྱི་སྐོར་ལ་སྨྲས་པའི་བཀའ་སློབ་ཕྱག་དེབ་དང་པོ་སོགས་སུ་གསལ། ཕྱག་དེབ་དེའི་མཚན་བྱང་དུ། "༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས། ཆོས་སྐྱོང་བསྟེན་ཕྱོགས་སྐོར་བཀའ་སློབ་སྔ་རྗེས་སུ་བསྩལ་བ་ཁག་ཆ་ཚང་ཕྱོགས་བསྡེབས་ཞུས་པ་བཞུགས་སོ།།" ཞེས་གསལ་ཡང་། མགོན་པོ་མཆོག་ནས་ངོལ་རྒྱལ་ལམ་རྒྱལ་པོ་ཤུགས་ལྡན་དུ་འབོད་པ་དེ་ཆོས་སྐྱོང་མིན་པས། དེ་བསྟེན་མི་བསྟེན་དང་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ་སོགས་ལ་"ཆོས་སྐྱོང་བསྟེན་ཕྱོགས"ཟེར་མི་རུང་ཞེས་ལན་དུ་མར་བཀའ་སྩལ།

ངོ་མཚར་ཅན་མང་པོ་བྱུང་ཡར་དུ་སོང་། གསེར་གདུང་གི་གཡོན་ཕྱོགས་ཀ་རིང་བྱང་མའི་འོག་དང་རྡོ་སྡེགས་ཀྱི་མཚམས་ནས་གླང་ཆེན་གཞོན་ནུའི་མཆེ་བའི་དབྱིབས་ཅན་རྩེ་མོ་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་དུད་པའི་ཀ་ཤ་བདུན་གཤིབ་ཅན[11]་ཞིག་དང་། གསེར་གདུང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་རྒྱབ་པོ་བྲང་གི་བྱང་ངོས་རྩིག་ཆེན་ལས་ཐུར་དུ་འཕྱུར་བའི་མེ་ཏོག་སེར་པོ་རིང་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་དུ་གསལ་བ་ལྟར། སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐུ་གདུང་ཉིད་ཀྱི་"སྐུ་རྒྱབ་ཀྱི་སྨད་ཆའི་སྐུ་ཚིགས་བཅུ་གསུམ་ཙམ་ནས་འཕགས་པ་ལོ་ཀི་ཤྭ་རའི་སྣང་བརྙན་དབུ་དང་ཕྱག་ཞབས་པད་གདན་དང་བཅས་པ་གསལ་ངེས་དཔངས་སུ་སོར་དྲུག་ཙམ་ཡོད་པ་ཞིག་རང་བྱོན་འབུར་ཐོན་དུ་"[12]མངོན་པར་མཛད་པ་དང་། བོད་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་ལྷ་ལྡན་གསུང་ཆོས་ར་བའི་ས་ཁྲིའི་ངོས་ནས་འབྲུག་མེ་ཏོག་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་རྟགས་མཚན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་འབངས་རྣམས་གནས་སྐབས་མྱ་ངན་སངས་པ་དང་། རྗེས་ཀྱི་བྱ་བར་འཇུག་པ་རྣམས་བྱ་དཀའ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཐློག་པར་མཛད་པའི་རྗེས་འཛིན་ལམ་སྟོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་འཕྲིན་ལས་ཟབ་མོ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བསྐྲུངས་སྣང་། སྐྱབས་རྗེ་ར་སྟོད་སྐྱོང་ཟླ་རིན་པོ་ཆེས་<<ངའི་མི་ཚེ་དང་ཚེ་རབས་སྔ་མ།—བོད་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས།>> ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ལས།

བྱང་ཤར་གྱི་ཀ་ཙར། ཕུར་ཀ་ཤ་སྐར་དབྱིབས་ཅན་ཞིག་སྐྱེས་པ་ཕྱིས་ཤེལ་སྒམ་གྱིས་བཀུམས་ཏེ་ཉར་ཚགས་བྱས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དགོན་གཉེར་གྱིས་བསྟན་སོང་བར་ངེད་ཅག་གིས་

11 གཞན་དུ་སྐར་དབྱིབས་ཅན་ཞེས་ཀྱང་སྣང་།

12 ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་ན་གསལ།

དང་བ་ཆེན་པོས་མཛལ། འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ནི་ཕལ་ཆེར་ཀ་བ་འཛུགས་པའི་ཆེ་ན་ཀ་ཤིང་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་བསྐམས་པས་སྐྱེས་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ནའང་། དེ་ནི་ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ཏུ་སྣང་། སྐབས་དེར་ལྷ་སའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་བཞིན་མ་རྟོགས་ཀྱང་། རྗེས་སུ་བོད་མི་ཚོས་དེ་ནི་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་ཡང་སྲིད་བོད་བྱང་ཤར་ཨ་མདོའི་ཁུལ་དུ་འཁྲུངས་རྒྱུའི་རྟགས་མཚན་ཡིན་པར་ཤེས།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཀ་ཤ་དེ་ཉིད་ཡུན་རིང་ཉར་ཚགས་དེ་དམ་གནང་ཡོད་དོ། །

སྐུ་བལྟམས་པ།

ཤིང་ཕག་བོད་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༥ ཨམ་རྟེས་ཀྱི་ཟླ་བ་ ༦ ཚེས་ ༦ གཟའ་སྤེན་པ་སྤྱི་ལོ་ 1935 ཟླ་བ་ 7 ཚེས་ 6 ཉིན་[13]གྱི་སྔ་དྲོའི་ཆ་ཐོག་མའི་དུས་སུ། ཡུལ་མདོ་སྨད་ཀྱི་སའི་ཐིག་ལེ་ཙོང་ཁ་སྐྱ་འབུམ་སྟག་མཆེར་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལུམྦིའི་དགའ་ཚལ་ཆེན་པོ་དང་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་གནས་དེ་ཉིད་དུ། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྩེ་བའི་རང་གཟུགས་འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་ཅིང་ལྟ་བས་ཚོག་མི་ཤེས་པ་ལྷ་མོ་དོན་ཀུན་གྲུབ་པ་

13 དབྱིན་གཞུང་འབྲས་སྤྱི་བློན་ཆེན་ནོལ་ཊེ་(Gould)ཡིས་བྲིས་པའི་<<ལྷར་བཅས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་༧གོང་ས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཚུལ་དང་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་སོགས་མདོ་ཙམ་བཀོད་པ།>>ཞེས་པའི་ཚིག་གཤམ་དུ་དྲངས་པ་ལ། སྤྱི་ལོ་1935 ཟླ་བ་ 6 ཚེས་ 6 ཉིན་འཁྲུངས་ཞེས་གསལ་བ་ཨམ་རྟེས་ཀྱི་ཟླ་ཚེས་ལྟར་ཡིན་པའི་ཞིབ་ཆ་དགོས། མགོན་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས། འདི་ལོ་སྔེ་ 2015 ལོའི་བོད་རྟེས་ཀྱི་འཁྲུངས་སྐར་གྱི་སྟོན་ཉིན། “སྔར་བོད་དུ་བོད་ལུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྐར་གཞིར་བཞག་བྱས་ཀྱང་། བོད་རྩིས་ལ་ཚེས་གྲངས་ཆད་ལྷག་སོགས་འབྱུང་བས་ལོ་རེ་བཞིན་ལོ་ཐོ་ལ་བལྟ་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་པས། རྒྱ་གར་དུ་བསླེ་ནས་ནས་སྤྱི་ལོ་ལྟར་ཏེ་ལོ་རེའི་ཟླ་བ་7 ཚེས་ 6 ཉིན་འཁྲུངས་སྐར་དུ་གཏན་འཁེལ་བྱས་པ་རེད།” ཅེས་བཀའ་སྩལ།

ཞེས་བྱ་བའི་ཁྲེ་ཙུ་ངོ་མཚར་བ་ཞིག་ལེགས་པའི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ་མངོན་པར་འབྲུངས་སོ། །

དེ་ལ་ཇི་སྐད་དུ། རིགས་ལྡན་པདྨ་དཀར་པོས། གང་ཞིག་ཆེན་པོའི་མི་རྣམས་སྨིན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་མངལ་ནི་འཛིན་པ་འདི་མཛད་ཅིང་། །སྲིད་པའི་འཆིང་ལས་ངེས་པར་གྲོལ་ཡང་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྐད་དུ་སྲིད་པ་སྟེ། །སྣ་ཚོགས་སྐྱེས་རབས་ཕྲེང་བ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་སེམས་ཅན་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་གྱུར་པ།། ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས། ཇི་ལྟར་རང་ཉིད་སྲིད་པའི་འཆིང་བ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དྲྭ་བ་མཐའ་དག་ལས་ངེས་པར་གྲོལ་ཏེ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བྱུང་ཆེན་རྒྱལ་བའི་བཙན་ས་ཆེན་པོ་རིང་ནས་མངོན་དུ་མཛད་ཀྱང་། འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་གློང་དུ་ཡང་ཡང་འབྱམས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་མི་བཟད་པའི་དུཿཁ་སྣ་ཚོགས་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བ་དང་། དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཆེན་པོར་ངེས་པར་འགོད་པའི་སླད་དུ། གདུལ་བར་བྱ་བ་ཐུན་མོང་བས་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཁམས་རགས་པ་བ་བཟུང་བའི་མངལ་འཛིན་པ་སོགས་མཛད་པ་སྣ་ཚོགས་ཅི་རིགས་སུ་བསྟན་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་དང་ཚུལ་ཡོངས་སུ་མཐུན་པར། མགོན་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རིང་མོ་ཉིད་ནས་མ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་། བློན་པོ་ཆེན་པོ་དང་། ལོ་པཎ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྷ་མཐུ་བོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དང་དུས་དང་འགྲོ་བའི་ཁམས་དང་མོས་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་སོགས་དང་འཚམས་པར་སྤྲུལ་བའི་རོལ་གར་སྣ་ཚོགས་ཅི་རིགས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་བོད་ཆོས་ལྡན་

གྱི་ལྗོངས་སུ་དུས་སྔ་མོ་ཉིད་ནས་ད་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ། རང་ཉིད་ཀྱི་འདུལ་སྐལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྨིན་ཅིང་གྲོལ་བར་མཛད་པའི་སླད་དུ་ཀུན་ཏུ་ཞུམ་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་རབ་ཏུ་བག་ཆ་བ་དང་མི་ལྡན་པར། འགྲོ་བ་སྣ་ཚོགས་པའི་རིས་དང་གཟུགས་སུ་མངོན་པར་སྤྲུལ་ཏེ་འཕྲིན་ལས་རླབས་པོ་ཆེ་མང་དུ་བསྐྱངས་དང་སྐྱོང་བར་མཛད་པ་ལས་འདིར་སྐབས་སུ་བབས་པ་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཆི་ཀླུ་སྟག་མཚེར་སྡེ་བར་མངལ་བཟུང་བ་དང་སྐུ་བལྟམས་པའི་ཚུལ་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཙུང་ཞིག་བརྗོད་པར་འདོད་དོ། །

འདིར་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་མཛད་པ་རྨད་དུ་བྱུང་བ་དག་ནི་གཟིགས་པ་ཆེན་པོའི་མཐུ་འགག་མེད་དུ་མངའ་བ་དག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཁོ་ནར་གྱུར་པ་ལས་སྐྱེ་བོ་ཕལ་གྱིས་གཞན་ཡང་བརྗོད་པར་མི་ནུས་མོད། རང་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་དག་གི་སྣང་ངོར་འཆད་པར་འོས་པ་དུ་མ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟར། དེ་ཡང་དུས་ནམ་ཞིག་གི་ཚེ་ན། ཇི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་དགའ་ལྡན་དུ་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ། ས་ནས་སར་འཕར་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་སྣང་བའི་སྒོ་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐུར་བར་འགྱུར་རོ། །དབང་བསྐུར་བའི་ས་ནི་ཆོས་སྣང་བའི་སྒོ་སྟེ། མངལ་དུ་འཇུག་པ་དང་། བཙས་པ་དང་། མངོན་པར་འབྱུང་བ་དང་། དཀའ་བ་སྤྱད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོར་འགྲོ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་བཀའ་སྩལ་ཏེ་ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་མའི་ལྷུམས་སུ་འཇུག་པ་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་པའི་ཚེ་ན། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་སོགས་ཀྱིས་ཡུམ་གྱི་སྐུ་ལ་གཟི་བརྗིད་བསྒྲུབས་པ་དང་

ལྷུམས་གཙང་མར་བྲུམ་ཤིང་བསྐྱངས་པ་སོགས་ཇི་ལྟར་བགྱིས་པའི་ཚུལ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར། མགོན་པོ་འདི་ཉིད་ཡུམ་ཆེན་མོའི་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་ཤིང་གནས་པར་མཛད་པའི་ཚེ་ནའང་བསིལ་ལྡན་ཁ་བའི་ལྗོངས་ཀྱི་བསྟན་འགྲོ་སྐྱོང་བར་ཁས་བླངས་ཤིང་། དམ་བཅས་པའི་ཚིག་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པའི་ལྷ་མཐུ་བོ་ཆེ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་མཛད་པར་འོས་པའི་འཕྲིན་ལས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་གཡེལ་བ་མི་མངའ་བར་སྐྱོང་བའི་བྱ་ར་ཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་མཛད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སྟག་མཆེར་ཡོངས་འཛིན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷག་བསམ་སོགས་དམ་པ་དུ་མས། ༄གོང་ས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འདི་ཉིད་ནམ་ཞིག་སྐུ་བལྟམས་པའི་ཚེ་ན། སེ་ཏྲེ་དཀར་མོ་གཡུ་རལ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པ་ཞིག་གིས་འབྲུངས་གཞིས་ཀྱི་གླུད་ཐོག་ནས་ར་སྒོར་དུ་ཅེར་གྱིས་བལྟས་འདུག་པ་ཞིག་ཡུམ་གྱི་མནལ་ལམ་དུ་བྱུང་བ་ལ། དེ་ནི་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲུང་མས་རྟག་ཏུ་གཡེལ་བ་མེད་པར་བྱ་ར་ཚུལ་བཞིན་མཛད་པའི་བརྡ་མཚོན་དུ་ཅིས་ཀྱང་ངེས་སོ་ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་སྐུའི་གཅེན་པོ་སྟག་མཆེར་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ཚེ། ཡུམ་གྱི་མནལ་ལམ་དུ་མངལ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་སྟག་གིས་སྡེར་མོ་ཤུགས་ཆེར་བཏབ་པ་རྨིས་ཤིང་དེའི་མོད་ལ་མནལ་ལས་སད་ཅིང་སྣུན་ཟུག་ཚུང་ཟད་དང་བཅས་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་དེ་ཉིད་འཁྲུངས་པ་དང་། སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་དང་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་རྣམ་གཉིས་འཁྲུངས་པའི་དུས་ན་ཡང་རིམ་པར་འབྲུངས་གཞིས་ཀྱི་ར་སྒོར་དུ་སྤྲུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་འཁྱིལ་ཏེ་འདུག་པ་དང་། དཀར་ལ་དྲི་མས་མ་གོས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་མཛལ་བ་

མཚན་ལམ་དུ་བྱུང་བ་བཅས་ནི་ཞར་བྱུང་ངོ་།།[14]

མགོན་པོ་འདི་ཉིད་ལྷུམས་སུ་མ་ཞུགས་གོང་ནུབ་ཅིག་ཡུམ་གྱི་མནལ་ལམ་དུ། ནུབ་ཕྱོགས་ནས་ཡོང་ཟེར་བ་ལུས་ལ་གོས་དཀར་པོ་དང་སྐྲེ་ལ་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་གྱོན་ཏེ་སེ་ནྡྲེར་ཞོན་པ་ཞིག་འགྱིར་ནས་གནས་ཚང་གཡོར་དགོས་ཞེས་པ་ཞིག་རྨིས། ལྷུམས་སུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཀྱང་། ཡུམ་ལ་མཚན་ལྟས་དུ་མ་སྣ་ཕྱིར་བྱུང་བ་ལས་སྐབས་ཤིག་ནས་ངོ་གདོང་ཆེ་ལ་མགོ་བོ་ཟེང་ངེར་ཡོད་པ་གྱོན་ཆས་དེ་ཡིན་འདི་ཡིན་མ་ངེས་པ་ཞིག་མནལ་ལམ་དུ་ཡང་ཡང་ཕེབས་པ་རྨིས། དེ་ནི་ཡང་སྲིད་གདན་ཞུའི་སྐབས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མདུན་ཐང་དུ་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་སྐུ་ཕེབས་གསལ་བར་གཟིགས་ཏེ་ངོ་ཆ་འཕྲོད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན། ཡང་ནུབ་ཅིག་ནོར་བུ་བཟུང་བའི་གཡུ་འབྲུག་གཉིས་སའི་འོག་ནས་ཐོན་ཏེ། ནོར་བུ་ཞིག་ནམ་མཁར་འཕངས་ཤིང་སར་བབས་པ་ན་ཡར་བླངས་ཏེ་ཡུམ་ཆེན་རང་ལ་ཕུལ་བ་ཞིག་ཀྱང་རྨིས། མགོན་པོ་མཆོག་མ་འཁྲུངས་པའི་ཟླ་བ་གཅིག་ཙམ་གྱི་གོང་དུ། གངས་སེང་གཡུ་མདོག་ཅན་གཉིས་དང་འབྲུག་སྔོན་པོ་མདངས་འཕྲོ་བ་ཞིག་བཅས་ཡོང་སྟེ། ནམ་མཁར་འཕུར་ཞིང་ཡུམ་ལ་བལྟས་ཏེ་འཛུམ། ལག་གཉིས་སྦྲི་ཕོར་བཀོད་དེ་ཁམས་འདྲི་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན་པ་ཞིག་ཀྱང་མཚན་ལམ་དུ་བྱུང་། སྐུ་ལྟམ་ཁའི་མཚན་མོ་དེར། སྔར་གྱི་སེ་ནྡྲེར་ཞོན་པའི་མི་དེ་ཉིད་སླར་འོངས་ཏེ་སྐྲེའི་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་སོ་སོར་ཕྲལ་ཏེ་འཁྲུངས་ཁང་གི་གདུང་མའི་ངོས་སུ་བཏགས། དེའི་སྨུར་ནུབ་ངོས་ཀྱི་མཁའ་དབྱིངས་ནས་འབྲུག་ཆེན་པོ་ཞིག་གློ་བུར་དུ་ལྡགས་ཏེ་ཡུམ་

14 སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ན་གསལ།

གྱི་དབྱུང་བའི་ངོས་སུ་རེག་ཙམ་བྱས་པ་ཞིག་རྨིས་པ་དང་ལྷན་དུ་མནལ་ལས་སད་ཅིང་སྙུན་ཟུག་ཕྲན་བུ་བྱུང་། སྐུའི་གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མའི་སྐུ་ཟླ་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཀྱང་<<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>> དེབ་ཕྲེང་དང་པོ་ལས།

དེ་སྔོན་༧རྒྱལ་ཡུམ་མཆོག་གི་མཚན་ལམ་དུ། གྲྭ་པ་ཞིག་གི་མདུན་དུ་ཁྲི་ལྟ་བུའི་བརྗིད་ཉམས་ཅན་གྱི་གཅན་གཟན་ཞིག་[ཡོད་པ་]ཡུམ་གྱི་མདུན་ལ་མཆོངས་ཡོང་བ་དང་སྣགས་དངངས་སྐྲག་གི་ངང་དུ་མནལ་སད་པ་ཞིག་དང་། ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་འཁྲུངས་ཁའི་ཡུམ་གྱི་མནལ་ལམ་དུ། ནུབ་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་འབྲུག་ཆེན་པོ་ཞིག་འཕུར་བར་གཟིགས་བཞིན་པའི་ངང་འབྲུག་དེ་གློ་བུར་ཡུམ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འཕུར་ཡོང་ནས་དེའི་སྡེར་མོ་གཅིག་ཡུམ་གྱི་ཕྲག་དཔུང་དུ་འཆང་བ་ལྟ་བུའི་དངངས་སྐྲག་གིས་མནལ་སད་པའི་སྐབས་སྙུན་ཟུག་ཀྱང་ཕྲན་བུ་ཡོད་པའི་སྣང་བ་བྱུང་། གང་འཚམས་ཤིག་ལ་ཁྲི་ཙུ་འཁྲུངས་པ་དང་། དེ་མིན་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་མ་འཁྲུངས་སྔོན་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་མཚན་ལྟས་ཇི་སྙེད་བྱུང་ཡང་ཐུགས་སྣང་གང་ཡང་མ་བྱུང་ཞེས་༧རྒྱལ་ཡུམ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་སོ། དེ་འབྲེལ་༧རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་མ་འཁྲུངས་གོང་ཙམ་ལ། སྟག་འཚེར་སྒར་པའི་ཕྱག་མཛོད་ངག་དབང་བྱང་ཆུབ་(༧རྒྱལ་ཡབ་ཀྱི་གཅེན་པོ་)ཀྱི་མནལ་ལམ་དུ་སྟག་འཚེར་སྒར་པའི་སྒོ་རའི་ནང་དུ་གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན་འོད་སྟོང་ཕྱོགས་ཀུན་ལ་འཕྲོ་བ་ཞིག་ས་ནས་སྐྱེས་པ་རྨིས་བྱུང་བར་སྐབས་དེར་ཁོང་གི་རང་ཁྲིམ་ལ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཞིག་སྐུ་འཁྲུངས་མི་ཡོང་ངམ་སྙམ་པ་ཐུགས་སུ་འཁོར་ཡང་། ༧རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་འཁྲུངས་ཡོང་སྙམ་པ་བློའི་ཡུལ་ལའང་མ་བྱུང་ཞེས་སྐུ་ཉེ་ཁག་ལ་གསུང་གླེང་བྱུང་འདུག །

ཅེས་གསུངས།

གཞན་ཡང་། སྐུ་མ་བལྟམས་པའི་གོང་དུ། ལོ་ངོ་བཞི་ཙམ་གྱི་རིང་སྟག་མཚེར་ཁུལ་དུ་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་བྱུང་། དེ་ཡང་འཁྲུངས་གཞིས་སུ་ཧ་བདུན་དང་ཟེལ་དྲུག་ཙམ་

ཡོད་པར་ཏྲ་རྣམས་སྨྱོན་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིང་བང་གིས་བརྒྱུགས་ཏེ་གཡང་དུ་མཆོངས། དྲེལ་རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་བཞིན་ནད་ཐོག་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཤི། ཆར་མ་བབས་པས་ཐན་པ་བྱུང་། སེར་བས་ལོ་ཏོག་བཅོམ། མི་རྣམས་ལྟོགས་གྲིར་འཆི་ལ་ཁད་དུ་གྱུར། གྲོང་ཚོའི་ཁྲིམ་ཚང་ཞེ་ལྔ་ལས་ཕལ་ཆེ་བ་ཉེན་གཡོལ་དུ་གྱུར་ཏེ་དུད་ཚང་བཅུ་གསུམ་ཙམ་ལས་མ་ལྷག །དེ་ལྟར་ལོ་ངོ་དུ་མའི་རིང་གོད་ཆག་དང་ཉུ་གུ་ཆེན་པོ་བྱུང་། མཐར་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་གློ་བུར་དུ་ཅི་ཡིན་ཆ་མི་འཚལ་བའི་སྣང་གཞི་ཚབས་ཆེན་ཞིག་གིས་ཟིན་ཏེ་ཟླ་བ་གཉིས་ཙམ་གྱི་རིང་གཟིམ་མལ་ལས་བཞེངས་མ་ཐུབ། བཞེངས་ཐབས་གནང་ཐེངས་རེར་ཡམ་ཡོམ་དུ་གྱུར་ཏེ་དྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ། རང་གི་ཡབ་ཡུམ་འདས་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཞལ་རས་སྨྱུན་ལམ་དུ་ཤར། མཚན་མོར་གཟིམ་མ་ཐུབ། ཡུམ་བསོད་ནམས་མཚོ་མོར་བུ་ཆུང་འབྲིང་ལ་ཉེ་བས་སྐུ་གཟུགས་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཡང་ཉིན་མོར་ཕྱུག་ལས་མང་། མཚན་མོར་མ་གཟིམས་པར་སྐུ་ཟླར་གྲོགས་རམ་མཛད་དགོས་པ་སོགས་བཟོད་དཀའ་བའི་སྐྱོ་ངལ་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེ་ལ་གྲོང་མི་འགའ་ཞིག་གིས་ཁྲིམ་ཚང་འདིས་ཚེ་རབས་སྔ་མར་ལས་ངན་མང་དུ་བསགས་པས་ད་ལྟ་འབྲས་བུ་རང་ཐོག་ཏུ་སྨིན་ཞེས་བཤད། འགའ་ཤས་ཀྱིས་ངན་སྤྱགས་སམ་མཐུ་གཏད་ཐོག་པར་ངེས་སོ་ཞེས་སོགས་ཉན་པར་མི་སྙོ་བའི་གླེང་སློང་དང་ཚོད་དཔག་འདྲ་མིན་བྱས། དེ་ལྟར་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་བསྟུད་མར་བྱུང་མཐར་སྤྱི་ཟླ་བདུན་པའི་ཞོགས་པ་ཞིག་ལ། ནམ་མཁར་སྤྲིན་པ་འཁྲིགས། འབྲུག་སྐད་དྲག་ཏུ་ལྡིར། གློག་དམར་ཆེམ་ཆེམ་དུ་འཁྱུག །ཆར་ཞོད་དྲག་ཏུ་བབས། ཕྱི་རུ་མཚན་གྱི་མུན་པ་ཅུང་ཟད་དྭངས་ཀྱང་ནང་དུ་ད་དུང་ཡང་མུན་པས་ཁྱབ་པའི་སྐབས་སུ། སྣུམ་སྒྲོན་

གསལ་ལ་མི་གསལ་བ་ཞིག་གི་འོད་སྣང་འོག་ཁྲི་ཙུ་ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡུམ་བསོད་ནམས་མཚོ་མོའི་མངལ་སྒོ་འགྲིམས་ཏེ་འཛིག་རྟེན་འདིར་བདེ་བར་བྱོན། སྐབས་དེར་འབྲུངས་ཁང་དུ་འཇའ་རིས་ཟུག་ཅེས་ཁྲིམ་མཆེས་དག་གིས་བརྗོད།

ཁྲི་ཙུ་དེ་ཉིད་འབྲུངས་མ་ཐག་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྡུངས་པ་ལྟར་བཞེངས་ཏེ་མཆོད་ཁང་དུ་ཐེབས། ལྷ་དང་ཆོས་སྲུང་ལ་མཆོད་མེ་ཕུལ་ཏེ་བཀའ་དྲིན་ཞུས། གློ་བུར་དུ་སྣང་གཞི་དྭངས་པས་རང་ཉིད་ཀྱང་ཡ་མཚན། བུ་ཆུང་དེ་རང་ག་བ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན་སྙམ། ཅེས་ཀྱང་དགོན་པར་བསྐྱལ་ངེས་ཞེས་དམ་བཅས། ཉིན་མོ་དེ་ནས་ཡུལ་ཕྱོགས་དེའི་རྐྱེན་ངན་གོད་ཆག་དང་ནད་ན་ཚའི་རྒྱུན་ཡོངས་སུ་ཆད། མི་འདོད་པའི་རིགས་གཞན་ཡང་བསྟུད་མར་མ་བྱུང་། ཆར་ཆུ་ཡང་དུས་སུ་བབས། ལོ་ཕྱུགས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་ལེགས་པར་གྱུར་ཏོ།། དེ་ལ་ཡང་སྲིད་རྩད་འཚོལ་དུ་ཐེབས་མཁན་ཁེ་སྨད་སྲས་བསོད་ནམས་དབང་འདུས་ཀྱི་<<རང་སྒྲོང་མ་བཅོས་ལྷུག་པར་བཀོད་པའི་བདེན་གཏམ་>> ལས།

ཡུལ་མི་གཞན་དག་ནས་བརྗོད་རིགས་སུ། རྗེ་བའི་བླ་མ་འབྲུངས་ལྟས་སུ་ཡུལ་དེར་དཀའ་ངལ་ཡོང་ལུགས་བརྗོད་སྲོལ་ལྟར་ཁོང་ཚོའི་ལུང་པར་ལོ་བཞིའི་རིང་སྡོན་ཉེས་དང་། འབྲུངས་ཁང་གི་སྒོ་ཐོག་མནངས་ཆེ་མང་པོ་རིམ་པས་འཆི་གོད། ཡབ་ཆེན་ཡུན་རིང་བསྟུན་མནར་འདི་ཕྱིར་ཐུག་པ་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་འབྲུངས་ཉིན་རང་བཞིན་གྱིས་སིང་དྭངས་བྱུང་བ། འབྲུངས་ཉིན་ཁྲིམ་དེར་འཇའ་ཟུག་པ་སོགས་ཇི་སྙེད་བརྗོད་རྒྱུ་འདུག།

ཅེས་གསལ།

དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་ལྟས་སྣ་ཚོགས་བྱུང་བས་ཡུམ་ཆེན་གྱིས། བུ་

ཚུང་དེ་ཉིད་བླ་ཆེན་ཞིག་གི་ཡང་སྤྲུལ་དུ་ངེས་ཀྱང་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་སྙམ་པ་ཞིག་ཐུགས་ལ་གཏན་ནས་མ་ཤར་ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ཆོས་དང་སྲིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རླད་དུ་བྱུང་བ་སྒོ་སྣ་ཚོགས་ནས་སྐྱོང་བ་ལ་འགྲན་པའི་ཟླ་དང་བྲལ་ཞིང་མཉམ་པའི་དོ་མ་མཆིས་པའི་འཁོར་སྒྱུར་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་གང་ཉིད་བོད་གངས་ཅན་ཁ་བའི་ལྗོངས་སུ་འབྱོན་པ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་མངོན་པར་གྲུབ་པ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་དང་ཡུམ་བསོད་ནམས་མཚོ་མོ་[15]གཉིས་ལ། འཛམ་བུ་གླིང་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབུས་སུ་སྦྱིན་མ་བྱུང་བའི་བརྩེ་བ་དང་སྙིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐྱེ་འགྲོ་མ་ལུས་པ་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོར་བཞེང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྲེ་ཙ་ངོ་མཚར་བ་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་དོན་ཀུན་གྲུབ་པ་དང་སྒོ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པ་ཞིག་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་དང་མགོན་དང་དཔུང་གཉེན་ཉིད་དུ་མངོན་པར་བལྟམས་ཤིང་མཚན་དུའང་ལྷ་མོ་དོན་ཀུན་གྲུབ་པ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནི་ས་ཆེན་པོ་འདིར་གནས་པའི་འགྲོ་བ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་རང་ཅག་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་སྐལ་འཕགས་མཆོག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྣམ་སྤྲུལ་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་དོ། །

བུ་ཚུང་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་འཁྲུངས་པའི་ཚེ་ན་ཡང་ཆོས་སྲུང་ཆེན་པོ་དག་གིས་འཇིག་རྟེན་པའི་གནོད་པ་ཅི་རིགས་ལས་ཡོངས་སུ་སྲུང་བའི་བྱ་ར་སྒོ་སྣ

15 རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོའི་ཐོག་མའི་མཚན་ལ་བསོད་ནམས་མཚོ་མོ་ཞེས་འབོད་ཀྱང་། རྒྱལ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་མཆོག་དང་ཁྲུང་ས་བསྐྱོན་པའི་ཉིན་མོར་བདེ་སྐྱིད་ཚེ་རིང་ཞེས་སྣུག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གོང་མས་མཚན་བསྒྱུར་བར་མཛད་ཅེས་རྒྱལ་ཡུམ་མཆོག་གི་གསུང་ན་གསལ་ཞིང་། རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་གི་སྐུ་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་སུ། ཡུམ་ཆེན་ལྷ་སར་ཕེབས་ནས་བདེ་སྐྱིད་ཚེ་རིང་ཞེས་པ་ལྷ་མོ་མཚོར་བསྒྱུར་བའི་ཚུལ་གསལ།

ཚོགས་ནས་མཛད་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། དེ་ལ་༆གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་ 1979 ལོའི་ཟླ་བ་དགུ་པར་ཨ་རིར་ཆིབས་སྒྱུར་ཐོག་མའི་སྐབས། རྣོའོ་ལིང་སི་ཊོན་(Rolling Stone Magazine)ཞེས་པའི་དུས་དེབ་ཀྱི་གསར་འགོད་པ་སྐུ་ཞབས་ John F. Avedon གྱི་དྲིས་ལན་དུ།

ངོས་ཀྱི་རང་རྣམ་དུ་མ་བྲིས་པ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ངོས་རང་སྐྱེས་པའི་རྗེས་སུ་བྱ་རོག་གཉིས་འཕུར་ཡོང་སྟེ་ཁང་ཐོག་ཏུ་བབས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཡིན། བྱ་རོག་དེ་གཉིས་ཞོགས་པ་རེ་རེར་འཕུར་ཡོང་བ་དང་ཡུད་ཙམ་ནས་ཕྱིར་འཕུར། དེ་ནི་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དང་བདུན་པ། བརྒྱད་པ། བཅུ་གཉིས་པ་[16] 16བཅས་འཁྲུངས་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་དང་མཚུངས་པར་དོན་དག་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་རེད། ''' ངོས་རང་སྐྱེས་སྐབས་ཐོག་མར་སུས་ཀྱང་དེ་ལ་དོ་སྣང་དང་བསམ་གཞིག་བྱས་མེད། ཧ་ལམ་ལོ་གསུམ་གྱི་གོང་ཙམ་ལ་ཨ་མ་ལགས་དང་ལྷན་དུ་བཀའ་མོལ་ཞུ་སྐབས། ཨ་མ་ལགས་ནས་བྱ་རོག་གཉིས་སྔ་དྲོར་ཡོང་སྟེ་ཙུང་ཙམ་ནས་ཕྱིར་འཕུར་ཞིང་ཕྱི་ཉིན་ཡང་སྐོར་ཡོང་བ་དྲན་ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་འཁྲུངས་པའི་དགོང་མོ་དེར། འཁྲུངས་གཞིས་སུ་དགྲ་ཐག་བྱུང་བས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་བུ་ཆུང་བཞག་སྟེ་བྲོས། དེའི་

16 སྐུ་ཕྲེང་དང་པོའི་རྣམ་ཐར་ལས། "འདིར་རྗེ་བླ་བའི་གསུང་ནས། དང་པོ་ང་སྐྱེས་པའི་ནུབ་མོ་འཁྲོག་པ་ལ་དགྲ་ཐག་བྱུང་སྟེ་མས་ང་རྗེ་གསེབ་ཏུ་སྦས་ཏེ་བྲོས། སང་ལྟར་འོངས་པས་བྱ་རོག་གཅིག་གིས་བྱ་རོག་གཞན་དང་གཅན་གཟན་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱེད་པ་བསྲུངས་ཏེ་བུ་ཚ་མ་ཤི་བར་འདུག་པ་ལ། ཇོ་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་ན་རེ། ཨཱ། སྐྱོབ་པའི་སྲུང་མ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། ཟུ་བ་ཡང་མི་འཚེར་ཐང་། མ་ཡང་མི་འབྲིད་ཐང་། གནོད་པའི་འདྲེ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། བུ་ཆུང་ཡང་མི་སྲུང་ཐང་། ཟེར་ཏེ་བུ་ཆུང་ཁུར་ཏེ་བྲོས་ནས་ཕྱིན་ཟེར་ཅིང་། ང་རང་གི་དྲན་ཡུལ་ནའང་དེ་འདྲ་ཞིག་འདུག །བྱ་རོག་དེ་དཔལ་མགོན་ཞལ་གྱི་རྣམ་འཕྲུལ་དུ་འདུག །མགོན་པོ་འདིས་ཕྱིས་ཀྱང་དེ་དུས་ཀྱི་དྲིན་ངོ་དང་། ཁྱོད་ལྷ་བུའི་བསྟན་འཛིན་པ་ང་ལྷ་བུའི་ཆོས་སྐྱོང་བསྟེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུང་གིན་ཡོད་གསུང་སྟེ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་ཐར་རོ།།" ཞེས་དང་། སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་རྣམ་ཐར་དུ། "དེའི་ཚེ་བྱ་རོག་གཉིས་ཕྱི་བཞིན་འབྲལ་མེད་དུ་འབྱུངས་པ་དང་།" ཞེས་གསལ། སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས། "འཁྲུངས་པའི་ཉིན་ནས་བཟུང་བྱ་རོག་གཉིས་གཟིམ་ཁང་ཐོག་སྟེངས་སུ་སྐུ་སྲུང་གི་ཚུལ་དུ་རྟག་པར་སྡོད་པ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་མང་ཞིང་།" ཞེས་གསུངས། སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པའི་རྣམ་ཐར་ལས། "སྔོན་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་གོང་མ་དག་འཁྲུངས་ལ་ཉེ་མཚམས་ནས་བྱ་རོག་མས་མཆུ་མེད་པ་ཞིག་གཟིམ་ཁང་དུ་འཁོར་ཞེས་གླེང་ཚུལ་འདུག་པ་ལྟར། སྐུ་འདི་ཉིད་ཀྱང་འཁྲུངས་ཉེའི་མཚམས་ནས་བྱ་རོག་མས་མཆུ་མེད་པ་ཞིག་གཟིམ་ཁང་དུ་ཉིན་རེ་བཞིན་འཁོར་ཏེ་ལྷ་ལྡན་ཕྱོགས་སུ་གདན་ཞུ་མ་ཟིན་བར་དུ་སྡོད་པ་ཞིག་བྱུང་འདུག་པ། རིང་ནས་སྐུ་ལུས་དང་གྲིབ་མ་བཞིན་དུ་འགྲོགས་པའི་སྲུང་མ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་ངེས་སོ།།" ཞེས་གསུངས་སོ།།

སང་ཞོགས་བུ་ཆུང་ལ་ཅི་བྱུང་ཡོད་དམ་སྙམ་སྟེ་ཕྱིར་ཕེབས་ཡོང་བ་ན། ཁང་པའི་ཟུར་ཁུག་ཅིག་ཏུ་བྲ་རོག་གིས་བསྲུངས་ཏེ་བཞུགས་པ་རྙེད། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་སྐུ་ན་སོན་ཏེ་ཉམས་རྟོགས་འཕེལ་བའི་ཟུར་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོང་བའི་དུས་ཤིག་བསྟན་སྲུང་མགོན་པོ་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བ་བྱུང་བར། མགོན་པོས། ཁྱེད་ལྟ་བུའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལ་ང་ལྟ་བུའི་ཆོས་སྲུང་དགོས་ལ། ཁྱེད་ཉིད་འཁྲུངས་པའི་ཉིན་མོ་དེ་གར་ངས་རོགས་མགོན་ཞུས་ཡོད་ཅེས་གསུངས། དེར་བརྟེན། མགོན་པོ་དང་བྲ་རོག །རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་བཅས་ཀྱི་བར་དུ་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གསལ།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

དེ་ལྟར་ཁྲི་ཙུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་ཕྱི་ནང་གི་ཉེ་བར་འཚེ་བའི་མཚན་མ་ཐྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་བར་ཡུལ་མདོ་ཁམས་སྨད་དུ་འཁྲུངས་པ་ལ། <<བོད་ཀྱི་བྱུང་ག།—གོང་ས་མཆོག་དང་ལྷན་དུ་གླེང་མོལ་ཞུས་པ།>> ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་རྩོམ་པ་པོ་སྐུ་ཞབས་ Thomas Laird ཞེས་པས། སྐུ་ཉིད་ནས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ནས་ལྔ་པའི་བར་གྱི་འཁྲུངས་གནས་དང་འབྲེལ་བའི་གལ་གནད་སྙིང་གསུངས་པ་ལྟར་སྐུ་མདུན་ཁྲིད་ཉིད་མདོ་སྨད་དུ་འཁྲུངས་པར་དགོས་དོན་དམིགས་བསལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ། ཞེས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པའི་ལན་དུ་༼གོང་ས་མཆོག་ནས།

དེ་ལ་ཀུན་གྱིས་ཐུན་མོང་དུ་འདོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གསལ་ཞིང་ཐེངས་པ་ཞིག་མེད་ཀྱང་། ངོས་ཀྱི་ཚོར་སྣང་དང་བསམ་ཚོད་ལྟར་ན། ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ངོས་གཉིས་རྒྱ་ནག་གི་ས་མཚམས་སུ་ཁེལ་བའི་ཡུལ་མདོ་སྨད་དུ་སྐྱེས་སྐབས། དེང་སྐབས་ཨ་མདོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་སུ་བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འཛིན་པའི་ཚོར་སྣང་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་སྐྱེས་ཡོད། དེ་ནི་རྒྱལ་བ་པཎ་ཆེན་གཉིས་ཀ་ཁོང་ཚོའི་ས་གནས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་རེད། ཨ་མདོ་བ་རྣམས་བོད་

དབུས་དང་འབྲེལ་བ་ཆད་ནས་དུས་རབས་དུ་མ་ཕྱིན་ཀྱང་། ངོས་རང་གཉིས་ཀ་མདོ་སྨད་དུ་སྐྱེས་པ་དེས་ད་ལྟ་བོད་དབུས་དང་སེམས་ཐག་ཉེ་བར་གྱུར་ཡོད། དེ་ལྟར་ན། ངོས་རང་དེར་སྐྱེས་པ་ལ་དགོས་དོན་ཞིག་ངེས་པར་དུ་ཡོད།

ཅེས་གསུངས།

གཞན་ཡང་། རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱིས་གནས་དུས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྣ་ཚོགས་ལ་གཟིགས་ཏེ། བསམ་བཞིན་བོད་ཤར་ཕྱོགས་མདོ་སྨད་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས་པར་གདོན་མི་ཟ་ཞེས་ཨ་མདོ་བ་རྣམས་སྤྲུར་ནས་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོར་དེ་ལྟ་བུའི་དགོངས་བཞེད་བཟློག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་གཞན་དག་ཕྱིས་སུ་གླེང་། འཁྲུངས་པའི་དུས་སྐབས་ཀྱང་བཀའ་དྲིན་ཟླ་མེད་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་གཟིགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གྱུར་ཡོད། དེ་ལ་༧གོང་ས་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོས།

ད་ལྟ་སྐུ་མདུན་སྐུ་གོང་མའི་སྐུ་ཡི་སྐུ་ཚབ། གསུང་གི་གསུང་ཚབ་ལ་ང་བསླེབས་པ་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དེ་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དུས། མཐའ་མར་ 1950 ལོར་རྒྱ་མིས་བོད་བཙན་ཐེམས་བྱ་རྒྱུ་དང་། རྒྱ་མིས་བཙན་འཛུལ་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་ཡོང་རྒྱུའི་ཁ་ཕྱོགས་དེ་ལྟར་ཤར་ཚར་དུས། དེ་གཞིར་བཟུང་གིས་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐུ་ཚེ་ཐུང་དུ་ཕྱིན། དེ་འདྲ་ཞིག་གི་གནས་ཚུལ་ཏན་ཏན་རེད། ཁ་སང་སྐད་ཆ་བྱུང་བ་བཞིན་རེད། ང་སྐྱེས་པའི་དུས་ཚོད་དེ་ང་འཁྱོན་དྲགས་པ་དང་། ངས་འཁྱོན་ཡོད་བསམ་གྱིན་མེད་ལ། ཁ་ཐབས་སྐྱོ་ཐག་ཆོད་རེད། ཡིན་ནའང་མེད་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དྲག་པ་འདྲ་པོས་མི་གོ་བཅད་དེ་སྡོད་པའི་དུས་ཚོད་དེ་སྤྱ་མ་དྲགས། འཕྱི་མ་དྲགས། ཏག་ཏག་ཅིག་གི་ཐོག་སྐྱེས་ཡོད་པ་རེད། འདི་སྐུ་མདུན་སྐུ་གོང་མས་དང་པོར་འཆར་གཞི་ཞིག་བཏིང་། འཆར་གཞི་དེ་ཏག་ཏག་མ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་ལ་ཡང་བསྐྱར་འཆར་གཞི་གསར་པ་ཞིག་འདིང་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་དུས། སྐུ་གོང་མས་ཡང་སྲིད་རྗེས་མའི་དུས་ཚོད་ལ་གཞི་ནས་དགོངས་

པ་བཞེས་རྒྱུའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་མ་གཏོགས་གཞན་མེད་པ་ཆགས་ཀྱིན་འདུག་ག(པ)།[17] 17

ཞེས་དང་།

ཅིའི་ཕྱིར་མིའི་སྲིད་པ་བཟུང་བར་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། "ང་བོད་པ་རེད། ད་ལྟ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་ཁྲེར་ནས་བོད་པའི་མགོ་འཁྲིད་ཀྱིན་ཡོད། ངོས་

17 བཀའ་སློབ་འདི་དོལ་རྒྱལ་དང་འབྲེལ་བའི་གླང་དོར་བཀའ་སློབ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་དེབ་དང་པོ་ལས་དྲངས་ཤིང་། ཚིག་གི་བསྟན་དོན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཞོར་དུ། "འདུག་ག"ཞེས་སོགས་ཀྱི་འབྲི་ཚུལ་དང་གོ་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། དེ་ཡང་དབུས་སྐད་དུ། ""འདུག་པ། "ཡིན་པ། "ཡོད་པ། "སོང་བ། ""རེད་པ།" སོགས་ཟེར་བར་ཁ་སྐད་དུ་ཚིག་གོང་མའི་རྗེས་འཇུག་དང་བསྟུན་ནས་འདུག་པ་ཞེས་པར་"འདུག་ག"ཞེས་དང་། སོང་བ་ལ་"སོང་ང"ཞེས་སོགས་ཟེར། འདི་ལྟ་བུའི་པ་བ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་གཙོ་བོ་ནི། ཐྲི་བའི་ཟོལ་གྱིས་དོན་གང་ཞིག་ངོ་སྤྲོད་དང་ལྷན་དུ་བསྟན་དོན་དེར་འཐད་མིན་ཞོར་གྱིས་འདྲི་བ་དང་། ཤོད་མཁན་གྱིས་བསམ་ཚུལ་སྤོན་ལ་སྦྲད་དེ་འཐད་མིན་གྱུས་ཚུལ་ལྟ་བུས་འདྲི་བ། བཤད་ཡུལ་དང་ཤོད་མཁན་གཉིས་ཀར་སྤྱོང་ཚོར་དང་ཡིད་ཆེས། ཤེས་རྟོགས་སོགས་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་ཟུར་གྱིས་བསྟན་ཏེ་དོན་དེ་སྐོར་ཡང་ངེས་ངེས་སུ་བྱེད་པའམ་དྲན་གསོ་བར་བྱེད་པ་སོགས་ཡིན་ལ། སྐབས་རེར་བསྟན་དོན་དམིགས་བསལ་བ་གང་ཡང་མེད་པར་རང་གིས་རང་ལ་ཤོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལབ་སྲོལ་ཙམ་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པ་སོགས་ཀྱང་ཡོད། འོན་ཀྱང་། "ཁོས་དེ་ལྟར་བཤད་སོང་ང(བ)།" ཞེས་བཤད་པ་ན། ཐྲི་བའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཁོས་གང་བཤད་པ་དེ་བཤད་ཡུལ་དང་ཤོད་མཁན་གཉིས་ཀས་གོ་བར་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། མཁས་པའི་གསུང་དུ་བྲིས་པ་ནི། (1) མི་ལའི་རྣམ་ཐར་ལས། "ཨ་ཁུ་དང་ཨ་ནེ་ནི་དེད་ལ་ནོར་དགོས་ཟེར།ནོར་ཁྱེད་རང་ལ་འདུག་པ༷། ཡུལ་མི་ཁྱིམ་མཚེས་ལ་ཤ་ཆང་བཏངས་མེད་བཤམས་ནས་སྟོན་མོ་བཤམ་རྒྱུ་འདུག་པ༷། ཁྱེད་ཀྱི་ནོར་རམ་དེ་དེད་ལ་མེད།" (2) ན་རོ་པའི་རྣམ་མགུར་ལས། "སྟོན་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱིམ་ཐབ་སྤྲངས་ཏེ། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཆོས་མཛད་པས་ཀ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་དྲིན་ལན་ལོན་འདུག་པ༷།" (3) ཐུའུ་བཀན་གྲུབ་མཐའ་ལས། "མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཆེ་བློས་བཏང་ནས་ སྡིགས་འཆད་པ་འདུག་པ༷་གསུངས། ཞེས་རྣམ་ཐར་ལས་བྱུང་ངོ་།།" (4) དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ་ལས། "ཨེ་རྣལ་འབྱོར་མ་ལོ་གསུམ་གྱི་གོང་ནས་བར་ཆད་བདུན་བྱུང་ནས་འདུག་པ༷་གསུང་། " བླ་མའི་བཀའ་མ་བྱུང་བར་གཞན་གྱི་ལས་རྒྱ་བྱས་འདུག་པ༷། དམ་ཚིག་ཉམས་པའི་ཟས་ཟོས་ནས་འདུག་པ༷། ཁས་བླངས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཉམས་ནས་འདུག་པ༷། བླ་མའི་བཞུགས་སྟན་བཏིང་འདུག་པ༷། བླ་མ་ལ་དབང་ཡོན་མ་ཕུལ་བར་འདུག་པ༷། དམ་རྫས་མ་བསྟེན་པར་འདུག་པ༷་གསུང་། " རྟ་ནག་གཅིག་བསྐྱུད་ནས་གདའ་བ༷་གསུངས།" (5) ཀློ་སྙིང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལས། "རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས། བདག་ལ་དེ་དག་སྡིག་སྙིན་ཅིང་། །བདག་དགེ་མ་ལུས་དེར་སྨི ན་ཤོག །ཅེས་གསུངས་སྣང་བ༷་གསུང་། " ཆོས་སྐད་བཏང་བས་ཅི་ཕན་བསླབ་ཏུ་བཏུབ་པ་མེད་པ༷་གསུང་།" (6) རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ལས། "འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ས་ཐག་རིང་ནས་སླེབ་འདུག་པ༷། ཁྱོད་རང་གི་ཡུལ་དུ་ལོག་ལ། " བློན་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱེད་རང་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འོང་བ་ཡིན་པ༷། ཁྱི་བོས་ནི་མ་བརྡུང་།" (7) བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་ལས། "ད་ཡང་ཆེ་དང་ལྡན་པ་འདི་འདི་ཇོ་བོ་སྤྱན་འདྲེན་པ་ལ་བཏང་བར་འདུག་པ༷།" (8) རྗེའི་གསུང་མཁས་གྲུབ་རྗེས་ཟིན་བྲིས་སུ་བཏབ་པ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཟབ་ལམ་དབུ་མའི་ལྟ་ཁྲིད་ལས། "འོ་ན་ཕུང་པོའི་སྣང་བ་ཁོ་ལ་འཆར་བ་འདྲ་ཞིག་འོང་གི་འདུག་པ༷་སྙམ་ན། དེ་ཁོའི་སྤྱ་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་ཁོ་ལ་སྣང་བ་མ་ཡིན་ནོ།།" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞུང་རྙིང་པ་དག་ན་འདི་ལྟ་བུ་ཡི་གེར་བྲིས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ལ་དོན་ ཇི་བཞིན་སྟོན་པར་གནད་ཀྱང་ཆེ། འདིར་དབུས་སྐད་ལ་གོ་བྱང་དེ་ཙམ་མེད་པ་རྣམས་ལ་གོ་ནོར་མི་འབྱུང་ཆེད། འདུག་ག་ཞེས་བྲིས་ཀྱང་རྗེས་སོར་འདུག་པ་ཞེས་བྲིས་ན་ལེགས།

ཀྱིས་སྐྱེ་བ་བླངས་པ་དེ་ཐལ་ཆེར་བོད་པའི་དོན་དག་ལ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེས་ན། ངོས་ཀྱིས་ཁ་ཚ་ན་བོད་པར་ཁ་ཚ་གི་རེད་མ་གཏོགས་གཞན་སུ་ཞིག་ལ་ཚ། སྤྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཉེན་དུ་ལྟ་དགོས་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསམ་དགོས་ན་ཡང་། སྔོས་སུ། བོད་འབངས་སེམས་ཅན་དེ་ཚོའི་ཆེད་དུ་ངོས་སྐྱེས་པ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་ཙང་། ཁ་སུ་ལ་ཚ་ཟེར་ན། བོད་པ་ཚོར་ཚ་དགོས། འོན་ཀྱང་། ཁ་ཚ་སའི་ཡུལ་དེ་ཆོས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་བསམ་བློ་གཏང་ཡོད་ཤེས་ཀྱིན་ཡོད་པ་མ་རེད། གཞན་དག་ཆོས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་བསམ་བློ་གཏང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་ཤེས་ཀྱིན་ཡོད། ག་ཕྱི་པོ་ལོག་རེད། མ་རེད་དམ།”[18] ཞེས་བཀའ་སྩལ།

བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཚེ་སྨད་ཀྱི་དུས་སྐབས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་གནས་བབ།

དེ་ལ་༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོར་བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་ཆབ་འབངས་བདེ་ཐབས་བརྟན་སྐྱོང་ཚགས་ཚུད་ཕོ་ནའི་སླད་སྐྱུ་ངལ་འཛེམས་མེད་གནང་བ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གྱུར་ཡོད་ལ། ཁྱད་པར་དུ་སྤྱི་ལོ་ 1912 ནས་ 1933 བར་བོད་སྡོད་རྒྱ་དམག་ལས་བྱེད་མཐར་སྐྲོད་ཐོག །དམག་སྒར་གསར་འཛུགས་ཀྱིས་དམག་ཐབས་སྤར་ཡོད་བཅོས་སྒྱུར་དང་རྒྱལ་མཚམས་སྲུང་ཤུགས་རྒྱ་སྐྱེད། ནང་ཁོངས་བཅོས་སྒྱུར་ཡར་སྐྱེད་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་སྤར་ལྷག་རྒྱ་ཆེར་བཞེས་ཏེ། དམག་དོན་དང་ས་གཏེར་འདོན་ལས། ཆུ་གློག་བཟོ་ལས། ས་ཚད་ཐིག་ལེན། ཏར་འཕྲིན་སོགས་ཆེད་སྦྱོང་སླད་བོད་ཕྲུག་བློ་རིག་བཀྲ་བ་ཁག་དབྱིན་ཡུལ་དང་། གོ་

18 སྤྱི་ལོ་ 1972 ཟླ་བ་ 10 ཚེས་ 24 ཉིན་བཀའ་སྩལ་བ་ཤེས་ཡོན་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་སློབ་དེབ་དང་པོར་གསལ།

མཚོན་གསར་ཐོན་མཁོ་སྒྲུབ་དང་བཀོལ་སྤྱོད་སྦྱོང་བརྡར་དུ་གཞུང་ཞབས་དང་དམག་དཀྲུས་སོགས་རྒྱ་གར་དུ་ཆེད་གཏོང་། དེང་རབས་སློབ་གླིང་དང་པར་ཁང་སྤར་ཡོད་ལེགས་བཅོས་གསར་འཛུགས། དམག་རྩེད་སྦྱོང་བརྡར་དང་ས་སྲུང་བརྟན་བརླིང་། སྤྱི་བདེ་ཉེན་སྲུང་དང་དྲག་དམག་ཚ་འཛུགས། སྐུ་སྲུང་ལམ་ལུགས་དང་རང་དབང་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་ཁང་ཟུར་འཛུགས། སྨན་རྩིས་རིག་གནས་ཆེད་སྦྱོང་སོགས་གསར་འཛུགས་དང་ཡར་སྐྱེད་སྣ་ཚོགས་གནང་བར་མ་ཟད། རྒྱལ་དངུལ་དང་སྒྲག་རྟགས་གསར་བཟོ། སྲོག་ཁྲིམས་དང་དབང་པོ་གཅོད་འབྲེག་གི་ཁྲིམས་ཆད་ཕྱིར་བསྡུ། ས་གནས་འཁྲུས་མི་ཆེད་བསྐོ་སོགས་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ལ་ཞལ་ཕྱོགས་ཏེ་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོར་དགོས་ངེས་ཀྱི་དེང་རབས་བཅོས་སྒྱུར་གནང་བར་ཐུགས་བརྩོན་ལྷ་ན་མེད་པ་གནང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། གདན་གསུམ་གྱི་མགོ་ལས་བློ་དཀྲུས་རང་ལྟ་མཁྲེགས་འཛིན་ཅན་དང་གཞུང་ཞབས་དབང་འཛིན་ཤེས་མེད་གནའ་སྲོལ་སྙིང་ཞེན་ཅན་དག་གིས། རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་པ་འབྲས་ཅན་དུ་འགྱུར་དཀའ་བའི་བགྱི་བ་ཅི་བས་མང་བ་ཞིག་དངོས་བརྒྱུད་ཅི་རིགས་ནས་བརྩམས་པར་བརྟེན། རྒྱལ་སྲུང་འབངས་སྐྱོང་གི་ཐབས་ཇུས་རྒྱ་སྐྱེད་གསར་གཏོད་ཅི་གནང་ཐལ་མོ་ཆེ་ལམ་དུ་ལྷོང་དཀའ་བར་གྱུར། དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཀྱང་སྒྱུ་མ་ཐུད་དེ་བཞིན་བྲུས་སྣང་སྟེ། སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་ལས།

གཞུང་ཞབས་རྣན་བུ་འགའ་ཤས་ནས་ཀྱང་སྙིང་ཞེན་མཁྲེགས་འཛིན་དང་། གདན་འཁྲུས་ནས་ཀྱང་གདན་འཁྲུས་ཡོད་བཞིན་ཚོས་གཞིས་ཁོངས་ནས་འཁྲུས་མི་ཡོང་རྒྱུ་དཀའ་ངལ་གྱི་རྒྱུ་ལས་མེད་ཚུལ་ཞུ་ནན་ཆེ་བ་སོགས། ''' ཕྱོགས་མཚུངས་རང་དབང་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་ཁང་གཙོ་བོ་ཟུར་འཛུགས་ཀྱིས་ཁྲིམས་ཁྲུངས་སུ་ཞུ་གཏུགས་སྐབས་ཀྱང་། མི་སེར་ ''' མཐོ་རིམ་འགའ་ཤས་

ནས་དགེ་སྐྱོན་«སྟོན་བསྐུལ་ཞུས་པར་བརྟེན་ཕྱིར་འཐེན་གནང་དགོས་བྱུང་བ་རེད། » མི་དྲག་གི་བུ་ཐྲུག་ཤེས་རིག་བཀྲ་བ་སུམ་ཅུ་སྐོར་འདེམས་བསྒྲུགས་ཀྱིས་སློབ་གྲྭ་ཚུགས་ཏེ་ལོ་འཁོར་གསུམ་ཙམ་སོང་མཚམས་གདན་ས་གསུམ་གྱི་སློབ་དཔོན་ལས་སྣེས། བོད་ནང་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་གི་སློབ་གྲྭ་བཙུགས་ན་ནང་པའི་ཆོས་ལ་འགལ་རྐྱེན་ཡོད་ཚུལ་ཤུགས་ཆེ་ཞུས་རྐྱེན་སློབ་གྲྭ་ཕྱིར་འཐེན་མི་གནང་མཐུ་མེད་བྱུང་ཞིང་། བར་ལམ་ཡང་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་སྲིད་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལོ་རེ་བཞིན་ཇེ་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ལས་བྱེད་ཁོངས་དབྱིན་ཡིག་ཤེས་པ་མ་བྱུང་མཐུ་མེད་སྐབས་ཤིང་བྱི་1945 ལོར་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་དགེ་རྒན་འོས་པ་ཞིག་རོགས་ཞུས་ལྟར་ སྦར་དཀར་(Richard Parker) ཞེས་པ་གཏོང་གནང་བྱུང་བ་ལྟར་གཞུང་ཞབས་དང་མི་དམངས་ཁོངས་ནས་སློབ་ཕྲུག་བདུན་ཅུ་སྐོར་འདེམས་བསྒྲུགས་ཀྱིས་ལྷ་ལྡན་དྲུང་སྤྱིའི་གླིང་གར་སློབ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་ཀྱིས། » བླ་བ་ཁ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གདན་སའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ནས་སྔར་ལྟར་ལྟ་སྤྱོད་ལ་འགལ་རྐྱེན་འགྲོ་ཚུལ་ངོ་རྒོལ་མཐའ་བཀག་བྱས་རྐྱེན།

ཞེས་སོགས་གསལ་ཞིང་། བྱེད་བབ་དེ་དག་གི་སྒོམ་ལྟ་བུར་«གོང་ས་མཆོག་གིས།

གཞུང་དམངས་གཉིས་ཀས་སྔར་སྲོལ་ཙམ་ཞིག་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་ཏེ། གཞན་ཞིག་གིས་སྔར་ལམ་དང་མི་འདྲ་བའི་ལས་ཤིག་བརྩམས་པ་ན་དེ་ལ་འགོག་རྐྱེན་བཟོ། ཞེས་«གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་གསལ་པོར་གསུངས་ཡོད། ངོས་ཀྱི་བསམ་པར། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་གླེན་ཞིང་རྨོངས་པ་དང་དོ་འཁུར་མེད་པའི་བསམ་སྤྱོད་དག་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། གཞུང་འཛིན་ཁྲིད་ཀྱི་སྙིང་ཞེན་པ་དག་གིས་ཆེད་དུ་བཀོད་སྒྲིག་བརྒྱུད་སྐྱུལ་བྱས་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གཡོ་ཐབས་ཤིག་མ་རེད། » བླ་གྲྭ་རྒན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་དེང་རབས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་མཐོང་བ་ན། ཁོང་ཚོའི་ལྷག་བསམ་མ་དག་པ་མིན་ཡང་། དེ་དག་དབྱིན་ཇིའི་བྱེད་སྤྱོད་དུ་མཐོང་ཞིང་དབྱིན་ཇི་རྣམས་བསྟན་དགྲར་ངོས་འཛིན་གནང་སྟེ། དེང་རབས་ཀྱི་བཅོས་སྒྱུར་ཡོད་དོ་ཅོག་ཀྱང་ཆོས་མེད་ཀྱི་བྱ་

སྤྲོད་དུ་གཟིགས་པ་རེད།[19]

ཅེས་གསུངས།

གང་ལྟར། གོང་དུ་ཞུས་པའི་གནས་སྟངས་དེ་དག་གི་དབང་གིས་སམ། གཞན་ཅི་ཡིན་ཆ་མ་འཚལ་ཡང་། ༄གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་ནི། གཞུང་ཞབས་དབང་འཛིན་པ་རྣམས་དང་གོ་གནས་ཅན་གྱི་གྲྭ་བཙུན་རྣམས་ལ་དམ་པོ་གནང་མཁན་ཞིག་དང་། གྲྭ་བཙུན་དང་འབངས་མི་དཀྱུས་མ་རྣམས་ལ་ ཐུགས་བརྩེ་ཆེན་པོ་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཞེས་རྒྱན་རབས་ཀུན་ལ་གྲགས། སྐབས་དེའི་ཕྱི་སྲིད་ཀྱི་གནས་བབ་ཐད་ཀྱང་། ༄གོང་ས་མཆོག་གིས་ <<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས།>>ལས། "1910 ལོར་རྒྱ་མིའི་དམག་དཔུང་ལྷ་སར་འབྱོར་ཀྱང་། མན་ཇུའི་རྒྱལ་རིགས་མཇུག་རྫོགས་ཉེར་ཡོད་ཅིང་། 1911 ལོར་རྒྱ་ནག་ཧུ་ངོ་ལོག་བྱུང་སྟེ་བོད་ནང་གི་རྒྱ་མིའི་དཔུང་དམག་ཚོའི་དགོས་མཁོ་ཆད་དེ་རྒྱ་དམག་དམག་དཔོན་ཚོར་ནང་ནས་ངོ་ལོག་བྱུང་། བོད་ནང་ཡོད་པའི་ཨམ་བན་སོགས་རྒྱ་མི་འཕྲོས་ལྷག་རྣམས་བོད་མིས་མཐར་སྐྲོད་བཏང་སྟེ་བོད་རང་དབང་རང་བཙན་གཙང་མར་གྱུར་པ་རེད། 1912 ནས་ 1950 ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་ནང་བཙན་འཛུལ་མ་བྱས་བར་རྒྱ་མི་དང་གཞན་སུར་ཡང་བོད་ནང་དབང་ཆ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མེད།" ཅེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟར་སྐབས་དེར་བོད་དུ་ཕྱིའི་དབང་ཤུགས་སེམ་འཛུལ་རྒྱུན་གནས་མེད་ཀྱང་། ནང་སྲིད་གཞུང་འབངས་ཀྱི་གནས་བབ་ནི་དོན་དམ་དུ་ཏས་གཙོང་ཟུངས་ཟད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གྱུར་ཡོད། དེ་ཡང་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་གཞུང་འཛིན་

19 བོད་ཀྱི་བྱུང་བ་ཞེས་པ་ལས་བྲངས།

དཔོན་རིགས་ཕལ་མོ་ཆེས་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་སྤྱི་དོན་འཕྲལ་ཡུན་སྣིང་བཅངས་དང་གཞུང་དོན་དམིགས་ཡུལ་དོན་འཁྱོལ་པར་ཟད། ཡུན་རིང་པན་ཚུན་དབང་རྩོད་གཡོ་ཐབས་ངོ་ལྐོག་ལང་ཤོར་དང་སྤྱི་དོན་ཁུར་འཁྱེར་སྣང་མེད་བག་ཡངས་ལྷོད་ཤོར་གྱི་ངང་དུ་གཞུང་དམངས་བདེ་ཐབས་གང་ཅིར་སྤྱི་ཧྲ་སྐྱལ་རལ་གྱི་དཔེ་ཉིད་དང་དུ་བླངས་པ་དང་། སྤྱི་མཐུན་ལས་བསོད་རིམ་རྒྱུད་སོགས་རྐྱེན་ཅི་མང་ལ་བརྟེན། མཁར་རྡོ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་པདྨ་དགའ་རྡོར་གྱི་དག་སྣང་ལུང་བསྟན་གོང་དུ་དྲངས་པ་ལས་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་དུ་དགུང་གྲངས་དོན་བདུན་བཞུགས་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་ཏུ་མར་བབས་པ་དང་། དེ་ནས་ཀྱང་ང་དགུར་བབས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། ཚུ་སྤྲེ་ཞལ་གདམས་སོགས་ན་ཞོར་དང་ཟུར་དུ་མ་ལས་གསལ་བ་ལྟར། གནས་སྐབས་བཞེད་དགོངས་འགྲུབ་མིན་སོགས་ལ་བརྟེན་དགུང་གྲངས་མར་ཕབ་ཀྱིས་ང་བརྒྱད་སྟེང་ཞིང་བརྗེས་པ་ཀུན་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན། དོན་གྱིས་ན་ཡང་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་བོད་ལ་རང་སྲུང་གཞན་འགོག་གི་སྲིད་ཤུགས་ཐབས་རྩུས་དང་ནུས་པ་སོགས་གསར་གཏོད་ཡར་སྐྱིད་མེད་ཁར་སྒོ་ཀུན་ནས་ཁ་ཟད་རྡུས་ཐུག་ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིང་། རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་ནས་ཉམས་རྒྱུད་རིམ་སོང་ལས་བསྐྱབས་ཏེ་ཕྲ་ཚུགས་སྲ་བརྟན་ཡོང་སླད་ལམ་ལུགས་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་སྔ་གོན་ཇི་ལྟར་རྩོམ་པར་མཛད་ཀྱང་ལས་ཀྱི་སྣེ་མོར་གཏོགས་པ་སེར་སྐྱ་དབྱེར་མེད་ནས་མགོ་རྟུལ་སྣ་ཡིས་མ་ཚོར་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་བཟུང་སྟེ་སྤྱི་དོན་ཐོལ་འཇོག་ཁོ་ནའི་ངང་དུ་ལུས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། དེ་ལ་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ནས་སྤྱི་ལོ་ 1933 ལོའི་ཟླ་

བ་དང་པོའི་ནང་། སྲིད་བཀའ་ལྷན་རྒྱས་ནས་གསུང་ཞུ་འབུལ་གནང་གི་ཕྱིར་ཕེབས་སུ།

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁུར་རང་ཐོག་ཏུ་འཁྲི་བའི་ལས་ཁུངས་སེར་སྐྱ་མཆོག་དམན་མཐའ་དག་ནས་ལས་འབྲས་དཔང་པོར་བཞག་སྟེ། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བདེ་དོན་ངལ་བ་ཁྱད་བསད་སྤྱང་བླང་གི་འཇུག་ལྡོག་མ་འཚོལ་བའི་རྒྱབ་མདུན་ཁ་གཉིང་མཚུངས་ངེས་རང་དོན་དང་ཁྱད་མེད་གཏམ་དོན་སོན་པ་ཞིག་འབད་ན། ཞི་དྲག་གང་ཅིའི་ལས་ཐབས་འདུ་འགོད་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་གདོན་མི་ཟ་ཞིང་། ཕྱར་སོང་དུ་འགྲོའི་རགན་གསེར་བརྫུས་ཉི་མ་དང་མི་ཚེ་གང་འཇོལ་འདི་ཞུར་ལུས་ན། ནམ་ཞིག་དུས་འགྱུར་གེགས་འཚུབ་ཆེ་བ་འབྱུང་ངེས་ཡིན་པས། དེ་སྐབས་ཕྱར་འགྱོད་བསྔུན་མི་ཚུགས་པ་བསྐྱེད་པས་ད་ལྟ་སྔོམ་རན་གྱི་སྐབས་འདིར་རང་དབང་རང་ལག་ཏུ་ཡོད་དུས། མཇུབ་མོ་ནང་དུ་བཀུགས་ནས་མནོ་བསམ་ཞིབ་ཏུ་གཏོང་ནུས་ན། ཆབ་སྲིད་ཕྱར་འཆུད་ཐབས་འདི་ལས་ལྷག་པ་མེད་པས། ཆབ་སྲིད་ཕྲ་ཚུགས་དང་ཚུགས་མིན་གཞུང་ཞབས་སྲི་ཞུ་བ་མཐའ་དག་ནས་ཞུ་བྲ་འཐུས་སྙོ་ཚང་མིན་ལ་རག་ལས།

ཞེས་སྲི་ཞུ་བ་རྣམས་ལ་ སྤུ་འགྱོད་ཕྱི་སྡོམ་གྱིས་སླད་ནས་སྤྱང་བླང་མི་འཚོལ་བར་སྤྱི་དོན་བདེ་ཐབས་ལ་ཚུལ་བཞིན་འབད་དགོས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་གདམས་པ་ཟབ་མོ་གནང་ཡང་། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་སྲི་ཞུ་བ་སྤྱི་ བྱིངས་ནས་ཉེས་པ་ལ་ཉེས་པར་མཐོང་སྟེ་འགྱོད་བཤགས་དང་ཕྱིན་ཆད་ལེགས་སྡོམ་གྱི་གཡར་དམ་སྦྱོན་སོང་གིས་ཐུགས་བཞེད་ལྟར་གྱི་ཞུ་སྒོ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བསྒྲུབས་ཡོད་ཚོད་མི་སྣང་ལ། སླད་ནས་ཀྱང་། སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་ལས།

ཚུ་ལྒང་ 1913 ནས་བཟུང་བོད་ནང་མན་ཇུའི་དཔོན་དམག་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་མཐར་སྐྲོད་གནང་བའི་རྗེས་སུ། རྒྱ་ནག་གོ་མིང་ཏང་གཞུང་ནས་ལྷ་སར་འབྲེལ་བ་ཞུ་མིའི་སྐུ་ཚབ་མི་སྣ་ཞིག་གཏོང་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་འབད་བརྩོན་ཡང་ཡང་བྱས་ཀྱང་། ༄གོང་ས་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣབས་

གཞན་འགྲན་མ་མཆིས་པའི་ཐུགས་རྗེས། ནན་ཅིང་ལ་བོད་གཞུང་དོན་གཅོད་སྐུ་ཚབ་གཏོང་གནང་མཛད་པ་ཙམ་ལས། རྒྱ་མིའི་སྐུ་ཚབ་མི་སྣ་བོད་ནང་ཡོང་ཆོག་པའི་ཞལ་བཞེས་གཏན་ནས་གནང་མེད། ད་ལམ་དགོངས་རྫོགས་མཆོད་སྤྲིན་འབུལ་མི་ཡིན་ཞེས་མིང་ཁྱེར་ཏེ་མི་སྣ་གཏོང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཡག་པོ་ཞིག་མཐོང་སྟེ། གོ་མིང་ཏང་གཞུང་ནས་མདོ་སྨྲི་བརྒྱུད་དགོངས་རྫོགས་མཆོད་འབུལ་ཞུ་མི་བཙར་ཆོག་པ་ཞེས་བོད་གཞུང་ལ་སྙན་ཞུ་འབྱོར་བར། “རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་གདུང་ལ་དགོངས་རྫོགས་མཆོད་སྤྲིན་འབུལ་མིར་དགག་བྱ་གནང་བ་ཡིན་ན། ཆོས་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་གླན་ཀ་ཧྲེ་ཡོང་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་ངོ་ལས་གྲངས་བཅད་ཀྱིས་ཡོང་འཐུས་མདོ་སྨྲི་བརྒྱུད་བཀའ་འཁྲོལ་གནང་བ་འདི་ནི་ཚབ་སྲིད་ནང་ནོར་འཁྲུལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་བྱུང་བ་རེད།

ཅེས་གསལ་བ་ལྟར་རྒྱལ་བ་མཆོག་གི་དུས་གསུམ་གསལ་གཟིགས་ཀྱི་མཛད་པ་རླབས་པོ་ཆེ་དག་ལ་རྟིང་གནོན་དཔུང་འཇུག་ཚུལ་བཞིན་མ་བགྱིས་པར་དོགས་འཛོགས་ངོ་སྲུང་ཙམ་ཞིག་ཡང་ནས་བསྐྱར་དུ་དང་དུ་བླངས་ཤིང་། བསམ་བཞིན་དང་བསམ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཅི་ལྟར་ཡང་། མཛད་པ་རྗེས་མེད་དུ་བྱ་བའི་ལས་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་དངོས་བརྒྱུད་ཅི་རིགས་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཆུ་བོ་ཐུར་བགྲོད་ལྟ་བུའི་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་དོན་ཕན་ཁ་སྐྱུར་གྱི་འབད་པ་ཅི་ཡང་མ་བསྟེན་པར་སྣང་ངོ་། །

རྒྱལ་ཚབ་གསར་བསྐོ།

རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་ཆུ་བྱ་ཟླ་བ་ ༡༠ ཚེས་ ༣༠ སྤྱི་ལོ་ 1933 ཟླ་བ་ 12 ཚེས་ 17 ཉིན་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་ནས་དགོངས་རྫོགས་མཆོད་འབུལ་གྱི་སྣ་གོན་རྩོམ་སྐབས་ཉིད་ཀྱང་། འབངས་རྣམས་མགོན་མེད་སྐྱབས་

བྲལ་དུ་གྱུར་ཏེ་མྱ་ངན་ཡིད་སྐྱོའི་ངང་དུ་གནས་ནའང་། རྒྱལ་ཚབ་གསར་བསྐོའི་ཐད་དཔོན་རིགས་ནང་ཁུལ་བསམ་ཕྱོགས་མ་མཐུན་མིན་འགྲན་རྩོད་རྙོག་གླེང་དང་ལེ་ཐོགས་ཉེས་འགེལ་སྣ་ཚོགས་གཙོ་འདོན་གྱིས་སྤྱི་དོན་བདེ་ཐབས་གལ་ཆུང་ཟུར་འཇོག་བྱས་པ་སོགས་ནང་ཁུལ་འཐོར་ཞིག་དང་ཆབ་སྲིད་ཉམས་རྒུད་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མ་མང་དུ་བསྒྲུབས། དེ་ནས་ཀུང་ཡུན་སྟུག་སྐབས་འཚོལ་དང་རང་ཟིན་དོགས་འདྲོགས་ཀྱི་བགྱི་བ་གཞན་དང་གཞན་ཡང་མང་དུ་བརྩམས་ཏེ་གཤམ་གྲས་འཁོས་ཆུང་རྣམས་དཀར་ནག་མཉམ་བསྲེས་འཚལ་གཏམ་ཆེད་བཟོ་དང་མདོན་ཆུང་ཕློག་ཧུས་དཔུང་ངོམ་ཏམ་བཤད་སོགས་ངན་ལས་ཅི་རིགས་པར་སྤྱུ་ར་བ་སོགས་ཡུན་གོམས་ངན་སྤྱོད་ཧེ་སྙེད་ཅིག་བརྩམས་ཏེ། གཞུང་འབབས་ཕྱུང་སྤྱོར་གྱི་ལས་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་བསྒྲུབས་སྣང་ངོ་། །དེ་ལ་སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་ལས།

༸རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་དོན་གྱི་བདག་པོ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཏེ་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཐབས་རྣམ་དཀར་མཆོད་སྤྲིན་དང་། བཀའ་དགོངས་ཟབ་མོ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆབ་སྲིད་བརྟན་བརྩིང་གི་ཐབས་ཚུལ་མཛད་འཕྲུར་འབད་བརྩོན་མཛད་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ། མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་བདུན་ཕྲག་ཁ་ཤས་ལས་མ་སོང་གོང་གྲོང་དྲག་དམག་སྐྱར་སྐོར་ཤིག་དང་། སྐུ་བཅར་ཞབས་འབྲིང་རྣམས་ལ་ཞུ་བཞེས་བཀའ་དཔྱད་གནང་བ་སོགས་ཆབ་སྲིད་ཉམས་རྒུད་དང་། ནང་ཁུལ་བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་ལས་ཀ་དང་པོ་དེ་དུས་ནས་འགོ་ཚུགས་པ་མིན་ནམ་སྙམ་པ་ཤར་འདུག་གོ།

ཞེས་གསལ།

དེ་ལྟར་མཐོང་ཚོས་མིག་མདུན་གྱི་གཏམ་དོན་ཙམ་ཞིག་ལྷུར་བླངས་ཏེ་ཆགས་སྡང་གཡོ་ཟོལ་གྱི་ལས་ཚུལ་ཅི་རིགས་པར་བསྒྲུབས། བཀའ་དྲིན་ཟླ་མེད་༸གོང་ས་

བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྗེས་ཐོགས་སུ། ཆབ་སྲིད་འཛིན་སྐྱོང་གནང་ཕྱོགས་ཐད་ཇི་དགེའི་དགོངས་འཆར་འབུལ་དགོས་ཀྱི་བཙ་ཁྲབ་སྩེལ་ཏེ་ཚོགས་འདུ་རྒྱས་འཛོམས་བསྡུས། དེར་ཚོགས་མི་དུ་མས། རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐུ་ཚ་སྲིད་བློན་གླང་མདུན་གུང་རྒྱལ་ཚབ་དང་སྤྱན་བསལ་ཐུབ་བསྟན་ཀུན་འཕེལ་ལགས་ཕྱག་རོགས་སུ་བསྐོ་བཞག་བྱས་ན་ལེགས་ཚུལ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ཐུབ་བསྟན་ཀུན་འཕེལ་ལགས་རྒྱལ་ཚབ་རང་དུ་བསྐོ་བཞག་དགོས་ཚུལ་གྱི་བསམ་འཆར་བྱུང་། དེ་ལ་སྤྱན་བསལ་ཀུན་འཕེལ་ལགས་དགུང་ལོ་གཞོན་པས་འོས་མིན་གྱི་རྩོད་གླེང་ཤུགས་ཆེར་བྱུང་སྟེ་ཐག་གཅོད་གང་ཡང་མ་ཐུབ། དེ་ནས། བོད་ལྗོངས་འདི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པར་བརྟེན། བླ་མ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་དགོས་པ་དང་། བླ་མ་དེ་ཡང་མཛད་པ་མཐར་སོན་པ་ཞིག་དང་ཆབ་སྲིད་ལ་ཡོ་འཁྱོག་མི་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་ཀྱང་གླེང་ཡང་གཏན་འཕེལ་བ་མ་བྱུང་། དེ་ནས་ཀྱང་། སྲིད་བློན་གླང་མདུན་གྱི་ཕྱག་རོགས་སུ་སྲིད་བློན་སེར་སྐྱ་བགྲེས་གྲས་སྤྱི་མོས་ཡོད་ཅིང་། ནང་ཚུགས་ལྡན་ལ་སྐུ་ཡོན་ཆེ་བ་ཞིག་དགོས་པའི་བསམ་འཆར་འདོན་མཁན་མང་དུ་བྱུང་སྟེ་གྲོས་དོན་གཏན་འབེབས་བྱེད་སྐབས། སྔར་ཡང་སྤྱན་བསལ་ཀུན་འཕེལ་ལགས་ཕྱག་རོགས་སུ་བསྐོ་བཞག་དགོས་པའི་གླེང་ཕྱོགས་ཤུགས་ཆེར་སྤེལ་བར་བརྟེན་གླེང་རྙོག་ཆེ་རུ་གྱུར། མཐར། བོད་ལྗོངས་ཚོགས་འདུ་རྒྱས་པའི་སྟེང་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བླ་མ་སྤྱི་མོས་ཆེ་བ་སུ་རུང་ཞིག་གསར་བསྐོའི་ཐོག །རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཕྱག་རོགས་སུ་སྲིད་བློན་གླང་མདུན་གཏན་འཕེལ་བར་བྱ་རྒྱུའི་གྲོས་འཆར་བཏོན་པར་མང་མོས་ཀྱི་ལམ་

ནས་གྲོས་མཐུན་བྱུང་བས། ར་སྒྲེང་ཧོ་ཐོག་ཐུ་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། དགའ་ཁྲི་ལས་ཐོག་ཡེ་ཤེས་དབང་ལྡན། ཕུར་ལྕོག་ཡོངས་སྐྱོལ་ཐུབ་བསྟན་བྱམས་ཚུལ་གསུམ་འོས་གཞིར་བདམས་ཏེ་རྩེ་འཕགས་མཆོག་ལོ་ཀི་ཤྭ་རའི་སྤྱན་སྔར་ཟན་བརྟག་བསྒྲིལ་བར་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་རྩེར་ཐོན་བྱུང་། དེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ 1934 ཟླ་བ 1 ཚེས 10 ཉིན། ར་སྒྲེང་ལྷ་པ་ཐུབ་བསྟན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་རྒྱལ་ཚབ་དང་། ཕྱག་རོགས་སུ་ཡབ་གཞིས་གླང་མདུན་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་གཏན་འཁེལ་བར་བྱས་ཏེ་སྔར་སྲོལ་གཞུང་སྲིད་རེ་ཞིག་རྒྱུན་གནས་ཐུབ་ཙམ་དུ་གྱུར་ཅིང་། སྤྱིན་བསལ་ཀུན་འཕེལ་དང་ཨེམ་ཆི་བྱམས་པ། གནས་ཆུང་སྐུ་རྟེན་སོགས་གནས་དབྱུང་བཏང་།

དེ་ནས་རིང་པོར་མ་སོང་བར། ར་སྒྲེང་རྒྱལ་ཐོག་སྐབས་ཉེ་རབས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གྲགས་ཆེ་ཞིང་། གཞོན་པ་རྣམས་ཡི་མི་རངས་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི། "ལུང་ཤར་གྱི་དོན་རྐྱེན"དེ་རེད། དེ་ཡང་༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་རྒྱ་དཀར་ནག་དང་སོག་ཡུལ་སོགས་སུ་ཆིབས་སྒྱུར་སྐབས། བོད་དེ་ཉིད་སྔ་མོ་ཉིད་ནས་ཁེར་སྡོད་རང་རྐྱ་མ་མི་པ་ལས་དུས་ཀྱི་བབ་དང་བསྟུན་ནས་མདུན་སྐྱོད་བཙོས་སྒྱུར་ཅི་ཡང་མ་ཐུབ་པ་ལ་འགལ་རྐྱེན་མང་དུ་གཟིགས་ཏེ། གཞུང་ཞབས་ཀྱི་ཐུ་གུའི་ཁྲིད་ནས་བློ་རིག་བཀྲ་བ་བཞི་ཙམ་ལེགས་བསྐུགས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ 1913 ལོར་དབྱིན་ཡུལ་དུ་གཏོང་གནང་མཛད་སྐབས་དེ་དག་གི་སྣེ་ཁྲིད་མགོ་བདག་ལྷ་བུར་ལུང་ཤར་རྡོ་རྗེ་ཚེ་རྒྱལ་ཆེད་གཏོང་མཛད། དབྱིན་ཡུལ་ནས་ཕྱིར་འཁོར་མཚམས་གནས་རིམ་གོང་སྤར་ཐོག་དབྱོད་ཡངས་རྒྱང་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་པས་ལས་དོན་མི་ཉུང་བ་

ཞིག་བསྒྲུབས་པར་བརྟེན། ༸གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་དགྱེས་གཟིགས་ཆེན་པོ་མཛད། རྒྱལ་དབང་ཉིད་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་མ་ཐག་སྔ་ཕྱིར་གཞུང་ཞབས་དུ་མ་ནས་སྲིད་གཞུང་གི་ལམ་ལུགས་དུ་མར་བཅོས་བསྒྱུར་དགོས་སྐོར་ཞུས་ཀྱང་། གཞུང་ཕྱོགས་ནས་དབང་ཆ་འཕྲོག་དོགས་ཀྱིས་དེ་མ་ཉིད་དུ་འབུར་འཛོམས་བྱས། དེ་ནས་རྗེས་དཔོན་ལུང་ཤར་གྱིས་གཙོས་རྩེ་དྲུང་དང་ཤོད་དྲུང་ཁག་ཅིག་གིས་"སྐྱིད་ཕྱོགས་ཀུན་མཐུན"ཞེས་པའི་ཚོགས་པ་བཙུགས་ཏེ། བོད་གཞུང་གི་སྲིད་ལུགས་ཐད་སྤུར་སྒྲོལ་འགའ་ཞིག་བཅོས་བསྒྱུར་མ་བྱས་ཚེ། "རྒྱལ་དབང་བཀའ་དྲིན་ཟླ་མེད་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྗེས་ཀྱི་ཤུལ་འཛིན་ཐུབ་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ངེས"ཞེས་རྒྱལ་བློན་བཀའ་ཤག་བཅས་པའི་མཚན་འཁོད་སྙན་ཞུ་ཕུལ། གཞུང་ཕྱོགས་ནས་དེ་ནི་དམར་པོའི་ལམ་ལུགས་སྤེལ་རྗེས་ཡིན་ངེས་ཞེས་ལུང་ཤར་སོགས་བཙོན་འཇུག་བྱས། ཚོགས་འདུའི་སྙེང་ཉེས་ཆད་གཏོང་ཕྱོགས་གྲོས་བསྡུར་སྣ་ཚོགས་བྱས་མཐར། སྒྲོག་ཐོག་ཏུ་མི་གཏོང་བར་མིག་འབྲས་བཏོན་ཏེ་ཆེ་བཙོན་དུ་འཛུག་རྒྱུའི་ཐག་བཅད་པ་སོགས་ཅུང་ཙམ་ཧྲ་སྟག་གི་དོན་རྐྱེན་དང་འབྲེལ་བའི་ཐད་དུ་འབྱུང་བས་དེར་གཟིགས་འཚལ།

ཡང་སྤྲུལ་རྩད་གཅོད།

སྤྱི་ལོ་ 1935 ཟླ་བ་ལྔ་པའི་ནང་། ཡང་སྤྲུལ་རྩད་གཅོད་ཀྱི་ཐོག་མའི་བགྱི་བར་རྒྱལ་ཚབ་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་དང་བཀའ་བློན་ཁྲི་སྨོན་ནོར་བུ་དབང་རྒྱལ། ཀེ་འུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་སྟོན་འཁོར་ལྷ་ལྷན་ནས་ཆིབས་ཐོན་གྱིས་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་ལྷ་

མོའི་ལྷ་མཆོར་མཚོ་གཟིགས་སུ་ཕེབས། དེ་ལ་རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འཁོར་དུ་མ་དང་ལྷན་ཐོག་མར་རྭ་སྒྲེང་གདན་ས་དང་དེ་ནས་འབྲི་གུང་དུ་ཕེབས། འབྲི་གུང་དུ་ལྷ་བྲ་རྣམས་ལ་གསོལ་རས་འབུལ་སྐལ་དང་གནས་གཟིགས་སོགས་མཛད་ཅིང་། འབྲི་གུང་ཨ་མགོན་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་གནང་གིས་ཡང་སྲིད་གང་དུ་འཁྲུངས་མིན་ཐད་བརྟག་ལུང་ཞིག་ཀྱང་ཞུས་འདུག་སྟེ། དྭགས་པོ་སྨྲུན་སྦྲ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་ཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་བམ་འབྲི་གུང་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོས་བརྩམས་པའི་<<འབྲི་གུང་ཆོས་འབྱུང་>>ལས།

ཤིང་ཕག་ལོར། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་མཆོག་རྒྱལ་མེ་ཏོག་ཐང་ལ་ཕེབས་ཞོར་འབྲི་གུང་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་བྱུང་བས་དགོན་སྡེ་སོ་སོ་ནས་བསུ་བཀོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྟར། གསེར་ཁང་ཆོས་རྗེར་ཧོར་གོས་བེར་དང་། ཧོར་གོས་རྒྱ་བྲ་རིས་ཀྱི་པང་ཁེབས་སོགས་ཕྱུལ་ཞིང་གནས་གཟིགས་ཞིབ་མོར་གནང་། མཚམས་གྲྭ་རེར་དཔེ་རས་ཕྱི་རས་སེར་ཁྲ་རེ་བཅས་གསོལ་རས་བསྐལ། དེ་སྔོན་ཕྱོགས་འདིར་ལྷ་སྐུ་ལ་ཆོས་གོས་ལས་བེར་དང་པང་ཁེབས་འབུལ་སྲོལ་མེད་ཀྱང་འདི་ཚུན་དུ་དར། རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་དུ་ཕྱིན་པར་གཟིམ་སྒོ་ཕྱེ་ནས་གཟིམས་འགག་མི་ཆེན་ལ་ཁྲིད་ཁ་རོག་སྡོད། ཡར་མ་ཡོང་། ངའི་ཁང་ཚུང་བཤིག་ཡོང་གསུང་། རྒྱལ་ཚབ་ནང་དུ་གདན་དྲངས་ནས་སྒོ་གཏན་བརྒྱབ། རྒྱལ་ཚབ་ཀོམ་སྟན་ཐོག་བཞུགས་བཅུག་ནས་ཏ་ཏ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀོམ་སྟན་ཐོག་བཞག་སོང་གསུང་། དེ་ནས་རྒྱལ་ཚབ་ནས་ཊཱ་ལའི་བླ་མའི་ཡང་སྲིད་ཕྱོགས་གང་དུ་འཁྲུངས་ཡོད་མེད་ཐུགས་དམ་གནང་རོགས་གསུང་བར། སྔོན་པོ་གསུམ་གྱི་སར་འཁྲུངས་འདུག །རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་ལ་ཡོད། རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་གསུངས་ཤིང་སྤྱ་ཕྲེའི་ལུང་བསྟན་ཡང་མང་ཞིག་བསྐུལ་བར་གནང་། རྒྱལ་ཚབ་ཁྲུས་བྱེད་དགོས་གསུངས་པར་བུམ་པ་ཚུང་ངུ་ཞིག་བསྣམས་ཏེ། སྒྲུབ་ཁང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕ་བོང་སྟེང་བྱོན་ནས་རྒྱལ་ཚབ་ལ་ཁྲུས་ཡུན་རིང་གནང་ཞིང་། སྐུ་འཁོར་ཡོངས་ལ་གནང་ཡང་ཁྲུས་ཚུམ་རྫོགས་པས་མོས་གུས་བཅོས་མིན་སྐྱེས། རྒྱལ་ཚབ་མཆོག་ཤིན་ཏུ་དད་པའི་ངང་ཞལ་བྲེས། ཤར་གླིང་གི་ལྟང་ཁྲིད་དུ་བཞུགས་དུས། རིན་པོ་ཆེས་སྔོན་པོ་གསུམ

དུ་ཡོད་ཟེར་བ་གང་ཡིན་མ་དྲིས་པས་སྐར་མི་བཏང་ནས་བསྐུར་འདྲི་ཞུས་པས། སྟེ་བ་གཞུང་གིས་བརྟུས་བརྒྱ་གི་རེད་གསུངས་པ་ལས་ལན་མ་གནང་། དེའི་དོན་ནི་ཨ་མདོ་མཚོ་སྔོན་པོ། ཟི་ལིང་མཁར་སྔོན་པོ། འབྲུངས་ཁང་གི་ཐོག་སྔོན་པོ་གསུམ་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད་འདུག་གོ། རྒྱལ་ཚབ་ནས་རྗེས་སུ་ཡང་མི་སྣ་ཆེད་གཏོང་གིས་འབུལ་བ་ལན་འགའ་གནང་།

ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་དང་། དེ་ནས་རིམ་ཕེབས་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་ཕྱག་བཏབ་པའི་རྒྱལ་མེ་ཏོག་ཐང་གི་དགོན་པར་ཕེབས། དེ་ནས་ལྷ་མཚོའི་ཉེ་འཁྲིས་སུ་ཕེབས་ཏེ་མཚོ་གཟིགས་ཀྱི་སྣ་གོན་དུ། ཐོག་མར་མཆོད་བསྟོད་འཕྲིན་སྐུལ་ཐུགས་སྨོན་སོགས་བགྱི་བར་འོས་པའི་རིམ་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་མཛད་དེ། མཚོ་རྫས་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་དང་ཇ་མར་སོགས་མཆོད་རྫས་གང་རྒྱས་ལྷ་མཚོར་ཕུལ། སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་ཆོས་སྐྱོང་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་ཐུགས་མ་མཉེས་པའི་ཚུལ་ལས། གང་ལྟར་ཡང་མཆོད་རྫས་ཇ་སྣམ་དང་མར་ལྟང་སོགས་མཚོ་ཁར་གཡེངས་ཤིང་མཚོ་རླབས་ཀྱང་འཚུབ་ཆ་ཅན་དུ་གྱུར། སླར་ཡང་སྟོན་འཁོར་ནས་ལྷ་མོའི་བསྐང་གསོལ་དང་འཕྲིན་སྐུལ་ནན་ཏན་གྱིས་བསྒྲུབས་ཏེ། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེས་འབུལ་རྫས་གཞན་འགའ་ཞིག་ལྷ་མཚོར་ཕུལ་བ་ན། འབུལ་རྫས་ཀྱི་སྙེར་བཏགས་པའི་མཛལ་དར་ནང་མཛོད་དཀར་པོ་གཡོ་ཁྱོམ་དང་ཡོ་འཁྱོག་སོགས་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཀེར་ལངས་ཀྱིས་མཚོ་ཞབས་སུ་ནུབ་པ་དེར་ཡོད་ཀུན་གྱིས་མཐོང་། བཀའ་བློན་ཁྲི་སྨོན་ནས་ཀྱང་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་དང་གཡུ་བྱུར་སོགས་ཕུལ་བར་གོང་ལྟར་བྱུང་ལ། མཚོ་རླབས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་ཞི་འཇགས་སུ་གྱུར་ཏེ་ཆོས་སྐྱོང་ཉིད་ཐུགས་མཉེས་པར་གྱུར་པའི་མཚན་མ་བྱུང་། དེ་ནས་རྒྱལ་བློན་སྟོན་འཁོར་གནད་ཅན་རྣམས་ལྷ་མཚོའི་ནུབ་ངོས་ཀྱི་ལ་ཆེན་རྩེར་འཛེགས་ཏེ་མཚོ་གཟིགས་དངོས་ལ་

ཞུགས། མཚོ་རླབས་ཡོངས་སུ་འཇགས་པ་དང་དུས་མཚུངས་པར་མཚོ་ངོས་ལས། ཐོག་མར་དབུ་ཅན་གྱི་གསལ་བྱེད་"ཨ་"དང་། "ཀ་" "མ་"བཅས་གཟིགས་སྣང་དུ་བྱུང་། དེ་ནས་ཀྱང་དགོན་པ་ཁང་ཐོག་སུམ་བརྩེགས་ལ་བར་ཐོག་གཡུ་རྩི་ཅན་དང་ཡང་སྟེང་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས་ཡོད་པ། དགོན་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ནས་ལམ་ཆུང་སྐྱ་ཐལ་ལེ་བ་ཞིག་རི་ཆུང་ཞིག་གི་རྩར་ཟུག་ཅིང་། དེའི་ཐད་དུ་ཁང་པ་ཐོག་གཅིག་མ་ཤྭད་སྔོན་པོར་བྱས་པ་ཞིག་བཅས་རྒྱལ་ཚབ་མཆོག་དང་ཀེའུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ལ་གཟིགས་པ་མ་ཐུན་སྣང་དུ་བྱུང་བ་ཞིབ་གསལ་ཧྭ་སྲིང་ཇ་སག་འཇམ་དཔལ་རྒྱལ་མཚན་ནས་བསྙིལ་ཐོར་བཀོད། དེ་ནས་ཀྱང་དེ་ལས་གསལ་བའི་གཟིགས་སྣང་ཕེབས་པའི་ཐུགས་སྨོན་མཛད་པར། གོང་དུ་གཟིགས་པའི་འབྲུངས་ཁང་གི་སྒེའུ་ཁྲུང་ལས་༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་ཕྱི་ལ་གཟིགས་ཏེ་བཞུགས་པ་ཞིག་ཧྭ་སྲིང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཀེའུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ལ་གཟིགས་པ་མ་ཐུན་སྣང་དུ་བྱུང་ཞིང་ཡིག་འབེབས་ཀྱིས་གསང་རྒྱ་མཛད་དེ་ཕྱིར་ལྷ་ལྡན་དུ་ཕེབས།[20] སྐབས་དེ་ལ། གསལ་བྱེད་ཨ་ཡིས་ཨ་མདོ་ཞེས་པའི་ཡུལ་ཁམས་སྐྱི་དང་། ཀ་ཡིས་ཡུལ་ཁམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གདན་ས་ཆེན་པོ་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་མངོན་པར་མཚོན་ཞིང་། ཀ་དང་མ་གཉིས་ལྷན་དུ་སྦྱར་བས་འབྲུངས་གཞིས་སྟག་མཚེར་དང་ཉེ་བའི་རི་རྩེའི་ཀརྨ་རོལ་བའི་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་གནས་ཀརྨ་ཤ་རྫོང་ངམ་ཤ་རྫོང་རི་ཁྲོད་ཅེས་པ་མཚོན་པར་གྲགས་ཤིང་། ཕྱིས་སུ་༧གོང་ས་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ནས་ལྷ་མོའི་བླ་མཚོར་ཤར་བའི་གསལ་བྱེད་མ་ཡིག་དང་། རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་

20 སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་སྐད་ཆ་དང་། སྟག་ཕྲུན་གྱི་མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་དེབ་དང་པོ་སོགས་ལ་གཟིགས།

མཚན་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ། ཆོས་སྲུང་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་བཅས་ལ་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོ་ཡོད་པའི་བཀའ་གསུང་ཡང་ཡང་ཕེབས་པ་ད་ལྟའི་ཆར་ཡོངས་གྲགས་སུ་གྱུར་ཡོད། དེ་ལ་ལ་དགོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས།

ང་ཨ་མདོའི་ཕྲུ་གུ་སྐབས་ལུག་ཅིག་རྒྱལ་དབང་གོང་མའི་ཁྲི་ལ་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོས་བསྐོས་པ་རེད། ལྷ་མོའི་བླ་མཚོར་ཨ་ཀ་མ་ཞེས་ཡིག་འབྲུ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་ང་རྒྱལ་བའི་ཁྲི་ལ་བསླེབས་པ་རེད། ཨ་ནི་ཨ་མདོ་དང་། ཀ་ནི་སྐུ་འབུམ། མ་ལ་འགྲེལ་བཤད་མི་འདྲ་བ་ཡོད། ''' (བཙུ་གསུམ་ཆེན་པོའི་)ཡང་སྲིད་རྗེས་མ་དེ་ཉིད་གཅིག་བྱས་ན་ཨ་མདོ་ནས་ཡོང་བ་དང་། གཅིག་བྱས་ན་མོན་ནས་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་པའི་ལུང་བསྟན་ཞིག་འདུག །ད་ལྟ་ངོས་ནས་ཞུ་དགོས་དོན་ནི། དེའི་ནང་དུ། "སྐྱེས་པའི་མི་ལ་བུ་མོའི་མིང་ཐོགས་པ།།" ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད། སྤྱིར་ཨ་མདོ་བར་སྒྲོལ་མ་སྐྱབས་དང་། ལྷ་མོ་སྐྱབས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མིང་འདོགས་སྲོལ་ཡོད། ངོས་ཀྱི་མིང་དེ་ཡང་ངོས་རང་སྐྱེས་པའི་སྐབས་སུ། ཤཱ་རྗོང་[21] རི་ཁྲོད་དུ་སྐུ་མཚམས་སུ་ཕེབས་སྐབས། དུས་རྒྱུན་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་དུ་གནས་ཚང་གཡར་ཏེ་བཞུགས་མཁན་གྱི་སྐུ་འབུམ་དགོན་པའི་དགེ་བཤེས་རྒ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། སྐབས་དེར་ཁྱིམ་མིས་ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་མིང་ཞིག་གནང་རོགས་ཞེས་པར་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ཅེས་ཐོགས་ཞེས་གསུངས་འདུག ། ང་སྐྱེས་པ་པོ་ལུས་ཐོབ་པའི་མི་ཞིག་ལ་ལྷ་མོའི་མིང་བཏགས་ནས་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ཅེས་པ་དེ་བྱུང་། དེར་བརྟེན། ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ཅེས་པའི་ངོས་ཀྱི་མིང་གི་ཁྲོད་ནས་མངོན་གསལ་དོད་ཅིང་ཙུང་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ལྷ་མོ་ཞེས་པའི་མ་ཡིག་དེ་ཡིན།[22]

ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཅིང་། རྒྱལ་ཚབ་སྐུ་འཕོར་གྱི་མཚོ་གཟིགས་ཐད་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

མཚོ་དེ་འདྲ་བོད་ལ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ལྷ་མོའི་བླ་མཚོ་ཞེས་པ་དེ་སྐད་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཤིག

21 ཀརྨ་ཤ་རྫོང་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀརྨ་ཤར་ཅོང་དམ་ཤར་ཅོང་སོགས་སུ་བྲིས་འདུག །

22 སྤྱི་ལོ་ 2011 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 5 ཉིན་རྒྱ་གར་ལྡི་ ཕྱོགས་དགའ་ལྡན་དུ་འདུས་མང་ལ་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

སྟེ། སྐབས་རེར་མཚོའི་ནང་ནས་དོན་གནད་རྣམས་ཡིག་ཐོག་དང་། སྐབས་རེར་བར་རིས་ཐོག་ནས་མཐོང་གི་ཡོད་པ་དེར་རྒྱལ་ཚབ་ནས་སློན་ལམ་དང་། གསོལ་འདེབས་གནང་སྟེ་ཉིན་མང་པོ་བཞུགས་རྗེས་མཚོའི་ནང་ནས་ཨ་ཀ་མ་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་དང་། དེ་རྗེས་དགོན་པ་ཐོག་ལྡིང་ཁྱུ་དང་། སེར་པོར་བྲུས་པ། དེ་མཉམ་དུ་ཁང་པ་ཐོག་སྔོན་པོར་བྲུས་པ་བཅས་གཟིགས་ཤིང་། གང་གཟིགས་པ་རྣམས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་དེ་རེ་ཞིག་བར་གསང་རྒྱའི་ནང་བཞག་ཡོད་པ་རེད། ''' དེར་ཁོང་ཆོས་སྐུ་འབུམ་དགོན་པའི་ཐོག་ལྡིང་ཁྱུ་དང་། སེར་པོ་རྣམས་མཐོང་བ་དང་། སྟག་འཚེར་གྱི་གྲོང་གསེབ་ནང་ཐོག་སྔོན་པོ་བྲུས་པའི་གྲོང་གསེབ་དེ་ཡང་རིམ་མཐོང་བྱུང་བ་རེད།

ཅེས་དང་། དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་དང་དམིགས་བསལ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆེ་ཚུལ་ཐད་ཀུང་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་1974 ལོར་བཞུགས་སྒར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ།

བསྟན་དང་བསྟན་འཛིན་སྐྱོང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་དཀར་ཕྱོགས་སྐྱོང་བའི་སྲུང་མ་མཐུ་དང་ལྡན་པ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་ནི། རྒྱུ་སྐར་གྱི་དབུས་ན་ཉ་རྒྱས་ཟླ་བ་ཇི་བཞིན་དུ་འདྲ་འདྲའི་ནང་ནས་མི་འདྲ་བའི་སྲུང་མ་གཞན་ལས་མཐུ་རྩལ་ཆེ་བ་ཞིག་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ནས་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། ངོས་རང་ལ་ཆགས་བཞག་ནའང་། ཁ་སྐབས་གང་ཡང་མེད་པ་ཐ་མལ་པ་ཞེབས་ཆག་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད་དེ། ཐོག་མར་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་མོའི་བླ་མཚོར་སྐུ་འབུམ་གྱི་གནས་ཀྱི་བཀོད་པ་དང་། ཨ་ཀ་མ་བཅས་ཡི་གེ་གསུམ་ཐོན་ཅིང་། དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་བདག་པོ་རྒྱག་མཁན་དེ་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་རེད། བར་དུ་ཆོས་དང་སྲིད་ཀྱི་ལས་ཀ་མང་པོ་ཞིག་ལ་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་ཐོག་ནས་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་མི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཅིང་ཁ་ཅིག་གིས་ཡིད་ཆེས་མི་བྱེད། དེ་དག་ལས་རིགས་འགའ་ཤས་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ་ཡོད་པ་སྐྱེ་ལས་སླ་པོས་རྟོགས་ཐུབ་པ་དང་། རིགས་འགའ་ཞིག་ནི་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་སྟེང་ནས་མ་གཏོགས་ཤེས་མི་ཐུབ་ཅིང་ཚོར་མི་ཐུབ་པ་ཡོད། གང་ལྟར་ཀྱང་། དངོས་དང་

བརྒྱུད་པའི་ཐོག་ནས་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བསྐྱངས་པ་ནི། རྐྱེན་ངན་རྣ་འཛིང་ཞིང་མི་འདོད་པ་ཐོག་ཏུ་བབས་ནས་དུས་ཀྱི་རྒྱུད་པའི་སྨག་རུམ་ཀུན་ནས་འཐིབས་པའི་སྐབས་ལ། མཚོད་རྟེན་མགོ་གཞུག་ལོག་ནའང་བང་རིམ་སྐྱེད་པ་ཞེས་པ་བོད་ཀྱི་དཔེ་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཡོང་བཞིན་པ་ང་ཚོའི་མཐོང་ཆོས་ལ་ཡོད་པ་འདིས་ཤེས་ཐུབ། དེ་ལྟར་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པས་སྐྱོང་བ་ཡིན་པས། དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་ནི་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་མཐུ་དང་འཕྲིན་ལས་རྣོ་མྱུར་འབྲུམས་སུ་གླུས་པ། སྣང་མ་འདྲ་འདྲའི་ནང་ནས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་མྱོང་ཐོག་ནས་ངེས་པ་རྙེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟ་བས་ན། འདི་ར།

རྣམ་བཞིའི་འཕྲིན་ལས་གློག་ལྟར་འགྱུ་བ་ཡིས། །
བསྟན་དང་བསྟན་འཛིན་སྐྱོང་ལ་ཆེས་དཔའ་བས། །
མཐུ་ལྡན་བསྟན་སྲུང་རྒྱ་སྐར་འཕྲེང་བའི་དབུས། །
ཉ་རྒྱས་ཟླ་བ་ཇི་བཞིན་མངོན་པར་འཕགས། །

ཞེས་སྨོས།

ཞེས་བཀའ་སྩལ། སྐབས་དེར་བོད་གཞུང་གིས་དོན་ཆེན་གང་ཞིག་ཐག་གཅོད་དང་རྩོད་གཅོད་བྱ་བར་ལྷ་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་ཟན་བརྟག་བསྒྲིལ་བ་དང་གཞུང་བསྟེན་ཆོས་སྲུང་ལ་བཀའ་ལུང་ཞུ་བ་སོགས་བྱེད་ཀྱང་། རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་སྐབས། སྟོན་རྒྱུན་ཅི་སོང་དང་གསོལ་སྨན་འཕྲོད་བཞེས། ཞབས་རིམ་ཅི་གནང་སོགས་གནད་དོན་རྣམས་དཔོན་རིགས་ཚོར་ཇི་བཞིན་མ་ཞུས་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་མེད་ལོག་སྐྱ་བཙར་ཀུན་འཕེལ་ལགས་དང་། གསོལ་སྨན་འབུལ་མི་ཨེམ་ཆི་བྱམས་པ། གནས་ཆུང་སྐུ་རྟེན་སོགས་ལ་འདྲི་རྩད་རིམ་བགྲིས་ཀྱིས་ལེ་ཐོགས་ཉེས་འགེལ་བྱུང་སྟེ། བོད་ལྗོངས་ཚོགས་འདུ་ལྷན་རྒྱས་ནས་གནས་ཆུང་སྐུ་རྟེན་བློ་བཟང་བསོད་ནམས་སོགས་གནས་དབྱུང་

གིས་སྐུ་རྟེན་ལ་ད་ཕྱིན་སྐུ་ཕེབས་མི་ཚོག་ཅེས་བཀའ་རྒྱ་བསྒྲགས་པས་གཞུང་བསྟེན་དགྲ་ལྷའི་གཙོ་བོ་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་རྟེན་རེ་ཞིག་མེད་པར་གྱུར་སྐབས་བཀའ་ལུང་ཞུ་ཐབས་བྲལ། དེའི་རྗེས་སུ་ཉིན་ཞིག་དགའ་གདོང་ཆོས་སྐྱོང་སྤྱན་འདྲེན་སྐབས་ཆོས་སྐྱོང་རང་ཉིད་ནས་རྩེ་དྲུང་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་ཞུ་བ་གནས་ཆུང་སྐུ་རྟེན་དུ་བསྐོ་བཞག་སྒྲུལ་བས་ཆེད་གཉེར་སྤྱན་འདྲེན་ཞུ་མ་དགོས་པར་རང་ཕེབས་བྱུང་བར། དགའ་གདོང་ཆོས་སྐྱོང་གིས་རྒྱལ་ཚབ་ར྄་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་དང་གནས་ཆུང་ཆོས་སྐྱོང་གཉིས་ཀྱི་ཕྱག་རེ་རེ་ནས་འཛུས་ཏེ་ལྷ་ངོ་མི་ངོ་སྤྲོད་ལྟ་བུ་གནང་སྟེ་སྐུ་སངས། གནས་ཆུང་ཆོས་སྐྱོང་ཡང་དེ་འཕྲལ་སྐུ་སངས་ཏེ་བཀའ་ལུང་སོགས་ཅི་ཡང་མ་ཕེབས།

མེ་བྱི་ཟླ་བ་ ༨ ཚེས་༡ར་དང་སྤྱི་ལོ་ 1936 ཟླ་བ་ 10 ཟླ་དཀྱིལ་ཙམ་ལ། རྒྱལ་ཚབ་ར྄་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ཉམས་གསོ་ལེགས་གྲུབ་ཀྱི་མཛད་སྒོར་ཕེབས་སྐབས། བསམ་ཡས་དེ་ཉིད་གནས་ཆུང་ཆོས་སྐྱོང་གི་གནས་གཞི་ལྟེ་བ་ཡིན་སྟབས་དེ་གར་བཀའ་ལུང་ཞུ་དགོངས་ཀྱིས་སྐུ་རྟེན་ཡང་མཉམ་ཁྲིད་གནང་། མཛད་སྒོའི་སྐབས་གནས་ཆུང་སྤྱན་འདྲེན་ཞུས་པར། ཆོས་སྐྱོང་གིས་རྒྱལ་ཚབ་མཆོག་གི་ཕྱག་ནས་འཛུས་ཏེ་མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྐུ་བརྙན་མདུན་ཕྱག་འདྲེན་བགྱིས་ཏེ་ཨོ་རྒྱན་ང་འདྲ་མའི་མདུན་དུ་ཞབས་སྟེགས་སུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་དང་ཆོས་སྐྱོང་རང་ཉིད་ཀྱང་ཞབས་སྟེགས་སུ་བཞུགས་ཤིང་། ཆོས་སྐྱོང་ཅི་འུ་དམར་ཡང་ཐོག་འབེབས་ཀྱིས་ལྷན་དུ་བཞུགས། དུས་དེ་ཉིད་དུ། གནས་ཆུང་ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོར་རྒྱལ་བའི་ཡང་

སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་བལྟམས་ཡོད་མེད་དང་། བསྟན་སྲིད་ཆེད་བླང་དོར་ཞུ་སྒོ་ཅི་ཡོད་བཀའ་ལུང་ཞུས་པར། ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོས་བཀའ་ལུང་གསལ་སྩལ་བྱུང་བ་ནི། བཀའ་ཟུར་དྭ་བླ་མ་ལྷོག་སྟེང་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བཟང་གི་<<བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག་>>ཏུའང་གསལ་ལ། སྟེའུ་ཤར་ཐུབ་བསྟན་ཐར་པའི་<<བོད་གཞུང་རྩེ་ཡིག་ཚང་དང་ཕྱི་རྒྱལ་ལས་ཁུངས།>> ཞེས་པ་ལས།

དབྱིངས་དག་པའི་རྩ་ཤེལ་དབང་པོ་ཡི། །
དབྱིབས་རྩ་ནང་ཛི་སྙིད་འཆར་གྱུར་ཀྱང་། །
གངས་ལྗོངས་བསྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེའི་འོད་སྟོང་དེ། །
དབང་ཕྱོགས་ལྷུན་པོའི་སྒོ་ལས་མི་ཆེས་སམ། །

ཞེས་བཀའ་ལུང་སྩལ་བར་དེར་ཡོད་ཚང་མ་དགའ་མགུ་ཡི་རངས་བྱུང་སོང་ཞིང་། གནོད་སྦྱིན་ཅེ་ཙུ་དམར་པོས་ཀྱང་ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་བྲལ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་རྟགས་མཚན་དུ་མཛལ་དར་ཤར་དུ་ཡང་ཡང་འཕྱར་ཏེ། བརྡ་རྟགས་སྟོན་གནང་མཛད་སོང་བ་བཅས་དེ་སྐབས་གྱུས་པ་སྟེའུ་ཤར་ཐུབ་བསྟན་ཐར་པ་བསམ་ཡས་ལེགས་གསོའི་ལས་བྱ་ཡིན་གཤིས་དངོས་མཐོང་གང་དྲན་བཀོད་པ་ཡིན་ལགས།

ཞེས་གསལ། དེ་ནས་ཀྱང་སྤྱན་འདྲེན་རིམ་ལུས་སུ་ཞབས་རིམ་འབད་སྒྲུབ་དང་རེ་མ་ཏིའི་བླ་མཆོར་ཧི་གསལ་ལྟར་བཀྲིས་ན་དེས་འཐུས་ཤིང་ནོར་འཁྲུག་མི་འབྱུང་བའི་བཀའ་ལུང་སྩལ། དེ་ལྟར་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་དགོངས་ཕྱུགས་ཀྱི་བསྟན་དོན་ཅི་རིགས་དང་མཚོ་གཟིགས། ལྷ་བླའི་ལུང་བསྟན་སོགས་ལས་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་མདོ་ཁམས་སྨད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས་ཟིན་པར་གདོན་མི་ཟ་ཡང་། དེ་སྔར་མ་བཞག་པར་གཞུང་བསྟེན་དགྲ་ལྷའི་གཙོ་བོ་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོར་སྙར་

ཡང་བཀའ་ལུང་ཞུས་དོན་ལྟར་ས་གནས་ཆ་བགོས་ཀྱིས་ཡང་སྤྲུལ་རྩད་གཅོད་ཚོགས་ཆུང་གསུམ་སོ་སོར་ཆེད་གཏོང་གནང་བར། མཚན་ཞབས་ཀེ་འུ་ཚང་ཡེ་ཤེས་སློབ་ལམ་སྐྱ་འཁོར་བཅས་མདོ་སྨད་ཁུལ་དུ་ཆེད་གཏོང་ཐུགས་གཏན་ཡོངས་སུ་འཁེལ། དེ་ལ་ཁེ་སྨད་སྲས་བསོད་ནམས་དབང་འདུས་ཀྱི་<<རང་སྦྱོང་མ་བཅོས་ལྷུག་པར་བཀོད་པའི་བདེན་གཏམ་>>ལས། "ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༤ བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༠༤༣ མེ་བྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༥ ཉིན། སེར་བྱེས་ཧར་གདོང་ཀེ་འུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་ཕྲན་ཚོ་ངོ་ལས་རྣམས་ལྷ་ས་ནས་ཐོན་རྒྱུའི་སྔ་ཉུབ་སྔར་མ་གྲགས་པའི་ཁ་བ་ཆེན་པོ་བབས་ཏེ། ‴ སེར་བྱེས་ཧར་གདོང་ཀེ་འུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་རོགས་ཞབས་ཞུ་གྲུས་པ་ཞོལ་གཉེར་ཁེ་སྨད་སྲས་བསོད་ནམས་དབང་འདུས་དང་། ནག་ཆུ་མཁན་པོ་རྩེ་དྲུང་མཁྱེན་རབ་བསྟན་འཛིན། རྩེ་དྲུང་བློ་བཟང་ཚེ་དབང་བཅས་ངོ་ལས་བཞི།" ཞེས་གསལ་བ་ལྟར། བསམ་ཡས་ཆོས་སྐྱོང་གིས་ཡང་སྤྲུལ་རྩད་གཅོད་ཚོགས་ཆུང་ལ་ཆེད་སྩལ་ཐུགས་གསལ་མེ་ལོང་དང་། བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱག་ཕྲེང་སེར་ནག་གཉིས། གསུང་བརྡ་གནང་བྱེད་པ་སོའི་ཇེ་འུ་ཆུང་ཡུ་ཅན་གཅིག །ཕྱག་རྟེན་སྒྲ་འཁར་བཅས་ཡང་སྤྲུལ་བརྟག་དཔྱད་ངོས་འཛིན་གྱི་ཡོ་བྱད་རྣམས་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཟེ་ལིང་དཔོན་པོ། སྐུ་འབུམ་སྤྱི་བ་དང་ཟླ་སྤྲུལ་མཐོ་རིགས་བཅས་བླ་ཆེན་དཔོན་ཆེན་དགོན་གཞུང་སོགས་ལ་གནང་རྒྱུའི་ཐམ་འཁོད་གཞུང་ཡིག་ཁག །འབུལ་རྟེན་དངོས་རྫས་རིན་ཅན་ཅི་རིགས། ལྷ་མོའི་བླ་མཚོའི་མཚོ་མཇལ་ངེས་གསལ་ཤོག་ལྷེ་དང་བཅས་བསྣམས་ཏེ་ལྷ་ལྡན་ནས་ཐེབས་ཐོན་གྱིས་ཡུལ་ཁམས་རིམ་བརྒྱུད་ཀྱིས་མཐར་སྐྱེ་རྒྱ་མདོར་བདེ་འབྱོར་བྱུང་། དེར་ <<རང་

སྒྲོང་མ་བཅོས་ལྷུག་པར་བཀོད་པའི་བདེན་གཏམ་> >དུ། "དེ་རྗེས་གཟིམ་ཚུང་མཇལ་ཁའི་ཐོག་༸ཀུན་གཟིགས་མཆོག་ནས་ཀེ་ཙུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེར། མཁན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་འཁྲུལ་བྲལ་ངེས་པ་རྙེད་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ཐུ་མེད་ལ་བརྟེན། ངོས་རང་སྐུ་འབུམ་དུ་སྡོད་སྐབས་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་རྩད་དཔྱོད་བྱས་པར་ཁྲི་ཙུ་མཚན་ལྟས་བཟང་བ་གསུམ་བྱུང་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་མངགས་དང་འབྲེལ་མཚན་ཐོ་ཤོག་ལྷེ་གནང་ཞིང་།" ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཡང་སྤྲུལ་རྩད་འཚོལ་ལ་སྔར་རྒྱུན་ལྟར་ཐུགས་འགན་ཅི་ཆེར་བཞེས་ཤིང་། སླར་མཇལ་སྐབས་ཀྱང་ཀུན་གཟིགས་མཆོག་ནས། སྔར་གྱི་ཁྲི་ཙུ་དེ་དག་ལ་བརྟག་པ་བགྱི་དགོས་པ་སློས་མེད་ཀྱང་སྟག་མཆེར་གྱི་ཁྲི་ཙུ་དེ་ཉིད་ཡང་སྤྲུལ་འཁྲུལ་མེད་དུ་ཐུགས་རེ་ཆེ་བ་དང་དེ་ཤུར་གསང་རྒྱ་ཡང་དམ་དུ་བྱ་དགོས་པ་སོགས་ནང་མའི་བཀའ་སློབ་དང་ལམ་སྟོན། མི་རྒྱུའི་རམ་འདེགས་སོགས་ཐུགས་ཁུར་ཆེར་བསྐྱེད་གནང་། དེ་ལ་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གོང་མ་སྒྲུ་དན་ལས་འདས་ནས་མི་ལོ་ཉི་ཤུ་འཁོར་བའི་དུས་དྲན་ཐོག་༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས།

དེ་དུས་པཎ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་སྐྱེ་རྒྱ་མདོར་བཞུགས་ཡོད་པ་རེད། ཡང་སྲིད་རྩད་གཅོད་བྱེད་པར་འགྲོ་མཁན་ནག་ཚུ་མཁན་པོ་ཞུ་བ་ཁོང་རང་རང་གིས་ངོས་ལ་གསུངས་དོན། ཁོང་ཚོ་མར་སྐུ་འབུམ་ཕྱོགས་ལ་འགྲོ་སྐབས། ལམ་ཞོར་དུ་སྐྱེ་རྒྱ་མདོར་པཎ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མར་མཇལ་བར་འགྲོ་དུས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་སྐུ་མདུན་སྐུ་གོང་མའི་མཚན་ནས་སློས་དུས། "བདག་གི་མཁན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་།" ཞེས་མཁན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ཡང་སྲིད་དེ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞིག་དང་མ་ནོར་བ་ཞིག་དགོས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་ནས་སླར་ཡང་བཀའ་སློབ་གནང་བར། སྐུ་འབུམ་

ཀྱི་ཁུལ་དུ་ཕྲུ་གུ་ཞིག་གིས་མཇལ་ཁའི་སྐབས་སུ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་ཕྲེང་ནས་འཛུས་པ་ཞིག་བྱུང་བས། སྐབས་དེར་ཕྲུ་གུ་དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་མིན་ནམ་ཟེར་མཁན་འགའ་རེ་བྱུང་། དེ་ནི་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལས་འབྲེལ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཐེ་ཚོམ་མེད་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་མིན་ཞེས་ཐག་བཅད་ནས་གསུངས་ཏེ། ཨ་མདོའི་ཕྲུ་གུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ཟེར་བ་དེ་འཁྲུལ་མེད་ཡིན། དེ་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱོས། ཞེས་གསུངས་བྱུང་ཟེར། དེ་ལྟར་ངོས་རང་བདག་པོ་རྒྱག་མཁན་དེ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པ་རེད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

མེ་གླང་ཟླ་བ་ ༤ ཚེས་ ༡༠ སྤྱི་ལོ་ 1937 ཟླ་བ་ 5 ཚེས་ 19 ཉིན། གནམ་ལ་སྤྲིན་དཀར་གྱི་རྣམ་པ་ངོ་མཚར་བ་སྣ་ཚོགས་ལང་ལོང་དུ་གཡོས་ཤིང་། ས་ལ་རྡུལ་ཚོགས་ཉོན་པའི་ཆར་ཟིམ་ཐར་ཐོར་དུ་བབས་པ་སོགས་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྟགས་མཚན་དུ་མ་མངོན་པར་ཤར་བ་དང་དུས་མཚུངས་པར་ཡང་སྲིད་རྩད་གཅོད་ཚོགས་ཚུང་གདན་ས་ཆེན་པོ་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དུ་འབྱོར། དགོན་པའི་བཀོད་པ་གསལ་ལེར་མཇལ་བ་ན་མཚོ་གཟིགས་སྐབས་སུ་གསལ་མཇལ་བྱུང་བའི་དགོན་པའི་སྣང་བརྙན་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་ད་གཟོད་དངོས་ར་འཕྲོད་པར་གྱུར་པས། མཆོག་སྤྲུལ་འཁྲུལ་མེད་མི་འགྱུར་བར་རྙེད་སོན་ཡོད་ངེས་སྙམ་སྟེ་དགའ་སྣང་ཆེས་ཆེར་བརྟས། དེ་ནས་ཕྱིར་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཀེའུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེར། སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས་བཞུགས་སྐབས་རྒྱལ་དབང་རང་ཉིད་ཀྱང་ཆེ་ཤོས་སྐར་པར་བཞུགས་ཤིང་། རྗེས་སོར་སྐར་པ་དེ་ཉིད་དུ་ཕེབས་བཞུགས་གནང་ཆེ་སྒྲོ་པོ་ཡོང་ངེས་ཞེས་བསླབ་སྟོན་གནང་བ་ལྟར། ཀེའུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་ཆེ་ཤོས་སྐར་པར་བཞུགས་པ་དང་གཞན་རྣམས་གནས་སོ་སོར་བཞུགས་སོ། །

ཟླ་བ་ ༥ ནང་ཡང་སྲིད་རྩད་གཅོད་པ་རྣམས་ཟེ་ལིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་དོན་བྱེད་ལས་ཁང་དུ་བཞུགས། ཟེ་ལིང་དཔོན་པོ་ཟླ་བུཙུ་རྫང་ལ་མཇལ་ཞིང་དངོས་སྐྱེས་གྲུ་ནོམ་པ་བསྟར། གནས་ལུགས་ཞིབ་ཙམ་གླེང་སྟེ་ཕྱིར་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས། དེ་ལྟར་མཆོག་སྤྲུལ་རྩད་འཚོལ་གྱི་སྔོན་འགྲོའི་གྲ་སྒྲིག་ཆེ་ཕྲ་ཀུན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ན། རྩད་ཞིབ་ས་གནས་ཁག་ཆ་བགོས་ཀྱིས་ཚོགས་མི་རྣམས་སོ་སོར་ཕེབས་ཐོན་གནང་། ཀེཙུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེས་གཡོག་ཆས་མནབས་ཤིང་། ལས་ཞབས་རྩེ་དྲུང་བློ་བཟང་ཚེ་དབང་གིས་བཀློག་སྐྱེ་དཔོན་ཆས་སྤྲུས། སྔར་གདན་ས་སེ་རར་སྤྱོད་སྦྱོང་བ་སྐལ་བཟང་ཟེར་བ་སྐད་སྒྱུར་དུ་ཁྲིད་པ་སོགས་དགོས་དབང་རྫུས་སྦྱོད་ཀྱིས་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཆི་ཀྲུ་[23] སྟག་མཆེར་སྡེ་བར་ཕེབས། སྐབས་དེར་རྒྱང་ཙམ་ནས་འཁྲུངས་གཞིས་དེ་ཉིད་མཚོ་གཟིགས་སྐབས་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཇལ་བས་ཐུགས་ལ་དེ་བས་ཀྱང་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོ་འཁྲུངས།

སྟག་མཆེར་སྡེ་བ་ནི། རི་ཆུང་ཞིག་གི་སྙིང་དུ་ཆགས་ཏེ་གཡས་གཡོན་གྱི་གྲོང་ཚོ་གཞན་ལས་མཐོ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱང་མཐའ་བསྟར་དུ་བརྒྱུས་པའི་རི་བོ་དང་ཚང་ཚིང་ནགས་ཚལ་གྱིས་བསྐོར་ཞིང་། ནང་སྐོར་དུ་ས་ཞིང་གཤིན་པོས་མཛེས་པར་བརྒྱན་པའི་གྲོང་ཚོ་ཉམས་དགའ་བ་ཞིག་ཡིན། འཁྲུངས་གཞིས་ནི་ཐང་ཆུང་ཞིག་གི་དཀྱིལ་དུ། མཐའ་སྐོར་གྱི་གྱང་རནར་མོ་སྲིད་དུ་རིང་བའི་ནང་དུ་ཁང་པ་ཐོག་གཅིག་མ། ཁང་ཀླད་དུ་རྡོ་གཡམ་བཀབ་ཅིང་ཤུག་པའི་ཁ་བད་དམ་མདའ་ཡབ་གཡུ་རྩེ་ཅན་ལ་ཕ་ཁ་དུ་མ་ཡོད་པ། ཁང་ཐོག་ཏུ་དུད་ཁུང་གཉིས་དང་སྐར་ཁུང་

23 ཡི་གེ་སྔ་མ་དག་ཏུ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆི་ཀྲུ་ཞེས་བྲིས་པ་སོར་འཇོག་ལས། འགའ་ཞིག་ལྟར་ཕྱི་བྲུ་སོགས་སུ་བཅོས་མ་པོད།

གསུམ་སོ་སོར་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཆ་སོ་སོར་བགོས་ཏེ། ཤར་ངོས་སུ་ཐབ་ཚང་དང་། བྱང་ངོས་སུ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་གཟིམ་ཁང་དང་མཆོད་ཁང་བཅས་གཅིག་ལ་གཅིག་སྦྲེལ་བ། ནུབ་ངོས་སུ་ནོར་ཁང་དང་འབྲུལ་ཁང་། མཛོད་ཁང་། ལྷོ་ངོས་སུ་རྟ་ཁང་དང་། ལུག་ཁང་། ཁྱི་ཁང་བཅས་དང་། ལྷས་རའི་དཀྱིལ་དུ་རྡོ་གཅལ་གྱི་འགྲོ་ལམ་དང་དར་ཆེན་མཐོ་བར་བསྒྲེངས་པ། དར་ཆེན་གྱི་རྩ་བའི་མཐའ་སྐོར་དུ་རྟ་ནོར་ལ་གཟན་ཆུ་བསྟེར་སའི་རྡོ་བརྩིགས་ཀྱི་ཟླུམ་གཞོང་ཆེན་པོ་བར་མཚམས་རེར་རྟ་ནོར་འདོགས་སའི་ཁྱུང་བུ་ཡོད་པ་མཐོ་ཙམ་དང་། རྒྱལ་སྒོའི་སྟེང་དུ་ཡང་དར་ལྕོག་འཕྲེང་ཙམ་ཞིག་ཡོད། རྒྱལ་སྒོའི་མདུན་ཐད་དུ་བར་ཐག་དེ་ཙམ་མི་རིང་བའི་ས་ན་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་སོགས་སྐྱིད་སྣང་དང་སྤྲོ་ཉམས་ཀྱིས་ཕྱུག་པ་ཞིག་ཏུ་སྣང་ངོ་། །

འཁྲུངས་གཞིས་དེ་ལ་ཁྱིམ་རྒྱུད་དཔོན་རྒྱུད་ལྷ་བུའི་མིང་ཟུར་སྦྲུར་ཏེ་མཐོ་ཉམས་དང་རྫིག་བཟོ་དོད་པོ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་འདྲ་ཡོངས་གྲགས་སུ་མེད་ལ། སྐབས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྡུག་མཆེར་སྡེ་བའི་དུད་ཁྱིམ་གཞན་ཀུན་དང་མཚུངས་པར་ཡ་རབས་ཀྱི་ལས་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བའི་བོད་གཤིས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཡལ་ཞིང་ལས་ལ་བརྩོན་པ། མཐོ་ལ་བཀུར་ཞིང་དམན་ལ་བྱམས་པ། ཆོས་ལ་དད་ཅིང་གཏོང་ཕོད་ཆེ་བ། སྡིག་ལ་འཛེམ་ཞིང་དགེ་བ་ཉིད་གཙོ་གས་སུ་འཛིན་པ། དགྲ་གཉེན་གྱི་དབྱེ་མཚམས་འབྱེད་ནུས་པ། ཞིང་ལས་དང་ཚོང་ལས་ཙམ་ཙིག་གིས་འཚོ་བའི་ཁྱིམ་ཚང་དཀྱུས་མ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས། "ངའི་ཁྱིམ་དེར་ནང་མི་མང་པོ་ཡོད། དེ་ཡང་གཅེན་པོ་བཞི་དང་། གཅེན་མོ་གཉིས་ཡོད། ང་ཚོ་ལོ་ན་རྒན་

གཞོན་བར་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅིང་། ངའི་སྐྱིད་མར་བུ་ཕྲུག་བཅུ་དྲུག་འཁྲུངས་ཀྱང་། དགུ་ཆུང་དུས་ནས་གྲོངས་འདུག །ནང་མི་ཚང་མ་མཛའ་བརྩེའི་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད།" ཅེས་གསལ། དེ་ནས་ཡང་སྤྲུལ་རྩད་གཅོད་པ་རྣམས་འཁྲུངས་གཞིས་སུ་གནས་ཚང་གཡར་ཏེ་བཞུགས། དེ་ལ་དཔོན་ཆས་སྤྲས་པ་རྩེ་དྲུང་བློ་བཟང་ཚེ་དབང་ཁང་ཆུང་དུ་དཔོན་ཚུགས་ཀྱིས་བཞུགས་ཤིང་། ཀེའུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱག་རོགས་གཞན་གཉིས་དང་ཆབས་ཅིག་གཡོག་པོའི་ཚུལ་དུ་ཐབ་ཚང་དུ་བཞུགས་པའི་ཚེ། བུ་ཆུང་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་དཔལ་གྱིས་ཀེའུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེའི་ཉེ་འཁྲིས་སུ་བཅར་ཏེ་སློ་ཉམས་ཀྱིས་བཞུགས་ཤིང་། ཡུད་ཙམ་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་མགུལ་དུ་༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པས་གནང་བའི་ཕྱག་ཕྲེང་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ཕྱག་འཆང་སྟེ་"འདི་ངར་དགོས་"ཞེས་གསུངས། ཀེའུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེས། ང་སུ་ཡིན་ཤེས་ན་སྤྲད་ཆོག་ཅེས་གསུངས་པར། བུ་ཆུང་གིས། "སེ་རའི་ཨ་ག་རེད་"ཅེས་གསུངས། དེས་ན་སྤྲུག་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་སུ་རེད་ཅེས་དྲིས་པར། "རྩེ་དྲུང་བློ་བཟང་རེད་"ཅེས་དང་། སྐད་སྒྱུར་སྐལ་བཟང་ལ་ཡང་ནོར་བ་སྤུ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཇི་བཞིན་གསུངས་པས་ཐམས་ཅད་ཧ་ལས་པར་གྱུར། དེའི་དགོང་མོར་ཡང་བུ་ཆུང་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ཀེའུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་སློ་ཉམས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་བཞུགས་ཤིང་། སྐུ་གོང་མའི་ཕྱག་ཕྲེང་ལ་ཡང་ཡང་གཟིགས་ཤིང་ཕྱག་འཆང་ཙམ་འཆང་ཙམ་སོགས་ཀྱང་མཛད། ཕྱི་ཉིན་རྩད་ཞིབ་པ་རྣམས་ཕེབས་ཐོན་སྐབས་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་གཟིམ་མལ་ལས་བཞེངས་ཏེ་ཕེབས་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤུགས་ཆེར་བསྟན་ཅིང་བཤུམ་པའང་མཛད་དོ། །

ཉིན་ཤས་རྗེས་ཀྱི་ཞོགས་པ་སྔ་མོ་ཞིག་ལ། སླར་ཡང་ཀེའུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་

འཁོར་བཅས་སྐུ་འབུམ་ནས་གསང་སྟབས་ཀྱིས་སྟག་མཚེར་དུ་བསྐྱོད་པར། དགོན་པ་ནས་ཕེབས་ཐོན་སྐབས་དགོན་པའི་ཚོགས་དུང་བུས་པ་དང་སྟབས་ཁེལ་ཅིང་། ལམ་བར་དུ་ཡང་ཞོ་དང་འོ་མ། ཆུ་ཐོམ་ཆུས་གང་བ་འཁྱེར་བ་དག་ལ་རིམ་པས་ཕྲད་པ་སོགས་བོད་པས་བཀྲ་ཤིས་པའི་མཚན་མར་རྩི་བའི་རྟགས་མཚན་དུ་མ་བྱུང་། འབྲུགས་གཞིས་སུ་སླེབ་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་སུ། ལ་སྟེང་ནས་མེ་ཤིང་བཀལ་བའི་བོང་བུ་གསུམ་དེད་པའི་རྒྱ་རིགས་དར་མ་ཞིག་མར་ཡོང་སྟེ། བགྲོད་ལམ་ལྷག་འོག་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་འོག་མར་ཞུགས་ན་ལེགས་ཚུལ་ཞུས། བགྲོད་ལམ་ལྷག་མ་ནི་འབྲུགས་གཞིས་ཀྱི་ལྷག་རྒྱབ་ཏུ་ཐུག་པའི་ལམ་བུ་དང་། འོག་མ་ནི་མདུན་སྒོའི་ཕྱོགས་སུ་འཐེན་པའི་ལམ་བུ་སྟེ། མདུན་ཕྱོགས་ནས་ནང་དུ་འཛུལ་བ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་དུ་རྩི། དེ་ལྟར་བགྲོད་ལམ་འོག་མ་དེ་ཉིད་དེད་དེ་འབྲུགས་ཁང་གི་མདུན་ཐད་སྤྱར་༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་ཆིབས་བཞོལ་གྱིས་འབྲུགས་གཞིས་ལ་གཟིགས་ཏེ། སྙིང་རྗེ་པོ་འདུག་ཅེས་བཀའ་གནང་ས་དེ་ཉིད་དུ་འབྱོར་བ་ན། ལོ་དེ་གའི་དཔྱིད་ཀྱི་དཔལ་མོ་བསུ་བའི་ཁུ་བྱུག་གི་གསུང་སྐད་ཐོག་མ་དེ་ཐོས་པས་རྟགས་མཚན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སྙམ་ཞིང་། གོང་གསལ་ལམ་སྟོན་གོ་སྐོན་བྱེད་མཁན་གྱི་རྒྱ་རིགས་དེ་ཡང་ལྷ་སྲུང་ཞིག་གི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ངེས་སྙམ་པ་བྱུང་།

འབྲུགས་གཞིས་སུ་འབྱོར་ཏེ་གསོལ་ཇ་བཞེས་གྲུབ་མཚམས་ཚ་ཐབ་སྟེང་ཅོག་ཙེ་ནར་མོ་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་སྐུ་གོང་མའི་སྐུ་ཆས་ངོ་འདྲ་གཉིས་རེ་བསྟར་ཏེ་བཞག་ཅིང་། གཡས་ཕྱོགས་སུ་ཀ་ཙུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྩེ་དྲུང་མཁྱེན་རབ་བསྟན་འཛིན་གཉིས། གཡོན་ཕྱོགས་སུ་ཁེ་སྨད་སྲས་བསོད་ནམས་དབང་འདུས་དང་རྩེ་དྲུང་བློ་

བཟང་ཆེ་དབང་གཉིས་བཞུགས་ཏེ་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་མགོ་བཙུགས། ཐོག་མར་ཀེ་ཙུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱག་ཕྲེང་ནག་པོ་ངོ་འདྲ་གཉིས་ཀ་ཕྱག་ཏུ་བསྣམས་ཏེ་གང་དགོས་ཞེས་དྲིས་པ་ན། ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཐུགས་དོགས་སྤྱི་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ངོ་མ་དེ་ཉིད་བཞེས་ཏེ་མགུལ་དུ་མནབས། ཕྱག་ཕྲེང་སེར་པོ་ངོ་འདྲ་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་མཛད། དེ་ནས་སྐུ་གོང་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་འཁར་དང་། སྐུ་གོང་མས་སྦྲུབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེར་གནང་ཞིང་དེས་ཀེ་ཙུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེར་ཕུལ་བའི་ཕྱག་འཁར་གཉིས་སྤྲིན་འབུལ་གྱིས་བརྟགས་པ་ན། ཐོག་མར་ཐུགས་ཐག་མ་ཆོད་པའི་རྣམ་པས་ཙུང་ཟད་ཚམ་ཚོམ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཀྱང་མཐར་སྐུ་གོང་མའི་ཕྱག་འཁར་དེ་ཉིད་བཞེས། དེ་ནས་ཀྱང་བ་སོའི་རྗེ་ཙུ་ཆུང་ཞིག་དང་ཌ་མ་རུ་སྙིང་རྗེ་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་གཉིས་སྤྲིན་འབུལ་ཞུས་ཏེ་བརྟགས་པའི་ཚེ་ཐུགས་དོགས་གཏན་ནས་མི་མངའ་བར་ངོ་མ་དེ་ཉིད་བཞེས་ཏེ་བཞེད་མོ་དང་བཅས་དགྱེས་པར་མཛད། དེ་ལྟར་སྐུ་གོང་མའི་ཉེར་སྤྱད་ངོ་མ་རྣམས་ཇི་བཞིན་ངོས་འཛིན་གནང་བས་མཚོག་སྤྲུལ་འབྲུལ་བྲལ་ངེས་རྙེད་ཐུབ་སོང་སྙམ་པའི་དགའ་ཚོར་གནོན་མི་ཐུབ་པ་བྱུང་སྟེ། བོད་དབུས་གཞུང་ལ་གསང་ཏར་དང་རྟ་ཤོད་བརྒྱུད་སྙན་འབུལ་ཞུས།

དེ་ལྟར་སྐུ་གོང་མའི་དངོས་བརྒྱུད་ཀྱི་ལམ་སྟོན་དང་། མཚོ་གཟིགས། ལྷ་སྒྲུང་གི་ལུང་བསྟན། འབྲུངས་ཡུལ་སྤྱི་བྱེའི་བཀོད་པ། ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་པ་སོགས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་རྟེ་མཐུན་བྱུང་བས། ལྷ་ལྡན་དབུས་གཞུང་ནས་བྲེ་ཙུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་དུ་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་སྤྲུལ་འབྲུལ་བྲལ་དུ་ཐུགས་གཏན་འཁེལ་ཅིང་མྱུར་དུ་གདན་ཞུའི་འབད་པ་བསྐྱེད་རྒྱུ་དང་།

དགོས་དོན་དང་གནས་བབ་ཅི་མང་ལ་སྟབས་བསྟུན་གྱིས་རེ་ཞིག་གསང་རྒྱ་དམ་པོར་འཛོག་དགོས་ཀྱི་བཀའ་ལན་ཕེབས།

སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་སོགས།

ད་ནི་༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་སྔ་ཕྱིར་སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་ཚུལ་སོགས་ཅུང་ཟད་རེ་དུས་ཁ་ཡར་དུ་གསུངས་པ་དུ་མ་ཞིག་འདིར་དཀྲུས་གཅིག་ཏུ་འགོད་པར། དེ་ཡང་<<བཙན་བྱོལ་ནང་གི་བྱམས་བརྩེ།>> ཞེས་པའི་དབྱིན་སྐད་བརྙན་ཕབ་ཏུ་༄གོང་ས་མཆོག་གིས། "རྨི་ལམ་དུ་ཚེ་རབས་སྔ་མ་དྲན་པའི་དུས་སྐབས་དུ་མ་བྱུང་ཡང་། དེ་ནི་ཇི་བཞིན་བརྗོད་དཀའ་བ་ཞིག་རེད། འདིར་དེའི་སྐོར་གླེང་མོལ་བྱེད་པར་དགོས་པ་དེ་ཙམ་ཨེ་ཡོད་སྙམ།" ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏེ་གསུང་མཚམས་འཇོག་གནང་མཛད། ཡང་མགོན་པོ་མཆོག་ནས། "ངའི་ངོ་ཤེས་པའི་ཁྲོད་དུ་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དྲན་མཁན་དུ་མ་ཡོད་ལ། ངས་ཀྱང་ཆུང་ཆུང་སྐབས་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དྲན་པའི་བཟོ་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟ་མི་དྲན། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་སྔར་དྲན་མཁན་གྱི་ༀ་གུ་དེ་ཚོས་ཀྱང་ཕྱིས་སུ་མི་དྲན།"[24] ཞེས་བཞད་མོ་དང་བཅས་ཏེ་ཟུར་ཙམ་ཞིག་གསུངས་ལ། ཡང་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས། <<ཉི་མ་འཆར་ནུབ་>>[25]ཅེས་པའི་བརྙན་ཕབ་དུ།

འཆི་བ་ཞེས་པ་ངེས་པར་ཡོང་བས་དེ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་བྱེད་དོན་མེད། སྐྱེ་བ་ཡོད་པས་

24 སྤྱི་ལོ་ 2014 ཟླ་བ་ 10 ཚེས་ 6 ཉིན་བཞུགས་སྒར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གསུངས།

25 སྤྱི་ལོ་ 2008 ལོར་ཉིན་ཞག་ཕྲུགས་གཅིག་གི་མཛད་རྣམ་བརྙན་དུ་ཕབ་སྟེ་ཨུ་རུ་སུའི་སྐད་དུ་བགྲེས་པ།

འཛིག་པ་ཡོད་ལ། དེ་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན། ངེས་པ་མེད་པ་ནི་འཆི་བ་ནམ་ཡོང་དེ་རེད། སྐབས་རེར་རྩི་ལམ་མམ་གཉིད་མ་སད་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ། མི་ལོ་བརྒྱ་ཐུག་དུ་མའི་གོང་བོད་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཐུག་འགའི་སྔ་རོལ་ཏུ་སྐབས་ཤིག་རྒྱ་གར་དུ་སྐྱེས་པའི་དྲན་སྣང་གསལ་ལ་མི་གསལ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཀྱང་ཡོང་གིན་འདུག །དེ་ལྟར་ཡར་དེད་ན། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞལ་བཞུགས་པའི་ཚེ་ནའང་ཕལ་ཆེར་དེའི་ཉེ་འཁྲམ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་ཡོད་ངེས་རེད།

ཅེས་བོད་དང་རྒྱ་གར་དུ་འབྲུངས་ཤིང་། དེ་ནས་ཀྱང་ཡར་དེད་ན་བཅོམ་འདས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཏུགས་ཏེ་གསུངས། གཞན་ཡང་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཆེན་པོ་སྐྱབས་རྗེ་བླ་མ་ཐུབ་བསྟན་བཟོད་པ་མཆོག་གིས། <<ལམ་གྱི་སྙིང་པོ་>>ཞེས་བྱ་བའི་དཔྱིན་དེབ་ལས།

སྐབས་ཤིག །ཨོ་གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་ཨ་རིའི་ཁུལ་དུ་དགེ་བཤེས་བཟོད་པ་ལགས་ཀྱིས་ཐུག་བཏབ་པའི་ཆོས་ཚོགས་ཤྭ་བའི་ཚལ་(Deer Park)ཞེས་པར་ཆིབས་བསྒྱུར་བཀའ་དྲིན་སྐྱོང་སྐབས། བཀའ་ཆོས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དུས་རྒྱུན་ལྟར། ཨོ་གོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས། "ངོས་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སོགས་ཉམས་རྟོགས་གང་ཡང་མེད། ཡིན་ཡང་། དེ་དག་ལ་མོས་པ་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད།" ཅེས་བཀའ་སྩལ་བར། དེའི་རྗེས་སུ་སྡེ་ཚན་ཟུར་མཇལ་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཞུ་བ་ཞིག་གིས་ཨོ་གོང་ས་མཆོག་ལ། "སྐུ་མདུན་རང་ཉིད་ལ་ཉམས་རྟོགས་གང་ཡང་མེད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་སོང་། དེ་ལྟར་ན། ངེད་ཅག་གི་རྒྱུད་ལ་ཉམས་རྟོགས་ཤིག་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་འམ། དེས་ན། ངེད་ཅག་ལ་རེ་བ་གང་ཡང་མེད།" ཅེས་དྲང་ཚུགས་ཆེན་པོས་ཞུས་པར་ལན་ཞིག་ངེས་པར་དུ་གནང་དགོས་སྐབས། ཀློ་བུར་དུ་ཨོ་གོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་ནས། "དོན་གྱིས་བཤད་ན། སྟོན་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ངོས་རང་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་དྲན་གྱིན་འདུག །" ཅེས་ནང་ཚགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཞལ་ནས་ཤོར།

ཞེས་གསུངས།

གོང་གསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་འདི་སྔར་ནས་གོ་ཐོས་བྱུང་ཡང་གསུང་ངོ་མ་རྩད་འཚོལ་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་ལ། ཡིད་མི་ཆེས་པར་འགྱུར་བ་སུ་ཡང་མེད་པས་འབད་བརྩོན་ཡང་མ་བྱས། སྤྱིར་ན་མགོན་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་དགོས་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐབས་མ་གཏོགས་འདི་ལྟ་བུའི་གསུང་ཁྲོམ་བསྒྲགས་སུ་མི་གནང་བ་ནི་ཀུན་གྱིས་ཤེས་པ་ལྟར་ཡིན། <<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ཞེས་པའི་རང་རྣམ་དཔྱིན་དེབ་ལས།

ངོས་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་རིམ་བྱོན་གྱི་ཡང་སྤྲུལ་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད་ལ། སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲུལ་དུ་འདོད། དེར་བརྟེན། ངོས་རང་ཡང་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲུལ་དུ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མཁན་མང་། དེ་ལྟར་ན། ངོས་རང་འབྲངས་རབས་དོན་བཞི་པ་སྟེ་ཡར་དེད་ན་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་དུས་ཀྱི་བྲམ་ཟེ་ཁྱེའུ་སྣང་བ་ལ་ཐུག །དེ་ལ་ངོས་རང་དོན་དམ་དུ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་མེད་ཐད་དྲི་བ་འདྲོན་མཁན་མང་ཡང་། ལན་སྟབས་བདེ་ཞིག་ག་ལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་། མི་ལོ་ང་དྲུག་ཏུ་སོན་པ་ཞིག་གི་ངོས་ཐད་ནས། མི་ཚེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་དང་ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་སྒྱུར་ཏེ་བཤད་ན། ངོས་རང་ཆོས་ཕྱོགས་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གོང་མ་རྣམས་ཏེ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གཉིས་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་རྒྱུ་དེ་དེ་ཙམ་དཀའ་བ་ཞིག་མ་རེད།

ཅེས་གསུངས།

སྤྱི་ལོ་ 2008 ལོར། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ལྡི་ལིའི་ཨ་ཤོ་ཀ་མགྲོན་ཁང་དུ། ཤར་ནུབ་ཀྱི་ཕྱི་མི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆེད་མཁས་དང་ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་ཅན། ནང་ཆོས་ཉམས་ལེན་པ་སོགས་ལ་ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་དང་རྩ་བ་ཤེས་རབ། འགྲེལ་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་སོགས་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་གནང་བའི་བཀའ་ཁྲིད་སྐབས་ཀྱི་

དྲིས་ལན་ཞིག་གི་འགྲོས་དོན་དུ།

ངོས་ལ་ཆེ་རབས་སྤྲུ་མ་དྲན་པའི་དྲན་པ་གསལ་པོ་མེད། འོན་ཀྱང་། ཨ་མ་ལགས་དང་གཞན་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། ངོས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལོ་ན་ཆུང་བའི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་བ་སྔོན་མའི་སྙོར་གསལ་པོར་བཤད་འདུག་ལ། ཧ་ི་ལམ་དུའང་སྐབས་རེར། གསལ་ལ་མི་གསལ་བའི་ངང་དུ། སྔོན་བོད་པ་དང་རྒྱ་གར་བ། སྐབས་ཤིག་ཨེ་ལྦི་བ་ཀྱི་མི་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་པ་བཅས་དྲན།

ཞེས་གསུངས།

ཡང་། "སྔར་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཞིག་དང་། བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་ཞིག་གསལ་ལ་མི་གསལ་བའི་ངང་དུ་དྲན་གྱིན་འདུག་ལ། དེ་སྔ་ཨེ་ལྦི་བ་ཀྱི་བཙོན་ཁང་ཞིག་ཏུ་བཙོན་པ་བྱས་ཏེ་བསྡད་པ་ཞིག་ཀྱང་དེ་ལྟར་དྲན་གྱིན་འདུག །"[26] ཅེས་དང་། ཡང་། <<ཧྭ་ལའི་བླ་མ་ཤེས་རྟོགས།>> ཞེས་པའི་དཔྱིན་དེབ་ལས།

"གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་དགུང་གྲངས་ལྔ་བཅུའི་ནང་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་སྐབས། ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་བརྩམས་ཏེ། ཙུང་ཟད་བསྒྲུབས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འགྲོ་ཅན་དུ་ལུས་པའི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་བྱ་གཞག་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་སྣམ་ལ། དེ་དག་ནི་སྐུ་ཚེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཙམ་དུ་དམིགས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་ཐུགས་ལ་དགོངས་ཏེ་ཡུན་གྱིས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་རྣམས་ཡིན་པར་ང་ཚོས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། ངོས་རང་ཁོང་དང་ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་། ཧ་ི་ལམ་དུ་ཐེངས་གསུམ་ཙམ་ཞིག་མཇལ་འཕྲད་བྱུང་། ལས་འབྲེལ་ཟབ་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གསལ།

---

26 སྤྱི་ལོ་ 2013 ལོར་བཞུགས་སྒར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཀོ་རི་ཡ་ལྗོངས་མའི་ཆོས་ཞུ་བ་ཚོར་བཀའ་ཆོས་སྩལ་གྲུབ་པའི་མཇུག་ཏུ་བཀའ་ལན་ཞིག་གི་འགྲོས་དོན་དུ་གསུངས།

ཞེས་དང་། <<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་།>> ཞེས་པའི་རང་རྣམ་དཔྱིན་དེབ་ལས།

ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་དང་ཐྲེང་བས་སྐུ་གོང་མའི་ཐུགས་ཐྲོགས་པ་ལྟར་དེ་དག་གིས་ངོས་ཀྱི་དགའ་མོས་ཀྱང་སྔོན་ཙམ་ནས་ཐྲོགས་སོང་། དེ་ནི་ངེད་ཙག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་སེམས་གཤིས་ཀྱི་ཆ་དེ་རེད། དུས་རྒྱུན་ངེད་ཙག་གི་གཤིས་ཀ་ལས་མི་མཐུན་པའི་ཆ་དག་ལ་ལྟ་སྐབས། ངོས་རང་ཁོང་གི་ཡང་སྤྲུལ་ཡིན་མི་སྲིད་སྙམ་པའི་ཚོར་སྣང་འབྱུང་། འོན་ཀྱང་། གཉིས་ཀ་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་དང་ཐྲེང་བར་དགའ་མོས་ཆེ་བར་བསམས་ན། ཁོང་གི་ཡང་སྲིད་ལོས་ཡིན་སྙམ་པའང་འཆར། "' ངོས་རང་བླ་རྒྱུད་དཀྲུས་མ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ངོས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་ཤོད་ཀྱིན་ཡོད། སྤྲུལ་སྐུ་ཞེས་པར་གོ་དོན་འདྲ་མིན་ཡོད་ཀྱང་དེ་ནི་ངེས་པར་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། ངོས་ཀྱིས་སྤྲུལ་སྐུ་ཞེས་པ་དེ་སྐུ་གོང་མས་དབུ་འཛུགས་གནང་ཡང་མཇུག་མ་གྲུབ་པར་འགྲོ་ཙན་དུ་ལུས་པའི་མཛད་པ་དེ་དག་གི་མཇུག་སྐྱོང་སླད་ཆེད་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ཞིག་ལ་འདོད། གནས་སྟངས་དེའི་ངོས་ནས་བཤད་ན། ངོས་ནི་སྤྲུལ་སྐུ་ཞིག་ཡིན་སྙམ།

ཞེས་གསུངས།

གཞན་ཡང་། <<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ།—གོང་ས་མཆོག་དང་ལྷན་དུ་གླེང་མོལ་ཞུས་པ།>> ཞེས་པའི་དཔྱིན་དེབ་ཏུ། རྩོམ་པ་པོ་སྐུ་ཞབས་ Thomas Laird ཞེས་པས།

རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས། *"སྤྱི་ལོ་ 1958 ལོར་གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་ངོས་ཀྱིས་དགེ་བཤེས་གྲྭ་སྐོར་གྱི་དམ་བཅའ་བཞག།"* ཅེས་གསུངས་སྐབས། ཁོང་གིས་ཕྱག་གཉིས་བརྡབས་ཏེ་རྟགས་གསལ་གཏོང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཁོ་བོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ནས་ཞལ་འཛུམ་དང་བཅས་ཏེ་སླར་ཡང་གསུང་དོན། "ཉིན་མོ་ཞིག་ལ། ཚོགས་དང་མཛད་སྒོ་སོགས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་ངོས་རང་གཅིག་པུས་འཛམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་

པོའི་སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་གྱི་མདུན་དུ་ཕྱག་འཚལ། སྐབས་དེར་སེམས་འགྱུལ་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཏེ་ངུ་བྲོ་བའི་ཚོར་ཤུགས་ནོན་དཀའ་བ་ཞིག་བྱུང་། དེ་ནི་ཚོར་སྣང་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་རེད།” ཅེས་གསུངས། ““ སྐྱབས་བྱེད་ཁུངས་ལྡན་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས། ཁོང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཚེ་སྔ་མ་ཞིག་ལ་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་སློབ་ཏུ་གྱུར་སྐབས་དེ་དང་ལས་འབྲེལ་ཟབ་མོ་ཞིག་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་གནང་། ཞེས་བྲིས་འདུག་ལ། ཡང་། ངས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར། ཁོང་ཉིད་ཇི་ལྟར་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་སློབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐོར་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་གཟབ་ནན་ཆེན་པོའི་ངང་། “དེ་ནི་སྔོར་གྱི་དོན་དག་རེད།” ཅེས་གསུངས། དེ་ནས་ངས་སླར་ཡང་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་དྲིས་པ་ན། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བཞད་མོ་དང་བཅས་ཏེ། “དེའི་སྐོར་ངོས་རང་འདས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་གཞན་ལ་བཤད་དུ་ཚུགས།” ཞེས་བཀའ་གནང་།

ཞེས་གསལ།

དེ་ལྟར་སྐབས་རེར་ཕྱོགས་ཙམ་རེ་ཐོལ་གྱིས་གསུངས་ནའང་། དགག་དགོས་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་ཚེ་རབས་སྔ་མའི་སྐོར་དང་། ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་སོགས་ཞིབ་ཏུ་མི་གསུང་།

གོང་དུ་དྲངས་པ་རྣམས་ནི་ཕྱི་རྒྱལ་བ་དག་ལ་ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་གསུངས་པ་སྟེ་བོད་ཡིག་ནང་པལ་ཆེར་མཇལ་དཀོན་པ་ཞེ་གཅིག་ཡིན། དེ་ལ་སྙི་ནོར་~གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས།

ཕྱི་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་མི་མང་པོར་ཐུག །ཁོང་ཚོས་སྐད་ཆ་འདྲ་མི་འདྲ་དྲིས། དཔེར་ན་ངོས་ལ། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་དྲན་གྱིན་འདུག་གམ་ཟེར་བ་དང་། ཉི་མ་གཅིག་ལ་ཉམས་ལེན་ག་རེ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་དམ་ཟེར་བ། བསམ་བློ་ག་རེ་འཁོར་གྱིན་འདུག་གམ་ཟེར་བ། དེ་བཞིན་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅོ་ལྔ་པ་ཡོང་གི་རེད་དམ་མ་རེད་ཟེར་བ་འདྲ་པོ་དེ་འདྲའི་དྲི་བ་མང་པོ་ཡོང་གིན་འདུག །ཁོ་རང་ཚོས་འཚེར་སྣང་འདྲ་པོ་བྱས་ནས་འདྲི་གིན་འདུག ། གང་ལྟར་ཡང་སྙིང་། སྐད་

ཆ་འདྲ་མི་འདྲ་དྲིས་དུས་དེ་གའི་གནས་ལུགས་དང་འཚམས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཅིག་རྒྱག་གིན་ཡོད། དེ་བརྒྱབས་དུས་ཁོང་ཚོས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བསམ་ཚུལ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲལ་ཕྱུགས་ཀྱི་བསམ་བློ་ག་རེ་ཡོད་པ་དེ་ཤེས་ཀྱིན་ཡོད་པ་རེད། ཡི་གེའི་ནང་ལ་ཡང་འགོད་ཐུབ་ཀྱིན་ཡོད་པ་རེད། ཚུར་ཕྱོགས་ང་ཚོ་བོད་རིགས་ནང་ལ་ཆ་བཞག་ན་ཤེས་ཀྱིན་ཡོད་པ་མ་རེད། ཚུར་འདྲི་མཁན་མ་བྱུང་ན། ངོས་ཀྱིས་ཡས་ཡས་དྲན་གྱིན་འདུག །མས་མས་དྲན་གྱིན་འདུག་ཅེས་ལབ་མི་ཤེས།[27]

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

འདིར་ཉུང་ཟད་སྤྲོ་བར་བྱ་བ་ལ། བོད་དུ་སྐུའི་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་འབྱུངས་རབས་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་མ་བྱས་གང་ལྟར་ཡང་། བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྐུའི་སྐྱེ་བ་རིང་དུ་བརྒྱུད་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་ལ། འབྲོམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་སྐྱེ་ཡིན་པ་ཡང་འོག་ཏུ་ དྲང་བར་འགྱུར་བ་སྨྲུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པ་ཏེ་ཧོར་སྐྱོར་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་དང་རྣམ་ཐར་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་དེར་བལྟ་ལ། གཞན་ཡང་། ཐུན་མོང་བའི་སྣང་ངོར་ཡང་མགོན་པོ་འདི་ཉིད་དང་རྗེ་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་མཚུངས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བགྲང་གིས་མི་ལང་བ་ཡོད་ངེས་ཀྱང་འདིར་ཉུང་ཟད་བརྗོད་ན། དེ་ཡང་བླ་མ་དབུ་མ་པས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཞུ་བ་མཛད་པར། རྗེ་བཙུན་གྱི་ཞལ་ནས། “སྟོན་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་ན་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་བླ་མ་འདི་རྒྱ་གར་དུ་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ཞིག་ཏུ་འཁྲུངས། དེའི་ཚེ་དགེ་སློང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མོས་པའི་བློ་གྲོས་ཞེས་བྱ་བ་དང་མཇལ་ནས་དེ་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ། དེས་ཁྲིད་དེ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་

27 སྤྱི་ལོ་ 1972 ཟླ་བ་ 10 ཚེས་ 24 ཉིན་བཀའ་སྩལ་བ་ཤེས་ཡོན་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་སློབ་དེབ་དང་པོར་གསལ།

ཐུབ་པའི་ཞབས་དྲུང་དུ་མཇལ་ཞིང་སེམས་བསྐྱེད། དེའི་ཚེ་སྟོན་པ་ལ་ཤེལ་དཀར་པོ་དྲི་མ་མེད་པ་བརྒྱ་རྩའི་ཕྲེང་བ་ཞིག་དད་པས་ཕུལ་ནས་སྨོན་ལམ་བཏབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ས་བོན་བཞག་པ་ཡིན།”[28] ཞེས་རྗེ་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་དུས་སུ་རྒྱ་གར་དུ་དགེ་སློང་པདྨའི་དད་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་། ཁྱེའུ་གསལ་བའི་སྐྱེས་རབས་ལས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས། “སྔར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཐུས་དེང་སང་ཡང་འདིར་མིར་སྐྱེས་སོ། །དེང་སང་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པར་གྱིས་ཤིག །མ་འོངས་པ་ན་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་གསལ་བར་གྱུར་ཏེ་ལས་འབྲས་ལ་མཁས་པར་སྤྱོད་ཅིང་ལས་འབྲས་བདེན་རྫུན་ལ་ཐེ་མི་ཚོམ་པར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་བླངས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་དོ།།” ཞེས་མགོན་པོ་འདི་པ་སྔར་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཁྱེའུ་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མཐུན།

ཡང་། བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལ། “བྱ་ལོར་ཡུམ་གྱི་རྨི་ལམ་དུ། སྤྱན་རས་གཟིགས་བསུ་ཞེས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཛ་རོལ་མཆོད་རྫས་སྣ་ཚོགས་ཁྱེར་ནས་འགྲོ་བར་བལྟས་པས། ནམ་མཁར་གསེར་སྐུ་རི་བོ་ཙམ་འོད་ཟེར་ཉི་མ་ལྟར་འཕྲོ་བ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དབྱངས་དང་བཅས་པ་ལྷའི་བུ་བུ་མོ་ཆ་ལུགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དུ་མས་བསྐོར་བ་ཞིག་མར་མར་བབས་ཏེ་ལུས་ལ་ཐིམ་པས། རང་ལ་ཕྱག་སྐོར་དང་མཆོད་པ་དང་བཀྲ་ཤིས་བརྗོད་པ་སོགས་རྨིས། བྱ་ལོའི་མཇུག་

28 ཀུན་མཁྱེན་གྱི་འཇིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང་ལས་བྲངས།

ཡུམ་གྱི་ཐུགས་ཀའི་ཤེལ་སྒོ་ཕྱེ་ཞིང་། མཁའ་འགྲོས་ཁྲུས་གསོལ་བ་རྨིས་རྗེས་ཐོ་རངས་འཁྲུངས།”[29] ཞེས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པར་གསུངས་པ་དང་། མགོན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱང་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲུལ་ཡིན་པ་རྩོད་མེད་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མཐུན། གཞན་ཡང་། རྗེ་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དང་། མགོན་པོ་འདི་ཉིད་སྐུ་འབུམ་སྟག་མཚེར་དུ་སྐུ་བལྟམས་པས་འཁྲུངས་ཡུལ་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ལ། བླ་མ་གཉིས་ཀ་དབུས་སུ་ཕེབས་པ་དང་། འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་“རིན་ཆེན་དུ་མས་སྤྲས་པའི་ཁྲི་སྟེང་ན།།” ཞེས་སོགས་ལྟར་ལུང་བསྟན་གཅིག་མཚུངས་སུ་བྱུང་བ། དེ་ནས་ཀྱང་ཆོས་བརྒྱུད་རིས་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལས་ཟབ་ཆོས་ཇི་སྙེད་གསན་བཞེས་དང་དར་སྤེལ་མཛད་པ། ཁྱད་པར་དུ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་དང་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱིས་གཙོས་པའི་པཎ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་ཉིད་གཙིགས་སུ་མཛད་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་དུ་མཛད་པ་སོགས་མཐུན་ཆོས་མཐའ་ཡས། གཞན་ཡང་ཇི་ལྟར་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་སློབ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དག་ལ་བྱུང་བ་ལྟར། རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་གང་ལ་དངོས་སུ་མཇལ་བའི་སྤྱི་རིལ་ཏུ་འགའ་ཞིག་ལ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་མཇལ་བའི་མཚན་ལམ་བྱུང་བ་དང་། བཀའ་ཆོས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུའང་སྐབས་དེ་དང་དེའི་ལྷ་དང་ཡི་དམ་གྱི་རྣམ་པར་མཇལ་བ་སོགས་ཕལ་པའི་བློ་ལས་འདས་པའི་སྣང་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འབྲི་བའི་སྤོབས་པ་མ་རྙེད་དོ། །

29 གོང་དང་མཚུངས།

གཉིས་པ། དབུས་འགྱུར་ལྷ་ལྡན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཆེན་པོར་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར་ཏེ་སྐུ་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁྲི་བདག་གིར་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

གདན་ཞུ།

མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་རྩད་འཚོལ་ལེགས་གྲུབ་ཀྱིས་གདན་ཞུར་ཉེ་བའི་སྐབས་དེ་ནི། བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཡུན་རིང་ནང་ཁྲུལ་ལག་མཐིལ་ཙམ་གྱི་མཐོང་རྒྱའི་འོག་ཁྲིམ་རྒྱུད་དཔོན་རྒྱུད་དང་། ཆོས་བརྒྱུད་བླ་བྲང་སོགས་སྡེ་ཁག་ཚང་དུ་དག་གི་བར་རང་རྒྱལ་གཞན་ཕམ་གྱི་ཞེ་འགོན་དང་འགྲན་རྩོད་ཀྱི་ཡོ་ལང་ཡུན་རིང་མ་འཇགས་པར་རྫས་ཆོས་ཀྱི་ཡོལ་བའི་ཕག་ཏུ་ནང་ཁྲུལ་ཐོབ་ཤོར་གྱི་རེ་དོགས་ཁོ་ནའི་ངང་ཉི་མ་གང་འཁྱོལ་གྱི་སྡུར་རྒྱུན་ཉམས་མེད་དུ་སྐྱོང་བཞིན་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ནས་སྡུར་ཐོབ་རྒྱུན་འཇགས་དང་འཐོབ་འགྱུར་འགྲན་རྩོད་ཀྱི་ངན་རྟུས་སྣ་གོན་སོགས་མངོན་ལྐོག་གཉིས་སུ་ཨང་གསར་དུ་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་ཁེལ་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སྟངས་འོག །མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་དབུས་འགྱུར་ཞིང་དུ་གདན་འདྲེན་

ཞུ་རྒྱུ་ནི། དོན་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་གནད་དོན་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཁར། གང་བྱེད་གཞན་ལག་ཏུ་ཡོད་པའི་དུས་སྐབས་ངན་པ་ཞིག་ཏུ་ཁེལ་སྟབས་ཆེགས་ཆུང་དོན་ལྡན་ཞིག་ག་ལ་ཡིན། དེ་ལྟ་ནའང་། སྐབས་དེའི་གང་ཉིད་སྐུ་བལྟམ་སའི་ཡུལ་མི་རྣམས་ནི་ཆོས་ལ་དད་ཅིང་ལྷག་བསམ་དཀར་བ་དང་། དབུས་གཙང་གི་ཡུལ་ཁམས་རྣམས་དག་ཞིང་ལྟ་བུ་དང་ཛེ་སློན་ཐམས་ཅད་སྤྲུལ་པ་ཡང་སྤྲུལ་དུ་སེམས་པ། རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་མཛད་པ་ཆེ་ཕྲ་གང་ལ་ཡང་དད་པའི་ལག་ཟུང་སྙིང་ཁར་སྦྱོར་བ་ཞེ་གཅིག་ཡིན། ཁྱད་པར་དུ་༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་ནས་ཡུལ་ཁམས་དེར་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རླབས་པོ་ཆེ་བསྐྱངས་ནས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བའི་དུས་སྐབས་སུ་ཁེལ་བས། བོད་དབུས་ཕྱོགས་ཀྱི་བགྲི་བ་གང་ལ་ཡང་དོན་དམ་དུ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་འཛིན་མཁན་ཏ་ལམ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག །དེར་བརྟེན། གདན་ས་ཆེན་པོ་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་གི་མཁན་བླ་ལས་སྣེ་དང་། ཡུལ་ཁམས་ཀྱི་བོད་རིགས་དཔོན་ཁག་སོགས་ནས་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡང་སྤྲུལ་གདན་ཞུའི་ཐད་རམ་འདེགས་མི་དམན་པ་ཞུས་ཡོད། འོན་ཀྱང་། སྤུར་ལྷ་བཙན་པོའི་མངའ་རིས་སུ་གཏོགས་པ་ཡུན་རིང་རྒྱང་བསྐྱུར་སྣང་མེད་དང་སྲིད་ཤུགས་གཙང་ཡལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཁམས་དེ་ནས་བོད་ལྗོངས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོར་འགྱུར་ངེས་ཀྱི་ཁྱེའུ་ཞིག་གདན་ཞུ་ཁྲི་འགོད་ཀྱི་སྣ་གོན་རྩོམ་པ་ལ་ཡུལ་བདག་དཔོན་རིགས་ནས་སྤྱ་བཤད་རྗེས་འགྱུར་གྱིས་ནར་འགྱང་ཀ་ཀོར་དང་ཟ་འདོད་ཏམ་བཤད་ཅི་རིགས་པར་བྱས་པ་ནི་བསམ་གཞིག་ཙུང་ཟད་ཀྱང་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་མིན། སྐབས་དེར་ཟི་ལིང་རྒྱ་དཔོན་ཆོས་ཅི་བགྱིས་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ

ཞིབ་གསལ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་གིས།

ང་སློབ་གྲྭ་ནས་ཕྱིར་ཁྱིམ་དུ་ལོག་སྐབས། ཐེ་ལིང་ནས་མཚོན་ཆ་ཐོགས་པའི་དམག་མི་སྐོར་ཞིག་ཡོང་སྟེ་ངེད་ཅག་གི་ཁྱིམ་དུ་ཡོད་པ་མཐོང་། ཁོ་ཚོ་ནི་ངའི་ཕ་མ་གཉིས་དང་ནུ་བོ་ཆུང་བ་བཅས་གསུམ་ལེན་དུ་ཡོང་བ་རེད་ཟེར་སྐབས། ངའི་སེམས་སུ་ད་ནི་རང་ཉིད་གཅིག་པུར་ཁྱིམ་དུ་སྡོད་དགོས་སྙམ་ནས་ངུ་སྐད་ཤོར་ཡང་། དམག་མི་དེ་དག་གིས་ངོ་སྣང་གཏན་ནས་མ་བྱས། ཨ་མ་ལགས་ཀྱིས་ཐུགས་འཚབ་ཆེན་པོའི་ངང་ཐུན་ཁྱིམ་མཚེས་ཨ་ཁུ་དང་ཨ་ནེ་གཉིས་ཀྱི་སར་བཀོད་སྒྲིག་གནང་བཞིན་འདུག་ལ། ཐུན་གྱིས་སླར་ཡང་དུ་འབོད་ཤུགས་ཆེར་བྱས། འོན་ཀྱང་། ཁོང་ཚོའི་མགོ་གཙོ་དེས། གོང་རིམ་གྱི་བཀའ་ལྟར་ཕ་མ་གཉིས་དང་ནུ་བོ་བཅས་ཐེ་ལིང་དུ་འཁྲིད་རྒྱུ་ལས་ཐབས་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་ཟེར་བ་ལས་གྲོས་མོལ་བྱ་ས་ཞིག་གཏན་ནས་མ་བྱུང་། དེ་ནས་ཉིན་གཅིག་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཚང་མ་ཐེ་ལིང་དུ་ཐོན། གནས་སྐབས་དེ་ཀའུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེས་གསན་མ་ཐག་ཐད་ཀར་ཐེ་ལིང་དུ་སྣ་པུའུ་རྫོང་འཚོལ་དུ་ཕེབས། ཐེ་ལིང་དུ་ངའི་ནང་མི་རྣམས་མགྲོན་ཁང་ལེགས་ཙམ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཞག་པ་ལས་བཙོན་ཁང་དུ་བཙུག་མེད་པ་མཁྱེན་པས་ཐུགས་བློ་བདེ་བར་གྱུར། སྣ་པུའུ་རྫོང་གིས་བུ་ཆུང་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་དོན་དམ་དུ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་ཡིན་མིན་དྲིས། ཀའུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེས་འོས་སྤྲུལ་ཙམ་ལས་ད་དུང་ཡང་སྤྲུལ་དུ་ཐག་གཅོད་གཏན་ཁེལ་བྱུང་མེད་ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཕ་མ་བུ་ཆུང་དང་བཅས་པ་སླར་སྟག་མཚེར་རམ་སྐུ་འབུམ་དགོན་པ་གང་རུང་དུ་གཏོང་རོགས་ཞེས་ཞུ་བ་འཐེན།[30]

ཞེས་དང་། <<རང་མྱོང་མ་བཅོས་ལྷུག་པར་བཀོད་པའི་བདེན་གཏམ་>>དུ་གསལ་བ་ལྟར། ཐེ་ལིང་དུ་ཡང་སྲིད་རྩད་གཅོད་ཚོགས་ཆུང་གིས་རྒྱ་དཔོན་ཚོའི་མདུན་དུ་འོས་སྤྲུལ་རྣམས་ལ་བརྟག་ཞིབ་བགྱིས་ཤིང་། སྣ་ཀྲུའུ་ཞི་ནས་ཀྱང་བརྟག་དཔྱད་བགྱིས། དེ་ལ་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས། “གོང་

30 Kundun ཞེས་པའི་དེབ་ཏུ་གསལ།

ས་མཆོག་ནས།

དེ་སྐབས་བོད་ཤར་ངོས་ང་ཚོ་སྐྱེ་ཡུལ་དེ་རྒྱ་ནག་གི་མངའ་འོག་དང་། ཁུལ་དེའི་ས་ཁུལ་སྤྱི་ཁྱབ་པ་རྒྱ་ཁ་ཆེ་མ་སྦྱུ་རྔ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ཡང་སྲིད་འཚོལ་མི་ཚོས་མ་སྦྱུ་རྔ་ལ་ཡང་སྲིད་འབྲུལ་བྲལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་ན་ཁོང་གིས་འགལ་རྐྱེན་དཀའ་རྙོག་རིགས་བཟོས་ཡོང་སྙམ་ནས་ཁ་གསལ་མ་བཤད་པར་ཏྭ་ལའི་བླ་མའི་ཡང་སྲིད་མིན་ནམ་སྙམ་པའི་ཕྲུ་གུ་རྣམས་ལྷ་སར་འཁྲིད་རྒྱུའི་རོགས་རམ་གནང་དགོས་ཞུས་པར། མ་སྦྱུ་རྔ་ནས་དེར་ལན་མ་སྤྲད་པ་རེད། ཁོང་གིས་ཏྭ་ལའི་བླ་མའི་ཡང་སྲིད་རེ་འཆར་ཡོད་པའི་ཕྲུ་གུ་རྣམས་ཐེངས་གཉིས་བཀུག་སྟེ། ཁོང་རང་ཁ་ཆེ་ཡིན་ཀྱང་ཕྲུ་གུ་དེ་རྣམས་ལ་བརྟག་དཔྱད་ཅིག་བྱས་ཤིང་། བྱེད་སྟབས་བདེ་པོ་ཞིག་བྱས། ང་ཚོ་ཕྲུ་གུ་རྣམས་ལ་མངར་ཆ་སྔེར་མ་གཅིག་གཏད་དེ་ཕྲུ་གུ་འགའ་ཤས་སྐྲག་སྣང་གིས་བྱེ་རིལ་མ་བླངས་པ་དང་། འགའ་ཤས་ནས་ལྡོགས་ཇམས་བྱས་ཏེ་སྦར་བ་གང་འཁུར་བ་སོགས་བྱས་ཤིང་། ངས་བྱེ་རིལ་གཅིག་བླངས་ཏེ་སྦུམ་པོ་བྱས་ནས་ཟོས་འདུག །གཞན་ཡང་དྲི་བ་འགའ་ཤས་བྱས་ཏེ་ཁོང་ནས་ཐན་ལ་འདོད་བློ་ཁེངས་པའི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན་ཞིང་། འོས་སྦྱོལ་བྱིངས་ཀྱི་ཕ་མ་ཚོར་དངོས་སྐྱེས་རེ་སྤྲད་དེ་ཕྱིར་སློག་བྱས་པ་དང་། ཁོང་གིས་ངའི་ཕ་མ་ལ་ང་སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་གཅེན་པོའི་སར་འཛོག་དགོས་བཀའ་གནང་བ་རེད།

ཅེས་གསུངས།

དེ་ནས་ཁྲེ་འུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ཡབ་ཡུམ་དང་ལྷན་དུ་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྟག་མཆེར་སྣར་པར་གཅེན་པོ་སྟག་མཆེར་རིན་པོ་ཆེ་དང་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་གཉིས་དང་ལྷན་དུ་བཞུགས།

ས་ཡོས་ཟླ་བ་ ༥ ཚེས་ ༨ སྤྱི་ལོ་ 1939 ཟླ་བ་ 6 ཚེས་ 24 ཉིན། ཆེ་ཤོས་སྔར་པར་སྐུ་གོང་མའི་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་གདན་ཞུས་ཞབས་སེན་མངོན་པར་བཀོད་དེ་དོན་དམ་དུ་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྤྲུལ་འབྲུལ་བྲལ་དུ་ངོས་འཛིན་གྲུབ་པའི་ནང་དོན་

མངའ་གསོལ་རྗེན་འབྲེལ་གྱི་གནང་སྒོ་ལེགས་པར་བགྱིས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ནང་སྲོལ་ལྟར་སྔ་བུ་ཨུ་རྫང་ལ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ཡབ་ཡུམ་བཅས་ལྷ་སར་གདན་ཞུ་འགྲིག་འཁྲུས་ཆོག་མཆན་ཞུས་པས། ཁོ་པས་ངོས་སྤྲུལ་མང་པོའི་ཁོངས་ནས་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་གཅིག་པུ་གདན་ཞུ་དགོས་དོན་ཅི་ཡིན་དང་། གདན་ཞུ་ངེས་པར་དགོས་ཚེ་དངུལ་རྡ་ཡང་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་ཐམ་པ་སྤྲོད་དགོས་ཞེས་བཤད། དེ་ནས་ཀྲུང་སྐྱར་ཡང་རྡ་ཡང་སྟོང་ཕྲག་སུམ་བརྒྱ་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་པར་རྒྱལ་བ་སྐུ་གོང་མའི་ན་བཟའ་ཆ་ཚང་། བཞུགས་ཁྲི་དང་ཁྲི་ཆས་ཆ་ཚང་། བཀའ་བསྟན་གསེར་བྲིས་མ་བཅས་སྤྲོད་ཐུབ་ན་གཏོང་ཆོག་པ་དང་། སྔ་བཤད་འགྱུར་མེད་ཡོང་སྐད་མི་ཞིག་གཏའ་མར་སྤྲོད་དགོས་པ་སོགས་བཤད། དེ་ལྟར་ཉིན་འགྱང་ཞག་འགྱང་ཡུན་རིང་བྱས་མཐར། ཕྱི་ཨུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་བོད་ལུགས་སུ་དགུང་གྲངས་ལྟར་ཕེབས་པ་ས་ཡོས་ཟླ་བ་ ༦ ཚེས་ ༡ སྤྱི་ལོ་ 1939 ཟླ་བ་ 7 ཚེས་ 17 བཟང་པོར་[31]མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་དང་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ། བློ་བཟང་བསམ་གཏན། ཡབ་ཀྱི་སྐུ་མཆེད་བགྲེས་པ་ངག་དབང་བྱང་ཆུབ་དང་སྐུ་འཁོར་གཞན་བཅས་ཚོང་ཁའི་ཡུལ་ནས་ཆིབས་ཐོན་གནང་། དུས་དེར་གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ་ཁྲུང་ས་བསྐྱོན་ཟིན་པ་དང་། གཅེན་པོ་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་ནོར་བུ་སྐུ་འབུམ་དགོན་པའི་སྟག་མཚེར་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྤྲུལ་དུ་ངོས་འཛིན་གྲུབ་ཡོད་པས། ཚོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་དེ་སྔར་བཞུགས་དགོས་བྱུང་། ༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས། "ང་ལོ་བཞི་ལ་སོན་པའི་བདུན་ཕྲག་གཅིག་རྗེས་ང་ཚོ་ཕ་ཡུལ་

31 སྤྱི་ལོ་ 1939 ཟླ་བ་ 7 ཚེས་ 21 ཟེར་བའང་ཡོད།

ནས་ཐོན་ཏེ་ལམ་བར་ཟླ་བ་གསུམ་ཞག་བཅུ་གསུམ་འགོར་བ་རེད། ངའི་ཕ་མ་ཚོ་སྡུག་འཚེར་དང་། ནད། ས་ཞེད། ཉེ་ལྟོས་སོགས་བཞག་སྟེ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་བར་ཐུགས་སྐྱོ་པོ་བྱུང་ཚོད། རྒྱུ་མཚན་ནི་མ་འོངས་པར་གང་འདྲ་ཡོང་མིན་མ་མཁྱེན་སྐབས་བྱུང་བ་རེད། ང་ཚོ་ཐོག་མར་ཐོན་སྐབས་ངའི་ནང་མི་ཚོ་དང་། བོད་ཀྱི་སྐུ་ཚབ། གནས་སྐོར་ཐག་རིང་ལ་སྐྱོད་མཁན་ཁ་ཆེ་ཚོ་བཅས་མི་ལྔ་བཅུ་ཙམ་དང་། རྟ་དྲེལ་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་སྐོར་ཡོད།" ཅེས་དང་། <<ངའི་ཕ་ཡུལ་གངས་ལྗོངས།—སྡུག་མཆེར་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་འཛིགས་མེད་ནོར་བུའི་རང་རྣམ།>> ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ལས།

ངའི་གཅེན་མོ་(ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ་)གཉེན་སྒྲིག་བྱས་ཟིན་པས་དེ་དུས་ཁྱིམ་མིའི་ཁོངས་སུ་མེད་ལ། ཁོ་བོ་ཡང་སློབ་གཉེར་གྱི་མགོ་བཙུགས་ནས་ལོ་བཞི་པའི་སྐབས་ཏེ་ཐོས་བསམ་ལ་བརྩོན་བཞིན་པའི་དུས་ཡིན་པས། ངེད་གཉིས་ཀ་འགྲུལ་བཞུད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་མ་ཚུད། ང་རང་ཤུལ་དུ་བསྡུར་ཏེ་རྒྱང་བཞུད་བྱེད་པའི་ཕ་མ་སྤུན་མཆེད་དང་ཁ་འབྲལ་རྒྱུ་དེ་ཇི་འདྲའི་དཀའ་བ་ཞིག་རེད་ཨང་། སྐབས་དེར། ངའི་སེམས་སུ་དེ་ནི་གནས་སྐབས་ཙམ་གྱི་ཁྲེས་བྲལ་མ་ཡིན་པར་གཏན་བྲལ་ཡིན་སྲིད་སྙམ་སྟེ་བཟོད་དཀའ་བའི་སྐྱོ་སྡུག་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཆེས་ཆེར་བྱུང་། འགྲུལ་བཞུད་ཀྱི་ཉིན་མོ་དེར་དགེ་འདུན་པ་མང་པོ་དང་ལྷན་དུ་ཁོ་བོས་རྒྱང་བཞུད་ཚོ་ཁག་དེ་ཉིད་ཚུ་ཚོད་གཉིས་ཙམ་གྱི་རིང་སྐྱེལ་མ་བྱེད་སྐབས། ངའི་སེམས་ཁོང་སྐྱོ་སྡུག་གིས་ཁེངས། མཐར་དེ་ཙ་འབུར་ཚུང་ཚུང་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་ངེད་ཅག་གིས་ཁྲེས་ཁའི་འཐམ་འཇུད་མཐའ་མ་དེ་བྱས། ཆེས་མཐའ་མའི་འབྲལ་ཁ་དེར་ཡང་སེམས་ཁོང་དུ་ཁོང་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་འཁྲིད་མི་ཡོང་ངམ་སྙམ་པའི་རེ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཅངས་ནའང་རེ་བ་དེར་འབྲས་བུ་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་། དེ་ལྟ་ནའང་། ཨ་ཕས་ངའི་སེམས་ཚོར་དེ་ཇི་བཞིན་མཁྱེན་པ་ལྟར་འབྱུང་འགྱུར་དུས་སྐབས་ཡག་པོ་ཞིག་ཤར་ཚེ། ཅི་ནུས་ཀྱིས་ལྷ་སར་ལེན་ཐབས་བྱེད་ངེས་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅའ་མཛད། དེ་ནས་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ བློ་བཟང་བསམ་གཏན་དང་ལྷན་དུ་དྲེལ་བྱམས་སུ་བཞུགས་ཤིང་། ཨ་མ་ལགས་ཀྱང་འགྲོགས་བྱམས་སུ་བཞུགས་ཏེ་ཕེབས།

ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་ཁྲིམ་མི་གྲེས་བྲལ་གྱི་གདུང་བ་དང་མ་འོངས་ཅིར་འགྱུར་མ་ངེས་པའི་བློ་དོགས་ཆེན་པོའི་ངང་སྣག་མཆེར་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱང་བཞུད་པ་རྣམས་ལ་གྲེས་ཕྱག་ཞུས་ཏེ་ཕྱིར་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས་ཤིང་། རྒྱང་བཞུད་ཚོ་ཁག་ཀྱང་ཉེ་མ་ལྷ་སའི་ཕྱོགས་སུ་ སུ་མཐུད་རྒྱང་སྐྱོད་བྱས།

དེ་ལྟར་རྒྱང་བཞུད་ཚོ་ཁག་རིམ་གྱིས་སྟོང་འཁོར་དགོན་ཐུབ་བསྟན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་དུ་འབྱོར་ཅིང་མཚན་གཅིག་བཞུགས་ཞག་མཛད། ཕྱི་ཉིན་སྔ་མོར་ཕེབས་ཐོན་སྐབས་དགོན་པར་རབ་གནས་མཛད་པའི་ཕྱག་ནས་སར་འཐོར་བ་རྣམས་ལྟེན་དུ་འདུས་ཏེ་ནོར་བུ་དགའ་འཁྱིལ་གྱི་རིས་སུ་གྲུབ་པ་ཀུན་གྱིས་མཇལ། སྔར་སྣ་བུའུ་ཐང་གི་རེ་བ་ལྟར་མི་གཅིག་གཏའ་མར་སྡོད་དགོས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་ཁས་ལེན་ཡོད་པ་ལྟར་རྩེ་དྲུང་བློ་བཟང་ཆེ་དབང་ཕྱིར་སྐུ་འབུམ་དུ་ལོག །དེ་ནས་ཉི་ཟླ་ཤག་ག་དང་ཚྭ་འདམ་སོགས་རིམ་པར་བརྒྱུད་མཐར། མཐུ་སྟོབས་ཆུ་ཁའམ་ཏྭ་སྦྲེང་རབ་ཁ་ཞེས་པར་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་བར་ལྷ་ལྡན་ནས་གཞུང་འབྲེལ་ཕེབས་བསུ་དང་པོ་འབྱོར་ཏེ་མཇལ་ཕྱག་ཞུས། དེ་ནས་ལུང་ཆུང་སྐྱིད་པོ་ཞེས་པ་བརྒྱུད་དེ་བྱང་འབུམ་ཆེན་ཞེས་པར་ཕེབས་འབྱོར་སྐབས་གཞུང་འབྲེལ་ཕེབས་བསུ་གཉིས་པས་མཇལ་ཕྱག་ཞུས་ཤིང་། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ། སྔོན་ཙམ་ནས་བོད་ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་རྒྱས་འཛོམས་སྟེང་ཅོང་ཁའི་ཡུལ་གྱི་ཁྲེ་འུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་འདི་ཉིད་རྒྱལ་དབང་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ཞིབ་ཙད་གཏན་ཁེལ་གྲུབ་ཚུལ་ཞུས། དེ་ལ་ཁེ་སྨད་སྲས་བསོད་ནམས་དབང་འདུས་ཀྱིས།

སྐབས་དེར་ཡབ་ཡུམ་སོགས་ནས་༄རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་ངེས་གཏན་ཁེལ་བ་གཞི་ནས་མཁྱེན་རྟོགས་བྱུང་ཞིང་། རྒྱལ་ཡབ་ཆེན་པོ་ཞལ་གསང་པོ་ཡིན་ག་ཤིས། ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ང་ཚོར་ད་བར་དངོས་གནས་མི་ཤོད་པ་གང་ཡིན་ཞེས་གསུང་གིན་འདུག་པར་༄རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་ཐུགས་གཏན་ཁེལ་བ་གཞན་གྱིས་ཤེས་ན། ཟི་ལིང་ཀྲུའུ་ཞིས་བཀག་འགོག་གིས་བོད་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་སེམས་ཀྱིས་མཚོན་དྲན་འཁྲུལ་ཇི་ཡོང་ངེས་མེད་སོགས་ཁེ་ཉེན་ཆེ་རྐྱེན་གསང་རྒྱ་བྱ་རྒྱུར་ང་ཚོས་མནའ་བསྐྱལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་ཞུས་པས་དགོངས་པ་དྭངས་པོ་བྱུང་སྟེ་གསང་བ་བྱས་པ་ཡག་པོ་ཞེ་དྲག་རེད་ཅེས་གསུང་གིན་འདུག །

ཅེས་གསུངས།

ས་ཡོས་ཟླ་བ་ ༤ ཚེས་ ༡༠ སྤྱི་ལོ་ 1939 ཟླ་བ་ 9 ཚེས་ 23 ཉིན་ལྷ་ས་ནས་ཉིན་ལམ་བཅུ་སྐོར་གྱི་ས་གནས་དགའ་བཞི་ན་མོ་ཆེའམ་དགའ་བཞི་ན་ཁ་ཞེས་པར་ཞོགས་པའི་ཉི་ཤར་གྱི་མཚམས་སུ་གཞུང་འབྲེལ་ཕེབས་བསུ་གསུམ་པས་མཇལ་ཕྱག་ཞུས་ཤིང་། དེ་ཉིད་དུ་དབུས་གཞུང་དཔོན་རིགས་དང་གདན་སའི་མཁན་འཁྲུས་སོགས་ལྷན་འཛོམས་ཐོག །ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་གདན་འདྲེན་དང་སྔོན་དུ་ཞུ་འོས་རིགས་གྲུབ་མཚམས་མཇལ་རྟེན་གསུམ་འདེགས་འབུལ་གྱིས་ཐོག་དྲངས་ཏེ། ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར། ས་ཡོས་ཟླ་བ་ ༦ ཚེས་ ༣༤ སྤྱི་ལོ་ 1939 ཟླ་བ་ 8 ཚེས་ 13 ཉིན་གྱི་བོད་ལྗོངས་ཚོགས་འདུ་རྒྱས་འཛོམས་ཐོག་ཡང་སྲིད་དུ་ཐག་གཅོད་གཏན་ཁེལ་བྱུང་བའི་ཚིག་ཐོ་དེ་ཉིད་འབུལ་བཞེས་མཛད། དེ་ནས་ཀུང་ནག་ཚུ་ཞབས་བརྟན་དགོན་པར་ཆིབས་ཕེབས་དང་། འདམ་སྟོད་དབུ་མ་བཀྲ་ཤིས་ཐང་དུ་འབྱོར་མཚམས་གཞུང་འབྲེལ་ཕེབས་བསུ་བཞི་པ་འབྱོར་ཏེ། རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་མཇལ་རྟེན་གསུམ་འདེགས་འབུལ་དང་དགྱེས་

སྟོན་བཤམས། དེ་ནས་རྭ་སྒྲེང་དགེ་འཕེལ་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གོང་མའི་བཞུགས་ཁྲིར་འཁོད། རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེས་དགྱེས་སྟོན་འབུལ་བཤམས་དང་རྟེན་གསུམ་འདེགས་འབུལ་ཞུས། གནས་གཟིགས་རྟེན་མཇལ་སོགས་ཀྱང་མཛད། དེ་གར་སྐབས་ཤིག་རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེས། ལྷག་མཆེར་འཁྲུངས་གཞིས་ཀྱི་ལྷག་རྒྱབ་ཏུ་ཤིང་སྡོང་ཞིག་དང་སྒོ་ལམ་དུ་མཆོད་རྟེན་ཞིག །ཁྱིམས་རའི་ནང་ཁྱི་ཕྲུག་ཅིག་དང་བཏགས་ཁྱི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་སོགས་རྒྱལ་ཚབ་རང་ཉིད་ལ་གཟིགས་སྣང་ཅི་བྱུང་གསལ་བར་གསུངས་མཐར། འཁྲུངས་གཞིས་སུ་མི་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་ཅི་ཡིན་ནམ་ཞེས་ཀྱང་བཀའ་འདྲི་གནང་བར། རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས་ཡ་མཚན་ཆེན་པོའི་ངང་། དེ་དག་ནི་ཁ་ཆེ་དང་རྒྱ་རིགས་གླ་པ་རྣམས་རེད་ཅེས་བཀའ་ལན་ཕུལ།

ཡང་དེའི་སྔོན་དུ་བོད་གཞུང་ནས་རྒྱལ་བའི་ཡབ་ཡུམ་སོགས་ལ་དབུས་ལུགས་མཐོ་རིམ་མི་སྣའི་ན་བཟའ་དང་སྐུ་རྒྱན་བཅས་ཕུལ་བར་ཡབ་ཆེན་དང་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་གཉིས་ནས་དགྱེས་མཉེས་ཀྱིས་བཞེས་ཀྱང་ཡུམ་གྱིས་དང་ལེན་མ་མཛད་པ་ལ། རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེས་ཐད་ཀར་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོར་ལྷ་ལྕམ་ཚོའི་མགོ་རྒྱན་སྤྲ་ཕྲུག་གི་ཐད་ལ་དགོངས་ཚུལ་ཅི་ཡོད་ཀྱི་བཀའ་འདྲི་ཡང་མཛད། ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ལ། རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེས་དབུས་དང་སྐད་ཀྱི་མི་གཤིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསུངས་ཤིང་། འབྱུང་འགྱུར་གནད་དོན་དུ་མར་ངེས་པར་དུ་གཟབ་ནན་དང་དོགས་ཟོན་གནང་དགོས་པའི་ཚུལ་ཡང་གསུངས། དེ་ལ་<<ངའི་བུ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ།-ཨ་མ་ཞིག་གི་བྱུང་བ་>> ཞེས་པའི་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོའི་སྐུ

ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་ལས།

རྒྱལ་ཚབ་ཏཱ་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེས། ཨ་མདོ་བ་ནི་གཡོ་ཟོལ་མེད་ཅིང་དྲང་ཚུགས་ལྡན་ལ། སེམས་སུ་ཅི་ཡོད་ཕྱིར་མངོན་པ་དང་ཁྲོ་སྐྱེན་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་། ཁོང་ཚོའི་ཁོང་ཁྲོ་ནི་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་སླ་བ་ལྟར་ཡལ་སླ་བ་ཞིག་ཀྱང་རེད། ལྷས་བ་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། དེ་ཙམ་གྱི་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་མིན་ཞེས་ང་ལ་ཉེན་བརྡ་གནང་། ཡང་ཁོང་གིས། རྗེས་སོར་ངེད་ཅག་ལྷ་སའི་ཁུལ་དུ་མི་སྣ་འདྲ་མིན་ལ་ཐུག་ངེས་ཤིང་། དེ་དག་ལས་འགའ་ཞིག་ནི་བཙོས་མ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་རྒྱུད་བཟང་ཞིང་དྲང་ཚུགས་ལྡན་ཡང་། གཞན་དག་གིས་གནོད་འཚེ་བྱེད་ངེས་ཞེས་གསུངས། གཞུང་ཞབས་དག་ནི་སྤྲོ་ལབ་ལ་སྦྱོང་གོམས་ཟབ། ཕྱི་ཚུལ་དུ་གཤིས་འཇམ་གྱི་རྣམ་འགྱུར་ལྡན། དེ་ལྟ་ནའང་། ནང་གི་ཚོར་བ་ནི་ནམ་ཡང་རྟོགས་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གཞུང་ཞབས་ཚོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཉེན་བརྡ་ཞིག་ཀྱང་གནང་། དེ་ནས་ཀྱང་། ཟ་མ་ཅི་ཞིག་ཟ་མིན་ལ་གཟབ་ནན་བྱེད་དགོས། སྦྲུར་དུག་ལ་འཛེམ་པའི་སླད་དུ་རང་གི་ཐབ་ཚང་དུ་གཡོས་སྦྱོར་མ་བྱས་པའི་ཟ་མའི་རིགས་གཏན་ནས་ཟ་མི་རུང་ཞེས་ཉེན་བརྡ་གནང་བྱུང་།

ཞེས་གསལ།

དེ་ལྟར་ཏཱ་སྒྲིང་དགོན་པར་ཉིན་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་ཏེ་འབྲོམ་ཐོད་དུ་ཆིབས་ཐེབས་གནང་། དེ་གར་མཚན་ཞབས་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་གཞུང་འབྲེལ་ཐེབས་བསུ་བས་མཇལ་ཕྱག་ཞུས། དེ་ལ་<<རང་སྒྲོང་མ་བཙོས་ལྷུག་པར་བཀོད་པའི་བདེན་གཏམ་>>ལས། "མཆོད་དཔོན་མཁན་པོའི་སྐུ་རྒྱབ་ཏུ་༄རྒྱལ་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་ཐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་གཟིམ་ཚུང་ལྷ་མོ་གསུང་འབྱོན་མའི་སྐུ་ཐང་བསྣམས་འདུག་པ་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་གཟིགས་འཕྲལ་གཞན་གྱིས་རྒྱུས་མངའ་ཞུ་མི་གང་ཡང་མེད་རུང་། དེ་མ་ཐག་ཐང་སྐམ་ཞལ་འབྱེད་ཀྱིས་མ་བུ་འཕྲད་པ་ལྟ་བུའི་དགྱེས་ཚོར་ཆེན་པོ་གནང་ཞིང་།" ཞེས་གསལ། དེ་ནས་རི་རྒྱ་བསམ་གཏན་གླིང་རི་ཁྲོད་དུ་

ཕེབས་བསྒྲུ་བ་རྣམས་ལ་མཇལ་ཁ་གནང་ཞིང་རིམ་གྱིས་སྣང་སྟོད་འདོད་རྒྱ་ཐང་དུ་ཕེབས། འདོད་རྒྱ་ཐང་དུ་གཞུང་འབྲེལ་ཕེབས་བསྒྲུ་རྒྱས་པ་ཞུས། དེ་གར་རང་གཞུང་དཔོན་རིགས་དྲག་ཞན་བར་མ་ཙི་རིགས་དང་། གདན་ས་གསུམ་དང་རྒྱུད་གྲྭ་རྣམ་གཉིས་སོགས་ཆོས་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་མཁན་དབུ་ལས། སྔེར་ཁག །ཕྱི་རྒྱལ་སྐུ་ཚབ་སོགས་སྐྱེ་བོ་དྲག་ཞན་བར་མ་རྣམས་དང་བཞུགས་གྱུར་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་སོགས་ནམ་མཁའི་སྐར་ཚོགས་ས་ལ་བབས་པ་ལྟ་བུའི་དབུས་སུ་རྒྱལ་ཚབ་དང་སྲིད་བློན་ནས་མཇལ་རྟེན་གསུམ་འདེགས་འབུལ་དང་དམངས་ལ་མཇལ་ཁ་སོགས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་དགྱེས་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་སྲུར་ཉིན་གཉིས་ཙམ་བཞུགས་ཞག་གནང་། ཡོངས་འཛིན་གླིང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་ལས། ༧གོང་ས་མཆོག་གིས། “ཁོ་བོ་ཐོག་མར་མདོ་སྨད་ཨ་མདོ་ནས་ལྷ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་འབྱོར་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་(ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་)བྲག་ཡེར་པར་དགེ་འདུན་རྣམས་དང་ལྷན་གཅིག་ཏུ་དབྱར་ཕྱི་མ་ཞལ་བཞེས་མཛད་སྐབས་ཀྱང་། གཞུང་ཞབས་ཡོངས་རྫོགས་དང་མཁན་པོ་ཁྲི་གདན་ཟུར་སོགས་དང་ཆབས་ཅིག་འདོད་རྒྱ་ཐང་དུ་ཕེབས་པར་གཟིམ་གྱུར་རྨ་བྱ་ཆེན་མོར་ཆེ་རབས་ནས་ལས་སློན་གྱིས་འབྲེལ་བའི་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ན་དོན་ཡོད་པའི་ཞལ་དཀྱིལ་མངོན་སུམ་དུ་མཇལ་བའི་དགའ་སྟོན་ཐོག་མར་སྤྱངས།” ཞེས་བཀའ་སྩལ། ལྷ་ཀླུ་ཆེ་དབང་རྡོ་རྗེས།

ཕེབས་བསྒྲུ་གསུམ་པ་སྣང་སྟོད་འདོད་རྒྱ་ཐང་དུ་ཕེབས་སྒྲིག་ཞུས་པ་དེར། དབུས་སུ་གུར་སེར་པོ་རྨ་བྱ་ཆེན་མོ་ཕུབ་པའི་མཐའ་བསྐོར་དུ་བཀའ་བློན་ཚོའི་དབུ་གུར་ལྷིང་གུར་ཆེ་བ་རེ། དེའི་མཐའ་བསྐོར་དུ་ཛ་ཐའི་དང་རིམ་བཞི་ཡན་གྱི་དབུ་གུར་ལྷིང་གུར་ཏྲ་གཟུགས་མ། དེའི་མཐའ་བསྐོར་དུ་ཁྱིངས་རྣམས་རྒྱ་གུར་ཏྲ་གཟུགས་མ་ཕུབ་པ་བཅས་སྐར་ཚོགས་ས་ལ་འཕོས་འདྲའི་སྣང་

སྒྲིགས་ཞུས་འདུག་པ་དེར། མཛད་ཆེན་གཟབ་རྒྱས་དང་འབྲེལ་ཉིན་ཞག་གཉིས་རིང་ཚང་མ་དེར་བཞུགས། དེ་ནས་ལྷ་ལྡན་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་བསྐྱང་ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོ་དབུ་གུར་རྨ་བྱ་ཆེན་མོ་སྣར་ཡང་མཛད་ཆེན་བསྐྱངས་རྗེས། སྔར་ལམ་ཆིབས་བསྒྱུར་རྒྱས་པའི་མཛད་སྒོལ་ལྟར་ལག་སྟོད་པས་སྲིད་པ་ཧོ་བསྒྲིངས་ཏེ་ཆིབས་གྲལ་གྱི་སྔོན་ལ་སྔེ་ཁྲིད་པ་དང་བཅས་དེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་རྟ་དང་ཁག་དང་། རྩེ་དྲུང་རྣམས་སོགས་ཆིབས་གྲལ་བརྗིད་ཆགས་ཀྱི་དབུས་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཞབས་བྲམས་ནང་བྱོན་པའི་ཕྱོགས་བཞིར་བཀའ་བློན་བཞི་དང་། སྐུ་རྒྱབ་ཏུ་སྲིད་སྐྱོང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཡོད་དྲུང་རྣམས་བཅས་ཀྱི་ཆིབས་བསྟར་བསྒྲིགས་ཤིང་། ཞབས་ལམ་གཡས་གཡོན་དུ་གྲྭ་པ་གཞིས་དམངས་དང་། སྟག་སེང་ཁྱུང་འབྲུག །རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་སོགས་ཀྱི་འཁྲབ་འབྲུལ། ལྷ་སའི་མང་ཚོགས་རྣམས་དགའ་སྤྲོའི་རྣམ་པ་རབ་ཏུ་རྒྱས་དང་གཟབ་འཚོར་སྤྲས་ཤིང་། གང་སར་སྐུ་བསང་འབུལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་བསུ་གཟབ་རྒྱས་དང་། ཆིབས་བསྒྱུར་གྱི་སྔོན་དུ་གར་པ་བས་བརྡ་མ་བརྡུང་བཞིན་པར་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་བསྐྱངས་ཉིད་མཛད་སྒོ་ཚུགས། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་གཞུང་ཞབས་དཔོན་རིགས་ཚང་མས་རང་རང་གི་གོ་བབ་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མཇལ་དར་འབུལ་བ་སོགས་གྲ་རྟེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བྱུང་སོང་།[32]

ཞེས་བྲིས།

ས་ཡོས་ཟླ་བ་ ༤ ཚེས་ ༢༥ སྤྱི་ལོ་ 1939 ཟླ་བ་ 10 ཚེས་ 8 ཉིན་འདོད་རྒྱ་ཐང་ནས་སྤུ་མཐུད་ལྷ་ལྡན་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར། དེ་ལ་དབུས་འགྱུར་ལྷ་ལྡན་ཞིང་གི་སྐྱེ་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱིས་ཞབས་ལམ་ཀུན་ཏུ་དགའ་དང་སྤྲོ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཞབས་བསུ་རྒྱས་པ་བློར་མི་ཤོང་བ་ཞུས། ༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

ལྷ་སར་ཡོད་པའི་སེར་སྐྱ་པོ་མོ་རྒན་བྱིས་བར་གསུམ་ཡོངས་རྫོགས་ནས་གྱོན་ཆས་ལེགས་

32 བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རིག་གནས་དཔྱད་གཞིའི་རྒྱུ་ཆ་བདམས་བསྒྲིགས་དེབ་ཕྲེང་བཅུ་དྲུག་པ་ལས་བྲངས།

ཤོས་ཀྱི་གཟབ་མཆོར་སྤྲས་ཏེ་དགའ་བསུ་དང་། གུས་འདུད་ཞུ་བར་བསླེབས་འདུག །མི་དེ་ཚོས། ད་སྐྱིད་པའི་ཉི་མ་ཤར་སོང་ཞེས་སྐད་ཀྲུག་པ་མཐོང་བྱུང་། ང་རང་ནི་རྨི་ལམ་རྨིས་པ་ལྟར་གླིང་ག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ནང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་པའི་མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་བཞད་ཅིང་། ལྷགས་རླུང་བསིལ་བསིལ་གྱི་དྲི་དད་བཟང་པོ་འཐུལ་བ་དང་། མདུན་ན་རྨ་བྱའི་གར་སྟབས་བསྒྱུར་བ་ལྟ་བུའི་ཟང་ཟིང་འདུ་ལོང་ཆེན་པོ་འདུག །རང་དབང་བདེ་སྐྱིད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་གླུ་དབྱངས་དང་། རོལ་ཆའི་སྒྲས་ནམ་མཁའ་ཡོངས་སུ་གང་སྟེ་ལྟ་སར་འགྲོར་ཟིན་དུས་ཀྱང་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ཡལ་མི་འདུག །

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

ལྷ་ལྡན་གསུང་ཆོས་ར་བར་ཕེབས་འབྱོར་སྐབས་སུ་གཞུང་བསྟེན་དགྲ་ལྷའི་གཙོ་བོ་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཕེབས་བྱམས་ཀྱི་དྲུང་དུ་གུས་ཕྱག་སྟོན་སོང་གིས་དབུ་རྨོག་ལྷོག་དང་བཅས་སྐུ་སྟོད་ཕེབས་བྱམས་ཀྱི་སྒོའི་ནང་དུ་འཛུལ་ཏེ་མཇལ་དར་ཕུལ་བར། ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་འཚེར་སྣང་དང་ཐུགས་དོགས་སོགས་སྤྱ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་མཇལ་དར་ཕྱིར་ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོའི་མགུལ་དུ་བསྐོན་པར་མཛད། དེ་ནས་ཀྱང་ཆོས་སྐྱོང་གིས་ཕེབས་བྱམས་ལ་འཛུས་ཏེ་ཡུད་ཙམ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་སོགས་ངོ་མཚར་བ་མང་དུ་བྱུང་བ་ཉེ་འཁྲིས་སུ་ཡོད་པ་ཀུན་གྱིས་དངོས་སུ་མཇལ། དེ་ལ་<<རང་སྒྲོང་མ་བཙོས་ལྷུག་པར་བཀོད་པའི་བདེན་གཏམ་>>ལས།

ཕེབས་ལམ་དུ་ཆོས་སྐྱོང་ཁག་དང་། སྟག་སེང་ཁྱུང་འབྲུག་གི་གསོབ། འབྲོང་རྟེད་སོགས་ཟང་ཟིང་སྣ་ཚོགས་སྤྲི་དང་། ལྷག་པར་ལྷ་ལྡན་གསུང་ཆོས་ར་བར་གཞུང་བསྟེན་དགྲ་ལྷའི་གཙོ་བོ་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་རྟེན་གཞིར་ཕེབ་བརྒྱམས་ཀྱིས་ཕེབས་བསུའི་མཇལ་དར་འབུལ་

བཞེས་བསྐྱངས་དགོས་ལ་བརྟེན། དེ་རིགས་སྒོན་ཆད་གཟིགས་སྐྱོང་མེད་པའི་ཟང་ཟིང་བཟོད་ཉམས་ཆེ་བ་ཡོད་གཤིས། སྐུ་ན་ཕྲ་རྒྱེན་འཛིགས་ཞུམ་མཛད་མི་ཡོང་ངམ་ཞེས་ང་ཚོ་གདན་ཞུ་ངོ་ལས་རྣམས་བཀའ་མོལ་སྔོན་བྱུང་དེ་ལྟར་ཡང་། ''' འཛིགས་ཞུམ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་སྤྱར་འདྲིས་ཀྱི་ངོ་ཤེས་འཕྲད་པ་ལྟ་བུའི་དགྱེས་ཉམས་དང་བཅས་མཛལ་དར་ཚོས་སྐྱོང་གི་མགུལ་དུ་རང་སློག་སྩལ།

ཅེས་དང་། དབྱིན་གཞུང་འཐུས་སྦྱི་བློན་ཆེན་སྐུ་ཞབས་ Basil Gould ཞེས་པས་ <<ལྷོར་བཅས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་༸གོང་ས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཚུལ་དང་། གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་སོགས་མདོ་ཙམ་བཀོད་པ།>> ཞེས་པ་ལས།

ལྷ་སའི་ཕེབས་ལམ་དུ་ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་གཉིས་ནས་ཕེབས་བསུ་ཞུས། དེ་ལ་ཉེ་འཁྲིས་ཀྱི་རྟ་རྣམས་འཛིགས་སྣང་གིས་འུར་འཛོགས་བྱས་པར་མི་རྣམས་ཡ་མཚན་མ་སྐྱེས་ཀྱང་། བྱིས་པ་ཆུང་ངུ་དེས་འཛིགས་ཞུམ་དང་འཆེར་སྣང་སོགས་གཏན་ནས་མ་བྱས་པ་མཐོང་བས་ཀུན་ཏ་ལས་པར་གྱུར། ཆོས་སྐྱོང་སྐུ་ཕེབས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་སྤྱར་མཐོང་སྐྱོང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། མི་རྣམས་གང་ལ་ཏ་ལས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཤེས་ངེས་ཡིན། དེ་ནས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དབྱར་བཞུགས་ཕོ་བྲང་ནོར་བུ་གླིང་ཀའི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས།

ཞེས་དང་། <<གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ།—མིའི་རྣམ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ།>> ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་རྩོམ་པ་པོས་སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར། ༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས།

ཕལ་ཆེར་ཁྱེད་ཅག་ལ་(སྐྱེ་འཆི་ཞེས་པ་)རྒྱུན་ཆད་ཅ་བྲལ་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་སྣང་བ་དེ་ངོས་རང་ལ་མཚོན་ན་སྔ་ཕྱིའི་རྒྱུན་ཙམ་ཞིག་ལས་གཞན་དུ་མི་སྣང་། གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཕྲའམ་ཆུང་ཅག་མང་པོ་ཞིག་སྤྱར་མཐོང་མ་སྐྱོང་བའི་གསར་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིའི་ཆ་ནས་བཤད་ན།

ངོས་ཀྱི་ཉེ་འཁྲིས་སུ་བྱུང་བའི་བྱེད་སྒོ་རྣམས་ལ་རྣམ་འགྱུར་ཁྱད་པར་བ་གང་ཡང་མ་བསྟན། དེ་ནི་སྐབས་དེའི་ཉེ་འཁྲིས་ཀྱི་མི་དང་དངོས་པོ། ཁོར་ཡུག་སོགས་ལ་སྤྱར་ནས་རྒྱུས་མངའ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཚོར་སྣང་བྱུང་བའི་སྟབས་ཀྱིས་རེད། སྐབས་དེར་ངོས་ལ་ཚོར་སྣང་གང་བྱུང་བ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ལ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། ཚོར་སྣང་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་སྲིད། གནས་ཚུལ་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཕེབས་པ་དེ་དཔེ་མཚོན་གཅིག་རེད། ངོས་ཀྱིས་གང་མཐོང་བ་དེ་ཁྲིས་པར་འཛིགས་སྣང་སློང་བ་ཞིག་ཡིན་ངེས་ཀྱང་། ངོས་རང་ལ་མཚོན་ན་ཡ་མཚན་དགོས་པ་ཞིག་མིན། དེ་ནི་ངོས་ཀྱིས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་རྒྱུན་དུ་མཐོང་མྱོང་བ་ཞིག་རེད།

ཅེས་བཀའ་གནང་།

གཞན་ཡང་<<རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་བཅར་འདྲི་>> ཞེས་པའི་དཔྱིན་དེབ་ལས་༧གོང་ས་མཆོག་གིས། "ངོས་རང་ལྷ་སར་ཐོག་མར་འབྱོར་སྐབས། ལམ་བར་དུ་གནས་ཚུལ་སྐུ་རྟེན་དང་། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་གསལ་གླིང་གི་དགེ་བཤེས་བགྲེས་པོ་ཀུན་གྱིས་བཀུར་ཞིང་རྟོགས་པ་མཐོན་པོར་ཕེབས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་གཉིས་ཕེབས་ཏེ། སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྤྲུལ་འཁྲུལ་མེད་ཡིན་མིན་གྱི་བརྟག་དཔྱད་ནན་ཏན་དུ་གནང་། དགེ་བཤེས་ལགས་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་ཐད་ཐུགས་ཁྲལ་ཆེན་པོ་གནང་ཞིང་ཡང་སྲིད་བདམས་ནོར་ཤོར་ན་ཉེན་ཚབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་དགོངས་ཏེ། ངོས་རང་མཇལ་བཅར་བ་རྣམས་དང་ཆབས་ཅིག་གྱུར་གྱི་ནང་དུ་ཡོད་སྐབས་ཤིག་ཁོང་ཕེབས། དེ་ནས་ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་མེད་འཚོལ་རྙེད་བྱུང་ཡོད་པའི་ངེས་པ་རྙེད་པ་རེད།" ཅེས་དང་། ཡང་། <<བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུད་བ།>> ཞེས་པའི་དཔྱིན་དེབ་ལས་༧གོང་ས་མཆོག་ནས།

ངོས་ཀྱིས་བཀའ་ཆོས་ཞུ་སྐྱོང་སའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཏྲན་ཉི་མ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད། ༧གོང་

ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་སྙུ་དན་ལས་འདས་རྗེས་ལོ་དུ་མའི་རིང་ཡང་སྲིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཅི་ཡང་གོ་རྒྱུ་མེད་པས། རྒན་ཉི་མ་ལགས་ཐུགས་བློ་མི་བདེ་བར་གྱུར་ཡོད། དེ་ནས་ངོས་རང་ལྷ་སར་འབྱོར་སྐབས། ཁོང་ཆེད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཕེབས་བསུའི་མཛད་སྒོ་ཁག་ལ་བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་ཏུ་གནང་རྗེས་ཐུགས་བདེ་བག་ཕེབས་ཀྱི་དངང་ནས་ཕྱིར་འབྲས་སྤྱུངས་སུ་ཕེབས། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྒན་ཉི་མ་མཆོག་དང་། ཁོང་ལྟ་བུའི་གཞུང་ཞབས་ཚོས་མཛད་སྒོ་སྤྱི་ཕྱིའི་སྐབས་སུ་གཟིགས་པའི་བྱིས་པ་ཆུང་ཆུང་དེའི་སྤྱོད་ལམ་དང་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་ཚུལ་སོགས་ནི་ཅུང་ཟད་ཡ་མཚན་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ནི་མི་རྒན་པ་ཚོར་ཡང་སྐྲག་སྣང་སློང་བའི་གནས་སྟངས(གནས་ཚུང་སོགས་སྤྲུན་འདྲེན)དེ་ལྟ་བུ་ལ་བུ་ཆུང་དེས་སྐྲག་སྣང་ངམ། ཡ་མཚན་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཅི་ཡང་མ་བསྟན་པ་དེ་རེད། རྒན་ཉི་མ་ལགས་ཀྱིས་ཕྱིས་སུ། གནས་སྟངས་དེ་དག་གཟིགས་པའི་རྗེས་སུ། ངོ། བྱིས་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྤྲུལ་འཁྲུལ་མེད་དེ་ཡིན་ཞིང་། ད་ནི་བན་རྒན་ང་སྐྱིད་པོ་བྱུས་ནས་ཤི་ཆོག་ཨང་སྙམ་པ་ཞིག་བྱུང་ཞེས་ངོས་རང་ལ་དངོས་སུ་གསུངས། འདི་དག་ནི་ངེས་གཏན་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་རེད། ངོས་རང་ལོ་ལྔ་ནས་དྲུག་ཙམ་ལ་སོན་སྐབས་ངོས་ཀྱི་སེམས་སུ། ངོས་རང་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཆོག་པའི་ཚོར་སྣང་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་རྒྱང་བཞུད་གྲུབ་ལ་ཉེ་བ་ན། ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་ཤིང་རྟེན་མཇལ་ཁྲུས་གསོལ་དང་རབ་གནས་སོགས་གྲུབ་མཐར། རྒྱལ་མཆོག་རང་ཉིད་ཀྱི་དབྱར་བཞུགས་ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་པོ་བྲང་གི་གཟིམ་ཚུང་ཉི་འོད་འཇོད་རྒྱ་འཕྲིལ་བར་མི་འཛིགས་སེང་རྒེས་བརྟེགས་པའི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་སྐྱུ་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ལྟོས་པའི་ཞབས་ཟུང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རི་མོ་ཐོག་མར་བཀོད། དེ་ལ་རྒྱལ་ཚབ་དང་སྲིད་བཀའ་གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ། ཆོས་སྡེ་ཁག་གི་མཁན་བླ་ལས་སྣེ་བླ་སྤྱུལ་སོགས་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་སྐུ་ཚབ་སོགས་ཀྱིས

མཛལ་ཕྱག་དང་། བོད་གཞུང་ནས་དགེས་སྟོན་ན྄ན་མེད་པ་ཞུས། དེ་ལ་<<བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས།>> ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ལས། “ཁོང་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་གནས་ཐོག་སྤྱི་ལོ་ 1939 ཟླ་ 10 ཚེས་ 8 ཉིན་ལྷ་སར་ཆིབས་ཞབས་བཀོད། ལོ་ལྔ་ཙམ་དུ་ཡང་མ་སོན་པའི་བྱིས་པ་དེས་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཞི་དུལ་བག་ཡོད་དང་གདེངས་སྤོབས། གཞན་ཡིད་འགུག་པའི་མཛད་སྤྱོད་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་མ་ཐག་ཁོང་གི་ཆབ་འབངས་ཚོའི་དད་གུས་དབང་མེད་དུ་ཕྱོགས་སོང་།” ཞེས་དང་། ཡང་<<ལྷར་བཅས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་༧གོང་ས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཚུལ་དང་། གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་སོགས་མདོ་ཙམ་བཀོད་པ།>> ཞེས་པ་ལས། “རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་ལོ་ 1935 ཟླ་བ་ 6 ཚེས་ 6 ཉིན་འབྲུངས་[33]ལ། ཕྱིའི་སྐུ་གཟུགས་དང་ནང་གི་ཐུགས་རིག་རྒྱས་པའི་བབ་ལ་བརྟགས་ན་མ་མཐར་ཡང་དགུང་གྲངས་དངོས་ལས་ལོ་གཅིག་ཙམ་གྱིས་བགྲེས་པའི་རྣམ་པ་མངོན།” ཞེས་གསལ་ལ། དེ་ནི་དགུང་ན་གཞོན་ནུའི་སྐབས་ནས་གཞན་ཕན་གྱི་ཐུགས་གཤིས་དང་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རང་ཆས་སུ་མངའ་ཞིང་། ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་གསན་བསམ་ཀུན་གནད་དུ་སྨིན་པ། ལུགས་གཉིས་ཀྱི་འགན་དབང་བདག་གིར་བཞེས་ནས་གང་དང་ཅི་ལ་ཡང་བག་ཚ་བ་དང་ཐུགས་ཞུམ་པ་སོགས་སྤྱུ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་སུས་ཀྱང་མི་ནུས་པའི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་ནུས་པོ་ཆེ་བར་མ་ཆད་པར་བསྐྱངས་དང་སྐྱོང་བ་སོགས་ལས་ཀྱང་དཔག་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན།

33 གོང་གི་ཞབས་མཆན་ 12 པར་གཟིགས།

འབྲིངས་ཡུལ་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་ནས་ལྷ་ལྡན་དུ་མ་འབྱོར་བར་ཟླ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་དང་གཅེན་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་གཉིས་ཕེབས་བྲམས་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཤིང་། ཕེབས་ལམ་དུ་ལན་རེར་ཁྲི་ཝུ་གཉིས་ཞལ་ཙོད་དང་སྐབས་རེར་ཕྱག་འཛིང་ཤོར་བས་ཡུམ་གྱིས་ལན་མང་འདུམ་སྒྲིག་གནང་དགོས་བྱུང་བ་དང་། མཚམས་རེར་ཀེ་ཝུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེས་ཁྲི་ཝུ་གཉིས་དང་ལྷན་དུ་བཞུགས་ཏེ་སྐུ་རྩེད་སྣ་ཚོགས་ཞུས་ཤིང་ཕྲུ་གུ་དགའ་བའི་མཚར་སྒྲུང་གསུངས་པ་སོགས་མཛད་པར་མ་ཟད། ཁྲི་ཝུ་གཉིས་དབུ་སྐོར་བའི་སླད་ཀ་ཁ་སློབ་པ་སོགས་ཀྱང་མཛད། དེ་ལ་༄གོང་ས་མཆོག་ནས་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་།>> ཞེས་པའི་རང་རྣམ་དབྱིན་དེབ་ལས།

འགྲུལ་ལམ་ཐལ་ཆེ་བར་ངོས་རང་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་དང་ལྷན་དུ་འགྲོགས་བྲམས་སུ་བསྡད། ལམ་བར་དུ་ཕྲུ་གུ་སྤྱིའི་སྤྱོད་ཚུལ་ལྟར་དུས་སྐབས་ཐལ་མོ་ཆེར་ངོས་རང་གཉིས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་ལ་སྐྱོན་འཛུགས་དང་། ཁ་ཙོད་བྱས་ཤིང་ལག་འཛིང་ཡང་ཤོར། སྤྱོད་ཚུལ་དེའི་དབང་གིས་དྲེལ་བྲམས་ཁྲར་ཁྲོར་དུ་གྱུར་པ་ན་དེ་མ་ཐག་དྲེལ་བྲམས་པ་ཚོ་ལམ་ཟུར་དུ་བསྡད་དེ་ཨ་མ་ལགས་ལ་སྙན་གསེང་ཞུས། ཨ་མ་ལགས་ཕེབས་ཏེ་དྲེལ་བྲམས་ནང་གཟིགས་པ་ན་རྟག་ཏུ་སྤྲིན་ལམ་དུ་མདོན་པ་ནི་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་དུ་བཞིན་པ་དང་། ངོས་རང་རྗིག་ཉམས་ཀྱིས་སྡོད་པ་དེ་རེད། བློ་བཟང་བསམ་གཏན་ངོས་རང་ལས་ན་ཚོད་རྒན་ན་ཡང་། ངོས་རང་ཁོང་ལས་ཡང་བག་ཚ་མེད་ཅིང་ཅི་བསམ་ཐད་ཀར་སྒྲུབ་མཁན་ཞིག་ཡིན། ངོས་རང་གཉིས་གྲོགས་པོ་ལྷ་བུའི་མཛའ་སེམས་ཟབ་ཀྱང་། ལྷན་དུ་ཞི་འདུམ་གྱིས་གནས་ཐུབ་པ་ཞིག་མིན། དེད་གཉིས་སུ་ཞིག་གིས་ཐོག་མར་རྩོད་རྙོག་བསླངས་ཀྱང་མཐར་ཐམ་ཉེས་འཁྲུར་མཁན་དང་མིག་ཆུ་གཏོང་མཁན་ནི་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་ཉིད་ཡིན་པ་ལས་ངོས་རང་མིན། བློ་བཟང་བསམ་གཏན་ཐུགས་གཤིས་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པོ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། རང་ཉིད་ཀྱི་ནུས་ཤུགས་སྤྱད་དེ་ངོས་རང་ལ་རྒོལ་ལན་ནམ་ཡང་མི་

སྨོད།

ཅེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་མདོ་སྨད་སྟག་མཚེར་ཁུལ་ནས་ལྷ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོར་ཞབས་སེན་བདེ་འཁོད་བྱུང་མཚམས་གཞུང་ས་ནས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེར། དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་གཙོར་གྱུར་གྱི་ཆོས་སྐྱོང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོས་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་གདན་ཞུ་གནང་བ་ལ་རྣམ་དཀར་གྱི་གྲོགས་འཕྲིན་ རླབས་པོ་ཆེ་བསྒྲུབས་པར་དྲིན་གཟོ་གཏང་རག་གི་དགྱེས་སྟོན་མཆོད་པ་འབུལ་གཤོམ་སོགས་ཀྱི་སླད་དུ་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་ཆེད་ཕེབས་དགོས་ངེས་ཀྱི་བཀའ་ཕེབས་པ་ལྟར། བོད་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་༡༢ར་ལ་ཆིབས་ཞབས་དུ་མ་དང་བཅས་རྒྱལ་མེ་ཏོག་ཐང་དུ་ཕེབས། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་ཕྱག་བཏབ་པའི་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་ལེགས་བཤད་སྒྲོག་པའི་དགའ་ཚལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཉིན་བཅུ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་ཤིང་། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རང་གཟུགས་མ་གཅིག་རེ་མ་ཏིར་འབུམ་ཚོགས་དང་འབྲེལ་མཆོད་པའི་སྤྲིན་ཕུང་སྤྲོས་ཏེ། མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་ན་རིམ་གྱི་མཛད་པ་ཡོད་དོ་ཅོག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ལྟ་བུའི་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེ་ལ་མུ་མེད་པར་སྐྱོང་བར་མཐུན་འགྱུར་གྲོགས་དན་དགོས་པའི་འཕྲིན་ལས་གཉེར་དུ་གཏད། དེ་ནས་ཀུང་གནས་དང་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་གཞན་དང་གཞན་དུ་མར་གནས་གཟིགས་དང་རྟེན་མཇལ། དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ལ་མང་ཇ་སྐྱ་འགྱེད་འབུལ་གནང་མཛད་པ་སོགས་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་

པོ་ཆེ་ཉིད་ཐུགས་ལ་བརྣགས་ཏེ་ཐུགས་སྨོན་དང་སྐྱབས་ཞུ་མི་ཟད་པ་མཛད་དེ་ཕྱིར་ལྷ་ལྡན་དུ་ཐེབས།

དེ་ལྟར། ༄གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་དགོངས་པ་ རྫོགས་པ་ལས་འདས་ནས་ཟླ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་ལྷག་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ། རྒྱལ་དབང་རང་ཉིད་སླར་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན། །སྤྲུལ་བའི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང་།། ཞེས་དང་། ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་རྣམས་སུ། །སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་གནས་པར་སྟོན།། ཞེས་དང་། རྒྱན་ལས། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་འདིའི། །ལས་ནི་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འདོད།། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ། སྤྲུལ་བའི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་གནས་དང་དུས་དང་རང་བཞིན་དང་དགོས་པ་སོགས་གང་ལ་དེ་འཚམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་འཁོར་དུ་མ་བསྡུས་པ་རྣམས་སྡུད་པ་དང་། བསྡུས་པ་སྨིན་པ་དང་། སྨིན་པ་གྲོལ་བ་དང་། གྲོལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་མཛད་པ་ཆེན་པོ་དག་བདག་གིར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡུལ་མདོ་ཁམས་སྨད་དུ་བསམ་བཞིན་མིའི་སྲིད་པ་བཟུང་སྟེ་དབུས་འགྱུར་ལྷ་ལྡན་ཞིང་དུ་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར་བའི་མཛད་པ་རྨད་དུ་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་མཛད་དོ། །

ཁྲི་ཙུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ།

དེ་ལ་ཡུལ་མདོ་སྨད་ཀྱི་ས་ཡི་ཐིག་ལེར་གྱུར་པ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཞེས་ལྷ་དང་མིའི་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་སྙན་པའི་གྲགས་པ་རྒྱུན་མི་

ཆད་དུ་འབར་བའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གང་དེ་སྐུ་བལྟམས་པའི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་གདན་ས་ཆེན་པོ་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དང་ཁད་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བའི་སར། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གདུང་འཚོབ་ཁྲི་ཙུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་མངོན་པར་སྐུ་བལྟམས་པའི་ཚེ། བྱིས་པ་གཞན་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པར་སྤྱན་གཅིག་བཙུམས་ཤིང་སྤྱན་གཅིག་གདངས་ཏེ་འབྲུངས་པར། གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མས་སྤྱན་གཉིས་ཀ་གདངས་དགོས་པར་དགོངས་ཏེ། དེ་མ་ཐག་ཐེ་ཚོམ་ཅི་ཡང་མེད་པར་མཐེ་བོང་གིས་སྤྱན་པགས་ཡར་དེད་དེ་བཙན་གྱིས་ཕྱེ་ཡང་སྐྱོན་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་ཞེས་དཔེ་དེབ་དུ་མར་གསལ། གསར་འགོད་པ་ John F. Avedon ཞེས་པས་༸གོང་ས་མཆོག་ལ། སྐུ་ཉིད་ནས་རང་ཉིད་སྐུ་བལྟམས་པའི་གནས་སྐབས་སམ་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་དྲན་ནམ། ཞེས་ཞུས་པར་བཀའ་ལན་དུ།

(མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་)དེ་ད་ལྟ་ཡང་མི་དྲན་ལ། བྱིས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་དྲན་སྤྱོད་མིན་མི་ཤེས། གང་ལྟར། དེ་ལ་ཕྱིའི་རྟགས་མཚན་ཞིག་ཕལ་ཆེར་བྱུང་ཡོད། དེ་ཡང་སྤྱིར་བྱུ་གུ་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ཚེ་མིག་གཉིས་བཙུམས་ཏེ་སྐྱེ་ལ། ངོས་རང་མིག་གདངས་ཏེ་སྐྱེས། འདི་ནི་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་གསལ་པོར་གནས་པའི་རྟགས་མཚན་ཆུང་ངུ་ཞིག་ཡིན་སྲིད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

འདིར་ཐལ་བའི་བློ་ཚོད་ཀྱིས་ཇི་བཞིན་བརྗོད་དཀའ་ཡང་གོ་རྒྱུ་གཞན་ཞིག་ངེས་པར་དུ་ཡོད་སྙམ་ལ། འདི་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་པ་ཞིག་༸གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་མཛད་འདུག་སྟེ། དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གང་དེ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚེ། སྤྱན་གཡས་པ་བཙུམས་ཤིང་གཡོན་པ་ཕྱེ་སྟེ་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་པའི་

ཚུལ་ཞིག་༸གོང་ས་མཆོག་ནས་ལན་དུ་མར་གསུངས་པ་གོ་སྒྲོང་བ་ལྟར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས། <<ལྔ་པ་དྲུག་པར་འཕོས་པའི་གཏམ་རྣ་བའི་བཅུད་ལེན་>>ཞེས་བྱ་བ་ལས།

སྤྱིར་སྐུ་སྔེ་སྐབས་སུ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྐྱིལ་ཀྲུང་དུ་དྲང་པོར་བཞེངས་ཏེ་ཕྱག་གཡོན་མཉམ་བཞག་དང་། གཡས་ཞབས་ཕྱུས་ལ་ས་གནོན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཀབ་ནས་སྤྱན་གྱི་གཟིགས་སྟངས་གཡས་བཅུམས། གཡོན་ཡས་མས་གང་དུ་ཡང་མ་བསྒྲིལ་བར་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཧྲིག་གེར་གཟིགས་པའི་ངོ་མཚར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སྐུའི་བཀོད་པ་བདག་སོགས་ཞམ་རིང་དུ་འཁོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་སྐལ་བཟང་སྒྲིབ་མེད་དུ་མཐོང་སོང་།

ཅེས་གསུངས།

ཡང་མདོ་སྨད་ཅོང་ཁའི་ཁུལ་དུ། ཐྲུ་གུ་རྣམས་སྐྱེས་མ་ཐག་ཤིང་མདངར་ཚུར་སྦྲངས་ཏེ་བླུད་ན། འཚར་ལོངས་འབྱུང་བའི་ཚེ་གཟུགས་གཞི་བདེ་ཐང་ཡོང་བར་ཕན་པའི་ཤོད་སྲོལ་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟར། ཁྲེ་ཙུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་འཁྲུངས་མ་ཐག་གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མས་ཤིང་མདངར་གྱི་ཁུ་བ་ཕྱུལ་བ་མང་དུ་བཞེས་ཤིང་། དེ་ནི། "ངོས་རང་མངལ་དུ་ཏ་ཅང་སྐྱོམ་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡིན་པ་འདྲ།" ཞེས་༸གོང་ས་མཆོག་རང་ཉིད་ནས་རྩེད་མཚར་དང་སྦྲགས་ཏེ་ལན་ཁ་ཡར་གསུངས། "གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ་ནི། ངོས་རང་སྐྱེ་སྐབས། ཨ་མ་ལགས་ལ་སྐྱེ་རོགས་ཞུ་མཁན་དང་། ངོས་རང་ལ་བཟའ་བཏུང་ཐོག་མར་སྟེར་མཁན་དེ་ཡང་ཡིན།" ཞེས་སོགས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

ཁྲེ་ཙུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ནི་འཁྲུངས་པ་ཉིད་ནས་གཅེན་གཅུང་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ཡུམ་གྱིས་གསུངས་ལ། ཡུམ་དང་ལྷན་དུ་འགྲོགས་

ཡུན་རིང་ཤོས་དེ་ཡང་ཁྲེ་ཙུ་འདི་ཉིད་ཡིན། ཁོང་སྐུ་ན་ཏ་ཙང་གྲ་བའི་དུས། ཡུམ་གྱིས་ཕྱག་ལས་ནམ་གནང་ལ་རྒྱབ་ཏུ་བསྟམས། ཞིང་ཁའི་ལས་ཀའི་སྐབས་སུའང་རྒྱབ་ཏུ་བསྟམས་ཤིང་མནལ་དུ་ཡུར་བའི་ཚེ་ཞིང་འགྲམ་དུ་ཉི་གདུགས་འོག་གཟིམས། ཁྲེ་ཙུ་འདི་ཕྲུ་གུ་གཞན་དང་གཏན་ནས་མི་མཚུངས་པ་ཞིག་སྟེ་ཡུམ་གྱིས་ནུ་ཞོ་སྣུན་པའི་སྐབས་བུད་མེད་གཞན་ཉེ་འཁྲིས་སུ་ཡོད་ཚེ་བཤུམས་ཏེ་དང་ལེན་མི་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས་གསུངས། གོམ་བགྲོད་ཐུབ་པ་ནས། ཡུམ་གྱིས་མཛོ་མོའི་འོ་མ་བཞོ་སྐབས། ཉིན་ལྟར་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་གསོལ་ཕོར་བསྟམས་ཏེ་ཡུམ་གྱི་སར་ག་ལེར་འོ་མ་སློང་བར་ཕེབས་ཤིང་ཡུམ་གྱིས་འོ་ཟེ་ཙུ་ལས་འོ་མ་བླུགས་པ་ན་དགའ་སྣང་གིས་བཞེས། རང་ཉིད་ཀྱི་གཟིམ་ཆས་དང་ཞལ་ཕོར་ལ་ཡུམ་མ་གཏོགས་གཞན་སུ་ལའང་ལག་པ་འཆང་དུ་མི་འཇུག །སྐབས་རེར་ཡུམ་གྱིས་ཇོ་ཤེས་དང་ཉེ་འབྲེལ་གྱི་ཁྲིམ་དུ་ཁྲིད་པ་ན་ཡུམ་གྱི་ཞལ་ཕོར་ལས་གཞན་གང་དུའང་བཞེས་པ་གཏན་ནས་མི་གནང་། དུས་རྒྱུན་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྩེད་མོ་རྩེ་རུ་མི་ཕེབས་པར་སྐམ་ཚུགས་ཀྱིས་གཅིག་པུར་འཁྲུངས་གཞིས་སུ་བཞུགས་རྒྱུ་དང་། ཡུམ་དང་ལྷན་དུ་བྲ་སྒོང་ལེན་དུ་ཕེབས་ཤིང་བྲ་ཚང་དམ་བྲ་ཁང་དུ་བཞུགས་ཏེ་བྲ་སྐད་སྒྲོག་རྒྱུར་ཤིན་ཏུ་མཉེས། ཅུང་ཟད་ནར་སོན་པ་ནས་ཡུམ་གྱིས་གཅིག་པུ་བྲ་སྒོང་ལེན་དུ་གཏོང་ཞིང་། ཉིན་ཞིག་ཡུན་རིང་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་པས་ཡུམ་གྱིས་བཙལ་བ་ན་བྲ་ཚང་དུ་བྲ་སྐད་བསྒྲོན་ཏེ་བཞུགས་པ་གཟིགས།

ཁྲེ་ཙུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་སྐུ་ན་ཏ་ཙང་གྲ་བའི་སྐབས་བྱིས་པ་གཞན་དང་མཚུངས་པར་ཁང་ཆུང་དུ་ཡུམ་དང་ལྷན་ཅིག་གཟིམས་ཤིང་། ཅུང་ནར་སོན་པ་ནས་གཅེན་མོ་

ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ་དང་ལྷན་དུ་ཐབ་ཚང་དུ་གཟིམས། དགུང་གྲངས་གཅིག་ཡས་མས་སུ་ཕེབས་པའི་ཚེ་ཉིན་ཞིག་ཡུམ་དང་གཅེན་མོ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲུངས་གཞིས་སུ་གཅིག་བུར་བསྐྱལ་ཏེ་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་ཧ་རྒྱུགས་འགྲན་བསྡུར་ལ་གཟིགས་པར་ཕེབས། ཕྱིར་ཕེབས་སྐབས་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་འདུག་པས་ཐུགས་འཚབ་མི་བཟད་པ་བྱུང་། ཅང་མ་འགོར་བར་ཁྲི་ཚུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ཚ་ཐབ་ཀྱི་ཟུར་ནས་ཞལ་འཛུམ་དམུལ་དམུལ་དང་ཀུ་རེ་རྩེད་མཚར་གྱི་རྣམ་པས་ཡུམ་ལ་གཟིགས་བཞིན་ཕྱིར་མཐོང་། ཡུམ་གྱི་ཐུགས་འཚབ་ཡོངས་སུ་ཞི། ཁྲི་ཚུ་འདི་སྐུ་ན་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་མོའི་སྐབས་ནས་ཀུ་རེ་རྩེད་མཚར་གནང་རྒྱུར་མཉེས་ཤིང་སྤྱང་གྲུང་འཛོམས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ཡུམ་གྱིས་གསུངས།

ཁྲི་ཚུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་སྐུ་རྩེད་གནང་རྒྱུར་ཤིན་ཏུ་མཉེས་པས། ཞོགས་པ་ཞིག་འབྲུངས་གཞིས་ཀྱི་རྒྱུན་སྲོལ་ལྟར་ཡབ་ཡུམ་ལྷན་རྒྱས་ཀྱིས་མཆོད་ཁང་དུ་ཞལ་འདོན་གནང་སྐབས། ཀུ་རེ་རྩེད་མཚར་གྱིས་ཡབ་ཀྱི་སྨྲ་ར་འཐེན་པས་ཡབ་ཆེན་སྐུ་རླུང་བཞེངས་ཏེ་ཕྱག་འབེབས་ཞུགས་ཆེར་གནང་བ་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་པར་བཞུགས་སྐབས་དགོང་དྲོ་ཞིག་ལ་རྩེད་མོའི་ཁྲིད་ཨ་ཁུའི་(ཡབ་ཀྱི་སྐུ་མཆེད།)ཞལ་འདོན་དཔེ་ཆའི་ཤོག་ལྷེ་དུ་མ་གང་སར་གཏོར་བས་ཨ་ཁུས་ཁོང་ཁྲོ་ཆེན་པོའི་ངང་ཐལ་ལྕག་ཤུགས་ཆེར་གཞུས་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཡོད།

གཞན་ཡང་། ཁྲི་ཚུ་འདི་རྟག་ཏུ་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་གྲལ་མགོའི་ཅོག་ཙེའི་འགྲམ་དུ་བཞུགས་རྒྱུ་དང་། སྐབས་རེར་འགྲུལ་བཞུད་རིང་མོ་གནང་བའི་ཐོལ་གྱིས་རང་གི་དངོས་སྤྱོད་ཚང་དུ་རྣམས་སྟོད་དུ་བཙུག་སྟེ་“ལྷ་སར་འགྲོ་”ཞེས་གསུངས་ལ། ཉིན་

ཞིག་ཡབ་ཡུམ་སོགས་ལ་ཁོང་ནམ་མཁའམ་ལྷ་ཡུལ་ནས་འོངས་པ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་གསུངས། མཚམས་རེར་ས་ངོས་སུ་ཁང་པ་ཏ་ཙང་ཆེ་ལ་སྤར་གཟིགས་མ་མྱོང་བ་ཞིག་ཐྲིས་ཏེ་ཡུམ་ལ། འབྱུང་འགྱུར་དེད་ཅག་ཁང་པ་འདི་དག་ཏུ་སྡོད་དགོས་ཞེས་དང་། ཡུམ་གྱི་བལ་གོས་རྒྱབ་མོ་དག་ལ་ཕྱག་འཚང་སྟེ་འདི་དག་མི་ལེགས་ཞེས་པར་གཡུགས་ཏེ་མི་འགྱུང་བར་ཕྱུ་པ་འཇམ་མཉེན་ཅན་དག་གྱོན་ངེས་ཞེས་ཀྱང་གསུང་མྱོང་། གཞན་ཡང་། སྐབས་དུ་མར་སྐྱེའུ་ཁྱུང་ཕྲེ་ནས་ཧུར་ཞོན་པ་ལྟར་གནང་སྟེ་ལྷ་སར་ཕེབས་པའི་རྣམ་པ་ཡང་སྟོན་ལ། ཡང་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ། ཁོང་ལྷ་ས་ནས་ཕེབས་པ་ཡིན། ཞེས་ཀྱང་གསུངས། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་<<ངོས་ཀྱི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་རང་རྣམ། >> ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ལས།

ཨ་མ་ལགས་ཀྱིས་ངོས་རང་ལོ་གཅིག་དང་གཉིས་ལ་སོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གསུངས་པར། ངོས་རང་ལོ་ན་ཏ་ཙང་ཆུང་བའི་སྐབས་སུ། ང་དབུས་ནས་འོངས་ལ་ཕྱིར་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། ཁྱེད་ཅག་ཀྱང་འཁྲིད་ངེས་ཞེས་ཡང་ཡང་བཤད་པ་ལ་ཨ་མ་ལགས་ཏ་ལས་པར་གྱུར། ངོས་རང་དགའ་ཤོས་ཀྱི་རྩེད་མོ་ནི། དངོས་སྤྱད་ཆུང་བ་རྣམས་སྣོད་དུ་བསྡུ་གསོག་བརྒྱབས་ཏེ། ད་ང་འགྲོ་གི་ཡིན། ཞེས་ཀུ་རེ་རྩེ་རྒྱུ་དེ་རེད། ངོས་ཀྱི་སྤུན་མཆེད་དག་གིས་དེ་ནི་ཟླ་གྲུའི་རྩེད་མོ་ཙམ་དུ་བསམས་ཏེ་དོ་སྣང་མ་བྱས།

ཞེས་གསུངས།

ཡང་༧གོང་ས་མཆོག་ནས། "ངོས་ནས་སྔོན་བྱུང་བྱུང་ཞིག་ཞུས་ན། ངོས་རང་ཆུང་ཆུང་སྐབས་ལྷ་སར་འགྲོ་གི་ཡིན། ཞེས་ཡང་ཡང་བཤད་ཡོད། ངོས་ཀྱིས་དྲན་པར། ང་ཚོའི་ནང་གི་ཁྲམ་པའི་ཕྱི་ལ་སྒྲོམ་སྒྱིར་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ངོས་ཡང་ཡང་ཞོན་ཏེ་ལྷ་སར་འགྲོ་གི་ཡིན་ཤེས་ཤོད་ཀྱིན་ཡོད། ཕྱིས་པ་ལོ་གཉིས་གསུམ་བསམ་བློ་

གང་ཡང་མ་འཁོར་བའི་དུས་ནས་རང་བཞིན་གྱི་བག་ཆགས་ལྷ་བུས་ལྷ་སར་འགྲོ་གི་ཡིན། ལྷ་སར་སྡོད་ས་ཡོད་ཅེས་བཤད་ཡོད་པས། ད་ཆ་ལོ་ན་སོན་ནས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་རྒྱུ་མཚན་མཐོང་བའི་སྐབས་ལ་དེ་བས་ཀྱང་བོད་དང་ལྷ་སར་འགྲོ་བསམ་པ་ཞིག་ལོས་ཡོད།”[34] ཞེས་བཀའ་སྩལ། སྐུའི་གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མའི་སྐུ་ཟླ་ཡབ་གཞིས་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་མཆོག་གིས་<<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ།>> ཞེས་པའི་དེབ་ཕྲེང་དང་པོ་ལས།

ཡང་རྒྱལ་ཡབ་ཀྱི་ཚ་མོ་ཨ་ཅག་བློ་གསལ་ནས་བརྗོད་དོན། ༄རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་ལོ་གཉིས་གསུམ་ཙམ་དུ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱ་མིའི་བུད་མེད་གཟིགས་མ་ཐག་འཛིགས་སྣང་གནང་སྟེ། ལམ་སེང་བྲོས་ཕེབས་ནས་གབ་ཡིབས་གནང་བ་དང་། བོད་པའི་ཕོ་མོ་རྣམས་ལ་ངོ་ཤེས་ལྷ་བུ་མཛད། ལྷག་པར་དགེ་འདུན་པའི་རིགས་ལ་དགྱེས་མཉེས་ཆེན་པོ་གནང་གི་ཡོད། ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་མ་གནང་གོང་རྩེད་རོགས་མང་ཆེ་བ་ཨ་ལྕག་བློ་གསལ་གྱི་གཙུང་མོ་དགའ་བ་གཡང་སྒྲོན་ཡིན་ཞིང་། སྐུ་རྩེད་གནང་སྐབས་ཞལ་ནས་མི་སུ་ཞིག་གིས་མི་ཤེས་པའི་ཚིག་མང་པོ་གསུང་གི་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཕྱོགས་སུ་ཐོན་ཚུལ་གྱི་སྐུ་རྩེད་གནང་བ་དེ་ལ་ཚང་མས་ཡ་མཚན་ཙམ་ལས་དེ་ཙམ་གྱི་དོ་སྣང་བྱས་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད།

ཅེས་གསུངས།

གཞན་ཡང་། ཡང་སྲིད་རྩད་གཅོད་ཚོགས་མི་རྣམས་ཐེངས་གསུམ་པར་འབྱོངས་གཞིས་སུ་ཕེབས་པའི་དགོང་མོ་དེར། ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ཕོང་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་ཤིང་བཀའ་མོལ་གནང་། སྐབས་དེར་ཚོགས་མི་ཚོས་ཆེད་དུ་དབུས་སྐད་བསྐྱོན་ཏེ་བཀའ་མོལ་ཞུས་པར། ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་དེའི་སྔོན་དུ་དབུས་

34 སྤྱི་ལོ་ 1995 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 19 ཉིན་བོད་གཞུང་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་དང་བཅས་པས་བརྟན་བཞུགས་འབུལ་སྐབས་སྩལ།

སྐད་གསན་སྦྱོང་ཙམ་ཡང་མེད་ཀྱང་དཀའ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པར་དྲི་བ་རེ་རེར་ལན་བསྐྱོན་སོང་ཞེས་རྗེས་སོར་རྩད་གཅོད་ཚོགས་མི་དག་གིས་གསུངས། དེ་ལ་<<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ།>> ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ལས་“གོང་ས་མཆོག་ནས།

ཡང་སྲིད་རྩད་གཅོད་ཚོགས་ཆུང་འགྲོར་སྐབས། ངོས་ཀྱིས་དབུས་སྐད་ཀྱི་ལམ་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་པ་རེད་ཅེས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཟེར་ཡང་དེ་ངོས་ཀྱིས་མི་དྲན། འོན་ཀྱང་ཨ་མ་ལགས་ནས། ངོས་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་རྩད་གཅོད་ཚོགས་མི་རྣམས་ལ་ཨ་མ་ལགས་རང་ཉིད་ཀྱིས་དོན་མི་གོ་བའི་སྐད་ཀྱི་ལམ་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་སོང་ཞེས་གསུང་སྒྲོང་། དེ་ནི་ངོས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་སྐད་དེ་ཡིན་རྒྱུ་རེད།

ཅེས་ཐུགས་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་རྣམ་པ་དང་བཅས་བཞད་མོ་བཞད་ཞོར་བཀའ་སྩལ། ཁྱེའུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ལ་གཞན་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པའི་ཁྱད་ཆོས་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་གམ། འབངས་སྣེ་འཁྲིད་ཀྱི་རང་གཤིས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ལྷན་སྐྱེས་སུ་མངའ་བ་སོགས་སྐབས་དེར་སུ་ལའང་བཤད་དུ་མེད་ཀྱང་། སྐུ་ན་ཧ་ཅང་ཕྲ་རུང་མདུན་དུ་འགྲོར་ཆེ་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡང་ཤོད་རྒྱུ་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སེམས་སུ་འཚེར་སྣང་ངམ་སྐྲག་སྣང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོང་ཞེས་གྲོང་མི་འགའ་ཡུམ་ལ་ཞུས། དེ་ནི་ཤོད་ཚུལ་ཙམ་ལས་དོན་ལ་སྐུའི་གཟི་བྱིན་ལ་བལྟར་མ་བཟོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཚོར་སྣང་ཙམ་ཡིན་ངེས།

རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོའི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ་བ་ལྟར། ཡུམ་ཆེན་བསོད་ནམས་མཚོ་མོས་ལྷ་སར་འགྲུལ་བཞུད་ཀྱི་གྲ་སྒྲིག་ཕལ་མོ་ཆེ་གྲུབ་མཚམས་གཉེན་ཉེ་ཀུན་ལ་གྱེས་ཕྱག་གནང་སྟེ། སྐུ་འབུམ་དུ་བཞུགས་པའི་ཉིན་ཞིག་དགེ་འདུན་པ་གཉིས་ཕེབས་ཏེ་ཡུམ་ལ། “ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་མིན་པའི་གཏམ་ཞིག་གོ

ཐོས་བྱུང་།" ཞེས་བུ་ཆུང་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ལ་སྟོད་བསྔོ་རྩེད་མཚར་གྱི་སྐད་དུ་སྨྲས་ཏེ་ཕྱིར་ཕེབས་མཚམས། ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་སྤྱན་ཆབ་བསིལ་ཞིང་སྐྲོ་ཉམས་ཆེན་པོས་དབུགས་རིང་བཏང་། ཡུམ་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲིས་པར། བུ་ཆུང་གིས། "ཨ་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པ་དེ་བདེན་པ་མ་རེད། ངོས་རང་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན།" ཞེས་གསུངས། ཡང་ཡུམ་གྱིས་སླར་ཡང་བུ་ཆུང་ལ། "ལྷ་ས་ལ་དེ་འདྲའི་སེམས་ཆགས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡིན་ནམ།" ཞེས་དྲིས་པར། ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས། "ལྷ་སར་ངོས་རང་ལ་ན་བཟའ་སྨུས་ལྡན་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། ན་བཟའ་རྙིང་རལ་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ནམ་ཡང་གོན་མ་སྱོང་"ཞེས་གསུངས། བུ་ཆུང་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ན་བཟའ་རྙིང་རྡུལ་ཅན་མནབ་རྒྱུར་ཐུགས་གཏན་ནས་མི་མཉེས་ཤིང་། ཞབས་ལྷམ་སྙེང་ནག་ཐིག་ལྷ་བུ་ཞིག་ཡོད་ནའང་མི་མནབ་པར་མ་ཟད། སྐབས་རེར་ཆེད་དུ་སྤྱན་ཆབ་ཡུན་རིང་བསིལ་ཏེ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་བཟོ། ཡུམ་གྱིས"ན་བཟའ་གསར་པ་ཉོ་བའི་དངུལ་མེད"ཅེས་གསུངས་པར། བུ་ཆུང་གིས། "ངོས་རང་ནར་སོན་པ་ན་ཨ་མ་ཁྱེད་ལ་དངུལ་གང་འདོད་དུ་སྟེར་ཆོག"ཅེས་ཀྱང་གསུངས།

ཁྱེའུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་མི་རིགས་དང་ཕོ་མོ་རྒན་བྱིས་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་སུ་དང་འཕྲད་ཀྱང་འཚེར་སྣང་དང་འཇིགས་ཞུམ་སོགས་སྤུ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་མཛའ་བརྩེའི་འབྲེལ་འདྲིས་གནང་མཁན་ཞིག་དང་། རྒན་པ་དག་དང་ལྷན་དུ་བཞུགས་སྐབས་ཀྱང་འདུ་མཉམ་གྱི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ལས་ཞུམ་པ་དང་འཛེམ་བག་གཏན་ནས་མི་མཛད། མཛད་སྤྱོད་དེ་སྔེ་མི་འགའ་ཞིག་གི་བློར་མ་ཆུད་པས་ཡུམ་ལ་"བུ་ཆུང་གཅེས་ལད་དུ་བཏང་བ་མི་ལེགས་"ཞེས་ཀྱང་ཞུ་སྱོང་། དེ་ལ་<<གོང་ས་

རྒྱལ་བའི་དབང་པོ།—མིའི་རྣམ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ།>> ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ཏུ་༧གོང་ས་མཆོག་གིས། “ངོས་རང་ལོ་ན་ཆུང་བའི་སྐབས་སུ། འཛིག་རྟེན་འདིར་སྔར་མཐོང་མ་མྱོང་བའི་མི་རྒྱུས་མེད་ཅིག་གཏན་ནས་མེད་པ་ཛི་བཞིན་སུ་དང་ཐད་ཀྱང་རྒྱུས་ཡོད་ངོ་ཤེས་ལྟར་འཛེམ་དོགས་སྤྱི་ཙམ་ཡང་མེད། དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་རང་རྟགས་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་རེད་ཅེས་ཟེར་ཡང་། ངོས་རང་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད།” ཅེས་གསུངས། ཡང་རང་གཤིས་ངན་ཞིང་རྩོད་རྙོག་ལ་དགའ་བའི་མི་སུ་ཞིག་སྐུའི་ཉེ་འཁྲིས་སུ་འཁྱེར་བ་ན་དེ་མ་ཐག་དབྱུག་པ་བཟུང་སྟེ་རྡེག་པ་སོགས་མཛད་ལ། ཁྲིམ་དུ་མགྲོན་པོ་ཚོས་ཐ་མག་འཐེན་པ་གཟིགས་ཚེ་སྐུ་རླུང་དྲག་ཏུ་བཞེངས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་གནང་།[35] ཕྲུ་གུ་རྣམས་རྩེད་མོའི་ཞོར་དུ་འཁྲུག་འཛིང་ཤོར་བ་ན། དེ་མ་ཐག་གཉོམ་ཆུང་ཚོའི་ཕྱོགས་སུ་བཞེངས་ཏེ་ཅི་ནུས་ཀྱིས་རྒྱབ་རོགས་མཛད་ཅིང་། གྲོག་སྦུར་སོགས་སྲོག་ཆགས་ཕྲ་མོ་རྣམས་དང་། བྱ་དང་བྱི་ཝ། ཁྱི་སོགས་དུད་འགྲོའི་རིགས་འཁྲུག་པའི་ཚེ་ཡང་སྲོག་ཆགས་ཉམ་ཆུང་ཚོའི་ཕྱོགས་བཟུང་སྟེ་དེ་དག་སྐྱོབ་པར་མཛད། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་<<གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ།—མིའི་རྣམ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ།>> ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ལས།

ཉམ་ཆུང་དག་གིས་གཞན་གྱི་མནར་གཅོད་མྱོང་བ་མཐོང་སྐབས་ངོས་རང་ལ་མི་བཟོད་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་འོང་ལ། དེ་མ་ཐག་མནར་གཅོད་གཏོང་མཁན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་(ཤོལ་ལན་བྱ་བར་) རྒྱུགས་པའང་དྲན། ངོས་རང་ལ་དགའ་མོས་བྱེད་མཁན་ཚོས། སྤྱོད་ལམ་དེ་དག་ནི་ངོས་ཀྱི་མི་ཚེ་འདི་མཚོན་པའི་རྟགས་མཚན་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་། དེ་ནི་སྐྱེ་བོ་ཡ་རབས་ཀུན་ལ་ཡོད་

35 བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཐ་མ་ཁ་ལ་བཀག་སྡོམ་མཛད་པ་བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་དུ་གསུངས།

འོས་པའི་སྤྱི་ར་བཏང་གི་མིའི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་རེད།

ཅེས་གསུངས།

<<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ་>>ལས་༄གོང་ས་མཆོག་ནས། "བླ་མ་མར་པས་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པར་སྡུག་པོ་གཏོང་གནང་མཛད་པར་བརྟེན། ངོས་རང་ཚུང་ཚུང་སྐབས་སུ། མར་པ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་ཟ་སྐྱོང་།" ཞེས་ཀྱང་གསུངས། དེ་ནི་ངོ་ལྐོག་མེད་ཅིང་སུ་ལ་ཡང་ངོ་སྲུང་མི་མཛད་པའི་ཐུགས་སྟོབས་དང་དམན་ལ་ལྷག་པར་བརྩེ་བའི་ཐུགས་གཤིས་རྨད་དུ་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་རང་ཆས་སུ་མངའ་བའི་དན་རྟགས་ཡིན། སྐྱེས་བུ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གངས་ཅན་ལྗོངས་སུ་བྱོན་པ་ནི། བོད་གཞུང་འབངས་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་པའི་ཕྱོགས་སུ་བང་གིས་རྒྱུག་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། ད་དུང་ཡང་བསོད་ནམས་ཀྱི་འཕྲོ་ཙུང་ཟད་ལྷག་པའི་མཚན་མར་མངོན་ལ། སྔོས་སུ་འཛམ་གླིང་སྐྱེ་འགྲོ་མ་ལུས་པའི་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་གཞི་མར་སུས་ཀྱང་བསྐྱོན་མི་ནུས་པ་ཞིག་ཡིན།

ལྷ་སར་གདན་ཞུའི་སྐབས་ལམ་བར་ཞིག་ཏུ། ཡུམ་གྱིས་ཕེབས་བསུ་མཇལ་ཁར་ཡོང་མི་འགའ་ཞིག་གི་གྱོན་ཆས་ནག་ནོག་རྙིང་རྡུལ་དུ་གྱུར་པ་སོགས་ལ་གཟིགས་ཏེ་དེ་ཙམ་གཙང་མ་མིན་པའི་དགོངས་ཚུལ་གསུངས་པར། ཁྲི་ཝུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་ཡུམ་ཆེན་ལ། ཨ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཕྱིའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་ལ་གདེངས་འཛོག་དེ་འདྲ་བྱེད་ཀྱིན་འདུག་ཅེས་སྐུ་ལྷུང་དྲག་ཏུ་བཞེངས་ཤིང་། དེ་དུས་ཁྲི་ཝུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་དགུང་གྲངས་བཞི་ཙམ་ལས་སོན་མེད་ཅེས་ཡུམ་ཆེན་གྱིས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ། དབུ་རྒྱ་གཙུག་ཕུད་འབུལ་བཞེས་དང་ གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་སོགས་ཀྱི་ རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

ལྷ་ལྡན་ཞིང་དུ་ཕེབས་འབྱོར།

རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལུགས་སུ་དགུང་གྲངས་ལྔར་ཕེབས་པ་ས་ཡོས་ཟླ་བ་ ༨ ཚེས་ ༢༥ སྤྱི་ལོ་ 1939 ཟླ་བ་ 10 ཚེས་ 8 ཉིན་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་མོར་ཆིབས་ཕེབས་གསར་མཇལ་མཛད་སྒོའི་རིམ་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་མཐར། གཞུང་དམངས་ཀྱི་ཕེབས་བསུ་གཟབ་རྒྱས་དང་འབྲེལ་ཕེབས་བྱམས་ནང་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཐོག་ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་གི་ཉི་འོད་འདོད་རྒྱུ་འཁྱིལ་བའི་ཚོམས་ཆེན་དུ་གདན་དྲངས་པ་ན། ཞབས་ཟུང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རི་མོ་མི་འཇིགས་གདོང་ལྔས་བཏེགས་པའི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་བརྗིད་ཉམས་ཀྱིས་བཀོད། རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་མཆོག་གིས་གུས་སྦྱོར་བས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ནས་ལྷ་ཕྱག་ལན་གསུམ་ཕྱོན་སོང་གིས་རྟེན་གསུམ་འདེགས་འབུལ་དང་དབུ་གཏུགས་ཞུས། གདན་སའི་མཁན་པོ་དག་གིས་རིགས་ལམ་བརྒྱལ་བརྟག་གི་བགྲོ་བ་ཕུལ། ཞབས་འཁོད་

ཐོག་མའི་དཀྱེས་སྟོན་གྱི་མཚོད་སྤྲིན་བླ་ན་མེད་པས་དེར་འདུས་ཀུན་རབ་དགའི་ས་ལ་འཁོད་པ་ལྷ་བུའི་སྤྲོ་བ་འཕེལ། ཡབ་ཡུམ་སྐུ་མཆེད་བཅས་ལ་གཟིམ་ཁང་གཟིམ་གཡོག་དང་བཟའ་བཏུང་ཅ་དངོས་སོགས་གཞུང་འབྲེལ་བཀོད་སྒྲིག་འཛུས་ཚང་ཞུས། ཡང་སྲིད་རྩད་གཅོད་ཚོགས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ངལ་བ་དོན་ལྡན་དུ་གྱུར་སོང་སྙམ་སྟེ་དགའ་སྤྲོབས་ཀྱི་ཉམས་སྣང་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་ཞིང་མཆོག་དམན་བར་མའི་བསྟུགས་བརྗོད་བླ་ན་མེད་པ་ཐོབ། ཁོར་ཡུག་ཀུན་ཏུ་འབབས་རྣམས་དགའ་དད་སྤྲོ་གསུམ་གྱིས་འདུ་འཁོད་སྣ་ཚོགས་ལ་བྲེལ། སྐུ་གོང་མའི་ཞབས་གཡོག་ནང་མ་རྣམས་ནི་རྒྱལ་བའི་གསེར་ཞལ་སླར་ཡང་མཇལ་བས་དགའ་དད་ཀྱི་མཆི་མས་མིག་རས་བརླན། གཤེར་ལ་གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱིས་རྫིང་བུ་ཆེ་ཆུང་ཀུན་ཏུ་དགའ་སྤྲོའི་འཕྱུག་འགྲོས་བར་མེད་དུ་བསྐྱར། བྱ་དང་བྱེའུ་དག་ནི་གྲེ་འགྱུར་དག་གི་དབྱངས་སྙན་བར་མེད་དུ་སྒྲོག་ཅིང་འཕུར་ལྡིང་གི་ལས་ལ་བྲེལ། ལྗུམ་རའི་མེ་ཏོག་ཀུན་ཁྲ་ཆིལ་ལེར་འཛུམ། ལྗོན་ཤིང་རྣམས་གྱུས་ཉམས་ཀྱིས་དུད། སྟར་ཀ་དང་ཀུ་ཤུ་སོགས་ཤིང་འབྲས་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྨིན། བསིལ་རླུང་དལ་བུར་ལྡང་། དྲི་བསུང་ཕྱོགས་མེད་དུ་ཁྱབ་པ་སོགས་མདོར་ན་སྣོད་བཅུད་ཀུན་ལས་སུམ་རྩེན་ས་ལ་འཕོས་པ་ལྷ་བུའི་ངོ་མཚར་དགའ་སྐྱིད་ཀྱི་རྣམ་པ་མང་དུ་མངོན་པར་གྱུར་ཏོ། །

སྐུ་འབུམ་སྟག་མཆེར་གྱི་ཁྲི་ཝུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་སྤྲུལ་འཁྲུལ་མེད་དུ་གཞུང་འབྲེལ་ངོས་འཛིན་ཞུས་པར་བརྟེན། སྤར་སྤྲོལ་ལྟར་ཡབ་ཚོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་ལ་ཡབ་གཞིས་གྲུང་དང་། ཡུམ་བདེ་སྐྱིད་ཚེ་རིང་ལ་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ། སྐུ་མཆེད་རྣམས་ལ་སྲས་སྐུ་ཞབས་དང་སྲས་མོ་སྐུ་ཞབས།

འབྲུངས་ཁྲིམ་ལ་ཡབ་གཞིས་སྟག་མཚེར་ཚང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཚན་གནས་ཕུལ། ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་ཡབ་གཞིས་སྟག་མཚེར་ཞེས་པ་ཡབ་གཞིས་སྟག་ལྷར་བསྒྱུར། གཞན་ཡང་། རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོའི་མཚན་བདེ་སྐྱིད་ཚེ་རིང་ཞེས་པ་ལྷ་མོ་མཚོར་བསྒྱུར་ཞེས་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་གིས་གང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསུངས། དེ་ལྟར་ན། སྐུའི་གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ་ལ་སྟག་ལྷ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ་དང་། ཁོང་གི་སྐུ་ཟླ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ལ་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེས་ཤེས།[36]

དེ་ནས་རིང་མིན་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་གདུལ་བྱའི་སྣང་ངོར་སྐུ་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་ལྟོས་པའི་གསན་བསམ་སློབ་གཉེར་ཅི་ཆེར་མཛད་རྒྱུར་བརྟེན། རྒྱལ་ཚབ་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་བ་དང་། སྐུ་གོང་མའི་མཚན་ཞབས་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་འཛིན་གཙོན་པར་གཞུང་འབྲེལ་གཏན་འབེབས་ཀྱིས། དུས་དགེ་ཆེས་ཆ་བཟང་བསྟུན་གྱིས་གསར་མཛལ་མཛད་སྒོའང་གཟབ་རྒྱས་དང་ཞུས།

དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་འབུལ་བཞེས་དང་མཚན་གསོལ་སོགས།

དེ་ལ་གདན་ས་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་དང་གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་སོགས་བོད་ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་ནས་རྒྱལ་ཚབ་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་འབུལ་སྐྱེས་བྱ་ནོམ་པ་དང་བཅས། མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ཏེ་དགེ་བསྙེན་

36 <<སྐུ་མདུན་>>ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ཏུའང་ཡབ་ཡུམ་སོགས་ཀྱི་མཚན་གནས་དང་འབྲེལ་བའི་བཤད་པ་མང་ཙམ་ཡོད།

གྱི་བསླབ་སྟོམ་འབུལ་རྒྱུ་དང་མཚན་གསོལ་མཛད་རྒྱུ། གངས་ཅན་ཞིང་གི་མགོན་པོ་ཉིད་དུ་ཞབས་ཟུང་རྡོ་རྗེའི་ཁམས་སུ་བརྟན་པའི་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་གསར་རྩོམ་སོགས་གནང་བར་གསོལ་བ་ནན་ཚུགས་ཀྱིས་བཏབ་པ་ལྟར། བོད་ཟླ་༡༠ ཚེས་ ༡༣ སྤྱི་ལོ་ 1939 ཟླ་བ་ 11 ཚེས་ 22 ཉིན། གཞུང་སའི་ལས་ལ་དབང་བ་རྣམས་དང་ཡབ་ཡུམ་སྐུ་འཁོར་བཅས་ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་ནས་ཆིབས་བསྒྱུར་ཆེན་མོའི་བྱེད་སྒོ་ཀུན་ཡོངས་སུ་ཚང་བའི་ཐོག་ལྷ་ལྡན་སྤྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་ཅིང་། དེར་འདུས་ཀུན་ལ་རང་རང་གི་གོ་གནས་ཀྱི་བབ་དང་མཐུན་པར་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དབུ་གཏུགས་འཚམ་འདྲི་དང་ཕྱག་དབང་སྣང་མདུད་སོགས་སྩལ། གྲོ་བ་དང་གར་མ། གཞས་པ་དང་འབུད་དཀྲོལ་བ་སོགས་ཀྱིས་དགའ་སྤྲོའི་གཟིགས་མོ་སྣ་ཚོགས་བསྟར་འབུལ་ཞུས།

བོད་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༤ སྤྱི་ལོ་ 1939 ཟླ་བ་ 11 ཚེས་ 23 ཉིན་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་སྐུ་དྲུང་དུ་ལྷ་ཕྱག་ལན་གསུམ་སྔོན་དུ་བཏང་སྟེ་མཇལ་དར་སྤྲོན་འབུལ་མཛད་རྗེས་བཞུགས་གདན་དུ་བརྫེད་ཉམས་ཀྱིས་འཁོད། ཡོངས་འཛིན་གསུང་ཞབས་དང་བཅས་པས་གསུང་ཚོག་རྣམས་སྒྲོག་འདོན་གྲུབ་མཚམས། མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེར་སྐུ་ཕྱག་དང་འབྲེལ་རྟེན་གསུམ་འདེགས་འབུལ་བཅས་སྔོན་དུ་ཞུ་བར་འོས་པ་རྣམས་མ་ཚང་བ་མེད་པར་མཛད་མཐར། ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་དང་དགེ་བསྙེན་གྱི་བསླབ་སྟོམ་འབུལ་བཞེས་བསྐྱངས་ཏེ་མཚན་དུ་༄རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་

བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སྲིད་གསུམ་དབང་བསྒྱུར་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྡེ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས།

ལྗོངས་འདིའི་རྒྱུད་པའི་ལྷུན་པ་ཡོངས་བསལ་ནས། །
རྒྱལ་བསྟན་པད་ཚལ་འབུམ་ཕྲག་ཅིག་ཅར་དུ། །
གསལ་མཛད་ཐུགས་རྗེའི་འོད་སྣང་འབར་བ་ཅན། །
སྤྲུལ་པའི་ཉི་གཞོན་སླར་ཡང་འཆར་འདི་མཚར། །

ཞེས་གནས་རིའི་ཞིང་གི་བསྟན་འགྲོ་སྐྱོང་བའི་མགོན་དབུང་དམ་པར་སླར་ཡང་གསེར་ཞལ་ཉི་མ་གཞོན་ནུ་ཁར་ཕྱོགས་སྤྲུལ་བའི་ཞིང་གི་ས་འཛིན་མཐོན་པོའི་སྤོ་ལས་མངོན་པར་འཕགས་པ་ལ་བསྔགས་པའི་མེ་ཏོག་གཏོར།

འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོའི་ངག་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཞིང་། །
བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་པ་ལ། །
རྒྱ་མཚོ་ལྷུར་ཟབ་སྲིད་གསུམ་དབང་བསྒྱུར་མགོན། །
མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྡེ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཞེས་མཚན་ཆ་རྣམས་སོ་སོར་གསལ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གྲུབ་པའི་དབྱངས་དང་བཅས་ཏེ་ཕུལ་ནས་གསོལ་འདེབས་ཤུགས་དྲག་ཏུ་མཛད།

ཉམ་ཐག་སྨག་རུམ་འཐིབས་པའི་གནས་ཅན་འདིར། །
མགོན་ཁྱོད་ཐུགས་རྗེའི་སྒྲོན་མེ་འབར་བའི་གཟིས། །
ཕན་དང་བདེ་བའི་སྣང་བ་འགྱེད་བཞིན་དུ། །
སྲིད་མཐའི་བར་དུ་མི་གཡོ་རྟག་བརྟན་ཤོག །

ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བོད་ལྗོངས་བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས་དམ་པར་སྐུ་ཆེ་མི་ཤིགས་རྡོ་རྗེའི་ཁམས་སུ་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་ཤུགས་དྲག་ཏུ་ཞུ་གནང་མཛད་པར་དེ་ཉིད་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཐུགས་ཀྱི་གཡར་དམ་དུ་བཞེས། དེ་ལྟར་གསར་བརྩམས་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་འབུལ་ལམ་ཞུས། དུས་དེར་འཛིག་རྟེན་ལྷ་མི་ཀུན་གྱིས་དད་པའི་མེ་ཏོག་གཏོར་ཅིང་། བསྟོད་པའི་གླུ་བླངས། དགའ་བའི་དབྱངས་སྙན་དགྱེས། སྐྱིད་པའི་བྲོ་འཁྲབ་པ་སོགས་བོད་ལྗོངས་ལྷ་མི་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་སྔ་ན་མ་བྱུང་བའི་དགའ་དད་སྤྲོ་གསུམ་གྱིས་གང་བར་གྱུར་ཏེ་དགྱེས་སྟོན་ཆེན་པོར་རོལ། དེ་ལ་ལོ་རྒྱུས་སྙིང་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བཟང་གི་<<བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག་>>ལས།

ལྷ་ལྡན་རྗེ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་སྤྱན་སྔར། སྲིད་སྐྱོང་རྭ་སྒྲེང་ཧོ་ཐོག་ཐུ་མཆོག་ནས་དབུ་སྐྱེས་གཙུག་ཕུད་འབུལ་བཞེས་དང་འབྲེལ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་བཞེས་བསྐྱངས་ཏེ། ཁྲམས་རར་སྟོན་ཆེན་མཛད་སྒོ་གྲུབ་འཕྲལ་ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་པོ་བྲང་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་གྱིས་ཉི་འོད་ཕེབས་སྟོན་དཀར་སྤྲོ་བཅས་བྲ་རྟེན་ལེགས་འགྲིག་བྱུང་སོང་། ༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཡབ་ཡུམ་རྣམ་གཉིས་དང་། སྐུའི་གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ།(1940 ལོར་ལྷ་སར་འབྱོར།) སྲས་རྒྱལ་པོ་དོན་གྲུབ། སྲས་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་བཅས་ལྷན་ཕེབས་ཡོད་གཤིས། ཐོག་མའི་ཡབ་གཞིས་འཚོ་འཛིན་ཐད་ལ་བསྐོ་གཞག་སྐུལ་སྟབས། ༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་སྐུ་ཚུང་སྲིད་དང་བཅས་ཡབ་ཡུམ་སྲས་བཅས་བཞུགས་ཡུལ་ནོར་གླིང་དུ་ཡབ་གཞིས་ཤག་ཡོད་པར་ཕེབས་སྒྲིག་གི་ཐུགས་མཁོ་ཆེ་ཐྲ་འབུལ་གཡོམ་དང་། དེ་ནས་ཡབ་གཞིས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་དགོས་པར་བརྟེན། གཞུང་གནས་ནས་ཡབ་གཞིས་ཀྱི་དགོངས་མཐུན་ལྟར་གཞུང་གླིང་ལྷུང་གསེབ་ཤར་དུ་ཡབ་གཞིས་མ་ཁང་རྒྱ་ཆེ་སྤུས་དག་གསར་རྒྱག་དང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྱིས་གཙོས་འཛིན་ཆས་གང་དགོས་འཚེམས་མེད་སྒྲིག་གཡོམ། འབྱོངས་ཐེབས་སུ་གཉལ་ཁུལ་བྱ་ཡུལ་རྫོང་དང་། སྒྲོ་ར་རབ་གཞིས། ལྷ་

ས་ཁུལ་ཉེ་འགྲམ་སྣེ་ཟུ་གཞིས། རྒྱ་མཚོ་གཞིས། རྒྱལ་རྩེ་ཁུལ་འབྲོང་རྩེ་གཞིས། སྟོད་ལུང་ཁུལ་སྐྱེར་ཟམ་ཞིམ་གཞིས། ལྷ་སའི་ཤག་བཅས་ལ་ཁྲལ་འབབ་འབྲི་མེད་གནང་ཚིགས་དང་བཅས་འབྱོངས་ཐེབས་སྦྱོར་འཛུགས་སྐུལ།

ཅེས་སྤྱ་ཕྱིའི་ལོ་རྒྱུས་དུ་མ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་གསུངས། སྤྱི་ལོ་ 1940 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 7 ཉིན་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་དགུ་གཏོར་འཆམ་གཟིགས་སུ་ཡབ་གཞིས་སྐུ་འཁོར་དང་གཞུང་སའི་དཔོན་རིགས་ཆེ་ཕྲ། དབྱིན་ཇི་དང་། རྒྱ་ནག །གོར་ཁྲ་སོགས་ནས་ཁྲི་གསོལ་མཛད་སྒོར་ཆེད་ཕེབས་སྐུ་ཚབ་སོགས་ལྷན་འཛོམས་བྱུང་ཡང་། གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་གྱི་མཛད་སྒོ་དུང་གྲུབ་མེད་སྐབས། མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཆིབས་སྒྱུར་མ་བསྐྱངས། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་།>> ཞེས་པའི་རང་རྣམ་དབྱིན་དེབ་ལས།

འགན་ཁུར་ཅི་ཡང་མེད་པར་དགའ་སྤྲོའི་ངང་གཅེན་པོ་དང་ལྷན་དུ་རྩེད་མོ་རྩེས་པ་དང་། ཕ་མ་གཉིས་ཡང་ཡང་མཇལ་བ་བཅས་ལོ་གཅིག་དེ་དགའ་སྐྱིད་ཀྱི་ངང་དུ་བསྐྱལ། དེ་ནི་མི་ཚེ་འདིའི་ནང་གི་ཀུ་ཡངས་རང་དབང་གི་དུས་སྐབས་མཐའ་མ་དེ་རེད། ''' ངོས་ཀྱི་སེམས་སུ་གསལ་པོར་དྲན་པ་ཞིག་ནི། བོད་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་དགེ་འདུན་པ་ཚོས་སྤྱར་རྒྱུན་ལྟར་གར་འཆམ་འཁྲབ་པའི་སྐབས་དེ་རེད། གར་འཆམ་དེ་ནི་ལོ་དེ་གའི་ནང་ནག་ཕྱོགས་ཀྱི་གེགས་དང་། བར་ཆད་གང་བྱུང་བ་རྣམས་ཕྱིར་འབུད་གཙང་བཟོ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་རེད། གང་ལྟར། སྐབས་དེར་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ངོས་རང་གཞུང་འབྲེལ་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་བྱས་མེད་པས་སྲིད་གཞུང་གི་ངོས་ནས་པོ་ཏ་ལར་གར་འཆམ་འཁྲབ་སྟོན་ལ་ལྟ་བར་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་འོས་ཤིང་འཚམ་པ་ཞིག་ཏུ་མ་མཐོང་བས་འགྲོ་མ་ཐུབ་པ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་ཨ་མ་ལགས་ཀྱིས་ཁྲིད་དེ་ཕེབས་པས། བློ་བཟང་བསམ་གཏན་ཐོག་ཐག་དོག་ལྟ་བུ་ཤུགས་ཆེར་བྱུང་། དེའི་དགོང་དྲོར་ནོར་གླིང་དུ་ཕྱིར་འཁོར་མཚམས་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་གྱིས་འཁྲབ་

ཆས་མཆོར་པོ་གྲོན་པའི་གར་འཆམ་པ་ཚོའི་ལུས་ཀྱི་སྟངས་སྟབས་དང་། དག་གི་བཤད་པ་སོགས་འབྲུག་ཆ་དོད་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་ངོས་རང་ལ་སྣང་བཀྲ་བའི་ཚུལ་དུ་བཤད་སོང་།

ཞེས་གསུངས།

བོད་ལུགས་འབྲུག་གནམ་ལོ་གསར་ཚེས་སྤྱི་ལོ་ 1940 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 9 ཉིན་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་བ་རྒྱལ་ཚབ་ར྄་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡོངས་འཛིན་གཞོན་པ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ། ཀ་ཙུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་གཞུང་སའི་དགུང་གསར་དགྲེས་སྟོན་མཛད་སྒོ་དེ་ཉིད་ཕུར་ལམ་ལྷར་རྩེ་པོ་བྲང་དུ་བསྐྱངས། མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དབྱར་བཞུགས་པོ་བྲང་དུ་ཡབ་གཞིས་སྐུ་འཁོར་དང་། སྐུ་སྐྱེར་གྱི་ཞབས་འབྲིང་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་དགུང་གསར་དགྲེས་སྟོན་ལ་རོལ། ལོ་སར་མཛད་སྒོ་གྲུབ་མཚམས་ཡབ་གཞིས་སྐུ་འཁོར་རྣམས་ཕྱིར་ཡབ་གཞིས་གཟིམ་ཁང་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྐུ་མགྲོན་དང་ལོ་སར་ལེགས་སྐྱེས་འབུལ་མི་གཞན་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་དགྲེས་སྟོན་ལ་རོལ། དེ་ལ་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས། "ངེད་ཅག་གིས་ལྷ་སའི་ལོ་སར་གྱི་དུས་སྟོན་ལ་རོལ་ཀྱང་། གཟིམ་ཁང་དུ་ཨ་མདོའི་ལོ་སར་གྱི་དུས་སྟོན་སྲུང་བརྩི་བྱས་པར་མ་ཟད། ལོ་སྐོར་ཧྲིལ་པོའི་ནང་གི་ཨ་མདོའི་དུས་ཆེན་གཞན་ཁག་ཀྱང་སྲུང་བརྩི་བྱས།" ཞེས་གསུངས།

རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོའི་རྣམ་ཐར་མཇལ་བའི་ཚེ། ཙོང་ཁའི་ཡུལ་གྱི་ཞིང་པའི་ཁྱིམ་ཚང་དཀྱུས་མ་ཞིག་གློ་བུར་དུ་སྐུ་དྲག་མི་དྲག་གི་འདུ་ཡོང་འཁྲིགས་པའི་མཐོ་རིམ་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་ལ་བྱིས་པའི་དུས་ནས་གོམས་ཤིང་འཇགས་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ཀུན་བཟང་བསྒྱུར་གྱིས་རྣམ་ཀུན་འདྲ་ཆགས་གཟབ་ནན་གྱི་

དང་དུ་འཚོ་བ་སྐྱེལ་དགོས་པའི་གནས་བབ་དེ་ནི་ཇི་འདྲའི་དཀའ་ཚེགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ངེས་ཨང་སྙམ་པ་ཞིག་དང་གིས་འཆར་ལ། སྐྱུ་དྲག་དཔོན་རིགས་ཚོའི་བློར་མ་ཚུད་པའི་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་གི་མཛད་པ་དེ་དག་གི་འབྱུང་རྒྱ་ཡང་ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན་སྙམ་ཞིང་། རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོའི་གསུང་གི་དངོས་ཟིན་དང་གསུང་ཤུགས་གཉིས་ཀ་ན། མཐོ་རིམ་མི་དྲག་གི་འཚོ་བར་དེ་ཙམ་ཐུགས་མི་མཉེས་པ་དང་འབྲུངས་གཞིས་ཀྱི་འཚོ་བ་དཀྱུས་མའི་རྣམ་པ་དག་ཐུགས་ནས་གཏན་དུ་འདོར་མ་ཐུབ་པའི་ཚུལ་ཞིག་ཟུར་བལྟས་ལེབ་མཐོང་དུ་གྱུར་འདུག་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས།

ངེད་ཅག་ནོར་གླིང་དུ་བསྡད་པའི་བདུན་དང་པོའི་སྐབས། གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་དང་སྐྱ་དྲག་ལྷ་ལྕམ་སོགས་སྐུ་མགྲོན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་མཇལ་འཕྲད་དུ་འབྱོར། དུས་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་ཚུར་ནོ་སྣང་ཆེས་ཆེར་བྱེད་པའི་སྐབས་དང་། ལྷག་པར་དུ་སྐད་སྒྱུར་བརྒྱུད་ནས་གླེང་མོལ་བྱེད་པའི་དུས་རང་ཉིད་གླེན་མ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཚོར་སྣང་བྱུང་། སྐུ་མགྲོན་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་གྱི་ངའི་མི་ཚེ་དང་། ལྷ་སར་འགྲུལ་བཞུད་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཐད་ཤེས་འདོད་ཆེས་ཆེར་བྱུས། དེ་ལྟར་ཟླ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་ངེད་ཅག་གིས་རྒྱས་སྤྲོས་ལྡན་པའི་འཚོ་བ་བསྐྱལ། དེ་ནས་ཅང་མ་འགོར་བར། ལས་ཀ་ཅི་ཡང་མ་བྱས་པར་གཞན་གྱི་སྒྲི་ཞུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡོད་པའི་གནས་སྟངས་དེར་སུན་སྣང་ཤིན་ཏུ་སྐྱེས། སྔོན་བསགས་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྲུས་ཞབས་དང་ཆེ་མཐོང་དུས་སུ་སླེབ་ཡང་། ཕ་ཡུལ་དྲན་ཏེ་ཕྲོག་ཏུ་མིག་ཆུ་ཡང་ཡང་ཤོར། ཕ་ཡུལ་ཙོང་ཁ་སྟག་མཆེར་དུ་ཁྱིམ་མིའི་འཚོ་གནས་ཆེད་ལས་ཀར་འབད་དགོས་ཀྱང་། དེར་ཞི་འཇམ་གྱི་འཚོ་བ་དང་བཟོད་དཀའ་བའི་བདེ་སྐྱིད་ཡོད་ལ། བག་ཕྱོད་ཅིང་རང་དབང་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ལྷ་སར་རྒྱལ་མོ་ལྟར་བཀུར་ཡང་ཙོང་ཁ་སྟག་མཆེར་དུ་སྡོད་སྐབས་ཀྱི་སྐྱིད་སྣང་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་ཚོར། ང་ལ་མཚོན་ན། ལས་ཀར་འབད་ཅིང་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ནི་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གཞི་ཡིན་ལ། སྨོན་འབྲས་ལེགས་པོ་འབྱུང་བ་དང་། ཁྱིམ་དང་ཁྱིམ་མིར་དཀའ་ངལ་མི་འབྱུང་བ་ནི་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་འཚོ་བའི་རྒྱ

བ་ཡིན།[37]

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདི་ལས་བསླབ་པར་བྱ་བའམ་བསམ་གཞིག་གི་གནད་དུ་མ་ཞིག་མཐོང་ཡང་སྐབས་སུ་མ་བབས་པས་ཞིབ་བརྗོད་བྱེད་པར་མི་སྤྲོ། གང་ལྟར། གང་ལ་གོམས་པ་དེ་ལ་མཁས་པ་ནི་སྔོན་གྱི་མཁས་པའི་སྨོས་ཚིག་ཡིན་ལ། གང་ལ་འདྲིས་པ་དེ་ལ་དགའ་བ་ནི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་གྲུབ་སྟེ་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོའི་ཐུགས་གཤིས་དང་དགོངས་ཕྱོགས་ལ་ཡི་རངས་མི་ཞུ་མཁན་ཞིག་ག་ལ་ཡོད་སྙམ་མོ། །

སྤྱི་ལོ་ 1940 ཟླ་བ་ 1 ཚེས་ 15 ཉིན་བོད་སོག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ཝུའུ་ཀྲུང་ཤིན་ངོ་ལས་རྒྱ་གར་བརྒྱུད་ལྷ་སར་འབྱོར་ཏེ་ཏམ་སེམས་ཆེན་པོས། ཀྲུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར་"ལྟ་ཞིབ"ཞུ་རྒྱུའི་རེ་འདུན་ཞུས་ཀྱང་ཁོ་པ་ཅག་ལ་དེ་ལྟ་བུ་བྱེད་པའི་དབང་ཆད་དང་འོས་བབ་སོགས་གང་ཡང་མེད་པར་བརྟེན། བོད་གཞུང་ནས་ཞལ་བཞེས་ཡེ་ནས་མ་གནང་། དེ་ལྟར་རེ་དོན་དང་པོ་དེ་ལེགས་ལམ་དུ་མ་སོང་བས་སླར་ཡང་ལེགས་སྐྱེས་འབུལ་ཚོག་པའི་རེ་སྐུལ་བསྐྱར་མ་ཞུ་ཚུགས་ཀྱིས་ཞུས་པས། སྤྱི་ལོ་ 1940 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 1 ཉིན་ནོར་གླིང་དུ་ལེགས་འབུལ་གཟིམ་ཆུང་མཇལ་ཁའི་གོ་སྐབས་ཙམ་ཞིག་ཐོབ་པར་མཛད། འབུལ་རྟེན་དུ་ཕྱག་ཚོད་འཁོར་ལོ་གཅིག་ཕུལ་ཏེ་སྐུ་པར་ཡང་བསྒྲོན། དེ་ནས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་ཝུའུ་ཡིས་མདོན་སུམ་འཛེམས་མེད་ཀྱིས་ལེགས་འབུལ་གཟིམ་མཇལ་སྐབས་ཀྱི་སྐུ་པར་དེ་ཉིད་ལོག་པར་སྤྱད་དེ། "ལྟ་མོ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པའི་ལས་འགན་འཛིན་

37 DALAI LAMA, MY SON ཞེས་པ་ལས་དྲངས།

རྒྱུར་ཚོག་མཚན་འགོད་རྒྱུའི་བཀའ་ཕབ་པ་ཡིན།” ཞེས་སོགས་ངན་པ་ཁོག་བཙུག་གིས་བཅོས་རྫུན་ནམ་མཁར་མི་ཤོང་བ་སྤེལ། དེ་ལ་བོད་མི་རྒྱུས་ཅན་བསམ་ཡོད་མཁས་པ་དག་གིས་སྔ་ཕྱིར་དགག་པ་ཚ་ནན་དང་ཕྱི་རྒྱལ་བས་ཀྱང་དག་ཐེར་གསལ་བརྗོད་དཔང་འཛེར་རྣལ་མ་བྱུས་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་ 1940 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 13 ཉིན་དབྱིན་ཇིའི་སྐུ་ཚབ་ Gould ངོ་ལས་ནོར་གླིང་དུ་ཆེད་བཅར་གྱིས་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་ཁ་ཞུས་ཤིང་ལེགས་སྐྱེས་ཕུལ། དེ་ལ་ Gould ཡིས།

མཇལ་ཁར་བཅར་སྐབས། ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ནི། སྣམ་ཚུགས་ཆེ་ཡང་བྲང་ཤ་དོད་པ་དང་། མཁྱུར་ཚོས་དམར་ཞིང་དབུ་སྐྲ་བཞར་བ། སྐུ་ལ་གྲྭ་ཆས་དུར་སྨྲིག་སྟེང་སྐུ་བེར་གསོལ་བ། ཞབས་གཉིས་སྐྱིལ་ཀྲུང་གིས་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་སྟོན་པའི་བཞུགས་སྟབས་སུ་བཞུགས་པ། གཡས་གཡོན་དུ་གཞུང་ཞབས་སེར་མོ་བའི་སྤྱི་ཁྱབ་སྟེ་ཞབས་པད་དང་གོ་གནས་མཉམ་པ་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་དང་། མཇལ་ཁ་གོ་སྒྲིག་མགོ་དཔོན་མགྲོན་གཉེར་ཆེན་མོ། ཡང་སྲིད་རྩད་གཅོད་པ་ཀེ་འུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ། གཟིམ་ཆུང་བདག་གཉེར་མགོ་དཔོན་གཟིམ་དཔོན་མཁན་པོ། གསོལ་ཚིགས་འགན་གཙོ་གསོལ་དཔོན་མཁན་པོ་བཅས་རྗེ་ཉམས་ཆེན་པོས་བཞུགས་པ་ཞིག་མཇལ། ‴ མགོ་ནས་མཇུག་བར་དུ་མཇལ་བ་ན། དེ་སྔོན་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོར་རྒྱུས་མངའ་ཡོད་པ་རྣམས་ནས། མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་སྐུ་གོང་མའི་ཞབས་གཡོག་རྣམས་ངོས་འཛིན་ནས་ཞལ་ཚོར་ཞེས་ཟེར་བ་ཞིག་གོ་ཐོས་བྱུང་བ་གཞི་ནས་དངོས་ར་འཕྲོད་ཅིང་ཡིད་ཆེས་རྙེད། དེ་མཚུངས་དེར་འདུས་ཡོངས་ལ་གཅིག་མཐུན་གྱི་དོ་སྣང་གཞན་ཞིག་བྱུང་བ་ནི། མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱན་གྱི་གཟིགས་ཕྱོགས་བརྟན་ལ་གཡོ་བ་མེད་པ་དང་། གང་མཛད་ལ་ཐུགས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་ནན་ཏན་ཆེ་བ། ཕྱག་གཉིས་མཛེས་ཤིང་ལྷན་སྟུག་པ། སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་རང་དབང་མེད་པར་ཕྱོགས་པ་སོགས་རེད། ‴ སྐབས་དེར་དབྱིན་ཇི་སྐུ་ཚབ་ནས་འབུལ་

སྐྱེས་སུ། ཆུ་ཚོད་རེའི་མཚམས་སུ་བྱེའུ་ཞིག་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ་སྐད་སྙན་སྒྲོག་པའི་གསེར་གྱི་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་ཞིག་དང༌། ཀང་པས་བསྐོར་དགོས་པའི་རླངས་འཁོར་ཆུང་ངུ་ཞིག ། ད་དུང་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཅན་གྱི་ལྕགས་རྟ་འཁོར་ལོ་གཅིག་བཅས་ཕུལ། ‴ མཇལ་ཁ་གྲུབ་པ་དང་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོས་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ཁྲི་ལས་བཏེགས་ཏེ་མར་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཤིང༌། དེའི་རྗེས་མཁན་པོ་གཉིས་ནས་ཕྱག་གཡས་གཡོན་དུ་འཇུས་ཏེ་གདན་འདྲེན་ཞུ་སྐབས། མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་ཐུགས་ཤོར་སའི་འཕྲུལ་རྟེན་རྣམས་ལ་གཟིགས་བཞིན་ཕྱིར་ཕེབས། དེ་མ་ཐག ། ལོ་བརྒྱད་ལ་སོན་པའི་སྐུ་མཆེད་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་ཡོད་སྟེ། དོ་སྣང་དང་སེམས་ཁྲལ་གྱི་ངང་དུ་ཅ་དངོས་དེ་དག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་སྟངས་འདྲི་རྩད་བྱས། དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྐུ་མཆེད་ཀྱིས། “ངས་ཅ་དངོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཚུལ་དུས་ཐོག་ཏུ་མ་ཤེས་ཚེ། དགུང་གྲངས་བཞི་ཙམ་ལ་སོན་པའི་སྐུ་མཆེད་རྒྱལ་བའི་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་བོར་དཀའ་ཚེགས་སྤྲིན་ངེས།” ཞེས་བརྗོད།

ཅེས་གསུངས།

གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ།

ས་ཡོས་ཟླ་བ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༧ སྤྱི་ལོ་ 1939 ཟླ་བ་ 12 ཚེས་ 7 ཉིན་གཞུང་ས་ནས། རྒྱལ་དབང་འཇིག་རྟེན་གསུམ་མགོན་ཕྱག་ན་པདྨོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་སྒྲ་གཙུག་ཕུད་དང་མཚན་གསོལ་འབུལ་བཞེས་སོགས་ལེགས་པར་གྲུབ་པས། ད་ནི་མི་འགྱུར་བར་མཆོག་སྤྲུལ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་སྟོན་འཁོར་དབྱར་བཞུགས་ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་ནས་ཞབས་ཟུང་བཏེགས་ཏེ། གྲྭ་འཛིན་འཕགས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་དགུན་བཞུགས་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་ཆིབས་བསྒྱུར་དང་རྒྱལ་དབང་ན་རིམ་གྱི་མི་འཇིགས་གདོང་

ལྕུས་བརྟེགས་པའི་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་ཞབས་བཀོད་མངའ་གསོལ་བཀྲ་ཤིས་དགའ་སྟོན་གྱི་མཛད་སྒོ་གཟབ་རྒྱས་སུ་བསྐྱར་བའི་ཆེས་ཆ་གཏན་འཐེབས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་བརྗེད། མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་རིགས། ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་མཆོག་དམན་བར་མར་བཅས་པས་ཅི་འབྱོར་མཆོད་པའི་སྤྲིན་ཕུང་འདེགས་འབུལ་དང་ལྷན་ཅིག་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་དཔེའི་གཟི་འོད་འབར་བའི་སྐུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་མཇལ་ཞུའི་སྐལ་བཟང་ལེགས་བྱས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་མཆོག་ལ་རོལ་བའི་དུས་བཟང་བདག་གིར་ལེན་ཚོག་པ་དང་། གསེར་ཁྲིར་མངའ་དབང་གསོལ་བའི་དུས་ཆེས་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་དུ། དགོན་སྡེ་ཟླ་གྲྭ་ཡོངས་ནས་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་འགྲོ་ཀུན་སྙིང་གི་ཆ་གདུང་ལྷག་མེད་དུ་འཛིལ་བའི་སྨན་མཆོག་ལྗོན་པའི་དབང་པོ་ཉིད་དུ་སྐུ་ཚེ་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་ཅིང་མཛད་འཕྲིན་རླབས་པོ་ཆེ་རྒྱལ་བ་མཆོག་གི་ཐུགས་བཞེད་ལྟར་སྐྱོང་སླད་ཞབས་བརྟན་བདེན་སྟོབས་དང་གསོལ་སྨོན་སྒྲུབ་ཚོག་གང་གཟབ། བསྟན་སྲུང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོར་བསྐང་འཕྲིན་མངའ་གསོལ་གཟབ་རྒྱས་བཅས་གནང་རྒྱུ་དང་། མི་སྡེ་གཞུང་སྒེར་ཡོངས་ནས་རྒྱན་གོས་དག་གཙང་གཟབ་མཚོར་ཅི་འབྱོར་གྱིས་འཛིག་རྟེན་ལྷ་མི་ཀུན་གྱི་དང་བ་ངེས་འདྲེན་སྒོ་གསུམ་སྤྱོད་པ་བཟང་པོ་ལྟར་བླངས་ཏེ་རང་འཁོས་བབ་བསྟུན་གྱིས་མཆོག་གསུམ་ལ་བསྙེན་བཀུར་དང་དགེ་སྒྲུབ་སྡིག་སྤོང་ཅི་ནུས། ཁང་ཐོག་རི་རྩེ་སོགས་སུ་དར་འཛུགས་བསང་གསོལ་ལྷ་བསྟོད་སོགས་རྣམ་དཀར་གྱི་ལས་མང་འབད་སྒྲུབ་ཞུས་ཏེ། རིང་ནས་སྒུག་པའི་དུས་བཟང་དགེ་ལེགས་ཀྱི་དཔལ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཉིན་མོ་དེ་ཉིད་དགའ་དང་སྤྲོ་གསུམ་དང་བཀྲ་ཤིས་འོད་སྣང་གིས་བསུ་བའི་སྟ་གོན་དུ་སྒོ་ཀུན་ནས་བགྱི་བ་ཆེ་

ཕྲ་སྣ་ཚོགས་ལུགས་གཉིས་ཁྲིམས་བཟང་ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུ་དང་། མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ལས་ལམ་མཐའ་དག་འབད་འབུངས་ལྷོད་མེད་ཡ་རབས་བསྟུགས་འོས་ཀྱི་ལམ་ལས་མ་འགོངས་པར་ཅི་ནུས་བསྒྲུབ་རྒྱུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ནང་དོན་གསལ་བར་འཁོད་པའི་ཡོངས་ཁྱབ་རྩ་ཆིག་རྒྱལ་ཐམ་ལྷན་སྦྲུར་མ་ཞིག་བོད་ལྗོངས་ཁྲོན་ཀུན་ལ་འགྲེམ་སྤེལ་བགྱིས།

དེ་ལྟར་བོད་ལྗོངས་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་ཀུན་ནས་གཞུང་སའི་རྩ་ཆིག་ཏུ་ཇི་འཁོད་ལྟར་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་སྟ་གོན་སྣ་ཚོགས་སྒོ་ཀུན་ནས་ལེགས་པར་བསྒྲུབས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལུགས་སུ་དགུང་གྲངས་དྲུག་ཏུ་ཕེབས་པ་ལྕགས་འབྲུག་ཟླ་བ་ ༡ ཚེས་ ༡༣ སྤྱི་ལོ་ 1940 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 21 ཉིན་གཞུང་ས་ནས་ཆིབས་སྒྱུར་རྒྱས་པའི་སྒྲོལ་ཀ་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་ཉམས་པར་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་ནས་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་གདན་ཞུ་མཛད་དེ། ཞབས་སེན་གསར་འཁོད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྒོ་སྤྱ་ན་མ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཞུས་པར་དེར་འདུས་ཕྱི་ནང་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ཏ་ལས་པར་གྱུར། དེའི་ཕྱི་ཉིན་སྤྱི་ལོ་ 1940 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 22 ཉིན་གྱི་ཞོགས་པར་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་གྱི་མཛད་སྒོ་བསྐྱངས། དེ་ཡང་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་མིའི་ཤ་ཚུགས་སུ་རྣམ་པར་རོལ་བ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་དོན་གྱི་སྣད་དུ་མཚན་ནས་སྨོས་ཏེ་༄ཇེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སྲིད་གསུམ་དབང་བསྒྱུར་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྡེ་དཔལ་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་ནས་རྣམ་འདྲེན་ཉི་མ་སྟོང་གི་གཟི་བྱིན་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ལྟ་བུའི་འཛུམ་ཞལ་འོད་དཀར་གྱི་ཕྲེང་བ་ཐོགས་མེད་དུ་

བརྐྱངས་ཏེ། ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལའི་ཤར་བརྒྱུད་ཚོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་དྲི་བྲལ་རིན་ཆེན་དང་པོས་མངོན་པར་སྤྲས་པའི་རྒྱལ་ཁྲི་ལྷ་ཡི་བཞུགས་གནས་ཆེན་པོར། དགེ་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་འདེགས་འཛོག་ཡངས་པོར་སྤྲུར་བའི་ཞབས་སེན་ཕུན་ཚོགས་སྒོ་བརྒྱའི་འོད་སྣང་མངོན་པར་སྤྲོས་པ་ན། མཆོག་སྤྲུལ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཤར་ཕྱོགས་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་ཁམས་ཆེན་པོ་ནས་དབུས་འགྱུར་ལྷ་ལྡན་ཞིང་གི་ར་བར་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་ཉེ་བར་འཚེ་བ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་གདན་འདྲེན་པ་ལ་མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རང་ཆས་སུ་གྲུབ་པ་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་ཆེ་བ་རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་བཀའ་དྲིན་འཁོར་མཐའ་བྲལ་བ་གང་ནས་ལྷ་ཕྱག་ལན་གསུམ་སྔོན་དུ་བཏང་སྟེ་རྟེན་འབྱུང་མཛལ་དར་ནང་མཛོད་འདེགས་འབུལ་མཛད། དེ་ནས་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་གྱི་ཚོ་གའི་རིམ་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་བསྒྲུབས་ཏེ། ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རྫོང་བྱེད་དག་གི་འདབ་མ་ཀུན་ནས་ལྡེམ་ཞིང་། བརྗོད་བྱ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་འབྲས་བཟང་ཚོམ་བུར་སྤྱུངས་པའི་མཇལ་ལྷུགས་བཤད་དང་འབྲེལ་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་གཞུང་སའི་འབུལ་སྐྱེས་གྲུ་ནོམ་པ་འབུལ་ལམ་ཞུས། སྲིད་བློན་ཟུར་པ་དང་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་གཞོན་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ། ཡབ་གཞིས་སྐུ་འཁོར། བཀའ་བློན་སོགས་དང་གཞན་ཡང་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོའི་མངའ་ཞབས་སུ་གཏོགས་པ་སེར་སྐྱ་ཆེ་ཕྲ་ཀུན་ནས་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱལ་ཚབ་རྣམ་གཉིས་ལ་མཇལ་དར་ཕུལ། མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྟོད་མཁན་པོ་གླིང་སྤྲུལ་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རྟོགས་རྣམ་རྒྱལ་

འཕྲིན་ལས་མཆོག་ནས་མཚན་ཞབས་གསར་མཇལ་ཞུས། དེ་ལ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས་༄གོང་ས་མཆོག་གིས།

ཕྱི་ལོ་ 1940 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 22 བོད་ལྕགས་འབྲུག་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཚེས་བཅུ་བཞི་ཉིན། རྩེ་པོ་བྲང་གི་ཚོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་ཕུན་ཚོགས་སུ། ངོས་༄རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་གདན་ཁྲིར་འཁོད་པའི་མཛད་སྒོའི་སྐབས་མཚན་ཞབས་ཀྱི་གསར་མཇལ་གནང་སྐྱེ་མཁན་སྐྱེ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་གྲལ་མགོར་བཞུགས།

ཞེས་གསུངས།

དེ་ནས་རིམ་གྱིས། རྒྱ་ནག་ངོ་ཚབ་བོད་སོག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་པ་ལྷུའུ་ཀྲུང་ཤིན་ངོ་ལས་དང་། བལ་པོའི་སྐུ་ཚབ་ངོ་ལས། འབྲུག་གཞུང་གི་སྐུ་ཚབ། ལ་དྭགས་ཁ་ཆེ་ཚོང་པའི་མགོ་གཙོ་སོགས་ཀྱིས་མཇལ་བཅར་དང་གུས་འདུད་ཞུས། དབྱིན་ཇིའི་སྐུ་ཚབ་རྣམས་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་ལམ་སྟོན་དགོངས་འཆར་ཇི་གནང་ལྟར་མཛད་སྒོ་ཉིན་གཉིས་པར་མཇལ་བཅར་ལེགས་སྐྱེས་འབུལ་བསྟར་ཞུ་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་བྱུང་བས་ཉིན་དང་པོར་མཇལ་བཅར་མ་ཞུས། དེ་ལ་དབྱིན་གཞུང་འབྲས་སྤྱི་བློན་ཆེན་སྐུ་ཞབས་ Gould ཡིས། <<ལྷར་བཅས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་༄གོང་ས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཚུལ་དང་། གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་སོགས་མདོ་ཙམ་བཀོད་པ། >>ཞེས་པ་ལས།

བོད་གཞུང་ནས། དབྱིན་ཇིའི་སྐུ་ཚབ་ངོ་ལས་རྣམས་འབུལ་སྐྱེས་དང་བཅས་ཉིན་གཉིས་པར་མཇལ་བཅར་ཞུས་ན་ལེགས་པའི་དགོངས་ཚུལ་གསུངས་ཤིང་། ཉིན་གཉིས་པར་འབུལ་སྐྱེས་བཅས་བཅར་འཕྲུས་སློས་མེད་ཐོག །ཉིན་དང་པོར་ཡང་བཅར་འདོད་ཡོད་མེད་དང་། བཅར་ན་དེ་ལ་བོད་གཞུང་ནས་དགའ་བསུ་མི་ཞུ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་གཏན་ནས་མི་དགོས་ཞེས་ནན་ཏན་

བརྗོད་གནང་། ''' དེར་བརྟེན། དབྱིན་ཇིའི་སྐུ་ཚབ་ངོ་ལས་རྣམས་ནས་ཉིན་གཉིས་པའི་མཛད་སྒོའི་སྐབས་ཁོ་ནར་མཛའ་འགྲོགས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་སྐུ་ཚབ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་བཅར་རྒྱུའི་ཐག་བཅད་ཅིང་། དེ་ལ་འགྲོད་དགོས་པའི་གནད་དོན་གང་ཡང་མེད།

ཅེས་སོགས་བྲིས། ཕྱིས་སུ་གོང་འཁོད་སྐུ་ཞབས་ Gould ཡི་ཐག་གཅོད་དང་འབྲེལ་བཤད་དག་ལ་ཕྱི་ཕྱོགས་ནས་ཡིད་མ་རངས་པ་དུ་མ་བྱུང་ཡོད་པར་མ་ཟད། སྐབས་དེར་བོད་གཞུང་གིས་དབྱིན་ཇིའི་སྐུ་ཚབ་ཉིན་གཉིས་པར་མཇལ་བཅར་ལེགས་སྐྱེས་འབུལ་བར་བཀོད་སྒྲིག་གནང་བ་དེར་ཡང་ལྷག་བསམ་མིན་པའི་འབྲབ་སྟོན་གྱི་འབྲེལ་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་ཡོད། གང་ལྟར། དབྱིན་ཇིའི་སྐུ་ཚབ་ Gould ཡི་རྩོམ་ཡིག་དང་དེ་འབྲེལ་ཁག་ཏུ་སྐབས་དེའི་གནས་སྟངས་སྒྲི་དང་། རྒྱ་མིའི་ངོ་ཚབ་ཀྱི་རྣམ་སེམས་དང་ཨུ་ཚུགས། རྟེན་གཏམ་ཅི་དགར་སྤེལ་བ་སོགས་ཞིབ་འབྲི་བྱས་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་ཕྱོགས་པ་དག་གིས་ཁོ་པ་ཅག་གི་གོམས་སྲོལ་ལྟར་སྤྱི་ཕྱིར་རྩབ་རྫུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྟེན་གྱི་ཁུག་མ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ལ་སླར་ཡང་ལྷན་པ་རྒྱག་གང་ཐུབ་བྱས་ཡོད། རྗེས་སོར་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་སྤྱོད་ཅན་དུ་མས་ཀྱང་རྒྱ་མི་ཝུའུ་ཡི་གཡོ་རྫུན་སྤྲ་ཕྱི་ཀུན་ལ་གསལ་བཤད་དང་ཐེར་འདོན་མང་དུ་བྱས། གང་ལྟར། དོན་དངོས་ཐོག་མཛད་སྒོའི་སྐབས་རྒྱ་མིའི་ངོ་ཚབ་ཝུའུ་ཡིས་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་བཞུགས་ཁྲིའི་ཉེ་སར་བཅར་ཐབས་བྱས་པ་དང་། སྡོད་གནས་ཀྱི་གྲལ་རིམ་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ཞེ་འདོད་མ་ཚིམས་པས། ཉིན་དེའི་མཛད་སྒོ་གྲོལ་ཁར་ཉིན་གཉིས་པའི་མཛད་སྒོའི་སྐབས་སླར་ཡང་གོ་སྐབས་འཚོལ་འདོད་ཀྱིས་བོད་གཞུང་ལ་དེ་ལུགས་བྱ་ཚོག་པའི་སྣན་སྒྲོན་ཞུས། མཐའ་དོན། ཝུའུ་ཡི་རྣམ་སེམས་ཇི་བཞིན་མ་གྲུབ་སྟབས། ཉིན་ཤས་རྗེས་རྒྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་འབུལ་སྐྱེས་རྣམས་དངོས་སུ་འབུལ་སྐབས་ལས་རོགས་

རྣམས་ཆེད་གཏོང་བྱས་པ་ལས་ལྷུའུ་ཀྲུང་ཞིན་རང་ཉིད་དངོས་བཅར་ཞུས་མེད། དེ་ལ་ Gould ཡིས།

སྐུ་ཞབས་ལྷུའུ་ཀྲུང་ཞིན་ཁོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་རིམ་གནས་བབ་དང་སྟོད་གནས་བཅས་ལ་བློ་ཡིད་མ་ཚིམས་པ་དང་། ཉིན་ཤས་རྗེས་རྒྱ་གཞུང་གི་འབུལ་སྐྱེས་འདེགས་སྐབས་ཁོ་དངོས་བཅར་ཞུས་མེད། བལ་པོའི་འབུལ་རྟེན་དུས་ཐོག་ཏུ་མ་འབྱོར་བས་བལ་གཞུང་སྐུ་ཚབ་རྣམས་མཇལ་བཅར་བསྐྱར་མ་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས།

མདོར་ན། བོད་ཀྱི་བདག་དབང་རྒྱ་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་གྲུབ་མ་ཐག་ལྷུའུ་ཡིས་ཆེད་བཟོས་རྫུན་གཏམ་དང་རྒྱ་ནག་གི་ཧམ་བཙོས་སོགས་རྒྱའི་གསར་ལམ་ཁག་ཏུ་ཐོན་ཅིང་། དབྱིན་ཇིའི་སྐུ་ཚབ་དང་རྒྱའི་སྐུ་ཚབ་གཉིས་ལ་མཇལ་དུས་སྟ་རྟིང་དུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་དང་། གདན་ཐོབ་གོ་བབ་སོགས་ཀྱི་ཐད་དགག་སྒྲུབ་དང་གླེང་ཕྱོགས་སྣ་ཚོགས་ད་ལྟའི་བར་དུ་མཚམས་མ་ཆད་པར་བྱུང་།

ཉིན་གཉིས་པ་སྟེ་ལྕགས་འབྲུག་ཟླ་བ་ ༡ ཚེས་ ༡༥ སྤྱི་ལོ་ 1940 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 23 ཉིན་གྱི་མཛད་སྒོ་བསྐྱངས་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་སྐུ་ཚབ་དབུ་ལས་བརྒྱ་སྐོར་ནས་མཎྜལ་རྟེན་གསུམ་དང་གསེར་དངུལ་རིན་ཆེན། གླང་ཆེན་མཆེ་བ། བསེ་རུའི་རྭ། གོས་ཆེན་སོགས་འབུལ་སྐྱེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འདེགས་འབུལ་ཞུས། དེ་ནས་དབྱིན་གཞུང་སྐུ་ཚབ་ Gould དང་ལྷན་བཅར་མི་གྲངས་ལྔ་བཅུ་ཡས་མས་ནས་དབྱིན་ཇིའི་གོང་མ་ཆེན་པོའི་གཞུང་དང་རྒྱ་གར་དབྱིན་གཞུང་རྒྱལ་ཚབ་ཆེན་པོས་

ཆེད་ཕྱུལ་ལེགས་སྐྱེས་གསེར་གྱི་སོ་ཕག་གཅིག་དང་། དངུལ་ཁྲུག་མ་བཅུ། མེ་མདའ་གསུམ། རས་ཆ་སྤྲིལ་རིལ་དྲུག །གསེར་གྱི་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་གསེར་ཐག་རང་འགྲིག་གཅིག །རྒྱང་ཤེལ་ལམ་རྒྱང་མཐོང་གཅིག །དབྱིན་ཇིའི་ཧྲ་སྣ་གཅིག །དབྱིའུ་ཕོ་མོ་བཞི་སོགས་དངུལ་དངོས་གྲུ་ནོམ་པ་ཕུལ་བ་དང་། དེའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་འབྲས་ལྗོངས་སྐུ་ཚབ་ནས་ཀྱང་འབུལ་རྟེན་གྲུ་ནོམ་པ་ཕུལ།

གོང་གསལ་དབྱིའུ་ཕོ་མོ་བཞི་པོ་རྒྱ་གར་ནས་གྲང་དང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཧི་མ་ལ་ཡའི་མཐོ་སྒང་བརྒྱུད་དེ་ལྷ་སར་འབྱོར་སྐབས། ཐོག་མར་ངལ་གསོ་བ་དང་ལྷ་སྐྱོང་ལེགས་པོ་དགོས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན། དབྱིའུ་དེ་དག་རེ་ཞིག་དབྱིན་ཇི་བའི་སྡོད་གནས་བདེ་སྐྱིད་གླིང་གར་བདག་ཉར་བྱས་ཏེ་མཛད་སྒོའི་སྐབས་སྟན་སེང་ཙམ་ལས་དངོས་འབུལ་ཞུས་མེད། དེ་ལ་ Gould ཡིས།

ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྩེ་པོ་བྲང་ནས་མི་ཞིག་བདེ་སྐྱིད་གླིང་གར་ཆེད་གཏོང་གིས་དབྱིའུ་རྣམས་ལེན་དུ་འབྱོར། དེའི་རྗེས་སུ་སླར་ཡང་དེ་ལས་གོ་གནས་མཐོ་བའི་མི་གཉིས་དང་། དེ་ནས་ཀྱང་མི་གཉིས་ཆེད་གཏོང་མཛད། [གནས་སྟངས་འདི་ལ་དཔག་ན།] གལ་ཏེ་ཕྱུགས་འདུན་ཇོད་ལེན་གྱི་གཡུལ་བཤམ་དགོས་ཆེ་མཐར་ཏྟ་ལའི་བླ་མར་ཐོབ་ངེས་ཡིན་པ་ནི་གསལ་པོ་རེད། ''' ཏྟ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་ནི། སྲོག་ཆགས་རྣམས་ལ་ངེས་པ་དོན་གྱིས་ཐུགས་བརྩེ་ཆེན་པོ་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཧ་ཅང་གསལ། དེ་ཡང་ཉིན་ཤས་རྗེས་དབྱིའུ་རྣམས་སྐུ་ཞབས་ Fox ཡི་ལྷ་སྐྱོང་འོག་རེ་ཞིག་བདེ་སྐྱིད་གླིང་གར་བཞག་ན་ལེགས་པར་མཁྱེན་པ་ན་པོ་བྲང་དུ་མ་ཉར་བར་དེ་མ་ཐག་ཕྱིར་གཏོང་གནང་མཛད།

ཅེས་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱི་མཉེས་ཕྱོགས་གཙོ་བོར་མི་འཛིན་པར་དབྱིའུ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་ཉིད་གཙིགས་འཛིན་མཛད་པར་གསུངས། དེ་ནི་མཆོག་

སྤྱིལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱུན་ཕྲ་ཡང་སྒོ་ཀུན་ནས་གདེང་སྤྱོབས་ཆེས་ཆེར་ལྡན་པའི་ཁར་དོན་དངོས་ལ་རྒྱབ་གཏོད་མི་མཛད་ཅིང་། བྱ་དང་བྱི་ཝུ་སོགས་སྲོག་ཆགས་ཀུན་ལ་ཐུགས་མཉེས་ཤིང་བྱམས་སེམས་ལྡན་པ་སོགས་སྔར་བྱིས་པ་གཞན་ལས་མ་མཐོང་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་བརྗོད་འདོད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡིན་ལ། "བྱི་དྭགས་སོགས་སྲོག་ཆགས་ཕྲ་མོ་ཚུན་ཆད་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན"པའི་འདུ་ཤེས་དེ་སྐབས་དེ་དུས་ནས་ཐུགས་ལ་མངའ་བར་སྣང་ངོ་། །

ལུགས་འབྲུག་ཟླ་བ་ ༡ ཚེས་ ༡༦ སྤྱི་ལོ་ 1940 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 24 ཉིན་ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་ བླ་བྲང་སོགས་སྤྱི་སྒེར་ཁག་མང་པོས་ཁྲི་གསོལ་འབྱུལ་ཆས་གྲུ་ཉོམ་པ་བསྐྲར་ཏེ། བཀྲ་ཤིས་གྲོལ་སྟོན་གཟབ་རྒྱས་དང་ཁྲི་གསོལ་མཛད་སྒོ་མཇུག་བསྡུས། <<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས།>> ལས། ༄གོང་ས་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས།

དེའི་(གཟིམ་ཆུང་ཕུན་ཚོགས་འདོད་འཁྱིལ་)ནང་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་གྱི་མཛད་སྒོར་ཡོད་པའི་དཔོན་རིགས་མཐོ་བ་ཚང་མ་ཞེབས་ཏེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་དབང་ཆའི་དམ་ཕྱག་རྣམས་ང་ལ་ཕྲད། དེ་ནས་ཡིག་ཆ་ཁ་ཤས་དང་། དགོན་པ་ཚོར་སྤྲོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ། རྟེན་རྫས་ཁ་བཏགས་སོགས་ལ་དམ་རྒྱ་ཕབ། དེ་ཚོ་དབང་ཆ་ཚང་མ་ཡོད་པའི་རྟགས་མཚན་གྱི་ཐོག་མ་དེ་རེད། ང་(ཕྱི་ལུགས་སུ་)ལོ་བཞི་དང་ཕྱེད་ཀ་ལ་བསླེབས་པའི་སྐབས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་བོད་ལྗོངས་རྒྱལ་སྲིད་དང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་ནས་བོད་མི་ཚང་མས་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་བདེ་སྐྱིད་ཡུན་བརྟན་ཡོང་བའི་རྨང་གཞི་ཚུགས་པར་སེམས་སོ། །

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

སྐབས་དེའི་ཁྲི་གསོལ་མཛད་སྒོ་སོགས་སུ་དངོས་སུ་བཅར་བའི་ཕྱི་རྒྱལ་བ་དུ་མས། "མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ན་ཧ་ཅང་ཕྲ་ཡང་། ཉིན་ནས་ཉིན་བསྟུད་པའི་མཛད་སྒོ་དང་གཟིམ་ཆུང་མཇལ་ཁའི་སྐབས་སོགས་སུ་འཛུམ་ཐོན་དང་ཐུགས་འཚབ། སུན་སྣང་དང་ནོར་འཁྲུག་སོགས་ཅི་ཡང་མེད་པར་གཞུང་སྲོལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གནང་བ་དང་། ཐུགས་རིག་བཀྲ་ཞིང་མཆོག་དམན་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་མཛའ་སེམས་ཆེ་བ་སོགས་ལ་ཧ་མི་ལས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་མེད་"ཅེས་ཡང་ཡང་བྲིས་པ་ལྟར། མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེར་ཆེས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ནུས་པ་དང་གཟི་བྱིན་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་རང་ཆས་སུ་མངའ་བ་སློས་མེད་ལགས་ཀྱང་། དུས་རྒྱུན་ཞལ་སྔ་ནས། གཞུང་འབྲེལ་མཛད་སྒོའི་ལམ་སྲོལ་དང་གཟབ་ནན་ཅན་གྱི་འགྲོ་ལུགས་སོགས་ལ་ཐུགས་མི་མཉེས་པར་སྐྱེ་བོ་སུ་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་ཡང་མཆོག་དམན་དང་རིགས་རུས། གོ་གནས། སྡེ་རིས་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་མི་དང་མི་འཕྲད་པའི་འདུ་ཤེས་ཐོག །ལྷུག་བསམ་ཟོལ་མེད་དང་བརྩེ་སེམས་ཟབ་མོ་གནང་གིན་ཡོད་ཅེས་བཀའ་ཡང་ཡང་གནང་བ་ལྟར། <<བཙན་བྲོལ་གྱི་རང་དབང་།>> ཞེས་པའི་རང་རྣམ་དབྱིན་དེབ་ལས།

ནོར་བུ་གླིང་ག་དང་རྩེ་པོ་བྲང་གཉིས་སུ་སྡོད་དུས། དུས་ཚོད་མང་པོ་ཞིག་གད་པ་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱལ། ངོས་རང་ལོ་ན་ཕྲ་བའི་སྐབས་ནས་ཀྱང་། གཞུང་འབྲེལ་མཛད་སྒོའི་ལམ་སྲོལ་དང་གཟབ་ནན་ཅན་གྱི་འགྲོ་ལུགས་ལ་མི་དགའ་བའི་ཁར། གཞུང་ཞབས་རྣམས་ལ་འབྲེལ་འདྲིས་བྱ་རྒྱུ་ལས་འཁོར་གཡོག་ཚོར་འདྲིས་གཤིབ་བྱ་རྒྱུར་དགའ།

ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཅིང་།

རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས་ཀྱང་དེ་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཞིག་གསུངས་འདུག་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། "ཐོག་མའི་སྐབས་སུ། ལྷ་སར་ཚོང་ཁའི་ཡུལ་གྱི་གོམས་སྲོལ་དང་མི་མཚུངས་པ་ཅི་མང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་རྒྱུས་མངའ་མེད་པ་དང་ནོར་འཁྲུལ་གང་ཡང་མི་འབྱུང་ཆེད། ངས་གཞན་གྱིས་ཅི་བྱེད་ལ་གཟབ་ནན་གྱིས་བལྟས། ཞལ་ཏ་མ་རྣམས་ཁྲིད་ཆེ་ང་རང་དུས་ནམ་ཞིག་ཡིན་ཡང་སྒོ་ཕྱིར་འགྲོ་ཚོག །ངའི་མི་ཚེ་བཀག་རྒྱ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གོམས་སྲོལ་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་ཡིན། དེ་ནི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་གནས་སྟངས་ཤིག་སྟེ་སྤུར་མ་བྱུང་བ་ཞིག་མིན། ངས་ཚོང་ཁང་ཆུང་དུའི་རིགས་དང་། ཁྲོམ་ར་སོགས་ཧུར་བཞོན་ཏེ་འགྲོ་སྐབས་མཐོང་བ་ཙམ་ལས་དེ་དག་ཏུ་གཏན་ནས་འགྲོ་མ་སྲོང་། འདི་ནི་དཔེ་མཚོན་ཙམ་ཞིག་ཡིན།" ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡང་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས་རྩེ་པོ་བྲང་ཐོག་མར་མཇལ་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་ཐུགས་ཚོར་གསུང་བར།

པོ་ཏ་ལའི་རྩེ་སྐས་བརྒྱད་དེ་ཐོག་བརྩེགས་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྩེར་འབྱོར་བར་སྐར་མ་ཉི་ཤུ་ཙམ་འགོར། ཁང་མིག་རེ་རེའི་ནང་དུ་མཐའ་མི་མངོན་པ་ལྷ་བུའི་གསེར་དངུལ་གྱི་རྒྱན་ཆ་དང་གཟབ་རྒྱས་ཆེ་བའི་ཞལ་ཐང་གིས་ཁེངས། དེ་ནི་འགྲེམ་སྟོན་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ད་ནི་དེའི་གཟི་བྱིན་དང་བརྗིད་བག་དེ་དག་སླར་མཇལ་བའི་གོ་སྐབས་ཤིག་ཡོང་མི་སྲིད། གསེར་ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་ན་རིམ་གྱི་འདྲ་སྐུ་དེ་དག་གིས་ངའི་ཡིད་ཀྱི་བརྟན་པ་དབང་མེད་དུ་ཕྲོགས། པོ་ཏ་ལར་ཐོག་མར་འབྱོར་སྐབས་སྔར་མཇལ་སྒྲོང་ཞིང་དེར་ལན་མང་བསྐྱོད་སྒྲོང་བ་ལྷ་བུའི་ཚོར་སྣང་བྱུང་། དེ་སྔོན་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མ་འཁྲུངས་གོང་ཙོང་ཁ་སྟག་མཚེར་དུ་སྡོད་སྐབས། རྨི་ལམ་དུ་པོ་ཏ་ལ་ལན་མང་མཇལ་སྒྲོང་ཞིང་། དངོས་སུ་མཇལ་བའི་ཁང་མིག་རེ་རེ་རྨི་ལམ་དུ་མཇལ་བ་དང་སྒོ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་རྣམ་པ་དེས་ང་ཧ་ལས་པར་གྱུར།

ཅེས་སོ། །

ཐོག་མའི་གསན་བསམ་དང་ཡོངས་འཛིན་འཕོ་འགྱུར།

འདིར་ རླ་བ་དང་ཆོས་ཆ་ངེས་གཏན་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་ཡང་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལུགས་སུ་དགུང་གྲངས་དྲུག་དང་ཕྱི་ལུགས་སུ་ལྷ་ཙམ་དུ་ཕེབས་པ་སྤྱི་ལོ་1940 ནང་། རྩེ་གཟིམ་ཆུང་ཕུན་ཚོགས་འདོད་འཁྱིལ་དུ་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གཞུང་འབྲེལ་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་གི་དབུ་འཛུགས་མཛད་སྒོ་བསྐྱངས་ཡོད། དེའི་ཚུལ་ནི། <<མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ།>>ལས། "བོད་ལྕགས་འབྲུག(1940)གཟའ་སྐར་མཆོག་ཏུ་དགེ་བའི་ཉིན།" ཞེས་དང་། "༄གོང་ས་མཆོག་ལ་ཡོངས་འཛིན་སྲིད་སྐྱོང་རིན་པོ་ཆེས་སྟོན་འགྲོའི་ཆོས་བཤད་དང་། སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད། ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་ལྷུགས་ལུང་བཅས་འབུལ་གནང་མཛད། དེ་རྗེས་ཡོངས་འཛིན་ཆུང་བ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེས་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་ལྷུགས་ལུང་དང་། ཕྲ་ཧི་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཀ་དཔེའི་སྟེང་ནས་སྣན་སྒྲོན་གསན་བཞེས་གྲུབ་བསྟུན་༄གོང་ས་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ཞིང་མཆོག་ཏུ་བཀུར་བའི་སྐུ་ཕྱག་དང་འབྲེལ་མཇལ་དར་ནང་མཛོད་དང་མཎྜལ་རྟེན་གསུམ། གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་འཛམ་དབྱངས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་རེ། གོས་ཡུག་གཉིས་རེ་བཅས་ཕྱག་བསྟར་གྱིས་འབུལ་གནང་མཛད་དེ་བཞུགས་ཞབས་འཁོད།" ཅེས་གསལ་བ་ལྟར་དང་། བོད་ཡིག་དབྱངས་གསལ་རྣམས་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཐོག་

མར་སྒྲོན་འབུལ་ཞུ་གནང་མཛད་པོ་ནི་རྒྱལ་ཚབ་ཏྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སླད་ནས་སུ་མ་ཐུད་གནང་མཁན་གཙོ་བོ་ནི་མཚན་ཞབས་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ངེས་ཏེ། ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་རྣམ་ལས་༄གོང་ས་མཆོག་གིས།

རྒྱུད་པའི་མཁན་པོའི་མཚན་ཁུར་བཞེས་ཐུས་སྐབས་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་དགོངས་ཞུ་གནང་དགོས་རིགས་ལས་དེ་མིན་བྱུང་ཛར་ཡང་རྟག་ཕེབས་གནང་། སྐབས་འགར་༄སྐྱབས་རྗེ་ཀེཝུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་རྒྱས། དེ་མིན་སྐུ་རྐྱང་ཕེབས་ཏེ། ཐན་ལ་ཀ་ཁའི་སློབ་ཁྲིད་དང་། ཆོས་སྤྱོད་བློ་འཛིན་སོགས་ལ་རོགས་པ་གནང་།

ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཅིང་། གཞན་ཡང་། "ཁོ་བོ་ལོ་དྲུག་ནས་སློབ་སྦྱོང་མགོ་འཛུགས་བྱས་ཏེ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྐབས་ནི་དུས་རབས་མང་པོའི་གོང་ནས་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་གནའ་སྲོལ་དང་མཐུན་པར་བྱས་ཤིང་། དེས་ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྤྱོད་ཚུལ་བཟང་པོ་དང་། བསམ་པའི་ཆུ་ཚད་མཐོན་པོར་གནས་ཐུབ་པ་ལ་ད་བར་ཕན་ནུས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།" ཅེས་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་མི་དམངས་>>སུ་གསུངས་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་དུ། "ཐོག་མར་ལོ་གཉིས་ནང་ཡོངས་འཛིན་བགྲེས་གཞོན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་མདུན་ནས་དབུ་ཅན་གློག་སློབ་རྒྱུ་དང་། ཉིན་ལྟར་དཔེ་ཆ་བློ་འཛིན་དང་། ཆུ་ཚོད་གཅིག་ཙམ་དཔེ་ཆ་གློག་རྒྱུ་བཅས་བསླབས་ཤིང་། དེ་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཐོག་སྤྱིར་བཏང་གི་ཡི་གེ་དབུ་མེད་བསླབས་པ་ཡིན།" ཞེས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ།

ཐོག་མའི་སྐབས་སུ། ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་མཛད་སྒོ་སོགས་མ་ཡིན་པའི་གནང་སྒོ་ཐལ་མོ་ཆེ་གཅེན་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་དང་ལྷན་དུ་གནང་། དེ་ཡང་བར་གསེང་ཁག་ཏུ་སྐུ་རྩེད་ལྷན་དུ་རྩེ་བ་དང་ཕྱག་དཔེ་གསན་སྦྱོང་

གི་སྐབས་སུ་ལྷན་དུ་ཡིག་སྦྱོང་མཛད་པ་སོགས་ནོར་བུ་གླིང་ག་དང་པོ་ཏ་ལ་གཉིས་ཀར་གཅིག་མཚུངས་སུ་གནང་། དེ་ལ་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ཞེས་པའི་རང་རྣམ་དུ་༸གོང་ས་མཆོག་གིས།

ངོས་ཀྱི་སློབ་ཚན་ཐོག་མ་དེ་ནི་གློག་སྦྲང་རྒྱུ་དེ་རེད། དེ་དུས་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་དང་ངེད་གཉིས་ལ་གློག་མཉམ་དུ་བསླབས་པ་དང་། ནོར་བུ་གླིང་ག་དང་པོ་ཏ་ལའི་སློབ་ཁང་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་གསལ་པོར་དྲན། སློབ་ཁང་གཉིས་ཀྱི་རྩིག་ངོས་སུ་དར་གོས་ཀྱི་རྟ་ལྕག་སེར་པོ་ཞིག་དང་ཀོ་བའི་རྟ་ལྕག་ཅིག་བཀལ་ཡོད། རྟ་ལྕག་དང་པོ་དེ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་དོན་དང་གཞན་དེ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་རེད་ཅེས་ཟེར། ཉེས་པ་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ངེད་ཅག་ལ་ཞེད་སྣང་སློང་སྤྱོང་། སྐབས་རེར་ངོས་རང་ལ་ཞེད་སྣང་སློང་ཆེད་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་རྟ་ལྕག་ལ་གཟིགས་ཙམ་གནང་ཡང་། སྟབས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ། རྟ་ལྕག་སེར་པོ་དེ་ནམ་ཡང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་མེད། འོན་ཀྱང་། བློ་བཟང་བསམ་གཏན་ངོས་རང་དང་འདྲ་བའི་སློབ་མ་ལེགས་པོ་ཞིག་མིན་སྟབས། རྟ་ལྕག་གཞན་དེ་ཐེངས་གཅིག་གམ་གཉིས་ཙམ་ཞིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱ་དགོས་བྱུང་། བསྐྱར་དུ་བསམ་སྐབས། ཁོང་གིས་ཉེས་རྡུང་བཟེད་པ་ནི། བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེར། ར་བསད་ན་ལུག་འདར། ཞེས་པ་ལྟར་ངོས་ཀྱི་དོན་དུ་དཀའ་སྡུག་མྱོང་དགོས་བྱུང་བ་ཞིག་མིན་ནམ་སྙམ།

ཞེས་བཀའ་སྩལ་ལ། ད་ལྟའི་ཆར་ཡང་ཕྱི་ནང་གང་སར་༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་གནས་སྟངས་འདི་ཡང་ཡང་བཀའ་སྩལ་ཅིང་། དེ་ལྟར་གནང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ༸གོང་ས་མཆོག་རང་ཉིད་སྐུ་ན་ཕྲ་མོའི་སྐབས་ནས་སྤྱི་འགྲོས་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ནས་གཞུང་ཆེན་གསན་བསམ་དང་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་སོགས་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོས་གནང་སྟབས་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་མ་གཏོགས། རང་བྱུང་ལྷུན་འགྲུབ་བམ་མ་བསླབས་རང་ཤེས་སུ་གྱུར་པ་ཞིག་མིན་པ་དང་། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱང་ལམ་དེ་ཉིད་དུ་འགོད་པར་མཛད་པའི་སླད་དུ་

ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་༄གོང་ས་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞལ་སྔ་ནས།

ཐོག་མར་གླིང་རིན་པོ་ཆེས་དོས་དང་དོས་ཀྱི་སྤྱན་མཆེད་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་གཉིས་ལ་ལྷན་དུ་དགེ་ཚ་ཁྲིད་དུས། དང་པོར་ཆོས་སྤྱོད་སོགས་བློ་འཛིན་བྱས། དེའི་རྗེས་སུ་དོས་ཀྱིས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་དབུ་མ་འཇུག་པ་སོགས་དང་། བློ་བཟང་བསམ་གཏན་གྱིས་གཞན་འགའ་ཞིག་བློ་འཛིན་བྱས། དེད་གཉིས་ལ་ཏྲ་ལྷུག་གཉིས་ཡོད། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དར་གོས་སེར་པོས་བསྒྲུས་པའི་ཏྲ་ལྷུག་སེར་པོ་ཞིག་དང་། བློ་བཟང་བསམ་གཏན་ལ་འབྲེང་པའི་ཏྲ་ལྷུག་ཅིག་ཡོད། གླིང་རིན་པོ་ཆེས་དགེ་ཚ་འཁྲིད་དུས་ཏྲ་ལྷུག་དེ་གཉིས་བཞུགས་གདན་གྱི་ཟུར་དུ་འཇོག ། དབྱར་ཁར་ནོར་བུ་གླིང་གར་མར་ཡོང་དུས་ཏྲ་ལྷུག་དེ་གཉིས་ཀུང་མཉམ་དུ་ཁྱེར། དགུན་ཁར་རྩེ་ལ་འགྲོ་དུས་ཡར་ཁྱེར། བློ་བཟང་བསམ་གཏན་གྱིས་ཏྲ་ལྷུག་ཐེངས་འགར་བཟེད་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེར། དགོངས་འདག །ཐུགས་བདེན། ཞེས་ཞུ་དགོས་བྱུང་ཡོད། དོས་ཀྱིས་ལེ་ལོ་བྱས་པ་དང་གཡོ་ཟོལ་བྱས་པར་གཞིགས་ན་ཏྲ་ལྷུག་བཟེད་རྒྱུ་ཉག་གཅིག་ཡིན་ཡང་། ཐལ་ཆེར་དོས་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་ཡོད་པས་མིན་ནམ། གང་ལྟར། ཏྲ་ལྷུག་མ་བཟེད་ཙམ་ཞིག་བྱུང་། འོན་ཀུང་། ཉི་མ་གཅིག་ཏྲ་ལྷུག་དེས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཡོང་བསམམས་ཏེ་ཙང་ཙམ་ཞེད་སྣང་སྐྱེ་གིན་ཡོད། འདི་སྐྱིར་བཏང་ཚང་མས་ཤེས་དགོས་ལ། ལྷག་པར་དུ་ཕྱི་རྒྱལ་བ་ཚོས་ཤེས་དགོས། ཀླུ་ལའི་བླ་མ་ལ་དམིགས་བསལ་གང་ཡང་མེད། མཛད་སྒོ་འཚོགས་པའི་སྐབས་སུ། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་པ་གཉིས་གཤམ་དུ་བཞུགས། དོས་རང་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་སྡོད་ཀྱིན་ཡོད་ཀུང་། དགེ་ཚ་འཁྲིད་པའི་སྐབས་སུ། ཏྲ་ལྷུག་གི་འོག་ནས་དགེ་ཚ་ཁྲིད་པ་མ་གཏོགས་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་བསྡད་དེ་དགེ་ཚ་ཁྲིད་མེད། བོད་པ་ནི་དངོས་གནས་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་གཙོ་བོར་བྱེད་མཁན་གྲུང་པོ་ཞིག་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བླ་སྤྲུལ་ཚོ་ཇ་ཆེན་པོར་བརྩིས་ནས་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་བཞག །སློབ་སྦྱོང་སྦྱོད་པའི་སྐབས་སུ་དབྱུག་པ་བཟུང་སྟེ་སྦྱོད་པ་མ་གཏོགས་ཁྱེད་རང་ཀུན་མཁྱེན་རེད་ཟེར་བ་དང་། རྟོགས་པ་སྟོན་སོང་རེད་ཟེར་བའམ། ཡོན་ཏན་མ་བསླབས་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་རེད་ཟེར་མཁན་གཅིག་ཀུང་མེད།[38]

38 སྤྱི་ལོ་ 2004 ལོར་སྣད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་འཇིགས་བྱེད་བཀའ་དབང་སྐབས་གསུངས།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

གང་ལྟར། རྒྱལ་ཚབ་འཕོ་འགྱུར་མ་བྱུང་བར་དུ། རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེས་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་བའི་མཚན་གནས་བཞེས་ཀྱང་གཙོ་བོར་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བསྐྱེད་བཞེས་དགོས་སྟབས། རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་རིག་གསན་བཞེས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་གཙོ་བོ་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་གཞོན་པ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེས་བཞེས་གནང་མཛད། རྒྱལ་ཚབ་འཕོ་འགྱུར་བྱུང་རྗེས་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་བགྲེས་པ་དང་མཚན་ཞབས་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་གཞོན་པར་བསྐོ་བཞག་མཛད་ཅིང་། སྐབས་དེ་ཤེད་ནས་ཡིག་སྦྱོང་དང་ཐུགས་འཛིན་སྐྱོར་སྦྱོང་སོགས་སྐུ་ཡོན་གསན་བཞེས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་གཙོ་བོ་དེ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ནས་བཞེས་པར་མཛོད།

སྤྱི་ལོ་ 1940 ལོའི་སྟོད་ཙམ་ལ། ལྷ་ལྡིའི་ལུང་བསྟན་དུ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྱུར་ཉེན་ཚབས་ཅི་ཆེ་ཡོད་ལུགས་ཐོན་པའི་བཤད་སྒྲོས་ཤིག་ཡོད་པ་ལྟར། རྒྱལ་ཚབ་མཆོག་ནས་རྭ་སྒྲེང་བླ་བྲང་གི་གནད་ཡོད་ཁག་དང་ཐུགས་བློ་འགེལ་ཡུལ་བླ་མ་མཁན་པོ། བོད་གཞུང་གི་གནད་ཡོད་དཔོན་རིགས་སོགས་ནང་མའི་གྲོས་སྡུ་འཚོས་པ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་རྒྱལ་ཚབ་དང་ཡོངས་འཛིན་བགྲེས་པའི་མཚན་གནས་ནས་དགོངས་ཞུ་མཛད་རྒྱུའི་གྲོས་མོལ་གནང་། ལོ་དེའི་སྨད་ཙམ་ནས་རྒྱལ་ཚབ་མཆོག་གིས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་ནས་དགོངས་ཞུ་གནང་བཞེད་ཡོད་ཚུལ་གྱི་གླེང་སློང་ཆེན་པོ་ཞིག་རྩེའི་སྲིད་འཛིན་ལས་ཁུངས་ཁག་ནས་ག་ལེར་ལྷ་སའི་སྲང་ལམ་

བར་དུ་ཁྲབ། མཐར་ལོ་དེ་གའི་མཇུག་ཏུ་རྒྱལ་ཚབ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཕྱུར་འགལ་རྐྱེན་འབྱུང་རིགས་དང་བཟློག་ཐབས་རྐྱེན་སེལ་དུ་སྐུ་མཚམས་བསྙེན་སྒྲུབ་གནང་དགོས་གལ་ཆེར་བརྗེད། རེ་ཞིག་རྒྱལ་ཁྲི་ལས་དགོངས་ཞུ་མི་མཛད་ཐུ་མེད་དུ་གྱུར་ཅེས་གཞུང་གནས་མཐོ་རིམ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་བཀའ་མོལ་ནན་ཏན་གྱིས་གནང་ཞིང་། བཀའ་ཤག་སོགས་ནས་དགོངས་ཞུ་མི་མཛད་པའི་གསོལ་འདེབས་དང་དགོངས་བསྐུན་ཅི་ཞུས་ལ་གསན་འཛོག་མ་མཛད་པར་བརྗེད། "བོད་ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་གང་དགེ་ཧི་ལེགས་ཀྱིས་བཀའ་བསྒྱུར་གནང་བར་ཐོག་མར་ཚོགས་འཐུས་ནང་། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ད་ལྟ་སྐུ་ན་དར་ཞིང་། མཛད་འཕྲིན་ཡར་རྒྱས་དང་། ས་མཚམས་དུས་བདེ་ཞོད་འཇགས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པས་དངོས་གནས་ཀྱི་དགོངས་ཞུ་ཞིག་ཨེ་ཡིན། མཐོ་རིམ་ལས་ཚན་འཕོ་འགྱུར་རམ། ཡང་ན་ཆབ་སྲིད་ནང་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཞིག་མེད་དམ་ཞེས་ལྐོག་བཤད་འགའ་ཤས་བྱས་སོང་།" ཞེས་ཞྭ་སྐབ་པས་བྲིས་དོན་ལྟར། དཔོན་རིགས་ཚོའི་ཁྲོད་དུ་དོན་དངོས་ཅི་ཡིན་མ་ངེས་པའི་ཚོད་བགམ་དང་རྣམ་རྟོག་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་ཏེ། དབང་འཛིན་མཐོ་གྲས་འགའ་ཞིག་གིས་སྲིད་བློན་གླང་མདུན་གྱི་གོ་བབ་ལ་འཕོ་འགྱུར་བྱུང་བ་ལྟར་སྐབས་འདིར་རང་རང་གི་གོ་གནས་ལའང་འཕོ་འགྱུར་ཆེན་པོ་ཡོང་སྲིད་སྙམ་པའི་རང་འདོད་སེམས་ངལ་གྱིས་འཚོ་དགོས་བྱུང་ལ། དེ་དང་དུས་མཚུངས་པར་ཞེ་འཁོན་ཅན་གྱི་འདོད་ཐོག་ཏུ་ཧ་ཀོད་རྒྱུག་པའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཀྱང་ཤར་བར་ངེས།

དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལབ་གླེང་སྣ་ཚོགས་ཁྲོད། རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལུགས་སུ་དགུང་གྲངས་བདུན་དུ་ཕེབས་པ་བོད་ལུགས་སྤྲུལ་ཟླ་བ་ ༡

ཚེས་ ༡ སྤྱི་ལོ་ 1941 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 27 ཉིན་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་བ་རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ཁྲི་ལས་ཡོངས་སུ་བཞོལ་ཅིང་། ཡོངས་འཛིན་སྐུ་གཞོན་པ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེས་སྲིད་སྐྱོང་དང་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་བགྲེས་པའི་མཚན་གནས་གཉིས་གཅིག་ཕྱོགས་སུ་བཞེས། ལོ་དེ་གའི་བོད་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་ཉེར་དགུ་དང་སྤྱི་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཉེར་གཅིག་ཉིན་མཚན་ཞབས་གླིང་རིན་པོ་ཆེར་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་གཞོན་པའི་མཚན་གནས་དངོས་འབུལ་གྱི་བཀའ་བསྒྱུར་མཇལ་དར་སྒྲོན་འབུལ་ཞུས། དེ་ནས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་སེར་སྨད་རྒྱལ་རོང་དགེ་བཤེས་མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་རྒྱལ་བའི་མཚན་ཞབས་སུ་བསྐོ་བཞག་གིས་ལོ་དེ་གའི་བོད་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་མཚན་ཞབས་གསར་མཇལ་དང་ཐུགས་འགན་བཞེས། དེ་ནས་བཟུང་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་དཔེ་གསན་གཟིགས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་གཙོ་བོ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཞེས་ཤིང་། ཡོངས་འཛིན་བགྲེས་གཞོན་གཉིས་བྲེལ་དབང་གིས་ཐུགས་ཁུར་མ་ཐུབ་པའི་སྐབས་ཕྱག་དཔེ་ཐུགས་འཛིན་སོགས་ལ་མཚན་ཞབས་ནས་གཟིགས་རྟོག་ཞུས། དེ་ལ་<<ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ>>ལས།

སྲིད་སྐྱོང་ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་ཚབ་སྲིད་མཛད་རྒྱུའི་དབང་དང་། “སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་ཁུར་མ་གྱུར་པའི་གསེང་དབར་ལ་“གོང་ས་ཆེན་པོར་གཟབ་གཤར་གྱི་ཡི་གེའི་གློག་དང་། ཐུགས་དམ་ཞལ་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་རིགས་ཐུགས་འཛིན་མཛད་སྒུས་རྣམས་གསན་སྦྱོང་གསལ་འདེབས་ཞབས་ཞུར་བཅར་དགོས་ཞེས་སྲིད་སྐྱོང་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དགོངས་ལྟར། ” སྐུ་བཅར་ཞབས་ཞུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྲི་བྱང་སྤྲུལ་སྐུ་དེ་བཞིན་ཏ་ཅང་རླུང་ལངས་པོ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་ཞུས་ཡོད་ཚོད་ལ་བརྟེན་ཐོག་མར་བཅར་སྐབས་“གོང་ས་མཆོག་

ཐུགས་འཚེར་གྱི་རྣམ་པ་ཐན་བུ་མཛད་ཀྱིན་འདུག་ཅིང་། ངེད་རང་ནས་ཀུང་སྲིད་སྐྱོང་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སློབ་བཞིན་འཛུམ་མདངས་སོགས་མེད་པར་སྐྱམ་ཚུགས་འཛིན་ཁྲལ་ཞུས། དགུང་ནའི་བབས་ཀྱིས་སྐབས་རེར་ཕྱུག་དཔེ་ཐུགས་འཛིན་རྒྱུགས་སྟུལ་རྗེ་བཞིན་མ་བྱུང་བའི་སྐབས་སྐུའི་གཅེན་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་ལ་ཕྲེད་རང་ནས་དབུ་སྙོར་ཞུས་འདུག་ཚུལ་བསྙོན་འཛུགས་ཀྱིས་ངོ་ནག་ཐན་བུ་བྱུས་ན་དེ་གས་འཕྲིགས་འགྲོ་བ་ལས། ༄གོང་ས་མཆོག་ལ་ཚིག་རྩུབ་སོགས་ཀྱི་རིགས་གཏན་ནས་ཞུ་དགོས་མ་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས།

ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་སྔར་ཡང་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་དུ་བཞེངས་པའི་ཚུལ་ལ། ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་རྣམ་ལས་༄གོང་ས་མཆོག་གིས།

སྐུ་ཕྲེང་གོང་མ་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་ལུང་རྟོགས་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་དེ་ཉིད་ཆུ་སྟག་ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་བརྒྱད་དགུང་གྲངས་ཞེ་བདུན་ལ་ཞབས་སྐབས་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་ཚུལ་མཛད་པ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུན་སྐུ་ཆེའི་མཛད་པ་མཐར་མ་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུར་མངོན་ཡང་། དོན་དུ་གོང་མ་དེ་ཉིད་སྔར་ཡང་བདག་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་མགོན་དུ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་རྣམ་པར་རོལ་ཏེ། བོད་ཡུལ་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་སར་རྒྱལ་བསྟན་ཉིན་བྱེད་ཆེས་ཆེར་འབར་བའི་སྐབས་མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་མདུན་ནས་དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་ཆ་ཚང་གསན། ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་གྱུར་ཏེ་ཐུབ་བསྟན་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་བློ་བཟང་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྟན་པའི་སྲོལ་བཟུང་བ་སྐབས་སུ་བབས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་པད་དཀར་འཆང་བའི་སྐྱེ་འཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་བདག་ལ། ཡི་གེ་སློར་གློག་ནས་བཟུང་མདོ་སྔགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་གདམས་པ་རྣམས་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་བསྐུལ་བར་བཞེད་པར་མ་ཟད། སྔོན་པས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་བྱང་ནས་བྱང་དང་། དེ་ནས་སྔར་ཡང་དབུས་སུ་དར་བར་འགྱུར་བར་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་བོད་ལྗོངས་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་སར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མིང་མེད་ལྟ་བུར་གྱུར་རྗེས། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་འཛམ་དགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་

པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མངོན་པར་བཞེངས་ཏེ། བསྟན་པ་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐད་དུ་དུས་དེ་ལྟ་བུར་སྐུ་འཁྲུངས་པ་ཡིན་པར་གདོན་མི་ཟའོ། །

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

ལོ་དེར་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་གྲངས་བདུན་ཙམ་ལས་སོན་མེད་ཀྱང་། རིང་མིན་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་མགོན་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱང་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་ཏུ། ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས། སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྔ་དྲོའི་གསུང་འདོན་དབུ་སྐྱལ་དང་སྟོན་འགྲོའི་གསུང་ཆོས་ཅི་རིགས། དངོས་གཞི་སྟོན་པའི་སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ། ཕྱི་དྲོའི་བསྟན་འབར་མ་དང་བདེ་སྨོན་དབུ་སྐྱལ་སོགས་ལ་གསན་སྦྱོང་དང་ཐུགས་རྟོག་ཞིབ་ཏུ་གནང་བའི་དབུ་ཚུགས།

ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་གདན་ཞུ་དང་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་སོགས་ལེགས་མཛད་མང་དག་ཅིག་གྲུབ་སྟེ། གཞུང་ཆེན་གསན་བཞེས་ཀྱི་སྟོན་འཁོར་བོད་ཡིག་འབྲི་ཀློག་དང་། ཆོས་སྤྱོད་ཐུགས་འཛིན་སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་པ་དུ་མ་ཞིག་དབུ་འཛུགས་གནང་སྟེ་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བའི་མཚམས་སུ་ཆེས་སྐབས་མ་ལེགས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡ་ང་བ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི། "རྭ་སྟག་གི་དོན་རྐྱེན"ཞེས་འཛམ་གླིང་ཁྱོན་ལ་གྲག་འགྱུལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། བསྐལ་པའི་མཐར་ཡང་བདེན་པ་དམར་འབྱིན་བྱེད་དཀའ་བའི་བོད་ཉེ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཉིད་འབྱུང་བའི་མགོ་ཚུགས་པ་དེ་རེད། དོན་རྐྱེན་དེའི་འབྱུང་རྩ་དང་བྱུང་རིམ་དངོས་ནི། སྐབས་དེའི་ལས་ལ་དབང་བ་དག་གིས་གསང་བའི་རྒྱ་རིམ་པ་བདུན་གྱི་འོག་ཏུ་སྦ་མོ་ཉིད་ནས་བཏབ་ཟིན་པའི་ཁར། འབྲུག་སྟོད་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཐབ་རར་"ཕྲུག་རོགས"སུ་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་།

ཁོར་ཡུག་དེ་ཉིད་དུ་འཚར་ཞིང་ལོངས་པ་དག་གིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པར་རང་འདོད་ཕྱོགས་ལྟུང་ཤ་སྟག་ཏུ་བྱས་འདུག་པས། མདོན་པར་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་དབང་བརྙེས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ལས། ཕྱི་རབས་པ་ཕལ་པ་དག་གིས་ཞིབ་རྩད་མཐིལ་ཕྱིན་གྱིས་བདེན་པ་དམར་འདོན་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་གནད་ནས་མིན། གང་ལྟར། རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེར། སྤྱི་ལོ་ 1935 ལོར་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་རྩད་གཅོད་སྐད་ལྷ་མོའི་བླ་མཚོར་མཚོ་གཟིགས་སུ་ཕེབས་པའི་སྐབས་ཉིད་ནས་རྒྱལ་ཁྲི་ལས་བཤོལ་རྒྱུའི་ཐུགས་འདུན་ཞིག་འབྲུངས་ཡོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ། དེ་ཡང་
<<སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་>>ལས།

དེར་༄རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བཀའ་བློན་ཁྲི་སྨོན་མཆོག་དགོང་རྡོ་ཚ་ཚོད་གཉིས་གསུམ་ཙམ་རེར་བཀའ་མོལ་གནང་བཞིན་བཞུགས་ཏེ་ཞག་བཞི་སོང་བའི་ཉིན། ཁུ་བོ་ཁྲི་སྨོན་(ནོར་བུ་དབང་རྒྱལ་)མཆོག་ནས་ཁོ་བོར་གསུངས་རིགས་སུ། ཁོང་རང་ཞབས་ཞུ་གནང་བ་ནས་ད་བར་གྱི་གནས་ཚུལ་རོབ་གསུངས་རྗེས། ད་ཆ་དགུང་ལོ་མཐོ་ཕེབས་ལ་བརྟེན་ལས་ཞབས་ཆབས་ཅིག་དགོངས་པ་ཞུ་རྒྱུའི་སྙན་ཐེན་ཞིག་བཟོ་དགོས་ཕེབས་པར། གློ་བུར་དེ་འདྲ་ག་ལ་ཡོང་། ཐུག་སྤྲེལ་བཀའ་བློན་རྣམས་དང་། རིགས་སྲས་རྣམས་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཡོད་གཤིས་དེ་ཚོར་བཀའ་བསྟུར་འདྲ་མ་གནང་བར་ལམ་སེང་གློ་བུར་སྙན་འབུལ་མཛད་རྒྱུ་མ་འགབ་པས་ད་ལམ་ངས་སྙན་ཟིན་བཟོ་མ་དགོས་པ་ཞེས་ཞུས་པར། ༄རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ང་རང་གཉིས་ཀ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་དགོངས་ཞུ་གནང་རྒྱུ་ཡིན་གསུངས་པར། ངས་ཨུ་ཚུགས་ཞུས་རྐྱེན་ལྷ་སར་མ་ཕེབས་བར་ཐེར་རྒྱུན་ལས། ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་མི་གླང་ལོ་མགོ་དེར་བཀའ་བློན་དགོངས་ཞུ་གནང་བར་མཛད་རྗེས་ལེགས་སྐྱེས་སུ་རྒྱལ་རྩེ་ཁུལ་བཀའ་གཞིས་ཉུབ་གླིང་གཞིས་མ་ལག་བཅས་གཞུང་ས་མཆོག་ནས་གསོལ་རས་སྩལ་ཏེ་བཀའ་ཟུར་ཐོག་སྐུ་བཞུགས་གནང་།

ཞེས་གསལ་བ་དང་། སྤྱི་ལོ་ 1937 ནས་ཀྱང་བསྟུད་མར་དགོངས་ཞུ་མཛད་

ཐབས་གནང་བ་ཡིག་ཆ་དུ་མར་གསལ། དེ་ནི་སྲིད་བློན་གླང་མདུན་དང་མཛོད་པ་མ་མཐུན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བོད་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་ཕྱག་ལས་གལ་ཆེན་ཅི་མང་ཡོད་པ་ཕྱག་རོགས་སྲིད་བློན་གླང་མདུན་དང་བཀའ་བསྡུར་གནང་དགོས་པར་བརྟེན་འཕྲལ་མ་ཉིད་དུ་ཐག་གཅོད་དཀའ་བའི་ཁར། སྐབས་རེར་རྒྱལ་ཚབ་དང་སྲིད་བློན་གཉིས་གནད་དོན་ཐོག་དགོངས་པ་མ་མཐུན་པར་ལས་དོན་རྣམས་ནར་འགྱང་ཀ་གོར་ཆེ་བ་སོགས་མཛོད་དཀའི་བཀའ་གསུང་ཕེབས་པས། བོད་ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་ནས་གྲོས་བསྡུར་ཐག་གཅོད་ཅི་བྱུང་ལྟར་ས་སྟག་ཟླ་བ་ ༣ ཚེས་ ༣༠ སྤྱི་ལོ་ 1938 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 30 ཉིན་གླང་མདུན་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་མཆོག་སྲིད་བློན་གྱི་ལས་གནས་ནས་བཤོལ་ཏེ་ཟུར་བཞུགས་གནང་།

རྒྱལ་བློན་གཉིས་ཐུགས་ཁ་མ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཀྱང་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་ཐོན་པ་ལྟར་ན་གཙོ་བོ་ནི། རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ཡབ་གཞིས་གླང་མདུན་གྱི་ཕྲུ་གུ་དེ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་མཚོ་སྔོན་སྟག་མཚེར་གྱི་ཕྲེའུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་དེ་ཉིད་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐད་ཡིན་པར་མངོན་ཏེ། དེ་ནི། དགེ་སློང་བློ་བཟང་དོན་ལྡན་ནམ་འཆི་མེད་མགོན་པོའི་<<རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཐོག་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ཞུའི་བསྐལ་བཟང་ལ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཚིག་ཐོ>>ཞེས་པ་ལས།

ཕྱི་རོལ་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་སྐད་ཆར། རྒྱལ་སྲིད་གཉིས་མི་འཆམ་པའི་གནད་དོན་འགག་རྩ་དེ་ནི། ནྭ་སྒྲེང་གིས་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་བླ་མཚོའི་མཚོ་གཟིགས་ལ་གསལ་གནང་བའི་ད་ལྟའི་ང་རང་

ཚོའི་༧སྐྱབས་མགོན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འདི་རང་ལ་ངོས་འཛིན་དང་། གླང་མདུན་ནས་ཁོང་རང་གི་སྲས་སྡེ་དྲུག་རིན་པོ་ཆེ་(འཇམ་དཔལ་སྐལ་བཟང་)དེ་ཉིད་༧རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་ཡིན་གསུངས། རྒྱལ་སྲིད་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དབང་འཛིན་འཁྱེར་གནང་རེས་གནང་། ཡབ་གཞིས་གླང་མདུན་གྱི་ལྟོས་ཕྱོགས་སྐུ་དྲག་ཚོས་ཀྱང་༧རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་ལ་ད་ལྟའི་སྡེ་དྲུག་རིན་པོ་ཆེ་དེ་རང་གདན་ཞུ་ཞུ་གི་ཡིན་གསུངས། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེས་མཚོ་གཟིགས་ནང་ཇི་ལྟར་མཇལ་བ་ལྟར། ཕྱི་བྲ་ལྟག་མཆེར་གྱི་སྲས་ཚུང་སྲིད་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ཡིན་གསུངས། གནད་དོན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཕན་ཚུན་ཐུགས་ཁ་མ་དན་པ་བྱུང་བ་རེད་ཅེས་ལྷ་སའི་སྲང་ལམ་བར་གྱི་སྐད་ཆ་ཐོས་གནམ་ལས་ཞིབ་གསལ་ངེས་གཏན་ཞུ་རྒྱུ་མེད། ཕྱི་ལོགས་ལའང་ཤོད་ཕྱོགས་དེ་ག་རང་ཤོད་པ་རེད།

ཅེས་དང་། ཧོར་ཟུར་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ <<དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་གོང་བོད་དུ་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་རིམ་>>ཞེས་པར།

དེ་དུས་ཡབ་གཞིས་གླང་མདུན་པར་ད་ལྟའི་སྡེ་དྲུག་རིན་པོ་ཆེ་(འཇམ་དཔལ་སྐལ་བཟང་)སྐུ་འཁྲུངས་འཕྲུལ་ཡིན་པར་༧རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་གླང་མདུན་དུ་སྐུ་བལྟམས་ཡོད་ཚུལ་ལྷ་སར་གླེང་གྲགས་ཡབ་གཞིས་གླང་མདུན་གྱི་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་གསེར་བུམ་དཀྲུག་རྒྱུ་བྱུང་ན་སྙམ་པའི་དགོངས་འཆར་ཡོད་པ་དེ་འདྲའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒྱལ་སྲིད་རྣམ་གཉིས་དགོངས་ཕྱོགས་སྙོམས་མིན་(མ་སྙོམས་པར་)གླང་མདུན་གྱི་ངོས་ནས་༧སྐྱབས་མགོན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཡང་སྲིད་གདན་ཞུའི་གནད་དོན་ཐོག་ཐུགས་ཁྲར་དེ་ཙམ་བཞེས་ཀྱི་མི་འདུག །དེར་བརྟེན་རྭ་སྒྲེང་རྒྱལ་པོ་དགོངས་པ་ཞུ་གི་ཡིན་གསུང་དགོས་(པ་ནི་)ཡབ་གཞིས་གླང་མདུན་ལ་འཁྲུངས་པ་དེ་༧རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན་སྙམ་པའི་གནང་ཕྱོགས་དེ་འདྲ་བྱུང་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ཕྱི་ལོགས་ནས་གནས་ཚུལ་གང་ཡང་གོ་ཐོས་མ་བྱུང་།

ཞེས་གསལ་ལ། ཡང་དཔེ་དེབ་དེ་ཉིད་དུ། སླར་ཡང་ཧོར་ཟུར་བསོད་ནམས་ཚོས་འཕེལ་གྱིས། ཁྲེ་ཨུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ལྷ་སར་གདན་ཞུ་གནང་སྐབས་སྲིད་བློན་

གླང་མདུན་གྱི་ཕྱོགས་ནས་འཁྲུག་ཆ་དོད་པོས་གླིང་ཕྱོགས་སྤེལ་བར་མ་ཟད། སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་སྐབས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་གིས་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་ཡག་པོ་བྱུང་མེད་ལུགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བསྒྲགས་པའི་སྐོར་གསུངས་འདུག་ལ། རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་སོགས་ཀྱི་གསུང་ནང་གོང་མཚུངས་ཡོད་པ་རིམ་པས་བཤད་པར་བྱའོ། །

གླང་མདུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་སྔེ་དྲུག་རིན་པོ་ཆེར་ངོས་འཛིན་ཞུས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་དེ་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་དགོས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། ནོར་གླིང་ནས་ཆིབས་ཧྟ་དུ་མ་ཤོར་ཏེ་གླང་མདུན་གྱི་གཟིམ་ཁང་དུ་འཛུལ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་སྐུ་གོང་མའི་འཁྲུངས་ལྷ་ཤེས་རབ་བཙན་པོ་ཞེས་པས་སྤྲུལ་སྐུ་དེ་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་ཡིན་པར་ལུང་བསྟན་པ། ཡང་སྲིད་རྩད་གཅོད་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ལྷ་སའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཚོས་ཕེབས་བྱམས་ཁྲིར་ཏེ་གླང་མདུན་གྱི་གཟིམ་ཁང་དུ་འཛུལ་བ། སྤྲུལ་སྐུ་དེ་འཁྲུངས་སྐབས་རྟགས་མཚན་བཟང་པོ་ཤར་ཟེར་བ་བཅས་རེད་ཅེས་གོང་གསལ་དཔེ་དེབ་ཏུ་གསལ་ལ། ཕེབས་བྱམས་འཁྲིར་བའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཚོ་ནང་དུ་འཛུལ་སྐབས་གླང་མདུན་གྱིས་ཡར་བོས་ཏེ་ཇ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་མོ་བཤམས་པའི་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་བྱིས་འདུག །དེ་ནི་གཞན་ལ་འཁྲུལ་བ་སྐྱེད་པའི་འཕྲུལ་རྩེད་ཅིག་མིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་གཤམ་དུའང་འདི་འབྲེལ་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

སྤྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ལོར་རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་སྐྱ་འཁོར་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་མོའི་བླ་མཚོར་མཚོ་གཟིགས་སུ་ཕེབས་སྐབས། མཚོ་མཐོང་ལས་རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་དབང་ལ་འཕོ་འགྱུར་དང་སྐུ་ཚེར་

གནོད་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཅི་འབྱུང་གཟིགས་སྣང་དུ་བྱུང་ཡང་། ཕྱིས་སུ་རྒྱལ་ཚབ་མཆོག་གིས་ཚུར་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར་སྐུ་བགེགས་འགལ་རྐྱེན་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་སླད་ཞབས་རིམ་གནད་སྨིན་བསྒྲུབས་པ་ལས་རྒྱལ་ཚབ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དབང་སྐུ་ཕྱྭ་སོགས་བློས་གཏོང་ཆེན་པོ་མཛད་ཅེས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གྲགས། རྒྱལ་ཚབ་ལས་དགོངས་ཞུ་མཛད་པའི་གླེང་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནི། བསླབ་ཁྲིམས་མི་གཙང་བའི་བཤད་ཡམས་དེ་རེད། དེ་ལ་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱོགས་གཏོགས་ཚོས། སྒོ་གང་ས་ནས་གྲ་སྒྲིག་ལེགས་གྲུབ་ཀྱིས་བོད་མི་ནང་ཁྲུལ་དང་ཕྱི་གླིང་པ་གཉིས་ཀར་སྒྲུབ་བྱེད་བདེན་དཔང་དང་བཅས་ཏེ། རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེར། ཆབ་སྲིད་ཐོག་དགའ་ཉེ་ཕྱོགས་ལྷུང་དང་། བླ་བྲང་གི་ཆོས་གཞིས་དང་ཚོང་ལས་རྒྱ་བསྐྱེད། བསམ་པ་སྤྱོད་ཐོན་ཅན་ལ་ཡ་ལ་བསྐྱོན་འཛུགས་དང་ལེ་ཐོགས་ཁག་དཀྲིས། ཤེས་འཛིན་ལྷག་བསམ་ཅན་དུ་མ་ལ་སྣང་ཚུར་ཉེས་འགེལ་དང་བཙོན་འཛུག་མནར་གཅོད། དཔོན་གནས་ལས་བགོས་ཐད་སྐྱབས་རྟེན་གསོལ་རས་མཐོ་གཟིགས་སོགས་ངན་འཚང་སྣ་དགུ་བྱུས་བྱུས་པའི་མཐར། འབབ་ས་དངོས་ནི་སྡོམ་ཁྲིམས་མི་གཙང་ཟེར་བའི་གནད་དོན་དེ་རེད། རྒྱལ་ཟུར་གྱི་ཕྱོགས་གཏོགས་ཚོས། རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་བལྟམས་པའི་དུས་དང་སྐུ་ན་ཕྲ་མོའི་སྐབས་ནས་གྲུབ་པ་བརྙེས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་རྟགས་མཚན་རང་ཆས་སུ་མངའ་བའི་ཚུལ་ལས་བརྩམས་ཏེ་མཛད་པ་རྨད་དུ་བྱུང་བ་དུ་མ་ཞིག་ཤུགས་ཀྱིས་བགྲངས་པ་དང་། རྒྱལ་ཁྲི་ལས་བཤོལ་བའི་རྗེས་ནས་ཀྱང་གཞན་ལ་དགེ་ཚུལ་སློང་གི་བསླབ་སྡོམ་གནང་ཞིང་། དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་སྐབས་སུའང་རྟགས་མཚན་དུ་མ་བྱུང་བ་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་སྣ་ཚོགས་འགོད་ཅི་

ཐུབ་ཐེད། དེ་ལྟར་ན་ད་ལྟའི་དུས་སྐབས་འདིར། དེ་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་སྨོམ་ཚིག་གནད་ཐིངས་པ་ཞིག་སུས་ཀྱང་འཇོག་དཀའ་བར་སྣང་། <<བཙན་བློ་གྱི་རང་དབང་>> ཞེས་པའི་རང་རྣམ་དབྱིན་དེབ་ལས།

ཏཱ་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་མཚན་གནས་ནས་དགོངས་ཞུ་གནང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི། བསླབ་གཙང་མིན་པའི་བཤད་ཡམས་ཤིག་ཁྱབ་པ་དེ་རེད། དེ་དུས་ངོས་རང་ལོ་དྲུག་ཙམ་ལས་སོན་མེད་ཀྱང་ཁོང་གི་ཚབ་ཏུ་སུ་འོས་མིན་གྱི་འདོད་ཚུལ་དྲིས་པར། ངོས་ཀྱིས་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་བདམས་པ་དང་། དེ་ནས་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེས་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་བགྲེས་པ་དང་། གླིང་རིན་པོ་ཆེས་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་གཞོན་པ་གནང་བ་རེད།

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གླེང་ཕྱོགས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གང་སར་ཁྱབ་ཡོད། <<ཏཱ་སྒྲིང་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཐུབ་བསྟན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གང་གི་མཛད་རྣམ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་>>ཞེས་པ་ལས། ཏཱ་སྒྲིང་ཇོ་སག་འཇམ་དཔལ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས།

ཏཱ་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པར་སྲིད་སྐྱོང་གནང་འདོད་མེད་པ་གང་ལགས་ཤེ་ན། སྲིད་སྐྱོང་ལོ་མང་གནང་ཆེ་དེ་སྔ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཏཱ་སྒྲིང་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པར་དབུ་ཉེས་བྱུང་བ་དང་། བསྟན་རྒྱས་གླིང་ལ་ཡང་དབུ་ཉེས་བྱུང་སྐབས་སྲིད་སྐྱོང་དགོངས་ཞུ་གནང་རྩིས་ཡོད་པས། དགོངས་པ་ཞུས་ན་འགབ་མིན་སྐོར་དང་། ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཚབ་སྲིད། ཀྟ་ལའི་བླ་མ་དང་། ཏཱ་སྒྲིང་གཉིས་སྐུ་ཕྱྭ་བཅས་སྐོར་དེ་སྔ་ཏཱ་བླའི་ལས་དོན་སྐོར་ལ་བྲ་ཕབ་མཁན་སེང་གེ་སྐད་གི་བླ་མར་བྲ་ཕབ་ཏུ་བཅུག་གནང་བའི་འབྲས་བུར། "དེ་སྐུས་སྲིད་སྐྱོང་གནང་ཆེ་གཞུང་སའི་ཚབ་སྲིད་སྲ་བརྟན་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྱྭ། བླ་བྲང་གི་ལས་དོན་བཅས་ལ་བཟང་པོ་ཡོད་རུང་། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལས་ཧ་ལམ་བཞུགས་པ་མི་འདུག། སྲིད་སྐྱོང་དགོངས་ཞུ་གནང་ན་གོང་ས་མཆོག་སྐུ་ཆེ་རིང་ཞིང་རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་ཕྱག་བཞེས་ཐུབ་པ་དང་། སྲིད་སྐྱོང་

རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཚེ་རིང་ཞིང་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་པོ་ཡོང་བ་འདུག །" ཅེས་གསལ་བར་སྲིད་སྐྱོང་དགོངས་པ་ཞུ་རྒྱུའི་ཐུགས་ཐག་བཅད་དེ་སྐབས་དེར་མཛོད་པ་ཛ་སག་དང་། ལས་རོགས་བཞི་སྡེ་སྲུང་གནས་སྤྲུལ་སྐུ། གཟིམ་དཔོན་ངག་དབང་བློ་ལྡན། མཁར་རྡོ་སྤྲུལ་སྐུ། ང་རང་བཅས་པར་བཀའ་བསྒྱུར་གནང་བར་ང་ཚོས་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་བཞེས་ལྟར་སྲིད་སྐྱོང་དགོངས་ཞུ་མཛད་རྒྱུར་མོས་མཐུན་ཞུས།

ཞེས་བྲིས་འདུག་ལ། ཕྱིས་སུ་རྒྱལ་ཚབ་རང་ཉིད་ནས་ཀྱང་གསུང་མགུར་ཞིག་བཞེངས་འདུག་པ་< <རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ཞུའི་བསྐལ་བཟང་ལ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཆིག་སྒོ> >ཞེས་པར་གསལ་བ་འདི་ལྟར།

འཛམ་གླིང་དགའ་བའི་ནོར་བུ། །རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ནས་བླངས་ཡོད། །
རྒྱལ་མཆན་བཀྲ་ཤིས་དགུ་བརྩེགས། །མཛེས་པའི་ཏོག་ལ་བཀོད་ཡོད། །
བྱ་རྒྱལ་ཁུ་བྱུག་སྔོན་མོའི། །གསུང་སྐད་བོད་ལ་བསྒྱུར་ཡོད། །
བྱ་ཀུན་ཕ་ཡུལ་དྲན་བྱུང་། །རང་ཡུལ་ཕྱོགས་ལ་ལོག་འགྲོ །

ཞེས་སོ། །

རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེས་དགོངས་ཞུ་མཛད་པའི་སྔ་རྗེས་ཀྱི་གནད་དོན་འགའ་ཞིག་གི་ཐད། བར་ཞི་རྗེ་དྲུང་ངག་དབང་བསྟན་སྐྱོང་གི་< <མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་བྱུང་བདེན་པའི་རང་སྒྲ> >ཞེས་པ་ལས།

སྐབས་དེར་སྔོན་དུས་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་རྭ་སྒྲེང་དུ་ཕེབས་སྐོར་བཀའ་མོལ་འཕྲོས་པར། རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དགོངས་པ་ཞུ་སྐབས་ང་རང་སྒོ་མང་མཁན་པོ་ལས་ཐོག་ཡིན། དེ་སྐོར་སང་ཉིན་བོད་ལྗོངས་ཚོགས་འདུ་ཐགས་བསྡུས་རྒྱས་པ་ཚོགས་རྒྱུའི་སྔ་ཉུབ་དེར། བཀའ་བློན་བླ་མ་བསྟན་པ་འཛམ་དབྱངས་ནས་གཡོག་པོ་ཞིག་ཆེད་མངགས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་བླ་བྲང་དུ་བཏང་བ་ས་སྲིབ་ཙམ་ལ་འབྱོར་གདོང་ལན་བསྐྱུར་དོན། ང་རང་དོ་ཉུབ་བཀའ་བླའི་གཟིམ་

ཤག་ཏུ་ཡོང་དགོས་གསུངས་འདུག་པར་དེ་འཕྲུལ་གསོལ་དཔོན་དང་བཅས་རྟ་ཐོག་དགོན་པ་ནས་ཐོན་ཏེ། ལྷ་ལྡན་རྨེ་རུ་དོན་དབང་གཟིམ་ཤག་ཏུ་འགྲོར་འཕྲུལ་ཞབས་གྲས་བརྒྱུད་སྐན་སེང་ཞུས་ཏེ་གཟིམ་ཚུང་དུ་བཅར་བར། བཀའ་བླས་སང་ཉིན་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་ཀྱི་རེད། ཚོགས་འདུའི་དོན་གནད་རྒྱབ་གཉེར་བྱེད་དགོས་པ་ལས་དགག་ཆ་བྱས་ན་མི་འགྲིགས་ཞེས་བཀའ་མངགས་གནང་བྱུང་། ''' ཚོགས་འདུར་གོ་བསྡུར་“རྒྱལ་ཚབ་རང་འཛུགས་གནང་རོགས་ཞུ་རྒྱུར་གྲོས་འཆམས་བྱུང་རྗེས་ཚོགས་འཛུས་ལྷན་བཅར་སྐན་སེང་ཞུས་སོང་རུང་། ནྭ་སྤྲེང་ནས་ཞལ་བཞེས་མ་གནང་ཐོག་སྲིད་སྐྱོང་གསར་པ་ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེར་གནང་རོགས་ཞུ་དགོས་གསུངས་པ་བཀའ་ཤག་དང་། བྱུང་རྗེས། ཚོགས་འཛུས་བཅས་ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་གི་སྐུ་མདུན་དུ་བཅར་ནས་སྐན་སེང་ཞུས་པར་ལམ་སེང་ཞལ་བཞེས་“རྒྱལ་ཚབ་སྲིད་སྐྱོང་འཛོ་ལེན་ཉི་མ་གཅིག་རང་ལ་ཐུགས་གཏན་འཕེལ་བའི་གནས་ཚུལ་ཁྱད་མཚར་ཞིག་བྱུང་སོང་ཡང་། དེ་སྐབས་རྩ་བའི་གནད་དོན་ངས་མི་ཤེས་ཀྱང་ཉེ་སྔོན་ང་རང་ནྭ་སྤྲེང་དུ་བསྐྱོད་སྐབས་རྒྱལ་ཐུར་རིན་པོ་ཆེས། ང་རང་རྒྱལ་པོ་དགོངས་པ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཚབ་གསར་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེར་བསྐོ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ཚང་མ་བཀའ་བློན་བླ་མ་བསྟན་པ་འཇམ་དབྱངས་ལགས་ཀྱིས་བཀའ་སློབ་གནང་བྱུང་བ་དེ་རང་ལ་ཆ་འཛོག་བྱས་པ་ད་ཆ་ལས་ཀ་དེ་ནོར་འདུག་ཅེས་བཀའ་གནང་ལུགས་མཁན་ཟུར་ནས་ཐབ་ཚོར་གསུངས་བྱུང་།

ཞེས་གསལ།

འདིའི་ནང་དུ་གསལ་བ་ནི་བཀའ་བློན་བླ་མ་བསྟན་པ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ངོ་ལོག་མི་མཚུངས་པའི་གཡོ་རྫུས་ཟབ་མོ་དེ་རེད་ལ། གཞམ་དུའང་ཁོང་གི་གནང་ཕྱོགས་དུ་མ་ཞིག་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ངོ་། །

ཚུ་རྟ་རབ་བཞེས་ཆེན་མོ།

རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལུགས་སུ་དགུང་གྲངས་བརྒྱད་དུ་ཕེབས་པ་བོད་ཆུ་རྟ་ཟླ་བ་ ༡ ཚེས་ ༡༠ སྤྱི་ལོ་ 1942 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 25 ཉིན། ཇི་ལྟར་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སོགས་སུ་གསལ་བ་ལྟར། ལྷ་ལྡན་སྤྲུལ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ། སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཁན་སློབ་སྣགས་མ་དང་། ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དུས་གོ་བ། མཚན་ཞབས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས་རབ་བྱུང་ཞུ་བའི་གྲོགས་དན་མཛད་པ་སོགས་དད་པའི་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་བའི་དབུས་སུ་བར་མ་རབ་བྱུང་དང་ཚིགས་སྔ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་སྡོམ་རྣམ་པར་དག་པ་ཕུལ་བ་ན། ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཙམ་ལས་སོན་མེད་ཀྱང་སྔར་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སད་དེ་བསླབ་སྡོམ་བཞེས་པ་ལ་ཐུགས་སྤོབས་མངའ་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་སྤྱང་བླང་གི་ཆ་ཕྲ་མོ་ནས་ཕྱག་ལེན་དུ་བསྟར་བར་མཛད་པའི་དགོངས་པ་བཅོས་མིན་དུ་འཁྲུངས། བོད་ཚེས་ ༡༡ ཉིན། གཞུང་གནས་ནས་"ཚུ་རྟ་རབ་བཞེས"དགྱེས་སྟོན་གཟབ་རྒྱས་འབྱུལ་ལམ་ཞུས་པར་དགྱེས་མཉེས་ཆེན་པོ་མཛད།

ཚུ་རྟ་རབ་བཞེས་ཀྱི་འཕྲོས་དོན་ཞིག་ལ། རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་བ་དང་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་གོ་གནས་ལས་རེ་ཞིག་བཞོལ་བ་ནི། གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་ཚུ་རྟ་རབ་བཞེས་མི་འགྱང་བར་ཡོང་རྒྱུ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་རང་ཉིད་བསླབ་གཙང་མིན་པས་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེར་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་སྡོམ་འབུལ་མི་ཐུབ་པའི་

རྐྱེན་གྱིས་རེད་ཅེས་སྐབས་དེ་ཉིད་ནས་ད་ལྟའི་བར་ཡིག་ངག་གཉིས་ཐོག་ཏུ་ཁྱབ་ཡོད། སྐབས་དེར་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེས་སྲིད་དོན་ཐད་ཕྱག་ལས་གནང་ཕྱོགས་དང་དཔོན་རིགས་ནང་ཁུལ་མ་མཐུན་པ་སོགས་རྒྱུ་རྐྱེན་སྣ་མང་ཡོད་ཐོག་དེ་ལྟ་བུའི་གླེང་ཕྱོགས་ཤིག་བྱུང་བ་ནི་འབབས་མི་སེར་གྱི་བློར་ཤོང་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན། གང་ལྟར། བདེན་བདེན་འདྲ་ལ་རྫུན་རྫུན་འདྲ་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་ལྷ་སའི་ཁུལ་དུ་ཁྱབ་པར་བརྟེན་གདན་ས་ནས་ཀུང་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་རབ་བཞེས་མཁན་པོ་དེ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་བསླབ་གཙང་མིན་པས་དེ་ནི་ཡོང་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་དགོངས་ཚུལ་འདོན་མཁན་བྱུང་། དེ་ཡང་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་བསླབ་གཙང་མིན་པས་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་བཀྲེས་པའི་མཚན་གནས་ཐོག་བཞུགས་ཐབས་མེད་ལ། ཡོངས་འཛིན་སྐུ་བཀྲེས་པའི་མཚན་གནས་ནས་དགོངས་ཞུ་མཛད་པར་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་གོ་གནས་ནས་ཀུང་ཕེབས་ཐོན་གནང་དགོས་སྐབས་རྒྱལ་ཚབ་ལས་བཤོལ་བ་རེད་ཅེས་ཟེར་ལ། རབ་བཞེས་གྲུབ་སྟེ་གནས་སྟངས་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ལྡན་དུ་གྱུར་པ་ན་རྒྱལ་ཁྲི་ཕྱིར་རྩིས་བཞེས་ཆོག་པའི་ནང་མའི་གྲོས་མོལ་ཡོད་ཚུལ་སོགས་ཀུང་ཟེར། འོན་ཀུང་། གོང་དུ་ཞུ་སྐབ་པའི་ཚིག་བྲངས་པ་ལས། གཞུང་སའི་དབང་འཛིན་པའི་ཁྲིད་དུ་"དངོས་གནས་དགོངས་ཞུ་ཞིག་ཤེ་ཡིན་"སྨྲམ་པ་དང་། "མཐོ་རིམ་ལས་ཚན་འཕོ་འགྱུར་"མི་ཡོང་ངམ་སྙམ་པ། ཡང་ན་"ཆབ་སྲིད་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཞིག་མེད་དམ་"སྙམ་པ་སོགས་རྟོགས་འཛོགས་དང་སེམས་ངལ་བྱས་པ་སོགས་ལ་གཞིགས་ན། "བསླབ་གཙང་མིན་"པའི་གཏམ་དེ་བདེན་རྒྱབ་དག་ཐེར་མེད་པར་ལོག་བཤད་རྒྱུན་འབྱམས་སུ་

ལུས་པ་ཞིག་མིན་ནམ་སྙམ་པ་ཞིག་དང་གིས་འཆར་ཡང་ཁ་ཚོན་གཅོད་དཀའ་བའི་གནས་ཆེན་པོ་ཞིག་གོ།

ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་ཆིབས་སྒྱུར་དང་བཀའ་ཆོས་ཐོག་མ་སོགས།

བོད་ཆེས་ ༡༥ སྤྱི་ལོ་ 1942 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 2 ཉིན། ཀུན་བདེ་གླིང་རྟ་ཚག་རྗེ་ཐོག་ཐུས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་དམ་འཇོག་དགེ་བཤེས་མཚན་རྟགས་དང་འབྲེལ་ཇི་ལྟར་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་བར་གསོལ་འདེབས་ཕུལ་བ་ལྟར། ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་མགོན་དུ་གསེར་ཞལ་ཐོག་མར་བསྒྱུར། དེ་ལ་རྗེ་བླ་མ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས། རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་གདམས་ངག་བདུད་རྩིའི་བཅུད། །སྙིང་པོའི་རོ་ལ་རང་ཉིད་རྩེ་གཅིག་ཏུ། །གནས་ཤིང་གཞན་ཡང་དེ་ལ་འགོད་འདོད་པའི།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོག་མར། རང་ཉིད་ཀྱིས་གང་གི་དོན་དུ་མིའི་སྲིད་པ་བཟུང་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་གང་ནས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལམ་དང་། གང་དུ་གནས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་དེ་ཉིད་ལ་འགོད་པའི་སླད་དུ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གླང་ནད་ཙམ། །བསལ་ལོ་སྙམ་དུ་བསམ་ན་ཡང་། །ཕན་འདོགས་བསམ་པ་དང་ལྡན་པས། །བསོད་ནམས་དཔག་མེད་ལྡན་གྱུར་ན།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྣ་ཙམ་ན་བར་ལྟུང་ཞིང་དོན་ཕྱོགས་རེ་བ་ཙམ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་གཞན་ཕན་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བསོད་ནམས་ཆུང་ངུས་ཆོས་འདི་ལ། །ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་ཡང་མི་

འགྱུར། །ཐེ་ཚོམ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་། །སྲིད་པ་རྩལ་པོར་བྱེད་པར་འགྱུར།། ཞེས་དང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྟ་ངན་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད།། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་གམ་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རླབས་པོ་ཆེ་རྫོགས་ཤིང་ཉེས་བརྒྱ་མ་ལུས་ཆེགས་མེད་དུ་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་ཟབ་དོན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མངོན་པར་གཟིགས་པ་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ལས་བརྩམས་པའི་སྟོན་འགྲོའི་བཀའ་ཆོས་ཟབ་མོའི་གྲུ་ཆར་གྱིས་དེར་འདུས་སེར་སྐྱ་དྲག་ཞན་བར་མ་ཁྲི་ཐྲག་དུ་མའི་རྒྱུད་བརླན་པར་མཛད་ཅིང་། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། གང་ཞིག་དཔག་མེད་དུས་གནས་ཏེ། །ལུས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་དོན་དུ། །བྱང་ཆུབ་དཔག་ཏུ་མེད་འདོད་ཅིང་། །དགེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་བྱེད་པ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གདུལ་བར་བྱ་བ་རྣམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་སྦྱོར་བ་ཅི་རིགས་སུ་འགོད་པར་མཛད། དེ་ནས་ཀྱང་། དཀོན་མཆོག་ཏ་ལ་ལའི་གཟུངས་ལས། དད་པ་སྟོན་འགྲོ་མ་ལྟར་སྐྱེད་པ་དང་། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྲུང་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱེད། །དོགས་པ་སེལ་ཞིང་ཆུ་བོ་རྣམས་ལས་སྒྲོལ། །དད་པ་བདེ་ལེགས་གྲོང་ཁྱེར་མཚོན་བྱེད་ཡིན། །དད་པ་རྙོག་པ་མེད་ཅིང་སེམས་དང་བྱེད། །ང་རྒྱལ་སྤོང་ཞིང་གུས་པའི་རྩ་བ་ཡིན། །དད་པ་ནོར་དང་གཏེར་དང་རྐང་པའི་མཆོག །ལག་པ་བཞིན་དུ་དགེ་སྡུད་རྩ་བ་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་ཆེ་སྔ་མའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་རྗེས་སུ་ཐོས་པ་ལས་རྒྱུད་ལ་མི་ཕྱེད་པའི་དད་པའི་ས་བོན་གྲུང་པོ་ཅིག་ཙར་དུ་འདེབས་པའི་དོན་དུ་སྐྱེས་

རབས་སོ་བཞི་པའི་ཁྲིད་དང་། མཐར། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་ལུས་པ་སྙིང་རྗེ་རྩ་བར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡུན་དུ་གནས་ཤིང་འཕེལ་བ་དང་། འགྲོ་བ་རྣམས་གནས་སྐབས་བདེ་ཞིང་མཐར་ཐུག་བྱང་ཆེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་རྒྱུར་བསྔོ་བའི་ཕྱིར་བསྟན་འབར་མ་དང་བདེ་སྨོན་གྱི་དབུ་སྐྱལ་མཛད་པ་སོགས་ཀྱིས་བོད་འབངས་མ་ལུས་པ་སྨྲ་མི་ཤེས་པའི་དགའ་བདེའི་གནས་སུ་བཀོད། དེ་ལྟར་མཛད་པའི་གནས་ཚེ་ཟླ་གང་ལ་ཡང་སྐུ་ན་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཆགས་ཐོགས་མི་མངའ་བའི་མཛད་པ་ལྷུར་བཞེས་པ་དེས། བོད་འབངས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དུ་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་འཁོར་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ངལ་བ་ཡོངས་སུ་བསལ་ཏེ་སྔ་ན་མེད་པའི་གདེང་སྤོབས་ཆེས་ཆེར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་འཕྲིན་ལས་རླབས་པོ་ཆེ་བསྐྲུནས། དེ་ལ་༄གོང་ས་མཆོག་ནས་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་དུ།

ལོ་སྔོན་མ་ནས་བཀའ་སློབ་གནང་བ་ཇི་བཞིན་སྦྱོང་བརྡར་བགྱིས་འབྲས་ལེགས་ལམ་བྱུང་བར་མཛད་སྒོ་གྲུབ་མཚམས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་གློག་སློབ་དཔོན་རྒྱུད་སྟོད་ཕུ་ཁང་དགེ་ངག་དབང་ལྷུན་གྲུབ་ལ། གནས་སྐབས་ཤིག་གི་རིང་ཁྲུར་སངས་སོང་ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་ལྟར་ན། དེ་ནི་ཕྲན་གྱིས་མང་ཚོགས་ལ་ཆོས་བཤད་བགྱིས་པའི་ཐོག་མ་ཡིན་པས་ཐུགས་ཁྲལ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་ཚོད།

ཅེས་དང་། <<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ཞེས་པའི་རང་རྣམ་ལས།

ཡོངས་འཛིན་སྐྱབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་རྡོ་རྗེ་འཆང་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡོངས་འཛིན་སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་གཞོན་པ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ། གསོལ་གཟིམ་མཆོད་གསུམ་གྱི་མཁན་པོ་རྣམ་པ་བཅས་ལ་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་ཐུགས་འཚབ་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག ། ཁོང་ཚོ་ཐུགས་བློ་མ་བདེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི། མཛད་

སྒྲོའི་མགོ་ནས་མཇུག་བར་དུ་ངོས་རང་བཞུགས་ཁྲི་མཐོན་པོའི་སྟེང་ཡོད་པས། གལ་ཏེ་དཀའ་ངལ་བྱུང་ན་སུས་ཀྱང་སྐྱབས་བདེ་པོའི་དང་རོགས་རམ་གནང་མི་ཐུབ་པ་དེ་རེད། ཡིན་ནའང་། ངོས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ནི་ཚིག་རྣམས་བློ་ཐོག་ནས་སྐྱོར་ཐུབ་མིན་ཙམ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། མཛད་སྒྲོའི་དུས་ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་བས་སེམས་ཁུར་གཞན་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ལ། དེ་ནི་ཆབ་གསང་རྒྱས་མི་ཡོང་དམ་སྙམ་པ་དེ་རེད། གང་ལྟར། ངོས་རང་ལོ་ན་ཆུང་ཞིང་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་པ་ཐོག་མ་ཡིན་ཡང་མཐར་ཐམས་ཅད་བདེ་བླག་དང་གྲུབ།

ཅེས་གསུངས།

འདིའི་ཐད་སེར་སྨད་རི་འབུར་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཅུང་ཞིབ་ཙམ་གསུངས་པ་ནི། <<དགེ་སྡིག་ལས་ཀྱི་མྱོང་བ།>> ཞེས་པའི་རང་རྣམ་ལས།

ཚེ་འཕྲུལ་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་སྤྱི་དྲོ་གསུང་ཆོས་ར་བར་ཚིབས་བསྒྱུར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་སྐབས་སུ་ཞབས་རྟུལ་ལ་སྤྱི་བོས་རེག་པའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ་ནས་གྲལ་གནས་སུ་འཁོད་པ་ན། གསུང་ཚངས་པའི་དབྱངས་ཀྱིས། ཕུན་ཚོགས་དགེ་ལེགས་ནས་རིམ་གྱིས་ཟླ་བརྒྱུད་ལྷོ་ཀ་རེ་རེ་བཞིན་དབུ་བསྐྱལ་སྤྱར་སྲོལ་ཉམས་མེད་དུ་སྐྱལ། དེ་མཚམས་ཤིག་ཏུ་སྤྱིལ་པའི་ཆོས་སྐྱོང་རྡོ་རྗེ་གྲགས་ལྡན་ཤོག་བརྙམས་ཀྱིས་དེར་བྱོན། དཀྲུ་འཚམས་དང་འབྲེལ་བད་ཕྱད་ཀྱིས་དུད་དེ་ཀགོང་ས་ཆེན་པོར་མཇལ་རྟེན་གསུམ་འདེགས་འབུལ་ཞུས། དེ་ནས་སྐུའི་འཁྲིས་སུ་བཙར་ཏེ་ལུང་འབུལ་ཞུ་བའི་ཚེ་ཏུ་དར་གྱིས་སྐུའི་གཞོགས་གཡོན་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་བཀབ་པ་ལྟ་བུར་བྱུར་ཀྱང་། ཉམས་སྣང་ཙམ་ཡང་མི་མངའ་བར་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དགྱེས་པའི་འཛུམ་བག་དང་ལྡན་པར་མཇལ་བས། ཆོས་སྐྱོང་འདི་ཉིད་བྲན་དུ་འཁོལ་བའི་རྟགས་སུ་འདུག་སྙམ་ནས་དད་གུས་ལྷག་པར་འཕེལ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཟླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མར་གྲགས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་ལྷུགས་ལུང་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སོང་བ་སྐལ་བཟང་བགོ་སྐལ་དུ་ནོད། རྗེ་བླ་མ་བཀའ་དྲིན་འཁོར་མཐའ་མེད་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཚེ་འདི་ལ་ལྟོས་པའི་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ཐོག་མར་མྱང་བ་ནི་དེའོ། །

ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་སྐུ་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ལྟོས་པའི་མཛད་ཆེན་ཐོག་མ་འགག་བདེ་བླག་དང་བསྐྱངས་ཏེ་ཕྱིར་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར།

ལོ་དེར་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་གི་ཐུགས་སྦྱོང་དབུ་འཛུགས་མཛད་པའི་ཚུལ་གོང་དུ་ཟུར་ཙམ་ཞུས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དབུ་མེད་འབྲི་ཀློག་གསན་བཞེས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ནི་གཟིམ་དཔོན་མཁན་པོ་མཁྱེན་རབ་བསྟན་འཛིན་མཆོག་ཡིན། དེ་ལ་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས། ༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས། "དེ་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཐོག་ཕྱིར་བཏང་གི་ཡི་གེ་དབུ་མེད་བསླབས་པ་ཡིན། དེའི་དགེ་རྒན་ནི། མདོ་ཁམས་ནས་ང་ཚོ་ལྷ་སར་བསུས་ཏེ་མཉམ་དུ་ཕེབས་མཁན་མཁྱེན་རབ་བསྟན་འཛིན་ཞེས་པ་སེར་མོ་བའི་དཔོན་རིགས་ཤིག་རེད། ཁོང་ཐུགས་གཤིས་བཟང་ཞིང་། ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་ལ་སློབ་སྟོན་མཁས་པོ་ཡོད་པར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་སྤྱར་སྲོལ་སློབ་སྟངས་ཐོག་ནས་སློབ་སྟོན་གནང་གི་ཡོད།" ཅེས་དང་། <<མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ།>> ལས་༄གོང་ས་མཆོག་ནས།

མཁན་པོ་དམ་པ་ཕྱིས་སུ་སྤྲི་ཁྲབ་མཁན་པོ་གནང་བ་དང་། འགོ་སྟོད་ནས་ང་ལ་བོད་ཡིག་དབུ་མེད་བསླབ་གནང་མཁན་དེ་རེད། དེ་དུས་ནག་ཚུ་མཁན་པོ་ཞུ་གི་འདུག ། "" ང་དང་རྒྱུན་དུ་གཤིབ་སྡོད་མཁན་དེ་ཚོའི་ནང་ཕ་ཡུལ་ནས་མཉམ་དུ་ཡོང་བ་མཁན་པོ་དམ་པ་གཅིག་པུ་ཚགས་ཡོད་སྟབས། དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རེད། མཁན་པོ་དམ་པས་གུས་ཞབས་ཀྱང་ཞེ་དྲག་གནང་གི་མ་རེད། སྐྲུང་དེ་འདྲ་ཐན་བུ་གསུང་གི་རེད། ཡིན་ནའང་། བཀའ་མོལ་སྣན་པོ་ཞེ་དྲག་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་གཟིམ་དཔོན་མཁན་པོ་གནང་སྐུས་ཐོག་ངོས་ལ་ཡི་གེ་བསླབས་གནང་བ་

རེད། རྗེས་སུ་སྐབས་རེར་ངས་ཐུན་བུ་འཁྲབ་དུས། རྒྱག་གཏམ་དང་ཟུར་ཟ་ལྟ་བུ་ཡང་གནང་གི་རེད། དེ་འདྲ་བྱས་ཏེ་ཆུང་དུས་ནས་སུ་མཐུད་གཤིབ་རྒྱུན་རིང་པོ་ཡིན་ཙང་ངས་བརྩེ་བཀུར་ཞུ་གི་ཡོད། དེང་སང་ཆ་བཞག་ན་ཡང་ངོས་ཀྱི་བླ་མའི་གྲས་ལ་བརྩིས་ནས་མཁན་པོ་དམ་པའི་མཚན་རྟགས་ཀྱང་བགྲང་གི་ཡོད།

ཅེས་མཁན་པོ་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་དང་ལྷན་དུ་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་མཚར་བའི་མཛད་རྣམ་དུམ་བུ་ཞིག་ཀྱང་བཀའ་སྩལ། ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ན་ཕྲ་བའི་སྐབས་སུ་སྐྱ་རྩེད་གནང་རྒྱུར་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ཤིང་། གཞན་དང་མི་མཚུངས་པར་སྐུ་ཁམས་དང་ཐུགས་ཁམས་གཉིས་ཐད་ནས་འཚར་སྐྱིད་ཕ་ཅང་སྨྱུར་བས། "བློ་བཟང་བསམ་གཏན་དང་ངེད་གཉིས་ཚད་ལས་བརྒལ་བའི་རྩེད་མོ་རྩེ་བར་བརྟེན་ཕོ་བྲང་ནས་ཁྲིད་དེ་སྒེར་སློབ་ཅིག་ཏུ་བཏང་"ཞེས་༸གོང་ས་མཆོག་རང་ཉིད་ནས་བཀའ་གནང་བ་ལྟར། ཡོངས་འཛིན་མཆོག་གིས་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཡོན་གསན་སྦྱོང་ལ་ཐུགས་ཁུར་ཆེར་བཞེས་ཀྱིས་གཅེན་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་མཆོག་སྒེར་གཉེར་སློབ་གྲྭ་ཞིག་ཏུ་གཏོང་གནང་མཛད། སྐབས་དེར་ཐུགས་ཚོར་ཅི་བྱུང་གསུང་བར། <<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་།>>ཞེས་པའི་རང་རྣམ་ལས།

བློ་བཟང་བསམ་གཏན་སྒེར་སློབ་ཏུ་གཏོང་སྐབས་ངོས་རང་ཐལ་ཆེར་ལོ་བརྒྱད་ཙམ་དུ་སོན་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་སློབ་གྲྭར་བཏང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ངོས་ཀྱི་སེམས་སུ་སྐྱོ་སྡུག་ཆེན་པོ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་། དེ་ནི་ཁོང་མ་གཏོགས་ངོས་དང་ཡབ་གཞིས་ཀྱི་བར་དུ་འབྲེལ་མཐུད་པ་གཞན་གཅིག་ཀྱང་མེད་པས་རེད། དེ་ནས་བཟུང་ཚེས་པ་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་གྱི་སློབ་གྲྭའི་གུང་གསེང་གི་སྐབས་མ་གཏོགས་ཁོང་ལ་ཐུག་པའི་གོ་སྐབས་མེད། ངེད་གཉིས་ཐུག་སྟེ་ཁོང་ཕྱིར་འགྲོ་བའི་སྐབས་རེ་རེར་ངོས་ཀྱིས་སྒེའུ་ཁུང་ནས་ཅེ་རེར་བལྟས། ཁོང་ག་ལེར་རྒྱང་རིང་དུ་ཡལ་འགྲོ་བ་དང་བསྟུན་ནས་ངོས་ཀྱི་སེམས་ཁོང་དུ་ཚད་མེད་པའི་སྐྱོ་སྡུག་གིས་ཁེངས་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་དེ་ད

དུང་ཡང་གསལ་པོར་དྲན།

ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་གཙེན་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་དང་ལྷན་དུ་སྐུ་རྩེད་གནང་རྒྱུ་དེ་ཟླ་རེར་ཐེངས་གཅིག་ལས་མེད་པར་གྱུར་ནའང་། ཡུམ་ཆེན་དང་གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ལྷན་དུ་ལན་རེར་འབྱུངས་གཞིས་ཀྱི་བག་ལེབ་བམ་གོ་རེ་བསྣམས་ཏེ་མཇལ་འཕྲད་དུ་ཕེབས་པ་དེས་ཐུགས་ལ་སྤྲོ་སྣང་ཆེས་ཆེར་སྐྱེ་ན། རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་ནི་བཟའ་བཏུང་གཡོ་སྒྲོལ་ལ་སྨན་གྲགས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་ལན་དུ་མར་གསུངས།

བཀའ་དབང་ཐོག་མ་གསན་བཞེས་དང་ལྡགས་བསྐྱེན་སློམ་སྦྱུབ་སོགས།

རྒྱལ་བའི་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ནི། སྐུ་ན་ཕྲ་མོའི་དུས་སུ་སྐུ་རྩེད་གནང་རྒྱུ་དང་། ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་དང་དཔེ་ཆ་ཐུགས་འཛིན་གནང་བ་སོགས་དགོན་པའི་གྲྭ་བཙུན་ན་ཆུང་དག་གི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་བགྱི་བ་ཙམ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། དེ་ལས་བརྒལ་ཏེ་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་གནང་སྒོ་ཆེ་ཁག་ཀྱང་དགུང་གྲངས་བདུན་བརྒྱད་ཙམ་དུ་སོན་པའི་སྐབས་ནས་མཛད་ཐུས་པའི་སྦྱོབས་པ་ཟླ་ལྷག་ཏུ་བརྟས་པ་ཞིག་ཡིན། བཀའ་དབང་ཐོག་མ་ནི། རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་ཆེན་པོ་ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་དྲུང་ནས་འཇིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་བཀའ་དབང་གསན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན། དེ་ཡང་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས།

ཕལ་ཆེར་ངོས་ཀྱི་མི་ཚེ་འདིར་དབང་དང་པོ་དེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་ཞུས་པ་ཡིན་པ་འདྲ། ཁྲིད་རང་ཚོ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་གོ་སྒྲིང་ཡོད། དེ་དུས་ངོས་རང་ལོ་ན་ཏ་ཅང་ཆུང་བས་དབང་ཞུས་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ལ་རྩེད་མོའི་འདྲ་ཤེས་བཞག་པ་འདྲ། དེའི་སྐབས་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་འཇུལ་བ་སོགས་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་བྱུང་ཡོད། སྐབས་དེར་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་ཞུས་པའི་གསང་མཚན་དེ་སྣང་མཛད་རྡོ་རྗེ་ཡིན་པ་ད་ལྟ་ཡང་དྲན། དེ་ལ་བསམ་བློ་ཞིག་བཏང་ན། གསང་མཚན་དུ་"རྣམ་པར་-སྣང་མཛད་"ཅེས་ཟེར་བས། གཞན་དོན་ཙུང་ཙམ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་པ་མིན་ནམ་སྙམ་པ་ཞིག་སེམས་སུ་དྲན་སོང་། འདི་ནི་ངོས་ཀྱིས་ཁྲིད་རང་ཚོར་ནང་ཚགས་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན། ཕྱིས་སུ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་དང་ཁྲིད་སོགས་ཞུས་ཤིང་། དབང་ནི་ལན་མང་ཞུས་ཡོད། ཡང་། སྐྱབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས་མཚན་ཞབས་གནང་བའི་དུས་དེར་དགོང་དྲོར་རྩོད་པར་ཕེབས་སྐབས། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད་ཆ་ཚང་བ་མིན་པར་སྦྱང་འཁོར་གྱི་ཐད་ཀ་ལྟ་བུ་དང་། སྐུ་གསུམ་ལམ་འཁྱེར་གྱི་ཐད་ཀའི་དམིགས་སྐོར་སོགས་བཀའ་འདྲི་དགོངས་སྐོར་ཞུས་པར་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་བཀའ་ལན་གནང་། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་ཁྲིད་རྒྱུན་ཆ་ཚང་བ་མིན་ཡང་ཐོར་ཙམ་ཐོར་ཙམ་ཐོབ་ཡོད།[39]

ཅེས་སྐབས་དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཟུར་ཙམ་ཞིག་གསུངས་ཏེ་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་ནི་ཁྲིམས་ཚོགས་སུ་ནམ་དུ་ཡང་མི་གནང་། <<གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ།>>ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ལས། ༧གོང་ས་མཆོག་རང་ཉིད་ནས།

ཁྱི་ལོ་ལོ་བརྒྱད་ཙམ་དུ་སོན་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་མཆོག་གི་དྲུང་ནས་བཀའ་དབང་ཐོག་མ་དེ་ཞུས། དེ་དུས་སེམས་སུ་ཞི་བདེའི་སྣང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་བྱུང་བ་ད་དུང་ཡང་གསལ་པོར་དྲན། དེའི་རྗེས་སུའང་བཀའ་དབང་ནམ་ཞུས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚོར་སྣང་དེ་རྒྱུན་མཐུད་ནས་ཡོང་། དེ་

39 སྤྱི་ལོ་ 2004 ལོར་སྣང་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་འཇིགས་བྱེད་བཀའ་དབང་སྐབས་གསུངས།

ལྟར་ནང་པའི་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་དད་པ་བརྟན་དུ་གྱུར་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་གང་དུ་འདུག་པའི་ལམ་དེ་མ་ནོར་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྙེད།

ཅེས་དང་། <<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས།>> ལས།

རང་གི་སེམས་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་སྐབས། ཆོས་ཀྱི་དག་སྣང་ཡང་དེ་བཞིན་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་བྱུང་སྟེ་སློབ་སྦྱོང་གི་རིམ་པ་རེ་རེ་བཞིན་རིམ་འཛེགས་བྱ་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་གིས་ལོ་བརྒྱད་ཙམ་ལ་སོན་སྐབས། སེམས་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ལ་དད་གུས་ཀྱི་ནུས་ཤུགས་ཐོབ་པ་དེ་གསལ་པོ་དྲན་གྱི་འདུག །སྐབས་དེར་ཞི་བ་དང་། བདེ་བའི་སྣང་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེ་རྗེས་ཐོས་བསམ་གྱི་སྐབས་ཐལ་ཆེ་བར་རང་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བློ་བ་སྦྱོང་བཞིན་པའི་ཐོག་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་། དད་པ་ཇེ་འཕེལ་དུ་སོང་སྟེ་ལམ་མ་ནོར་བ་དང་ཁུངས་བཙན་ཤོས་དེ་ཡིན་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱུང་།

ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ལ། འདི་ལྟ་བུ་དག་ནི་ལོ་ན་བདུན་བརྒྱད་ཙམ་དུ་སོན་པའི་བྱིས་པ་ཕལ་པ་དག་གིས་སྒྲུབ་ནུས་པ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན་སྙམ། སྐབས་དེ་ཤེད་ཅིག་ནས་ལྷག་པར་བསྙེན་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབུ་འཛུགས་ཀྱང་མཛད་ལ། དེ་ནས་བཟུང་ལོ་བསྟར་ཆགས་སུ་དགུན་དུས་བདུན་ཕྲག་དུ་མའི་རིང་རྒྱལ་བའི་ཡོངས་འཛིན་གང་རུང་དང་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་དགེ་འདུན་པ་བགྲེས་གྲས་དུ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་བསྙེན་མཚམས་སུ་བཞུགས། དེའི་ཐད་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་།>> ཞེས་པའི་རང་རྣམ་ལས་༄གོང་ས་མཆོག་ནས། "བསྙེན་མཚམས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྩེད་མོ་རྩེ་རུ་འགྲོ་མི་ཆོག །དེ་ལ་ཐོག་མར་དཔེ་ཁྲིད་ཐེངས་གཅིག་དང་། དེ་ནས་ཡོངས་འཛིན་སོགས་ཀྱི་གཟིགས་རྟོག་འོག་ཡུན་རིང་ཚོ་ག་འདོན་པ་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་བྱེད་དགོས། བྱིས་པ་ཞིག་གི་ངོས་ཐད་ནས་བཤད་ན། དེ་ནི་དུས་རྟག་ཏུ་སྐྱིད་སྣང་ལྡན་པ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན།" ཞེས་གསུངས་ལ། ལྷག་པར་བསྙེན་གནང་ཡུལ་ལ། རྒྱལ་

མཆོག་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་ནས་པོ་བྲང་ལྷོ་ངོས་སུ་ཉེ་འོད་ཟེར་འོག་པའི་བསྟེན་སྒྲུབ་ཁང་ཇོ་སྐྱིད་ལྡན་པ་ཞིག་གསར་བཞེངས་གནང་ཡོད་ཀྱང་། མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་པོ་བྲང་བྱང་ངོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་སྐབས་ནས་སྐུ་ཕྲེང་ན་རིམ་གྱིས་ཟམ་མ་ཆད་པར་བསྟེན་མཚམས་གནང་བའི་བསྟེན་སྒྲུབ་ཁང་རྙིང་པ་སླག་ཆེ་ཞིང་གྲང་དད་ལྡང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་བདམས་ཏེ་ལོ་ལྟར་བསྟེན་སྒྲུབ་གནང་། དེ་ཡང་སྒྲོལ་དཀར་དང་ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱི་ཚེ་སྒྲུབ་སོགས་ཚེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་མང་པོ་དང་། གཞན་ཡང་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྙེན་མཚམས་སོགས་ཀྱང་མཛད། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>སུ། "ངས་ཕྲུ་གུའི་སྐབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ལ་དཀའ་ངལ་ལྷུར་ལེན་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། གུ་ཡངས་ནམ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན།" ཞེས་དང་། "དཔེ་ཆ་ལ་བལྟ་རྒྱུར་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་། ང་རང་གི་སློབ་སྦྱོང་རྣམས་དགེ་རྒན་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཐུགས་འདོད་ཁེངས་པའི་གང་ལེགས་བྱས་པ་ཡིན།" ཞེས་བཀའ་སྩལ།

སྤྱི་ལོ་ 1942 ཟླ་བ་ 12 ཚེས་ 12 ཉིན། ཨ་རིའི་སྐུ་ཚབ་ Ilia Tolstoy དང་ Brooke Dolan གཉིས་སྲིད་འཛིན་གྱིས་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེར་བསྐུར་བའི་འཚམས་འདྲིན་སྤྱི་ལོ་ 1942 ཟླ་བ་ 7 ཚེས་ 3 འཁོད་པ་ཞིག་དང་། འབུལ་དངོས་ལེགས་སྐྱེས་སུ་གསེར་གྱི་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་གཅིག་དང་། དངུལ་གྱིས་བཟོས་པའི་གྲུ་གཟིངས་ཆུང་ངུ་ཞིག ། སྲིད་འཛིན་གྱི་འདྲ་པར་གཅིག་སོགས་བསྣམས་ཏེ་ལྷ་སར་འབྱོར་ཅིང་། མི་རིང་བར་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྲིད་སྐྱོང་སོགས་ལ་མཇལ་འཕྲད་ཞུས་ཏེ་ལེགས་སྐྱེས་ཕུལ། སླད་བོད་གཞུང་གིས་ཀྱང་

༧གོང་ས་མཆོག་གི་མཚན་ཐོག་ནས་བོད་རྒྱ་ལུགས་ཟླ་བ་ ༡ ཚེས་ ༡༨ སྤྱི་ལོ་ 1943 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 24 འཁོད་པའི་འཕྲིན་ལན་དང་དངོས་སྐྱེས་བཅས་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་ལ་བརྒྱུད་བསྐུར་གནང་། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་ནས།

ངོས་རང་རྒྱ་ཚོད་འཁོར་ལོར་ཏ་ཅང་དགའ་བ་དེ་ནི་ངོས་ཀྱི་ཞན་ཆའི་ཁྲོད་ཀྱི་གཅིག་རེད། དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ 1942 ལོར་(ཕྱི་ལུགས་སུ་)ལོ་བདུན་ལ་སོན་སྐབས། ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་གྱིས་ཐོག་མར་བརྒྱུད་གཏོང་གནང་བའི་ལེགས་སྐྱེས་གསེར་གྱི་རྒྱ་ཚོད་འཁོར་ལོ་གཅིག་དང་། དངུལ་གྱིས་བཟོས་པའི་གྲུ་གཟིངས་ཆུང་ངུ་ཞིག །འཕྲིན་ཡིག་གཅིག་བཅས་འབྱོར། དེ་ལ་འདིར་ལོ་རྒྱུས་ཁྱད་མཚར་པོ་ཞིག་ཡོད། ལོ་བདུན་ཅམ་ལ་སོན་པའི་བྱིས་པ་ཞིག་གི་ངོས་ཟད་ནས་བཤད་ན། རྒྱ་ཚོད་འཁོར་ལོར་དགའ་སྣང་ཆེ་བ་ལས་ཡི་གེ་ལ་དོ་སྣང་མེད། སྐབས་དེར་དབྱིན་ཇིའི་སྐུ་ཚབ་ལྷ་སར་ཡོད། དབྱིན་སྐད་ཤེས་པའི་བོད་ཀྱི་ཕྱི་འབྲེལ་ལས་བྱེད་ཅིག་བརྒྱུད་དེ་ཨ་རིའི་སྐུ་ཚབ་གཉིས་འབྱོར་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་གོ་ཐོས་བྱུང་། ངོས་ཀྱིས་ཁོང་ལ་ལེགས་སྐྱེས་ཅི་ཞིག་ཡོད་མེད་དྲིས་པ་ན། རྒྱ་ཚོད་འཁོར་ལོ་ཞིག་འདུག་ཅེས་བཤད་པས། གཞུང་འབྲེལ་མཇལ་འཕྲད་མ་བྱུང་གོང་ནས་རྒྱ་ཚོད་འཁོར་ལོ་དེ་འཁྱེར་ཤོག་ཅེས་ངག་འཕྲིན་བཏང་བ་ཡིན། "བུ་ཆུང་"དེ་ཇི་འདྲའི་ཐབས་སྐྱོ་ཞིང་སྲིད་པ་ཆེ་བ་ལ་ཨང་། མ་རེད་དམ།[40]

ཞེས་བཞད་མོ་དང་བཅས་བཀའ་གནང་། དེ་ནས་ཀྱང་སྨུ་མཐུད་གསུང་དོན། "རྗེས་སུ་དངུལ་གྱི་གྲུ་གཟིངས་ཆུང་ཆུང་དེ་རྫིང་ཆུའི་སྟེང་བཞག་པ་ན་ལྡིང་ཚད་ཏ་ཅང་ལྷི་བས་ཆུའི་ནང་དུ་ཐིམ། དེ་ལྟར་རྒྱ་ཚོད་འཁོར་ལོ་དེའི་ཟད་དོ་ཚ་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་། ཡི་གེ་དེ་ཐེངས་འདིར་(2010ལོར་)ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་ཨོ་བྷ་མར་མཇལ་འཕྲད་སྐབས་གཞི་ནས་མཐོང་། དེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་ 1942 ནས་ 2010 ཡི་

40 སྤྱི་ལོ་ 2010 ཟླ་བ་ 7 ཚེས་ 7 ཉིན་རྒྱ་གར་གྱི་ NDTV བརྙན་འཕྲིན་གསར་འགོད་པ་སྙན་གྲགས་ཅན་ Barkha Dutt ནས་བཅར་འདྲི་ཞུས་པའི་ལན་དུ་སྩལ།

བར་ཏེ་ཕལ་ཆེར་ལོ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པ་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་ད་གཟོད་མཐོང་བ་རེད།" ཅེས་བཞད་མོ་དང་བཅས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་ལོར་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་གྱིས་ཕུལ་བའི་ཕྱག་བྲིས་དེ་བོད་དུ་མ་གཟིགས་པར་ཨ་རིར་ཆིབས་སྒྱུར་སྐབས་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གསུངས།

བོད་ལུགས་སུ་དགུང་གྲངས་དགུར་ཕེབས་པ་སྤྱི་ལོ 1943 ལོའི་ཉིན་ཞིག ། ༧གོང་ས་མཆོག་རང་ཉིད་ནས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྐུ་གོང་མས་གཅེས་ཉར་གནང་བའི་ཕྱག་རྫས་ཀྱི་ཁྲིད་ནས་གློག་བརྙན་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་འཕྲུལ་ཆས་རྙིང་པ་གཉིས་དང་། གློག་བརྙན་གྱི་སྤྲིན་ཤོག་འཁོར་ལོ་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་བཅས་གསར་རྙེད་བྱུང་ཡང་ཐོག་མར་དེ་དག་བཀོལ་སྤྱོད་ཤེས་མཁན་ཞིག་མ་རྙེད། ཕྱིས་སུ་ནོར་བུ་གླིང་གར་འཚོ་སྐྱོང་བྱེད་བཞིན་པའི་རྒྱ་ནག་གི་གྲྭ་པ་རྒན་པ་སན་འབྱོར་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཤེས་པར་མཁྱེན། གྲྭ་པ་དེ་ནི་ཁོའི་ཕ་མ་གཉིས་ཀ་སྐུ་གོང་མར་དད་གུས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྐབས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆིབས་སྒྱུར་སྐབས་ཕུལ་བ་ཞིག་སྟེ། རྗེས་སུ་༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་དུ་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་ནོར་བུ་གླིང་གར་འཚོ་སྐྱོང་བྱས་པ་ཞིག་རེད། སན་འབྱོར་ལགས་ཀྱིས་གློག་བརྙན་སྟོན་པ་དང་སྐྱོན་ཤོར་ཆེ་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་པ་སོགས་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར་གཟིགས་མོའི་སྲི་ཞུ་བསྒྲུབས། གློག་བརྙན་དེ་ཚོའི་ནང་གི་གཅིག་ནི་དབྱིན་ཇིའི་རྒྱལ་པོ George V (1865-1936) ཁྲི་སྟོན་སྐབས་བརྙན་ཕབ་བྱས་པ་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་འཛམ་གླིང་གང་སའི་དམག་ཆས་བརྗིད་རྫམ་ཅན་གྱོན་པའི་དམག་མིའི་རུ་སྒྲིག་སོགས་ལྟད་མོ་ཧ་ཅང་ཆེ་བ་ཞིག་དང་། གཞན་ཞིག་ནི་སྔོ་ངའི་སྦུབས་ནས་བྱུང་

མེད་ཞབས་བྲོ་འཁྲབ་མཁན་རྣམས་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ་ཞབས་བྲོ་རྒྱག་པ་སོགས་མིག་འཕྲུལ་གྱི་རང་བཞིན་གསལ་བའི་གློག་བརྙན་ཞིག་ཡིན། ལེགས་ཤོས་ནི། དངོས་བཀོད་གློག་བརྙན་ཏེ་གསེར་གྱི་གཏེར་ཁ་ནས་གསེར་བརྐོ་བའི་རྣམ་པ་ཇི་བཞིན་བརྙན་ཕབ་བགྱིས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་གསེར་རྐོ་ལས་ཀ་བ་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་ཚེགས་དང་། བཀོ་གཞོག་གྲལ་རིམ་གྱི་ངོ་གདོང་ངོ་མ་རྣམས་གསལ་ལེར་མཁྱེན། དེ་ལ་<<གོང་ས་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ།>> ལས་༄གོང་ས་མཆོག་གིས།

གློག་བརྙན་ཕལ་ཆེར་སུམ་ཅུ་ནས་བཞི་བཅུ་ཙམ་ཞིག་ཡོད། དེ་དག་ལས་ངོས་ཀྱིས་ལེགས་པར་དྲན་པ་ནི། Tarzan དང་ Boer War ཞེས་པའི་གློག་བརྙན་གཉིས་དང་། དབྱིན་ཇིའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གི་ཁྲི་སྟོན་བརྙན་ཕབ་བགྱིས་པའི་གློག་བརྙན་གཅིག ། གཞན་ཡང་རྫུ་འཕྲུལ་སྟོན་པའི་གློག་བརྙན་དུ་མ་བཅས་རེད། ''' གློག་བརྙན་དེ་དག་གིས་ངོས་ཀྱི་གཅེན་པོ་དང་ངོས་རང་གཉིས་ཀྱི་ཡིད་དབང་མེད་དུ་ཕྲོགས་སོང་།

ཞེས་གསུངས།

དེ་ནས་ཅང་མ་འགོར་བར་རྒྱའི་གྲྭ་པ་སན་འབྱོར་ཞེས་པ་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་པས་གློག་བརྙན་གཟིགས་མོ་གནང་བར་སྐུ་ངལ་ཐན་བུ་བྱུང་ཡང་། སྐབས་དེ་དུས་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་ཆག་སྐྱོན་ཆུང་བའི་རིགས་བཟོ་བཅོས་གནང་ཐུབ་པས་སྐུ་མ་ཐུབ་ནས་གཟིགས་མོར་རོལ། ཉིན་ཞིག་གློག་བརྙན་སྟོན་བྱེད་དེར་ཆག་སྐྱོན་ཆེ་ཙམ་ཞིག་ཤོར་སྐབས་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་ཐབས་གནང་ཡང་ལྷ་ཤས་རིང་ལེགས་འགྲུབ་མ་བྱུང་། མཐར་གློག་རྫས་ཀྱིས་གློག་མཁོ་འདོན་བྱེད་ཚུལ་སོགས་ཇི་བཞིན་མཁྱེན་རྟོགས་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྔར་བཞིན་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་། དེ་ལ་

༧གོང་ས་མཆོག་གིས“དེ་དུས་ངོས་ཀྱིས་གློག་གི་རང་བཞིན་དེ་ཐོག་མར་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ལ། གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་མ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་ངོས་རང་གཅིག་པུ་ཡུན་རིང་མགོ་འཐོམ་དགོས་བྱུང་།” ཞེས་དང་ཡང་། “གློག་བརྙན་སྟོན་བྱེད་དེར་ཚག་སྐྱོན་ཤོར་ཏེ་བེད་སྤྱོད་མེད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་སྐབས། གློག་རྡོའམ་ཤེལ་རྡོག་རྣམས་ཕྱིར་བཏོན་ཏེ་པོ་ཏ་ལའི་གཟིམ་ཁང་གི་སྒྲེའུ་ཁུང་ནས་མར་གཡུགས་ཏེ་སར་བརྡབས་པ་ན། གས་གཏོར་གྱི་སྒྲ་སྐད་པོ་ཞིག་ཀྱང་འབྱུང་། དེ་ནི་ངོས་ཀྱི་སྐྱོན་རེད།” ཅེས་གསུངས། དེ་ནས་སླར་ཡང་བལ་པོའི་ཚོང་པ་དག་བརྒྱུད་དེ་གློག་གི་ཤེལ་རྡོག་གསར་པ་དག་མཁོ་སྒྲུབ་མཛད།

ཆེས་གསུམ་ཟིན་བརྟག་དང་སྐབས་འབྲེལ་གྱི་གནད་དོན་འགའ།

དེ་ལ་སྤྱི་ལོ་ 1943 ལོའི་ཡས་མས་ཤིག་ནས། ནྭ་སྟག་རྒྱལ་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱར་གྱི་ཞལ་དན་བཞིན་གཞུང་འབྲེལ་ལས་དོན་ཐག་གཅོད་ཚེ་ཁག་ལ་ཐུན་མོང་བཀའ་བགྲོས་དང་ཐུགས་ཐག་མཉམ་གཅོད་ཀྱི་གནས་བབ་དེར་ཡང་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་། ནྭ་སྤྲེང་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ཅི་མང་གོ་གནས་མར་འབེབ་དང་སྟག་བྲག་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་དུ་མ་གོ་གནས་ཡར་སྤྱར་སོགས་ཕྱོགས་ཁག་གི་རྣམ་པ་ཇེ་གསལ་དུ་གྱུར་པའི་ཁར། ནྭ་སྤྲེང་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་དུ་མ་བློ་འགྱུར་ཏེ་སྟག་བྲག་ཕྱོགས་སུ་འབྱར་བ་སོགས་“ནྭ་སྟག་དོན་རྐྱེན”གྱི་སྨྱུ་གུ་དེ་ག་ལེར་འབུས་པ་ནས་འཆར་བའི་མགོ་ཚུགས། དེ་ལ་<<མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་འཕྲོས་པའི་གཏམ་ཐབས་བྱུས་སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་>>ཞེས་པར་བཀའ་ཟུར་ཀུན་

གླིང་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། "ཏྭ་སྒྲིང་ཟླ་བྲང་གི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་གནད་ཡོད་གཞུང་ཞབས་དང་། གདན་སའི་མཁན་པོ་དང་ལས་སྣེ་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་ཟླ་བྲང་ཕྱོགས་གཏོགས་ནས་བསྙད་འདོགས་ཅི་རིགས་ཀྱིས་ལས་གནས་ནས་འཕོ་ལེན་གནང་བ་དང་། འགའ་ཤས་ཁྲིམས་སྲུན་དུ་སྦྲ་བ། འགའ་ཤས་གནས་དབྱུང་སོགས།" ཞེས་དང་། <<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ།>> ལས་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས།

གང་ལྟར། ༡༩༤༡ ལོར་ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་སྐུ་དྲག་མགོ་རིམ་དབང་འཛིན་པ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་སྟག་བྲག་ཟླ་བྲང་གི་ཕྱག་མཛོད་བསྟན་པ་མཐར་ཕྱིན་ལ་ངོ་དགའ་སྤྲོ་ལད་བྱས་པ་དང་། སྲིད་ཟུར་ཏྭ་སྒྲིང་ལ་སྡང་ཟུག་དཔྲར་འཛིན་བྱས་ཏེ་ཏྭ་སྟག་ཟླ་བྲང་གཉིས་དབར་དཀྲུགས་ཤིང་གང་ཐུབ་བརྒྱབ་ཡོད་པ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་ནི། ཏྭ་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེས་སྲིད་སྐྱོང་རང་འཛུགས་གནང་རྒྱུར་འགོག་རྐྱེན་བཟོ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། ''' དེ་སྔོན་ཏྭ་སྒྲིང་སྲིད་སྐྱོང་ཁྲི་བཞུགས་སྐབས་བསྐོ་བཞག་གནང་བའི་གནས་ཡོད་དཔོན་རིགས་གནས་དབྱུང་དང་ཡང་ན་གནོན་ཤུགས་སྦྲད་དེ་དགོངས་པ་ཞུ་རུ་བཙུག་པ་བཅས་ལག་ལེན་བསྟར་ཐོག་རྣམ་ཀུན་ཏྭ་སྒྲིང་ལ་མ་དགའ་བ་དང་། སྟག་བྲག་ཟླ་བྲང་གི་ཉེ་ལྟོས་སྐུ་དྲག་འགའ་ཤས་རིམ་བཞིན་གནས་ཡོད་དུ་བསྐོ་བཞག་བྱ་རྒྱུའི་ངན་གཡོམ་ཞིག་བརྩམས་པ་དཔེར་ན།

ཞེས་གསུངས།

སྐབས་དེར། "གནང་བྱུང་[41]ལྷུང་ཧ་དམའ་བས། །མེ་སྒྱོགས་འཁོར་མདེལ་ཐོག་སོང་། །གསེར་གྱི་རྩིག་པ་བརྩིགས་ནས། །ཟུར་[42]ལ་དར་ལྕོག་བཙུགས་སོང་།།" ཞེས་པའི་ཡིག་བསྐུར་ཞིག་ལྷ་སའི་ཁྲོམ་གཞུང་དུ་ཁྱབ།

41 མདོ་སྨད་སྤྱི་ཁྱབ་བཀའ་སློན་གནང་བྱུང་བ་པནྜ་རྡོ་རྗེ།
42 ཟུར་ཁང་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས།

དེ་ལྟར་སྲིད་དབང་འཕྲོག་རྗོད་དང་ནང་ཁུལ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཇེ་སྡུག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐབས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལུགས་སུ་དགུང་གྲངས་བཅུར་ཕེབས་པ་བོད་ཤིང་སྤྲེལ་ཟླ་བ་ ༡ ཚེས་ ༣ སྤྱི་ལོ་ 1944 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 26 ཉིན། པོ་ཏ་ལའི་རྒྱལ་བའི་གཟིམ་ཆུང་དུ་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུའི་གསང་བ་གསུམ་ལ་མི་དང་མི་མིན་གྱི་གནོད་ཅིང་འཚེ་བའི་རིགས་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པར་"ཚེས་གསུམ་ཟན་བརྟག"བགྱིས་འབྲས་སུ་སྐུ་སྤྱར་འཚུབ་ལྗོང་ཉེན་དོགས་ཅི་ཆེ་ཡོད་ལུགས་ཕེབས་པར། གཞུང་གནས་ནས་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཕྲ་ཀུན་གྱིས་ཞབས་རིམ་གནང་སྨིན་འབད་སྒྲུབ་དང་། གདན་ས་གསུམ་དང་བོད་གཞུང་སེར་སྐྱ་ཐུན་མོང་ཐོག་བརྟན་བཞུགས་རྒྱས་འབུལ་ཞུ་རྒྱའི་གཏན་འབེབས་གནང་བ་རྒྱལ་ཟུར་ར྄་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེས་གསན་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་ལྷ་སར་ཕེབས་བཞེད་ཀྱི་ཐུགས་འདུན་དྲག་པོ་ཡོད་ལུགས་གནད་ཡོད་ཁག་ལ་བརྒྱུད་སྤྲེལ་གནང་བས། གདན་སའི་མཁན་པོ་རྣམས་ནས་ལོ་དེའི་སྨོན་ལམ་གྲོལ་མཚམས་བཀའ་ཤག་ཏུ་དངོས་བཅར་གྱིས་བརྟན་བཞུགས་སྐབས་རྒྱལ་ཟུར་མཆོག་གདན་ཞུ་དགོས་ཚུལ་ཞུས་ཀྱང་། རྒྱལ་ཟུར་གྱི་"གཟིགས་སྐྱོང་དང་ཐུགས་བློ་ལིང་འགེལ་གནང་ཡུལ་གཙོ་བོ"བཀའ་བློན་བླ་མ་བསྟན་པ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་ཁོང་ཁྲོ་དྲག་པོའི་དང་། འདི་གར་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་བཞིན་དུ་རྒྱལ་ཟུར་ར྄་སྒྲེང་གདན་ཞུ་བྱེད་པ་ནི། "ལ་ཐེལ་སྒང་ལ་སྤྱགས་ཐེལ"གྱི་དཔེ་ལས་མ་འདས་ཤིང་། གདན་ས་གསུམ་གྱི་མཁན་པོ་ཚོས་ཚོས་འཆད་ཉན་དང་བསླབ་པ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་བཞུགས་ན་ལེགས། ཞེས་སོགས་ལན་འདེབས་གནང་སྟེ་བཀའ་ཤག་ནས་ངོས་ལེན་མ་གནང་། དེ་ལ་སྟག་ལྷ་

ཕྱུན་གྱི་<<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>> ལས།

ཏྭ་སྟག་གཉིས་དབར་ཟླ་སློབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་སྟབས། སྟག་བྲག་དགུང་ལོ་མཐོ་རྒྱན་སྲིད་སྐྱོང་སྣར་ཡང་ཏྭ་སྒྲིང་གིས་ཚུར་བཞེས་བདེ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་སྲིད་སྐྱོང་བསྐོས་ལུགས་དང༌། ལོ་གསུམ་ནས་ཏྭ་སྒྲིང་གིས་རང་འཛུགས་གནང་གི་ཡོད་ཚོད་བཅས་སྤྲིར་གྲགས་བྱུང་བར་བརྟེན་བཀའ་བློན་བླ་མ་བསྟན་པ་འཛམ་དབྱངས་དང༌། བཀའ་བློན་བོན་ཤོད་གཉིས་ཀྱི་བསམ་པར། སྲིད་སྐྱོང་བརྗེ་ལེན་ཡང་ཡང་བྱས་ན་བཀའ་བློན་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྟངས་གཡོ་འགུལ་ཟེབས་མི་ཡོང་ངམ་སྙམ་པའི་དོགས་འཆར་བྱུང་སྟེ། ངན་གྲོས་བྱས་ནས།

ཞེས་པ་ལྟར། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་སྲིད་སྐྱོང་དུ་མ་བཞེངས་གོང་ནས། ཐོག་མར་ཏྭ་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་རྗེས་མང་ཙམ་བྲིས་ཤིང༌། མཐར། "༄གོང་ས་ཆེན་པོས་ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མཛད་འགན་མ་བཞེས་བར་དུ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྲིད་སྐྱོང་གནང་དགོས" ཞེས་པའི་ཚིག་གནད་འཁོད་པའི་ཡིག་ཆ་རྗོབ་ཆེ་ཞིང་གློག་དཀའ་བ་ཞིག་བཟོས་ཏེ། སྲིད་སྐྱོང་གི་ཕྱག་ལས་རྩིས་སྤྲོད་གྲ་སྒྲིག་གི་བྲེལ་ཟིང་སྐབས་རྒྱལ་ཚབ་ཏྭ་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ནས་མཚན་རྟགས་ཞུས་ཏེ། རྗེས་སུ་གལ་ཏེ་གླེང་རྙོག་བྱུང་ན་རྒྱལ་ཚབ་རང་ཉིད་ནས་ཞལ་བཞེས་མཛད་ཟིན་པའི་དངོས་དཔང་མཚན་རྟགས་སྟོན་རྒྱུའི་ཤོག་ཧྲུས་གྲ་སྒྲིག་སྤྲ་ས་ནས་བྱས། དེ་ལྟར་རྩོད་རྙོག་རྣམས་བོད་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པར་གཞུང་འཛིན་མཐོ་རིམ་གྱི་གོ་གནས་འབའ་ཞིག་སྙིང་བཅངས་བྱས་པའི་དབང་ཁོ་ན་ཡིན་ངེས་ལྟ་བུའི་བྱ་སྤྱོད་སྣ་ཚོགས་སྤེལ་བར་མངོན། གང་ལྟར། རྒྱལ་ཟུར་ལྟོས་བཅས་ཀྱིས་བསྟུད་མར་ནང་མའི་བཀའ་བགྲོས་དང་ཐབས་ལམ་གཞན་འཚོལ་གྱི་མཐར། སེར་བྱེས་འདུ་ཁང་ཉམས་གསོ་གྲུབ་པའི་རབ་གནས་མཛད་སྒོར་ཕེབས་བཞེད་ལྟར

སྔོན་དུ་སྤྲུལ་པར་འོས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་མཚམས་རྒྱས་སྤྲོས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་དང་ལྷ་སར་ཆིབས་ཐེབས་གནང་། ལྷ་གླུ་ཚེ་དབང་དོན་རྡེས་བྲིས་པའི་<<ནྡ་སྟག་གཉིས་ཀྱི་འགལ་རྐྱེན་དང་། རྒྱལ་ཟུར་ནྡ་སྒྲིང་ལྷ་སར་སྐོང་འགྲུག་བྱེད་པར་བསྐྱོད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་>>ཞེས་པར།

སྐབས་དེར་ཕྱི་རྒྱར་ཡོངས་གྲགས་གླིང་ཕྱོགས་ནང་ནྡ་སྟག་གཉིས་དབར་ལྷ་སློབ་ཀྱི་འབྲེལ་དམ་ཟབ་ཡོད་སྟབས། སྟག་བྲག་དཀྱུང་ན་མཐོ་རྐྱེན་སྲིད་སྐྱོང་སྐབས་ཡང་ཚུར་བཞེས་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་བསྒོས་ལུགས་དང་། ལོ་གསུམ་ནས་ནྡ་སྒྲིང་གིས་རང་འཇགས་གནང་གི་ཡོད་ཚུལ་སྒྲིར་གྲགས་བྱུང་བར་བརྟེན། བཀའ་བློན་ཟླ་མ་བསྟན་པ་འཇམདབྱངས་དང་། བཀའ་བློན་བོན་ཤོད་གཉིས་ཀྱི་བསམ་པར་སྲིད་སྐྱོང་བརྗེ་ལེན་ཡང་ཡང་བརྒྱབ་ན། བཀའ་བློན་ཚོའི་གོ་གནས་ལའང་གཡོ་འགྱུལ་ཐེབས་མི་ཡོང་སྙམ་པའི་དོགས་འཆར་བྱུང་སྟེ། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ནྡ་སྒྲིང་གི་དེ་སྔའི་མཛད་རྗེས་སྐོར་དང་། སྲིད་སྐྱོང་གསར་པའི་ཆེ་འདོན་བྱེད་སྒོ་དང་། ཐབ་བཙོས། སྲིད་སྐྱོང་གི་ཐམ་ག །ཐོགས་ཐབ། བཞུགས་ཡུལ་སོགས་བྱེད་སྒོའི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་བཀོད་པའི་ཡིག་རྗོབ་ཆེ་བའི་འཆར་གཞི་ཞིག་བཟོས་པ་དེའི་ནང་། "གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཐུགས་འགན་སྐྱིད་བཞེས་མ་གྲུབ་བར་བོད་ལྗོངས་ཆབ་སྲིད་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཛད་པ་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་གིས་ཐུགས་འགན་སྐྱིད་བཞེས་གནང་དགོས།" ཞེས་པའི་ཚིག་གནད་ཅིག་བཀོད་དེ་གཟའ་འཁོར་གཅིག་ནས་སྲིད་སྐྱོང་གསར་པར་ཕྲུག་ལས་རྟེས་སྤྲོད་རན་པའི་ཐུགས་བྲེལ་ཆེ་བའི་སྐད་ཞིག་ལ། སྲིད་སྐྱོང་ནྡ་སྒྲིང་ལ་ཚོག་མཆན་ཞུས་འདུག །དེ་ནི་ལོ་གསུམ་སོང་མཚམས་རྩོད་གླེང་བྱུང་ན་འགོག་རྐྱེན་བཟོ་རྩིས་བྱེད་པའི་སྙིག་གཡོ་ཞིག་རེད།

ཅེས་གསལ།

དེ་ལྟ་བུའི་རྙོག་ཟིང་གི་སྐབས་སུ་གནས་ཚུལ་གློ་བུར་བ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི། སྤྱི་ལོ་1944 ཟླ་བ་ 8 ཚེས་ 3 ཉིན་གྱི་དགོང་དྲོ་ཚུ་ཚོད་བཅུ་པ་ཙམ་ལ་ལྷ་སའི་བྱང་ཕྱོགས་

ནས་གནམ་གྲུ་ཞིག་ཡོང་སྟེ་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་མང་པོས་མཐོང་ཐོས་བྱུང་བ་དེ་
རེད། ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ། སྔ་གདོང་རྫོང་སྡོད་ཤོད་དྲུང་ཤག་བྱུང་བའི་ངོ་ཚབ་
ནས་སྙན་ཞུ་ཕུལ་གསལ། རྒྱ་གར་ནས་རྒྱ་ནག་ལ་དམག་མཁོའི་ཅ་དངོས་དབོར་
འདྲེན་བྱེད་པའི་ཨ་རིའི་གནམ་གྲུ་ཞིག་བསམ་ཡས་དང་ཉེ་བའི་རྗོ་ནང་ཞེས་པའི་
ཡུལ་གྱི་གཙང་འཁྲམ་ཞིག་ཏུ་ལྷུང་། གནམ་གྲུའི་ནང་ཡོད་མི་ལྔ་མཆོངས་གདུགས་
ལ་བརྟེན་ནས་སར་བབས་པས་བརྣབ་སྐྱོན་ཆེར་མ་བྱུང་། བོད་གཞུང་ནས་མི་ལྔ་པོ་
ལྷ་སར་བསྐུས་ཤིང་མི་རིང་བར་རྒྱ་གར་གྱི་ས་མཚམས་བར་སྐྱེལ་མ་དང་བཅས་
ཕྱིར་གཏོང་བྱས། བོད་གཞུང་ཕྱི་རྒྱལ་ལས་ཁུངས་ནས་རྒྱ་གར་དུ་གཏན་སྡོད་ཨ་
རིའི་དྲག་དམག་དབུ་ལས་ལ་སྐད་ཕྲིན་ནོར་སྐྱོན་དེ་ལྟ་བུ་མི་ཡོང་བའི་བཀོད་ཁྲབ་
བསྒྲགས་པར་ཨ་རིའི་ལས་བྱེད་ནས་ཁས་ལེན་གཙང་ཞུ་གནང་།

སྐབས་དེ་ཤེད་ཅིག་ཏུ། འཕན་པོ་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་དུ་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དང་
སྤྱགས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་འབྲུ་འདེད་པ་འགས་འབྲུ་བུན་ཚ་འདེད་བྱས་པ་མི་དམངས་
ཀྱིས་རྫོང་ལ་ཞུས་པར་རྫོང་སྡོད་ངོ་ཚབ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཚ་འདེད་བཏང་ན་སྤྲོད་མི་
དགོས་ཞེས་མི་དམངས་ལ་བཀའ་གནང་སྐབས། འབྲུ་འདེད་པ་གྲྭ་པ་དེ་དག་གིས་
རྩོད་རྙོག་ཆེས་ཆེར་བསླངས་པའི་ཐོག་ཉེས་རྟུང་ཚབས་ཆེར་བཏང་མཐར་རྫོང་
དཔོན་སྐུ་ཚབ་ཏྲེན་འདས་སུ་གྱུར། དེ་ནས་གཞུང་ས་ནས་བཀའ་ཞིབ་པ་བསྐོ་བཞག་
གིས་བྱེད་གཏེ་རྣམས་ཞིབ་སར་ངོ་བཅར་དགོས་པའི་བཀའ་ཡིག་བཏང་ཡང་དོ་
བདག་རྣམས་དུས་ཐོག་ངོ་བཅར་མ་ཞུས་པ་དང་། འཆར་ལོའི་སྨོན་ལམ་ཚོགས་
མགོན་དུ་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱོད་འཆར་ལའང་སེ་ར་

བྲེས་ཀྱི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་མི་ཐེབས་རྒྱ་ཐག་གཅོད་བྲུས་པ་སོགས་གཞུང་དང་དགོན་པའི་བར་དུ་རྙོག་གླེང་ཤུགས་ཆེར་བྱུང་། དེ་ལ་དགེ་བཤེས་ལྷུན་གྲུབ་བཟོད་པ་མཆོག་གི་རང་རྣམ་དབྱིན་དེབ་ལས།

སྤྱི་ལོ་ 1945 ལོའི་སློན་ལམ་སྐབས་སེ་ར་བྲེས་ཀྱིས་ཐག་གང་བཅད་པ་དེ་ནི་ནོར་འཁྲུལ་དུ་སེམས་ལ། སྐབས་དེའི་མཁན་པོ་ནི་ཧེ་ཧོར་ཁམས་ཚན་གྱི་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོ་ཞུ་བའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དེ་རེད། ང་ཚོས་ཁོང་ལ་དགེ་བཤེས་ངག་རྒྱམ་ལགས་ཞེས་ཟེར་ཞིང་ན་སྙིང་རིན་པོ་ཆེ་དང་འཛིན་ཟླ་གཅིག་པ་ཡིན། ''' སེར་སྨད་ཀྱི་དགེ་འདུན་པ་ཡོངས་དང་སྡུགས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་དགེ་འདུན་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་བཅས་སློན་ལམ་དུ་ཐེབས་ཀྱང་སེར་བྲེས་པ་རྣམས་མ་ཐེབས། བྲེས་པ་གྲྭ་ཚང་ནི་སེ་རའི་ཆ་ཤས་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན། མཁན་རིན་པོ་ཆེས་མ་འགྲོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངེད་ཅག་མ་ཕྱིན།

ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་ར་སྟག་གི་དོན་རྐྱེན་ལ་ཆར་པ་ཚུ་གྲོགས་དང་ཉི་མ་མེ་གྲོགས་ཀྱི་དཔེ་ལྟ་བུའི་རྐྱེན་གཞན་དང་གཞན་ཡང་ཟུར་དང་ཁུག་དུ་མ་ནས་བྱུང་སྣང་ཡང་མ་བྲིས།

ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་གྲངས་བཅུར་ཐེབས་སྐབས། ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་དང་ཕྱག་དཔེ་ ཐུགས་འཛིན་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྟགས་གསལ་ལམ་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་བགྲོ་གླེང་གནང་ཚུལ་ཐོག་ ཐུགས་གཉེར་ནན་ཏན་དུ་གནང་བའི་དབུ་བཙུགས། དེ་ནི་གཞུང་དོན་ཆེ་ཕྲ་ཀུན་ལ་མཐིལ་ཕྱིན་པར་བརྟར་ཤ་གཅོད་པའི་ཡན་ལག་མེད་དུ་མི་རུང་བའམ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན་ལ་མཁས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་རྩལ་དུ་འབྱིན་པའི་ཐབས་མཆོག་ཟླ་ན་མེད་པ་ཞིག་དང་། བོད་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་འབུར་ཐོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཡིན་པས། ཡོངས་འཛིན་ནས་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར

དགུང་ན་ཕྲ་མོའི་སྐབས་སུ་སློབ་གནང་མཛད། དེ་ལ་༸གོང་ས་མཆོག་ནས། "དེ་འདྲ་ཡིན་སྟབས། ངོས་རང་ལོ་བཅུ་ལ་བསླེབས་སྐབས། སློབ་ཚན་འདི་ཉིད་ནན་ཏན་གྱིས་སྦྱོང་མགོ་བཙུགས།" ཞེས་བཀའ་སྩལ།

སྤྱི་ལོ་ 1944 ཟླ་བ་ 12 ཚེས་ 3 ཉིན་རྒྱལ་ཟུར་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱིར་ལྷ་སར་འབྱོར་ཅིང་། དེ་ནས་རིང་མིན་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལ་མཇལ་འཕྲད་གནང་ཞིང་། སླད་ནས་སྲིད་སྐྱོང་ལ་ཟུར་མཇལ་ཐོག་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཐུགས་འགན་ཕྱིར་རྩིས་བཞེས་མཛད་བཞེད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཞུས་ཀྱང་། ཐུགས་འདུན་ལྟར་གྱི་གསུང་ལན་ཅི་ཡང་མ་ཕེབས་པའི་ཁར། ཀ་གོར་དུ་མ་མཛད་པས་རྒྱལ་ཟུར་མཆོག་ཐུགས་ཕམ་དང་བཅས་ཕྱིར་ཕེབས་དགོས་བྱུང་། སྤྱིར་རྭ་སྟག་རྒྱལ་སྲིད་གཉིས་ནི་ཟླ་སློབ་ཡིན་ཅིང་། སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་སྲིད་སྐྱོང་དུ་བཞེངས་ནས་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྔར་གྱི་ཞལ་དན་ཐག་གཅོད་བཞིན་གཞུང་གནས་ཀྱི་ཕྱག་ལས་ཆེ་ཁག་རྟོག་འཛིང་ཅན་རྣམས་ཕྱག་བྲིས་ཀྱི་ལམ་ནས་རྒྱལ་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ཐུགས་ཐག་གཅོད་པར་མཛད་ཀྱང་། དེ་ནས་རྐྱེན་གང་ཞིག་གི་དབང་གིས་ཡིག་འགྲུལ་ཆད་པར་མ་ཟད། བཤད་ཡམས་སྣ་ཚོགས་རིམ་པར་བྱུང་བར་བརྟེན། སྔར་གྱི་ཐུགས་བཞེད་ཇི་བཞིན་འགྲུབ་དཀའ་བའི་ཐུགས་ཚོར་དྲག་པོ་ཞིག་རྭ་སྒྲེང་སྐྱོན་འཕོར་ཀུན་ལ་འཁྲུངས་ཡོད་ཚོད། དེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་ཉེ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱོ་གནས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཏུ་བགྲང་ཚོག་པའི་"རྭ་སྟག་གི་དོན་རྐྱེན"ཞེས་པ་འཕེལ་རྒྱུས་ཀྱི་མགོ་ཚུགས་ཏེ། གཞུང་གནས་དབང་འཛིན་མཐོ་གྲས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་ཉིན་ཞག་ཕྱུགས་གཅིག་གི་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་

དེའི་སྟེང་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་བའི་ངང་ཚུལ་ཡ་ང་བ་དེ་བྱུང་། གང་ལྟར། དུས་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱི་གཡའ་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་སྔ་ཕྱིར་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་ནི། སྲུས་གསར་རྩོམ་བགྱིས་པ་ཤེས་དཀའ་བའི་བདེན་མིན་རྫུན་མིན་དང་སྒྲོ་སྐུར་ཅི་ཡིན་མ་ངེས་པའི་དབྱེན་སྒྲོར་དཀྲོག་གཏམ་གྱི་ཡིག་ཟུར་དེ་དག་རེད། དེ་དག་ནི་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་འཇགས་སླ་ཞིང་གོ་རྒྱུ་ཟབ་པ། གཞས་ཚིག་ཏུ་སྤྱོད་བདེ་ཞིང་ཁྱབ་ཚད་མྱུར་བ་བཅས་ལ་བརྟེན། ལྷ་སའི་ཁྲོམ་གཞུང་སོགས་སུ་སྦྱོར་འགྲེམ་བྱས་མ་ཐག་ལྷ་སའི་མཐིལ་དུ་ཁྱབ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། སྐབས་དེའི་དཔོན་རིགས་ཚོར་དམག་ཧུས་སམ་མཚོན་ཆ་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡོད་པའང་དེ་ཡིན། ཤོད་སྟངས་བསྒྱུར་ན། དེ་ནི་མི་དམངས་ཀྱི་བློ་ཁ་སྒྱུར་བྱེད་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་དང་། གཡུལ་འཐབ་དངོས་ཀྱི་སྟ་གོན་ནུས་པ་ཅན་ཞིག་ཀྱང་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཚོག ། འདིར་དྲ་སྟག་རྒྱལ་ཐོག་གི་སྐབས་སྔ་ཕྱིར་བྱུང་བའི་ཡིག་ཟུར་དེ་དག་ལས་དུ་མ་ཞིག་གོ་རིམ་མེད་པར་དཔེ་མཚོན་ཙམ་དུ་འགོད་པར།

ཁྲུང་གི་གཤོག་པ་བཅག་སོང་།། (ཁྲུང་རམ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ།)
དོམ་གྱི་མཐྲིས་པ་བཏོན་སོང་།། (དོམ་པོ་བ་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག །)
གླུ་ལ་གནོད་པ་བསྐྱལ་ན། ། (རྫིས་དཔོན་གླུ་ཁང་པ་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན།)
གདོང་ལ་ཐོར་པ་དོན་ཡོད། །
དེང་སང་རྒྱལ་པོ་བྱེད་པར། །ལས་སུ་སླ་པོ་མི་འདུག །
བོན་གྱི་མཁས་པ་དགོས་གིས།།གླུ་ཡི་སྒྲོང་དགོས་གིས།།(བོན་ཤོད་ཚེ་བརྟན་དོ་རྗེ།)
གནང་གི་དྲ་ཅོ་བཅག་སོང་། ། (གནང་བྱུང་བ་པདྨ་དོ་རྗེ།)
ཟུར་ལ་དར་ལྕོག་བཙུགས་སོང་།། (ཟུར་ཁང་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས།)
འབྲི་རྒན་བཤུས་ལ་ཐབ་ནས། ། (རྫིས་དཔོན་འབྲི་ཡུལ་བ།)

ཞྭ་ལ་ཉིས་བརྩེགས་བརྒྱབས་སོང་།། (ཞྭ་སྐབ་པ་དབང་ཕྱུག་བདེ་ལྡན།)
ཉིས་ཁྲི་འབྲེད་བརྡར་ཤོར་སོང་། །སུམ་ཁྲི་དཔྱི་མགོ་བརྡབས་སོང་།། (སྐྱོག་ཇན།)
ལྔ་ཁྲི་ཐམ་པ་མེད་པར། །ཞབས་པད་ཡོང་ས་མ་རེད། །

ཅེས་སོ། །

སྤྱིར་ཡིག་གྲུར་དེ་དག་ནི་དངོས་བྱུང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བདེན་དཔང་རྩ་འཛིན་དུ་མི་རུང་ལ། གནད་དོན་གང་ཡང་མི་སྟོན་པའང་མིན་པས་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྷུང་བའི་གློག་སྣང་ཤིག་ངེས་པར་དུ་དགོས་ཞེས་འདིར་གློག་མཁན་ལ་ཆེད་དུ་ཞུ་འདོད་བྱུང་། དེ་ལྟར་འཁྲུག་ཇོད་དང་རྒྱལ་ཕམ་ཐོབ་ཤོར་གྱི་རྣམ་པ་འབྱུར་དུ་དོད་པའི་ཡིག་འཁྲུམས་འདི་དག་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་"ཡིག་བསྐྱུར"ཞེས་ཟེར་ལ། རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་དང་། རྒྱ་མི་དང་འབྲེལ་འབྲིས་ཆེ་བའི་ཕྱི་གླིང་པ་དུ་མས། དེ་དག་ནི་མི་དམངས་ཀྱིས་བྲིས་འགྲེམ་བྱས་པ་ཞིག་སྟེ། སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྲུངས་སུ་གྱུར་པའི་གཞུང་འཛིན་དཔོན་རིགས་ཚོར་ངོ་རྒོལ་བྱེད་ཐབས་ཤིག་ཡིན་པར་སྨྲ་ཞིང་། བོད་མི་འགའ་ཞིག་ནས་དམངས་ཁྲོད་རྩོམ་རིག་གི་རྣམ་པ་ཞིག་ཏུ་སྒྲུབ་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་སྣན་སྣན་འཕྲིག་འཕྲིག་སྣ་ཚོགས་བྱེད་ཀྱང་། དོན་གྱིས་ན། སྐབས་དེའི་མི་དམངས་ཀྱིས་དཔོན་རིགས་ནང་ཁྲུལ་གྱི་རྟོག་གླེང་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་རྣམས་ཇི་བཞིན་མི་ཤེས་པའི་ཁར། ཡི་གེ་འབྲི་རྩོམ་དང་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཇོད་ལ་ངོ་སྣང་ཙམ་ཡང་མེད་པ་སོགས་ཕྱོགས་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་། དེ་ནི་མཐོ་རིམ་དབང་འཛིན་ཤེས་ཡོན་པའི་ཁྲོད་ནས་སྤེལ་ཞིང་བྱུང་བ་ཞིག་ལས་དམའ་རིམ་དམངས་ཁྲོད་ནས་བྱུང་ཞིང་ཁྱབ་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པ་ནི་བློ་རྣལ་དུ་གནས་པ་སུས་བལྟས་ཀྱང་ཤེས་ནུས་པ་ཞིག་ཡིན། ཡིག་བསྐྱུར་གྱི་བྱེད་ནུས་ནི་ཚད་གཞལ་དཀའ་བ་ཞིག་སྟེ། གང་ཟག་སྒེར་གྱི་འཕོན་འཛིན

ནས་གཞུང་སའི་སྲིད་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཕྱིར་སྒྲོག་བྱེད་པ་དང་། སྐད་མར་ཡང་རྒྱ་དམར་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་འབོད་སྐུལ་སྒྲོག་པ་སོགས་མདོར་ན་ཚགས་ཤོག་ཉི་ཚེ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། ཤོར་དུ་ཙུང་ཟད་འཕྲོས་པ་ཙམ་མོ། །

མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གསན་བཞེས་སོགས།

རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལུགས་སུ་དགུང་གྲངས་བཅུ་གཉིས་སུ་ཕེབས་པ་མེ་ཁྱི་ཟླ་བ་ ༣ སྤྱི་ལོ་ 1946 ཟླ་བ་ 4 ནང་།མཚན་ཉིད་རིག་པར་དངོས་གཞི་གསན་བཞེས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་རྩེ་པོ་བྲང་གི་གཟིམ་ཆུང་ཉི་འོད་དགའ་ལྡན་ཡང་རྩེར་བསྐྲུངས། དེ་ཡང་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་དབུས། ཡོངས་འཛིན་སྐྱ་བཀྲིས་པ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྐྱ་གཞོན་པ་གླིང་རིན་པོ་ཆེ། མཚན་ཞབས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ། སྒོ་མང་ཀུང་རུ་རྒྱ་མཚོ་གླིང་སྤྲུལ་སྐུ། སེར་སྨད་དགེ་བཤེས་མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ལྷན་བཞུགས་ཀྱིས་ཐོག་མར། མཁའ་མཉམ་མ་དང་། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་སོགས་ཞལ་འདོན་གནང་བར། རྒྱ་མཚོ་གླིང་དང་དགེ་བཤེས་མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་གསུང་སྐད་ཐྲ་སྦྲོམ་དང་མཐོ་དམའ་མ་སྙོམས་པ་དགོད་བྲོ་བ་ཞིག་བྱུང་བས། ཐོག་མར་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་བཞད་མོ་ཤོར་ཞིང་། དེ་ནས་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་རིམ་གྱིས་བཞད་མོ་ཤོར་བས། སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེས་ཐུགས་སྐྱམ་པོའི་ངང་ཞལ་མདངས་ནག་རོག་གེར་བཞུགས། དེ་ནས་ཀྱང་བསྲན་མ་ཚུགས་པར་སྲུ་མ་ཐུབ་བཞད་མོ་ཤོར་བས་དེར་ཡོད་ཀུན་བཞད་མོ་དབང་མེད་དུ་ཤོར། དེ་ནི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་

གསན་བསམ་མཁས་པའི་རྩེ་མོར་སོན་རྒྱུའི་རྟགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་དུ་མངོན་ཞེས་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས།

རིགས་ལམ་གསན་བཞེས་ཀྱི་མཛད་སྒོའི་ཞལ་འདོན་རྣམས་གྲུབ་མཚམས། ཡོངས་འཛིན་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཕུར་ལྕོག་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་བསྡུས་གཞུང་གི་ཁ་དོག་དཀར་དམར་དང་། གཞི་གྲུབ། ལྡོག་པ་ངོས་འཛིན་སོགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་རྟགས་གསལ་འཕེན་ཚུལ་དང་ལན་འདེབས་ཚུལ་སོགས་རིམ་པར་བཀའ་ཁྲིད་འབུལ་གནང་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་ཉིན་ལྟར་དཔེ་ཁྲིད་དང་དཔེ་གཟིགས་བསྐྱངས། མཚན་ཞབས་གསུམ་ནས་རེས་མོས་ཀྱིས་ཉིན་རྒྱབ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་ཕུལ། སྦྱོང་ཚན་དངོས་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྕོག་པའི་བསྡུས་གྲྭ་དང་། བཅོ་བཞག་ར་སྟོད་བསྡུས་གྲྭའི་སྟེང་ནས་མཛད། བསྡུས་གྲྭ་གསན་སྦྱོང་གྲུབ་རྗེས་ཨ་ཀྱཱ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་བློ་རྟགས་ཀྱི་སྡོམ་གཉིས་ཐུགས་འཛིན་ཐོག་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྕོག་པའི་བློ་རྟགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་གསན་བསམ་མཐིལ་ཕྱིན་པར་མཛད། དེ་ནས་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་གསན་སྦྱོང་གཞན་རྣམས་སྤར་རྒྱུན་ཉམས་མེད་ཐོག་མི་འགྱུར་བར་གདན་སར་ཆོས་གཞུག་མཛད་རྒྱུའི་སྔོན་འགྲོའི་སྔ་གོན་དུ་གཞུང་ཆེན་གསན་བཞེས་གནང་མགོ་བཙུགས། མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གསན་བཞེས་ཀྱི་ཐད་དུ་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

ང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་མ་བསླེབས་གོང་ནས་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་དངོས་གཞི་དེ་འགོ་ཚུགས་པ་རེད། དེ་སྐབས་ཐོག་མར་མ་སྐྱིད་པ་ཐབ་བུ་བྱུང་། སྔོན་དུ་ལོ་དྲུག་ལ་

བསླེབས་སྐབས་ཀྱི་ལེ་ལོ་ལས་ཀྱང་ཐུན་བུ་ཞུགས་ཆེ་ཙམ་བྱུང་ཡང་། རིམ་པས་གོམས་འདྲིས་ཀྱིས་ནམ་ཞིག་ནས་སློབ་སྦྱོང་ལ་དཀའ་བ་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། དེ་ནས་མཐོ་རིམ་སློབ་སྦྱོང་དང་། བློ་ལ་འཛིན་རྒྱུ། དེ་སྐོར་གོ་བསྒྱུར་བྱེད་རྒྱུ། སློབ་གཉེར་བ་མཁས་པ་གཞན་དང་ཆོས་ཀྱི་གནད་དོན་དྲི་བ་དྲིས་ལན་གྱི་བགྲོ་གླེང་སོགས་བྱེད་དགོས་པ་རེད། ངས་ཐོག་མར་པྲཛྙཱ་པ་ར་མི་ཏ་ཞེས་པ་ཕར་ཕྱིན་ནས་སློབ་སྦྱོང་གཙོ་བོར་འགོ་བཙུགས་ཤིང་། དེའི་སྐོར་ལ་འགྲེལ་པ་དཔེ་ཆ་པོ་ཏི་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པར་བརྟེན་དགོན་པ་ཚོའི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་བ་ནས་དཔེ་ཆ་དེའི་ཁྲིད་ནས་འདེམས་ཀྱི་རེད། ངོས་ནས་རྩ་བ་གཞིར་བཟུང་རྒྱུ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་རྒྱ་གར་པཎྜི་ཏ་སེངྒེ་བྷ་དྲའམ་སེངྒེ་བཟང་པོ་ནས་བརྩམས་པ་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དང་། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་ལུགས་རྩོམ་མཛད་པ་ཤོག་གྲངས་སུམ་བརྒྱ་གཉིས་ཅན་པ་ཕར་ཕྱིན་བློ་བཟང་དགོངས་རྒྱན་བཅས་བདམས་པ་ཡིན། དེ་ནས་བཟུང་ཉིན་རེར་དཔེ་ཆ་ཤོག་ལྷེའི་གསུམ་ཆ་གཅིག་བློ་འཛིན་ཐོག །དེ་ལས་མང་བའི་དཔེ་ཀློག་དང་། གོ་དོན་རྟོགས་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེའི་ཞོར་དུ་ཚད་མ་རིག་པ་དང་། རྩོད་པའི་རིགས་ལམ་སློབ་དགོས། དེའི་སྐོར་རིགས་རམ་བྱེད་མིར་གདན་ས་གསུམ་གྱི་གྲྭ་ཚང་བདུན་ནས་སློབ་གཉེར་བ་མཁས་པ་མི་བདུན་བདམས་ཡོད་པ་རེད། མེ་ཕག་ཟླ་བརྒྱད་པར། ང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལྷག་ཙམ་སོན་སྐབས་འབྲས་སྤུངས་དང་། སེ་ར་དགོན་པ་གཉིས་ལ་སྤྲིག་ཞུགས་བྱས།

ཞེས་བཀའ་སྩལ་ལ། ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་དུ་‿གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས། “ངོས་བསྡུས་གྲྭ་སོགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་ཟིན་རྗེས་རྒྱན་འཇུག་གི་རྩ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་‿གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བློ་བཟང་དགོངས་རྒྱན་བཅས་ཀྱི་སྟེང་ནས་བཀའ་ཁྲིད་སྩལ། ཉིན་རེ་བཞིན་ཤོག་བུའི་ཕྱེད་ཙམ་བློ་འཛིན་གྱིས་རྒྱུགས་འབུལ་ཡང་ཞུ་དགོས། དེ་རྗེས་དབུ་མ་ཐེག་མཆོག་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་རྫིངས་དང་། དྲང་ངེས་

ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ། འདུལ་སྡོམ་དང་བཅས་པར་རིམ་པ་བཞིན་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཐུགས་ཞིབ་ཕྲུག་རྟགས་གནང་སྟེ་ཕྲུག་རྟགས་གང་གནང་གཞིར་བཟུང་ངེད་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་བློ་འཛིན་བྱས། མཛོད་རྩ་བ་ཕྱིས་སུ་ངེད་རང་དགེ་བཤེས་དམ་བཅའ་འཛོག་ཉེའི་མཚམས་རང་ངོས་ནས་དང་ངོད་ཀྱིས་བློ་འཛིན་བྱས་པ་ཡིན།" ཞེས་དང་། <<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་མི་དམངས་>>ལས།

ང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཙམ་ལ། ཤུགས་ཆེའི་མཐོ་རིམ་སློབ་སྦྱོང་ཐོག་མར་བྱེད་སྐབས་གོ་རྟོགས་དཀའ་ཙམ་བྱུང་ནའང་། དེ་ནས་ཉིན་ཁ་ཤས་རྗེས་ལ་སྔར་གྱི་སློབ་སྦྱོང་ནང་བཞིན་དཀའ་ངལ་མེད་པ་དང་གསལ་དུ་ཕྱིན་སོང་། གོམས་ན་སླ་བར་མི་འགྱུར་བའི། །དངོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།། ཞེས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ཞི་བ་ལྷས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་དེ་ང་རང་གི་ཉམས་མྱོང་ཐོག་ནས་དེ་ག་ཡིན་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་། སློབ་ཚན་གཞན་དག་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྐབས་ཀྱང་རིམ་པས་དཀའ་ངལ་མེད་པ་ཡོང་གི་འདུག །དེར་བརྟེན། ད་དུང་དེ་ལས་མང་བ་ཤེས་འདོད་དང་། ངེད་རང་གིས་སྐབས་བབ་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ལས་ལྷག་པ་བྱེད་ཐུབ་པའི་སྤོབས་པ་སྐྱེས་ཏེ། ད་དུང་དེ་ལས་ལྷག་པའི་སློབ་ཚན་གཞན་ཡང་དགེ་རྒན་ལ་སློབ་རོགས་གནང་ཞུ་འདོད་བྱུང་།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་དང་སྟག་ལྷ་ཕུན་བཀྲས་གཉིས་རྒྱ་ནག་ཏུ་བསྐྱོད་པ།

རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ན་སོན་མཚམས་རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་རྒྱུར་ངེས་པ་ལ། རེ་ཞིག་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྲི་ཞུ་རམ་འདེགས་སྒྲུབ་མཁན་ནང་མ་ཞིག་དགོས་ངེས་སུ་གཟིགས་ཏེ། རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་

དང་རྒྱལ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་བསྒྱུར་གནང་སྟེ་སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་རྒྱ་ནག་ཏུ་སློབ་སྦྱོང་ལ་བཏང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་དེ་སྔོན་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་གིས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་གོ་ཐོས་བྱུང་ལ། <<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>>[43]ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ལས་ལྷ་སྲས་མཆོག་གིས།

ཏྭ་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེས། ཀུ་མཐུད་བོད་རང་བཙན་དུ་གནས་དགོས་པ་དང་། བོད་གཞུང་དང་རྒྱ་གར་དབྱིན་གཞུང་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ཐལ་ཆ་མེད་ཅིང་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བའི་རན་པོ་ཞིག་ཏུ་གནས་པར་བྱེད་པ་ལ། ཇི་ལེགས་སུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་བོད་རྒྱའི་འབྲེལ་བ་དེ་གནད་འགག་ཏུ་གཟིགས། རྒྱུ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏྭ་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེར་ང་རྒྱ་ནག་ཏུ་སློབ་སྦྱོང་ལ་གཏོང་དགོས་པའི་ཐུགས་འདུན་འབྲུངས། སྐབས་དེར་ཏྭ་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེས། ཡག་ན་སྡུག་ན། གང་ལྟར་ཡང་། བོད་ལ་རྒྱ་ནག་གི་ཤུགས་རྐྱེན་བསླེབ་ངེས་ཡིན་པ་མཁྱེན་ཡོད། དེ་ནི་ཁོ་བོ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་[སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་]སློབ་སྟོན་སྲི་ཞུ་བར་གསོ་སྐྱོང་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས་རེད། གལ་ཏེ་བོད་གཞུང་གི་སྲི་ཞུ་བར་ཆེད་དུ་བདམས་པའི་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲིམ་མི་དེས། རྒྱ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་གཞུང་། ཆབ་སྲིད། སྐད་ཡིག་བཅས་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་རྒྱ་ནག་གི་སྐོར་ལ་གོ་རྟོགས་ཟབ་མོ་བྱུང་ན། བོད་རྒྱ་འབྲེལ་བའི་ཐད་ལ་ཕན་ཐོགས་འབྱུང་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད་ཅིང་། རྒྱ་ནག་གིས་རང་ཉིད་མཐོང་བ་ལྟ་བུའི་གོ་རྟོགས་དང་རྒྱུས་མངའ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་ནི་རྒྱ་ནག་དང་དབྱིན་གཞུང་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་སྐབས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གིས་དབུ་ཁྲིད་པའི་སྲིད་གཞུང་གཉིས་ཀར་ཕན་ངེས་གནད་འགག་ཏུ་འགྱུར་ངེས་ཡིན།

ཞེས་གསལ་བར་གསུངས། ཡང་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས། "ཏྭ་སྒྲིང་རིན་པོ་

43 Kalimpong ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་འབྲི་སྲོལ་ལ་ཡི་གེ་རྙིང་མ་རྣམས་སུ། བཀའ་བློན་སྟག་དང་ཀ་ལོན་སྟག་སོགས་ཏེ་བསྡུས་ན་ཀ་སྟག་ཅེས་འབྲི་ཡང་འདིར་ཀ་ལིམ་པོང་ཞེས་བྲིས། གཞན་ཡང་། སྐུའི་ཟུ་སྟོན་སྐབས་མཛད་རྣམ་སྟོད་སྨད་གཉིས་པར་ཁང་དུ་མ་བསྐྲུན་གོང་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་གྱི་སྐུ་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་འདི་ལག་ཏུ་མ་འབྱོར་སྐབས། དེར་གསལ་བའི་དོན་གནད་གང་ཡང་ལུང་འདྲེ་ན་བྱེད་ཐབས་མ་བྱུང་ཡང་། འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་སྐྲུན་སྐབས། གྲོགས་པོ་དུ་མས་རྗེང་སྐྲུལ་གནང་བ་ལྟར་གནས་ཚུལ་དུ་མ་ལུང་འདྲེན་གྱིས་ཁ་སྐོང་བྱེད་འདོད།

ཆེས་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པས་ཚུ་སྤྲེལ་ཞལ་གདམས་སུ། གལ་ཏེ་བོད་ཀྱིས་རང་ས་རང་སྲུང་གི་ཐབས་ལམ་ཞིག་མ་རྙེད་ཚེ། ཨུ་རུ་སུའི་དམར་ཤོག་དབང་འཛིན་པའི་འོག་ཏུ་ཅི་བྱེད་རང་དབང་བྲལ་བའི་སོག་ཡུལ་གྱི་གནས་སྟངས་དེ་ལྟ་བུ་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་སུའང་འབྱུང་ཉེན་ཆེ་བའི་ཉེན་བརྡ་དང་ལུང་བསྟན་གནང་བ་རྣམས་ཐུགས་ལ་བཅངས་ཡོད།"[44] ཅེས་དང་ཡང་། "ཏྭ་སྦྲེང་རིན་པོ་ཆེས། རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་བསླབ་བྱ་སྙེ་བོད་ཀྱི་ས་འབྲེལ་དབང་ཤུགས་ཅན་གྱི་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ལ་སྣུ་མ་ཐུད་མ་ཐུན་ལམ་བྱེད་དགོས་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་ཡང་གཟབ་ནན་གྱིས་ཐུགས་ལ་བཅངས་ཡོད། འགའ་ཞིག་གིས། ཏྭ་སྦྲེང་རིན་པོ་ཆེ་ནི་རྒྱ་མི་ལ་ཆེས་ཆེར་དགའ་བའི་རྒྱ་ནག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་ཟེར་ཡང་། ཁོང་གིས་རྒྱ་ནག་དང་རྒྱ་གར་དབྱིན་གཞུང་གཉིས་ལ་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བའི་འབྲེལ་ལམ་སྙོམས་པོ་ཞིག་རྙེད་ཐབས་གནང་བ་ལས་རྒྱ་ཕྱོགས་ལ་དགའ་ཟེར་བ་དེ་བདེན་པ་མིན།" ཞེས་གསུངས་ལ། གཞམ་དུ་དྲང་བར་འགྱུར་བའི་གཏེར་སྟོན་འཕྲིན་ལས་

44 འདི་དང་ལུང་ཚན་ཕྱི་མ་གཉིས་<<ཀ་ཡིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>> ཞེས་པའི་ཤོག་ངོས་༦༡ན་ཡོད་ཅིང་། རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པའི་ཞལ་གདམས་ལས། "ད་ལྟ་ཁད་ཉེའི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་། རྒྱ་གཞུང་གཉིས་ཕྱོགས་སུ་དབུང་སྟབས་བཙན་པས་མཐུན་ལམ་གང་གཟབ། ཞི་འཁོན་འཛིན་པའི་ས་མཚམས་ཚུང་ཁག་ལ་ཕ་རོལ་པོའི་མགོ་གནོན་ཆེད་དབུང་དམག་གོ་རྟགས། དེའང་དམག་རྩེད་ཤུགས་འཕེར་གཞན་སྟེ་ནོན་དེས། ལྷག་པར་དེང་སྐབས་སྙིགས་ལྔའི་རང་མདངས་ཀུན་ནས་དར་ཞིང་། ཡང་སྟོས་དམར་པོའི་ལས་ལུགས་ཆེས་ཆེར་བདོ་བས་རྫི་བཙུན་དམ་པའི་སྐྱེ་སྲིད་རྩད་གཅོད་མི་ཚོག་པ་དང་། ཆོས་བྱེད་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་མཆོད་རྒྱུན་རྩ་ཕྲོགས་ཀྱིས་དགེ་འདུན་པ་དམག་མིར་བཙུག་པས་མཆོད་རྒྱལ་བསྟན་མིང་མེད་དུ་བཅོམ་པ་རྣ་ཁྲ་རལ་གྱི་ལས་ལུགས་ཇི་བྱུང་གོ་ཐོས་བྱུང་དང་འབྱུང་སྲུས་ཀྱི་སྲོལ་ལྟར་འབྱུང་འགྱུར་བོད་ལྗོངས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཞིང་འདིར་ཡང་ཕྱི་ནང་གང་ས་ནས་ལྷགས་པར་ངེས་པས་དེ་སྐབས་རང་ས་རང་སྲུང་མ་ཐུས་ན། རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མཆོད་བསྟན་འཛིན་སྐྱེ་འཕགས་མིང་མེད་དུ་འཇོམས་ཤིང་། ཟླ་བྲང་ཁག་དང་། བསྟན་འཛིན་ཆོས་བྱེད་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེའི་འཛིན་དབང་མཆོད་རྒྱུན་དང་བཅས་པ་རྩ་བཏྲག །ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་བཞེད་རྒྱུན་ཆབ་སྲིད་ཀྱང་པ་གཞིས་རྒྱུ་ནོར་རྩ་ཕྱོགས་དགྲ་ཡའི་བྲན་དུ་དབང་མེད་འཁྱམས་ཤིང་། ཡིད་ཅན་ཀུན་ཀྱང་མནར་གཅོད་འཇིགས་སྐྲག་གི་དུཿཁ་ཉིན་མཚན་མི་འཚོ་ ལ་བའི་དུས་ཤིག་འབྱུང་ངེས་པས།" ཞེས་སོགས་གསུངས།

གླིང་པ་དང་རྫོ་གྲུབ་ཀུན་བཟང་གཞན་ཕན་གྱི་ལུང་བསྟན་སོགས་ཀྱང་འདི་དང་སྦྱར་ནས་བསླུགས་ན། གཞུང་འཛིན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བཤད་ཅིང་བྲིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ངེས་ཤེས་གཞན་ཞིག་རྙེད་དེ་སྐབས་དོན་ལ་གོ་རྟོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་འབྱུང་སྲིད་པར་མ་ཟད། སྐབས་བབ་ཀྱི་གནད་གསང་གཞན་ཞིག་ལའང་བློ་ཁ་རང་བཞིན་གྱིས་ཕྱོགས་པར་ངེས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་ 1945 ལོའི་བོད་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པ་ཙམ་ལ་སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་དང་ཡབ་གཞིས་སྐུ་བག་(མག་པ་)སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་གཉིས་ལྷ་ས་ནས་ཐོན་ཏེ་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས། ཚོང་དོན་དང་མི་སྣ་མཇལ་འཕྲད་སོགས་སྐབས་དོན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་མཐར། སྤྱི་ལོ་ 1946 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 4 ཉིན་རྒྱ་གར་ནས་འབར་མ་བརྒྱུད་དེའི་ཕྱི་ཉིན་ནན་ཅིན་དུ་འབྱོར། སྐབས་དེར་གོ་མིན་ཏང་སྲིད་གཞུང་ཁྲིང་ཆིན་ནས་ནན་ཅིན་དུ་སྤོ་བའི་སྐབས་ཡིན། ནན་ཅིན་དུ་བོད་གཞུང་དོན་གཅོད་གསར་པ་མཁན་ཆུང་ཐུབ་བསྟན་བཟང་པོ་དང་རྩེ་མགྲོན་ཐུབ་བསྟན་ཚེ་བརྟན་སོགས་བོད་མི་ཉེར་བརྒྱད་ཙམ་ལྷན་དུ་འཛོམས་ཞེས་ཡབ་གཞིས་སྟག་ཕུན་གྱིས་བྲིས། རྒྱལ་སྟག་གཉིས་རྒྱ་ནག་ཏུ་བསྐྱོད་པ་ནི་སློབ་སྦྱོང་ཁོ་ནའི་ཆེད་ཡིན། སྐབས་དེའི་དོན་གནད་འགའི་ཐོག་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ <<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>>ཞེས་པར།

དམག་ཆེན་གཉིས་པ་མཇུག་འགྲིལ་རྗེས། གོ་མིན་ཏང་གཞུང་གིས་དམག་འཁྲུག་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་རྣམ་འགྱུར་མཚོན་བྱེད་དུ། རྒྱ་ནག་ནང་ཁུལ་ཞི་ཕྱིང་ཡོང་ཐབས་གོ་མིན་ཏ་ཧྲུད་ཅེས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་རྒྱལ་དམངས་ཚོགས་ཆེན་བསྐོང་ཚོགས་བྱ་རྒྱུ་དེར་བོད་གཞུང་ནས་འཐུས་མི་ངེས་པར་གཏོང་དགོས་ཞེས་རེ་འདུན་ཞུས་པ་ལྟར། ལྷ་སྡོད་གོ་མིན་ཏང་གི་དོན་གཅོད་ཁྲའོ་ཀྲང་ཧྲེན་

ཙུང་ལན་གྱིས་བོད་གཞུང་ནས་བོད་དོན་སྐོར་གོ་མིན་ཏང་གཞུང་ལ་ད་རེས་བཀའ་མོལ་ཞུ་ཐུབ་དོན་དག་འགྲུབ་རྒྱུའི་རེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་ལུགས་ཞེས་དབུ་སྐོར་གཡོ་ཞུ་བྲུས་པ་ལྟར་བོད་གཞུང་ནས་བོད་ལྗོངས་ཚོགས་འདུ་ཧྲག་བསྡུས་རྒྱས་པས་ཚོགས་གྲོས་ཀྱིས་ཇ་སག་གི་མཚན་གནས་ཡོད་པ་སེར་སྐྱ་གཉིས་དང་། ལས་བྱ་བཅས་ནན་ཅིན་དུ་ཆེད་བརྫོང་གིས་བོད་རང་བཙན་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་ངོས་ལེན་ཡོང་ཐབས་སུ་ཚིག་ཐོའི་ནང་། བོད་རྒྱ་གཉིས་སྔ་ས་ནས་མཆོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པ་དང་། བོད་རྒྱ་གཉིས་ནི་སྐད་དང་། ཡི་གེ། ཆས་གོས། གོམས་གཤིས་བཅས་ཀྱིས་ཤན་ཕྱེ་ཡོད་པས། འབྲི་ཆུ་ཤར་རྒྱུད་དང་རྩེ་མདོ་ཡན་གྱི་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་རྣམས་བོད་གཞུང་གི་མངའ་འོག་ཏུ་རྩིས་སྤྲོད་དགོས་རྒྱུ་དང་། སླད་༸གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་སྐབས། རྒྱ་གཞུང་ནས་ཐེ་ཇུས་མི་ཚོག་པ་བཅས་རང་བཙན་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་ཞེས་པའི་ཚིག་དོན་མདོར་གསལ་མ་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་དོན་དུ་རང་བཙན་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་རྩ་དོན་བཀོད་པའི་ཚིག་ཐོ་ཞིག་ཇ་སག་ངོ་ལས་རྣམས་ཀྱིས་གོ་མིན་ཏང་གཞུང་ལ་འབུལ་རྒྱུ་བཀའ་མངགས་ཡོད་ལུགས་གོ་ཐོས་བྱུང་།

ཞེས་གསལ།

དེ་གར་འགྲོར་ནས་ཟླ་བ་གཅིག་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ། ཙང་ཅེ་ཧྲེ་ཡང་ཁྲིང་ཆེན་ནས་ནན་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཤིང་བོད་གཞུང་གི་གཡུལ་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་མི་སྐུ་ཚབ་ཇ་སག་གཉིས་ཀྱིས་ཙང་ལ་འབུལ་རྒྱུའི་དངོས་སྐྱེས་སོགས་ཕུལ།[45] རྒྱལ་དོན་

45 སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་ལས། "ཤིང་བྱ་ ༡༩༤༥ ལོ་འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་གཉིས་པ་ཨ་དབྱིན་མཐུན་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ལ་རྒྱལ་ཁ་ལེགས་ཐོབ་བྱུང་བས་བོད་གཞུང་ནས་ཨ་མི་རི་ཀ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་བདག་པོ་དབྱིན་ཇི། རྒྱ་ནག་བཅས་པར་གཡུལ་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་བར་ཇ་སག་ཐུབ་བསྟན་བསམ་འཕེལ་དང་། ཇ་སག་ཁེ་སྨད་(ཀུན་བཟང་རྩེ་)བསོད་ནམས་དབང་འདུས་ལས་བྱ་དང་བཅས་གཏོང་གནང་མཛད་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་སྐབས། ལྷ་སྡོད་རྒྱ་གར་དོན་གཅོད་རི་ཙར་སན་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་ལས་ཁུངས་སུ་ཞུ་གསལ། ཕྱི་ལོ་རྒྱ་ནག་ཏུ་གོ་མིན་ཏཱ་ཧྲུའི་ཞེས་པའི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་ཆེན་མོ་ཚུགས་རྒྱུར། དེར་བོད་གཞུང་ནས་ཚོགས་འཐུས་སྐུ་ཚབ་གཏོང་གནང་ཚེ་དབྱིན་བོད་ཤིང་སྟག་ ༡༩༡༤ སིམ་ལའི་ཆིངས་དོན་དང་འགལ་ཆར་འགྲོ་བར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་སྲིད་དོན་ལའང་ཕུགས་སྐྱོན་གང་མིན་བྱེད་རྒྱུར་(བརྟེན་)དེ་འདྲ་མིན་ཤག །ཅེས་འདྲི་སྐོར་དང་། གོ་བརྡ་ཆབས་ཅིག་བཏང་བར་བཀའ་ཤག་ནས་ཕྱི་ལས་བརྒྱུད་གསུངས་གསལ། ད་ལམ་རྒྱ་དབྱིན་ཨ་གསུམ་དམག་ཆེན་གཉིས་པར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པས་གཡུལ་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཁོ་ན་ལས། གཞན་ལས་དོན་གང་ཡང་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད།" ཅེས་གསལ་བ་ལྟར་ན།

དང་སྟག་ཤུན་གཉིས་སོགས་དང་ཡང་ལྷན་ཅིག་མཇལ་འཕྲད་གནང་། དེ་ནས་རྒྱལ་སྟག་གཉིས་ཧྲང་ཧྲེར་གཟིགས་སྐོར་དུ་ཕེབས་པར་ལྷ་མོ་ཚེ་རིང་དང་མཇལ། དྲུང་ཡིག་ལྷ་ཚེས། "ལྷ་སྲས་མཆོག་སྐུ་གཟུགས་རིང་ལ་གྲུང་ཤ་དོད་ཅིང་བརྗིད་ཉམས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་མངོན་བཞིན" ཞེས་དང་། "སློབ་ཚན་གཙོ་ཆེ་རྒྱ་ཡིག་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཆབ་སྲིད། ལོ་རྒྱུས། དཔལ་འབྱོར། སྤྱི་ཚོགས་རིག་པ། དངོས་ཁམས་རྒྱུན་ཤེས། རྩིས་རིག །རྒྱུན་མཐོའི་ཤེས་རིག །དབྱིན་ཇི་སོགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་སྣེ་མང་གནང་བཞེས་མཛད་པ་རེད།" ཅེས་དང་ཡང་། "དུས་སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ས་ནན་ཅིང་དུ་བོད་མི་སློབ་གཉེར་བ་ཕོ་མོ་བཅུ་ཕྲག་འགའ་ཞིག་ནས་མཐོ་སློབ་ཁག་མང་ནང་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་འདུག །"

ཅེས་གསུངས།

རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་ཏུ་སློབ་སྦྱོང་གནང་བར་ཅང་ཅེ་ཧྲེ་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེན་པོ་གནང་བར་མ་ཟད་ལོ་ངོ་དུ་མའི་རིང་ཅོག་ཙེ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མཉམ་ཟ་མཉམ་འཐུང་ཡང་བྱས་ཞེས་ཡི་གེ་དག་ན་གསལ། དེ་ལ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས།

ཅང་ཅེ་ཧྲེ་ཡིས་ཡབ་གཞིས་ཚང་གི་ཁྱིམ་མི་འགར་སློབ་སྦྱོང་སྤྲད་དེ། སླད་མར་དེ་དག་གིས་བོད་ལྗོངས་འཛིན་སྐྱོང་ཐུབ་པའི་རེ་འདོད་བཅངས་པ་རེད། དམག་སྤྱི་ཅང་ཅེ་ཧྲེ་དང་སྐུ་ལྕམ་གཉིས་འདིའི་ཐད་ཀ་ཅང་གུ་ཡངས་པོ་དང་ངེད་རང་ལ་ཡག་པོ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དམག་སྤྱི་ཆེན་མོས་ཐྲན་ལ། "ཁྱེད་རང་གིས་དངོས་གནས་རང་བཙན་ཐོབ་པར་འདོད་ན། ངས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱ་དེས་ཡིན། ངས་བོད་རང་བཙན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱ་དེས་ཡིན།"

རི་ཅར་སན་(H. Richardson)ནས་བོད་རྒྱའི་འབྲེལ་ལམ་ལེགས་ལམ་དུ་ནམ་ཡང་གཏོང་འདོད་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ།

ཞེས་ཟེར།

ཞེས་<<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ་>> ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་རྩོམ་པ་པོར་གསུངས་ལ། ཡང་། "བོད་རྫོག་བཟུང་བའི་ཅང་གི་ལྷ་ཚུལ་ནི་ཕྱིས་སུ་དམར་ཤོག་པ་དག་གིས་བཤད་པའི་སྒྲུང་དང་གཏན་ནས་མི་མཚུངས།" ཞེས་སོགས་བོད་ཕྱོགས་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་ཡིན་པར་ནམ་ཡང་མི་བརྗོད་པ་དང་། "ཅང་གིས་བོད་རང་བཙན་དུ་གནས་པར་དགག་བྱ་མི་བྱེད་པའི་ཁར། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་གཡོ་རྫུས་མ་འདྲེས་པར་ངའི་གཞོགས་འདེགས་དང་ལྷན་དུ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བོད་ཕྱོགས་ལ་མངའ་དབང་བསྒྱུར་ཏེ་སུ་མཐུད་རང་བཙན་དུ་གནས་པར་འདོད་ན། དེ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་ངེས་ཡིན་ཞེས་ཟེར།" ཞེས་<<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>>ཞེས་པར་ཅང་གི་ལྷ་ཚུལ་དང་ཁོས་ཅི་བརྗོད་གསལ་བར་བྲིས་འདུག་ལ། ཅང་གིས་སེམས་ཁྲལ་བྱ་ས་གཙོ་བོ་ནི། བོད་དེ་ནམ་ཞིག་རྒྱ་གར་དང་དབྱིན་ཇི་སོགས་ཀྱིས་དཀའ་ཚེགས་མེད་པར་ཁོ་པ་ཅག་གི་གཡོ་རྫུས་འོག་འཇུག་སྲིད་པ་དེ་རེད། ཅེས་ཀྱང་ལྷ་སྲས་མཆོག་གིས་གསུངས། དེ་ལ། བོད་ཕྱོགས་ལ་ཟེ་གནོགས་དང་འགོག་རྐྱེན་སྤྲོ་ཕྱིར་བརྩམས་ཤིང་དབང་ཆ་འཕྲོག་ཇོད་ལ་འབད་པ་ལྷོད་མེད་དུ་སྟེན་པའི་རྒྱ་དཔོན་ཞིག་གི་སྐད་ཆ་དེར་བོད་མི་བྱིངས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་ཡིད་ཆེས་གཙང་འགོལ་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་སུས་ཀྱང་ཤེས་ལ། སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་ཀྱང་གནད་ཀ་ཅི་ཡང་མི་རྟོགས་ཤིང་ཡིན་མིན་དབྱེ་འབྱེད་མི་ཐུབ་པའི་"ཇོ་བཟང་"ངམ་"རྨོངས་པ་བླུད་ཆུང་"ལྟ་བུ་གང་ཁྲིད་ཀྱི་དཔེར་གྱུར་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་པར་མ་ཟད། སྨྲ་བ་བྱུང་རྒྱལ་དུ་སྒྲོ་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་ཞིག་ནི་དེ་བས་ཀྱང་མིན། གང་ལྟར། འདི་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་

དོན་འགག་ཡིག་ཆ་དུ་མར་གསལ་བ་རྣམས་རང་གིས་བཀླགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གློག་མཁན་གཞན་གྱི་མིག་མདུན་དུའང་སྟོན་པར་འདོད་དེ། དེ་ཡང་བདུད་འཇོམས་འཇིགས་བྲལ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེས་<<གངས་ཅན་བོད་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་རབས་འདུས་གསལ་དུ་བཀོད་པ་སྔོན་མེད་དྭངས་ཤེལ་འཕྲུལ་གྱི་མེ་ལོང་>> ལས།

ས་སྤྲུལ། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༨ པར་གཡུང་དགོན་མཁན་པོ་སེར་སྨད་དགེ་བཤེས་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་སྐྱོད་ཐུས་ལ། རྒྱའི་སྤྱི་ཁྱབ་ཅང་ནས་༸གོང་ས་ཆེན་པོར་ཞུ་ཡིག་རྟེན་ཆས་དང་སྦྲགས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་མངགས་བཅར་ཞུས་པར། ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༠ པར་སྤྲུག་ཐམ་བཀའ་ལན་དང་བཅས་ཕྱིར་གཏོང་མཛད། དེ་ནས་ནན་ཅིང་བོད་གཞུང་སྐུ་ཚབ་ཏུ་གཡུང་ཛ་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་དང་། རྗེ་མགྲོན་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན་བསྐོ་འཇོག་གནང་སྟེ་བར་སྐབས་རྒྱ་བོད་མཐུན་ལམ་དང་དུ་གནས།

ཞེས་སྤྱིའི་གནས་བབ་གསུངས་ཤིང་། ཧྭ་ལྷ་མ་ལྕོག་སྟེང་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བཟང་གིས་<<བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག་>>ལས་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་དང་ཅང་གི་སྐབས་འབྲེལ་གྱི་གནས་ཚུལ་གསུངས་པར།

མཉྫུ་གོང་མ་མཇུག་བསྡུས་ཏེ་མི་སེར་རྒྱལ་ཁབ་བདེ་འཛུགས་མ་བྱུང་བའི་བར་དེར་བྱང་ཕྱོགས་དམག་དཔོན་ཝུ་པད་ཧྥུ་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་དམག་དཔོན་ཅང་ཀེ་ཤེཀ་གཉིས་དམག་འཁྲུག་ལོ་བསྡུད་བྱུང་སྐབས་པེ་ཅིང་གཡུང་དགོན་མཁན་པོ་ཞིག་སྟེར་ནས་གདན་ས་གསུམ་རེ་མོས་ཀྱིས་གཏོང་སྲོལ་ལྟར། འབྲོ་རིས་སེར་སྨད་དགེ་བཤེས་སློ་བོ་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ལ་ནང་དོན་ཞུ་སྒོ་རྣམས་བཀའ་མངགས་ཀྱིས་བསྐོ་བཞག་བསྐྱངས་ནས་ལོ་ངོ་ཁ་ཤས་པེ་ཅིང་གཡུང་ཧོ་དགོན་དུ་བཞུགས། མཐར་ཅང་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཐོབ་སྟེ་རྒྱལ་ས་ནན་ཅིང་དུ་ཚུགས། ཅང་ལ་ཀྲུའུ་ཞི་གཏན་འབེལ་མཚམས་གཡུང་དགོན་མཁན་པོ་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་རྒྱ་སྐད་ཀྱང་ལེགས་ཤེས་ཡོད་སྟབས། ཅང་ལ་བོད་གཞུང་གི་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཀྱི་འཚམས་འདྲི་ཐད་ཀར་ཞུས། དེར་

ཅང་གིས་སྐྱབས་མགོན་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྐུ་མདུན་དུ་དའི་མི་སྣ་ཞིག་གཏོང་དགོས་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་མི་མ་གཏོགས་གཏོང་རྒྱུ་མེད། རྒྱ་མི་བཏང་ན་ཐུགས་དོགས་མཛད་རྒྱུར་བརྟེན་ངོ་ཚབ་ཏུ་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་ཞུ་ཡིག་འབུལ་བར་ཕྱིན་རང་བཅར་སོགས་གསུངས།

ཞེས་སོགས་པེ་ཅིན་ཡུང་ཧྭ་ཀུང་དགོན་པའི་མཁན་པོ་དགེ་བཤེས་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོར་ཧར་འཕྲིན་ཐོག་དགོངས་སྐོར་བཀའ་འདྲི་ཞུས་ཏེ། མཐར་བོད་དུ་ཕེབས་ཤིང་གཟིམ་ཆུང་ངོ་མཚར་དཔལ་འཁྱིལ་ནང་ཅང་ཅེ་ཧྲེའི་ཕྱག་བྲིས་ཕུལ་བར་༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་ནས་དགྱེས་བཞེས་བསྐྱངས་ཚུལ་གསུངས། ཡང་ཏཱ་བླ་མ་ལྷོག་སྙིང་པས།

ཅང་ནས་ཞུ་དོན་སྙིང་པོར། བར་ལམ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ལོ་མང་བདེ་འཛགས་མ་བྱུང་། བོད་འདི་ཕྱི་རྒྱལ་དང་ས་འབྲེས་ཡིན་ཙང་རང་བཙན་དུ་བཞུགས་པ་འདི་ནི་བོད་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བར་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་ལའང་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྕགས་རི་བཙན་པོ་ལྟ་བུ་བྱུང་། བོད་ལ་རྒྱ་ནག་ནས་རོགས་རམ་ཇི་འདྲ་ཞུ་དགོས་བཀའ་གསལ་ཡོད་པ་སོགས་ཞུ།

ཞེས་གསུངས།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་ཆེན་པོ་འདི་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་བར་དུ་ཞི་བདེ་ལྷིང་འཇགས་དང་རང་བཙན་དུ་གནས་པ་དེས་མི་རིགས་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་ཡུན་རིང་ཞི་བདེ་བསྐྱན་ཡོད་པ་ཀུན་གསལ་ཡིན་ཡང་། སྲིད་བློན་ནེ་རུ་མཆོག་གིས་དབྱིན་ཇིས་རྒྱ་གར་དབང་སྒྱུར་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་རྩ་དོན་ལངས་ཕྱོགས་རྒྱུན་འཛིོངས་བྱས་པ་དེས་སྣ་ནག་མ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ནང་འདྲེན་བྱས་ཡོད་ཨང་།

དེ་ནས་གཡུང་དགོན་མཁན་པོར་ཏཱ་བླ་མའི་གོ་མིང་སྐུལ། ཕྱིར་ལོག་མདུན་ཅང་ཀྲུའུ་ཞིར་བཀའ་ལན་སྨུག་དམ་བཀའ་ཡིག་དང་། རྟེན་སྐྱེས་བཅས་འབུལ་བསྐུར་བསྐྱངས། བོད་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་

དོན་གཙོད་ཀྱང་རིམ་བཞིན་སྐུལ། སྤྱ་འཕྲོས་རྒྱ་བོད་ས་མཚམས་སུ་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀའི་མི་མང་བདེ་བར་འཚོད་ཆེད། ཤིང་སྟག་སིམ་ལའི་ཆིངས་ཡིག་གི་འབྲུ་དོན་འགལ་མེད་མཇུག་སྐྱོང་འཕྲལ་དུ་དགོས་ལུགས་བཀའ་མངགས་ཕེབས། སྐྱ་ཚབ་དོན་གཙོད་གཡུང་དགོན་མཁན་པོ་ཧྲ་ནླ་མ་དང་། རྩེ་མགྲོན་བྱམས་པ་ཆོས་དབང་། རྩེ་མགྲོན་ངག་དབང་གྲགས་པ། རྩེ་མགྲོན་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན། ལྷ་རྩེ་རྫོང་སྡོད་རྩེ་དྲུང་ཆོས་འཕེལ་ཐུབ་བསྟན་བཅས་སྐུལ་ཏེ། བོད་དོན་སྐོར་སྐྱ་ཚབ་རྣམས་ནས་བཀའ་དགོངས་ལྟར་རྒྱ་ཕྱོགས་སུ་བཀའ་མོལ་རིམ་པར་ཞུ་སྐབས་རྒྱ་བོད་གཉིས་དབར་དབྱིན་ཇི་བར་བཞུགས་མ་དགོས་པ་དང་། ས་མཚམས་དབྱེ་འབྱེད་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་དགོངས་གཞི་ལྟར་ཞུས་འཐུས་རིམ་བཏུད་ཞུས། ༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་རྒྱ་མིའི་ཁ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་གཤིས། བར་བཞུགས་རྒྱལ་ཁབ་དབྱིན་གཞུང་ངེས་པར་དགོས་ཞེས་ལོ་བསྟུད་བཀའ་མཐའ་ནན་རིམ་པར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཤས་འགྱངས།

ཞེས་གསལ།

དེ་ནས་ཁ་གཏད་ཀྱིས་ཙང་ཅེ་ཧྲེ་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་ཀྲུའུ་ཞིའི་གོ་གནས་ནས་དགོངས་པ་ཞུ་དགོས་བྱུང་བར། ༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཏར་འཕྲིན་གཏོང་གནང་གིས་ཀྲུའུ་ཞིའི་གོ་གནས་སྤར་བཞིན་རང་འཛུགས་གནང་དགོས་ལུགས་བཀའ་སྐུལ། བཀའ་ཏར་དེ་ཉིད་རྒྱ་གཞུང་ལས་ཁྲུངས་བརྒྱུད་ནས་བོད་གཞུང་སྐྱ་ཚབ་དོན་གཙོད་དུ་འབྲོར་བ་ཙང་ལ་ཐད་ཀར་ཕུལ། ཙང་གིས་ཉིན་གསུམ་གྱི་རིང་བོད་ཀྱི་སྐྱ་ཚབ་རྣམས་ལ་དགྲེས་སྟོན་བཤམས་ཏེ་མཐར་༧གོང་ས་ཆེན་པོར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་སྨན་སེང་འབུལ་དགོས་ཞེས་མངགས། ༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པའི་བཀའ་ཡིག་ཏར་འཕྲིན་དེ་ཉིད་རྒྱ་ནག་ཏུ་འབྱོར་བས་རྒྱ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་གྲོས་བསྡུར་རིམ་པར་བགྱིས་ཏེ་མཐར། ཙང་གིས་ཀྲུའུ་ཞིའི་གོ་གནས་ནས་དགོངས་པ་ཞུས་པ་དེར་བོད་ཀྱི་ཧྲ་ལའི་ནླ་མས་ཀྱང་མོས་མཐུན་མཛད་མི་

འདུག །"དེས་ན། ཅང་ཀྲུའུ་ཞིར་རང་འཛུགས་འོས་ཚུལ་གྲོས་འཆམ་གྱིས་ཅང་གདན་ཞུར་བཏང་སྟེ་ཀྲུའུ་ཞི་རང་འཛུགས་གནང་རྒྱུ་བྱུང་བ་རེད། ༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་ཞོར་འཕྲོས་སུ་ཅང་འདི་བོད་ཀྱི་བླ་མ་ཞིག་གི་སྐྱེ་བ་རེད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་གྱི་ཡོད་འདུག །" ཅེས་སོགས་ཏཱ་བླ་མ་ལྷོག་སྙེང་པས་བྲིས་འདུག་པས་ཞིབ་ཏུ་དེར་བལྟ་ལ། དེ་ནས་ཀྱང་།

སླར་ཡང་བོད་དོན་སྐོར་བཀའ་མོལ་འཕྲོ་མཐུད་ཞུས་ཏེ། མཐའ་དོན་སྐུ་ཚབ་དོན་གཙོད་རྣམས་ནས་བར་བཞུགས་ཐད་རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་ཁས་ལེན་ནམ་ཡང་མི་ཞུ་བས། སྤྱི་འཕྲོས་ས་མཚམས་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་སྐུ་ཁེ་གང་ལོན་ཞིག་བཞེས་ཐབས་མཛད་འོས་བསམ་འཆར་སྙན་ཞུ་ཕུལ་འབྱོར་ལ། བཀའ་ལན་དུ་ས་མཚམས་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་སྟངས་འཆར་གཞི་ཇི་འདུག་གསལ་པོ་མཁྱེན་དགོས་ཕེབས་པ་བཞིན། རྒྱ་བོད་བཀའ་མོལ་ཞུས་ཏེ་ཅང་ནས་གསུངས་གསལ། སྤྱི་འཕྲོས་དང་རྩེ་མདོ་ཡན་ཕྱུལ་རྒྱུ་དང་། ༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་རྒྱལ་ཁབ་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་རྒན་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་མཚན་བསྟོད་བཅས་ཆབས་ཅིག་འབུལ་བར་ཡོན་ཀྲང་ཆེན་པོ་གཅིག་ཆེད་བཅར་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་གསུངས་འདུག་པ་ལྟར། སྐུ་ཚབ་དོན་གཙོད་ཐུན་མོང་སྙན་ཏར་ཕྱུལ་འབྱོར་སྐབས། བོད་ལྗོངས་སྐྱེ་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་བསོད་ནམས་དམན་པས་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་དགོངས་པ་ཞི་དབྱིངས་སུ་མནལ་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཉིན་མོ་དེར་འཁེལ་བས་སླར་དོན་ཆེན་འཛའ་ཡལ་དུ་གྱུར་སོང་།

ཞེས་ལྷོག་སྙེང་ཏཱ་བླ་མས་ཞིབ་རྒྱས་སུ་བྲིས་འདུག །ཏཱ་བླ་མ་ལྷོག་སྙེང་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བཟང་ནི། སྤྱི་ལོ་ 1926 ལོར་རྩེ་དྲུང་དུ་བསྐོ་བཞག་སྩལ་ཏེ་༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་གཟིམ་ཚུང་ནང་མ་ཁང་གི་བཀའ་ཡིག་ཞབས་ཞུ་བར་ཚུད་དེ་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་ཞབས་འདེགས་ཕྱུལ། རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་འདི་པ་གྲོ་མོར་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་སྐབས་སྤྱི་ཁྲབ་མཁན་པོའི་མཁན་

ཚབ་ཏུ་བསྐོ་བཞག་གིས་གྲོ་མོར་ཕེབས་ཏེ་༧གོང་ས་མཆོག་ཕྱིར་ལྷ་ལྡན་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་མཁན་གཙོ་བོའི་གྲས་ཏེ། མདོར་ན་ལོ་མང་རིང་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་དང་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོར་སྲི་ཞུ་སྒྲུབ་མཁན་བོད་མི་བྱས་རྗེས་ཅན་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་<<མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་>>གསུང་དོན།

ཧྲ་ཐ་མས་གསུང་གི་ཡོད། སྐུ་གོང་མ་གཤེགས་ཁར་སུ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ནམ། གང་ལྟར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་སྐོར་དེ་ཐག་གཅོད་ཡག་པོ་བྱེད་ཐུབ་མ་སོང་ཞེས་གསུངས་པ་རེད་ཟེར་བ་འདུག །” ཧྲ་ཐ་མས་གསུངས་ན། ཁོ་རང་ནང་མ་ཁང་གི་ཕྱག་བྲིས་ཞབས་ཞུའི་གྲས་སུ་ཡོད་སྐབས། སྐུ་གོང་མ་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་སང་ཉིན་དེར་ཅང་གི་སྦྱར་འཕྲིན་ཞིག་འབྱོར་སོང་། དེའི་ནང་ས་མཚམས་སྐོར་བཀའ་མོལ་ཞུ་གི་ཡིན་ཞེས་འཁོད་འདུག་ཀྱང་། བདག་པོ་རྒྱག་མཁན་གང་ཡང་བྱུང་མ་སོང་ཟེར་གྱི་འདུག །” བསམ་ཕོ་མདའ་དཔོན་བཙོན་ནས་གློད་དེ་རྒྱ་གར་དུ་བསླེབས་རྗེས་བརྗོད་དོན། སྲིད་ཚབ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ལགས་རྒྱ་ནག་ཏུ་མཁན་མགྲོན་པོ་གསུམ་བྱས་རྗེས་བོད་ལ་ཡར་ལོག་ཡོང་དུས། ཟེ་ཁྲོན་ཁྲིང་ཆིང་ཡིན་ནམ་ཁྲིན་ཏུའུ་ཡིན་ནམ་གང་ལྟར། ལི་ཙུ་ཅེ་ཆིང་ཟེར་བ་དེ་སྤྱི་ཕ་བོད་ཁ་རིན་པོ་ཆེས་གསུང་ཆོས་གནང་ས་དེ་དང་ཐུག་ནས་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ལགས་གདོང་བོད་གཞུང་ལ་འབུལ་རྒྱུའི་མེ་སྒྲོགས་གཅིག་དང་། མེ་མདའ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ། གང་ལྟར་བོད་གཞུང་ལ་འབུལ་རྒྱུའི་ཕྱག་རྟགས་དེ་ཚོ་བསྐུར་ནས། དེང་སྐབས་གོ་མིང་ཏང་ཕམ་ཉེས་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་། གུང་ཁྲན་གཞི་ནས་ཡར་སླེབ་ཡོང་གི་ཡོད། ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་འདིའི་ནང་། བོད་རང་བཙན་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ཡག་ཤོས་རེད། ཅེས་ལན་བསྐུར་བྱུང་། ལྷ་སར་བསླེབས་པ་དང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་ཁ་ཞིག་སྙན་སེང་ཞུས་ཏེ་ལི་ཙུ་ཅེ་ཆིང་ནས་མངགས་པའི་སྐོར་སྙན་སེང་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད་ཅེས་ཞུས་པར། མཇལ་ཁ་དུས་ཐོག་དེར་མ་རག་པ་དང་རྗེས་སུ་མཇལ་ཁ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་ཞུས་པར་ཡང་ཐུགས་སྣང་གང་ཡང་གནང་མ་སོང་ཞེས་བསམ་ཕོ་མདའ་དཔོན་ལ་གསུངས་བྱུང་ཟེར་གྱི་འདུག ། ད་དུང་བསམ་ཕོས་སྟག་བྲག་རིན་

པོ་ཆེའི་མཚན་འབོད་སྟངས་ཀྱང་ཀོ་ཀོ་ཤྲི་སྔོའི་དེས་བྱེད་མི་ཡོང་ཞེས་ཆག་སྒོམ་ཆེ་དེ་འདྲ་ཟེར་ཀྱི་འདུག །

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

རྫོང་ཟུར་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཀྱང་།[46] ཅང་ཅེ་ཧྲི་རྒྱ་ནག་སྐམ་ས་ནས་ཐའི་ཝན་ལ་བྲོས་བྱོལ་དུ་འགྲོ་ཁར་ལྷ་སའི་བོད་སྡོད་རྒྱ་མིའི་དོན་གཅོད་ཁང་ནས་བཀའ་ཤོག་ལ། གོ་མིང་ཏང་སྲིད་གཞུང་ཕམ་ཉེས་སུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པས་བོད་རང་དབང་རང་བཙན་གྱི་སྐོར་གང་མགྱོགས་སྐད་ཆ་ཤོད་དགོས་པར་སྐུལ་བའི་ཡི་གེ་རྒྱུས་གསུངས། ཡང་༄གོང་ས་མཆོག་ནས།

སྤྱི་ལོ་ 1949 ལོར་རྒྱ་ནག་ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས་པ་རེད། ཐལ་ཆེར་སྤྱི་ལོ་ 1948 ལོར་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་དེང་སྐབས་རྒྱ་ནག་ལ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་དེས་བོད་ལ་ཉེན་ཁ་ཡོད་པས། འཆར་གཞི་ཅི་ཡོད་ཅེས་བོད་གཞུང་ལ་ཉེན་བརྡ་ཞིག་བཏང་འདུག ། དེ་དུས་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་ནས་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་ཉེན་ཁ་གང་ཡང་མཐོང་གིན་མི་འདུག་ཅེས་ལན་སྤྲད་པ་རེད་ཟེར། ཀོ་ཐག་གང་འདྲ་གློད་འདུག་གམ། ང་ཚོའི་གདན་སའི་མཁན་པོ་རྣམ་པ་དང་དགེ་འདུན་པ་ཚོར་ཚོགས་ལ་མང་ཛ་དང་འགྱེད་ཡག་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་གས་འགྲིག་གིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ནང་ཆོས་སློབ་གཉེར་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་ཡོད། དེ་མིན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་རྒྱ་དཀར་ནག་གིས་ག་རེ་ག་རེ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་དེ་ཚོའི་ཐད་དོ་སྣང་ཅ་བ་ནས་བྱེད་ཀྱིན་མེད་པ་དེ་ནི་ཧ་ཅང་ཞབས་འདྲེན་ཡིན། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་ཉེན་བརྡ་བཏང་དུས་ང་ཚོ་བོད་པས་ཉེན་ཁ་མཐོང་གིན་མི་འདུག་ཅེས་འགྲུལ་སྐྱོད་མ་བརྒྱབས་པར་བསྟད་པ་རེད། རྗེས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་སོགས་ནས་དེ་དུས་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་བསམ་བློ་བཏང་ཡོད་ཅེས་

46 དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་གོང་བོད་དུ་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་རིམ་ཞེས་པར་གསལ།

ཕོད་ཀྱིན་འདུག །[47]

ཅེས་གསུངས།

གང་ལྟར། གོང་དུ་གསལ་བའི་སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་དོན་མཆོག་གི་གསུང་དེར་དོགས་འཛོགས་མེད་པར་དྲང་ཚུགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དཔྱད་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད་དམ་སྙམ་སྟེ་ཡིག་ཆ་དུ་མ་འདིར་དཔྱད་གཞིར་དྲངས་ལ། དོན་ཡོད་པར་དགོངས་ན་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་འཚལ་ཞེས་ཀྱང་ཞུ་བར་སྤྲོབས་སོ། །

ལྷ་སྲས་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་རྒྱ་ནག་ཏུ་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འགའ་ཞིག་གི་ཐད་དྲུང་ཡིག་ལྷ་མོ་ཚེ་རིང་གི་<<བཙན་གྲོལ་རྒྱལ་སྐྱོབ་>>ལས།

སློབ་ཞོར་དུ་དུས་ཚོད་ནས་བྱུང་སྐབས་རང་གཞུང་གི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་དུ་གྲུས་ཚུལ་དུ་ཡང་ཡང་ཕེབས་བཅར་གནང་གི་ཡོད་པ་དང་འབྲེལ་པ༵་ཆེན་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་བཀྲས་མཐོང་ཅེའི་འཛིགས་མེད་ལགས་ཀྱི་མདུན་ལའང་ཐུག་འཕྲད་དང་སྤྱི་ར་བཏང་གི་བཀའ་མོལ་འབྲེལ་གཏུགས་གནང་བར་ཕེབས་གནང་མཛད་ཀྱི་འདུག །དེའི་སྐོར་གྲུས་ལྷ་ཆེས་མཐོང་སྣང་དུ་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་དང་བཀྲས་མཐོང་ཅེའི་འཛིགས་མེད་ལགས་བར་པན་ཚུན་འབྲེལ་བ་བྱས་པ་དེར་རང་གཞུང་གི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་རྣམ་པས་གཟིགས་ཡུལ་དུ་མི་མཛེས་པ་གནང་གི་འདུག་ཅིང་། རྩ་བའི་ཐད་ནས་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་གིས་སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་ཏུ་སློབ་གཉེར་གནང་བ་དེར་རང་གཞུང་གི་གཙོ་འཛིན་རྣམ་པའི་ཐུགས་སུ་བབ་པོ་རང་མ་བྱུང་བའི་གླེང་ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་གྲུས་པས་གོ་ཐོས་བྱུང་ཞིང་། རང་གཞུང་གི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་ནས་སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་དོན་མཆོག་གི་མཛད་རྟུས་གང་ལའང་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

ཅེས་གསལ།

47 སྤྱི་ལོ་ 2012 ཟླ་ 6 ཚེས་ 28 ཉིན་ཨི་ཊ་ལིར་བོད་རིགས་རྣམས་ལ་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

དེ་ལྟར་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་གིས་གཙོ་བོར་སློབ་སྦྱོང་ཐོག་ཕྱུར་བརྩོན་དང་ཞོར་དུ་མ་འོངས་བོད་དོན་འབའ་ཞིག་ཐུགས་ལ་བརྣགས་ཏེ་མི་སྣ་མཛལ་འཛོམས་དང་འབྲེལ་འདྲིས། དགོངས་ཕྱོགས་དབྱེ་ཞིབ་སོགས་ཕྱོགས་སྒོ་མོ་ནས་འབད་པ་སྟེན་བཞིན་པའི་སྐབས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་ 1947 ལོར་ཡབ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་མཆོག་གིས་གློ་བུར་དུ་སྐུན་གཞི་བཞེས་ཏེ་སྨན་བཅོས་རིམ་གྲོ་སོགས་ཇི་ལྟར་ཞུས་ཀྱང་ཕན་འབྲས་མ་སོན་པར་སྐུ་གཤེགས་སོང་ཞེས་ལྷ་ས་ནས་གློག་འཕྲིན་ཞིག་འབྱོར་བས་བློའི་ཡུལ་ཙམ་དུའང་མ་ཤར་བའི་དོན་རྐྱེན་གློ་བུར་བ་དེས་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་མྱ་ངན་གྱི་གནས་སུ་བསྐྱལ།

རྒྱལ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་།

རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལུགས་སུ་དགུང་གྲངས་བཅུ་གསུམ་དུ་ཕེབས་པ་སྤྱི་ལོ་ 1947 ལོའི་མགོ་སྟོད་ཙམ་ལ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་སྐུ་གཤེགས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་དང་སྐུ་ཉེ་བཅས་ལ་ཐུགས་སྐྱོ་ཚད་མེད་བྱུང་། གཤེགས་རྐྱེན་ཐད་དོགས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡང་མཐའ་འདེད་ཕྱུ་འདེད་བྱས་མེད། དེ་ནི་ད་སྟག་གི་དོན་རྐྱེན་འབྱུང་གཞིའི་ལྐོག་རྫུས་རྣམས་གཏིང་ཟབ་ཅིང་ཕྱུགས་མཐོང་དཀའ་ལ། སྐབས་དེར་ཡབ་གཞིས་ཚང་ད་དུང་ཡང་སྐུ་དྲག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་ནང་གཞིས་གསར་ཁྲིམ་གསར་ཙམ་ལས་གཉོམ་ལག་ཆེར་རྒྱས་མེད་པའི་ཁར། སྲས་བཀྲིས་པ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་དང་ཡབ་གཞིས་མག་པ་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་གཉིས་ཀྱང་རྒྱ་ཡུལ་དུ་སློབ་སྦྱོང་ལ་འབད་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་

པར་དུ་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་བྱུང་སྟེ་ར྄་སྟག་གི་དོན་རྐྱེན་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཛ་དེ་དྲག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་སྲིད་ལ། གཙོ་བོ་ནི་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་འཁོན་འཛིན་གཡུལ་འབྲུག་དེ་ལྷ་བུ་ལྷ་ཅེ། ཐ་ན་སྲོག་ཆགས་འབུ་སྲིན་ཕྲ་མོ་ཙམ་ལ་ཡང་དངོས་བརྒྱུད་གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་གནོད་པ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མི་སྐྱེལ་བའི་ཡུམ་ཆེན་འཕྲན་ཟླ་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ཀུན་གསལ་ཡིན་པ་དེའི་དབང་གིས་རེད་སྙམ། གཞན་ཡང་། རྒྱལ་པོ་ར྄་སྒྲེང་དང་ཁོང་གི་ཕྱག་མཛོད་སོགས་ཀྱང་གནས་སྟངས་དེ་ལྟ་བུའི་འོག་ནས་ཐར་མ་ཐུབ་པར་ཅེ་བྲ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར་པར་གཞིགས་ཚེ། སྟག་མཚེར་གྲོང་གསེབ་ནས་གློ་བུར་དུ་སྐུ་དྲག་གི་ཞིང་ཁམས་སུ་འོངས་པའི་ཡབ་གཞིས་ཚང་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་བམ་སྙམ། དེ་ལྟར་ཡབ་ཆེན་གྱི་གཤེགས་རྐྱེན་ལ་ཐེ་ཚུས་བྱེད་མཁན་མ་བྱུང་བར་ཡུན་རིང་གོ་མེད་ཚོར་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ཁར། ད་དུང་དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་ཕྱི་ནང་གཉིས་སུ་མི་སྣན་པ་སྣ་ཚོགས་བརྗོད་པ་ནི་མ་དྲང་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ་འདི་ལྟ་བུ་སྐུ་དྲག་གི་ལོ་རྒྱུས་སུ་སྤུར་ནས་ལན་མང་བྱུང་བར་མངོན།

རྒྱལ་ཡབ་ཆེན་པོ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་གི་འདས་དོན་ཐད་ཡུམ་ཆེན་བསོད་ནམས་མཚོ་མོའམ་རྒྱལ་ཡུམ་བདེ་སྐྱིད་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས་<<ངའི་བུ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ།-ཨ་མ་ཞིག་གི་བྱུང་བ།>>ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ལས།

བུ་ཆུང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་སྐྱེས་ནས་ལོ་གཅིག་གི་རྗེས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་ 1947 ལོར་ངའི་བཟའ་ཟླ་ཆེ་ལས་འདས། དེ་ནི་ང་ལ་མཚོན་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་ཚོད་འཇལ་བའི་རྒྱུགས་སྤྲོད་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། རང་གི་སྙིང་སྟོབས་དང་ཚོད་སེམས་ཀྱི་ཆ་ནས་ངས་རྒྱུགས་འབྲས་གང་ལེགས་ལེན་ཐུབ་པ་བྱུང་ཞེས་དགའ་སྤོབས་དང་ཡིད་འདོད་བྱུང་། དབང་འཛིན་པ་མང་པོས་ངའི་གཡོ་ཐབས་

བྲལ་བའི་གཤིས་ཀ་དང་ཤེས་ཡོན་མེད་པའི་གནས་སྟངས་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་ཁེ་བཟང་ཟ་ཐབས་བྱས་ཀྱང་། ངས་སུ་ལ་ཡང་ང་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་གཙོག་པའི་གོ་སྐབས་ཤིག་གཏན་ནས་སྦྱིན་མ་མྱོང་།

ཞེས་གསུངས།

གསུང་ཚིག་དུམ་བུ་འདིས། གཞན་གྱིས་དུས་ནས་དུས་སུ་ཁེ་བཟང་ཟ་འདོད་ཀྱི་གཡོ་ཐབས་དང་བསླུ་བྲིད་སྣ་ཚོགས་བྱས་ཀྱང་མགོ་བོ་གཏན་ནས་མ་བསྒྱུར་བའི་སྙིང་སྟོབས་དང་ཚོད་སེམས། ངན་པ་ཁོག་བཅངས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དུས་ཐོག་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྤྱང་གྲུང་། དར་རྒྱུད་གང་དུ་གྱུར་ཀྱང་གཤིས་སྤྱོད་མི་འགྱུར་བའི་དྲང་ཚུགས་སོགས་ལ་སྤྱོབས་པ་ཆེན་པོའི་ངང་ཕྱིར་དྲན་ཐེངས་ཤིག་གནང་འདུག་པ་འདི་བོད་ཡིག་ཀློག་མཁན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་བསྟར་དགོས་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་སྟེ་བྲིས་ལ། ཡང་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས།

ཁོང་ར་མ་སྐྱང་གཞིས་ཀར་ཉིན་གཅིག་གི་ཐུག་འཕྲད་དུ་བསྐྱོད་དེ་ཕྱིར་ཡོང་དུས། ཕོ་བའི་ནང་ན་ཟུག་ཆེན་པོ་ལངས་ཏེ་དེ་ཤུར་ཟླ་བ་གཅིག་ཙམ་འགོར། རིམ་གྱིས་གཟུགས་གཞི་ཀེང་རུས་ལྟར་བསྐམས་ཤིང་ནུས་ཤུགས་ཡོད་ཚད་ལྷག་མེད་དུ་ཟད་རྗེས་ཚེ་ལས་འདས། ཁོང་ཚེ་ལས་འདས་སྐབས་ངས་ཁོང་གི་སྣ་ཁུང་དང་འོག་སྒོ་ནས་ཁྲག་ཐོན་པ་མཐོང་། ཁོང་ཐུག་འཕྲད་དུ་འགྲོ་སའི་གཞིས་ཀའི་ཕྱག་མཛོད་དེས་དུག་དྲངས་པ་རེད་ཅེས་ཀྱང་གོ་ཐོས་བྱུང་། ཁོང་ཚེ་ལས་འདས་སྐབས་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་ཙམ་ཡིན།

ཞེས་རང་གི་སྐུ་ཟླ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་གི་འདས་རྐྱེན་གྱི་ཟུར་ཙམ་ཞིག་ཕྱོགས་སྟོན་གནང་འདུག །དེ་ལྟ་བུ་ཙུང་ཟད་རེ་གཤམ་དུ་ཡང་རིམ་པར་ཐོན་ངེས། <<བཙན་གྲོལ་རྒྱལ་སྐྱོབ་>>ལས།

ད་རེས་ཡབ་ཆེན་དམ་པ་དེ་སྐུ་གཤེགས་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་རྐྱེན་དེ་ནི་དགུང་ལོ་བགྲེས་པོ་དང་། སྙུན་གཞིའི་རྐྱེན་པས་སྐུ་གཤེགས་པ་ཞིག་མིན་པར་གློ་བུར་བསམ་སྦྱོར་ངན་པས་དུས་མིན་འདས་གྲོངས་སུ་སོང་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་བློ་དོགས་སྐྱེ་གཞི་ཞིག་ཆགས་པ་དང་། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་མི་ཚོས་བརྗོད་གསལ་ལ་གཞིགས་ན་འདང་། སྤྱི་ལོ་ *1947* ལོའི་ཉིན་ཞིག །རྒྱལ་ཡབ་མཆོག་དང་ཕྱག་མཛོད་སྐུ་འཁོར་བཅས་རྒྱལ་ས་ལྷ་སའི་སྐྱིད་ཆུའི་ལྷོ་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་ཡབ་གཞིས་གཞིས་ཀ་རམ་སྣང་ཞེས་པར་གཟིགས་སྐོར་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་སྟེ། དེ་ཉིན་གཞིས་ཀའི་ནང་སྦྲོ་བཞུགས་ཀྱི་དགོང་མོའི་གསོལ་ཚིགས་བཞེས་རྗེས་སུ། དུས་ཡུན་མི་རིང་བར་གསོལ་པོའི་ནང་དར་ཟུག་རྒྱག་པའི་སྙུན་གཞི་ཚབས་ཆེ་ཕོག་སྟེ། ཟླ་གཅིག་ཙམ་རིང་ལྷ་རྗེ་བསྟེན་གཏུག་བྱས་ཀྱང་དྲག་བསྐྱེད་མ་བྱུང་བར་དགོངས་པ་རྫོགས་པ་རེད། དགོངས་པ་རྫོགས་མཚམས་ཞལ་མདངས་ནག་པོར་གྱུར་པ་དང་། ཞལ་དང་ཤངས་ཁུང་སོགས་ནས་ཁྲག་ཐོན་པ་སོགས་ཡ་མཚན་སྐྱེ་གཞི་དེ་འདྲ་བྱུང་བར་ཀུན་གྱིས་དོགས་གཞི་དང་། གླིང་སོལ་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཉེས་ཚབས་ཅན་ཞིག་ལྷག་ཡོད་པ་རེད།

ཅེས་གསལ་ལ། སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས། <<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>>ཞེས་པའི་དེབ་ཕྲེང་དང་པོར། "སྐབས་དེའི་དངོས་བྱུང་གི་གནས་ཚུལ་ནི་རྒྱལ་ཡབ་མཆོག་ཉིན་གཅིག་ལྷ་སའི་ཉེ་འཁོར་ཡབ་གཞིས་ཀྱི་འཁྲོངས་གཞིས་སྣེ་ཨུ་གཞིས་སུ་ཕེབས་ཏེ་གསོལ་ཀྲུམ་ཕག་ཤ་ཞིག་མཆོད་ནས་བསྙུན་གཞི་ཕོག་སྟེ་ཟླ་གཅིག་ཙམ་བོད་སྨན་སོགས་ཀྱི་སྨན་བཅོས་གང་གཟབ་གནང་ཡང་ཕན་བསྐྱེད་མ་བྱུང་བར་སྐུ་གཤེགས་པ་ཞིག་རེད།" ཅེས་བྲིས་ཤིང་། སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་གིས། <<སྐུ་མདུན།>>ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ཏུ། "ཁོ་བོའི་སྐྱེད་བྱེད་དམ་པ་དེ་ཉིད་གཞན་གྱིས་གཡོ་གསོད་བྱས་པར་ངས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།" ཅེས་དང་། <<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>> ཞེས་པ་ལས་ཀྱང་། ལྷ

སའི་ལྷོ་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་ར་མ་སྒང་གཞིས་ཀར་ཡབ་གཞིས་ཀྱི་གཉེར་པ་ཞིག་གིས་གཞུང་གི་བཀོད་མངགས་ལྟར་གླང་ཆེན་སྐྱོན་པ་ཞེས་པའི་དུག་ཕྱུལ་ཏེ་བགྲོངས་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་བཞིན་པའི་ཚུལ་བྲིས་འདུག་ལ། དེའི་རྗེས་ཀྱི་གཏོར་རྒོལ་གཏོང་སའི་དམིགས་འབེན་ནི་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་ཏེ་བྲིས་འདུག །རྒྱལ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་དུག་གིས་བགྲོངས་པའི་ཚུལ་དེ་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་དང་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་གཅེན་པོ་སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེ་དང་གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་གནང་བའི་ཚུལ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྐུ་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསལ།

ཡུམ་ཆེན་བསོད་ནམས་མཚོ་མོའམ་རྒྱལ་ཡུམ་བདེ་སྐྱིད་ཚེ་རིང་མཆོག་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་གཡོ་ཟོལ་ལམ་ངན་ཇུས་སོགས་ཀྱི་ལྷད་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མ་འདྲེས་ཤིང་ཞལ་ཞེ་མཐུངས་པའི་བུད་མེད་ཕྱུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་མྱོང་ཚོར་དང་དངོས་བྱུང་རྣམས་ཐུགས་སྟོབས་ཆེན་པོས་སྦྲ་གསང་དང་ཡོ་འཁྱོག་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་གསུང་ཐུབ་མཁན་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན། ཐོག་མར་ཨ་མདོ་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས་སྐབས་རྭ་སྒྲེང་དགོན་པར་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་མཐོ་རིམ་སྤྱི་ཚོགས་སུ་ཐུགས་གཟབ་གནང་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་གནང་བ་དང་། ཕྱིས་སུ་ལྷ་ས་མཐིལ་གྱི་མཐོ་རིམ་སྤྱི་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་འཚོ་བའི་གནས་བབ། རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཚེའི་མྱོང་ཚོར་སོགས་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ་བར་གསུངས་ཡོད། རྣམ་ཐར་ལས།

ངས་མི་དང་འབྲེལ་འདྲིས་བྱེད་ཚུལ་དེ་ཙམ་མི་ཤེས་ལ། ལྷ་སའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྐོར་སྤྱོད་དགོས་པ་ཧ་ཅང་མང་། ཞིང་པ་ཞིག་གི་ངོས་ཐད་ནས་ང་རང་དྲང་ཚུགས་དང་གཡོ་ཟོལ་མེད་པའི་

ཁོར་ཡུག་ཅིག་ནས་འཚར་ལོངས་བྱུང་ཞིང་། ཅོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་ཡོན་ཏན་དེ་གཉིས་ཀར་གཙོ་འདོན་ཞུགས་ཆེར་བྱེད། ས་འོག་དང་འཐག་གི་ཐབས་རྩུས་དེ་ངས་གཏན་དུ་མི་ཤེས་ལ། སྐབས་དེར་འཛིག་རྟེན་ནི་ཡང་སྙིང་རྗེ་མེད་པ་ཞིག་དང་དཀའ་ཚེགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཤེས། རིམ་གྱིས་ལྷ་སའི་སྤྱི་ཚོགས་དེ་ངས་ཡིད་ཆེས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་མིན་པར་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས།

ལྷ་སར་འབྱོར་ནས་ཅང་མ་འགོར་བའི་སྐབས། ལྷ་ཀླུ་ལྷ་ལྷུམ་གྱིས་རྒྱལ་ཡུམ་མཆོག་ལ། "སྐུ་དྲག་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་བཞུགས་སྐབས་དོགས་ཟོན་དང་སྲུང་བ་ཞུང་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་"བསླབ་བྱ་ཕུལ། དེ་བཞིན་དུ་ཚ་རོང་ཨ་མ་དང་རག་ཁ་ཤག་ལྷ་ལྷུམ་གཉིས་ནས་ཀྱང་ལྷ་ཀླུ་ལྷ་ལྷུམ་གྱི་བསླབ་བྱ་དང་མཚུངས་པར། སྐུ་མགྲོན་ཚོ་མཇལ་འཕྲད་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཏ་ཅང་དྲང་ཚུགས་ལྡན་པར་བྱེད་པ་དང་བཀའ་མོལ་མང་པོ་གནང་ན་མི་ལེགས་པའི་བསླབ་བྱ་ཕུལ་བས། རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོའི་ཐུགས་ལ་རང་ཉིད་ལ་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཡོད་པའི་གཤིས་ཀ་དེ་བསྒྱུར་ནས་བག་ཟོན་གནང་དགོས་པའི་ཚོར་སྣང་ཡང་བ་ཞིག་དང་། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་འགྱུར་ཅི་ཡོང་གི་ཕྱོགས་སུའང་ཐུགས་ངལ་ཆེན་པོ་བྱུང་། སྐབས་དེར་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས་ལྷ་སའི་ཡུལ་སྐད་མི་མཁྱེན་པས་ཅི་གསུངས་ལ་གཞན་གྱིས་གོ་བ་ལོག་པར་ལེན་མི་ཡོང་ངམ་སྙམ་པའི་ཐུགས་འཚབ་ཀྱང་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞེས་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་རང་ཉིད་དགུང་ན་མཐོ་ཕེབས་སྐབས་སུ་གསུངས་ལ། རྒྱལ་ཡབ་ཆེན་པོ་ཡང་གཡོ་ཟོལ་དང་ངོ་ལྐོག་རྒྱབ་མདུན་མེད་པར་ཐུགས་ལ་གང་ཤར་ཞལ་ནས་དེ་མ་ཉིད་དུ་གསུང་མཁན་ཞིག་ཡིན་སྟབས་མཐོ་རིམ་པ་ཚོའི་བློར་མ་བབས་པའི་ཚུལ་ཡིག་ཆ་དུ་མའི་ནང་བྲིས་ཡོད། གང་ལྟར། རྒྱལ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་གི་ལོ་རྒྱུས་དུམ་བུ་འགའ་རེ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་

དུ་མང་ཙམ་བྲིས་འདུག་ཀྱང་། བོད་གངས་ཅན་པའི་སྐད་དུ་ད་བར་སུས་ཀྱང་སྐད་གསང་མཐོན་པོས་སྨྲ་མ་ཐུབ་པར་གོ་མེད་ཚོར་མེད་དུ་བཞག་ཡོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་མ་དྲང་ཞིང་སྐྱོ་འོས་པ་ཞིག་ཡིན། ཚུང་ཟད་རེ་བྲིས་ཤིང་ཤོད་པ་ནི། རྒྱལ་ཡབ་མཆོག་ཏ་ལ་དགའ་ཞིང་རྒྱུ་ཏམ་ཆེ་བ་དང་། ཚོང་ལོག་རྒྱག་ཅིང་བཙན་ཤེད་བྱེད་པ། ཐུགས་གཤིས་རྩུབ་ཅིང་ཤེས་ཡོན་མེད་པ། དམའ་ལ་སྟང་ཞིང་དབང་ཤུགས་སྤྱོད་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་པ་ཙམ་ལས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ནི་ཁ་དཔེར། གཡག་ཞར་གྱི་རྟ་ཞེས་པ་ལྟར་གྱུར་འདུག་ཅིང་གོང་དུ་བརྗོད་པ་དག་ཀྱང་། ནད་མཁྲིས་པ་ཅན་གྱི་མིག་ལམ་ན། །དུང་དཀར་པོའི་ཁ་དོག་སེར་པོར་སྣང་།། ཞེས་པ་ལྟར་མ་གྱུར་པའི་ངེས་པའང་མི་འདུག་སྙམ་ཡང་། འདིར་"སྐབས་འཚོལ་"གྱི་བགྱི་བ་དང་དུ་བླངས་ཏེ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱོད་པའི་ངལ་བ་བསྟེན་མི་འདོད།

སྐབས་དེར་ཡབ་གཞིས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་རམ་སྙམ་ན། སྤྱིར་ན་ཡབ་གཞིས་སྐུ་འཁོར་རྣམས་ལྷ་སར་འབྱོར་ཙམ་ནས་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་སྤུར་སྤྲོལ་ལྷག་བསམ་དང་གཟིགས་རྟོག་ཞབས་ཞུར་དམིགས་ཏེ་ལས་བྱ་དུ་མ་བསྒྲིགས་བཞག་བྱས་ཡོད་པ་ནི་ཀུན་གསལ་ཡིན་ཡང་། བར་མཚམས་ཤིག་ནས་ཡབ་ཆེན་གྱི་གནང་ལུགས་འགའ་གཞུང་སའི་བློན་མ་བབས་པས་སྟངས་འཛིན་དོ་ནན་བྱས་པའི་ཁར། འདི་དང་དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་བྱེད་མི་ཚོག་ཅེས་དོན་ཚན་དུ་མ་བཀོད་པའི་བཀའ་ཡིག་ཕུལ་ཏེ་སྟངས་འཛིན་ཆེར་ཆེར་བྱས།[48] ལྷག་པར་དུ་<<བཙན་གོལ་རྒྱལ་སྐྱོབ་>> ལས།

48 ཡབ་གཞིས་སྟག་འཚེར་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡབ་གཞིས་དེའི་ཞབས་ཞུའི་བརྒྱུད་རིམ་ཚུང་ཟད་གླེང་བར་གསལ།

རྒྱལ་ཡབ་ཆེན་པོ་མཆོག་དགོངས་པ་རྫོགས་ནས་བཟུང་ཡབ་གཞིས་གཟིམ་ཤག་དང་གཞིས་ཀ་སོགས་ལ་ཕྱི་ནང་གི་ལྷ་སྐྱོང་གནང་མཁན་དང་འགྲོ་གྲོན་གཏོང་འོང་གང་ལའང་བོད་གཞུང་གིས་ཐད་ཀར་ལྷ་རྟོག་གནང་མཁན་གྱི་འཚོ་འཛིན་སྐུ་ཚབ་མི་སྣ་ཆེད་འཛུགས་གནང་བ་བཞིན་ཁོང་ཚོའི་ཚིག་མཆན་མེད་པར་འགྲུལ་སྐྱོད་བྱེད་ས་མེད་དེས།

ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན། དེ་ཡང་རྒྱལ་ཡབ་མཆོག་གཤེགས་ནས་ཞག་ཞེ་དགུའི་རིང་གི་འདས་མཆོད་གྲུབ་རྗེས། རྩེ་མཁན་མགྲོན་ཆེ་བ་བྱམས་པ་ཆོས་བཟང་ཕེབས་ནས་"ད་ཕན་ཡབ་གཞིས་ཕྱི་ནང་འགན་འཁུར་རྒྱལ་ཡབ་ནས་གནང་བར་མ་ཟད། ཨ་མདོ་བ་སོགས་གང་བྱུང་ནས་ཐེ་ཇུས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཚོད་འདུག་པས་ད་ཆ་རྒྱལ་ཡབ་མཆོག་སྐུ་ཚེ་མ་ཟིན་པས་ད་ཕྱིན་ཡབ་གཞིས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་བྱེད་སྒོ་གང་ཅི་ཁྲིད་ཚོས་འགན་འཁུར་དགོས་པ་འདི་སྐོར་རྒྱལ་ཡུམ་མཆོག་ལའང་སྙན་སྒྲོན་ཞིན་པས་དེ་ལུགས་འཐུས་ཤོར་མེད་པ་དགོས་རྒྱུའི་བཀའ་ཕེབས་འདུག"ཅེས་<<ཡབ་གཞིས་སྟག་འཚེར་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡབ་གཞིས་དེའི་ཞབས་ཞུའི་བརྒྱུད་རིམ་ཅུང་ཟད་གླེང་བ་>>ཞེས་པར་དཀོན་མཆོག་ལྷ་སྐྱབས་ཀྱིས་བྲིས་པ་ལྟར་ན་སྐབས་དེའི་གཞུང་ཞབས་དེ་དག་གིས། རྒྱལ་ཡབ་ཆེན་པོ་དང་ཁོང་གི་དགའ་ཉེ་ཨ་མདོ་བ་རྣམས་ལ་མི་དགའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་མངོན་གསལ་དུ་བསྟན་ཏེ། ཡབ་གཞིས་ཀྱི་བདག་དབང་ཡོད་ཚད་གཞུང་བཞེས་བཏང་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ། དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་ཡུམ་ཆེན་དང་རྒྱལ་བའི་ཆུང་སྲིད་སོགས་ལ་མཇལ་འདོད་དྲག་པོས་ཕྱིར་རྒྱ་གར་ཀ་སྦུག་ཏུ་འབྱོར་སྐབས་ལམ་གྲོན་སོགས་མ་འདང་བས་ཡབ་གཞིས་ལ་གང་མཁྱོགས་དངུལ་བརྗེས་གཏོང་ལེན་གནང་དགོས་པའི་ཏར་འཕྲིན་ཕུལ་བར་ཟླ་ཤས་རིང་བཀའ་ལན་

མ་འགྱོར་བའི་ཁར། མཐར་བཀའ་ལན་དུ་དཀྲུལ་བརྗེས་གཏོང་རྒྱུ་མེད་ལུགས་དང་། ལམ་གྲོན་མི་འདང་བ་བྱུང་ཡོད་ན་དེ་ནས་སྤྱི་གཡར་གྱིས་གང་མྱུར་ཕྱིར་ཕེབས་དགོས། དེ་སྐུར་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་ཚེ་ཡབ་གཞིས་ནས་འགྲོ་གྲོན་གཏོང་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་ཏ་ཅང་ཆེ་ཞེས་ཡབ་གཞིས་སྣུག་མཆེར་གྱི་འཚོ་འཛིན་ཤན་ཁ་བ་འགྱུར་མེད་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་དང་། མཁན་ཆེ་དོམ་པོ་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག་ལྷུན་རྒྱས་ཀྱིས་བཀའ་ལན་གནང་བ་འགྱོར་བར་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་ཐུགས་ཕམ་དང་བློ་དོགས་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ལྟར་རང་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་སྲོའི་འཁྲམ་དུ་འགྱོར་ཀྱང་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་རྒྱུའི་ཐུགས་རེ་ཡོངས་སུ་ཟད་དེ་འཆར་གཞི་ལ་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་བ་རེད། ཅེས་དྲུང་ཡིག་ལྷ་མོ་ཚེ་རིང་གིས་བྲིས་འདུག་ལ། <<བཙན་རྒོལ་རྒྱལ་སྐྱོབ་>>ལས།

སྐབས་དེར་དོན་གྱི་བདག་པོ་ངོ་མ་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་གཏན་འཁེལ་བ་དང་ལམ་གྲོན་འདང་མིན་སྐོར་མཁྱེན་རྟོགས་ཡོད་བཞིན་པར་ཕྱག་སྣེ་གཏོང་རྒྱུར་བཀག་འགོག་དམ་བསྒྲགས་གནང་ཕྱོགས་འདིའི་ཐད་མི་སུ་འདྲ་ཡིན་ཡང་བློ་དོགས་སྐྱེ་གཞི་ཅམ་མ་ཟད། ''' ལམ་གྲོན་གནང་རྒྱུ་བཀག་འགོག་གནང་བ་དང་འབྲེལ་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བོད་ནང་དུ་འཁྱལ་དུ་ཕེབས་དགོས་པའི་བཀའ་བཙན་ནན་གནང་མཛད་བབ་ལ་བལྟས་ན་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་བོད་དུ་ཆེད་མངགས་བཀག་འགུག་གནང་དགོས་དོན་གཞན་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་སྲིད་དོན་གྱི་ཐོག་ཏུ་མཐོང་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡོད་པར་རྟགས་མཚན་གསལ་པོ་ཞིག་ཕྱིར་མངོན་གྱི་ཡོད་པར་དེ་དག་གཞུང་གསལ་གྱི་གནད་དོན་ཐད་ནས་ར་འཕྲོད་ཐུབ།

ཅེས་གསུངས།

ཡང་དྲུང་ཡིག་ལྷ་མོ་ཚེ་རིང་གིས་གསུང་དོན། རྒྱ་ནག་ཏུ་བཞུགས་སྐབས་སུ།

“ལྷག་དོན་དུ་བོད་ནས་འཕྲིན་ཡིག་ཕེབས་དགོངས་སོགས་ལ་བལྟས་ན་ལྷ་སྲས་མཆོག་རྒྱ་ནག་གི་ཕྱོགས་གཏོགས་ཡིན་ཤག་གི་དབང་དུ་བཏང་སྟེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བོད་ནང་བསྐྱོང་འགྱུག་ཆེད་དུ་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་རྟགས་མཚན་གསལ་པོ་བསྟན་ཡོད་པ་རེད།”[49] དེར་མ་ཟད། ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ཀྱི་ཐུགས་རེ་བྲལ་ཏེ་ཀ་སྦུག་ཏུ་བཞུགས་སྐབས་འགྲོ་སྒྲོན་གྱིས་མ་འདད་བར་འཚོ་བ་ཐབས་རྟུགས་སུ་གྱུར་སྐབས། བོད་གཞུང་ཚོང་འབྲེལ་གཟིགས་སྐོར་“ཚོགས་གཙོ་སྐུ་ངོ་ཞྭ་སྒབ་པ་མཆོག་དང་། རིམ་བཞི་སྦྱོམ་མདའ་ཡར་འཕེལ་བཅས་ཁོང་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་མདུན་དུ་མཇལ་བཅར་གྱིས་ཞུ་བ་ཨུ་ཚུགས་མཐའ་འབུད་ཞུས་ཀྱང་སྐུ་ངོ་ལྷན་རྒྱས་ནས། ཡབ་གཞིས་གཟིམ་ཤག་གི་འཚོ་འཛིན་ལྷན་རྒྱས་ནས་གནང་བའི་བཀའ་སློབ་དེ་རང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་མཁྱེན་དབྱངས་གཅིག་གྱུར་གནང་བར་མ་ཟད། ད་དུང་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་ན་གང་ལེགས་ཡོང་རྒྱུ་བཅས་བཀའ་སློབ་འཕར་སྟོན་བརྒྱབས་པ་ལས་དངུལ་བརྙེས་རྒྱག་རྒྱུ་གཏན་ནས་མེད་ལུགས་གསུངས་ཏེ། དངུལ་བརྙེས་རྒྱག་རྒྱུར་ཕན་གྲོགས་མ་བྱུང་བར་ལྷ་སྲས་མཆོག་ཕར་མཇལ་བཅར་ཞུས་པར་ཁོང་རྣམས་ནས་ཧ་ཅང་གི་བསུན་སྣང་དང་མི་སྤྲོ་བའི་རྣམ་འགྱུར་མངོན་མཚན་ཅན་སྟོན་གནང་མཛད་པ་རེད།” ཅེས་ཀྱང་དྲུང་ཡིག་ལྷ་ཚེས་བྲིས་འདུག། དེ་ལྟར་ཡབ་ཆེན་སྐུ་མ་བཞུགས་པ་དང་ཡབ་གཞིས་ཀྱི་གནས་བབ་གཞན་དབང་སྟབས་བསྟུན་ཁོ་ནར་གྱུར་པའི་ཁར། གཞུང་སར་“དོན་རྐྱེན་གཞན་འབྲེལ་”གྱི་ཟློ་ངོགས་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་དོན་དངོས་སུ་“དཔའ་

---

49 ཚིག་འདི་རྣམས་བཙན་གྲོ་ ལ་རྒྱལ་སློབ་དེབ་གཉིས་པར་གསལ།

བོ་རྒྱབ་ཆད་"ངོ་མར་གྱུར་པར་མ་ཟད། སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོ་བོད་ཀྱི་དོན་དུ་བཏང་སྟེ་ཇི་ལྟར་འབད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཕན་མེད་གནོད་འགྱུར་དང་བཟང་ལན་ངན་འཇལ་དུ་གྱུར་ཏེ། གནས་སྟངས་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་བའི་སྐབས་ཤིག་ད་ལྟའི་བར་དུ་བྱུང་མེད་ཚོད། གང་ལྟར། དཔོན་རིགས་ཚོས་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་ལ་གཟུགས་མེད་གྲིབ་བཟོ་བསྟུད་མར་བྱས་ཏེ་བོད་ལྗོངས་སྐྱོབ་པའི་དགོངས་གཞི་རྣམས་ལེགས་ལམ་དུ་མ་བཏང་བ་དེས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དོན་ཐོག་གསབ་དཀའ་བའི་གྱོང་གུན་ཆེན་པོ་ཞིག་བསླུན་ཡོད་པ་ནི་ཤེས་ལྡན་ཡོངས་ལ་གསལ་བ་ཞིག་ཡིན། སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་དང་ཕྱག་ལས་ཅི་གནང་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་འདོད་ན་<<བཙན་གཏོལ་རྒྱལ་སྐྱོབ་>> སོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

ཤར་ཕྱོགས་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་འདུ་སོགས།

སྤྱི་ལོ་ 1947 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 23 ཉིན། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ལྡི་ལིར། ཤར་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་འདུ་(Asian Relations Conference)ཆེན་མོའི་སྟེང་དེར་འདུས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་འཐུས་ཚབ་དང་མཚུངས་པར། རྒྱལ་མིང་བོད་དང་རྒྱལ་དར་བཅས་གསལ་འཁོད་ཐོག་བོད་གཞུང་སྐུ་ཚབ་རྣམས་མཉམ་ཞུགས་གནང་བའི་ཚུལ་ཞིག་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ན་སྤྱོབས་ཉམས་དང་བཅས་འཁོད་འདུག་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུས་དབྱེ་ཞིབ་པ་འགའི་གཟིགས་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་མིན་པར་མངོན། སྐབས་དེར་བོད་གཞུང་སྐུ་ཚབ་རྣམ་པས་ཚོགས་འདུའི་སྤྱི་ཁྲབ་ནེ་རུ་དང་གཞན་ཡང་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཟླན་རྡྷི་སོགས་གནད་ཡོད་ཁག་ལ་༄གོང་ས

མཆོག་དང་སྲིད་སྐྱོང་གི་བཀའ་ཡིག་དང་གནང་སྐྱེས་རྣམས་འབུལ་ལམ་ཞུས་ཤིང་། སྐབས་བསྟུན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྙིང་བསྡུས་དང་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱིས་མཛད་པ་སྐྱོང་ལུགས། རྒྱ་བོད་ས་མཚམས་ཀྱི་གནས་བབ་སོགས་བོད་གཞུང་ནས་ཆེད་བསྒྲིགས་ཚིག་ཐོར་བཀོད་པ་རྣམས་ལྷག་ལུས་མེད་པར་ཞུས། སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་དེ་ཐབས་རྟུགས་སུ་གྱུར་ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་སྐུ་ངལ་མང་དུ་བདག་གིར་བཞེས་པ་ལས་རང་དབང་རང་བཙན་གྱི་ལྷག་མ་ཙམ་ཞིག་ད་དུང་ལུས་ཡོད་པར་མངོན། <<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས་༧གོང་ས་མཆོག་གིས།

༡༩༡༣ ནང་གནད་དོན་དེ་སྐོར་ལེ་འཁྲིགས་གཏན་འཕེལ་ཡོང་ཆེད་དུ་བོད་དང་། རྒྱ་མིའི་སྐུ་ཚབ་སིམ་ལའི་ཚོགས་འདུར་དབྱིན་ཇིས་འབོད་བསྐུལ་བྱས། སྐུ་ཚབ་གསུམ་པོ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོག་ནས་མཇལ་འཛོམས་ཀྱིས། "" རྒྱ་མིས་བོད་འདི་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་ཚུལ་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། བོད་ནང་རྒྱ་མིའི་དབང་ཆ་འཛིན་མཁན་གཏན་ནས་མེད། རྒྱ་ནག་དང་། རི་པིན་གྱི་དམག་འཁྲུག་སྐབས་བོད་ནས་ཐེ་བྱུས་བྱས་མེད་ཅིང་། དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་བོད་བར་གནས་སུ་བསྡད་དེ། བོད་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་ནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་དམག་མཁོའི་ཡོ་བྱད་གཏོང་ཐབས་བྱས་ཀྱང་བཏང་ཡོད་པ་མ་རེད། དུས་སྐབས་དེར་འཛམ་གླིང་ཕྱིར་བོད་མིའི་རང་དབང་རང་བཙན་ཁུངས་སྐྱེལ་བྱེད་པའི་ལས་ཀ་ཤུགས་ཆེ་བྱས་མི་འདུག །དེ་ནི་སྐབས་དེར་དེ་འདྲ་ཞིག་ངེས་པར་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་གི་ཡོད་འདུག །འོན་ཀྱང་། སྐབས་རེ་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་གི་བྱེད་སྟངས་ནས་ཁོང་ཚོས་གནས་སྟངས་དེ་དག་ཁས་ལེན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པའི་ཁུངས་སྐྱེལ་བྱུང་འདུག་པ་དཔེར་ན། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༥ ལོར་ནི་ཙ་ལྡི་ལིར་ཨེ་ཤ་ཡའི་ཡུལ་ཁག་གི་སྐུ་ཚབ་ཚོ་ཚོགས་འདུའི་སྐབས་བོད་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་ཕྱིན་ཏེ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་ཡང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་གི་རྒྱལ་དར་དང་མཉམ་དུ་བསྒྲེངས་ཡོད་པ་དང་། ཐོབ་ཐང་དེ་ཚོའི་སྐོར་སུས་ཀྱང་རྩོད་གླེང་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ། མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས།

ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་མཁྱེན་དགོས་པའི་དོན་ཚན་གཅིག་ཡོད་པ་ནི། ༡༩༤༧ ཕྱི་ཟླ་ ༣ དང་ ༤ ནང་རྒྱ་གར་རང་བཙན་འཐོབ་རྒྱུར་ཐག་ཆོད་ནས་བར་བཀྲལ་གཞུང་གིས་སྐྱོང་བཞིན་པའི་སྐབས་རེད། ༡༩༤༧ ཕྱི་ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་དབྱིན་ཇིས་རྒྱ་གར་ཐོག་མངའ་དབང་མཇུག་བསྡུས་ནས་རྒྱ་གར་རང་བཙན་བསྐྱར་གསོ་བྱ་རྒྱུའི་གཏན་འཁེལ་ཟིན། རང་བཙན་བྱུང་རྗེས་རྒྱ་གར་གྱིས་ཤར་གླིང་ཨེ་ཤི་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མའི་དབུ་འཛིན་རྒྱུའི་དགོངས་ཚུལ་ལྟ་བུ་ཡོད་འདུག ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས། ༡༩༤༧ ཕྱི་ཟླ་ ༣ དང་ ༤ ནང་ཤར་གླིང་ཨེ་ཤི་ཡ་འབྲེལ་ལམ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་དེ་ཚོགས་པ་རེད། ཨེ་ཤི་ཡ་འབྲེལ་ལམ་ཚོགས་ཆེན་འཚོགས་སྐབས་ནི་དུས་མགོ་ཁྲིད་པའི་རྒྱ་གར་བར་བཀྲལ་གཞུང་གི་བསམ་ཚུལ་དུ་བོད་དེ་རང་བཙན་གཙང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་དང་། རྒྱ་གར་རང་བཙན་བྱུང་རྗེས་བོད་དང་ཆབ་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་ཚོས་རིག་གི་འབྲེལ་བ་ཡག་པོ་གཞག་རྒྱུའི་ཐུགས་འདོད་ཡོད་པ་ཏ་ཅང་གསལ་པོ་རེད། ཨེ་ཤི་ཡ་འབྲེལ་ལམ་ཚོགས་ཆེན་ནང་རྒྱལ་ཁབ་ ༣༣ མགྲོན་འབོད་ཞུས་པ་དེའི་ནང་བོད་དང་འབྲུག་ཚུད་ཡོད། དེ་དུས་རྒྱ་ནག་གོ་མིན་ཏང་གཞུང་གིས་བོད་པའི་སྐུ་ཚབ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ན་མི་འགྲིག་ཅེས་དགག་བྱ་ཤུགས་ཆེར་བྱས་ཡོད་ཏུང་། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་གསན་མེད། ‴ དེ་ནས་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་གཞན་ཞིག་གང་བྱུང་བ་རེད་ཅེ་ན། རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མས་རྒྱལ་གླུ་གཏོང་རྒྱུ་དང་རྒྱལ་དར་སྒྲེང་དགོས། ཁྱེད་ཚོའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་དང་རྒྱལ་གླུ་གོ་སྒྲིག་གནང་དགོས་ཞེས་བརྗོད་སྐབས། གཞི་ནས་རྒྱལ་གླུ་དང་རྒྱལ་དར་གྱི་དགོས་མཁོ་བྱུང་བ་རེད། དེ་དུས་བོད་ལ་རྒྱལ་དར་དང་རྒྱལ་གླུའི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་སྐབས་ཤིག་རེད། སྐབས་དེར་གྲ་བཞི་དམག་སྒར་གྱི་དམག་དར་ཞིག་ཡོད་འདུག །དེ་ནི་ Union Jack (དབྱིན་ཇིའི་རྒྱལ་དར་)ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད། ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་རྒྱལ་དར་དེ་རེད། དེ་ང་ཚོའི་རྒྱལ་དར་ཡིན་ཞེས་སྐུ་ཚབ་ཚོའི་གསོལ་ཅོག་མདུན་དུ་བཀྲམ་ཡོད། དར་ཆ་དེ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་གྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་ཐེངས་དང་པོ་ཡིན་ཚོད་འདུག །རྒྱལ་གླུའི་ཚུལ་དུ་བསམ་པོ་ཐའི་ཇི་ཁྲོང་རྣམ་པ་ཚོས་གཞས་ཤིག་བཏང་བ་རེད་ཟེར་གྱིན་འདུག ། གཞས་དེ་ལ་མིང་ཞིག་འདུག་ཀྱང་ད་ལྟ་དེ་ངས་བརྗེད་འདུག ། དེ་ནས་རྒྱལ་གླུ་དང་རྒྱལ་དར་གྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་

བྱུང་འདུག་ཀྱང་། རྒྱལ་བླུ་ངོ་མ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་བཙན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་རྗེས་མ་གཏོགས་མེད།[50]

ཅེས་གསུངས།

གང་ལྟར། སྐབས་དེར་སྐུ་ཚབ་རྣམ་པས་གསུང་བཤད་ཀྱི་དོན་དང་། ཕྱི་མིར་འབྲེལ་བ་འཛིན་ཕྱོགས་སོགས་སྐོ་དུ་མ་ནས་གོ་ཆོད་པོ་ཞིག་བྱུང་མེད་པ་དང་། མཐར་རྒྱ་གར་གྱིས་རིམ་འདེགས་གནང་འདོད་ལྟར་བོད་ཕྱོགས་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོས་དང་། ཕྱུགས་དོན་གཟིགས་རྒྱང་སོགས་གང་ཐད་ནས་ཚུལ་བཞིན་མ་བྱུང་བར་གཟིགས་པས་སྐུ་ཞབས་ནེ་རུ་སོགས་ཡིད་ཐང་ཆད་པའི་ཚུལ་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དག་ན་གསལ། མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེས།

སྐུ་ཚབ་རྣམ་པ་ཕྱིར་ལོག་གནང་ཁར། མོས་(བོད་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་སྣེ་ལེན་གནང་མཁན་)རྒྱ་གར་གཞུང་དང་ང་རང་སྐེར་ངོས་ནས་བོད་ཀྱི་དོན་དུ་ཞབས་འདེགས་གང་ཡོང་ཞུས་ཡོད། མཐའ་མར་གནད་དོན་དེ་འབྲུར་ཁྲིད་ཚོའི་ཕྱག་ལ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། ང་ཚོས་བྱེད་ཐུབ་ཐབས་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་ཞུས་འདུག །དེས་ནེ་རུ་ཡང་ཧ་ཅང་ཡིད་ཐང་ཆད་ཡོད་པར་མངོན། ''' ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༧ ནས་བཟུང་བོད་གཞུང་དང་འབྲེལ་བ་བྱེད་རྒྱུའི་ལས་རིམ་གང་ཞིག་བརྩམས་ཀྱང་ལམ་ལྷོངས་མ་ཕྱིན་པ་དེས་ནེ་རུའི་བསམ་བློའི་ནང་ཧ་ཅང་ཐང་ཆད་པ་དང་། ཡི་མུག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་[པེ་ཅིན་དུ་]སྐུ་མདུན་མཇལ་བ་དང་སངས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་འདུག །

ཅེས་ཀྱང་གསུངས།

མདོར་ན། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་བོད་གཞུང་རང་གི་ངོས་ནས་ཀུན་གྱི་འདོད་བློ་ཁེངས་པ་ཞིག་དང་། རྒྱལ་དོན་ཡི་རངས་འོས་པ་ཞིག་སྒྲུབ་ཐུབ་མེད་པ་གསལ་པོ་

50 འདི་དང་གཤམ་ཚིག་གཉིས་ཀ་ཕྱི་ལོ་ 2013 ཟླ་བ་ 11 ཚེས་ 24 ཉིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐོར་གསུང་བཤད་གནང་བ་ལས་དྲངས།

རེད།

སྐབས་དེ་ནི། རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་ཞོར་དུ་ཡིག་གཟུགས་འབྲི་སྦྱོང་སོགས་སྔོན་འགྲོའི་སློབ་ཚན་དུ་མར་ཐུགས་བརྩོན་གནང་བཞིན་པའི་དུས་ཡིན། ཡིག་གཟུགས་འབྲི་སྦྱོང་ནི་སྔར་སྲོལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དབུ་མེད་ཙམ་སྟེ། དེ་ཡང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ནས་བཅུ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་འབྲི་སྦྱོང་གནང་། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ཞེས་པའི་རང་རྣམ་ལས། "གློག་སྒྲུངས་ཟིན་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་མ་སོན་གྱི་བར་དུ་ཡིག་གཟུགས་སྦྱངས་ལ། དེ་ནི་ཡིག་གཟུགས་སྦྱོང་བརྡར་གྱི་ལས་རིམ་དེ་ཡིན།" ཞེས་གསུངས། འདི་ནི་སྔར་སྲོལ་ཙམ་ཞིག་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་པ་ཞིག་སྟེ། ཤེས་རིག་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་མཐར་སོན་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་དུ་བཞུགས་དགོས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཞིག་ལ་དེ་ལྟར་དུས་འགྱང་སོས་དལ་གྱི་ངང་དུ་སྐུ་ཡོན་འབྱུལ་བ་ནི་ཅུང་ བློ་ངོར་ཤོང་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན། ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར་ཡང་སྐབས་སྟ་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་ཐུགས་ཚོར་རིམ་པར་བྱུང་ཡོད། གང་ལྟར། དགུང་གྲངས་བཅུ་གསུམ་དུ་ཕེབས་མཚམས་རང་འགྲུལ་གྱིས་གཞན་ལ་སྒྲུང་ཤིང་སྟེང་དབུ་ཅན་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་མ་དཔེ་འབྲི་རུ་བཅུག་སྟེ་རང་སྦྱོང་མཛད། དེ་ལ་གསོལ་གཟིམ་ཆོས་དབུ་ཅན་སྦྲུངས་ན་དབུ་མེད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ཤོར་འགྲོ་བའི་བཀའ་མོལ་ཞུས་ཀྱང་མ་གསན། ཡིག་གཟུགས་འབྲི་སྦྱོང་སྐབས། ཕལ་ཆེར་ཉིན་ལྟར་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་སྐྱིལ་ཞལ་གདམས་བཀུ་འབྲི་གནང་བར་མ་ཟད་ལྷུགས་གློག་གནང་ཞིང་གནད་ཆེན་རྣམས་ཐུགས་འཛིན་ཡང་མཛད་ཅེས་<<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ་>>ཞེས་པའི་དབྱིན་

དེབ་ཏུ་༧ཀོང་ས་མཆོག་རང་ཉིད་ནས་གསུངས། དེར་མ་ཟད། རི་མོའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཐུགས་གཉེར་གནང་སྟེ་རི་མོ་སྣ་ཚོགས་བྲིས་ཤིང་། བདེ་སྐྱིད་གླིང་གའི་ཕྱི་རྒྱལ་བ་ཚོས་ཕྱུལ་བའི་ཚོན་དང་པིར་སོགས་སྤྱད་དེ་དེང་རབས་ཀྱི་རི་མོ་འབྲི་སྟོང་ལའང་ཐུགས་བརྩོན་ཆེས་ཆེར་གནང་བར་མངོན། ༧ཀོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས། "གཟིམ་གཡོག་བསམ་འགྲུབ་ནོར་བུ་རི་མོར་མཁས་པོ་ཡོད་པ་རེད། ཞལ་བའི་སྐད་ལ་རི་མོ་འབྲི་བ་ལྟ་བུར་མཁས་པོ་ཡོད།" ཅེས་དང་ཡང་། "ངོས་ནས་རི་མོ་གང་འཚམས་བྲིས་པ་ཡིན། ཡང་སྐུ་དེ་འདྲ་ཡང་འབྲི་གི་ཡོད། དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་བྲིས་པ་རེད། དཀྱིལ་འཁོར་རྗེས་སུ་ཆེད་མངགས་སྦྱངས་པ་ཡིན།" ཞེས་མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོར་གསུངས། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་རིག་པའི་གནས་གང་ལ་ཡང་སྣང་ཚུང་མི་མཛད་པར་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད་མཁན་ཞིག་ཡིན།

རྭ་སྟག་གི་དོན་རྐྱེན་དང་བཅུ་གསུམ་དགུང་ཀེག །

སྤྱི་ལོ་ 1947 བོད་ཟླ་ ༧ ནང་། "སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཛེ་སག་བསྟན་པ་མཐར་གཉིས་ཀྱི་བློ་བསྡུར་གྲོས་འདྲི་གནང་ཡུལ་"[51]མཁན་དྲུང་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཤག་ཏུ་འགོད་རྫས་ཞིག་འབར་གས་བྱུང་བས་རྭ་སྟག་གི་དོན་རྐྱེན་དེ་ནོ་ངར་ཅན་དུ་གྱུར། དེ་ཡང་ཁམས་ནས་ཡོང་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་མདོ་སྨད་སྤྱི་ཁྱབ་གཡུ་ཐོག་གིས་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེར་འབུལ་དངོས་སུ་བཏང་བ་རེད་ཅེས་

51 ཀུན་གླིང་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དེབ་དང་པོར་གསལ་བ་ལྟར་བྲིས།

སྐབས་ཚུང་ཞིག་སྒྲད་དེ། རྗེས་སུ་ཁ་ཕྱེ་བ་ན་འབར་གས་བྱུང་བ་ཙམ་ལས་སུ་ལ་ཡང་སྲོག་སྐྱོན་སོགས་མ་བྱུང་ཡང་། གཞུང་ཕྱོགས་སམ་དཔོན་རིགས་འགས་ར་སྒྲེང་ཕྱོགས་ཀྱི་ངན་རྫུས་ཡིན་ངེས་ཀྱིས་ཁྲུངས་སྐྱེལ་བདེན་དཔང་ཙད་འཚོལ་བྱས། གླེང་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ལ། འགད་རྗེས་དེ་ཉིད་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་པོ་ནི་སྟག་བྲག་ཕྱོགས་གཏོགས་ཏེ། ར་སྒྲེང་ཕྱོགས་གཏོགས་རྩ་མེད་དུ་གཏོང་བའི་ཐབས་རྫུས་ངན་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་གླེང་མཁན་ཡང་བྱུང་། དོན་གྱིས་བཤད་ན། སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེར་འབུལ་རྒྱུའི་སྐམ་ཚུང་དེ་མཁན་ཚུང་ངག་རྣམ་གྱིས་འབུལ་སར་མ་ཕུལ་བར་མེ་ཐག་ཟླ་བ་ ༡ ཚེས་ ༡༧ སྤྱི་ལོ་ 1947 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 8 བར་རང་ཤག་ཏུ་ཉར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ངོ་མ་ཅི་ཡིན་ནམ། སྲིད་སྐྱོང་ལ་འབུལ་རྒྱུའི་ཕྱག་རྟགས་གཤམ་འོག་པས་རང་དགར་ཁ་འབྱེད་ཕོད་པ་ཅི་ཡིན་ནམ། སྐམ་ཚུང་དེ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེར་མ་ཕུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཞྭ་སྐབ་པས་བྲིས་པ་དང་ལྷ་ཀླུ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེ་སོགས་ཀྱིས་བྲིས་པ་མི་མཐུན་པའང་ཅི་ཡིན་ནམ། མཁན་ཚུང་ངག་རྣམ་གྱི་ཚ་བོ་དགེ་འདུན་ཟེར་བས་ཁ་ཕྱེ་སྐབ་འབར་གས་བྱུང་ཡང་སྲོག་སྐྱོན་མ་བྱུང་བ་ཟེར་བ་དེ་ཡང་ཡ་མཚན་ཞིག་མ་ཡིན་ནམ། འགད་རྗེས་ཡོད་པ་སྤྱར་ནས་ཤེས་ཡོད་དམ། སྐམ་ཚུང་ཁ་འབྱེད་ས་ཙམ་ལ་ཡང་མཁན་ཚུང་ངག་རྣམ་གྱི་ཤག་དང་཈ོའི་ཚ་བོ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡོད་གནས་ཞེས་མི་མཐུན་པར་འགྱུར་བའང་ཅི་ཡིན་ནམ། འདི་དག་ལྷ་བུའི་དྲི་བ་མང་པོ་ཞིག་མི་སྐྱེ་ག་མེད་ཡིན། རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་གིས།

[ངའི་སྐྱིད་བྱེད་དམ་པ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་གི་]རྗེས་ཐོགས་སུ་གཏོར་རྒོལ་གཏོང་ས་ནི་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་རེད། ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་དགྲོང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཁོང་གིས་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་གོ་གནས་ཕྱིར་རྟེས་ལེན་གནང་བའི་འཐབ་རྩོད་མཚམས་འཇོག་མ་གནང་བ་དེ་རེད། གཞུང་ཕྱོགས་

ནས་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་འཁོར་ཞིག་གིས་འགད་རྫས་བཞག་སྟེ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་དགྲོང་རྩིས་བྱས་པ་དང་། གསང་རྟུས་དེའི་རྒྱབ་ཏུ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་པའི་ཉེས་འཛུགས་བྱས་ཀྱང་། དོན་དངོས་མས་འགད་རྫས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཞག་ཡོད་མེད་ཀྱང་མི་ཤེས་ལ། གལ་ཏེ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱང་མི་ཤེས། གཞུང་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་རྐྱེན་སྣན་ཐོར་ཡང་འགད་རྫས་ཤིག་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་འགྱོར་བ་དང་འབར་གས་བྱུང་བའི་སྐད་ཆ་མེད། འོན་ཀྱང་། ཉེས་འཛུགས་དེ་ཉིད་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེས་[སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་]དགྲོང་རྩིས་གནང་བའི་བདེན་དཔང་དུ་རྩིས་པ་རེད།[52]

ཅེས་གསུངས།

གང་ལྟར། རྐྱེན་དེ་དག་གི་དབང་གིས་རྭ་སྒྲེང་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་བབ་རེ་བྲལ་ཟུངས་ཟད་དུ་འགྱུར་ངེས་ཐེ་གསལ་དུ་འགྱུར་བཞིན་པའི་སྐབས། རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེས་གསང་སྟབས་ཀྱིས་ཏྲེ་ཧོར་བརྒྱ་དཔོན་གྱི་བུ་དོན་གྲུབ་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ལ་དཀར་བུ་མཐུ་སྟོབས་གཉིས་ཆེད་གཏོང་གིས་རྒྱ་ནག་གོ་མིན་ཏང་གཞུང་ལ་རོགས་རམ་རེ་བཙོལ་ཞུས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ལྷ་སྡོད་རྒྱ་གར་ཚོང་དོན་སྐུ་ཚབ་རི་ཅར་སན་(Richardson)[53]གྱིས་བོད་གཞུང་ལ་ཞུས་པས་གནས་བབ་སྔར་བས་ཛ་དྲག་ཏུ་གྱུར། དེར་བརྟེན། མདོ་རིམ་དབང་འཛིན་པའི་གྲས་ནས་དུ་མ་ཞིག་གིས་གཞུང་དོན་ཁ་ཁྱེར་གྱིས་སྒེར་གྱི་འཁོན་ལན་སློག་འདོད་དང་། སྟག་བྲག་ཕྱག་མཛོད་བསྟན་པ་མཐར་ཕྱིན་དང་། ལག་རོགས་མཁན་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ། སྡེ་མགྲོན་ཐུབ་བསྟན་ལེགས་སྨོན་སོགས་ཀྱིས་“རྒྱལ་ཁ་བློན་སྒྱུར་”གྱི་བྱ་རིམ་ཇི་སྙེད་ཅིག་

52 <<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>>ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ཀྱི་ཤོག་གྲངས་ ༨༨ ན་ཡོད།

53 དབྱིན་ཇི་བ་ H. Richardson ནི་སྐབས་དེ་ཤེད་ཀྱི་སྐྱོ་གནས་ཚོས་གར་གྱི་འཐབ་འཁྲིད་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གཞན་དུའང་གསལ་ལ། <<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>> ཞེས་པའི་ཤོག་གྲངས་༨༩སོགས་སུའང་རྒྱལ་དོན་གྱིས་གསལ་བར་བྲིས་འདུག །

བརྩམས་འདུག་ཅེས་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་གསུངས་ལ། གཞུང་འཛིན་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་དབྱིན་ཇིའི་ཕྱོགས་སུ་བསྟུན་མཁས་དང་བཟང་འབྲེལ་སྤྱར་ལྷག་གནང་འདུག་པར་མངོན། སྤྱིར་ན། དབྱིན་ཇི་བས“ཉིན་མོ་ལྷ་ལ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་རོགས་དང་། མཚན་མོ་འདྲེ་ལ་ལྷ་ཁང་བཤིག་རོགས”ཞེས་པ་ལྟར་འཛམ་གླིང་ལོ་རྒྱུས་ཁྲོད་མི་མཐུན་པའི་དབྱེན་དཀྲུག་དང་ཕྲ་མའི་ལས་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བརྩམས་ཡོད་པ་ལོ་རྒྱུས་སློབ་ཚོས་ཤེས། གང་ལྟར། སྐབས་དེའི་བཀའ་བློན་ནི། ང་ཕོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་དང་། ལྷ་ཀླུ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེ། ཀ་ཤོད་པ་ཆོས་རྒྱལ་ཉི་མ། བཀའ་བློན་བླ་མ་རམ་པ་ཐུབ་བསྟན་ཀུན་མཁྱེན། ཟུར་ཁང་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས་བཅས་ཡིན།

མེ་ཕག་ཟླ་བ་ ༢ ཚེས་ ༢༢ སྤྱི་ལོ་ 1947 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 13 ཉིན། བཀའ་བློན་བླ་མ་རམ་པ་ཐུབ་བསྟན་ཀུན་མཁྱེན་དང་། ཟུར་ཁང་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས། ཀ་ཤོད་ཆོས་རྒྱལ་ཉི་མ། ལྷ་ཀླུ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེ། སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་མཁྱེན་རབ་བསྟན་འཛིན་བཅས་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་དུ་མཉམ་བཅར་གྱིས་རྒྱལ་ཟུར་རྭ་སྒྲེང་ཕྱོགས་ནས་དཔུང་རོགས་ཐོབ་སླད་རྒྱ་ནག་དང་འབྲེལ་བ་གནང་ཚུལ་དང་། གནས་ཚུལ་ཇ་དྲག་ཏུ་འགྱུར་བཞིན་པའི་གནས་བབ། ལག་གང་སྤྱ་རྩོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་སོགས་སྤྱ་ཕྱིའི་བྱུང་བ་དང་དོགས་གནས་ཁག་ཞིབ་གསལ་ཞུས་ཏེ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་སར་གདན་ཞུ་དགོས་པའི་བཀའ་བསྒྱུར་གནང་། སྐབས་དེར་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས། ཞལ་མདངས་འགྱུར་ཞིང་། སྤྱན་ཟུང་མཆི་མས་ཁེངས། ལྟོགས་དབུགས་ཧལ་བའི་ངང་མོས་མཐུན་གནང་སོང་ཞེས་ཡིག

ཆ་དུ་མར་གསལ།[54] སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་<<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>>དེབ་ཕྲེང་དང་པོ་ལས།

སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གནས་ཚུལ་གསན་མ་ཐག་ཐུགས་ཕམ་བྱུང་བར་བརྟེན། སྤྱན་ཆབ་བསིལ་ཞིང་། བཀའ་ཤག་གིས་སྲིད་ཟུར་ནྲ་སྤྲེང་གདན་ཞུའི་འགོ་འདོམས་བཀའ་བློན་གཅིག་འགྲོ་དགོས་ལ་བཀའ་བློན་སུ་འོས་བསྐོ་བཞག་གནང་དགོས་ཞུས་པར། ཟུར་ཁང་འགྲོ་དགོས་གསུངས་འཕྲལ་ཟུར་ཁང་གིས་ལམ་སེང་རོགས་པར་བཀའ་བློན་གཅིག་གཏོང་རོགས་ཞེས་ཞུས་པ་ལྟར། བཀའ་བློན་ལྷ་ཀླུ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེ་ཟུར་ཁང་གི་རོགས་པར་བསྐོ་བཞག་གནང་འདུག།

ཅེས་གསལ།

དེ་ལྟར་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེས་ཞལ་རས་འགྱུར་ཞིང་སྤྱན་ཆབ་བསིལ་བ་དང་། ལྟོགས་དབུགས་ཏལ་ཞོར་རྒྱལ་ཟུར་ནྲ་སྤྲེང་རིན་པོ་ཆེ་སྐོང་འགུག་ཞལ་བཞེས་གནང་བར་དཔག་ན། རང་ཉིད་སྲིད་སྐྱོང་ཡིན་ཡང་སྐུ་དབང་མེད་པར་ཐམས་ཅད་གཡམ་འོག་དབང་འཛིན་པ་དག་གི་ལག་ཏུ་ཡོད་པའམ། བོད་བསྟན་སྲིད་ལ་ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་ཀྱི་དབང་གིས་རྒྱལ་ཟུར་གྱི་གཡམ་འོག་པ་ཚོའི་མཛད་སྤྱོད་ལ་ཐུགས་ཕམ་བྱུང་བ། ཡང་ན། དབྱིན་ཇིའི་གཡོ་ཐབས་འོག་ཚུད་པའི་སྐུ་དྲག་དག་གི་གནས་ཚུལ་བརྗོད་བབ་ཀྱིས་ཐུགས་ལ་འཇིགས་སྣང་འབྲུངས་པ་གང་ཡིན་སོགས་ལ་བསམ་གཞིག་དང་དབྱེ་ཞིབ་མི་བྱ་ཀ་མེད་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་བྱུང་ཡང་། དུས་

54 གོང་གསལ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་སྐོར་དེ། རྒྱ་ཆ་བདམས་བསྒྲིགས་ལྡེ་བའི་ནང་། ལྷ་ཀླུ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེའི་<<ནྲ་སྟག་གཉིས་ཀྱི་འགལ་རྐྱེན་དང་རྒྱལ་ཟུར་ནྲ་སྤྲེང་ལྷ་སར་སྐོང་འགུག་བྱེད་པར་བསྐྱོད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་>>ཞེས་པ་དང་། ཀ་ཤོད་ཆོས་རྒྱལ་ཉི་མའི་<<རྒྱལ་ཟུར་ནྲ་སྤྲེང་དང་སྟག་བྲག་བར་གྱི་དོན་རྐྱེན་སྐོར་གང་དྲན་དུ་བྲིས་པ་>>སོགས་སུ་གསལ།

ཐུང་ནང་ནོར་མེད་འཕྲུལ་བྲལ་ཞིག་ཡོང་རེ་བྲལ་བས་རེ་ཞིག་བཞག ། ཡང་<<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>>ལས།

དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༢ ཉིན་བཀའ་ཤག་ཏུ་ནན་ཅིང་དོན་གཅོད་མཁན་མགྲོན་པོ་གསུམ་ནས་ར྄་སྒྲེང་གི་ངོ་ཚབ་ཏེ་ཧོར་བརྒྱ་དཔོན་བུ་དོན་རྣམ་དང་། ལ་དཀར་བུ་མཐུ་སྟོབས་གཉིས་ཀྱིས་གོ་མིན་ཏང་གཞུང་ལ་བོད་དུ་དྲག་དཔུང་དང་དྲག་ཆས་ཀྱི་རིགས་སྐྱོར་གནམ་གྲུ་སོགས་དགོས་ལུགས་ཞུས་འདུག་པར་རྒྱ་གཞུང་ནས་དེའི་སྐོར་ཉིན་ཤས་རྗེས་ལན་གསལ་སྤྲོད་འཐུས་བཤད་ལུགས་འཁོད་པའི་གསང་ཏར་ཞིག་ཕྱུལ་འབྱོར་བྱུང་འདུག་པའི་སྐོར་བཀའ་བློན་བླ་མ་རམ་པ་ཐུབ་སྟན་ཀུན་མཁྱེན་དང་། ཟུར་ཁང་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས། ཀ་ཤོད་པ་ཆོས་རྒྱལ་ཉི་མ། ལྷ་ཀླུ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེ། སྤྱི་ཁྲབ་མཁན་པོ་མཁྱེན་རབ་བསྟན་འཛིན་བཅས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གསང་ཏར་དེར་བལྟས་རྗེས་ཚང་མ་ཏང་སངས་ཏེ། ཁུངས་སོ་སོས་གང་དགའ་ཅི་དྲག་གི་བསམ་ཚུལ་མང་ཙམ་བཏོན་མཐར་བཀའ་བློན་ཟུར་ཁང་གིས་ཉེ་ཚར་དབྱིན་ཇིའི་སྐུ་ཚབ་རི་ཅར་སན་(H. Richardson)ནས་གསང་གནས་གསལ་པོ་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་ང་ཚོ་མགོ་རྡུལ་སྣ་བས་མི་ཚོར་བ་ལྟ་བུའི་ལས་ཀ་གང་མིན་ཡོང་གཏན་འཁེལ་ཞིང་། ད་རེས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འདི་ནི་ལག་པ་འགྲོགས་སྤྲ་རྟེང་ལྟ་རྒྱུ་ལས་ཐབས་གཞན་མེད་པ་རེད། སྔོན་ལ་ར྄་སྒྲེང་ལྟ་སར་གདན་ཞུ་བྲ་རྒྱུ་དེ་རེད་ཅེས་བཤད་པ་དེ་ལ་བཀའ་བློན་གཞན་རྣམས་དང་། སྤྱི་ཁྲབ་མཁན་པོ་བཅས་ནས་མོས་མཐུན་བྱས་ཐོག །

ཅེས་གསལ་བ་ལྟར་ར྄་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་བཙོན་འཛུག་ཐད་སྐབས་ཐོག་རང་གི་ཡོང་རྐྱེན་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པར་མངོན། མཐའ་དོན། ཉིན་དེ་གའི་མཚན་མོར། གཞུང་གནས་ནས་བཀའ་བློན་ཟུར་ཁང་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས་དང་ལྷ་ཀླུ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེ། དམག་སྤྱི་ཛ་སག་སྐལ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས། རིམ་བཞི་ཞྭ་སྐབ་པ་བློ་གསལ་དོན་གྲུབ། མདའ་དཔོན་ཤུད་ཁུད་པ་མགོ་དམག་ཉིས་བརྒྱ་སྐོར་ཆེད་གཏོང་གིས་ར྄

སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་དགོན་པ་ནས་གདན་ཞུས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་ 1947 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 17 ཉིན་རྩེ་ཤར་ཆེན་ལྕོག་ཏུ་བཙོན་འཇུག་ཞུས་ཤིང༌། རྭ་སྒྲེང་བླ་བྲང་དང་ཉེ་ལྟོས་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ལ་སྒོ་ཐེལ་དང༌། གོ་བབ་གནས་དབྱུང༌། བཙོན་འཇུག་སོགས་རིམ་པར་བྱས་ཏེ། རྭ་སྒྲེང་དགོན་དང་ལྷ་ས་མཐིལ་གྱི་བར་དུ་ནང་ཁྲུལ་འཁྲུག་འཛིང་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང༌། དེ་ལ་དབྱིན་ཡིག་ལྷ་མོ་ཚེ་རིང་གིས་<<བཙན་རྒོལ་རྒྱལ་སྐྱོབ་>> ལས།

ཕྱི་ལོ་ 1947 ལོར་བོད་གཞུང་གི་མཐོ་རིམ་དབང་འཛིན་པ་ཙུང་ཤས་ཤིག་ནས་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་བ་ཆེན་པོའི་སྐུ་དབང་སྲིད་བསྐྱོམས་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་ཚབ་ཟུར་པ་རྭ་སྒྲེང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་གོ་མིན་ཏང་གི་སྲིད་གཞུང་ལ་རོགས་རམ་ཞུས་ཏེ། རྒྱལ་ཚབ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་སྲོག་གསོད་གནང་འཆར་ཡོད་ལུགས་དཎ་གཡོགས་སྒྲིབ་བཟོ་དང༌། མ་ཉེས་ཁག་གཡོགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་འཛིན་བཟུང་བཙོན་འཇུག་བྱས་པ།

ཞེས་སོགས་བྲིས་ཏེ། བོད་གཞུང་དཔོན་རིགས་ཚོའི་སྤྱི་ཕྱིའི་བྱེད་ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཡིད་མ་རངས་པའི་གནས་ཚུལ་འབྱུར་དོད་དུ་གསུངས་འདུག་པས་ཞིབ་ཏུ་དེར་བལྟོས། །

རྒྱལ་ཟུར་མཆོག་གི་སྨུང་བྱ་དོ་དམ་པར། ཐོག་མར་རྩིས་དཔོན་ལུང་ཤར་རྡོ་རྗེ་ཚེ་རྒྱལ་གྱི་བུ་དྲུང་འཁོར་ལུང་ཤར་ཨོ་རྒྱན་རྣམ་གྲོལ་དང་རྩེ་དྲུང་སྨེ་རུ་བ་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་གཉིས་བསྐོ་བཞག་བྱས་ཀྱང༌། རྩེ་དྲུང་ཐུབ་ཉི་ནས་རྒྱལ་ཟུར་རིན་པོ་ཆེར་གུས་བཀྲེ་ཞབས་འདེགས་གང་ཐུས་ཞུས་པར་བརྟེན་གློ་བུར་བརྗེ་བསྒྱུར་གྱིས་རྩེ་དྲུང་ཤར་རྩེ་ཡེ་ཤེས་ཐུབ་བསྟན་བསྐོ་བཞག་བྱས། ལུང་ཤར་ཨོ་རྒྱན་རྣམ་གྲོལ་ནི་“ལུང་ཤར་དོན་རྐྱེན”གྱི་དབང་གིས་སྤྱར་ནས་རྒྱལ་ཟུར་མཆོག་ལ་ཞེ་འཁོན་ཡོད་པ་དང༌། ཡེ་ཤེས་ཐུབ་བསྟན་ལ་ཡང་ས་ཁང་བདག་དབང་གི་རྐྱེན་པས་ཞེ་

འཁོན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ཡེ་ཐུབ་རང་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མས་བཤད། རྒྱལ་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་བཙོན་དུ་བཞུགས་སྐབས། སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱལ་བའི་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར་དངོས་མཇལ་གྱི་འབད་བརྩོན་ལན་དུ་མར་གནང་འདུག་པར་མ་ཟད། ཐུགས་ཐག་ཉེ་བའི་དཔོན་རིགས་སོགས་ལའང་རེ་བཙལ་སྐྱབས་འཚོལ་གནང་ཡང་སྣང་ཟུག་ཅན་གྱི་བར་ཆད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུགས་རེ་ལ་དོན་འབྲས་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་། <<སྐུ་མདུན་>>ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་རྩོམ་པ་པོས་༄གོང་ས་མཆོག་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པའི་བཀའ་ལན་དུ།

ཐེངས་གཅིག་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་[མདུན་ཐང་ནས་]ཕེབས་སྐབས། དོས་རང་ཐབ་ཚང་དུ་ཡོད། གསོལ་ཐབ་པ་འགགས་སྒོ་ཁ་ཁུང་ནས་ཕྱིར་བལྟས་འདུག ། དོས་ཀྱང་ཁོང་ཚོའི་བར་དུ་བཙངས་ཏེ་བལྟས་པས་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱང་རིང་ཙམ་ནས་མཇལ་སོང་ཡང་ཁོང་གིས་ཚུར་དོས་རང་གཏན་ནས་གཟིགས་མ་སོང་། ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེས་དོས་ལ་མཇལ་འཕྲད་ཆོག་པའི་ཐུགས་རེ་གནང་བ་རྗེས་སུ་གོ་ཡང་དེ་དུས་དོས་ཀྱིས་མ་ཤེས། གལ་ཏེ་མཇལ་འཕྲད་བྱེད་ཐུབ་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་དོས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཐུབ་བམ། སྐབས་དེར་དོས་རང་ལ་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་དབང་ཆ་གང་ཡང་མེད། ཕལ་ཆེར་ཁོང་གིས་ཉེས་པ་གྲུ་ཡངས་ཡོང་བའི་རེ་འདོད་གནང་སྲིད་ཀྱང་། དོས་རང་ལ་དེའི་དབང་ཚད་མེད། རྒྱལ་ཚབ་དང་སྲིད་སྐྱོང་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་འབྲུག་ཅོད་གནང་བ་དང་། དགོན་པ་ཉིལ་པོ་ཡང་ཅོད་རྟོག་དེའི་ནང་མཉམ་ཞུགས་བྱས་པར་སྐྱོ་སྣང་དྲག་པོ་སྐྱེས།

ཞེས་བཀའ་གནང་།

སྐབས་དེར་སེ་རའི་གྲྭ་དམངས་ཀྱིས་སྟག་བྲག་བླ་བྲང་སོགས་མེར་སྲེག་གཏོར་བཅོམ་དང་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་བཙོན་ནས་འདོན་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་གནས་ཞིག་ཁྱབ་པས། སྟག་བྲག་ཕྱག་མཛོད་ཀྱིས་གཙོས་མགོ་གཙོ་རྣམས་ཀྱིས་

བཙོན་ཁང་གི་སྲུང་བྱ་དོ་ནན་དང་། སེ་རར་དམག་འཐབ་ཀྱི་གྲ་སྒྲིག་འཐུས་ཚང་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས། དགའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེས་དབུས་སེར་འབྲས་ཀྱི་བླ་སྤྲུལ་སྐྱེས་ཆེན་ལས་སྣེ་དུ་མས། དེ་སྔ་གཞུང་དང་སེར་བྱེས་བར་ལ་འགལ་ཕྱོགས་ཐལ་ཆ་ཅན་བྱུང་མེད་པ་དང་ལྷག་པར་དུ་རྒྱལ་བའི་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་དགུང་གེག་ཏུ་འཁེལ་ཡོད་སྐབས། བྱེད་གཏེ་རྣམས་རྩིས་སྐྱོད་མི་དགོས་པའི་ཐོག་གཞུང་ས་ནས་བཀའ་ཉེས་ཅི་སྐྱུལ་དང་ལེན་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་བསྐོན་སློབ་སྟོན་གནང་ཡང་། དོན་འབྲས་མ་སོན་པར་གཞུང་དང་དགོན་པའི་བར་དུ་མི་ཤི་རྟ་འགྱེལ་གྱི་དམག་འཁྲུག་ཚབས་ཆེ་ཙམ་ཞིག་བྱུང་།[55]

མེ་ཕག་ཟླ་བ་ ༣ ཚེས་ ༢༨ སྤྱི་ལོ་ 1947 ཟླ་བ་ 5 ཚེས་ 18 ཉིན་གྱི་ཞོགས་པའི་ཆ་ཚུ་ཚོད་གཉིས་པ་ཙམ་ལ་གཤེགས་རྐྱེན་གསལ་ཁ་མེད་པའི་ངང་རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་བཙོན་ཁང་དུ་སྦྱ་དྲན་ལས་འདས།[56] དེ་ལྟར་རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བཞེངས་ནས་བཙོན་དུ་སྐུ་ཚེའི་འཕེན་པ་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ། ༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་བསྐོན་དགོངས་དོན་བཞིན་མཉམ་རུབ་ཆོས་སྲིད་ཟྲ་ཚུགས་ཡོང་བར་ཆུ་བརྒྱ་ཟམ་འདུས་ཀྱིས་སྤྱི་སྙན་དམ་གཙང་བྱ་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ། བོད་གཞུང་མཐོ་རིམ་པ་ཉུང་ཤས་ཀྱིས་འདོད་དབང་སྨོངས་ཞེན་དང་བདེན་རྫུན་ཕྱེད་འདྲེས་བསམ་ངན་སྒྲོར་རྩུབ་པོ་ནའི་དབང་གིས་ནང་ཁྲུལ་དབང་རྩོད་ཐོབ་

55 དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་གོང་བོད་དུ་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་རིམ་ཞེས་པ་སོགས་ནའང་སྐབས་འབྲེལ་གློག་དགོས་པ་མང་།

56 གོང་དུ་བྲིས་པ་སྟག་ཕྲུན་དང་སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་གཉིས་ལྟར་ཡིན་ལ། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་དུ་(བོད་)ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཚེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་གྱི་མཚན་མོར་གཤེགས་ཚུལ་གསུངས། བཙོན་སྲུང་རྩེ་དྲུང་ཡེ་ཤེས་ཐུབ་བསྟན་གྱིས་མི་ཚེའི་མྱོང་ཚོར་གསལ་བར་བཤད་པ་ཞེས་པར། བཙོན་དུ་བཞུགས་ནས་ཉིན་གྲངས་བཅུ་བདུན་ཙམ་འགྲོ་བའི་མཚན་མོར་དགོངས་པ་རྫོགས་ཞེས་སོགས་མི་འདྲ་བར་ཡོད།

ཤོར་དང་གཡུལ་འབྲུག་རྒྱལ་ཕམ་གྱི་ལས་གཞི་སྣ་ཚོགས་བརྩམས་ཏེ་བོད་སྤྱིའི་བདེ་ཐབས་ཐད་ཆེ་སྐྱུར་ཚུང་འདྲ་དང་ཚུལ་མིན་འགལ་ཉོངས་བསྟུད་མར་བྱུས་པར་སྣང་། རྒྱལ་ཐུར་རིན་པོ་ཆེའི་གཤེགས་རྐྱེན་ལ། སྲིད་དོན་ཁྲིམ་རྒྱུད་དང་ཤོག་ཁག་དབྱེ་འབྱེད་སོགས་ཞེ་ཕྱུགས་སུ་བཅངས་པའི་བདེན་རྫུན་ལྷད་ཅན་གྱི་གླེང་གྲོགས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་སྐབས་རྩ་གནད་ཕྱུགས་འདེད་མི་ཐུབ་པའི་ཁར། འཕྲུལ་རྐྱེན་ལ་ཡང་། སྨན་ལོག་གཡོ་འབྱུལ་ཞུས་པ་དང་། དྲག་རྫུང་ཞུས་པ། སྐུ་ཕུང་ལ་སྨུག་ཐིག་ཐོན་འདུག་ཟེར་བ་སོགས་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་གླེང་གྲོགས་སྣ་ཚོགས་བྱུང་ཡོད། ལྷ་སྲས་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་གིས།

གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ནྭ་སྒྲོང་རིན་པོ་ཆེ་རང་བཞིན་འདས་རྐྱེན་(བགྲོངས་པ་མིན་པ་)གྱི་དབང་གིས་སྐུ་ཆེ་མ་ཟིན་པའི་གནས་ཚུལ་བསྒྲགས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མཁན་སྤྱོན་ཡང་མེད་ལ་ད་ལྟ་ཡང་མེད། རྫེས་སུ་རྒྱ་གར་དུ། སྐུ་ཕུང་གདན་འདྲེན་ཞུ་མཁན་ནྭ་སྒྲོང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་སྲེར་གྱི་ཞབས་བཅར་བ་ཞིག་གིས་ཁོ་བོར་གསུངས་པ་ལྟར་ན། སྐུ་ཕུང་སྟེང་རྨ་ཁས་ཁེངས་འདུག་ལ། རྡུང་རྡེག་དྲག་པོ་བྱས་པས་ཕལ་ཆེར་ངོས་འཛིན་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། ཤངས་དང་ཞལ། སྙན་ཁུང་བཅས་ནས་སྐུ་ཁྲག་མང་དུ་བཞུར་འདུག །དེ་ལྟར་ནྭ་སྒྲོང་རིན་པོ་ཆེར་མནར་དྲག་པོ་བཏང་བར་མ་ཟད། དུག་ཕུལ་བར་ཡང་ཞབས་བཅར་བ་ཁོང་གིས་དོགས་པ་བྱེད་བཞིན་འདུག །[57]

ཅེས་གསུངས།

ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་ལས།

སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེར་ཕྱག་མཛོད་བསྟན་པ་མཐར་ཕྱིན་དང་། སྣེ་མགྲོན་ཐུབ་བསྟན་ལེགས་སྨོན། མཁན་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་དང་། ནྭ་སྒྲོང་རིན་པོ་ཆེར་སྐུ་མཆེད་ཇ་སག་དང་།

57 <<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>> ཞེས་པའི་ཤོག་ངོས་༤༧ན་ཡོད།

བཞི་སྡེ་སྨྱུང་གནས་སྤྲུལ་སྐུ། སེར་བྱེས་མཁར་རྫོ་སྤྲུལ་སྐུ་སོགས་ཞབས་འབྲིང་འགའ་ཤས་ཀྱིས་དབྱེན་བཙོས་ཏེ་ལོག་པའི་སྙན་བརྒྱོད་དུ་མ་སྔ་ཕྱི་རིམ་གསོག་རྐྱེན་གྱིས་ཕན་ཚུན་དགོངས་པ་སྐོད་གཅིག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ལྷ་བུས་རྭ་སྒྲེང་ཕྱོགས་གཏོགས་ནས་རང་ཉིད་རྒྱག་པར་བྱེད་པའི་ཚོ་ག་དང་པོ་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ལ་བསྡོ་བའི་རྣམ་པ་ཐོན་གཤིས།

ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་ཚུལ་དང་བྱེད་གཏེ་ཁག་ཅིག་ངོས་འཛིན་གནང་། དེ་ལ་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས། "བར་སྐབས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་གི་ནང་དུ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་སྨད་ཞུ་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོང་གིན་འདུག་ཀྱང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་གཤམ་འོག་གི་ཞབས་ཕྱི་ཞུ་མཁན་ཚོའི་གནས་ཚུལ་ནི་ཁ་ཁ་རེད། དེ་མ་གཏོགས། བླ་མ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རེད། སྐྱབས་སུ་མཆི། ཧ་ཅང་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་ཡིན། དབང་དང་ལུང་། ཁྲིད་སོགས་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཞུས་ཡོད།"[58]

ཅེས་བཀའ་སྩལ། ཡང་།

རྭ་སྒྲེང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ངོས་ཀྱི་བླ་མ་ཡིན། མཚམས་རེར་རྩི་ལམ་ཡང་གཏོང་གིན་འདུག །ཁོང་ལ་དད་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ཡོད། རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེས་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་གསུང་ཆོས་གསན་ཡོད། རྗེས་སུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆའི་གནས་ཚུལ་གྱི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་སྐབས། སྨྱུང་གནས་བླ་མ་དང་མཁར་རྫོ་སོགས་མཐའ་མར་ཝུ་ཐུག་སྡེ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ལ་བསྡོ་བའི་ལས་ཀ་བརྩམས་ཡོད། མགོ་སྐོད་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེས་རྭ་སྒྲེང་ནས་ལྷ་ས་བཞི་སྡེ་ལ་ཚུར་ཕྱག་ཕྱིས་གནང་སྟེ་དེ་ལྟར་མ་བྱེད་ཅེས་བཀའ་སློབ་གནང་འདུག །གང་མཚམས་ནས་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེས་རང་གི་ཕྱག་ཕྱིས་ཕྱག་བསྟར་མ་གནང་བ་སྐབས་དེར་བཀའ་ཤག་གིས་ང་ལ་བསྟན་ནས་མཐོང་

58 སྤྱི་ལོ་ 2004 ལོར་འཛིགས་བྱེད་སྒྲོང་ཁྲིད་ཀྱི་སྐབས་ཤིག་གསུངས།

བྱུང་། ཕྱག་བྲིས་ཕྱག་བསྟར་མའི་ནང་། བླ་རྒྱན་མ་ཤོར་བར་གཟབ་གཟབ། ཅེས་བྲིས་པ་གནང་འདུག །བླ་རྒྱན་ནི་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་རེད། ཁོང་ཚོས་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ལ་ཐོ་འཚམ་པའི་འཆར་གཞི་ནི་འབར་རྫས་སྦས་རྒྱུ་དེ་རེད། ཏྲ་སྲེང་རིན་པོ་ཆེ་ནི་བླ་མ་ཚད་ལྡན་སྐུ་མདུན་སྐུ་གོང་མས་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་འཁྲུལ་མེད་གནང་བ་ཞིག་རེད།[59]

ཅེས་གསུངས།

སྐབས་དེར་རྒྱལ་བའི་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལུགས་སུ་དགུང་གྲངས་བཅུ་གསུམ་དང་ཕྱི་ལུགས་ལྟར་ན་བཅུ་གཉིས་སུ་ཕེབས་ཡོད་མེད་ཙམ་ཡིན། ཡང་སྲུ་མ་ཐུད་ནས་གསུངས་དོན།

ང་བདག་པོ་རྒྱག་མཁན་དེ་ཏྭ་སྲེང་རིན་པོ་ཆེ་རེད། གནས་ཚུལ་གང་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ངའི་ཆོས་ཞུ་སའི་བླ་མ་དང་། ང་ལ་ཐོག་མར་གློག་སློབ་མཁན་གྱི་བླ་མ་ཡིན་པས་དད་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ཡོད། དེ་ལ་འགྱུར་བ་གཏན་ནས་མེད། ཕྱག་བྲིས་དེ་མཐོང་སྐབས། ཨ་ཙི། ཆག་སྒོ། ཐུན་མོང་གདུལ་བྱའི་ངོར་དེ་འདྲ་བྱུང་འདུག་ཨང་བསམ་པ་ལས། དད་ལོག་གཏན་ནས་མེད། ཏྭ་སྲེང་རིན་པོ་ཆེར་དད་པ་ཡོད་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་ཏྭ་སྲེང་རིན་པོ་ཆེས་རང་གི་བླ་མ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ལ་བསྒོ་བའི་བྱ་བ་བརྩམས་ནས་བླ་རྒྱན་མ་ཤོར་བར་གཟབ་གཟབ་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་དག་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་མི་ཐུབ། དེ་ནི་ནོར་འཁྲུལ་རེད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

བཀའ་གསུང་འདི་ལྟ་བུ་དབྱིན་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་གཞན་དུའང་གསུངས། ཡང་།

བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དད་པ་དང་དག་སྣང་སྦྱོང་བའི་བསམ་བློ་དེ་དང་། དངོས་ཡོད་ཀྱི་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ་གཉིས་ཐ་དད་སོ་སོ་ཡིན། ངོས་རང་གི་ངོས་ནས་ཆ་བཞག་ན།

---

59 སྤྱི་ལོ་ 2008 ཟླ་བ་ 1 ཚེས་ 8 ཉིན་འབྲས་སྤུངས་སུ་དགོལ་རྒྱལ་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་སློབ་གནང་བ་ལས་བྲངས།

རང་གི་བླ་མ་གོང་མ་ཚོའི་ནང་ནས་སྐྱབས་མགོན་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྐྱབས་མགོན་ཏྲ་ཕྲེང་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ལ་རྡོ་རྗེ་འཆང་སྐུ་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་སྟེ་དད་པའང་སྐྱེ་གིན་འདུག །ཡིན་ནའང་། ངོས་རང་གི་ངོར་རྡོ་རྗེ་འཆང་དུ་མཐོང་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་ཁོང་རྣམ་པ་ཚོས་གང་མཛད་པ་དེ་དག་ཚང་མ་ཡང་དག་པ་རེད་ཅེས་རྗོད་ཀྱིན་མེད། དངོས་ཡོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་མི་ཀུན་དང་མཐུན་པའི་གནས་ཚུལ་ཡག་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ན་ཡག་པོ་རེད་ཅེས་བརྗོད་རྒྱུ་དང་། ཐན་བུ་ཞབས་འདྲེན་དང་མཚན་ཤས་སུ་འགྲོ་བའི་རིགས་ཡོད་ན་དེ་ནོར་འཁྲུལ་རང་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས། ངའི་བླ་མ་ཡིན་ཞེས་ཅི་མཛད་ལེགས་པར་ལྟ་དགོས་ཞེས་རྗོད་ཀྱིན་མེད་ལ། དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་འགྲིག་ཐབས་ཀུང་མེད།[60]

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

རྩོད་རྙོག་འབྱུང་བཞིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་གནས་བབ་ནི། སློབ་གཉེར་གནང་རྒྱུ་ཙམ་ལས་སྲིད་དོན་དང་ནང་ཁྲུལ་རྙོག་གླེང་སོགས་ལ་ཐེ་གཏོགས་མི་ཆོག་པའི་ཚོད་དུ་གྱུར་ཡོད། དེ་ཡང་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་གྲངས་བཅུ་གཉིས་ཡས་མས་སུ་ཕེབས་པ་ནས། ཡབ་གཞིས་སུ་ཕེབས་མི་ཆོག་པ་དང་། རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་སོགས་སྐུ་ཉེ་རྣམས་ཀུང་གཞུང་ཞབས་སུ་ཞིག་རོགས་ཟླར་མེད་པར་སྐུ་རྐྱང་དུ་མཇལ་བཅར་ཞུ་མི་ཆོག་པ་སོགས་དམ་བསྒྲགས་ཆེ་བས། ཆོས་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པའི་བཀའ་མོལ་གནང་ས་གཙོ་བོ་ནི་རྩེ་པོ་བྲང་དང་ནོར་གླིང་གི་གད་པ་སོགས་དམའ་རིམ་ལས་བྱེད་ཙམ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། ཡབ་གཞིས་སུ་ཕེབས་མི་ཆོག་པ་ནི། ཡི་གེ་དག་ཏུ་འཀོད་པ་ལྟར་ན་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུའི་འཕྲོད་བཞེས་ལ་གཟབ་ནན་བྱེད་པའི་ཆེད་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ལ། རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་སོགས་སྐུ་རྐྱང་དུ་

60 སྤྱི་ལོ་ 1994 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 14 ཉིན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གསར་འགྱུར་ཚོར་སྩལ་བ་ལས་དྲངས།

ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་བཅར་ཞུ་མི་ཆོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་རེ་ཞིག་བརྗོད་དཀའ། གཅིག་ཏུ་ན། ཕྱོགས་སོ་སོ་ནས་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར་གནས་ཚུལ་འདྲ་མིན་བསྒྲུད་མར་ཞུས་ཆེ་ཐུགས་སེམས་ཡོངས་རྫོགས་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་གྱི་སྟེང་བསྐྲིལ་མི་ཐུབ་པར་དགོངས་པའི་ཐུགས་དོགས་ཤིག་ཡོད་པས་ཡིན་སྲིད་ལ། དོན་གྱིས་བཤད་ན། རྒྱལ་བའི་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཕྱོགས་གང་ནས་བསམས་ཀྱང་བྲིས་པ་དཀྱུས་མ་ལྟར་བདག་སྐྱོང་བྱེད་ཆོག་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན། གང་ལྟར། དེའི་རྗེས་ནས་ཀྱང་མཚན་ཞབས་རྣམས་ཞབས་ཞུར་ཕེབས་སྐབས་མཚན་ཞབས་རྒན་གཞོན་སུ་ཡིན་ཡང་མཚན་ཞབས་གཞན་ཞིག་རོགས་ཟླར་མེད་པར་སྐུ་རྒྱུང་དུ་ཕེབས་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་རྒྱ་བསྒྲིམས་ཡོད། དེ་ལ་༄གོང་ས་མཆོག་གིས།

ཡང་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་གནང་གསལ། མཚན་ཞབས་རེ་རེ་བྲུས་ཏེ་ཕེབས་ན། དེ་དུས་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་ཙང་། ཕྱི་ལོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འདྲ་མིན་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་ཞུ་ཡོང་དགོངས་པའི་ཐུགས་དོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐྲན་བུ་ཡོད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མཚན་ཞབས་གཉིས་རེ་ཕེབས་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་བྱུང་སྐད་འདུག ། དེར་བརྟེན། མཚན་ཞབས་བགྲེས་པ་རེ་དང་གཞོན་པ་རེ་ཕེབས་པ་རེད།

ཅེས་མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོར་གསུངས། གང་ལྟར། དོན་རྐྱེན་དེའི་སྐབས་སུ། གསང་འདུས་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེའི་གསེར་སྐུ་བྱིན་ཅན་དང་སྒྲོལ་མ་གསུང་འབྱོན་མ། ལྷ་མ་གསེར་གླིང་པ་དང་རྗོ་བོ། འཁྲོམ་སྟོན་སོགས་ཀྱི་གདུང་རྟེན་སོགས་བཞུགས་པའི་དབེན་གནས་ཆེན་པོ་འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་གདན་ས་བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་ཚུ་མགོ་བྱང་ར་སྒྲེང་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་དེ་ཉིད་ཉམས་ཉེས་སུ་བཏང་འདུག་པ་ནི་འགྱེལ་ཐོག་རྫོག་བརྗིས་ཞེས་པའི་དཔེར་གྱུར་

པར་མ་ཟད། ཐེད་པོ་རང་ཉིད་ངན་འགྲོའི་གནས་སུ་འདྲེན་པའི་ལས་ཚུལ་ཡང་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དེའི་ཐད་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་ལས།

ཧེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་མཛད་ས་ཡང་དགོན་རི་ཁྲོད་དུ་༸རྒྱལ་དབང་མཆོག་དང་། དེད་ཚོ་ཆིབས་ཞབས་རྣམས་དང་བཅས་པས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཆ་བགོས་ཀྱིས་དག་སྒྲོག་མཛད། དེ་སྐབས་པག་ལོར་དྭ་སྲིད་རྒྱལ་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་ལྟོས་བར་བཅས་པ་ཉམས་ཉེས་པའི་སྐབས་དམག་མི་རྣམས་ཀྱིས་དབུལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཤུན་པ་བཤུས་པ་དང་། མཆོད་རྟེན་དང་སྐུ་བརྙན་གྱི་ཐྲ་རྒྱན་བཀོག་པ། མེ་མདེལ་གྱིས་སྐྱོན་ཅན་དུ་བྱས་པ། གསང་འདུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བློས་བསླང་ཞིག་དབྱུག་པས་འདམ་བུ་ལྟར་བཅོམ་སྟེ། སིལ་བུར་སྤྱངས་པ་སོགས་སྡིག་མ་ལས་ཀྱང་ཆེར་སྡིགས་པའི་རང་མདངས་ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ངན་མང་དུ་བརྩམས་པ་དུ་མ་ཞིག་མཐོང་ཆེ། བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་ཆུ་མགོ་གནས་ཆེན་ཁྱད་པར་ཅན་འདིར་ཉམས་ཀྱང་གི་གནས་སྐབས་འདི་འདྲ་བྱུང་འདུག་སྙམ་ཡིད་གདུང་གི་ཚོར་བ་སྐྱེས།

ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་དྭ་སྟག་དོན་རྐྱེན་གྱིས་མཚོན་པའི་ནང་འབྲུག་སྤྱི་ཕྱིའི་སྐབས་མཐོ་རིམ་སྐུ་དྲག་འགས་རང་མཐོ་ཆེ་འདོད་ཀྱི་དབང་ཆ་འཕྲོག་རྩོད་འཐེན་འཁྱེར་གྱིས་ཕན་ཚུན་བར་ཞེ་འཁོན་དང་རྩོལ་རྒྱུགས་ཀྱིས་རང་སྡུག་རང་ཉོས་ཀྱི་ལས་ངན་མང་དུ་བསགས་པ་དེས། བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་མི་འདོད་པའི་རྐྱེན་ངན་སྣ་ཚོགས་བཟློག་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་ལ་རམ་འདེགས་ཆེས་ཆེར་བྱས་ཡོད་པར་གདོན་མི་ཟ་སྙམ་ལ། ༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས། "ལས་ངན་པ་མི་རབས་སྔ་མས་བྱས། འབྲས་བུ་ངན་པ་མི་རབས་རྗེས་མས་སྨྱོང་།" ཞེས་དུས་རྒྱུན་ཞལ་ཤོབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཀའ་སྩལ་བ་ཡང་གནད་འགག་དེ་ལྟ་བུ་དག་ལ་དགོངས་

སོ་སྣམ་སོ། །

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས། <<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ཞེས་པའི་རང་རྣམ་དབྱིན་དེབ་ལས།

སྤྱི་ལོ་ 1947 ལོའི་དཔྱིད་མགོར། ཡིད་སྐྱོ་བའི་དོན་རྐྱེན་ཞིག་བྱུང་། དོན་རྐྱེན་དེ་ནི། མཐོ་རིམ་དཔོན་རིགས་ཚོས་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་དབང་དུ་སོང་སྟེ་སྒེར་དོན་ཆེད་གཉེར་བྱས་ཚེ་མི་རིགས་དེའི་ལས་དབང་ལ་གནོད་པའི་མཇུག་འབྲས་ངན་པ་ཞིག་ཡོང་ངེས་པའི་དཔེ་མཚོན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། ཉིན་ཞིག་ངོས་ཀྱིས་རྟགས་གསལ་གཏོང་བ་ཞིག་ལ་ལྟ་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ། སེ་ར་དགོན་པའི་ཕྱོགས་ནས་གྲགས་པའི་མེ་མདའི་སྒྲ་དུ་མ་ཞིག་ཐོས། དེ་མ་ཐག་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱང་ཤེལ་དེ་དོན་དངོས་ཤིག་གི་སྟེང་བེད་སྤྱོད་གཏོང་དགོས་སྙམ་པའི་འདོད་ཤུགས་དྲག་པོ་དང་བཅས་ཕྱིར་བརྒྱུགས། དེ་དང་དུས་མཚུངས་པར་སེམས་སུ། མེ་མདའ་རྒྱག་པ་ནི་གཞན་གྱི་ཚེ་སྲོག་འཕྲོག་པའི་དོན་ཡིན་སྙམ་སྟེ་མི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་། རྗེས་སུ་ཤེས་གསལ་ལ། རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེས་ལོ་དྲུག་གི་གོང་དུ་རྒྱལ་ཚབ་ལས་དགོངས་ཞུ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་འགན་དབང་ཕྱིར་རྩིས་བཞེས་གནང་འདུན་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལ་གྲྭ་པ་དང་དཔོན་རིགས་སྐུ་བོ་འགས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུས། རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་མཁན་དེ་དག་ནི་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེར་ཀློལ་སེམས་ཀྱིས་སློག་ཇུས་གཤོམ་མཁན་དེ་ཚོ་རེད། དེའི་རྐྱེན་པས་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་བཙོན་འཇུག་ཞུས་པར་མ་ཟད། ཁོང་གི་རྗེས་འབྲང་སློར་ཞིག་གི་ཚེ་སྲོག་ཀྱང་ཤོར་དགོས་བྱུང་ཡོད། དེའི་རྗེས་སུ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་པོ་ཏ་ལར་གདན་འདྲེན་ཞུས་སྐབས། ཁོང་གིས་ངོས་རང་ལ་མཇལ་འཕྲད་ཆོག་པའི་རེ་སྐུལ་གནང་འདུག་ཀྱང་། སྐབས་མ་ལེགས་པར་[སྐབས་དེའི་འབྲེལ་ཡོད་ཚོས་]ངོས་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་ཁས་ལེན་མ་བྱས། དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་བཙོན་དུ་ཞུ་དྲན་ལས་འདས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་བྱུང་ཡོད། ངོས་རང་ན་ཆོད་མ་ལོན་པའི་སྐབས་ཀྱིས་གཞུང་ཁྲིམས་ལ་ཞེ་དྲུས་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཤིན་ཏུ་ཉུང་ལ། དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཀྱང་རེད། ཡིན་ཡང་། རྗེས་སུ་སྐབས་རེར་རྩོད་རྙོག་དེའི་ཐད་ངོས་ཀྱིས་ལས་དོན་གང་ཞིག་སྒྲུབ་མ་ཐུབ་པར་འཁུས་ཤོར་དུ་ཕྱིན་

པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ་སྙམ་སྟེ་བསམ་གཞིག་བྱས། གལ་ཏེ་ཐེ་ཚུམ་བྱེད་ཐུབ་ཡོད་ཆེ་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཆེན་པོ་ཁག་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་ནས། བཀོད་པ་ཡུལ་དུ་བྱུང་བའི་རྭ་སྒྲེང་དགོན་པ་དེ་ཉིད་གཏོར་བཅོམ་ལས་ཕལ་ཆེར་སྐྱོབ་ཐུབ་ཡོད་སྲིད། རྗོད་རྟོག་དེའི་མགོ་མཇུག་ཧྲིལ་པོར་བསམས་ན་དེ་དག་ཚང་མ་ནི་དོན་མེད་གླེན་རྟགས་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེར་ནོར་འཁྲུལ་ཡོད་ཀྱང་། དངོས་རང་སྒེར་གྱི་དངོས་ནས། ཁོང་ནི་དངོས་ཀྱི་བླ་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཆེས་ཐོག་མའི་ཡོངས་འཛིན་ཡང་ཡིན་པས་དད་གུས་ཟབ་མོ་ཞུ་བཞིན་ཡོད། ཁོང་དགོངས་པ་སྒྱུར་ལས་འདས་རྗེས། དངོས་ཀྱི་མིང་ཐུར་དུ་ཡོད་པའི་ཁོང་གི་མཚན་གྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཀུང་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་སོང་། དེ་ནས་ལོ་མང་སོང་མཚམས། ཆོས་སྐྱོང་གི་བཀའ་ལུང་ལྟར་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་ཐུར་དེ་དག་ཕྱིར་དངོས་ཀྱི་མིང་ཁོངས་སུ་སླར་ཡང་བཙུག་པ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས།

རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་གྱི་ཐུར་གཉིས་ནི། "འཇམ་དཔལ" དང་"ཡེ་ཤེས"ཞེས་པ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཧྲིལ་པོར། ཐུབ་སྟན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་ཞུ། དེ་ལྟར་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་ཙམ་ཡང་ལྷག་ལུས་མེད་པར་གཙང་སེལ་བྱ་འདོད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཅི་རིགས་བརྩམས་འདུག་ཀྱང་། གཞུང་བསྟེན་དགྲ་ལྷའི་གཙོ་བོ་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོས་རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་ཐུར་གཉིས་རྒྱལ་བའི་མཚན་ཁོངས་སུ་སླར་གསོ་གནང་དགོས་པའི་བཀའ་ལུང་ཕུལ། གསལ་པོར་བཤད་ན་དེ་ནི། གཞུང་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་འཛིན་པ་དག་གི་བྱེད་བབ་དེ་དག་ནོར་འཛོལ་ཅན་དང་། རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེར་དག་འདོན་ཞུས་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་ཏུ་མངོན་ཏེ། གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ནས་གཞུང་གི་མཛད་ཕྱོགས་དང་གཞུང་འཛིན་ཚོར་མཉེས་མཉེས་དེ་ཙམ་མ་མཛད་

པའི་ཚུལ་ཕྲན་ཙམ་གཤམ་དུ་རིམ་གྱིས་སྤྲོ་བར་བྱའོ། །

རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་དང་སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་དོན་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། དེ་ལས་ཀྱང་ཉེན་ཚབས་ཆེ་བའི་ལས་གཞི་འགའ་ཞིག་བརྩམས་འདུག་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས།

རྟ་སྐྲེང་རིན་པོ་ཆེའི་གཤེགས་རྐྱེན་ངོ་མ་དེ་གསལ་འདོན་གཏན་ནས་བྱ་ཐུབ་མེད་མོད། མི་མང་པོས་ཐེ་ཚོམ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་ནི་ཆེད་དུ་བགྲོངས་པ་དེ་རེད། གཞུང་ཕྱོགས་ནས་ལྷ་སའི་ནང་གང་སར་སྒྲུར་ཡིག་བཀྲམས་ཏེ། རྟ་སྐྲེང་རིན་པོ་ཆེ་རང་བཞིན་སྦྱི་མཚུངས་ལྟར་སྐུ་ཚེའི་འཕེན་པ་རྫོགས་པ་དང་། བདེན་དབང་མེད་པར་གཤེགས་རྐྱེན་གཞན་གང་འདོད་དུ་སྨྲས་ཆེ། ཉེས་ཆད་དྲག་པོ་གཅོད་ངེས་ཞེས་བསྒྲགས། ''' ངའི་བཟའ་ཟླ་དང་རྟ་སྐྲེང་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་གྲོགས་པོ་ནློས་ཐུབ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གཉིས་ཀ་རྟ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཉེས། གལ་ཏེ་[སྐབས་དེར་]ངའི་བཟའ་ཟླ་འཚོ་ཡོད་ན། རྟ་སྐྲེང་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་བཟུང་དང་ཕྲོག་གསོད་བྱ་རྒྱུ་ནི་དེ་འདྲའི་སྟབས་བདེ་པོ་ཞིག་མི་ཡོང་། རྒྱུ་མཚན་ནི། ངའི་བཟའ་ཟླར་ང་རང་ལས་ཆ་རྐྱེན་མང་དུ་ཡོད། ཁོང་གིས་མ་མཐར་ཡང་དེ་འདྲའི་ཞི་འཛམ་དང་རྟ་སྐྲེང་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་བཟུང་དང་བཙོན་འཇུག་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་དེ་ཡིན། ངའི་བཟའ་ཟླར་དུག་བྲངས་པར་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་འདི་རེད།[61]

ཅེས་རྒྱལ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་གི་འདས་རྐྱེན་ཡང་ཟུར་ཙམ་གསུངས་ཡོད། གཞན་ཡང་། རྒྱལ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་དེ་ཉིད་དགུང་གྲངས་ཞེ་བདུན་དུ་ཕེབས་སྐབས་སྐུ་གཤེགས་པའི་དོན་རྐྱེན་སོགས་ཀྱི་ཐད་སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་<<སྐུ་མདུན།>> ཞེས་པའི་ཡབ་གཞིས་ཚང་གི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསུང་དོན།

61 DALAI LAMA, MY SON—A MOTHER'S STORY ཞེས་པ་ལས་དྲངས།

ཁོ་བོའི་སྐྱིད་བྱེད་དམ་པ་དེ་ཉིད་གཞན་གྱིས་གཡོ་གསོད་བྱས་པར་ངས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། ཁོང་ནི་ཞིང་པ་དཀྱུས་མ་ཞིག་དང་སྲིད་དོན་གྱི་སྐོར་གང་ཡང་མི་ཤེས་མཁན་ཞིག་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་ཧྭ་སྟག་ཙོད་རྟོག་གི་སྐོར་གང་ཡང་མི་ཤེས། ངཚོས་ཧྭ་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་ཁྲིམས་མི་ཞིག་དང་མཚུངས་པར་སེམས་ཐག་ཏ་ཅང་ཉེ་པོ་བྱེད། ཁོང་ནི་ངའི་སྐྱིད་བྱེད་དམ་པར་དགྲེས་མཉེས་ཆེན་པོ་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན། སྟག་བྲག་ཕྱོགས་གཏོགས་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་གནས་དབྱུང་གཏོང་འདོད་ཡོད་པའི་སྐད་ཆ་ཞིག་ཀྱང་གོ་ཐོས་བྱུང་། དེ་ནི་ཁོང་ལྷ་སར་གདན་འདྲེན་ཞུ་མཁན་དེ་ཧྭ་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པའི་སྟབས་ཀྱིས་རེད། ཁོང་ཚོས་ཧྭ་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེ་ཕམ་ཉེས་སུ་གཏོང་བའི་འཆར་གཞི་འདིང་སྐབས། ༸གོང་ས་མཆོག་གིས་མ་འོངས་པར་སྲིད་དབང་གི་ཐུགས་འགན་བཞེས་དུས། ཁོང་ཚོར་ཉེས་ཆད་གཏོང་སྲིད་སྙམ་པའི་འཇིགས་སྣང་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། དེར་བརྟེན། ཁོང་(མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་)སྔ་ས་ནས་ཕྱིར་འབུད་བྱས་ཏེ་ཚབ་ཏུ་ཁོ་བ་ཚོས་འདོད་པའི་འོས་སྤྲུལ་སྟེ་དྲུག་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་བསྐོ་འཛུགས་བྱ་འདོད་པ་རེད། ངའི་སྐྱིད་བྱེད་མཆོག་གི་ཐད་ལ་བཤད་ན། གལ་ཏེ་ཁོང་གསོན་པོར་ཡོད་ཚེ་ཁོ་པ་ཚོའི་ལྐོག་ཇུས་ལ་ཐེ་གཏོགས་བྱེད་ངེས་ཡིན། དེར་བརྟེན། ཁོང་ལ་དུག་བྲངས་པ་རེད།

ཅེས་གསུངས།

འདི་ལྟ་བུའི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་གླེག་པའི་ཁྲོད་ནས་གློ་བུར་དུ་དོགས་པ་དྲུ་མ་ཞིག་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་བྱུང་བ་ནི། རྒྱལ་ཐུར་ཧྭ་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེ་རྩ་མེད་བཟོ་འདོད་ཀྱི་རྐྱེན་པས་ཐག་ཞོར་འབྲེང་འདྲུད་བྱུང་བ་དང་། ཡང་ན། རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་ཀྱི་དོན་དུ་རྒྱལ་ཐུར་ཧྭ་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེ་རྩ་མེད་བཟོ་འདོད་ཡིན་ནམ། ཡང་མིན་ན། དེ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་པར་གནད་དོན་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པ་སོགས་རེད། གང་ལྟར། རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས་སྐབས་དེའི་བཀའ་ཤག་གི་ངན་རྫུས་ལས་ཡབ་གཞིས་ཚང་ཉེན་ཁར་འཕྲད་པའི་གནད་དོན་གཞན་ཞིག

གསུང་དོན།

ང་ཚོའི་ཁྲིམས་ཚང་ནི་ དྭ་སྤྲེང་རིན་པོ་ཆེ་དང་སེམས་ཐག་ཉེ། ཁོང་བཙོན་འཛུག་མ་ཞུས་གོང་བཀའ་ཤག་གིས་ངའི་བུ་དང་མག་པ་གཉིས་རྒྱ་ནག་ནས་ཕྱིར་སློང་འགྲུག་བྱ་ཐབས་བྱས་ཏེ། བུ་དང་མག་པ་གཉིས་ཕྱིར་ལྷ་སར་འབོད་འགྲུག་བྱེད་པར་མི་ཞིག་ཆེད་གཏོང་བྱེད་དགོས་ཞེས་ཁོ་མོར་གསུངས། བཀའ་ཤག་གིས་ངའི་བུ་རྣམས་དང་མག་པ་བཅས་བཙོན་དུ་འཛུག་འདོད་ཀྱང་། ཁོང་ཚོ་ལྷ་སར་མེད་པས་བྱ་ཐབས་བྲལ། དེར་མ་ཟད། བཀའ་ཤག་གིས་ང་དང་ངའི་བུ་མོ་བཅས་ཕྱིར་ཅོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་གཏོང་འདོད་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་གོ་ཐོས་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས།

རྒྱལ་ཡུམ་མཆོག་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་རྒྱ་ནག་ནས་ཕྱིར་ལྷ་སར་འགྲུག་ཐབས་བྱས་པའི་ཚུལ་ལ་<<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>>ཞེས་པའི་ཆན་པ་དགུ་པའི་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ན། དང་པོ་ནི། ལྷ་སྲས་མཆོག་ 1946 ལོའི་ཟླ་བ་ 4 ནང་རྒྱ་ནག་ཏུ་འབྱོར་ནས་ཅང་མ་འགོར་བའི་སྐབས་ཏེ་ཡབ་ཆེན་འདས་པའི་རྗེས་སུ། སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་དང་བཀའ་ཤག་གི་མཚན་ཐོག་ནས་ཇ་སག་ཐུབ་བསྟན་བསམ་འཕེལ་མཆོག་ལ་ཏར་འཕྲིན་བཏང་སྟེ་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་ཕྱིར་བོད་དུ་གཏོང་ཐབས་བྱེད་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་བཀོད་ཧྲུས་གནང་བ[62] དེ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། དྭ་སྤྲེང་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་

62 ཏར་འཕྲིན་ནང་། ཡབ་ཆེན་འདས་ཟིན་པས། ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་ཕྱིར་མ་ཕེབས་ན་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོར་སྐྱུངས་ལ་ཆེ་ཚུལ་དང་། ཕྱིར་ཕེབས་མཚམས་ཡབ་ཆེན་ལ་ཡོད་པའི་གཞུང་གི་བཀུར་བཟོས་མཚན་གནས་དང་ཡབ་གཞིས་གྲུང་གི་གོ་གནས་གཉིས་ཀ་གནང་ངེས་ཞེས་གསལ་བ་དང་། ཐུབ་བསྟན་བསམ་འཕེལ་གྱིས་ལྷ་སྲས་མཆོག་ལ་གཞུང་གི་འཕྲིན་དོན་ཞུས་རྗེས་སླར་ཡང་གསང་སྟབས་ཀྱིས། "བོད་གཞུང་ཁྲེད་ལ་དོགས་པ་ཟ་གིན་འདུག"ཅེས་ཉེན་བརྡ་ཕུལ་བའི་ཚུལ་ཞིབ་ཙམ་<<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>>ཞེས་པའི་ཤོག་ངོས་༤༣དང་༤༨ན་གསལ། ཐུབ་བསྟན་བསམ་འཕེལ་ནི། སྔོན་རྒྱལ་དོན་མཆོག་ལྷ་སའི་ཏར་ཁང་སློབ་གྲྭར་ཕེབས་སྐབས་ཀྱི་སློབ་སྤྱི་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

རྫོགས་པའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་ནན་ཅན་དུ་སྤྱོད་པའི་བོད་གཞུང་སྐུ་ཚབ་ཐུབ་བསྟན་བཟང་པོར་བོད་གཞུང་གིས། ལྷ་སྲས་མཆོག་རྒྱ་ནག་ཏུ་བཞུགས་ཆེ་བོད་གཞུང་ལ་གནོད་ཚབས་ཆེ་བས། ཉུས་ཤུགས་དང་འགྲོ་གྲོན་ཅི་ཙམ་གཏོང་དགོས་ཀྱང་ཕྱིར་བོད་དུ་གཏོང་ཐབས་བྱ་དགོས་ཞེས་འགུག་ཐབས་འབད་བརྩོན་གནང་བ་དེ་རེད། གསུམ་པ་ནི། བོད་གཞུང་ཚོང་དོན་སྐུ་ཚབ་ནན་ཅན་དུ་འགྱོར་ཏེ་ཞྭ་སྐབ་པ་དབང་ཕྱུག་བདེ་ལྡན་གྱིས་འཇམ་མཁས་ཀྱིས་འགུག་ཐབས་བྱས་པ་དེ་རེད། བཞི་པ་ནི། དྲུང་ཡིག་ལྷ་མོ་ཚེ་རིང་སོགས་ལྟར་ན།[63] ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་རྒྱ་ནག་ནས་རྒྱ་གར་དུ་འགྱོར་སྐབས། ཞྭ་སྐབ་པ་སོགས་ཀྱིས་འཇམ་མཁས་ཞི་དྲག་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱིར་བོད་དུ་གཏོང་ཐབས་དང་འགུག་ཐབས་ཞུས་པ་དེ་རེད།[64]

<<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་ལས་བཟོ་བ།>> ཞེས་པར་གསལ་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ལ། སྐབས་ཤིག་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་གིས་རྒྱ་གར་སྐད་ཏོག་ནས་རྒྱལ་ཡུམ་མཆོག་ལ་"རླུང་འཕྲིན་ཁ་པར་"ཐུལ་བར་ཡུམ་ཆེན་གྱིས་ཕྱིར་ལྷ་སར་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་མོལ་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་གསུངས་པར་རྒྱ་གར་དུ་བཟྡ་འཕྲིན་ལ་བསྐུགས་ནས་སྤྱོད་ཅེས་གསུངས། ཁ་པར་ཐོག་རྒྱལ་ཡུམ་མཆོག་གིས་ནང་གཏམ་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་གསུངས་པ་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་ལ་ཡང་གནད་

63 གོང་དུ་རྒྱལ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་ཞེས་པའི་ཚན་པའི་ནང་ལྟར་འདྲི ན་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཡོད་པར་གཟིགས་འཚལ།

64 <<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>>ཞེས་པའི་ཤོག་གྲངས་༡༨ན། "རྗེས་དཔོན་ཞྭ་སྐབ་པ་ནི། སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱི་འབྲེལ་ལས་དོན་གྱི་སློབ་སྟོན་པ་སྟེ་ཕྱི་འབྲེལ་དྲུང་ཆེ་དང་མཚུངས་ལ། ང་ཕྱིར་འགུག་ཐབས་བྱེད་མཁན་ཕྱི་མ་དེ་རེད། ཞྭ་སྐབ་པ་ནི་བོད་གཞུང་གི་སྐུ་དྲག་དབང་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་གྲས་ཤིག་དང་རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེའི་ཡུན་རིང་གི་དགྲ་ཟླ་ཞིག་སྟེ། སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེར་སྐུ་འཁོར་ནང་མ་ཅུང་ཤས་ཤིག་ཡོད་པའི་ཁྲོད་ཀྱི་གཅིག་རེད། ཁོང་ནི་ངའི་ཡབ་ཆེན་དང་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་བཀྲོངས་པའི་གསང་བའི་གཡོ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱབ་རོགས་སུ་དཔོན་རིགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཁྲོད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པར་ཐེ་ཚོམ་མེད།" ཅེས་གསུངས།

འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། དེ་ནི་ཡུམ་ཆེན་གྱིས་བོད་སྲྗོད་གནང་བའི་རླུང་འཕྲིན་ཁ་པར་དེ་བདེ་སྐྱིད་གླིང་གར་ཡོད་པའི་དབྱིན་ཇི་རེ་ཅར་སན་(Hugh Richardson)གྱི་རྒྱུན་སྲྗོད་ཁ་པར་ཡིན་པ་དེ་རེད། ཅང་མ་འགོར་བར། རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་ལ་གནང་བའི་གསུང་འཕྲིན་དང་བཅས་རང་ཉིད་ཀྱི་གཙུང་པོ་རྒྱ་གར་དུ་ཆེད་གཏོང་གནང་བར་གསུང་འཕྲིན་དུ། ཡུམ་ཆེན་གྱིས་ལྷ་སྲས་མཆོག་ཕྱིར་ལྷ་སར་ཕེབས་མི་རུང་བ་དང་། གལ་ཏེ་ཕྱིར་ཕེབས་ཚེ་གཙུང་པོ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྐུ་ཚེ་ལ་ཡང་ཉེན་ཚབས་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་གསན་པ་ན་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་ཏ་ལས། ལྷ་སྲས་མཆོག་གིས། “དེ་ནས་ཞང་པོའི་དྲུང་ནས་ངའི་སྐྱིད་བྱེད་དམ་པ་དང་རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་གཉིས་ཇི་ལྟར་བཀྲོངས་པའི་བྱུང་བ་ཆ་ཚང་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ལ། མཐར་བོད་གཞུང་གིས་ཅིའི་ཕྱིར་འབད་པ་ཆེན་པོས་ང་ཕྱིར་འཁྱུག་ཐབས་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཤེས། ཁོང་ཚོས། ངས་ཡབ་ཆེན་གྱི་འདས་རྐྱེན་ལ་འཁོན་ལན་སློག་པའི་ཐབས་བསྟེན་སྲིད་སྙམ་སྟེ་ང་ཡང་མེད་པར་བཟོ་འདོད་པ་རེད།” ཅེས་གསུངས།[65] དེ་ལྟར་ན། གལ་ཏེ་ལྷ་སྲས་མཆོག་ཕྱིར་ལྷ་སར་ཕེབས་ན། ཐོག་མར་ལག་འཛོག་ས་སུ་ཡིན་ནི་སློས་མི་དགོས་པ་ཞིག་རེད་ལ། ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མེད་ན་དེའི་ཤུལ་དུ་ཡུམ་ཆེན་གཅེན་གཙུང་དང་བཅས་པ་ཉེན་ཁ་ལས་སྐྱོབ་ཐུབ་མཁན་ཞིག་ག་ལ་ཡོད་སྙམ་སྟེ། སྐུ་འབུམ་སྟག་མཆེར་གྱི་ཞིང་པའི་ཁྱིམ་ཚང་དཀྱུས་མ་ཞིག་སྟེ་གཙུག་མར་གནས་པའི་སྐུ་དྲག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གློ་བུར་གྱིས་

65 <<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>>ཞེས་པའི་ཤོག་ངོས་༦༧ན། རྒྱལ་ཡུམ་མཆོག་ལ་ཞལ་པར་ཕུལ་བ་དང་། ཅིའི་ཕྱིར་བོད་གཞུང་གིས་ཕྱིར་འཁྱུག་ཐབས་བྱས་པ་སོགས་ཞིབ་ཙམ་དང་། ཡབ་གཞིས་དང་རྭ་སྒྲེང་ཕྱོགས་གཏོགས་ལ་སྨུ་མཐུད་ཅི་བྱུང་ཡང་ནུར་ཙམ་གསལ།

ལྷགས་པའི་ཡབ་གཞིས་ཚང་གི་ལས་དབང་ནི་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པར་གྱུར། གང་ལྟར། རྒྱལ་བའི་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་ཐད་ལ་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོའི་སྐུ་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་སུ།

དུས་དེ་ཤེད་ཅིག་ཏུ། སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་[འདི་]རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་མིན་པ་དང་བདམས་ནོར་ཤོར་བའི་སྐད་ཆ་ཞིག་ཁྱབ་མགོ་ཚུགས་ཏེ། ངའི་བུ་[ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་]ནི་སྟེ་དྲུག་རིན་པོ་ཆེ[འི་ཡང་སྲིད་]དང་། རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐུ་ཉེ་ཞིག་གི་བུ་སྟེ་དྲུག་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དངོས་རེད་ཅེས་བཤད། ''' དེ་དུས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་གྲངས་བཅུ་བཞིར་ཕེབས་ཡོད།

ཅེས་ཀྱང་གསལ།

སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་ཁེར་རྐྱང་དང་མགོན་མེད་སྐྱབས་མེད་ལྟ་བུར་ལུས་པའི་ཐུགས་ཚོར་ཡ་ང་བ་ཞིག་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ཞབས་པད་ཚ་རོང་གིས་ཐུགས་གསོ་ཕུལ་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས་གསུངས། <<དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་གོང་བོད་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་རིམ།>>ཞེས་པ་ལས། "དེ་སྔ་༧རྒྱལ་བ་དོན་གྱི་བདག་པོ་ཆུང་སྲིད་དོས་འཛིན་ལྷ་སར་གདན་ཞུ་སྐབས་སྲིད་བློན་གྱི་ཕྱོགས་ནས་འབྲུག་ཆ་གླེང་ཕྱོགས་དང་བཅས་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་ཡག་པོ་བྱུང་མེད་ལུགས་སྟག་བྲག་སྲིད་སྐྱོང་གནང་སྐབས་སྐད་ཆ་དེ་འདྲ་ཡང་ཟུར་ཙམ་ལྷགས།" ཞེས་ཧོར་ཟུར་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ན། སྲིད་བློན་གླང་མདུན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་ཁྲི་ཙུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ཡང་སྲིད་འབྲུལ་བྲལ་ཡིན་མིན་གྱི་གླེང་རྟོག་དེ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེས་སྲིད་སྐྱོང་གནང་བའི་སྐབས་སུའང་གཙང་ཡལ་དུ་གྱུར་མེད་པ་གསལ། འདིར་ཤེས་དགོས་པ་ནི། ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ལ་མདོ་སྨད་ནས་ཕེབས་པའི་ཁྲི་ཙུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་

ཡང་སྲིད་ཡིན་མིན་ཐད་ཐུགས་དོགས་ཡོད་པར་སྨུས་ཀྱང་མི་འདོད་ལ། རྒྱལ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་གི་གཞིགས་རྐྱེན་ལ་ཡང་ལེ་ཁག་སྒྱུ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་གསལ་པོ་ཡིན།

གཞན་ཡང་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་ཀྱི་ཐད་དུ། ཞབས་པད་ཟུར་ཁང་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས་དང་ལྷ་ཀླུ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེ་སོགས་ཀྱིས། རྒྱལ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་གིས་ན་བ་སྲིང་རིན་པོ་ཆེ་དང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཚོང་པ་གཙང་པ་ཚེ་བརྟན་གཉིས་ལ་“རྒྱ་བོད་རེ་ལྐོག་ཐན་དུ་ཕུལ་”བའི་དབང་གིས་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་གྱི་ཁྲི་འུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་དབང་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྤྲུལ་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་མ་ལེགས་པའི་ཚུལ་དང་། ཡང་སྤྲུལ་འཁྲུལ་བྲལ་ཡོང་སླད་ངེས་པར་དུ་གསེར་བུམ་དཀྲུག་དགོས་ཚུལ་སོགས་རྟོག་གླེང་བསྟུད་མར་བྱས་ཏེ། མཐར་ཞབས་པད་ཟུར་ཁང་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས་དང་། ཞབས་པད་ཀ་ཤོད་ཆོས་རྒྱལ་ཉི་མ། ཞབས་པད་ལྷ་ཀླུ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེ། ཞབས་པད་བླ་མ་རམ་པ་ཐུབ་བསྟན་ཀུན་མཁྱེན་བཅས་ཀྱིས་གསེར་བུམ་དཀྲུག་མིན་ཐད་རྩེ་འཕགས་པ་ལོ་ཀི་ཤྭ་རའི་སྐུ་དྲུང་དུ་ཟན་བརྟག་བསྒྲིལ་རྒྱུར་ཐག་བཅད་དེ་གསོལ་བ་ཕུར་ཚུགས་སུ་བཏབ་སྟེ་ཟན་བརྟག་བསྒྲིལ་བར། འཕགས་པ་ལོ་ཀི་ཤྭ་རའི་མཛོད་སྤུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ཏེ་ཟན་རིལ་ བླུག་སྣོད་དུ་ཕོག་པས་བཀའ་བློན་རམ་པས་གསུང་ཤུགས་ཆེན་པོས། “སྐུ་ཞབས་རྣམ་པ་ཚོ། གཟིགས་ཨང་། གཟིགས་ཨང་།” ཞེས་ལན་འགར་གསུངས་པ་དང་དུས་མཚུངས་པར་“ད་ལྟའི་སྐྱབས་མགོན་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་འདི་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་བྲལ་ངེས་རྙེད་ཡིན་པས་གསེར་བུམ་བསྐྱར་དཀྲུག་མི་

དགོས།" ཞེས་པའི་ཟན་རིལ་དེ་ཉིད་སེར་སྒྲ་དང་བཅས་རྒྱང་དེར་མཆོངས་པས་བྱ་ཐབས་གཞན་མ་རྙེད། དེ་ལྟར་ངན་རྫུས་དེ་དག་ལམ་དུ་མ་ལྡོངས་པས་སྲིད་སྐྱོང་གི་ཤོད་འགག་ནས་གློ་བུར་དུ་བཀའ་བློན་བླ་མ་རམ་པར"ལས་ཁུར་ནས་དགོངས་པ་ཞུ་དགོས"པའི་ཡིག་ཆུང་ཕེབས་པར། བཀའ་བློན་བླ་མ་རམ་པས་སེར་སྣོད་གྲྭ་ཚང་ནས་གྲྭ་པ་བརྒྱ་སྐོར་ཞིག་ཞབས་རིམ་སྒྲུབ་མཁན་ཡིན་ཟོལ་གྱིས་གཟིམ་ཤག་གི་སྐོར་སྲུང་བར་འགྲེམ་འཛོག་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་སོགས་ཞིབ་གསལ་< <རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ཞུའི་བསྐལ་བཟང་ལ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཚིག་ཐོ།> > ཞེས་པར་འཁོད་འདུག་པས་དེར་གཟིགས།

རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་བཙོན་དུ་སྐུ་ཚེའི་འཕེན་པ་རྫོགས་པ་ནི། ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་གེགས་བཟློག་ཕྱིར་ཆེད་དུ་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་གླེང་ཕྱོགས་ཤིག་ཀྱང་ཡོད། དེ་ནི་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ནས་རྒྱལ་བའི་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི"བཅུ་གསུམ་དགུང་ཀེག"གི་གེགས་ཟློག་ཏུ་མཛད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་མཛད་པ་རེད་ཅེས་ཟེར། སྒྲུབ་བྱེད་ནི། ཡང་སྤྲུལ་ཕྱད་གཙོད་སླད་ལྷ་མོའི་བླ་མཚོར་མཚོ་གཟིགས་སུ་ཕེབས་སྐབས། བཀའ་བློན་ཁྲི་སྨོན་དང་མཁན་དྲུང་རམ་པ་གཉིས་ལ་ཟུར་ཙམ་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་ཚབ་རང་ཉིད་ལ་དབུ་ཉེས་དང་། རྭ་སྒྲེང་སྤྱི་ཁང་གི་མཐའ་སྐོར་དམག་གིས་བཟུང་བ་སོགས་རྐྱེན་ངན་དུ་མ་ཡོང་རྒྱུ་གསལ་གཟིགས་བྱུང་བས། མཚོ་གཟིགས་གྲུབ་རྗེས་རྒྱལ་ཚབ་ནས་དགོངས་ཞུ་མཛད་བཞིན་གྱི་ཐུགས་འདུན་རིམ་པར་གསུངས་མཐར་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་གོ་གནས་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེར་ཕུལ་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་ 1947 ལོར་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་

ཆེ་དགུང་གྲངས་བཅུ་གསུམ་དུ་ཕེབས་སྐབས། ལྷ་ བླའི་བཀའ་ལུང་དང་བླ་སྨན་མཁན་ཆེ་མཁྱེན་རབ་ནོར་བུའི་དབྱངས་འཆར་རྩིས་འབྲས་བཅས་སུ་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྱུར་འཚུབ་ཆ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་པར་བརྟེན། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དོན་རྒྱབ་ཏུ་བོར་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐུ་ཚེགས་ཆེན་པོ་ཞིག་བདག་གིར་བཞེས་པ་རེད་ཅེས་པ་དེ་རེད། འདི་ནི་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་དག་གི་བློ་ཚོད་དང་བསྡུན་ན་བློ་ལ་དེ་འདྲའི་འཇུག་བདེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཚོད་དུ་མི་སྣང་ཡང་། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དག་གི་མཛད་པ་དུ་མ་ཞིག་རང་དགར་དཔོག་ཐུབ་པ་ཞིག་ཀྱང་མིན། གང་ལྟར། བཀའ་ཟུར་ལྷོ་གླིང་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བཟང་གི་<<བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག་>>ལས།

རྒྱལ་ཟུར་ར྄་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་ཞུ་ཐག་ཚོད་དེ། ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་སྐུ་ཁམས་བདེ་མིན་གྱི་སྙན་གསང་འགྲོར་འཕྲལ་བླ་སྨན་པ་ཆེད་གཏོང་གནང་ཡང་། དེའི་མཚན་མོ་ཆུ་ཚོད་ ༢ པར་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་སོང་ཞེས་སྤྱི་ཚོགས་སུ་སྙན་གསང་འགྲོར། ཕྲན་ཚོའི་བསམ་པར་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རང་དབང་ཐོབ་པའི་བདག་ཉིད་རེད་བསམ་པ་བྱུང་། ར྄་བླའི་ཇ་སག་དང་། སྟོང་གནས་བླ་མས་སྐྱེས་བུ་དམ་པར་མཛད་དཀའ་གང་བྱུང་ཞུས་འདུག་ཀྱང་། ར྄་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེས་དགག་བྱ་གང་ཐུབ་མཛད་པ་ཕྱག་ཕྲིས་ངོ་མ་ཁག་ནས་ར་འཕྲོད་གསལ་པོ་འདུག། སྟོང་གནས་བླ་མས་རང་གིས་མི་མདའ་བརྒྱབས་ཏེ་ཤི། དེ་བྲིངས་ལེ་ཐོགས་རྣམས་ལ་སྤྱི་ཚོགས་བརྒྱུད་བཀའ་དབྱད་སྟེལ། ལོ་དེར་བོད་ནང་ཁྲུལ་མཚོད་ཡོན་དམ་འགལ་ཐབས་རྟགས་བྱུང་ཡང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དགོངས་བཞེས་གནང་ན། ལོ་དེར་༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་བཅུ་གསུམ་དགུང་སྐེག་ཏུ་ཕེབས་གཤིས། བླ་མ་ལྷའི་ཐུགས་དམ་དགོངས་དོན་སྐུ་ཕྱུར་ཤིན་ཏུ་འཚུབ་པ་དང་། ལྷག་པར་གཞུང་སྨན་རྩིས་ཁང་གིས་དབྱངས་འཆར་རྩིས་འབྲས་སྔོན་ཞུ་ཕུལ་བར་ཡང་། "ལོ་དེར་བན་སེར་མོའི་ཕྱོགས་ནས་ཟིང་འཁྲུག་ཡོང་བ་འདུག །དེ་བྱུང་ན་སྐུ་ཕྱིའི་འགལ་རྐྱེན་བཟློག་ངེས། དེ་མིན་སྐུ་ཕྱུར

འགལ་རྐྱེན་བཟློག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་འདུག”ཅེས་གསལ་བས། སྐུ་སྡུའི་ཞབས་རིམ་རྒྱ་ཆེ་སྨུ་མེད་མཛད་པར་བརྟེན། ཆེ་གེགས་ཆུང་འགྱུར་ཡིན་ངེས་སུ་འདུག་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཁུངས་སྐྱེལ་ཡིག་རིགས་བོད་དུ་ལུས་པས་སྤྱན་བསྟར་ཞུ་རྒྱུ་མེད། མནའ་ཐོག་ནས་དག་སྐྱེལ་ཞུས་ན་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་སྲས་དཔང་གསོལ་འཕེར་བ་ཡིན།

ཞེས་གསལ།

ནྭ་སྟག་དོན་རྐྱེན་གྱི་རྩ་བའམ་ནྭ་བླར་དྲུས་ཉེས་ཐོག་པའི་སྟོམ་ལྷ་བུར། ཡབ་གཞིས་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་<<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ།>> ལས།

དེ་སྔོན་སྐུ་བཅར་ཐུབ་བསྟན་ཀུན་འཕེལ་དང་། རྩིས་དཔོན་ལུང་ཤར་ལ་དྲུས་ཉེས་ཐོག་པ་དེ་རྒྱལ་ཚབ་ནྭ་སྤྲེང་རིན་པོ་ཆེར་ལེ་ཁག་མེད་ཅིང་། རྒྱལ་ཚབ་ནྭ་སྤྲེང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ས་མཐའ་མདོ་སྨད་ནས་འཚོལ་བྲལ་གདན་ཞུ་གནང་བའི་བྱས་རྗེས་སུ། བོད་གཞུང་གི་རྗོང་གཞིས་མང་པོ་ཐུགས་རྗེ་ལེགས་འབུལ་དུ་འབུལ་དགོས་ཞེས་བོད་ལྗོངས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གདན་ས་གསུམ་གྱི་མཁན་པོ་རྣམས་དང་། འབྲས་མི་བཅས་ཀྱིས་དགོངས་འཆར་བཏོན་པ་དེ་ལ་ཁྲུང་རམ་གྱིས་དགག་ལན་བརྒྱབ་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཁྲུང་རམ་ལ་དྲུས་ཉེས་བྱུང་བར་མ་ཟད། ཏྭ་ལྟག་གི་དཀའ་སྡུག་མང་པོ་ཞིག་མྱོང་དགོས་བྱུང་། དེ་བཞིན་ཁྲུང་རམ་མི་ཚང་གི་མཁར་དབང་གཞུང་བཞེས་བཏང་བ་བཅས་སྐབས་དེར་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཐོས་སྐབས། ཞིབ་ཐའི་རྒྱུ་རྐྱེན་མ་རྟོགས་ཀྱང་ལུགས་སྲོལ་དེ་ནི་ཡག་པོ་མ་རེད་སྙམ་པ་བྱུང་། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་མི་སྣ་རེ་ཟུང་འབྲེལ་འདྲིས་སྐབས་གོང་གསལ་གནས་ཚུལ་སྐོར་གྱི་འབྱུང་སྟངས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར་རྩ་བ་ཁྲུང་རམ་ལ་བདེན་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་མི་གཞན་གྱིས་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་དགྲེས་མཉེས་ཡོང་ཐབས་སུ་རྫུན་བཟོ་གཡོ་ཞུས་ཀྱི་རྐྱེན་པས་ཉེས་ཆད་ཐོག་པ་དེས། རྗེས་སུ་ནྭ་སྤྲེང་བླ་བྲང་ལ་དྲུས་ཉེས་ཐོག་པའི་ས་བོན་ཞིག་བཏབ་ནས་བཟུང་ཆབ་སྲིད་གར་སྟེགས་ཐོག་གི་གཞི་བརྙེད་ཉམས་དམས་སུ་འགྲོ་བའི་མགོ་ཚུགས་སོ། །

ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། ནཱ་ལནྡཱའི་ཉམས་ཉེས་ཀྱི་འབྱུང་རྒྱ་ནི་དེ་འདྲའི་སྐབས་བདེ་པོ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན་སྙམ་སྟེ། རྒྱ་བ་ད་དུང་རང་མལ་ན་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་གདོན་མི་ཟའོ། །

གོང་དུ་གསལ་བའི་ཁྱུང་རམ་གྱི་དགག་རྒྱག་གི་སྐོར་ལ། སྐབས་དེར་བོད་ལྗོངས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ཁྱུང་རམ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོས་ནཱ་ལེནྡྲ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་རྗེས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ལེགས་འབུལ་དུ་གཞུང་གཞིས་མང་པོ་འབུལ་དགོས་དོན་མེད་ལ། དེ་ནི་རི་བོ་བཟས་ནས་མ་བརྒྱགས། རྒྱ་མཚོ་བཏུངས་ནས་མ་ངོམས། ཞེས་པའི་དཔེ་ལྟར་རེད་ཅེས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་སླར་ཡང་ཚིགས་བཅད་དུ་བསྡེབས་ཏེ་དམངས་ཁྲོད་དུ་བཀྲམ་པ་ནི།

རི་མ་ཐང་གི་སྤྲང་ཀི་བརྒྱགས་ནས་འདུག །ཆུ་གཉིས་བར་གྱི་ཞ་མོ་ངོམས་ནས་འདུག །
རི་བོ་བཟས་ནས་མ་འགྲངས་རྒྱལ་ཚབ་དེ། །རྒྱ་མཚོ་བཏུངས་ནས་ངོམས་པར་མི་འགྱུར་རོ།།[66]

ཞེས་པ་འདི་ཡིན།

ཁྱུང་རམ་གྱི་སྐད་ཆ་དེ་ནཱ་ལེནྡྲ་རིན་པོ་ཆེར་དམིགས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡོངས་གྲགས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་། ཡིག་ཆ་གཞན་ན། དེ་ནི་ནཱ་ལེནྡྲ་རིན་པོ་ཆེར་དམིགས་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་པར་ཁེ་སླད་སྲུས་ལ་དམིགས་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་ཏེ་བྲིས་པའང་མཐོང་།[67] རྒྱལ་ཟུར་ནཱ་ལེནྡྲ་རིན་པོ་ཆེས་རང་ཉིད་ལ་དབུ་ཉེས་མ་བྱུང་བའི་སྔ་རོལ་ཙམ་ལ། སློབ་ཟུར་དུ་ལུང་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་གཞས་ཚིག་གམ་བྲོ་

66 བར་ཞིའི་མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་བྱུང་བདེན་པའི་རང་སྒྲ་སོགས་ན་གསལ།
67 རྒྱ་ཆ་བདམས་བསྒྲིགས་འདོན་ཐེངས་བཅུ་དྲུག་པའི་ཡབ་གཞིས་ལྷ་ཀླུའི་ཁྲི་ མ་ཚང་གི་ལོ་རྒྱུས།

ཚིག་ཅིག་འདྲི་རྩོམ་མཛད་དེ་བློ་ཕ་རྣམས་ལ་བསླབས་པ་དང་། གཞན་གྱི་ལུང་བསྟན་འགའ་ཡང་མཐོང་དུ་ཡོད་པ་ནི་འདི་ལྟར། <<ནྲ་སྲིང་བསྟན་པ་ཚེ་རིང་གི་མི་ཚེའི་སྒྲོང་བ་>> ལས།

རི་ལ་མོ་ཡ་གི་ཙི་འདྲ་མའི་རི། །རི་ལ་མོ་ཡ་གི་གསེར་སེར་པོའི་རི། །
གསེར་སེར་པོའི་རི་ལ་གསེར་བྱ་བབས། །བྱ་གསེར་བྱ་མི་སྡོད་འགྲོ་ཉིན་མོར། །
མཚོ་གསེར་མཚོ་འདི་ལ་གཡས་སྐོར་རྒྱག །སང་ཡང་ཡང་མཇལ་བའི་སྨོན་ལམ་ཤོག །

ཅེས་སོགས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཧེ་ཆ་ཚང་བར་མ་ བྲིས། བདུད་འཇོམས་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་སོགས་སུ་དྲངས་པ་ལྟར་གཏེར་སྟོན་འཕྲིན་ལས་གླིང་པས།

བྱང་ནྲ་སྲིང་གཡུ་ཤུག་སྡོང་པོ་དེ། །ཤར་རྒྱ་ལྟང་ནགས་མའི་གྲོགས་སུ་ཆེ། །
གཡུ་ཤུག་སྡོང་པོ་མ་འགྲེལ་བར། །རྒྱ་ལྟང་ནགས་ཚལ་མཚོ་དང་འགྲོགས། །
མེ་དམར་པོས་ཕྱོགས་དེ་ཉེ་མི་ནུས། །བོད་སེང་ཆེན་གཡུ་རལ་མཐའ་ནས་རྒྱས། །
དེ་འོན་ཀྱང་བདུད་སྡེའི་བར་ཆད་མང་། །ནུབ་སྟག་ཀན་ལོང་བའི་སྦར་ཤད་ཀྱིས། །
ཤུག་སྡོང་རྩ་བ་བསྒྱེལ་ཉེན་ཡོད། །དེ་བྱུང་ན་རྒྱ་ལྟང་སིལ་བུར་འཐོར། །
མེ་དམར་པོས་རི་གླིང་ཐམས་ཅད་ཁྱབ། །གངས་རྩེ་ནས་བཞུས་ཏེ་གཡའ་རི་རྫོམས། །
སེང་མ་བུ་སྡོད་པའི་གནས་སྐབས་བྲལ། །དབང་ཡོད་ཚོ་དབང་མེད་ཐོ་ཡོར་འདྲ། །
དབུས་ཀྱི་ལྷོ་གཏོད་སྐྱོབ་གྲོགས་དེས། །ཤར་གྱི་གྲོགས་ཚང་ཕྱེ་ལ་ལྟོས། །
ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྗེ་གྲུབ་ཀུན་བཟང་གཞན་ཕན་གྱིས་ཀྱང་།
བྱང་ནྲ་སྲིང་གི་ༀ་ཁ་དེ་ཡིས། །བོད་ཆོས་སྲིད་སྐྱོང་བར་བར་ཆད་ཀྱི། །
དབང་མ་གྱུར་རྟེན་འབྲེལ་གེགས་མེད་དུ། །འཁྲིག་གྱུར་ན་བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་ཕན། །

ཞེས་སོགས་ཀྱང་འབྱུང་།

གོང་གསལ་དག་ལ་སྐབས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྦྱར་ཏེ་འགྲེལ་བཤད་གསལ་ཞིང་

ཐེངས་པ་ཞིག་འབྲི་འདུན་མཆིས་ཀྱང་། སྐབས་དོན་གྱི་རྐྱེན་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་རེ་ཞིག་གློག་མཁན་ལ་བཅོལ་ཏེ་བཞག །ཡང་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཚེ་མཛད་འཕྲིན་ལ་དོལ་རྒྱལ་གྱིས་ཐོ་མཚམས་པའི་བྲ་ལུང་ཞིག་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཚན་ཞབས་རྒྱ་མཚོ་གླིང་སྤྲུལ་སྐུ་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གཟིགས་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་འོག་ཏུ་འབྲི་བར་འདོད་དོ། །

འདིར་ཞོར་དུ་ཤོད་འདོད་པ་ཞིག་ནི་ལུང་ཤར་རྡོ་རྗེ་ཚེ་རྒྱལ་གྱི་མིག་འབྲས་བཏོན་པའི་ཐད་རེད། དེ་ཡང་སྲིད་གཞུང་སྒྲུག་གི་དོན་དངོས་རྣམས་སྦྲ་གསང་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་ལུང་ཤར་གྱི་མིག་འབྲས་འདོན་མཁན་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པའི་དཀྲོག་གཏམ་སྤེལ་བ་དེས། དམངས་ཁྲོད་དུ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མི་དགའ་བ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་བཙོན་དུ་བཞུགས་སྐབས་ལུང་ཤར་རྡོ་རྗེ་ཚེ་རྒྱལ་གྱི་བུ་ལུང་ཤར་ཨོ་རྒྱལ་རྣམ་གྲོལ་གྱིས་འཁོན་འཛིན་དྲག་ཏུ་བྱས་ཏེ་བཙོན་བཞུགས་ཀྱི་རིང་དང་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྐབས་གཉིས་ཀར་སྐྱུ་ངལ་མང་དུ་ཕུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ཡིག་ཆ་འགའ་ན་གསལ་ཙམ་ཡོད། འོན་ཀྱང་། དཀྲོག་གཏམ་དེ་ནི་དོན་དངོས་ཡིན་ཚོད་དུ་མི་སྣང་སྟེ། མཁན་དབྱང་ཏྭ་བླ་མ་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བཟང་གིས་བྲིས་པའི་<<བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག>>ལས།

ལུང་ཤར་ལ་བཀའ་དཔྱད་སྐྱལ་ཕྱོགས་སྐོར་བཀའ་ཤག་ནས་ཚོགས་འདུར་བཀའ་བསྡུར་གནང་སྟེ་བཀའ་གྲོས་གནང་སྐབས། དེ་ལ་གཞུང་ཕན་བྱས་རྗེས་ཡོད་པའི་བཀའ་མོལ་ཚིག་ཟུར་ཙམ་སུས་ཀྱང་གསུང་མཁན་མི་འདུག །ལྷག་པར་༧རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབར་སེལ་འཇུག་ཞུ་མི་བྱེད་གཏེ་མི་དན་འདི་རང་ཡིན་ཞེས་ཚོགས་གཙོ་རྣམས་དང་། གཞུང་ཞབས་ཚོགས་འཐུས་མི་

དྲག་ཕལ་ཆེར་ཞལ་གཅིག་ཕྱགས་ཐོག་ནས་སྲོག་གི་ཉེས་པ་ཕོ་ནར་ཐུགས་ཐག་གཅོད་མི་མང་བ་འདུག ། སྐབས་དེར་གདན་ས་གསུམ་གྱི་མཁན་པོ་ལས་ཟུར་རྣམས་ནས་སྲོག་ཐོག་ཉེས་པ་བཅད་ན། ༧རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་འཁྲོན་རྒྱུ་(ད་དུང་ཁྲོན་མེད་པ་)ཡིན་སྟབས་སླད་ཡང་སྲིད་ཁྲོན་སྐབས། ཆོས་ཟབ་བདུད་ཟབ་ཀྱི་དཔེ་ལྟར་སླར་ཡང་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འབྲེལ་བའི་ལོག་སློན་མཐུ་ཅན་གྱི་ཞབས་ཞུ་བར་སྐྱེ་བ་བླངས་པ་ཡིན་ན་གང་མིན་བྱེད་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུངས་ཏེ་སྲོག་ཐོག་ཉེས་པ་རྩ་ཡང་བྱུང་སོང་ཡང་། མིག་འབྲས་བཏོན་ཏེ་ཚེ་བཙོན་དུ་འཛུག་རྒྱུའི་གྲོས་འཆམ་གྱིས་འཆར་འབུལ་གནང་སོང་བར། སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ང་ནི་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་ལྡན་ལ་བརྟེན། མིའི་སྲོག་ལ་ཉམས་ཉེས་ཡོང་གཞིའི་དབང་པོ་ཡན་ལག་གཅོད་འབྲེག་འདི་ལྟ་བུར་ནམ་ཡང་ལག་རྟགས་བརྒྱབ་པ་མི་ཡོང་ཞེས་ཉེས་པའི་འཆར་གཞི་བཀའ་ཤག་བརྒྱུད་ཚོགས་འདུར་ཕྱིར་སློག་སྩལ་སོང་ཡང་། བཀའ་དཔྱད་ཡང་ཆ་གནང་རྒྱུ་ཚང་མའི་ཐུགས་འདོད་མེད་གཤིས། སླར་ཡང་འཆར་གཞི་ སྔོན་ཕུལ་དེ་རང་བཀའ་ཤག་ཏུ་ཕུལ་ཏེ་སྲིད་བློན་གླང་མདུན་གུང་ནས་ཐག་གཅོད་ཕྱག་རྟགས་གནང་སྟེ་ཚོགས་འདུ་བརྒྱུད་བཀའ་དཔྱད་སྩལ་སོང་། སྐབས་དེར་ལྷུང་ཤར་གྱིས་སྐྱབས་གནས་བློ་གཏོད་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེར་ཞུས་པར་བརྟེན་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ངས་ད་རེས་བཤན་པའི་ལག་པར་བཤའ་ལུག་རྩིས་སྤྲད་སོང་ཞེས་ཐུགས་ཕམ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་གནང་བ་ཡོངས་སུ་ཐོས།

ཞེས་གསུངས་ལ། <<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>>ཞེས་པར་ལྷུང་ཤར་གྱི་ཉེས་ཆད་ཐག་གཅོད་གནང་མཁན་ཁྲི་བློན་ཡིན་ཚུལ་ལྷུང་ཤར་གྱི་བུ་ལྷ་ཀླུ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེའི་ངག་ལས་ཐོས་ཚུལ་གསལ་ལ། རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁྲི་བློན་གཉིས་ཐོག་མ་ནས་དགྲ་ཟླ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་ཞོར་དུ་བྲིས་འདུག །ལྷ་ཀླུ་ཚེ་རྡོར་གྱིས།

དེ་ནས་ཞིབ་དཔྱོད་པ་ཚོས་འཆར་གཞི་བཟོས་ཏེ་ཉེས་ཆད་དུ་མིག་འབྲས་གཉིས་ཀ་འདོན་རྒྱུ་བཀོད་ནས་ཕུལ་བར་རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསུངས་དོན། ངནི་བླ་མ་ཡིན་པས་

འདིར་ལག་རྟགས་བརྒྱབས་ན་མི་འགྲིག །ཁྱེད་ཚོས་གཟིགས་རོགས་གནང་གསུངས་པར། སྲིད་བློན་གླང་མདུན་ནས་ཐུགས་ཁག་མི་འདུག །ང་ཚོས་ཞུས་ཚོག་ཅེས་བཤད་ནས་དེ་འཕྲལ་བཀའ་བློན་ཁྲི་སྨོན་ནོར་བུ་དབང་རྒྱལ་དང་། བཀའ་བླ་དགེ་འདུན་ཆོས་དར། བཀའ་བློན་གནང་བྱུང་བ། སྣེ་མགྲོན་ཕུན་རབ་པ་བཅས་དང་ནང་གྲོས་ཀྱིས་ཏུ་སུ་དམར་པོའི་ལས་ལུགས་བྱས་པ་རེད། སྲིད་བློན་གླང་མདུན་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་ནས་ལག་རྟགས་བཀོད་དེ་སྤྲུན་གཉིས་བཏོན་ནས་ཚེ་བཅོན་དུ་ཐག་གཅོད་བྱས། ''' དེ་རྗེས་ང་རང་སླར་ཡང་ཞབས་སྟོད་ཞུ་ཐུབ་པར་མ་ཟད། བཀའ་ཤག་ནང་བཀའ་མགྲོན་ཡང་བྱེད་ཐུབ་གཤིས། བཀའ་བློན་རྣམས་དང་འབྲེལ་ཟབ་ཆེ་ཅམ་བྱུང་སྐབས། ལྷ་ལགས་གློད་བགྲོལ་ཡོང་ཐབས་སྐོར་བཀའ་ཤག་བརྒྱུད་སྐན་ཞུ་ཕུལ་ཐོག་ཉ་སྤྲེང་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་ངོ་བཅར་བདེ་སྡུག་ཞུས་པར་ཉ་སྤྲེང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསུངས་དོན། ལྕང་ཤར་འཛིན་བཟུང་བྱེད་སྐབས། ང་རང་ནས་འགོག་ཐབས་བྱས་ཅུང་བཀའ་བློན་ཁྲི་སྨོན་དང་གླང་མདུན་སོགས་ནས་མ་ཉན་སྟབས་བྱ་ཐབས་ཟད་སོང་། དེ་སྐབས་ངའི་བསམ་བློའི་ནང་ལྕང་ཤར་ལ་གསང་བརྡ་ཞིག་གཏོང་རྒྱུ་བྱུང་ན་སྙམ་ཡང་ང་རང་ནི་ཕྱི་ལ་འགྲོ་ཐབས་མེད་པ་དང་། མི་གཞན་ནི་དེ་བས་གཏོང་བློས་མི་བཟོད་པས་ཐབས་སྡུག་ཅིག་ཆགས་སོང་ཞེས་གསུངས་བྱུང་བར་མ་ཟད།[68]

ཅེས་སོགས་བྲིས་འདུག་པར་བལྟས་ན། ལྕང་ཤར་ལ་ཉེས་ཆད་ཐག་གཅོད་སྐྱོལ་འདེད་གནང་མཁན་གཙོ་བོ་ཁྲི་སྨོན་སོགས་དང་། གྲོས་ཚོད་ལ་མཚན་རྟགས་དངོས་སུ་གནང་མཁན་གླང་མདུན་ཡིན་པར་མངོན་པས་གོང་དུ་དྲངས་པ་རྣམས་མི་མཐུན་པར་འདོད་མི་རུང་། དེ་ལྟར་བཀའ་ཟུར་ལྕོག་སྟེང་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བཟང་དང་ཡིག་ཚ་གཞན་དུ་མ་ལས། རྒྱལ་ཚབ་ཏྭ་སྤྲེང་རིན་པོ་ཆེས་རང་ཉིད་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་ལྡན་ཡིན་པས་དབང་པོ་གཅོད་འབྲེག་གི་ཁྲིམས་ལུགས་ཞལ་བཞེས་གནང་མི་རུང་སྟབས་ལྕང་ཤར་གྱི་མིག་འབྲས་འདོན་རྒྱུར་ཚོག་མཆན་མ་གནང་ཡང་། སྲིད་

68 <<བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུ་ཆ་བདམས་བསྒྲིགས་>>འདོན་ཐེངས་གཉིས་པར། ངའི་ཕ་ལྕང་ཤར་རྡོ་རྗེ་ཚེ་རྒྱལ་དྲན་གསོ་བྱས་པ། ཞེས་པའི་ཤོག་ངོས་ ༡༠༥ དང་ ༡༠༦ ན་གསལ། 'ཐུན་ཆེ་དབང་རྡོ་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་བ་རགས་རིམ་བརྗོད་པ་'ཞེས་པར་ཡང་གསལ།

ན་སློན་གླང་མདུན་སོགས་ཀྱིས་ཐབ་གཙོད་མཚན་རྟགས་བཀོད་དེ་ཉེས་ཆད་བཀལ་བར་ཐུགས་ཐམ་གནང་བ་སོགས་གསལ་སྟོན་བྱས་འདུག །རྩེ་དྲུང་ཤར་རྩེ་ཡེ་ཤེས་ཐུབ་བསྟན་གྱིས་ཀྱང་<<མི་ཚེའི་སྦྱོང་ཚོར་གསལ་བར་བཤད་པ།>> ཞེས་པར་ནྭ་སྤྲེང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ལས་དངོས་སུ་ཐོས་པའི་དོན་གནད་དུ་མ་ཞིབ་རྒྱས་སུ་བཀོད་འདུག་པས་དེ་གས་འཐུས་པར་བྱས་ཏེ་འདིར་མ་བྲིས།

འདིར་བརྗོད་དགོས་པ་གཞན་ཞིག་ནི། ནུབ་ཕྱོགས་པའམ་ཕྱི་སྐད་གློག་མཁན་ཐལ་མོ་ཆེའི་བསམ་ངོར་རྒྱལ་ཟུར་ནྭ་སྤྲེང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གི་ཕྱོགས་གཏོགས། རྒྱལ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་བཅས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ཡག་པོ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པ་དེ་རེད། དེ་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་ནི། དབྱིན་ཇི་བའི་འཁོན་འཛིན་ཡིན། དེ་ཡང་བོད་ས་མ་ཤོར་བའི་གོང་ཙམ་གྱི་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱོ་གནས་ཀྱི་བྱུང་བ་བདེན་རྫུན་སྣ་ཚོགས་ཐོག་མར་བོད་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་སྤེལ་མཁན་གཙོ་བོ་ནི་དབྱིན་གཞུང་གི་མི་སྣ་ཞུང་ཤས་ཤིག་ཡིན་པས་དེ་དག་གིས་དགྲོག་གཏམ་སྣ་ཚོགས་སྤེལ་ཡོད། གསལ་པོར་བཤད་ན། རྒྱལ་ཚབ་ནྭ་སྤྲེང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དབྱིན་ཇིའི་འདོད་བབ་དང་མ་བསྟུན་པར་སྣང་མེད་དུ་འཇོག་པའི་སྲིད་ཇུས་ཤིག་བཟུང་བ་དེ་རེད། དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་དབྱིན་ཇིའི་འདོད་ཐམ་དང་བཀོད་ཇུས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དགག་པ་མཛད་པའི་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པའི་བཞེངས་ཕྱོགས་དེ་ཉིད་ཕྱག་བསྟར་གནང་བར་བརྟེན་དབྱིན་ཇིའི་མི་སྣས་འཁོན་འཛིན་དང་ངན་བརྗོད་སྣ་ཚོགས་བྱས་པ་རེད་ཅེས་ཟེར། གཉིས་པ་ནི། ནྭ་སྤྲེང་ཕྱོགས་ཀྱི་གནད་ཡོད་རྣམས་ཉམས་ཉེས་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་ཡིག་ངག་

གཉིས་ཐོག་ནས་བདེན་རྫུན་ཕྱེད་འདྲེས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཐོག་མར་སྤེལ་མཁན་ནི་གཞུང་འཛིན་ཕྱོགས་གཏོགས་དངོས་སམ་དེའི་ཆར་གྱུར་པ་རྣམས་ཡིན་པ་དེ་རེད། དེ་ཡང་མི་སྣ་དེ་དག་གིས་དབང་རྩོད་རྙོག་གཞིའི་ནང་དངོས་བརྒྱུད་ཅི་རིགས་ནས་ལས་སྣ་ཚོགས་བརྩམས་ཡོད་པས་རང་ཉིད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་དང་ཅིག་ཤོས་དེ་ཉིད་རྫུན་པ་ཁོ་ནར་སྒྲུབ་འདོད་པས་ཡིན། དེ་ནི་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུན་དུ་ཡོད་ཅིང་བཅོས་དཀའ་བའི་གཤིས་ཀ་དེ་ཡང་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཚོག །ཅུང་ཟད་བརྗོད་ན། བཙན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་ནས་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་སྤེལ་མགོ་ཚུགས་སྐབས་ཕྱི་མི་དོ་སྣང་ཅན་དག་གིས་བོད་མིར་འབྲེལ་འདྲིས་ཀྱིས་བོད་ས་ཤོར་བའི་འབྱུང་རྩ་འཚོལ་སྐབས། ཧྭ་སྦྲིང་ཕྱོགས་གཏོགས་ལ་སེམས་ཐག་ཉེ་བ་རྣམས་དང་བར་གནས་པ་དག་གིས་རང་རང་གི་མཐོང་ཕྱོགས་སམ་ལྟ་ཚུལ་ངོ་མ་དེ་ཉིད་མངོན་གསལ་དོད་པོའི་ཐོག་བརྗོད་མ་ཐུབ་པ་སོགས་རྒྱུ་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་ཡོད།

གསུམ་པ་ནི། ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཐོབ་ཤོར་གཉིས་ལས་“ཐོབ་མཁན”ལ་དབང་བའི་གནད་དོན་དེ་རེད། རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་མཁན་གྱིས། རང་ཉིད་ནི་ནམ་ཡང་ལྷད་མེད་དཀར་གཙང་ཞིག་དང་། ཤོར་མཁན་ནམ་ཕམ་ཉེས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་གཏན་དུ་ཉེས་ཅན་ནག་རྐྱང་དུ་བསྒྲུབས་ཏེ་མགོ་འབུར་དུ་མི་འདུག །འདི་ནི་འཛམ་གླིང་གི་སྤྱི་སྒེར་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་སྟེ་ཧི་སྨིད་རང་གཅེས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་བདག་ལྟ་མཆོག་འཛིན་གྱི་ངན་རྟོག་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་མ་རུལ་གྱི་བར་དུ་གནས་པ་ཞིག་ཡིན། དཔེ་མཚོན་ཆུང་ངུ་ཞིག་ལ། རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་ས་བཙན་བཟུང་བྱས་ཏེ་“ཐོབ་མཁན”དུ་གྱུར་པ་ནས། རང་དབང་ཐོག་བོད་རྒྱ་ཁོངས་ཡིན་པར་སྒྲུབ་ཅིང་། བོད་

མིས་དེ་ལས་ལྡོག་པར་བཤད་པ་རྣམས་"ཁྲིམས་འགལ"ཉག་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་རྐྱེན་ཆེན་པོ་དེའི་ནང་བོད་མི་དབང་འཛིན་པ་རྣམས་རྒྱལ་ཕམ་གཡུལ་འགྱེད་ཙམ་ལ་མགོ་འཁོར་བའི་སྐབས་སུ་དབྱིན་རྒྱ་གཉིས་ཀས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ནས་རྫུན་བཟོ་དང་གཡོ་འཕྲུལ་གྱི་རྩེད་མོ་སྣ་ཚོགས་རྩེས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་རྡིལ་པོ་རྫོངས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སྣ་ཚོགས་བརྩམས་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་དབང་འཛིན་པ་རྣམས་ལ་མགོ་རྣ་ལ་སྣ་ཡིས་མ་ཚོར་བའི་གནས་སྟངས་ངོ་མ་དེ་བྱུང་ཡོད།

འདིར་བསམ་གཞིག་དང་ཤེས་རྟོགས་བྱ་དགོས་པ་ཞིག་ནི། རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ལས་སུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་བླ་བྲང་གི་བདག་དབང་དང་དཔལ་འབྱོར་མཁོ་སྤྲུབ་སོགས་ཕྱག་མཛོད་དང་གཉེར་པ་སོགས་ཀྱི་ལག་ཏུ་ཡོད། ཁོ་པ་ཅག་ཕྱག་མཛོད་སོགས་སུ་བསྐོ་བཞག་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་ཚབ་དང་སྲིད་སྐྱོང་གི་འགན་དབང་བཞེས་སྐབས་ཀྱང་ཕྱག་མཛོད་དང་ཉེ་ལྟོས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་ཤུགས་ཅི་རིགས་ནས་ལས་སྣ་ཚོགས་བསྒྲུབས་ཡོད་པ་ཡང་གསལ་པོ་ཡིན། དེ་ལས་ཀྱང་ཚབས་ཆེ་བ་ཞིག་ནི། རྒྱལ་ཚབ་དང་སྲིད་སྐྱོང་དག་གིས་གཞུང་སའི་བདག་དབང་བཞེས་སྐབས། སྐུ་དབང་ཅན་གྱི་སྐུ་ངོ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀླད་པ་བརྒྱ་འགྱུར་དུ་དཀྲུགས་ཏེ་སྲིད་ཕྱོགས་སུ་ཐུགས་རྒྱུས་མེད་ཀྱང་སློ་བུར་དུ་སྲིད་ཁྲིར་ཕེབས་མཁན་དག་མིག་མངས་ཀྱི་གཡོ་འཕྲུལ་ལྟ་བུས་གྲག་མེད་འགྱུལ་མེད་དུ་གཏོང་བའི་སྐུ་རྩེད་མང་དུ་རྩེས་པ་དེ་རེད། འདི་ལྟར་བསམ་གཞིག་བྱས་ཚེ། འདི་ལ་རིམ་པ་དུ་མ་ཞིག་སྣང་སྟེ། དེ་ཡང་ཀུན་གྱི་མིག་དང་རྣ་ལམ་དུ་རྟག་ཏུ་མངོན་པའམ་སྐྱོ་གནས་ལོ་རྒྱུས་སུ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་མཚན་དངོས་སུ་ཐོན་

པ་ནི་རིམ་པ་དང་པོ་སྟེ་ཆབ་སྲིད་ལ་ཐུགས་རྒྱུས་ཞན་པའི་རྒྱལ་ཚབ་དང་སྲིད་སྐྱོང་ཡིན་ལ། དེ་ནས་རིམ་པ་གཉིས་པ་སྟེ་སྲིད་མི་ཤེས་ཤིང་རྒྱུ་དབང་ཙམ་ཞིག་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་ཕྱག་མཛོད་དང་ཉེ་ལྟོས། དངུལ་དངོས་ཐོབ་དབང་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་རྒྱུག་པའི་ལག་གཡོག་པ་བཅས་ཡིན། མཚན་གསལ་ཁ་མེད་པ་ནི་རིམ་པ་གསུམ་པ་སྟེ་ཆེས་སྨུག་ཏུ་བཞུགས་ཤིང་སྲིད་དོན་གྱི་གཡོ་འཁྲུལ་ལ་སྦྱོང་རྒྱུས་ཕྱུལ་དུ་ཕྱིན་པ། བོད་བསྟན་སྲིད་ཁ་ལ་ཕྲེར་ཧེ་རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བརྟན་སྲུང་དང་ཁྲིམ་བརྒྱུད་ཉེ་ལྟོས་དང་བཅས་པ་དབང་ཤུགས་ཀྱིས་སྐྱོང་བའི་སྐུ་ངོ་རྣམ་པ་རེད། བོད་ཀྱི་སྐྱོ་གནས་ལོ་རྒྱུས་སུ་དེ་དག་གི་མཚན་གསལ་འདོན་མ་ཐུབ་པ་ཡང་ཁོ་པ་ཅག་སྨུག་ཏུ་བཞུགས་ཤིང་ཐབས་ཇུས་ལ་ཐུགས་རྒྱུས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་ལ། སྐྱོ་གནས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་རྩ་དངོས་དེ་དམར་འབྱིན་བྱེད་མི་ཐུབ་པའང་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལ་ཐུག་ཡོད། འདི་ལྟར་རིམ་པ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་སྟེ་བསམམས་ན། ནམ་ཞིག་རྒྱལ་ཚབ་བམ་སྲིད་སྐྱོང་ཞིག་དགོས་མཁོ་བྱུང་སྐབས་སྲིད་དོན་ལ་ཐུགས་རྒྱུས་མེད་པའི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་སྣ་གྲགས་ཆེན་ཚོའི་ཁྲོད་ནས་འདེམས་སྒྲུག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཞིག་ཀྱང་དེ་མིན་ནམ་སྙམ་ལ། “བོད་ལྗོངས་ནི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་བརྟེན་དབུ་འཛིན་རྒྱལ་ཚབ་བླ་མ་ཞིག་ སྔར་སྲོལ་ལྟར་‘དབུ་བཞུགས་’དགོས་ཤིང་། རྒྱལ་ཚབ་བླ་མ་དེ་ཡང་‘མཛད་པ་མཐར་སོན་པ་’དང་། ‘ཆབ་སྲིད་ཡོ་འགྱུར་མི་འབྱུང་བ་’ཞིག་”དགོས་པར་འདོད་པ་དེར་ཡང་བསམ་གཞིག་བྱ་རྒྱུ་མང་ཙམ་ཞིག་མེད་དམ་སྙམ་སྟེ་ཀློག་མཁན་གྱིས་དཔྱད་པར་འཚལ།

སྐབས་དེར་ནྭ་སྟག་དོན་རྐྱེན་གྱི་མཇུག་མ་རིང་དུ་མ་སླེབས་པ་དང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་ནང་འཁྲུག་གཞན་སླར་མ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྒྱལ་ཚབ་ནྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་གཏོགས་དང་བཅས་པ་ཕམ་ཉེས་སུ་བཏང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་མིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ནི་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་ལ་འཆར་དུ་མི་རུང་བའི་དོགས་པ་ཡིན་ཡང་། བློ་དམན་དག་ལ་འཆར་མི་སྲིད་པའང་མིན། དེ་ནི་ནང་འཁྲུག་གི་ཡོ་ལང་གློག་ལྟར་འཕྲུག་པའི་སྐབས་སུ། ཕྱི་ཕྱོགས་ནས་གོ་སྐབས་དམ་འཛིན་གྱིས་བོད་མི་ནང་ཁུལ་གཏོར་བཤིག་དང་ཉུས་པ་ཉམས་ཉེས་སུ་གཏོང་སླད་ངན་ཇུས་སྣ་ཚོགས་སྤེལ་བས་བོད་རང་ལ་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་རེ་བ་བྲལ་བར་གྱུར་པའི་སྟབས་ཀྱིས་རེད། གལ་ཏེ་ཕྱིའི་བཙན་འཛུལ་མེད་པའམ་ཡོད་ཀྱང་བོད་རང་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་ནུས་པ་ཡོད་ཚེ། ཆེ་ཆུང་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ནང་འཁྲུག་དེ་འཇགས་མི་སྲིད་པ་ཞིག་རེད། བརྗོད་སྟངས་བསྒྱུར་ཏེ་བཤད་ན། ཇི་སྲིད་ཁྲིམ་བརྒྱུད་དམ་སྐུ་དྲག་ལམ་ལུགས་གནས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ནང་འཁྲུག་འཇགས་མི་སྲིད་ལ། མང་གཙོའི་སྲིད་གཞུང་གསར་གཏོད་མ་བྱས་པ་དེ་སྲིད་དུ་རྩ་བ་མ་ཐུག་པའི་ཁྲིམ་བརྒྱུད་ལམ་སྲོལ་ལམ་སྐུ་དྲག་ལམ་ལུགས་དེ་ཡང་རྩ་གཏོར་མི་ཐུབ། དེ་ནི་བཙན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་མ་ཐག་སྟེ་མང་གཙོའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཡོངས་སུ་དབུ་མ་བརྙེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ནང་འཁྲུག་ཆུང་ངུ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་གསལ་སྟོན་བྱས་ཡོད་སྙམ། འདི་ལྟར་བསམ་གཞིག་བསྟུད་མར་བྱས་པ་ན། རྒྱལ་ཚབ་དང་སྲིད་སྐྱོང་གི་རྩོད་རྙོག་དེར། "ནྭ་སྟག་གི་དོན་རྐྱེན"ཟེར་ཡང་དོན་གྱིས་ནི་"དབང་འཛིན་པའི་གཡོ་རྫོང་"དམ་"སྐུ་དྲག་གི་ནང་འཁྲུག"ཅིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན་རྣ་བར་འཇེབས་ཤིང་དོན་ལ་གནས་པ་ཞིག་ཏུ་སེམས་སོ། །

མཐའ་སྡོམ་དུ།   རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པ་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་མ་ཐག་སྲིད་དབང་རྩོད་ལེན་ནས་"རྒྱལ་ཚབ་"འཁྲོག་རྩོད་དང་ནང་ཁྲུལ་འབུར་འཛོམས། ཡང་སྤྱུལ་གཡོ་རྩོད་ཀྱི་ས་འོག་དར་འཐག །དོན་ཆེན་ཁག་བཅུག་གིས་རྒྱལ་བློན་གཉིས་ཐུགས་ཁ་མ་དན་པར་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཕྱག་སྤྲེལ་སྲིད་བློན་ལས་འཁྲུར་ནས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་དགོངས་པ་ཞུས་པ། ནང་འཁྲུག་གི་ཚ་རླབས་མ་འཛགས་པ་དང་སྐུ་ཕྱུར་ཉེན་ཁ་བྱུང་བར་གྲགས་པ་སོགས་རྒྱུ་རྐྱེན་མི་གསལ་བའི་དང་རྒྱལ་ཚབ་ཁྲི་ལས་བཤོལ་བ། ཁྲེའུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་བོད་ལྗོངས་ལྷ་མི་གཉིས་ཀས་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གདན་ཞུ་མཛད་ཀྱང་"ཡང་སྲིད་བསྐྱར་འཚོལ་"གྱི་གླེང་རྟོག་མ་འཛགས་པ། རྒྱལ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་དང་རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་གཤེགས་རྐྱེན་དོགས་གཞི་ཅན་གྱི་འོག་གནོན་དུས་སུ་སྐུ་ཚེ་རྫོགས་པ། གཞུང་ཞབས་ཀྱི་རིགས་བླ་མེད་པར་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར་སྐུ་རྐྱང་དུ་མཇལ་འཕྲད་མི་ཆོག་པ། ཡབ་གཞིས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་རྣམས་བཀག་སྐྱིལ་དང་སྐྱེས་མ་རྣམས་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་གནས་དབྱུང་གཏོང་བའི་གློག་རྫུས་བཤམས་པར་གྲགས་པ། སྟག་མཚེར་ཡབ་གཞིས་ཚང་ལྷ་སའི་མཐིལ་ནས་གཙང་སེལ་བྱ་ཐབས་ཀྱི་དན་རྫུས་བསྒྲིགས་པའི་གླེང་ཕྱོགས་བྱུང་བ། རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་ཟུར་ནས་ཡོངས་འཛིན་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་"འཇམ་དཔལ་"དང་"ཡེ་ཤེས་"གཉིས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པ། གདན་ས་སོགས་སུ་རྭ་སྒྲེང་རྒྱལ་ཟུར་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་བའི་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་འདོན་མི་ཆོག་པར་བྱས་པ། རྭ་སྒྲེང་དགོན་པར་གཏོར་བཅོམ་དང་རྭ་ལྷའི་སྐུ་རྒྱུ་རྣམས་གཞུང་བཞེས་བཏང་

བ། ནྭ་སྒྲེང་བླ་བྲང་གི་ཉེ་ཕྱོགས་གཞན་ལ་ཡང་ཉེས་གཅོད་དང་རྒྱུད་འབུད་བཏང་བ། ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱིར་ལྷ་ལྡན་དུ་སློང་འགུག་འབད་བརྩོན་གནང་བ་སོགས་མདོར་ན།[69] ཁྲོད་ཤི་ང་གསོན་གྱི་གཡུལ་འཁྲུག་རྐྱང་བྱས་པའི་མཐར་ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་བཙན་འཛུལ་ལ་བཟློག་ཏུ་མེད་པའི་རྣམ་པ་མངོན་གསལ་དུ་གྱུར་པ་ན། ནང་འཁྲུག་མི་འདོད་བཞིན་དུ་མཚམས་འཛིན་བྱས་ཏེ་མཐར་ཕྱི་ལུགས་སུ་དགུང་གྲངས་བཅོ་ལྔ་དང་བོད་ལུགས་སུ་བཅུ་དྲུག་ལས་མ་སོན་པའི་ན་གཞོན་ཞིག་གི་ཐུག་སྟེང་དུ་ཉམས་ཉེས་སུ་གྱུར་པའི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་འགན་དབང་ཚང་མ་གཙང་འགེལ་བྱས་པ་བཅས་མི་དྲང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡ་ང་བ་ཞིག་བྱུང་འདུག་པར་བལྟས་ན། གཙོ་བོར"སྤྱི་ལོ་ 1933 ནས་ 1950 བར"ཏེ་མི་ལོ་བཅུ་ཐྲག་གཉིས་མིན་ཙམ་གྱི་དུས་ཡུན་དེ་ཡོངས་སུ་ཆུད་ཟོས་སུ་བཏང་འདུག་གོ།

---

69 ལོ་རྒྱུས་ནི་ཁ་ཚོན་གཅོད་དཀའ་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་སྣང་སྟེ། དེ་ཡང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་མ་ཐག་བླང་མདུན་གུང་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བཞེངས་རྩིས་གནང་ཡང་། དགག་སྒྲུབ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་མཐར་འཕགས་པ་ལོ་ཀི་ཤྭ་རའི་མདུན་ཟན་བཏག་ཆེད་བསྒྲིལ་གྱིས་ནྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་འཁོད་དེ་བླང་མདུན་གུང་ཕྱུག་རོགས་སུ་བསྐོས་པ་དང་། བླང་མདུན་ཚང་གི་སྲས་སྟེ་དྲུག་འཛམ་དཔལ་སྐལ་བཟང་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་དུ་འཛོག་ཐབས་གནང་བ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཚབ་ནྭ་སྒྲེང་དང་ཕྱུག་རོགས་བླང་མདུན་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་གཉིས་གཞུང་ལས་དོན་ཆེན་ཐད་ཐུགས་སྣང་མ་མཐུན་པས། མཐར་གཞུང་སའི་གྲོས་དོན་ལྟར་བླང་མདུན་གུང་ལས་གནས་ནས་ཐོན་དགོས་བྱུང་སྟེ། ནྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེས་ལྷ་བླའི་ལུང་བསྟན་ལྟར་སྟག་མཆེར་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་དུ་གཏན་འཁེལ་བར་མཛད། བླང་མདུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་སྨུ་མཐུད་སྟེ་དྲུག་འཛམ་དཔལ་སྐལ་བཟང་རྒྱལ་ཁྲིར་འགོད་ཐབས་བྱས། སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེས་སྲིད་སྐྱོང་གནང་སྐབས་དབྱིན་ཇིས་གོ་སྐབས་དམ་འཛིན་གྱིས་ནྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ཕྱོགས་སུ་སྦྲུར་ནས་བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་ལ་ཉེན་ཚབས་ཆེ་ཚུལ་གྱི་འཇིགས་སྣང་བསླངས་ཏེ། ངན་པ་ཁོག་བཅངས་ཀྱིས་གཞུང་སའི་དཔོན་རིགས་བར་དུ་དཀྲུག་ཤིང་བསྟུད་མར་བཙུག །དབང་འཛིན་སྐྱུ་ནག་དུ་མས་དབྱིན་ཇིའི་གཡོ་ཐབས་ཇི་བཞིན་མ་གཟིགས་པར་ཡིད་ཆེས་བདེན་སྣམ་གྱིས་དབང་ཤུགས་ཚོད་མེད་སྤྱད་དེ་ནྭ་སྒྲེང་ཕྱོགས་གཏོགས་ལ་ལས་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་བརྒྱམས། མདོར་ན། དང་པོ་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྤྲུལ་འཛིན་ཐོད་དང་། གཉིས་པ་དབྱིན་ཇིའི་གཡོ་ཐབས། གསུམ་པ་འགལ་ཕྱོགས་རྩ་གཏོར། བཞི་པ་བོད་ལྗོངས་འཐོར་ཞིག་སྙེ་དོན་ལ་གནས་མིན་དཔྱད་འཚལ།

གདན་སའི་ཆོས་གཞུག །

དེ་ལ་སྔར་སྲོལ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྟོན་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་དྲི་མ་མེད་པ་མདོ་སྔགས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་གསན་བཞེས་མཐིལ་ཕྱིན་གནང་རྒྱུའི་གཞུང་འབྲེལ་སྔ་གོན་གྱི་ཚུལ་དུ་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་ཆོས་གཞུག་མཛད་སྒོ་སྐྱོང་བར། ཐོག་མར་དཔལ་ལྡན་འབྲས་དཀར་སྤུངས་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་དང་། དེ་ནས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གཉིས་སུ་ཆིབས་སྒྱུར་གཏན་འཁེལ་དང་། དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་དགེ་བཤེས་མཚན་རྟགས་འབུལ་བཞེས་མཛད་སྒོ་དང་སྟབས་བསྟུན་ཆོས་གཞུག་མཛད་རྒྱུ་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་གཏན་འབེབས་ཐུགས་ཐག་ཆོད་པ་བཞིན། སྤྱི་ལོ་ 1947 ལོའི་བོད་ཟླ་ ༤ ནང་།[70] དཔལ་ལྡན་འབྲས་དཀར་སྤུངས་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོར་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར། དེ་ལ་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་གཞོན་པ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་ལས།

དེ་ལོ་སྟོན་མཚམས་༧དགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་སྔར་སྲོལ་གདན་སར་ཆོས་ཞུགས་དང་། མཚན་ཉིད་གསན་བཞེས་དབུ་འཛུགས་སླད་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཆིབས་རག་རྒྱས་གཡོམས་དང་བཅས་ཆིབས་བསྒྱུར་བསྐྱངས་པའི་ཆིབས་ཞབས་སུ་བཅར་ཞིང་། ཀུན་དགའ་ར་བའི་བར་ཐོག་ལས་ཤག་ཅིག་ཏུ་བསྡད། སྲིད་སྐྱོང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྔར་ལམ་གདན་ས་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་བདུན་ནས་མཚན་ཞབས་རེ་རེ་བསྒོ་གཞག་གནང་སྲོལ་ལྟར། སྔར་ཡོད་ཁོ་བོ་ཅག་(དགའ་ཤར་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ། སེར་སྨད་རྒྱལ་རོང་དགེ་བཤེས་མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཚོ། སྒོ་མང་ཀུང་ཐང་རྒྱ་མཚོ་གླིང་སྤྲུལ་སྐུ་ཐུབ་བསྟན་སྐལ་བཟང་བཅས་)གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་བློ་གླིང་རྒྱལ་རོང་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་དོན་ལྡན། བདེ་ཡངས་དགེ་བཤེས་ཆོས་འཕེལ་དགའ་བ། སེར་བྱེས་ཏར

70 བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༢ ཞེས་གསལ།

གདོང་དགེ་བཤེས་དགོས་གྲུབ་མཆོག་བརྙེས།(དགོས་གྲུབ་ཚོགས་གཉིས།) དགའ་བྱང་གསེར་ཀོང་ཐུགས་སྲས་ཐུབ་བསྟན་སྟོབས་འབྱོར་བཅས་འཕར་བསྟོན་བསྐོ་གཞག་སྩལ་སོང་།

ཞེས་གསུངས་ལ། མདོ་ཆེན་དགོས་གཞིའི་ཉིན་ཀུན་དགའ་ར་བའི་ཆོས་རར་གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་ཡོངས་རྫོགས་དང་། གདན་གསུམ་གྱི་མཁན་པོ་བླ་སྤྲུལ་སོགས་གྲལ་འཁོད་ཐོག །སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ། མཚན་ཞབས་བདུན་བཅས་ནས་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་བསྟོད་པ་དང་མཁའ་མཉམ་མ་བཅས་གསུངས། དེ་ནས་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལེགས་པར་འཛུགས།། ཞེས་པའི་མཚམས་སུ་ཡོངས་འཛིན་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་དབུ་ནས་བཅེ་གཞག་གནང་བར། རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཚན་ཞབས་གསར་རྙིང་ལྷན་རྒྱས་ནས་ཚར་གཅིག་སྟེབ་སྐྱོར་གནང་། མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་དམ་བཅར་བཞུགས་པ་ན་ཐོག་མར་མཚན་ཞབས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས་དབུ་བཙུགས་ཏེ་དེ་ནས་མཚན་ཞབས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རིམ་པར་རྟགས་གསལ་ཕུལ་ཏེ་ལྷ་མི་ཀུན་གྱི་དང་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འདྲེན་པའི་མདོ་ཆེན་རླབས་པོ་ཆེ་ཡོངས་སུ་བསྐྲུངས། དེ་ནས་ཉིན་སོ་སོར་འབྲས་སྤྱུངས་ཚོགས་ཆེན་དང་གྲྭ་ཚང་ཁག་བཞི་སོགས་སུ་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར། དེ་ལ་<<མདོ་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ།>> ལས་༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས།

ཆོས་ལུགས་སྐབས་གཙོ་བོ་འབྲས་སྤུངས་ལ་ཏན་ཏན་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡོད་བཟོ་འདུག །གཞན་དག་དམིགས་བསལ་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཀྱང་། ཐེ་ལམ་ནང་འབྲས་སྤུངས་ཡང་ཡང་གཏོང་གི་ཡོད། ཐོན་མ་རྒྱ་གར་དུ་བསླེབས་ཙམ་སྐབས་ཀྱང་ཡང་ཡང་བཏང་སྒྲོང་། ''' ངོས་ནས་དྲན་པ་ཞིག

ལ། ཐོག་མར་སྟོན་ལ་སློ་མང་ལ་འགྲོ་དང་། ཡང་ན་སྟོན་ལ་བློ་གསལ་གླིང་ལ་འགྲོ་སྐོར་རྟོག་དྲ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། མཐའ་མར་བློ་གསལ་གླིང་ལ་སྟོན་ལ་ཕྱིན་པ་འདྲ། ''' སློ་མང་མཁན་པོ་གཉན་གྲོང་པ་ཆོས་འཕེལ་འཇམ་དབྱངས་ཡིན། དེའི་སྐོར་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་ཞུས་ཏོག་ཙམ་ཡོད་པ་རེད། ཧོར་མི་ཚན་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་མི་ཚན་རེད། དཔེ་ཆ་དེ་ལས་དྲག་པ་ཡོད་ནའང་། དེ་སྟག་བྲག་རིན་པ་ཆེས་དབུ་འདྲེན་གནང་བ་རེད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཞིག་ཀྱང་འདུག །ཁོ་རང་མགོ་དམར་བ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད། མཁན་པོ་ལས་ཐོག་ཁོང་གིས་རྟགས་གསལ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་བཏང་བ་དྲན་གྱི་འདུག །

ཅེས་སོགས་བཀའ་སྩལ།

དེ་ལྟར་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་ཆོས་གཞུག་མཛད་འཕྲིན་རྣམས་ཡོངས་སུ་བསྐྱངས་གྲུབ་སྟེ་མར་ལམ་གནས་ཆུང་ལྟོག་ཏུ་ཕེབས་སྐབས། "སྤྲུལ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་ལྡན་སྤྱན་འདྲེན་ཐོག །ཆོས་སྐྱོང་ནས་བསེ་འབག་སྨུག་ཆུང་སོགས་རྟེན་རྫས་རྣམས་༼གོང་ས་ཆེན་པོར་གསང་སྟབས་ཀྱིས་སྤྱན་ཞུ་མཛད་སོང་བར་ཟུར་མཛལ་ཐོབ།" ཅེས་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། དེ་ནས་སེ་ར་ཐེག་གླིང་དུ་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར།[71] སེ་རར་ཆིབས་སྒྱུར་སྐབས། <<མདོ་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ།>> ལས།

དེ་ནས་༼གོང་ས་མཆོག་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་བསྐྱོད་རྒྱུའི་ཞོགས་པར་འབྲས་སྤུངས་ནས་ཆིབས་ཐོན་མ་གནང་གོང་འགོ་ལས་ཚན་པས་ཕེབས་བྱམས་ཕྱི་ནང་གཙང་བཟོ་བྲ་སྒྲིག་ཞུ་སྐབས་ལག་པས་རེག་ཐུག་བྱུང་ས་ཚང་མ་ནས་མེ་སྟག་ཆེམ་ཆེམ་དུ་འཕྲོ་བ་ཕེབས་བྱམས་འགོ་དམངས་ཚང་མའི་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར་ཅིང་། དམིགས་བསལ་ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་

71 བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག་ཏུ། ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༦ ཞེས་གསལ།

གནས་ཚུལ་དེ་དག་བཟང་ངན་ཇི་ཡིན་བློས་མ་བཟོད་པར་བཀའ་ཤག་ལ་སྙན་སེང་ཞུས་པ་དང་། བཀའ་ཤག་ནས་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེར་དེའི་སྐོར་ཐུགས་དམ་བརྟག་དཔྱད་ཡོང་བའི་སྙན་སེང་གནང་བ་ལྟར། སྲིད་སྐྱོང་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་དམ་དགོངས་དོན། "༧གོང་ས་མཆོག་འབྲས་སྤུངས་ནས་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར་རྒྱུར་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲུང་མ་བཀའ་རྒྱ་མ་སྒོ་ཁྲ་ལྷ་མོ་ཐུགས་འབྲེན་པའི་མཚོན་རྟགས་ལས། ངན་དོགས་གང་ཡང་མེད།"

ཅེས་གསུངས་ལུགས་སྐབས་དེའི་སྐུ་བཅར་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་ལས་བརྒྱུད་ཐོས་བྱུང་། ཞེས་གསལ། སེ་ར་ཆོས་སྐོར་དུ། སེ་ར་ཚོགས་ཆེན་དང་སེར་སྨད། སེར་བྱེས་བཅས་སུ་ཆོས་གཞུག་མཛད་སྒོ་བསྐྱངས་ཏེ། སེར་སྔགས་གྲྭ་ཚང་དང་ཏར་གདོང་ཁམས་ཚན། བསམ་བློ་ཁམས་ཚན། ཕ་ར་ཁམས་ཚན། སེ་ར་ཆོས་སྡིངས་བཅས་སུ་ཆེད་ཕེབས་གནས་གཟིགས་བསྐྱངས།

སེ་རའི་ཆིབས་བསྒྱུར་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་བ་དུ་མ་ཞིག་མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོར་༧གོང་ས་མཆོག་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། བདེ་ཡངས་སུ་སྐུ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་དང་སེར་སྨད་དུ་བྱམས་གཞུང་གི་ཐད་ནས་རྟགས་གསལ་ཕུལ། སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་སེར་བྱེས་མཁན་པོ་མཚན་འདོགས་སུ་"གསེར་རྡོག་རྡོག"ཅེས་པ་དེས་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཀྱི་ཐད་ནས་རྟགས་གསལ་ཕུལ། མཁན་པོ་དེ་ཉིད་ཚོང་ལས་གཉེར་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་དཔེ་ཆ་དེ་ཙམ་མི་ཤེས་སྐབས། སྟག་བྲག་བླ་བྲང་ལ་གསེར་རྡོག་རྡོག་ཅིག་ཕུལ་ཏེ་མཁན་པོའི་གོ་གནས་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན། གྲྭ་པ་ཚོས་ཁོང་གི་མཚན་འདོགས་སུ་"གསེར་རྡོག་རྡོག"ཅེས་བཏགས་ཤིང་། དེ་སྔོན་སྐབས་ཤིག་རྟགས་གསལ་གཏོང་མཁན་གྲྭ་པ་འབྲིབ་ཏོ་ཞིག་གིས་ཁོང་ལ་རྟགས་གསལ་གཏོང་སྐབས། "ཁྱོད་རང་གི་གསེར་རྡོག་རྡོག་དེ་ཞོག །"ཅེས

རྟགས་གསལ་བཏང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དགོད་བྲོ་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། གཞུང་ཕྱོགས་ནས་ནྲྀ་སྲིང་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་རྒྱལ་བའི་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་དེ་ཉིད་འདོན་མི་ཆོག་པར་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པ་དེ་ཉིད་འདོན་དགོས་པའི་བཀའ་མངགས་ཡོད་ཀྱང་སེར་བྱེས་ཀྱིས་བསྟུད་མར་ནྲྀ་སྲིང་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པ་དེ་ཉིད་འདོན་གྱིན་ཡོད་སྟབས། ཆོས་གཞུག་མཛད་སྒོའི་སྐབས་སུ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པ་དེ་ཉིད་མི་འདོན་ཀ་མེད་དུ་གྱུར་ཏེ་སྒྲོག་འདོན་ཞུས་ཀྱང་ཆད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་བྱུང་། རྒྱལ་ཟུར་ནྲྀ་སྲིང་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་རྒྱལ་བའི་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་དེར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡོད་ངེས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་ 1982 ལོར་རྒྱ་གར་བཞུགས་སྒར་ཧ་སར་བརྟན་བཞུགས་འབུལ་སྐབས་གསོལ་འདེབས་དེ་ཉིད་གྲངས་གསོག་གནང་སྐྱེ་ཕྱུལ་བའི་ཚུལ་ཞིག་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ། དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས་༄གོང་ས་མཆོག་གིས།

དེ་ནས་ཁོ་བོའི་ལོ་སྐེག་སྤྱ་བསུར་བསླེབས་པར་ཆེས་ཉེར་ལྔ་ཉིན་གླིང་བླ་བྲང་ནས་རྒྱ་སྒྱུར་ཏེ། རྣམ་གྲྭ། རིགས་སློབ། ཚེ་གླིང་སོགས་རྣ་སར་བཞུགས་པའི་རིས་མེད་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་རྣམས་ལ་བསྙེན་བཀུར་གཟབ་རྒྱས་ཐོག་གནས་བརྟན་ཕྱག་མཆོད། སྒྲོལ་ཆོག ། ཚེ་ཆོག ། སྤྱང་མ་དམར་ནག་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་བསྟན་སྲུང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོར་བསྐང་ཚོགས་འཕྲིན་བཅོལ། ཁོ་བོ་རིང་འཚོའི་གསོལ་འདེབས་རྒྱས་པ་རྒྱལ་ཟུར་ནྲྀ་སྲིང་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པ་གྲངས་གསོག་དང་།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

གང་ལྟར། ཆོས་གཞུག་མཛད་ཆེན་སྐབས་སུ་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ལམ་བརྒྱལ་བརྟག་གི་གནང་ཕྱོགས་ཀུན་གཞན་གྱི་དང་བ་འདྲེན་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི་སྨོས་མ་དགོས་པ་ཞིག་སྟེ། ༄གོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས། ཡོངས་

འཛིན་གླིང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་ལས། "དེ་ལོའི་ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ནང་ངོས་འབྲས་སེ་གཉིས་ཀྱི་གྲྭ་ཚང་ཁག་ཏུ་ཆོས་ཞུགས་དང་འབྲེལ་རྟགས་གསལ་བགྲོ་གླེང་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཆོས་འབྲེལ་བྱ་རྒྱུ་སོགས་གང་ཅིར་ན་ཚོད་ལ་དཔགས་པའི་གང་ལེགས་བྱུང་བར་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལེགས་གསོའི་དབུགས་དབྱུང་བཀའ་དྲིན་བསྩལ།" ཅེས་དང་། <<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་།>> ལས།

སྐབས་དེར། འབྲས་སྤུངས་ལ་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྲངས་བདུན་སྟོང་ལྷག་ཡོད་ཅིང་དེ་ནི་འཛམ་གླིང་གི་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་ལ། སེ་རར་ཡང་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྲངས་ལྔ་སྟོང་ཙམ་ཡོད་པས་དེ་ཙམ་ཆུང་རྒྱུ་མེད། ''' འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་གྲྭ་ཚང་གསུམ་དང་སེ་རའི་གྲྭ་ཚང་གཉིས་བཅས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་རིགས་ལམ་གྱི་བགྲོ་གླེང་བྱས། ཉེ་དུས་ཀྱི་རྟོག་ཞིང་གི་རྐྱེན་པས་བདེ་འཇགས་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཐད་དུ་དོགས་ཟོན་འཕར་མ་བྱས། དེའི་དབང་གིས་ཁོ་བོ་ལྷོད་བག་མེད་པར་གྱུར་པར་མ་ཟད། གདན་ས་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཏུ་མི་ཚེ་འདིའི་ནང་འགྲོ་སྐྱོད་བྱེད་པ་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་པས་སེམས་འཚབ་ཀྱང་ཆེན་པོ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་། རྒྱུ་མཚན་གང་ཞིག་གི་དབང་གིས་གདན་ས་གཉིས་ཀ་ཡང་ཧ་ཅང་རྒྱུས་ཡོད་གོམས་ལོབས་སུ་གྱུར་པའི་སྣང་བ་བྱུང་། ཚེ་རབས་སྔ་མ་དག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངེས་པ་འདང་རྙེད། གང་ལྟར། དགེ་འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་མདུན་དུ་རིགས་ལམ་གྱི་བགྲོ་གླེང་བྱེད་སྐབས་སེམས་འཚབ་བྱུང་ཡང་ཐམས་ཅད་བདེ་ གླག་དང་གྲུབ།

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ན་ཏ་ཅང་ཕྲ་མོའི་དུས་ཉིད་ནས་རིག་པའི་གནས་གང་ལ་ཞུགས་ཀྱང་དེ་མ་ཉིད་ནས་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་འཇུག་པ་ཆགས་ཐོགས་མི་མངའ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་སྐབས་དེའི་མཚན་ཉིད་བགྲོ་གླེང་གི་ཐད་དུའང་གྲུབ་འབྲས་བླ་ན་མེད་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པར་སུ་ཞིག་ཡིད་གཉིས་སུ་འགྱུར། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ཐུན་མིན་གྱི་གཟིགས་སྣང་སོགས་

ཐལ་བའི་བློས་དཔོག་མི་ནུས་པ་དུ་མའང་བྱུང་སྣང་ཡང་ཟུར་ཙམ་ལས་གསལ་བར་མ་གསུངས་པས་ཞིབ་བརྗོད་དཀའ། གདན་སའི་ཆོས་གཞུག་སྐབས་སྐུ་ཕྱིའི་སྲུང་བ་དམ་པོ་གནང་དགོས་པ་ནི་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་དང་གཞུང་འཛིན་དཔོན་རིགས་གཞན་ལ་དགའ་མིན་གྱི་ཉེན་ཁ་འབྱུང་རིགས་སུ་དོགས་པ་ཙམ་ལས་གཞན་ཅང་མིན། དེ་ཡང་ཇ་སྟག་གི་དོན་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་རྙོག་ཟིང་གི་ཚ་རླབས་ད་དུང་ཡལ་མེད་པས་སེ་རའི་ཕྱོགས་ལ་དོགས་ཟོན་ཆེར་གནང་བ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟར་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་ཕ་བོང་ཁ་དང་དེ་མིན་གྱི་དགོན་གནས་དང་རི་ཁྲོད་སོགས་སུ་རྟེན་མཇལ་གནས་གཟིགས་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཕྱིར་གྲྭ་འཛིན་གཉིས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་པོར་ཉེ་ཞོའི་མཚན་མ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཆིབས་ཞལ་མངོན་པར་བསྒྱུར་ཏེ་གདན་ས་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་གཞུག་མཛད་ཆེན་དེ་ཉིད་ལེགས་པར་བསྒྲུངས་སོ། །

དག་སྣང་གསང་བ་རྒྱ་ཅན་སོགས་གསན་བཞེས།

རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལུགས་སུ་དགུང་གྲངས་བཅུ་བཞིར་ཕེབས་པ་ས་བྲི་སྦྲི་ལོ་ 1948 ལོར་ནོར་གླིང་གྲྭ་འཛིན་པོ་བྲང་དུ། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་མངའ་དབང་བརྙེས་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་ཀུན་གཟིགས་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་དག་སྣང་གསང་བ་རྒྱ་ཅན་གྱི་ཆོས་སྐོར་ཆ་ཚང་བ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ཟུང་དང་ལྷན་ཅིག་གསན་བཞེས་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ནས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་

རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་ཆེན་པོར་མངའ་དབང་བསྒྱུར་བར་བསྐུལ་ཅིང་རྒྱལ་དབང་གོང་མའི་ཟབ་ཆོས་དེ་ཉིད་བདག་པོ་རང་ལ་ཇི་བཞིན་འཕྲོད་ངེས་སུ་མཛད། དུས་དེ་ཉིད་དུ་བཀའ་དབང་རེ་རེ་གསན་རིམ་བཞིན་ཐུགས་སྨོང་ཁྱར་པར་ཅན་དང་མཚན་དུ་སྐབས་འབྲེལ་མནལ་ལམ་ཁྱད་པར་བ་དག་བྱུང་ཞེས་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ནས་གསུངས། དེ་ལ་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་།>> ལས།

ཡང་། སྐབས་འདི་ཙམ་ཞིག་(གདན་སའི་ཆོས་གཞུག་)ཏུ། སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་ཀུན་གཟིགས་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་ཁྱད་པར་ཅན་དག་སྣང་གསང་བ་རྒྱ་ཅན་གྱི་ཆོས་སྐོར་ཡོངས་རྫོགས་ཞུས། དེ་ནི་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་མཛད་པ་ཞིག་རེད། དེ་དུས་བདུན་ཕྲག་དུ་མའི་རིང་སྐྱོང་ཚོར་ཁྱད་པར་ཅན་ལན་དུ་མར་བྱུང་ལ། ལྷག་པར་དུ་རྨི་ལམ་དུ་དེ་ལྔ་བུའི་སྣང་བ་ལན་འགར་བྱུང་ཡང་། སྐབས་དེར་དེ་དག་གལ་འགངས་ཅན་དུ་མ་མཐོང་ཡང་། ད་ནི་དེ་དག་ལ་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་མཐོང་།

ཞེས་དང་། ཉིན་མོར་བཀའ་དབང་གང་དང་གང་གསན་པ་དེ་དང་དེར་འབྲེལ་བའི་མཚན་ལམ་རེ་རྟག་ཏུ་གཏོང་གིན་ཡོད་ཅེས་དང་། དེ་དུས་མཚན་ལམ་དེ་དག་ལ་ཐུགས་སྣང་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་། ཕྱིས་སུ་དགོངས་པ་བཞེས་སྐབས་གསང་བ་རྒྱ་ཅན་གྱི་ཆོས་སྐོར་དང་འབྲེལ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡོད་པར་གསལ་ཞེས་གསུངས་ལ།[72] ཡང་། "ཆུང་ཆུང་སྐབས་ལ། རྡོ་རྗེ་འཆང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ནས་གསང་བ་རྒྱ་ཅན་གྱི་ཆོས་སྐོར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཐོབ། དེ་དག་ཞུ་བའི་སྐབས་སུ། ཧ་ལམ་ཉུབ་རེ་བཞིན་དུ་དབང་གང་དང་གང་ཞུས་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རྨི་ལམ་དང་

72 ༧གོང་ས་ཆེན་པོས་མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོར་གསུངས།

མཚན་མ་ཡོང་སྲིད། དེ་དུས་རྨི་ལམ་དེ་འདྲ་ཞིག་རྨིས་སོང་སྙམ་པ་མ་གཏོགས་དོ་སྣང་གང་ཡང་མེད། རྗེས་སུ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་པ་དང་གཉིས་དང་ལྷན་དུ་དེའི་སྐོར་ལ་བཀའ་མོལ་ཞུ་བའི་སྐབས་སུ། དེ་དམིགས་བསལ་ཞིག་རེད་འདུག་ག་ཞེས་བཀའ་མོལ་གནང་སྲིད།"[73] ཞེས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ། ཡང་། < <མདོ་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་> >ལས།

མཐའ་དོན་[རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་ནས་]བདུད་འཇོམས་རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་འདྲི་ཞུས་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྙེན་པ་བཏང་བ་རེད། ཐལ་ཆེར་ཟླ་བ་གཉིས་ཙམ་འགོར་མེད་དམ། དེ་དུས་བསྙེན་པ་གཏོང་བའི་སྐབས་གཉིད་ལམ་འདྲ་མ་འདྲ་གང་འཚམས་བྱུང་། ཁྱད་མཚར་པོ་དེ་འདྲའང་བྱུང་། དེར་བརྟེན། གཞི་ནས་དེ་སྔ་[བོད་དུ་]གསང་བ་རྒྱ་ཅན་གྱི་ཆོས་སྐོར་དང་པོ་ཞུ་བའི་དུས་གཉིད་ལམ་བཏང་བ་དེ་ཚོ་ཐལ་ཆེར་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡོད་ས་རེད། རྟགས་མཚན་ཞིག་ཡོད་ས་རེད་བསམ་པ་བྱུང་། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་ངེས་ཤེས་རྙེད་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་བསམ་བློ་འཁོར་སྟངས་དེ་འདྲ་རེད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

ད་ལྟའི་ཆར་ཡང་༄གོང་ས་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་དབང་དང་རྗེས་གནང་མང་པོ་ཞིག་དག་སྣང་གསང་བ་རྒྱ་ཅན་གྱི་ཆོས་སྐོར་ནས་ཁོལ་དུ་ཕྱུང་སྟེ་སྩོལ་བ་སོགས་ཆོས་སྐོར་དེ་ཉིད་དམིགས་བསལ་གཙིགས་ཆེན་དུ་བཞེས་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་སྐོར་ཆེ་རིགས་གསན་བཞེས་སྐབས། སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་དགུང་ན་མཐོ་བ་དང་ཆོས་རྒྱུན་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོ་ཉིད་ལ་ངེས་འཕྲོད་འབུལ་བཞེད་ཀྱིས་སྐུ་ངལ་ཚད་མེད་བསྐྱོན་པར་བརྟེན། སྐུ་རླུང་ལྡང་བ་དང་མཚན་མོར་གཟིམ་མ་

73 སྤྱི་ལོ་ 2015 ཟླ་བ་ 6 ཚེས་ 21 བོད་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༥ ཉིན་རྡ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གྲྭ་སྟོན་བརྟན་བཞུགས་སྐབས་བཀའ་སྩལ།

བདེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་ཡང་བཞེས། དེའི་རྗེས་ཙམ་ཞིག་ལ། ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་བཀྱོན་ཡང་ཐྲན་ཙམ་གནང་ཞེས་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་བཀའ་སྩལ། དེ་ཡང་། སྐྱབས་རྗེ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་རྐྱེན་གང་ཞིག་གི་དབང་གིས་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར། "རྟོགས་པ་ལྷ་དང་མཉམ་ཡང་། སྤྱོད་པ་མི་དང་བསྟུན་དགོས།" ཞེས་བཀའ་བཀྱོན་ཕུལ་བར། ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་ཐུགས་མ་དགྱེས་པའི་ཚུལ་མཛད་པར་མངོན་ཏེ། དེ་ཡང་༧གོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས།

བཀའ་བཀྱོན་དེ་གནང་དུས་ང་འཚིག་པ་ཟ་བྱུང་། རྣམ་ཀུན་བཀའ་ཆོས་ཞུ་དུས་སྐྱུར་སྐྱུར་བྱས་ནས་སྡོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་དུས་སེམས་ནང་སྤྱོད་པ་མི་དང་བསྟུན་ནས་ངོས་ཀྱིས་བཀའ་ཆོས་ཞུས། སྒྲིག་ཁུར་ནས་བསྡད་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་དེ་མིན་སུ་ལ་ཞེད་དགོས་ཀྱི་རེད་བསམ་པ་དྲན་ནས་སྐྱུར་སྐྱུར་བྱས་ཧེ་མ་བསྡད་པར་ཀེར་ཀེར་བྱས་པ་ཡིན། གསར་བརྗེའི་གྲེན་ལོག་ཐྲན་བུ་ཞུས་འདུག ། གནས་ཚུལ་དེ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས་མཁྱེན་འདུག ། ངོས་ཀྱི་གདོང་གི་རྣམ་འགྱུར་ཡང་འགྱུར་སོང་གསུང་གི་འདུག །

ཅེས་མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོར་གསུངས་ཤིང་། སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་བླ་མ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། མཚན་ལམ་དུ་ཐེངས་འགར་མཇལ་སྐབས་མཉེས་པོ་གནང་གིན་འདུག་ཅེས་ཀྱང་གསུངས།

ཧྭ་སྟག་གི་དོན་རྐྱེན་བྱུང་བའི་རྗེས་ལ། མཚན་ཞབས་དང་སྐུ་འཁོར་ཚོའི་ནང་ཁུལ་དུ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་མཛོད་ཆེན་མོ་སོགས་ཀྱིས་མགོ་འདྲེན་ནས་ཕྱོགས་རིས་མཛད་ཀྱིན་འདུག་ཅེས་པའི་བཀའ་མོལ་ཞིག་ཡོད་པ་གསན་པ་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་པས། ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་མཆོད་དཔོན་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་ལགས་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་ཆེད་གཏོང་མཛད་དེ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེར།

"གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་འདུག ། གཟབ་གཟབ་གནང་དགོས་ཀྱི་འདུག"ཅེས་སྙན་སེང་ཞུ་གནང་མཛད། འདིའི་ཐད་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་<<མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་>>ལས། "སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱག་ལས་གནང་སྟངས་སྐོར་ངས་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་པའི་བཟོ་འདྲ་པོ།" ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

དེ་དུས་སྐྱབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དངོས་གྲུབ་ཚོགས་གཉིས་གཉིས་ཞལ་ཤོབ་ཚ་པོ་དང་། ཐུགས་དྲན་སྐྱེན་པོ་ཡིན་ཅང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་ཕྱོགས་ཡག་པོ་ཡོང་གི་མི་འདུག་ཅེས་ཞབས་ཅོར་གང་འཚམས་སྒྲོག་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་སྐབས་ང་ཚོས་དམར་ཆེན་སྒྲུར་གསུམ་ཟེར་བ་ཕྱག་མཛོད་ཆེན་མོའི་མགོ་དམར་པོ་ཡིན་པ་དེ་དང་། ཆེན་ཞེས་པ་རྒྱ་འབུམ་སྣང་དྲུང་ཡིག་ཆེན་མོ་སྣ་ཁུག་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེར་ཟེར་ཞིང་། སྒྲུར་ཞེས་པ་སྣེ་མགྲོན་ཐུབ་བསྟན་ལེགས་སྨོན་སྒྲུར་སྒྲུར་ཞིག་ཡིན་པ་དེར་ཟེར་གྱི་ཡོད། ད་དམར་ཆེན་སྒྲུར་གསུམ་གྱིས་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད། དེ་ཚོར་ཚོ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཅེས་ང་དང་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ། དངོས་གྲུབ་ཚོགས་གཉིས། རྗེས་སུ་གསེར་ཀོང་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ང་ཚོ་འཛོམས་དུས་དེ་འདྲའི་ཞབས་ཅོར་ཞེ་དྲག་སྒྲོག་གི་རེད། རྒྱ་མཚོ་གླིང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་དང་འཕྲིག་པོ་ཡིན་ཅང་ང་ཚོས་དོགས་ཟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲའི་དགོངས་ཚུལ་ཡོང་སྲིད་ཀྱི་རེད་པ། དེ་མིན་སྐབས་དེའི་ཁ་ཐུག་གི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེས་བོད་པའི་ཁ་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པའི་རྟོགས་པ་ལྷ་དང་མཉམ་ཡང་ཟེར་བ་སྤྱིར་བཏང་ཐོག་གསུངས་པ་ཡིན་སྲིད་ཀྱི་རེད།

ཅེས་དཀྱིལ་ཆེའི་གྱུ་ཡངས་ཀྱི་གསུང་བབ་ཅིག་ཀྱང་ཕེབས། རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བཞུགས་སྐབས་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ན་ཕྲ་བ་དང་། དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་འབུལ་བཞེས་དང་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་སོགས་མཛད་བྲེལ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་ལས། རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། མདོ་ལུགས་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མར་གྲགས་པའི་

ལྷུགས་ལུང་། ཚེ་དབང་སོགས་ལས་བཀའ་ཆོས་གཞན་དེ་ཙམ་གསན་མེད་ཚོད་དུ་སྣང་། སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་སྔ་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་ལྷུགས་ལུང་། ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ། ༧གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་དག་སྣང་གསང་བ་རྒྱ་ཅན་གྱི་ཆོས་སྐོར་ཡོངས་རྫོགས། རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩ། གསེར་ཆོས་བཅུ་གསུམ། སྟག་ཕུའི་དག་སྣང་བཅུ་གསུམ། དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་ཡི་དམ་སྒྲུབ་སྐོར་སོགས་གསན་བཞེས་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དེ་ལྟར་སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་དགུང་ན་མཐོ་ཕེབས་ཀྱིས་སྐུ་ངལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ན་ཡང་། མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་རིང་མིན་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཆེན་པོར་བཞེང་ངེས་ལ་བརྟེན། ཆོས་སྐོར་ཆེ་བའི་རིགས་དུ་མ་ཞིག་སྐུ་ངལ་ལ་མ་འཛེམས་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོ་ཉིད་ལ་འཕྲོད་ངེས་སུ་མཛད་མཐར། སྐྱབས་རྗེ་གླིང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་དྲུང་ནས་ཆོས་བཀའ་གཞན་དང་གཞན་ཡང་གསན་དགོས་ཀྱི་བཀའ་མོལ་གནང་། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས།

དེ་དུས་ཡོངས་འཛིན་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ན་མཐོ་ཙམ་ཕེབས་བྱུབ་པས་བཀའ་དབང་གསུང་ཆོས་རྒྱུན་རིང་གནང་བའི་སྐབས་སྐུ་མཉེལ་པོ་གནང་གིན་འདུག ། སྐབས་ཤིག་ལ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེས་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་ནི་བསམ་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་བླ་མ་ཡིན། གསང་བ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་ཆེན་རིགས་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ནས་གསན་ན་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་བཀའ་གནང་བྱུང་བ་དང་། ལོ་ལྟར་དགུན་ཐོག་རྩེར་སྡོད་སྐབས་འཆར་ཅན་ལྷག་ལྷ་གང་རིགས་ཀྱི་ལས་རྟུང་བསྙེན་མཚམས་རེ་བྱེད་སྲུས་ལ། འགོ་སྡོད་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་མཚམས་རོགས་སུ་ལྷན་བཞུགས་གནང་གི་ཡོད་ཀྱང་། རྗེས་སུ་ལོ་ལྟར་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཚམས་རོགས་སུ་ལྷན་བཞུགས་འཆར་ཅན་གནང་།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཐའ་མཚམས་མདོ་ཁམས་སྨད་ནས་གདན་ཞུས་ཀྱིས་སྐུ་ཡོན་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ཕུལ་བ་དང་། བོད་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོར་བཞེངས་ཏེ་ད་ཆ་འཛམ་གླིང་ཆེ་རྒུ་ཀུན་གྱི་གཙུག་ན་གཟི་བྱིན་གྱི་ཉི་མ་ལྟམ་མེར་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལ་བསམས་ན། ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་དྲིན་ནི་ནམ་དུ་ཡང་གཞལ་བའི་སྐབས་མ་མཆིས་པ་ཞིག་གོ་སྙམ་མོ། །

མཁྱེན་རྒྱ་དང་ཉམས་རྟོགས་འཕེལ་ཚུལ་སོགས།

ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་དགུང་ན་ཕྲ་མོའི་སྐབས་ནས་རིམ་གྱིས་བོད་ཡིག་འབྲི་ཀློག་དང་དག་ཡིག་སོགས་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཐུགས་གཉེར་མཛད་ཡོད། སུམ་ཅུ་པ་དང་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་སྦྱར་ཏེ་ཆ་ཚང་བར་ཞིབ་ཏུ་གསན་པའི་དུས་ནི། ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་དུ་གསལ་བ་ལྟར་བོད་ལུགས་སུ་དགུང་གྲངས་བཅོ་ལྔར་ཕེབས་པ་སྤྱི་ལོ་ 1949 ལོའི་ལོ་དཀྱིལ་ཙམ་ནས་ཡིན་ལ། <<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས།>> ལས། "དེ་རྗེས་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་གཞོན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དག་ཡིག་དང་། སུམ་རྟགས་སློབ་འཁྲིད་གནང་སྟེ། བོད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་དེ་རྣམས་ཚང་མར་ལོ་ལྔ་ཙམ་འགོར། དེའི་རིང་ལའང་རྒྱུན་དུ་སྔ་དགོང་དབེ་ཆ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་དེ། སློབ་སྦྱོང་དངོས་གཞི་ནི་ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་བྱེད་པ་ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་གི་སྔོན་འགྲོའི་ཆ་ཤས་ལྟ་བུར་གྱུར།" ཅེས་རིག་གནས་གསན་བསམ་གྱི་ཐད་

སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཀའ་སྩལ་བ་ལྟར་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ལའང་སྐུ་ན་བྲ་མོའི་དུས་ནས་གསན་བཞེས་རྒྱ་ཆེར་མཛད། བོད་ལུགས་སུ་དཀྱུང་གྲངས་བཅོ་ལྔ་ཡས་མས་སུ་ཕེབས་ཙམ་ཞིག་ལ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེར་ཆེད་གཉེར་གྱིས་གསོལ་འདེབས་འབུལ་གནང་མཛད་དེ་ནོར་གླིང་དབུ་རྩེ་བྱང་ཆུབ་དགའ་འཁྱིལ་དུ་ལམ་རིམ་སྨྱུར་ལམ་དམར་ཁྲིད་དང་ལམ་རིམ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གཉིས་སྦྲགས་པའི་སྒོང་ནས་ལམ་རིམ་གྱི་ཉམས་ཁྲིད་ལེགས་པར་གསན་ཏེ་ཐུགས་ཉམས་སུ་བསྐྱར། སྐབས་དེར་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་མཁྱེན་རྟོགས་སློས་མེད་ཐོག་ནང་དོན་རིག་པའི་མཁྱེན་རྒྱ་ཡང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བཞིན་པའི་ཁར། མདོ་སྔགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཉམས་རྟོགས་ཅི་རིགས་པ་མཚམས་མེད་དུ་འཕེལ། དེའི་ཚུལ་ གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་སུ་གསུང་དོན།

ཉམས་མྱོང་རྣམས་གོམས་འདྲིས་སུ་བྱུང་སྟེ་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཙམ་བསླེབས་སྐབས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མོས་གུས་ཀྱི་སྣང་བ་འཆར་བར་མ་ཟད། རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ནས་བོད་ལ་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཕངས་མེད་དུ་བསླབས་པ་དང་། དེ་རྣམས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་ལ་བསྒྱུར་ཏེ་ཉར་ཚགས་ཐུབ་པ། གཞན་ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་དེ་རྣམས་གཞལ་མི་ནུས་པའི་བྱ་ལོན་ཞིག་སྒྲོད་རྒྱུར་བསྟོད་པ་ལྟ་བུར་གསལ་དཀའ་བ་རེད་བསམ་པ་བྱུང་། དེ་ནས་བཟུང་རང་དོན་གྱི་བསམ་པ་མིན་པར་གཞན་དོན་གྱི་བསམ་བློ་ཆེས་མང་པོ་བཏང་སྟེ་བྱམས་སྙིང་རྗེ་སྨོན་ཚུལ་རྣམས་ཐུན་བུ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་། ཆོས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་དེ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་སྐབས། གཞན་གྱི་རིག་གནས་དང་། ཆོས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་། བློ་འཛིན་བྱ་རྒྱུ། གཞན་ཡང་ཉམས་ལེན་བྱ་རྒྱུའི་རིགས་ཇེ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་ཐུབ་པའི་སྤོབས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་བྱུང་།

ཞེས་ཐུགས་ཀྱི་ཁེངས་པ་སྐྱུང་བའི་གསུང་ཚིག་དུ་མ་དང་བཅས་བཀའ་སྩལ། <<གོང་ས་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ།>> ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ལས་༄གོང་ས་མཆོག་རང་ཉིད་ནས།

ངོས་རང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཙམ་དུ་སོན་པ་ན། བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་ཟབ་མོ་དེ་ཉིད་བོད་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་འཛིན་པ་ལ་མཛད་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་དྲིན་དྲན་ཏེ་དད་གུས་འཕེལ་ལ། དེར་མ་ཟད། བདག་ལས་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སྣང་བ་རྒྱས་མགོ་ཚུགས་ཤིང་། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའང་ཚིག་གི་སྒྲོ་ཚུལ་ཙམ་ཞིག་མིན་པའི་ཚོར་སྣང་རྒྱས་མགོ་ཚུགས། དེ་ལྟ་བུའི་ཐབས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སྣང་བ་དེ་དག་ཇི་ཙམ་གྱིས་འཕེལ་བའི་ཚེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཕེལ་ཏེ་ནམ་ཞིག་དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་གཅིག་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་ན། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་རྟོགས་ཟིན་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པའི་དྲན་རིག་གི་ནུས་པ་གཉིས་ཀྱང་འཕེལ་ལ། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཞུམ་པ་མེད་པའི་གདེང་སྤོབས་ཀྱང་སྐྱེད་པར་མ་ཟད། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་དེ་ཡང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་ཚོར་སྣང་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས།

ལོ་དེའི་དགུན་ཐོག །རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དགོས་པ་གང་ཞིག་ཆེད་གཟིགས་ཀྱིས་མཚན་ཞབས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེར་ཆོས་རྒྱལ་ཡང་གསང་དུག་རི་ནག་པོའི་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་རྟེན་རྫས་ཆ་ཚང་བ་གསར་བཞེངས་དགོས་པའི་བཀའ་ཕེབས་པ་ལྟར། ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས།

སྐུའི་རྟེན་དུ་རྒྱལ་མཆོག་གོང་མའི་སྐུར་རས་ལ་བྲུག་རྫས་རྣམས་གཞུང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་བྲུགས་ཤིང་། གཟའ་སྐར་བྱེད་སྦྱོར་དྲག་ཅིང་རྩུབ་པའི་ཉིན་བཟོ་བོ་ལྷ་བྲིས་དབུ་དྲུང་

དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་པོ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་ཐོབ་ཅིང་། རྒྱུན་དུ་བདག་བསྐྱེད་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་ཅན་ལྷར་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་རས་གཞིར་སྐྲ་བྲིས་ཟིན་མཚམས་སྐྲེ་མཆེད་ཀྱི་གནས་ཡིག་དང་། ཐུགས་ཀར་སྔགས་འཁོར་བཀོད་པའི་སྟེང་སླར་ཡང་ཚོན་གྱིས་བསྐྱན་ཏེ་ཚད་ལྡན་དུ་བཞེངས་པ། གསུང་རྟེན་གྲི་ལྕུགས་ཀྱི་བྱང་བུར་སྲོག་སྔགས་བྲིས་པ་དང་། གཤིན་རྗེ་པོ་མོའི་འཁོར་ལོ་སྔགས་ཅན། ཐུགས་རྟེན་སེང་ལྡེང་ལས་གྲུབ་པའི་ཐོད་དབྱུག་རྩ་བ་ཕུར་བུའི་དཔལ་ཅན། ཡུམ་གྱི་རྟེན་གྲི་ལྕུགས་ཀྱི་རྩེ་གསུམ་དར་ནག་སྔགས་ཅན་གྱིས་བརྒྱན་པ། འཁོར་སྲིན་པོའི་རྟེན་གྲི་ལྕུགས་ཀྱི་རལ་གྲི་སོ་གཉིས་མ་དུག་ཁྲག་གིས་དར་བླུད་པ་སྡིག་པའི་ཡུ་བ་ཅན་དང་། ཁྲབ་འཇུག་གི་རྟེན་གླང་དམར་པོ་འོག་ཅན་(པོ་འབྲས་མ་བརྟོན་པ་)གྱི་རྭ་ལས་བཟོས་པའི་གཞུ་གྲི་རྒྱུས་ཀྱིས་གཞུ་རྒྱུད་ཅན་ལ་ཟངས་ཀྱི་མདའ་བཀང་བ། ཕྱི་རྟེན་མ་ཧེ་དང་གཡག་རོག་ཞོལ་ཅན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་མགྲིན་པར་ཕ་ཤིང་གི་བྱང་བུ་སྔགས་ཅན་བཏགས་པ། ནང་རྟེན་དར་ནག་ལ་གྲི་ཁྲག་དང་། སིནྡྷུ་ར། པདྨ་རཱཀྟ། ཧྲིཿཕཾ། ཐཱ་ཙེ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྲ་དང་། སྔགས་བྲིས་པ། གསང་རྟེན་རབས་ཆད་པོ་མོའི་ཐོད་པའི་ལྤག་པར་གཤིན་རྗེ་པོ་མོའི་ཞལ་རང་བྱུང་འབྱུར་དོད་དུ་གྲུབ་པ་ཚོན་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་ཁ་སྦྱོར་གྱི་ནང་རོ་རས་ལ་བྲིས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་དང་། དྲག་པོའི་ཐུན་རྫས་དང་གཟུངས་སྔགས་ཀྱིས་བཀང་བ་སོགས་བེའུ་བུམ་བཀའ་རྒྱ་མ་ནང་གསལ་ལྟར་འདུ་བྱས་པ་བཅས་རྟེན་རྣམས་ལེགས་པར་གྲུབ་མཚམས་ལྷར་བསྐྱེད་བརྟན་བཞུགས་སོགས་སྒྲུབ་པ་ཚད་ལྡན་དུ་བགྱིས་ཏེ་སྐུ་རྟེན་ཐང་ག་མ་གཏོགས་དེ་མིན་རྟེན་རྫས་རྣམས་བཞུགས་སྙོད་རྟེན་སྒམ་དུ་བསྟུ་ཚགས་ཀྱིས་པོ་ཏ་ལར་རྒྱལ་མཆོག་ན་རིམ་གྱི་གཟིམ་ཆུང་མཚན་གཟིམ་ཁང་དུ་བཞུགས་གསོལ་ཞུས།

ཞེས་རང་རྣམ་དུ་གསལ་བ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་བཞེད་ཇི་བཞིན་ཞུས། དེ་ལྟར་འཇམ་མགོན་བླ་མའི་བཀའ་སྲུང་གཙན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་ཡང་གསང་གི་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་རྟེན་རྫས་རྣམས་འདུ་བར་གནང་བའི་ཚེ་ལྟས་སྣ་ཚོགས་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལ།

དེ་སྐབས་ཐོག་མར་རྟེན་རྫས་འདུ་བགྱིད་པའི་སྐབས་ཐུན་གྱི་སྔོད་ཤག་ཏུ་མཚན་མོ་སྣང་མེད་ཀྱི་རིག་སྒྲ་དང་། ཚིགས་སྒྲ་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཞལ་ཐང་༄གོང་ས་ཆེན་པོར་གཟིགས་འབེབས་སྤྲུན་ཞུར་འབུལ་ཉིན་དེར་སྐུ་བཅར་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་མཁྱེན་རབ་བསྟན་འཛིན་ལ་གློ་བུར་དུ་སྙིང་གྲིབ་ཐོག་པ། ཁོ་བོ་ལྷ་སའི་ཤག་ཏུ་བསྐྱོད་སྐབས་ཤིག་བཞོན་རྟས་བསྐྱུར་བ་སོགས་འཚུབས་ལྗོངས་སྣ་ཚོགས་བྱུང་བ་ཆོས་རྒྱལ་ཡང་གསང་འདི་ཉིད་འཛམ་མགོན་བླ་མའི་བཀའ་སྲུང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསང་བ་དང་གཉན་པར་བརྟེན་འདི་སྐབས་དམ་ཅན་འདུ་བའི་མཚན་མར་མངོན།

ཞེས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས། དེའི་མཇུག་ཏུ་སླར་ཡང་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྔ་ནས་ལྷ་མོ་དམག་ཟོར་མའི་རྟེན་རྫས་རྣམས་གསར་བཞེངས་ཞུ་དགོས་ཀྱི་བཀའ་ཕེབས་ལྟར་མཚན་ཞབས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དེ་བཞིན་ཞུ་གནང་མཛད་པ་དང་། དེའི་རྗེས་ཙམ་ཞིག་ལ་སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་དྲུང་ནས་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཚན་ཞབས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ཟུང་གིས་སྐྱིད་ཤོད་པའི་ཡིག་ཚའི་སྙེང་ནས་གདུགས་དཀར་ལྷ་བཅུ་བདུན་མའི་དབང་ཆེན་ལྷན་ཅིག་གསན། དེ་ལ་ལྷ་མོ་དམག་ཟོར་མའི་རྟེན་རྫས་གསར་བཞེངས་སྐོར་ཞིབ་རྒྱས་མཁྱེན་པར་དགོངས་ན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་ལ་གཟིགས་འཚལ།

གོང་དུ་བྲིས་པ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐུགས་སྨོན་ཉམས་བཞེས་ཆག་མེད་ཐོག་ཆོས་སྲུང་གཉན་པོ་དག་གི་རྟེན་བཞེངས་ལྷུགས་བཀོད་སྤུ་ཕྱིར་མཛད་པ་སོགས་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་ནི་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་ཉག་གཅིག་ཡིན་པ་ནི་སྨོས་མི་དགོས་ཀྱང་། སྐབས་འབྲེལ་ཐད་ཀའི་རྐྱེན་ནི། མི་

འགྲུང་བར་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཞིང་དུ་ཕྱི་ནང་གི་བར་དུ་གཙོད་པ་ཛེ་སྙེད་ཅིག་ཡོང་རྒྱུར་གཟིགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་ལ། དེ་ལྟར་གེགས་བཟློག་གནང་བ་ལས་རེ་ཞིག་བདུད་སྡེའི་བར་ཆད་དངོས་སུ་མ་བྱུང་ཡང་རྟགས་མཚན་ངན་པ་དུ་མ་ཞིག་བྱུང་འདུག་སྟེ། དེ་ཡང་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་ལས།

དེ་ལོ་(1950)དབྱར་སྟོད་དུ་ལྷ་སའི་ལྷོ་ཕྱོགས་བུམ་པ་རིའི་ཐད་ནས་ཞོགས་པ་ཐོ་རེངས་ཐན་སྐར་དུ་བ་མཇུག་རིང་ལྟ་གཅིག་ཙམ་ཤར་བ་དང་། སེ་རར་ལམ་རིམ་འཆད་སྐབས་དེར་ཉིན་གཅིག་མཚན་མོ་སྲོད་ཡོལ་ཙམ་ལ་སེ་རའི་ལྷོ་ཕྱོགས་བྲ་བཞི་དམག་སྒར་གྱི་ཐད་ཙམ་གྱི་ནམ་མཁའ་ནས་གློ་བུར་དུ་མེ་མདའ་མང་པོ་བརྒྱབ་པས་འདྲའི་སྒྲ་སྐད་གྲགས་ཤིང་། དེའི་མཇུག་ཐོགས་ཙམ་ནས་ས་གཡོས་ཏ་ཙང་ཆེ་བ་ཡུན་རིང་བརྒྱབ་པས་ཏེ་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཁང་གི་དབུ་རྩེའི་གསེར་ཟངས་ཀྱི་གཉྫི་ར་དང་། རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲིལ་བུ་རྣམས་ཀྱང་སིལ་སིལ་དུ་རང་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་པས་ཁོ་བོ་གྲྭ་ཁང་གི་ཡང་སྟེང་གཟིམ་ཆུང་དུ་བསྡད་ལུས་སྐབས་ཐོག་མར་འཛིགས་སྐྲག་ཆེ་ཙམ་བྱུང་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བསམས་ཆེ། ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་ཅིང་བྱས་པ་ཆུད་མི་ཟ་བའི་ཚུལ་ལ་བློ་གདེང་བཅས། གནམ་མདའི་སྒྲ་སྐད་དེ་དང་ས་གཡོས་དེ་བོད་ས་ཁུལ་ཡས་མས་མང་པོ་ཞིག་ལ་དུས་མཚུངས་སུ་བྱུང་འདུག་པ། ཟླ་སློ་རྒྱ་དམར་གྱི་དུག་རླངས་དེ་འོངས་ཉེའི་ཐན་ལྟས་སུ་སྣང་།

ཞེས་གསུངས།

<<བཙན་བྲོལ་གྱི་རང་དབང་>>ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ལས་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་1950 ལོའི་དབྱར་ཁའི་ཞོ་སྟོན་དུས་ཆེན་གྱི་སྤྱ་ཉུབ་དེར། ནོར་གླིང་དུ་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་གཟིམ་སྤྱོད་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་སྐབས་ཞབས་འོག་ནས་ས་གཡོས་པའི་ཐུགས་སྣང་བྱུང་ཞིང་། ས་ཡོམ་དེ་སྐར་ཆ་དུ་མའི་རིང་བརྒྱབས། དེ་ནས་ཀྱང་བྱང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བར་སྣང་ནས་ལྡིར་སྒྲ་ཆེན་པོ་སུམ་ཅུ་ནས་བཞི་བཅུ་

ཅམ་གྲགས་པ་གསན། དེའི་ཕྱི་ཉིན་དེ་དག་བོད་གཞུང་སྲུང་དམག་གི་མེ་སྒྲོགས་ཚོད་ལྟའི་ལྤིར་སྒྲ་ཨེ་ཡིན་དགོངས་ཏེ་རྩད་ཞིབ་གནང་བ་ན་དེ་ལྟར་མིན་པའི་དོན་གནད་གསལ་པོ་བྱུང་བའི་ཁར། ལྤིར་སྒྲ་གྲགས་སའི་བར་སྣང་དུ་འོད་མདངས་དམར་པོ་ཞིག་འཁྱིལ་བ་མཐོང་མཁན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་འདུག །ལྟས་དེ་དག་ནི་ལྷ་སའི་ཁུལ་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར་དེའི་ཉེ་ཁུལ་མང་པོ་དང་། ཤར་ཕྱོགས་ཆབ་མདོ། ནུབ་ཁུལ་ས་སྐྱ་སོགས་སུའང་བྱུང་འདུག་པའི་ཚུལ་གསུངས། མི་རྣམས་ཀྱིས་ས་ཡོམ་སོགས་ལྟས་ཡ་མཚན་ཅན་དེ་དག་ནི་རང་གཤ་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་གླེང་ལ། དེ་ནི་ལྷ་ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མས་བོད་ལ་རྐྱེན་ངན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་བར་ངེས་པའི་བརྡ་བསྟན་པ་ཞིག་རེད། ཅེས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ།

དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་གསན་སྦྱོང་།

རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་དབྱིན་སྐད་ཐུགས་གཉེར་གནང་བའི་ཐོག་མ་ནི། སྐུ་ན་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སྐབས་ཏེ་གད་པ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་ཡུན་རིང་སྐུ་རྩེད་གནང་བའི་དུས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་གད་པ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་སྐུ་རྩེད་སྣ་ཚོགས་རྩེས་ཏེ་དེ་དང་ཞོར་དུ་དབྱིན་སྐད་ཀྱི་ཚིག་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཐུགས་འཛིན་གནང་། དེ་ལ་<<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ་>>ཞེས་པ་ལས་༄གོང་ས་མཆོག་ནས།

ངོས་ཀྱི་རྩེད་མོ་རྩེ་རོགས་ནི། གད་པ་རྣམས་དང་ལྷ་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར་གྲྭ་པ་འགའ་ཞིག་ཡིན། དོན་གྱིས་བཤད་ན། དེ་སྔོན་བོད་ཀྱི་དམག་མི་བྱེད་སྨྱོང་བའི་གད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ས་ནས

དབྱིན་སྐད་ཐོག་མ་སྦྱངས་པ་ཡིན། ཁོང་ཚོས་དབྱིན་སྐད་ཀྱི་ཚིག་སྦྲ་མ་དག་པ་དུ་མ་ཞིག་དམག་སྒྲོང་གི་སྐབས་སུ་སྦྱངས་ཡོད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

དེ་ལྟར་དབྱིན་ཚིག་འགའ་ཐུགས་འཛིན་གནང་ཞིང་། དེ་ནས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་དགུ་ཙམ་དུ་ཕེབས་སྐབས་འཛམ་གླིང་གི་གནས་ཚུལ་མཁྱེན་རྟོགས་གནང་ཐུབ་པའི་ཐུགས་རེ་ཆེས་ཆེར་བྱུང་སྟེ་དབྱིན་ཡིག་རང་སྒྲོང་གནང་རྒྱུའི་ཐུགས་འདུན་འཁྲུངས། དེ་ལ་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས།>> ལས།

ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ཚོ་ཤེས་འདོད་ཆེན་པོ་ཡོད་མོད། ཕལ་ཆེ་བར་འདོད་པ་ཁེངས་ཐབས་མ་བྱུང་། དེ་བཞིན་ས་ཁྲ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཡང་ཡང་ངོ་སྣང་གིས་བལྟས་ཏེ། ཐག་རིང་གི་ཡུལ་དེ་ཚོའི་ནང་མི་ཚེ་སྐྱེལ་སྟངས་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དམ་སྙམ་ཡང་། ལུང་པ་དེ་ཚོ་མཐོང་མྱོང་བའི་མི་སུ་ཞིག་ཀྱང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་གཏུགས་མེད། དེ་ནས་ངས་དེབ་ཐོག་ནས་དབྱིན་ཇི་རང་སྒྲོང་མགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། ང་ཚོའི་ཁྱིམ་མཚེས་འབྲེལ་བ་ཉེ་པོ་ཡོད་པ་ནི་དབྱིན་ཇི་རེད། འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་གཉིས་པ་ང་ལྷ་སར་ཡོང་བའི་ལོ་དེར་བྱུང་བ་དེའི་གནས་ཚུལ་ཀ་སྣྲག་བོད་ཡིག་གསར་ཤོག་ཏུ་བཀོད་པ་ཐོག་མར་དགེ་རྒན་ནས་ཀློག་གནང་གི་ཡོད་ཀྱང་། དམག་ཐག་མ་ཆོད་གོང་དུ་ང་རང་ནས་ཀློག་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགུང་གྲངས་བརྒྱད་དགུ་ཙམ་དུ་ཕེབས་པ་ནས་བོད་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་གནས་སྟངས་ཀྱང་མཁྱེན་འདོད་ཆེན་པོ་འཁྲུངས་ཤིང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གྲངས་སུ་ཕེབས་པ་ནས་སྐབས་ཐོག་འཛམ་གླིང་གི་གནས་ཚུལ་ཡོངས་རྫོགས་མཁྱེན་འདོད་ཀྱི་ཐུགས་རེ་སྔར་ལས་ཆེས་ཆེར་འཕེལ། དེ་ལྟན་ཡང་། གནས་ཚུལ་དེ་དག་གི་ཡོང་ཁུངས་ཆེས་ཉུང་ཤས་ཙམ་ལས་མེད། དེ་

ཡང་བར་རིམ་ཙམ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་བོད་བསྒྱུར་བྱས་པའི་དབྱིན་ཇིའི་ཚགས་པར་དང་། ཀ་སྨུག་ཏུ་འདོན་སྤེལ་བྱས་པའི་བོད་ཡིག་ཚགས་པར་ཡུལ་ཕྱོགས་སོ་སོའི་གསར་འགྱུར་མེ་ལོང་ཞེས་པ། དབྱིན་སྐད་ཤེས་པའི་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་ཆེས་ཉུང་ཤས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཡིན། འོན་ཀྱང་། དབྱིན་ཇིའི་ཚགས་པར་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསར་འགྱུར་རྣམས་བོད་བསྒྱུར་བྱས་མེད་པ་དང་། གསར་འགྱུར་མེ་ལོང་དེ་ཉིད་ཕྱུག་ཏུ་འབྱོར་དཀའ་བ། མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་པོ་བྲང་ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་ལ་ཐད་ཀར་བཀའ་འདྲི་གནང་མི་ཆོག་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐུགས་འདོད་དེ་དག་འགྲུབ་པའི་གོ་སྐབས་ཐལ་ཆེར་མེད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར། དེར་བརྟེན། མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ནས་དབྱིན་ཡིག་སློབ་གཉེར་གནང་རྒྱུ་ལས་ཐབས་གཞན་མེད་པར་དགོངས་ཏེ་གོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར། ཐོག་མར་དབྱིན་ཡིག་རང་སྦྱོང་གནང་ཞིང་། དེ་ནས་བོད་མི་འགའ་ཞིག་དང་། བོད་ནང་ལོ་བདུན་འབྲི་མཁན་ཕྱི་གླིང་པ་ Heinrich Harrer ཞེས་པ་སོགས་ལས་དབྱིན་སྐད་སློབ་གཉེར་ཕྲན་བུ་མཛད། དེ་ལྟ་ནའང་། སྐབས་དེར་དབྱིན་ཡིག་སློབ་གཉེར་གནང་བ་དེ་ཀུན་གྱིས་ཡི་རངས་ཞུ་ས་ཞིག་ཏུ་གྱུར་མེད། དེ་ཡང་ཡོངས་འཛིན་དང་མཚན་ཞབས་འགའ་ཞིག་ནས་ཧུང་བ་དང་མི་ཧུང་བར་གསུངས་པ་སོགས་འགལ་རྐྱེན་ཕྲན་བུ་བྱུང་བས། སྐབས་རེར་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསང་སྟབས་ཀྱིས་གསན་སྦྱོང་མཛད་དགོས་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཡོད། <<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ།>> ཞེས་པ་ལས་༧གོང་ས་མཆོག་གིས།

སྤྱི་ལོ་ 1951 རྗེས་ནས་ཀུང་ཕྲེང་རིང་འཛིགས་མེད་ལགས་སྐབས་སྐབས་སུ་ནོར་གླིང་དུ་མེ་ཏོག་འདེབས་འཛུགས་སུ་ཕེབས་ཤིང་། ཁོང་གི་ལས་དོན་གཙོ་བོ་ལྷུམ་རའི་ནང་ཕྱག་ལས་གནང་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ཡང་། ངོས་ཀྱིས་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་དབྱིན་ཡིག་སྦྱངས་ཤིང་། གཙོ་བོ་ནི་དབྱིན་

ཡིག་གི་བརྡ་སྤྲོད་རེད།

ཅེས་གསུངས།

ཕྲེང་རིང་འཛིགས་མེད་ལས་དབྱིན་སྐད་གསན་སྦྱོང་གནང་བའི་ཚུལ་ལ།

ད་གིན་ལྷ་ཁང་ནང་དུ་གོམ་པ་སྤོས་པ་དང་ཕྲེང་རིང་སྤོ་བོ་ལགས་ཀྱི་གདོང་དེ་ལྟར་སྟེ་སྣང་བ་ལ་ཤར་བྱུང་། ཁོང་འདུས་ཚར་བ་རེད། གཞན་བྱེད་ཐབས་མེད་ཀྱང་སློན་ལམ་ཞིག་བརྒྱབས། ཁོང་ནི་མི་སྤྱི་སེམས་ཅན་ཞིག་དང་མི་སེམས་བཟང་ཞིག་རེད། ཧ་ལམ་བག་ཆགས་བཟང་པོ་དང་སྐྱེ་གནས་བཟང་པོའི་མི་ཞིག་རེད་ཅེས་བཤད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ངོས་ཀྱིས་བོད་ནས་ཕྲེང་རིང་སྤོ་བོ་ལགས་རྒྱུས་མངའ་དང་ངོ་ཤེས་ཀྱིན་ཡོད། ཕྲེང་རིང་སྤོ་བོ་ལགས་ཀྱིས་ངོས་ལ་སྐོག་ཏུ་དབྱིན་ཇི་ཐན་བུ་བསླབས་པ་རེད། གཙོ་བོ་ནོར་གླིང་དུ་མེ་ཏོག་ལྡུམ་ར་བཟོ་བར་ཡོད། ཞོར་ལ་དབྱིན་ཇིའི་སློབ་དེབ་གློག །ཕྲེང་རིང་སྤོ་བོ་ལགས་ཀྱིས་ཁྱེད་རང་ཚོ་བྲུ་གུ་མང་པོའི་དགེ་རྒན་བྱས་པས་མ་ཚད། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་དབྱིན་ཇི་སློབ་པའི་དགེ་རྒན་ཡང་བྱས་པ་རེད།[74]

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

དེར་མ་ཟད། ཕྱིས་སུ་ལྷ་སར་ཐོག་མར་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ལས་རྒྱ་ཡིག་ཀྱང་གསན་སྦྱོང་མཛད་དེ་སྐད་ཆགས་པར་ལྷུགས་གློག་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱི་སྐད་ལ་ཐུགས་གཉེར་གནང་བ་ནི་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐབས་ནས་སྔ་གོན་ལྟ་བུ་ཞིག་སྔོན་དུ་གཏོང་གནང་མཛད་ཡོད། དེ་ཡང་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་རང་ཉིད་ཀྱིས་དབྱིན་སྐད་མི་མཁྱེན་ཡང་པོ་ཏ་ལར་འཛམ་གླིང་ས་ཁྲ་དང་དབྱིན་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་སྣ་ཚོགས་གཅེས་ཉར་མཛད་

74 སྤྱི་ལོ་ 1997 ཟླ་བ་ 11 ཚེས་ 22 ཉིན་མ་སུ་རིར་སློབ་ཕྲུག་ཚོར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ་ལས་བྲངས།

ཡོད་ཅིང་། ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་ཐོག་མར་ས་ཁྲ་གཟིགས་པ་ལས་འཛམ་གླིང་གི་གནས་ཚུལ་རྣམས་མཁྱེན་འདོད་དང་། དེ་ནས་ཕྱི་སྐད་ལ་ཐུགས་སྣང་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་རང་སྦྱོང་། དེ་ནས་ཀྱང་རྒྱུ་མཐུད་དབྱིན་སྐད་ཤེས་པ་དག་ལས་ཟུར་སྦྱོང་གནང་བར་མ་ཟད། ཡོངས་འཛིན་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་ལ་དེ་ཙམ་འཇུག་པོ་མ་བྱུང་བས་གསང་སྟབས་ཀྱིས་གསན་སྦྱོང་གནང་བ་ནས་ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་ཁྱོན་ལ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བོ་བགྲང་གིས་མི་ལང་བ་ལེགས་ལམ་དུ་འགོད་པར་མཛད་བཞིན་པ་བཅས་ལ་བསམས་ན། རྒྱལ་མཆོག་ན་རིམ་གྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ལ་གཅིག་འབྲེལ་ཤ་སྟག་ཏུ་འདུག་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་སྙམ་ལ། ༸གོང་ས་མཆོག་རང་ཉིད་ནས་ཀྱང་རྒྱལ་མཆོག་དང་པོ་ནས་བཅུ་བཞི་པའི་བར་དང་། ཡང་ལན་རེར་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་ནས་ད་ལ་ཐུག་གི་བར་གྱི་མཛད་པ་སྦྲེལ་ནས་བཀའ་མོལ་གནང་བར་མ་ཟད། མཚམས་རེར་འཁྲུངས་རབས་སྔ་མ་གཞན་དང་སྦྲེལ་ཏེ་གསུངས་པ་སོགས་ལས་ཀྱང་དཔོག་ཐུབ་སྙམ།

ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་འཕྲུལ་རིག་དང་ཕྱི་མི་རྣམས་ལ་ཐུགས་སྣང་དང་འབྲེལ་འདྲིས་གནང་བ་དང་། དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་ལ་ཐུགས་བརྩོན་མཛད་པ་སོགས་ལ་༸གོང་ས་མཆོག་ནས། "བསྟོད་པ་གཏོང་མཁན་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན། ངོས་ཀྱིས་དབྱིན་ཇི་སྦྱངས་པ་དེ་མ་འོངས་སྔོན་གཟིགས་རེད་ཅེས་ཟེར་ཆོག་གི་རེད།" ཅེས་བཀའ་གནང་བ་དང་། དེ་ནས་དགག་དགོས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་གཟིགས་ཏེ་སླར་ཡང་། "འོན་ཀྱང་། མ་འོངས་སྔོན་གཟིགས་དེ་འདྲ་ག་ལ་ཡོད།" ཅེས་གསུངས་ཏེ་གསུང་སྒྲ་མ་ཕྱིར་བསྡུ་མཛད། དེ་ཡང་ཆེས་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་པོ་ཞིག་

སྟེ། རྒྱལ་མཆོག་རང་ཉིད་ནས་ཉིན་བཞིན་བློ་སྦྱོང་ཚིག་བརྒྱད་མ་བཟླས་ཏེ་ཉམས་བཞེས་ཆག་མེད་དུ་སྐྱོང་བའི་སྐབས་དུས་ཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་དམན་ས་ཉག་གཅིག་བདག་གིར་བཞེས་པ་དང་། ཡོངས་འཛིན་གླིང་རྫོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་ཁྲིངས་སྐྱུང་དང་དམན་ས་བཞེས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་བསྔགས་པ་ཆེས་ཆེར་མཛད་པ་སོགས་ལས་ཀྱང་ཤེས་ནུས། འོན་ཀྱང་། བསྟན་པར་རྨ་འབྱིན་པ་དང་འགྲོ་བ་སླུ་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཚུལ་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཐུགས་འཛེམས་སྤྱུ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་ཐེར་འདོན་དང་ཡོ་བསྲང་གནང་བ་ཡིན།

ཉིན་ཞག་ཐུགས་གཅིག་གི་མཛད་རིམ་མདོར་བསྡུས་དང་འཕྲོས་དོན་འགའ།

འདིར་བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་ཞེས་པའི་རང་རྣམ་ལས་ཁོལ་དུ་ཕྱུང་ཞིང་བར་མཚམས་ཀྱི་འཕྲོས་དོན་རྣམས་དོར་ཏེ་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ན་ཕྲ་བའི་སྐབས་ཀྱི་མཛད་རིམ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་ལ།

ངོས་རང་ཉི་མ་ཤར་བའི་རྗེས་སུ་ཡར་ལངས་རྒྱུར་གཏན་ནས་མི་དགའ་བས། ཞོགས་པ་ཞིག་ལ་གཉིད་ཤོར་ཏེ་ཡར་ལངས་པའི་ཚེ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་གྱི་རོལ་ཏུ་རྟེད་མོ་རྩེ་བཞིན་པ་མཐོང་བས་འཚིག་པ་ཟོས་སོང་། དུས་རྒྱུན་ངོས་རང་པོ་ཏ་ལར་ཞོགས་པའི་ཆུ་ཚོད་དྲུག་པ་ཡས་མས་ཙམ་ལ་མལ་ལས་ལངས། དེའི་རྗེས་སུ་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ཙམ་གྱི་རིང་སྒོམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཅིང་། ཆུ་ཚོད་བདུན་པ་ཡོལ་ཙམ་ལ་ཞོགས་ཟས་ཟ། ཞོགས་ཟས་ནི་ཇག་ཏུ་ཇ་དང་རྩམ་པ། སྦྲང་རྩི་དང་ཡང་ན་བུ་རམ་བཅས་རེད། དེ་ནས་སློབ་ཚན་ཐོག་མ་ནི་མཁྱེན་རབ་བསྟན་འཛིན་ལགས་ཀྱི་མདུན་དུ་དབུ་མེད་འབྲི་ཕྲོག་སྦྱང་རྒྱུ་དེ་ཡིན། ཕྲོག་སྦྱངས་ཟིན་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་མ་སོན་གྱི་བར་དུ་ཡིག་གཟུགས་སྦྱངས། བོད་ཡིག་ལ་དབུ་ཅན་དང་དབུ་མེད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དབུ་ཅན་ནི་དཔེ་

ཆ་ལྟ་ཀློག་གི་དོན་དང་། དབུ་མེད་ནི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་དང་འཕྲིན་ཡིག་འབྲི་གཏོང་གི་ཆེད་དུ་ཡིན། དོན་རང་ལ་གཞུང་གི་ལས་དོན་ཆེད་ངེས་པར་དུ་དགོས་པ་ནི་དབུ་མེད་འབྲི་ཀློག་ཤེས་རྒྱ་གཅིག་པུ་ཡིན་ཡང་། དབུ་མེད་ཡིག་གཟུགས་མགྱོགས་ཙམ་སྦྲུངས་པར་བརྟེན་དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་ཀྱང་རང་སྦྱོང་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་། ཡིག་གཟུགས་འབྲི་སྦྱོང་གི་རྗེས་སུ། དཔེ་ཆ་བློ་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ལ་བློར་ཟིན་པ་རྣམས་ཕྱིས་སུ་རྒྱུགས་སྤྲོད་ཀྱང་བྱ་དགོས། བློ་འཛིན་བྱ་རྒྱུར་དཀའ་ཚེགས་མེད་པས་(ཡུན་རིང་སྐྱོར་རྒྱུར་)སུན་སྣང་ཆེན་པོ་བྱུང་། འདིར་ཤོད་དགོས་པ་ཞིག་ནི། བློ་འཛིན་སྦྱར་དུ་བྱ་ཐུབ་པ་ལྟར་དུས་རྒྱུན་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་བརྗེད་འགྲོ་བ་དེ་ཡིན། ཆུ་ཚོད་བཅུ་པ་ཙམ་ལ་གཞུང་ཞབས་ཚོར་མཇལ་འཕྲད་བྱ་དགོས། དེ་ནི་ངོས་རང་ལོ་ན་ཧ་ཅང་ཆུང་བའི་སྐབས་ནས་མགོ་བཙུགས་པ་ཞིག་ཡིན། མཇལ་འཕྲད་དེ་ཉིད་གྲུབ་མཚམས་ཕྱིར་ལོག་བྱས་ཏེ་ཉིན་གུང་བར་དུ་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་གཞོན་པར་སྤར་བློ་འཛིན་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུགས་སྤྲོད་བྱ་དགོས། དེའི་འཕྲོར་ཡོངས་འཛིན་ནས་ཕྱི་ཉིན་བློ་འཛིན་གང་བྱ་དགོས་པ་རྣམས་ལྷུགས་ཀློག་དང་ཞིབ་འགྲེལ་གནང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཉིན་དེའི་དུས་སྐབས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཏེ་རྩེད་མོ་རྩེ་བའི་དུས་ཚོད་དེ་ཤར་བ་ཡིན། ཆུ་ཚོད་དང་པོ་ཡོལ་ཙམ་ལ་ཉིན་གུང་གི་ཟ་མ་སྟབས་བདེ་ཞིག་བཟའ་རྒྱུ་དང་། དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་ཉིན་རྒྱབ་ཀྱི་སློབ་ཚན་མགོ་འཛུགས་བྱ་དགོས། དེ་ཡང་དུས་ཡུན་ཆུ་ཚོད་གཅིག་དང་ཕྱེད་ཀ་ཙམ་གྱི་རིང་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་གཞོན་པའི་དྲུང་ནས་སྤྱིར་བཏང་གི་ཤེས་བྱ་རྣམས་སྦྱང་རྒྱུ་དེ་རེད། ངོས་ཀྱིས་སྦྱངས་པའི་སློབ་ཚན་རྣམས་ནི་དགེ་བཤེས་དམ་འཇོག་བྱེད་མཁན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་བྱིངས་ཀྱིས་སློབ་གཉེར་བྱ་དགོས་པའི་རིགས་ཡིན། དེ་ནི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་གི་མགོ་འཁྲིད་ཅིག་ལ་མཚོན་ན་རིས་སུ་ཆད་པ་དང་། ཕྱོགས་དུ་མ་ནས་ཆ་མ་ཚང་བ་ཞིག་རེད། དེའི་རྗེས་སུ་ཆུ་ཚོད་གཅིག་གི་རིང་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་ཉིན་དེའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་རིགས་ལམ་གྱི་བགྲོ་གླེང་བྱེད་ཚུལ་འཁྲིད། ཆུ་ཚོད་བཞི་པའི་སྐྱེང་ཇ་དང་། དེའི་འཕྲོར་མཚན་ཞབས་གཉིས་ཕེབས་ཏེ་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་རྟགས་གསལ་གཏོང་དགོས། མཐར་ཆུ་ཚོད་ལྔ་དང་ཕྱེད་ཀ་ཙམ་ལ་ཉིན་དེའི་དུས་སྐབས་དཀའ་ཚེགས་ཅན་དེ་ཡོངས་སུ་མཇུག་རྫོགས་པ་ཡིན། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་གཟིམ་ཤག་ཏུ་ཕྱིར་ཕེབས་གྲུབ་པ་དང་དུས་མཚུངས་པར་ངོས་རང་

བྲིལ་འཚུབ་དང་རྒྱང་ཤེལ་ཁྲེར་ཏེ་གཟིམ་ཁང་གི་ཡང་སྟེང་དུ་འགྲོ། པོ་བྲང་གི་ཡང་སྟེང་ནས་དེ་དང་ཁད་ཉེ་བའི་ལྷུགས་པོ་རིའི་སླན་རྩིས་ཁང་ནས་རྒྱང་ཆད་དུ་གནས་པའི་ལྷ་ལྡན་རྫོ་ཁང་ཆེན་མོའི་བར་གྱི་ཡུལ་ལྗོངས་དེ་དག་མཐོང་ཐུབ། ངོས་རང་ཏ་ཅང་ལྷ་བར་དགའ་བའི་གནས་ནི་དམར་པོ་རིའི་རྩ་བར་ཆགས་པའི་ཞོལ་གྱི་གྲོང་སྡེའི་གཡས་གཡོན་གྱི་ས་ཁུལ་དེ་དག་ཡིན། ངོས་རང་པོ་བྲང་གི་ཡང་སྟེང་དུ་འགྲོ་བའི་དུས་དེ་ནི་ཞོལ་བཙོན་ཁང་གི་བཙོན་པ་རྣམས་ཁྲིམས་རའི་ནང་པར་ཚུར་འགྲོ་སྐྱོད་བྱེད་པའི་དུས་སྐབས་དེར་འཕེལ། བཙོན་པ་རྣམས་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་གྲོགས་པོའི་འདུ་ཤེས་བཅངས་ཏེ་གཟབ་ནན་གྱིས་ལྟ་བ་བཙོན་པ་ཚོས་ཀྱང་ཤེས་སྟབས་ཁོ་ཚོས་ངོས་རང་མཐོང་མ་ཐག་ཕྱག་འཚལ། ངོས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁོ་ཚོ་མི་རེ་ངོ་རེ་བཞིན་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པས་སུ་ཞིག་བཙོན་ཁང་དུ་གསར་དུ་འཁྱེར་བ་དང་སུ་ཞིག་བཙོན་ཁང་ནས་ཐོན་ཟིན་པའང་ཤེས། རྒྱང་ཤེལ་ལས་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་པའི་བྱ་བ་དེ་གྲུབ་ནས་གཟིམ་ཁང་དུ་རི་མོ་འབྲི་བ་སོགས་རྩེད་མོ་རྩེ་བའི་དུས་ཚོད་ད་དུང་ཙང་ཟད་ཡོད། དགོང་མོའི་ཆུ་ཚོད་བདུན་པ་ཡོལ་ཙམ་ལ་དགོང་ཟས་ཟ། ངོས་ཀྱི་རྒྱུན་ཟས་ནི། ཛ་དང་། ཁུ་ཐང་། སྐབས་རེར་ཤ་ཁུ། ཉོ། ཨ་མ་ལགས་ཀྱིས་གཟའ་འཁོར་རེའི་ནང་བསྐུལ་བའི་བག་ལེབ་ཀྱི་རིགས་སྣ་ཚོགས་པ་དག་ཡིན། དེ་དག་ལས་ངོས་རང་ཏ་ཅང་དགའ་བའི་བག་ལེབ་ནི། ཨ་མདོའི་བག་ལེབ་སྐྱེ་ཚུང་ཞིང་གོར་ལ། ཕྱི་ངོས་མཁྲེགས་པོར་གྱུར་ཅིང་ནང་སྙིང་སོབ་སོབ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། ངོས་ཀྱིས་རེ་འདོད་བཏོན་པ་ལྟར་སྐབས་མང་པོར་གད་པ་རེ་ཟུང་དང་ལྷན་དུ་དགོང་ཟས་ཟ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་། ཁོ་ཚོའི་པོར་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ་ཁོ་པ་ཅག་ནི་ཟ་མ་མང་དུ་ཟ་མཁན་ཤ་སྟག་ཡིན། སྐབས་རེར་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་དགེ་འདུན་པ་འགའ་ཤས་དང་ལྷན་དུ་འང་དགོང་ཟས་ཟ། དུས་རྒྱུན་གསོལ་གཟིམ་མཆོད་གསུམ་(གསོལ་དཔོན་མཁན་པོ་དང་། གཟིམ་དཔོན་མཁན་པོ། མཆོད་དཔོན་མཁན་པོ།)ལྷན་དུ་ཟ་ལ། མཚམས་རེར་སྐྱི་ཁྲབ་མཁན་པོ་དང་ལྷན་དུའང་ཟ། སྐྱི་ཁྲབ་མཁན་པོ་མེད་སྐབས་ངེད་ཅག་གིས་སྐད་ཅོར་བརྒྱབས་ཏེ་རྩེད་མོ་རྩེ་བ་དེ་ནི་ཏ་ཅང་སྤྲོ་སྣང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། དགོང་ཟས་གྲུབ་པ་དང་རྡོ་སྐས་ཆན་པ་བདུན་བརྒྱུད་དེ་ཤོད་ཀྱི་ར་སྐོར་དུ་དཔེ་ཆ་སྐྱོར་སྦྱོང་དང་ཁ་འདོན་བྱེད་པར་འགྲོ་དགོས། འོན་ཀྱང་། ལོ་ན་ཆུང་དུས་འགན་མེད་བག་ཡངས་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་སྟབས། དུས་སྐབས་ཕལ་མོ་ཆེར་སྐྱོར་སྦྱོང་མ་བྱས་པར་

སྒྲུང་གསར་པ་རྫོག་བཟོ་དང་ཡང་ན་མཚན་མོ་དེར་སྒྲུང་ཅི་ཞིག་ཤོད་མིན་ཐད་ལ་བསམ་གཞིག་བྱེད་པ་ཡིན།

ཞེས་བཀའ་སྩལ་བ་ལས་སྐུ་ན་ཕྲ་བའི་སྐབས་ཀྱི་མཛད་ཕྱོགས་རོབ་ཙམ་ཞིག་མཁྱེན་རྟོགས་ཐུབ་ངེས་སྣམ་ལ། དབྱར་བཞུགས་པོ་བྲང་ནོར་གླིང་དུའང་ཉིན་རེའི་མཛད་རིམ་ཕལ་ཆེར་འདི་དང་མཚུངས་ཞེས་བཀའ་གནང་། གོང་དུ་༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས "བློ་འཛིན་སྦྱུར་དུ་བྱ་ཐུབ་པ་ལྟར་དུས་རྒྱུན་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་བརྗེད་འགྲོ"བར་གསུངས་པ་ནི་ཁེངས་སྒྲུང་གི་རྣམ་པ་ཙམ་ལས་དོན་ལ་ནི་དེ་ལྟ་གཏན་ནས་མིན། དེ་ནི་ད་ལྟའི་སྐབས་སུའང་སྐུ་ན་ཕྲ་མོའི་དུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་མ་བསྙེལ་བར་གསུང་བ་དང་། བཀའ་ཆོས་སྩོལ་བའི་སྐབས་དག་ཏུ་འཕགས་བོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་ལས་ལུང་འདྲེན་ཐོགས་མེད་དུ་གནང་བ་སོགས་ལས་གསལ་བར་རྟོགས་ལ། སྐུ་ཞབས་ Michael Harris Goodman གྱིས་བརྩམས་པའི་<<གོང་ས་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ་>>དུ་ཡང་། "ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེས། སྐུ་མདུན་ལ་ཅི་ཞིག་བསླབས་ཟིན་ན་དེ་ཉིད་བསྙེལ་བ་མི་མངའ་ཞེས་གསུངས་ལ། གཅེན་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་གྱིས་ཀྱང་། སྐུ་མདུན་ནི་ཐུགས་རིག་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་བགྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཐུགས་འཛིན་གྱི་ནུས་པ་ནི་འཕྲུལ་ཆས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གསུངས།" ཞེས་བྲིས་པ་ལས་ཀྱང་ཤེས་ནུས་སོ། །

རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་གནས།

སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ན་ཆུང་བའི་དུས་སུ་ཁང་མིག་རེ་རེའི་ནང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལྷ་རྟེན་ཆོས་གསུམ་དང་རྒྱུ་དངོས་ཀྱི་རིགས་ལ་གཟིགས་ཞིབ་གནང་རྒྱུ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་སྙེར་གྱི་ཉེར་སྤྱད་དག་ལ་གཟིགས་ཞིབ་གནང་རྒྱུར་ཤིན་ཏུ་མཉེས་པ་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་ཡང་། སྐུ་རྩེད་རྩེ་རོགས་གད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འདྲི་སྒྲུང་ཡང་ཡང་ཞུས་ཤིང་པོ་ཏ་ལའི་སྨུན་ཁང་ཚོའི་ནང་དུ་གདོན་འདྲེ་ཡོད་པར་ཞུས་པར་བརྟེན་“ཁང་པ་དེ་ཚོའི་ནང་འགྲོ་མ་ཕོད་”ཅེས་༧གོང་ས་མཆོག་རང་ཉིད་ནས་<<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ་>>ཞེས་པར་གསུངས།

དུས་རྒྱུན་གྱི་བཞུགས་གནས་ཐད་ལ། <<གོང་ས་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ་>>ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར། ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་གཟིམ་ཁང་སོགས་རྒྱུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཁང་མིག་བཞི་ཙམ་ཡོད་པ་ལས་སྐུ་སྙེར་གྱི་ཕྱག་དཔེ་ཁང་ནི། གཞི་ཁྲོན་ཆེ་ཞིང་ཕྱག་དཔེའི་རིགས་མང་ལ་རྩིག་ལྡེབས་སུ་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རིས་ཞིབ་འབྲི་བྱས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། སློབ་གཉེར་གྱི་བར་མཚམས་རྣམས་སུ་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་མཛད་རྣམ་བཀོད་པའི་རི་མོ་སོགས་ལ་གཟིགས་ཞིབ་མང་དུ་མཛད། དེ་ནི་དོན་ཅི་ཞིག་གི་སླད་དུ་སྐུ་གོང་མའི་མཛད་བཞེད་རྣམས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས་ཞེས་བརྗོད་ཚོག །<<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ་>>ཞེས་པ་ལས་༧གོང་ས་མཆོག་གིས།

དགུན་ཁར་པོ་ཏ་ལར་སྡོད་དུས། གུང་སེང་དང་སློབ་ཚན་མེད་པའི་སྐབས་སུ། རྟིག་ངོས་སུ་བྲིས་པའི་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ་མཚོན་པའི་རི་མོ་དག་ལ་ལྟ་བར་བསྐྱོད་ཅིང་། རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་གདུང་ཁང་(གསེར་གདུང་དགེ་ལེགས་འདོད་འཇོ་)དུ་ལྡེབས་རིས་ཡོད་པས་དེ་དག་མཇལ་བར་ཡང་བསྐྱོད། སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་མཛད་རིས་དག་ནི་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་མཛད་རིས་དང་བསྡུར་ན་བྲིས་དེ་ཙམ་ལེགས་རྒྱུ་མེད།

ཅེས་བཀའ་གནང་།

སྐུ་སྐྱེར་གྱི་གཟིམ་སྤྱོད་ནི། ༄གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་བཀོད་ལྟར་དེང་རབས་ཀྱི་གསར་སྤྱོད་དང་མཐུན་པར་བཟོས་ཤིང་། གྲང་བའི་རེག་པ་ལས་སྐྱོབ་ཆེད་གཟིམ་སྤྱོད་ཀྱི་བཞུགས་སྟེགས་ཤིང་གིས་བྲུས་ཤིང་པགས་པས་གཡོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ་རྩེ་པོ་བྲང་དུ་དེ་ལྟ་བུའི་གཟིམ་སྤྱོད་གཞན་མེད། ཞབས་གཡོག་གཞན་གྱིས་གཟིམ་སྤྱོད་དེ་ཉིད་བཀོལ་སྤྱོད་ཆོག་མིན་ཐད་སུ་ལ་ཡང་དོགས་པ་མེད་ཀྱང་། སྐུའི་གཅེན་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་མཆོག་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཁར་སྟག་མཆེར་ནས་མཉམ་ཕེབས་ཀྱིས་ལྷ་སར་ལྷན་བཞུགས་དང་། བོད་ཡིག་སློབ་གཉེར་དང་དཔེ་ཆ་ཐུགས་འཛིན་སོགས་ལོ་དུ་མའི་རིང་མཉམ་ཕེབས་མཉམ་བཞུགས་ཁོ་ན་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་གཟིམ་སྤྱོད་དེ་ཉིད་བེད་སྤྱོད་ཆོག་པའི་ཆོག་མཆན་ནམ་ཡང་གནང་མེད། གཅེན་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་མཆོག་གཟིམ་སྤྱོད་དུ་ཕེབས་རྟེས་ནམ་བྱུས་ལ། ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ནས། "བློ་བཟང་། ཁྱེད་རང་ཡང་མི་གཞན་དག་དང་མཚུངས་པར་ཅེས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འགྲོ་དགོས།"[75] ཞེས་གསུང་སྐབས་གཅེན་པོ་ཉིད་ནས་"བེད་སྤྱོད་

75 དེ་དག་༄གོང་ས་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ་ཞེས་པར་གསལ།

གཏོང་མི་ཆོག་པ་ཅི་ཡིན་ནམ།" ཞེས་ཐུགས་ཕམ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ཀྱང་ཡོད། དེ་ལྟར་གནང་བ་ནི། གཟིམ་སྒྲོད་དེ་ཉིད་"གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་"རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ"འི་དོན་དུ་གསར་བཟོ་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། "རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ"འི་མཛད་འཕྲིན་དང་བཞེད་པ། མཚན་གནས་སོགས་གང་དང་ཅི་ལ་ཡང་བདག་གཅེས་གནང་དགོས་པའི་མཛད་འགན་ཆེན་པོ་ཞིག་བདག་གིར་བཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རེད་སྙམ།

དེ་ལྟར་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་སྐུ་ན་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སྐབས་ནས་"རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ"བསྐྱངས་ཤིང་། སྐུ་ན་སོན་པའི་ཚེའང་། མགོན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་སྐུ་མཚམས་བསྙེན་སྒྲུབ་སོགས་གནང་བཞེད་ཀྱི་འདུན་པ་ལན་མང་བྱུང་ཡང་རང་ཉིད་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་བཞུགས་མཁན་ཞིག་ཡིན་པས་སྐུ་"སྒེར་"གྱི་བཞེད་དོན་རྣམས་ཡལ་བར་དོར་ནས། "རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ"འི་ཐོག་མའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་། རང་ཉིད་གང་གི་ཆེད་དུ་ཕེབས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་ཐབས་འབའ་ཞིག་ཐུགས་དམ་དུ་མཛད། གསལ་བར་བཤད་ན། དེ་ནི་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས། "རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ"ཉིད་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་སྲུང་སྐྱོད། "ངོས"དང་"ངོས་ཀྱི"འམ། ཡང་ན"ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ"དང་"ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ཀྱི"ཞེས་སོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ"རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ"ཉིད་གལ་གནད་དུ་བཟུང་བ་ཞིག་ཡིན། ཕྱག་དཔེ་གསན་བཞེས་ཀྱི་སྐབས་ཙམ་ལ་མཚོན་ནའང་། ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་འགྲེལ་པ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ཡིག་ཆ་གཙོ་བོར་མཛད་པ་དང་། མཛད་པ་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་དུས་ནས་དུས་སུ་"ངོས་ཀྱི་"བླ

མ་བརྒྱུད་པ་ཆེ་གེ་མོ་དག་གི་"ཕྱག་བཞེས་"སམ་"གནང་ཕྱོགས་"ཡིན་སྙམ་པ་སོགས་ཕྱོགས་སུ་ཆད་པའི་ལུགས་ཡོངས་སུ་དོར་ཏེ། "རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་གྲལ་དུ་ཡོད་པས། བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་མི་རིགས་དང་བཅས་པར་ཕན་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་སྒྲུབ་དགོས་པ་ལས་ཐབས་གཞན་མེད་"ཅེས་དགོངས་ཡོད་ལས་ནམ་ཡང་མི་འགོངས་པར་"གཟུ་བོར་གནས་པ"འི་མཛད་པ་ཉག་གཅིག་སྐྱོང་བ་ནི་དཔེ་མཚོན་ཙམ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུ་བགྲང་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་བཞག །དེ་ལྟར་སྐུ་ན་ཆེས་གཞོན་པའི་སྐབས་ནས་ད་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཐུགས་འགན་ཆེར་བཞེས་དང་མཛད་ཕྱོགས་གཅིག་མཚུངས་སུ་གནང་བ་འདི་ནི་མང་མང་གིས་མ་ཤེས་ཀྱང་བོད་མི་ཐུགས་སྣང་ཅན་དང་ཕྱི་མི་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་དག་གིས་ སྤུར་ནས་རྟོགས་ཡོད།

ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་དགུན་བཞུགས་པོ་བྲང་གི་མཚན་གཟིམ་ཁང་ནི། པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་བདུན་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་མཚན་གཟིམ་ཁང་སྟེ། དེ་ནི་དཀར་ཆ་མེད་ཅིང་གྲང་དང་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་རྐྱང་དུ་གཟིམས། གཙེན་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་མཆོག་ལ་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཁང་གི་ཉེ་འཁྲིས་ཀྱི་གཟིམ་ཁང་གཞན་ཞིག་བཀོད་སྒྲིག་ཞུས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཙམ་དུ་ཕེབས་པའི་གཙེན་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་མཆོག་དེ་ སྤུར་སྐུ་རྐྱང་དུ་གཟིམ་མ་མྱོང་བ་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་པས་གཅིག་པུར་གཟིམ་རྒྱུར་སྐྲག་སྣང་བྱུང་ཡང་། ཞབས་གཡོག་ཚོས་"ཐྲུ་གུའི་ལད་མོ་མ་བྱེད། མི་འགྱུར་བར་གོམས་ངེས།"ཞེས་ཞུས་པས་གཅིག་པུར་གཟིམ་དགོས་བྱུང་། ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དེ་ལས་ལོག་སྟེ་གཅིག་པུར་གཟིམ་རྒྱུར་ཐུགས་ལ་དོགས་སྣང་དང་མི་བདེ་བ་སོགས་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་། དེ་ཡང་

ཁྲི་ཤུ་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྤྲུལ་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས་པ་ནས་བཟུང་མདོ་སྨད་ནས་ལྷ་ལྡན་དུ་ཐེབས་བཞུད་ཀྱི་སྐབས་དང་གཞུང་སའི་མཛད་སྒོ་སོགས་གང་གི་སྐབས་སུ་འང་ཐུགས་ལ་འཚེར་སྣང་དང་འཛིགས་སྐྲག །མཉེལ་དུབ་ཀྱི་རྣམ་པ་སོགས་གང་ཡང་བྱུང་མེད། བོད་མི་ཚོས་དེ་ནི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲུལ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ལོས་ཡིན་སྙམ་པ་ཙམ་ལས་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཏུ་ཕལ་ཆེར་བརྩིས་མེད་ཀྱང་། ཚུལ་དེར་ཧྲག་ཏུ་ཧ་ལས་པར་གྱུར་པ་ནི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མི་སྣ་ཁག་ཡིན། གང་ལྟར། ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཁང་དེ་ནི་བཀོད་པ་མཛེས་ཤིང་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཚན་ཁ་ཡལ་མ་སྨྱོང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་། ཡུན་རིང་ཉམས་གསོ་དང་དོ་དམ་ཚུལ་བཞིན་མ་བགྱིས་པས་རྙིང་གོག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། དེ་ལ་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་།>> ཞེས་པའི་རང་རྣམ་ལས་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས།

དེ་ནི་༧གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་ནས་ད་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་སུས་ཀྱང་བཀོལ་སྤྱོད་མ་བྱས་པ་ཞིག་མིན་ནམ་སྙམ་ལ། དེར་གང་ཡོད་པ་ནི་རྙིང་གོག་ཁ་སྟག་རེད། ཅིག་ངོས་སུ་དཔྱངས་པའི་རས་ཡོལ་གྱི་རྒྱབ་ཏུ་དུས་རབས་དུ་མར་བསགས་པའི་ཐལ་རྡུལ་གྱིས་ཁེངས་ཡོད། གཟིམ་ཁང་དེའི་ཟུར་གཅིག་ཏུ་མཆོད་གཤོམ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་དེའི་མདུན་དུ་མར་ཁུས་གང་བའི་མཆོད་ཀོང་དང་ཡོན་ཆབ། ཞལ་ཟས་བཅས་ཡོད་ལ། དེ་དག་ནི་ཙི་ཙི་རྣམས་ལ་འབད་མེད་དུ་ཐོབ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཡིན། ཙི་ཙི་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་ཅི་འདོད་དུ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པར་སྐྲག་སྣང་སོགས་གཏན་ནས་མི་བྱེད། སེམས་ཅན་ཆུང་ཆུང་དེ་དག་སྙིང་རྗེ་པོ་ཁ་སྟག་ཡིན་པས་ངོས་རང་དེ་དག་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ། མཚན་མོར་ངོས་གཟིམ་ཁྲིའི་སྟེང་ཉལ་བའི་སྐབས། ངོས་ཀྱི་རོགས་པ་(ཙི་ཙི་)རྣམས་གང་སར་ཡར་རྒྱུགས་མར་རྒྱུགས་བྱེད་པའི་སྒྲ་དེ་གསལ་པོར་ཐོས་ཤིང་སྐབས་རེར་ངོས་ཀྱི་ཉལ་སར་ཡང་ཡོང་། གཟིམ་ཁང་ནང་མཆོད་གཤོམ་དང་གཟིམ་ཁྲི་གཉིས་མ་གཏོགས་ཅ་དངོས་

གཞན་མེད་ལ། གཟིམ་ཁྲི་ནི་སྒྲོམ་སྐྱོར་དང་རྒྱབ་སྣེ་དུ་མ་ཡོད་ཅིང་ཡོལ་རས་དམར་པོ་རིང་དུ་འཕྱེན་པ་ཞིག་ཡིན། ངོས་རང་ཉལ་ཆས་ཀྱི་འོག་ཏུ་འབུམས་ཏེ་ཉལ་བའི་དུས། སྐབས་སྐབས་སུ་ཙི་ཙི་རྣམས་གཟིམ་ཁྲིའི་ཡོལ་བ་དམར་པོའི་སྟེང་འགོས་ཏེ་གཅིན་པ་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱང་བྱེད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

དེ་ལྟར་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲུལ་དང་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཁ་ལོ་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་འཚར་ལོངས་གནང་བའི་ཚུལ་ལ་བསམས་ན། བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བ་ཞིག་སྟེ། བྱུང་བ་འདི་ལྟ་བུ་དག་ནི་བོད་འབངས་དཀྱུས་མ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་སུ་ནམ་དུ་ཡང་འཆར་མ་སྲོང་བ་ཞིག་རེད།

བཞི་པ། སྟོན་གནས་རྗེས་དྲན་དང་ཐུགས་གཉིས་
སྐུ་རྟེན་སོགས་ཀྱི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

སྟོན་གནས་རྗེས་དྲན།

རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡུལ་མདོ་སྨད་ཅོང་ཁ་སྟག་མཚེར་ནས་ལྷ་ལྡན་དབྱར་བཞུགས་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོར་ཞབས་སེན་ཐོག་མར་བཀོད་པའི་ཚེ། རང་ཉིད་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྤྲུལ་འཁྲུལ་བྲལ་ཡིན་མིན་སོགས་གཞན་གྱི་བློ་རྟོགས་དང་སེམས་ངལ་ཡོངས་སུ་ཞི་བར་བྱ་བའི་སླད། དེ་མ་ཉིད་དུ་སྟོན་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་མཛད་པ་ཞིག་སྟོན་པར་མཛད་དེ། དེ་ཡང་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱག་རྗེས་ཉེར་སྤྱད་ཅི་མང་གཅེས་ཉར་བགྱིས་པའི་སྣོད་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁ་ཕྱེ་སྟེ་བོར་བརླག་ཏུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་འཚོལ་བཞིན་པ་ལྟར་བྲེལ་འཚུབ་ཆེན་པོའི་ངང་ཡར་རྒྱུག་མར་རྒྱུག་གནང་བཞིན་པ་ཡུམ་གྱིས་གཟིགས་ཤིང་ཧ་ལས་པར་གྱུར་པའི་ཚེ། གོས་ཆེན་གྱིས་བཏུམས་པའི་སྒམ་ཆུང་ཞིག་རྙེད་པ་དང་ཡུམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་འཚོལ་བཞིན་ཡོད་དམ་ཞེས་དྲིས་པར། སྒམ་ཆུང་འདིའི་ནང་དུ་“ངོས་ཀྱི་སོ་ཡོད་”ཅེས་བཀའ་ལན་གནང་སྟེ་སྒམ་ཁ་ཕྱེ་བ་ན་ཏག་ཏག་རྒྱལ་

དབང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་ཚེམས་ཚབ་རྗེ་སོན་བྱུང་སོང་ཞེས་ཡུམ་གྱིས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དབྱིན་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་དུ་མར་གནས་སྟངས་དེ་ཉིད་འགྲེལ་བརྗོད་མཛད། གཞན་ཡང་། <<མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ།>> ལས།

དེ་རྗེས་སྤུར་ལམ་ལོ་ལྔར་གཟིམ་ཚུང་གཟབ་གསོལ་དང་ཚབས་ཅིག་ནོར་གླིང་གཞུང་སྒོའི་འགག་གི་དར་ཆེན་ན་བཟའ་གསར་བརྗེས་ཞུ་རྒྱུའི་དབུ་ཏོག་ལ་རབ་གནས་ཞུ་ཆེད། ནོར་གླིང་ཁང་གཉེར་རྩེ་དྲུང་ནས་མགྲོན་གཉེར་ཆེན་མོ་བརྒྱུད་ཕུལ་བའི་དབུ་ཏོག་ཉི་འོད་ཚོམས་ཆེན་ནང་ཡོད་སྐབས། (1939 ལོའི་)བོད་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༥ ཉིན་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་འོད་ཚོམས་ཆེན་ནང་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་ཞོར་མགྲོན་ཆེས་སྣན་སེང་མ་ཞུས་གོང་དར་ཆེན་དབུ་ཏོག་སྤྱན་ལམ་དུ་ཐུགས་ཞིབ་ཚུབ་མ་ཐག་སྣན་བསྐུལ་མ་དགོས་པར་དགོངས་པ་གློང་བརྙོལ་ལྷ་བུས་ཕྱག་ནས་འཕྲེར་ཤོག་ཅེས་བཀའ་གནང་སྟེ་དབུ་ཏོག་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱག་ནས་གཏོར་གནང་མཛད། དེ་ནི་རྒྱལ་མཆོག་གོང་མ་རིམ་པའི་མཛད་པ་སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་མངོན་སུམ་ཚད་གྲུབ་ལ་སྐུ་བཅར་ཞབས་ཞུ་བ་རྣམས་ཀུང་ངོ་མཚར་ཞིང་དད་པའི་མཆི་མ་དབང་མེད་དུ་ཤོར།

ཞེས་གསལ། ཡང་། <<མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ།>> ལས།

དུས་སྐབས་དེའི་ཡས་མས་སུ། ༄གོང་ས་མཆོག་ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་ནས་སྤྱིན་གླིང་གཟིམ་ཚུང་ཁག་སོགས་ལ་སྐུ་འཆམ་ལྟ་བུར་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་སྐབས། ཉིན་ཞིག་གཟིམ་ཚུང་འཆི་མེད་མཆོག་འཁྱིལ་ནང་ཕེབས་ཏེ་ཞབས་ཞུར་སྐུའི་གཅེན་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་དང་། སྐུ་བཅར་གཟིམ་དཔོན་མཁན་པོ་མཁྱེན་རབ་བསྟན་འཛིན། གསོལ་དཔོན་བགྲེས་པ་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་སོགས་ཡོད་ཅིང་། གཟིམ་ཚུང་དེའི་ཕྱག་སྒམ་ཤེལ་སྒྲོམ་ནང་༄རྒྱལ་མཆོག་གོང་མའི་སྐུ་དུས་ནས་ཡོད་པའི་ཐུགས་མཐོའི་ཉེར་སྤྱད་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པའི་ཁྲོད་ནས་དམིགས་བསལ་མིང་སློས་མ་གནང་བར་སྐུ་ཆས་པ་གི་འཕྲེར་ཤོག་ཅེས་བཀའ་གནང་བ་དང་། གསོལ་དཔོན་བགྲེས་པས་སྐུ་ཆས་སྣེ་ཁ་འགའ་ཤས་རེ་རེ་བཞིན་འབུལ་གནང་མཛད་པར་འདི་མ་རེད། འདི་ཡང་མ་རེད། ཅེས་

གསུངས་པའི་མཐར། ཞ་སི་ལིན་(Vaseline)ཤ་སོས་(སྣུག་རྫས།)ཟད་འཕྲོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཕུལ་བར། པོ། འདི་རེད་ཅེས་ཕྱག་ཏུ་བཞེས་ནས་ཤེལ་དམ་གྱི་ཁ་གཅོད་ཕྱེ་གནང་གིས་ཞ་སི་ལིན་ཤ་སོས་དེ་ནས་ཕྱག་ལ་སྣུགས་པ་གནང་ཞིང་། དེ་ནི་སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་མཛད་པ་ཟེ་ཚོམ་དང་བྲལ་ཞིང་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་སྔ་༧རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་གོང་མས་མཛད་སེང་དུ་མེ་ཏོག་འདེབས་འཛུགས་སོགས་གནང་རྗེས་ཕྱག་བསིལ་གནང་སྟེ། ཞ་སི་ལིན་ཤེལ་དམ་དེ་ནས་ཕྱག་ལ་སྣུགས་གནང་གི་ཡོད་པ་སྐབས་དེའི་སྐུ་བཅར་ཞབས་ཞུ་བ་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་སྐུ་གོང་མའི་གསོལ་དཔོན་བགྲེས་པ་ནས་ལྷང་ངེར་ཐུགས་དྲན་སོས་པ་དང་དགའ་དད་གུས་གསུམ་གྱི་ཚོར་བ་འགོག་མེད་དུ་བྱུང་།

ཞེས་གསལ།

མཛད་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་བསྟན་པར་དགོས་པ་དམིགས་བསལ་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་ངེས་ཀྱང་འདིར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བབ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱད་བརྗོད་སྤེལ་ཚེ་དོན་དངོས་ལས་བརྒལ་ཏེ་ལོག་བཤད་ཀྱི་གཞིར་འགྱུར་བའི་ཉེན་ཚབས་ཆེ་བར་བརྟེན་རེ་ཞིག་བཞག །

ཡབ་གཞིས་ཚང་དང་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ།

སྐུ་ན་ཕྲ་བའི་སྐབས་སུ། མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་གཟིམ་ཁང་དུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲུངས་གཞིས་ཀྱི་བཞེས་པ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཨ་མདོའི་བཞེས་བག་(གོ་རེ་)དང་། བཞེས་སྔོད། ཕག་ཀྲུམ་བཅས་བཞེས་རྒྱུར་མཉེས་པས། གཟིམ་ཁང་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ནས་ཕག་ཀྲུམ་དང་བཞེས་སྔོད་ཕུལ། ཉིན་ཞིག་ཡུམ་གྱིས་བཞེས་སྔོད་ཕུལ་ཏེ་བཞེས་བཞིན་པའི་སྐབས་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་ཕེབས་

པར་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་མ་དགྱེས་པར་"མར་རྒྱུགས་ཤིག །"ཅེས་བཀའ་གནང་བའི་ཚུལ་ཡང་རྗེས་སོར་ཡུམ་གྱིས་གསུངས། དགུང་གྲངས་བཅུ་གཉིས་ཡས་མས་ཤིག་ཏུ་ཕེབས་སྐབས། ཡོངས་འཛིན་ནས་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་ཉ་ཕག་སྒོང་གསུམ་མཆོད་པ་མི་ལེགས་པར་གཟིགས་ཏེ་ཡབ་གཞིས་སུ་ཕེབས་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་རྒྱ་མཛད། དེ་ལ་༄གོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་ནས། "ཡབ་གཞིས་ཀྱི་རྒྱལ་སྒོའི་འཁྲིས་སུ་བསླེབས་སྐབས། དེར་འགྲོ་ཆོག་གི་མེད་བསམས་ནས་རྒྱལ་སྒོར་མིག་གིས་ཀྱང་ལྟ་གི་མེད། སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་བཏང་རྗེས་ངས་བརྩི་སྲུང་ནན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།" ཅེས་གསུངས། སྦྱིར་ཉ་ཕག་སྒོང་གསུམ་ནི་རིག་པར་གནོད་ཅིང་། ༄གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་ནས་ཀྱང་གྲྭ་སྐོར་མཚན་བཞེས་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་གཏན་ནས་བཞེས་མེད་ལ། ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་ཉ་ཕག་སྒོང་གསུམ་མཆོད་མི་ཆོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཐུག་པར་ངེས། ༄གོང་ས་མཆོག་ནས།

ངོས་རང་ལོ་ལྔ་ཡས་མས་སུ་སོན་སྐབས་ལྷ་སར་འབྱོར་ཅིང་། དེ་ནས་ཨ་མ་ལགས་དང་བྲལ་ཏེ་ཟུར་དུ་བསྡད། དབྱར་དུས་སུ་ཉིན་ལྟར་ཨ་མ་ལགས་ངོས་རང་གཟིགས་པར་ཕེབས་ཤིང་། སྐབས་རེར་ངོས་ཀྱང་ཨ་མ་ལགས་ཀྱི་གཟིམ་ཁང་དུ་བསྐྱོད། དེ་ལྟར་ལོ་དུ་མ་སོང་རྗེས་ཡོངས་འཛིན་སྲིད་སྐྱོང་ནས་ཕ་མའི་གཟིམ་ཁང་དུ་འགྲོ་སྐྱོད་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་བས་ཅུང་ཙམ་མི་དགའ་བར་གྱུར་ཀྱང་ཁོང་གིས་ལམ་སྟོན་དེ་ཇི་བཞིན་དང་ལེན་ཞུས་ཏེ་གཏན་ནས་འགྲོ་སྐྱོད་མ་བྱས། འོན་ཀྱང་། བྱིས་པ་ཞིག་གི་ངོས་ཐད་ནས་བཤད་ན། རྟག་ཏུ་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་དེ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་བརྟེན། ངོས་རང་མ་སྐྱིད་པའི་སྐབས་ཀྱང་དུ་མ་ཞིག་བྱུང་། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་སློབ་སྦྱོང་གི་དུས་ཡུན་ཚར་བ་ན་དེ་མ་ཐག་ཨ་མ་ལགས་ཀྱི་གཟིམ་ཁང་དུ་སོང་སྟེ་ཡུན་ཙམ་བསྡད། ཐོག་མའི་དུས་སུ་"ད་ནི་གཏན་ནས་ཕྱིར་མི་འགྲོ་"ཞེས་སེམས་ཐག་བཅད་ཀྱང་། ཉིན་རྒྱབ་

ཀྱི་སློབ་ཚན་མགོ་འཛུགས་ལ་ཉེ་སྐབས་རང་འགྲུལ་གྱིས་ཁྲུ་སིམ་མེར་ཕྱིར་ལོག །[76]

ཅེས་གསུངས།

གཙེན་པོ་ཚློ་བཟང་བསམ་གཏན་དང་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ།

ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་རྗེད་རྗེ་རོགས་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མ་ཞུས་གོང་རྒྱལ་ཡབ་ཀྱི་ཚ་མོ་དགའ་བ་གཡང་སྒྲོན་ཡིན་པར་སྐུའི་གཙེན་མོ་ཆེ་རིང་སྒྲོལ་མའི་སྐུ་ཟླ་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསུངས། ལྷ་སར་ཆིབས་སྒྱུར་མ་བསྐྱངས་གོང་སྐུ་འབུམ་དུ་བཞུགས་པ་ནས་གཙེན་པོ་ཚློ་བཟང་བསམ་གཏན་ཉིད་ཡིན་པ་སྨོས་མེད་ཐོག །ལྷ་སར་ཕེབས་ནས་གཟིམ་འགག་རྣམས་དང་། དམའ་རིམ་ལས་ཀ་བ་གད་པ་དང་དང་རྫི་བ་སོགས་ཡིན། དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཐུགས་མཉེས་ཤོས་དང་དུས་རྒྱུན་གསུང་གླེང་མང་དུ་གནང་ས་གཙོ་བོ་ནི་གད་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་མཐའ་ཁུལ་གྲོང་གསེབ་ཁག་ནས་ཡོང་ཞིང་ཕལ་མོ་ཆེ་བོད་གཞུང་གི་དམག་མི་ཟུར་པ་ཡིན། དེ་དག་དང་ལྷན་དུ་གསོལ་ཇ་བཞེས་ཤིང་སྐུ་རྗེད་རྗེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཞོར་དུ་བཀའ་མོལ་སྣ་ཚོགས་ཉིན་བསྟུད་ནས་གནང་བར་མ་ཟད། གཞུང་སའི་དཔོན་རིགས་ཚོའི་གནང་ཕྱོགས་འདྲ་མིན་དང་མི་དམངས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་ཐད་ཀྱང་གསུང་གླེང་མང་དུ་མཛད། ཡབ་ཡུམ་གྱི་གཟིམ་ཁང་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཀྱང་ཡབ་གཞིས་ཀྱི་ཞབས་གཡོག་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་སྐུ་རྗེད་གནང་། <<བཙན་བྱོལ་

76 སྤྱི་ལོ་ 2010 ལོའི་ཟླ་བ་བདུན་པའི་ནང་རྒྱ་གར་གྱི་ NDTV བརྙན་འཕྲིན་གསར་འགོད་པ་སྔན་གྲགས་ཅན་ Barkha Dutt ནས་བཅར་འདྲི་ཞུས་པའི་ལན་དུ་གསུངས།

ཁྲི་རང་དབང་> >ལས།

ངོས་དང་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་ཟླ་ཀྱུ་ལོ་མཉམ་གཞན་རྩེད་གྲོགས་སུ་བསྟེན་མི་ཚོག་ཀྱང་། རྩེད་རོགས་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་མ་བྱུང་། ནོར་གླིང་དང་པོ་ཏ་ལ་གཉིས་ཀར་གད་པ་དང་ཞབས་གཡོག་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་མང་ཆེ་བ་དར་མ་རེད། འགའ་ཞིག་ལ་ཤེས་ཡོན་ཐུན་བུ་ཡོད་ཀྱང་གཞན་དག་ནི་ཤེས་ཡོན་གཏན་ནས་མེད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། ཁོ་པ་ཅག་ལས་མང་ཆེ་བ་ནི་དམག་མི་ཟུར་པ་ཡིན་ཞིང་ལས་ཀ་ནི། གཟིམ་ཁང་གི་ཅ་དངོས་སྒྲིག་གསོག་དང་ཞལ་བའམ་མཐིལ་ཤིང་ཕྱི་བདར་བྱ་རྒྱུ་དེ་རེད། ངོས་རང་ཞལ་བའི་སྟེང་རྒྱུགས་ཤུད་བྱེད་རྒྱུར་ཏ་ཅང་དགའ་བས་གད་པ་ཚོས་ཞལ་བ་ཕྱི་བདར་བྱས་ཡོད་མེད་ལ་ངོས་ཀྱིས་དོ་སྣང་དམིགས་བསལ་བྱས། བློ་བཟང་བསམ་གཏན་དང་ངོས་རང་གཉིས་ཚད་ལས་བརྒལ་བའི་རྩེད་མོ་རྩེས་པར་བརྟེན་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་པོ་བྲང་ནས་ཁྲིད་དེ་སྔེར་གྱི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་ཏུ་བཏང་སོང་བས། གད་པ་དེ་དག་མིན་པའི་རྩེད་རོགས་གཞན་མེད་པར་གྱུར། འོན་ཀྱང་། ཁོ་ཚོ་ནི་ཧ་འབྲའི་རྩེད་རོགས་ཡག་པོ་ཤ་སྟག་རེད་ཨང་། ཁོ་ཚོ་ལོ་ན་ཡར་སོན་ཀྱང་ཟླ་ཀྱུ་ལྟར་རྩེད་མོ་རྩེ་རྒྱུར་ཤིན་ཏུ་དགའ།

ཞེས་གསུངས།

གཅེན་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་མཆོག་སྔེར་སློབ་ཏུ་གཏོང་སྐབས་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཙམ་ལས་ཕེབས་མེད་ལ། དེ་ནས་བཟུང་དུས་རྒྱུན་རྩེད་རོགས་ན་མཉམ་ལོ་ཆུང་ཞིག་མེད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར། གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

ངོས་རང་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ཡང་། ལག་ལེན་ངོ་མའི་ཐོག །མི་ཚང་མས་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་དུས་སྐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐབས་མ་གཏོགས། དུས་རྒྱུན་ངོས་རང་བྱིས་པ་དཀྱུས་མ་ཞིག་དང་མཚུངས་པར་འབྲེལ་གཤིབ་དང་བདག་སྐྱོང་བྱེད་པ་ལྟར། ཡབ་གཞིས་ཀྱི་ཞབས་གཡོག་ཚོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད། ངོས་རང་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ལྟ་སྐྱོང་གང་ཡང་ཐོབ་མེད། གད་པ་དང་ཞབས་གཡོག་ཚོས་ཁོ་པ་ཅག་གི་སེམས་ནང་དུ་ཅི་ཡོད་ངོས་ལ་ཐད་ཀར་ཤོད་རྒྱུར་སྐྱག་སྣང་མི་བྱེད།

གད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངོས་རང་ལ། ཁོ་ཚོའི་འཚོ་བའི་བདེ་སྡུག་དང་། བླ་ཆེན་དཔོན་ཆེན་ཚོའི་ལག་འོག་ཏུ་ཁྲིམས་གཅོད་སྐྱོང་ཚུལ་སོགས་སྐད་གསང་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཤོད་པར་མ་ཟད། ཉིན་རེར་ལྷ་སའི་ཁུལ་དུ་གནས་ཚུལ་ཅི་བྱུང་ཆད་ལྷག་མེད་པར་ཤོད། དེ་ལྟར་ངོས་ཀྱིས་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་འབངས་ཀྱི་འཚོ་བ་དེ་དཀའ་ཚེགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡོད། ''' ངོས་རང་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་གཡོག་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་སྡོད་རྒྱུར་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཞིང་། ཕ་མའི་གཟིམ་ཁང་དུ་ནམ་བཅར་ལ་དུས་ཡུན་རིང་ཤོས་དེ་ཁོང་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱལ། ཞབས་གཡོག་དེ་དག་ལས་མང་ཆེ་བ་ཨ་མདོ་བ་ཡིན་ལ། ཁོང་ཚོས་ངོས་ཀྱི་ཕ་ཡུལ་དང་དེའི་ཉེ་ཁུལ་གྱི་གནས་སྟངས་འདྲ་མིན་གསུང་སྐབས་ཉན་འདོད་ཆེན་པོ་བྱུང་། ''' སྐབས་རེར་ངོས་ཀྱི་བྲིས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ཁེར་རྐྱང་ལྟ་བུ་དང་། ངོས་རང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡས་མས་སུ་སོན་སྐབས་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་གཟིམ་ཁང་དུ་འགྲོ་སྐྱོད་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་རྒྱ་མཛད་ཀྱང་། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་དང་རྒྱ་ནག་གི་གོང་མ་མཐའ་མ་བུ་ཡི་ཡིས་གཉིས་ཀྱི་(འབངས་མི་སེར་ལ་འབྲེལ་འདྲིས་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་)འཚོ་བ་དེ་ངོས་རང་ལོ་ན་ཆུང་བའི་སྐབས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཟུར་ཙམ་ལའང་བསྡུར་ཐབས་མེད། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ངོས་རང་རིམ་པར་འཚར་ལོངས་བྱུང་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་གཞན་གྱི་དང་བ་འདྲེན་ནུས་པའི་མི་སྣ་གང་མང་ཞིག་དང་འབྲེལ་འདྲིས་བྱ་རྒྱུ་ཡང་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས།

གཟིམ་འགག་ཚོ་དང་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ།

རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཞབས་གཡོག་ཚོ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐུ་རྩེད་སྣ་ཚོགས་རྩེ་གནང་མཛད་པ་དེས་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་སྤྲོ་ན་མ་བྱུང་བའི་འདོད་ཚིམས་དང་སྤྲོ་སྣང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤྲིན་ཡོད་པ་ནི་ཚོད་དཔག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ནོར་གླིང་དུ་བཞུགས་སྐབས། གཟིམ་འགག་ཚོའི་

སྐྱེར་བཤོན་ཏེ་ངོས་ཀྱི་"ཇ་ཡིན་"ཞེས་དང་། སྐབས་རེར་"ཇ་མོང་ཡིན་"ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་རྣ་བ་གཉིས་འཐེན་ཏེ་གང་སར་ཐེབས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷུགས་རི་བརྒྱལ་ཏེ་སྐྱིད་ཆུའི་འགྲམ་དུ་ཐེབས་ནས་གཙང་པོའི་ནང་གཟིམ་འགག་ཚོའི་མཐིང་པར་བཤོན་ཏེ་ཆུ་རྩེད་གནང་བ་སོགས་ཀྱང་མཛད། དེ་མཚུངས་ཉ་ལ་ཡང་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ཤིང་གཙང་ཆུའི་ནང་ཉ་རྣམས་པར་ཚུར་རང་དབང་དུ་འཕྱུག་འགྲོས་བྱེད་པར་གཟིགས་ཆེ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་མཉེས་མཛད་པ་སོགས་༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ནས་དངོས་སུ་གསུངས། ལྗོན་ཤིང་དང་མེ་ཏོག་སོགས་རང་བྱུང་སྐྱེ་དངོས་དང་། བྱ་དང་བྱེའུ་སོགས་འདབ་ཆགས་ཀྱི་རིགས་དང་གཅན་གཟན་རི་དྭགས་སོགས་ལ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་པས། སྐུ་ན་ཕྲ་བའི་སྐབས་སུ་དབྱར་བཞུགས་པོ་བྲང་དུ་མེ་ཏོག་ལྷུམ་ར་དང་སྤྲུན་གཟིགས་ཁང་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་དུས་ཡུན་ཆུ་ཚོད་དུ་མའི་རིང་གཟིགས་མོར་གཡེངས་ཏེ་བཞུགས་ཞེས་ཀྱང་གསུངས། དེ་ལ་< <ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་> >ལས།

ངེད་རང་སློབ་སྦྱོང་གི་བར་གསེང་ལ་མེ་ཏོག་དང་ཤིང་འབྲས་སྡོང་པོ། གཞན་ཡང་ཟླ་བ་དང་། ཟ་བྱ་སོགས་ཀྱི་གསེབ་ལ་པར་ཚུར་རྒྱུགས་ཀྱི་ཡོད། ཆུ་རྫིང་མཆེའུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཁར་རྩེད་མོ་རྩེ་སྐབས་ཐེངས་གཉིས་ཙམ་ལྷུང་གྲབས་བྱུང་སྲིད། མཆེའུ་དེའི་ནང་ཉ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཚོར་ངས་ལྟོ་ཟས་སྟེར་གྱི་ཡོད་སྐབས་དེ་ཚོས་ངེད་རང་གི་རྡོག་སྒྲ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆུ་ཁར་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་ཁོ་བོ་གཅིག་པུར་བསམ་མནོ་གཏོང་སྐབས་ཉ་དེ་ཚོས་སྐྱུང་པོ་མ་བྱས་པར་རྒྱ་དམག་གི་རྡོག་སྒྲ་ཐོས་སྐབས་ཡར་ཐོན་ཡོང་གི་མེད་དམ་བསམ་གྱི་འདུག །གལ་སྲིད་ཉ་ཚོ་(ཆུ་ཁར་)ཐོན་ཡོད་ན་རྒྱ་མིས་ཉ་རྣམས་འཛིན་ཟོས་ཡོད་ལས་ཆེ་ངེས།

ཞེས་གསུངས།

རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ནས་ཀྱང་བོད་མི་རིགས་པར་ཟད། བོད་ཀྱི་ལྗོངས་སུ་གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཐུགས་ཁུར་ཚད་མེད་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ། གང་ལྟར། ཡོངས་འཛིན་མཆོག་ནས་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་གཟིམ་འགག་ཞབས་གཡོག་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་གཙང་འབྲམ་དུ་ཕེབས་རྒྱུ་དེ་ཙུང་ཉེན་ཁ་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་གཟིགས་པར་བརྟེན། རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་ཨ་མཐུད་སྐྱིད་ཆུའི་འགྲམ་དུ་ཕེབས་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་རྒྱ་མཛད།

ཐུགས་མཉེས་ཤོས་གནང་ཡུལ་གསོལ་དཔོན་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་དང་ཡུམ་ཆེན།

སྐྱིར་༧གོང་ས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཐུགས་ལ་ཉེ་རིང་ཆགས་སྡང་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་ཙམ་ཡང་མི་མངའ་བ་ཀུན་གསལ་ཡིན་ཡང་། སྐུ་ན་ཕྲ་བའི་དུས་སུ་ཐུགས་བརྩེ་ཟབ་མོ་གནང་ས་ནི། སྐུ་ཉེའི་ཁྲིད་ནས་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་དང་སྐུ་བཅར་ཚོའི་ཁྲིད་ནས་གསོལ་དཔོན་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་སོགས་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་མངོན། དེ་ཡང་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་ནི་ཞིང་པའི་བུད་མེད་དཀྱུས་མ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ཀུན་ལ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེ་ཞིང་གཞན་ལ་གནོད་པའི་ལས་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མི་སྒྲུབ་པའི་ཁར་རང་ལ་ཕན་བཏགས་མ་བཏགས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་ཉག་གཅིག་སྒྲུབ་མཁན་ཞིག་སྟེ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱུག་པའི་བོད་ཀྱི་སྐྱེད་མ་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས། ༧གོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་རྒྱུན་དུ་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་ནི་ཀུན་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པའི་བྱམས་བརྩེའི་གཏེར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གི་བྱམས་བརྩེའི་སློབ་དཔོན་ཐོག་མ་དེ་ཡང་ཡིན་པའི་ཚུལ་རྟག་ཏུ་གསུངས། ༧གོང་ས་

མཆོག་གིས་<<གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་མཛད་རྣམ་>>ལས།

ངོས་ཀྱི་ཨ་མ་ལགས་ནི། ཐུགས་རྒྱུད་བཟང་ཞིང་གཞན་ཕན་ལྷག་བསམ་གྱིས་བྱུག་པ་སྙེ་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་ཐུགས་ཁུར་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན། སུ་ཞིག་བཀྲེས་སྐོམ་གྱིས་མནར་བ་གཟིགས་ཚེ་རང་ཉིད་ལ་བཟའ་བཏུང་ཅི་ཡང་མི་ལྷག་ཀྱང་གང་ཡོད་སློ་སྙང་གིས་སྦྱིན། དེ་ལྟ་བུའི་བྱམས་བརྩེ་ཟབ་མོ་ལྡན་ཡང་ཁྲིམ་ཚང་སྐྱོང་བར་འགོག་རྐྱེན་ཅི་ཡང་མ་ཐེབས། ཁོང་ནི་གནས་སྟངས་གང་ལ་ཡང་གོམས་སླ་ཞིང་གཟིགས་རྒྱང་ཡངས་པ་ཞིག་ཡིན། གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་གྲུབ་རྗེས་གོ་སྐབས་མང་པོ་ཞིག་གསར་དུ་ཐོན་པ་ན། ངོས་ཀྱི་སྤུན་མཆེད་རྣམས་ལ་ཤེས་ཡོན་འཐུས་ཚང་ཞིག་ཐོབ་དགོས་པའི་ཐབ་གཙོད་གནང་།

ཞེས་བྱམས་སེམས་ལྡན་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཐུགས་སྟོབས་དང་གཟིགས་རྒྱང་རིང་བའི་ཚུལ་ཡང་ལྷན་ཅིག་གསུངས། <<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས། དེ་སྔོན་རྒྱ་ནག་ཏུ་སུ་གེ་ཡོད་སྐབས་རྒྱ་རིགས་བཟའ་ཚོ་གཉིས་རང་གི་བྱིས་པ་ཤི་བའི་རོ་བང་དུ་བཟུང་སྟེ་སྟག་མཆེར་དུ་ཟས་སློང་བར་ཡོང་བ་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས་གཟིགས་ཏེ། ཐོག་མར་ཟས་སྦྱིན་ཞིང་དེ་ནས་བྱིས་པའི་ཕུང་པོ་དུར་སྦས་བྱ་བར་རོགས་རམ་དགོས་མིན་དྲིས་པར། བཟའ་ཚོ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་རོ་དེ་ཟ་རྩིས་ཡོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པས། རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོའི་ཐུགས་ལ་འཇིགས་སྐྲག་ཚད་མེད་སྐྱེས་ཤིང་ཁྲིམ་གྱི་ཟ་མ་ཡོངས་རྫོགས་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་དང་སྦྲགས་ཏེ་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་ནི་བྱམས་སེམས་ཅན་གྱི་བུད་མེད་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་གསུངས།

གསོལ་དཔོན་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་ནི། བྱིས་པ་རྣམས་དགའ་བའི་སྒྲུང་གསུང་བ་དང་རྩེད་མོ་རྩེ་བ་སོགས་མེད་ལ། ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་ཡོན་གཏིང་ཟབ་

ཡོད་མཁན་ཞིག་ཀྱང་མིན་པར་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་གསུངས། དེ་ལྟ་ནའང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུའི་སྐབས་ནས་རྒྱལ་དབང་གོང་མའི་གསོལ་དཔོན་གནང་ཞིང་། ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ནག་ཚུར་ཕེབས་འཁྱོར་བྱུང་བ་ནས་ལྷན་བཞུགས་ཀྱིས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་ཚིགས་ཕུལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཐུགས་གཤིས་འཛམ་ཞིང་བབ་ཆགས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། མ་མ་ལྟར་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཡང་སྐུ་པང་དུ་བཟུང་སྟེ་གཅེས་སྐྱོང་གནང་ཞིང་བཞེས་པ་ཕུལ་ཏེ། ཕེབས་བཞུགས་སོགས་གནས་དུས་ཁྱད་མེད་ཀྱིས་སྐྱོ་ཀུན་ནས་གཟིགས་རྟོག་ཞལ་ཞེ་གཉིས་མཚུངས་པར་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན། ཀེའུ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་སྐུ་གོང་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅིང་། མདོ་སྨད་ནས་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ལྷ་སར་ཕེབས་པར་མ་ཟད། དེ་ནས་ཀྱང་ལྷན་བཞུགས་གནང་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཐུགས་གཤིས་ཤིན་ཏུ་འཛམ་པ་ཞིག་ཡིན་པས་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཐུགས་མཉེས་པའི་གསུང་གླེང་མང་དུ་བྱུང་། ཕྱིས་སུ་སྐུ་ན་ཡར་སོན་པའི་ཚེ་ཐུགས་མཉེས་ཤོས་དང་སྐུའི་གསང་བ་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་གང་གི་ཐད་དུ་ཡང་ཐུགས་ཡིད་ཡོངས་སུ་གཏོད་ས་ནི་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཡིན། གསོལ་དཔོན་མཁན་པོ་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་མཆོག་ལ་ལྷག་པར་བརྟེ་བའི་ཚུལ་ནི་<<མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་>>ལས་༧གོང་ས་མཆོག་ནས།

ངོས་ནག་ཚུར་བསླེབས་དུས་(གསོལ་དཔོན་མཁན་པོ་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་མཆོག་)ཕེབས་བསྡུའི་གྲས་སུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་ངོས་དང་མཉམ་གཤིབ་བྱས་ཤིང་། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ངོས་ལ་ཞོགས་པ་ཐང་ཁུག་ནང་ནས་སྨུགས་སྦྲོད་ཀྱི་ཡོད། སྨུགས་སྦྲོད་མཁན་དཔོན་པོ་ཡིན་ཅིང་། མི་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་རྣམ་དཔྱོད་ཅིག་ཡོད་ན་ཡང་། སྤྱིར་བཏང་སེམས་ཅན་ཕལ་ཆེར་གཅིག་

མཚུངས་ལྷར་ལྟོ་སྤྲོད་མཁན་དེར་དགའ་ཤོས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་བཟོ་འདུག །དེ་མིན་རྒྱ་མཚན་གཞན་དག་མེད་པ་ལྷ་བུ་རེད། རྒྱུན་ལྡན་ལྟོ་ཆས་གསོལ་ཐབ་ནས་གཏོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། སྤྲགས་དེ་འཆར་ཅན་དཔོན་པོས་ཐང་ཁྲུག་ནང་གཡོས་ཏེ་སྤྲོད་ཅིང་། སྤྲགས་འདྲེས་ཤ་སྐམ་པོ་དང་། བྱ་རམ་སྣར་མ། སྣྲང་རྩི་སྣར་མ་སོགས་འཆར་ཅན་ཁོང་གིས་སྤྲོད་པ་དང་། གསོལ་ཐབ་པ་ཚོས་འཁྱེར་ཡོང་བའི་ཉིན་གུང་ཁ་ལག་ཀྱང་དཔོན་པོས་དཀར་ཡོལ་ནང་བླུགས་ནས་སྤྲོད་ཀྱི་རེད། དགོང་མོའི་ཐུག་པ་རྩམ་ཐུག་ཀྱང་དཔོན་པོས་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་ཙང་། དཔོན་པོ་ལ་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད། ''' དཔོན་པོ་སྤྱི་ར་བཏང་བྱས་ན་མི་ཏ་ཙང་བཟང་པོ་ཞིག་དང་བབ་ཆགས། མགོ་དམར་པོ་རྒྱ་ཐེབས་ཆག་ཅིག་ཡོད་པ་དང་། གདོང་ནག་པོ་ཨོག་ཚོམ་ཐྲན་བུ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་། དཔོན་པོའི་འཁྲམ་པའི་སྙིང་རྗེ་བ་ཞིག་ཡོད། ངོས་དཔོན་པོའི་པང་དུ་བསྡད་ནས་ཁོང་གི་རྗེ་བ་དེ་འཛིན་གྱི་ཡོད། དེ་ནི་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ད་དུང་རྟགས་མཚན་གསལ་ཤོས་ཤིག་ནི། ཞོགས་པ་དུང་རྡ་གྲོལ་བ་དང་། ཕྱི་དྲོ་ཆུ་ཚོད་གསུམ་པའི་ཐོག་བཅས་སྐུ་དགོང་གཉིས་སུ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡང་ན་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་ནས་འཆར་ཅན་ཕྱག་དཔེ་དཔེ་ཁྲིད་གནང་གི་ཡོད། སྐུ་དགོང་སོ་སོར་ཕྱག་དཔེ་ཆུ་ཚོད་གཅིག་དང་། ཡང་ན་ཆུ་ཚོད་གཅིག་དང་ཕྱེད་ཀ་ཙམ་རེ་རྟག་པར་ཚུགས་ཤིང་། སྐུ་དགོང་ཕྱག་དཔེ་ཚུགས་པའི་སྐབས་སུ་གསོལ་གཟིམ་གཞན་དག་ཚོ་གུང་སེང་རེག་སྟེ། དེའི་རིང་སོ་སོའི་ཤག་ལ་ཕྱིན་ནས་མི་ཐུག་འཐུད་སོགས་ཀྱི་དུས་ཚོད་རེག་གི་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་། དཔོན་པོར་འགྲོ་ས་ཡོད་མ་རེད། ངོས་ཕྱག་དཔེ་ཚུགས་དུས་དཔོན་པོ་ངེས་པར་དུ་སྡོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། རྩེ་ལ་ཡིན་ན། གཟིམ་ཚང་ཕུན་ཚོགས་འདོད་འཁྱིལ་དང་། ནོར་བུ་གླིང་ཁར་ཆབ་སར་ཕྱག་དཔེ་ཚུགས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་ཀར་གཟིམ་ཚང་སྒོ་འགག་གི་ནང་དུ་བསྡད་ནས་དཔོན་པོའི་གཟན་ཤམ་གང་རུང་ཞིག་ངོས་ཀྱིས་མཐོང་བར་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གལ་སྲིད་དཔོན་པོ་མ་བསྡད་པའམ། གཟན་ཤམ་གྱི་སྣེ་ཙམ་མཐོང་རྒྱུ་མེད་ན་ངོས་རང་ངུ་གི་ཡོད། དཔོན་པོ་ཡོད་ན་ངོས་ནས་དཔེ་ཆ་སྦྱོར་བ་དང་། དཔོན་པོ་མེད་ན་ངུ་གི་ཡོད་པ་རེད། ཆུང་དུས་དེ་ལྟ་བུའི་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་གར་དུ་བསྐྱིབས་རྗེས་ཀྱང་ས་བག་ཨ་ཤ་རམ་(Swarg Ashram)དུ་སྡོད་དུས་ངོས་མཉམ་ཞལ་ལག་མཆོད་པར་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད།

དེ་དུས་ཨ་མ་ལགས་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟའི་པོ་བྲང་འདིར་སློས་རྗེས་མ་གཤེགས་བར་ཁོང་ངོས་སར་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་ལ། ངོས་ཀྱང་དཔོན་པོའི་སར་འགྲོ་གི་ཡོད། དཔོན་པོ་གཤེགས་ནས་ཕྱུང་པོ་འཁྱེར་བའི་སྐབས་ངས་ཐོག་ཁ་ནས་བཀྱུས་པ་ཡིན། ཁོང་གི་དབྲལ་བ་མཐོང་བྱུང་བས་ངོས་རང་མིག་ཆུ་ཤོར་སོང་། ཨ་མ་ལགས་གཤེགས་དུས་ཀྱང་དམིགས་བསལ་མིག་ཆུ་ཤོར་མ་སོང་། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་(གླིང་རྡོ་རྗེ་འཆང་)དགོངས་པ་རྫོགས་དུས་སེམས་ཏ་ཅང་སྐྱོ་བྱུང་། དཔའ་བོ་རྒྱབ་ཆད་ཟེར་བ་ལྟར་བསྟེས་ས་མེད་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱོ་སྣང་ཚད་མེད་བྱུང་ཡང་། མིག་ཆུ་ཤོར་མེད་པ་འདྲ།

ཞེས་དང་། བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་ལས། “སྐབས་རེར་ངོས་ཀྱི་སེམས་སུ། ཟས་སྟེར་བའི་བྱ་བ་དེ་ནི། མཛའ་འབྲེལ་གྱི་གཞི་རྩ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཚོར་སྣང་འབྱུང་།” ཞེས་སོགས་ཀྱང་གསུངས།

གད་པ་ཚོ་དང་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ།

གད་པ་ཚོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐད་དུ་ཐོག་མར་བརྗོད་འདོད་པ་ནི། གད་པ་སོགས་དམའ་རིམ་ལས་ཀ་བ་དག་གི་ལག་རྗེས་ཕྱོགས་ཙམ་སྟེ། དེ་ཡང་བོད་དུ་ལེགས་བཅོས་ལས་ཁུངས་དང་སྐྱོད་ཞིབ་ལས་ཁུངས་སོགས་གསར་འཛུགས་གནང་བ་ནས་བཙན་བྱོལ་དུ་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་གསར་གཏོད། མཐར་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐུ་དབང་ལྷག་ཆད་མེད་པར་འབངས་ཀྱིས་བདམས་པའི་མགོ་ཁྲིད་ལ་གནང་བའི་བར་གྱི་ལམ་སྲོལ་ རྨ་མེད་པ་འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་རིང་མོའི་ཁྲོད། དམའ་རིམ་ལས་ཀ་བ་དེ་དག་གིས་བྱས་རྗེས་མི་དམན་པ་ཞིག་འཇོག་ཐུབ་ཡོད་ཅེས་ཞོར་དུ་ཞུ་འདོད་ལ། རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་གིས་འཁོས་ཆུང་དབང་མེད་དམའ་རིམ་ལས་ཀ་

བ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཞུས་སྣང་མེད་རྒྱང་བསྐྱུར་མི་མཛད་པར་གསན་འཛོག་ཐུགས་རྟོག་ནན་ཏན་དུ་གནང་སྟེ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནས་སྤྱར་སྤྲོལ་ལེགས་བཅོས་དང་སྤྲོལ་མེད་གསར་གཏོད་མཛད་པ་དང་། བོད་ས་ཞོར་བ་ནས་ད་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་གད་པ་སོགས་དམའ་རིམ་ལས་ཀ་བ་དེ་དག་དང་། ཉམ་ཆུང་དྲང་ཚུགས་ཅན་གྱི་གཞུང་ཞབས་དག་གི་བྱས་རྗེས་ཆེ་ཕྲ་ཀུན་ལ་ཆེ་བསྟོད་བསྔགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དྲན་གསོ་ཡང་ཡང་མཛད་པ་ནི། ཆོས་སྲིད་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་གཞན་ལ་མེད་པའི་མཛད་འཕྲིན་གྱི་འགག་སྟོམ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་སྤྱི་ལོ་ 2014 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 5 ཉིན་རྒྱ་གར་བྱང་ཤར་ཤི་ལོང་ཁུལ་དུ་༄གོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས།

ངོས་རང་ཆུང་བའི་དུས་སུ་རྟེད་མོ་རྩེ་རོགས་ནི་རྩེ་པོ་བྲང་དང་ནོར་བུ་གླིང་གའི་གད་པ་དེ་ཚོའི་གྲས་རེད། སློང་རྗེ་ཨང་། ཁོང་ཚོ་གྲོང་གསེབ་པ་ཡིན་ཞིང་རེ་རྡོགས་ཆེན་པོ་སོགས་གང་ཡང་མེད། ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་རེད། ང་ཚོ་མཉམ་དུ་རྟེད་མོ་རྩེས། དེ་ནས་སྐད་ཆ་འདྲི་དུས། ཁོང་ཚོས་ལྷ་སའི་ནང་དུ་སྐད་ཆ་ཅི་ཞིག་ཞོད་ཀྱིན་ཡོད་མེད་དང་། དྲང་དང་མ་དྲང་བའི་གནས་ཚུལ་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་སོགས་ཟོལ་མེད་ཀྱི་ངང་ནས་ཞོད། གཞུང་ཞབས་པ་ཚོར་དྲིས་ན། འདྲ་ཆགས་པོ་དང་སྒྲིམ་པོ་ལྟ་བུ་བྱེད། གད་པ་དེ་ཚོ་མང་ཆེ་བ་ནི་གྲོང་གསེབ་ནས་ཡོང་བའི་བོད་གཞུང་གི་དམག་མི་ཟུར་པ་ཡིན་པས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་ཡིན། ཁོང་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་རྟེད་མོ་རྩེ་ཞིང་མཉམ་དུ་བསྡད་དེ་ཛ་བཏུང་། དེ་ནས་སྐད་ཆ་འདྲི་སྐབས། རྒྱལ་པོས་དྲང་པོ་བྱས་མ་སོང་ཟེར་བ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཕྱག་མཛོད་ཀྱིས་དྲང་པོ་བྱས་མ་སོང་ཟེར་བ་སོགས་མང་པོ་ཞོད། དེར་བརྟེན། ཆུང་ཆུང་སྐབས་ནས། ངོས་ཀྱི་སེམས་སུ། ང་ཚོའི་སྤྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་དེ་མི་རེ་ཟུང་གི་ལག་ཏུ་དབང་ཆ་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པས་དེར་སྐྱོན་ཆེན་པོ་འདུག་ཨང་སྙམ་པ་ཞིག་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས།

མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་ལས། “གད་པ་བསམ་འགྲུབ་སྒྲུང་ཞོད་

མཁན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། རྩེད་མོ་རྩེས་ནས་འཁྲབ་རྒྱུ་དེ་ཙམ་རང་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁོ་ཚོ་ངོས་དང་མཉམ་དུ་རྩེད་མོ་རྩེ་རྒྱུར་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དགའ་ཞེན་ཞིག་ཡོད་པར་མ་ཟད། སྐུ་མདུན་སྐུ་གོང་མའི་ཞབས་ཕྱི་ཡིན་སྟབས་ཞེན་ཁོག་ཆེན་པོ་འདུག །ཧ་ལས་པའི་ཞེན་ཁོག་ཡོད་པ་རེད། ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་མ་རེད། ལྷག་བསམ་དང་ཞེན་ཁོག་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད།" ཅེས་ཡིད་འགྲུལ་ཐེབས་ངེས་ཀྱི་བཀའ་གསུང་སྐད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་སྩལ། ཡང་༧གོང་ས་མཆོག་ནས།

ངོས་རང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཨ་མ་ལགས་དང་ཞལ་གྲོས་ཏེ་བསྟོད་པས་ཁེར་རྐྱང་ལྷ་བུ་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ཨ་མ་ལགས་དང་སློབ་མཆེད་རྣམས་རྟག་ཏུ་མཇལ་འཕྲད་དུ་ཐེབས་ཤིང་། ད་དུང་གད་པ་སོགས་ངོས་ཀྱི་འཁོར་གཡོག་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པས་དེ་ལྟ་བུ་མིན། གཞུང་འབྲེལ་མཛད་སྒོ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གད་པ་སོགས་ཀྱིས་ངོས་ལ་གུས་ཚུལ་ཆེས་ཆེར་སྟོན་པ་ནི་སྨོས་མ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། དེད་ཅག་ལྷན་དུ་རྩེད་མོ་རྩེ་དུས་ངོས་རང་ལ་བྱིས་པ་སྤྱིར་བཏང་བ་ཞིག་གི་ལྟ་ཚུལ་བཟུང་སྟེ་གུས་ཞབས་གཏན་ནས་མི་བྱེད་པའི་ཁར། དུས་རྒྱུན་འགྲན་བསྡུར་སྐབས་ངོས་རང་ཕམ་པར་བྱས་པས་ཐེངས་འགར་དུ་ཡང་སྐྱོང་། དེ་ནི་ངོས་རང་གཞན་སུ་ལས་ཀྱང་ཕམ་མི་འདོད་པའི་དབང་གིས་རེད། ཕྱིས་སུ་རྩེད་རིགས་དེ་དག་ལས་འགའ་ཞིག་ངོས་ཀྱི་གྲོགས་པོ་ཡག་ཤོས་སུ་གྱུར། ཁོ་ཚོར་ཤེས་ཡོན་མེད་ཀྱང་དྲང་ཚུགས་ལྡན་པའི་ཁར། ཡིད་ཆེས་བློས་འགེལ་བྱ་རུང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན།[77]

ཞེས་ཀྱང་གསུངས།

གད་པ་ཆོས་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་ལ་འཛིགས་སྣང་སློང་ཆེད་པོ་ཧ་

77 སྤྱི་ལོ་ 2010 ལོའི་ཟླ་བ་བདུན་པའི་ནང་རྒྱ་གར་གྱི་NDTVབརྙན་འཕྲིན་གསར་འགོད་པ་སྐད་གྲགས་ཅན་ Barkha Dutt ནས་བཅར་འདྲི་ཞུས་པའི་ལན་དུ་སྩལ།

ལའི་སྨུན་ཁང་དེ་དག་གི་ནང་དུ་གདོན་འདྲེ་ཡོད་པ་དང་ཞུག་པས་ཐྲུ་གུ་ཟ་བ་སོགས་ཀྱང་ཞུས། གཞན་ཡང་། གད་པ་ཚོའི་མདུན་ནས་ལྷ་སྲུང་དང་འདྲེ་སྲུང་སྣ་ཚོགས་གསན་པར་མ་ཟད། ནོར་བུ་གླིང་གའི་གད་པ་ཨ་ཕོ་བསམ་འགྲུབ་ཟེར་བ་སོགས་ལས་ཏོར་གླིང་གཡུལ་འཁྲིད་སོགས་གེ་སར་གྱི་སྒྲུང་ཡང་མང་དུ་གསན། དེར་མ་ཟད། གསོལ་ཇ་དཀྱུགས་ཏེ་གད་པ་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་བཞེས་པ་སོགས་ཀྱང་མཛད། དེ་ལ་<<མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་>>ལས་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས།

ཡང་ངོས་ཀྱི་རྩེད་མོ་རྩེ་རྒྱུའི་གྲས། ཇ་བཟོ་རྒྱུར་དགའ་པོ་ཞེ་དྲག་ཡོད། གསོལ་ཐབ་ནས་ཇ་ཁུ་དང་མར་བླངས། མདོང་མོ་དེ་ག་རེ་ཡིན་ནམ་གསོལ་ཐབ་ནས་ལེན་གྱི་མེད། མཆོད་དཔོན་མཁན་པོ་དེའི་སྐབས་བྲུ་འཛིན་པོ་བྲང་གི་དཀོན་གཉེར་ཡིན་པ་དང་། དེར་མདོང་མོ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། ངོས་རང་དེར་གཡར་བར་འགྲོ་གི་ཡོད། རྗེས་སུ་མཆོད་དཔོན་ལགས་ཀྱིས་གསུང་གསལ། ངོས་དེའི་སྐབས་ཆུང་ཆུང་ཡིན་ཙང་། མཆོད་དཔོན་ལགས་ཀྱི་འཁྲིས་ནས་མདོང་མོ་གཡར་ཏེ་སྐྱལ་བར་ཁྲིར་འགྲོ་སྐབས། ཡ་ང་བ(ཬློས་མི་བཟོད་པ་)ཞིག་ཡོད་ཅེས་གསུང་གི་འདུག །དེ་ནས་གད་པ་ཚོ་ཚོགས་བསྡད་ས་དེར་ཕྱིན་ནས་དེད་ཚོས་ཇ་བསྐོལ་ཏེ་ངོས་ནས་ཇ་བཟོ་གི་ཡོད་པ་རེད། ” ཇ་བཟོས་ཚར་ནས་དེད་ཚོས་མཉམ་དུ་བགོ་བཤའ་བརྒྱབས་ནས་འཐུང་གི་རེད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

མདོར་ན། <<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ་>>ལས། “ངོས་ཀྱི་མི་ཚེ་སྐྱིད་པོའི་དང་བསྐྱལ་རྒྱུ་བྱུང་བའི་འབྱུང་རྒྱ་གཙོ་བོ་ནི་རྩེད་མོ་རྩེ་རོགས་ཚོ་རེད། ཁོང་ཚོའི་བར་ཀན་གཞོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་། ཚང་མ་སྤྲོ་སྐྱིད་ཀྱི་སྣང་བ་ཡལ་དུ་མེད་ཅིང་ཀུ་རེ་

རྩེད་མཚར་ལ་དགའ་བ་ཤ་སྟག་རེད། ཁོང་ཚོ་ཉེ་འཁྲིས་སུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁེར་རྐྱང་གི་སྡང་བ་ཞིག་སྐྱེ་མ་སྲོང་།”

ཞེས་གསུངས།

སྐུ་རྩེད་དང་འཕྲུལ་ཆས།

སྐུ་རྩེད་དང་འཕྲུལ་ཆས་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ལ། ཕྱིའི་སྣང་ཚུལ་དུ། རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་རྩེད་རྩེ་བ་ཕལ་མོ་ཆེ་བྱིས་པ་ཕལ་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་སྲིད་ཀྱང་། རྣམ་ཐར་རིམ་པས་མཇལ་བ་ན་དེ་ལྟ་མིན་པར་ངེས་ཤེས་ཟབ་མོ་རྙེད་ཐུབ། སྐབས་འགར། ༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས། “ངོས་རང་བྱིས་པའི་སྐབས་སུ་རྩེད་མོ་རྩེ་རྒྱུ་མ་གཏོགས་དཔེ་ཆ་ལ་དོ་སྣང་རྩ་ནས་མེད།” ཅེས་དེ་དུས་ཕྱག་དཔེ་གཟིགས་རྒྱུར་མི་མཉེས་པའི་བཀའ་སྩལ་ཀྱང་། དོན་གྱིས་དེ་ནི་གདུལ་བྱའི་བློ་གཤིས་དང་འཚམ་པར་ལམ་དུ་འཁྲིད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ་བཀའ་གདམས་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་ནང་དེ་ལྟ་བུ་མང་། དེ་ལྟར་བཀའ་སྩལ་བའི་དགོས་དོན་གཞན་ཞིག་ནི། སྐྱེ་བོ་རྣམས་དངོས་ཤུགས་ཅི་རིགས་ཀྱིས་ལས་དང་ཆོས་ལ་བསྐུལ་བའི་སླད། སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་པའི་ཚུལ་སྟོན་རྒྱུ་དང་། འབད་པ་བསྐྱེད་ན་མཆོག་དམན་སུས་ཀྱང་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྙེས་པའི་གནས་སམ་གོ་འཕང་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱ་ཐུབ་པར་སྟོན་པའི་ཆེད་ཡིན། གང་ལྟར། ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ནི། འཁྲུངས་གཞིས་སུ་བཞུགས་སྐབས་ནས་ཀྱང་ཆེས་སྤྱང་གྲུང་འཛོམས་

ཤིང་"བསམ་གཞིག"མཛད་རྒྱུ་དང་། གནས་སྐབས་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་དོན་ཅི་མང་ཞིག་རྩེད་མོའི་ལམ་ནས་སྟོན་པར་མཛད་པ་སོགས་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་ཐར་མང་དུ་མངའ་བ་ཞིག་ཡིན།

ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར་སྤྱི་ཕྱིར་ཕྱི་གླིང་པས་ཕུལ་བའི་རྩེད་ཆས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ཅིང་། རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་མགོ་སྐྲུན་གནང་བའི་འཕྲུལ་ཆས་ཀྱི་རིགས་ཀྱང་དུ་མ་ཡོད། དེ་དག་ལས་ཐུགས་མཉེས་ཤོས་ནི། ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་དང་། རླངས་འཁོར། རྒྱང་ཤེལ། མེ་འཁོར་འདྲ་གཟུགས་སོགས་ཡིན་ལ། ཐུགས་མོས་ཆེར་གནང་ས་གཞན་ཞིག་ནི་མེ་ཁྐ་ནོ་(Meccano)ཞེས་པ་ཆ་ཤས་བསྒྲིགས་ཏེ་འཕྲུལ་ཆས་ཀྱི་འདྲ་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་བཟོ་སྒྲིག་བྱེད་ཚོག་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཉིད་དགུང་གྲངས་བཅོ་ལྔར་མ་ཕེབས་བར་དུ་རྩེ་གནང་བར་མ་ཟད། མཐར་བཟོ་སྒྲིག་གི་ནུས་རྩལ་ཡང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་གྱུར། གཞན་ཞིག་ནི། ལྡེ་མིག་རྒྱག་རྒྱུ་ཡོད་པའི་མེ་འཁོར་དང་ཞ་ཉེས་བཟོས་པའི་དམག་མི་རྩེད་འགྲན་གྱི་རྩེད་ཆས་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན། དགུང་ན་ཅུང་ཡར་སོན་པའི་སྐབས་སུ། ཞ་ཉེས་བཟོས་པའི་དམག་མིའི་འདྲ་གཟུགས་དེ་རྣམས་སླར་བཞུས་ཏེ་གྲྭ་པའི་འདྲ་གཟུགས་སུ་བསྒྱུར་ཞེས་༄གོང་ས་མཆོག་རང་ཉིད་ནས་མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོར་གསུངས། འཕྲུལ་ཆས་སམ་རྩེད་ཆས་དེ་དག་ལས་བེད་སྤྱོད་ཆེ་ཤོས་ནི་རྒྱང་ཤེལ་ཏེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་ས་མཐིལ་གྱི་དངོས་ཡོད་འཚོ་བ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་བཙོན་ཁང་དང་བཙོན་པ་ཚོར་གཟིགས་ཞིབ་གནང་བར་མ་ཟད། ཟླ་བའི་གོ་ལ་སོགས་ལ་ཡང་བརྟག་དཔྱད་རྒྱ་ཆེར་གནང་།

ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ན་ཕྲ་བའི་སྐབས་ནས་འཕྲུལ་ཆས་གསར་པའི་རིགས་གང་ཞིག་ཕྱག་ཏུ་འབྱོར་བ་ན། བྲིས་པ་གཞན་ལྟར་རྩེད་མོར་གཡེངས་ཏེ་མི་བཞུགས་པར་ཐོག་མར་གཟིགས་ཞིབ་ལམ་ཙམ་གནང་སྟེ། དེ་ནས་ལྷུ་ལག་རྣམས་སོ་སོར་ཕྲལ་ཏེ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་བཟོས་ཤིང་ལྷུ་ལག་རེ་རེའི་བྱེད་ལས་ཅི་ཡིན་སོགས་ལ་རྟོག་ཞིབ་ནན་ཏན་དུ་གནང་བ་དང་། སླར་ཡང་སྔར་བཞིན་ཕྱིར་བསྒྲིག་རྒྱུར་ཤིན་ཏུ་མཉེས། དེ་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་NDTVབརྙན་འཕྲིན་གསར་འགོད་པ་སྔོན་གྲགས་ཅན་Barkha Dutt ནས་བཅར་འདྲི་ཞུས་པར། ༧གོང་ས་མཆོག་ནས།

ཚན་རིག་གི་བསམ་གཞིག་བྱེད་ཕྱོགས་དང་བརྟག་ཐབས་སྤྱད་དེ་དོན་དངོས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ་དེར་གལ་གནད་དང་ཕན་རླབས་གཉིས་ཀ་ལྡན། ངོས་རང་ཆུང་དུས་ནས། དེའམ་འདི་"ཅི་ཡིན་ནམ།" ཞེས་དེ་དག་ཤེས་འདོད་ཆེན་པོ་ཡོད། "' རྩེད་ཆས་ཆུང་བ་རྣམས་ལག་ཏུ་འབྱོར་མ་ཐག་ཡུད་ཙམ་རིང་རྩེད་མོ་རྩེས་ཤིང་། དེ་ནས་ནང་གི་སྒྲུལ་བྱེད་ཀྱི་མ་ལག་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་ནུས་གང་དང་ཅི་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་ཤེས་འདོད་ཆེན་པོས་ཁ་ཕྱེས། དེ་ལྟར་རྩེད་ཆས་མང་པོ་ཞིག་འཕྲོ་བརླག་ཏུ་བཏང་།

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྐུའི་གཅེན་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་མཆོག་གིས་<<གོང་ས་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ་>>ཞེས་པའི་དཔྱིན་དེབ་ལས།

མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་ཐོག་མར་ཅ་དངོས་དེ་དག་གི་ལྷུ་ལག་རྣམས་གོ་རིམ་མེད་པར་སོ་སོར་གཏོར་ཏེ་གང་སར་བཀྲམ་ན་ཡང་། རྗེས་སུ་གོ་རིམ་མ་འཁྲུགས་པར་ཕྱིར་བསྒྲིག་རྒྱུར་བྱུང་ཆ་ལྡན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར། ཡང་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོར་གསོལ་རས་སུ་ཕུལ་བའི་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་རྣམས་ཁ་ཕྱེ་སྟེ་ཆ་ཤས་རྣམས་སོ་སོར་བཀྲམ་པའི་གནང་སྟངས་དེས་ཞབས་གཡོག་ཚོར་ཐུགས་འཚབ་ཆེན་པོ་སློང་། དུས་རྒྱུན་ཞབས་གཡོག་ཚོས་དེ་

ལྟར་མི་གནང་བའི་ཞུ་བ་ཡང་ཡང་འཕེན་ཀྱང་གསན་འཛོག་མི་མཛད། གལ་ཏེ་ཞབས་གཡོག་ཚོས་ཞུ་བར་གསན་འཛོག་གནང་སྐྱེ་ཉིན་གཅིག་ཙམ་བཞུགས་ཀྱང་། ཕྱི་ཉིན་ སྔར་གྱི་འགྲོ་ནས་སླར་ཡང་སོ་སོར་ཐྲལ་བ་དང་ཕྱིར་སློག་པ་སོགས་མཛད་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཇི་ལྟར་ལྷུ་ལག་རྣམས་ཐྲལ་བ་དང་བསྒྲིགས་པ་དེ་ང་ཚོ་སུས་ཀྱང་མི་ཤེས་ན་ཡང་། མཐར་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་རྣམས་སྔར་བཞིན་འགྲོ་བ་ཞིག་བྱེད་ངེས་ཡིན།

ཞེས་གསུངས།

༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་གསུང་དོན།

ངོས་ཀྱིས་བརྟན་རིས་དུས་དེབ་སོགས་སུ་མཐོང་བའི་འཕྲུལ་ཆས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དངོས་ཐོག་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་མིན་ཤེས་འདོད་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་མ་ཟད། དེ་དག་ངོས་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་འདོད་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཡིན་ཡང་། སྐབས་དེར་འཕྲུལ་ཆས་ཉུང་ཙམ་ཞིག་ལས་བོད་དུ་འབྱོར་མེད། དེ་དུས་ལྷ་སའི་ནང་དུ་ཆག་སྒྲོན་ཤོར་བའི་རླངས་འཁོར་གསུམ་དང་སྐམ་གློག་གཅིག་ཙམ་ལས་མེད། ནོར་བུ་གླིང་ཀར་ཡོད་པའི་སྐམ་གློག་དེས་གློག་འདོན་སྤྲོད་བྱེད་དགོས་པའི་ཁུལ་ཡིན་ཡང་ཆག་སྒྲོན་ཤོར་ཟིན་པས་རྟག་ཏུ་དེའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་སོང་སྟེ་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་ཐབས་བྱས་པ་ཡིན། ངོས་རང་སྐབས་རེར་དེ་ལ་མགོ་འཁོར་ཏེ་ཟ་མ་བཟའ་རྒྱུ་དང་ཇ་བཏུང་རྒྱུ་འང་རྗེད་སྤྱོད། གསོལ་དཔོན་མཁན་པོ་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་ལགས་ནས་ངོས་ལ་མཚམས་འཛོག་བྱ་རྒྱུར་ཞུ་བ་ཡང་ཡང་འཕེན་ཀྱང་། ངོས་རང་དེར་མགོ་འཁོར་དྲགས་པས་ཟ་མ་རྗེས་སུ་ཟ་ངེས་ཡིན་ཞེས་ཁས་ལེན་བྱས་ཏེ་ཁོང་གི་ཐུགས་བག་ཇི་ལྟོད་དུ་གཏོང་རྒྱུ་ལས་བཟོ་ལས་མཚམས་འཛོག་མ་བྱས། གང་ལྟར། སྐམ་གློག་དེ་ཡང་ཡང་སྐྱོན་ཤོར་ཀྱང་ངོས་ཀྱིས་དུས་སྐབས་ཕལ་མོ་ཆེར་ཇི་བཞིན་བཟོ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཞེས་བརྗོད་ཆོག །རྗེས་སུ་རྒྱ་གར་དུ་རླངས་འཁོར་ཁ་ལོ་བའི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྦྱོང་བའི་བོད་པ་གཞོན་ནུ་ཞིག་ལ་ཐུག་སྟེ། དེད་གཉིས་ནས་"Dodge"རྟགས་ཅན་གྱི་རླངས་འཁོར་དེ་ཇི་བཞིན་བཟོ་ཐུབ་པ་བྱུང་། "Austin" རྟགས་ཅན་གྱི་རླངས་འཁོར་གཉིས་ལས་ལྷུ་ལག་དུ་མ་བླངས་ཏེ་ཕན་ཚུན་ལ་བརྗེ་བསྒྱུར་བྱས་ཏེ་བཟོས། དེ་ནི་ཏ་ཅང་སྤྲོ་སྣང་ལྡན་པའི་

དུས་སྐབས་ཐུང་ངུ་ཞིག་རེད།

ཅེས་གོང་གསལ་དཔེ་དེབ་ཏུ་བཀའ་གནང་། ཡང་<<བཙན་བློལ་གྱི་རང་དབང་།>> ལས།

ལོ་ན་ཆུང་བའི་དུས་སུ། ངོས་རང་ཏ་ཙང་དགའ་བའི་ལས་ཀ་ནི། འཕྲུལ་ཆས་ཀྱི་ལྷུ་ལག་སོ་སོར་ཐལ་ཏེ་སླར་ཡང་བསྒྲིག་རྒྱུ་དེ་ཡིན། གང་ལྟར། ཐོག་མའི་སྐབས་སུ་འབད་བརྩོན་བྱས་པར་རྟག་ཏུ་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་རྒྱུར་དཀའ་ཡང་། རིམ་གྱིས་ཉུང་ཟད་བྱང་ཆ་ཅན་དུ་གྱུར།

ཅེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར། སྐུ་ན་ཕྲ་མོའི་སྐབས་ནས་སློབ་མཁན་དང་ལམ་སྟོན་ཞུ་མཁན་སུ་ཡང་མེད་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དེང་རབས་འཕྲུལ་རིག་གི་སློབ་སྦྱོང་མང་དུ་མཛད། རྩམ་པའམ་སྤྱགས་སྤྱད་དེ་མི་དང་ཁང་པ། མེ་འཁོར་དང་གྲུ་གཟིངས་སོགས་འདྲ་གཟུགས་འདྲ་མིན་བཟོ་བ་དང་། འཕར་མཚོངས་བྱེད་པ། རྩེད་རོགས་གད་པ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་འགྲན་བསྡུར་གནང་རྒྱུ་སོགས་ལ་ཐུགས་ཞེན་ཏུ་མཉེས་པར་རང་རྣམ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ལ། <<མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ།>> ལས་༥གོང་ས་མཆོག་གིས།

ལོ་གསར་དང་ངན་པ་དགུ་འཛོམས་སོགས་གུང་གསེང་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་སྐབས་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་ལྕང་གསེབ་ཤར་ནས་ཡར་ཡོང་གི་རེད། ཞོགས་ཇ་ཚར་ཙམ་ལ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་ཡོང་གི་རེད། དེ་ནས་ང་གཉིས་མཉམ་དུ་རྩེད་ཆས་དེ་ཚོ་བཀྲམས་ནས་རྩེད་མོ་རྩེ་གི་ཡོད། དེ་ཚོས་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག །རྗེས་སུ་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་འགྲོ་སྟངས་ཤེས་པ་དང་། འཕྲུལ་འཁོར་ལ་དགའ་པོ་བྱེད་པའི་དོ་སྣང་བསྐྱེད་རྒྱུ་བཅས་ལ་ཕན་ཐོགས་བྱུང་འདུག །ངོས་ཀྱི་མི་ཚེ་དེ་ཀྲེག་ནོ་ལོ་ཇི་(Technology)ཟེར་བའི་བཟོ་རིག་ཐོག་དུས་ཚོད་བསྐྱལ་བ་རེད། ཆུང་ཆུང་སྐབས་ནས་ཀྲེག་ནོ་ལོ་ཇིར་དོ་སྣང་བསྐྱེབས་པ་དང་། དེ་བརྒྱུད་ནས་ཚན་རིག་ལ་དོ་སྣང་སྐྱེབས་

པ་ཕལ་ཆེར་དེ་འདྲ་ཡིན་པ་འདྲ། དེ་དག་རྩེད་མོ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཕལ་ཆེར་ཤེས་ཡོན་རེད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

གཞན་ཡང་། <<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས། "ནོར་བུ་གླིང་གར་གློག་གི་ཨ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ཡང་ཡང་སྐྱོན་ཤོར་གྱི་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཁག་འདོགས་བྱས་ཏེ་ཡང་ཡང་བཤིགས་ཀྱི་ཡོད། འཁྲུལ་འཁོར་ཡོ་ཆས་དེས་འཁོར་ལོའི་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་དང་། དེས་ལྟུགས་ཁབ་ལེན་གྱི་ནུས་པ་ཇི་ལྟར་བཟོས་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་། དེ་ལ་སྐྱོན་ཤོར་སྐབས་ངས་ཡང་ཡང་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ངས་རིག་པ་དེ་ལྟ་སར་ཡོད་པའི་མོ་ཊོར་རླིང་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་ཡིན།" ཞེས་གསུངས།

འགྲན་བསྡུར་དང་དམག་རྩེད།

རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ན་ཚོད་ཕྲ་མོའི་དུས་ནས་ཐུགས་རིག་དང་ཞེ་སྒོབས་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་པས། ཉིན་རེའི་སྐབས་དོན་སློབ་ཚན་རྣམས་ཚེགས་མེད་དུ་མཁྱེན་པར་བརྟེན་སྐབས་རེར་སྐུ་རྩེད་ལ་གཡེང་བ་ལྟ་བུས་གསན་སྦྱོང་ལ་ཐུགས་སྣང་དོ་ནན་མ་གནང་བ་ལྟ་བུ་རེ་ཡང་བྱུང་བར་མངོན། དེ་ཡང་ཉིན་ཞིག་མཁྱེན་རབ་བསྟན་འཛིན་མཆོག་གིས་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེར་མ་ཞུས་པར་གསང་སྟབས་ཀྱིས་ཐབས་ཤིག་ངེས་པར་དུ་འཐེན་དགོས་སྙམ་སྟེ། མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དགའ་མོས་ཆེས་ཆེར་གནང་ས་གད་པ་ནོར་བུ་དོན་གྲུབ་དང་ལྷན་དུ་འགྲན་བསྡུར་ཞིག་བཀོད་སྒྲིག་ཞུས། དེ་ལ་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་

>>ཞེས་པའི་རང་རྣམ་ལས་༤གོང་ས་མཆོག་ནས།

སྤྱིའི་ཆ་ནས་བཤད་ན། ངོས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཚན་རྣམས་སྦྱར་དུ་ཤེས་པས་ཡོངས་འཛིན་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་མ་བྱུང་། བོད་ཀྱི་མཁས་མཆོག་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་གཤིབ་སྐབས་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་སྟོབས་གང་འཚམས་ལེགས་པོ་ཡོད་པར་ཤེས་དུས་ཡིད་ལ་འདོད་ཚིམ་བྱུང་། ཡིན་ནའང་། དུས་སྐབས་ཕལ་མོ་ཆེར་རང་ཉིད་དཀའ་རྙོག་ཏུ་མི་ཚུད་པ་ཙམ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་འབད་བརྩོན་བྱས།

ཞེས་ཐུགས་རིག་ཧ་ཅང་ལེགས་པོ་ཡོད་ནའང་། ཉིན་རེའི་སློབ་ཚན་ཐོག་རྒྱུགས་འཕྲོད་པ་ཙམ་དང་དཀའ་ངལ་ལ་མི་འཕྲད་པ་ཙམ་ཞིག་གཙོ་གཉེར་གནང་བ་ལས། དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཐུགས་བརྩོན་ཆེར་མ་གནང་ཚུལ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནས་སླར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

གང་ལྟར། སྐབས་ཤིག་ཡོངས་འཛིན་ཚོས་ངོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ལ་ཡར་སྐྱེད་དེ་ཙམ་མེད་པར་གཟིགས་ཏེ་ཐུགས་ངལ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁྱེན་རབ་བསྟན་འཛིན་གྱིས་ངོས་ཀྱིས་དགའ་མོས་བྱེད་སའི་གད་པ་ནོར་བུ་དོན་གྲུབ་དང་དེད་གཉིས་ལ་རྒྱུགས་སྤྲོད་བཙོས་མ་ཞིག་བཏང་སྟེ་འགྲན་བསྡུར་བྱེད་དུ་བཅུག །དེ་ཡང་མཁྱེན་རབ་བསྟན་འཛིན་གྱིས་ངོས་ལ་གསང་བ་བྱས་ཏེ། ཐེངས་ལན་ཡོངས་རྫོགས་སྦྱོན་ཚུན་ནས་ནོར་བུ་དོན་གྲུབ་ལ་གསུངས་འདུག་པས་འགྲན་བསྡུར་དེའི་ནང་ངོས་རང་ཕམ་པར་མ་ཟད། གནས་ཚུལ་དེ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པས། བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཁློ་ཕམ་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེ་ལྟར་ཐབས་ཇུས་དེ་ལམ་དུ་སོང་སྟེ་རེ་ཞིག་ངོས་ཀྱིས་ཁོང་ཁྲོའི་ངང་སློབ་སྦྱོང་ལ་འབད་བརྩོན་དྲག་པོ་བྱས། ཡིན་ནའང་། རིམ་གྱིས་སེམས་ཞུགས་དེ་ཉམས་པར་བརྟེན་ངོས་རང་སྔར་གྱི་ལམ་སྲོལ་དེར་ཕྱིར་སྒྲོད་བྱས་པ་ཡིན། ''' གལ་ཏེ་ཆུང་དུས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་སྐབས་འགྲན་བསྡུར་བྱེད་ས་ངོ་མ་ཞིག་ཡོད་ན་མི་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ངེས་སྙམ། ངོས་ལ་སློབ་གྲོགས་མེད་སྟབས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚད་གཞི་འཇལ་བྱེད་དམ་བསྡུར་ས་ཞིག་གཏན་ནས་མ་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས།

ཡང་། <<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས་༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་གསུང་དོན།

ཐོག་མར་ངོས་ནས་རྩེད་གྲོགས་རྒྱན་པ་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་སུ་ཞིག་གིས་(མི་དང་འཕྲུལ་ཆས་སོགས་ཀྱི་)འདྲ་གཟུགས་ཕྱུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་བཟོ་ཐུབ་མིན་ཐད་འགྲན་བསྡུར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། དེ་ཡང་མི་རེ་རེར་ཕྱུགས་ཆེ་ཆུང་གཅིག་མཚུངས་སྤྲད་དེ་ཆུ་ཚོད་ཕྱེད་ཀ་ལྷ་བུའི་ནང་སུ་ཞིག་གིས་དམག་མིའི་འདྲ་གཟུགས་བཟོ་ཐུབ་པར་བལྟས་ལ། དཔྱད་ཞིབ་བྱེད་མཁན་ནི་ངོས་རང་ཡིན། ངོས་བཟོ་རྩལ་མཁས་པོ་ཡོད་སྟབས་རྩེད་འགྲན་དེའི་ནང་ཕོར་བའི་ཉེན་ཁ་མེད། དུས་རྒྱུན་ངོས་ཀྱིས་འདྲ་གཟུགས་ལེགས་པོ་བཟོ་མ་ཐུབ་མཁན་ཚོ་འགྲན་བསྡུར་གྱི་གྲས་ནས་ཕྱིར་འབུད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། སྐབས་དེར་འགྲན་ཡ་ཚོའི་ལག་ནས་འདྲ་གཟུགས་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱུགས་ཉིས་ལྷབ་ཙམ་བླངས་ཏེ་ངོས་ཀྱི་འདྲ་གཟུགས་འགའ་ཁོ་ཚོར་འཚོང་གིན་ཡོད། དེ་ལྟར་ངོས་རང་དམག་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན། ཕྱུགས་དང་འདྲ་གཟུགས་བརྗེ་ལེན་བྱས་པ་ལས་ཡིད་ལ་དགའ་སྣང་ཆེན་པོའང་སྐྱེས། དེ་ནས་ང་ཚོ་དམག་འཐབ་ལ་ཞུགས་ཏེ་འགྲན་བསྡུར་བྱེད། སྐབས་འདི་དག་ཏུ་ངོས་ཀྱིས་རང་གི་འདོད་པ་ལྟར་བྱས་ལ། དེ་ནི་དུས་རྒྱུན་ངོས་རང་ལ་ཕམ་ཉེས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དེ་ཡིན།

ཞེས་རང་ལ་ཡོན་ཏན་དང་ནུས་པ་མེད་ན་མཚན་གནས་དང་དབང་ཤུགས་ཙམ་གྱིས་ནམ་ཡང་ཐོབ་དཀའ་བའི་གནས་ལུགས་གསུངས། དེ་ནས་ཀྱང་།

གད་པ་རྣམས་ལ་མཚོན་ན། རྩེད་འགྲན་གྱི་སྐབས་གང་དུའང་དོན་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁ་ཞིག་ནམ་ཡང་མི་སྟེར། ངོས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཐོབ་ཐབས་སུ་ཡང་ཡང་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་གནས་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཀྱང་དེ་ལ་ཕན་ནུས་གང་ཡང་མ་བྱུང་། ངོས་ཀྱིས་ནུས་པ་གང་ཡོད་བཏོན་ཏེ་རྩེད་འགྲན་དུ་ཞུགས་ནའང་། སྐབས་ཕལ་མོ་ཆེར་ཕམ་ཉེས་བྱུང་སྟེ་ངོས་རང་ཁོང་ཁྲོ་ལངས་དགོས་པ་དང་ཁྲུ་ཆུར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་སུ་བསྐྱལ། དེ་ལྟ་ནའང་། གད་པ་ཚོས་ངོས་ལ་གོ་སྐབས་

གཏན་ནས་མ་སྨིན་པའི་ཁར་ལན་དུ་མར་དུ་སྐད་འཚོར་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་བསྐྱལ།

ཞེས་གད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐུ་རྩེད་རྩེ་བའི་སྐབས་སུ་དྲང་པོ་དྲང་བཞག་དང་གཡོ་ཟོལ་སྤྲོལ་ལད་མེད་པར་ཚུར་སྤྲོད་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ལོ་མཉམ་གྱི་འགྲན་བསྡུར་ལྟ་བུ་ལྷུར་བླངས་པའི་རྣམ་པ་དེ་གསལ་བར་གསུངས། དེ་ནས་ཀུང་སླར་ཡང་།

ངོས་རང་ཧ་ཅང་དགའ་བའི་རྩེད་འགྲན་གཞན་ཞིག་ནི་དམག་དཔུང་རུ་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་དམག་རྩེད་རྩེ་རྒྱུ་སྟེ། དེ་ནི་ངོས་ཀྱིས་དགའ་མོས་ཆེས་ཆེར་བྱེད་ས་གད་པ་དམག་ཟུར་ནོར་བུ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བསླབས་པ་ཞིག་ཡིན། ངོས་རང་ཆུང་དུའི་སྐབས་སུ་རྟག་ཏུ་སྨན་སྣང་དང་ངལ་དུབ་ཀྱི་སྣང་བ་མེད་པར་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་ལུས་པོ་གཡོ་འགུལ་དང་འབྲེལ་བའི་རྩེད་མོའི་རིགས་ཀུན་ལ་དགའ་ཞིང་། མཐོ་ལྡིང་རྩེད་འགྲན་ལ་དེ་བས་ཀྱང་དགའ། རྩེད་འགྲན་དེ་ནི་ས་གཤོང་གི་གཞོགས་གཅིག་ནས་གང་ཐུབ་ཀྱིས་བརྒྱུགས་ཏེ་ཐིག་ཚད་ཞེ་ལྔ་ཅན་གྱི་ཤིང་ལེབ་སྟེང་ནས་པར་མཆོང་རྒྱུ་དེ་རེད། ཡིན་ནའང་། ཅང་མ་འགོར་བར་རྩེད་མོ་དེ་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་བཀག་སྡོམ་གནང་སོང་།

ཞེས་བཀའ་སྩལ་ལ། ཉིན་ཞིག་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཕྱག་འཁར་བ་སོའི་མགོ་རྒྱན་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་དབུ་ཐོག་དྲག་ཏུ་བསྐོར་ཏེ་སྐུ་རྩེད་རྩེ་བའི་སྐབས་ཕྱག་ནས་ཤོར་ཏེ་གཅེན་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་ལགས་ཀྱི་དབུ་ལ་ཐོག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ཀྱང་གསུངས། <<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ་>>ཞེས་པ་ལས་༧གོང་ས་མཆོག་གིས།

རྩེད་འགྲན་གྱི་ཆེད་དུ་ངོས་ཀྱིས་དམག་སྒྲོང་བྱེད་ཚུལ་དེ་གད་པ་ཚོའི་མདུན་ནས་སྦྱངས། ང་ཚོ་རྩེད་མོ་རྩེས་པར་མ་ཟད་ཤིང་གི་མེ་མདའ་ཡང་ཡོད། ངོས་རང་དམག་ལུགས་ཀྱི་གྱུས་ཉམས་སྟོན་སྟངས་དེ་ལ་མཁས་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད་པས། དེང་སྐབས་རྒྱ་གར་གྱི་དམག་མི་ཚོས་དམག་ལུགས་ཀྱི་གྱུས་ཉམས་སྟོན་པའི་ཆེ་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ་ན་ངོས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་ངོས་འཛིན་བྱེད་

ཐུབ། དེ་ནི་བོད་དང་རྒྱ་གར་གྱི་དམག་མི་གཉིས་ཀར་སྔོང་བརྡར་སྦྱོད་མཁན་གཅིག་སྟེ་དབྱིན་ཇི་ཡིན་པའི་སྐབས་ཀྱིས་རེད།

ཅེས་བཀའ་གནང་།

སྐུ་རྟེད་གནང་བའི་ཐད་གོང་གསལ་དཔེ་དེབ་རྩོམ་པ་པོས། "རྟེད་མོའི་རིགས་གང་དག་རྩེས་པ་ཡིན།" ཞེས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར།

༄གོང་ས་མཆོག་ནས། "ཅུང་མཐར་ཡང་གད་པ་བཅུ་ཙམ་ཡོད་ལ། ངེད་ཅག་ཚང་མར་ཤིང་གི་མེ་མདའ་ཡོད།" ཅེས་རྟེད་མོའི་རྣམ་གྲངས་རྣམས་ཐད་ཀར་མ་གསུངས་པར་དམག་རྟེད་ཀྱི་སྐོར་བཀའ་སྩལ།

ཡང་རྩོམ་པ་པོས། "པོ་ཏ་ལའི་ཡང་སྟེང་དུ་རྩེས་པ་ཡིན་ནམ།" ཞེས་པར།

༄གོང་ས་མཆོག་ནས། "མ་རེད། མ་རེད། ནོར་བུ་གླིང་ཁར་རྩེས་པ་ཡིན། སྔར་དམག་སྐར་དུ་སྤོད་སྦྱོང་བ་གད་པ་ཆུན་པ་དེ་དག་ངོས་རང་དང་མཉམ་དུ་མེ་ཏོག་ལྷུམ་རའི་གཡས་གཡོན་དུ་རུ་བསྒྲིགས་ཏེ་གོམ་བགྲོད་བྱས།" ཞེས་གསུངས།

རྩོམ་པ་པོས། "སྐུ་མདུན་ཁྱེད་རང་དམག་སྤྱི་ཡིན་ནམ།" ཞེས་པར།

༄གོང་ས་མཆོག་ནས། "མ་རེད། དམག་ཟུར་གཅིག་དམག་སྤྱི་བྱས་ཏེ། ངོས་ཀྱིས་ཁོའི་བཀའ་དང་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་རེད།" ཅེས་གསུངས།

རྩོམ་པ་པོས། "ཁྱེད་ཅག་མར་སྤུང་ཐང་དུ་ཉལ་ཏེ་དམག་རྒྱག་པའི་ཟློལ་བྱས་སམ།" ཞེས་པར།

༄གོང་ས་མཆོག་ནས། "རེད། རེད།" ཅེས་སྤྱི་ཉམས་དང་བཅས་ཏེ་བཀའ་ལན་

སྐལ། དེ་ནས་ཀྱང་།

“ཐོག་མར་ངེད་ཅག་དམག་རྩེད་རྩེས་ཤིང་དེ་ནས་ལྷ་མོ་འཁྲབ། དེ་ནས་སླར་ཡང་དགོང་དྲོར་དམག་རྩེད་རྩེས་པ་ཡིན།” ཞེས་རྩེད་མོའི་རྣམ་གྲངས་འགའ་གསུངས།

འདིར་༧གོང་ས་མཆོག་རང་ཉིད་ནས་ལྷུགས་རྩོམ་མཛད་པའི་ཕྱག་དཔེ་ཁག་ཏུ་གསལ་བ་རྣམས་དང་གཞན་གྱི་བཀའ་ལན་དུ་གསུངས་པ་ཁག་གྱུང་བསྒྲིགས་ཏེ་མཇལ་ཚེ་མཛད་པ་ཆེ་ཐྲ་ཀུན་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་རེད་ཨང་སྙམ་པའི་ཚོར་སྣང་འགོག་མེད་དུ་འབྱུང་ཡང་། དུས་ཀྱིས་ཉེ་བར་གཏུགས་ཤིང་གནས་སྟངས་གཞན་གྱི་དབང་ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་འབྲིར་འདོད་ཀྱང་རེ་ཞིག་མི་བསྡུ་ཐབས་མེད་ཀྱི་གནས་སུ་ལྷུང་བ་ནི་ཕངས་སེམས་བཟོད་དཀའ་བའི་གནས་སུ་ཆེ་ཡང་། ཅུང་ཟད་རེ་འབྲི་ཐུབ་པ་ནི་འབྲེལ་ཚད་ཀུན་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་བླ་མ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་འབྲལ་མེད་སྲི་ཞུའི་སྐལ་བཟང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆ་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་རེ་སྨོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་དུ་སྨྲས་ཏེ་སྐབས་དོན་ཆེད་དུ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ན་གཞོན་པའི་དུས་སུ་དམག་རྩེད་རྩེས་ཤིང་མེ་མདའ་སོགས་ལ་ཐུགས་མཉེས་པའི་ཚུལ་མཛད་པ་དེ་ལ་ཆེས་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བློར་ཤོང་དཀའ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོར་དངོས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་ལས་ཚིག་སྣ་དུ་མ་རེ་བསྡུས་ཏེ་འགོད་པར། “དེ་དུས་ངོས་རང་དམག་རྩེད་ཞེ་དྲག་རྩེ་གིན་ཡོད། མེ་མདའི་ཀར་ཏོར་(cartridge ཟངས་སྦུག་)དེ་འདྲ་གཟིམ་ཆུང་ཁོངས་ལ་ཡོད་པ་མ་

རེད་ལ། དམག་སྐར་ནས་ཀྱང་རག་གི་མི་འདུག །ངོས་ནས་མཚན་ཞབས་ཚོར་མེ་མདའི་ཟངས་སྤྲུག་འཕྲེར་ཤོག་ཅེས་མངགས་པ་ཡིན། ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས་ཟངས་སྤྲུག་བཅུ་གྲངས་ཤིག་བསྣམས་ཕེབས་བྱུང་། རྒྱ་མཚོ་གླིང་གིས་གཅིག་གཉིས་ཤིག་བསྣམས་ཡོད་པ་འདྲ། དངོས་གྲུབ་ཚོགས་གཉིས་ལ་མངགས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཚུང་ཚུང་གཅིག་མ་གཏོགས་སྤྲད་མ་བྱུང་།" ཞེས་དང་ཡང་། "གསེར་གོང་རིན་པོ་ཆེས་བསྟན་པ་ལགས་སུ་ཟངས་སྤྲུག་དགོས་ཚུལ་གསུངས་ཏེ། ཏ་ལམ་བཞི་བཅུ་ལྔ་བཅུ་ཞིག་མེད་དམ། ཉི་མ་གཅིག །གསེར་གོང་རིན་པོ་ཆེ་མཚན་ཞབས་ཡིན་ཅང་ཕྱི་ཚུལ་དུ་རྟགས་གསལ་གནང་བར་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། དོན་ལ་ཟངས་སྤྲུག་ཆག་པ་གཅིག་བསྣམས་ཕེབས་ཏེ་ངོས་ལ་གནང་བྱུང་། ཟངས་སྤྲུག་དེ་ཚོ་ཡོད་ཅང་། མདེལ་རྩེའི་ཞ་ཉེ་དེ་ངོས་ཀྱིས་ལུག་བརྒྱབས་ནས་ཞ་ཉེའི་མདེ་ཅུ་བསྐྲར། མདེལ་ཁུག་དེ་གཟིམ་གཡོག་ལགས་རྒྱ་གར་དུ་བསླེབས་ནས་གྲོངས་མཁན་དེས་བཟོས། དེའི་ནང་མདེ་ཅུ་རྫུས་མ་དེ་དག་ལྡུགས། ཤིང་གི་མེ་མདའ་རྫུས་མ་དེ་འདྲ་ཡང་བཟོས་པ་རེད།" ཅེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་གནང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུང་བར། "ངས་ད་ལྟ་འདི་བཤད་དགོས་པ་ཟངས་སྤྲུག་མངགས་པའི་ནང་ནས་གསེར་གོང་རིན་པོ་ཆེས་མང་ཤོས་བསྣམས་ཡོང་བ་རེད། དངོས་གྲུབ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་དགེ་ཕྲུག་བླ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དང་ཁོང་གཉིས་པར་འགྲོ་ཚུར་འགྲོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྐབས་མེ་མདའ་ཏན་ཏན་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། དངོས་གྲུབ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་ཟངས་སྤྲུག་ཐེབས་ཆག་གཅིག་མ་གཏོགས་སྤྲད་ཡོད་པ་མ་རེད། རྗེས་སུ་ངའི་སེམས་སུ་དྲན་པ་ཞིག་ལ། གསེར་

ཀོང་རིན་པོ་ཆེས་ཟངས་སྲུག་འཕྱིར་ཤོག་ཅེས་ཞུས་པ་ལྟར་ཏུར་ཐག་འབབ་ཐག་གནང་ནས་ཐེ་ཚོམ་སོམ་ཉི་མེད་པར་མང་ཤོས་བསྣམས་ཡོད་ཅང་། ཟིང་འཁྲུག་སྐབས་ནོར་བུ་གླིང་གནས་ཐར་ཐབས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་ངང་དུ་ཐར་འདུག །"

ཅེས་མཚན་ཞབས་གསེར་ཀོང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀོད་མངགས་ལྟར་གནང་བས་རྒྱ་དམག་སྒྲིན་ལྟར་འཁྲིགས་པའི་བར་གསེང་ནས་ཐར་ཐུབ་པ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གསུངས། ཡང་བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་ཁའི་སྐབས་འབྲེལ་གནས་ཚུལ་གསུང་བར།

"དངོས་གྲུབ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་ང་ལ་དཔེ་ཆ་ཁྲིད་སྟབས་ཞེ་དྲག་ཙ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་ཙང་། གཟིམ་དཔོན་མཁན་པོ་བསམ་མཁར་དོན་ཡོད་ལགས་ཆེད་མངགས་དངོས་གྲུབ་ཚོགས་གཉིས་ལ། 'ང་ནོར་བུ་གླིང་གནས་ཐོན་རྒྱུ་གཏན་འཁེལ་སོང་། ཁྱེད་རང་ནོར་བུ་གླིང་གར་མ་སྡོད། ཐག་རགླུ་སྲུག་ཏུའང་མ་སྡོད། སེ་རར་ཡང་མ་སྡོད། དགའ་ལྡན་ལ་རྒྱུགས་'ཞེས་ལན་སྐྱེལ་དུ་བཏང་བ་ཡིན།" "' "ཟིང་འཁྲུག་སྐབས་གཟིམ་དཔོན་ལགས་ལན་སྐྱེལ་བར་འགྲོ་དུས། (དངོས་གྲུབ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་)སེ་རར་ཡང་མ་སྡོད་གསུང་གི་འདུག་གམ། ཞེས་དྲིས་བྱུང་བར། (གཟིམ་དཔོན་གྱིས་)སེ་རར་ཡང་མ་སྡོད། དགའ་ལྡན་ལ་ཕེབས་གསུང་གི་འདུག་ཅེས་ལན་སྤྲད་པ་ཡིན་ཟེར་གྱི་འདུག །ངོས་ནས་ལན་བསྐུར་བ་བཞིན་དངོས་གྲུབ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་གནང་ཡོད་ན། རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས་ཐུབ་ཡོད་པ་རེད།"

ཅེས་མཚན་ཞབས་དངོས་གྲུབ་ཚོགས་གཉིས་ལགས་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུངས། སླར་ཡང་གསུང་བར།

གསེར་ཀོང་རིན་པོ་ཆེ་ངོས་རང་ཐོན་པའི་དགོང་དྲོ་དེར་ལྷ་སར་བཞུགས་འདུག །སང་ཉིན་དེར་ནོར་བུ་གླིང་གར་དྲང་ཧར་ཕེབས་པ་ཡིན་གསུང་གི་འདུག །དེ་དུས་དཔོན་པོ་སྐྱ་གཞོན་པ་ཏ་བཞིན་འདུག །ད་ཡག་མ་སོང་། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་མེད་པ་རེད་དགོངས་ནས་ཤར་རྒྱག་

> ལྷ་སར་ཕེབས། དེ་གར་ཐུན་བུ་བཞུགས་ནས་དགའ་ལྡན་ལ་ཕེབས་པ་དང་། དེ་ནས་ཚུར་(རྒྱ་གར་དུ་)ཕེབས་པ་ཡིན་གསུང་གི་འདུག །གསེར་གོང་རིན་པོ་ཆེ་ཐར་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཐར་འདུག །རྗེས་སུ་ངོས་ཀྱི་བསམ་བློར་འཁོར་བ་ཞིག་ལ། གསེར་གོང་རིན་པོ་ཆེས་ཟངས་སྦུག་ཧུར་ཐག་འབད་ཐག་གིས་བསྒྲུབས་ནས་བསྣམས་ཕེབས་པ་དང་། དངོས་གྲུབ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་ཟངས་སྦུག་ཐེབས་ཆག་གཅིག་མ་གཏོགས་མ་གནང་བ་རེད། མ་གཞི་སོ་སོའི་སྐུ་ལས་རེད། དངོས་གྲུབ་ཚོགས་གཉིས་ནོར་གླིང་ནས་བྲག་ར་གླུ་སྦུག་ཏུ་ཕེབས་པ་དང་། བྱེས་མཁན་ཟུར་གཙང་པ་རྒན་ཐབས་མཁས་ལགས་དང་ཁོང་གཉིས་ཉེ་པོ་ཞེ་དྲག་རེད། ཆོས་གྲོགས་རེད། དཔེ་ཆ་ཡག་མཉམ་རེད། ཁོང་གཉིས་མཉམ་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ཨུར་ཟིང་འཕྲུག་ལངས་ནས་ཕེབས་མ་ཐུབ་པ་རེད། དེ་ཚོ་ངོས་ནས་གང་ཡང་ཤེས་ཀྱི་མེད་ནའང་། གནས་ཚུལ་ཡོད་བབ་ལ་ཞིབ་མོར་ལྟ་སྐབས་རྟེན་འབྲེལ་འདྲ་པོ་ཞིག་བསྒྲིག་རྒྱུ་མེད་དམ་སྙམ་པ་ཡོད་གི་འདུག །[78]

ཅེས་དམག་རྩེད་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་ཐར་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་བཀའ་སྩལ། གོང་དུ་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་སྐུ་རྩེད་གནང་ཚད་ཐ་མལ་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་དུ་སྣང་ཡང་དེ་ལྟར་མིན་ཞེས་བཤད་པའང་གོང་གསལ་ལྟ་བུ་དག་ལ་གཞི་བཅོལ་ཏེ་སྨྲས། མེ་མདའི་མདེའུ་སོགས་བཟོ་གནང་མཛད་པའི་ཐད་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་ནས།

> སྔ་མོ་ངོས་ཀྱིས་ཀུང་ཆུང་ཆུང་སྐབས་ལ་ཆག་རྒྱག་སྤྱོད། ཞ་ཉེ་དང་འབི་སི་ཀུ་ཀྲིའི་ལྕགས་ཀྲིན་(མདར་ཟས་བླུག་སྣོད་)སྐད་གི་ལྕགས་ཤོག་ཤ་ཀར་སྲབ་པོ་དེ་འདྲའི་སྐད་ལ་ཆག་རྒྱག་སྤྱོད། ཟོ་བ་ཤུགས་ཆེ་དྲགས་ན་ཨི་ཁུང་ཕིགས་འགྲོ་གིན་འདུག །ཤུགས་ཆུང་ཆུང་བྱས། མཛུབ་མོས་དྲུད་དེ་ཆག་བརྒྱབས། རྩེད་མོ་རྩེས་ནས་སྐྱིད་པོ་ཡོད། ལྕགས་དང་ཟངས་དེ་ཚོའི་གྲས་དེ་བཞུ་ཐུབ་ཀྱིན་ཡོད་པ་མ་རེད། ཞ་ཉེ་དང་། ཏི་ཚ་བཞུས་ནས་མེ་མདའི་མདེའུ་འདྲ་པོ་དང་། སྐུ་བརྙན་འདྲ་དང་། པད་ཤག་(སྒོར་མོ་)དེ་འདྲ་ཡང་བཟོ་སྤྱོད། ད་ལྟ་ཁྱེད་རང་ཚོར་འཁོར་ལོས་བསྐོར་རྒྱུའི་སྒྲུད་པ་ཡག་པོ་ཞིག་འདུག །ལྷ་སར་ངོས་རྩེད་མོ་རྩེས་པའི་སྐབས་ལ་རྒྱ་གར་བའི་སྒྲུད་པ་ཞིག

78 ལུང་ཚིག་འདི་རྣམས་མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་དེབ་གསུམ་པ་ལས་དྲངས།

ཡོད། སྐབས་རེར་ནི་བོད་པའི་སྨྲུད་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་ཡང་མང་པོ་རྒྱག་སྒྲོང་། མི་འབབ་པོ་དང་། ཕུ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་སྟབས་སྐྱིད་པོ་ཡོང་གིན་ཡོད།[79]

ཅེས་གསུངས།

རྒྱང་ཞིལ་དང་འཕེན་མདའ།

རྩེད་ཆས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་ཐུགས་མཉེས་ཤོས་གནང་ས་གཞན་ཞིག་ནི་རྒྱང་མཐོང་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་པོ་ཏ་ལར་བཞུགས་སྐབས། དགོང་དྲོར་རྒྱང་ཤེལ་བསྣམས་ཏེ་གཟིམ་ཁང་གི་ཡང་སྟེང་དུ་ཕེབས་ཏེ་གང་སར་གཟིགས། ལྷག་པར་དུ་ཞོལ་བཙོན་ཁང་གི་བཙོན་པ་རྣམས་ལ་མར་གཟིགས་ཤིང་། བཙོན་པ་ཚོས་ཀྱང་ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་ཡར་ཕྱག་འཚལ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཉམ་ཆུང་སྐྱོ་པོ་དག་གིས་འཚོ་བ་སྐྱེལ་སྟངས་སོགས་ལའང་གཟིགས་ཞིབ་ནན་ཏན་དུ་གནང་། དེ་ལྟར་སྐུ་ན་ཕྲ་བའི་སྐབས་ནས་འབངས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་སྣ་ཚོགས་གཟིགས་ཤིང་གསན་པ་སོགས་ལས་སྤྱི་ཚོགས་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞེས་ཤིང་། བཀྲས་རར་འཚོང་རྒྱུའི་གཡག་ལུག་ཉམ་ཆུང་སོགས་ཡང་ཡང་གཟིགས་པས་རྒྱུ་བདག་གཉིས་ཀར་བརྩེ་བས་དགོངས་ཏེ། བདག་པོར་དཀྱེལ་འབབ་གྲོང་མེད་དུ་སྐུལ་ཐོག་སྲོག་བླུ་གནང་སྟེ་སེམས་ཅན་ཉིས་ཁྲི་ཙམ་ལ་མི་འཇིགས་སྲོག་གི་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེར་གནང་། སླད་ནས་ཀྱང་གཞུང་སའི་མཛད་ཆེན་ཁག་ཏུ་དཀར་སྒྲོང་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་ཕེབས་པ་སོགས་སྐུ་ན་གཞོན་པའི་སྐབས་ནས་མཛད་པ་རླབས་པོ་ཆེ་བསྐྱངས་ཡོད། དེ་ལ་

79 སྤྱི་ལོ་ 1979 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 10 ཉིན་ཧ་ཤོད་བོད་མིའི་རྟེན་བཞེངས་བཟོ་གྲྭར་སྐུལ་བའི་བཀའ་སློབ་ལས་དྲངས།

<<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ་>>ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ལས། ༄གོང་ས་མཆོག་ནས།

པོ་ཏ་ལའི་ཡང་སྟེང་ནས་རྒྱང་ཤེལ་བརྒྱུད་དེ་ཞོལ་གྱི་བཙོན་པ་དཀྲུམ་མ་རྣམས་ལ་ཉིན་རེ་བཞིན་བལྟས་ཤིང་མང་པོ་ཞིག་ནི་ངོས་ཀྱི་གྲོགས་པོ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད། མང་ཆེ་བ་ཉེས་ཅན་དཀྲུམ་མའི་རིགས་ཡིན་ཀྱང་ངོས་རང་བྱིས་པའི་སྐབས་ནས་དེ་དག་གི་སྡུག་བསྔལ་ཚོར་ཞིང་། འགའ་ཤས་ཀྱི་སྙིར་ཤིང་སྙོ་གོན་ཡོད་པར་མཐོང་། ངོས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་འགན་དབང་བླངས་མ་ཐག་བཙོན་པ་ཡོངས་རྫོགས་གློད་བཀྲོལ་བཏང་། གནས་སྟངས་དེ་དག་ཡང་ཡང་མཐོང་ཞིང་། འཕྲུལ་རིག་དང་དེང་རབས་འཕྲུལ་ཆས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ཡར་སྐྱེད་སོང་བ་བཅས་དང་བསྟུན་ནས་རིམ་གྱིས་དེང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་སུ་བསྒྱུར་བའི་འདོད་ཤུགས་ཀྱང་འགོག་མེད་དུ་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས།

<<མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་>>ལས་༄གོང་ས་མཆོག་གིས།

ཞོལ་དཔའ་ཕྲིང་དུ་ཡོད་པའི་བཙོན་པ་དེ་ཚོ་ཁམས་གསུམ་ཐོག་ཁ་ནས་གསལ་པོར་མཐོང་གི་རེད། ངོས་ཀྱིས་དེ་དུས་རྒྱང་ཤེལ་ཐོག་ནས་ལྟ་གི་ཡོད་པས། བཙོན་པ་མང་ཆེ་བ་རྟག་པར་མཐོང་གི་ཡོད་སྐབས་མི་ངོ་ཡང་ཚོད་ཀྱི་ཡོད། ''' དེ་དུས་ངོས་ཁམས་གསུམ་ཐོག་ཁར་བསླེབས་པ་དང་། བཙོན་པ་དེ་ཚོས་ངོས་རང་ངོ་ཤེས་ཀྱི་འདུག །ཁོ་རང་ཚོ་ཆབ་གསང་དུ་ཐོག་ཁར་ཡོང་དུས་ཡིན་ནའང་རེད། དཔའ་ཕྲིང་ནང་བསྡད་ཡོད་ནའང་ངོས་ལ་བལྟས་ཏེ་ཐལ་མོ་སྦྲ་ནས་སྡོད་ཀྱི་རེད། མར་ཡང་ངོས་ཀྱིས་མི་ངོ་ཚོད། ཡར་ལ་ཡང་༄རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་འདུག་བསམས་ནས་སྨོན་ལམ་བརྒྱབས་ནས་སྡོད་ཀྱི་འདུག །ཡང་བཙོན་པ་གསར་པ་ཞིག་བསླེབས་འདུག་ཟེར་བ་དང་། ཡང་བཙོན་པ་ག་གེ་མོ་ཞིག་མི་འདུག་ཟེར་བ་སོགས་ངོས་ཀྱིས་ལྟ་དུས་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན། བཙོན་པ་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་བཤད་མ་ཐག་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། བཙོན་པ་རྣམས་ཁག་གཉིས་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། བཙོན་པ་ཁག་གཅིག་སྣང་རྩེ་ཤག་ནས་ཡོང་བ་དང་། ཡང་ཕྱོགས་མཐའ་ནས་སྡེ་པ་ཞོལ་བའི་ཁོངས་ནས་ཁག་གཅིག་ཡོང་གི་འདུག །མི་གསོད་ཁྲག་སྐྱོར་དང་རྐུན་མ་བརྐུས་པ་སོགས་སླེབ་ཀྱི་འདུག ། སྐབས་གཅིག་ཁམས་པ་རེད་ཟེར་བ་གཟུགས་པོ་རིང་པོ་ཞིག་ཀྱང་

བསླེབས་སོང་། བཙོན་པ་འཆར་ཅན་མཐོང་བ་དེ་ཚོ་དེ་སྤྱི་སེ་རའི་ཟིང་འཁྲུག་གི་ལེ་ཚོགས་ཡོད་པའི་བཙོན་པ་དེ་ཚོ་རེད། རྗེས་སུ་རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་སྲིད་བཞེས་སྐབས་དེ་དག་ཚང་མ་གློད་པ་རེད། དེ་ཚོའི་ནང་བཙོན་པ་བུ་བླ་མ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད། དེ་སེ་རའི་མཚན་ཐོ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་ཅིག་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག །བཙོན་ཁང་ནང་དུ་འང་དུག་སློག་སེར་པོ་ཞིག་གྱོན་འདུག །ཕོ་ཕོང་ཁྲོ་ཟོས་ནས་ག་དུས་ཡིན་ནའང་རྟེ་པོ་བྲང་ལ་རྒྱབ་བསྒོགས་ནས་སྡོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་མིན་གཞན་དག་དཔེར་ན། ཏན་བློ་དགའ་ཟེར་བ་དགེ་བཤེས་རེད། སྡེ་པ་ཞོལ་པས་ཧ་ལྟག་གཞུས་དུས། རྒྱལ་བ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་ཞེས་སྐད་རྒྱག་གི་འདུག་ཅེས་ཟེར་གྱི་འདུག །རྗེས་སུ་དེ་ཚོ་ཚང་མ་གློད་པ་རེད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

དེ་བཞིན་དུ། མཚན་མོར་རྒྱང་ཤེལ་བསྣམས་ཏེ་པོ་བྲང་གི་ཡང་སྟེང་དུ་ཐེབས་ཏེ་ནམ་མཁའི་རྒྱུ་སྐར་སོགས་ལ་ཡང་གཟིགས་ཞིབ་ཡང་ཡང་མཛད་དེ། གནའ་བོའི་ཤོད་སྒྲོལ་དང་དངོས་གཤིས་ངོ་མ་གཉིས་གཤིབ་བསྡུར་གྱིས་ཇི་བཞིན་མཐུན་མིན་སོགས་ལ་བརྟགས་པ་ཡང་ཡང་མཛད་པས་གནས་ལུགས་མང་པོ་ཞིག་མཁྱེན་ཆུབ་གནང་། དཔེར་མཚོན་ཞིག་ནི། ཉི་ཟླའི་འཁོར་ཕྱོགས་དང་ཟླ་བར་རང་འོད་ཡོད་མེད། རི་རབ་དང་དེའི་གྲིབ་མ་ཡོད་མེད་སོགས་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་ཙམ་ནས་ཇི་བཞིན་མཁྱེན་རྟོགས་ཐུབ་པར་མ་ཟད། ཕྱིས་སུ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་ཡང་རྒྱང་ཤེལ་བརྒྱུད་དེ་ཟླ་བའི་ཡིན་ལུགས་ངོ་མ་རྣམས་སྤྱན་འབུལ་ཞུ་གནང་མཛད་པ་དེ་རེད། ༧གོང་ས་མཆོག་གིས།

ལོ་མང་པོའི་གོང་དུ། ཨ་མེ་རི་ཀས་འཕུར་ཆས་བཏོས་ཏེ་ཟླ་བའི་སྟེང་དུ་ཕྱིན། དེ་ནས་ཟླ་བའི་སྟེང་ཕྱོགས་པར་བརྒྱབས་པར་མ་ཟད། ཟླ་བའི་སྟེང་ནས་འཛམ་བུ་གླིང་ཡང་པར་བརྒྱབས། ཟླ་བ་དེ་བྱེ་རྡོང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་བྲག་རྡོ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་དུས་ངོས་ཀྱིས། ད་ཟླ་

བའི་སྙིང་ལ་མི་བསླེབས་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་རྩེད་མོ་དང་སྦྲགས་ཏེ་དགེ་བཤེས་སོགས་ངོ་ཤེས་པ་འགར་པར་དེ་བསྟན་དུས། ཁོ་ཚོས། "དེ་ཟླ་བ་ཨེ་ཡིན་ནམ། གནམ་གྲུ་དེ་རི་རབ་ཀྱི་ཟུར་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བབས་པ་མིན་ནམ།" ཞེས་གསུང་མཁན་བྱུང་། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི། རི་རབ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་གཞིར་བཞག་བྱས་ཏེ་བསམ་བློ་གཏོང་གིན་ཡོད་སྐབས། གློ་བུར་དུ་བློར་མ་ཤོང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རེད། ཟླ་བའི་སྙིང་ནས་མར་འཛམ་གླིང་བར་བརྒྱབས་པ་དེར་བལྟས་ན་འཛམ་བུ་གླིང་ཧྲིལ་མོ་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། ཧྲིལ་མོ་དེའི་དབུས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ཟེར་བ་ཞིག་མཐོང་རྒྱུ་མེད། ཉི་ཟླའི་འཁོར་ཕྱོགས་སོགས་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་ཐོག་ནས་རི་རབ་ཀྱི་གྲིབ་ནག་གིས་བསྒྲིབས་པ་མིན་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་གསལ། དེ་བཞིན་དུ་ང་ཚོས་ཡོངས་གྲགས་ལ། ཟླ་བའི་འོད་དང་ཉི་མའི་འོད་ཅེས་ཟླ་བ་ལ་འོད་ཡོད་པར་ཤོད་ཀྱིན་ཡོད་ཀྱང་། ཟླ་བ་ལ་འོད་མེད་པ་ཡང་གསལ་པོ་ཞེ་དྲག་རེད། སྤུ་མོ་ངོས་ལྷ་སར་ཡོད་པའི་སྐབས་ལ། རྒྱང་ཤེལ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཡོད། རྒྱང་ཤེལ་ནས་ཟླ་བར་ལྟ་དུས་ཟླ་བའི་སྙིང་དུ་རི་ཡོད་པ་མཐོང་། ཟླ་བར་རང་འོད་མེད་པར་ཉི་མའི་འོད་ཡིན་པའི་རྟགས་མཚན་ནི་ཉི་མ་མར་ཤུབ་རིམ་གྱིས་ཟླ་བའི་སྙིང་གི་རིའི་གྲིབ་གཟུགས་དེ་ཡར་ཡོང་གིན་འདུག་པ་དེ་རེད། དེ་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་རེད། སྤྱི་ལོ་ 1956/1957 ཡས་མས་ཙམ་ལ། ཟླ་བཀྲག་གསལ་པོ་ཡོད་པའི་དགོང་མོ་ཞིག་ངོས་ཀྱིས་རྒྱང་ཤེལ་བཙུགས་ཏེ། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་པ་གཉིས་གདན་འདྲེན་ཞུས་ནས་ཟླ་བའི་སྙིང་ལ་རི་འདུག་ཅེས་སྤྲུན་འབུལ་ཞུས་པ་ཡིན།[80]

ཞེས་གསུངས།

རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་བསྐྱེད་བཞེས་མ་བསྐྱངས་གོང་རྒྱལ་བའི་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར་གཙོ་ཆེར་ཕྱག་དཔེ་གསན་གཟིགས་དང་སྐུ་རྩེད་གནང་རྒྱུ། གཞུང་འབྲེལ་མཛད་སྒོ་ཁག་ལ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱོད་རྒྱུ་སོགས་ལས་དགུང་ནའི་དབང་གིས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཕྱག་ལས་གཞན་དེ་ཙམ་མེད་པས་བར་གསེང་རྣམས་སུ་

80 སྤྱི་ལོ་ 2006 ཟླ་བ་ 1 ནང་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་མཆོད་རྟེན་དུ་དུས་དབང་སྐབས་གསུངས།

རྒྱང་ཤེལ་སྒྲུད་དེ་ལྷ་སའི་ཉེ་སྐོར་གྱི་གྲོང་གསེབ་དང་ཡུལ་ལྗོངས། ཉེ་སའི་བཙོན་ཁང་དང་བཀའ་ཤས་རང་ཚོང་བསྒྱུར་དུ་འདེད་བཞིན་པའི་ཐོག་ལུག་སོགས་ལ་གཟིགས་ཞིབ་ཡང་ཡང་གནང་།

བཤས་རང་ཚོང་བསྒྱུར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་ཉམ་ཆུང་བཤའ་ལུག་འབྲི་གཡག་སོགས་མགོན་པོ་གང་གི་སྐྱབ་འོག་ཏུ་ཚུད་པ་རྣམས་ལ་བརྩེ་བས་མ་བཟོད་པར་མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པའི་ཚུལ་ལ། ༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས། <<མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་>>ལས།

ངོས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་གཙོ་བོ་དེ་ནི་ར་ལུག་སོགས་ཚེ་ཐར་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཡིན། དབྱར་ཁར་ནོར་བུ་གླིང་ཁར་བསྡད་དུས་མཐོང་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་། དགུན་ཁར་རྩེ་ལ་ཟླ་བ་དྲུག་ཙམ་སྡོད་པའི་རིང་སྤྱ་དགོང་ནམ་འོག་དང་། ཐུག་དཔེའི་དུས་ཚོད་ནང་ཁྲིད་པའི་སེམས་ཅན་ངོས་ཀྱིས་མཐོང་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་མིན་ངོས་རང་ཞོགས་པར་ལངས་པ་ནས་ནུབ་ཕྱུད་ནང་མ་ཁང་གི་བྱང་ངོས་སྐྱེ་ཚ་ཁུང་ནས་ལྟ་གི་ཡོད། བྱེ་རགས་རྒྱུད་ར་མོ་ཆེ་དང་། ཞ་པར་གླིང་གཉིས་ཀྱི་བཤའ་ལུག་དེ་ཚོ་འཁྲིད་འགྲོ་གི་འདུག །

ཅེས་མཚན་མོར་གཟིམ་པའི་སྐབས་དང་ཉིན་མོར་ཕྱག་དཔེ་གསན་སྦྱོང་གི་སྐབས་མ་གཏོགས་བཤས་རར་འཁྲིད་པའི་བཤའ་ལུག་འབྲི་གཡག་སོགས་གང་མང་སྐྱབ་འོག་ཏུ་ཚུད་པ་དང་། དེ་དག་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བས་ཡང་ཡང་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གསུངས། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

བཤའ་རྒྱུའི་འབྲི་གཡག་དང་ར་ལུག་ངོས་ཀྱིས་མཐོང་ཚད་སྲོག་བླུ་བྱེད་དུ་གཏོང་གི་ཡོད། བཤའ་རྒྱུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཚེ་ཐར་བཏང་ཟིན་པ་དང་། བཤའ་རྒྱུ་གསར་དུ་མ་བསླེབས་བར་སས་ས་མ་འཁོར་བའི་སྐབས་སུ་བཤས་ར་སྟོང་པར་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་པ་མིན་ནམ། དེང་སང་ཤ་གོང་

འཕར་འདུག་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་ཡང་བྱུང་སོང་།

ཞེས་བཤའ་རྒྱུ་སེམས་ཅན་སྤྱུན་འོག་ཏུ་ཚུད་ཚད་ཚེ་ཐར་དུ་གཏོང་གནང་མཛད་པས། བཤས་ར་སྟོང་པར་གྱུར་པ་དང་དེའི་སྐབས་ཀྱིས་ཤ་གོང་འཕར་བའི་ཚུལ་གསུངས། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “དེ་བཞིན་གཟིམ་འགག་ཚོས་དོ་དམ་བྱས་པའི་མཛལ་ཁའི་སར་ཕུལ་བའི་དངུལ་འབབ་རྣམས་བཞག་སའི་མཛོད་ཚང་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནས་དངུལ་སྐྱེད་གཏོང་ཡང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྲོག་བླུ་མང་པོ་བཏང་ཙང་སྐབས་ཤིག་མཛོད་ཚང་གི་དངུལ་རྫོགས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་བྱུང་བ་རེད།” ཅེས་གདུལ་བྱ་དད་པ་ཅན་གྱིས་ཕུལ་བའི་རྒྱུ་དངོས་རྣམས་གསོག་འཇོག་དང་ཅི་འདོད་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་མི་གནང་བར་བཤའ་རྒྱུའི་སེམས་ཅན་ཉམ་ཆུང་དེ་དག་བླུ་ཉོ་གནང་བས་མཛོད་ཚང་ཡང་སྟོང་པར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུངས། དེ་ནས་ཀུང་སུ་མཐུད་གསུང་དོན།

ཚེ་ཐར་བཏང་བའི་ར་ལུག་སྔ་རྗེས་བསྡོམས་ན་ཕལ་ཆེར་ཉིས་ཁྲི་བརྒལ་བ་ཡོད་ཀྱི་རེད། དེ་ནི་ང་རང་གིས་བསམ་བློ་བཏང་ཡང་ཡོན་ཏན་རེད་བསམ་གྱི་འདུག །དེ་འདྲའི་ཐོག་སྒྲི་ཚགས་ཀྱི་བསམ་བློ་གང་ཡང་འཁོར་གྱི་མེད། ཡང་དངོས་ཀྱི་ཉེ་འཁྲིས་ཀྱི་ཤ་སྐམ་པོ་དང་བག་ལེབ་ལྷ་བུ་དེ་ཚོར་སེར་སྣ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཅེས་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྐུ་རྒྱུ་ལ་བསྲི་ཚགས་ཏེ་གྲོན་ཆུང་གཏན་ནས་མི་གནང་བ་དང་། མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་ཅི་འབྱོར་བག་མེད་དུ་མི་སྤྱོད་པར་སེར་སྣའི་ཚུལ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་ཡང་ལྷན་ཅིག་གསུངས། སླར་ཡང་གསུང་བར།

ར་ལུག་ཚེ་ཐར་གཏོང་དུས་ངོས་རང་ཚེ་རིང་པོ་ཡོང་གི་རེད་བསམ་པའི་ཀུན་སློང་ཕྲན་ནས་མེད། སེམས་ཅན་དེ་དག་སྙིང་རྗེ། དེ་དག་སྐྱོབ་ཐུབ་ན་སྙམ་པའི་གཞན་ཕན་གྱི་བསམ་པ་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་ཚེ་ཐར་བཏང་ན་ང་ཚེ་རིང་པོ་ཡོང་གི་རེད་བསམ་པའི་བསམ་བློ་གང་ཡང་མེད། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པའི་ས་བོན་འདྲ་པོ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་བཞག་ཡོད་པ་འདྲ།

ཞེས་རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། དམ་ཆོས་འོ་མ་བསྲུབས་པ་ལས། །མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་ཕྱུང་བ་ཡིན།། ཞེས་པ་ལྟར་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལས་ཆོས་ཀྱི་ཉིང་ཁུའམ་ཡང་བཅུད་དུ་གྱུར་པ་གཞན་ཕན་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་མོ་ཉིད་ནས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་གོམས་ཤིང་། ལྷན་སྐྱེས་སུ་མངའ་བའི་ཚུལ་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐུགས་ཚོར་བླ་ན་མེད་པ་གཞན་ཡང་གསུང་བར།

ཆུང་ཆུང་སྐབས་ངོས་རང་ཕ་ཡུལ་ན་ཡོད་དུས་ལོ་བཞི་ཙམ་ཡིན་པ་ཡོད། འབུ་གཉིས་རྒྱག་རེས་བརྒྱབས་པ་ཡིན་ན་འབུ་ཐོབ་མཁན་དེར་ངོས་ནས་ཕར་རྒོལ་བྱས་ནས་ཤོར་མཁན་དེ་སྐྱོབ་ཀྱི་ཡོད། ཡང་དེ་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བ་ཞིག་ཀྱང་རེད། སུ་ཡིན་ནའང་ཤོར་མཁན་དེ་ངེས་པར་སྐྱོབ་ཀྱི་ཡོད། ཁྲིས་རྒྱག་རེས་རྒྱག་དུས་ཀྱང་ཤོར་མཁན་ཁོ་ན་ག་དུས་ཡིན་ནའང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཡོད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

སྒྲོག་བློ་ཚེ་ཐར་གྱི་མཛད་པ་དེ་ཕལ་ཆེར་དགུང་གྲངས་བཅུ་གཉིས་ཡས་མས་ཤིག་ནས་དབུ་འཛུགས་གནང་བ་ཡིན་འདྲ་ལ། ཚེ་ཐར་གཏོང་བར་འགྲོ་མཁན་ནི་ཐུགས་མཉེས་ཤོས་གནང་སའི་གད་པ་ནོར་བུ་དོན་གྲུབ་ཡིན། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་གིས།

ནོར་བུ་དོན་གྲུབ་ཡོད་སྐབས་ངོས་རང་གྲོ་མོར་མ་ཕྱིན་གོང་རེད། དེ་དུས་ངོས་ཕལ་ཆེར་ལོ་བཅུ་གཉིས། བཅུ་གསུམ། བཅུ་བཞི་ཙམ་ཡིན་གྱི་རེད། "" གྲོ་མོར་ཕྱིན་པའི་ཤུལ་དུ་ནོར་བུ་དོན་གྲུབ་གྲོངས་འདུག །ནོར་བུ་དོན་གྲུབ་ལ་ངོས་ཀྱིས་རྐང་མགྱོགས་བང་ཆེན་ཞེས་མིང་འདོགས་བྱས་ཡོད། ལྷ་སར་ཇོ་ཚ་རྒྱུག་པར་གཏོང་དགོས་ན་ནོར་བུ་དོན་གྲུབ་གཏོང་བ་དང་། ར་ལུག་ཚེ་ཐར་གཏོང་བར་ཡང་ནོར་བུ་དོན་གྲུབ་གཏོང་གི་ཡོད། གང་དུ་བཏང་ཡང་ལམ་སང་རྒྱུག་འགྲོ་གི་རེད། ཕལ་ཆེར་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གྲངས་ཙམ་མིན་ནམ། "" ནང་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲལ་དུས་རོགས་བྱེད་མཁན་ལྟ་བུར་ངོས་རང་འཁྲིས་དེར་མེད་པ་དང་། མཐའ་མར་གྲོངས་པ་བཅས་ལ་སེམས་སྐྱོ་པོ་བྱུང་། ད་ལྟའང་སྙིང་རྗེ་བསམ་པ་དྲན་གྱི་འདུག །ཡང་དང་རྗེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཁོ་ཡང་ངོས་ཆུང་དུས་ཏ་ཙང་འདྲིས་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་ཡང་ངོས་གྲོ་མོར་འགྲོ་ཤུལ་དུ་གྲོངས་འདུག །ནོར་བུ་གླིང་གའི་སྟག་ཚང་གི་འཁྲིས་ལ་ཁང་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དང་རྗེ་བའི་སྡོད་ཤག་རེད། དེར་ཉལ་སར་ལུས་སྟབས་གྲོངས་ཁར་ཁ་དབུ་གཡབ་ངོས་སུ་སློག་རོགས་ཞེས་བརྗོད་ནས་ངོས་རྒྱུན་དུ་སྡོད་ས་དེར་ཕྱོགས་ནས་གྲོངས་འདུག །

ཅེས་ཀུང་བཀའ་སྩལ།

དེ་ལྟར་བཤའ་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཉམ་ཆུང་རྣམས་ལ་མི་འཇིགས་སྲོག་གི་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེར་གནང་བ་ནི། རྒྱལ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་རང་ཆས་སུ་མངའ་ཞིང་འཕྲལ་རྐྱེན་རྒྱང་ཤེལ་ལས་གཟིགས་ཤིང་གད་པ་སོགས་ཀྱིས་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཇི་བཞིན་ཞུས་པ་སོགས་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟར་དགུང་ན་ཕྲ་མོའི་སྐབས་ནས་སྔོན་གོམས་པའི་གཞན་ཕན་བྱང་ཆུབ་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་མངའ་བ་དང་། སྲོག་ཆླུ་ཚེ་ཐར་གཏོང་བར་སྐུ་རྒྱུ་ཕངས་མེད་དུ་གཏོང་བ་སོགས་གཞན་ངོར་ལྟོས་པ་ཅི་ཡང་མི་མཛད་ཅིང་། སྐུ་ན་ཡར་སོན་པ་ནས་ཀུང་གཞན་གྱི་ལུས་པོངས་དང་དབང་ཤུགས་སོགས་ལ་ལྟོས་པ་

ཡེ་མི་མཛད་པར་རྟག་ཏུ"ཞོར་མཁན"ཉིད་སྐྱོབ་པར་མཛད་པ་སོགས་དཔག་པར་དཀའ་བའི་རྣམ་ཐར་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད།

གཞན་ཡང་བྱེ་ཙུ་མདའམ་འཕེན་མདའ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱུང་བ་ཞིག་ལ། དེ་ཡང་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་སྐུ་གོང་མའི་སྐུ་ཆས་ཅི་ཡོད་ཐོར་བཀོད་པའི་ཐོ་གཞུང་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས་སྐབས་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོར་བྱེ་ཙུ་དཀྲིག་བྱེད་ཀྱི་འཕེན་མདའ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནོར་བུ་གླིང་གར་ཉར་ཚགས་བྱས་ཡོད་པར་མཁྱེན། དེ་ནས་བཟུང་འཕེན་མདའ་དེ་གཅེས་ཉར་གནང་། ཉིན་ཞིག་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱག་དཔེར་ཕེབས་དུས་བྱེ་ཙུ་ཞིག་གི་སྐྲ་བཅད་ཡོད་པ་གཟིགས། དེ་ནས་ཕྱག་དཔེ་མགོ་འཛུགས་གནང་སྐབས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེར། "ད་གིན་འདྲེ་འདྲེ་(བྱེ་ཙུ་ཁྲའི་རིགས་ཤིག་)ཡིས་བྱེ་ཙུ་ཆུང་དེའི་མགོ་བཀོག་འདུག །ད་འདྲེ་འདྲེ་བསླེབས་བྱུང་ན་འཕེན་མདའ་འདིས་དཀྲིག་གི་ཡིན" ཞེས་སོགས་འཕེན་མདའི་ལོ་རྒྱུས་དང་དེ་བསྣམས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཅས་གསུངས་པར་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མོས་མཐུན་ཞུས། ཕྱག་དཔེ་ཚུགས་སྐབས་འདྲེ་འདྲེ་བསླེབས་སོང་བས་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་དེ་མ་ཐག་སྣེ་ཙུ་ཁུང་ནས་འཕེན་མདའ་འཕངས་པ་འདྲེ་འདྲེ་ལ་ཕོག་སྐྱེ་མར་ཟགས། འདྲེ་འདྲེ་ལ་རྨས་ཕོག་པ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེར་གསུངས་སྐབས། ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས། "ཨ་ཁ་ཁ། ཐབས་ཀྱི་མ་རེད་བསམས་བྱུང་"ཞེས་ཐུགས་འགྲོད་དང་བཅས་གསུངས། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་ནས།

ངོས་ཀྱིས་ནུས་པ་ཆུང་བ་ཕམ་མཁན་དང་ཞོར་མཁན་དེར་ག་དུས་ཡིན་ནའང་ཤ་ཚ་བྱས་ནས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱས་པའི་སྐད་ཆ་རེད། འོན་ཀྱང་། བསམ་བློ་དེ་མཐའ་ལ་ལྷུང་ནས་ཕར་ཕྱོགས་དེར

སྙིང་རྗེ་མེད་པར་གྲོལ་གཏོར་བྱས་པ་དེ་འཚེ་མེད་རང་མ་རེད་པ། གཞི་རྩའི་སྙིང་རྗེས་ཉམས་ཐག་པ་དེ་སྐྱོབ་རྒྱུར་བསམ་བློ་ཕྱུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

དེ་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ་ཉམ་ཐག་པ་རྣམས་དཀའ་སྡུག་ལས་སྒྲོལ་བའི་མཛད་པ་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ཇི་སྙེད་ཅིག་རིམ་པར་བསྐྱངས་པ་ལས། རིམ་གྱིས་སྐྱུ་ན་ཡར་སོན་པ་དང་བསྟུན་ནས་བཤའ་ལུག་སྲོག་ གླུ་ཆེ་ཐར་གཏོང་བ་ཙམ་གྱིས་ནུས་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་ཐོན་དཀའ་བར་གཟིགས་ཤིང་། སེམས་ཅན་ཅི་མང་ཆེ་སྲོག་གི་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པར་ཐབས་ལམ་ཉག་གཅིག་ཡོད་པ་ནི། གང་གི་དོན་དུ་སྲོག་གཅོད་པའི་དམར་ཟས་ཀྱི་འཚོ་བར་ལེགས་བཅོས་བྱ་དགོས་པར་དགོངས་པ་སོགས་ཅུང་ཟད་འོག་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། །

ཕྱི་རྒྱལ་བ་དང་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ།

ཕྱི་རྒྱལ་བ་དང་འགྲོགས་འདྲིས་གནང་བའི་ཐད་ལ། རྒྱལ་བའི་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ན་གཞོན་པའི་སྐབས་སུ་ལྷ་སའི་ཁུལ་དུ་བདེ་སྐྱིད་གླིང་གར་དབྱིན་ཇིའི་ཚོང་དོན་སྐུ་ཚབ་དང་སྨན་པ་སོགས་ཕྱི་རྒྱལ་བ་དུ་མ་དང་། ནོར་གླིང་དུ་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པར་ཕུལ་བའི་རྒྱ་མིའི་གྲྭ་པ་རྒན་པ་ཞིག །གཞན་ཡང་ Heinrich Harrer དང་ Peter Aufschnaiter སོགས་མི་གྲངས་བཅུ་གྲངས་ཤིག་ལས་མེད་ལ། དེར་ཡོད་ཀུན་གྱིས་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་འདོད་ཆེས་ཆེར་བྱས་པར་བརྟེན་ཕལ་མོ་ཆེ་མཛད་སྒོ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལན་རེ་གཉིས་ཙམ་མཇལ་ཡོད་ཀྱང་འདྲིས་གཤིབ་དེ་

ཅམ་མེད། སྐབས་དེ་ཤེད་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་ཆོས་པ་ཞིག་ཀུང་བོད་དུ་འབྱོར་ཏེ་རྒྱལ་བའི་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་འདོད་ཤུགས་ཆེར་གནང་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡོད། དེ་ལ་<<ཆོས་ལུགས་མཐུན་སྒྲིལ་རྣལ་མའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱོད་ཐབས།>> ཞེས་པའི་དཔྱིན་དེབ་ལས་༸གོང་ས་མཆོག་གིས།

ངོས་རང་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་ཆོས་པ་ངོ་མ་ཞིག་དངོས་སུ་མཇལ་བ་ནི། ཁོ་བོ་ལོ་ན་ཆུང་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཉིན་མོ་ཞིག །རལ་པ་འཕྱུང་ཞིང་དབྲལ་བར་ཐལ་ཆེན་གྱི་རི་མོ་དཀར་པོ་གསལ་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཞིག་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་འབྱོར་བ་དེ་རེད། དེ་ཡང་སྐབས་དེར་ཁོས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ། ཞེས་གསུང་སྐད་ཆེན་པོ་བསྒྲོན་ཏེ་ངོས་རང་མཇལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་ཡང་། ཁོང་གིས་བོད་སྐད་མི་མཁྱེན་པ་དང་ཉེ་འཁོར་གྱི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀུང་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་མི་ཤེས་པས། ཞབས་གཡོག་རྣམས་དང་གཟིམ་འགག་སོགས་ཚང་མ་ཟང་ཟིང་ལྷ་བུར་གྱུར་ཏེ་འགོག་ཐབས་བྱས།

ཞེས་གསུངས།

གོང་དུ་བཤད་པའི་སྐུ་ཞབས་ Heinrich Harrer དང་ Peter Aufschnaiter གཉིས་ནི། རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལུགས་སུ་དགུང་གྲངས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཕེབས་པ་སྤྱི་ལོ་ 1945 ཟླ་བ་དང་པོའི་ནང་། རྒྱ་གར་དབྱིན་ཇིའི་དམག་བཙོན་ནས་བྲོས་བྱོལ་གྱིས་ལྷ་སར་འབྱོར་ཏེ། མི་རིང་བར་བོད་གཞུང་གིས་སྐུ་ཞབས་ Aufschnaiter ལ། གྲ་བཞི་གློག་འཕྲུལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་གཞི་གློག་ཁང་གསར་རྒྱག་གི་ལས་བགོས་དང་། སྐུ་ཞབས་ Heinrich Harrer ལ། ལྕགས་པོ་རིའི་མདུན་གྱི་སྐྱེ་ཤིང་འདེབས་འཛུགས་དང་སྐྱིད་ཆུའི་ཆུ་རགས་གསར་རྒྱག་སོགས་ཀྱི་སློབ་སྟོན་པར་ལས་བགོས་གནང་བ་ཞིག་རེད། གང་ལྟར། ལྷ་སར་ཡོད་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་

བ་ཀུན་ལས་མཉམ་གཞིབ་དང་ཐུགས་འདྲིས་སུ་གྱུར་པ་ནི་ Austria ནས་ཡིན་པའི་སྐུ་ཞབས་ Heinrich Harrer ཞེས་པ་བོད་ནང་ལོ་བདུན་དང་སྐུའི་གཙེན་པོ་སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་གཉིས་འབྲི་མཁན་སྟན་གྲགས་ཅན་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་ Harrer རང་ཉིད་ཀྱིས་བྲིས་པའི་<<བོད་ནང་ལོ་བདུན་>>ཞེས་པར་གསལ་བ་ལྟར། དངོས་སུ་མ་མཇལ་གོང་ནས་གཙེན་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་བརྒྱུད་དེ་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་ Harrer ལ་གློག་བརྙན་ཕབ་བསྐྲུན་དང་པར་ལེན་བྱ་རྒྱུ། གློག་བརྙན་ཁང་དང་སྐམ་གློག་ཁང་གསར་རྒྱག །སྐམ་གློག་དང་སྣུམ་འཁོར་གྱི་ཆ་ལག་སྟོམ་སྒྲིག །ལྷུམ་རའི་སྒོ་ཆེ་རུ་གཏོང་བ་སོགས་ལས་ཀ་སྣེ་མང་མངགས་ཆ་མཛད་པས་ཁོས་དགའ་སྣང་ཆེན་པོས་དེ་བཞིན་བགྱིས། མཐར་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་དུ་འབོད་འགུག་གིས་ལྷན་འཛོམས་གནང་། ཐོག་མའི་མཇལ་འཕྲད་ཀྱི་ཉིན་མོར། ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བར་མཚམས་ཙུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མེད་པར་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་བཀའ་འདྲི་སྣ་ཚོགས་གནང་བས་སྐུ་ཞབས་ Harrer གྱི་སེམས་སུ། ན་ཚོད་ཀྱི་སྨྱུ་གུ་ཆེས་ཆེར་ཕྲ་ཡང་མཁྱེན་དཔྱོད་རབ་ཏུ་ཡངས་ཤིང་ཐུགས་སྣང་གཞན་ལས་ཆེ་བ། དྲིས་དོན་རྣམས་གཏིང་ཟབ་ཅིང་དྲིས་ལན་རྙེད་དཀའ་བ་སོགས་འདི་ལྟ་བུ་ཅི་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྙེ་ཧ་ལས་པར་གྱུར་ཅིང་ཡིད་ཀྱི་བརྟན་པ་དབང་མེད་དུ་ཤོར། དེ་ནས་གློག་བརྙན་སྟོན་དུ་བཙུག་པར་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་རེ་ལྟར་མགྱོགས་མྱུར་གྱིས་སྒྲུབ་མ་ཐུབ་པར་ཅུང་ཟད་ཞུམ་པའི་སྐབས་སུ། ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ནས་གློག་བརྙན་སྟོན་ཆས་ཇི་བཞིན་བཀོལ་སྤྱོད་གནང་བར་ཁོང་དེ་ལས་ཀྱང་ཧ་ལས་པར་གྱུར། <<བོད་ནང་ལོ་བདུན་>>ལས། "སྐུ་མདུན་ནི་

གནད་དོན་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་རེ་རེ་བཞིན་མཐིལ་ཕྱིན་པར་མཆེན་འདོད་གནང་བ་ལས་ཡིན་ཤག་དང་མ་བརྟགས་གྲ་ཚོམ་དུ་འཛོག་མཁན་ཞིག་གཏན་ནས་མ་རེད།” ཅེས་ཀྱང་གསུངས། དེ་ལྟར་ཁོང་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་གཤིས་དང་མཆེན་སྟོབས་སོགས་ལ་རྒྱུས་ཡོད་དུ་གྱུར་པ་ནས་བཟུང་། སྤོན་ཚུན་ནས་བྱེད་སྒོ་ཐམས་ཅད་ལ་གྲ་སྒྲིག་འཐུས་ཚང་དང་བཀའ་འདྲི་གང་གནང་ལ་ཧུར་བརྩོན་གྱིས་ལན་འདེབས་ཞུས་པ་སོགས་སྒོ་གང་ས་ནས་སྲི་ཞུ་ཆེན་པོ་བསྒྲུབས། སྐབས་དེར་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཕྱི་མི་མགོ་སེར་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་མཇལ་འཛོམས་གནང་སྐེ་འཕྲུལ་ཆས་བཀོལ་སྤྱོད་དང་ཕྱི་སྐད་ཐུགས་གཉེར། བཀའ་མོལ་འདྲ་མིན་དང་སྐུ་རྟེད་སྣ་ཚོགས་རྩེ་བ་སོགས་སྤར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་མ་བྱུང་བའི་ཁར། ནློ་ཡུལ་དུ་ཚུད་དཀའ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པར་བརྟེན་འཁོར་གཡོག་འགའ་ཞིག་ལ་ནློ་དོགས་དང་ཡི་མ་རངས་པ་སྐྱེས། དེ་ལྟ་ནའང་། རྣམ་པ་གཉིས་གཟའ་འཁོར་རེར་ལན་རེར་མཇལ་འཛོམས་གནང་སྐེ། འཕྲུལ་ཆས་བཀོལ་སྤྱོད་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ནུབ་ཕྱོགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡོ་རོབ་གླིང་གི་གནས་སྟངས་དང་། དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་གནད་དོན་སོགས་ཀྱི་ཐད་བགྲོ་གླེང་ཤུགས་ཆེར་མཛད། དེ་ལྟར་འཕྲུལ་རིག་སོགས་ལ་སྦྱངས་བརྩོན་དང་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་འཚོ་བའི་གནས་བབ་སོགས་ལ་ཐུགས་ཞེབ་ནན་ཏན་དུ་གནང་། གལ་ཏེ་སྔོན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་མ་འོངས་སྔོན་གཟིགས་ཀྱི་ནུས་མཐུ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་བ་གང་ཡང་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། གནས་དུས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་འོག་ཏུ་མི་རྒན་དག་གི་ནློ་ཡུལ་དུ་འཁོར་ཙམ་ཡང་མ་སྤྱོང་བའི་མཛད་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་བྱིས་པ་སུ་ཞིག་གི་ནློ་ངོར་ཇི་ལྟར་འཆར་ཐུབ་བམ་སྙམ།

སྟོད་གོས་ཁུག་མ་ཅན་རྫུས་འགོད་གསར་གཏོད་དང་ཁྱད་ཡོན་ཐུགས་གཤིས་སོགས།

སྐབས་དེ་ཤེད་ཅིག་ཏུ། གྲྭ་ཆས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མནབ་རྒྱུའི་སྟོད་ཐུང་དམར་པོ་ཁུག་མའམ་ཨམ་ཕྲག་ཅན་ཞིག་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ནས་རྫུས་འགོད་དང་ལམ་སྟོན་གནང་སྟེ་གསར་བཟོ་གནང་ཞིང་། ཨམ་ཕྲག་ནང་དུ་འཕྲུལ་ཆས་བཤིག་སྒྲིག་གི་སྐབས་སུ་མཁོ་བའི་ཉེར་ཆས་ཆུང་དུ་རྣམས་ཏེ་གཟེར་གཙུ་(screwdriver)དང་། གྲི་ཆུང་སོགས། དེ་བཞིན་ཞ་སྨྱུག་ཚོན་མདོག་ཅན་དང་སྣག་སྨྱུག །མདར་ཟན་སོགས་བླུགས་ཏེ་སློབ་གཉེར་གྱི་བར་སྟོང་གི་སྐབས་དག་ཏུ་མནབས་པར་མ་ཟད། དེ་ལ་ཐུགས་སྤྲོབས་ཆེན་པོ་གནང་གིན་འདུག་ཅེས་སྐུ་ཞབས་ Harrer ནས་གསུངས། ༄གོང་ས་མཆོག་ནས་ཀྱང་སྐུ་ཞབས་ Harrer ནི་མི་སྤྲོ་སྣང་ཅན་ཞིག་དང་ལྷ་སའི་ཡུལ་སྐད་ལེགས་པར་མཁྱེན་མཁན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཁར། ལྷན་འཛོམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གུས་ཞབས་དོར་ནས་ཐད་ཀར་གླེང་མོལ་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པས་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ཞེས་གསུངས།

གཞན་ཞིག་ནི། མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོར་༄གོང་ས་མཆོག་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩེ་པོ་བྲང་དུ་བཞུགས་སྐབས་ཤིག །རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས་མཚོ་སྔོན་ཟི་ལིང་པའི་སྒྲོལ་ལྟར་རྒྱུ་མ་ཞིམ་པོ་ཞིག་བཟོས་ཏེ་རྩེ་པོ་བྲང་དུ་བསྐུར་གནང་མཛད་པ་བཞེས་པའི་རྐྱེན་ནམ་གང་ལྟར་སྐུ་སྟུང་ཕྲན་བུ་བཞེས་པ་དང་གསོལ་དཔོན་གྱི་སྐུ་མཆེད་ཅིག་ནྭ་སྒྲེང་བླ་བྲང་དང་ལས་ཀའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ

བཙས་ལ་བརྟེན། སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསོལ་དཔོན་གནས་དབྱུང་མཛད་རྒྱུར་ངེས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་གསན་མ་ཐག །སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་གཟིམ་དཔོན་མཁན་པོ་ཆེད་གཏོང་མཛད་དེ་གནས་དབྱུང་མི་གནང་བའི་ཞུ་སྐུལ་མཛད་པས་གསོལ་དཔོན་གནས་དབྱུང་ལས་བསྐྱབས་ཤིང་དེ་དང་དེ་ལྟ་བུ་གཞན་ཡང་མང་དུ་བྱུང་སྣང་།

ཡང་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་པ་སྐུ་ན་ཆུང་ངུའི་དུས་སུ། ཛ་སྤྲུག་དང་འཆམ་འབབ། །གྲྭ་པ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་། མེ་འཁོར་དང་གྲུ་གཟིངས། མེ་སྒྲོགས་དང་གནམ་གྲུ་སོགས་ཀྱི་འདྲ་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་བཟོས་ཏེ་རྩེད་རོགས་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་རྩེད་འགྲན་གནང་བ་དང་། འཆམ་དང་ལྷ་མོ་འཁྲབ་པ། དམག་རྩེད་དང་མཆོངས་རྒྱུགས་གནང་བ། གློག་བརྙན་པར་བསྐྲུན་དང་འདྲ་པར་བསྐྲོན་པ་སོགས་གང་ལ་དེ་འཚམ་གྱིས་བགྱི་བ་སྣ་ཚོགས་ལྷུར་བཞེས་པ་ཞིག་སྟེ། ༄གོང་ས་མཆོག་ནས། "རྩེད་མོ་དགའ་ཤོས་དམིགས་བསལ་མེད་ན་ཡང་། དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡོད་པ་འདྲ།" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། དེར་མ་ཟད། དངོས་གཤིས་དང་ཚོས་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་གམ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གང་རུང་གི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན། མིས་རྣམ་རྟོག་གིས་བཏགས་པའི་ལེགས་ཉེས་དང་ཡག་བཙོག །ཕྱར་གྱི་སྒྲོལ་ཀ་དང་རྒྱུན་འཛུགས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་སོགས་ལ་ལྟོས་པ་ཡེ་མི་མཛད། རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའམ་གནས་ལུགས་མ་གཟིགས་ཚེ་ཟེར་ཚད་སྙན་དུ་མི་བསུ་ཞིང་། ཚོས་དང་སྲིད་ཀྱི་དོན་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་འདྲ་འདྲ་བདེན་བདེན་དུ་སྣང་ཡང་དང་ལེན་མི་མཛད། གནས་ལུགས་དང་སྒྲུབ་བྱེད་རྣལ་མ་ལྡན་ཚེ་

སྲང་མདོའི་སྤྲང་པོ་དང་བསམ་མེད་བྱིས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་དང་འདོད་ཕྱོགས་ཀྱང་གཙིགས་ཆེར་འཛིན་མཁན་ཞིག་ཡིན། དེ་ནི་སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོའི་མཛད་པ་དང་གཏན་དུ་འབྲལ་མ་སྲོང་བའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། རྣམ་དཔྱོད་ཅན་ཀུན་ལ་ཡོད་དགོས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན། དེར་མ་ཟད། རྩེད་ཆས་སོགས་དངོས་པོ་ཅི་ཞིག་ཕྱག་ཏུ་འབྱོར་བ་ན་ཕྱིའི་བཟོ་བཀོད་དང་རྣམ་པ་ཙམ་ལ་དབྱུ་མི་འཁོར་བར་དེ་དག་གི་ཕན་ནུས་དང་བྱེད་ལས་སོགས་ཕྲ་ཞིབ་ཀྱི་རིགས་པས་ཡང་ཡང་བརྟགས་ཏེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི། སྐུ་ན་ཕྲ་མོའི་སྐབས་ནས་གཏུགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གློང་བརྡོལ་བའི་དྲན་རྟགས་ཤིག་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཆོག །གཞན་ཡང་། ༧གོང་ས་མཆོག་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས། "སྲུ་དང་འཕྲད་ཀྱང་མི་དང་མི་འཕྲད་པའི་འདུ་ཤེས་ཐོག་འབྲེལ་འདྲིས་བྱེད་པ་ལས་"ཞེས་སོགས་ཡང་ཡང་གསུང་བ་ལྟར་དབྱུལ་ཕྱུག་དང་གོ་གནས། དྲག་ཞན་སོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། ངོ་སོ་སྲུང་བ་དང་ཉེ་རིང་མཛད་པ་སོགས་གཏན་དུ་མི་མངའ་བ་ནི་སྐུ་ཚེ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འབྲུངས་གཞིས་སྟག་མཚེར་ནས་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་དང་། དེ་ནས་འཛམ་གླིང་གི་ཆེ་རྒྱ་ཀུན་གྱི་ཕོ་བྲང་རྣམས་སུ་ཕེབས་བཞུགས་གནང་བའི་བར་གྱི་འགྱུར་མེད་རང་ཆས་སུ་མངའ་བའི་མཛད་སྤྱོད་རྣམ་ཐར་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།

ཡང་། ཇི་ལྟར་༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་ཉེ་རིང་ཆགས་སྡང་སོགས་ཡེ་ནས་མི་མངའ་ཡང་། གཞུང་སའི་ལས་འཛིན་དཔོན་རིགས་སེར་སྐྱ་མགོ་བདེ་དྲན་འཕྲུལ་ཅན་ལ་ཐུགས་མི་མཉེས་པར་འབངས་མི་སེར་སྐྱ་དཀྱུས་མ་ཐོལ་བྱོལ་གཉོམ་ཆུང་དག་ལ་ཐུགས་སྣང་ཤིན་ཏུ་གཤིན་པ་ལྟར། རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་

རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཞབས་གཡོག་འཁོར་ཚུང་དྲུང་ཚུགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་ཆེ་ཞིང་། དམན་ལ་ལྷག་པར་བརྩེ་བའི་ཐུགས་ག་ཤིས་མངའ་བ་ཞིག་སྟེ། གཞན་ཕན་ལྷག་བསམ་གྱི་གཏེར་དུ་གྱུར་ཅིང་ཐུགས་རྗེའི་དྲོད་ཁོལ་གཏན་དུ་ཡལ་མ་མྱོང་བ་ཞིག་ཡིན། དེར་མ་ཟད། བཙན་པོ་དབང་ཤེད་ཅན་ལ་རྒོལ་ལན་སློད་པ་དང་། ང་རྒྱལ་ཁེངས་དྲེགས་ཅན་ལ་འགྲན་སློང་བ། མ་དྲང་འཁྲུག་པོར་གྱུར་པ་རྣམས་དྲང་པོར་སྒྲོང་ཞིང་། གཡོ་སྒྱུ་གྱ་གྱུའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ལ་ཐུགས་བཙན་པ། ངོ་ལྐོག་རྒྱབ་མདུན་སྤྲེལ་ལད་ཅན་ལ་སྨམ་ཚུགས་ལྡན་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཡང་སྐུ་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་ཞིང་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བར་མེད་མི་རུང་གི་མཛད་པ་ལྷུན་ཆགས་སུ་མངའ་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་རིང་གི་རྣམ་པ་ལྟ་བུར་མཛད་པ་ནི། སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་དག་ཆགས་སྡང་གི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལས་ལྡོག་པའི་ཚར་གཅོད་རྗེས་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་ཞིག་སྟེ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཁྲོ་ཡང་འབྱུང་པོས་བཟུང་བ་ལ། །སྨན་པ་འཁྲུག་པ་མིན་དེ་ལྟར། །ཐུབ་པས་ཉོན་མོངས་དག་གཟིགས་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་དང་འབྲེལ་གང་ཟག་མིན།། ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས། གནོད་བྱེད་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱེད་པ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱི་དབང་དུ་སོང་བར་གཟིགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་དེས་བསླངས་པའི་ཉེས་སྤྱོད་མཐའ་དག་འགོག་པའི་སླད་དུ། བསམ་པས་སེམས་ཅན་མི་གཏོང་ཡང་སྦྱོར་བས་མི་སྲུན་པ་འདུལ་བའི་མཛད་པ་མཛོན་དུ་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། ༄གོང་ས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རང་ཉིད་ནས་ཀྱང་། བྱེད་པ་པོ་གང་ཟག་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉེ་རིང་མེད་པར་སྒོམ་དགོས་ཀྱང་། དེས་བྱས་པའི་

བྱ་བ་ངན་པ་རྣམས་བཟློག་པའི་ཕྱིར་ཅི་བྱས་ལ་ཡི་རངས་དང་བསྔགས་བརྗོད་མི་བྱ་བར་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བོ་སྨོངས་པ་རྣམས་ལེགས་ལམ་དུ་འགོད་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན།

གསན་བསམ་ཐུགས་གཉེར་སོགས་ཀྱི་ཐད་ཀྱང་། ཐུགས་རིག་གློང་དུ་བཏོལ་བས་གཞུང་ལུགས་ཆེ་ཕྲ་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་སྤྱན་ལམ་དུ་བསྟར་བ་ཙམ་གྱིས་ཚེགས་མེད་དུ་མཁྱེན་པ་དང་། གང་མཁྱེན་པ་དག་བསྡེལ་བ་མི་མངའ་ཞིང་གཞུང་དོན་རྣམས་ཡ་བྲལ་དུ་མི་གཏོང་བར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྒྲིགས་ཏེ་རང་གིས་ཐུགས་ཉམས་སུ་བསྟར་བ་ཞིག་ཡིན། ཆུང་སྲིད་ཀྱི་སྐབས་ནས་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་མཛུབ་ཁྲིད་གནང་བའི་ཉིན་རེའི་སྦྱོང་གཞི་རྣམས་ཚེགས་མེད་དུ་མཁྱེན་པས་དེ་ལས་བརྒལ་ཏེ་སློབ་གཞི་གཞན་རྣམས་སུས་ཀྱང་མ་བསླབས་པར་ཐུགས་སྦྱོང་གནང་སྟེ། ཕྱི་ནང་གི་རིག་པའི་གནས་ཅི་མང་བྱང་ཆུབ་པར་གྱུར། ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ནི། དགུང་གྲངས་བརྒྱད་དགུར་སོན་པ་ནས་བཀའ་དབང་ཟབ་མོ་གསན་ཅིང་ལྟེགས་བསྙེན་དུ་བཞུགས་པར་མ་ཟད། མདོ་དང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་གང་ཞིག་ཉམས་སུ་བསྟར་ཀྱང་སྐབས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཉམས་སྣང་ཟབ་མོ་བྱུང་བ་སོགས་བརྗོད་པར་དཀའ་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ། ཐུགས་གཤིས་ཀྱི་ཐད་ནས་ཀྱང་། གཞན་དོན་དུ་རང་བཀོལ་བ་ལས་རང་དོན་དུ་གཞན་བཀོལ་བའི་གཤིས་ཀ་དེ་སྐུ་ན་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སྐབས་ནས་མེད་པར་མངོན་ཏེ། དེ་ཡང་< <མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་> >ལས་༄གོང་ས་མཆོག་གིས།

དེ་དུས་ངོས་གཅོམ་ཆུང་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲ། ངོས་ཆུང་དུས་ཐང་པའི་བོལ་ཚིགས་དང་ཕྱུས་

མོའི་ཚིགས་དེ་ཚོ་ན་གི་ཡོད། ན་དུས་ཕྱུར་མཁན་བྱུང་ན་དྲག་གི་འདུག་ཀྱང་ངོས་ན་གི་འདུག་ཅེས་ཉེ་འབྲིས་སུ་གསོལ་གཟིམ་ཉལ་བསྡད་ཡོད་ཀྱང་སྐད་ཆ་བ་ནས་གཏོང་གི་མེད། དེ་ཡ་རབས་པོ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་འདྲ། རྗེས་སུ་དཔོན་པོས་གསུང་དོན། ‘ངོས་ན་སྐབས་ཉལ་སའི་ནང་མིག་ཆུ་བཏང་ནས་ངུ་གི་རེད།’ ཅེས་དང་། ‘ཞབས་སྟེན་གྱི་འདུག་གམ་ཞེས་ཞུས་ན། ན་གི་འདུག་ཅེས་གསུང་གི་རེད། ལམ་སང་ཡར་ལངས་ནས་ཞབས་ཕྱུར་སྟོད་ཀྱི་ཡོད་’’ཅེས་དང་། ‘ངོས་དུས་པ་ཡིན་སྐབས་ཁོང་ཚོས་མཁྱེན་ནས་ཡར་ཕེབས་པ་མ་གནོགས། ངོས་ནས་སྐད་གཏན་ནས་གཏོང་གི་མ་རེད། ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་སྐབས་ཏ་ཅང་ཡ་རབས་དང་གཉོམ་ཆུང་ཞིག་ཡོད་’’ཅེས་དཔོན་པོས་གསུང་གི་ཡོད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ་ལ། དུས་རྒྱུན་གྱི་སློབ་གཉེར་དང་མཛད་པའི་སྐོར་ལ། “ངོས་རང་ལོ་བཅུ་ཙམ་ཡིན་པའི་སྐབས་ལ་སློབ་སྦྱོང་དེ་ཙམ་མ་བྱས་པ་དེར་ད་དུང་ཡང་འགྱོད་ལ། དེ་མིན་དཔྱའི་བར་གྱི་བྱ་བ་དང་ཐག་གཅོད་གལ་གནད་ཅན་གྱི་རིགས་གང་ལ་ཡང་འགྱོད་པ་རྩ་བ་ནས་མེད།”[81] ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་ལས་དགོག་ཐུབ། མདོར་ན། <<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

སྤྱིར་བཏང་བརྗོད་ན། ང་བླ་གུའི་སྐབས་སྐྱིད་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན། དགེ་རྒན་རྣམས་ཀྱིས་ང་ལ་བྱམས་སྐྱོང་གནང་བ་དེ་དུས་རྒྱུན་དུ་སྙིང་བཅང་བྱེད་འོས་པར་མ་ཟད། ཁོང་ཚོས་ཚོས་ཀྱི་སློབ་སྟོན་གནང་བ་དེས་བློ་སྦྱོབས་དང་། དགའ་བདེ་ཟད་མི་ཤེས་པ་ཐོབ་བྱུང་ཞིང་། དོན་གནད་གཞན་དག་ཤེས་འདོད་བྱས་པ་ལའང་ཁོ་བོའི་འདོད་པ་ཁེངས་ཐབས་གང་ཟབ་གནང་ཡོད། ལོ་ན་གང་མཚམས་སོན་སྐབས་འཛམ་གླིང་གི་གནས་ཚུལ་ཕལ་ཆེར་ སྤྱར་མི་ཤེས་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་། སྐབས་དེ་འདྲའི་དང་རང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སོན་ཅིང་། རྒྱ་དམར་གྱིས་ང་ཚོའི་ཡུལ་དུ་བཙན་འཛུལ་བྱེད་པའི་དུས་སྐབས་དེར་ངའི་ཡུལ་གྱི་འགོ་འཁྲིད་བྱེད་བཙུག་པ་རེད།

81 སྤྱི་ལོ་ 2010 ཟླ་བ་ 7 ཚེས་ 7 ཉིན་རྒྱ་གར་གྱི་ NDTV བརྙན་འཕྲིན་གསར་འགོད་པ་སྣན་གྲགས་ཅན་ Barkha Dutt ནས་བཅར་འདྲི་ཞུས་པའི་ལན་དུ་གསུངས།

ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་ལྟར། སྐྱ་བྲིས་པའི་དུས་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་བཞེས་བསྟུད་མར་བསྐྱངས་པ་ལས་ཐུགས་ལ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་དགའ་བདེ་བླ་ན་མེད་པ་འཁྲུངས་ཤིང་། ཕྱི་ནང་གི་ཤེས་བྱའི་གནས་ཅི་མང་ལ་ཡང་ཐུགས་འདྲིས་ཞིབ་ཏུ་མཛད་པས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྔ་ན་མ་བྱུང་བའི་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་རྩལ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་གྱུར། དེ་ལྟར་ཕྱི་ལུགས་ལྟར་ན་དགུང་གྲངས་བཅོ་ལྔ་དང་བོད་ལུགས་སུ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཕེབས་ཙམ་ནས་བོད་ཆོས་ལྡན་ཞིང་གི་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བསྐྱེད་བཞེས་མཛད་ནུས་པའི་མཐུ་སྟོབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས། མདོར་ན། རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། གོག་འགྲོས་ཐུབ་ཙམ་ནས་འགྲོ་བ་མི་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སྲོག་ཆགས་ཕྲ་མོ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་བདེ་སྡུག་ལ་ཡང་ཐུགས་ཁུར་དང་སྐྱོབ་འདོད་ཀྱི་ཐུགས་གཤིས་རང་ཆས་སུ་མངའ་ཞིང་། སྐྱེས་བུ་དར་མའི་ཚུལ་བཟུང་སྟེ་དཔུང་རོགས་དང་སྐྱབས་སྒྲིན་པ། ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནས་གང་ལ་ཡང་མཁྱེན་འདོད་དང་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་པའི་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་རྩལ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གོ།

ལྔ་པ། སྲིད་ཀྱི་གནས་བབ་དང་ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བསྐྱེད་བཞེས་སོགས་ཀྱི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

ཉམས་རྒྱུད་རིམ་སོང་གི་བོད་ཀྱི་སྲིད་དོན་གནས་བབ།

བཀའ་དྲིན་ཟླ་མེད་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ། བོད་རྒྱའི་ས་མཚམས་ཀྱི་སྐོར་དང་ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ། ནང་ཁུལ་འཐུས་ཚང་ཡར་སྐྱེད་སོགས་ཀྱི་ཐད་ཐུགས་བརྩོན་བསྐྱུད་མར་གནང་ཡང་དོན་འགྲོལ་མ་བྱུང་ཞིང་། སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་ཀྱང་བོད་གཞུང་གི་དབང་འཛིན་པ་དྲག་ཞན་སུས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་དགོངས་གཞི་དང་ཕྱག་ལས་རྒྱུན་འཁྱོངས་མ་ཐུབ་པས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དོན་གནས་བབ་དེ་ཕྱོགས་སྣ་ཚོགས་ནས་རིམ་རྒྱུད་དུ་གྱུར་ཡོད། དེ་ནས་ཀྱང་། སྐབས་དུ་མར་རང་བཙན་བརྟན་སྲུང་དང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིར་འཛུལ་ཞུགས་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐུལ་མ་དང་ཉེན་བརྡ་སྔ་ཕྱིར་བྱུང་ཡང་། མཐོང་རྒྱ་དང་ཤེས་འཛིན་སོགས་གང་ཐད་ནས་ཆ་རྐྱེན་ཞན་པས་ནར་འགྱུར་ཀ་ཀོར་དང་གཏམ་མཐུག་ལྡོད་འཛོག་ཙམ་ལས་དུས་བསྟུན་ཞུ་སྒོ་དང་རང་འཁྲིའི་ལས་འགན་ཧྲི་བཞིན་

མ་བསྐྱབས་པར་ནང་ཁྲུལ་འབྱུར་འཛོམས་ཙམ་ཞིག་གཙོ་འགན་དུ་བཞེས་པས། བོད་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཆེན་པོ་དེ་སྲུས་ཀྱང་སྐྱོབ་དཀའ་བའི་གནས་སུ་གྱུར།

དེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་སྲིད་དོན་གྱི་གནས་བབ་དེ་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེར་ཇེ་ཞན་དུ་གྱུར་ཅིང་རྒྱ་ནག་གི་དམག་དོན་སྟོབས་ཤུགས་རིམ་འཕེལ་གྱིས་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་ཁྱུར་མིད་གཏོང་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་སྐབས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་ 1948 ཙམ་ནས་སྐུའི་གཅེན་པོ་སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེ་དང་བོད་སྐད་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་པའི་བོད་གཞུང་དཔོན་རིགས་འགས། རྒྱ་ནག་ནང་ཁྲུལ་དུ་དམར་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་ཡ་ང་སྙིང་རྗེ་མེད་པའི་དམག་འཐབ་བར་མེད་དུ་སྤེལ་བཞིན་པ་སོགས་ཀྱི་བབ་ལ་གཞིགས་ན། རིང་མིན་རྒྱ་ནག་རྩོལ་པོ་དམར་ཕྱོགས་ཀྱིས་དབང་སྒྱུར་བྱ་ངེས་སློས་མེད་ཐོག་བོད་སྡོད་ས་ཁུལ་རྣམས་ཀྱང་བརྟན་བརླིང་ངེས་གཏན་མེད་པར་ཅིར་འགྱུར་ཆ་མི་འཚལ་བས་ཐོག་མར་རང་ས་རང་བཟུང་ཐུབ་ཐབས་སུ་འབད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་མོལ་བྱུང་དོན་ལྟར། སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཚོ་སྔོན་རྐང་ཚའི་སྐུ་ལོ་དང་འཁྲུམ་རྡུའི་དཔོན་པོ། རེབ་གོང་གི་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ། བླ་བྲང་གི་ཨ་ལགས་གླིང་ཚང་སོགས་མདོ་སྨད་ཁུལ་གྱི་ཕྱོགས་སོ་སོའི་བླ་ཆེན་དཔོན་རིགས་ཆེ་གྲས་འགའ་དང་ལྷན་དུ་གསང་སྟབས་ཀྱིས་ཞིབ་མོལ་གནང་སྟེ་ཐབས་ཇུས་རིམ་འཚོལ་གྱིས་འབད་པ་སྣ་ཚོགས་བསྟེན། དེ་ཡང་བོད་གཞུང་དང་མཉམ་སྦྲེལ་དཔུང་རོགས་གཅིག་གྱུར་ཐོག་སྤེལ་ན་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་ནུས་པ་ལྷག་པོར་ཐོན་པར་དགོངས་ཏེ་ཐབས་ཤེས་ཡོད་རྒྱུ་རྩལ་དཀྱུག་གནང་ཡང་། མཐར་མདོ་སྨད་སྤྱི་ཁྲིབ་འཕོ་འགྱུར་དང་། གཞུང་སའི་དཔོན་པོ་དང་ལྷན་དུ་དགོངས་ཕྱོགས་མ

མ་ཐུབ་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་བོད་གཞུང་དང་ཐད་ཀར་མཉམ་འབྲེལ་མ་ཐུབ་པ་སོགས་འབད་པ་རྣམས་ཐུགས་རེ་བཞིན་དོན་འགྲོལ་མ་བྱུང་། དེར་བརྟེན། སྐད་ནས་མདོ་སྨད་རང་ཕྱོགས་ནས་བོད་གཞུང་གི་རམ་འདེགས་སམ་དཔུང་རོགས་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་དྲག་རྒོལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཕོ་ཟད་མོ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་རྒྱ་དམར་ལ་གཡུལ་བཤམས་ཀྱང་མཐར་དམག་འཐབ་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་དང་དྲག་ཆས་ཀྱི་སྟོབས་འབོར། གཅིག་གྱུར་གྱི་བཀོད་འདོམས། ལྷག་པར་དུ་མང་སྣེ་ཡུང་གིས་བརྟན་དཀའ་བ་སོགས་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དབང་གིས་རེ་ཞིག་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་མ་ཐུབ་པ་དང་།[82] ཁམས་ཕྱོགས་སུའང་གནས་སྟངས་ཕལ་ཆེ་དེ་མཚུངས་བྱུང་ཡོད།

སྐབས་དེ་དག་གི་བོད་གཞུང་དབང་འཛིན་པའི་སྲིད་དོན་གྱི་བསམ་བློའམ་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་<<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>>དེབ་ཕྲེང་དང་པོར་ཟུར་ཙམ་གསལ་བ་འདི་ལྟར།

[ཕྱི་ལོ་1948ལོའི་]ཉིན་གཅིག་ཤོད་འགག་ནས་ད་རེས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཅི་བྱུང་རྣམས་སྐུ་ངོ་སྣེ་མགྲོན་གྱི་ལྷ་སའི་ཤག་ཏུ་ཕྱི་དྲོ་ཆུ་ཚོད་གསུམ་པའི་ཐོག་ཁྲིད་རང་ངོ་བཙར་ཐོག་འབུལ་དགོས། ཞེས་བཀའ་ཡིག་ཕེབས་པ་ལྟར་དུས་ཐོག་ངོ་བཙར་གྱིས་ཁ་སང་རྒྱ་ནག་དང་། ཕྱི་ལིའི་རྒྱ་སྐད་བཙས་ཀྱི་རྒྱང་བསྒྲགས་ རླུང་འཕྲིན་ཐོག་ནས་གནས་ཚུལ་ཅི་ཐོས་རྣམས་སྣེ་མགྲོན་ལ་ཕུལ་བའི་གནས་ཚུལ་དེའི་ནང་རྒྱ་ནག་བྱང་རྒྱུད་ས་ཁུལ་རྣམས་གུང་ཁྲན་གྱི་ལག་ཏུ་ཤོར་བའི་སྐོར་དང་།

ཞེས་སོགས་རྒྱ་དམར་གྱིས་གོ་མིན་ཏང་རིམ་གྱིས་ཕམ་ཉེས་བཏང་སྟེ་རྒྱ་ནག

82 སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ།

ནང་ཁུལ་བཙན་འཛིན་གྱི་ཚ་རླབས་མཐོ་རུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་། རྒྱ་ས་ཡོངས་བཙན་བཟུང་གྲུབ་རྗེས་བོད་ལྗོངས་ས་ཁུལ་དུ་ཡང་བཙན་འཛུལ་བྱ་དོགས་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་ཡར་ཞུ་བྱས།

དེས་ན་བོད་རང་བཙན་ཡིན་པའི་སྐོར་ཁྲིམས་མཆེས་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་གར་དང་། ཨ་དབྱིན་རྣམས་ནས་རོགས་རམ་ཡོང་ཐབས་ཞུ་གནང་མཛད་ན་ལེགས་པའི་བསམ་ཚུལ་ཞུས་པ་གསན་མ་ཐག་ཞལ་རས་ནག་པོར་གྱུར་ནས་རླུང་འཚུབ་འཚུབ་ལྟ་བུས། ཐུས་སྐུ་ཞབས། བོད་རང་བཙན་ཡིན་ཡིན་པ་རེད། བོད་རང་བཙན་མ་རེད་སུས་ཟེར་གྱི་འདུག །རྒྱ་མི་བོད་དུ་ནམ་ཡང་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། དུས་ཐྲ་རབས་ནས་ད་བར་བོད་ལ་ཡོང་གི་རེད་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་ཤོད་མཁན་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་ཡོང་མ་ཐུབ་པ་རེད། ད་དུང་ནམ་ཡང་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། བོད་ཁ་བ་ཅན་ཆོས་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་འདིར་ལྷ་ཆོས་སྲུང་སྲུང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་བྱིན་རླབས་ཀྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ནམ་ཡང་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་བློས་འགེལ་བྱེད་དགོས། ད་རེས་ཐུས་སྐུ་ཞབས་ཁྱེད་རང་གིས་ང་ལ་དགོངས་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་ཕྱི་མི་སུ་ལའང་གསུངས་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད། གལ་སྲིད་སྐད་ཆ་དེ་གྱུར་ན་དཀྲོག་གཏམ་དུ་འགྲོ་གི་རེད་ལྟ། ཞེས་གསུངས་ཏེ་རྣམ་འགྱུར་ནན་པོ་བསྟན་པར་བརྟེན། ཐན་གྱིས་ཞུས་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཚིག་ཐོ་འདྲ་བརྒྱབ་ཡོང་ངམ་སྙམ་ནས་ཞེད་སྣང་ཆེན་པོ་སྐྱེས་བྱུང་བ་དང་། ལམ་སེང་དགོངས་དག་ཞུས་ཤིང་། ཕྱིས་སུ་སུ་ལའང་ཤོད་ཀྱི་མིན་ཞེས་ཁས་ལེན་ལྟ་བུ་ཞུ་དགོས་བྱུང་།

ཞེས་གསལ།

དེ་ལྟར་ན། སྐབས་དེའི་དཔོན་རིགས་ཕལ་མོ་ཆེས་ལྷ་ས་མཐིལ་གྱི་འབངས་མི་རྣམས་དབང་དུ་སྒྱུར་བའི་དབང་ཤུགས་ཅམ་ལ་བློ་སེམས་ཆེས་ཆེར་བྱེད་པ་ལས་ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་མི་མཁྱེན་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ཕྱི་དགྲ་རྣམས་ལྷ་སྲུང་གིས་འགོག་པའི་ཡིད་ཆེས་རྫོངས་ཞེན་ཆེ་བ་སོགས་ལས། བོད་དེ་རལ་པོ་ལྷུན་པས་མི་

ཁེབས་པའི་གནས་སྟངས་སུ་གྱུར་བ་མཐོང་ཐུབ་མེད། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་<<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ་>>ཞེས་པ་ལས།

རྒྱ་ནག་གི་རླུང་འཕྲིན་ལ་ཉན་མཁན་སྤྱིན་པ་(ཕུན་ཚོགས་)བཀྲ་ཤིས་སྲིད་སྐྱོང་གི་དྲུང་ཡིག་ཆེན་མོའི་མདུན་དུ་རླུང་འཕྲིན་ལས་གང་བཤད་པ་རྣམས་ཞུ་བར་བཅར་ཏེ། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་བོད་དུ་ཡོང་བའི་ཉེན་ཁ་ཆེ་ཚུལ་ཞུས་པར། དྲུང་ཡིག་ཆེན་མོས། བོད་འདི་ལྷ་ཆེན་རྣམས་བཞུགས་ཡུལ་ཡིན་པས། ཁོང་ཚོས་གནོད་པ་ཅི་ཡང་སྐྱེལ་མི་ཐུབ་ཅེས་བཤད།

ཅེས་དང་། དེ་ནས་༧གོང་ས་མཆོག་གིས། "ཇི་འདྲའི་ཉོངས་པ་ལ་ཨང"ཞེས་ཐུགས་ཕམ་ཆེན་པོས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནས་ཀྱང་"ཉོངས་དད་རང་རེད་"ཅེས་གསུངས། གཞུང་སའི་དབང་འཛིན་པའི་ཁྲིད་དུ་འབྲེལ་སྣང་དེ་ལྟ་བུ་དུས་ནས་དུས་སུ་བྱུང་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ། <<དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་གོང་བོད་དུ་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་རིམ་>>ཞེས་པར་ཧོར་ཟུར་བསོད་ནམས་ཚོས་འཕེལ་གྱིས་ཀྱང་།

སྟག་བྲག་རྒྱལ་པོའི་སྐབས། བོད་འདི་ཕྱིའི་དབང་བསྒྱུར་འོག་མི་ཚུད་པའི་ཐབས་ཁྲུར་གཙོ་འདོན་གང་ཞིག་ལ་བོད་རང་བཙན་བསྒྲུབ་བྱའི་དམིགས་དོན་གལ་ཆེའི་ཐོག་སྐབས་བབས་གསེག་གཙོད་ཐུགས་ཁྲུར་ཆེ་བཞེས་གནང་མ་ཐུབ་པའི་གནད་དོན་གཙོ་བོ་གཅིག་གཉིས་ཤིག་བྱུང་ཡོད་པ་གང་ལ་ཞེ་ན། འཇམ་གླིང་དམག་ཆེན་གཉིས་པ་མཚམས་ཚོད་གཡུལ་རྒྱལ་ལེགས་འབུལ་བསྟར་གྲུབ་རྗེས་ ༡༩༥༦/༡༩༥༧ ལོར་རྒྱ་ནག་ནང་འཁྲུག་ཆེར་ལངས་གོ་མིན་ཏང་དམག་དོན་ཕམ་ཉེས་ཅང་ཅད་ཧྲིས་རྒྱ་ནག་སྐམ་ས་ཆེས་བཏང་ཐའི་ཝན་ལ་བྲོས་གཡོལ་འགྲོ་ཁར་ལྷ་ས་སྐྱིད་སྡོད་པའི་ནང་ཡོད་བོད་སྡོད་རྒྱ་མིའི་དོན་གཅོད་ཁང་ནས་བཀའ་ཤག་ལ་སྔུན་སེང་ཞུས་དོན། ད་ཆ་གོ་མིན་ཏང་སྲིད་གཞུང་དམག་དོན་ཐོག་ཕམ་ཉེས་འགྲོ་གི་ཡོད་དུས་ད་ཕན་བོད་འདི་རྒྱ་བོད་མཆོད་ཡོན་འབྲེལ་ཟབ་དང་གནས་ཡོད་ཅང་ཕྱི་རྒྱལ་གཞན་གྱིས་དབང་ཡོད་ཤོད་ཐུབ་མེད། ད་ཆ་གོ་མིན་ཏང་དམག་ཕམ་གྱི་ཡོད་ཙང་ཁྲིད་རང་ཚོ་བོད་རང་དབང་རང་བཙན་དགོས་ཆེ་འདི་ནས་

མར་སྣན་སེང་ཞུས་ཚོག་ཉིན་གྲངས་༡༥/༣༠ནང་ལན་གསལ་འཁོར་དེས། འོན་ཀྱང་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཐལ་ཆེར་མགོ་ཐོན་ཨེ་ཡོང་། བོད་རང་བཙན་ཁེར་སྐྱོད་བྱས་ཚེ་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་གིས་སུ་ཐོབ་བརྒྱབ་སྟེ་བོད་ནང་བཙན་འཛུལ་བྱེད་ངེས་ཁྱེད་རང་ཚོ་རང་ས་རང་བཟུང་གིས་སྐྱོད་ཐུབ་མིན་བཀའ་ཤག་ལ་འདྲི་བསྐུར་ཞུས་པར། བཀའ་ཤག་ནས་ལམ་འཕྲལ་རྟེ་ཨེ་ཞམ་དང་རྗེ་བོ་དབུ་སྐྲའི་སྒོ་མཆོར་གྱི་ཐོག་ཁར་རབ་གསལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་སོ་སོར་བོད་ལྡོངས་ཚོགས་འདུ་བསྐོངས་ཚོགས་གནང་སྟེ་གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་དང་གདན་སའི་མཁན་འཁྲུས། དྲུང་རྩིས་དང་བཅས་ལྷན་ཚོགས་ཉིན་གསུམ་རིང་གང་འགབ་དགོངས་བསྐུར་གནང་སྐབས། འབུམ་ཐང་དྲུང་ཡིག་(ཚོས་འཕེལ་ཐུབ་བསྟན་)ཆེ་མོས། རང་བཙན་བྱེད་པར་ལས་སླ་པོ་ཁྲོན་ནས་མེད། འཛམ་གླིང་རྒྱལ་སྤྱི་འི་ཐོག་རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་ཆུང་ཁྱད་མེད་རྒྱལ་ཚོགས་ནང་རྒྱབ་སྐྱེགས་འཛིན་མཁན་ཚོགས་མིར་ཞུགས་རྒྱུ་དང་། ཁྲུངས་གང་ཞིག་ལ་སྐྱོབ་གསོ་རོགས་རམ་བྱེད་འོས་ཐོན་ཆེ་བསྡུ་ཆ་འདྲ་འདྲ་རྒྱག་དགོས། རྒྱལ་སྤྱི་འི་དམག་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ནང་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་དམག་མི་འདྲ་མཉམ་བཞག་དགོས། དེ་བཞིན་ལས་ཁྲུངས་ཁག་ནང་གི་ལས་བྱེད་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མར་སྐྱ་ཚབ་འཛུགས་འཛོག་སོགས་ཀྱང་འགྲོའི་ལག་འདོན་གྱི་བྱ་བཞག་མང་པོ་ཞིག་སྒྲུབ་དགོས།

ཞེས་དེ་དག་བྱ་བར་ཆ་རྐྱེན་མི་འཛོམ་པ་དང་འགྲོ་གྲོན་གཏོང་མི་ཐུབ་པ། རྒྱལ་སྤྱི་འི་ལས་ཁྲུངས་ཁག་ཏུ་འབྲེལ་གཏུགས་བྱ་བར་སྐད་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་ཆེ་བ། ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་ཚད་འདང་ངེས་མེད་པ་སོགས་བཤད་པར། གདན་ས་ཁག་གི་མཁན་འཁྲུས་ཚོས་རྒྱབ་སྐྱོར་གཅིག་རྒྱབ་གཉིས་སྣོན་དུ་གནང་། མཐར་རང་བཙན་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱི་འི་འགྲོ་ལུགས་ལྟར་གྱི་དཀའ་ངལ་ཁག་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་པའམ། ཡང་ན། དེ་སྔར་བསྡད་ན་ལེགས་པ་གཉིས་ལས་གང་འགབ་ཅེས་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེར་སྣན་སེང་ཞུས་པར། "བཀའ་གསལ་མ་ཐོན་པའི་སྔར་གོ་མིང་ཏང་གི་དབང་ཤུགས་ཆ་ཚང་རྒྱ་ནག་གུང་ཁྲན་ཏང་ལ་ཤོར་ཏེ་དེ་སྐོར་རྗེས་འབྲས་སྟོན་རྒྱུ་གང་

ཡང་མ་བྱུང་བ་རེད།" ཅེས་གསལ། “གོང་ས་མཆོག་ནས་ཀྱང་། བོད་རང་དོས་ནས་སྔར་བཞིན་ཁེར་རྐྱང་དུ་བསྡད་དེ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཁོངས་སུ་ཞུགས་པའི་ཐབས་ལ་འབད་པ་མ་གནང་ཞེས་ <<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ཞེས་པའི་རང་རྣམ་དཔེ་དེབ་ཏུ་གསུངས།

ལྟགས་སྟག་སྤྱི་ལོ་ 1949 ཟླ་བ་ 7 ཚེས་ 17 ཉིན་"རྒྱ་འབྱུང་དོན་རྐྱེན་"ནས་"རྒྱ་འབྱུང་ལས་དོན་"ཞེས་བོད་གཞུང་གིས་ལྷ་སར་ཡོད་པའི་རྒྱ་ནག་གོ་མིན་ཏང་གི་དོན་གཅོད་ངོ་ལས་དང་རྒྱ་རིགས་གཞན། དེ་བཞིན་དུ་དོགས་ཡོད་ཁམས་རིགས་འབའ་པ་ཕུན་ཚོགས་དབང་རྒྱལ་སོགས་ཐོན་ཁག་གཉིས་སུ་བགོས་ཏེ་བོད་ནས་ཕྱིར་འབུད་བྱས་ཞེས་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་ལ། “གོང་ས་མཆོག་ནས་ཀྱང་"༡༩༤༩ལོར་རྒྱ་མི་འཁྲིས་ལྷག་དེ་ཚོ་ཡང་བོད་ནས་ཕྱིར་སྐྲོད་བྱས་འདུག"ཅེས་བཀའ་སྩལ། འོན་ཀྱང་། སྐབས་དེར་ལྷ་སའི་ཁུལ་དུ་རྒྱའི་གསང་ཉུལ་བ་ཡོད་པ་བོད་གཞུང་གིས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་དམར་དང་གོ་མིན་ཏང་གི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ནས་གསང་ཉུལ་བ་ཅི་མང་དགོན་གྲོང་གཉིས་ཀར་བཏང་ཡོད་པ་རྣམས་མ་ལུས་པར་ཤེས་རྟོགས་དང་ཕྱིར་འབུད་གཏོང་ཐུབ་མེད།

སྤྱི་ལོ་ 1949 ཟླ་བ་ 8 ཚེས་ 1 ཉིན་སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་བློན་ནེ་རུ་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་སྐེ་བོད་དང་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་ཐད་ཀྱི་གནད་དོན་དང་། བོད་མིས་རྒྱ་གོལ་གྱི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་ཕྱོགས་སོགས་ལ་གྲོས་བསྡུར་གནང་། དེ་ལ་<<སྐུ་མདུན་>>ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་རྩོམ་པ་པོས་སྤྱི་ལོ་ 1995 ཟླ་བ་ 7 ནང་རྒྱལ་ས་ལྡི་ལིར་བཅར་འདྲི་ཞུས་པར་སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་

དོན་མཆོག་གིས།

མཐར་ང་རྒྱ་གར་དུ་འགྲོར་ནས་ཐོག་མར་གྲོགས་པོ་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་ཀ་སྤུག་(Kalimpong) ཏུ་བསྡད། སྐབས་དེར་སྐུ་ཞབས་ནེ་རུ་ཡིས་ཕྲན་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་སྒེར་གྱི་སྐུ་མགྲོན་གྱི་ངོ་བོའི་ཐོག་ལྡི་ལིར་མགྲོན་འབོད་གནང་བར་མ་ཟད། ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒེར་སྡོད་གནས་ཁྲ་ཡང་ཆེད་གཏོང་གནང་། དེར་སྐུ་ཞབས་ནེ་རུ་ཡིས་ཕྲན་ལ་རྒྱ་ནག་གི་གནས་ཚུལ་བཀའ་འདྲི་གནང་བར་མ་ཟད། ཁོ་བོ་རྒྱ་གར་དུ་ལུ་མཐུད་བསྡད་དེ་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྩིས་ཡོད་དམ་ཡང་ན་ཕྱིར་བོད་དུ་ལོག་རྩིས་ཡོད་ཅེས་ང་རང་སྒེར་གྱི་འཆར་གཞིའི་ཐད་ཀྱང་བཀའ་འདྲི་གནང་སོང་། ཁོང་གིས་ང་རྒྱ་གར་དུ་བསྡད་ན་ལེགས་ཚུལ་གསུངས་ཀྱང་། ད་དུང་ཁོ་བོས་ཐག་གཅོད་གང་ཡང་བྱས་མེད་ཅེས་ཞུས། དེ་ལྟར་གཟའ་འཁོར་གཅིག་ཙམ་བསྡད་རྗེས་ཕྱིར་ཀ་སྤུག་ཏུ་ལོག་སྟེ་དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་ 1949 ཟླ་ 10 ནང་ཀལ་ཀ་ཏ་(Calcutta)རུ་གནས་སྤོ་བྱས་ཤིང་དེར་ཟླ་བ་བདུན་ཙམ་བསྡད། ''' དོན་དག་གཉིས་པ་དེ་ནི། དམར་ཤོག་དམག་དཔོན་ཀུའུ་ཏེ་ཡིས་ཕྲན་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་པ་དེ་རེད། ཁོང་གིས། བོད་གཞུང་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་རྒྱ་ནག་དང་ལྷན་དུ་མཛའ་འབྲེལ་དགོས་པའི་ལྟ་ཚུལ་ཤོད་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ཚེ། བཙིངས་འགྲོལ་དམག་གིས་བཙན་འཛུལ་བྱ་ངེས་ཡིན་ཞེས་ཟེར། ངས་ཀ་སྤུག་ཏུ་ཡོད་པའི་བོད་གཞུང་ཏང་འཛིན་ལས་བྱེད་ཐུབ་བསྟན་བཟང་པོར་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་ཇ་དྲག་གི་གནས་ཚུལ་དེ་བོད་གཞུང་ལ་ཞུ་རོགས་ཞེས་བཤད། དེ་ནས་སྐུ་ཞབས་ནེ་རུ་ཡིས་པེ་ཅིན་གྱི་རྒྱ་གར་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་སྐུ་ཞབས་ Sardat Panikkar ངའི་སར་ཆེད་གཏོང་གིས་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་གིས་དོན་དག་གཟབ་ནན་གྱིས་སྒྲུབ་བཞིན་ཡོད་པས། བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་དམག་འཐབ་ཀྱི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་པ་དང་མི་དམངས་ལ་སྐུལ་འདེད་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་སྔོན་བརྡ་སྦྲད་པར་མ་ཟད། གནས་ཚུལ་དེ་རྣམས་དེ་མ་ཐག་བོད་གཞུང་ཏང་འཛིན་ལས་བྱེད་བརྒྱུད་དེ་བཀའ་ཤག་ལ་སྙན་གསན་ཞུ་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱོགས་ནས་དམག་ཆས་གོ་མཚོན་སོགས་རོགས་རམ་གང་ཐུབ་ཀྱིས་བྱ་ངེས་ཡིན་ཞེས་གསུངས། ཨ་རིའི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་སྐུ་ཞབས་ Anderson ནས་ཀྱང་བོད་ལ་རོགས་རམ་ཅི་ཞིག་དགོས་ཞེས་དྲིས་བྱུང་། དེ་ལ་ཁོ་བོས་ཕྲན་གྱིས་བོད་གཞུང་གི་ཆབ་ཏུ་བཀའ་མོལ་ཞུ་མི་ཐུབ་ཀྱང་གནས་ཚུལ་ཡར་ཞུ་བྱ་ངེས་ཡིན་

ཞེས་བཤད་དེ་གནས་ཚུལ་འདི་བྱུང་བོད་གཞུང་ཁྲར་འཕྲིན་ལས་བྱེད་ཐུབ་བསྟན་བཟང་པོར་བཤད། དེ་ལྟ་ནའང་། བོད་གཞུང་གི་ཕྱོགས་ནས་ཟླ་ཤས་འགོར་ཡང་གནས་ཚུལ་འདི་ཡང་མ་འགྱོར། སྐུ་ཞབས་ནི་ཏུ་ཡིས་སུ་མཐུད་བོད་གཞུང་གི་ཕྱོགས་ནས་བཀའ་ལན་འདི་ཡོད་འདྲི་རྩད་གནང་བར་མ་ཟད། ཚུ་ཚོད་སྐར་མ་རེ་རེའི་ནང་དུ་གནས་ཚུལ་ཛ་དྲག་ཏུ་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། བོད་ཀྱིས་གྲ་སྒྲིག་ཡོངས་སུ་ཚང་བར་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་གནད་ཅན་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་སློས་མེད་རེད་ཅེས་དང་། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་བཙན་བཟུང་བྱེད་ཐབས་བྱས་ཀྱང་། བོད་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྟན་ཚུགས་འཛིན་དགོས། གལ་ཏེ་ཨ་མདོ་དང་ཁམས་ཁུལ་རྒྱ་དམར་གྱིས་བཙན་འཛུལ་བྱས་ན། ངེས་པར་དུ་རིན་ཐང་ཅན་གྱི་ཐང་ག་དང་སྐུ་འདྲ། ཆོས་གཞུང་རྩ་ཆེན་སོགས་ཐོག་མར་ལྷ་སར་དབོར་འདྲེན་བྱ་དགོས་ལ། ལྷ་ས་ནས་རྒྱ་གར་དུ་དབོར་འདྲེན་བྱ་ཆོག་ཅེས་གསུངས། ད་དུང་ཁོང་གིས། རྒྱ་གར་གྱིས་བོད་ལ་གོ་མཚོན་དང་མདེའུ་སོགས་རིགས་རམ་མཐོ་སྤྲོད་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆ་ཚང་བྱ་ངེས། དགོས་མཐོ་བྱུང་ན། ལྷ་སའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གནམ་གྲུ་འབབ་ས་གསར་སྐྲུན་བྱས་ཏེ་གནམ་གྲུ་ཆེད་གཏོང་གིས་ཀ་ལི་གོང་ས་ཏྟ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་ལྷ་ས་ནས་གདན་འདྲེན་ཞུ་ངེས་ཞེས་སུ་མཐུད་ནས་གསུངས།

ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་རྒྱ་གར་གྱིས་སྔར་དང་མི་མཚུངས་པར་གང་ཅིའི་རམ་འདེགས་བྱ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་འདུག་ཀྱང་། དོན་ལ་ནི་རང་ཞེན་གཟབ་ནན་དང་རང་དོན་རང་གཅེས་ཙམ་ཞིག་གཙོར་བཟུང་བྱས་པ་ལས་བོད་དེ་རྒྱ་ནག་ལས་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་འདོད་མེད་པ་བྱུང་བ་སྔ་ཕྱི་ཁག་ལས་གསལ། གསལ་བར་བཤད་ན། བོད་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ན་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་འབྲེལ་བར་གནོད་པའི་ཞེད་སྣང་ཡོད་ལ། ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་བོད་རྒྱ་ཁོངས་སུ་ཚུད་ཆེ་ས་འབྲེལ་གྱི་དབང་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་བདེ་འཇགས་སོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་གནོད་ཚབས་ཆེ་བ་ཡིན། ཡང་སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་དོན་མཆོག་གིས། "ཨ་རིའི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་དང་པེ་ཅིན་གྱི་

རྒྱ་གར་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་གཉིས་ནས་ཐེངས་གསུམ་ཙམ་ཐུན་ལ་འབྲེལ་བ་གནང་ཡང་། ལྷ་ས་ནས་ལན་གང་ཡང་འབྱོར་མ་སོང་།” ཞེས་གསུངས་ལ། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་སུ། ཐོག་མར་སྐུ་ཞབས་ནེ་རུ་ཡིས་ཆེད་དུ་མགྲོན་འབོད་གནང་སྟེ་བོད་རྒྱའི་གནས་བབ་ཐད་བཀའ་མོལ་གནང་སྟེ་བོད་ལ་རོགས་རམ་བྱ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤུགས་ཆེར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་སྡོད་པའི་ཨ་རིའི་གཞུང་ཚབ་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཚུར་འབྲེལ་བ་གནང་བ། ཀྲུའུ་ཧྲེ་དམར་ཤོག་ཏང་གི་རྒྱལ་སྲུང་མགོ་གཙོར་བསྐོ་བཞག་བྱས་མ་ཐག་བོད་གཞུང་གི་གྲོས་མོལ་ཚོགས་ཚུང་པེ་ཅིན་དུ་ཆེད་གཏོང་དགོས་པའི་ཚུལ་བརྒྱུད་བསྐུར་བྱས་པ་སོགས་གསལ། <<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>>ཞེས་པ་ལས་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་གིས།

སྐབས་མཚམས་འདིའི་བར་དུ། ངས་བོད་གཞུང་ལ་སྐུ་ཞབས་ནེ་རུའི་བརྡ་འཕྲིན་གཉིས་དང་། ཨ་རིའི་གཞུང་གི་བརྡ་འཕྲིན་གཅིག །དམར་ཤོག་ཏང་གི་དམག་དཔོན་མཐོ་ཤོས་ཀྲུའུ་ཧྲེའི་བརྡ་འཕྲིན་གཉིས་བཅས་ལྔ་ཙམ་བསྐུར་ཡང་གསུང་ལན་གཅིག་ཀྱང་མ་འབྱོར། ཨ་རི་དང་རྒྱ་གར་གཉིས་ཀྱིས་རོགས་རམ་བྱེད་འདོད་པ་དང་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་པས་གྲོས་མོལ་བྱེད་འདོད་པ་རེད། འོན། བོད་གཞུང་གིས་ཅི་ཞིག་བྱེད་བཞིན་ཡོད་དམ། གཉིད་ནས་བསྡད་ཡོད་དམ། ཡང་ན། རྨི་ལམ་རྨི་བཞིན་ཡོད་དམ། བཀའ་ལན་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་ཅི་ཡིན་ནམ། [སྐབས་དེར་]ནང་ཁུལ་གྱི་དབང་ཆ་འཐོབ་རྩོད་ཀྱི་དབང་གིས་བོད་ལྗོངས་འཐོར་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། བོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ཚོ་རྨོངས་པའི་དབང་གིས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་པ་དང་། རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་གི་འགྱུར་ལྡོག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ལྗོངས་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཅི་འབྱུང་ཤེས་མེད་ལ། རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་ལ་སེམས་ཁྲལ་ཅི་ཡང་བྱས་མེད། [དུས་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་]གཅིག་ལ་གཅིག་བརྒྱུད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་དུ་ང་ཚོས་གོ་བའི་སྐད་ཆ་ནི། སྟག་བྲག་སྲིད་གཞུང་གི་སྣེ་འཛིན་དཔོན་རིགས་ཚོས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་གནས་དབྱུང་གཏོང་རྒྱུ་དང་ང་རང་གསོད་རྩིས་ཀྱི་ངན་རྟུས་སུ་མཐུད་འཛིན་བཞིན་པ་དེ་

རེད། ཁོང་ཚོར་ཕྱི་འབྲེལ་བྱ་ས་གཅིག་ཉིད་ཡོད་པ་ནི་དབྱིན་ཇི་ཡིན་ལ། དངོས་སུ་ཐུག་ས་ནི། བོད་གཞུང་དེ་ཉིད་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཆེས་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་དང་། བསྐྱར་བཅོས་གཏོང་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད་པར་འདོད[83] པའི་དབྱིན་ཇི་རི་ཅར་སན་(H. Richardson) རེད།[84] བོད་གཞུང་གིས་ཨ་རི་དང་རྒྱ་གར། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་བཅས་ལ་ལན་འདེབས་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཤེས་པར་ལུས་ཤིང་། [སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་]གོ་རྟོགས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བླ་མ་དག་གིས་རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱེད་ཐུབ་ཐབས་མེད་པར་འདོད། [དེར་བརྟེན།] ང་སེམས་ངལ་གྱི་གློང་དུ་ཚུད་ཅིང་ཐང་ཆད། ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེས་ཤིང་ཡིད་བསུན། དགོད་དགོས་སམ་ཡང་ན་ངུ་དགོས་པའང་མ་ཤེས། འཛོན་ཐང་མེད་ཅིང་སྣ་ནག་མ་གྲོགས་སུ་སྟེན་པའི་པའི་བོད་གཞུང་དང་། [རྒྱལ་ཁབ་དེ་དག་ལ་]ལན་འདེབས་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་དེ་ཡིད་ལ་ཤར་ཆེ་ད་དུང་ཡང་མི་སྐྱིད་པའི་སེམས་ངལ་ཆེན་པོ་འབྱུང་།

ཞེས་གསུངས།

ཅིའི་ཕྱིར་བོད་གཞུང་གིས་སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་སྨྲ་མཐུད་འབྲེལ་བ་གནང་སྟེ་ཕྱི་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ཇ་དྲག་ཅན་རྣམས་སྙན་སེང་ཞུས་ཀྱང་བོད་གཞུང་ནས་ཡ་ལན་མ་སྤྲད་པ་ཡིན་ནམ། དེ་ནི་མགོ་རྟུལ་སྣ་ཡིས་མ་ཚོར་བའམ། ཚོར་ཀྱང་སྣང་མེད་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན། ཅི་བྱེད་འདི་བྱེད་ཀྱི་ལམ་

83 རེ་ཆར་ཊི་སྣན་ལྷ་ས་ནས་རྒྱ་གར་དུ་གུང་གསེང་ལ་འགྱོར་ཏེ་ལྷ་སྲས་མཆོག་གི་ཞལ་ལ་ཅེར་ཏེ། "རྒྱལ་ཁབ་སུ་ལ་ཡང་བོད་ཀྱི་སྲིད་ལུགས་ལྷ་བུའི་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་མེད།"ཅེས་བརྗོད་དེ་གཡོ་བསྟོད་བྱས་པ་དང་། རི་ཅར་སན་ནི། "[སྲིད་ཀྱི་]གོ་རྟོགས་ཞན་པའི་བོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ཚོ་མགོ་སྐོར་གཡོ་སྒྱུད་བྱེད་པའི་དབྱིན་ཇིའི་གསང་ལས་སློབ་མཁན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་།" ཞེས་སོགས་<<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>>ཞེས་པའི་ཤོག་གྲངས་༥༧ན་ཡོད།

84 <<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>>ཞེས་པའི་ཤོག་གྲངས་༤༢ན། སྤྱི་ལོ་ 1947 ལོར་རྒྱ་གར་རང་བཙན་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུའང་། རི་ཅར་སན་གྱིས་སྨྲ་མཐུད་ནས་ལྷ་སྡོད་རྒྱ་གར་སྐུ་ཚབ་དང་དབྱིན་གཞུང་སྐུ་ཚབ་གཉིས་ཀ་བྱས་པའི་ཚུལ་གསལ་ལ། སྤྱི་ལོ་ 1950 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 1 ཉིན་རྒྱ་གར་གྱིས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་ལྷན་དུ་སྲིད་གཞུང་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ཕྱོགས་འབྲེལ་ལམ་གསར་འཛུགས་བྱས་ཏེ། མཐར་རི་ཅར་སན་གྱི་ལག་ནས་ལྷ་སྡོད་རྒྱ་གར་སྐུ་ཚབ་ཀྱི་གོ་གནས་བླངས་ཏེ་སྐུ་ཚབ་གསར་པ་བསྐོ་བཞག་གནང་བའི་ཚུལ་ཡང་གོང་གསལ་དཔེ་དེབ་ཀྱི་ཤོག་གྲངས་༥༨ན་གསལ།

བུ་ཞིག་མ་རྙེད་པ་ཡིན་ནམ། དེ་མིན་ན་རྐྱེན་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ། དེ་ལ་སྐུའི་གཙེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་གིས་<<སྐུ་མདུན།>> ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་རྩོམ་པ་པོའི་དྲི་བར་ལན་འདེབས་གནང་སྐབས་དགོངས་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པ་ལས་གཅིག་ནི་འདི་ལྟར།

རྒྱ་མཚན་གཅིག་ནི། ང་ལ་ཡིད་ཆེས་མ་བྱུས་པ་དེ་རེད། སྤྱི་ལོ་ 1947 ལོར་ཁོང་ཚོས་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་བཀྲོངས་རྗེས། ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ཉེས་སམ"རྒྱལ་ཁབ་ངོ་ལོག"ཟེར་བའི་བསྒྲགས་གཏམ་ཡིག་ཆ་ཞིག་སྤེལ་བ་རེད། ཡིག་ཆ་དེའི་མཇུག་ཏུ། ཁོང་ཚོས། ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེའི་རྗེས་འབྲང་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ''རྒྱ་ནག་ཏུ་ཡོད''ཅེས་བྲིས་འདུག །དེའི་གོ་དོན་ཅི་ཡིན་ནི་གསལ་པོ་རེད། ཨ་མ་ལགས་ཀྱིས་ངའི་སྐྱིད་བྱེད་དམ་པ་དང་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀྱི་གཤེགས་རྐྱེན་ངོ་མ་དེ་མཁྱེན་པའམ་ཡང་ན་ཐུགས་དོགས་གནང་བ་གང་ལྟར་ཡང་། སྤྱི་ལོ་ 1949 ལོར་རྒྱ་གར་དུ་ཐན་ལ་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་གནང་སྟེ་ང་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་མ་ཡོང་ཞེས་དང་། དེ་ནི་ཧ་ཅང་ཉེན་ཚབས་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྱུར་ཡང་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་འདུག་ཅེས་གསུངས་བྱུང་། དེར་མ་ཟད། ངས་རྒྱ་མིའི་དོན་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པར་ཁོང་ཚོས་དོགས་པ་བྱེད་བཞིན་འདུག་ལ། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་བདེ་འཇགས་ཡོང་མིན་དེ་ང་བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་མིན་ལ་རག་ལས་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་བྱུང་།

ཞེས་གསལ།

མདོར་ན། སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་<<མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་>>ལས།

ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེར་འཇམ་བུ་གླིང་གི་སྤྱིའི་སྐུ་ཡོན་པར་བཞག །བོད་རང་གི་ནང་དུ་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་སྟངས་ཀྱི་སྐུ་ཡོན་མེད་ཁར་དཀྱུང་ལོ་ཡང་གཞོན་གཞོན་རེད། སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་ལོ་བགྲེས་པོ་ཡིན་ནའང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་དུས་ཚོགས་

འདུའི་ནང་། ང་ཚོར་ཕྱུག་དབང་གནང་མཁན་བླ་མ་ཞིག་དགོས་ཞེས་དེ་འདྲ་བཤད་པ་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག །སྡིག་ནག་ཕྱུག་མཛོད་ཆེན་མོས་གང་ཡང་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། གཞུང་ཞབས་ཚོའི་ནང་ནས་ཀྱང་སྤྱིལ་ལད་འདྲ་པོ་འཁྲབ། ཧོག་ཙམ་མ་འཁྲིག་ན་བཟོ་ལྟ་སྤྱོད་ངེས་ཡིན་སྟབས་སྤྱིལ་ལད་ཀྱང་མ་འཁྲབ་རང་འཁྲབ་ཆགས། "' ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་སོ་གྲངས་ནས་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུའི་བར་ལོ་མང་པོ་ཆུད་ཟོས་སུ་སོང་བ་དངོས་གནས་འགྱོད་པ་སྐྱེ་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

སྤྱི་ལོ་ 1949 ཟླ་བ་ 10 ཚེས་ 1 ཉིན་དམར་ཤོག་མགོ་གཙོ་མའོ་ཙེ་ཧྲུང་གིས་པེ་ཅིན་དུ། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་པ་དབུ་བརྙེས་པ་ཡིན་ཞེས་འཛམ་གླིང་ཧྲིལ་པོར་ཁྱབ་བསྒྲགས་སྤེལ་ཅིང་། བོད་ས་དབང་སྒྱུར་བྱ་འདོད་ཀྱི་དན་རྫས་དང་དམག་སྐུལ། གློག་ཐབས་སོགས་ཟམ་མི་ཆད་པར་བརྩམས། དེ་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཕྱོགས་ནས་དཔུང་འཇུག་འདང་ངེས་དངོས་སུ་བརྩམས་ཏེ་"བོད་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་བཙན་འཛུལ་རིང་ལུགས་པའི་ནུས་ཤུགས་མཐར་སྐྲོད་གཏོང་རྒྱུ་"ཞེས་དོན་ཚན་བཅུ་འཁོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཞིག་འགྲེམ་སྤེལ་བྱས་པར། བོད་གཞུང་ནས་བོད་རྒྱ་གཉིས་མཚོད་ཡོན་ཙམ་ལས་གཅིག་འོག་གཅིག་འདུས་མིན་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། གལ་ཏེ་བཙན་འཛུལ་བྱས་ཚེ་བོད་ཕྱོགས་ནས་ཕོ་ཟད་མོ་ལ་ཐུག་ཀྱང་རྒོལ་འཛིང་དྲག་ཏུ་བྱ་ངེས་ཡིན་ཞེས་ལྷ་སའི་རླུང་འཕྲིན་བརྒྱུད་བོད་རྒྱ་དབྱིན་གསུམ་གྱི་སྐད་ཐོག་ནས་བསྒྲགས་གཏམ་ཉིན་ཤས་རིང་སྤེལ། དེ་ལྟ་ནའང་། རྒྱ་དམག་གིས་བསྟུད་མར་བོད་སྐད་ཕྱོགས་ནས་རིམ་བཞིན་བཙན་འཛུལ་བྱས་ཏེ། བོད་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་ཅི་མང་བཀག་སྐྱིལ་དང་རླུང་འཕྲིན་འཕྲུལ་ཆས་བཙན་འཕྲོག་བྱས་པ་སོགས་ཆབ་མདོ་མངའ་ཁུལ་དེ་ཉིད་ཉེན་འགན་བློས་མི་བཟོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་

བ་མདོ་སྨྲི་ལྷ་ཀླུ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེས་བཀའ་ཤག་ལ་ཞུས་པས། བོད་གཞུང་ནས་རྩིས་དཔོན་ང་ཕོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་མདོ་སྨྲི་བཀའ་བློན་ལས་འཕར་དུ་བསྐོ་བཞག་ཐོག་ཆེད་གཏོང་གནང་། སྐབས་དེར་བོད་གཞུང་ནས་ལྷ་ཀླུ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེ་ང་ཕོད་ཆབ་མདོར་མ་འབྱོར་བར་དུ་དེ་སྔར་བཞུགས་རྒྱུ་དང་འབྱོར་ནས་ཀྱང་མདོ་སྨྲིའི་འགན་དབང་ སྒུ་མཐུད་གནང་དགོས་ཞེས་བཀའ་ཕེབས་ཀྱང་། བཀའ་བློན་ལྷ་ཀླུས་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་དུས་རྫོགས་ཟིན་པ་སོགས་བཀའ་ཤག་ལ་སྙན་སེང་རིམ་པར་ཞུས་ཏེ་དང་ལེན་མ་ཞུས། སྐབས་དེར་ལྷ་སའི་ཡིག་བསྐུར་དུ།

ལྷ་ཀླུས་གྲོད་ནས་ཕེབས་བྱུང་། །ང་ཕོད་དར་ཞེན་མི་ཤེས། །
རྡོ་ལགས་རག་ཁ་ཤག་གིས། །ཧན་ཧན་གནང་རོགས་གནོངས་དང་། །
སྡོན་ཆད་སྡེ་པ་གཞུང་ལ། །སྟག་སེང་ཁ་སྒྲོད་ཡོད་རེད། །
དེ་ནི་འཕར་བ་སྤྲུང་ཁྲིས། །བསྟན་སྲིད་རླུང་ལ་བསྐུར་བ། །

ཞེས་བྱུང་།

ལྷ་ཀླུ་དེ་གར་མ་བསྡད་པར་ཨུ་ཚུགས་མཐར་སྐྱེལ་བྱས་པར་གནད་དོན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། སྐབས་དེར་ལྷ་ཀླུས་རྒྱ་དམག་གིས་ཆབ་མདོ་བཙན་འཛུལ་བྱ་གཏན་འཁེལ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཡོད་ངེས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་རེད། དེ་ལ་<<དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་གོང་བོད་དུ་ཆབ་སྲིད་སྙིང་རིམ་>> ཞེས་པར་ཧོར་ཟུར་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གྱིས།

མདོ་སྨད་སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱི་ས་ཁོངས་ཇ་ཡུལ་རྒྱ་རྒྱུད་དང་། མདོ་ཁམས་ཁུལ། དེ་བཞིན་རི་བོ་ཆེ་དང་ཁྲུང་པོ་སྟེང་ཆེན་སོགས་ས་གནས་གང་ས་ནས་དབྱར་རྩྭ་དགུན་འབུ་དང་། ཇ་ཡུང་། བེ་སྨུག་སོགས་སྐྱེ་དངོས་སྨན་རྩྭའི་རིགས་ཏ་ཙང་ཁྲོན་ཆེ་མ་མཐར་ཁལ་རྒྱ་བ་ལྔ་བརྒྱའམ་དོ་གྲངས་སྟོང་

ཐག་བཀྲལ་བ་སྒྲུབ་གསོག་གནང་སྟེ་སྟེ་དགེ་བྱ་རྒོད་སྟོབས་ལྡན་ལ་བཙོང་བས་མཚོན་བྱ་རྒོད་སྟོབས་ལྡན་དང་ལྷ་ཀླུ་ཚོང་འབྲེལ་གཞི་རྒྱ་གང་ཆེ་གནང་བར་བརྟེན། བྱ་རྒོད་སྟོབས་ལྡན་རྒྱ་མིའི་ལས་ཤོག་དང་ལག་སྒྲིལ་མཐུན་འགྲིག་དམ་པོ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཟླ་ ༩ པའི་ནང་ལྷ་ཀླུ་མདོ་སྨྲིའི་ལས་ཁུར་འཛུར་དུས་རྒྱ་མིས་ཁྲབ་མདོ་བཙིངས་བཀྲོལ་གཏོང་གཏན་འཁེལ་བའི་སྐད་ཆ་ལྷ་ཀླུས་སྔ་ས་ནས་གོ་ཐོས་བྱུང་ཡོད་པ་འདྲ། གང་ལགས་ཤེ་ན། ལྷ་ཀླུའི་བཀའ་མགྲོན་དང་སྐུ་མཆེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ལུང་ཤར་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ་ལགས་འཁོར་ཞག་དགོངས་ཞུས་ཡར་ལམ་དཔལ་འབར་ལ་ཡོད་དུས་ཕྲན་རྫོང་སྡོད་ནས་ལྷ་ཀླུ་མདོ་སྨྲི་འཛུར་གྲབས་ཡོད་མེད་དྲིས་པར། ལྷ་ཀླུ་མ་འཛུར་བར་དུ་རྒྱ་མི་ཡོང་གི་མ་རེད་ཅེས་ཚིག་ཐག་ཆོད་པོས་བཤད་བྱུང་བ་སྐད་ཆ་དེར་རྒྱུ་མཚན་ཞེ་དྲག་འདུག་སྙམ་ཡང་། ཕྲན་ནས་ད་ཕན་མི་སུ་ཞིག་ལ་དེ་སྐོར་གླེང་སློང་མེད་ལ་ཁ་སང་ལྷ་ཀླུའི་སྐོར་སྐད་ཆ་འདྲི་མཁན་ཞིག་བྱུང་ཡང་ཕྱི་བསྒྲགས་བྱས་མེད། ད་རེས་རང་གཞུང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཕྲན་ལ་གལ་གཙིགས་ཆེ་གཟིགས་ལོ་རྒྱུས་བཀའ་རྩད་སྒྲ་འཇུག་གནང་བར་ཕེབས་ཅང་གསལ་བཤད་ཞུས་པ་ཡིན།

ཞེས་སོགས་ཞིབ་ཙམ་གསུངས། གང་ལྟར། ཆེས་ཛ་དྲག་གི་གནས་ཚུལ་ཁག་མཐའ་མཚམས་ཁུལ་ནས་འབྱོར་སྐབས་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་དུས་ཐོག་གྲོས་བསྡུར་དང་ཐབས་ཇུས་སྔོན་མ་སྤེལ་བའི་ཐབས་ལ་བསམ་ཕྱོགས་གཅིག་སྒྲིལ་གྱིས་འབད་བརྩོན་འཕར་སྔོན་དང་རྒྱུག་གཅིག་མཆོང་གཅིག་ཚུལ་བཞིན་མ་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དུ་མ་ཤོད་དུ་ཡོད་ཀྱང་རེ་ཞིག་བཞག་གོ།

ས་གླང་ཟླ་བ་ ༩ ཚེས་ ༡༣ སྤྱི་ལོ་ 1949 ཟླ་བ་ 11 ཚེས་ 2 ཉིན། བོད་གཞུང་ཕྱི་རྒྱལ་ལས་ཁུངས་ནས་རྒྱ་ནག་གི་མགོ་གཙོ་མའོ་ཙེ་ཏུང་ལ།

"གུང་ཁྲན་སྤྱི་ཁྲབ་མའོ་ཟེ་ཏུང་མཆོག་ལ། བོད་འདི་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་སྐྱོང་བའི་གདུལ་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བའི་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པས་སྔར་ནས་ད་

བར་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་སུ་ལའང་དབང་ཆ་མ་ཤོར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་རང་དབང་རང་བཙན་ཞིག་རང་ས་རང་སྐྱོང་ཚོས་མཐུན་གྱི་བཞུགས་སྡུས་ཡིན་ན། མཚོ་སྔོན། ཤིན་ཅང་སོགས་རྒྱ་བོད་ས་སྣེ་འདབ་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ས་མཚམས་ཕན་ཚུན་ནས་དཔུང་དམག་བོད་སར་བཀྲལ་བསྐྱོད་གསར་སྤྲོས་རིགས་མི་འབྱུང་བའི་ཞལ་བཞེས་ཐོག ། ས་མཚམས་ཀྱི་ཞི་དྲག་དཔོན་རིགས་སོ་སོར་དེ་དོན་བཀའ་ཁྱབ་ཟབ་ནན་གནང་སྟེ་བློ་བདེའི་བཀའ་ལན་ཡང་ཡོད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ས་སྣེའི་ཁོངས་ནས་བར་ལམ་རྒྱ་ནག་ཁོངས་སུ་ཡོད་པ་རྣམས་རྒྱ་ནག་ནང་འཛུགས་དབྱེ་བ་ཚོད་མཚམས་རིམ་པས་བཀའ་མོལ་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་དེ་དོན་དགོངས་འཇགས་ཞུ། བོད་གཞུང་ཕྱི་རྒྱལ་ལས་ཁུངས་ནས། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༢ ལ་ཕུལ།"[85]

ཞེས་པའི་ཡི་གེ་འདི་ཕུལ། དེ་མཚུངས་བོད་རྒྱ་ཞི་འགྲིག་ཡོང་སླད་པེ་ཅིན་དུ་སྐུ་ཚབ་ཆེད་གཏོང་ཐད་བོད་གཞུང་གིས་ཟབ་བརྟག་བསྒྲིལ་འབྲས་ལྟར་རྩེ་ཕྱག་མཁན་ཚུང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་པོ་དང་རྩིས་དཔོན་ཞྭ་སྒབ་པ་དབང་ཕྱུག་བདེ་ལྡན་གཉིས་བོད་གཞུང་ཆེད་སྐྱོད་སྐུ་ཚབ་ཏུ་བསྐོ་བཞག་ཐོག །ཡབ་གཞིས་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་རྒྱའི་སྐད་སྒྱུར་དང་ཕྲེང་རིང་སྲས་འཇིགས་མེད་སྲུམ་རྩེན་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་སྒྱུར། གཞན་ཡང་གདན་སའི་འཁྲུས་ཚབ་དང་ལས་བྱ་བཅས་བསྐོ་བཞག་གནང་སྟེ་རྒྱ་ནག་ཏུ་གཏོང་གནང་མཛད་པ་སོགས་ཞིབ་ཕྲ་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། སྐབས་དེར་བོད་ཐོག་བཙན་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་ལངས་ཕྱོགས་ནི། སྤྱི་ལོ་ 1950 ལོའི་ 9 ཟླ་བ་ 8 ཉིན་སྲིད་བློན་ནེ་རུ་ཡིས་བོད་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་རྣམས་ལ། "རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་དབྱིན་ཇིའི་དུས་བཞིན་བོད་ཕྱི་རྒྱ་ཁོངས་སུ་ཁས་ལེན་གྱིས་ནང་གི་རང་དབང་རྒྱ་གང་ཆེ་བ་ཡོང་བ་དང་། བོད་ལ་རྒྱ་དམག་མི་ཡོང་བའི་སྐྱུལ་ལྕག་སོགས་བྱེད་རྒྱུ་

85 དག་རྒྱུན་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཕྲེང་གཉིས་པ། ལོ་རྒྱུས་ཧྲག་བསྡུས་ཞེས་པ་ནས་བཤུས།

ཡིན་ན། སྐུ་ཚབ་རྣམས་ནས་བོད་རང་བཙན་གཙང་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ན་འགྲིག་ཐབས་དཀའ་ཚུལ་དང་། རྒྱ་གར་བར་བཞུགས་ཞེས་པ་ལོ་སུམ་ཅུའི་སྔོན་གྱི་བཀའ་མོལ་རེད། དེ་དུས་དང་དེང་སང་འདྲ་གི་མ་རེད།”[86] ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚུལ་བཞིན་བྱས་མེད། དེ་ལ་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་ < <ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཆོས་ཀྱི་མི་དམངས་ > >ལས།

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་ནས་བོད་དོན་སྐོར་གོ་བསྡུར་མི་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་སྡུག་པོ་ཞིག་གོ་ཐོས་བྱུང་བས་ང་ཚོ་བློ་ཕམ་གྱི་གནས་སུ་གྱུར། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ནི་བདེན་པའི་གནས་ཡུལ་ལྟ་བུར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། དབྱིན་ཇིའི་བརྗོད་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བོད་དོན་བདག་མེད་དུ་བཞག་པ་ནི་ཏ་ལས་པའི་བྱ་བཞག་ཡིན། དབྱིན་ཇི་དང་ང་ཚོ་སྔར་ནས་འབྲེལ་བ་ཡུན་རིང་བྱུང་ཞིང་། དབྱིན་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་ཤེས་ཡོན་ཅན་མང་པོའི་ས་ནས་ང་ཚོར་ཕན་ཐོགས་ཀྱང་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ང་ཚོར་དབང་ཆ་ཚང་མ་ཡོད་པར་ཆ་འཇོག་དང་། ཆིངས་ཡིག་མཉམ་འཛོག་བྱེད་མཁན་ཡང་དབྱིན་ཇི་ཡིན། ད་ཆ་དབྱིན་ཇིའི་སྐུ་ཚབ་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་ང་ཚོའི་གནས་སྟངས་ལ་དོགས་འཆར་གྱིས་བོད་ནང་རྒྱ་མི་མེད་པར་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་ཙམ་ཕྱིན་ཀྱང་། ད་དུང་རྒྱ་མིའི་ཁོངས་གཏོགས་མིན་ནམ་སྙམ་པ་ལྟ་བུའི་བརྗོད་ཚུལ་སྟོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་སྐུ་ཚབ་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཡང་བློ་ཕམ་འོས་པ་ཞིག་རེད། རྒྱ་གར་གྱི་བརྗོད་དོན་ལ་རྒྱ་ནག་དང་བོད་དབར་ཞི་འགྲིག་ངེས་པར་ཡོང་རྒྱུ་དང་། ནང་གི་རང་དབང་ཡང་བརྟན་པོ་བཟོ་ཐུབ། དེའི་ཐབས་ལམ་བཟང་ཤོས་ནི་རྒྱལ་ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་ནང་གོ་བསྡུར་བྱེད་རྒྱུ་འཐེན་དགོས་ཚུལ་བརྗོད་འདུག ། གོང་དུ་བརྗོད་གསལ་སུས་ཀྱང་དྲག་པོའི་རོགས་རམ་མི་བྱེད་པའི་གསར་འགྱུར་དེ་ལས་ཀྱང་ད་ལྟའི་གནས་ཚུལ་བློ་ཕམ་ཆེ་བ་བྱུང་ཞིང་། ང་ཚོའི་གྲོགས་པོ་ཚོས་བདེན་རྒྱབ་ཞུ་འབོད་བྱེད་རྒྱུར་ཡང་རོགས་རམ་མ་བྱས་པར་ང་ཚོ་རྒྱ་ནག་བཙིངས་བཀྲོལ་དམག

86 སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་ལས་བྲངས།

མིའི་མདུན་དུ་བསྒྱུར་འཇོག་བྱས་པ་རེད། ད་ཆ་ལོ་རྒྱུས་ལ་བལྟས་ན་དཀའ་ངལ་འདི་ལྟ་བུར་ཚུད་པ་ལ་ང་ཚོ་རང་གི་སྲིད་ཇུས་ཀྱིས་གྲོགས་རམ་ཇི་བྱས་ཀྱང་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ།

ཅེས་དབྱིན་ཇི་དང་རྒྱ་གར་གཉིས་ཀས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ནང་བོད་དོན་གླེང་བའི་ཐད་བར་ཆད་ཆེན་པོ་བཟོས་པས་མཚོན་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཀྱིས་གྲོགས་དང་རམ་འདེགས་མ་བྱས་པ་དང་། བོད་རང་ཉིད་ཀྱི་དེ་སྔའི་སྲིད་ཇུས་འཛིན་སྟངས་ཀྱིས་ཀྱང་ནོར་འཁྲུལ་ཚབས་ཆེན་བཟོས་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གསུངས། དེ་ལྟར་དབྱིན་ཇི་བས་འཛམ་གླིང་ཐོག་ངོ་གཉིས་མའི་ལས་ཀ་བྱས་པ་གྲངས་མེད་ལ། རྒྱ་གར་ཡང་རང་ཚུགས་ལྡན་པ་ཞིག་མིན། ལྷག་པར་དུ་དབྱིན་ཇི་ནི། “དྲང་པོའི་མི་ལ་འཁྲུག་པོའི་ལམ་སྟོན་པ། །སྐྲ་སེར་སྤྲེའུའི་རིགས་ལ་དོགས་ཟོན་གྱིས།།” ཞེས་དགེ་ཆོས་ཀྱིས་སྨོན་ཚིག་བཀོད་དེ་གདམས་པ་གནང་བ་དོན་ཐོག་ཏུ་ཁེལ་ཡོད་སྙམ།

སྤྱི་ལོ་ 1950 ལོའི་ཟླ་བ་ 9 ཚེས་ 21 ཉིན་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་ཟེར་བ་དཔུང་འཇུག་བྱེད་མགོ་བརྩམས་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་ 1950 ཟླ་བ་ 10 ཚེས་ 7 ཉིན་ཁམས་ཁུལ་གྱི་ས་གནས་དུ་མ་ནས་དུས་གཅིག་ཏུ་ཚུར་རྒོལ་བྱས་ཏེ་དུས་ཡུན་ཐུང་ངུའི་ནང་བོད་དམག་དྲུག་སྟོང་མིན་ཙམ་རྩ་མེད་དུ་བཏང་། དེ་ལྟར་རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་ཤར་ཕྱོགས་ནས་རིམ་ཟོས་ཀྱིས་མཐར་བཀའ་བློན་ང་ཕོད་ངོ་ལས་དང་དམག་སྒར་མགོ་དམག་བཅས་པ་འཛིན་བཟུང་བཀག་བསྐྱིལ་བྱས། ལུགས་སྟག་ཟླ་བ་ ༨ ཚེས་ ༥ སྤྱི་ལོ་ 1950 ཟླ་བ་ 10 ཚེས་ 18 ཉིན་ནས་ཆབ་མདོ་ནས་རྒྱང་སྲིང་བྱེད་བཞིན་པའི་རླུང་འཕྲིན་ཆད་པས་ཇ་དྲག་གི་གནས་བབ་སྟར་ལས་ཀྱང་མངོན་གསལ་དུ་གྱུར་

སྐབས་བདེ་སྐྱིད་གླིང་གར་ཆེད་བཅར་གྱིས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་སྐུ་ཚབ་ལ་དོན་དངོས་སྣང་སེང་ཞུས་ཏེ་བདེན་རྒྱབ་འཚོལ་ཐབས་གནང་ཡང་། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་རང་དོན་རང་གཅེས་ཙམ་ཞིག་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་མོན་རྟ་དབང་ཕྱོགས་སུ་དཔོན་དམག་ཆེད་གཏོང་གིས་ས་ཁུལ་དེ་ཉིད་རྒྱ་གར་གྱི་མངའ་ཁོངས་ཡིན་པའི་བསྒྲགས་གཏམ་སྤེལ་བ་སོགས་བོད་གཞུང་ལ་འགྲེལ་ཐོག་རྫོག་བརྫིས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ཙམ་ཞིག་ལྷུར་བླངས་པ་ལས་ཕན་གྲོགས་མ་བྱུང་།[87]

རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་འགན་འབུལ་བཞེས།

སྤྱི་ལོ་ 1950 ལོའི་སྟོན་མཚམས་ནས་ <<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར། མི་དམངས་ཀྱིས། "ད་ནི་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་སྐུ་དབང་ཡོངས་རྫོགས་འབུལ་བའི་དུས་ལ་བབས་ཡོད་"ཅེས་ཤུགས་ཆེར་གླེང་བའི་མགོ་བཙུགས། དོན་གྱིས་ན། སྤྱི་ལོ་ 1948 ལོ་ནས་ལྷ་སའི་ཁྲོམ་གཞུང་དུ་ཡིག་བསྐུར་བཀྲམ་སྟེ་གཞུང་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་དང་གང་མྱུར་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེར་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་འབུལ་དགོས་ཞེས་བསམ་ཚུལ་བཏོན་པར་མ་ཟད། ཡིག་བསྐུར་དེ་དག་དམངས་ཁྲོད་དུ་གླུར་བླངས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་བྱུང་ཡོད། གནས་ཚུལ་དེ་དག་གད་པ་ཚོས་སྣ་གསང་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཞུས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་ཇི་བཞིན་མཁྱེན་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ན་ཕྲ་བ་དང་ཕྱོགས་གཞན་ནས་ཕྱི་

87 བོད་གཞུང་རྩེ་ཡིག་ཚང་དང་ཕྱི་རྒྱལ་ལས་ཁུངས་ཞེས་པར་གསལ།

ནང་གི་ཤེས་བྱའི་གནས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དུ་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་གསན་བསམ་ཙམ་ཞིག་གཙིགས་ཆེར་མཛད་པ་ལས་སྲིད་དབང་བདག་གིར་བཞེས་པའི་འདུན་པ་ཞིག་ཐུགས་ཀྱི་ཟུར་དུའང་མ་འཁྲུངས།

སྤྱི་ལོ་ 1950 ལོའི་ཟླ་བ་ 11 ཚེས་ 7 ཉིན་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་གིས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ལ་བོད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོང་བའི་འབོད་སྐུལ་ཞུས་པ་དང་དེ་ནས་ཀྱང་ཏར་འཕྲིན་གཉིས་ཙམ་ཕུལ་ཡང་དོན་འབྲས་ཡེ་ནས་མ་བྱུང་། རྒྱ་དམག་གིས་ཆབ་མདོ་བཙན་བཟུང་བྱས་ཏེ་བོད་དབུས་ཕྱོགས་སུ་དཔུང་སྐྱོད་བྱ་རྒྱུའི་རྣམ་པ་སྔར་ལས་ཇེ་གསལ་དུ་གྱུར་པ་ན། ནོར་གླིང་གཟིམ་ཚུང་ཉེ་འོད་འཁྱིལ་དུ་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ། བཀའ་ཤག །དྲུང་རྩིས་བཅས་ལྷན་འཛོམས་ཐོག་བཀའ་བསྡུར་དང་འབྲེལ་ཆོས་སྐྱོང་གནས་ཆུང་དང་དགའ་གདོང་གཉིས་སྤྱན་འདྲེན་བཀའ་ལུང་ཞུས་པར། དགའ་གདོང་ཆོས་སྐྱོང་ཤེད་བྱ་ཅན་ནས་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱན་སྔར་སྐུ་ཕྱག་དང་འབྲེལ་བོད་ལྗོངས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མཛད་དབང་བཞེས་རྒྱུའི་དུས་ལ་བབས་ཡོད་ཅེས་ཞུ་གནང་མཛད་ཅིང་། གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ནས་ཀྱང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་བཀའ་ལུང་ཕུལ། དེ་ལ་༄གོང་ས་མཆོག་ནས་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས།

དོན་གནད་འདིའི་ཐད། དུས་ཟིན་འདིའི་སྐབས་སུ་ངོས་ཀྱིས་དབུ་ཁྲིད་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཡང་འགན་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཞེས་པར་ད་དུང་དགུང་ན་སོན་མེད་ཅེས་བསམ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འཛིན་མཁན་ཁག་གཉིས་བྱུང་བར། ངོས་ཀྱིས་ཕྱི་མ་དེར་མོས་མཐུན་བྱས། འོན་ཀྱང་སྟབས་མ་ལེགས་པར་ངོས་ལ་གྲོས་བསྡུར་མ་བྱས་པའི་ཁར། གཞུང་ཕྱོགས་ནས་གནད་དོན་དེ་ཆོས་སྐྱོང་ལ་བཀའ་ལུང་ཞུ་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་བྱས། དེ་ནི་ཧ་ཅང་བློ་འཚབ་ཆེ་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་རེད། མཐར་

ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་(གནས་ཆུང་)ངོས་ཀྱི་མདུན་དུ་ཕེབས་ཏེ་མཇལ་དར་དང་བཅས་"དུས་ལ་བབས་ཡོད་"ཅེས་གསུངས། "' དེ་དུས་ཆོས་སྐྱོང་གིས་ལོ་ཤས་རིང་གཞུང་ཕྱོགས་ལ་མངོན་གསལ་དོད་པོས་རྩིས་མེད་སྣང་ཆུང་བྱས་ཀྱང་ངོས་ལ་གུས་ཞབས་ཆེན་པོ་གནང་།

ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་གཞུང་བསྐྱེན་དགྲ་ལྷའི་གཙོ་བོ་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་གཞུང་ཕྱོགས་ལ་དགོངས་ཚུལ་མི་ལེགས་པ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ནི་ཞིབ་གསལ་བརྗོད་མི་དགོས་པ་ཞིག་རེད། <<བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག>>ལས།

བསྟན་སྲུང་གནས་དཀའ་རྣམ་གཉིས་གཟིམ་ཆུང་སྤྱན་འདྲེན་མཛད། དེར་བཀའ་ཤག་གི་ལུང་ཞུར། མདོ་སྨད་དུ་ས་ཤོར་ཚབས་ཆེ་དང་། མདོ་སྤྱི་ཞི་དྲག་ངོ་ལས་རྣམས་ཀུང་གོ་ཐོས་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་སྟབས། རང་ས་རང་ལོན་གྱི་ཐབས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞུ་འགབ་ཅེས་གསལ་འདུག་པར། ཞབས་རིམ་རྒྱ་ཆེ་བསྒྲུབ་རྒྱུ་ཞིག་བཀའ་ལུང་སྩལ་ཏེ་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་སྐུ་སངས། དེའི་རྗེས་སུ་དགའ་གདོང་གནས་སྲུང་ཆེན་པོ་སྤྱན་འདྲེན་གནང་བར་བཀའ་ལུང་ཕྱོགས་མཐུན་གནང་སྟེ་སྐུ་ཡལ་ཉེའི་མཚམས། ཐུན་རང་སེམས་ཕམ་མ་བཟོད་པར་གློ་བུར་དབང་མེད་ཀྱིས་དགའ་གདོང་གནས་སྲུང་ཆེན་པོར་འདི་ལྟར་ལུང་བསྐུལ་ཞུ་ཐལ་དུ་ཕྱུར། གཙོ་བོ་རྒྱལ་བའི་སྐུ་ཕྱུར་འགལ་རྐྱེན་མེད་པ་དང་། ཡང་སྔོས་བོད་ལྗོངས་རྒྱལ་བསྟན་ཆབ་སྲིད་ཡུན་དུ་གནས་ཐབས་ཇི་ལེགས་བསྟན་སྲུང་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་ལྡན་གཟུགས་ཅན་མི་བཞིན་ངོ་སྲུང་མཛད་དགོས་མེད་པས་བླང་དོར་བཀའ་ལུང་གསལ་པོ་ཞིག་གནང་དགོས་ཞེས་ཞུས་པར། དགའ་གདོང་གནས་སྲུང་ཆེན་པོ་སླར་ཡང་སྟར་དང་མི་འདྲ་བའི་སྐུ་དྲག་པོ་ཇམ་བརྗིད་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞིག་སྐུ་ཕེབས། ཡར་བཞེངས་ནས་རྒྱལ་བའི་སྤྱན་སྔར་བརྐྱངས་ཕྱག་ལན་གསུམ་བཙལ། དེ་ནས་ཞབས་བྲུས་བཙུགས། ཕྱག་ཐལ་མོ་སྦྲུར། ༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཞལ་དཀྱིལ་ལ་ཆེར་གཟིགས་ཏེ་དང་ཅམ་བཞུགས། དེ་ནས་ལྷ་ཁྲིར་འཁོད་དེ་བཀའ་ལུང་དུ། རིན་ཆེན་གསུམ་དང་། མི་མང་བཅས་པའི་རེ་འདོད་ལྟར་༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་རྒྱལ་བསྟན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མཛད་

ཁྲབ་སྐབས་སུ་བབས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་མ་ཏྲ་ར་ཛར་ཞུ་དགོས་ཞེས་གསུངས་ཏེ་སྐུ་སངས།

ཞེས་ལྷོག་སྙེང་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བཟང་གིས་གསུངས་ལ། <<རྒྱལ་ཁམས་ཙུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་དོན་བསྡུས་སོགས་རྣམ་པོའི་འབེལ་གཏམ་སྨེ་ཚན་ལྔ་ལྡན་>>ལས་ཁེ་སྨད་བསོད་ནམས་དབང་འདུས་ཀྱིས།

༄གོང་ས་༄སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། སྲིད་སྐྱོང་རིན་པོ་ཆེ། བཀའ་ཤག་བཅས་ལྷན་རྒྱས་ཐོག་ནས་བསྟན་སྲུང་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་དང་། དགའ་གདོང་གནས་སྲུང་རྣམ་གཉིས་སྤྱན་འདྲེན་མཛད། བཀའ་ལུང་གསལ་ཁ་མཛད་བདེ་རང་མ་བྱུང་གཤིས་དགའ་གདོང་སྐུ་ཡལ་ཉེའི་མཚམས་མཁན་དྲུང་ཏྲ་ཤྲ་མ་རོང་རྣམ་སྲས་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བཟང་ནས་གཉེར་དུ་གཏད་པའི་ཆོས་སྲུང་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་ལྡན་ལ་བརྟེན་རང་བཞིན་ངོ་སྲུང་མཛེས་ཐོལ་མ་ཡིན་པའི་ བླང་དོར་ཐེ་དགོས་བཀའ་སློབ་གསལ་རྗེན་གནང་རན་ངེས་སུ་འདུག་ཅེས་ཞུ་ཐུག་སློ་ངག་ནན་ཞུ་མཛད་མཚམས་དགའ་གདོང་ནས་༄གོང་ས་༄སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྤྱན་སྔར་བརྒྱུད་ཕྱག་གསུམ་མཛད། ཞབས་ཕྱུས་བཙུགས་ཏེ། ༄གོང་ས་མཆོག་ནས་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་མཛད་ཁྲབ་དུས་ལ་བབས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་། མ་ཏྲ་ར་ཛར་ཞུ་དགོས་ཞེས་བཀའ་ཕེབས། དེ་འཕྲལ་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་སྤྱན་འདྲེན་བསྐྱར་དུ་ཞུས་པར། དུས་ལ་བབས་ཚུལ་ཐོན་ནས་སླེབས་པ་ཡིན། ཞེས་བཀའ་ཕེབས། ཐོན་སླེབས་ཞེས་པ་ཐུགས་དོགས་མ་ཆོད་པར་རྗེས་སོར་བཀའ་ཤག་ནས་གནས་ཆུང་དྲུང་ཡིག་ལ་བཀའ་རྩད་ཀྱིས་ལུང་དེབ་ལ་གཟིགས་ཞིབ་སྐབས། སྔར་སྲོལ་ལྟ་བ་ངོ་རེ་བཞིན་བཀའ་སློན་རེ་གནས་ཆུང་ལྷ་གསོལ་དུ་ཕེབས་དགོས་བཞིན་དེའི་ཐོན་བཀའ་སློན་རམ་པ་བ་ལྷ་གསོལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཀྱི་བཀའ་ལུང་ཁོངས་གནང་ཡོད་ངེས་སྐབས་འཕྲལ་ཐུགས་སྣང་མ་བྱུང་བ་སོགས་ཇི་ལྟར་ལུས་པ་མ་གཏོགས་དོན་སྙིང་བཀའ་ལུང་རྩེ་མཐུན་ལ་བརྟེན།

ཞེས་སྐབས་དེའི་གནད་དོན་དུ་མ་གསལ་འདོན་བྱས། ༄གོང་ས་མཆོག་ནས།

ངོས་ལོ་ན་ཕྲ་སྐབས་རྒྱ་མི་ཐོག་མར་ཡོང་མ་ཡོང་གི་སྐབས་དེར། གནས་ཆུང་གིས་གཞུང་

གི་དབྱར་གསོལ་དགུན་གསོལ་གྱི་སྐབས། ངོས་ཀྱི་མདུན་དུ་དགའ་པོའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་གྱིན་ཡོད། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྲའི་དོན་དུ་ལུང་རྒྱག་དགོས་པ་དེ་ཚོ་ངོས་ཀྱི་མདུན་དུ་ཆ་ཚང་བརྒྱབས། དེ་ནས་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་སྐོར་ལུང་ཞུ་སྐབས་ཁྲིལ་དགོད་བྱས་ཏེ་སྟོད་ཀྱི་རེད། ཐེངས་གཅིག་དགའ་གདོང་ཞུ་སྣར་སྤྲུན་འདྲེན་དང་བཅས་བཀའ་ཤག་ནས་ད་ཆ་བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་འགག་དོག་པོ་ཞིག་ལ་བསླེབས་ཡོད་པས་ལུང་གསལ་པོར་གནང་རོགས་ཞེས་ངག་ཞུ་ཕུགས་ཆེར་གནང་སྐབས་གནས་ཚུང་གིས། ཏ་ཏ་ཞེས་ཁྲིལ་དགོད་ཅིག་བྱས་ཏེ་སྐུ་སངས་སོང་། *1952* ཅམ་ནས་ངོས་ཀྱིས་གནས་ཚུང་ཟུར་དུ་གཟིམ་ཚུང་སྤྲུན་འདྲེན་ཞུ་རྒྱུའི་མགོ་བཙུགས་ནས་རིམ་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཟབ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རེད། འབྲེལ་བ་ཇི་ཙམ་གྱིས་ཟབ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚོད་ཀྱིས་ལུང་ཡང་གསལ་དུ་དང་། བསྟན་སྲིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཁུར་བཞེས་གནང་རྒྱུ་ཡང་ཕུགས་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ་རེད།[88]

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

འདི་ལས་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཞིག་ནི། སྐབས་དེའི་གཞུང་འཛིན་ཚོས་རྒྱལ་བ་ན་རིམ་ནས་ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་དཔྱད་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་དང་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་དང་། བསྟན་སྲུང་རྣམས་ཀྱིས་གནང་བའི་ལམ་སྟོན་བཀའ་ལུང་རྣམས་གཡས་བསྐྱུར་གཡོན་འཇོག་བྱས་པ་སོགས་ལས་གནས་ཚུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱང་ཐུགས་འཕོན་བྱུང་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་དེ་རེད་སྙམ། གང་ལྟར། ཁམས་ཁུལ་གྱི་ས་གནས་ཁག་ནས་རྒྱ་དམག་ནང་འཛུལ་བྱས་ཏེ་བོད་གཞུང་གི་མདོ་སྨད་སྤྱི་ཁྲིབ་གནས་ཡུལ་ཆབ་མདོ་བཙན་བཟུང་དང་མདོ་སྤྱི་ངོ་ལས་སོགས་བཙོན་འཛུག་བཀག་བསྐྱིལ་བྱས་པ་སོགས་སྔོ་གང་ས་ནས་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་དེ་ སྦྱར་བས་ཆེས་ཛ་དྲག་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྐབས། བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་

88 སྤྱི་ལོ་ 1980 ཟླ་བ་ 6 ཚེས་ 25 ཉིན་གསུངས། དོལ་རྒྱལ་སྐོར་གྱི་བཀའ་སློབ་དེབ་དང་པོ་ལས་བྲངས།

བསྟན་སྲིད་ཀྱི་མཛད་ཁུར་ལྷག་ལུས་མེད་པར་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེར་འབུལ་དགོས་པའི་བཀའ་ལུང་ཕེབས་ཤིང་། རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེར་དང་གུས་ཐོལ་མེད་དང་བོད་སྤྱི་དོན་ལ་ཐུགས་ཁུར་ཆེས་ཆེར་གནང་བའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་སློས་མ་དགོས་པར། རང་ས་རང་སྲུང་གི་ཐབས་ཇུས་ལྷག་པོ་སྟོན་རྒྱུ་མེད་ཁར་ནང་ཁོངས་དབང་རྩོད་ཅམ་ལ་དབུ་འཁོར་བའི་གཞུང་སའི་དཔོན་རིགས་ཚོས་ཀྱང་འ་ཆད་ཨུ་ཐུག་གི་ངང་བཀའ་ལུང་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་དང་སྒྲུག་བྱས་ཡོད་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བ་ཞིག་ཡིན། ལྷག་དོན་དུ་དུས་ནས་དུས་སུ་བོད་སྤྱི་བར་ཐུགས་འཁུར་ཆེ་བཞེས་མཛད་ཅིང་། རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་མཁྱེན་འཛིན་སོགས་ལ་སྐྱོང་ཐོག་ནས་གདེང་སྤོབས་ཆེས་ཆེར་བསྐྱེས་པ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་ཏེ་བསྐུལ། དེ་ལ་<<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ།>>ཞེས་པ་ལས། ༄གོང་ས་མཆོག་གིས།

དེ་དུས་ངོས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་སྐྱབས་མགོན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ནས་ངོས་ལ་(གཉན་འཕྲང་གི་སྐབས་དག་ཏུ་)སེམས་ཤུགས་སྤར་གནང་མཛད་པ་དེ་ཧ་ཅང་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ལ། ཁོང་གཉིས་ཀས། “བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་ཆེས་གཉན་འཕྲང་ཅན་གྱི་དུས་སྐབས་འདིར། མི་ཚང་མས་སྐུ་མདུན་ཉིད་ལ་རེ་ལྟོས་བཅོལ་ངེས་ཡིན་པས། སྐུ་མདུན་ནས་ཐུགས་འགན་ངེས་པར་དུ་བཞེས་དགོས།” ཞེས་སྐུ་སྙེར་གྱི་དགོངས་ཚུལ་གསུངས་ཏེ་སྐུལ་ལྕག་གནང་། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ངོས་རང་ལོ་ན་ཆུང་བའི་དུས་ནས་རྒྱུན་དུ་ངོས་ལ་ནུས་འཛོན་ཆེན་པོ་ཅི་ཡོད་ཡང་ཡང་གསུངས།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

དེ་ལྟར་སྒོ་ཀུན་ནས་གནས་བབ་ཇེ་སྡུག་ཏུ་རིམ་སོང་གིས་གང་འགབ་ཅི་

ལེགས་མི་ཤེས་པའི་མཚམས་སུ་གྱུར་བ་ན། བོད་ལྗོངས་རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་འགན་མ་ལུས་པ་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེར་ངེས་པར་དུ་འབུལ་དགོས་ཞེས་པའི་སྙན་ཡིག་ཀྱང་སྤུ་མཐུད་ནས་བཀྲམ་ཞིང་། བླ་སྤྲུལ་ཆེ་ཁག་གཞན་རྣམས་ནས་ཀྱང་རིང་མིན་མཛད་འགན་བཞེས་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་ཞུས། དེ་ལ་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

ད་ལྟ་ལོ་ན་ཆུང་བས་འགན་འཁུར་མི་ཐུབ་ཚུལ་བརྗོད་པ་ཡིན། ཧྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་སོ་སོའི་དབང་རྒྱལ་ཆབ་ཀྱི་དུས་ཡུན་རིང་པོར་ང་ཚོའི་གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་ཉམས་དམས་སུ་ཕྱིན་ཡོད་པ་དང་། ཐན་ལོ་ན་ཆུང་སྐབས་ང་ཚོའི་གཞུང་ནང་མི་མཐུན་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཞིང་། ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་སྟངས་ཀྱང་ཉམས་རྒུད་གྱུར་ཏེ་མི་ཕལ་ཆེ་བས་འགན་དབང་ལ་གཡོལ་ཐབས་བྱེད་པའི་དུས་ཤིག་ཏུ་བསླེབས་ཡོད། ད་ཆ་བཅན་འཛུལ་གྱི་ཉེན་ཁའི་འོག་ང་ཚོའི་ཆིག་བསྒྲིལ་དགོས་མཁོ་སྔར་ལས་ཆེ་བ་བྱུང་བ་དང་། ཡུལ་མི་ཚང་མས་མོས་བཀུར་བྱེད་ཡུལ་ནི་ཐན་ཙམ་ཡིན། ཐན་ནས་ཐེ་ཚོམ་བྲལ་བར་བརྟེན་ཚོགས་ཆེན་ཚོགས་ཤིང་། བཀའ་ཤག་གི་རེ་འདུན་ལ་ཚོགས་ཆེན་ནས་རྒྱབ་གནོན་བྲལ་བར་བརྟེན་ང་ཚོའི་རྒྱལ་རབས་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ཉེན་འགན་ཅན་དེ་འདྲའི་སྐབས་རང་གི་འགན་འཁུར་དང་དུ་མ་བླངས་པར་འཇོག་ཐབས་མ་བྱུང་ཞིང་། ཐན་ལོ་ན་ཆུང་དུ་ཡིན་ཀྱང་། ཆུང་དུའི་དུས་སྐབས་དེ་རྒྱབ་བསྐྱུར་ཐོག །རང་ངོས་ནས་གང་ཐུབ་ཀྱིས་རང་གི་ལུང་པའི་འགོ་འཁྲིད་ཐོག །ནུས་ཤུགས་ཅན་གྱི་རྒྱ་དམར་གྱི་ཁ་ཡ་བྱེད་པའི་འགན་འཁུར་དེ་བློ་གཡེང་དང་བཅས་ལེན་དགོས་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས།

སྐབས་དེར་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེར་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་ཐད་ཐུགས་ངལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཁར། སྲིད་སྐྱོང་ལུགས་ལ་གཞན་གྱིས་མ་རངས་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་དང་། མི་དམངས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་དེ་ཙམ་མ་ཞུས་པ་བཅས་བྱུང་བ་<<བོད་

ཀྱི་བྱུང་བ་>>ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ཏུ་༄གོང་ས་མཆོག་གིས་གསུངས། ཟླ་བ་ 11 ཚེས་ 9 ཉིན་ང་ཚོད་ཀྱིས་བོད་གཞུང་ལ་ཏར་འཕྲིན་བཏང་སྟེ་རྒྱ་གཞུང་དང་ཞི་འགྲིག་གྲོས་མོལ་བྱ་དགོས་པའི་གྲོས་གཞི་བཏོན། ཟླ་བ་དེ་གའི་ནང་ཚབ་མདོ་ལས་དོན་ཞུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གསར་འཛུགས་བྱས།

དེ་ལྟར་ལྕགས་སྟག་ཟླ་བ་ ༡༠ ཚེས་ ༨ ཕྱི་ལོ་ 1950 ཟླ་བ་ 11 ཚེས་ 17 ཉིན། རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཐུགས་རྗེ་དང་མཁྱེན་རབ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་རྣམ་འཕྲུལ་གངས་ལྗོངས་སྐྱེ་འགྲོ་མ་ལུས་པའི་མགོན་སྐྱབས་བླ་ན་མེད་པ་༄གོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་གང་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཕྱི་ལུགས་སུ་དགུང་གྲངས་བཅོ་ལྔ་དང་བོད་ལུགས་སུ་བཅུ་དྲུག་ཙམ་ལས་མ་ཕེབས་ཀྱང་། འཇིགས་པ་མེད་པའི་ལང་ཚོ་དར་ལ་བབ་ཅིང་བྱམས་བརྩེའི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་འཇུག་པ་ཀློང་དུ་བརྡོལ་བའི་མཐུ་ལས། བོད་ལྗོངས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་མཛད་འགན་སླར་ཡང་བདག་གིར་བཞེས་པའི་འགྱུར་མེད་གསར་དམ་ཟབ་མོ་མངོན་དུ་མཛད་པའི་སྨུར་ལུགས་ཟུང་རྒྱལ་ཁྲི་མཐོན་པོའི་སྟོ་ལ་ཞབས་ཟུང་མེ་ཏོག་དཀར་པོའི་སེལ་མ་འབུམ་ཕྲག་དུས་གཅིག་ཏུ་གཏོར་བ་ན། གངས་ལྗོངས་ལྷ་མི་ཀུན་གྱི་སྙིང་ལ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་དགའ་བདེའི་སྣང་བ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པར་གྱུར།

དེ་ཡང་རྩེ་པོ་བྲང་ཚོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་ཕུན་ཚོགས་སུ་སྲིད་ན་དགོན་པའི་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་པ་མཆོད་པའི་རྫས་སུ་བཀྲམ་ཞིང་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་གཞུང་སའི་ཆེ་རྒྱ་མཐའ་དག་ལྷན་དུ་གདན་འཛོམས་པའི་དབུས་སུ། ༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་གང་ཉིད་རྩེ་གཟིམ་ཚུང་ཕུན་ཚོགས་འདོད་རྒྱུ་

གཡས་སུ་འཁྱིལ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་པོ་ནས་གདན་ཞུས་ཀྱིས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲི་མཐོན་པོར་ཞབས་སེན་མངོན་པར་བཀོད་འཕྲུལ་རྟེན་གསུམ་འདེགས་འབུལ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བརྒྱལ་བརྟག་བགྲོ་གླེང་། གཞུང་སའི་རྟེན་འབྲུང་མཛལ་དར་འབུལ་བཞེས་སོགས་སྤྱར་ལམ་སྲོལ་བཟང་ཉམས་མེད་དུ་ཞུས། རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་གངས་ལྗོངས་སྐྱེ་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས་དམ་པར་སྐུ་ཚེ་རྡོ་རྗེའི་ཁམས་སུ་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་རྒྱས་འབུལ་ཞུ་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ནས་མཇལ་ལྷུགས་བཤད་གནང་དུ་སྙིན་པ་འབུལ་ལམ་ཞུ་གནང་མཛད་པ་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དགྱེས་ཚོར་ཆེན་པོས་ཐུགས་སུ་བཏགས།

དེ་ལྟར་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་ཡོངས་སུ་བཞེས་སྐབས་མཛད་པ་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་དེ་མ་ཉིད་དུ་བསྐྱངས་པ་ནི་ཉེས་ཅན་བཙོན་པ་རྣམས་གློད་གྲོལ་གནང་བ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་༧གོང་ས་མཆོག་སྐུ་ན་ཧ་ཅང་གཞོན་པའི་སྐབས་ནས་བཙོན་པ་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་ཁུར་བཞེས་མཚམས་བཙོན་གྲོལ་གནང་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེད་ཟབ་མོ་སྔར་ནས་ཡོད་ཐོག ། དགོངས་བཞེད་དེ་ཉིད་བོད་གཞུང་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་རྩིས་འབྲས་སུའང་གསལ་ཐོན་བྱུང་བ་རྩིས་པ་ནས་གཞུང་སར་སྙན་སེང་ཕུལ་ཏེ་བཀའ་ཤག་ལྷན་རྒྱས་དང་དྲུང་རྩིས་བཅས་ཀྱིས་བཀའ་བསྡུར་རིམ་པར་གནང་བར། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དག་གི་དགོངས་བཞེད་ལའང་ཅི་མི་སྙམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བཙོན་པ་དམིགས་བསལ་རེ་ཟུང་གློད་གྲོལ་གཏོང་རྒྱུ་ལས་བཙོན་པ་ཡོངས་སུ་མཐུད་བཙོན་འཛོག་བྱ་རྒྱུའི་གྲོས་

མགོ་བརྙན་ཅིང་། ཁག་ཅིག་གིས་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དང་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་རྩིས་འབྲས་ལྟར་བཙོན་པ་ཡོངས་བཙོན་གྲོལ་དགོས་པའི་དགོངས་ཚུལ་གསུངས། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་བློ་ཆུང་རང་ཐོན་གྱི་དགོངས་ཚུལ་གཞན་ཡང་གསུངས། དེ་ལ་<<བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག་>>ལས།

སྲི་ཁྲིམ་མཁན་པོ་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ནས་ཆེ་བཙོན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་གློད་བཀྲོལ་གཏོང་དགོས་ན། སྐབས་མགོན་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་ཐོག་ནས་གློད་བཀྲོལ་གནང་བ་ཞིག་གསལ་འདོན་དགོས་ལུགས་གསུངས་སོང་། དེར་རྩིས་དཔོན་དགོངས་མོས་མ་བྱུང་བས་བཀའ་མོལ་ཁྲིག་ཆེན་ཆེ་ཙམ་བྱུང་སོང་ཡང་། ཚང་མར་གསལ་འདེབས་ཅི་ཤེས་ཞུས་ཏེ་ལེ་འགྲིགས་ཙམ་དང་ནས། དེ་ཉིན་ཚོགས་འདུ་ཧྲག་བསྡུས་རྒྱས་པའི་ཐོག་བཀའ་བསྡུར་ཟླ་ཞིབ་ཞུས་པར། ཚོགས་འཐུས་རྣམས་བཀའ་བགྲོས་ཀྱིས་ད་ལམ་མཛད་ཆེན་གལ་ཆེ་འདི་ཐོག །རྒྱལ་ཁབ་མདུན་པས་མཚོན་རྒྱ་ཁྲིམ་རྫོང་གཞིས་ཡོངས་ལ་བཙོན་བྱའི་མིང་ཐོགས་ཚད་གང་ན་ཅི་ཡོད་རྣམས་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་མི་འཛིགས་སྐྱབས་སྦྱིན་གྱིས་གློད་བཀྲོལ་གཏོང་དགོས་ཞེས་གྲོས་མཐུན་གཏན་འབེབས་གནང་སོང་བ་ལྟར། རྒྱ་ཁྲིམ་ཡོངས་ལ་དྲིལ་བསྒྲགས་བཀའ་རྒྱ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྩལ་ཏེ་རང་གི་བསམ་འཆར་ཞུས་པ་མཛད་བྱུས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་འཁེལ་ཏེ་དུས་སྐབས་མཛད་པར་སྐྱོན་སེལ་དགེ་འདོན་ཕན་བུ་ཞུས་ཁུལ་ཡིན།

ཞེས་གསལ།

དེ་ལྟར་མིང་གནས་གཙིགས་འཛིན་དང་འབྱུང་འགྱུར་ཉེན་དོགས་ཀྱི་བློ་བག་མི་བདེ་བ་འགག་བྱུང་འདུག་ཀྱང་མཐར་བཙོན་པ་གང་ན་སུ་ཡོད་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་དབང་ཕྱུག་ན་པདྨོ་མཆོག་གི་མཚན་ཐོག་ནས་གློད་གྲོལ་གྱིས་བོད་ལྗོངས་སྐྱེ་འགྲོ་མ་ལུས་པ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཐབ་མོ་མངོན་དུ་མཛད། འདི་ནི་མི་རིང་བར་འཇིག་རྟེན་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་བཞེང་བར་འགྱུར་བའི་སྔོན་

བརྡའམ་སྦྱ་ལྟས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུའང་བརྩི་ཚོག་ལ། ཡབ་གཞིས་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས། <<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>>དེབ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ལ།

བོད་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༥ ཕྱི་ལོ་ 1950 ཟླ་ 11 ཚེས་ 17 ཉིན་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མངའ་འབྱུར་བསྐྱེད་བཞེས་གནང་འཕྲུལ་སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་བློ་ལས་འདས་པའི་མཛད་བཟང་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ནི། སྐབས་དེར་བོད་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ཁྲིམས་འགལ་ཅན་གྱི་བཙོན་པ་ཡོད་རིགས་ཚང་མ་ཟླ་ཚེས་གོང་གསལ་གྱི་མཛད་སྒོའི་ཉིན་དེ་རང་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་གློད་བཀྲོལ་གཏོང་དགོས་པའི་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་བཀའ་ཤག་ཏུ་བཀའ་ཕབ་དོན་ལྟར། གློད་བཀྲོལ་གནང་སྟེ་བཙོན་ཁང་ཁག་གི་ནང་གནའ་བོའི་སྲོལ་བཟང་ལྟར་དཀར་རྩི་བཏང་ཞིང་། བཙོན་གྲོལ་གནང་ཁོངས་སུ་ནོར་གླིང་སྐུ་སྲུང་དམག་སྒར་དུ་བཙོན་དུ་ཡོད་པའི་རྟ་སྒྲིང་ཇ་སག་འཇམ་དཔལ་རྒྱལ་མཚན་དང་། མཁར་རྡོ་སྤྲུལ་སྐུ། ལྷོ་ཁ་སྣེ་གདོང་རྫོང་གི་བཙོན་དུ་ཡོད་པའི་ཀ་ཤོད་ཆོས་རྒྱལ་ཉི་མ། གཞན་ཡང་ལྷོ་ནོལ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཁང་དང་། རྒྱ་ཁབ་རྫོང་གཞིས་ཁག་མཐའ་དག་གི་བཙོན་དུ་ཡོད་པའི་ཉེས་ཅན་ཡོངས་རྫོགས་དུས་ཐོག་ཏུ་གློད་བཀྲོལ་གནང་བའི་རླབས་ཆེན་མཛད་བཟང་འདིས་སྐབས་དེར་བོད་ནང་ཁུལ་དུ་རྟ་སྟག་གཉིས་སོ་སོའི་ཕྱོགས་ཞེན་གྱི་འགལ་བ་སེལ་བའི་སྨན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པར་མ་ཟད། ཕྱི་ཕྱོགས་ནས་རྒྱ་དམར་བཙན་འཛུལ་བའི་ཉེན་ཚབས་ལའང་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཕན་ནུས་ལྡན་པ་བཅས་སྒྱི་སྐྱེར་གང་སར་བཀའ་དྲིན་གཞལ་ནུས་བྲལ་བའི་མཛད་འཕྲིན་བསྐྱངས།

ཞེས་གསུངས།

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མངའ་འཛིན་བཞེས་སྐབས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་གི་གནས་བབ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལོ་རྒྱུས་སུ་"བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་"དང་"བོད་རང་དབང་རང་བཙན་"ཞེས་སོགས་སྣན་

སྙན་བརྗིད་བརྗིད་ཀྱི་གཏམ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དུ་བོད་སྐད་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་མང་ཙམ་ཞིག་སྔར་ནས་གཞན་གྱི་དབང་སྒྱུར་འོག་ཚུད་ཡོད་པས། བོད་རང་ཉིད་ཀྱིས་དབང་ལུང་བསྒྱུར་བའི་ས་ཁྱོན་ནི་སྔར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་འཁོད་པ་ལྟར་ཆེ་རྒྱུ་མེད་ལ། ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཡུན་རིང་ནང་ཁུལ་རྩོད་རྟོག་ལ་དབུ་འཁོར་དྲགས་པའི་དབང་གིས་བདག་སྐྱོང་ཚུལ་བཞིན་གནང་ཐུབ་མེད་པའི་གནས་བབ་ཏུ་གྱུར་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་སྐབས་འབྲེལ་རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་བཙན་བཟུང་བྱ་རྒྱུའི་སྔ་གོན་ཕྱོགས་སྒྲོ་མོ་ནས་གྲུབ་པའི་ཁར། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་གཡོལ་ཐབས་དང་འཛམ་མཁས་ཙམ་ཞིག་ལྷུར་བླངས་ཏེ་དོན་ཕན་གནད་དུ་ཕིགས་པའི་རམ་འདེགས་ཡོང་རེ་བྲལ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་དང་། གཞུང་སའི་དཔོན་རིགས་ཚོས་ཀྱང་རྒྱ་ཛན་རྗེས་འབྲང་དང་དབང་རྩོད་ནང་འཁྲུག་གི་སྔར་རྒྱུན་རེ་ཞིག་དོར་ཏེ་སྲིད་དབང་ལས་གཡོལ་ཐབས་ཙམ་ཞིག་གཙོ་འདོན་བྱེད་པའི་དུས་སུ་ཁེལ་ཡོད། མདོར་ན། ཡིག་བསྒྱུར་དུ། “ཆབ་སྲིད་གཙབ་ཧུལ་དགུ་ཧུལ། །རྒྱལ་བའི་ཕྲུག་ལ་ཕུལ་སོང་།།” ཞེས་བྱུང་བ་ལྷ་སའི་སྲང་ལམ་ཁག་ཏུ་གླུ་གཞས་ཀྱི་གདངས་སུ་དྲངས་པ་ལྟར། བཟུང་ན་འཛིན་རྒྱུ་མེད་ཅིང་གློད་ན་སེམས་རྩ་གཟེར་བའི་གནས་སྟངས་སུ་གྱུར་ཡོད།

བྲེས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་གྲོ་མོར་ཆིབས་བསྒྱུར།

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་ཡོངས་སུ་མ་བཞེས་པའི་བདུན་ཕྲག་གཉིས་ཙམ་གྱི་གོང་དུ་སྐུའི་

གཙེན་པོ་སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུ་མཆོག་སྐུ་འབུམ་ནས་ལྷ་སར་འབྱོར་ཏེ་བོད་སྐད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཇ་དྲག་ཆེ་བའི་གནས་བབ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་དམར་གྱིས་ཁོང་ལ་ངན་སྐུལ་ཅི་ཞུས་ཟེགོང་ས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་སོགས་ལ་ཇི་བཞིན་ཞུས། དེ་ཡང་རྒྱ་དཔོན་ཚོས། མཚོ་སྔོན་ཁུལ་དུ་རྒྱ་དམར་གྱི་དྲག་དམག་དཔུང་ཆེན་འབྱོར་བས་སྣ་བུའུ་ཐྲང་གི་དབང་ཆ་ཡོངས་སུ་ཤོར་བ་དང་། བོད་ཁམས་དེ་ཉིད་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་ཡིན་པ། བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་སུ་བསྒྱུར་རྒྱུ་སོགས་བརྗོད་དེ་སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་རྒྱ་དམར་གྱི་སྐུ་ཚབ་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཐོག་ལྷ་སར་ཕེབས་དགོས་པ་དང་། ལས་དོན་ཇི་བཞིན་འགྲུབ་ན་བྱ་དགའ་"བོད་དབུས་ཕྱོགས་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་གྱི་གོ་གནས་"སྤྲོད་རྒྱུ་སོགས་གཡོ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་བྱས་ཀྱང་སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེས་ཞལ་བཞེས་མ་གནང་། མཐར་རྒྱ་དམར་གྱིས་དེ་ལྟར་མ་བསྒྲུབས་ཚེ་སྲོག་ཉེན་ཡོང་ངེས་ཀྱི་འཇིགས་སྐུལ་དང་སླུན་གཅེར་བསྟུད་མར་ཞུས་སྐབས། སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་ལ། གནས་ཚུལ་ལེགས་ཉེས་ཅི་ཡིན་ཡང་བོད་གཞུང་དང་ལྷག་པར་དུ་ཟེགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་ངེས་པར་དུ་ཞུ་དགོས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་སྲོག་ལ་ཡང་ཉེན་ཁ་ཅི་བས་ཆེ་སྐབས། ཕྱི་ཚུལ་དུ་རྒྱ་དམར་གྱི་ལས་འགན་ཞལ་བཞེས་གནང་ཁུལ་གྱིས་ལྷ་སར་ཕེབས། དེ་ལ་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ལས།

སྤྱི་ལྔ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆེས་ཤར་ཏེ་ངོས་ཀྱིས་ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་འགན་དབང་ལེན་པའི་མཇད་སྒོ་མ་ཚུགས་གོང་གི་བདུན་ཕྲག་གཉིས་ཙམ་གྱི་སྔ་རོལ་ཏུ་ངོས་ཀྱི་གཅེན་པོ་སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་སར་འབྱོར། དེ་དུས་ངོས་ཀྱིས་ཁོང་ངོ་ཤེས་པ་ཙམ་ལས་འབྲེལ་འདྲིས་རྒྱུས་

མངའ་དེ་ཙམ་མེད། སྐབས་དེར་ཁོང་སྐུ་འབུམ་དགོན་པའི་མཁན་པོ་ཡིན། ངོས་རང་རྒྱལ་བའི་འོས་སྤྲུལ་དུ་ངོས་འཛིན་བྱུང་རྗེས། དགོན་པ་དེ་ཉིད་དུ་ཁེར་རྐྱང་གི་སྡོང་བ་དང་བཅས་ཟླ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་སྡོད་སྦྱོང་། ངེད་ཅག་མཇལ་མ་ཐག་དེ་སྔོན་ཁོང་གིས་དཀའ་སྡུག་ཅི་ཙམ་ཞིག་མྱོངས་པ་དང་། ད་དུང་ཡང་སེམས་འཚབ་དང་འཇིགས་སྐྲག་ཆེན་པོའི་ངང་གནས་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་། ཁོང་གིས་གནས་ཚུལ་ཅི་བྱུང་འགྲེལ་བཤད་གནང་དུས་གསུང་སྐད་འདར་ཞིང་གསལ་ལ་མི་གསལ་ཙམ་ལས་གསལ་པོར་གསུང་མི་ཐུབ། ངེད་ཅག་སྐྱེས་ས་དང་སྐུ་འབུམ་དགོན་པ་ཆགས་སའི་ཨ་མདོའི་ཁུལ་དེ་ཉིད་རྒྱ་ནག་དང་ཁད་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བས། རྒྱ་དམར་གྱིས་གང་མགྱོགས་བཙན་འཛུལ་བྱ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། བཙན་འཛུལ་བྱས་མ་ཐག་ངོས་ཀྱི་གཅེན་པོ་ཁོང་བཙན་གནོན་གྱི་འོག་ཏུ་བཅུག་སྟེ་བཙོན་པ་ལྟ་བུར་བཀག་སྐྱིལ་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱང་བཀག་སྡོམ་ཆེན་པོའི་འོག་ཏུ་བཅུག ། ‴ རྒྱ་དམར་གྱི་ངན་རྫུས་ནི། སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་སར་ཐེབས་ཏེ་ངོས་རང་ལ་རྒྱ་དམར་གྱི་དབང་སྒྱུར་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་དུ་འཇུག་རྒྱུ་དང་། གལ་ཏེ་ངོས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་མ་བྱས་ཚེ་ངོས་རང་གློག་གསོད་བྱ་རྒྱུ། དེ་དག་བྱེད་ཐུབ་ན་ཁོང་ལྷ་སར་གཏོང་རྒྱུར་མ་ཟད། ལས་དོན་དེ་དག་ཇི་བཞིན་འགྲུབ་ཚེ་བྱ་དགའ་ཆེན་པོ་སྤྲོད་རྒྱུ་དེ་རེད།

ཅེས་གསལ།

གསལ་པོར་བཤད་ན། སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེར་བསྐུལ་བའི་རྒྱ་དམར་གྱི་ངན་རྫུས་ནི། ལོ་ལྔའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་ཡོངས་རྫོགས་རྩ་མེད་དུ་གཏོང་རྒྱུ་དང་། ༄གོང་ས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུས་རྒྱ་དམར་གྱི་འདོད་བབ་དང་མི་མཐུན་པར་གནང་ཆེ་སྐུ་དགྲོང་རྒྱུ། སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དེ་ལྟར་གནང་ཚེ་བྱ་དགར་བོད་དབུས་ཕྱོགས་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་གྱི་གོ་གནས་འབུལ་རྒྱུ་ཞེས་པ་དེ་རེད། འདི་ནི་རྒྱ་དམར་གྱིས་༄གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་སྲོག་ལ་གནོད་པའི་ངན་རྫུས་བོད་མིའི་མདུན་དུ་ཁ་ནས་གསལ་བར་ཐོན་པ་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་ཀྱང་ངན་རྫུས་དེ་ལྟ་བུ་བསྟུད་

མར་བརྩམས་པ་འོག་ཏུ་ཅུང་ཟད་འབྱུང་ངོ་། །

སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འཁོར་ནག་ཚུར་འབྱོར་སྐབས་བོད་གཞུང་ལ། མདོ་སྨད་ཀྱི་བླ་ཆེན་དཔོན་ཆེན་དུ་མའི་ཐུགས་རེ་ལྟར། དཔོན་འབབས་གཏོས་ཆེ་བས་རྒྱ་དམར་ལ་རྒོལ་ལན་སྤྲོད་རྒྱུའི་འདུན་པ་ཞུགས་ཆེར་ཡོད་ཀྱང་། ནུས་སྟོབས་ཀྱིས་འདང་དཀའ་བས་བོད་གཞུང་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དུ་གོ་མཚོན་གྱི་རམ་འདེགས་དགོས་ཚུལ་སོགས་གསལ་བའི་སྙན་ཞུ་རིང་མོ་ཞིག་ཕུལ་བ་དང་། ལྷ་སར་འབྱོར་བ་ནས་ཀྱང་གོང་གསལ་གྱི་སྙན་ཞུའི་ལན་ལ་ཐུགས་རེ་ཆེན་པོས་ཡུན་རིང་ངང་སྒུག་གིས་དོན་ཕན་རམ་འདེགས་ཡོང་བར་འབད་པ་གང་དྲག་གནང་ཡང་ངལ་བ་འབྲས་མེད་ཙམ་ལས་རེ་འབྲས་དོན་སྨིན་གང་ཡང་མ་བྱུང་བས་སྐུ་ཚེའི་ནང་འབྱུང་མ་མྱོང་བའི་ཐུགས་ཕམ་ཚད་ལས་འདས་པ་བྱུང་ཞེས་གྲགས་[89]ཀྱང་འདིར་ཞིབ་རྒྱས་སུ་བརྗོད་པར་མི་སྤྲོ། གང་ལྟར། བོད་རང་ཕྱོགས་ནས་ཡུན་རིང་སྲིད་ལུགས་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བསྐྱངས་པར་ནུས་མེད་ཉམས་རྒུད་དུ་གྱུར་པས་འབབས་རྣམས་དཀའ་སྡུག་གི་གནས་སུ་གྱུར་བ་དང་། རྒྱ་དམར་གྱི་ཕྱོགས་ནས་འདོད་ཛམ་གདུག་རྩུབ་ཅན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ཡང་བ་དག་འཛེམ་མེད་དུ་སྤེལ་བཞིན་པའི་གནས་སྟངས་ཛ་དྲག་ཅན་དེའི་སྐབས་སུ་༸གོང་ས་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་ནས་སྲིད་འགན་བཞེས་མ་ཐག་ཡིན་སྐབས། ཅི་མཛད་གཏོལ་བྲལ་གྱི་སྐུ་ངལ་རིམ་པར་བྱུང་ཡང་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་མཐུ་ནུས་ཉག་གཅིག་ལས་རང་ཕྱོགས་ནས་རྒྱལ་ཐབས་ལ་ཕན་ངེས་ཀྱི་ཇུས་བཟང་བློ་འདོན་ཚུལ་བཞིན་བགྱིད་མཁན་གཞན་མ་བྱུང་།

89 སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ།

<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས་༧གོང་ས་མཆོག་གིས།

སྐབས་དེར་བོད་དོན་འདི་དག་བཀའ་ཤག་ནས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་ཞུས་འབྲས་སྒུག་སྡོད་རིང་ངའི་བསམ་པར། ཐོག་མའི་ལས་དོན་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་སྟོན་ལྟར་ཞི་མོལ་འགྲིག་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་དང་། རྒྱ་མི་ནས་གནོད་འགལ་ཇེ་ཆེར་མ་བཏང་གོང་ཞི་འཕྲོས་ཡོང་ཐབས་བྱས་ན་སྙམ་སྟེ། ཆབ་མདོའི་དམག་དཔོན་བརྒྱུད་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཡི་གེ་བཏང་བའི་ནང་། ང་ལོ་ན་མ་སོན་པར་བོད་དང་རྒྱ་ནག་བར་ལ་འབྲེལ་ལམ་སྡུག་པོ་བྱུང་ཡང་། ད་ཆ་ཐུན་རང་ནས་ལས་འགན་བླངས་པར་བརྟེན་རང་རེའི་བར་སྤུར་གྱི་མཛའ་གྲོགས་འབྲེལ་ལམ་བཟང་པོ་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་འདོད་ཡོད་ལུགས་དང་། བོད་དམག་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་རྣམས་ཕྱིར་སློག་དགོས་པ། རྒྱ་དམག་བོད་སར་བཙན་འཛུལ་བྱས་པ་རྣམས་ཕྱིར་འཐེན་དགོས་ལུགས་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་འགན་དབང་བཞེས་སྐབས་བོད་ཀྱི་ལས་དབང་རིང་མོ་རླུང་ཁའི་མར་མེ་ལྟར་ངེས་གཏན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་བའི་ཁར། རྒྱ་དམག་གིས་བོད་མདོ་སྟོད་སྨད་གཉིས་ནས་བཙན་བཟུང་གིས་དབུས་སུ་གོམ་ཁ་ཕྱོགས་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན་སྟབས། བོད་འབངས་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ལ་དངངས་སྐྲག་དང་བཟོད་དཀའ་བའི་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་ཞིང་། བོད་ཕྱོགས་ཚོགས་འདུ་ནས་རེ་ཞིག་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ངེས་པར་དུ་ཉེན་གཡོལ་དུ་ཐེབས་དགོས་པའི་བསམ་ཚུལ་གཅིག་མཐུན་བྱུང་སྟེ་བཀའ་ཤག་བརྒྱུད་གསེར་སྙན་རིན་པོ་ཆེར་སྙན་སེང་ཞུས། དེ་ལྟ་ནའང་། བོད་འབངས་རྣམས་དཀའ་སྡུག་གི་གནས་སུ་གྱུར་སྐབས་སྐྱབས་དང་མགོན་དང་དཔུང་གཉེན་ནས། "སེམས་གཏོད་ས"ཉག་གཅིག་ཡོད་པ་ནི་༧གོང་ས་མཆོག་ཉིད་ལས་

གཞན་མིན་ལ། ༧གོང་ས་མཆོག་ནས་ཀུང་རང་ཉིད་གང་གི་དོན་དུ་སྐུའི་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་འབངས་རྣམས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་འདོར་བར་མི་མཛད་པས་གཞུང་ཕྱོགས་ཀྱི་བསམ་དོན་ལ་མོས་མཐུན་མ་མཛད། <<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས།

སྐབས་དེར་རང་ངོས་ནས་མི་མང་ལ་རོགས་རམ་གང་ཐུབ་བྱས་ཏེ་སྡོད་འདོད་ལས། འགྲོ་རྒྱུར་འདོད་པ་མེད་སྟབས་རེ་འདུན་དེ་ལ་འདོད་བབས་མ་བྱུང་ན་ཡང་། བཀའ་ཤག་ནས་བརྗོད་ནན་ཆེ་བར་བརྟེན་མཐར་ཐུག་ཁོང་ཚོའི་རེ་འདོད་ལ་ཉན་འཇོག་བྱས་པ་ཡིན། བསམ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད་པ། དཔེར་ན། ངའི་རང་བཞིན་གྱི་བསམ་ཚུལ་ལ་དེད་རང་ན་གཞོན་གཟུགས་ཐང་ཞིག་ཡིན་གཤིས། མི་མང་ལ་དཀའ་ཉེན་ཇི་ལྟར་བྱུང་རུང་རང་གི་བགོ་སྐལ་མཉམ་དུ་སྤྱོད་འདོད་ཡོད་ཀྱང་། བོད་མི་ཚོས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྐུ་སྲོག་ནི་ཤིན་ཏུ་རྩ་ཆེར་འཛིན་ཞིང་། ངས་རང་ཉིད་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་རྒྱུའི་བསམ་པ་ལས་ཆེས་ལྷག་པ་མི་མང་ནས་བདག་གཅེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

<<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ།>>ཞེས་པ་ལས།

རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ཤར་ཕྱོགས་བཙན་འཛུལ་བྱས་པའི་རྗེས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་ 1950 ལོའི་ཟླ་བ་ 11 ཚེས་ 17 ཉིན་ངོས་ཀྱིས་དབང་ཆ་རྩིས་ལེན་བྱས། འགན་དབང་གླངས་མ་ཐག་ངོས་ཀྱིས་སེམས་འཁྲུར་བྱེད་ཡུལ་ནི། དཔོན་རིགས་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ངོས་རང་མུ་མཐུད་ལྷ་སར་བསྡད་ན་ལེགས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་ལྷོ་ངོས་རྒྱ་གར་གྱི་ས་མཚམས་སུ་སོང་ན་བཟང་བའི་བསམ་འཆར་བཏོན་པའི་ཐད་རེད། ད་ལྟ་གསལ་པོར་དྲན་པ་ནི། སྐབས་དེར་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར་ཏེ་ཐག་གཅོད་བྱ་དཀའ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དེ་རེད། སྐབས་དེའི་གནས་སྟངས་ཧ་ཅང་ཛ་དྲག་དང་ཉེན་ཁ་ཅན་དུ་གྱུར་ཡོད་པར་མ་ཟད། ངོས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་ཅི་བྱེད་ཐད་གླེང་སློང་ཡང་མང་པོ་བྱུང་

སྟབས་སྤྱ་བསྒྱུར་ཕྱི་བསྒྱུར་ལན་མང་བྱ་དགོས་བྱུང་། ངོས་ཀྱིས་བར་བསམ་ཚུལ་ཅི་ཡོད་འདྲི་སྐབས། ཅི་འགྲབ་གང་ལེགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ཤོད་མཁན་མང་པོ་བྱུང་ལ། ཐན་གད་པ་ཚོར་ཡང་ཁོ་པ་ཅག་ལ་བསམ་ཚུལ་ཅི་ཡོད་འདྲི་རྩད་བྱས། བསམ་ཚུལ་ནི་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་རེད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

དེ་ལྟར་མཛད་དཀའ་མང་དུ་འཕྲད་པ་ལས་མཐར་གྲོ་མོར་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱོད་རྒྱུར་ཐུགས་ཐག་ཆོད། ཡང་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

"དེར་བརྟེན་ངས་འགྲོ་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་བྱས་ཤིང་། མ་ཐོན་གོང་སྲིད་བློན་གཉིས་བསྐོས་པའི་གཅིག་སེར་མོ་བ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་དང་། གཅིག་ནི་ལོ་མང་གཞུང་དོན་བྱས་པའི་ཉམས་མྱོང་ཅན་གླུ་ཁང་བ་ཡིན། ཁོང་གཉིས་ལ་དབང་ཆ་ཚང་མ་སྤྲད་དེ་འགན་འཁུར་མཉམ་དུ་ལེན་བཅུག་ཐོག །དོན་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོའི་རིགས་མ་གཏོགས་ངོས་ལ་དྲི་བསྐུར་མི་དགོས་ཞེས་མངགས་པ་ཡིན།"

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

གྲོ་མོར་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱོད་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་ཏུ་མཁན་ཆེ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་དང་རྩིས་དཔོན་བདེ་མཁར་བ་(གླུ་ཁང་པ་)ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གཉིས་སྲིད་བློན་ལས་ཆབ་དང་། དེ་བཞིན་བཀའ་བློན་ལས་ཆབ་དང་དྲུང་ཆབ་བཅས་ཀྱང་བསྐོ་བཞག་བསྐྱངས་ཏེ། ཕྱག་བསྟར་མའི་བཀའ་ཡིག་ཕྱག་འཁྱེར་སྩལ་བ་སོགས་ལས་བགོས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་མཛད། སྐབས་དེར་ཅི་བྱུང་<<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>>དེབ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ལས་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས།

རྗེས་སུ་སྐབས་དེའི་གནས་ཚུལ་གོ་ཐོས་ཤིག་ལ། བཀའ་ཤག་དང་། དྲུང་རྩིས། བོད་ལྗོངས་ཚོགས་འདུ་བཅས་ཀྱིས་རྒྱ་དམར་གུང་ཁྲན་ཏང་གི་བྱེད་སྤྱོད་ལ་ཡིད་རྟོན་འཕེར་བ་གཏན་ནས་

མེད་པས་ལྷ་སར་འཇབ་རྐོལ་བྱས་ན་སྐུ་སྒྲུབ་ཉེན་སྲུང་དང་བཅས་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་རེ་ཞིག་གྲོ་མོ་ཙམ་ལ་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་ན་ལེགས་ཚུལ་བསམ་གྲོས་གཅིག་མཐུན་གྱིས་༸གོང་ས་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་སྙི་ཞུས་ཚིག་ཐོ་འབུལ་ལམ་ཞུས་པ་ལྟར། ཆིབས་བསྒྱུར་བསྐྱོད་རྒྱུའི་ཐུགས་གཏན་འཕེལ་མཚམས་གནང་ཡོད་དཔོན་རིགས་ཚང་མ་ལྷ་སར་ལུས་དོགས་བློ་འཚབ་གྱི་ངང་ནས་བྱེས་སུ་ཆིབས་ཞབས་ཁོངས་ཕེབས་འདོད་ལས། གཞིས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་བཞུགས་འདོད་གནང་མཁན་སུ་ཞིག་ཀྱང་མ་བྱུང་།

ཞེས་དང་། སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་ལས་ཀྱང་། “ཆིབས་ཞབས་ཁོངས་ཕེབས་འདོད་ལས། གཞིས་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་བཞུགས་འདོད་གནང་མཁན་མ་བྱུང་རྐྱེན།” ཞེས་སོགས་བྲིས་འདུག་པ་ལྟར། ནང་ཁྲུལ་རྩོད་རྙོག་ཙམ་ལ་དབུ་འཁོར་བའི་སྐུ་དྲག་མི་དྲག་རྣམས་གནད་འགག་གི་སྐབས་སུ་བསླེབས་སྐབས། “རང་ཉིད་”རང་མགོ་གང་ཐོན་དང་གར་ཐར་ཙམ་ཞིག་ཞེ་ཕྱོགས་སུ་བཅངས་པ་ལས་“སྤྱི་དོན་”རྣམས་ཡིད་ཀྱི་ངོས་སུ་འཆར་ཙམ་ཡང་ཐུབ་མེད་པར་སྣང་། སྙིང་བ་རང་སྟེང་དུ་བླངས་ཏེ་བསམམས་ན་དེ་ནི་ལྷག་བསམ་དང་དཔའ་ངར་གཉིས་ལྡན་ཞིག་མིན་ཆེ་ཏ་ཙང་དཀའ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པས་ལེ་ཁག་འགེལ་མི་རུང་ཡང་། ནང་ཁྲུལ་འབུར་འཛོམས་ཀྱི་“རྡུས་བཟང་”དེ་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་སྤྲོད་རྩིས་ཙམ་ཡང་མ་གནང་བ་ནི་བསྟུགས་པར་འོས་པའི་གནས་སུ་མཐོང་དཀའ། འདིར་དགོད་ཀྱང་བྲོ་ལ་དུ་ཡང་བྲོ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི་ཡིག་བསྐྱུར་དུ།

དབང་པོ་ལྕ་པོ་ཡོད་ཀྱང་། །མི་གོ་ཆོད་པ་མི་འདུག །
བྱབ་ཆུང་སྟོན་མ་དགོས་ན། །རྒྱ་བོ་རྒྱུགས་པ་ཡོད་རེད། །

ཅེས་བཀའ་བློན་རམ་པ་ཐུབ་བསྟན་ཀུན་མཁྱེན་དང་། བཀའ་བློན་ཟུར་ཁང་

དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས། བཀའ་བློན་མདོ་མཁར་བ་ཕུན་ཚོགས་རབ་རྒྱས། བཀའ་བློན་ལྷ་ཀླུ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེ། བཀའ་བློན་ལས་འཕར་བ་ང་ཕོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་བཅས་ལྔ་དང་། རྒྱ་རིང་པོ་ཡོད་པ་བཀའ་ཆབ་ཟླ་མ་ཐུབ་བསྟན་རབ་ཡངས། སྐུ་ཤ་རྒྱུགས་པ་བཀའ་ཆབ་ཤན་ཁ་བ་འགྱུར་མེད་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་གཉིས་བཅས་ལ་ཟུར་ཟ་སྤེལ་བ་དེ་རེད།[90] དོན་དངོས་སུ་མི་དྲག་དག་གི་རྒྱུད་ཚོད་མི་ཐེག་ལ་ཐེག་འདོད་ཀྱང་ཆེར་མེད་མོད། སྐབས་དེ་ལྷ་བུ་ལའང་འཁོན་སེམས་ཀྱི་མཇུག་མ་མ་བཏང་བར་ཁྲལ་གཏམ་ལོག་འབྱམས་དང་རྫུས་དན་བརྒྱུད་སྤེལ་བྱ་འདོད་ཀྱི་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་དམངས་ཁྲོད་དུ་སྤེལ་བ་འགའ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་ནི་ཙུང་བློར་ཚུད་དཀའ་བ་ཞིག་རེད། སྐབས་དེར་སྨན་རྩིས་དོ་དམ་མཁྱེན་རབ་ནོར་བུ་མཆོག་གིས་རྒྱལ་བའི་སྐུ་ཕྱྭ་མཛད་པ་དང་བཅས་པར་རྩིས་བསྐོར་བར་རྒྱལ་དབང་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་ཚུལ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བབས་འདུག་པས་སྐུ་འཁོར་ནང་མ་འགའ་བློ་བག་ཆེས་ཆེར་མི་བདེ་བར་གྱུར་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་འདུག་པ་<<བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག་>>ཏུ་གསལ།

དེ་ལྟར་༄གོང་ས་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཆོག་ནས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་བཞེས་ཏེ་ཟླ་བ་གཅིག་ཙམ་ཡང་རྫིལ་པོར་མ་འཁོར་བའི་སྐབས་ཏེ་བོད་ལུགས་སྟག་ཟླ་བ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༡ སྤྱི་ལོ་ 1950 ཟླ་བ་ 12 ཚེས་ 19 ཉིན་གྱི་སྔ་ཆར། སྲིད་ཆབ་གཉིས་ལ་མཇལ་དར་གནང་། མགོན་ཁང་དུ་ཆོས་སྐྱོང་ལ་འཕྲིན་ལས་བསྐུལ། ནག་ཕྱོགས་ཀྱི་བགེགས་ཚོགས་རང་ཞིར་འགྱུར་བའི་ཐུགས་སྨོན་

90 བར་ཞིའི་མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་བྱུང་བདེན་པའི་རང་སྒྲར་གཟིགས།

མཛད། དགོས་དབང་གིས་དཀྱུས་ཆས་མནབས་པ་སོགས་གྲ་སྒྲིག་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ན། ཆིབས་ཞབས་སུ་སྲིད་ཟུར་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ། ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ། སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་ཆབ། གསོལ་གཟིམ་མཆོད་གསུམ། རྣམ་གྲྭའི་གསུང་ཞབས། བཀའ་ཤག་ལྷན་རྒྱས། རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ། སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེ། སྐུའི་གཅེན་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན། གཅུང་མོ་རྗེ་བཙུན་པདྨ། གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མའི་བུ་དང་བུ་མོ་གཉིས་སོགས་རྒྱལ་བློན་སྐུ་འཁོར་གནད་འདུས་ལྷ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ནས་ཆིབས་ཐོན་གྱིས་གྲོ་མོར་ཉེན་གཡོལ་དུ་ཕེབས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་ 1951 ཟླ་བ་ 1 ཚེས་ 1 ཉིན་སེར་སྐྱའི་ཕེབས་བསུ་གང་རྒྱས་དང་བཅས་གྲོ་མོར་བདེ་ཕེབས་བྱུང་། འགའ་ཞིག་གིས་ཚེས་ 2 ལ་གྲོ་མོར་འབྱོར་ཞེས་ཟེར། ༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས།

ཕྱི་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཅུ་དགུ་ཉིན་ལྷ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཐོན་དགོས་བྱུང་བར། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དེ་ཉིན་ལྷ་ལྡན་ནས་ཕྱག་མཛོད་བློ་བཟང་ལུང་རིགས་དང་། གསོལ་དཔོན་ཐུབ་བསྟན་ཚེ་རིང་སོགས་ཞབས་གྲས་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་ཕེབས། དེ་ནུབ་བཞུགས་ཡུལ་མཉེས་ཐང་བཀྲ་ཤིས་སྒང་གི་དགོན་པར་བཞུགས་སྒྲིག་ཞུས་ཡོད་ཀྱང་། བཞུགས་ཡུལ་གར་ཡོད་སྔོན་སྒྲོན་མ་བྱུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་དགོན་པ་ཡོལ་ནས་མར་ཙམ་ཕེབས་ཟིན་རྗེས། དགོན་པའི་ལས་སྣེ་ཕེབས་རྗེས་སུ་བཅར་ཏེ་ཡར་གདན་འདྲེན་ཞུས། ཞབས་ཕྱི་ཚོའི་བློར་ཡར་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་དགོས་བྱུང་བ་དེ་ནི་གང་སྦྱར་རྒྱལ་སར་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་ཚུལ་བརྗོད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

དེ་ལ་འདིར་སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་དུ་ཕེབས་ལམ་གྱི་སྐོར་གསལ་ཙམ་གསུངས་འདུག་པས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱས་ན་འདི་

ལྷོར།

སྤུ་རྡོ་ལྷ་ས་ནས་ཐོན་ཏེ་མཉེས་ཐང་བཀྲ་ཤིས་སྒང་དུ་བཞུགས་ཞག་སར་བསྡད་དེ། མཉེས་ཐང་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་གི་ནང་རྟེན་ཇོ་བོ་རྗེའི་ཐུགས་དམ་སྒྲོལ་མ་གསུང་འབྱོན་དང་། གསེར་གླིང་པའི་གདུང་རྟེན་འབྲལ་མེད་མཆོད་རྟེན་སོགས་མཇལ་ཁ་ཐོབ། དེའི་ནངས་པར་ལྷུང་སྣད་ས་ཐོག་ཏུ་ཕེབས་སྐབས་ལྷུང་དཀྱུན་ཆོས་སུ་ཕེབས་པའི་གདན་ས་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་རྣམས་ནས་༼དགོང་ས་མཆོག་སྔོན་འཁོར་ཚིབས་བསྐྱུར་མཛད་ཀྱི་ཡོད་སྐད་གསལ་ཐོས་ཀྱིས་དགེ་འདུན་ཁྲོན་ཆེ་ཞིག་གིས་ཕེབས་ལམ་མཇལ་སྒུག་ཞུས་འདུག་ཀྱང་། ༼དགོང་ས་མཆོག་ན་བཟའ་དཀྱུས་ཆས་མནབས་བཞེས་སྐབས་ཞལ་མ་ཚོར་བའི་དང་སྔོན་ཕེབས་གྲུབ་ཅིང་། སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁྲི་བོ་དེར་འབྱོར་སྐབས་དགེ་འདུན་མང་པོས་མཐའ་སྐོར་གྱིས་རྟབ་སྟེ་གཡས་གཡོན་ཀུན་ནས་ཁ་བཏགས་དང་། དངུལ་སོགས་འཕེན་གནང་དང་། བཤུམས་ཤིང་ཧྲ་ཁ་བཟུང་སྟེ་མི་གཏོང་བ་སོགས་བྱེད་དཀའ་ཆེན་པོ་བྱུང་བར། དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་རིང་མིན་མཇལ་རྒྱུ་སོགས་ཐུགས་གསོའི་བཀའ་མོལ་ཞུས། དགེ་འདུན་རྣམས་ནས་དངུལ་མང་པོ་གཏོར་བ་རང་སར་ལུས་གཤིས་ལམ་ཟུར་གྱི་གྲོང་གསེབ་པ་རྣམས་ལ་དངུལ་གྱི་དངོས་གྲུབ་ཐན་བུ་ཐོབ་ཚོད་ཡིན། དེ་ནུབ་ཆུ་ཤུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱིམ་ཞིག་ཏུ་བསྡད་ཅིང་དེར་ཡང་གདན་སའི་དགེ་འདུན་མང་པོ་ཞིག་རྗེས་སྙེགས་ཀྱིས་སླར་ཡང་འཕྲད་སར་ཕེབས། ལྕགས་ཟམ་གྲུ་ཁ་ཐོན་ནས་ཆུ་བོ་རིའི་སྒྲུབ་གནས་སུ་གྲུབ་ཐོབ་ཐང་སྟོང་པའི་གནས་རྟེན་རྣམས་མཇལ། དེ་ནས་གམ་པ་དང་ཡར་འབྲོག །ཁ་རོལ། རྒྱལ་རྩེ། ཕག་རི་སོགས་རིམ་བརྒྱུད་ཀྱིས་གྲོ་མོ་སྨད་ཆུ་འབིར་གྲོ་མོ་སྐྱི་ཁྲབ་ཀྱི་ལས་ཁང་དུ་༼དགོང་ས་མཆོག་བཞུགས་ཤིང་། ཐུན་དོ་འཁོར་དང་། རྒྱལ་ཡུམ། སྟག་འཚེར་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཡབ་གཞིས་སྐུ་འཁོར་ཆུ་འབི་གླ་བྲང་ཞེས་པའི་ཁྲིམ་ཚང་གི་སྟེང་ཤོད་སོ་སོར་གྲ་བསྒྲིགས་འདུག་པར་གནས་མལ་བྱས།

ཞེས་གསུངས།

ཕེབས་ལམ་རིང་དུ་བརྒྱལ་ནས་ཉེན་ཁ་མེད་པའི་གནས་སུ་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་

མཚམས། ༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ལྷུ་མ་ཐུབ་དཀྲུས་ཆས་མནབས་ཏེ་མི་དམངས་ལ་གསང་བ་མཛད་ཞོར་འབངས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་དང་འཚོ་བའི་གནས་བབ་སོགས་ཀྱི་ཐད་བཀའ་འདྲི་ཡང་ཡང་གནང་བས། དེ་སྐབས་འབངས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་བྱུང་པོ་མ་བྱུང་བ་དང་འཚོ་བའི་ཁ་སྟབས་ཤིན་ཏུ་ཞན་པ་སོགས་མཁྱེན་རྟོགས་བྱུང་སྟེ། ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་གང་མགྱོགས་འབངས་ཀྱི་འཚོ་བབ་བཅོས་སྒྱུར་དང་རོགས་རམ་གནང་རྒྱུའི་ཞེ་དམ་བརྟན་པོ་མཛད་ཅེས་<<བཙན་བྲོལ་གྱི་རང་དབང་>>དུ་༧གོང་ས་མཆོག་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས།

གཟའ་འཁོར་གཉིས་ཙམ་རིང་རྒྱང་འགྲུལ་མཛད་མཐར་གྲོ་མོར་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་སྟེ། ཐོག་མར་དེ་སྐབས་ཚུང་སྲིད་སྐབས་ཀུ་ཤུ་དང་རྩེད་ཆས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུན་གཏོང་ཞུ་མཁན་ས་གནས་གཞུང་ཞབས་གང་དེའི་གཟིམ་ཤག་ཏུ་བཞུགས། གྲོ་མོར་བཞུགས་རིང་། ཐོག་མར། བོད་རྒྱ་ཞི་མོལ་ཡོང་ཐབས་སུ་དགོངས་ཏེ་མའོ་ཙེ་ཏུང་ལ་སྐུལ་རྒྱུའི་ཕྲུག་བྲིས་དང་ལྷན་ཛ་སག་དབང་ཆེན་ཚེ་བརྟན་དང་མཁན་དྲུང་ཆོས་འཕེལ་ཐུབ་བསྟན། སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས། ས་འདུ་རིན་ཆེན་བཅས་ལྡི་ལིར་བཅའ་སྡོད་རྒྱ་གཞུང་སྐུ་ཚབ་སར་ཆེད་གཏོང་མཛད། ལྡི་ལིར་བོད་གཞུང་དང་རྒྱ་མིའི་སྐུ་ཚབ་ལྷན་ཐེངས་གཉིས་ཙམ་མཇལ་འཛོམས་བཀའ་མོལ་གནང་མཐར་མདོ་སྨྱི་བཀའ་བློན་ང་ཕོད་ངག་འཛིགས་ངོ་ལས་གསུམ་ཆབ་མདོ་ནས་ཐད་ཀར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་རྒྱུ་དང་། གྲོ་མོ་ནས་བོད་གཞུང་སྐུ་ཚབ་ཏུ་དམག་སྤྱི་ཛ་སག་ཁེ་སྨད་བསོད་ནམས་དབང་འདུས་དང་མཁན་དྲུང་ལྷའུ་ཏ་ར་ཐུབ་བསྟན་བསྟན་དར། ལས་བྱར་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས། ལས་ཚན་དུ་ས་འདུ་རིན་ཆེན་ངོ་ལས་བཅས་

རྒྱ་གར་ནས་རྫོང་གོང་བརྒྱུད་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་རྒྱུར་གཏན་འབེབས་གནང་།

ལྕགས་ཡོས་ལོ་སར་ཏེ་སྤྱི་ལོ་ 1951 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 7 ཉིན། ༧གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཉིད་དང་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ། མཚན་ཞབས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ། རྣམ་གྲྭ་གསུང་ཞབས་བཅས་ནས་ལྷ་མོའི་ཆོས་གཏོར་འབུལ་གནང་མཛད་ཅིང་། དེར་ཡོད་གཞུང་ཞབས་སོགས་དང་བཅས་དགུང་གསར་མཛད་སྒོ་སྐབས་བདེ་ཞིག་བསྐྱངས། དགུང་གསར་ཚེས་གསུམ་གཟབ་གསོལ་གྲུབ་རྗེས་གྲོ་མོ་སླད་བཀའ་བརྒྱུད་དགོན་པར་གནས་གཟིགས་དང་། དེ་ནས་གྲོ་སྟོད་དུང་དཀར་དགོན་དུ་བཞུགས་མལ་གནས་སྤོ་མཛད། སྐབས་དེར། རྒྱུན་སྲོལ་གྱི་འགྲོ་ལུགས་དང་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་མཛད་སྒོ་གཟབ་ནན་ཅན་དེ་དག་ཙུང་དུ་ཕྱིན་པར་བརྟེན་ཐུགས་བག་རྗེ་ལྷོད་དུ་གྱུར་ནའང་། འབངས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྲིད་གང་ཐད་ནས་རེ་ལྟོས་བློར་ཤོང་དཀའ་བ་ཞུས་པར་བརྟེན་གསན་བསམ་སྔར་ལྷག་གནང་དགོས་པའི་དགོངས་ཚུལ་བསྟུད་མར་འབྲུངས་པ་དང་། རྒྱུན་འགྲོགས་གད་པ་ཚོ་ཡང་ཐུགས་ནས་གཏན་དུ་འདོར་མ་ཐུབ་པའི་ཚུལ་སོགས་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>དུ་གསུངས།

དེ་ལྟར་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་རྙོག་འཛིང་དང་ཅི་མཛད་དེས་གཏན་བྲལ་བའི་མཛད་དཀའ་ཆེས་ཆེར་འཕྲད་ཀྱང་། ༧གོང་ས་མཆོག་ནས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཚན་ཞབས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་གཞུང་ཆེན་གསན་བཞེས་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་མཛད་ཅིང་། འཇིགས་བྱེད་དཔའ་གཅིག་གི་རྗེ་གནང་ལས་བསྙེན་དང་། དཔལ་མོ་ལུགས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ལས་བསྙེན། ཆོས་རྒྱལ་ནང་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྙེན་པ་བཅས་རིམ་པར་མཛད་རྒྱུར་སླར་ཡང་སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་

གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་དེ་དག་གི་བཀའ་དབང་དང་དམིགས་རིམ་སྐྱོང་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་ཞིབ་རྒྱས་སུ་གསན་ཞིང་དེ་མཇུག་ལྷུགས་བསྙེན་ཡང་མཛད། བར་མཚམས་སུ་ས་དེ་གའི་མི་དམངས་ལ་ཕྱག་དབང་མཇལ་ཁ་དང་བཀའ་ཆོས། རི་ཁྲོད་དང་མཚམས་ཁང་སོགས་སུ་སྐུ་འཆམ་དུ་ཕེབས་པ་སོགས་ཀྱང་མཛད། དེ་ལ་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས།

ས་དེར་གང་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་བརྟན་པ་དབང་མེད་དུ་ཐོབ་པས། ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེར་གུང་གསེང་ཞིག་གནང་བར་རེ་སྐུལ་ཞུ་འདོད་ཤུགས་ཆེར་བྱུང་། སྐབས་དེའི་ཉིན་ཤས་རིང་འཁྲུམ་སྐྱོད་བྱས་པའི་སྐྱིད་སྣང་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྔར་མ་བྱུང་བའི་ཚོར་སྣང་སྐྱེས། ཉིན་ཞིག་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་དགོན་སྡེ་ཞིག་ཏུ་ཡང་འགྲུལ་བཞུད་བྱས། འོན་ཀྱང་། སེམས་ངལ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། དཀའ་ རྙོག་ཅན་གྱི་དུས་སྐབས་ཤིག་མིག་མདུན་དུ་ལྷགས་ཡོད་པ་དེ་རེད།

ཅེས་བཀའ་སྐུལ།

གྲོ་མོར་བཞུགས་པའི་དུས་སྐབས་དེར། རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཚོགས་ནས་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དང་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་མཆོག་ཟུང་གི་རིང་བསྲེལ་བྱིན་ཅན་སྤྱན་འབུལ་དུ་འབྱོར་བར་དབུས་གཙང་གི་བོད་མི་ཅི་མང་སློས་མེད་ཐོག་འབྲས་ལྗོངས་དང་ལ་དྭགས། བལ་ཡུལ་སོགས་ནས་ཀྱང་མཇལ་མི་མང་དུ་འཛོམས། ༧གོང་ས་མཆོག་ནས་མི་དམངས་ལ་འཕགས་མཆོག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་བཀའ་དབང་ཟབ་མོ་བསྐྱར་བར་ངོ་མཚར་བའི་ལྷས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡང་བྱུང་།

སྤྱི་ལོ་ 1951 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་༡༤ར་དུ། ༧གོང་ས་མཆོག་གི་མཚན་ཐོག་ནས་བཀའ་བློན་ང་ཕོད་པར་སྐུལ་བའི་སྒྲུག་དམ་ལྷན་སྦྲར་མའི་བཀའ་ཡིག་དང་ཕྱག་

འཕྱེར། རྒྱ་གར་སྲིད་བློན་ནེ་རུ་ལ་མངགས་བཙོལ་གྱི་ཕྱག་བྲིས་དང་བཅས་གོང་གསལ་བོད་གཞུང་སྐུ་ཚབ་ངོ་ལས་གྲོ་མོ་ནས་ཕེབས་ཐོན་གནང་། ལྡི་ལིར་མཇལ་འཕྲད་སྐབས་སྲིད་བློན་ནེ་རུར་སློབ་སྟོན་ཞུས་པའི་ལན་དུ།

བོད་གཞུང་གི་ཞི་མཐུན་གྱི་ལམ་ནས་འབད་ཐབས་བྱེད་པ་དེ་ཡག་པོ་རེད། དམག་དོན་ལག་བསྟར་བྱེད་མི་རུང་། བོད་དེ་རྒྱ་ཁོངས་མིང་ཙམ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་བྱུང་ན་སྐྱོན་གང་ཡང་མེད། བོད་དེ་རྒྱ་ཁོངས་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་མ་བྱས་ན་རྒྱ་མིས་ཉན་གྱི་མ་རེད། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་ཕྱི་འབྲེལ་གྱི་ལས་དོན་མཐའ་དག་བོད་གཞུང་ལ་བྱེད་འདུག་གི་མ་རེད། དེ་དག་ཀུང་ཁས་ལེན་གནང་དགོས་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད། དེ་མིན་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་ལ་བཙིངས་འགྲོལ་དམག་མི་སྟོད་རྒྱུའི་སྐོར་ངེས་པར་དུ་ཡོད་ཀྱི་རེད། བོད་ཀྱི་ས་ཐོག་རྒྱ་མིའི་དམག་དཔུང་གཏོང་བསྐྱོད་མི་བྱེད་པའི་ཐོག་ཐབས་མཁས་གང་ཅིའི་འབད་འཐབ་བྱེད་གལ། གལ་སྲིད་རྒྱ་དམར་བོད་ལ་འཛུལ་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་བྱས་ཆེ་བོད་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པའི་ཐོག་རྒྱ་གར་ལའང་གནོད་སྐྱོན་ཡོང་གི་རེད། བོད་ནང་གི་དབང་ཆ་ཐོབ་གང་ཐུབ་ཀྱི་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས་ཞེས་པ་བཅས་བཀའ་སློབ་གནང་བྱུང་བ་ལས། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་བོད་རྒྱ་ཞི་མཐུན་གྲོས་མོལ་ཐོག་བར་བཞུགས་ཡོང་བ་ཞེས་སྨྲ་རྫེས་ཞུས་པ་དེ། སྐབས་དེར་ཡང་བསྐྱར་མཇུག་སྐྱོང་བྱས་ཀྱང་ཞལ་བཞེས་གནང་མ་སོང་།

ཞེས་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ <<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>>དེབ་ཕྲེང་གཉིས་པར་གསུངས། སྐབས་དེ་ཤེད་དུ། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་བླ་བྲང་དང་ཟུར་བཞི་བླ་ཁག་སྤྱི་མགྲིན་ནས་ཁམས་ཚ་བ་དཔའ་ཤོད་དང་ལི་ཐང་། ཨ་མདོ་བཅས་སོ་སོ་ནས་འབྲུངས་པའི་འོས་སྤྲུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་འཁོད་ཕྱག་བྲིས་འབུལ་རྟེན་དང་བཅས་ཏེ་༄གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་སྤྱན་སྔར་ཕུལ་ཏེ་པཎ་ཆེན་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྤྲུལ་དུ་ཐུགས་དམ་བཀའ་རྩད་ངོས་འཛིན་གནང་བའི་སྐབས་འདུག་ཞུས། སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན་དུ་"གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་"ལ་མིང་རྟགས་

འགོད་ཉེར་ཁེལ་ཡོད་པས། བཀའ་བློན་ང་ཕོད་ཀྱིས་གློག་འཕྲིན་ཕྱུལ་ཏེ་ཨ་མདོར་འཁྲུངས་པའི་འོས་སྤྲུལ་དེར་ཕྱག་རྟགས་མ་སྩལ་ཚེ་བོད་རྒྱ་ཞི་མོལ་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཡོང་ལུགས་ཞུས་པར་བརྟེན་དེ་ལུགས་ཐུགས་ཐག་གཅོད་པར་མཛད་ཅེས་ཡིག་ཆ་ཁག་ན་གསལ། དེ་ལྟར་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྤྲུལ་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་པར་བོད་ཀྱི་ལས་དབང་ཉམས་རྒུད་དང་ཇོད་རྟོག་རིམ་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ཕྱིར་ནས་བསགས་སྐོབས་ཀྱིས་རྒྱའི་ཕྱོགས་ནས་ཐེ་གཏོགས་བྱུང་ཡང་། དོན་དངོས་སུ་ཡང་སྤྲུལ་འཁྲུལ་བྲལ་ཡིན་པར་ཐེ་ཚོམ་ཡེ་ནས་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན།

སྐབས་དེར། པེ་ཅིན་དུ་གཡོ་ཟོལ་དང་ཞི་དྲག་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་བོད་ཁམས་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་ཁོངས་སུ་འཇུག་རྒྱུའི་ཐབས་ཇུས་བསྟུད་མར་སྤེལ་བཞིན་ཡོད་ལ། ༧གོང་ས་མཆོག་གིས་གྲོ་མོ་ནས་ལྷུང་འཕྲིན་ཐོག་བོད་སྐད་ནང་བརྒྱུད་བསྒྲགས་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཁག་གསན། དེ་དག་ནི་རྒྱ་དམར་གྱིས་འབངས་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་བཞིན་པ་དང་སྲིད་ཇུས་ཡང་དག་པ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་སྔོན་ནས་ད་ལྟའི་བར་འཇགས་མ་མྱོང་བའི་དྲིལ་བསྒྲགས་ཙམ་ཞིག་སྟེ་གནས་ཚུལ་ཐབས་ཇུགས་ཀྱི་རིགས་གང་ཡང་བརྒྱུད་གཏོང་བྱས་མེད། མཐར་དགོང་དྲོ་ཞིག་ལ། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་འཐུས་མི་ལྷན་འཛོམས་ཐོག་བོད་ལྗོངས་ཞི་བའི་བཅིངས་འགྲོལ་བྱ་ཐབས་ཀྱི་"གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་"ལ་མིང་རྟགས་བཀོད་ཟིན་ཞེས་སྐད་ཤུགས་ཆེན་པོས་བསྒྲགས་པ་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་

བའི་དབང་པོ་མཆོག་ནས་གློ་བུར་དུ་གསན་པས་ཐུགས་ཕམ་ཚད་ལས་འདས་པ་བྱུང་། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས།

ངོས་ཀྱིས་རང་གི་རྣ་བ་གཉིས་ལ་འདང་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མ་ཐུབ། ཕྱིར་བརྒྱུགས་ཏེ་ཚང་མ་འབོད་འགུག་བྱེད་སྙམ་ཡང་གཡོ་འགུལ་ཙམ་ཡང་བྱེད་དཀའ་བར་གྱུར། རླུང་འཕྲིན་ལས། ཇི་ལྟར་‘འདས་པའི་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྲག་གམ་དེ་ལས་མང་ཙམ་གྱི་རིང་’’བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་དབང་ཤུགས་བོད་དུ་སིམ་འཛུལ་དང་། ‘གཡོ་ཐོལ་དང་དྲག་རྩུབ་’’ཀྱི་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ལག་བསྟར་བྱས་ཚུལ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ནས་ཀྱང་། བོད་དང་བོད་མི་རྣམས་བྲན་གཡོག་ལམ་སྲོལ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གློང་དུ་ཕྲིང་ཡོད་པའི་ཚུལ་བསྒྲགས། འདྲ་ཆགས་བཙོས་སྒྲིག་དང་གཡོ་རྫུན་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བ་དེ་དག་ཐོས་སྐབས་ངོས་ཀྱི་ལུས་ལ་ན་ཟུག་བྱུང་། ’’’ ང་ཚོད་ལ་ངོས་ཀྱི་ཆབ་ཏུ་ཡིག་ཆ་གང་ལ་ཡང་མིང་རྟགས་འགོད་ཆོག་པའི་དབང་ཚད་སྤྲད་མེད་ཅིང་ཁོང་གིས་བྱེད་ཆོག་པ་ནི་གྲོས་བསྡུར་བྱ་རྒྱུ་ཙམ་རེད། ཁོང་གིས་དེ་ལྟར་མི་བྱ་བའི་དོན་དུ་བོད་གཞུང་གི་སྤྲུག་དམ་དེ་ངོས་ཀྱིས་གྲོ་མོར་མཉམ་ཁྱེར་གྱིས་བདག་ཉར་བྱས་ཡོད། དེར་བརྟེན། ཁོང་ལ་བཙན་དབང་བྱུང་བ་ནི་ཐེ་ཚོམ་མི་དགོས་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ནི་བློ་འཚབ་སྐྱེ་དགོས་པའི་གཞི་ཞིག་ཡིན།

ཞེས་དང་། <<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

ང་ཚོད་ནི་རྒྱ་མིའི་བཙོན་པ་བྱས་ཏེ་ཡུན་རིང་སོང་ཞིང་། སྐུ་ཆབ་གཞན་ཚོ་ཡང་བཙོན་པ་དང་ཆ་མཐུན་ཡིན། ཁོང་ཚོར་སློབ་སྟོན་བྱེད་མཁན་མ་བྱུང་སྟབས་མཐར་དབང་མེད་དུ་གྲོས་མཐུན་དེར་མིང་རྟགས་བཀོད་འདུག ། ཡིག་ཆ་ཁྲུངས་གཏན་ཡོད་ཆེད་དམ་ཕྱག་རྒྱག་དགོས་པར་ཁོང་ཚོས་ཀ་ཀོར་བརྗོད་སྟབས་རྒྱ་མིས་པེ་ཅིང་དུ་བོད་ཀྱི་རྟགས་ཐེལ་འདྲ་བཟུས་བཟོས་ཏེ་ང་ཚོའི་སྐུ་ཆབ་ཚོར་ཡིག་ཆའི་ཐོག་ཕབ་བཅུག་པ་རེད།[91]

91 <<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>>ཞེས་པ་ལས་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས། “དེང་སྐབས་ཀྱང་བོད་མི་འགས་ང་ཚོད་རྒྱལ་འཚོང་བ་དང་རྒྱ་མིའི་རྒྱུག་ཁྲི་ ‘རེད་ཅེས་ཟེར་ཡང་། དེ་ནི་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་བཤད་ན་བདེན་པ་མ་རེད། ང་ཚོད་ལ་རང་དབང་མེད། གནས་ཚུལ་ཇི་བཞིན་

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

<<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ་>>ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་རྩོམ་པ་པོས་༧གོང་ས་མཆོག་ལ། སྐབས་དེར་རྒྱ་དམག་ལྷ་ས་དང་མི་རིང་བའི་སར་བཅར་ཏེ་པེ་ཅིན་དུ་གྲོས་མོལ་བྱ་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་ཡང་ཡང་བྱེད་སྐབས། སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་གང་གིས་ཀྱང་དམག་རོགས་མ་བཏང་བ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་བཙན་འཛུལ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུའང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཞུ་སྐུལ་ལ་ཡ་ལན་མ་སྤྲད་པ་སོགས་ཡིད་ཆེས་བློ་འགེལ་ཇི་ལྟར་མཛད་ཀྱང་དོན་འབྲས་གང་ཡང་མ་སོན་པ་དེར་ཁོང་ཁྲོ་ཟ་མ་སྐྱོང་ངམ་ཞེས་ཐད་ཀར་ཞུས་པར། ༧གོང་ས་མཆོག་ནས"ཁོང་ཚོའི་ཐོག་བློ་ཕམ་བྱུང་།" ཞེས་དང་ཡང་། དེ་དུས་ང་ཚོས"འཕྲོད་པ་དང་བཅས་ཏེ། 'ད་ནི་ང་ཚོས་ང་ཚོ་བརླགས་སོང་'ཞེས་སམ། 'ད་ནི་ཁོ་ཚོས་ང་ཚོ་བསླུས་སོང་'ཞེས་བཤད་པ་རེད།" ཅེས་དང་། "ངོས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་གཅིག་ནི། ཡོང་ངེས་ཀྱི་རྐྱེན་ངན་དེ་དག་ཇི་ཙམ་གྱིས་ཐག་རིང་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་སེམས་འཚབ་ཆེ་ལ། ཉེ་སར་བསླེབས་པ་ན་སེམས་འཚབ་དེ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བ་དེ་རེད།" ཅེས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ།

སྤྱི་ལོ་ 1951 ཟླ་བ་ 5 ཚེས་ 23 ཉིན་པེ་ཅིན་དུ། རྒྱའི་བཙན་དབང་འོག་བཞག་པའི་"གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་"ཞེས་པའི་ཡིག་ཆ་གླིང་རྩོམ་ཅན་དེར་མིང་

མ་རྟོགས་པར་སེམས་གཏིང་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྒྱ་མིའི་རྒྱུག་ཁྲི་བྱེད་མཁན་གྱི་བོད་རིགས་ཆེས་ཉུང་དུ་ཞིག་ལས་བྱུང་མེད། རྒྱ་མི་ལ་མཉམ་རོགས་བྱེད་པ་ནི་རྟག་ཏུ་བཙན་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། གལ་ཏེ་ང་བོད་ལ་དོན་གནད་གཞན་ཞིག་བདམ་པའི་རང་དབང་ཡོད་ན། ཁོང་གིས་འདོད་པའི་འདམ་ག་དེ་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྲིད། ཡིན་ཡང་། ཁོང་ལ་རང་དབང་མེད། ང་བོད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་མཛིང་པ་གཞན་ལག་ཏུ་འཇོག་མ་འདོད་པར་དགོས་དབང་གིས་ཕྱིའི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན་པ་ཙམ་ལས་རྒྱལ་འཚོང་བ་མ་རེད། ཁོང་ནི་སྐབས་འཚོལ་བ་ཞིག་སྟེ་སྨུ་མ་ཐུབ་འཇིག་རྟེན་འདིར་འཚོ་འདོད་པ་རེད།" ཅེས་སོགས་ང་བོད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དཀའ་སྡུག་དང་བོད་ལ་བཙངས་པའི་ལྟ་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་ཏུ་གསུངས་འདུག་སྟེ། ཐོས་རྟོལ་རང་དབང་གིས་འཚོ་བ་དག་གིས་འདི་ལྟ་བུ་ཡང་ཤེས་ན་ལེགས།

རྟགས་བཀོད། དེའི་དགོང་མོར་"མིང་རྟགས་བཀོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆེད་དུ་གྲོས་མོལ་བྱ་ཡུལ་ཡུས་ཧྲོ་ཚའོ་ལ་གསོལ་སྟོན་བཤམས་སྐབས། གློ་བུར་ནམ་མཁའ་སྨུན་ནག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་གློག་དམར་འཁྱུག་ཅིང་། དྲག་ཆར་རླུང་འཚུབ་ཆེན་པོ་བྱུང་།" ཞེས་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་གསུངས། དེའི་བོད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་ནི། བཀའ་བློན་ང་ཕོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་དང་ཁེ་སྨད་བསོད་ནམས་དབང་འདུས། མཁན་དྲུང་ལྷའུ་རྟ་ར་ཐུབ་བསྟན་བསྟན་དར། མཁན་ཆུང་ཐུབ་བསྟན་ལེགས་སྨོན། རིམ་བཞི་བསམ་ཕོ་བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་བཅས་དང་། བོད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐད་སྒྱུར་ནི་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཡིན་ལ། རྒྱའི་ཕྱོགས་ཀྱི་འཐུས་མིའི་མིང་ཁྲར་མེད་པའི་བོད་རིགས་ནི་དམག་སྐར་ཨང་བཅོ་བརྒྱད་པའི་འབྲེལ་གཏུགས་སྡེ་ཚན་གྱི་སྤྱི་ཁྱབ་འབབ་པ་ཕུན་ཚོགས་དབང་རྒྱལ་དང་སྐད་སྒྱུར་ཨ་མདོ་གྲོ་ཚང་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་བཅས་ཡིན་ཞེས་སྟག་ཕུན་གྱིས་གསུངས། དེ་ལྟར་"ཞི་མོལ་"དུ་བསྟད་པའི་གྲོས་མོལ་རིམ་པར་བགྱིད་པའི་སྐབས་དག་ཏུ་རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་བཙན་དབང་དང་འཇིགས་སྐུལ་དངོས་ཤུགས་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བྱས་པ་སོགས་དོན་དངོས་རྣམས་ཚོགས་འདུའི་སྐད་སྒྱུར་དུ་ཕེབས་པ་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ནས་དངོས་སྨྱོང་གསལ་རྗེན་དུ་བྲིས་འདུག་པས་དེ་དག་ཏུ་བལྟ་ལ། ཇ་སག་ཁེ་སྨད་བསོད་ནམས་དབང་འདུས་ཀྱི་<<རྒྱལ་ཁམས་ཉུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་དོན་བསྡུས་སོགས་ཀྲས་པོའི་འབེལ་གཏམ་སྡེ་ཚན་ལྔ་ལྡན་>> ཞེས་པ་ལས།

སྐབས་དེར་བཀའ་བློན་ང་ཕོད་ལ་མདོ་སྤྱིའི་ལས་ཐམ་དང་། ལས་བྱ་སོ་སོར་ཡང་སྒེར་ཐེལ་ཡོད་རུང་འདོན་འཛུགས་མ་མཛད་པར་རྒྱ་དམར་རང་ནས་ང་ཚོ་སོ་སོའི་མིང་འགོད་ཞིང་ཐེ་ཙ་གསར་བཟོས་ཀྱིས་དོན་སྙིང་བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༠༧༨ ལྕགས་ཡོས་ཕྱི་ལོ་ 1951 ཟླ་བ་ 5 ཚེས་ 23

ཉིན་པེ་ཅིང་ཆིན་ཀྲིན་ཏིན་ཞེས་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་ནང་གྲོས་མཐུན་མ་ཟུར་ལ་མིང་རྟགས་འགོད་གནང་མཛད། མིང་རྟགས་བཀོད་ཟིན་མཚམས་རྒྱ་དམར་སྐུ་ཚབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལི་ཝེ་ཧན་དང་། བོད་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་གཙོ་བོ་བཀའ་བློན་ང་ཕོད་པ། ཕུའུ་ཀྲུའུ་ཞི་ཀྲུའུ་ཏེ་བཅས་ནས་གསུང་བཤད་རེ་གནང་སྟེ་མཛད་སྒོ་གྲོལ། ང་ཕོད་ཀྱི་གསུང་བཤད་ཀྱང་རྒྱ་དམར་ལ་གོ་བསྒྱུར་འདོད་བསྟུན་མ་གཏོགས་རང་ཚུལ་དངོས་དོན་གང་བྱུང་གསུང་ཡུལ་མི་འདུག ། གསར་བཀོས་ཐེའུ་རྣམས་ཁྲིད་ཚོར་དགོས་དང་དགོས་མིན་ཟེར་བར་རྒྱ་གཞུང་རང་ནས་ཐུགས་ཉར་གནང་དགོས་གསུངས་པས་ཐེའུ་དང་། སླུ་གུ་ཡིག་ཚས་སོགས་འཁྲིམ་སྤྲོད་ཁང་དུ་སྒྲིག་ཉར་བྱ་རྒྱུ་ཟེར་བ་བཅས་ཁོང་ཚོ་རང་ལ་རྩིས་སྤྲོད་གནང་།

ཞེས་གསལ།

སྤྱི་ལོ་ 1951 ཟླ་བ་ 7 ཚེས་ 15 ཉིན་རྒྱ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་པའི་བོད་གཞུང་དོན་གཅོད་ཛ་དྲུང་གཉིས་དང་། རིམ་བཞི་བསམ་ཕོ་སྲས། དམག་སྤྱིད་ཨུ་ཡོན་གྱི་མགོ་དཔོན་རྒྱ་རིགས་ཀྲང་ཅིན་ཝུའུ་སོགས་གྲོ་མོར་འབྱོར་ཅིང་། ཕྱི་ཉིན་༧གོང་ས་མཆོག་དང་མཇལ་འཕྲད་ཞུས་ཏེ། དེ་མ་ཐག་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་གྱི་གྲོས་དོན་ལ་མོས་མཐུན་དང་བརྩི་བཀུར་ཡོད་ཅེས་སོགས་མའོ་ཙེ་ཏུང་ལ་ཕྱག་བྲིས་གནང་དགོས་ཚུལ་ཞུས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་མཛད། སྐབས་དེར། གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་དུ་བསྟད་པ་དེ་ཉིད་བཙན་ཤེད་ཀྱིས་བཞག་པ་དང་། རྒྱ་དམག་བོད་དབུས་ཕྱོགས་སུ་དྲག་སྐྱོད་ཕུ་མཐུད་བྱེད་བཞིན་པ། ལྷ་ལྡན་ཁུལ་དུ་དུས་བདེ་ཞོལ་འཛུགས་མེད་པར་ངན་སྐུལ་ཟང་ཟིང་ཆེ་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ཞབས་གཡོག་ཚོར་༧གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་ཕྱིའི་ཐད་འགན་བཟོད་དཀའ་བའི་སེམས་ངལ་ཆེས་ཆེར་བྱུང་བས། སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་ཚབ་ལྷོག་སྙེང་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བཟང་གིས་གསང་སྟབས་

ཀྱིས་སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལ་༄གོང་ས་མཆོག་རྒྱ་གར་དང་ལྷོ་ལྡན་གང་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་འོས་ཀྱི་བཀའ་རྩད་ཞུས་པར་སྤྱི་ཕྱིའི་བརྟག་འབྲས་སུ་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་འོས་མ་ཐོན་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་གཟིམ་ཁང་གི་ལྷ་མོ་གསུང་འབྱོན་མའི་སྤྱན་སྔར་ཐུགས་དམ་ཟན་བརྟག་ལན་དུ་མར་བསྐྱངས་པར་ཡང་སྔར་ལྟར་རྒྱ་གར་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་ཐད་བརྟག་འབྲས་བཟང་ཕེབས་མ་བྱུང་། ༄གོང་ས་མཆོག་གིས་མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོར་གསུངས་པ་ལྟར་ན། རྒྱ་གར་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་འདོད་མཁན་ནི། གཙོ་བོ་ཞྭ་སྐབ་པ་དང་། དེ་ནས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཟུར་ཁང་སོགས་ཡིན་ལ། ལྷོ་ལྡན་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་འདོད་མཁན་ནི། གླིང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཏཱ་བླ་མ་སོགས་ཡིན་པར་མ་ཟད། རང་རྣམ་དབྱིན་དེབ་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་གདན་ས་ཁག་གི་མཁན་པོ་རྣམས་དང་སྲིད་ཚབ་རྣམ་གཉིས་ནས་ཀུང་ཕྱིར་ལྷོ་ལྡན་དུ་གང་མྱུར་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱང་དགོས་པའི་འདོད་བབ་ཤུགས་ཆེར་བསྟན། གཞན་ཡང་འབྲེལ་ཡོད་འགས་རྒྱ་གར་ནས་ཕྱག་བྲིས་ཆེད་བསྲིངས་ཀྱིས་༄གོང་ས་མཆོག་དེ་མ་ཐག་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་རྒྱུ་ནི་བོད་ཀྱི་བདེན་དོན་དང་བདེན་དོན་འཐབ་རྩོད་ལ་ཕན་པའི་གནང་སྒོ་ཉག་གཅིག་དེ་རེད་ཅེས་སོགས་ཞུས།

སྟག་མཆེར་རིན་པོ་ཆེ་ཨ་རིར་ཕེབས་ནས་ཨ་རིའི་གཞུང་གི་མི་སྣ་ཁག་དང་བཀའ་མོལ་གནང་བའི་ནང་དོན་རྣམས་སྐུ་ངོ་ཕ་ལྷ་དང་ལྷན་དུ་ཕན་ཚུན་གཏོང་རེས་གནང་། དེ་ལ་ཨ་རིའི་ཕྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་ལས་དོན་ཚན་པའི་དབུ་འཛིན་སྐུ་ཞབས་ Dean Rusk སོགས་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་བར་ཨ་རིའི་གཞུང་གིས། ༄གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་བོད་དུ་བཞུགས་རྒྱུ་ནི་ཧང་ཅང་ཉེན་འགན་མི་

བཟོད་པ་ཞིག་ཡིན་སྐབས། ངེས་པར་དུ་བོད་ནས་ཕེབས་ཐོན་གནང་དགོས། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཏེ་བཞུགས་ན་བོད་དང་ས་ཁད་ཉེ་བས་ལེགས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ཚེ། ཐའི་ལན་(Thailand)རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཉིད་ནང་པའི་བསྟན་པ་དར་བའི་གནས་ཡིན་པས་དེར་ཕེབས་ན་ལེགས་ལ། ཨ་རིའི་གཞུང་ནས་གང་ཅིའི་མཐུན་འགྱུར་འབུལ་ངེས་ཞེས་གསུངས་པ་སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེས་སྐུ་ངོ་ཕ་ལྟར་གཏོང་གནང་མཛད། སྐབས་དེར། རྒྱ་གར་གྱི་གསར་ཤོག་ཏུའང་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་རྒྱ་གར་དུ་སྲིད་དོན་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་ཕེབས་འཆར་ཡོད་ཚུལ་སོགས་རིམ་ཐོན་བྱུང་བ་དང་། བོད་འབངས་རྣམས་སྤྱར་ལས་བློ་བག་བདེ་ཐབས་མེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་སོགས་བག་ཕྲོད་པར་དཀའ་བའི་ཟང་ཟིང་དུ་གྱུར། དེ་ལྟར་གནང་སྒོ་གཅིག་ཏུ་མ་ཁེལ་བར་བགྲོ་གླེང་དང་ཐུགས་བསམ་ཡུན་བཞེས་ཀྱིས་བརྟག་ཐབས་སྣ་ཚོགས་བསྟེན་ཏེ་མཐར་༧གོང་ས་མཆོག་རང་ཉིད་ནས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་གཙོར་གྱུར་ལ་བཀའ་འདྲི་དགོངས་སྐོར་དང་བསྟུན་ཏེ་ཐུགས་སྤོབས་ཆེན་པོས་ལྷ་ལྡན་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད་རྒྱུར་ཐུགས་ཐག་ཆོད། ༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས།

གལ་ཏེ་སྐུ་མདུན་ནས་གཞུང་ཞབས་ཚོར་བཀའ་སློབ་གནང་སྐབས་མ་བདེ་བ་ཡོད་ན། ཁོས་(གླིང་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་)ཉན་གྱི་མི་འདུག་ཅེས་ལབ་གསུང་གི་འདུག །དེ་བློ་ཁོག་ཆེན་པོ་རེད། འགག་རྩ་ཞིག་ལ་ཐུག་གི་ཡོད་པ་རེད། ནམ་རྒྱུན་ཅག་ཅིག་རིགས་ལ་ཧུས་གཏོགས་ཁྲོན་ནས་མི་གནང་བ་དང་། དེ་འདྲའི་འགག་རྩར་ཐུག་དུས་དངོས་འབྲེལ་ང་ཏ་ལས་སོང་། སྐུ་ལྐུང་ཡོད་པ་མ་རེད་དེ། ཞལ་རས་ནག་པོ་གནང་བྱུས་འུ་ཐུག་ནས་གསུང་གི་འདུག །གནས་སྟངས་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་སྐབས་ལ་བསླེབས་ཡོད་པ་རེད། ད་ཕྱི་ལོག་གནང་ན་ཞེ་དྲག་ཡག་གི་རེད། གཞུང་ཞབས་ཚོའི་

ཐོག་ནས་མཛད་དཀའ་ཞུ་ཡོད་ན་ལྷག་པ་(གླིང་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་)ཕེབས་ཉན་གྱི་མི་འདུག་ཅེས་ལབ་གསུངས་བྱུང་། ང་ཏ་ལས་སོང་། རྒྱ་བའི་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཏ་ཅང་གནད་འཁེལ་པོ་དང་། གྲོང་པོ་གནང་ཐུབ་མཁན་ཞིག་རེད། སྐྱབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ཏ་ཅང་གི་ཐབས་མཁས་ཐུགས་རྗེ་གནང་མཁན་ཞིག་རེད།

ཅེས་<<མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ>>ར་བཀའ་སྩལ་བ་ལས་སྐབས་དེའི་ཛ་དྲག་གི་གནས་ཚུལ་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་ངེས། <<བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག>>ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་ན། མཁན་དྲུང་ཐུ་བླ་མ་ཐུབ་བསྟན་དོན་བཟང་མཆོག་གིས་༧གོང་ས་མཆོག་ཕྱིར་ལྷ་ལྡན་དུ་གདན་ཞུའི་ཆེད་འབད་པ་གནང་བར་ཞབས་འབྲིང་འགག་ཞིག་ཐུགས་མ་མཉེས་པར་ཟུར་ཚོགས་བྱས་ཏེ། ཐུ་བླ་མ་ཐུབ་དོན་མཆོག་ཟུར་འདེད་མཐའ་འབུད་གཏོང་ཐབས་ངོ་ལོག་གཉིས་ནས་བརྩམས་ཚུལ་ཡང་ཟུར་ཙམ་གསལ། <<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ>>ཞེས་པའི་རྩོམ་པ་པོས་༧གོང་ས་མཆོག་ལ། ལྷ་སར་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད་པ་དེ་གཞུང་བསྟེན་ཆོས་སྐྱོང་གི་བཀའ་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར། ༧གོང་ས་མཆོག་གིས། "དེ་མ་རེད། བརྟག་དཔྱད་འགག་བྱས་པ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་ 1951 ལོར་གྲོ་མོར་བྱུང་བའི་ཐག་གཅོད་ཆེ་ཁག་རིགས་གང་ལ་ཡང་བློ་འགྲོད་མེད་ལ། 1954 ལོར་རྒྱ་ནག་ཏུ་བསྐྱོད་པ་དང་དེ་ནས་ 1956 ལོར་རྒྱ་གར་དུ་བསྐྱོད་དེ་ཕྱིར་བོད་དུ་ལོག་པ་བཅས་ཚང་མར་ནོར་འཁྲུལ་བློ་འགྱོད་རྒྱ་ནས་མེད།" ཅེས་བཀའ་སྩལ།

དེ་ལྟར་ལུགས་ཡོས་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༧ སྤྱི་ལོ་ 1951 ཟླ་བ་ 7 ཚེས་ 20 ཉིན་རྒྱལ་མཆོག་སྟོན་འཁོར་གྲོ་མོ་དང་བྲེས་ཏེ་ཕྱིར་ལྷ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར། ཕེབས་ལམ་དུ་འབངས་དད་པ་ཅན་དང་ས་གནས་དཔོན་རིགས་ཆེ་ཕྲ་ཀུན་གྱིས་

བསུ་སྐྱེལ་རྒྱ་ཆེར་ཞུས། སྤྱི་ལོ་ 1951 ཟླ་བ་ 7 ཚེས་ 26 ཉིན་རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས་མཇལ་འདེགས་འབུལ་དང་སྐྱབས་སྒྲོན་ཅི་ཞུས་དགྱེས་མཉེས་ཆེན་པོས་ཐུགས་ལ་བཏགས། དེ་གར་འཕགས་མཆོག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་བཀའ་དབང་གནང་བར་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་། དེ་ལ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས་༧དགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ཟླ་ ༧ ཆེས་ ༣༠ དང་། ལུགས་ཡོས་ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་ཁོ་བོ་གྲོ་མོ་ནས་ལྷ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེར་སེར་སྐྱ་མི་མང་ཚོར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་ཆེན་ཞིག་བསྒྲིས་པར་རྩ་བའི་བླ་མ་མཆོག་ཀྱང་དབང་གྲལ་དུ་ཕེབས། ཁོ་བོས་བགེགས་གཏོར་གཏོང་སྐབས་འཐོར་འབྲུ་དང་མཉམ་དུ་རྡོ་རྗེ་ལག་ནས་ཤོར་བ་གར་སོང་མེད་པ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་འགག་གི་ཨམ་ཐྲག་ཏུ་ལྷུང་ཞིང་། དེ་འཕྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་སྐུ་བཞེངས་ཀྱིས་རྡོ་རྗེ་ཕྲན་ལ་ཕྱིར་སྟོལ་གནང་བ་ནི་སྐབས་དེར་མང་པོས་གནས་ཚུལ་འདི་ཉིད་ངོ་མཚར་ཆེ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ཏ་ཅང་གི་བཟང་པོ་ཞིག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་ཞུས།

ཞེས་གསུངས།

དེའི་ཕྱི་ཉིན་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེ་ནས་ཆིབས་ཞབས་བཏེགས་ཏེ་རིམ་པར་ཕེབས་ལམ་ཁག་ཏུ་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཆུང་དང་ལྷ་ཁང་གནས་ཆེན་ཁག་བཅས་ལ་རྟེན་མཇལ་གནས་གཟིགས། དམངས་ལ་ཕྱག་དབང་མཇལ་ཁ་སོགས་གང་ལ་དེ་འདོད་ཀྱིས་རྗེས་འཛིན་ཐུགས་སྐྱོན་རྒྱ་ཆེར་སྐྱོང་བའི་མུར་བོད་ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༩ སྤྱི་ལོ་ 1951 ཟླ་བ་ 8 ཚེས་ 6 ཉིན[92]ཏེ་ཆེས་དུས་བཟང་པོར་ལྷ་ལྡན་དུ་བདེ་ཕེབས་བྱུང་།

92 ལྷ་ལྡན་དུ་ཕེབས་ཚེས་ལ་མི་མཐུན།

དེ་ལ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་དུ།

བློ་བ་ལྷ་བའི་ཆེས་ཤར་ལ་ཆིབས་བསྒྱུར་གྱིས་ཕག་རི་དང་། རྒྱལ་རྩེ། སྣ་དཀར་རྩེ། ཡར་འབྲོག །བསམ་སྡིང་། སྟག་ལུང་དགོན། དཔལ་དི། ཉ་སོག །ཟད་ཚོས་འཁོར་ཡང་རྩེ། མཉེས་ཐང་ནྭ་སྟོད། ཚག་གུར་གླིང་གར་གཞུང་གནས་ཀྱི་ཕེབས་བསུའི་བཞུགས་སྒྲིག །སྟག་བྲག་རི་ཁྲོད་སོགས་ལ་རིམ་ཕེབས་ཀྱིས་སྐྱིད་ཚལ་ཀླུ་སྡིང་དུ་གཞུང་གི་ཕེབས་བསུ་དངོས་གཞི་ སྤར་སྤྲོལ་རྒྱས་གཤོམས་ཀྱི་མཇད་སྒོ་དང་བཅས་ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་པོ་བྲང་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་ཀྱི་བར་ཁོ་བོ་ཅག་ཀུང་ཆིབས་ཞབས་སུ་ལྷན་རྒྱས་དང་སྤྱ་ཧྲིང་ངེས་མེད་སྐབས་སྦྱར་གྱིས་བཅས། ""སྐྱབས་མགོན་སྲིད་ཞུར་སྟག་བྲག་རྡོ་རྗེ་འཆང་གྲོ་མོ་ནས་སྟོན་ཕེབས་ཀྱིས་སྟག་བྲག་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་སྐབས་འཇིགས་སྲུས་ཀྱི་ཞབས་སོར་ལ་མཇོན་པར་བཏུད།

ཅེས་དང་། <<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས་༄གོང་ས་མཆོག་གིས་ ཕེབས་ལམ་གྱི་གནས་སྟངས་གསུང་བར།

ངོས་ཀྱིས་དོགས་ཟོན་མེད་པར་སྟོམ་དང་སྡིག་པ་ནྭ་ཅ་ལག་ཏུ་ལེན་ཐུབ་ལ། སྦྲུལ་ལའང་སྣང་དོགས་དེ་ཙམ་མེད། འོན་ཀྱང་། ཏ་ལ་དགའ་སྣང་མེད་ཅིང་ཕྱེ་འབུ་རྐང་དྲུག(caterpillar)ལ་ཚོར་སྣང་མེད། གང་ལྟར། སྐབས་འདིར་ཐང་ཡངས་པོའི་སྟེང་བཞོན་པ་ཡོབ་ཀྱིས་བསྐྱུལ་ཏེ་བསྐྱོད་པར་སྐྱིད་སྣང་ཆེན་པོ་བྱུང་། དོན་གྱིས་བཞོན་པ་དེ་ནི་ནྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེའི་ཆིབས་དྲེལ་"སྐྱོ་དཀར་འཁོར་ལོ་"ཞེས་པའི་བཞོན་དྲེལ་འགྲོས་ཤིན་ཏུ་བཟང་ཞིང་རྒྱུག་ཤེད་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ལ། ངོས་རང་དེ་དང་འདྲིས་ལོབས་སུ་གྱུར། ཆིབས་དཔོན་གྱིས་བཞོན་དྲེལ་དེ་གཟུགས་བོངས་ཆུང་ཞིང་བརྗིད་ཉམས་མེད་པས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མི་འོས་ཞེས་ངོས་ཀྱིས་བཞོན་དྲེལ་དེ་ཉིད་བདམས་པར་འདོད་མོས་མ་གནང་།

ཞེས་དང་། དེ་ནས་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་དུ་ཕེབས་འགྱོར་སྐབས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ལ། "སྔེར་གྱི་ཚ་ནས་བཤད་ན། ངོས་ཀྱི་དགའ་མོས་བྱེད་ས་གང་པ་ནོར་བུ་དོན་གྲུབ་

ལོ་དེའི་མགོ་སྟོད་དུ་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་པ་ཤེས་འཕྲུལ་ཡིད་ལ་སྐྱོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཁོང་ནི་ངོས་རང་ཆུང་དུས་ཀྱི་རྩེད་རོགས་དགའ་སྣང་ཆེ་ཤོས་དང་། ཡིད་ཆེས་བློ་འགེལ་བྱེད་ས། དུས་རྒྱུན་དུ་སྤྲོ་སྣང་སློང་མཁན་དེ་ཡིན།” ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་ཀྱང་། སྐུ་ན་ཏ་ཅང་ཕྲ་བའི་སྐབས་སུ་གད་པ་ནོར་བུ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་གདོང་གི་རྣམ་འགྱུར་འདྲ་མིན་བསྟན་ནས་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར་ཞེད་སྣང་སློང་ཞིང་། དགུང་ན་ཅུང་ཡར་སོན་པ་ནས་རྩེད་མོ་རྩུབ་པོའི་རིགས་རྩེས། དམག་རྩེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕན་ཚུན་འཛིང་རེས་དང་། ཡང་སྐབས་རེར་ནོར་བུ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ལག་པས་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་བསྣམས་པའི་ཚེ་དམག་གྲི་ཁོའི་གདོང་པར་བཙུགས་ཏེ་ཁྲག་ཐོན་པ་སོགས་བྱུང་ནའང་ད་དུང་སྤྲོ་སྣང་གི་རྣམ་པ་དེ་མི་ཡལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་སོགས་གསུངས། “ནོར་བུ་དོན་གྲུབ་ཚེ་ལས་འདས་པ་དེས་ངོས་ཀྱི་བྱིས་པའི་དུས་སྐབས་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཡལ་ཟིན་པའི་ཚོར་སྣང་བྱུང་།” ཞེས་དང་། “ད་ནི་དུས་སྐབས་དེ་བསྐྱར་ལོག་རྒྱག་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་རེད།” ཅེས་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་འཁྲེང་བའི་ཚུལ་ཡང་གསུངས།

སྐབས་དེ་ཤེད་དུ། ༧གོང་ས་མཆོག་ཕྱིར་ལྷ་སར་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར་བ་གསར་ལམ་ཁག་ཏུ་བསྒྲགས་པ་སྟག་མཆེར་རིན་པོ་ཆེས་གསན་པས་ཐུགས་འཚབ་བཟོད་མེད་དུ་སྐྱེས་ཤིང་ཨ་རིའི་ཁུལ་དུ་གང་ཅིར་ཇ་དྲག་གིས་འབད་པ་སྣ་ཚོགས་བསྐྱེན་པར། ཨ་རིའི་ཕྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས། བོད་ལ་གསང་བའི་གནམ་གྲུ་ཆེད་གཏོང་གིས་༧གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་རྩིས་ལ། དགུན་དུས་གནམ་གཤིས་གྲང་བའི་སྐབས་ཡིན་སྟབས་ཡར་འགྲོག་གཡུ་མཚོའི་འཕྲུག་

རོམ་སྟེང་གནམ་གྲུ་འབབ་ཐུབ་མིན་དང་། ༄གོང་ས་མཆོག་དེ་གར་གསང་སྟབས་ཀྱིས་ཕེབས་ཐུབ་མིན་སོགས་སྟག་མཆེར་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་བཀའ་མོལ་གནང་། སྐབས་དེར་སྐུ་ངོ་ཕ་ལྷས། ༄གོང་ས་མཆོག་བོད་དུ་བཞུགས་གཏན་འཕེལ་བས་རེ་ཞིག་ཕྱི་ལ་ཕེབས་རྒྱུའི་དགོངས་འཆར་མེད་པའི་གནས་འཕྲིན་ཕུལ་བ་སྟག་མཆེར་རིན་པོ་ཆེར་འཁྱེར་བས་སྐབས་དེའི་ལས་དོན་དུ་མ་ཞིག་ཕྱག་ལེན་དུ་བསྟར་མ་ཐུབ།[93]

93 སྟག་མཆེར་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལ་གཟིགས།

དྲུག་པ། གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོར་ཕྱིར་ཕེབས་ཀྱིས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་པ་བསྟུད་མར་བསྐྱངས་པའི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

དམར་ཤོག་ནང་འཛུལ་དང་སྲུན་གཅེར་དབྱིན་སྦྱོར།

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་སྟོན་འཁོར་ལྷ་སར་བདེ་ཐེབས་བྱུང་སྟེ་ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་ 1951 ཟླ་བ་ 8 ཚེས་ 8 ཉིན་རྒྱ་མིའི་དོ་ཚབ་ཀྲང་ཅིན་ཝུའུ་ངོ་ལས་ལྷ་སར་འབྱོར། ཉིན་ཤས་རྗེས་འཇིག་རྟེན་སྤྱི་སྲོལ་ལྟར་སྲིད་བཀའ་ལྷན་རྒྱས་ཀྱིས་རྒྱའི་དོ་ཚབ་རྣམས་ལ་གསོལ་སྟོན་བཤམས་པར་ལྷ་སའི་མི་དམངས་ཀྱིས་མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཆེ་ཙམ་བསྟན། སྔ་ལེན་གྱི་རིམ་པར་རྒྱའི་ངོ་ལས་རྣམས་ཀྱང་འདོད་ཚིམས་དེ་ཙམ་མ་བྱུང་། དེ་ནས་བཟུང་རྒྱའི་དོ་ཚབ་རྣམས་བོད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཚོར་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་བ་དང་། བོད་རྒྱ་གཉིས་མཐུན་སྒྲིལ་དམ་ཟབ་དགོས་པ་སོགས་བཙོས་སྒྲིག་འཇམ་མཁས་ཙམ་ཞིག་གཙོ་འདོན་གྱི་སྒོ་ནས་བོད་གཞུང་དམངས་གཉིས་གཡོ་འཕྲུལ་གྱིས་འགུག་ཐབས་བྱས།

སྤྱི་ལོ་ 1951 ལོའི་དབྱར་མཚམས་གྲོ་མོ་ནས་ཕྱིར་ལྷ་ལྡན་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གྲུབ་སྐབས་ལྷ་སས་གཙོས་པའི་གཡས་གཡོན་ཀུན་གྱི་གནས་བབ་ཆེས་ཛ་དྲག་ཏུ་འགྱུར་བཞིན་པ་དང་། གཞུང་གི་རྒྱལ་ས་དང་འབབས་ཀྱི་ཉལ་ས་གཉིས་ཀ་བདེ་འཇགས་མེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་ཀྱང་། ༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཕྱག་དཔེ་གསན་གཟིགས་དང་འཕྲུལ་རིག་ཐུགས་གཉེར་སོགས་གནང་སྒོ་མང་ཙམ་ཞིག་སྤར་རྒྱུན་བཞིན་མཛད། དེ་ལ་༄གོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་གསུང་དོན། "སེམས་ཀྱི་དཀའ་སྡུག་ནི་ཆུ་ཚོད་ཉེར་བཞིའི་རིང་སྤྱོད་པ་ཞིག་མ་རེད། སྐབས་དེར་དུས་ནས་དུས་སུ་དེ་རིང་དང་མཚུངས་པར་ང་ཚོ་གད་མོ་དགོད་པའི་གནས་སྟངས་བྱུང་ལ། ང་ཚོ་བོད་མི་རྣམས་ཁྲིད་ཅག་ཨ་རི་བ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། དོན་གང་ཞིག་ལམ་ལྷོངས་མ་བྱུང་ཆེ་ཨ་རི་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་སེམས་སྡུག་བྱེད་ཀྱང་བོད་མི་ཚོས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་"ཅེས་ཡིད་ཞུམ་པ་ཕོ་ནས་དཀའ་ངལ་ལ་གདོང་གཏོད་དཀའ་བ་དང་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་ཤོར་དུ་གཏོང་ངེས་པའི་གནད་དོན་དེ་<<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ་>>ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་རྩོམ་པ་པོར་གསུངས།

སྐབས་དེར། སྲིད་དོན་གྱི་གནོན་ཤུགས་ཇི་ལྟར་ཆེ་ཡང་ཕྱིའི་རྐྱེན་ངན་དེ་དག་གིས་༄གོང་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་དེ་ཙམ་སྙེར་ཐུབ་མེད་ལ། དེ་ལས་བཟློག་སྟེ། སྤར་རྒྱུན་ལྟར་གསན་བསམ་དང་ཐུགས་སྣང་ཡོད་པའི་མཛད་སྒོ་ཁག་སྤར་རྒྱུན་ལྟར་མཛད། དེ་ལ་༄གོང་ས་མཆོག་གིས་<<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ་>>ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་ཏུ།

ངོས་གྲོ་མོ་ནས་ཕྱིར་འགྲོར་མ་ཐག །ངོས་ཀྱིས་མི་ཞིག་ལ་སྐུམ་འཁོར་རྣམས་བཟོ་བཅོས་

བྱེད་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་བྱས། དེ་ནས་ཁ་ལོ་བའི་ཚོག་མཚན་མེད་པར་ངོས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྣུམ་འཁོར་བསྐོར། འཛིབ་འཁོར་ལ་ལྡེ་མིག་དགོས་ཤིང་དེ་ཁ་ལོ་བའི་ལག་ཏུ་ཡོད་པས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་མ་ཐུབ། སྣུམ་འཁོར་གཞན་གསུམ་དེར་ལྡེ་མིག་མི་དགོས་སྟབས་ངོས་ཀྱིས་གསང་བའི་སྒོ་ནས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་། སྐབས་ཤིག་སྣུམ་འཁོར་གཅིག་ལྟེམ་རའི་ནང་དུ་བཏབ་སྐྱོན་བྱུང་སྟེ་མདུན་གྱི་གློག་དེ་ཆག །དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཁ་ལོ་བར་དེ་སྐོན་དགོས་པ་སློས་མེད་ཡིན་ཀྱང་རེ་ཞིག་ཅི་བྱེད་འདི་བྱེད་མེད་པའི་ངང་དུ་ལུས། "' དེ་ནས་༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པའི་ཕྱག་ཆས་ཕ་ལམ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་གཅོད་གྲི་དེ་སྤྲད་དེ་ཤེལ་གོར་གོར་ཞིག་བྲ་སྒྲིག་བྱས། གཅོད་གྲི་དེ་ནི། ངོས་ཀྱིས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཁྲིམ་ར་ཞིག་དང་ཕལ་ཆེར་མཚུངས་པའི་མཛོད་ཁང་དེར་རྙེད་པའི་ཅ་དངོས་ཁྲོད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན། ངོས་ཀྱིས་ཤེལ་གོར་གོར་ཞིག་གཏུབ་སྟེ་དེ་ནས་བྱེ་མ་ཀ་ར་བསྐོལ། གར་པོར་གྱུར་པའི་བྱེ་མ་ཀ་ར་དེ་ཤེལ་གྱི་ངོས་སུ་བྱུགས་ཤིང་སྲིང་བལ་རིལ་རིལ་བཟོས་ཏེ་དེར་སྦྲར་བ་ན། ཆག་སྐྱོན་མ་ཤོར་བའི་གློག་དེ་དང་འདྲ་མཚུངས་སུ་གྱུར། རྗེས་སུ་སྣུམ་འཁོར་ཁ་ལོ་བས་དེ་ཤེས་ཡོད་མེད་ངོས་ཀྱིས་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱུང་། "' ཕྱི་ལོགས་སུ་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་དང་མི་དམངས་གཞན་བཅས་ཡོད་པས་ངོས་རང་རང་གིས་སྣུམ་འཁོར་གཏོང་རྒྱུ་དེ་སྟབས་བདེ་པོ་ཞིག་མ་རེད། དེར་བརྟེན། ངོས་ཀྱིས་ཞབས་ཕྱི་བའི་ཁྲོད་དུ་གྲྭ་པ་རྒན་པ་སྤྱང་གྲུང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་སྣུམ་འཁོར་གཏོང་སྟངས་བསླབས་ཏེ། ཉིན་ཞིག་དེད་གཉིས་ཀྱིས་ལྕགས་རི་སེར་པོའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་སྣུམ་འཁོར་གཏོང་སྐབས་སྒོ་ལ་བརྡབས་པས་དངངས་སྐྲག་ཆེན་པོ་བྱུང་།

ཞེས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ།

སྤྱི་ལོ་ 1951 ཟླ་བ་ 8 ཚེས་ 22 ཉིན་"ཉུབ་བྱང་བོད་བསྐྱོད་དཔུང་སྡེ་"ཞེས་པའི་རྒྱ་དམག་མཚོ་སྔོན་ནས་ལྷ་སར་ཐོན། ཚེས་ 28 ཉིན་ཀྲང་གོ་ཧྭ་དང་ཐན་ཀོན་སན་གཉིས་ཀྱིས་སྣེ་ཁྲིད་པའི་དམག་སྡེ་བརྒྱད་པའི་དཔུང་དམག་ཆབ་མདོ་ནས་ལྷ་སར་ཐོན། ཟླ་བ་ 9 ཚེས་ 9 ཉིན་དེ་སྔོན་ཆབ་མདོ་བཙན་བཟུང་བྱེད་མཁན་དམག་སྤྱི་ཕང་ཆི་མེ་ཡིས་སྣེ་ཁྲིད་པའི་རྒྱ་དམག་དྲུག་བརྒྱ་ལྷག་ལྷ་སར་འབྱོར་ཅིང་། དེ་དང་

མཚུངས་པར་སླར་ཡང་མདོ་སྨད་ཁུལ་ནས་ནག་ཆུ་བརྒྱུད་དམག་དཔོན་ཐན་མིན་གྱིས་སྣེ་ཁྲིད་པའི་རྒྱ་དམག་ཆིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་ལྷ་སར་འབྱོར་བར། ཀྲང་ཅིན་ཝུའུ་ཡིས་སྐུལ་མ་ཤུགས་ཆེར་བྱས་པ་ལྟར་བོད་གཞུང་ནས་དེ་དག་ལ་སྡོད་གནས་དང་བཟའ་བཅའ་སོགས་བཀོད་སྒྲིག་དང་སྣེ་ལེན་གང་ནུས་བྱ་དགོས་བྱུང་། དེ་ལྟར་རྒྱ་དམག་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་གློ་བུར་དུ་འབྱོར་བས་ཁེར་རྐྱང་དུ་ཡུན་རིང་འཚོ་བའི་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་དེ་ཅིར་འགྱུར་ངེས་གསལ་ཅན་དུ་གྱུར་ཅིང་། རིམ་གྱིས་བཟའ་ཆས་སོགས་མཁོ་དངོས་ཀྱི་རིན་འབབ་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་འཕར་བར་བརྟེན་ཨ་ག་སོགས་དཀའ་སྡུག་ཆེས་ཆེར་ཡོང་ངེས་སྙམ་སྟེ་ལྷ་སའི་མི་དམངས་རྣམས་སེམས་འཚབ་ཆེན་པོའི་ངང་དུ་ལྷུང་།

སྤྱི་ལོ་ 1951 ཟླ་བ་ 9 ཚེས་ 19 ཉིན་རྒྱ་དམར་གྱི་དམག་སྒར་ཨང་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ཁོངས་ནས་དམར་དམག་ཁ་སྔོན་མཆོན་ཆ་དང་བཅས་ཏེ་འབྱོར་བས་ཛ་ཛེ་དྲག་ཏུ་གྱུར། སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་ལས།

ཆབ་མདོར་བཙན་འཛུལ་བྱེད་མིའི་རྒྱ་དཔོན་ཤང་ཆིས་མིས་ཀྱི་འོག་ལ་བཅིངས་བཀྲོལ་དམག་མི་ཟེར་བའི་རྒྱ་དམག་སུམ་སྟོང་ཐམ་པ་ལྷ་སར་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༨ (Sept. 9th 1951) ཉིན་འབྱོར་བ་དང་དུས་མཚུངས་ལྟ་བུར་བཀའ་བློན་ང་ཕོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་ཀྱང་ཕེབས་འབྱོར་གནང་། དེ་ནས་ཟླ་བ་གཉིས་ཙམ་གྱི་རྗེས་ལ་དམག་སྤྱི་ཀྲང་གོ་ཧྭ་དང་། ཐན་ཀོན་སན་གྱི་འོག་ལ་རྒྱ་དམག་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་ཡང་ལྷ་སར་འབྱོར་ཏེ། དེ་ཚོའི་ཁོངས་ནས་དམག་ཚོ་ཁ་ཤས་འབྲུག །རྒྱ་གར། བལ་ཡུལ་དང་ཉེ་བའི་ས་མཚམས་མཚོ་སྣ་དང་། ཕག་རི། གྲོ་མོ། གཉའ་ནང་། སྟོད་སྨད་སོགས་ལ་རིམ་པས་བཏང་བ་དང་། ཞི་བའི་ལས་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་མི་དལ་རྒོལ་ལས་བྱེད་པ། ཚོང་རིགས་བཅས་ཀྱང་ཟམ་མི་ཆད་པར་ཁྲིན་ཆེ་འབྱོར།

ཞེས་གསུངས།

སྐབས་དེར་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་གིས་ཀྲུང་ཧྲིན་ལྷུའུ་ལ་བོད་ཀྱི་བདག་དབང་སྲུང་བཞིན་བོད་མིར་ཡོད་པ་རང་སོར་འཛོག་དགོས་ཀྱི་ནང་དོན་གསལ་བའི་དོན་ཚན་གསུམ་ཅན་ཞིག་གནང་བར་ཀྲུང་ཧྲིན་ལྷུའུ་ཡིས། ༧གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྐུ་དབང་སོགས་ལ་འགྱུར་བ་མི་འགྲོ་བ་དང་། དམར་དམག་གིས་མཐའ་མཚམས་དམ་སྲུང་བྱ་རྒྱུ། བོད་དམག་རྣམས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་ཏུ་བསྒྱུར་རྒྱུ། དམག་ཆས་རྣམས་རྒྱ་ནག་ནས་ནང་འདྲེན་བྱ་རྒྱུ་སོགས་བཤད་དེ་མགོ་སྐོར་ཐབས་བྱས། སྤྱི་ལོ་ 1951 ཟླ་བ་ 9 ཚེས་ 28 ཉིན་རྒྱ་ནག་གི་ངོ་ཚབ་ཀྲུང་ཧྲིན་ལྷུའུ་ངོ་ལས་མངོ་ཅེ་ཧྲུང་གི་པར་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་དམག་མི་ལྔ་བརྒྱ་ཡས་མས་བཅས་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་དུ་༧གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་མདུན་དུ་ཕྱག་རྟགས་འདེགས་འབུལ་དུ་བཅར། སྤྱི་ལོ་ 1951 ཟླ་བ་ 9 ཚེས་ 30 ཉིན་བོད་གཞུང་ནས། ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཐེར་བ་བཙུགས་ནས་ལོ་གཅིག་འཁོར་བའི་རྒྱལ་སྟོན་དུས་ཆེན་ལ་བཀྲ་ཤིས་ལེགས་མཚོན་ཆེད་ཏར་འཕྲིན་ཐོག་མ་དེ་བཏང་། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་རྒྱའི་ཕྱོགས་ནས་བོད་རྒྱ་ཚོགས་འདུ་དང་མཇལ་འཕྲད་སོགས་ལ་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་སྐུ་དངོས་ཐེབས་བཞུགས་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་ཡང་ཡང་བྱུང་ཡང་། བཀའ་ཤག་ནས་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་སོགས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་མེད་པས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འདུ་ཚོགས་སུ་ཐེབས་བཞུགས་དཀའ་བའི་གནས་ཚུལ་གསལ་བཤད་གནང་། རིམ་གྱིས་རྒྱ་དམག་རྣམས་མཚམས་མ་ཆད་པར་ལྷ་སར་འབྱོར་ཅིང་ཕྱོགས་མཐའི་ས་གནད་ཁག་ཏུའང་འགྲེམ་འཛུགས་བྱས་པ་སོགས་སྒོ་གང་

ས་ནས་ཐར་ཐབས་མེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར།

སྐབས་དེར། རྒྱའི་ངོ་ཚབ་རྣམས་༄གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་མདུན་དུ་བཅར་སྐབས་བོད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་དང་ལྷན་དུ་བཅར་བ་དང་། གཙོ་ཆེར་སྲིད་ཚབ་རྣམ་གཉིས་དང་ལྷན་དུ་བཅར། རྒྱའི་ཕྱོགས་ནས་དུས་རྟག་ཏུ་ཁོ་པ་ཅག་བོད་ལ་རོགས་སྐྱོབ་ཏུ་ཡོང་ནའང་བོད་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་དམག་ལ་མི་དགའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཞི་དྲག་གཉིས་ཐད་ནས་སྟོན་པ་དང་། མཐུན་འགྱུར་མི་སྒྲུབ་པ་སོགས་བཤད་པར་སྲིད་ཚབ་བློ་ཁང་པས། ས་མཚམས་སུ་དཀའ་ཉོག་བཟོ་མཁན་ནི་རྒྱ་ནག་ལས་མེད་པ་དང་། བོད་གཞུང་དམངས་གཉིས་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོའི་རིང་རང་དབང་གིས་འཚོ་བ་སོགས་བརྗོད་དེ་སྲིད་ཚབ་གཉིས་ནས་གྲོལ་ལན་ཞུམ་མེད་དུ་སྤྲད་པ་རྣམས་རྒྱའི་བློར་མ་བབས་པ་ལན་མང་བྱུང་བར་བརྟེན། བློ་ཁང་པས་ཕྱོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་གྲོལ་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་སྟེ། རྒྱའི་ཕྱོགས་ནས་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་གྱི་དོན་གནད་རྣམས་རྩིས་མེད་རྗོག་རོལ་དང་འགལ་འདས་བསྒྱུར་འཇོག་སྣ་ཚོགས་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐྱོན་གནད་མང་དུ་བཏོན། དེ་ལྟར་སྲིད་ཚབ་གཉིས་ནས་རྒྱའི་འདོད་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པར"ཅི་གསུང་བཀའ་སྒྲུབ"མ་ཞུས་པའི་ཁར། རང་ཞེན་སྤྱུ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་བློ་སྤོབས་ཆེན་པོས་གྲོལ་ལན་གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཐུད་དུ་སྤྲད་པ་དང་། དམངས་ཁྲོད་དུའང་རྒྱ་མིར་མི་དགའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་བསྟན་ཏེ་ངོ་རྒོལ་རིམ་པར་བྱུང་། <<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>>ལས་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས།

ཉིན་ཞིག་ཀྲང་ཅིང་ཨུ་ནོར་སླིང་ལྷན་ཁྲུབ་དགའ་ཚལ་གཟིམ་ཆུང་དུ་༄གོང་ས་མཆོག་མཇལ་

བཅར་སྐབས་སྲིད་ཚབ་རྣམ་གཉིས་ཀྱང་ལྷན་བཅར་གནང་ཡོད་པ་དང་། ཀྲང་ཅིང་ཝུས་སྲིད་ཚབ་རྣམ་གཉིས་༸གོང་ས་མཆོག་དང་ལྷན་དུ་བཞུགས་པ་དེར་མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན། དེ་ཉིན་གྱི་གསུང་སྒྱུར་ནི་ཀྲང་ཅིང་ཝུའི་སྐད་སྒྱུར་ཨ་མདོ་ཕྲོ་ཚང་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཕྲན་གཉིས་ཡིན། ༸གོང་ས་མཆོག་ཞལ་ལྡོ་གཟིགས་ཀྱིས་བཞུགས་ཁྲོམ་དུ་བཞུགས་ཤིང་། སྐུ་ཚབ་ཀྲང་ཅིང་ཝུ་དང་། ཁོང་གི་རོགས་མི་གཅིག་གཡོན་ཕྱོགས་དང་། སྲིད་ཚབ་རྣམ་གཉིས་གཡས་ཕྱོགས། སྐད་སྒྱུར་གཉིས་བཞུགས་གདན་གཞན་ལས་དམའ་ཙམ་ཞིག་བསྡད་ནས་ཕན་ཚུན་གྱི་གསུང་གླེང་སྒྱུར་ཞུ་བྱས། ཀྲང་ཅིང་ཝུ་ཡིས་༸གོང་ས་མཆོག་ལ། བར་ལམ་རྒྱ་བོད་གཉིས་གྲོས་མཐུན་ལག་ལེན་བསྟར་ཕྱོགས་སྐོར་བགྲོ་གླེང་ཐེངས་འགའ་ཤས་བྱུང་ཡང་ཕན་ཚུན་བསམ་ཚུལ་མ་མཐུན་པར་ཇེ་སྡུག་ཇེ་ཞན་དུ་འགྱུར་བའི་སྐོར་ཞུས་པར། ༸གོང་ས་མཆོག་ནས་རྒྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་གླེང་བར། སྲིད་ཚབ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ད་ལྟ་ཀྲང་ཅིང་ཝུས་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་སྙན་སེང་ཞུས་བདེན་ལ་ཅུང་ཟད་དན་མིན་གྱི་དགག་ལན་ལྟ་བུ་གནང་རྗེས་ཀྲང་ཅིང་ཝུ་དོ་གདོང་དམར་པོར་གྱུར་ཏེ། ཁོང་ཁྲོ་རབ་ཏུ་འབར་ནས། ཁྱེད་གཉིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྐུ་མདུན་ལ་གུས་ཞབས་དང་། བརྩི་བཀུར་མེད་པར་ཧམ་ཞུའི་ཐོག་ཁ་ལན་སློག་པ་འོས་སུ་མ་མཆིས་པ་རེད། ཅེས་ཚིག་ནན་མང་དག་གིས་ཁ་རྡུང་དྲག་པོ་བཏང་བར་བརྟེན་ཕྲན་སྐད་སྒྱུར་གཉིས་འཇིགས་སྣང་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པའི་འོག་ཡུད་ཙམ་རིང་ཕན་ཚུན་གྱི་གསུང་གླེང་ཇི་བཞིན་སྒྱུར་མ་ཐུབ་པར་ཧང་སངས་པ་ཞིག་བྱུང་བའི་ཤུལ། སྲིད་ཚབ་ཀླུ་ཁང་པས། སྐྱབས་མགོན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་འདིར་གཙོ་བོར་བཞུགས་ཡོད་པ་རེད། དེའི་འོག་ང་ཚོས་ལས་ཀའི་འགན་ཁྱེར་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་ཙང་ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་སྐོར་སྙན་སེང་ཞུ་བའི་ལས་འགན་ཡོད། དེ་ཞུ་དབང་མེད་པ་ག་རེ་ཟེར་གྱི་ཡོད། ཀྲང་ཅིང་ཝུ་ཡིས། ཁྱེད་གཉིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྐུ་མདུན་ལ་སྐད་ཆ་ཤུགས་ཆེན་པོ་བཤད་པ་དེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མར་གུས་ཞབས་དང་། བརྩི་འཇོག་མི་བྱེད་པ་ཧ་ཅང་ཐབས་རྟགས་ཡིན་ལུགས་བཤད་དེ་སྲིད་ཚབ་བླ་མས་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཚིག་ཏུ(ཁྲེ་ཀ་མེ་ཡོ་གོན་ཤི་)དེ་གང་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད་ཅེས་གསུང་བའི་ངང་མཇལ་འཕྲད་དེ་མི་དགའ་བའི་ངང་ནས་གྲོལ་དགོས་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། "སྲིད་ཚབ་གཉིས་གནས་དབྱུང་གཏོང་

རྒྱ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་སྐབས་དེར་སྲིད་ཚབ་བདེ་མཁར་བས། ང་ནི་སྐྱབས་མགོན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེས་སྲིད་ཚབ་ཏུ་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། ཁྱོད་ལྷ་བུ་ཞིག་གིས་གནས་དབྱུང་གཏོང་རྒྱུར་ཉན་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། སྐྱབས་མགོན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་ཚུ་ལ་མཚོང་དགོས་ཞེས་བཀའ་ཕེབས་ཀྱང་མཚོང་གི་རེད་ཅེས་གསུངས་ཏེ་འཇིགས་ཞུམ་སྤུ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ལན་འདེབས་ནན་པོ་གནང་འདུག །"ཅེས་སོགས་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་ཞིབ་ཏུ་ཡོད་པས་དེ་དག་ཏུ་བལྟ་ལ། རྒྱ་དམར་མགོ་གཙོ་ཚོས་ཉེས་འགེལ་བྱེད་ཚུལ་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི། སྲིད་ཚབ་གཉིས་ཨ་རི་དང་རྒྱ་གར་གྱི་གསང་ཞུལ་བ་རེད་ཅེས་པ་དེ་རེད། དེའི་ཡོང་རྐྱེན་ནི། སྐབས་དེར་ལྷ་སའི་དམངས་ཁྲོད་དུ་རྒྱ་མིར་མི་དགའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཤུགས་ཆེར་བསྟན་པར་རྒྱ་མིས་མགོ་གནོན་ཐབས་བྱས་པར་ཟུར་ཁང་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས་ཀྱིས་ཀྲང་ཅིན་ཝུ་སོགས་ལ་མི་དམངས་ཀྱི་རྒྱབ་ཏུ་གཞན་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པར་བརྟེན། མི་དམངས་ཀྱི་ངོ་རྒོལ་འཛུགས་པར་སྲིད་ཚབ་གཉིས་ལས་གནས་ནས་རྩ་དགོངས་མ་ཞུས་ཐབས་མེད་ཡིན་པར་བསམམས་ཏེ་ཉེས་འདོགས་ཆེད་བཟོ་ཞེས་པ་ཞིག་རེད། དེ་ལ་སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་ནས།

ཟླ་བ་དྲུག་ཙམ་ལ་ང་ལྷ་སར་སྡོད་རྒྱུན་རིང་རྗེས་པར་རྒྱ་མིའི་དཔོན་པོ་ཚོའི་སར་ཕྱིན་ཏེ། དེ་འདྲ་མ་བྱེད། དེ་འདྲ་མ་བྱེད། ཅེས་ཤོད་ཀྱིན་ཡོད། རྒྱ་ནག་མདོ་ཅེ་ཏུང་གི་སྐུ་ཚབ་ཀྲང་ཅིན་ཝུ་ཡིས། མདང་དགོང་ཡང་ས་དབང་ཟུར་ཁང་ཕེབས་ཏེ་ཀྲང་ཅིན་ཝུ་ཁྱེད་རང་སྐུགས་པ་རེད། མི་དམངས་ལ་འཚིག་པ་ཟ་རྒྱུ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། འཁྲབ་མཁན་ནི་མི་དམངས་དེ་ཚོ་རེད། འཁྲབ་མཁན་དེ་ཚོར་འཚིག་པ་ཟ་བ་སྐུགས་པ་མ་རེད་དམ། ཞེས་བཤད་པས། ཀྲང་ཅིན་ཝུ་ཡིས་སྐུ་ངོ་ས་དབང་ཆེན་མོ་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས་ལ། དེས་ན་སུ་ལ་འཚིག་པ་ཟ་དགོས་པ་རེད་ཅེས་

དྲིས་པར། སྐུ་ངོ་ས་དབང་ཆེན་མོས། དེའི་རྒྱབ་ལོགས་ལ་དེ་འདྲ་བཟོ་མཁན་དེ་གླུ་ཁང་དང་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་གཉིས་རེད། ཅེས་གསུང་གིན་འདུག་ཅེས་ཟེར། ངས་སྐུ་ངོ་ས་དབང་ཆེན་མོས་དེ་འདྲ་གསུངས་པ་མ་གཏོགས། དེ་འདྲ་མ་རེད། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་མི་དམངས་ཀྱི་ཁོག་པ་བརྒྱངས་པ་དེ་འདྲ་རྒྱ་བ་ཉིད་ནས་གནང་གིན་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན།[94]

ཞེས་ཡོངས་གྲགས་སུ་གསུངས་ལ། <<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>> ཞེས་པ་ལས་ཀྱང་། “ཀྲང་ཅིན་ལྷུའུ་དང་བཀའ་བློན་ཟུར་ཁང་གཉིས་ཐུག་སྐབས་ཤིག་སྐྱོན་འཛུགས་བྱ་གཏན་འཁེལ་ཏེ། རྒྱ་མིའི་དམག་དཔོན་ཚོས་སྲིད་ཚབ་གཉིས་ལ་ཨ་རིའི་གསང་ལས་པ་ཡིན་པའི་ཉེས་འཛུགས་བྱས་ཤིང་། བློ་བུར་དུ་རྒྱ་མིས་བོད་རིགས་ངོ་རྒོལ་བ་ཚོ་བཞག་སྟེ་སྲིད་ཚབ་གླུ་ཁང་པ་དང་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་གཉིས་གཏོར་རྒོལ་གཏོང་སའི་དམིགས་འབེན་ལ་བསྒྱུར།” ཞེས་སོགས་གོང་དང་མཚུངས་པར་བྲིས་འདུག་ལ། རྒྱ་མིས་༧གོང་ས་མཆོག་དང་བོད་མི་རྣམས་ཁོ་པ་ཅག་གི་ལག་འོག་ཏུ་ཅི་འདོད་ཀྱིས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱ་སྐད། ཐོག་མར་ལྷ་སྲས་མཆོག་ལག་ཆར་སྤྱོད་ཐབས་བྱས་པའི་ཚུལ་སོགས་ཀྱང་གསལ་འབྲི་གནང་འདུག །

དེ་ལྟར་དཀའ་ངལ་རིམ་འཕྲད་ཀྱི་མཐར། རྒྱའི་ཕྱོགས་ནས་སྲིད་ཚབ་གཉིས་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པའི་སོ་ཙུལ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་བོད་མཛའ་འབྲེལ་ལ་མི་དགའ་བ་སོགས་སྨྲས་ཏེ། ༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་མཇལ་འཕྲད་ཞུ་སྐབས་སྲིད་ཚབ་ལྷན་བཅར་མི་ཚོག་པའི་རྐྱེན་གླེང་དང་བསུན་གཅེར་མང་དུ་ཞུས། གནས་སྟངས་ངོ་མའི་ཐོག་བོད་ཀྱིས་རྒྱ་དམག་ལ་དྲག་རྒོལ་བྱས་ཀྱང་ཁ་

94 སྤྱི་ལོ་ 2014 ཟླ་བ་ 10 ནང་འབྲས་ལྗོངས་ཁུལ་དུ་བོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐོག་ཏུ་གསུངས།

གཏད་མི་ཆོག་པའི་གནས་བབ་ངེས་གསལ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་དམངས་ལ་བརྟབ་གསིག་མི་འབྱུང་བ་དང་ཞི་འགྲིག་ཡོང་ཐབས་ཙམ་ཞིག་གཙོར་དམིགས་ཀྱིས་རིམ་པར་རྒྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་འདོད་བབ་དེ་དག་དང་ལེན་མི་བྱེད་ཐབས་མེད་དུ་གྱུར། < <ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་> >སུ་༧གོང་ས་མཆོག་ནས།

ཀློ་ཁང་པས། ཧྲ་ལའི་ཟླ་མས་ངས་ནོར་འཁྲུལ་བྱས་པར་གཟིགས་ཡོད་ན་ལས་འགུར་ལས་ལྷག་པ་སྤྲོག་ཀྱང་གཏོང་གི་ཡིན། དེ་མིན་རྒྱ་མིས་ང་ཚོར་བཀའ་གནང་དགོས་དོན་མེད། རྒྱ་མིའི་བཀའ་ལ་མི་ཉན་ཐག་ཆོད་ཡིན་གསུངས་པར། "" ཀྲང་ཅིང་ཝུས་སྐབས་དེར་དོན་གལ་ཆུང་དུ་བཏང་ཡང་། དེ་རྗེས་ཐྲན་ལ་སྟན་ཞུ་ཞིག་བཏང་འབྱོར་ནང་། ཀློ་ཁང་པར་བོད་དང་རྒྱ་ནག་མཐུན་འབྲེལ་བྱེད་འདོད་མི་འདུག་ན་ཁོང་གི་ལས་འགུར་ཕྱིར་འཐེན་དགོས་ལུགས་བྲིས་འདུག་ཅིང་། དེ་སྐོར་བཀའ་ཤག་ཏུའང་བཪྗོད་འདུག །བཀའ་ཤག་ནས་སྲིད་བློན་གཉིས་ཀར་དགོངས་པ་ཞུར་བཅུག་ན་ལེགས་ཚུལ་བསམ་འཆར་སྒྲུང་བྱུང་ཞིང་། གནས་ཚུལ་དེ་རྩེ་མཐར་ཐུག་སྐབས་དཀའ་ཆེགས་ཅན་གྱི་ལས་ཀ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་བྱུང་། ཀློ་ཁང་པས་སྙིང་སྟོབས་ཆེན་པོས་རྒྱ་མིར་ལན་འདེབས་བྱས་པ་དེར་ཐྲན་བཙེ་མཐོང་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ཡང་ན་ཀློ་ཁང་པ་ལུ་མཐུད་ལས་ཀ་བྱེད་དུ་འཇུག་རྒྱུ་དང་། ཡང་ན་རྒྱ་མིའི་ངག་བཞིན་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གཉིས་རེད།

ཅེས་ཀློ་ཁང་པའི་གནང་ཕྱོགས་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐུགས་བརྩེ་མཛད་ཀྱང་། རྒྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་སྟངས་དང་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་གཉིས་ཀ་ཇེ་དྲག་ཇེ་སྡུག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན་སྐབས། འདམ་ག་གཉིས་ལས་གང་ཞིག་གཏན་འབེབས་གནང་དགོས་མིན་ཐད་མཛད་དཀའ་ཅི་ཆེར་འཕྲད་འདུག །དེའི་ཐད་ཀྱི་གནད་འགག་གསུང་བར། ༧གོང་ས་མཆོག་གིས། "དེ་ལ་གནད་དོན་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ཀློ་ཁང་པའི་ལུས་སྲོག་གི་ཉེན་ཁ་དང་། གཉིས་པ་མ་འོངས་པའི་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་རེད། ཀློ་ཁང་པའི་ལུས་སྲོག་ནི་ཁོ་རང་གིས་ཉེན་ཁའི་ནང་བཅུག་ཟིན་པ་དང་།

ངས་ལས་འཁྲུར་སྦུ་མཐུད་ཀྱིས་བཞག་ཀྱང་རྒྱ་མིས་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་མཐོང་གི་ཡོད་པ་རེད།” ཅེས་གླུ་ཁང་པ་སྦུ་མཐུད་ནས་ལས་གནས་སུ་བཞག་ན་རྒྱའི་ཕྱོགས་ནས་ཁོང་གི་སྐུ་སྲོག་ལ་ཉེན་ཁ་བཟོ་ངེས་དང་། ལས་འཁྲུར་ནས་དགོངས་པ་ཞུར་བཙུག་ཆེ་བོད་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་གནད་དོན་ཅིར་འགྱུར་ངེས་ཆ་མེད་པའི་གནས་སྟངས་དེ་གསལ་པོར་གསུངས།

གནས་སྟངས་ཇ་ཇེ་དྲག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐབས་དེར། ༧དགོང་ས་མཆོག་གིས། བོད་ཀྱིས་སྦུ་མཐུད་རྒྱ་མིར་ངོ་རྒོལ་བྱས་ཆེ་འཁོན་འཁྲུག་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་ཡོང་རྒྱུ་དང་། འཁོན་འཁྲུག་བྱུང་ཆེ་མི་དམངས་ཐོག་དཀའ་སྡུག་དང་གྲོང་གྱུན་གསབ་དཀའ་བ་སྣ་ཚོགས་ཡོང་ངེས་སོགས་ལ་བརྟེན། ཐུགས་འདོད་མེད་བཞིན་དུ་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་དུ་འཁོད་པའི་གནད་དོན་ཁག་དོན་འཁྱོལ་ཡོང་ཐབས་ཙམ་ཞིག་གཙོ་འདོན་གནང་བའི་ཐོག །འཆི་མེད་ཞི་བ་སྙིང་པོར་བྱས་པའི་གནང་ཐབས་རྩད་འཚོལ་གྱིས་འབངས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་ཉག་གཅིག་ཐུགས་ལ་དགོངས་ཏེ་མཐར།

ངས་བློ་ཐམ་དང་བཀའ་ཤག་གིས་བསམ་འཆར་ལྟར་སྲིད་བློན་གཉིས་ལས་འཁྲུར་དགོངས་ཞུ་བྱ་དགོས་བརྗོད་ཅིང་། སྲིད་བློན་གཉིས་ངའི་སར་འཐད་འབྱོར་སྐབས་ཁ་བཏགས་དང་། འདྲ་པར། དངོས་སྐྱེས་བཅས་སྤྲད་པ་ཡིན། ངའི་གནས་སྟངས་ཐེ་ཡོད་ནི་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ཤག་རེད་སྙམ་ཞིང་། རྒྱ་མིའི་བསྟུད་འདོགས་བྱེད་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཆེ་སྲིད་བློན་བསྐོས་ཏེ་དོན་ཕན་མེད་སྟབས་སྲིད་བློན་གསར་པ་བསྐོ་གཞག་མ་བྱས་པར་འགག་འཁྲུར་ངས་འཁྲུར་ན་ལེགས་པར་བསམ་བྱུང་།

ཞེས་མཛད་དཀའ་ཆེན་པོའི་ངང་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གནང་དགོས་བྱུང་འདུག་པ་སོགས་རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་མ་ཐག་ནས་ཅང་མ་འགོར་བར

སྐུ་ཚེགས་ཆེན་པོར་འཕྲད་ཡོད།

གནས་སྐབས་དེ་དག་ཏུ། བཀའ་བློན་གཉིས་ནས། རྒྱ་མིས་ཅི་བཤད་ལ་འཛེམ་ཟོན་དང་འཇིགས་ཞུམ་སྣ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཕྱིར་རྒོལ་ཁོ་ན་གནང་བའི་ཁར། ༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་མེ་ལ་ལྕེབ་དགོས་གསུངས་ན་ལྕེབ་རྒྱུ་དང་། ཆུ་ལ་མཆོང་དགོས་གསུངས་ན་མཆོང་རྒྱུ་ལས་དེ་མིན་སུས་བཤད་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་མེད་སྐོར་ཡང་ཡང་གསུངས་ཏེ་རྒྱའི་འདོད་ཕྱོགས་དང་ལེན་མ་གནང་། སྐབས་དེར། "ཞབས་པད་རྣམས་ནི་རང་ཟོན་ཁོ་ན་གནང་སྟེ་སྲིད་བློན་གཉིས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་མཁན་རྩ་བ་ནས་མ་བྱུང་བ་རེད་ཅེས་བློ་ཕམ་སྐྱེ་གཞིའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཐོས།" ཞེས་སོགས་ལྟར་ཕྱི་ནས་གནོན་ཤུགས་ཆེ་ཞིང་ནང་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་མ་ཐོབ་པའི་སྐབས། ༄གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་ཉག་གཅིག་ཐུགས་ལ་བཟུང་སྟེ། སྲིད་ཚབ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་དང་གླུ་ཁང་པ་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གཉིས་ནས་བོད་ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༣ ཕྱི་ལོ་ 1952 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 27 ཉིན་གོང་གསལ་ལྟར་༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་མཇལ་བཅར་དང་འབྲེལ་སྲིད་བློན་གྱི་ལས་ཁུར་ནས་དགོངས་ཞུ་གནང་། ཞོར་དུ་ཞུ་བར། སྲིད་ཚབ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་མཆོག་ནི། ཕྱི་ལོ་ 1959 ལོར་རྒྱ་དམག་གིས་བཙན་འཛུལ་མནར་གཅོད་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ 1966 བར་ལུས་ཤིང་དེ་ནས་རིང་པོར་མ་སོང་བར་སྐུ་གཤེགས། སྲིད་ཚབ་གླུ་ཁང་པ་མཆོག་ནི། ཕྱི་ལོ་ 1956 ལོར་རྒྱ་གར་དུ་གནས་གཟིགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཕྱིར་མ་ཕེབས་པར་བཞུགས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ 1966 ལོར་རྒྱ་གར་ལྡི་ལིར་སྐུ་གཤེགས་པ་སོགས་སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་སུ་གསལ།

རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ལྷན་འཛོམས།

བད་དཀར་འཆང་བ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་དང་སྣང་མཐའི་སྤྲུལ་པ་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་མཆོག་རྣམ་གཉིས་ནི། ལས་ཉོན་གྱི་བྲན་དང་ཁོལ་པོར་གྱུར་ཏེ་སྲིད་པར་དབང་མེད་དུ་འཁྱམས་པའི་སྐྱེ་བོ་རང་གා་བ་རྣམས་ལྷ་བུ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུད་ཉོག་པ་དང་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ཐྲ་རྒྱས་རྩ་བ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་པའི་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱལ་ཐབས་བཙན་པོ་མངོན་དུ་མཛད་དེ། ཇི་ལྟར་རིང་མོ་ཉིད་ནས་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ལྟར་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་སྣོད་དང་བཅས་པ་སྐྱོང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འཕྲིན་ལས་ཟམ་མི་ཆད་དུ་བསྐྱར་བ་ཞིག་ཡིན་ཙ་ན། ངེས་པ་དོན་ལ་ཐུགས་སྣང་མི་གཤིན་པའི་གནས་གා་ལ་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱིའི་སྣང་ཚུལ་དུ་གདུལ་བྱ་ལས་མ་དག་པ་ལ། གང་ལ་གང་འདུལ་དེ་ལ་དེར་སྟོན་པ་ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པར་དེ་དག་གི་ཁམས་དང་མོས་པ་དང་དབང་པོ་སོགས་དང་མཐུན་པར་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་མཛད་པ་སྣ་ཚོགས་འགག་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་ཏེ་འཕྲིན་ལས་ཇི་སྙེད་བསྒྲུངས་པ་ནི་སྐུ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་གནས་སུ་ཆེ་ལ། ཞྭད་ནས་ཀྱང་གནས་དུས་གཞན་འགྱུར་ཅན་སོགས་དགོས་པ་དུ་མ་རྗེན་པར་གཟིགས་ཏེ་སྐུ་ཚེ་དེ་ཉིད་དུ་དངོས་སུ་གསེར་ཞལ་ལྷན་དུ་མ་འཛོམས་ཀྱང་། ཞིང་བརྗེས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀ་མདོ་ཁམས་སྨད་དུ་ཡུལ་ཁད་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བའི་སར་སྐུ་བལྟམས་པའི་མཛད་པ་མངོན་དུ་མཛད་པ་ནི་བསྟན་སྲིད་གང་ལ་བསམས་ཀྱང་གཞལ་དཀའ་བའི་བཀའ་དྲིན་གྱི་གནས་སུ

འབྱམས་སོ། །

རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་གཉིས་སྐུ་ན་གཞོན་པའི་དུས་སུ། ཡིག་རིགས་ཁག་དུ་གསལ་བ་ལྟར་གཞུང་བློའི་ལས་འཛིན་པ་རྣམས་དང་ཞབས་བཅར་ཚོའི་བློ་ངོ་ནས་སྤྱར་གྱི་འགལ་ཆ་རྣམས་གཙང་ཡལ་དུ་མ་གྱུར་ཀྱང་། རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་ལྷན་འཛོམས་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་དུས་སུ་སླེབ་པ་ན། ཆུ་འབྲུག་ཟླ་བ་ ༧ ཚེས་ ༩ སྤྱི་ལོ་ 1952 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 29 ཉིན་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་སྙིང་འཁོར་ལྷ་ལྡན་དུ་ཕེབས་འབྱོར་གྱིས་གསེར་ཞལ་ལྷན་དུ་འཛོམས། སྐབས་དེར་ཡང་། ཕྱོགས་སོ་སོ་ནས་འགལ་ཆ་སྐྱོན་མ་དང་གླེང་རྟོག་དུ་མ་སྤེལ། དེ་ཡང་རྒྱ་འདྲེ་ཁོག་ཞུགས་ཀྱི་མི་སྣ་དང་ཞབས་འབྲིང་འགས་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲི་སྒྲོན་ཕྱོགས་སོགས་ཀྱི་ཐད་མ་མགུ་བའི་རྣམ་འགྱུར་དང་གླེང་ཕྱོགས་བཟོས་ཤིང་། དེ་ནས་ནོར་གླིང་ཕོ་བྲང་དུ་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་སྒེར་མཇལ་མཛད་དགོས་བྱུང་བ་སོགས་ཡིག་ཆ་འགའ་ན་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན།[95] དྲུང་ཡིག་ལྷ་མོ་ཚེ་རིང་གིས། "ཕན་ཚུན་བཞུགས་མོལ་སྐབས་བཞུགས་ཁྲི་མཐོ་དམན་གཅིག་པ་བྱེད་དགོས་ལུགས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ནས་བྱུང་བའི་སྤྱི་སྲོལ་ལ་རྟུས་གཏོགས་དབང་ཡོད་བཤད་དེ་ཆེད་མངགས་དཀྲུགས་རྐྱེན་བཟོས་ནས་ནང་མར་རྩོད་རྟོག་ཟང་ཟིང་བསླངས་པ་དང་། འགལ་ཟླ་ཆེན་པོ་ཆགས་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ལ་གྱུར་འདུག །" ཅེས་དང་ཡང་།

ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་གིས་རྒྱ་དམར་གྱི་ཞི་དྲག་གཉིས་ཀྱི་གནད་ཡོད་སར་བཅར་ཏེ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྲོལ་རྒྱུན། རྒྱ་བོད་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་གྱི་དགོངས་དོན། བོད་

95 སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་སོགས་ལ་གཟིགས།

ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་སོགས་ཀྱི་གནད་དོན་ལ་གཞིར་བཟུང་གིས་འགྲེལ་བརྗོད་དང་འབྲེལ་རྗོད་པ་བརྒྱབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གནད་ཡོད་ཞབས་ཞུ་བཀྲས་མཐོང་ཅེའི་འཇིགས་མེད་སར་ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས་ངོ་ལྐོག་མེད་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱ་དམར་ནས་འཛིན་པའི་སྲིད་ཇུས་དང་། རང་ཅག་བོད་མི་སྤྱིའི་ཁེ་ཕན་ཐོབ་ཆ་རྩ་ཆེར་གཟིགས་དགོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསམ་ཤེས་བློ་འགུག་གནང་བ་དང་། ད་ཆ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཤི་གསོན་དང་། ཤ་ཟད་རུས་ཐུག་དུས་སྐབས་ཛ་དྲག་ཆེ་བ་འདི་འདྲའི་སྐབས་སུ་རྩོད་རྟོག་སྐྱོན་ཆ་ཐ་མོ་ཅམ་ལ་འཁོན་འཛིན་ཞེ་སྡང་གཏན་ནས་བྱེད་མི་རུང་བའི་དགེ་སྐྱོན་དབྱེ་སེལ་དང་བློ་གཏད་ཤ་ཚའི་རེ་སྐུལ་མཐའ་འབུད་ཀྱིས་ཞུས་ཡོད་པ་རེད།

ཅེས་སོགས་གསུངས།

དུས་དེ་ནི། རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་ཤར་ཕྱོགས་སུ་"ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་བཅིངས་འགྲོལ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་"ཞེས་པ་དང་། གཙང་ཁུལ་དུ་"ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ཡིག་ཚང་"ངམ་པཎ་ཆེན་ནང་མ་སྒར། དེ་བཞིན་དུ་དབུས་ཁུལ་དུ་"བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་"ཞེས་ཆ་གསུམ་དུ་བགོས་ཏེ་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་གཞུང་ནུས་མེད་ཕམ་ཉེས་སུ་གཏོང་བའི་ཐབས་སམ་ནང་ཁུལ་འཐོར་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་སྣ་ཚོགས་སྒྲུབ་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་འཕེལ་ཡོད། <<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས་ཀྱང་།

ཁོང་རྣམས་ཀྱི་རེ་འདོད་ལ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཕྲན་དང་འདྲ་མཉམ་གྱི་བཞུགས་ཁྲི་སོགས་དགོས་འདོད་ཡོད་པར་བརྟེན་ཐོག་མའི་མཇལ་འཕྲད་དེ་བདེ་ལྷོད་བག་ཕེབས་ཤིག་རང་མ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཉིན་མཇད་སྒོ་ཟིན་ནས་སྤྲོས་མེད་དུ་ངེད་གཉིས་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་གསོལ་ཚིགས་ལྷན་དུ་བྱས་པ་ཡིན། སྐབས་དེར་ངེད་གཉིས་ཞིབ་ལྷོད་གང་ལེགས་བྱུང་ཞིང་། ཕྲན་གྱི་གནས་སྟངས་དང་། ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་སུ་བསླབ་པ་རྒྱན་པ་ལ་བརྩི་འཇོག་བྱེད་དགོས་པ་ལྟར། མཆོག་སྤྲུལ་

རིན་པོ་ཆེས་གོ་བབས་ཀྱི་བརྩི་འཇོག་དངོས་འབྲེལ་བཅོས་མེད་གནང་གི་འདུག་པར་མ་ཟད། མཛད་སྤྱོད་གང་ཅི་བོད་མི་དངོས་གནས་དང་བ་འདྲེན་པ་ཞིག་བྱུང་། ཁོ་བོའི་བསམ་པར་གཞན་གྱིས་བཅོས་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགོངས་པ་བཞེས་ཚུལ་ལེགས་པོ་འདུག་པ་དང་། དམ་པ་རང་ཉིད་བཅོས་མེད་རང་བབས་སུ་བཞུགས་ན་རྒྱ་མིས་བོད་དུ་བྱེད་སྟངས་ལ་ངོ་རྒོལ་དང་། བོད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ངེས་པར་གནང་གི་རེད་བསམ་བྱུང་།

ཞེས་ཞབས་འབྲིང་ཆོས་རྟོག་གླེང་བཟོས་ཀྱང་ཀུན་གཟིགས་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ལ་དམ་པའི་ཁྱད་ཆོས་རང་ཆས་སུ་མངའ་བའི་ཚུལ་གསུངས། སྐབས་དེར་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་གཉིས་དངོས་སུ་མཇལ་སྐབས་ཀྱི་བརྙན་རིས་ལྟད་མོར། ༄གོང་ས་མཆོག་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་བཞེངས་ཏེ་ཀུན་གཟིགས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་འབུལ་གནང་མཛད་པའི་མཇལ་རྟེན་གསུམ་བཞེས་བཞིན་པ་དངོས་སུ་མཇལ་དུ་ཡོད་པའང་རྟོག་གླེང་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡིན། ཡང་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་གཉིས་མཇལ་འཛོམ་སྐབས་ཀྱི་གནས་བབ་དང་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་གཟིགས་ཚུལ་ལ་༄གོང་ས་མཆོག་ནས།

མཛད་སྒོ་རྟོག་བྲ་ཚ་པོ་དེ་ཚར་རྗེས་ཤར་བརྒྱུད་གཟིམ་ཚུང་ནང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ངོས་གཉིས་སྐུ་རྐྱང་མཇལ་བ་ཡིན། དེ་ཉིན་ཟེ་ལིང་ནས་ཡོང་བའི་རྒྱ་མིའི་སྐུ་སྲུང་ཚོའི་མེ་མདའ་སྦྲག་སྦྲག་ཁྱེར་ཏེ་གཟིམ་ཚུང་ནང་འཚང་ཁ་བརྒྱབས་ནས་ཡོང་གྲབས་བྱས། དེ་སྐབས་གཟིམ་འགག་ཆ་ཕྲེང་པས་ཏྭ་ལྟག་གཞུས་གྲབས་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད། གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ། དེ་ཉིན་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ངོས་གཉིས་གསོལ་ཚིགས་མཉམ་དུ་བཞེས་ཏེ་བཀའ་མོལ་ཐུན་བུ་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་། ངོས་རང་ཨ་མདོའི་ཟླུ་གུ་ཡིན་ཡང་ལྷ་སར་བསླེབས་ནས་ལོ་གང་འཚམས་ཤིག་ཕྱིན་པ་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཨ་མདོའི་ཟླུ་གུ་ལྷ་སར་ཕེབས་མ་ཐག་པ་དངོས་གནས་ལྟད་མེད་པའི་བྱིས་པ་དཀྱུང་ལོ་གཞོན་གཞོན་ཞིག་འདུག ། རང་བཞིན་ལྡན་སྐྱེས་ཀྱི་བབ་དེ་རང་ལ་བཞག་ན། དངོས་གནས་ཡག

པོ་ཡོང་བ་འདུག་སྙམ་པའི་མཐོང་ཚུལ་གསལ་པོ་བྱུང་། དེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་པ་རེད།[96]

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

ཡང་། <<ཧོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཧོས་ཀྱི་མི་དམངས།>> ལས།

ལྷ་སར་གཟིགས་སྐོར་གྲུབ་རྗེས་ཕྱིར་ཕེབས་ཁར་ལུགས་མཐུན་མཛད་སྒོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོན་མཇལ་གནང་རྒྱ་ཁྲ་འཁྲིག་མ་བྱུང་ཡང་། སྐུ་སྐྱེར་ནས་ནོར་གླིང་དུ་ཧོས་ཀྱི་སར་མཇལ་བཅར་དུ་ཕེབས་གནང་བྱུང་། སྐབས་དེར་ཁོང་གི་རྣམ་འགྱུར་ཐབ་བུ་འགྱུར་ཡོད་པ་དོ་སྣང་བྱུང་སྟེ། བློ་སྤོབས་མཐོ་ཅམ་གནང་དགོས་ཞུ་མཁན་བྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཞིག་གསལ་པོར་འདུག ། ཐབ་ནས་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེར་སྟན་སྐུལ་གསལ་འདེབས་ཞུས་དོན་དུ། རང་རེ་གཉིས་མཚུངས་ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་གལ་འགངས་ཆེ་ཚུལ་སྐོར་དང་། སྐུ་གོང་མ་གཉིས་ཐུགས་སྣང་བདེ་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་། རང་རེ་གཉིས་ཀ་མི་རབས་གསར་པར་བརྟེན་སྟར་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བརྗེས་ཏེ་རང་རེ་ཐུགས་མཐུན་ཡོང་བའི་དགོངས་བཅངས་གནང་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལུགས་བཅས་ཞུས་པར་ཁོང་ནས་མོས་མཐུན་གང་ལེགས་གནང་བྱུང་།

ཞེས་དང་། "འོན་ཀྱང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་ལེ་ཁག་གང་ཡང་མེད།" ཅེས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ། རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་དུམ་བུ་རེ་གཉམ་དུའང་ལན་ཁ་ཡར་འབྱུང་བས་དེར་གཟིགས།

རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་གསོལ་ལྷ་སྐོར་དང་༧གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས།

96 སྤྱི་ལོ་ 1999 ཟླ་བ་ 1 ཚེས་ 8 ཉིན་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་གཤེགས་ནས་ལོ་བཅུ་འཁོར་བའི་རྗེས་དྲན་སྐྱེང་གསུངས།

སྤྱི་ལོ་ 1952 ལོར་རྒྱ་དམར་གྱི་ངོ་ཚབ་ཀྲང་ཅིན་ཝུའུ་ཡིས་བཀའ་ཤག་ལ་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་བཞག་ནས་ལོ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་སོང་བར་བརྟེན། བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་དང་གཙོ་འཛིན་མའོ་ཙེ་ཁྲུང་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་གསོལ་ཞུ་བར་ཚོགས་པ་ཞིག་ཆེད་གཏོང་དགོས་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དུ་ལྷ་སྐོར་བྱ་བའི་སླད་བོད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཀྱང་གཏོང་དགོས་ཞེས་པའི་སྐུལ་ལྕག་ནན་སྐུལ་སྣུན་གཙེར་ཡང་ཡང་བྱུང་བས། མ་འགྱངས་པར་ཇ་སག་སྣེའུ་ཤར་ཐུབ་བསྟན་ཐར་པ་དང་། སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས། སྐུའི་གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་གསོལ་གྱི་ཚོགས་ཚུང་དང་། ལྷ་སྐོར་ཚོགས་པའི་ཁོངས་སུ་མཁན་ཚུང་ཐུབ་བསྟན་བསམ་མཆོག་སོགས་གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་དང་། གདན་གསུམ་གྱི་འཐུས་མི། ཚོང་འཐུས། ཆབ་མདོ་ཁུལ་གྱི་འཐུས་མི་བཅས་མི་གྲངས་དྲུག་ཅུ་ལྷག་ཙམ་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་ལོ་དེའི་ཟླ་བ་ 10 ཚེས་ 1 ཉིན་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན་དུ་ལྷན་འཛོམས་བྱུང་། མའོ་ཙེ་ཁྲུང་གིས། “དེ་སྔོན་ཕྱི་རྒྱལ་བཙན་འཛུལ་རྒྱལ་ཁབ་དང་། མན་ཇུ། གོ་མིན་ཏང་ལོག་སྤྱོད་པ་བཅས་ཀྱི་དཀྲུག་ཤིང་དང་། གདུག་རྩུབ་ཅན་གྱི་བཙན་གནོན་ལ་བརྟེན་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཁ་བྲལ་ནས་དུས་ཡུན་རིང་པོ་སོང་ཡང་། ‘ད་ཆ་བོད་དེ་མེས་རྒྱལ་གྱི་པང་དུ་ལོག’ ཐུབ་པ་བྱུང་བ་དེ་ཧ་ཅང་དོན་སྙིང་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། པེ་ཅིན་དང་། ཧྲང་ཧད་གྲོང་ཁྱེར་བཅས་ཁྱེད་རང་ཚོས་བདག་དབང་བྱ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ཅེས་བརྩེ་དུང་ཆེན་པོ་ཡོད་མདོག་དང་། འཛམ་དཔལ་གྱི་རྣམ་འགྱུར་ཐོག་ནས་དངོས་འགལ་གྱི་ཇུན་གཏམ་མང་པོ་བཤད།” ཅེས་ <<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་

> >ལས་ཡབ་གཞིས་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་གསུངས། དེ་ནས་སྟག་ཕུན་དང་གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ་སོགས་རྒྱ་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་དང་ལྷན་དུ་རྒྱ་ནག་ནང་ཁུལ་དུ་གཟིགས་སྐོར་དང་འབྲེལ་རིམ་གྱིས་སོག་ཡུལ་དང་ཨུ་རུ་སུ་བརྒྱུད་དེ་ཨོ་སི་ཏེ་རི་ཡར་གཟིགས་སྐོར་དུ་ཕེབས་ཏེ་གྲུང་ཁྲན་རྒྱབ་ཁབ་ཁག་གཙོར་གྱུར་ནས་ཕེབས་པའི་ཕྱི་མི་ལྷན་འཛོམས་ཀྱི་ཚོགས་འདུར་ཞུགས། དེ་ནི་བོད་དེ་རྒྱ་ཁོངས་ཡིན་པར་གསལ་སྟོན་དྲིལ་བསྒྲགས་བྱེད་པའི་ཆེད་རེད།

 སྤྱི་ལོ་ 1952 ལོའི་ལོ་མགོར། རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན་དུ་བོད་གཞུང་གིས་ཧྲུ་ལའི་བླ་མའི་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་སམ་དོན་བྱེད་ལས་ཁུངས་ཞེས་པ་ཞིག་གསར་འཛུགས་གནང་གཏན་ཁེལ། དེ་ནི་སྔོན་གོ་མིན་ཏང་གི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་ས་ནན་ཅིང་དང་། ཁྲུང་ཆིན་བཅས་སུ་བོད་ཀྱི་དོན་གཅོད་ཁང་ཞེས་པ་བཙུགས་ཡོད་པ་དེ་གོ་གནས་མར་ཕབ་ཀྱིས"ཧྲུ་ལའི་བླ་མའི་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས"ཞེས་པར་བསྒྱུར་བ་ཞིག་རེད། ལས་ཁུངས་དེ་གསར་འཛུགས་ཆེད་ལོ་དེ་གའི་སྤྱི་ཟླ་ 9 པའི་ཚེས་ཤར་ཅམ་ལ། སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་སྤྱི་ཁྱབ་པར་ཐའི་ཇི་རམ་པ་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཕྱུག་དང་། མཁན་ཆུང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། ལས་བྱེར་ལྷུང་ཅན་སྲས་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ་དང་། རྩེ་མགྲོན་ཧ་ར་བ་མདོ་སྨགས་མཐར་ཕྱིན་ནམ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཉིད། ཤོད་མགྲོན་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ། ཤོད་དྲུང་དགེ་རྒྱས་པ་བསྟན་འཛིན་རྡོ་རྗེ་བཅས་བསྐོ་གཞག་གནང་སྟེ་སྟེ་ཤར་དུ་རྒྱ་མི་དམག་དཔོན་ཞིག་དང་སྐད་སྒྱུར་དུའང་རྒྱ་མི་ཞིག་བཅས་ལྷ་ས་ནས་ཐོན་པ་དང་། པེ་ཅིན་དུ་འགྱོར་འཕྲལ་སྤྱི་ལོ་ 1953 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་24 ཉིན་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་དེ་ཉིད་གསར་འཛུགས་གནང་། ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་

དོན་ནི། ཚོགས་འདུ་ཁག་ལ་མཉམ་ཞུགས་ཀྱིས་རྒྱ་མིས་གང་བཤད་ཉན་རྒྱུ་དང་། བོད་ནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་མཁན་ལ་སྣེ་ལེན་རྒྱས་སྤྲོས། ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭར་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་སློབ་ཕྲུག་དང་པཎ་ཆེན་དོན་གྲེད་ཁང་གི་ལས་བྱེད། པེ་ཅིན་དུ་གདན་སྡོད་བོད་རིགས་གཞན་བཅས་ལ་འབྲེལ་མཐུད་བྱ་རྒྱུ་ཙམ་ཞིག་ལས་བོད་རྒྱའི་གནད་དོན་ཐད་བཀའ་མོལ་གྲོས་བསྡུར་སོགས་གནད་ཆེའི་ལས་དོན་གང་ཡང་མེད་པར་མངོན་ལ། འགྲོ་གྲོན་ལྷ་ཕོགས་སོགས་འདང་ཙམ་ཞིག་རྒྱ་གཞུང་ནས་བཏང་། དེ་ལ་<<རང་ཉིད་ངོ་སྤྲོད་>>ཅེས་པ་ལས།

ང་ཚོ་ངོ་ལས་དང་རྒྱ་རིགས་ལས་བྱེད་ཚོའི་ཕོགས་ཐོབ་དང་། དགོས་དངུལ་ལྷ་རེ་བཞིན་མི་རིགས་ལས་ཁུངས་ནས་ཞུ་ལེན་དང་། ཆུ་གློག །ཡིག་ཆས་སོགས་ཀྱི་འགྲོ་ཆ་ཁག་གཏོང་རྒྱུ། རྟེས་ཁྲ་བཟོ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཀ་ཚང་མ་ཁོང་ཚོས་བྱས་ཏེ་ང་ཚོ་བོད་རིགས་ནས་ཟེ་རྟུས་མཉམ་ལས་གང་ཡང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་མེད། རམ་པ་ཐའི་ཧི་དང་མཁན་ཆུང་བློ་བསྟན་སོ་སོར་ལྷ་རེར་སྒོར་ ༡༦༠ རེ་དང་། ལས་བྱ་བཞི་སོ་སོར་ལྷ་རེར་སྒོར་ ༡༡༠ རེ། ལྷམ་སོ་སོར་སྒོར་ ༡༥ རེ། ཞབས་ཕྱི་མི་རེར་སྒོར་ ༣༠ རེ་བཅས་ཡོད་ཅིང་། ཤོད་སྐོར་གསུམ་ལ་ལྷམ་སྨྲས་ཞབས་ཕྱི་བཅས་ཀྱི་ལྷ་རེའི་འགྲོ་གྲོན་མ་ལྡང་བར་ལོ་ལྟར་བོད་ནས་དངུལ་བརྗེས་བཞེས་དགོས་བྱུང་སོང་ཞིང་། ང་ཚོ་རྟེ་དྲུང་མི་ཏྲེང་ཚོར་ལྷ་ཕོགས་དེས་ལྡང་ཙམ་ཡོང་གི་ཡོད།

ཅེས་སྐབས་དེའི་ལས་བྱེད་རྣ་རབ་བསྟན་འཛིན་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་ལ་སྡུག་ཕུན་གྱིས་ཀྲུང་ཧྲུར་ཙམ་བྲིས་འདུག །བོད་རྒྱའི་གནད་དོན་གླེང་སྐབས་རྒྱ་གཞུང་གིས་རྟག་ཏུ"ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་གནད་དོན"ཙམ་ལས་བོད་སྤྱིད་གཞུང་གི་གནད་དོན་ཞིག་མེད་པའི་སྤྱིད་ཇུས་དམ་འཛིན་བྱས་ཏེ་བཤད་དང་ཤོད་བཞིན་པ་ནི་ཕལ་ཆེར་དུས་དེ་ཙམ་ནས་བྱུང་བ་མིན་ནམ་སྙམ།

ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་གྱི་རབ་གནས།

མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་རྡོ་རྗེ་འཆང་ངག་དབང་གསུང་རབ་ཐུབ་སྟོབས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་སྤྱི་ལོ་ 1874 ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་། གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་དཀར་སྤུངས་པའི་ཡ་གྲལ་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་གཞུག་མཛད་དེ་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་ཀྱི་ཨང་རིམ་དང་པོ་བཞེས། སྤྱི་ལོ་ 1930 ལོར་༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཞབས་གནང་། དེ་ནས་༧གོང་ས་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་གཞོན་པ་དང་བགྲེས་པའི་མཚན་གནས་རིམ་པར་བཞེས་ཐོག་༧གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་ལ། ༧གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་ཇི་ལྟར་རྩ་གསུམ་ལྷ་ཡི་ཞལ་གཟིགས་དག་པའི་སྣང་བ་འགག་མེད་དུ་བྱུང་སྟེ་ལུང་བསྟན་དབང་བསྐུར་བཀའ་བ་ཕྱིས་འབྱུང་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་ཡི་གེར་མཛད་པ་དག་སྣང་གསང་བ་རྒྱ་ཅན་དུ་གྲགས་པའི་ཆོས་སྐོར་སོགས་མདོ་སྔགས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་རྨད་དུ་བྱུང་བ་མཐའ་ཡས་པ་ཕུལ་ཏེ་བསྟན་པ་དེ་འཛིན་དང་བཅས་པར་བཀའ་དྲིན་ཟད་མི་ཤེས་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། མཐར་སྤྱི་ལོ་ 1952 ལོའི་དགུན་ཁར་དགོངས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆེན་པོར་མངོན་པར་ཐིམ་པའི་ཚུལ་མཛད། ཡོངས་འཛིན་མཆོག་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་སྐབས། དགུན་ཁའི་ལྷོགས་བསྙེན་དུ་བཞུགས་ཡོད་པས་༧གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་སྟག་ལུང་བྲག་རི་ཁྲོད་དུ་ཡོངས་འཛིན་མཆོག་གི་སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་དང་དགོངས་རྫོགས་མཆོད་འབུལ་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་

མ་ཐུབ། དེ་ལ་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས།

སྤྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ང་གཅིག་དང་ང་གཉིས་ཀྱི་དགུན་ཁ་ཡོངས་སུ་སྨྲ་འཕྲོའི་སློབ་གཉེར་གྱི་མཇུག་སྐྱོང་ཐོག་བརྩོན་པ་ཆེར་བསྐྱེད་བྱུས། དེ་ནི་ལམ་རིམ་གྱི་དམིགས་རིམ་སྐྱོང་མགོ་བཙུགས་པའི་དུས་སྐབས་དེ་རེད། དམིགས་སྐོར་དེ་དག་ནི། བློ་རིམ་གྱིས་སྦྱངས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་གཞུང་ཞིག་གཞི་རྩར་བཟུང་བ་ཞིག་ཡིན། ངོས་རང་ལོ་བརྒྱད་ཙམ་དུ་སོན་པའི་སྐབས་ནས་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་རྣམས་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་བྱས་པའི་ཨུར་སྔགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཡང་ཞུ་བའི་མགོ་བཙུགས། སྔགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ནི་གསང་ཞིང་སྦས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱུ་དང་། ལུང་རྒྱུན་ཞུ་བ་སོགས་འདུས་ཡོད། ངོས་ཀྱིས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྨང་གཞི་འདིང་བའི་སྐབས་སུ་ཟླ་བ་རེ་རེའི་མཚམས་ནས། རང་རྒྱུད་ལ་ཉམས་རྟོགས་ཅུང་ཟད་རེ་སྐྱེས་པའི་ཚོར་སྣང་བྱུང་། དགུན་ཁའི་བསྙེན་མཚམས་དེ་བྱེད་པའི་སྐབས་དེར། ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་སྐྱ་དཀར་ལས་འདས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་གོ་སྐབས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་དུ་འགྲོ་འདོད་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡང་འགྲོ་མ་ཐུབ། ཡིན་ཡང་། མཆོད་འབུལ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན། "" ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་ཏེ་ཙང་མ་འགོར་བར། ངོས་རང་སྟག་བྲག་རི་ཁྲོད་དུ་གདན་ཞུ་བྱུང་བར་དེར་བསྐྱོད་དེ་ཚུ་ཚོད་བཅོ་ལྔ་ཙམ་གྱི་རིང་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་ལ་རབ་གནས་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པ་ཞིག་ཕུལ། "" སྐབས་དེར་གནས་ཚུལ་ཡ་མཚན་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི། སྐུ་ཕུང་ཞུགས་འབུལ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་ཐོད་མ་འཚིགས་པར་ཡི་དམ་གྱི་མཚན་ སྔགས་རང་བྱོན་དུ་བབས་པ་མཇལ་བ་དེ་ཡིན། བླ་ཆེན་ཚོར་འགྲེལ་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ནི་སྤྱིར་བཏང་གི་དོན་དག་ཅིག་རེད། སྐུ་དུས་ཞུ་ནས་སྐབས་རེར་ཡི་གེའི་རྣམ་པ་དང་མཚམས་རེར་སྐུ་བརྙན་གང་འདྲ་གི་རྣམ་པ་ཐོན་ལ། གཞན་ཞིག་ནི། རྒྱལ་དབང་སྐུ་གོང་མའི་སྐུ་ཕུང་དུ་བྱུང་བ་ལྟར་སྐུ་ཕུང་རང་གི་སྟེང་དུ་རྣམ་པ་དེ་དག་དངོས་སུ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

<<དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་གོང་བོད་དུ་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་རིམ་>>ཞེས་པ་ལས་སྟག་བྲག་ནླ་བྲང་གི་ཞབས་སྟོད་སྐུ་ཞབས་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ་གྱིས།

སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེར་ཡང་སྐུར་འདེབས་རྒྱབ་བཤད་ཞུ་མཁན་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། སྲིད་སྐྱོང་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་ཏེ་སྐུ་ཕུང་ཞུགས་འབུལ་སྐབས་སྐུའི་ཀ་ལི་དང་རྩིབས་མ་སོགས་སྐུ་རུས་ལས་ཡ་མླ་རྣ་རྣའི་མཚན་སྤྱགས་རང་བྱོན་འབྲུངས་པ་མཐོང་ཆོས་སྤྱོད་གྲུབ་ངོ་མཚར་བའི་གནས་ལུགས་མང་པོ་ཞིག་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། ''' གུས་པ་ནླ་བྲང་དུ་བསླེབས་དུས་སྲིད་སྐྱོང་རིན་པོ་ཆེ་ཁྲི་བཞོལ་ནླ་མ་སྐུ་གཤེགས་གནས་ཚུལ་ཆ་ཚང་གྲུབ་འདུག །རང་གིས་གོ་ཐོས་སུ་སྲིད་སྐྱོང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་མཐིལ་ལ་ཨ་རང་བྱོན་ཞིག་ཡོད་སྐབས་ཞབས་ཏོག་ཙམ་འཁྱོགས་པ་གནང་གི་ཡོད་ལུགས་མ་ཟད། རྗེས་སོར་གཤེགས་རྐྱེན་སྙུན་ཁམས་ཀྱི་ཐད་ཀྱང་སྙུན་གཞི་འདི་ཡིན་ངེས་བཟུང་མི་ཐུབ་པའི་སྐུ་ཁམས་ཉོབ་ལྷོད་མནལ་ཁུག་པའི་ཚུལ་བཞེས། ཞབས་མཐིལ་གྱི་ཨ་རང་བྱོན་དེ་ཡང་ཏོག་ཙམ་ཆེ་རུ་སོང་ཚུལ་གོ་ཐོས་ཙམ་ལས་དངོས་སུ་ཞིབ་མཇལ་མ་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས།

དེས་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དག་གིས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཐ་མལ་པར་མཐོང་སྣང་དེ་ལ་གཟབ་ནན་དོ་གལ་མ་བྱས་ཆེ། འདི་ཕྱི་གཉིས་མེད་ཡོང་རྒྱུར་གདོན་མི་ཟ་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། ང་དང་ང་འདྲ་བས་གང་ཟག་གི་ཚད་བཟུང་གི། གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཚད་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཉམས་པར་འགྱུར་ཏ་རེ། ཞེས་གདམས་པ་སྩལ་ཡོད། འཕྲོས་དོན་གཞན་ཞིག་ལ། ༆གོང་ས་མཆོག་གྲོ་མོ་ནས་ཕྱིར་ལྷ་ལྡན་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་སྐབས། སྟག་བྲག་རི་ཁྲོད་དུ་ཡོངས་འཛིན་མཆོག་དང་ལྷན་དུ་ཉིན་ཤས་བཞུགས་སྐབས། ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་

ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་གཟིམ་ཆུང་༧གོང་ས་མཆོག་ལ་ཕྱུལ་བ་སོགས་སྔེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་འབུལ་གནང་མཛད། སྐབས་དེའི་གནས་ཚུལ་ལ་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུས་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས།

དེད་ཅག་ཞལ་གྲེས་སྐབས། ཁོང་བཞག་སྟེ་འགྲོ་རྒྱུར་སེམས་སུ་སྐྱོ་སྣང་གང་འཚམས་བྱུང་བར་མ་ཟད། མོས་གུས་ཀྱང་ཚད་ལས་འདས་པ་བྱུང་། དེ་དང་ཆབས་ཅིག །སྲིད་སྐྱོང་གི་མཛད་འགན་བཞེས་སྐབས་ཁོང་གི་མཚན་མཐོང་ལ་སྐྱོན་ཤོར་བ་དེས་ངོས་རང་ལ་མི་སྐྱིད་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་། ད་དུང་ཡང་ངོས་ཀྱི་སེམས་སུ། ཁོང་གིས་བླ་མ་རང་གནང་ནས་བཞུགས་ཏེ་སྲིད་དོན་གྱི་ཕྱག་ལས་གནང་མེད་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ་འཆར། མ་གཞི་ནས། ཁོང་ལ་གཞུང་ས་དང་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཐུགས་རྒྱུས་མེད། དེར་བརྟེན། སྦྱོང་བརྡར་གང་ཡང་མ་ཐོབ་པའི་ལས་དོན་ཐོག་ཁོང་གིས་ལེགས་པོ་ཞིག་གནང་མི་ཡོང་ངམ་སྙམ་སྟེ་རེ་སྒུག་བྱས་པ་དེར་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མེད། ཡིན་ནའང་། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་བྱེད་སྟངས་རེད། ཆོས་ཕྱོགས་ནས་མཚན་མཐོང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་ནི་སྲིད་སྐྱོང་གི་གོ་གནས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་འོས་པར་མཐོང་བ་རེད། མཇལ་ཐེངས་མཐའ་མའི་སྐབས་དེར་ཁོང་གིས། ངོས་རང་བྱིས་པའི་དུས་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་བཀག་རྒྱ་ནན་མོ་མཛད་པར་དགོངས་པ་དྭངས་རོགས་གནོངས་ཞེས་གསུངས་སྐབས། ཁོང་ལྟ་བུའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བླ་མ་སྐུ་བགྲེས་པོ་ཞིག་གིས་ངོས་རང་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པར་ཡིད་འགུལ་ཆེན་པོ་ཐེབས།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་འདི་ལྟར་བཀའ་སྩལ་བ་ནི། སྲིད་དོན་གྱི་མཁྱེན་རྒྱ་གང་ཡང་མེད་པའི་བླ་ཆེན་ཚོ་རང་སར་མ་བཞག་པར་རྒྱལ་ཚབ་བམ་སྲིད་སྐྱོང་གི་གོ་གནས་སུ་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་བདམས་ཏེ། རྗེས་སུ་མ་འཛོན་མ་འཐུས་པའི་རྒྱབ་བཤད་དང་སྐྱོན་བརྗོད་ཞུས་པའི་ལམ་སྲོལ་དེ་ཆེས་མི་འོས་པ་ཞིག

ཡིན་པ་དེ་རེད་སྙམ་ལ། ༧གོང་ས་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་རིང་མོ་ནས་བོད་དང་ཧི་མ་ཡའི་ཁུལ་གྱི་རབ་བྱུང་དགེ་འདུན་ནྰ་སྦྱུལ་ཚོ་སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཁག་ཏུ་ཞུགས་ཏེ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་ལ་དབུ་འཕོར་མི་རུང་བའི་བསླབ་བྱ་ཡང་ཡང་གནང་གིན་ཡོད།

ལེགས་བཅོས་སྲི་ཚོགས་གསར་འཛུགས།

གོང་དུ་སྨྲས་ཟིན་པ་ལྟར་བོད་ནང་དུ་ཆེས་ཛ་དྲག་དང་གཉན་འཕྲང་གི་གནས་སྟངས་དེ་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེར་ཇེ་སྡུག་ནས་ཇེ་སྡུག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་དུས། རྒྱ་དམར་གྱིས་རྒྱལ་གཅེས་ལྷག་བསམ་དང་སྙིང་སྟོབས་ཞུམ་པ་མེད་པའི་སྲིད་ཚབ་རྣམ་གཉིས་སྲིད་འཁན་ནས་གནས་དབྱུང་གཏོང་དགོས་པ་དང་བོད་རྒྱའི་ལས་དོན་གང་ཅིར་ཐེ་གཏོགས་བྱ་མི་ཚོག་པར་བྱེད་དགོས་པའི་སྐུལ་འདེད་དང་སྙུན་གཅེར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བྱས་ཤིང་། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ཚེ་དྲག་གནོལ་ཡོང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་བསྟན་པར་བརྟེན། མི་དམངས་ལ་བརྡབ་གསིག་ཆེན་པོ་མི་འབྱུང་བའི་སླད། སྲིད་ཚབ་གཉིས་ལ་བདེན་པ་ཡོད་ཀྱང་བདེན་པ་འགྲོ་ས་མེད་པའི་གནས་སྟངས་ཐབས་རྫུགས་ཀྱི་འོག་ནས་རང་དབང་མེད་པར་སྲིད་འཁན་ནས་དགོངས་ཞུ་བྱ་དགོས་བྱུང་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་གཞུང་ཆེན་གསན་བཞེས་མཇུག་སྐྱོང་གི་བར་གསེང་ནས་བོད་ལྗོངས་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འཁན་ཆེ་ཕྲ་མ་ལུས་པ་དངོས་བཞེས་ཕྱག་བསྟར་མི་གནང་ཐབས་མེད་དུ་གྱུར།

དེ་ལྟར་སྲི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་

མཛད་འགན་ཡོངས་རྫོགས་ཕྱག་བསྟར་བསྐྱོད་བཞེས་གནང་བའི་མཛད་ཆེན་གྱི་ཐོག་མའི་གྲས་སུ་བོད་ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་ལེགས་བཅོས་དང་སྲིད་ལུགས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་གསར་གཏོད་གནང་མགོ་བཙུགས། དེ་ནི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཆ་ནས་དབུལ་ཕྱུག་གི་བར་ཁྱད་ཆུང་དུ་གཏོང་བ་དང་། ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ཆ་ནས་སྤྱི་སྙོམས་དྲང་བདེན་ཡོང་བ། དབང་ཆའི་ཆ་ནས་གཡོག་ལས་ཚ་འདེད་མེད་པར་བྱ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་རེད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་ན་འབངས་མི་དཀྱུས་མ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་ཆེད་ཁོ་ན་ཡིན། དེ་ཡང་སྔར་གད་པ་སོགས་རྗེ་དང་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་གི་དམའ་རིམ་ལས་བྱེད་དཀྱུས་མ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་བཀའ་མོལ་ཡང་ཡང་གནང་བ་ལས་འབངས་མིའི་བདེ་སྡུག་གི་སྐོར་ལེགས་པར་མཁྱེན་པ་དང་། གཞུང་སའི་གནང་ཕྱོགས་དུ་མ་ཞིག་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཁྲིམས་གང་གི་ཚུལ་དང་ཡང་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པ། གྲོ་མོར་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་བའི་སྐབས་མཐའ་ཁུལ་མི་སེར་ཚོའི་འཚོ་བའི་གནས་སྟངས་ཡ་ང་བའི་གནས་སུ་གྱུར་ཀྱང་སྣང་མེད་སྒྱུར་འཇོག་ཏུ་ལུས་པ་གསལ་གཟིགས་བྱུང་བ་སོགས་ལས། གྲོ་མོ་ནས་ཕྱིར་ལྷ་ལྡན་དུ་ཆིབས་ཞལ་འཁོར་འཁྲུལ་ཡུན་རིང་ཐུགས་ལ་བརྟགས་པའི་སྔར་སྲོལ་འགག་ལ་ལེགས་བཅོས་གནང་བཞེད་ཀྱི་དགོངས་གཞི་དེ་ཉིད་དོན་འཁྱོལ་ཡོང་སླད་དགོངས་པ་ནན་བཞེས་ཀྱི་མཐར་སྤྱི་ལོ་ 1952 ལོར་བཅོས་བསྒྱུར་ཚོགས་པ་ཞིག་གསར་འཛུགས་གནང་། སྔར་སྲོལ་བཅོས་བསྒྱུར་གནང་རྒྱུ་དེ་ནི་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་ནས་ཐུགས་བསྐྱེད་སྔོན་དུ་བཏང་ཟིན་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། རྒྱལ་མཆོག་གོང་མ་གསེར་ཞལ་འཚོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཕྱག་བསྟར་ཇི་བཞིན་གནང་ཐུབ་མེད།

སྐབས་དེའི་གཞུང་འཛིན་དཔོན་རིགས་ཚོའི་སྤྱི་སྒྲོལ་བྱེད་བབ་ཀྱི་ཐད་ལ་“གོང་ས་མཆོག་ནས།

དེ་སྔ་བོད་དུ་དོས་རང་ཚུད་དུས་ནས་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་མདུན་དུ་བསྟོད་པ་རེད། བླ་མ་གཉིས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་། གཤམ་འོག་གི་ཞབས་ཕྱི་ཞུ་མཁན་ཚོ་དབང་ཆ་གཅིག་སྤྱད་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནས་བཀའ་བློན་ཚོ་དང་དྲུང་སྤྱི་ཚོ་ཡིན་ནའང་དབང་ཆ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟར་དྲང་བདེན་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པས། ལྷ་སའི་ནང་། སྙིང་ནས་ཟ་ཚོད་མ་ཟིན།། འོག་ནས་མི་ཟ་ཀ་མེད།། ཅེས་པའི་གཞས་ཤིག་ཀྱང་གཏོང་སྒྲོལ་བྱུང་བ་རེད། གང་ལྟར། མགོ་ཁྲིད་ཚོས་འབུལ་བ་བཞེས་པ་དང་། ལས་ཚན་རེ་རེ་ཞུ་བའི་སྐབས་སུ་སྐྱབས་འཛིན་ཞེས་དངུལ་མང་པོ་འགྲོ་སོང་བཏང་ནས་ཐོབ་ཐབས་བྱས། དེ་ལྟར་ཡོང་གིན་ཡོད་སྟབས། རང་ཉིད་ལ་ལས་ཚན་ཐོབ་ཚར་བའི་རྗེས་ལ། སྤྲད་ཟིན་པའི་དངུལ་དེ་སླར་བཟོ་དགོས་པ་རེད། དངུལ་དེ་རྫོང་གཞིས་དང་སོ་སོའི་ལས་ཀ་བྱེད་ས་དེའི་མི་དམངས་ལ་བཀུ་གཞོགས་བཏང་སྟེ། མི་དམངས་ཀྱི་ས་ནས་དངུལ་ཟ་གིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡོང་གིན་འདུག །གང་ལྟར་དྲང་པོ་མེད་པ་རེད།”[97]

ཅེས་གཞུང་སའི་ལས་འཛིན་ཚོའི་ཁྲོད་དུ། གོ་གནས་གསར་པ་གང་ཞིག་ཐོབ་ཆེད་ཐོག་མར་སྐྱབས་འཛིན་ཞེས་གོ་གནས་མཐོ་བའི་རིགས་ལ་འབུལ་བ་བཏེགས་ཏེ་གོ་གནས་ཐོབ་ཟིན་པ་ན། སྔར་སྐྱབས་འཛིན་དུ་བཏང་ཟིན་པའི་གྲོན་དངུལ་དེ་མི་སེར་གྱི་ལག་ནས་ཐོབ་ཐབས་བྱེད་མཁན་མང་དུ་ཡོད་པར་གསུངས། དེ་ནས། གོང་དུ་དྲངས་ཟིན་པ་ལྟར། གཡོ་ཟོལ་བྲལ་ཞིང་ལྷག་བསམ་དང་དད་ཞེན་འགྱུར་བ་མེད་པའི་གདད་པ་ཚོའི་ས་ནས་གཞུང་འཛིན་མཐོ་རིམ་པས་དྲང་པོ་མ་གནང་བའི་རིགས་དང་། གཞུང་སའི་དབང་ཆ་ཐལ་མོ་ཆེ་མི་སྣ་རེ་ཟུང་གི་ཕྱག་ཏུ་ཡོད་པ་སོགས་ཡང་

97 སྤྱི་ལོ་ 2014 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 5 ཉིན་རྒྱ་གར་བྱང་ཤར་ཤི་ལོང་ཁུལ་དུ་གསུངས།

ཡང་གསན་པས་གཞུང་སྲིད་སྐྱོང་སྟངས་དེ་ནོར་འཁྲུལ་ཅན་དུ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་ཡང་གསུངས། ཡང་།

ད་ཕན་གྱི་ལུགས་སྲོལ་ཆོས་གཞིས་དང་། སྒེར་གཞིས། སྡེ་དཔོན་མི་དྲག །མི་སེར་དཀྱུས་མ་ཟེར་བ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་རྩ་བ་ནས་བསྒྱུར་བཅོས་བྱེད་དགོས། ''' དཔེར་ན། འབྲས་སྤྱུངས་ལ་ཆོས་གཞིས་རྒྱ་ཆེ་ཐག་ཆོད་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་འབྲས་སྤྱུངས་ཀྱི་དགེ་འདུན་བདུན་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་རང་ལ་ཤཱ་ཁྲ་ཤཱ་ཐིམ་དངོས་གནས་བྱུང་ཡོད་ན། ཁོང་ཚོའི་འཚོ་བ་རྒྱུན་ལྡན་དེ་ལས་བཟང་བ་ཏན་ཏན་ཡོང་སྲིད། ''' ཆོས་གཞིས། ཆོས་གཞིས་ཟེར་ཏེ་འགན་ལྟོ་མདོག་བཤད་པ་མ་གཏོགས། དོན་སྙིང་ཤག་ཚང་འགའ་ཞིག་གམ། སྒེར་ཁག་ལ་བསྒྲིལ་ཡོད་པ་སོགས་སྐྱོན་གནད་མང་པོ་ཞིག་ངོས་ཀྱིས་སྔ་ས་ནས་མཐོང་བ་དང་། གཞན་ཡང་དགོས་པ་མང་པོའི་སྐད་ཆེད་མངགས་ལེགས་བཅོས་སྔྲི་ཚོགས་གསར་དུ་བཙུགས་པ་ཡིན།[98]

ཞེས་བསྒྱུར་བཅོས་མི་བྱ་ཐུ་མེད་ཀྱི་གནས་སྟངས་དེ་དམིགས་འཛུགས་ཀྱིས་གསལ་བར་གསུངས། དེ་ལྟར་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་གཞུང་སའི་འགྲོ་ལུགས་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཕ་ཆེ་བུ་རབས་སུ་བྱུང་བའི་དབང་གིས། གཞིས་ཀ་ཁག་སོགས་ཚན་པ་ཆེས་ཉུང་ཤས་ཤིག་ཕྱུག་པོར་གྱུར་ཀྱང་འབངས་མི་ཕལ་མོ་ཆེ་དབུལ་ཞིང་ཕོངས་པའི་ཁར། ཕྱུག་པོ་སྐུ་དབང་ཅན་གྱི་བཙན་ཤེད་སྤྱོད་དགོས་པ་དང་། ཁྲལ་ཝུལ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ཚེགས་ལ་ཐུག་པ་སོགས་གཟིགས་ཏེ་ལེགས་བཅོས་ནས་བསྒྱུར་བཅོས་མཐིལ་ཕྱིན་པར་གནང་སྟེ་འབངས་མི་ཉམ་ཐག་རྣམས་འཚོ་བའི་དཀའ་སྡུག་ལས་བསྐྱབ་རྒྱུ་དང་། རིམ་གྱིས་ཁྲིམས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་རྣམས་བསྒྱུར་བཅོས་གནང་སྟེ་གཞུང་འབངས་གཉིས་ཀ་ཁྲིམས་ཀྱིས་འཚོ་བའི་ལམ་དུ་

98 སྤྱི་ལོ་ 1960 ཟླ་བ་ 6 ཚེས་ 29 ཉིན་བཀའ་སློབ།

འཁྲིད་རྒྱུའི་ཐབས་མང་དུ་སྟེན་པར་གནང་། སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས།

དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པའི་ལོ་མཇུག་དེར་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་ཞུ་གནང་སྟེ་ངོས་ཀྱིས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་འགན་ཁུར་བ་རེད། སྐབས་ཐོག་དེར་ཉེན་ཁ་ཡོད་པས་གྲོ་མོར་ཉེན་ཡོལ་དུ་ཕྱིན། གྲོ་མོ་ནས་ཕྱིར་ལྷ་ས་ལ་བསླེབས་ཏེ་བསྐྱར་བཅོས་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་སྤྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་ལོར་ལེགས་བཅོས་སྤྱི་ཚོགས་བཙུགས་ཏེ་ཚོགས་འདུ་ཐུག་བསྡུས་ཤིག་ཚུགས་པ་རེད། ང་པོད་ལ་ཡང་གསར་རྗེའི་བསམ་བློ་ཏོག་ཙམ་ཡོད་པས་ཐོག་མར་ང་པོད་ཀྱིས་མགོ་ཁྲིད། དེ་ལྟར་ང་པོད་ཀྱིས་མགོ་ཁྲིད་དེ་ཁྲལ་དང་འུ་ལག་བུན་ཆགས་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་བའི་མགོ་བཙུགས།[99]

ཞེས་དང་། <<ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཆོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

ངས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་འཛིན་རྒྱུན་ལོ་ཙང་དུ་ཞིག་ནང་དེ་སྐོར་བསྒྱུར་བཅོས་འགའ་ཤས་བཏང་བ་ཡིན། སེར་སྐྱ་མི་གྲངས་ལྔ་བཅུ་སྐོར་ཡོད་པའི་བསྒྱུར་བཅོས་ཚོགས་པ་ཞིག་དང་། རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་བཙུགས་ཏེ་ཚོགས་པ་ཆུང་བ་དེས་གང་དང་གང་ལ་བསྒྱུར་བཅོས་བྱེད་དགོས་པར་བརྟག་ཞིབ་དང་། བསྒྱུར་བཅོས་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་བཀོད་དེ་ཚོགས་ཆེན་དེ་བརྒྱུད་ཐྲན་ལ་འབུལ་རྒྱུའི་ལས་དོན་བྱས་པ་རེད།

ཅེས་ལེགས་བཅོས་སྤྱི་ཚོགས་གསར་འཛུགས་ཀྱི་གོམ་རིམ་དང་པོ་དེ་ཇི་ལྟར་བསྐྱངས་པའི་སྐོར་ལམ་ཙམ་གསུངས། དེ་ལྟར་ཐོག་མར་ལེགས་བཅོས་ལས་ཁུངས་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ། རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཆུང་གིས་བཅོས་བསྒྱུར་བྱ་ཡུལ་རྣམས་རྩད་ཞིབ་བྱས་ཏེ་ལེགས་བཅོས་ལས་ཁུངས་སུ་སྙན་སྒྲོན་ཞུ་རྒྱུ་དང་དེ་ནས

---

99 སྤྱི་ལོ་ 2014 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 5 ཉིན་རྒྱ་གར་བྱང་ཤར་ཤི་ལོང་ཁུལ་དུ་གསུངས།

གང་གཏན་འབེབས་བྱུང་བ་རྣམས་༄ གོང་ས་མཆོག་ལ་སྙན་གསེང་ཞུས་ཏེ་བཀའ་འགྲོལ་བྱུང་བ་ན་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ་སོགས་གཏན་འབེབས་གནང་།

ལེགས་བཅོས་ལས་ཁུངས་དངོས་སུ་གསར་འཛུགས་མ་མཛད་གོང་། གཞུང་ས་ནས་དབུས་ཁུལ་དུ་དགེ་བཤེས་གྲྭ་རྐྱང་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་བཤེས་གཏོང་སྒོའི་དོན་དུ་མ་ཐུབ་རྐྱེན་འཚོལ་སྐྲུབ་མང་དུ་བསྙེན་དགོས་པས་གཞུང་ཆེན་གསན་བསམ་ལ་དོ་ཕོག་ཆེས་ཆེར་མི་འཕྲད་པའི་དོན་དུ་དམིགས་ཏེ་ཐེབས་སྔར་ལས་ཁུངས་དང་། དེ་ནས་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་མཆོད་འབུལ་ཞལ་འདེབས་སྦྱོར་མཁན་མང་དུ་བྱུང་བས་དང་རྫས་རྣམས་དོན་མེད་འཕོར་རྐྱེན་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་མཆོད་སྒྲིན་ལས་ཁུངས་སོགས་གསར་འཛུགས་དང་། དམག་དོན་དང་ཤེས་ཡོན་བསྐྱེ་གནས་རྒྱ་སྐྱེད་ཐན་བུ་གནང་བ་སོགས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་གསལ་བའི་ལས་ཀ་དུ་མ་ཞིག་བརྩམས་འདུག་པའང་ཧ་ཅང་དགའ་བའི་གནས་སུ་ཆེ། གང་ལྟར། སྤྱི་ལོ་ 1952 ལོ་ནས་ལས་དོན་ལ་དོ་ཕོག་ཤུགས་ཆེར་མི་འབྱུང་སླད་ཐོག་མར་ཕྱུག་པོ་དབང་འཛིན་པ་རྣམས་ལ་གློ་བུར་འཇོགས་རྐྱེན་ཆེན་པོར་མི་འགྱུར་བའི་རིགས་ནས་མགོ་བརྩམས་ཏེ། མཐར་སྤྱི་ལོ་ 1954 ལོར་བསྒྱུར་བཅོས་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞུང་སྒེར་ཁྲོན་ཡོངས་ལ་བསྒྱུར་བཅོས་ཆེན་པོ་གནང་རྒྱུའི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་བཞེས། དེ་ནི་གསལ་པོར་བཤད་ན་གཙོ་བོ་ནི། འབངས་མི་སེར་གྱི་དོན་དུ། གཞུང་འཛིན་གྱི་ལམ་སྲོལ་དང་། སྒེར་བདག་གི་གཞིས་ཀ།།དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ཆོས་གཞིས་སོགས་གནད་ཆེ་ས་དག་གི་མངའ་ཐང་བདག་དབང་དང་གསོལ་ཕོགས་ལས་གླ། བུན་གཏོང་ཁྲལ་འཇལ་དང་ལས་སྐུལ་ཚ་འདེད་སོགས་ལ་བསྒྱུར་བཅོས་ སྔ་ན་མ་བྱུང་བ་ཞིག་གནང་

ཀྱུ་དེ་རེད། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་དག་ལས་"བསྒྱུར་བཅོས་གལ་གནད་ཆེ་ཤོས་ནི་སྒེར་གྱིས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་གཞིས་ཀ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཡིན། དེ་རྣམས་ལོ་མང་པོའི་སྔོན་ནས་སྒེར་ཁག་ཚོར་སྤྲད་དེ་ཁོང་ཚོའི་ཕ་གཞིས་སུ་གྱུར་པ་"[100]དེར་བསྒྱུར་བཅོས་གནང་ཀྱུ་དེ་རེད། <<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

སྒེར་ཁག་དེ་ཚོའི་ཁོངས་སོ་ནམ་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ནི་གཞུང་གི་ཐད་ཀའི་ལྟ་རྟོག་འོག་མེད། ཁོང་ཚོ་ལ་སྒེར་ཁག་གི་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་གྱི་དབང་ཆད་ཅིག་ཡོད་ཅིང་། སྔོན་མ་ཕལ་ཆེར་ལྟ་སར་སྡོད་དགོས་པར་བརྟེན་དབང་ཆ་དེ་དག་ཁོང་ཚོའི་གཉེར་ཕྱུག་ཚོར་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ལེགས་བཅོས་ཚོགས་པ་དང་། བཀའ་ཤག་ནས་སྔར་གྱི་ལུགས་སྲོལ་དེ་ལ་བརྟག་ཞིབ་ནན་ཏན་བྱས་པའི་བསམ་ཚུལ་འགྲོར་བྱུང་། གཞིས་ཁག་ཆེན་པོ་ཕལ་ཆེར་གཞུང་འཛིན་བྱེད་ཀྱུ་དང་། སྒེར་པའི་ནང་མི་ཚོར་རིན་སྤྲིན་སྤྲོད་ཀྱུ། གཞུང་ཞབས་མི་འགྲོར་དངུལ་ཕོགས་སྤྲོད་ཀྱུ། ས་ཞིང་དེ་རྣམས་སོ་ནམ་པ་ཚོར་བགོ་ཀྱུ་བཅས་བྱས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་སོ་ནམ་པ་ཚོ་གཞུང་གི་ཐད་ཀའི་ལྟ་རྟོག་འོག་གནས་སྟངས་འདྲ་མཚུངས་ཡོང་ཀྱུ་རེད། ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱང་ཆ་སྙོམས་ཡོང་གི་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་བསྒྱུར་བཅོས་ཤིག་དགོན་ཁག་ཚོར་སྤྲད་ཡོད་པའི་གཞིས་ཀ་ཆེན་པོ་ཚོར་ཡང་གཏོང་དགོས་ཀྱང་། སྔོན་ལ་སྒེར་ཁག་ཚོར་ལག་ལེན་བྱེད་ཀྱུ་བྱས་པ་རེད། "" ང་ཚོས་སྔར་གྱི་གནས་སྟངས་ནས་དེང་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་བསྒྱུར་རྒྱུའི་འགོ་འཛུགས་ཤིག་བྱས་ཀྱང་། ཕྱོག་ཏུ་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་གྱིས་འགོག་རྐྱེན་བྱུང་ཞིང་། བོད་མི་ཕལ་པ་ཚོར་ད་དུང་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་མང་པོ་བསྟད་ཡོད་པ་དེ་སྙོར་ང་དང་ངའི་གཞུང་གིས་མ་འོངས་པར་ཁོང་ཚོའི་འཚོ་ཐབས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་རེ་འདུན་ཇི་ཡོད་ལེ་ཚན་གཞན་ཞིག་ནང་བརྗོད་ཀྱུ་ཡིན།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

---

100 ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་སུ་གསལ།

དེ་ལྟར་རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་མ་ཐག་ནས་“རྒྱལ་བ་དོན་གྲུབ་བདག་པོ་”ཞེས་པའི་མཚན་དོན་དང་མཐུན་པའི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས་ཏེ། བོད་མི་ཉམ་ཐག་ཚོར་ཆེད་དམིགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བཅོས་གནང་རྒྱུའི་ཐུགས་བརྩོན་རིམ་པར་བསྐྱེད་ཀྱང་རྒྱ་དམར་གྱིས་ཕྱོགས་སྣ་ཚོགས་ནས་འགོག་རྐྱེན་དང་སྐྱོན་གཅེར་ཡང་ཡང་བཟོས་པའི་ཁར། ནང་ཁུལ་ནས་ཀྱང་འདོད་མོས་མེད་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཤུགས་ཆེར་བསྟན་པར་བརྟེན། བཞེད་དོན་རྣམས་ཐུགས་རེ་ཇི་བཞིན་དོན་འཁྱོལ་འབྱུང་ཐུབ་མེད། དེ་ལ་<<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ།>> ཞེས་པར་རྩོམ་པ་པོ་དང་ལྷན་དུ་བགྲོ་གླེང་གནང་བ་ཁག་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་འགོད་པར།

བྲན་གཡོག་ལམ་ལུགས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་དེ་དག་ངས་མི་ཤེས། གང་ལྟར། འདྲ་མཉམ་མིན་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཡོད་སྐབས་མི་སྐྱོ་པོ་རྣམས་ལ་རོགས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་བྱ་དགོས་སྙམ་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ 1952 ལོར་བསྒྱུར་བཅོས་ཚོགས་པ་ཞིག་བཙུགས་པ་ཡིན། བསམ་ཚུལ་དེ་དམར་ཤོག་མ་བསླེབས་གོང་ནས་ཡོད་ཀྱང་དེ་དུས་ངོས་རང་ལ་དབང་ཆ་མེད། བོད་ཤར་ཕྱོགས་སུ་དམར་པོའི་ཤོག་ཁག་འབྱོར་མཚམས་ངོས་རང་གིས་[རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་]འགན་བླངས་མ་ཐག་གྲོ་མོར་འགྲོ་དགོས་བྱུང་ཞིང་། 1951 ལོའི་མགོ་སྟོད་དེ་གྲོ་མོར་བསྐྱལ། དེ་ནས་ཕྱིར་འཁོར་བ་དང་ལེགས་བཅོས་སྐྱི་ཚོགས་མགོ་འཛུགས་ཀྱི་གྲ་སྒྲིག་བྱས། གང་ལྟར། བསམ་ཚུལ་དེ་སྔར་ནས་ཡོད། ‘བྲན་གཡོག’ཅེས་པའི་ཚིག་དེ་ངོས་ཀྱིས་མི་ཤེས་ལ། དེ་ནི་ཐལ་ཆ་ཅན་གྱི་ཚིག་ཅིག་རེད། དེང་སྐབས་ངོས་ཀྱིས་(གཞན་ལྟར་)ཚིག་དེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་དེ་སྔ་དེད་ཚོར་དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་མེད། དེ་དུས“ཉམ་ཐག་ཆབ་འབབས”ཞེས་ཟེར། ང་ཚོས་ལེགས་བཅོས་སྐྱི་ཚོགས་གསར་འཛུགས་བྱེད་སྐབས། དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་མང་པོ་ངས་མི་ཤེས། གང་ལྟར། ཐོག་མར་རྟ་ཁལ་ཁྲལ་ཙུལ་དང་དེ་ནས་ཁྲལ་འབབ་སྤྲོད་སྟངས་བཅོས་སྒྱུར་བྱས་ཤིང་། དེ་ནས་ཀྱང་ཕྱུག་པོ་ཚོར་དབང་བའི་གཞིས་ཀ་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་ཕྱིར་གཞུང་ལ་སྤྲོད་འབུལ་བྱ་རྒྱུ་སོགས་གོམ་པ་རིམ་བགྲོད་ཀྱིས་བཅོས་སྒྱུར་གཏོང་བའི་འཆར་གཞི་བསྒྲིགས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་། རྒྱ་མིས་ང་

ཆོས་ལུ་མཐུད་ནས་དེ་ལྟར་བྱེད་པར་འདོད་མོས་མ་བྱས་པར་འགོག་རྐྱེན་བཟོས་ཤིང་ཁོ་པ་ཅག་གི་ལམ་ལུགས་དང་མཚུངས་པར་བྱ་རྒྱུའི་ཐབས་བསྟེན་པ་རེད།

ཅེས་སོགས་བཀའ་སྩལ།

རྒྱ་དམར་གྱིས་དེ་ལྟར་འགོག་རྐྱེན་བཟོས་ཏེ་ཁོ་པ་ཅག་གིས་འབད་པ་བསྟེན་ཁུལ་བྱས་པ་ནི། བོད་འབངས་དབུལ་ཕོངས་རྣམས་སྐྱོབ་མཁན་དེ་༧གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མ་ཡིན་པར་ཁོ་པ་ཅག་ཡིན་པར་སྟོན་ཐབས་འབའ་ཞིག་བྱ་རྒྱུའི་ཆེད་ཡིན་པ་ལས་བོད་མིར་ཕ་ཚ་དང་ལྷག་བསམ་དཀར་བ་ཞིག་མིན་པ་ནི་མིག་ལྡན་ཀུན་གྱིས་མཐོང་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པས་སྐྱབ་བྱེད་འཛིན་པའི་ངལ་བ་བསྟེན་མི་དགོས།

གཞན་ཡང་། རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་འཕྲན་མ་བཞེས་གོང་ནས་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་དབུས་ཁུལ་དུ་སྣུམ་འཁོར་བགྲོད་སའི་གཞུང་ལམ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་གསར་སྐྲུན་གནང་རྒྱུའི་ཐུགས་འདུན་བྱུང་ཞིང་། གད་པ་ནོར་བུ་དོན་གྲུབ་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བཀའ་མོལ་ཡང་གནང་། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་ནས། "བསམ་ཚུལ་དེ་གྲོ་མོར་མ་ཕྱིན་གོང་ནས་ཡོད། ངོས་ནས་ནོར་བུ་དོན་གྲུབ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་ནོར་བུ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས། 'རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་འཁོར་ལོའི་ལམ་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་གསར་སྐྲུན་གནང་རྒྱུའི་དགོངས་པ་ཤུགས་ཆེན་པོ་འདུག་'ཅེས་སྔོན་མ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཡོང་མཁན་གཟིམ་གཡོག་ལགས་ལ་བཤད་འདུག །"[101] ཅེས་དང་ཡང་། "བོད་འདིར་སྣུམ་འཁོར་བེད་སྤྱོད་གཏོང་ཐུབ་པའི་ལམ་ཁ་ཞིག་བཟོ་དགོས་ཀྱི་འདུག་བསམ་པའི་སེམས་ཚོར་ཆེན་པོ་ཡོད།" ཅེས་དང་། ལུ་མཐུད་ནས་གསུང་

101 ལུང་ཚིག་རྣམས་མཛད་རྣམ་རྒྱ་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་ལས་བྲངས།

དོན། གྲོ་མོ་ནས“ལྷ་སར་བསླེབས་རྗེས་སྣུམ་འཁོར་གྱི་ལམ་ཁ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་བཟོ་དགོས་ཀྱི་འདུག་སྙམ་པའི་སེམས་ཤུགས་ཆེན་པོ་སྐྱེས་བྱུང་།” ཞེས་སྐབས་དེའི་བོད་མིའི་བློའི་ཡུལ་དུའང་མ་ཤར་བའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་གཟིགས་རྒྱང་རྨད་དུ་བྱུང་བ་དག་བཀའ་སྩལ། <<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ་>>ལས། “ངོས་ཀྱིས་སྲིད་ཀྱི་འགན་དབང་མ་བླངས་གོང་ནས་འདིའི་(གཞུང་ལམ་གསར་བཟོ་)ཐོག་བསམ་བློ་ཤུགས་ཆེར་ཡོད། རྒྱ་གར་ནས་བོད་ཁུལ་བརྒྱུད་དེ་ལྷ་སའི་བར་དུ་གཞུང་ལམ་ཞིག་བཟོ་འདོད་ཆེན་པོ་བྱུང་།” ཞེས་དང་། <<མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་>>ལས། “དེ་བཞིན་རྟ་ཁལ་ཁྱལ་ལག་ཟེར་བ་དེ་ཚོའི་སྐོར་ངོས་གྲོ་མོར་འགྲོ་བའི་སྐབས་ཚུར་ལམ་རྟ་བཞོན་ནས་ཡོང་དུས་ལམ་ཁ་འདིར་འགྲོ་ཐུབ་པ་འདུག ། འདི་བར་སྣུམ་འཁོར་འགྲོ་ཐུབ་པ་འདུག་བསམ་པ་མང་པོ་དྲན་སྦྱོང་། གང་ལྟར་སྣུམ་འཁོར་བཏང་སྟེ་རྟ་ཁལ་ཁྱལ་ལག་མེད་པ་བཟོ་ཐུབ་ན་བསམས་པའི་བསམ་བློ་མང་པོ་འཁོར་སྦྱོང་། དེ་འདྲ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་རིམ་པས་ང་ཚོས་ལས་གཞི་གསར་པ་ལེགས་བཅོས་ཚོགས་འདུ་ཞེས་པ་དེ་བཙུགས་པ་རེད། ལེགས་བཅོས་ཚོགས་འདུ་དེས་ལས་ཀ་གང་འཚམས་བྱས་ཡོད།” ཅེས་བཀའ་སྩལ།

དུས་སྐབས་དེ་ལྟ་བུར་དགུང་ན་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་ཡང་བོད་དུ་གཞུང་ལམ་གསར་སྐྲུན་གནང་རྒྱུ་སོགས་ཐུགས་སུ་འབྱུངས་པ་ནི་ཡ་མཚན་པ་ཞིག་སྟེ་བྱིས་པའི་ན་ཚོད་མ་ཡོལ་བའམ་ཡོལ་མ་ཐག་པ་དག་ལ་གཞན་གྱི་སྐུལ་མ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བློ་ངོར་འཆར་མི་ཐུབ་ལ། གད་པ་ནོར་བུ་དོན་གྲུབ་ལ་དེའི་ཐད་བཀའ་མོལ་གནང་བ་དེར་ཡང་གནད་དོན་དུ་མ་ཞིག་ལོས་ཡོད་སྙམ་སྟེ། གད་པ་སོགས་དམའ་

རིམ་ལས་ཀ་བ་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་དག་དང་ལྷན་དུ་སྐུ་རྩེད་གནང་རྒྱུ་ཙམ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་ཐུགས་བཞེད་ཆེ་ཤྲ་ཅེ་རིགས་བཀའ་བསྡུར་གནང་ཞིང་། དེ་དག་གི་ས་ནས་དུས་རྒྱུན་གཞུང་སའི་དབང་འཛིན་པའི་ངག་ལས་གསན་དུ་མེད་པའི་གནད་དོན་གང་མང་ཞིག་མཁྱེན་རྟོགས་བྱུང་བས་ཐུགས་ཐག་ཉེ་བར་གྱུར་པ། མཐོ་རིམ་དབང་འཛིན་པ་དང་སྤྱི་ཁག་ཕལ་མོ་ཆེ་དེང་རབས་བསྒྱུར་བཅོས་ལ་ཐུགས་མི་མཉེས་པ་སོགས་རྒྱུ་རྐྱེན་མང་ཙམ་ཡོད་ངེས་སྙམ། གང་ལྟར། གཞུང་ལམ་གསར་རྒྱག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་ཡར་རྒྱས་དང་འཛིན་སྐྱོང་ལ་མཚོན་ན་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་མ་མཐའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་པ་ཀུན་གསལ་ཡིན་ཡང་། དུས་རབས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་རྗེས་སུ་བསྒྱུར་བའི་བོད་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། གཞུང་འཛིན་དཔོན་རིགས་ཚོའི་ཐུགས་སུ་ལས་གཞི་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་འཁོར་བ་ལ་ལེ་ཁག་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་། གནད་དོན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བོད་དེ་དུས་རབས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་པ་དེ་རེད།

ལེགས་བཅོས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཁོངས་སུ་ཕྱུག་ལས་གནང་མཁན་ཡབ་གཞིས་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་<<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>>ལས་ཚིག་ཉུང་དོན་འདུས་ཀྱི་སྒོམ་ལྟ་བུ་ཞིག་གསུངས་པ་འདི་ལྟར།

ལེགས་བཅོས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་རྒན་གཞོན་གསུམ་ཡོད། ཚོགས་མི་སུམ་ཅུ་ཙམ་ཡོད། ལེགས་བཅོས་ཚོགས་འདུ་དེ་རྒྱ་ཁྱབ་རྫོང་གཞིས་མཐའ་དག་ལ་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་ཕྱུག་ལས་མཛད་ཕྱོགས་སྐོར་བཀའ་བསྡུར་གནང་སྐབས་གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཚོགས་འདུས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་གཞིས་ཁག་ལ་ལེགས་བཅོས་གཏོང་འདོད་མེད་པའི་དགོངས་འཆར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཤུགས་ཆེན་གནང་སྟབས། ལེགས་བཅོས་ཀྱི་ཕྱུག་ལམ་ལ་འགོག་རྐྱེན་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཕྱོགས་

གཞན་ཞིག་ནས་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་དེ་རྒྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་བློ་ལ་མ་བབས་པ་བྱུང་ཡང་། དངོས་སུ་ངོ་རྒོལ་གྱི་བསམ་ཚུལ་མ་བརྗོད་པར་ལྐོག་ཏུ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཇི་སྙེད་བསྟན་པར་བརྟེན་ཚོགས་གཙོ་བཀའ་བློན་ང་ཕོད་ཀྱིས་ལེགས་བཅོས་གྲོས་འཆར་དེ་ར་ལམ་ལྡོངས་མི་ཡོང་བའི་འགལ་རྐྱེན་མང་པོ་འཕྲད་པ་དེ་གཟིགས་པས་དེའི་ཐོག་ཐུགས་སྣང་ཇེ་ཆུང་དང་། ལེགས་བཅོས་ཚོགས་འདུར་ཕེབས་རྒྱུ་ཇེ་ཉུང་དུ་སོང་ནས་མཐར་ལེགས་བཅོས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འགན་ཁུར་དེ་དྲུང་རྩིས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཕྲག་པར་བབས་ནས་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་དོན་སྙིང་རིམ་པས་ཉམས་བརླག་ཏུ་སོང་ནས་མཐའ་མ་ལེགས་བཅོས་ལྷན་ཚོགས་དེ་རྒྱ་ཁྲབ་རྫོང་གཞིས་ཁག་གི་ལོ་རེའི་ཐོན་འབབ་ཀྱི་རྩིས་རྒྱག་དང་། རྫོང་གཞིས་མི་འགྲོ་ཁག་ལ་ཐོགས་ཐོབ་སྤྲོད་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ངོ་དམ་བྱ་མཁན་ཞིག་ཏུ་གྱུར།

ཅེས་སྐུ་ན་ཕྲ་མོའི་སྐབས་ནས་ཐུགས་ལ་བརྣགས་པའི་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་མཛད་པ་དེར་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཐད་ནས་འགོག་རྐྱེན་བྱུང་བའི་ཚུལ་གསུངས་ཤིང་། འགོག་རྐྱེན་ལ་གདོང་ལེན་ཐུབ་མཁན་མ་བྱུང་བར་མཐར་ཉམས་རྒུད་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་ཡང་གསུངས། གནས་སྟངས་འདི་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱལ་དབང་བཅུ་བཞི་པའི་སྐབས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་བོད་ཀྱི་ཉེ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཕལ་མོ་ཆེའི་ནང་ཁྲབ་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་དུ་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡང་བྱུང་ཡོད།

བསྒྱུར་བཅོས་བྱེད་པ་ནི་ཕྱུག་པོ་རྣམས་དབུལ་པོར་བསྒྱུར་རྒྱུ་དང་ཕྱུག་པོའི་རྒྱུ་དངོས་དག་གཞུང་བཞེས་བྱེད་རྒྱུ་སོགས་གཞན་གྱི་ཕྱུན་ཚོགས་ལ་མི་བཟོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་འབངས་མི་དཀྱུས་མ་ཚོ་དབུལ་ཕོངས་དང་དཀའ་སྡུག་ལས་སྐྱོབ་པ་དང་། འདྲ་མཉམ་ཡོང་ཐབས་ཤིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། སྐབས་དེ་ཤེད་དུ། རྒྱལ་བ་དོན་གྱི་བདག་པོ་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་

མཆོག་ནས་ཐོག་མར་ཆེས་དམའ་རིམ་ན་ཡོད་པའི་ཉམ་ཐག་བདག་མེད་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བའི་གནས་བབ་ལ་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་ལྷ་སའི་ཁུལ་དུ་ཉམ་ཐག་ལྟ་སྐྱོང་ཁང་ཞིག་ཀྱང་གསར་འཛུགས་མཛད་དེ། རྒས་གཙོང་དང་། ཞ་པོ། ལོང་བ། འོན་ལྐུགས་སོགས་ལ་ཟས་གོས་གནས་མལ་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་སོགས་གཞུང་ས་རང་ནས་ནར་གཏོང་གིས་ཉམ་ཐག་དང་བདག་མེད་གང་མང་ཞིག་དཀའ་སྡུག་གི་གནས་ལས་གྲོལ་བར་མཛད་ཡོད་པའི་ཚུལ་དེ་ཡབ་གཞིས་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་གསལ་བར་གསུངས།

ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་དང་ཆུ་འབྲུག་མི་དམངས་ཚོགས་པ་སོགས།

ལྷ་སྲས་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་ 1951 ཟླ་བ་ 9 ནང་[102]ཨ་རིར་འགྱོར་ཏེ་དེར་གཞུང་ལས་ངོ་ཤེས་འགས་སི་ཏན་ཧྥོར་ཊི་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་(Stanford University)རིན་མེད་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་ཕུལ་ཏེ་ཕྱིར་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་རང་སྲོག་གཞན་ལག་ཏུ་འཇོག་པའི་གླེན་རྟགས་མ་སྟོན་རོགས་ཞེས་བཤོལ་འདེབས་ཡང་ཡང་ཞུས། དེ་ལ་རྒྱལ་དོན་གྱིས་གསུང་དོན། "ངས་བྱེད་དགོས་པ་ནི་དགོས་མཁོ་ཆེ་བའི་དུས་སུ་བོད་ལ་སྒྲི་ཞུ་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དེ་ཡིན།"[103] ཞེས་དང་། ཡང་། "བོད་མི་མང་ཆེ་བས་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་གནས་

102 <<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>> ཞེས་པར། 1951 ལོའི་ 10 པའི་ཟླ་མཇུག་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་ལྷ་ཤིན་ཊོན་དུ་འགྱོར་ཅིང་། སྤྱན་མཆེད་བགྲེས་པ་སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་གནས་སུ་ལྷན་བཞུགས་གནང་བའི་ཚུལ་སོགས་གསལ།

103 ཚིག་རྣམས་ Kundun ཞེས་པ་ལས་དྲངས།

ཚུལ་མི་ཤེས། ངས་དམར་ཤོག་གི་གནས་ཚུལ་མི་ཤེས་ཀྱང་རྒྱ་རིགས་དང་རྒྱ་
རིགས་ཀྱི་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་ཤེས།" ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཨ་རི་བའི་རོགས་རམ་
དང་བསླབ་བྱ་དང་ལེན་མ་གནང་། རྒྱལ་དོན་མཆོག་བོད་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་
སྐབས་རྒྱ་དཀར་ནག་དང་ནུབ་ཕྱོགས་ཡུལ་གྲུ་ཁག་གི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་སོགས་
ཀྱིས་འབྲེལ་གཏུགས་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་བྱས་ལ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་གང་ཞིག་
ཤེས་འདོད་དང་གསལ་འདེབས་བྱ་དགོས་ཤར་ཚེ་དེ་མ་ཉིད་དུ་འབྲེལ་གཏུགས་བྱ་
ས་ནི་ཕལ་ཆེར་སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་གཅིག་པུར་གྱུར་ཡོད། དེ་ནི་གཙོ་
བོ་༄གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་མཆེད་ཡིན་པ་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་མཁྱེན་པ། རྒྱ་
སྐད་དང་དབྱིན་སྐད་མཁྱེན་པ་སོགས་འབྲེལ་གཏུགས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་
འཛོམས་ཡོད་པས་རེད། དེར་བརྟེན། རྒྱལ་དོན་རང་ཉིད་ནས་ཀྱང་གང་གི་དོན་དུ་
སློབ་སྦྱོང་གནང་བ་དང་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་པའི་དགོས་དོན་རྣམས་ཐུགས་ནས་མ་
དོར་ཅིང་། གནས་ཚུལ་རྣམས་ཆེས་ཛ་དྲག་ཅན་དུ་འགྱུར་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་བོད་
འབངས་རྣམས་དང་ལྷག་པར་དུ་༄གོང་ས་མཆོག་སྐུ་རྐྱང་དུ་འཛོག་པར་ཐུགས་བློས་
མ་བཟོད་པར་ཕྱིར་བོད་དུ་དབུ་འཁོག་དབུང་འདེགས་སུ་ཕེབས་རྒྱུའི་ཐུགས་ཐག་
གཅང་ཆོད་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་ 1952 ཟླ་བ་ 2 ནང་ཧོང་ཀོང་ནས་སྐུ་ཟླ་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱ་
གར་དུ་ཕེབས། སྐབས་དེར་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་ཡང་གྲོ་མོ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཏེ་
ཀ་སྦུག་ཏུ་བཞུགས་ཡོད་པས་དེར་ཡུམ་སྲས་ལྷན་འཛོམས་བྱུང་། དེ་ནས་མ་
འགྱངས་པར་སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་དོན་མཆོག་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་དང་སྐུའི་གཅེན་མོ་
ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ། གཅུང་པོ་མངའ་རིས་རིན་པོ་ཆེ། སྐུ་འཁོར་གཞན་རྣམས་དང་

བཅས་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་ 1952 ཟླ་ 3 ཚེས་ 20 ཉིན་རྩེ་པོ་བྲང་དུ་ཡབ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་ལྷན་འཛོམས་ཀྱིས་ཉིན་ཕྱེལ་པོར་སྨྲ་ཕྱིའི་གསུང་གླེང་དང་ལྷོད་བཞུགས་གནང་། དེ་ལ་<<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་ག>>ཞེས་པ་ལས།

ཐོག་མའི་མཇལ་འཕྲད་སྐབས། ཉིན་གང་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་བཀའ་མོལ་ཞུ་བ་ན། བཀའ་མོལ་མགོ་བཙུགས་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་བོད་ལ་བཅོས་སྒྱུར་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་མིན་ཐད་གླེང་སློང་གནང་བས་ངའི་སེམས་ལ་དགའ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་མ་ཐག་ངའི་བསམ་ཚུལ་ལ་ཐུགས་མོས་གནང་བར་མ་ཟད། ང་བོད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཚོར་ཐུག་སྟེ་ངས་བརྗོད་པའི་བསམ་འཆར་རྣམས་ངོས་ལེན་གནང་ཐབས་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་། " རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ངའི་སྤྱན་མཆེད་ཡིན་ཡང་། དུས་དེ་ནས་བཟུང་། ངེད་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་གནས་བབ་གཏན་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྔེར་དང་ཁྲིམ་ཚང་གི་གནད་དོན་ཐོག་གྲོས་བསྡུར་རྩ་ནས་མ་བྱས། ཨ་མ་ལགས་དང་ངེད་ཅག་སྤྱན་མཆེད་རྣམས་སྐབས་རེར་དགོང་ཟས་ཐོག་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་འཛོམས་ཀྱང་། ཁྲིམ་ཚང་གི་གནད་དོན་མ་གླེང་བར་བོད་ཀྱི་དཀའ་གནད་ཐོག་གླེང་མོལ་གནང་། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་སྐུ་ཚེ་ཕྱེལ་པོ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བདེ་དོན་ཐོག་བསྐྲིལ་བ་ལས་ཁོང་ལ་སྒེར་གྱི་གནད་དོན་གང་ཡང་མེད། " ངས་རང་ཉིད་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་ཁྲིད་འོག་ཏུར་བརྩོན་དང་ཅི་གསུང་བཀའ་སྒྲུབ་ཞུ་བའི་བོད་མི་དཀྱུས་མ་ཞིག་ཏུ་བསམས་ཤིང་། ངའི་ལས་ཀ་ནི་བཀའ་གསུང་དང་ལེན་གྱིས་ཁོང་ལ་སྲི་ཞུ་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དང་། ཁོང་གི་བཞེད་དོན་མཐའ་དག་ནི་ངའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས།

ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་བོད་དུ་ཕེབས་རྗེས་རྒྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་མཁྱེན་རྟོགས་སྐད་ཐོག་མར་རྒྱ་གཞུང་གི་ངོ་ཚབ་ཀྲང་ཅིན་ཝུའུ་དང་དམག་དཔུང་ཨང་བཅོ་

བརྒྱུད་པའི་དམག་སྤྱི་ཀྲང་གོ་ཧྲུ། རྫན་མིན། ཕང་ཆི་མེ། ཨ་ལོ་བྲུའུ་ཀྲང་བཅས་གནད་ཡོད་དག་ལ་མཇལ་འཕྲད་གནང་སྟེ་གླེང་མོལ་རིམ་པར་བྱུས། སྐབས་དེར་རྒྱ་དཔོན་ཚོའི་སེམས་སུ་རྒྱལ་དོན་མཆོག་ལ་མི་དགའ་བའི་རྣམ་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཡང་ཞེད་སྔྲོད་བྱ་རྒྱུ་ཙམ་ལ་དམིགས་ཏེ་བཟོད་བསྲན་ཆེན་པོས་འཛམ་མཁས་ཙམ་ཞིག་ཕྱུར་བླངས། དེ་ནས་༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་དགོངས་གཞི་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པར་གདན་ས་ཁག་དང་བོད་གཞུང་དབང་འཛིན་པའི་གཞིས་ཀའི་གནས་བབ། དཔོན་འབངས་བར་གྱི་བུ་ལོན་དང་ཁྲལ་འབབ་སོགས་ཀྱི་ཐད་སྒྱུར་བཅོས་གཏོང་དགོས་ཀྱི་དགོངས་ཚུལ་གཞུང་ལ་སྙན་འབུལ་གནང་། དེ་ལ་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་གིས། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ལམ་སྟོན་ལྟར་སྲིད་ཚབ་གླུང་ཁང་པ་དང་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་སོགས་གཞུང་འཛིན་དཔོན་རིགས་ཚོའི་སར་ཕེབས་ཏེ་བཅོས་སྒྱུར་དགོས་པའི་ཚུལ་བཀའ་བསྐུར་གནང་ཡང་མོས་མཐུན་མ་གནང་བའི་ཚུལ་ཁོང་གི་སྐུ་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསལ་བར་གསུངས།

བཅོས་སྒྱུར་གྱི་ཐོག་མའམ་སྔ་འདྲེན་དུ་སྟག་མཚེར་ཡབ་གཞིས་ཀྱི་གཞིས་ཀ་ཁག་ནས་ལྷ་ལྡན་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚོ་གཞིས་ཁོ་ན་ཡབ་གཞིས་ཚང་གིས་བདག་ཉར་གནང་རྒྱུ་དང་། ལྷུང་གསེབ་ཤར་གཞིས་ཀར་བོད་གཞུང་ནས་གཞུང་གཉེར་སློབ་གྲྭ་ཆེན་པོ་ཞིག་གསར་འཛུགས་གནང་རྒྱུ། དེ་མིན་རྣམས་གཞུང་ལ་གཙང་འབུལ་གནང་རྒྱུའི་དགོངས་འཆར་བཏོན་པར། མགྲོ་རིམ་ཁྲིད་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་མ་ཐོབ་པའི་ཁར། མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཤུགས་ཆེར་བསྟན། སྲིད་ཚབ་གཉིས་ནས་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་ལ། ས་ཞིང་བཅོས་བསྒྱུར་གྱི་བསམ་ཚུལ་དེ་“སུ་ལ་ཡང་མ་བཤད།

བཀའ་སློན་ཚོར་ཡང་མ་བཤད་ན་ལེགས། ལྷ་སའི་ཁུལ་དུ་སོ་སྨྱུལ་བས་ཁེངས་ཡོད།"[104] ཅེས་གསུངས། <<བཙན་གནོལ་རྒྱལ་སྐྱོབ།>>ལས།

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཛིན་ཕྱོགས་ཐད་དམར་སྲིད་ལ་གནོལ་ཐབས་ཡོངས་སུ་དཀོན་མཆོག་ལ་གསོལ་འདེབས་དང་། ཐུགས་གཏོད་ཉག་གཅིག་གནང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་གི་ཞུ་དོན་ལ་གཟིགས་ཚུང་སྣང་མེད་དུ་བཞག་པ་དང་གཅིག། གཉིས་སུ་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་རང་ཡུལ་དང་བྲལ་ནས་ལོ་མང་སོང་ཞིང་། སྐུ་བགྲེས་དང་། གཞོན་སྐྱེས་ནང་ཁོང་གི་རྗེས་འབྲངས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བ། ལྷག་དོན་དུ་རྒྱ་ནག་ལ་སློབ་གཉེར་ལ་བཞུགས་པས་གཞུང་ཞབས་འགའ་ཤས་ཀྱི་ཐུགས་ཕྱུགས་སུ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་པ་སོགས་སྐྱོན་ཆ་ཆགས་ཡོད་སྟབས་ཁོང་རང་ལ་བདེན་པ་དང་དགེ་མཚན་ལྡན་པའི་སེམས་ཤུགས་དང་སྤོབས་པ་ཡོད་ནའང་། རྒྱབ་གཉེར་རྗེས་སྐྱོང་བྱ་མཁན་ཉུང་བས་ད་རེས་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་ནས་ཐབས་བརྩོན་འབད་སྤྲོད་གནང་བར་འབྲས་བུ་ཐོན་རྒྱུ་སློས་ཅི། ད་དུང་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་ནི་རྒྱ་དམར་ལས་དམར་བ་འདུག ཅེས་དང་། གཟིམ་ཤག་ལྟེང་གསེབ་ཤར་གཞུང་ལ་འབུལ་རྒྱུ་ལས་སླ་ཡང་། བོད་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་བཟང་པོ་དང་། གདན་ས་གསུམ་དང་། དགོན་སྡེ་ཁག །བོད་དབུས་གཙང་ནང་སྐུ་དྲག་གཟིམ་ཤག་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་གནས་བབ་ལ་བསམ་བློ་མ་བཏང་བ་དེ་ནི་དཔེ་མི་སྲིད་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་གླེང་གཏམ་ཆགས།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགོངས་གཞི་ཁག་ལེགས་ལམ་དུ་མ་བཏང་། དེ་ནས་རྒྱ་གཞུང་གིས་བཀོད་སྒྲིག་འོག"ངལ་རྩོལ་བཙོས་སྒྱུར་བ"ཟེར་བའི་རྒྱ་རིགས་ཐོན་ཆེ་བསྡུད་མར་འགྱོར་ཏེ་ལྷ་ས་མཐིལ་སོགས་སུ་མི་འབོར་གློ་བུར་དུ་འཕར་བས་བཟའ་བཅའ་མཁོ་དངོས་མི་འདང་བ་སོགས་དཀའ་ངལ་ཅི་ཆེ་བྱུང་། སྐབས་དེར། "རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་མི་མང་གི་འཚོ་བའི་ཐོག་ཆེད་བཟོ་བྱས་པའི་དཀའ་སྡུག་དེ་

104 གོང་འོག་གི་ཚིག་རྣམས་ Kundun ཞེས་པ་ལས་དྲངས།

རིགས་ལ་འཕྲུལ་སེལ་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་རེ་འདུན་བྱས་ནས་རང་རེའི་མི་མང་ལ་ཤ་ཚ་དང་། གཅེས་པའི་སྲོག་འདོར་ནུས་པའི་རྒྱལ་ཞེན་མི་སྣ་སེར་སྨད་ཕྱུག་ཟུར་དམ་ཆོས་བསོད་ནམས་ནས་དང་བླངས་དབུ་ཁྲིད་འགན་བཞེས་གནང་སྟེ། ཆུ་འབྲུག་ལྷ་ས་མི་མང་ཚོགས་པ་ཞེས་པ་ཆེད་བཙུགས་ཀྱིས་བཙན་དབང་མནར་གཅོད་ཅན་གྱི་དྲག་གནོན་བཙན་བཟུང་ལ་ཞི་གྲོལ་རེ་སྐུལ་བྱ་རྒྱུའི་ལས་འགུལ་དབུ་བཙུགས་གནང་བ་རེད།" ཅེས་བཙན་གྲོལ་རྒྱལ་སྐྱོབ་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་ཚོགས་མི་ཆོས་རྒྱ་གཞུང་གི་ངོ་ཚབ་སོགས་ལ་ཐད་ཀར་མི་འཐོར་ནང་འདྲེན་མི་བྱེད་པ་དང་མི་དམངས་ལ་དཀའ་སྡུག་མི་སྤྲོད་པ་སོགས་ནན་ཏན་གྱིས་བཤད་པ་དང་། བོད་གཞུང་ལ་ཡང་སྐབས་འབྲེལ་གྱི་སྲིད་ཇུས་ལ་དམ་དོན་གནང་དགོས་པ་སོགས་གཞུང་འབངས་གཉིས་ཀའི་བདེ་ཐབས་གང་ཐུབ་ཀྱིས་བསྒྲུབས། ལྷ་ས་མི་དམངས་ཚོགས་པའི་བྱེད་ཕྱོགས་ལ་རྒྱ་གཞུང་གི་ངོ་ཚབ་ལས་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་དེ་མ་ཉིད་དུ། "ལོག་སྤྱོད་ཤོག་ཁག"ཅེས་མིང་འདོགས་བྱས་པར་མ་ཟད་འཛིགས་སྐུལ་སྣ་ཚོགས་བྱས་པས། ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་མཆོག་གིས་མི་དམངས་ལ་གྱོང་གུན་ཆབས་ཆེན་ཡོང་ངེས་སུ་གཟིགས་ཏེ་རྒྱ་རིགས་རྣམས་ལ་གསལ་བཤད་དང་། མི་དམངས་ཀྱི་འདོད་ཕྱོགས་ལ་བློ་བསྐུན་དགོས་པ་སོགས་གསུངས་ཀྱང་ཕན་ནུས་མ་ཐོན་པར། ཚོགས་མི་དྲུག་ཙམ་རྒྱ་དམག་གིས་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཤིང་རང་གཞུང་ནས་ཀྱང་ལས་འགུལ་འཕྲལ་མར་མཚམས་འཇོག་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་མི་གནང་ཀ་མེད་དུ་གྱུར།

སྐབས་དེར་བོད་མི་མཐོ་རིམ་མི་སྣའི་ཕྱོགས་ནས་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་

དགོངས་ཚུལ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་ཙམ་ལས་རྒྱབ་སྐྱོར་མེད་པ་དང་། རྒྱ་མིའི་ཕྱོགས་ནས་བཙོས་སྐྲུར་རམ་བཅིངས་འགྲོལ་བྱེད་མཁན་ནི་ཁོ་པ་ཙག་ཡིན་པ་དང་། ༧གོང་ས་མཆོག་དང་ཡབ་གཞིས། བོད་གཞུང་བཅས་ནི་མི་དམངས་ལ་མནར་གཅོད་གཏོང་མཁན་ཡིན་པར་སྒྲུབ་སྣད་ངན་རྫུས་སྣ་ཚོགས་བཤམས། དེ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཐད་ནས་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་ལ་འགོག་རྐྱེན་མང་དུ་བཟོས་པར་བརྟེན་ཕྱག་ལས་ལ་གྲུབ་འབྲས་མ་ཐོན། དེ་ནས་<<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>> ཞེས་པ་ལས།

ངས་བོད་རྒྱ་གཉིས་ཀའི་སྐད་ཆར་ཉན་ཡང་། རྒྱའི་བསམ་ཚུལ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་མེད་ལ། བོད་རིགས་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་རྒྱ་གྲོལ་གྱི་ལས་འགུལ་དུ་ཡང་ཞུགས་མ་ཐུབ། འོན་ཀྱང་། སྲིད་ཇབ་གཉིས་ལ་ཨ་རིའི་གསང་ཞུལ་བའི་ཉེས་འཛུགས་ཐོག་པ་དང་། གཞུང་འཛིན་དཔོན་རིགས་བརྒྱ་ཆའི་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་གྱིས་རྒྱ་མིར་མཉམ་རོགས་བྱེད་པའི་གནས་སྟངས་འོག །ཅི་མཛད་གཏོལ་བྲལ་གྱིས་པོ་བྲང་ནང་ཁེར་རྐྱང་དུ་ལུས་པའི་ངའི་གཙུང་པོ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བོད་མི་དམངས་ལ་ཤ་ཚ་དང་གདུང་སེམས་མེད་པ་ག་ལ་ཡིན། གལ་ཏེ་ངས་མངོན་གསལ་དོད་པོས་བོད་མིའི་ངོ་གྲོལ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ཚེ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བདེ་འཇགས་ཀྱི་གནོད་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་སྲིད། སུས་ཀྱང་ང་ལ་གནས་ཚུལ་མ་དྲིས་ཀྱང་། སུ་མཐུད་དུ་དེ་ལྟར་གནས་པ་ཡིན་ན། ཉིན་ཞིག་ངས་རང་ཉིད་བོད་རྒྱ་གཉིས་ལས་སུ་ཞིག་གི་ཕྱོགས་སུ་ལངས་ཡོད་མེད་དང་། བོད་རྒྱ་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་སུ་ལངས་ཁུལ་བྱེད་པའི་ངོ་གཉིས་མ་ཞིག་ཡིན་མིན་གསལ་བཤད་མི་བྱེད་ཀ་མེད་ཡིན། ''
' དེ་ནི་ང་ཚོ་ཆག་སྒོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་ཁ་ཕྱོགས་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན། གལ་ཏེ་གནས་སྟངས་ལ་འགྱུར་ལྡོག་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་ཚེ། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེ་བའི་བོད་མི་རིགས་དང་རྒྱ་མིའི་དམག་དཔུང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཁྲག་དྲི་བྲོ་བའི་འཐབ་རྩོད་བྱུང་སྟེ། ༧གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་ཐང་ཡང་ཉེན་ཁའི་གནས་སུ་ལྷུང་སྲིད། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆག་སྒོ་དེ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ང་ཚོ་ཕྱི་ཕྱོགས་སྤྱིའི་འབྲེལ་བ་པར་ཟད། ཁྲིམ་མཆེས་རྒྱ་གར་ལ་ཡང་དོན་དངོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པར་བོད་ནང་ལོགས་སུ་

བཀག་སྐྱིལ་བྱས་ཏེ། ཕྱིའི་རོགས་རམ་གང་ཡང་མ་ཐོབ་པར་རྒྱ་མིས་ཐོན་བཟུང་དང་དམར་གསོད་གཏོང་ལ། གཅིག་བྱས་ན། གནས་སྟངས་དེ་ཕྱི་མི་སུས་ཀྱང་མི་ཤེས་པའང་ཡོང་སྲིད།

ཅེས་བོད་དུ་དེ་སྔར་མ་བཞུགས་པར་ཐབས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་རྩད་འཚོལ་མི་གནང་ཀ་མེད་བྱུང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཛ་དྲག་ཅན་དེ་གསུངས། དེ་ལྟར་བཟུང་ན་ལག་པ་འཆིག་ཅིང་བཏང་ན་རྔ་མ་གཙོག་པར་ངེས་པ་ལྟ་བུའི་ཁོང་གི་"གནས་སྟངས་དེ་སྔ་མཐུད་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་གཡོལ་དཀའ་བའི་གནས་སུ་གྱུར།" ཅེས་ཀྱང་རྒྱལ་དོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས།

སྐབས་དེར་ཐབས་ཤེས་གཅིག་ཉིད་གཟིགས་པ་ནི། ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་གནས་ཚུལ་ཁྱབ་བསྒྲགས་དང་སྲིད་གཞུང་གཞན་ལ་རོགས་ཕན་གྱི་འབོད་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་དེ་རེད། རྒྱལ་དོན་མཆོག་ནས་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་དང་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་གཉིས་ལ་གྲོས་བསྡུར་གནང་བར། རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས་ངེས་པར་དུ་རྒྱ་གར་ལ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་སྲིད་བློན་ནེ་རུ་སོགས་ལ་ཡང་གནས་ཚུལ་ཧ་བཞིན་ཞུ་དགོས་ཞེས་གསུངས། རྒྱ་གར་ལ་མ་ཕེབས་གོང་ཅི་གནང་ཐད་ལ་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས།

བོད་ནས་མ་ཐོན་གོང་། རྒྱལ་པོ་དོན་གྲུབ་ཡབ་གཞིས་ཀྱི་གཞིས་ཀ་ཚང་མར་སྐོར་སྐྱོད་བྱས་ཏེ། མཇོད་ཁང་དག་ཏུ་དངོས་པོ་ཅི་ཡོད་ཚང་མ་མི་སེར་ལ་སྤྲད་པར་མ་ཟད། མི་སེར་ཚོའི་མདུན་དུ་ཡིག་ཆ་རྣམས་མེར་སྲེག་བཏང་སྟེ། ད་ནས་བཟུང་ཁྱེད་ཚོས་ཡབ་གཞིས་ལ་སྤྲོད་དགོས་པ་དང་ཆད་པ་གང་ཡང་མེད་ཅེས་བཤད།[105]

ཅེས་གསུངས།

105 DALAI LAMA, MY SON ཞེས་པ་ལས་དྲངས།

<<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>>ཞེས་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་གིས། རྒྱ་གར་དུ་མ་ཐེབས་གོང་བྲ་ཡུལ་དང་སྦྲོར་རའི་ཡབ་གཞིས་ཀྱི་གཞིས་ཀ་དག་ཏུ་དངུལ་དངོས་ཀྱི་བུན་སྐྱེད་སོགས་ལ་བཞག་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་མེར་སྲེག་བཏང་ཞིང་། ས་ཆ་རྣམས་མི་སེར་ལ་ཕྱིར་བདག་པར་བྱས། འབྲུ་མཛོད་ཀྱི་སྒོ་ཕྱེ་སྟེ་འབྲུ་རིགས་ཡོད་ཚད་མི་དམངས་ལ་བགོས་པ་སོགས་མི་སེར་དུད་ཚང་དྲུག་བརྒྱ་ཙམ་ལ་རང་དབང་ཆ་ཚང་ཐོབ་པར་བྱས་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས། དེ་ལྟར་སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་ནས། འབྲེལ་ཡོད་སྐུ་ངོ་རྣམ་པས་ཡི་རངས་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་མ་བྱས་ཀྱང་ཡབ་གཞིས་གཞི་འཛིན་གྱི་སྐུ་དབང་བཙན་གྱིས་སྲུད་དེ་གཞིས་ཀར་གང་ཡོད་རྣམས་མི་སེར་ལ་གནང་བར་མ་ཟད། ཁྲལ་དང་བུ་ལོན་སྡོད་འཛལ་གྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་མེར་སྲེག་གནང་སྟེ་༸གོང་ས་མཆོག་ལའང་མ་ཞུས་པར་གསང་རྒྱ་དམ་པོའི་ངང་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས། སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་དོན་གྱིས་ཅི་མཛད་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་འདོད་ན། བོད་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་བཙན་གཏོལ་རྒྱལ་སྐྱོབ་དང་མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ། ཚུ་སྣང་དཔའ་བོ་དག་གི་མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་གཙོས་འབྲེལ་ཡོད་དབྱིན་དེབ་བཅས་སུ་གཟིགས་པར་འཚལ།

གྱོད་ཞིབ་ལས་ཁུངས་གསར་འཛུགས།

ལེགས་བཅོས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཛད་པ་ལམ་ལྷོངས་འབྱུང་བར་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཐད་ནས་བར་དུ་གཙོད་པ་ཧེ་སླེད་ཅིག་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། ༸གོང་ས་སྐྱབས་

མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཐུགས་སྨོན་མ་ཞུམ་ཞིང་ཐུགས་རེ་མ་ཡལ་བར་སྤྱི་ལོ་1954 ལོའི་མཇུག་ཙམ་ལ་ཆེས་མཐོའི་གྲོད་ཞིབ་ལས་ཁུངས་གསར་འཛུགས་གནང་། མཛད་པ་ལམ་དུ་མི་གཏོང་བའི་འགོག་རྐྱེན་ཆེ་ཕྲ་ཅི་ཙམ་མང་ཡང་ཐུགས་ཀྱི་སྨོན་པ་དང་རེ་བ་གཏན་དུ་མི་འདོར་བ་ནི་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་འདི་པའི་ཐུགས་གཤིས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན། ༄གོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས། ང་རྒྱལ་དང་བྲལ་དགོས་ཤིང་སྨོན་པ་ཡལ་མི་རུང་ལ། རེ་བ་མེད་ན་འཇིག་རྟེན་འདིར་འཚོ་ཐབས་མེད་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡང་གསུང་སྲོང་། གང་ལྟར། དེ་ནི་གཞུང་སའི་གྲོད་དོན་ཁྲིམས་ཞིབ་ལ་དྲང་ཚུགས་མེད་ཅིང་། གཡོ་རྫུས་མང་ཙམ་ཡོད་པ་སྔ་མོ་ནས་གཟིགས་ཤིང་ཐུགས་ཐམ་ཡང་བསྟུད་མར་བྱུང་བ་དང་། གད་པ་སོགས་ཀྱི་གླེང་མོལ་ལས་ཀྱང་མང་དུ་མཁྱེན་ཡོད་པས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་མེད་ཐབས་མེད་པར་གཟིགས་ཏེ་ཆེད་འཛུགས་གནང་བ་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས།

ངོས་ཆུང་ཆུང་སྐབས་བོད་ལ་ཡོད་དུས་ནས། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་དབང་ཆ་ཟིན་ནས་ཡོད་དུས་དྲང་པོ་མེད་པ་སོགས་གོ་ཡང་མང་པོ་གོ་སྲོང་ལ། ཐེངས་གཅིག་ངོས་རང་རང་གིས་ཀྱང་དངོས་སུ་མཐོང་སྲོང་། དེ་དུས་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་རེད། རྒྱལ་ཚབ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ལ། གཟིམ་ཤག་པ་ལྷའི་མི་སེར་སྒོ་བོ་ལགས་ཤིག་འདུག །དེས་པ་ལྷ་ལ་ཁ་མཆུ་བཙུགས་ཏེ་ཁ་མཆུ་དེ་རྗེས་སུ་ཤོད་འགག་ལ་བསླེབས་པ་རེད། རྩེའི་ཤོད་འགག་གི་ཐོག་ཁ་དེ་ཤར་རྒྱུད་གཟིམ་ཆུང་ཁེལ་ཡོད་པ་རེད། ཐོག་ཁ་དེར་ཤེལ་སྒོ་དང་ལྕགས་དྲ་ཡོད་པའི་གནམ་གཡེང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡོད། དེ་དུས་གད་པ་ཚོས་དེའི་གསེང་ནས་ཉན་ཏེ་ལྟ་བཞིན་འདུག །ངོས་རང་གད་པ་ཚོར་ཏ་ཙང་འཆམ་པོ་ཡོད། ངེད་ཚོས་ཇ་ཡང་མཉམ་དུ་འཐུང་། ཟ་མ་ཡང་མཉམ་དུ་བཟས། དེ་ནས་མཉམ་དུ་འཁྲབ། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་འཆམ་པོ་ཞེ་དྲག་ཡོད། སྐབས་དེར་གད་པ་ཞིག་གིས། མཇུབ་མོས

བརྡ་བསྟན་ཏེ་དེར་ཞོག་ཅེས་ཟེར། ངོས་རང་རྒྱུན་མའི་གོམ་བགྲོད་ལྟར་གོམ་པ་ཤུགས་ཆེར་མ་བརྒྱབས་པར་ཁྲུ་སུམ་མེར་དེར་ཕྱིན་ཏེ་མར་བལྟས། དངོས་གནས་བྱས་ན། ཁ་མཚུ་ཐུག་ནས་ཞུ་བ་ལེན་གྱིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་ཙང་། སྣེ་མགྲོན་གྱིས་ཞུ་བ་འབུལ་མཁན་དེའི་བདེ་སྡུག་ཚང་མ་ཉན་དགོས་པ་རེད། ཡིན་ཡང་། ཉན་གྱིན་མི་འདུག །སྒོ་བོ་ལགས་ཀྱིས་ཡར་བདེ་སྡུག་ཞོད་པའི་སྐབས་ལ། མར་གཤེ་གཤེ་བཏང་སྟེ་སྒོ་ལགས་ཀྱི་ཁ་བཀག། །མ་འགྲིག་པ་དང་མ་འཐུས་པ་དེ་ཚོའི་གྲས་མར་བཤད་པ་སོགས་བྱས་པ་དེ་ངོས་རང་རང་གིས་མཐོང་སོང་། དེ་ནས། ཨ་ཙི། ཆག་སྒོ། ཁྲིམས་ཞེས་པ་དྲང་པོ་དྲང་བཞག་ཅིག་མེད་ན། ད་གང་ཡང་མི་འདུག་བསམས་སོང་། དེ་ངོས་རང་རང་ལ་ཡོང་སྐྱོང་། དེར་བརྟེན། དེ་དུས་ནས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་འཛིན་སྟངས་དེ་ཡག་པོ་མི་འདུག་བསམས་ནས། དེའི་རྗེས་ཏེ་རྒྱ་མི་བསླེབས་ཚར་བའི་མཚམས་ལ་ལེགས་བཅོས་སྐྱི་ཚོགས་བཙུགས་ནས་བསྒྱུར་བཅོས་གཏོང་བའི་འབད་བརྩོན་བྱས་པ་ཡིན། དེ་ནས་གྲོད་ཞིབ་ཟེར་བ་ཞིག་བཙུགས་པ་རེད།[106]

ཅེས་གྲོད་ཞིབ་ལས་ཁུངས་གསར་དུ་ཟུར་འཛུགས་གནང་དགོས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་མ་བཀའ་སྩལ། དེ་ནས་ཀྱང་།

ནམ་རྒྱུན་སེར་མོ་ཚོའི་གྲོད་ཁ་མཚུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཡིག་ཚང་ལ་གཏུག་པ་དང་། སྐྱ་བོའི་གྲོད་བྱུང་བ་ཡིན་ན་བཀའ་ཤག་ལ་འགྲོ་གིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཕྱོགས་ལྟུང་གི་སྐྱང་ལ་ཕྱིན་ཏེ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་གིན་མེད་པས་གྲོད་ཞིབ་ལས་ཁང་ཞེས་པ་ཞིག་ཟུར་དུ་བཙུགས་ཏེ་དེའི་མགོ་ཁྲིད་དུ་གཡུ་ཐོག་ས་དབང་ཆེན་མོ་བསྐོས་པ་ཡིན། དེ་དུས་གཡུ་ཐོག་ནི་དྲང་པོའི་ཚད་འཛིན་ས་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། གཡུ་ཐོག་གིས་གྲོད་ཞིབ་བྱེད་པའི་སྐབས་ལ། ཁ་མཆུར་ཐུག་མཁན་གྱི་མི་ཞིག་གིས་གཡུ་ཐོག་གི་གཟིམ་ཤག་ལ་བཅར་ཏེ་འབུལ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྐོག་ཛན་དུ་སྤྲད་འདུག །གཡུ་ཐོག་གྲུང་པོ་ཞེ་དྲག་ཡིན་ཙང་། ཛན་པ་དེ་བླངས། དེ་ནས་ལས་ཁུངས་སུ་ལྷན་རྒྱུན་འཛོམས་པའི་སྐབས་ལ། སྐོག

106 སྤྱི་ལོ་ 2011 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 19 ཉིན་བཞུགས་སྒར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་ཡོངས་རྫོགས་རྩིས་སྤྲོད་གནང་བཞིན་གྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་ལོ་རྒྱུས་ངོ་སྤྲོད་གནང་སྐབས་གསུངས།

ཧན་སྒྲོད་མཁན་གྱི་མི་དེ་ཤོག་ཅེས་གསུངས་ཏེ་གྲོད་ཞིབ་ལས་ཁུངས་འཚོགས་པའི་དཀྱིལ་ལ་མི་དེར། "ཁྱོད་རང་ཁ་སང་ཧན་པ་འདི་ཁྱེར་ནས་ངའི་སར་ཡོང་བ་རེད། ཧན་པ་བཟས་ནས་ཁ་མཆུ་ཐག་གཅོད་རྒྱུ་རྒྱ་བ་ནས་ཡོད་པ་མ་རེད། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་དྲང་པོ་དྲང་བཞག་གི་ཐོག་ནས་སུ་ནོར་ཡོད་མེད་དང་། སུ་ལ་བདེན་པ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ཏེ་ཐག་གཅོད་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། ཧན་པ་བཟས་ནས་ཐག་གཅོད་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁྱེད་རང་གིས་ཧན་པ་དེ་མར་འཁྱེར།"ཞེས་མར་སློག་བཏང་འདུག །དེ་དུས་གཡུ་ཐོག་གིས་དེ་འདྲ་བཤད་པ་རེད་ཅེས་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་སོང་། དེ་ལྟར་གྲོད་ཞིབ་བཙུགས་པ་ཡིན། དེ་སྔར་མེད་གསར་སྤྲོས་རེད་ལ། ལེགས་བཅོས་སྐྱི་ཚོགས་བཙུགས་པ་དེ་ཡང་སྔར་མེད་གསར་སྤྲོས་རེད།[107]

ཅེས་དང་། ཡང་༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས།

ང་ཚོར་ཁྲིམས་ཁང་ཟེར་བ་ཞིག་ཟུར་དུ་མེད་པས། སྤྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ཕལ་ཆེར་ལྔ་བཅུང་བཞི་ལོར་གྲོད་ཞིབ་ལས་ཁུངས་ཟེར་བ་ཞིག་བཙུགས་ཏེ་དེའི་མགོ་ཁྲིད་གཡུ་ཐོག་གིས་བྱས། གཡུ་ཐོག་ནི་སྤྱིར་བཏང་མི་ཏ་ཅང་དྲང་ཚུགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་རྩི་བ་ཡིན། ནམ་རྒྱུན་སེར་སོ་བའི་ཁ་མཆུ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་རྩེ་ཡིག་ཚང་དང་། སྐྱ་བོའི་ཁ་མཆུ་བྱུང་ན་བཀའ་ཤག་གིས་ལྟ་བའི་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་མི་དགོས་པར་བྱས་ཏེ། གྲོད་ཞིབ་ལས་ཁུངས་ཟུར་དུ་བཙུགས་ཏེ་དེ་ལྟར་ཕྱིན་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་། ང་ཚོས་མང་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་བཏང་སྐབས་ཉུས་པ་ཐོན་པ་ལྟ་བུ་བྱས་པར་རྒྱ་མིས་དགག་བྱ་བྱེད་ཀྱིན་འདུག །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྒྱ་དམར་གུང་ཁྲན་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་མང་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་དེ་རྒྱ་ནག་རང་ལ་ཇི་ལྟར་བཏང་བ་བཞིན་གཏོང་དགོས་ཀྱིན་ཡོད་པ་དང་། བོད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསར་གཏོད་བྱས་ཏེ་མང་གཙོ་བཅོས་སྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་ན། དེ་བོད་པ་ལ་རན་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་ལ། བོད་པ་ལ་རན་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན། དེ་རྒྱ་མི་ཁོ་རང་ཚོས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བཅོས་བསྒྱུར་བྱ་བར་འགལ་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་རེད། དེ་ལྟར་རྒྱ་མིས་འདོད་

107 སྤྱི་ལོ་ 2011 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 19 ཉིན་བཞུགས་སྒར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གསུངས།

མོས་མ་བྲུས་པར་འགོག་རྐྱེན་བཟོས་པས་ནུས་པ་ཐོན་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བ་རེད།[108]

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

གཡུ་ཐོག་བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ་མཆོག་གྲོད་ཞིབ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགན་ཁུར་དོ་དམ་དུ་"དྲག་འདེམས་ཀྱིས་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་ལྟར་ལས་ཁུར་དབུ་འཛུགས་གནང་སྐབས་ནས་བཟུང་ངོ་ལས་ཆེ་ཕྲ་ཚང་མས་༧གོང་ས་མཆོག་གི་བླ་ན་མེད་པའི་བཞེད་དགོངས་དང་། གཞུང་སའི་མཚན་དོན། མི་དམངས་ཀྱི་ཕན་བདེ་བཅས་ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་གྲོད་དོན་གང་ཞིག་ཀྱང་དགའ་ཉེ་ཕྱོགས་ལྷུང་དང་། དངུལ་དངོས་རྗེས་འབྲངས་སུ་མ་སོང་བར། བདེན་རྫུན་གསལ་འབྱེད་འཕྲུལ་འཕྲུལ་ཐག་ཆོད་ཐུབ་པ་དགོས་རྒྱུའི་ཁྲིབ་འདོམས་དང་མཇུག་གནོན་རྒྱུན་བསྲིངས་གནང་ཡོད། ཕྲུག་ལས་དངོས་གཞི་གནང་སྐབས་དུས་ཡུན་ལོ་གཅིག་ཙམ་ནང་རྩོག་འཛིང་ཅན་གྱི་གྲོད་གཞི་ཆེ་ཁག་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ཐག་གཅོད་གནང་བར་དྲང་བདེན་བྱུང་མིན་གྱི་ཤླན་ཀ་དང་། ཞུ་རྟོད་ཕྲ་ལོག་གི་གནས་ཚུལ་གཅིག་ཀྱང་འབྱུང་སྲོང་མེད། དེ་བཞིན་ཉིན་རེའི་ལས་དོན་ཚུང་ཅག་རྣམས་ཀྱང་སྐབས་འཕྲལ་སོ་སོར་ཐག་གཅོད་གནང་ལུགས་སྐབས་དེའི་ཕྲུག་རོགས་སྐུ་ངོ་ཚ་རྗོར་མཁན་ཚུང་སྐུ་གཞོན་ཐུབ་བསྟན་མཆོག་གྲུབ་ནས་གསུངས་བྱུང་།" ཞེས་<<ཡབ་གཞིས་གཡུ་ཐོག་ས་དབང་དམ་པ་བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ་མཆོག་གི་སྐུ་ཚེའི་བྱུང་བ་ཆེ་ལོང་ཙམ་མ་བཅོས་ལྷུག་པར་བརྗོད་པ་>>ཞེས་པར་གཡུ་ཐོག་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་དཀར་གྱིས་གསུངས་ཤིང་། གཡུ་ཐོག་བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ་ནི། ཐུགས་སྤོབས་ཆེ་ཞིང་ཡོ་འཁྱོག་མེད་པའི་མི་དྲང་

108 སྤྱི་ལོ་ 2014 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 5 ཉིན་རྒྱ་གར་ཤེ་ལོང་ཁྲུལ་དུ་བཀའ་སྩལ།

ཚུགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཞེས་“གོང་ས་མཆོག་ནས་བསྟོད་བསྔགས་ཡང་ཡང་གནང་། བཙན་བྱོལ་དུ་མགོ་རིམ་མི་སྣའི་འཐབ་རྩོད་ཁྲིད་རྗེ་རམ་ས་ལ་ནས་ཀཱལ་ཀ་ཏ་དང་དེ་ནས་ཐའི་ལྷན་དུ་ཕེབས་པའི་སྐོར་གྱི་རྟོག་གླེང་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་། གྱོད་ཞིབ་ཀྱི་ཕྱག་ལས་མ་གནང་གོང་བོད་དུ་གཡུ་ཐོག་ལ་དཀའ་ངལ་དུ་མ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་ནི། གོང་གསལ་དཔེ་དེབ་ལས།

ན་སྔོན་དབུ་ཉེས་མ་བྱུང་ཙམ་ལ་མཛོད་གོས་སེར་པོའི་ཕྱི་སྒྲིལ་བྱས་པའི་སྒམ་ཆུང་ཞིག་མདོ་སྨད་ཇ་སག་གཡུ་ཐོག་ནས་འབུལ་རྒྱུ་བསྐུར་བྱུང་ཞེས་ཁམས་པ་ཞིག་ནས་རྒྱ་འབུལ་སྐད་ཅུང་ཡིག་ཆེན་མོའི་ཕྱག་མཛོད་ལ་སྤྲད་འདུག་པ་དང་། དེའི་སྐབས་སྒོམ་དེ་འབར་གས་བྱུང་ཚུལ་གོ་ཐོས་བྱུང་། སྐབས་དེར་སྐུ་ངོ་ས་ཆེར་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་སྟབས་བཀའ་རྩད་གནང་མཁན་རིགས་གང་ཡང་བྱུང་མ་སོང་། ” སྐུ་ངོ་ས་ཆེ་མཆོག་ནས་ཐུན་རང་ལ་གསུང་གསལ་ཞིག་ལ། ང་མདོ་སྨྲིའི་ལས་ཁུར་འཕོས་མཚམས་ལྷ་སར་འབྱོར་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ 1947 ལོ་མཇུག་ཙམ་ལ་ངོ་ཤེས་ཡོད་མགྲོན་ཞིག་ནས་བརྗོད་དོན། སྟག་བྲག་ཕྱག་མཛོད་ཆེན་མོ་དང་། སྐུ་དྲག་གཉིས་བཅས་ནང་གྲོས་ཀྱིས་མདོ་སྨྲི་གཡུ་ཐོག་ནས་མདོ་སྨད་ཁུལ་གྱི་མི་སེར་ལ་བཙབ་གསིག་ཚད་མེད་བྱུང་ཚུལ་གྱི་སྙན་ཞུ་ཞིག་སྙིག་ཏུ་བཟོ་འབུལ་བྱ་རྒྱུའི་གྲབ་གཤོམ་བྱེད་པ་གསོལ་ཞབས་བརྒྱུད་གོ་ཐོས་བྱུང་བས་གཟབ་གཟབ་གནང་དགོས་ཞེས་གསང་བཪ་བྱུང་བར་བརྟེན། ལམ་སེང་ཟླ་གཅིག་རིང་སྙན་བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན་ཆེད་དགོངས་འཁྲོལ་ཡོང་བ་ཞེས་དགོངས་སྙན་ཕུལ་ཏེ། ཉིན་གསུམ་པའི་ཞོགས་པའི་ཆུ་ཚོད་གཉིས་པའི་ཐོག་ངོ་གཡོག་ཐུག་བསྡུས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་དུ་ཐོན་ཡོང་བ་ཡིན། ང་ལ་དེ་འདྲ་བྱེད་དགོས་དོན་ནི། ང་མདོ་སྨྲི་ར་མ་ཐོན་ཙམ་ལ་ཐེངས་གཅིག་སྟག་བྲག་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གཡུ་ཐོག་ཇ་སག་ལ་བཀའ་བློན་བསྐོས་ན་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་གསུང་སྒྲོང་སྟབས་མི་གཞན་དག་ནས་ངས་བཀའ་བློན་བྱེད་དོགས་ཀྱིས་ཁ་བསྒྱུར་བྱེད་ཐབས་བྱས་པ་ཞིག་རེད། དེའི་སྐབས་ང་ལ་གསང་བཪ་མ་བྱུང་ན་ཐའི་ཇི་ཁྲུང་རམ་པ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ་ནང་བཞིན་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་འདྲ་ཞེས་གསུངས་བྱུང་།

ཞེས་གསལ།

གོང་གསལ་ཚན་པ་གཉིས་ལས་གནད་དོན་དུ་མ་ཞིག་སྟེ། ན་སྟག་གི་དོན་རྐྱེན་ཁྲོད་དུ་འབར་རྫས་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་མཁན་དོན་གྱིས་སུ་ཡིན་དང་། དབང་ཆའམ་གོ་གནས་ཀྱི་དོན་དུ་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་དང་ཡ་རབས་ཀྱི་ལས་ཚུལ་ཐམས་ཅད་རྒྱབ་བསྐྱུར། ཡོལ་བའི་རྒྱབ་ཏུ་གཡོ་འཁྲུལ་གྱི་ཐུ་འབྲེལ་འབྲབ་ཚན་མང་པོ་བཀོད་སྒྲིག་སོགས་ཀྱིས་ཉེས་མེད་རྣམས་ལ་གཟུགས་མེད་གྲིབ་བཟོ་ལྟ་བུའི་ཉེས་འགེལ་སོགས་སྐྱེ་བོ་རང་ག་བ་དག་གི་བློར་ཡང་འཆར་དཀའ་བའི་བྱ་སྤྱོད་སོགས་ལ་དཔྱེ་ཞིབ་བསྐྱར་མ་ཞིག་བྱ་དགོས་པ་ལྟ་བུར་ཡོད་ཀྱང་དགོས་མེད་དུ་མཐོང་སྟེ་འདིར་བཞག །

རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་གསན་བཞེས་སོགས།

དེ་ཡང་བོད་ཆུ་འབྲུག་ཟླ་བ་ ༧ སྤྱི་ལོ་ 1952 ཟླ་བ་ 5 ནང་། གནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་པོ་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་ཚོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་ཕུན་ཚོགས་སུ། སྟོན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རིགས་བརྒྱའི་ཁྱབ་བདག་འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་སྤྲུལ་རྡོ་རྗེ་འཆང་རྗེ་བཙུན་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རྟོགས་རྣམ་རྒྱལ་འཕྲིན་ལས་དཔལ་བཟང་པོ་གང་ཉིད་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོར་བཞེངས་ཏེ། དུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཔལ་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་

འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར་བའི་དུས་ཆེས་ཁྱད་པར་ཅན་ནག་པའི་ཉ་དང་བསྟུན། ཆོས་ཕྱུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྐྱེ་བ་འདི་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་མཆོག་གི་འབྲས་བུ་བདེ་ བླག་ཏུ་སྟེར་བ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གཉིས་མེད་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་བསྐུར་ཟབ་མོ་སྩལ་བར། འཁོར་ཕྱུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཟབ་ཆོས་འདི་ཉིད་ཀྱི་བདག་པོ་ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་དབང་པོ་ཚུ་སྐྱེས་འཛིན་པའི་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཁ་བ་རི་པའི་ལྷ་སྐལ་དུ་རྒྱལ་སྲས་སྨོན་བརྗོད་དུར་སྤྲིག་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་བྱོན་པ་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་མཚན་ཞབས་ཁྲི་བྱང་རྡོ་རྗེ་འཆང་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དང་ལྷན་ཅིག་ལེགས་པར་མཛོས་སོ།། དེ་ལ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས་༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས།

ཕྱིན་ནས་རྒྱུད་སྡེ་གཞན་དང་བཤད་སྲོལ་མི་འདྲ་བའི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་སྩལ་ནོད་ཡོད་པའི་གསོལ་བ་བཏབ་པར་དགྱེས་བཞིན་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་རྩེ་པོ་བྲང་གི་གཟིམ་ཆུང་བློ་བཟང་མདུན་སར་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་ལས་བསྙེན་ཚད་ལྡན་མཛད་རྗེས་ལྷ་སའི་བླ་བྲང་དུ་ཁ་སྐོང་སྦྱིན་སྲེག་གནང་། ཚིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས། བོད་ཆུ་འབྲུག་ལོར། པོ་ཏ་ལའི་ཚོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་ཕུན་ཚོགས་སུ་སློབ་མ་རྗེས་འཛིན་གྱི་ཚོ་ག་དང་། དེ་རྗེས་ས་ཚོག་གི་སྔོན་རྣམས་དང་། སའི་ལྷ་མོ་ལྷག་གནས་སོགས་སྟ་གོན་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་སྔོན་དུ་སོང་བའི་སྒོ་ནས་རྡུལ་ཚོན་ལ་བརྟེན་ཏེ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལེགས་པར་བཞེངས། སྒྲུབ་ཅིང་མཆོད་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཞུགས་ཤིང་དབང་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བཞེས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐུར་བཞེངས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ཟླ་བ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྐལ་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བར་མཛད་པ་ནག

པའི་ཉ་བའི་དུས་ཆེན་དང་བསྟུན་ཉིན་གསུམ་རིང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་སྐོར་དང་། ཁྲིས་པ་ལྟར་འཇུག་པའི་དབང་བདུན། མཆོག་དབང་གོང་མ་གསུམ། རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཀྱི་དགོངས་པ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་སྲོལ་མང་དུ་མཆིས་པ་ལ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཟླ་བ་བཟང་པོ་ལྟར་བསྟགས་པར་མཛད་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བཞེད་སྲོལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མཁས་གྲུབ་སྨྲ་བའི་ཉི་མ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོས་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་བཞིན་ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་བཤད་པ་ཟབ་ཞིབ་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། ཕྱག་ལེན་རྣམས་ཀྱང་སྨྲ་ཆོས་སུ་མ་སོང་བར་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པར་གནང་བས་དབང་བཟ་འཕྲོད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གནད་མཐའ་དག་ལ་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པའི་ཟེ་ཆོམ་གྱི་དྲི་མ་མ་ལུས་པ་བསལ་ཏེ། དཔྱོད་ལྡན་མཁས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་དོན་མཐའ་ཆོད་པའི་གོ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྐྱེར་བར་མཛད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

དེ་ནས་ཀུང་ཟག་མེད་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་མངར་པོས་ཡོངས་སུ་གཏམས་པ་སྲིད་ཞིའི་གདུང་བའི་སྐྲོམ་པ་ཅིག་ཙར་དུ་འཕྲོག་པའི་ཞལ་གྱི་བུམ་བཟང་ལས། “རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་གི་ཁོངས་སློབ་དཔོན་གྱི་དམ་ཚིག་བསྟན་པའི་རྗེས། རྒྱུད་རྣམས་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་ཡི། །སློབ་མ་འདི་ནི་ཕུལ་བ་ལགས།། ཞེས་གཙོ་བོ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་སྐབས་(ཡོངས་འཛིན་)རིན་པོ་ཆེ་ཅུང་ཟད་ཐུགས་སྐྱོ་ཉམས་མཛད་ཅིང་། ངོས་ལ་ཡང་ཚོར་བ་དེ་མཚུངས་ཤིག་བྱུང་།” ཞེས་སྟོན་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གང་གིས་འཁོར་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྡོ་རྗེ་སློབ་མ་གང་ལ་ཆོས་ཚུལ་འདིའི་དབང་བསྐུར་ཟབ་མོ་སྩལ་ཏེ། ཆོས་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོ་ཉིད་ལ་

འཕྲོད་པར་མཛད་ཅིང༌། གཙོ་བོ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ། དཔའ་བོ་ཁྱོད་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། །སློབ་དཔོན་སྟུགས་དང་རྒྱུད་འཛིན་པར། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང༌། །ལྷ་རྣམས་དག་ཀྱང་དགོངས་པར་འགྱུར། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བརྩེ་དོན་དུ། །ཁྱོད་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་ཚོ་ག་བཞིན། །རབ་ཏུ་འབད་དེ་བྲི་བར་བྱ།། ཞེས་དང༌། སངས་རྒྱས་རྡོ་རྗེ་ཅན་ཀུན་གྱིས། །དེ་རིང་ཚེ་ལྡན་དབང་བསྐུར་ཏེ། །ཁམས་གསུམ་རྒྱལ་སྲིད་ཆེན་པོ་ཡི། །བདག་པོ་ཉིད་དུ་ཁྱོད་ངེས་སོ།། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གདམས་ཤིང་དབུགས་དབྱུང་མཛད་པའི་དུས་སུ་བབས་པའི་ཚེ། ཟད་མི་ཤེས་པའི་དགའ་བདེ་དང་གཞལ་བར་དཀའ་བའི་མོས་གུས་མངོན་པར་བརྟས་པས་རྡོ་རྗེ་དཔོན་སློབ་གཉིས་ཀྱི་ཟབ་པ་མེད་པའི་ཐུགས་གསང་འོ་མའི་ཆུ་གཏེར་ཆེན་པོ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཀུན་ནས་གཡོས་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ལྟར་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས། དབང་བསྐུར་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་ཐོབ་པས་རྡོ་རྗེ་སློབ་མ་ཁྱེད་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྡོ་རྗེའི་སློབ་དཔོན་ཉིད་དུ་འོས་ཤིང༌། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་དག་འཛིན་པ་པོར་འགྱུར་བར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང༌། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་དག་གིས་ཀྱང་དགོངས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་གཞན་ལ་དབང་བསྐུར་སོགས་མཛད་པའི་ཚེ་ཡང་སྐྱོ་ངལ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཤིང་ཐུགས་བརྩེ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་གདུལ་བར་བྱ་བ་དག་གི་དོན་དུ་འགྱུར་ངེས་ཤིག་ཅི་ནས་ཀྱང་གནང་བར་འཚལ་ལ། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་རྡོ་རྗེ་ཅན་ཀུན་གྱིས་དེ་རིང་ཚེ་ལྡན་ཁྱེད་ལ་དབང་བསྐུར་ཏེ། རྒྱུ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་

ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་སྲིད་ཆེན་པོའི་བདག་པོར་འགྱུར་བས་རྡོ་རྗེ་སློབ་མ་ཁྱེད་ཉིད་དགའ་བ་དང་སྤྲོ་བ་ཆེན་པོ་ཅིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་རིགས་སོ།། ཞེས་གདམས་ཤིང་དབུགས་དབྱུང་མཛད་པའི་ཚེ། རྡོ་རྗེ་སློབ་མ་གང་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས། གཙོ་བོས་ཇི་ལྟར་བཀའ་སྩལ་བ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་བགྱི།། ཞེས་ཞལ་བཞེས་གཡར་དམ་བརྟན་པོ་མཛད་པ་ནས་ད་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྟུལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་པའི་བཀའ་དབང་ཟབ་མོ་ལན་གྲངས་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་ཙམ་གནང་སྟེ་གདུལ་བྱ་རྡེ་སྙེད་ཅིག་སྨིན་ཅིང་གྲོལ་བར་མཛད་པ་དང་། ད་དུང་ཡང་དེའི་ཚུལ་འདོར་བ་མེད་པར་མཛད་ངེས་པ་ནི་སུ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་མི་དགོས་པའི་གནས་སུ་འཁྱུམས་སོ།། དེ་ལ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱིས། "ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་དབྱེར་མེད་དུས་འཁོར་ལོ། །ལེགས་པར་འདོམས་མཁས་རིགས་ལྡན་པད་མ་དཀར། །ཀྲི་ཏའི་ལྗོངས་སུ་དགེ་བའི་བཤེས་སུ་སྟོན། །དང་པོའི་སངས་རྒྱས།" ཞེས་ཆེད་དུ་བསྔགས་སོ། །

སྐབས་དེ་ཤེད་ཅིག་ཏུ། རང་ཅག་ཁ་བ་རི་པ་རྣམས་ཀྱི་མེ་ཏོག་གང་ལ་ཐོག་པའི་ལྷ་སྐལ་༧གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གིས། རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་དུ་འཛིགས་བྱེད་དཔའ་གཅིག་དང་། རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལྔ་སོགས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་གསར་བཞེངས་དགོས་ཚུལ་བཀའ་གནང་བ་ལྟར་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཀའ་བཀོད་དམ་དོན་གནང་སྟེ་རྒྱལ་བ་མཆོག་གི་དགོངས་བཞེད་ལྟར་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་མཚམས་འབུལ་ལམ་ཞུས་པའི་རྣམ་ཐར་དུམ་བུ་ཞིག་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་

རང་རྣམ་དུ་གསལ།

སྤྱི་ལོ་ 1953 བོད་ཆུ་སྦྲུལ་ལོའི་དབྱར་ཐོག །"༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དགོངས་བཞེད་ལྟར་གཞུང་གནས་ནས་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་ཞོལ་བཀའ་འགྱུར་དཔར་ཁང་བྱང་ངོས་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས་ནང་འཛིགས་བྱེད་དང་། དུས་འཁོར། ལྷ་མོ་རིག་བྱེད་མ་གསུམ་གྱི་སྣང་བརྙན་ཐོག་ཚད་གསུམ་པ་རེ་གསར་བཞེངས་མཛད་པའི་སྐུ་རྒྱུ་བྱིན་རླབས་དང་། བཟོ་བོ་ལྟར་བསྐྱེད་བྱ་རྒྱུ། སྐུ་བརྙན་ཐིག་ཚད་དང་། བཟོ་དབྱིབས་ལ་ལྟ་རྟོག་བྱ་རྒྱུ། གཟུངས་སྒྲུབ་གཟུངས་འབུལ་ཞུ་རྒྱུ་སོགས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་ཞུ་སྒོ་རྣམས་བཀའ་སྩལ་ཁྱར་དུ་བཟོད་པར་བྱས་ཏེ་བསྒྲུབས་ཤིང་། མཇུག་ཏུ་རབ་གནས་རྒྱས་པ་ཉིན་གསུམ་རིང་༸གོང་ས་མཆོག་ཞབས་བསྒྱུར་བསྐྱངས་ཏེ་ལྷག་གནས་ཀྱི་མེ་ཏོག་འཐོར་གནང་མཛད།"ཅེས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་དུ་གསུངས།

ཡོངས་འཛིན་གསར་བསྐོ་དང་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལྟུགས་བསྐྱེན།

སྤྱི་ལོ་ 1953 ཟླ་བ་ 11 ནང་། བཀའ་ཤག་དང་དྲུང་རྩིས་ཀྱིས་བཀའ་བསྒྱུར་སྙན་གསན་ཞུས་དོན་ལྟར། ཡོངས་འཛིན་གླིང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་མཆོག་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་གཞོན་པའི་མཚན་གནས་ནས་སྐུ་བཀྲེས་པའི་མཚན་གནས་སུ་འཕོས། དེ་ལ་༸གོང་ས་མཆོག་གིས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས།

དེ་སྐབས་༸རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་བ་ཕུར་ལྕོག་སྤྲུལ་སྐུ་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོའི་མཛད་ལམ་ལྟར། གླིང་རིན་པོ་ཆེས་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་བའི་མཚན་གནས་བཞེས་

དགོས་ཚུལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོའི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ཤར་དུ་བཀའ་ཤག་དང་། དྲུང་རྩིས་ཀྱིས་སྙན་གསང་ཞུས་དོན་བཞིན་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་བའི་གསར་མཇལ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྒོ་གནང་། དེ་ནས་བཟུང་རྩེ་པོ་བྲང་དུ་བཞུགས་སྐབས་སྤར་སྲིད་སྐྱོང་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་ཡུལ་ཤོད་གཟིམ་ཚང་རིག་གནས་ཀུན་གསལ་དང་། ནོར་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏྲ་མདོའི་གཟིམ་ཚང་ནས་ཞབས་བརྟན་ལྷ་ཁང་གི་ཡང་ཐོག་ཏུ་སྦྱོ་བཞུགས་བསྐྱངས། རྩེ་དང་། ནོར་གླིང་སོགས་གང་དུ་བཞུགས་ཡུལ་དེར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ལམ་རིམ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ། རྗེ་ཕ་བོང་ཁའི་གསུང་གི་ལམ་རིམ་ཟིན་བྲིས། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཚུལ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྦྱོམ་ཚིག་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་བཅས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་གཟིགས་རྟོག་གནང་ཆེད་གདན་ཞུ་གནང་ནས་རྒྱུན་དུ་ཐུགས་ཞིབ་ཡང་ཡང་མཛད།

ཅེས་གསུངས།

སྐབས་དེར་མཚན་ཞབས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེར་ཡང་། རང་རྣམ་དུ་གསལ་བ་ལྟར། བཀའ་ཤག་དང་དྲུང་རྩིས་ནས་དེའི་ཕྱི་ལོར་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་བསྙེན་རྫོགས་སྡོམ་བཞེས་བསྐྱུང་རྒྱུ་གཏན་ཡོངས་སུ་ཁེལ་བར་བརྟེན། ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེས་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་བའི་མཚན་གནས་བཞེས་རྒྱུ་དང་། ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཡོངས་འཛིན་ཆུང་བའི་མཚན་གནས་བཞེས་དགོས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་གཏན་འབེབས་བྱུང་ཚུལ་ཞུས་དོན་ལྟར། ཞལ་བཞེས་ཟབ་མོ་གནང་སྟེ་དབུས་འགྱུར་ལྷ་ལྡན་ཞིང་གི་སྤྲུལ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་སོགས་སུ་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་ཆེ་དང་འབྲེལ་སྟོན་དུ་མཛད་པར་འོས་པའི་སྟ་གོན་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ཚེ། གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་པོ་དབྱར་བཞུགས་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་གི་གཟིམ་ཆུང་བྱང་ཆུབ་

དགའ་འཁྱིལ་དུ་མི་འཇིགས་གདོང་ལྔས་བཏེགས་པའི་རྒྱལ་ཁྲི་མངོན་པར་མཐོ་བའི་སྟེང་ལ། ཉི་མ་བྱེ་བའི་འོད་ཟེར་དུས་གཅིག་ཏུ་འཕྲོ་བ་ལྟ་བུའི་གཟི་བྱིན་གྱི་དཔལ་ལྷམ་མེར་འབར་བ་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་རྒྱལ་མཆོག་མགོན་པོ་དོན་ལྡན་༸མགོན་ས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གང་ཉིད་ངོ་མཚར་བའི་བརྗིད་བག་དང་བཅས་བཞུགས་གདན་ཡོངས་སུ་འཛུགས་པ་ན། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པས་མངོན་པར་བཀུད་དེ་གསར་མཛལ་གྱི་རྟེན་གསུམ་འདེགས་འབུལ་སོགས་དང་བཅས་གཞུང་འབྲེལ་བླ་སློབ་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་མཚམས་སྦྱོར་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ལས་བརྩམས་པའི་སྟོན་འགྲོའི་བཤད་པ་མདོར་བསྡུས་དང་། བླ་མ་ལྔ་བཅུ་པའི་ལྗགས་ལུང་བཅས་འབུལ་བཞེས་བསྐྱངས།

སྐབས་དེ་དག་ཏུ་གཞུང་ཆེན་མཚན་ཉིད་སོགས་གསན་བཞེས་སྨུ་མ་ཐུད་མཛད་སྲུར་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་ཆོས་བཀའ་ཟབ་མོ་ཇི་སྙེད་ཅིག་གསན་བཞེས་གནང་བའི་ཚུལ་ལ་༸མགོན་ས་མཆོག་ནས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས།

དེ་རྗེས་ཕྲན་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། དགུན་ཐོག་ཅིག་ལ་རྩེ་ཕོ་བྲང་དུ་དེ་སྔོན་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གནང་མ་གྲུབ་པའི་གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་དང་། བདེ་མཆོག་ལྷུ་ཨི་པའི་དབང་ཆེན། ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་ཡིག་ཆའི་སྟེང་ནས་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་སྨྲོང་ཁྲིད། བཀའ་གདམས་ཕ་ཆོས་བུ་ཆོས་ཀྱི་ལུང་། ༸རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པའི་གསུང་དགའ་ལྡན་ཁྲིད་ཡིག་གི་བཤད་ལུང་བཅས་སྩལ། ཡང་གཡར་ཐོག་གཅིག་ནོར་གླིང་གྲུ་འཛིན་ཕོ་བྲང་གི་དབུ་རྩེར་དངུལ་ཆུའི་གསུང་གི་སྟེང་ནས་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་སྨྲོང་ཁྲིད། བྱང་ཆུབ་དགའ་འཁྱིལ་དུ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་འཁྲུལ་འཁོར་དང་། དྲུག་ཅུ་མའི་ཁྲིད། ཞི་

ཁྲོ་སྦྲགས་སྒྲུབ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མིན་གྱི་ཁྲིད། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་མཆན་བུའི་བཤད་ལུང་བཅས་ཞུས་སྟུལ་གསལ་པོར་དྲན་གྱི་འདུག །དེ་མིན་གསུང་ཆོས་གཞན་གང་འཚམས་ཞུས་གནང་ཡོད་ཀྱང་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་ཡིག་བོད་དུ་ལུས་སྟབས་ཞིབ་གསལ་འབྲི་མ་ཐུབ།

ཅེས་གསུངས།

སྤྱི་ལོ་ 1953 ལོའི་དགུན་ཁར། ༧དགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལྷག་བསྙེན་མཛད་པར་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་སོགས་གསུང་ཞབས་སུ་བཅར། དེ་ལ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་ལས། "༧དགོང་ས་མཆོག་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་ལས་བསྙེན་བཅད་རྒྱ་མཛད་པའི་གསུང་ཞབས་སུ་བཅར་ཏེ་ལས་དུང་གི་བསྙེན་པ་ཁ་སྐོང་སྦྱིན་སྲེག་དང་བཅས་པ་བསྒྲུབས།" ཞེས་གསུངས། དེའི་རྗེས་སུ་༧དགོང་ས་མཆོག་ནས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བཀའ་དབང་ཟབ་མོ་སྩལ་བར་རྒྱ་དམར་གྱི་ཕྱོགས་ནས་༧དགོང་ས་མཆོག་ནས་དུས་འཁོར་གྱི་ལྷག་བསྙེན་གནང་མེད་ཚུལ་གྱི་སྔོན་འཛུགས་དང་སྒྲོ་སྐུར་གྱི་དགྲོལ་གཏམ་ཚད་ལས་བརྒལ་བ་ཞུས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱན་རབས་ཀྱི་གསུང་ལས་ཐོས་རྒྱུ་ཡོད། དེ་ལ་དགུང་ལོ་གོ་དྲུག་ཏུ་ཕེབས་པ་དུས་འཁོར་ལྷག་བསྙེན་སྐབས་ཀྱི་གསུང་ཞབས་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་དབུ་མཛད་ཟུར་པ་ཐུབ་བསྟན་མཆོག་ལྡན་ལགས་ཀྱི་མདུན་དུ་བཅར་ཏེ་སྐབས་དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་དུ་མའི་ཐད་འདྲི་རྟོག་ཞུས་པར།[109]

དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གྱི་ཐད་ལ། ༧དགོང་ས་མཆོག་གིས་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་བགྲེས་པ་གླིང་

109 སྤྱི་ལོ་ 2014 ཟླ་བ་ 8 ཚེས་ 15 ཉིན་རྩོམ་པ་པོས་དངོས་སུ་བཅར་འདྲི་ཞུས།

རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་གསན་བཞེས་མཛད་པ་དང་། གླིང་རིན་པོ་ཆེས་ཁང་གསར་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་སྐུ་མདུན་ནས་གསན་པ་རེད། ༧གོང་ས་མཆོག་གིས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གནང་སྐབས། རྒྱ་མིས་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ཆེན་གསན་པའི་རྗེས་ལ་ལྷགས་བསྙེན་གནང་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་བསྙོན་འཛུགས་དཀྲོག་གཏམ་ཆེད་དུ་སྤེལ་ཀྱང་། དེ་ནི་བདེན་པ་རྩ་ནས་མ་རེད། དུས་དབང་གསན་པའི་རྗེས་ལ་༧རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དབུ་བཞུགས་ཐོག་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ། མཆོད་དཔོན་ཆེན་མོ། དབུ་མཛད་ང་རང་བཅས་ལྷན་དུ་ལྷགས་བསྙེན་རྒྱས་པ་ཞིག་གནང་བ་རེད། ལྷགས་བསྙེན་དུ་བཞུགས་རིང་རྒྱ་མིས་ཡང་ཡང་སྐུན་གཅེར་བཟོས་སོང་། ལྷགས་བསྙེན་གྲུབ་ནས་སྦྱིན་སྲེག་ཀྱང་རྒྱས་ཐག་ཆོད་ཅིག་གནང་བ་རེད།

ཅེས་གསུངས།

རྣམ་གྲྭ་དབུ་ཛུར་ཐུབ་བསྟན་མཆོག་ལྡན་ལགས་ནི། ༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པའི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། ༧གོང་ས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སུ་ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་དབུ་མཛད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་གསུང་ཞབས་སུ་རྟག་བཅར་ཞུས། རྒྱ་ནག་གི་བཙོན་དུ་བཞུགས་སྐབས། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་དཔལ་བཟང་པོས་ལྷགས་རྩོམ་གནང་བའི་༧རྒྱལ་བའི་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་<<རྒྱལ་མཆོག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པར་ཞབས་བརྟན་དུ་གསོལ་བ་འཆི་མེད་བདུད་རྩིའི་དབྱངས་སྙན།>> ཞེས་བྱ་བ་སྔོན་པར་དུ་མ་བཀོད་པ་དེ་ཉིད་བཙོན་གྲོགས་གཞན་ལས་གསན་ཏེ་ཐུགས་འཛིན་གནང་བ་དང་། བཙོན་གྲོལ་སྐབས་ཡིག་འབེབས་ལེགས་པར་གནང་བ་བཅན་བྲོལ་དུ་སྤྱི་ལོ་ 1983 ལོར་༧གོང་ས་མཆོག་ལ་ཕུལ་ཏེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་དོན་བཞིན་༧ཞབས་ཟུང་ཡུན་དུ་

བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་ནན་ཏན་དུ་ཞུས། དེའི་རྗེས་ཙམ་ལ་༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་གཞན་ཞིག་ནས་བརྟན་བཞུགས་འབུལ་གཏན་ཁེལ་བར། ༸གོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས། བྱེད་སྒོ་གཞན་མི་དགོས་པར་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་དེ་ཉིད་ནན་ཏན་གྱིས་ཚར་གསུམ་ཙམ་གསུང་སྒྲོག་གནང་ན་དེ་གས་འཐུས་ཞེས་གཙིགས་ཆེན་དུ་མཛད།

༸གོང་ས་མཆོག་ནས་དབུ་ཟུར་ཐུབ་བསྟན་མཆོག་ལྡན་ལགས་ལ་མཇལ་ཁའི་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ། རྒྱའི་བཙོན་ཁང་དུ་བཞུགས་སྐབས་སྐུ་ངལ་གང་དང་ཅི་བྱུང་བཀའ་འདྲི་གནང་བར། "ཉེན་ཁར་འཕྲད་སྐྱོང་"ཞེས་ཞུས། དེ་ཅི་ཡིན་ནམ་ཞེས་གསུངས་པར། བཙོན་སྡུང་བ་ཚོའི་གདུག་རྩུབ་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་གིས"རྒྱ་མི་ལ་བརྩེ་བ་བརླག་གྲབས་བྱས་བྱུང་"ཞེས་ཞུས། དེ་ནས་བཟུང་༸རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། "ཁོང་གིས་སྙིང་རྗེ་ཉམས་པའི་ཉེན་ཁ་བྱུང་ཞེས་ཟེར། ཚུར་སྡུག་པོ་གཏོང་མཁན་ལ་ཁོང་ཁྲོ་སོགས་མི་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཚབ་ཏུ་སྙིང་རྗེ་བསྒོམས་པ་རེད། དེའི་དབང་གིས་ད་ཆ་ཁོང་ལོ་དགུ་བཅུ་གོ་གྲངས་སུ་སོན་ཡང་གཟུགས་པོ་བདེ་པོ་དང་སེམས་པ་སྐྱིད་པོ་བྱས་ནས་བསྡད་འདུག །" ཅེས་སོགས་བོད་མིའི་ཁྲོད་དུ་ཆོས་པ་ཉམས་ལེན་པ་གཤའ་མ་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་ཅེས་ཆོས་ཞུ་བ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་འདུས་པའི་སར་ལན་མང་གསུངས་ལ། དེ་སྔོན་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དགེ་བཤེས་ཤིག་རྒྱ་དམར་གྱིས་དམར་གསོད་གཏོང་སྐབས་ཀྱང་། དགེ་བཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས།

དེས་ན་རྗེ་བཙུན་བླ་མ་ཐུགས་རྗེ་ཅན། །མར་གྱུར་འགྲོ་བའི་སྡིག་སྒྲིབ་སྡུག་བསྔལ་ཀུན། །

མ་ལུས་ད་ལྟ་བདག་ལ་སྨིན་པ་དང་། །བདག་གི་བདེ་དགེ་གཞན་ལ་བཏང་བ་ཡིས། །
འགྲོ་ཀུན་བདེ་དང་ལྡན་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །

ཞེས་ཐུགས་སྨོན་གསུངས་མ་ཐག་རྒྱ་དམར་གྱིས་དམར་གསོད་བཏང་བའི་ལོ་རྒྱུས་གསུངས་ཤིང་། དགེ་བཤེས་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་བསྔགས་བརྗོད་ཡང་ཡང་གནང་བ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གྱུར་ཡོད། དབུ་ཟུར་ཐུབ་བསྟན་མཆོག་ལྡན་ལགས་འདི་ལོར་དགུང་ལོ་ ༡༨ ལ་ཕེབས་ཀྱང་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་བབ་ལ་བལྟས་ན་དེ་ལས་གཞོན་པའི་སྣང་བ་སྐྱེར་ཞིང་། ཁོང་གིས"ད་ལྟའི་བར་དུ་འཚོ་སྲོད་ཐུབ་པ་ནི། ༄གོང་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེའི་བཀའ་དྲིན་ཞག་གཅིག་ཡིན། ངའི་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱང་དགུང་ལོ་དེ་ཙམ་མཐོ་པོར་མ་ཕེབས་པར་འདས། ང་འདི་ཙམ་དུ་སྲོད་ཐུབ་པ་ནི་ཁོང་གི་ཐུགས་རྗེས་མིན་ན་གཞན་ཅིས་ཡིན།" ཞེས་གསུངས་ལ། "༄རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཐུགས་ཀྱི་བརྩེ་བ་ནི་ཚད་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཞིག་རེད། ཏ་ལས་པ་ཞིག་རེད། ཏ་ལས་པ་ཞིག་རེད།" ཅེས་ཡང་ཡང་བཟླས། སྐབས་དེར་དབུ་ཟུར་ཐུབ་བསྟན་མཆོག་ལྡན་ལགས་ཀྱི་ཞབས་ཕྱི་ཕྱོགས་ལས་ལགས་ཀྱིས། "ཁོང་གིས་དགོངས་པ་བཞེས་སྐབས་ལ་བརྟགས་ན། གཡོ་བ་མེད་པའི་དད་པ་ཟེར་བ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ངེས་ཨང་སྙམ་པ་ཡོང་"ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཐུང་ཟད་འཁྲིས་སོ། །

བསྙེན་རྫོགས་སྡོམ་བཞེས་དང་དུས་དབང་ཐོག་མ་སྨིན་སྟོལ།

ལྷར་བཅས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་ཆེན་པོ་ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་མ་འདྲིས་པའི་མཛའ་བཤེས་མཚུངས་ཟླ་མ་མཆིས་པ་གང་ཉིད་དགུང་གྲངས་ཉི་ཤུར་

ཐེབས་པ་བོད་ཤིང་རྟ་ལྷ་བ་དང་པོའི་ཚེས་ ༡༥ སྤྱི་ལོ་ 1954 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 17 ཉིན། དབུས་འགྱུར་ལྷ་ལྡན་ཞིང་གི་སྤྲུལ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོའི་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་སྤྱན་སྔར་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་བདག་གིར་བཞེས་པའི་མཛད་ཆེན་བསྐྱངས་པར། གངས་ཅན་ཁ་བའི་ལྗོངས་ཀྱི་འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོ་སྐྱབས་མཆོག་ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་སྤྲུལ་རྗེ་བཙུན་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རྟོགས་རྣམ་རྒྱལ་འཕྲིན་ལས་དཔལ་བཟང་པོ་གང་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་མཁན་སློབ་སྨྲགས་མ་དང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཐོག་པ་སེར་བྱེས་ཐུབ་བསྟན་ཀུན་དགས་དུས་བསྒོ་བ། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་ནས་གསང་སྟེ་སྟོན་པའི་སློབ་དཔོན། "དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་འབྲས་བློ་གླིང་མི་ཉག་བཀྲ་ཤིས་སྟོང་འདུས་དང་བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ། མཚན་ཞབས་རྣམ་པ་སོགས་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་མཛད་དེ་དགེ་འདུན་བཅུ་ཚོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་བསླབ་གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དགེ་སློང་གི་བསླབ་སྡོམ་དྭ་ཚོག་ཉེས་མེད་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ནོད་བཞེས་ཀྱིས་འདུལ་འཛིན་ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་དུ་མངའ་གསོལ་བའི་མཛད་ཆེན་བསྐྱངས།" ཞེས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། ཡང་དམ་པ་གང་གི་རང་རྣམ་དུ།

ཁོ་བོ་ནས་གསང་སྟོན་གྱི་དྲི་བ་ཞུ་སྐབས་གངས་ལྗོངས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བདག་པོ་༼་གོང་ས་༼་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་མུ་སྟེགས་ཅན་མ་ཡིན་ནམ། ཆོས་རྒྱུན་མ་ཡིན་ནམ། ཕ་བསད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སོགས་ཞུ་རྒྱུ་བག་ཚ་བའི་ཡ་མཚན་ཞིག་བྱུང་ཡང་། འདུལ་བ་རང་གི་དགོངས་དོན་ཐུབ་བཞེས་ཡིན་སྟབས་སྙིང་ཁམས་བསྐྱེད་དེ་གསོལ།

ཞེས་གསལ་ལོ། །དེ་ཉིད་སྤྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁྲམས་ར་ཆེན་མོར་གཞུང་སའི་ལས་ཀྱི་སྣེ་མོ་བ་དང་དགོན་སྡེ་ཁག་སོགས་ཀྱི་མི་སྣ་གནད་ཆེན་རྣམས་གྲལ་དུ་བསྒར་ཅིང་སྟོན་ཆེན་དཀར་སྤྲོ་གཟབ་རྒྱས་སོགས་དང་འབྲེལ་འབུལ་ཚན་འདེགས་འབུལ་ཞུ་སྐབས། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་༄གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་གང་གི་གསང་གསུམ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པའི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་རྒྱུན་སྔ་ཕྱི་ཇི་ལྟར་དར་བའི་ཚུལ། བསྟན་པའི་རྩ་བ་འདུལ་བ་ཡིན་པ་སོགས་ལས་བརྩམས་པའི་མཇལ་ལྷུགས་བཤད་སྙན་པའི་ངག་ཏུ་བྲངས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་འབུལ་གནང་མཛད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་བོད་ལྗོངས་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་སྤྱི་དང་རྩེ་ཤོད་དྲུང་སྤྱི། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་བླ་བྲང་སོགས་ནས་སྔར་སྲོལ་ལེགས་འབུལ་གྱི་ནོམ་པ་བར་མ་ཆད་པར་བསྒར་བར་ཡང་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ནས་མཇལ་ལྷུགས་བཤད་མཛད་ཅེས་རང་རྣམ་དུ་གསུངས། དེ་ལྟར་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་བསླབ་སྡོམ་བདག་གིར་བཞེས་པའི་མཛད་ཆེན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ། ༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས།

དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་འདོན་ཕྱིར་སྔ་ལོ་ནས་སྙན་སེང་སྔ་ཕྱི་ཐེངས་གསུམ་ཕུལ་བ་ལྟར། གོང་ཟླའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན། ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་སྤྱན་སྔར། བརྟན་མཁས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཟུང་དང་ལྡན་ཞིང་། གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་འདུལ་འཛིན་ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་གང་ནས། ད་ཚོག་ཉེས་མེད་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁོ་བོ་བསླབ་གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པར་མཛད་པའི་བཀའ་དྲིན་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་བར་དུ་གཞལ་བར་དཀའ།

ཞེས་ཚིག་ཉུང་དོན་འདུས་ཀྱི་བཀའ་བཟང་བླ་ན་མེད་པ་སྩལ། དེ་ལྟར་བསྙེན་

རྫོགས་ཀྱི་བསླབ་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མནོས་པ་ནས། ཇི་སྐད་དུ། ཐྲན་དང་ཤེས་བཞིན་ལྡན་པ་ཡིས། །ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཡིན་ཡིད་མི་མཛད།། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚུལ་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པའི་རིགས་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཞིག་ཀྱང་གསང་གསུམ་གྱི་སྒོ་གང་དུ་ཡང་བསུ་བར་མི་མཛད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བདག་གིར་བཞེས་སོ། །

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་ནས་བསྙེན་རྫོགས་བསླབ་བཞེས་ཀྱི་མཛད་ཆེན་གྲུབ་རྗེས། ལས་དང་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མངོན་པར་མཐོ་ཞིང་མཚམས་སྦྱོར་སྨོན་ལམ་གྱི་འབྲེལ་ཐག་དམ་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ཡབ་གཞིས་ལྷ་གླུའི་ལྕམ་གཡང་འཛོམས་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས་ཇི་ལྟར་གསོལ་བ་ཕུར་ཚུགས་སུ་བཏབ་པ་ལྟར། རིགས་ལྡན་བཙུན་དཀར་པོ་གསུམ་ལྡན་ངུར་སྨྲིག་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་བྱོན་པ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཆེན་པོ་༧གོང་ས་ལྷ་མིའི་འདྲེན་པ་གང་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་དགྱེས་བརྩེ་ཆེན་པོས་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་སྨིན་སྒྲོལ་མཛད་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་ཟབ་མོ་གནང་སྟེ་ལྷ་ལྡན་དང་དེའི་ཉེ་ཁུལ་གྱི་གདུལ་བར་བྱ་བ་མ་ལུས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྲུན། དེ་ལྟར་ཤིང་རྟ་ཟླ་བ་ ༣ ཚེས་ ༡༥(སྤྱི་ལོ་1954ཟླ་བ་5ཚེས་17)དང་སྟབས་ཁེལ་བར་མཛད་དེ་ཉིན་གསུམ་གྱི་རིང་ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་པོ་བྲང་གི་སྡིངས་ཆའི་སྟེང་རིགས་བརྒྱའི་ཁྱབ་བདག་ཆེན་པོ་༧གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་གང་ཉིད་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོར་བཞེངས་ཏེ། གདན་སའི་མཁན་པོ་ལས་ཟུར་དང་བླ་སྤྲུལ་དགེ་བཤེས། འབངས་མི་སེར་སྐྱ་བཅས་ཚོས་ཞུ་བ་འབུམ་ཐྲག་བརྒལ་བར་མཐོང་བ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་ལེན་གྱི་ཆ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་ཉམས་པ་མེད་

པར་སྤོན་དུ་ཐུན་མོང་ལམ་སྦྱང་གི་ཆོས་བཤད་དང་། བར་དུ་དབང་བཟ་འཕྲོད་ངེས་ཀྱི་བཤད་པ། མཇུག་ཏུ་དགེ་བ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྔོ་བའི་རིམ་པ་སོགས་མཁས་པ་རྣམས་དབང་མེད་དུ་མགུ་བ་སྐྱེད་ཅིང་། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་སྐུ་བཞིའི་ས་བོན་བྲུང་པོ་ཐེབས་ངེས་ཀྱི་གདམས་པ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་མཛོན་པར་བརྒྱན་ཏེ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་པ་སོགས་ན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་བརྙེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ལུགས་ལས་ཉུང་ཟད་ཀྱང་འདའ་བ་མེད་པར་ཐོག་མའི་སྔ་གོན་དང་དངོས་གཞི་དབང་ཆེན། མཇུག་གི་ཚོགས་པའི་རིམ་པ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་མཛད། དེ་ནི་མགོན་པོ་ཉིད་ནས་སྐུ་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་ལྷོས་པའི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་མོ་ཆེ་སྩལ་བ་ཐོག་མ་དེ་ཉིད་ལགས་སོ། །

ཁ་བ་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་ཉམས་དམའ་ཞིང་རྒུད་པའི་སྡུག་རྡུམ་སྟུག་པོ་ཀུན་ནས་འཐིབ་བཞིན་པའི་སྐབས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་ལྷ་ལྕམ་གཡང་འཛོམས་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས་གསོལ་འདེབས་ཕུར་ཚུགས་སུ་ཞུས་པ་དེ་ནི་ནམ་ཡང་བརྗེད་དུ་མི་རུང་བའི་བཀའ་དྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གོ་སྙམ་ལ། ལྷ་ལྕམ་གཡང་འཛོམས་ཚེ་རིང་མཆོག་ནི། བཤད་སྒྲ་བློན་ཆེན་དཔལ་འབྱོར་རྡོ་རྗེའི་གཅུང་མོ་ཡིན་ཞིང་། ཐོག་མར་ཁྲིམ་ནས་ཁྲིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་། སྐབས་ཤིག་ནས་སྐྱ་སར་བབས་ཏེ་ཡུམ་དང་ལྷན་ཅིག་བཞུགས། སྐབས་དེར་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐུ་མཆེད་གླང་མདུན་གུང་གི་ཟུར་བསྙེན་ཚུང་མ་ལྷ་བུ་གནང་སྐྱེ་སྲས་གཅིག་འཁྲུངས། བཤད་སྒྲ་བློན་ཆེན་ལ་སྲས་མོ་གཉིས་ཡོད་པ་ལྷ་ལྕམ་ཀྱི་གྱུང་འཛིགས་མེད་

རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ཁབ་ཏུ་བསྒུས་ཀྱང་ཚུང་མ་རྒྱན་པ་དེ་ཉིད་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་འདས། གཞོན་པ་རྣམ་རྒྱལ་དབང་མོར་ཐུ་གུ་མ་སྐྱེས་པས། གྲོས་མོལ་རིམ་བྱས་མཐར་ལྷུམ་གཡང་འཛོམས་ཚེ་རིང་མཆོག་གུང་འཛིགས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚུང་མར་ཕེབས་ཏེ་མི་ལོ་དུ་མ་སོང་ཡང་ཐུ་གུ་མ་བྱུང་བའི་སྔུར་གུང་འཛིགས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་དགུང་ལོ་སོ་བདུན་དུ་ཕེབས་པ་སྤྱི་ལོ་ 1918 ལོར་སྣུན་མནར་གྱིས་འདས། དེ་ལྟར་ལྷ་ཀླུར་ཁྱིམ་རྒྱུད་འཛིན་མཁན་མ་བྱུང་བར་བརྟེན། ལུང་ཤར་རྡོ་རྗེ་ཚེ་རྒྱལ་གྱི་བུ་ལུང་ཤར་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེ་རང་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་སོན་སྐབས་ལྷ་ཀླུར་ཁྱིམ་འཛིན་དུ་སོང་། སྐབས་དེར་ལྷ་ཀླུའི་ལྷུམ་སྐུ་གཡང་འཛོམས་ཚེ་རིང་མཆོག་དགུང་གྲངས་མཐོ་ཙམ་དུ་ཕེབས་ཡོད་པས་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེ་དང་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་ཙམ་གྱི་བར་ཁྱད་ཆེ། དེ་ནས་བཟུང་ལུང་ཤར་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེ་ལྷ་ཀླུ་གཟིམ་ཤག་གི་གཞི་འཛིན་དུ་གྱུར་ཅིང་ཕྱིས་སུ་ལྷ་ཀླུ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གྲགས། ཡབ་གཞིས་ལྷ་ཀླུ་དགའ་ཚལ་ནི། ཐོག་མའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་ཡབ་གཞིས་དང་། རྗེས་སུ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པར་ཡབ་གཞིས་གསར་རྒྱག་མ་བྱས་པར་ཡབ་གཞིས་གཉིས་ཟླ་བསྒྲིལ་བ་ཞིག་ཏུ་མཛད།

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལྷ་ཀླུ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེ་ཁོང་རྩིས་དཔོན་ལུང་ཤར་གྱི་བུ་ཡིན་པའི་དོན་དངོས་རྒྱ་གྲགས་བོད་གྲགས་ཡིན་པའི་ཁར། ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གསལ་བར་བྲིས་འདུག་ནའང་། དེ་སྔོན་རྩིས་དཔོན་ལུང་ཤར་གྱི་དོན་རྐྱེན་སྐབས་སུ་སྙིར་དོན་གཙོར་དམིགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལུང་ཤར་གྱི་བུ་མིན་པའི་གཞུང་སྐྱན་བྲིས་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དགོད་བྲོ་པོ་ཞིག་བྱུང་། དེ་ཡང་ཀ་ཤོད་ཆོས་རྒྱལ་ཉི་མ་

རྗེས་དཔོན་ལུང་ཤར་གྱིས་སྣེ་ཁྲིད་སྒྲིག་འཛུགས་བྱས་པའི་''སྐྱིད་ཕྱོགས་ཀུན་མཐུན་''གྱི་ཚོགས་ཁོངས་སུ་ཡོད་སྐབས་ཚོགས་པ་དེའི་ནང་མའི་འཆར་གཞི་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྐོར་ཞིག་བཀའ་བློན་ཁྲི་སྨོན་ནོར་བུ་དབང་རྒྱལ་ལ་བཤད་པས། རྗེས་དཔོན་ལུང་ཤར་རྡོ་རྗེ་ཚེ་རྒྱལ་ལ་བཙོན་འཛུག་མནར་གཅོད་ཐོག་པ་དང་། ཀ་ཤོད་པ་དང་ལྷ་ཀླུ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེ་གཉིས་ལས་ཀའི་གོ་བབ་ནས་གནས་དབྱུང་གཏོང་བའི་སྐབས་སུ་གཡོ་ཁྲམ་མང་དུ་བྱས་པར་ཡིག་བསྐྱུར་དུ།

ཀ་ཤོད་ཐོག་ཁའི་སྐད་ནས། །གསེར་གྱི་ཨུར་རྡོ་བརྒྱབ་པས། །
ཡབ་གཞིས་ལྷ་ལྷུམ་སྐུ་ཞབས། །དཔྱི་མགོ་གཡས་པ་བཅག་སོང་། །

ཞེས་ཀ་ཤོད་པའི་རྐྱེན་པས་ཡབ་གཞིས་ལྷ་ཀླུའི་སྐུ་སྲས་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེ་ལ་ཉེས་པ་ཕོག་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཁྲིམ་བསྒྲགས་བྱས། དེ་ནས།

ཀུན་དགའ་ནོར་བུ་བྱུང་ན། །ག་རེ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གིས། །
ལུས་སྲོག་སྤྲིན་པའི་ཕ་མ། །གོ་བརྗེས་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གིས། །

ཞེས་ལྷ་ཀླུ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེས། ལུང་ཤར་གྱི་དོན་རྐྱེན་དབང་གིས་ཐག་ཞོར་འབྲེང་འབྱུད་མི་ཡོང་བ་དང་ལས་གནས་སུ་སྔར་བཞིན་སྤྱོད་ཆོག་པའི་ཆེད། ཁོ་རང་རྗེས་དཔོན་ལུང་ཤར་གྱི་བུ་མ་ཡིན་པར་ཤེལ་དཀར་གླིང་པའི་བུ་ཡིན་ཚུལ་དྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་དང་གཞུང་ལ་ཛུན་བཟོ་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བའི་གནས་ཚུལ་གསལ་བར་བསྒྲགས་པ[110]་སྐྱེ་ཚོར་དུ་ཅུང་ཟད་འཕྲོས་སོ། །

ལྷ་ཀླུའི་ལྷུམ་གཡང་འཛོམས་ཚེ་རིང་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་གཞན་ཞིག

110 རྒས་པོའི་འབེལ་གཏམ་དང་། མི་ཚེའི་མྱོང་ཚོར་གསལ་བར་བཤད་པ་སོགས་ལ་གཟིགས།

ཡ། སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས།

སྔོན་མ་ལྷ་སར་སྔོད་སྐབས་པོ་བྲང་གསར་པ་བརྒྱབས་ཚར་རྗེས་ཉིན་གཅིག་ལྷ་ཀླུའི་རྫོ་བོ་ལྟམ་གཡང་འཛོམས་ཚེ་རིང་ལགས་མཇལ་ཁར་བསླེབས་བྱུང་། སྙིང་རྗེ་ཨང་། ཁོང་གིས་༧རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་སྐུ་ཚེ་བརྟན་པའི་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས། སྐུ་ཚེ་མ་བརྟན་ཚེ་ཡང་སྲིད་ཅིག་ཕེབས་ནི་ཕེབས་དགོས་ལ། ཡང་སྲིད་ཕེབས་ནས་ཀུང་ཕྲུག་དཔེ་འདི་ཙམ་བསླབ་གནང་དགོས་པ་དང་། སྐུ་ལས་འདི་ཙམ་བསྐྱོན་དགོས་པས་ཚོ་གང་ཡོད། ད་ལྟ་ཕྲུག་དཔེ་གཟིགས། སྐུ་ལས་ཚང་མ་བསྐྱོན་ཚར་བས་སྐུ་ཚེ་རིང་པོར་བཞུགས་ན་ལེགས་པ་མ་གཏོགས། ཡང་སྲིད་གཉིས་པ་ཞིག་ཕེབས་ཏེ་སླར་ཡང་གཞི་ནས་སློབ་སྦྱོང་གནང་དགོས་བྱུང་ན་སྐུ་མཉེལ་རོགས་རེད་ཅེས་ཇོད་སྨྲོང་།[111]

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

གོང་གསལ་གྱི་བཀའ་མཆིད་འདི་ཉིད་དུས་སྐབས་དུ་མར་གསུངས་པ་ནི། བོད་ཀྱི་བུད་མེད་དཀྱུས་མ་ཞིག་གིས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོ་གའི་འགྲོས་སམ་མཁས་པའི་གསུང་ཚིག་བརྗོད་པོ་དག་དང་མི་འདྲ་བར་ཨ་མས་རང་གི་གཅེས་པའི་བུ་ལ་གྲོང་ཚིག་ཐལ་བའི་ལམ་ནས་གདམས་པ་ལྟར་སེམས་གཏིང་གི་རེ་བ་དེ་ཉིད་འཛེམས་ཟོན་མེད་པར་ཞུས་པས་དེ་ཉིད་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་ཐུགས་ལ་ཧ་ཅང་འཇུག་པོ་ཞིག་བྱུང་བའི་དབང་གིས་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་སླར་ཡང་ཙུང་ཟད་འཕྲོས།

111 སྤྱི་ལོ་ 1997 ཟླ་བ་ 7 ཚེས་ 29 ཉིན་བཞུགས་སྒར་ཇ་སར་བཀའ་སྩལ།

བདུན་པ། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆིབས་སྒྱུར་སོགས་ཀྱི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆིབས་སྒྱུར།

རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་ན་རིམ་གྱིས་རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་འགན་བཞེས་རྗེས་ཡབ་གཞིས་སུ་གདན་ཞུ་འབུལ་བའི་སྔར་ལམ་རྒྱུན་སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས་༧གོང་ས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་སྟག་མཚེར་ཡབ་གཞིས་སུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་སྐུལ་ཕུལ་བ་ལྟར་ཞལ་བཞེས་གནང་སྟེ། སྤྱི་ལོ་ 1954 ལོའི་མགོ་སྟོད་ཙམ་ལ་སྟོན་འཁོར་ཡབ་གཞིས་ལྷུང་གསེབ་ཤར་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གྱིས་ཉིན་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་ཞག་མཛད་དེ། མཛད་སྒོའི་རིམ་པ་རྣམས་ལེགས་པར་བསྒྲུངས་ཐོག་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་སོགས་ཡབ་གཞིས་སྐུ་འཁོར་ཞབས་ཕྲས་དང་བཅས་པར་ལེགས་སྐྱེས་བྱ་ནོམ་པ་སྩལ།

ལོ་དེར་རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་པེ་ཅིན་དུ་སྐབས་དང་པོའི་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཐེར་བ་བསྐོང་འཚོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་རྩ་ཁྲིམས་གཏན་འབེབས་བྱ་གཏན་ཁེལ་བར་བོད་ནས་འཐུས་མི་བཅུ་ཡོད་དགོས་ཤིང་།

འཐུས་མི་རྣམས་༸གོང་ས་མཆོག་ནས་བསྐོ་གཞག་གིས་དབུ་ཁྲིད་གནང་དགོས་པའི་བརྡ་ལན་ཕུལ་བར། བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་༸གོང་ས་མཆོག་ནས་རྒྱ་ནག་གི་འཐུས་མི་གནང་རྒྱུར་རྒྱལ་བའི་མཚན་གནས་དང་མི་མཐུན་ཞིང་། སྐབས་དེའི་རྒྱ་དམར་གྱི་བྱ་སྤྱོད་དང་གཡོ་རྫུས་སོགས་གང་འཚམས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡོད་པས་ཕྱོགས་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་ཡིད་རྟོན་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པས་ཆིབས་སྒྱུར་ལ་འདོད་མོས་ཇ་ནས་མ་གནང་། དེ་ལྟ་ནའང་། ༸གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཉིད་ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་འགན་དང་བོད་མིའི་བདེ་ཐབས་འབའ་ཞིག་ཐུགས་ལ་བརྟགས་ཏེ། རྒྱ་ནག་གི་གཙོ་འཛིན་མའོ་ཙེ་ཏུང་ལ་དངོས་སུ་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་གྲོས་མཐུན་ནང་ཁོང་ཚོས་ཁས་ལེན་ཅི་བྱས་ལག་བསྟར་དགོས་པའི་སྐུལ་འདེད་གནང་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་སྐད་དང་། དེ་ལྟར་མ་གནང་ཚེ་ཕན་ཐོགས་གཞན་གང་ཡང་ཡོང་ཐབས་བྲལ་བར་མ་ཟད། སྐབས་དེར་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་རང་དབང་དང་བོད་འབངས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ཕྲན་ཙམ་ལྷག་ལུས་སུ་གྱུར་པ་དེ་ཡང་མི་རིང་བར་ཇ་བརླག་ཏུ་འགྲོ་བར་དགོངས་ཏེ། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་ཐོན་མཛད་རྒྱུའི་ཐུགས་ཐག་གཅང་བཅད་མཛད། དེ་ལ་༸གོང་ས་མཆོག་གིས་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

རྒྱ་ནག་གི་འགོ་ཁྲིད་མཐོ་ཤོས་དང་ངོས་རང་ཐུག་འཕྲད་ཀྱིས་གྲོས་མཐུན་ནང་ཁོང་ཚོས་ཁས་ལེན་ཇི་བྱས་ལག་ལེན་བསྟར་དགོས་བརྗོད་ན་སྙམ་རྒྱ་ནག་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུར་གཏན་འཁེལ་བྱས་པ་ཡིན། “ངོས་རྒྱ་ནག་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུར་ལྟ་སའི་མི་དམངས་རྣམས་འདོད་བབས་མེད་ཅིང་། གལ་ཏེ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕྱིན་ན་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་ཐེ་ཐུབ་སྙམ་པའི་འཇིགས་སྣང་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། རང་ལ་བཙན་ཤར་བྱེད་དོགས་ཀྱི་འཇིགས་སྣང་མ་བྱུང་ཞིང་། འགྲོ་དགོས་པ་རང་གི་ལས་འགན་དུ་མཐོང་ནས་སེམས་ཐག་བཅད་དེ། ནོར་གླིང་དུ་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་མི་འབོར་ཆེན་པོ་འཛོམས་པའི་

སྐབས་ཤིག་ཏུ་ཐན་ནས་ལོ་གཅིག་ནང་ཕྱིར་ལོག་བྱ་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་བྱས་པ་ཡིན། ''' རྒྱུ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། 1954 ལོར་ཐན་ལྷ་ས་ནས་ཐོན་རྒྱུའི་སྐྱིད་ཆུའི་ཁར་ཆོས་ཀྱི་མཛད་སྒོའི་སར་ལྷ་སའི་མི་དམངས་ཁོ་བོ་དགའ་སྐྱེལ་ཆེད་དུ་འཛོམས་སྐབས་ཁོང་ཚོ་སྐྱོ་བའི་རྣམ་འགྱུར་གསལ་པོར་བསྟན་སྟབས་ཐན་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཕྱོགས་ཐོན་ཐོག་མའི་སྐབས་དེར་དགའ་སྐྱིད་དུ་ལྟ་བའི་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་།

ཞེས་འབངས་མི་རྣམས་ཀྱིས་འབྲལ་མི་ཕོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་སྐྱོ་སྣང་ཕྱིར་མངོན་པ་གཟིགས་པ་ལས་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་ཡང་བཟོད་དཀའ་བའི་ཐུགས་ཚོར་འཁྲུངས་ཏེ། ཕེབས་སྐྱེལ་མཛད་སྒོའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ལ་ཡང་ཐུགས་དགྱེས་ཚོར་གྱིས་རོལ་བའི་སྐབས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མ་བྱུང་བའི་ཚུལ་གསུངས། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་ལས།

རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་དུ་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཞེས་མིང་བཏགས་པའི་ཚོགས་འདུ་བྱ་གཏན་ཁེལ་ཏེ་བོད་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་ནས་འཐུས་མི་དགོས་པའི་ཁོངས་ཐན་ལ་བོད་ཀྱི་ཆོས་བྱེད་སྤྱིའི་འཐུས་མིར་ཡོང་དགོས་ཞེས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སྐུ་ཚབ་ཀྲང་ཅིན་ཨུས་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་འབའ་པ་ཕུན་ཚོགས་དབང་རྒྱལ་ཆེད་མངགས་ཀྱིས་ལན་འགའ་ཤས་ནན་བསྐུལ་བྱེད་ཀྱིན་འདུག་པར་ཁས་ལེན་ཙ་བ་ནས་མ་བྱས་སྟབས། མཐའ་དོན་ཁོང་ཚོས་༄གོང་ས་མཆོག་ལ་སྙན་ཞུ་ནན་ཆེ་ཞུས་རྗེན་༄གོང་ས་མཆོག་ནས་ད་ལམ་ཁས་ལེན་གྱིས་ཞེས་པར། མཛད་དཀའི་ཀ་ཀོར་ཞུ་ནུས་ཐལ་བས་ཁས་ལེན་མི་ཞུ་མཐུ་མེད་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་དབུས་གཙང་ཁོངས་ནས་༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། ཁོ་བོ་ཅག །བཀའ་བློན་ང་ཕོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད། རྒྱལ་བའི་གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ། བཀྲས་ལྷའི་ཛ་ཟག་བཀྲས་མཐོང་པ་བཅས་ལ་གཏན་འཁེལ་བ་བཞིན། ༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག །སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ། ཀརྨ་པ་རིན་པོ་ཆེ། སྨིན་གྲོལ་གླིང་གཅུང་རིན་པོ་ཆེ། བཀའ་ཤག །དྲུང་རྩིས་སོགས་སྐུ་འཁོར་དང་བཅས།

ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་བོད་ཤིང་རྟ་ཟླ་བ་ ༥ ཚེས་ ༡༡ སྤྱི་ལོ་ 1954 ཟླ་བ་ 7 ཚེས་ 11 ཉིན་ནོར་གླིང་ཕོ་བྲང་ནས་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར་བར་ཆིབས་ཞབས་སུ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་གཞུང་ཞབས་གནད་ཅན་ཁག །ཡབ་གཞིས་ནས་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་དང་གཅེན་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན། གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ། མངའ་རིས་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ། སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་སོགས་སྐུ་འཁོར་སེར་སྐྱ་འབོར་ཆེན་བཅས་ཕེབས།

ཚལ་གུང་ཐང་དུ་ཕེབས་འབྱོར་སྐབས། རྒྱ་གར་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་དབུ་འཛིན་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་སྲས་གཙོ་འཁོར་གྱིས་༸གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་མཇལ་ཕྱག་ཞུས་ཏེ། སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐུ་དྲན་ལས་འདས་ནས་མི་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་འཁོར་བའི་དུས་དྲན་དུ་ཆེད་ཕེབས་སྐྱབས་འཇུག་ཡོང་བའི་གདན་ཞུའི་མགྲོན་འབོད་ཕུལ། དེ་ནས་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་སོགས་སྟོན་འཁོར་ཧྲགས་བསྡུས་གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་གནས་གཟིགས་རྟེན་མཇལ་མཆོད་འབུལ་སོགས་ཀྱི་སླད་ཆིབས་ཞབས་ཐོག་མ་བསྒྱུར། དགའ་ལྡན་དགོན་པའི་ཉེ་འཁྲིས་སུ་ཕེབས་འབྱོར་གྲུབ་མཚམས་ཆིབས་པ་ལས་བཤོལ་ཅིང་གསེར་སྤོང་ཆེན་མོར་ཞལ་ཕྱོགས་ཏེ་སྐུ་ཕྱག་ཕྱུལ་རྗེས་སྐུ་ལ་ཆོས་གོས་དང་དབུ་ལ་པཎ་ཞྭ་གསོལ་ཏེ་སྟོན་འཁོར་ཞབས་ཐང་དུ་ཕེབས། རྗེ་བླའི་གཟིམ་ཆུང་འོད་ཟེར་ཕུག་ཏུ་ཕྱགས་ཕབ། དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ཁྲི་རབས་གོ་དྲུག་པ་ཐུབ་བསྟན་ཀུན་དགའ་རིན་པོ་ཆེས་རྟེན་གསུམ་འདེགས་འབུལ་ཞུས། དེ་ནས་གསེར་གདུང་

རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་སྟོན་འཁོར་ལྷན་རྒྱས་ནས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་དང་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་འཇུག་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོང་མཆོད་རྒྱས་འབུལ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་ཁང་དུ་ལན་དུ་མར་སྐུ་རྒྱང་དུ་ཕེབས་ཏེ་བཀའ་སྟོད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་འཕྲིན་ལས་བསྐུལ།

བོད་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥ སྤྱི་ལོ་ 1954 ཟླ་བ་ 7 ཚེས་ 15 ཉིན་དགའ་ལྡན་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་གསེར་ཁྲི་ཆེན་མོའི་སྟེང་ནས་དགེ་འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོར་གསོ་སྦྱོང་གི་མདོ་ཐོག་མ་འཆད་ཅིང་། མཉམ་མེད་བྱ་རམ་ཤིང་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་དཔལ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་གསེར་བཟང་བཙོ་མ་ལྟ་བུའི་རིང་ལུགས་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་ཐུགས་སྨོན་དང་། འདུས་སྡེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཙོས་འདུལ་བ་འཛིན་པའི་སྡེ་རྣམས་དབྱར་མཚོ་ལྟར་རྒྱས་པའི་ཐུགས་སྨོན་མཛད། ཉིན་དེ་ཉིད་དུ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་ བླ་བྲང་ནས་བསྟེན་བཀུར་མཐུན་སྦྱོར་གནང་བར། ༄གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་གང་ཛེ་ལྟར་རྗེ་བླ་མ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཉིད་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་ཞབས་ཟུང་བཀོད་པ་དང་ཚུལ་གཉིས་པ་མེད་པར་ཞབས་ཟུང་རྡོ་རྗེའི་རི་མོ་གསེར་ཁྲི་ཆེན་པོར་མངོན་པར་བཀོད་པ་དང་དུས་མཚུངས་པར་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་འདེགས་འབུལ་ཞུ་གནང་མཛད་ཅིང་། རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ནས་ཞལ་འདོན་དབུ་བསྐུལ་དང་སྨྲགས་སྤྱིའི་བྱེའི་དོན་ཀུན་ལ་ཐུགས་སྨོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དེ་ལ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་ལས།

དེ་སྐབས་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཤག་ཚང་ནས་རྗེན་མཆོག་རྣམས་ལ་མཆོད་སྤྲིན་དང་། ཚོགས་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་ཚོགས་སུ་མང་ཇ་དང་། བཞེས་ཐུག་འབྲས་ཚ། སྐུ་འགྲེད། འགྲེད་ཐེབས་མ་རྩ་བཅས་ཀྱི་བསྙེན་བཀུར་དང་འབྲེལ་༧གོང་ས་མཆོག་ཚོགས་མགོན་དུ་འཛམ་མགོན་བླ་མའི་གསེར་ཁྲིའི་སྟེང་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་མཇལ་བཤད་འབུལ་དང་འབྲེལ་བའི་བརྟག་པའི་དངོས་འབུལ་མཆོད་སྤྲིན་དུ་བསྟར།

ཞེས་གསུངས།

སྐབས་དེ་དག་ཏུ་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་དུ་ཆིབས་ཕེབས་ཀྱིས་འཕྲིན་ལས་བསྐྱལ་བའི་དུས་ཀྱི་སྣ་ཕྱིའི་གཟིགས་སྣང་ལ། <<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>> ལས།

སྐབས་དེར་དོན་དག་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་བྱུང་བ་ནི་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྐྱོང་མ་ཏེའི་ཞལ་ཅན་གྱི་སྐུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཞལ་གྱི་ཉམས་དང་གཟིགས་ཕྱོགས་ལ་འགྱུར་ལྡོག་མངོན་གསལ་ཅན་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་རེད། དང་པོར་མཇལ་དུས་སྐུ་འདྲ་དེའི་ཞལ་རས་ཞི་བའི་ཉམས་དང་བཅས་ཏེ་ཐུར་དུ་གཟིགས་ཤིང་། ངོས་རང་དགའ་ལྡན་ནས་ཐོན་སྐབས་ཁྲོ་ཉམས་ཆེན་པོས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་གཟིགས་པ་མཇལ། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་པར་ངོས་རང་བཙན་བྱོལ་དུ་ཡོང་བའི་སྐབས་སུའང་། དགའ་ལྡན་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་(ཆོས་རྒྱལ་ཁང་) གི་ཙིག་ངོས་ནས་ཁྲག་འཛག་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་བ་ཐོས།[112]

ཞེས་མཇལ་ཐེངས་ཐོག་མའི་སྐབས་སུ་བསྟན་སྲུང་ཆེན་མོ་དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་གུས་ཉམས་ཀྱིས་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་དངོས་མཇལ་ཞུས་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་དང་། ཕེབས་ཐོན་སྐབས་སུ་དུས་སྐབས་སྤྱི་དང་

112 DALAI LAMA-Man Monk Mystic ཞེས་པར་འཛིགས་བྱེད་ཅེས་བྲིས་པ་དོན་ལ་འདི་ཡིན།

ཁྱད་པར་དུ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆིབས་སྒྱུར་སྐབས་སྐུའི་གསང་བ་གསུམ་ལ་ཉེ་བར་འཚེ་བའི་འགལ་རྐྱེན་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་འཕྲིན་ལས་ཚུལ་བཞིན་བསྒྲུབ་ངེས་པའི་བརྡ་རྟགས་སུ་དྲག་ཏུ་བྲིས་པའི་རྣམ་པས་ཞལ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་མཛད། <<གོང་ས་རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་ཚེ་སྟོད་ཀྱི་མཛད་རྣམ།>> ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ལས།

བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲུང་རྣམས་ཀྱི་གྲས་སུ་དྲག་པོའི་རྣམ་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་བརྩིས་པའི་མ་ཧེའི་དབུ་ཅན་གྱི་བསྟན་སྲུང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་ལ། ༄གོང་ས་མཆོག་དགའ་ལྡན་དུ་ཆིབས་ཐེབས་གྲུབ་མ་ཐག་ཆོས་སྲུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་འདྲ་སྐུ་བཞུགས་པའི་མགོན་ཁང་དེར་ཐེབས་ཏེ་འཕྲིན་ལས་བསྐུལ། སྐབས་དེར། སྐུ་འདྲ་དེའི་ཞལ་རས་ཐུར་དུ་དུད་དེ་གུས་ཉམས་དང་ཅི་གསུང་བཀའ་སྒྲུབ་གནང་རྒྱུའི་བརྡ་བསྟན། ༄གོང་ས་མཆོག་དགའ་ལྡན་ནས་ཆིབས་ཐོན་མ་མཛད་གོང་སྔར་ཡང་མགོན་ཁང་དེ་ཉིད་དུ་ཐེབས་ཏེ་རྒྱུན་སྲོལ་ལྟར་གྲེས་ཁའི་མཇལ་དར་འབུལ་གནང་མཛད་སྐབས་སྐུ་འདྲའི་དབུ་སྔར་ལྟར་ཐུར་དུ་མ་དུད་པར་དྲག་པོའི་རྣམ་པ་དང་བཅས་ཏེ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་གཟིགས་པ་གསལ་བར་མཇལ་བས་ཐུགས་ལ་ཡ་མཚན་པའི་སྣང་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་།

ཞེས་གསལ་ལ། དཔེ་དེབ་གཞན་དུ་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་བྲིས་འདུག་ཀྱང་མ་དྲངས། ཐེབས་ལམ་དུ། རྒྱའི་ངོ་ཚབ་ཀྲང་ཅིན་ལྷུའུ་ཡིས་ཁོ་པ་རང་ཉིད་ལ་ཡང་༄གོང་ས་མཆོག་དང་མཚུངས་པར་སྤྱོད་གུར་སོགས་གོ་སྒྲིག་བྱ་དགོས་པའི་རྟོག་གླེང་མང་དུ་ཞུས་པ་སོགས་ཞབས་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་བློ་ལ་འབབ་དཀའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཅི་ཆེར་བསྟན། སྐབས་རེར་རྒྱ་མི་དེས་འབད་པ་ཆེན་པོས་གུས་ཉམས་བཙོས་མ་དང་དག་འཛམ་གུས་ཚིག་བརྗོད་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་། དོན་གྱིས། སྐུའི་གཙེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་བོད་ཀྱི་སྐུ་དྲག་དཔོན་རིགས་དང་བླ་སྤྲུལ་གྲགས་ཅན་

རྣམས་མེད་པར་བཟོ་འདོད་ཅན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཁར། གཞན་ལ་གནོད་པའི་ལས་བྱེད་པར་ཡ་ང་བའི་སེམས་ཚོར་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞིག་རེད། གང་ལྟར། རྒྱང་བཞུད་རིམ་པར་གནང་མཐར་ཁྲི་འདུ་རུ་འབྱོར་ཅིང་དེ་ནས་གནམ་གྲུའི་ནང་ཐེབས། དེ་ལ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཀྱང་༧གོང་ས་མཆོག་ནས། "དེ་ནས་རིམ་གྱིས་མདོ་ཁམས་ཡུལ་གྲུ་མང་པོ་བརྒྱུད་དེ་རྒྱ་ནག་ཁྲིན་ཏུར་ཐེབས།" ཞེས་དང་། ཡང་། "དེ་ནས་ཁོ་བོ་དང་མཉམ་དུ་ཁྲིན་ཏུ་གྲོང་ཁྱེར་ནས་གནམ་གྲུའི་ཐོག་ཤིའི་ཛན་ཞེས་པར་ཐེབས། དེར་སྔར་ལྷ་སའི་ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ཡུལ་གྱི་ལྷ་ཁང་དང་། བཞུགས་ཁྲི་བཅས་ལ་མཇལ་ཁ་ཞུས།" ཞེས་བཀའ་སྩལ་ལ། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་ལས།

དེ་ནས་ཉིན་ཐུར་འབྱོར་ཞིང་ཉིན་ཐུ་ནས་༧གོང་ས་མཆོག་སྐུ་འཁོར་ཙུང་ཤེས་དང་ལྷན་དུ་སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཐན། ལྷ་བུ་བཅས་གནམ་གྲུའི་ཐོག་ནས་ཤིའི་ཛན་དུ་འབྱོར། ཤིའི་ཛན་དུ་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་གཙང་ཕྱོགས་ནས་བྱང་ལམ་བརྒྱུད་ཐེབས་པ་དང་ཡབ་སྲས་མཇལ་འཕྲད་མཛད་ཅིང་། སྔར་ལྷ་སའི་ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་སའི་ལྷ་ཁང་དང་། དེར་ཇོ་བོའི་བཞུགས་ཁྲི་སྟོང་པ་ཞིག་མཇལ་རྒྱུ་འདུག་པར་༧གོང་ས་མཆོག་དང་ལྷན་བཅར་གྱིས་མཇལ། དེ་ནས་མེ་འཁོར་ཐོག་པེ་ཅིང་དུ་འབྱོར། པེ་ཅིང་དུ་༧གོང་ས་མཆོག་དང་། ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ། ཐན་བཅས་གཡི་ཁ་ཧོ་ཞེས་པས་བཞུགས་སྒྲིག་འདུག་པ་དེར་བསྡད།

ཅེས་ལྷ་སའི་ཇོ་བོའི་སྔར་གྱི་བཞུགས་ཡུལ་ལྷ་ཁང་བཞུགས་ཁྲི་དང་བཅས་པར་མཇལ་བའི་ཚུལ་ཡང་ལྷན་ཅིག་གསུངས། ཤིའི་ཛན་དུ་རྒྱལ་བ་པཎ་ཆེན་རྣམ་གཉིས་ལྷན་འཛོམས་བྱུང་ཞིང་དེ་ནས་པེ་ཅིན་བར་དུ་ལྷན་དུ་ཐེབས། དེ་ལ་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས། "ཤིའི་ཛན་དུ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་

ང་ཚོ་ལྷན་དུ་བྱུང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཁོ་བོ་ལས་སྐུ་ན་ཆུང་ཡང་། མི་ཚོས་ང་ལས་བགྲེས་པ་ཡོད་ཚུལ་གླེང་གི་ཡོད་འདུག །སྐབས་དེར་ངོས་རང་(ཕྱི་ལུགས་ལྟར་ན་) ལོ་བཅུ་དགུ་དང་། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་རེད། ཁོང་ནི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོའི་དུས་སྐབས་ནང་འཚར་ལོངས་གནང་བ་རེད།" ཅེས་གསུངས། ཤིའི་ཏྲན་ནས་མེ་འཁོར་ནང་ཕེབས། དེའི་ཐད་ཀུང་གོང་གསལ་ལས།

རྒྱ་ནག་གི་གྲོང་ཁྱེར་དྲིན་དུ་བར་མོ་ཊོར་དང་། དེ་ནས་ཤིའི་ཏྲན་བར་གནམ་གྲུ། དེ་ནས་དམིགས་བསལ་གྱི་མེ་འཁོར་ཐོག་པེ་ཅིང་དུ་ཕར་བསྐྱོད་བྱས། ལོ་ཤས་གོང་ནས་ངས་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་རིགས་ལ་དོ་སྣང་དགའ་མོས་ཆེ་བབས་ལ་གཞིགས་ན། མེ་འཁོར་དང་། གནམ་གྲུར་དངོས་སུ་ཞུགས་སྐབས་རྨི་ལམ་བཟང་པོ་རྨིས་པ་འདྲའི་དགའ་ཉམས་ཤིག་ཡོང་དགོས་ཀྱང་། དེའི་ཚེ་ངའི་བསམ་བློར་སྲིད་དོན་གྱི་རྙོག་ཁྲ་དང་། རང་གི་ལས་འགུར་ལྡི་བས་ནོན་ཏེ་ཚོར་བ་གསར་པ་དེ་ཚོར་དགའ་སྤྲོད་དུ་སྤྲོད་པའི་སྣང་བ་གང་ཡང་མ་བྱུང་།

ཞེས་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་བོད་མི་རིགས་བསྟན་སྲིད་དང་བཅས་པའི་བདེ་དོན་འབའ་ཞིག་ཐུགས་ལ་བརྣགས་པས་ལྗོད་བག་དང་སྤྲོ་སྣང་གང་ཡང་མ་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་སྐུ་སྒྲེར་གྱི་གནས་བབ་གསུངས། དེ་ལྟར་སྐུ་ཚོགས་ཆེན་པོའི་དང་ཤིང་རྟ་ཟླ་བ་ ༧ ཚེས་ ༧ སྤྱི་ལོ་ 1954 ཟླ་བ་ 9 ཚེས་ 4 ཉིན་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་། པེ་ཅིན་གྱི་མེ་འཁོར་འབབ་ཚུགས་སུ་ཞབས་སོར་འཁོད་འཕྲུལ་རྒྱ་ནག་གི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པ་ཀྲུའུ་ཧེ་དང་སྲིད་བློན་གྲོའུ་ཨེན་ལེ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་དཔོན་རིགས་དུ་མས་ཕེབས་བསུ་ཞུས། མི་ཚོགས་ཆེན་པོས་ཐལ་མོ་བརྡབས་ཏེ་དགའ་སྣང་གི་འབོད་སྒྲ་ཆེས་ཆེར་བསྒྲགས། དེའི་ཚུལ་ལ། <<གོང་ས་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ།>> ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ལས་༧གོང་ས་མཆོག

གིས།

མང་ཆེ་བ་ནི་སློབ་ཕྲུག་གམ་ཡང་ན་ན་གཞོན་ཊུ་ཁག་གི་ཁོངས་མི་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་འདུག་ལ། ཁོང་ཚོས་ལག་པ་རྗེབ་ཞོར་སྐད་སྒྲ་བསྒྲགས་ཏེ་དགའ་བསུ་ཞུས་སོང་། འོན་ཀྱང་། ངོས་ཀྱི་སེམས་སུ། གལ་ཏེ་གོང་རིམ་ནས་ངོ་རྒོལ་གྱི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་དགོས་པའི་བཀའ་བཀོད་བཏང་ཚེ་ཁོང་ཚོས་དེ་མ་ཐག་དེ་ལྟར་བྱ་ངེས་ཡིན་སྙམ་སྟེ་དགའ་སྤྲོའི་རྣམ་འགྱུར་དེར་ཡིད་ཆེས་གཏན་ནས་མ་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས་ལ། སྐབས་དེར་གྲོས་མཐུན་དུ་བསྟུད་པ་སོགས་དང་བོད་མིའི་རེ་སྐུལ་འདོད་བབ་བཅས་ལ་བསམ་གཞིག་ཙམ་ཡང་མ་བྱས་པར་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་མི་ཟེར་བ་མི་གྲངས་ཉིས་འབུམ་ཉིས་ཁྲི་ཙམ་བོད་དུ་ལྷགས་འབྱོར་བྱུང་ཡོད་པའི་ཁར། ཁ་བ་ཤད་དོན་ལ་མ་གནས་པར་བོད་མི་རིགས་རིག་གཞུང་དང་བཅས་པ་གཞི་མེད་དུ་གཏོང་བའི་རྣམ་འགྱུར་གསལ་ནས་གསལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སུ་ཞིག་གིས་རྒྱའི་རྣམ་འགྱུར་བཅོས་མ་དག་ལ་ཡིད་རྟོན་བྱེད་ཐུབ་བམ།

པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ནས་ཉིན་དུ་མའི་རིང་སྐུ་ངལ་གསོ་ཆེད་ལྷོད་བཞུགས་ལྷ་བུ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་༧གོང་ས་མཆོག་དང་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས། བཀའ་བློན། སྲི་ཁྲབ་མཁན་ཚབ་སྐུའི་གཅེན་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་བཅས་མའོ་ཙེ་ཏུང་ལ་མཇལ་འཕྲད་གནང་སྐབས་མའོ་ཡིས་བོད་ཐོག་ཏུ་སེམས་ཁུར་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏེ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་བློན་སྐུ་འཁོར་བཅས་འགུག་ཐབས་ཙམ་ཞིག་ལྷུར་བླངས། དེའི་རྗེས་སུ་གསུང་སྒྲུར་དུ་ཕུན་ཚོགས་དབང་རྒྱལ་དང་བཅས་༧གོང་ས་མཆོག་སྐུ་ཀྲུང་མའོ་ཙེ་ཏུང་ལ་མཇལ་ཐེངས་གཉིས་པ་གནང་སྐབས། བོད་ལ་ད་ཕན་ཅི་བྱུང་དང་ཕྱིས་སུ་ཅི་འབྱུང་ཐད་ཡུན་རིང་བཀའ་མོལ་གནང་། གཙོ་བོ་ནི་བོད་

ལ་རང་དབང་དང་བདེ་སྐྱིད་དགོས་པར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་གཞུང་གི་ཐད་ཀའི་སྟངས་འཛིན་འོག་མི་འཇུག་རྒྱུའི་དགོངས་འཆར་ཤུགས་ཆེར་འདོན་གནང་མཛད།

དེ་ལྟར་ཕྱི་ལུགས་ལྟར་ན་དགུང་གྲངས་བཅུ་དགུ་ཙམ་ལས་མ་ཕེབས་པའི་བོད་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་༸གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་དང་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་གཙོ་འཛིན་མའོ་ཙེ་ཏུང་གཉིས་མཇལ་འཕྲད་གནང་སྐབས། མའོ་ཙེ་ཏུང་ནི་རང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་ཏུ་སོན་ཅིང་། དྲག་འཛིང་དང་མནར་གཅོད། དམར་གསོད་སོགས་ལ་ཅི་མི་སྙམ་པའི་གཙོ་འཛིན་དང་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ཁོ་པའི་མི་ཚེའི་ནང་གི་ལོ་རྒྱུས་གལ་གནད་ཅན་དེ་གང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆེད་མཁས་པ་འགས། མའོ་ཡིས་རྒྱ་ནག་ཏེིལ་པོ་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་སྐབས་མི་གྲངས་ས་ཡ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཙམ་གྱི་སྲོག་ཤོར་ཡོད་ཅེས་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་ས་ཡ་བཞི་བཅུ་ལྔག་གི་སྲོག་ཤོར་ཞེས་སྨྲས་ཏེ་ནག་ཉེས་ཆེ་ཤོས་སུ་བརྩིས། གྲངས་ཀ་དེ་དག་བདེན་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་། སྐུ་ཞབས་ Phillip Short ལགས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ Mao: A Life ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་ཏུ། “རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་ཚེ་སྲོག་མང་དུ་འཕྲོག་མཁན་གྱི་མགོ་ཁྲིད་མའོ་ཙེ་ཏུང་ལྟ་བུ་ཞིག་འགྲོ་བ་མིའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་འབྱུང་སྲིད་མེད།” ཅེས་བྲིས་པ་ནི་ཉེས་ཅན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནད་འགག་ཟིན་པའི་ཚིག་དུམ་ཞིག་རེད་སྙམ། ༸གོང་ས་མཆོག་ནས་འཛམ་གླིང་གི་ནག་ཅན་ཆེན་པོ་མའོ་ཙེ་ཏུང་དང་ Hitler གཉིས་བསྡུར་ཏེ། Hitler ནི་ཁོ་པའི་ལངས་ཕྱོགས་དང་བསམ་ཚུལ་མངོན་གསལ་དོད་པོས་ཕྱིར་བསྒྲགས་བྱས་ཏེ་ཚོ་ཁག་གཞན་ཞིག་རྩ་མེད་དུ་གཏོང་མཁན་

ཞིག་དང་། མའོ་ཙེ་ཏུང་ནི་གཡོ་རྫུས་ཀྱི་གདོང་འབབ་གྱོན་ཞིང་"བཙེངས་འགྲོལ་"དང་"རོགས་རམ་"ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་སྤྱད་དེ་མི་དམངས་དམར་གསོད་གཏོང་མཁན་ཞིག་རེད་ཅེས་གསུངས།[113] རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་གཙོ་འཛིན་དུ་བསྟད་པའི་མི་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་གྲོས་མོལ་གནང་རྒྱུ་དེ་སྟབས་བདེ་པོ་ཞིག་མིན་ལ། ཁོ་པའི་འདོད་པར་མེད་པའི་དོན་འབྲས་ཤིག་སོན་པར་གནང་རྒྱུ་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་ལས་སླ་པོ་ཞིག་གནས་ཡིན། དེའི་ཚུལ་ལ་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས།

ངོས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཏུ་སོན་པ་[114]གང་ཡང་མི་ཤེས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། རྒྱ་ནག་གི་འགོ་འཁྲིད་མི་རྒན་ལོ་དྲུག་ཅུ་བརྒལ་བ་དེ་ཚོའི་དོ་ཡ་མི་ལོན་བཞིན་དུ་ཁོང་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་གླེང་མོལ་བྱ་དགོས་པ་བྱུང་། ཁོང་ཚོར་ཡ་རབས་བྱེད་པའི་ཚོས་ནི་མེད། སྲིད་དོན་གྱི་ཐོག་ཏུ་ནི་འབུ་ཆེས་ཆུང་ཐོས་ཀྱི་སྡིགས་ར་བྱེད་པའི་འོག་རང་ཕྱོགས་སུ་འཐྲལ་ཡུན་ཁེ་ཕན་གང་ལོན་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བློ་ཡུལ་དུ་མི་ཤོང་བའི་དཀའ་འགན་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡང་། ཕྱོགས་གཞན་ནས་དཀའ་ངལ་དེ་གའི་ནང་ནས་ཉམས་མྱོང་གི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་འཛུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་།[115]

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་བཀའ་མོལ་རིམ་པར་གནང་བའི་རྗེས་སུ་མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས། གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་དུ་གྲགས་པའི་དོན་ཚན་བཅོ་ལྔ་པ་སྟེ། "གྲོས་མཐུན་དེ་ཉིད་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་བའི་འགན་ལེན། ཀྲུང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་

113 The Story of Tibet ཞེས་པར་གསལ།

114 དབུས་ནས་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་སྐབས་བོད་ལུགས་ཀྱི་དགུང་གྲངས་ཉི་ཤུ་དང་ཕྱིར་ཚིབས་སྐྱུར་སྐབས་ཉེར་གཅིག་ཏུ་ཕེབས་ཡོད།

115 སྤྱི་ལོ་ 1964 ཟླ་བ་ 10 ཚེས་ 9 ཉིན་བཞུགས་སྒར་ཇ་སར་གསུངས།

གཞུང་ནས་བོད་ལ་དམག་སྲིད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་དང་། ས་གནས་དམག་སྐར་གྱི་དམག་སྤྱི་ཁང་འཛུགས་རྒྱུ་དང་། ཀྲུང་དབྱང་ནས་བཏང་བའི་ལས་བྱེད་མ་ཚད། བོད་ཁུལ་གྱི་ལས་བྱེད་པ་ཡང་གང་མང་ཏུག་སྐྱེ་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱུ། དམག་སྲིད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ནང་འགྲོ་མི་རྣམས་བོད་ཀྱི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་དང་། ཡུལ་ཕྱོགས་སོ་སོ། དགོན་པ་གཙོ་ཆེ་བཅས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཞེན་ཡོད་པ་ཀྲུང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ནས་བསྐོས་པའི་འཐུས་མི་དང་། གནད་ཡོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚང་མ་མཉམ་གྲོས་ཐོག་ནས་མིང་ཐོ་ཕུལ་ཏེ་ཀྲུང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ལ་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་ཞུ་རྒྱུ།"[116] ཞེས་གསལ་བའི་ཆོད་དོན་ལྟར་བོད་དུ་དམག་སྲིད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ཞེས་པ་འཛུགས་རྒྱུར་ཐུགས་མོས་མེད་ཆེ་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ཞེས་པ་ཞིག་གསར་འཛུགས་གནང་རྒྱུར་མོས་མཐུན་ཡོད་དམ་ཞེས་༄གོང་ས་མཆོག་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས།[117] འཆར་དོན་ལྟར་གྱི་དམག་སྲིད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ཞེས་པ་འཛུགས་པ་ནི་བོད་ལྗོངས་ཧྲིལ་པོ་རྒྱ་དམར་དབུས་གཞུང་གི་ཐད་ཀའི་འཛིན་སྐྱོང་དམ་སྟངས་འཛིན་འོག་འཇུག་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚོགས་མི་རྣམས་ཀྱང་རྩ་བའི་རྒྱ་དམར་དབུས་གཞུང་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་འདོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བྱས་ཆེ་བོད་ལ་ཕྱི་ནང་གི་རང་དབང་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་དང་ཕྱོགས་སྣ་ཚོགས་ནས་གཅིག་མཚུངས་སུ་འགྱུར་ངེས་པ་དེ་རེད། <<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ།>> ལས།

དེ་ནས་དུས་ཡུན་གང་ཙམ་སོང་རྗེས་ཉིན་ཞིག་མའོ་ཙེ་ཏུང་གློ་བུར་༄གོང་ས་མཆོག་གི་

116 སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་ལས་དྲངས།

117 མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པར་གཟིགས།

བཞུགས་ཡུལ་དུ་འཚམས་འདྲི་ལྷ་བྱུར་བཅར་ཏེ་དུས་ཡུན་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ལྷག་ཙམ་ཕན་ཚུན་གླེང་མོལ་མཛད། སྐབས་དེར་མའོ་ཡིས་༸གོང་ས་མཆོག་ལ། ཁྱེད་རང་ཚོར་རྒྱལ་དར་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད་དམ། དེ་བཀལ་ན་འགྲིག་གི་རེད་ཅེས་ཞུས་འདུག །༸གོང་ས་མཆོག་པེ་ཅིན་དུ་བཞུགས་རྒྱུན་རིང་མའོ་དང་མཇལ་འཕྲད་སྟ་ཕྲི་བཞི་ཙམ་གནང་ཞིང་། ཐེངས་ཤིག་མའོ་ཡིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མི་དམངས་ལ་ཕན་པའི་མཛད་པ་བསྐྱངས་ལུགས་སོགས་ཞུས་འདུག་པ་དེ་ནི་གཡོ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཚོན་པ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་ཚོགས་ཆེན་ཚོགས་རིང་༸གོང་ས་མཆོག་ཚོགས་དུས་མང་ཆེ་བར་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་བོད་གཞུང་གི་སྐུ་ཚབ་ཡོངས་འཛིན་སྐྱ་གཞོན་ཁྲི་བྱང་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་། བཀའ་བློན་ང་ཕོད། སྐུའི་གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ། ཕུན་ཚོགས་དབང་རྒྱལ། རྒྱ་མི་ཀྲང་གོ་ཧྭ། ཕན་མིང་། བཀྲས་ལྷུའི་ཁོངས་ནས་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡོངས་འཛིན་དངུལ་ཆུ། ཛ་སག་ཅེ་འཇིགས་མེད། ཆབ་མདོ་མངའ་ཁུལ་ནས་སྤོམ་མདའ་སྟོབས་རྒྱལ། དེ་མིན་གཞན་ཞིག་བཅས་བསྡོམས་སྐུ་ཚབ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་རྒྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་བཅན་བསྐྱལ་འོག་ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་དང་པོའི་ཚོགས་ཆེན་ཐོག་ཞུགས་དགོས་བྱུང་།

ཞེས་གསལ།

མའོ་ཡིས་བོད་ལ་སེམས་ཁུར་ཆེ་ཚུལ་དང་རིགས་ཕན་གང་ཞུས་བྱ་རྒྱུ་སོགས་འདྲ་ཆགས་བཅོས་རྫུན་ཇི་ལྟར་བཤད་ཀྱང་། གླེང་མོལ་རིམ་པའི་ནང་“བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་”ཞེས་ཡང་ཡང་བཟླས་པར་༸གོང་ས་མཆོག་ནས་ཐུགས་སྣང་ཆེན་པོ་གནང་། དེ་ལྟར་རྒྱ་དམར་མའོ་ཡིས་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བསླུ་བྲིད་ཞུས་པར་༸གོང་ས་མཆོག་རང་ཉིད་ཐུགས་རྒྱུད་དྲང་ཞིང་གཡོ་ཐབས་ཞེས་པ་ཞིག་ཐུགས་ཀྱི་ཟུར་དུའང་རྟེད་དུ་མེད་པའི་ཁར། ཉིན་མཚན་ཕྱོགས་མེད་དུ་འགྲོ་བ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དུ་བོད་འབངས་མི་སེར་གྱི་བདེ་སྡུག་འབབ་ཞིག་ཐུགས་ལ་བརྣག་ཡོད་

པས། ཐོག་མའི་དུས་སུ་མའོ་ཡི་རྣམ་འགྱུར་དང་གསུང་བབ་སོགས་ལ་ཐུགས་ཕུང་ཟད་ཤོར་བར་མཛོན་ལ། ལྷག་པར་དུ། མ་རྒྱ་རིང་ལུགས་ཟེར་བར་འགོག་རྒོལ་དང་འབངས་མི་སེར་ལ་རོགས་རམ་བྱ་རྒྱུ་སོགས་བརྗོད་དེ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བའི་ཕན་ཡོན་མང་དུ་བརྗོད་པར་ཐུགས་མོས་བྱུང་ཡང་། རིམ་གྱིས་དམར་ཤོག་པའི་ཐོག་མའི་ལྟ་བ་དང་བསམ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡང་། ཁ་ཞེ་མི་མཚུངས་ཤིང་ཞེ་འདོད་རྟོགས་དཀའ་བའི་རྣམ་པ་དེར་སྐབས་ཤིག་ནས་ཐུགས་དོགས་ཕུང་ཟད་འཁྲུངས་པར་མཛོན་ཏེ། དེ་ཡང་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

ནང་པའི་ཆོས་འདི་ལེགས་པོ་ཡིན་ལུགས་དང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་སྲས་ཤིག་ཡིན་མོད། མི་དམངས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་གཞན་ཕན་གྱི་བསམ་བློ་མང་པོ་བཏང་ཚུལ། རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ་ནི་བུད་མེད་སེམས་བཟང་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་སོགས་བརྗོད། ངང་ཙམ་ནས་ཁོང་ཕྱིར་ཐེབས་གནང་སོང་། ཁོ་བོ་ནི་ཁོང་གི་བརྗོད་ཚིག་དེ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་ཤུགས་ཕྱི་ནང་གི་གནད་དོན་ཇི་ཡིན་བློར་འཆར་དཀའ་བ་བྱུང་།

ཞེས་དང་། སྟོན་འཁོར་ལྡན་རྒྱས་རྒྱ་ནག་ཁུལ་གྱི་གཟིགས་སྐོར་གྲུབ་སྟེ་མཐའ་མའི་མཇལ་འཕྲད་སྐབས། མའོ་ཡིས་རྒྱ་ལུགས་ཀྱི་དམངས་གཙོའི་སྐོར་འགྲེལ་བཤད་རིང་ཙམ་བརྒྱབས་པའི་རྗེས་ལ། ༧གོང་ས་མཆོག་ནས་མི་དམངས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་དགོས་པ་སོགས་གཡོ་རྫུས་དེ་སྐོར་ཡང་བསྐྱར་ཏེ། དེ་ནས་མའོ་ཙེ་ཏུང་“ངའི་ཕྱོགས་སུ་ཕུང་ཟད་ཉེ་བཅར་གྱིས་སྐད་ཤུགས་ཆུང་དུས་བརྗོད་གསལ། ཁྱེད་རང་གི་མཐོང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་ཧ་གོ་སོང་། འོན་ཏེ། ཆོས་ནི་དུག་རེད། དེ་ལ་སྐྱོན་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད། མི་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་དང་ཡུལ་གྱི་ཡར་རྒྱས་ལ་བཀག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རེད། བོད་དང་སོག་པོ་གཉིས་ཀར་ཆོས་ཀྱི་དུག་དེ་འབྱམས་པ་རེད་

བརྗོད།" ཅེས་མདོ་ཡིས་རང་གི་ཞེ་ཕྱུགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ངོ་མ་དེ་ སྟས་སྐྱུང་བྱེད་མ་ཐུབ་པའམ་བྱེད་འདོད་མེད་པར་ཁ་ནས་བརྗོད་པའི་ཚུལ་དེ་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་གཞི་ནས་མདོ་ཅེ་ཧུང་གིས་ཕྱི་ནང་མི་མཚུངས་པའི་གཡོ་རྫུས་ངོ་མ་དེ་ཕྱིར་བསྟན་འདུག །ཡང་༧གོང་ས་མཆོག་ནས། "སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་དུ་ཁོང་ང་ཚོའི་ཆོས་ཀྱི་དགྲ་ལས་སློན་ཤུགས་ཅན་ཐབས་རྫུགས་ཤིག་ཡིན་པར་གོ་རྟོགས་བྱུང་།" ཞེས་གཙོ་འཛིན་དུ་བསྟད་པའི་རྒྱ་དམར་མདོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་ལས་དང་སློན་ལམ་ཤུགས་ཆེན་གྲུབ་པའི་བསྟན་དགྲ་རྣལ་མ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངེས་ཤེས་རྙེད་པའི་ཚུལ་གསུངས་ལ། དེ་ནས་ཀྱང་། "ཡ་མཚན་གྱི་གླིང་མོལ་རྣམས་ཟིན་རྗེས་ཁོ་བོ་དང་མཉམ་དུ་མོ་ཊོར་འཁྲམ་དུ་ཡོང་སྐྱེ་འགྲོ་ཁར་གཟུགས་པོར་ཅ་ག་དགོས་ཚུལ་འཕྲེང་ཉམས་དང་བཅས་བཤད་བྱུང་། རྒྱ་ནག་ནས་མ་ཐོན་གོང་མདོ་ཅེ་ཧུང་གི་རྒྱུན་གཤིས་དེ་གཞན་དང་མི་འདྲ་ཙམ་ཡོད་པ་ངེས་རྙེད་བྱུང་།" ཞེས་སྐྱར་ཡང་སྣུ་མ་ཐུད་འཁྲིད་སེམས་ཆེ་ཚུལ་གྱི་གཡོ་ཐབས་བསྟན་པར་མ་ཟད། སྐུ་ཞབས་མདོ་ཡིས་གང་བཤད་ཁ་ཞེ་མི་མཚུངས་པའི་གཏམ་དུ་ངེས་པའི་ཚུལ་ཡང་གསུངས། གྲོའུ་ཨེན་ལེ་ཡི་ཐད་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་གིས། གྲོའུ་ཨེན་ལེ་ནི་"ཁོང་ཁྲོའི་རྣམ་འགྱུར་ནམ་ཡང་སྟོན་པ་ཨེ་སྲིད་སྙམ་པ་ཞིག་སྟེ། གཡོ་སྒྱུ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། རྗེས་སུ་བར་ལམ་བལ་ཡུལ་དུ་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གི་སར་ཁོང་ཁྲོ་ལངས་ཏེ་མདུན་ཅོག་ལ་ཁུ་ཚུར་གཞུས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་གོ་ཐོས་བྱུང་བར་གཡོ་སྒྱུའི་རྒྱ་རལ་འདུག་སྙམ་པ་བྱུང་།" ཞེས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ།

སྤྱི་ལོ་ 1954 ཟླ་བ་ 9 ཚེས་ 15 ཉིན།[118] "རྒྱལ་ཡོངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་"ཞེས་པར་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་ཤིང་། ཐུ་དགོང་གཉིས་སུའང་དོན་འབྲས་སོན་མིན་དང་སྐུ་ཚེགས་ཆེ་མིན་ལ་མ་གཟིགས་པར་ཚོགས་འདུ་ཆེ་ཆུང་ཅི་རིགས་སུ་ཆེད་ཕེབས་མཛད། མཐར་ཚོགས་ཆེན་སྙེང་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པའི་གྲས་དང་། ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་མཆོག་ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པའི་གྲས་སུ་ཆེད་དམིགས་ཀྱིས་བདམས།

དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་འཛིང་ཆེ་ཞིང་འཚུབ་ཆ་དོད་པའི་དུས་ཡུན་དེ་དག་གི་རིང་། ༧གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གིས་ཐོག་མར་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་ནས་རྒྱུན་སྲོལ་གྱི་མཛད་སྒོ་རྒྱས་སྤྲོས་ཅན་དང་། གཞུང་ཞབས་ཀྱི་བོད་ལུགས་གུས་ནམས། ཚེས་ཕྱོགས་མཛད་རིམ། ད་དུང་ཆིབས་རགས་དང་ཕེབས་བྲམས། གཟིམ་ཆུང་དང་བཞུགས་ཁྲི། ཕྱག་དང་ཕྱག་དབང་སོགས་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་སྲོལ་ག་སོགས་སྐྱ་རྒྱབ་ཏུ་བསྐྱུར་ཏེ། མི་འབོར་གྲོག་ཚང་བརྡོལ་བ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ནག་གི་མེ་འཁོར་འབབ་ཚུགས་དང་གནམ་ཐང་། གྲོང་ཁྱེར་སོགས་བརྒྱུད་དེ་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཏེ། འཛམ་གླིང་སྙེང་མགོ་ཁྲིད་དུ་གྲགས་པའི་རྒྱ་ནག་གི་གཙོ་འཛིན་མའོ་ཙེ་ཏུང་དང་། གྲོའུ་ཨེན་ལེ། ཀྲུའུ་ཏེ། ལིའུ་ཧྲོའོ་ཆི། ཏིན་ཞོ་ཕིན། ཨུ་རུ་སུའི་མཐོ་རིམ་

118 <<BUDDHIST IN NEW CHINA>> ཞེས་པར། 1954/9/20 the Dalai Lama and Panchen Ngoerhtehni casting votes for the Constitution of the People's Republic of China in the first meeting of the First Session of the National People's Congress ཞེས་གསལ།

མི་སྣ་ཁེ་རོ་ཞོ་ཧྲུའུ་(Khrushchev)སོགས་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་ནེ་རུ་དང་ནེ་རུའི་སྲས་མོ་ཨིན་དི་ར་གན་དྷི། དེ་བཞིན་གཞུང་ཚབ་ཁག་གི་དཔོན་རིགས་ཆེ་ཕྲ། ཕྱི་ནང་གི་གསར་འགོད་པ། གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་སྣ། བཟོ་པ་དང་ཞིང་པ་སོགས་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲུལ་ཞེས་པའི་འདུ་ཤེས་ཙམ་ཡང་མེད་ཅིང་། ཕྱག་དབང་དང་བྱིན་རླབས་ཞེས་པའི་ཚིག་ཙམ་ལ་ཡང་ཡིད་རྟོན་མི་བྱེད་པའི་མི་སྣ་ཆེས་མང་པོར་མཇལ་འཕྲད་གནང་ཞིང་། དེ་དག་གི་ལག་པ་ཕྱག་གིས་འཛུས། ཀུན་ལ་ཞལ་འཛུམ་བསྟན། ཞལ་རས་དང་གདོང་གཏད་དེ་གླེང་མོལ་ཐད་ཀར་གནང་། རྒྱ་དཔོན་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་གསོལ་ཅོག་གཅིག་གི་སྟེང་ལྡུགས་སྨིན་མཛད། ཀུན་གྱི་ཞབས་སྟེགས་ལ་མཐོ་དམའ་མེད། ད་དུང་ཐ་མག་གི་དུ་དྲི་དང་ཨ་རག་གི་ཆང་དྲིའི་ཁྲོད་དགའ་སྟོན་དུ་བསྟད་པའི་འདུ་ཚོགས་ལ་ཞུགས། རྒྱ་དཔོན་གྱིས་རྒྱ་ལུགས་ལྟར་ཁོ་པ་ཅག་གི་ཐུར་མས་ཟ་མ་བླངས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་གསོལ་སྟེར་དུ་བཞག །མའོ་ཡི་གློ་གཅོང་གི་ནད་གཞི་འགོས་མི་ཡོང་ངམ་དགོངས་ཏེ་ཐུགས་དོགས་འབྲུངས། དེ་ལྟར་བོད་མི་ཚོས་དད་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བློའི་ཡུལ་དུ་འང་འཆར་མ་སྙོང་བའི་གནས་ཚུལ་སྣ་མང་གི་འོག་ཏུ་ཕྱོགས་སྣ་ཚོགས་ལ་བསྟུན་མཁས་དང་ཐུགས་སྣང་མང་དུ་གནང་བར་མ་ཟད། ཚོགས་འདུ་དང་མཇལ་འཕྲད་ཀྱི་བར་གསེང་སྐབས་དེ་རྒྱ་སྐད་དང་ཨུ་རུ་སུའི་སྐད། མར་ཁེ་སིའི་རིང་ལུགས་སོགས་ལ་ཡང་ཐུགས་གཉེར་དང་གསན་སྦྱོང་མཛད། དེ་ཡང་<<གོང་ས་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ།>> ཞེས་པ་ལས།

༧གོང་ས་མཆོག་ནས་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དུ་ཀུང་ཁྲན་གྱི་བྱུང་བར་ཐུགས་གཉེར་ཤུགས་ཆེར་གནང་ལ། རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཚིག་བརྒྱ་ཕྲག་ཏུ་མ་མཁྱེན་པར་མཛད་དེ་ས་གནས་ཀྱི་

གསར་འགྱུར་ཡང་ལྷུགས་གློག་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེར་མ་ཟད། ཤར་ཏུར་ཀི་སི་ཐན་ནམ་ཡུ་གུར་གྱི་མི་ཞིག་གིས་རོགས་རམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཨུ་རུ་སུའི་སྐད་ཀྱང་ཐུགས་སྦྱོང་མཛད།

ཅེས་གསུངས་ལ། རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས་སྐབས་དེར་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཡི་གེ་འབྲུ་ཉིས་སྟོང་ཙམ་ཐུགས་འཛིན་གནང་བའི་ཚུལ་གསུངས། <<མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་>>ལས། "རྒྱ་ནག་ཁུལ་དུ་ལྷ་སྐོར་བྱེད་སྐབས་པེ་ཅིན་དུ་གང་འཚམས་ཤིག་བསྡད་ཅིང་། དེ་སྐབས་ཐོག་མར་ངོས་ཀྱིས་མདའ་དཔོན་གྱི་ས་ནས་རྒྱ་ཡིག་བསླབས་པ་ཡིན། རྒྱ་ཡིག་ཕལ་ཆེར་ཡིག་འབྲུ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ཤེས་ཀྱི་མེད་དམ། འགོ་སྟོད་མའོ་ཅེ་ཏུང་དང་དེ་མིན་ཁྲོ་ཆོར་ཐུག་སྐབས་ཟི་ལིང་པའི་ཡུལ་སྐད་མ་དག་པ་དེ་མ་གཏོགས་རྒྱུག་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ཀྱང་། ཟླ་བ་ཁ་ཤས་ལྷ་སྐོར་དུ་བསྐྱོད་རྗེས་ཡང་བསྐྱར་པེ་ཅིན་དུ་འཁྱོར་ནས། རྗེས་སུ་ཀྲུའུ་ཨན་ལན་མཉམ་ངོས་ནས་རྒྱ་སྐད་གང་འཚམས་བརྒྱབས་པ་དང་། རྒྱ་ཡིག་བྲིས་ནས་གྲོག་གྲོག་ཐྲན་བུ་བྱས་པ་རེད། ལྷ་སྐོར་དུ་སྐྱོད་སྐབས་བར་གསེང་ཡོད་ན་ཉིན་ལྟར་ལི་ཙུ་གོ་ཐེན་ཡོང་བ་དང་། སྐད་སྒྱུར་ཕུན་ཚོགས་དབང་རྒྱལ་ནས་བྱས་ཏེ་འཁྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་གསར་བརྗེ་ག་འདྲ་བྱས་ཏེ་བྱུང་བའི་ཚུལ་དང་། གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ག་འདྲ་ཡིན་མིན། འཛམ་བུ་གླིང་ལ་འགྱུར་བ་ག་འདྲ་བྱས་ནས་འགྲོ་ཡི་ཡོད་མེད། མ་རྩ་རིང་ལུགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྐོར་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཞེ་དྲག་ཉན་པ་ཡིན།" ཞེས་བཀའ་སྩལ་ལ། <<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས།

ངོས་རང་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་བའི་དམར་ཤོག་མི་སྣ་འགའ་ཞིག་ནི་དངོས་གནས་མི་གཤིས་ལེགས་པོ་དང་། ལས་དོན་སྒྲུབ་སྐབས་རང་དོན་རང་གཅེས་ཀྱི་བསམ་བློ་རྩ་ནས་མི་བྱེད་པ་ཤ་

སྟག་རེད། སྔེར་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན། ངོས་ཀྱིས་ཁོང་ཚོའི་ས་ནས་དོན་དག་མང་པོ་ཞིག་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པ་སོགས་ཕན་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེ་དག་ལས་གཅིག་ནི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་“མི་རིགས་དོན་བྱེད་ལས་ཁུངས”སུ་གོ་གནས་མཐོ་བའི་དཔོན་རིགས་ཤིག་སྟེ་ལི་ཨུ་ཀ་ཕིན་(Liu Ka-ping)ཞེས་པ་དེ་རེད། ཁོང་ངོས་རང་ལ་རྒྱ་ནག་གི་གསར་བརྗེ་དང་མར་ཁེ་སིའི་རིང་ལུགས་སློབ་ཁྲིད་གནང་མཁན་དུ་བསྐོ་གཞག་བྱས། དོན་དངོས་ཐོག་ཁོང་ནི་ཁ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། ངོས་ཀྱིས་ཁོང་ལ་ཕག་ཤ་ཟ་སྤྱོད་དམ་ཞེས་ཀྱང་རྩེད་མོའི་ཚུལ་དུ་བརྗོད་སྤྱོད། ཁོང་ནི་སྤྲོ་སྣང་ལྡན་པའི་མི་ཞིག་དང་མཛུབ་མོ་གཅིག་མེད་མཁན་ཞིག་རེད། དེད་ཅག་ཧ་ཅང་སེམས་ཐག་ཉེ་པོར་གྱུར་སྐབས། ངོས་རང་པེ་ཅིན་ནས་ཐོན་ཁར་ཁོང་ཐྲུ་གུ་ཞིག་དང་མཚུངས་པར་སྐད་ཤུགས་ཆེན་པོས་ངུས་སོང་། ཁོང་གི་ཆུང་མ་ནི་ཁོང་ལས་ལྡབ་འགྱུར་གྱིས་གཞོན་ཞིང་ཁོང་གི་བུ་མོ་བྱེད་ཚོག་པའི་ན་ཚོད་ཅན་ཞིག་རེད། ཆུང་མ་དེ་ཡང་ངོས་ཀྱི་ཨ་མ་ལགས་དང་གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་གྲོགས་མོ་བཟང་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར།

ཅེས་གསུངས།

༸གོང་ས་མཆོག་ནས་བསྟོད་བསྔགས་ཆེས་ཆེར་གནང་བའི་སྐུ་ཞབས་ལི་ཨུ་ཀ་ཕིན་ཞེས་པ་ནི། མི་གཤིས་ཤིན་ཏུ་འཛམ་པའི་ཧོར་རིགས་ཤེས་ཡོན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། རྒྱ་ནག་གི་གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་ནང་ཞུགས་ཏེ་བྱས་རྗེས་ཆེན་པོ་འཇོག་སྤྱོད་མཁན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ཁོང་གོ་མིན་ཏང་གི་བཙོན་ཁང་དུ་སྡོད་སྐབས་གཡོན་ལག་གི་མཛུབ་མོ་གཅིག་ཉེས་ཆད་དུ་ཤོར་བ་ཞིག་དང་། ༸གོང་ས་མཆོག་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་སྐབས་མི་རིགས་དོན་བྱེད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་གཞོན་པ་རེད་ཅེས་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་གསུངས།

༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་པེ་ཅིན་གྱི་ཕེབས་སྐྱུར་ཆེན་མོའི་

སྐབས། སྲིད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱག་ལས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུན་གྱི་ཉམས་བཞེས་ཉམས་ལྡོད་མེད་གནང་ཐོག ། གཟའ་འཁོར་རེའི་མཚམས་སུ་ནང་སོག་གི་ཆོས་དད་ཅན་སེར་སྐྱ་ཕོ་མོ་བདུན་བརྒྱ་བརྒྱད་བརྒྱ་ཡས་མས་རེར་ཕྱག་དབང་དང་བྱིན་རླབས། ཆོས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་སོགས་སྩལ་ཅིང་། པེ་ཅིན་མི་རིགས་སློབ་གྲྭར་བོད་རིགས་སློབ་མ་ཉིས་བརྒྱ་ཡས་མས་ཡོད་པར་ཕྱག་དབང་བྱིན་རླབས་དང་གསོལ་རས་གནང་ཞིང་སློབ་སྦྱོང་ཐོག་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐད་བཀའ་སློབ་ཞིབ་རྒྱས་སྩལ། གཞན་ཡང་། པེ་ཅིན་དུ་གཏན་སྡོད་རྒྱ་རིགས་ཀྲན་རབས་དང་ཅན་འགས་ཇི་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བཀའ་དབང་བསྩལ། སྤྱི་ལོ་ 1954 ཟླ་བ་ 10 ཚེས་ 3 ཉིན།[119] པེ་ཧེ་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཉེ་ཁུལ་ཡུང་ཧྭ་ཀུང་(Yung Ho Kung)ཞེས་པར་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གིས་གཙོས་རྒྱ་སོག་གི་ཆོས་ཞུ་བ་མང་པོར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་བཀའ་དབང་དང་དམིགས་བརྩེ་མ། མ་ཎི་སོགས་ཀྱི་ལྗགས་ལུང་བསྩལ་བ་སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་པའང་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས། དེ་ལ་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས།

པེ་ཅིན་དུ་སྡོད་སྐབས། རྒྱ་རིགས་ནང་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཆོས་བཤད་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་བྱུང་ལ། སྐབས་དེའི་སྐད་སྒྱུར་ནི་བོད་དུ་སློབ་གཉེར་བྱས་ཤིང་བོད་ཀྱི་བླ་མ་འགའ་ཞིག་གི་དྲུང་ནས་བཀའ་ཆོས་ཞུ་མྱོང་བའི་རྒྱ་རིགས་གྲྭ་པ་ཞིག་རེད་ལ། དེ་སྔོན་བོད་དུ་དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་རིགས་ལམ་གྱིས་གཙོས་སློབ་གཉེར་གནང་མཁན་གྱི་རྒྱ་རིགས་དགེ་འདུན་པ་གཞན་ཡང་མང་

119 <<BUDDHIST IN NEW CHINA>> ཞེས་པར། His Holiness the Dalai Lama expounding a sutra for monks and nuns, Buddhist laymen and laywomen in Yung Ho Kung, Peking on September 18, 1954 ཞེས་དང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ཆོས་གནང་ཞེས་སྐུ་པར་བཅས་གསལ། རྒྱུ་ཆ་བདམས་བསྒྲིགས་ ༣༩ པར་ཡང་གཟིགས།

ཙམ་བྱུང་ཡོད། སྐད་སྒྱུར་དེ་ཉིད་དད་མོས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་ཆོས་པ་རྣལ་མའི་རྣམ་པ་ཕྱུགས་ཆེར་མངོན་པའི་ཚུལ་དེར་ངོས་རང་ཏ་ལས་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱ་རིགས་ནང་པ་དད་མོས་ཅན་རྣམས་ལ་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་མང་དུ་སྩལ་ལ། ཧྲང་ཧྲེའི་ཁུལ་དུ་གཟིགས་སྐོར་དུ་ཐེབས་ཏེ་བཞུགས་ཞག་ཉིན་བདུན་ཙམ་མཛད་པའི་སྐབས་ཀྱང་། རྒྱ་རིགས་དད་ཅན་བརྒྱ་ཕྲག་ཡས་མས་ཀྱིས་དགོན་པ་ཁག་ཏུ་གདན་ཞུས་དང་གསོལ་འདེབས་ཕུལ་བ་ལྟར་ཆོས་འབྲེལ་དང་རྗེས་འཛིན་གྱི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས། གོང་གསལ་གསུང་སྒྱུར་དེ་ནི་སྐྱབས་རྗེ་ཁང་གསར་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ཞལ་སློབ་བོད་དུ་གྲྭ་སར་སློབ་གཉེར་གནང་མྱོང་བ་རྒྱ་རིགས་ལྷ་ཚོན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པ་སོགས་མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོར་གསལ། དེ་ལྟར་དམངས་ཁྲོད་དུ་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་བྲེལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ནའང་། བར་གསེང་ནམ་བྱུང་ལ་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་གསན་སྦྱོང་ཐུ་མཐུད་དུ་གནང་འདུག་སྟེ། དེ་ཡང་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོའི་སྟེང་ནས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་ཐད་གསན་བཞེས་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་རྒྱ་ཆེར་གནང་། དེ་ལ་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས། "པེ་ཅིང་དུ་བཞུགས་རིང་ངོས་རང་ལས་སེང་དུས་ཚོད་ཐུན་བུ་ཡོད་སྐབས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ནས་བཤད་ཁྲིད་ཐེངས་འགའ་ཤས་ཞུས་ཀྱང་། ཆ་ཚང་ཞུ་ཐུབ་པ་མ་བྱུང་།" ཞེས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་དུ་བཀའ་སྩལ་ལ། མགོན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་<<དཀྱིལ་ཡངས་བཟོད་བསྲུན་གྱི་རྣམ་དཔྱོད།>> ཅེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ཏུའང་།

ངོས་རང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཡས་མས་སུ་སོན་སྐབས་ནས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བར་བཙོས་མིན་གྱི་དོ་སྣང་ཕྱུགས་ཆེར་བྱུང་ཡོད། དོན་དག་ཅིག་ད་དུང་ཡང་གསལ་པོར་དྲན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ 1954 ལོར་

རྒྱ་ནག་ཏུ་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་དུ་མཉམ་ཞུགས་བྱས། སྐབས་དེར་ཉིན་ཤས་རིང་ལས་ཀ་དེ་ཙམ་མེད་པའི་སྐབས་ནམ་ཡོད་ལ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་བཀའ་ཁྲིད་ཞུས། དེ་ནི་ངོས་རང་ཐབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བར་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་རྟགས་མཚན་ཞིག་རེད།

ཅེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་གནས་བབ་ཛ་དྲག་དང་ཐུགས་ཁྲལ་ཤིན་ཏུ་ལྕི་བའི་གནས་དུས་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཏུའང་ལྟ་བའི་སྐོར་སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་གསན་བཞེས་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་གནང་མཚམས་གཏན་ནས་འཇོག་གནང་མ་མཛད།

རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཞེས་པ་གྲོལ་ནས་པེ་ཅིན་གྱི་མཛད་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་གྲུབ་མཚམས་༄གོང་ས་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་སྟོན་འཁོར་རྒྱ་ནག་ནང་ཁུལ་གྱི་ས་གནས་ཐན་ཅིན་དང་ནན་ཅིན། ཧང་ཀྲུ། ཧྲང་ཧེ་སོགས་སུ་གཟིགས་སྐོར་དུ་ཕེབས།[120] ཧྲང་ཧེར་གཟིགས་སྐོར་གནང་སྐབས་འབབ་ལི་རྒྱལ་གསུམ་སོགས་ཁམས་ལྷོ་རྒྱུད་དགོན་ཁག་རྣམས་ཀྱིས་གདན་ཞུ་ཕུལ་བར་ཕེབས་བཞེད་མཆིས་ཀྱང་། རྒྱའི་ཕྱོགས་ནས་ས་གནས་དེར་རྡུངས་འཁོར་གྱི་གཞུང་ལམ་མེད་པར་བསྣད་དེ་བཀག་འགོག་ཞུས་སྐབས། སྟོན་འཁོར་བཀའ་བསྟུར་གནང་མཐར། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཚུར་ཕུ་ཀརྨ་པ་རིན་པོ་ཆེ། སླེན་གླིང་ཁྲི་ཚབ་གཙུང་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ཆོས་བརྒྱུད་འབྲེལ་ཡོད་ཁུངས་སོ་སོར་ཁག་བགོས་ཀྱིས་ཆེད་གཏོང་གནང་བར་བརྟེན། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་

120 ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་དུ་གཟིགས།

ཏྲང་ཏེ་ནས་༧གོང་ས་མཆོག་དང་ཞལ་གྱེས་ཏེ་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས། པེ་ཅིན་དུ་ཉིན་ཤས་བཞུགས་རིང་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཀརྨ་པ་རིན་པོ་ཆེ། གཙུང་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་བླ་ཆེན་གསུམ་ལྷན་དུ་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་བཅར་དུ་ཕེབས། སྐབས་དེར་རྒྱའི་ཆོས་དད་པ་དུ་མས་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་རེ་སྐུལ་ཕུལ་བ་ལྟར་ཡོངས་འཛིན་མཆོག་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱིས་བཀའ་ཆོས་ཀྱང་སྩལ། དེ་ནས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་བོད་ཁུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་བོད་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡ སྤྱི་ལོ་ 1955 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 23 ཉིན་དར་རྩེ་མདོར་བོད་ཞིང་ལུག་ལོའི་ལོ་སར་གྱི་དགྱེས་སྟོན་ལ་རོལ།[121] མི་ཉག་ས་ཐོག་ཏུ་ཕེབས་ནས་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འཁོར་འབའ་ལིའི་ཁུལ་དང་། ཀརྨ་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འཁོར་སྡེ་དགེའི་ཕྱོགས། སྨིན་གླིང་གཙུང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འཁོར་ཉག་རོང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཐོན་གནང་།

སྐུ་འབུམ་སྟག་མཚེར་དང་གདན་ས་ཆེན་པོ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་སོགས་སུ་ཆིབས་སྒྱུར།

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་ནས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྐུ་འཁོར་ལྷན་རྒྱས་བཅས་རྒྱ་ནག་གི་གྲོང་ཁྱེར་ཁག་གི་གཟིགས་སྐོར་གྲུབ་ནས་ཕྱིར་པེ་ཅིན་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་ཏེ་བོད་ཞིང་ལུག་ཟླ་བ་ ༡ ཚེས་ ༡ སྤྱི་ལོ་ 1955 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 23 ཉིན་བོད་ལུགས་ལོ་སར་གྱི་དགའ་སྟོན་

121 ཞིབ་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་དུ་གསལ།

ལ་རོལ་ཅིང་། བོད་ཆེས་གཉིས་དང་གསུམ་ཉིན་ཡང་བོད་སྲོལ་ཉམས་མེད་ཀྱི་དགྲེས་སྟོན་དང་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་སྣ་མཐུད་ནས་བསྐྱངས། བོད་ཆེས་བཞི་སྟེ་སྤྱི་ལོ་ 1955 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 25 ཉིན།[122] བོད་གཞུང་དོན་བྱེད་ལས་ཁུངས་སུ་མའོ་ཅེ་ཏུང་གིས་གཙོས་རྒྱ་དམར་གྱི་ཆེས་མཐོ་དཔོན་རིགས་ཁག་ལ་བོད་ལུགས་ཀྱི་ལོ་སར་བཞུམས། དེ་ལ་< <ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་> >ལས་སྤྱི་ནོར་༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས།

རྒྱ་མི་རྣམས་ནས་ཐུན་ལ་སྣེ་ལེན་མགྲོན་སྟོན་མང་པོ་བྱས་སྟབས། ངོས་ཀྱིས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ལོ་སར་དང་སྟབས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་གསོལ་སྟོན་ཞིག་ཕུལ་ཞིང་། ཚང་མ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན། ང་ཚོས་མགྲོན་ཤོག་ནང་མཐུན་པ་སྤུན་བཞི་བཀོད་ཡོད། "" བོད་དུ་ལོ་སར་སྐབས་ཆེད་དུ་བཟོ་བའི་ཁ་ཟས་ཀྱི་རིགས་བསྒྲིགས་བཀོད་བྱས་ཤིང་། དེད་ཅག་གི་ལུགས་སྲོལ་ལ་ཁ་ཟས་ཀྱི་ཕུད་དཀོན་མཆོག་ལ་འབུལ་བའི་མཚོན་རྟགས་སུ་སྟེང་དུ་ཙུང་ཟན་གཏོར་སྲོལ་ཡོད། ལུགས་སྲོལ་དེ་མའོ་ཅེ་ཏུང་ལ་བརྗོད་སྐབས་ཁོང་ནས་ཐུན་བུ་སྟེང་དུ་གཏོར་ཞིང་། དེ་ནས་ཁོང་ནས་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་ཙམ་ཞིག་དང་སྦྲུགས་ཐུན་བུ་ས་ལའང་གཏོར་སོང་།

ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་རྒྱ་ནག་གི་གྲོང་ཁྱེར་ཁག་ཏུ་ཟླ་བ་གསུམ་ལྷག་རིང་གཟིགས་སྐོར་གནང་བ་སོགས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕྱོན་བསྡོམས་ཟླ་ངོ་དྲུག་ལྷག་ཙམ་བཞུགས་ཏེ་མཐར་སྤྱི་ལོ་ 1955 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 12 ཉིན་[123]པེ་ཅིན་ནས་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་རྒྱང་བཞུད་རིམ་པར་གནང་མཐར། ལན་ཀྲུ་གནམ་ཐང་དུ་ཕེབས་འགྱོར་སྐབས་མདོ་སྨད་ཁུལ་གྱི་བླ་

122 BUDDHIST IN NEW CHINA ཞེས་པར་སྤྱི་ལོ་ 1955 ཟླ་བ་ 2 ཆེས་ 24 ཉིན་མའོ་ཅེ་ཏུང་ལ་ལོ་སར་གྱི་གསོལ་སྟོན་བཞུམས་ཞེས་བྲིས།

123 The Last Dalai Lama ཞེས་པར་གསལ།

ཆེན་དཔོན་ཆེན་གནད་ཡོད་ཚོ་ཕེབས་བསུར་བཅར་ཏེ་ཆེད་བསྒྲིགས་བཞུགས་གནས་སུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཤིང་དེ་ནས་ཟི་ལིང་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས། དེར་བཞུགས་ཞག་མཛད་རིང་དེར་སྡོད་མཁས་པ་དང་དཔོན་རིགས་ཚོས་དགའ་བསུའི་གཟབ་སྟོན་དང་འདོད་དོན་སྙན་སྒྲོན་ཞུས། དེ་ནས་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་གང་དུ་སྐུའི་མཚན་དཔེའི་མེ་ཏོག་མདོན་པར་བཞད་པའི་ཡུལ་སྟག་མཚེར་དང་ཁད་ཤིན་ཏུ་ཉེ་ཞིང་ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་བླ་མ་ཆེན་པོ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་གང་དུ་སྐུ་བལྟམས་པའི་གནས་མཆོག་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་དུ་ཞབས་སོར་བདེ་བར་འཁོད། དེར་སྐུ་འབུམ་གསེར་སྡོང་ཆེན་མོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་རྟེན་མཆོག་དང་ལྷ་ཁང་། འདུ་ཁང་སོགས་སུ་གནས་གཟིགས་མཆོད་བཤམས་དང་། སེར་སྐྱ་མི་དམངས་ལ་བཀའ་དབང་དང་ལྗགས་ལུང་སོགས་འདོད་ཚོས། རང་གཞན་གཉིས་ཀར་ཕན་པའི་བྱ་བ་བཟང་པོ་བསྒྲུབ་དགོས་པ་སོགས་ཚོས་དང་སྤྱོད་ལམ་བརྩམས་པའི་བཀའ་སློབ་ཟབ་མོ་བཅས་སྨིན་སྩོལ་མཛད། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས།

རྒྱ་ནག་ཁུལ་དུ་གཟིགས་སྐོར་མཛད་སྒོ་རྣམས་གྲུབ་སྟེ་ཕྲན་ཚོ་སྐུ་འབུམ་དུ་འབྱོར་སྐབས་རྒྱ་མིས་བཞུགས་བསྒྲིགས་ཞུས་པ་ལྟར་རིན་པོ་ཆེ་དགོན་པའི་ཉེ་འགྲམ་ཞིག་ཏུ་བཞུགས། གསེར་སྡོང་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་མཆོད་སྤྲིན་སྣ་ལྔ་སྟོང་ཚར་དང་འབྲེལ་གནས་གཟིགས་གནང་།

ཞེས་གསུངས།

དེ་ལ་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས། "སྐུ་འབུམ་དགོན་པར་ཉིན་ལྔ་ཙམ་བཞུགས་པའི་

རིང་མཛད་སྒོ་ཆེན་མོ་ཅི་མང་ཚོགས་སོང་ལ། དེ་ནས་སྟག་མཆེར་དུ་ཕེབས།" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འབྲུངས་གཞིས་སུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱུངས་ལ། ༧ཇོང་རི་ཁྲོད་དུའང་གནས་གཟིགས་སུ་ཕེབས་ཞེས་སྟག་ཕྲུན་གྱིས་གསུངས་ཏེ་དེ་ཡང་ <<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>>ལས།

དེ་ནས་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དགོན་ཆེན་གྱི་ལས་སྣེ་དང་། གྲྭ་དམངས་ཐུན་མོང་ནས་སྔོན་དུ་གདན་ཞུའི་སྙན་ཞུ་ཕུལ་དོན་ལྟར། དེར་ཞབས་སོར་འགོད་རྗེས་དེ་ཁུལ་འཛོམས་པའི་སེར་སྐྱ་མི་དམངས་ཁྲི་ཕྲག་ལྷག་ཙམ་རྣམས་ལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དབང་ཆེན་དང་། མ་ཎིའི་ལུགས་ལུང་སོགས་དང་། མཛལ་དམངས་བཅས་ཀུན་གྱི་འདོད་བློ་ཁེངས་པའི་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས། དེ་ནས་སྐུ་འབུམ་ཤར་རྩེའི་ཉེ་འགྲམ་༧གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུའི་འབྲུངས་ཁང་སྟག་འཚེར་དང་། དེའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པས་ཆོས་རྗེ་ཀརྨ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་སྡོམ་པ་བཞེས་གནང་ཡུལ་ཤར་ཙོང་རི་ཁྲོད་དུ་གནས་གཟིགས་སུ་ཕེབས། སྟག་འཚེར་འབྲུངས་ཁང་དུ་ཞག་གཅིག་བཞུགས་ནས་སླར་སྐུ་འབུམ་བརྒྱུད།

ཅེས་གསུངས།

སྐབས་དེའི་འབྲུངས་གཞིས་ཀྱི་གཟིམ་ཁང་ནི་སྔར་གྱི་དེ་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་བསྐྱེད་གསར་བཞེངས་གནང་བ་དེ་ཡིན། དེ་ནི་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡབ་ཡུམ་སྲས་སྲོས་དང་བཅས་པ་རྗེས་སོར་ལྷ་ས་ནས་གཞིས་སྲོས་ཏེ་ཕྱིར་སྟག་མཆེར་དུ་ཕེབས་བཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་རེ་ཆེན་པོ་ཡོད་སྐབས། རྒྱལ་ཡབ་ཆེན་པོས་ལྷ་ལྡན་ནས་མར་བཀའ་བཀོད་གནང་སྟེ་རྒྱ་བསྐྱེད་གསར་བཞེངས་གནང་བ་ཞིག་རེད། སྐབས་དེར། ཁུལ་དེའི་མི་དམངས་ལ་ས་དེའི་གནས་ཚུལ་དང་ཡིད་ཀྱི་འདོད་བབ་སོགས་དྲང་པོར་བརྗོད་པའི་རང་དབང་མེད་པར་རྒྱ་དམར་གྱི་སྲིད་ཇུས་བཟང་བའི་

ཚུལ་ངག་འདར་འདར་གྱིས་ཞོད་བཞིན་མིག་ནས་མཆི་མ་ཐྲོམ་ཐྲོམ་དུ་བཞུར་བ་གཟིགས་སྐབས་༧རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་དང་༧གོང་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་ལ་མི་བཟོད་པའི་ཐུགས་ཕམ་འབྲུངས་ཀྱང་། རྒྱ་དམར་གྱིས་ཡོངས་སུ་དབང་སྒྱུར་བྱས་ཟིན་པས་སེམས་གསོ་ཙམ་ལས་གནང་ཐབས་གཞན་གང་ཡང་མ་བྱུང་། དེ་ཡང་༧གོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས། "ངའི་སྐྱེས་ཡུལ་གྱི་ཉེ་འགྲམ་ཟི་ལིང་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ས་གནས་དེའི་དམར་པོའི་ཚོགས་པའི་འགོ་ཁྲིད་ཅིག་གིས་ཁོ་བོར་ལེགས་སྦྱར་[124]རིང་པོ་ཞིག་བཤད་བྱུང་བ་པེ་ཅིན་ལ་རྟག་ཏུ་གོ་ཐོས་བྱུང་བ་དེ་རང་རེད།" ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐབས་དེ་ནི་བོད་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་གནས་གང་སར་དམར་པོའི་རིང་ལུགས་ཁྱབ་སྤེལ་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན། སྐབས་དེའི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ངག་ནས་"ལྷབས་ཆེ་བའི་གཙོ་འཛིན་མའོ་ཙེ་ཏུང་"ཞེས་སོགས་བརྗོད་དེ་དགའ་སྤྲོའི་རྣམ་འགྱུར་རང་དབང་མེད་པར་སྟོན་དགོས་ཀྱང་། ནང་དུ་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མྱུན་པ་འཐིབས་ཡོད། དེ་ལ་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

ཐུན་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཁར། སྐྱེས་ཡུལ་གྲོང་གསེབ་སྡུག་འཚེར་དུ་ཡང་བསྐྱར་འགྲོ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་། ངལ་དུབ་ཅན་གྱི་ལམ་འགྲུལ་དེའི་ནང་སྡུག་འཚེར་དུ་བསྐྱོད་པའི་དུས་ཡུན་ཐུང་ངུ་དེར་དགའ་སྤྲོ་དང་། སློམ་ཆུང་གི་ཁྱིམ་ཚང་དུ་སྐྱེས་པར་དེར་རང་བཞིན་དགའ་སྣོམ་ཐེབ་ཐབ་བྱེད་འོས་པ་ཡིན། རང་ལོ་བཞི་སོན་དུས་བཞག་པའི་ས་ཆ་དེ་ཡིད་ལ་ལྷང་ལྷང་དྲན་སྐབས་ཏ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་ཡང་། མི་སུ་ཞིག་ལ་གླེང་མོལ་བྱས་སྐབས་ཁོ་ཚོའི་ད་ལྟའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་སྟངས་དེ་ གློ་བུར་དྲན་གསོས་ཀྱིན་འདུག །མི་དེ་ཚོར་སྐྱིད་པོ་ཡོད་མེད་དྲིས་པར། གུང་ཁྲན་

124 ལེགས་སྦྱར་ཞེས་པ་འདིར་དབྱིན་སྐད་ཀྱི་ lecture ཞེས་པ་སྟེ་གཏམ་བཤད་ལ་གོ་དགོས།

ཏང་དང་། རླབས་ཆེན་གཙོ་འཛིན་མའོ་ཙེ་ཏུང་གི་འགོ་ཁྲིད་འོག་ཤིན་ཏུ་སྐྱིད་ཅིང་། འཚོ་བ་བཟང་པོ་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མིག་མཆི་མའི་རྒྱུན་གྱིས་གང་སོང་བས་ཁོ་བོ་ཡང་རང་དབང་སྨྲ་ཙམ་བྲལ་བའི་བརྗོད་ཚུལ་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་བརྗོད་མ་ཐུས་པ་མཐོང་སྟེ་ཡིད་སྐྱོ་བ་དངངས་སྐྲག་ཏུ་གྱུར།

ཅེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་ཐུགས་དགའ་སྐྱོ་གཉིས་འདྲེས་ཀྱི་ངང་ནས་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དང་འབྲུངས་གཞིས་སྟག་མཚེར་སོགས་ཀྱི་གཟིགས་སྐོར་དེ་རེ་ཞིག་གྲུབ་པར་མཛད། དེ་ནས་༄གོང་ས་ཆེན་པོ་སྟོན་འཁོར་རྣམས་ཨ་ཕ་ཨ་ཀློ་མཆོག་གིས་གཙོས་ཀླུ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེའི་འཐུས་མི་གནད་ཡོད་དུ་མས་གདན་ཞུ་དང་བཅས་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གདན་ས་མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་འབྱུང་གནས་ཀླུ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཞབས་སེན་ངོ་མཚར་འཛོད་རྒྱུའི་རི་མོ་མངོན་པར་བཀོད་དེ་བཞུགས་ཞག་ཉིན་དུ་མ་མཛད། དེར་འཇམ་བཞད་ཚང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁྲི་གུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ། ཨ་ལགས་ཀླུ་ཁོ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་དབུས་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་ཡོངས་ནས་དགྱེས་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་བྲངས། ཆོས་སྲིད་ཀྱི་བཀའ་མཆིད་ལྷུག་པོར་མཛད། གྲྭ་ཚང་ཁག་དང་རྟེན་མཆོག་རྣམས་གཟིགས་འབུལ་ཞུས། འབངས་མི་སེར་སྐྱ་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱལ་བར་ཟབ་ཆོས་དང་ཕྱག་དབང་། གནད་ཡོད་ཁག་ལ་སྙིང་མཇལ་བཅས་གནང་། འདུས་མང་ནས་ཆོས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་ཕུལ་བར་དགྱེས་མཉེས་ཆེན་པོ་མཛད། དེ་ལ་<<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>>ལས།

༄གོང་ས་མཆོག་སྐུ་འཁོར་རྣམས་པེ་ཅིན་དུ་བཞུགས་སྐབས་མདོ་སྨད་ཁུལ་གྱི་སེར་སྐྱ་མི་དམངས་ནས་གདན་ཞུའི་སྙན་སེང་ཞུས་དོན་ལྟར། པེ་ཅིན་ནས་ཤུབ་བྱང་ས་ཁུལ་ལན་ཀྲུའུ་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་སྐབས་མདོ་སྨད་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་སེར་སྐྱ་མི་དམངས་ཀྱི་འཐུས་མི་དང་། དེ་ཁུལ་གྱི་དཔོན་ཆེན་ཨ་པ་ཨ་བློ་བཅས་མི་སྣ་དུ་མ་ཕེབས་བསུར་འབྱོར་ཏེ། དེ་ནས་ཀ་ཚུ་ས་གནས་སུ་ཉིན་གུང་གསོལ་ཚིགས་གནང་སྐབས། ''' ༄གོང་ས་ཆེན་པོ་མཆོག་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཉིན་ཞག་བདུན་(ཕེབས་ཐོན་གྱི་ཉིན་གཉིས་བརྩིས་པ་ཡིན་འདྲ་སྙེ་དཔྱད་)ཙམ་བཞུགས་རིང་དེ་ཁུལ་དུ་འཛོམས་པའི་བོད་མི་སེར་སྐྱ་མི་དམངས་འབུམ་གཅིག་ཙམ་ལ་ཆོས་འབྲེལ་རྒྱ་ཆེ་གནང་ཐོག །ཉིན་གཉིས་རིང་སྔ་དྲོ་ཆུ་ཚོད་ ༡༠ ནས་དགོང་དྲོ་ཆུ་ཚོད་ ༩ བར་མཇལ་ཁ་མཚམས་མ་ཆད་པར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་ཏེ་ཚང་མའི་འདོད་བློ་ཁེངས་པ་བྱུང་། སྐབས་དེར་རྒྱ་མི་ལས་བྱེད་ཚོས་མི་འབོར་མང་པོ་དེ་ལྟ་བུ་འཛོམས་པ་ད་ཕན་མཐོང་མ་མྱོང་ཞེས་བཤད་ཡོད། རོབ་རྩིས་ལྟར་ན་མི་འབོར་འབུམ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་ཡོད་ཅེས་ཟེར།

ཞེས་གསལ་ལ། <<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས་༄གོང་ས་མཆོག་ནས།

བོད་ཀྱི་ཤར་རོས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་འགྲོ་སྐབས། མི་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་རོས་རང་མཇལ་འདོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་སོ་སོ་ནས་ཡོང་སྟེ་མི་འབོར་ཁྲོན་ཆེ་འཛོམས་ཤིང་། ཁོང་ཚོའི་བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དད་མོས་ལ་རོས་རང་ཧ་ལས་བྱུང་། གང་ལྟར། རོས་རང་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་འབྱོར་དུས་ཀྱི་ཐད་ལ། རྒྱ་གཞུང་གིས་དོན་དངོས་ལས་གཟབ་འཁོར་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་ཕེབས་གཏན་ཁེལ་ཡོད་ཅེས་རྫུན་བཤད་དེ་མགོ་སྐོར་བཏང་འདུག་པར་མི་དམངས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་བྱས། དེར་བརྟེན། རོས་རང་གནས་དེ་དང་ཁ་བྲལ་བའི་རྗེས་ཙམ་ལ་མི་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་རོས་རང་མཇལ་བར་བསླེབས་འདུག །གནས་ཚུལ་དེ་གོ་ཐོས་བྱུང་སྐབས་ཚད་ལས་འདས་པའི་བློ་ཕམ་བྱུང་།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་སྟོན་འཁོར་ཟླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་བཞུགས་རིང་། ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་དང་གྲྭ་གཞོན་དུ་མར་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་སྡོམ་སྩལ་ཞེས་༄གོང་ས་མཆོག་ནས་གསུངས་ལ། <<ངའི་ཕ་ཡུལ་གྱི་ཡ་ང་བའི་ལོ་རྒྱུས་>>ཞེས་པ་ལས།

ཕྱི་ལོ་ 1955 ལོའི་བོད་ཟླ་ ༡ པར། གངས་ལྗོངས་ཆོས་སྲིད་ཡོངས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་སྟོན་འཁོར་རྣམས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་ནས་ཕྱིར་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཁར་སེར་སྐྱ་མི་མང་ཡོངས་ཀྱིས་གསོལ་བ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ་པ་ལྟར། ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་ཉིན་ལྔ་(ཕེབས་ཐོན་གྱི་ཉིན་གཉིས་མ་བརྩིས་པ་འདྲ་སྟེ་དཔྱད་)བཞུགས་རིང་ལ་མི་མང་ལ་མཇལ་ཁ་དང་། སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་དཔལ་མོ་ལུགས་ཀྱི་འཕགས་མཆོག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་སྐུར་ཟབ་མོ་སོགས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིས་ཚིམ་པར་མཛད། སྐྱབས་རྗེ་ཁྲི་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་སྐུ་མདུན་ནས་འཇམ་བཞད་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་ཐིགས་ཕྲ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། གདན་ས་རང་ཉིད་ནས་ཉིན་ལྔའི་རིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་བོད་ཆེན་པོ་ལྔའི་རིགས་ལུང་གི་རྒྱུགས་འབུལ་དང་། མཚན་མོར་གཞུང་ཆེན་སོ་སོའི་སྐྱོར་སྦྱངས་མཚན་ཕུད་སོགས་སྒྲུབ་པ་དང་ཟང་ཟིང་གི་མཆོད་སྤྲིན་བྱ་ནོམ་པ་ཕུལ། ཐུན་ལའང་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་དང་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་སྐྱོར་སྦྱངས་མཚན་ཕུད་ཐེངས་གཉིས་འབུལ་བའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ།

ཅེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་དབང་ལུང་བརྟན་བཞུགས་མཇལ་ཁ་སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས་ཏེ། ཟླ་སློབ་བམ་དཔོན་འབངས་རྣམས་འབྲལ་དཀའ་བའི་ཐུགས་ཚོར་དྲག་པོ་དང་བཅས་ཆིབས་ཞབས་བཏེགས་ནས་ལན་ཀྲུ་

བརྒྱུད་ཁྲི་འདུར་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་པར་ཨ་ཕ་ཨ་བློ་སོགས་ནས་ཕེབས་སྐྱེལ་ཞུ་ན་མེད་པ་ཞུས། སྐབས་དེར་ས་ཡོམ་གྱི་རྐྱེན་པས་དར་མདོར་ཕེབས་ལམ་མི་བདེ་བས་ཁྲི་འདུར་ཡུན་རིང་ཙམ་བཞུགས་དགོས་བྱུང་ཞིང་། དེར་གྲོའུ་ཨེན་ལེ་དང་ཁྲིན་དབྱིས་གཉིས་མཇལ་འཕྲད་དུ་འགྱོར་བར་ལྷན་འཛོམས་ཐོག་དུས་རྒྱུན་རྫོགས་རྒྱུ་མེད་ཅིང་གསན་མི་སྲོ་བ། དམར་ལུགས་ལ་མངོན་སུམ་འཛེམས་མེད་ཀྱིས་བསྟུགས་བརྗོད་དང་དོན་དང་མི་མཐུན་པའི་རང་བསྟོད་བྱེད་པའི་གཏམ་བཤད་རིང་མོ་དེ་དག་སླར་ཡང་གསན་དགོས་པ་བྱུང་།

ཁྲི་འདུ་ནས་དར་རྩེ་མདོ་དང་དེ་ནས་རིམ་པས་ཆབ་མདོར་ཞབས་སོར་འཁོད་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་ཕྱོགས་སོ་སོའི་གཟིགས་སྐོར་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་མོལ་མཛད། ཕེབས་ལམ་དེ་དག་ཏུ་ལྷ་དཔོན་སེར་སྐྱ་ཀུན་གྱིས་དགའ་བསུའི་དགྲེས་སྟོན་གཟབ་རྒྱས་ཕུལ་ཅིང་། འདོད་ཆོས་བསླབ་བྱ་སོགས་དུས་རྒྱུན་གྱི་མཛད་རིམ་རྒྱས་པར་བསྐྱངས། ཕེབས་ལམ་དུ་སྐབས་རེར་ས་རུད་དང་ནབ་རྫོ་འདྲིལ་བ། བར་མཚམས་སུ་འཕྲང་དོག་པ་སོགས་སྐྱ་ངལ་སྣ་ཚོགས་རིམ་བརྒྱུད་ཀྱིས་མཐར་ཆལ་གྱུང་ཐང་དུ་ཕེབས་འགྱོར་བྱུང་བར། དེ་གར་གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་དང་གདན་ས་སེ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་མཁན་པོ་བླ་སྤྲུལ་སོགས་ཀྱིས་ཕེབས་སྟོན་དཀར་སྤྲོ་རྒྱས་གཡོམ་ཞུས། དེ་ལྟར་བོད་ཤིང་ལུག་ཟླ་བ་༥ ཚེས་ ༡༡ སྤྱི་ལོ་ 1955 ཟླ་བ་ 6 ཚེས་ 30 ཉིན་སྐུའི་གསང་བ་གསུམ་ལ་ཕྱི་ནང་གི་ཉེ་བར་འཚེ་བའི་རིགས་ཕྲ་མོ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མ་གོས་པར་ལྷ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་

བོར་ཕེབས་འགྲོར་ལེགས་པར་གྲུབ།[125]

མཐའ་དོན། སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་སྟོན་འཁོར་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་པར་དོན་ཕན་ཅི་ཞིག་བྱུང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེའི་ཐད་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་<<གོང་ས་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ།>> ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་དང་། <<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>སོགས་སུ་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དང་པོ་ནི། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་པ་དེས་བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་རང་གི་ཁ་གཏད་དུ་ལངས་པའི་ཡུལ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོར་གཟིགས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་དམག་སྲིད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་བཙུགས་ཏེ་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ལ་ཐད་ཀར་འཛིན་སྐྱོང་དང་སྟངས་འཛིན་བྱ་རྒྱུའི་ཐོག་མའི་འཆར་གཞི་དེར་འགྱུར་བ་བཏང་སྟེ། ནང་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆད་ཐུན་བུ་ཡོད་པའི་རང་སྐྱོང་འཛུགས་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་བྱེད་དུ་བཙུག་གནང་བ་དེ་རེད།

125 ཀུན་གླིང་ཇ་སག་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་སུ། "དེ་ནས་༧གོང་ས་ཆེན་པོ་སྟོན་འཁོར་མདོ་སྨད་ས་ཁུལ་ལན་ཀྲུ་དང་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་སྐུ་འབྱམས། བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་སོགས་ལ་གཟིགས་སྐོར་དང་། པེ་ཅིན་དུ་མཛད་སྒོ་ཁག་ལེགས་གྲུབ་ཀྱིས་མི་རིང་བར་ལྷ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཆིབས་བསྒྱུར་བསྐྱུར་རྒྱུ་ཐུགས་གཏན་འཁེལ་བ་བཞིན།" ཞེས་གསལ་ཞིང་། དེའི་གོང་དུ་ནང་ཁུལ་གྲོང་ཁྱེར་ཐེན་ཅིན་སོགས་སུ་གཟིགས་སྐོར་གྲུབ་རྗེས་ཕྱིར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་སར་མཛད་སྒོ་བསྐྱངས་ཚུལ་སོགས་བྲིས། སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་<<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>>ན། རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་གྲོལ་རྗེས་པེ་ཅིན་ནས་རྒྱ་ནག་ས་ཁུལ་དུ་མར་གཟིགས་སྐོར་གྲུབ་སྟེ་ལན་ཀྲུར་ཕེབས། དེ་ནས་མདོ་སྨད་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དང་། དེ་ནས་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དང་སྟག་མཚེར། དེ་ནས་ཕྱིར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ལོ་སར་དགྱེས་སྟོན་ལ་རོལ་བ་དང་དབུས་སུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་པའི་ཚུལ་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཀཛྙ་པ་རིན་པོ་ཆེ། ས་སྐྱ་ཕུན་ཚོགས་པོ་བྲང་གི་གདུང་སྲས་རིན་པོ་ཆེ། སླེན་གླིང་གཙུང་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་༧གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་ཚབ་ཏུ་ཁྲི་འདུ་ནས་སྔོན་དུ་ཕེབས་ཐོན་གནང་བའི་ཚུལ་བྲིས་འདུག །ཏ་ར་བ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས། བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དང་སྐུ་འབུམ་སོགས་ལ། ཞེས་དང་། ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་དུ་ཡང་། མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་དང་། བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ། སྐུ་འབུམ་སོགས་སུ། ཞེས་དང་། གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་དུ། ཐོག་མར་སྐུ་འབུམ་དང་དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་རིམ་ཕེབས་ཀྱིས། ཏཱའུ། ཏྲེ་ཧོར་ཉེ་ཚེ་དགོན། བེ་རེ་དགོན། དར་རྒྱས་དགོན། དཀར་མཛེས་མཚན་ཉིད་དང་ཐུགས་པ་གྲྭ་ཚང་། ཞེས་སོགས་གསལ།

རྒྱ་ནག་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་དང་ལྷ་ཟླའི་ལུང་བསྟན།

རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར་བའི་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ནས། ལོ་ངོ་གཅིག་གི་ནང་ཚུན་ལྷ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཕྱིར་འཁོར་ངེས་ཞེས་ཞལ་བཞེས་གཡར་དམ་བརྟན་པོ་མཛད་པ་ལྟར། སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལྷ་ལྡན་ནས་ཞལ་གྲེས་ཏེ་ཟླ་ངོ་བཅུ་གཉིས་མིན་ཙམ་གྱི་རིང་རྒྱ་ནག་དང་བོད་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་མང་པོར་གཟིགས་སྐོར་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ། སྤྱི་ལོ་ 1955 ཟླ་བ་ 6 ཚེས་ 30 ཉིན་ལྷ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོར་ཕེབས་འབྱོར་ལེགས་པར་གྲུབ་པར། གཞུང་འབངས་གཉིས་ཀས་དགའ་སྤྲོ་ཆེན་པོའི་ངང་ཆིབས་བསྒྱུར་རྒྱས་པའི་ལམ་སྲོལ་ལྟར་ཕེབས་བསུ་དང་དགྲེས་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་བཤམས། <<བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག་>> ལས།

ཕྱི་ལོ་ 1955 བོད་ཤིང་ལུག་ལོ་བོད་ཟླ་ ༦ པ་ནང་། ༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་རྒྱ་ནག་ནས་རང་གི་རྒྱལ་སར་ཞབས་སོར་འཁོད། ཕྱི་ཉིན་དེར་ནོར་བུ་གླིང་གའི་དབུ་གཡབ་གཟིམ་ཆུང་དུ་གྲུས་པ་བཅར་དགོས་བཀའ་ལན་ཕེབས་དོན་ཞབས་བཅར་ཞུས་པར། ང་རང་ཆོས་གྲོ་མོའི་སྲིད་རྟུས་དེ་ནོར་འཕྲུལ་གཏན་ནས་མ་བྱུང་ཐག་ཆོད་རེད་ཅེས་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་པའི་བཀའ་བཟང་ལྷུག་འཕྲོལ་ཡང་ཡང་ནན་ཏན་དུ་སྤྱི་ཕེབས་བྱུང་བར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞེས་ཞུས།

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོར་གསུང་དོན། "ངོས་རྒྱ་ནག་ནས་ལོག་ཡོང་དུས་ཀྲང་གོ་ཧྲུ་ལྷ་ས་ནས་མར་ཡོང་བ་གོང་པོར་ཐུག་བྱུང་། ཀྲང་གོ་ཧྲུ་ལ། ངོས་ལོ་གཅིག་བགྲོད་ལམ་འདི་བརྒྱུད་འགྲོ་སྐབས་ངོས་ཀྱི་སེམས་ནང་དོགས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད། ད་ཆ་ལམ་ཁ

འདི་རང་བརྒྱུད་ཡར་ཡོང་དུས་དོགས་པ་རྣམས་སངས་ནས་ཡིད་ཆེས་དང་རེ་བ་བྱས་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན།” ཞེས་གསུངས་པའི་གོང་འོག་གི་གསུང་བབ་ལ་བརྟགས་ན། སྐབས་དེར་༧གོང་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་ལ་གྲོ་མོ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་མ་ཕེབས་པར་ཕྱིར་ལྷ་ལྡན་དུ་ཕེབས་པ་དང་། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་པ་སོགས་ལ་དོན་ཕན་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པའི་དགོངས་ཚུལ་ཤུགས་ཆེར་ཡོད་པར་མངོན་ཞིང་དོན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ངེས། འོན་ཀྱང་། ཐོག་མའི་གྲོས་དོན་ལ་མ་གནས་པ་སོགས་རྒྱ་དམར་གྱི་བྱེད་བབ་རྣམས་སྨོས་མེད་ཐོག །དོན་དག་གལ་གནད་ཅན་འགའི་ཐད་བོད་མི་རང་ངོས་ནས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་འཆུག་པའི་ལས་དོན་དུ་མ་བསླུབས་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་བཞེད་དོན་རྣམས་ཇི་བཞིན་འགྲུབ་མེད།

རྒྱལ་བ་དོན་གྱི་བདག་པོ་སྐྱོན་འཁོར་ལྷ་ལྡན་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་པའི་ལས་འཛིན་ཆེ་ཕྲ་ཀུན་འདུས་པའི་ཚོགས་ཆེན་ཞིག་བསྡུ་བསྐོང་མཛད་དེ། རྒྱ་ནག་གི་གཟིགས་སྐོར་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གཞུང་དང་ལྷན་དུ་བཀའ་གྲོས་ཅི་མཛད། བོད་མཐའ་མཚམས་ཁུལ་གྱི་གནས་བབ་དང་མི་དམངས་ཀྱི་དཀའ་སྡུག་སོགས་ཞིབ་རྒྱས་གསུངས་མཐར། ཕྱིས་འབྱུང་གི་མཛད་རིམ་སོགས་ཀྱི་ཐོག་བཀའ་བསྡུར་ཞིབ་ཏུ་མཛད། དེ་འཕྲལ་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་དང་བཀའ་ཤག་ལྷན་རྒྱས་ནས་བཀའ་གྲོས་ཞིབ་ཏུ་གནང་སྟེ་བཀའ་བློན་ང་ཕོད་དང་ཀ་རྨ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཆབ་མདོ་ཁུལ་དུ་ཞི་འཇམ་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་ལས་དོན་སླད་ཆེད་གཏོང་མཛད་ཀྱང་། དོན་ཕན་གང་ཡང་ཡོང་དཀའ་བར་གྱུར་སྟབས་མི་འགྱངས་པར་ཕྱིར་ཕེབས།

བོད་སའི་བདག་དབང་ཡོངས་རྫོགས་ཐད་ཀར་རྒྱའི་ལག་ཏུ་མི་འཚོར་བ་དང་བོད་འབངས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་མ་ལུས་པ་རྩ་བརླག་ཏུ་མི་འགྲོ་བའི་སླད། ༄གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་གཙོ་འགན་བཞེས་ཏེ་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་ནས་བོད་རྒྱའི་ལས་དོན་ཐད་ཐུགས་བརྩོན་ཆེན་པོ་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས། སྤྱི་ལོ་ 1956 ཟླ་བ་ 2 ཟླ་དཀྱིལ་ཙམ་སྟེ་བོད་མེ་སྤྲེལ་ལོ་སར་སྐབས་སུ་སྤར་ལྷར་གཞུང་བསྐྱེན་དགྲ་ལྷའི་གཙོ་བོ་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་སྤྲུན་འདྲེན་གྱིས་བོད་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་ཐད་བཀའ་འདྲི་གནང་བར། ༄གོང་ས་མཆོག་ལ་ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་ནས། སློབ་དཔོན་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེའི་འོད་སྣང་ཤུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་འཕྲོ་བར་འགྱུར་ཞེས་གོ་རྒྱུ་ཟབ་པའི་ལུང་བསྟན་ཞིག་གློ་བུར་དུ་ཕུལ། དེ་ནི་བོད་གཞུང་ནས་འབད་པ་ཇི་ཙམ་བསྐྱེན་ཀྱང་རང་ས་གཞན་ལག་ཏུ་ཤོར་ཏེ་མཐར་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཀུན་ཕན་བྱམས་བརྩེའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འོད་སྣང་འཛམ་གླིང་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ནུབ་གླིང་ཁག་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་འཕྲོ་བར་ངེས་པའི་བརྡ་བསྟན་པར་མངོན་ཏེ། འདི་འབྲེལ་ཙུང་ཙམ་གཤམ་དུ་ཡང་ཙུང་འབྱུང་། དེ་ལ་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཞལ་སྔ་ནས།

སྤྱི་ལོ་ 1956 ལོའི་མགོ་སྟོད་བོད་ཀྱི་ལོ་སར་སྐབས་སུ། གནས་ཆུང་གིས་དོན་དག་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་གསུངས། དེ་ནི་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་འོད་སྣང་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་འཕྲོ་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་དེ་རེད། ངོས་ཀྱིས། དེ་ནི་ལོ་དེར་ངོས་རང་རྒྱ་གར་དུ་འགྲོ་བའི་བརྡ་བསྟན་པ་ཙམ་མིན་ནམ་སྙམ་ཡང་། ད་ལྟ་བསམས་ན་ལུང་བསྟན་དེར་གོ་རྒྱུ་ཟབ་མོ་ཞིག་ཡོད་པར་མཐོང་།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

ལུང་ཚིག་དངོས་ནི་དུས་ཕྱིས་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་གསུངས་པ་ལྟར། "ཚུ་ཤེལ་ནོར་བུའི་འོད་སྣང་དེ། །ཉུབ་ནས་འཆར་བའི་དུས་འོང་ངོ་།།"[126] ཞེས་པ་འདི་ཡིན། དེའི་རྗེས་སུ་༧གོང་ས་མཆོག་རྒྱ་གར་དུ་སྟོན་པ་སྐུ་འདས་ཀྱི་དུས་དྲན་མཛད་སྒོར་གདན་ཞུའི་མགྲོན་ཤོག་ཞིབ་གསལ་འབྱོར་སྐབས། ཆོས་སྐྱོང་ནས། མགོན་པོ་མཆོག་རྒྱ་གར་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་རྒྱུ་དེ་མ་བསྒྲིགས་ལྷུན་འགྲུབ་འོང་།[127] ཞེས་བཀའ་ལུང་གསལ་པོ་ཞིག་ཕུལ། དེའི་རྗེས་སུ་ཡང་ཆོས་སྐྱོང་ནས་བཀའ་ལུང་རིམ་པར་སྩལ་བ་གཤམ་དུ་སྦྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །

ལོ་དེའི་སྟོན་མཚམས་སུ་བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱན་ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་མཆོག་གིས་༧གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་ལ། བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་ལ་གོད་ཆག་ཆེས་ཆེར་བསྟུད་མར་མི་འབྱུང་བའི་སླད་སྒྱུར་དུ་ལྷ་སའི་ཇོ་བོའི་བཞུགས་ཁྲིའི་ཕྱོགས་བཞིར་མཆོད་རྟེན་བཞི་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སྙིངས་སུ་གུ་རུ་སྣང་སྲིད་ཟིལ་གནོན་གྱི་སྐུ་ཞིག་བཞེངས་དགོས་པའི་སློབ་དཔོན་པདྨའི་ལུང་བསྟན་ཞིག "ལུང་བསྟན་ཐོག་རྫུན་མིན་ནམ་དགོངས་ན་གྲུབ་འབྲས་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་མཇུག་གསལ་མཁྱེན་ཡོང་རྒྱུ"ཞེས་དོགས་ལན་དང་བཅས་སྐུ་ངོ་པ་ལྷ་བརྒྱུད་སྣན་གསན་ཕུལ། སྐབས་དེ་ནི། ཕྱི་ཕྱོགས་ནས་འཇིགས་རུང་དགྲ་ཡི་མཚོན་ཆའི་ཟིལ་ཇམ་ལྷ་ནས་ལྷར་འཕར་བཞིན་པས་བོད་མི་རྣམས་ཕྱི་ཚུལ་དུ་ཉམས་དམའ་བར་གྱུར་ཀྱང་། ནང་དུ་ད་དུང་ཡང་ཆོས་བརྒྱུད་གྲུབ་མཐའི་ཕྱོགས་

126 མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་དེབ་ཕྲེང་ལྔ་པར་གསལ།

127 མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོར་གསལ།

ལྕུང་དང་ཡུལ་ཁམས་དབྱེ་འབྱེད་སོགས་ཀྱི་ཆགས་སྡང་དར་བའི་སྐབས་ཡིན་པས། དགོངས་བཞེད་ཟབ་མོ་དེ་དག་དོན་འཚོལ་མ་བྱུང་། དེ་ཡང་གྱུ་རུ་སྣང་སྲིད་ཟིལ་གནོན་བཞེངས་ན་མགོན་པོ་མཆོག་གིས་ནག་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་མནན་ཏེ་བོད་ཁ་བ་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྲུ་མཐུད་བཞུགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཆེ་ཡང་། མགོན་པོ་མཆོག་ནས། "དེ་ལྟར་གྱུ་རུ་སྣང་སྲིད་ཟིལ་གནོན་བཞེངས་བསྐྲུན་མ་ཐུབ་པར་བརྟེན་དངོས་གནས་རྟེན་འབྲེལ་ཞིག་ཉེས་པ་འདྲ་འདུག་སྙམ་ནས་ངོས་ཀྱི་སེམས་ན་འགྱོད་པ་ཞིག་ཡོད།" ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་ལྟར། མཆོད་རྟེན་རྣམས་མ་བཞེངས་ཤིང་སྣང་སྲིད་ཟིལ་གནོན་གྱི་ཚབ་ཏུ་གྱུ་རུ་རྒྱ་གར་མ་བཞེངས་པས་བོད་དུ་བཞུགས་མ་ཐུབ་པར་སྟོན་འཁོར་ཅུང་ཤས་རྒྱ་གར་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་འགྲིག་པར་གྱུར། འདིར་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་པ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཆའམ། རྒྱུ་དུ་མ་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་ལ་ནུས་མཚུངས་སུ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཚེ་རྒྱུ་གང་ཞིག་གཞན་ལས་ནུས་ལྡན་དུ་བྱེད་པའི་རྐྱེན་དང་། རྒྱུའི་རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་བསྒྱུར་ཏེ་འབྲས་བུ་དྲག་ཞན་དུ་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་སོགས་ལ་སྐབས་སྐོབས་ཀྱིས་གོ་དགོས་པ་ལས་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་ལ་བསམ་མི་རུང་། རང་ཅག་གིས་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲིག་ཅེས་སམ་འགྲིག་ཅེས་པའང་འདི་ལྟ་བུའི་སྟེང་ནས་གོ་བ་རྟེན་དགོས། གང་ལྟར། སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས།

རྫོང་གསར་མཁྱེན་བརྩེ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་ནོར་བུ་གླིང་ཁར་ངོས་དང་མཇལ་བ་དང་། ནོར་བུ་གླིང་ཁར་མཇལ་ཁ་གྲུབ་རྗེས་ཟུར་དུ་གཟིམ་ཆུང་མཇལ་ཁ་དང་ཆོས་འབྲེལ་དགོས་ཞེས་གསུངས་ཏེ་གཟིམ་ཆུང་མཇལ་ཁ་དང་པོའི་ཉིན་དགའ་ལྡན་ལྔ་བརྒྱ་མའི་ཁྲིད་དགོས་

གསུངས་པ་ལྟར་ཕུལ་བ་ཡིན། སྐབས་དེར་དོ་སྣང་བྱུང་མེད་ཀྱང་བླ་མ་ཁོང་ཉིད་རིས་མེད་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་སྐྱོང་མཁན་ཞིག་ཡིན། ''' མཁྱེན་བརྩེ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་དུས་ཚོད་ཡག་པོ་མི་འདུག །གཙུག་ལག་ཁང་གི་བཞུགས་ཁྲིའི་ཕྱོགས་བཞིར་མཆོད་རྟེན་རེ་རེ་དང་། ཇོ་ཁང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སྡིངས་ལ་སློབ་དཔོན་སྣང་སྲིད་ཟིལ་གནོན་གྱི་སྐུ་ཞིག་བཞེངས་ན་བསྟན་པར་ཕན་ཐོགས་འདུག་ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེ་སྐབས་རྙིང་མའི་བླ་མ་ཁམས་ནས་ཡོང་མཁན་ཞིག་གི་ལུང་བསྟན་དེ་གང་འདྲ་ཡིན་ནམ་ཞེས་གླེང་གཞི་བྱུང་སྐེ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་རྒྱུའི་རྩོལ་བ་ཙམ་ཡང་བྱས་མེད། འོན་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་གྱི་སྣང་བརྙན་ཞིག་བཞེངས་རྒྱུའི་ཐག་བཅད་ནས་བཀའ་ཤག་གིས་འགན་བཞེས་ཏེ་གུ་རུ་རྒྱ་གར་མ་ཞུ་བའི་ལུགས་ཤིག་བཞེངས་ཡོད། དེའི་གནས་ཚུལ་ཁག་བཀའ་ཤག་ནས་མཁྱེན་བརྩེ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ལ་སྙན་གསན་ཞུ་སྐབས། ཨ་ཁ། སློབ་དཔོན་སྣང་སྲིད་ཟིལ་གནོན་ཞིག་དགོས་མཁོ་ཡོད་ཀྱང་གུ་རུ་རྒྱ་གར་མ་ཞིག་བཞེངས་ཡོད་པ་རེད། ད་ཆ་དཔོན་སློབ་ཚང་ཤས་ཤིག་རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས་ཐུབ་སྲིད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེ་ནི་སེམས་སྐྱོ་པོ་ཞིག་ཡིན། ངོས་ལ་སྐབས་དེ་དུས་ནས་འགྲོད་པ་ཡོད། "དུས་ངན་བཟློག་ཐབས་སུ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་རྒྱུར་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་བསྟན་མང་པོ་ཡོད་ལ། མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་ལུང་བསྟན་ལྟར་སྐབས་དེར་ཇོ་ཁང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སྡིངས་སུ་གུ་རུའི་སྣང་བརྙན་སྣང་སྲིད་ཟིལ་གནོན་ཞིག་བཞེངས་ཡོད་ན། དེར་གཞིགས་པའི་ཕན་ཐོགས་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོང་སྲིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་བར་སེམས་ནང་འགྲོད་པ་ཡོད།" དེར་བརྟེན་ད་རམ་ས་ལར་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྟེན་བཞེངས་པའི་སྐབས་སློབ་དཔོན་སྣང་སྲིད་ཟིལ་གནོན་གྱི་སྐུ་གཞེངས་ཡོད།[128]

ཅེས་དང་།

མཁྱེན་བརྩེ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མགྲོན་གཉེར་ཆེན་མོ་ཕ་ལྷ་བརྒྱུད་སྟན་སེང་གནང་དོན། ལྷ་སའི་ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་ཁྲིའི་ཕྱོགས་བཞི་ལ་མཆོད་རྟེན་བཞི་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་གུ་རུ་སྣང་སྲིད་ཟིལ་གནོན་གྱི་སྐུ་བརྙན་བཅས་བཞེངས་ཐུབ་ན་བསྟན་སྲིད་དང་དུས་བདེ་ཞི་

128 སྤྱི་ལོ་ 2007 ཟླ་བ་ 1 ཚེས་ 11 ཉིན་ལྷོ་ཕྱོགས་སེ་ར་ཆོས་སྒར་དུ་གསུངས།

ཕྱིང་ཡོད་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་བར་གསུང་འདུག ། འོན་ཀྱང་། དེ་དུས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཞེན་དབང་གིས། རྙིང་མའི་བླ་མ་བུད་མེད་ཡོད་པ་དེ་གང་འདྲ་ཡིན་ནམ་ཟེར་ནས་ཇོ་བོའི་བཞུགས་ཁྲིའི་ཕྱོགས་བཞི་ལ་མཆོད་རྟེན་བཞེང་རྒྱུར་དོ་སྣང་མ་བྱས་པ་དང་། ཀུ་རུ་སྣང་སྲིད་ཟིལ་གནོན་བཞེངས་ན་ཡག་པོ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དུས་འདིའི་སྐོར་འགན་གཙོ་བོ་འཛིན་མཁན་བཀའ་བློན་ལས་རོགས་བཤད་ཟུར་གྱིས་ཀུ་རུ་སྣང་སྲིད་ཟིལ་གནོན་ལ་གླེང་གཞི་ཡོད་པས་ཀུ་རུ་རྒྱ་གར་མ་བཞེངས་ན་ཡག་པོ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ནས་ཀུ་རུ་རྒྱ་གར་མ་བཞེངས་པ་རེད། རྗེས་སུ་མཁྱེན་བརྩེ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་རིན་པོ་ཆེར་ཀུ་རུ་རྒྱ་གར་མ་ཞིག་བཞེངས་འདུག་ཅེས་ཞུས་དུས། ༧རྒྱལ་དབང་དང་དཔོན་སློབ་འགའ་ཤས་རྒྱ་གར་ལ་ཐེབས་ཐུབ་པ་ཡོང་རྒྱུ་རེད་ཅེས་བཀའ་གནང་འདུག ། དེར་བརྟེན། ངོས་རང་ལ་དེའི་ཐད་འགྲོད་པ་ཡོད།[129]

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

གསང་སྔགས་གླིང་པའི་གཏེར་བྱང་ཉི་ཟླ་ཁ་སྦྱོར་ལས། "རྩ་བའི་ཆོས་བདག་སྐྱེས་མཆོག་གཉིས༔ ཁམས་དང་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འོང༔ དང་པོ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་ནི༔ ལྕགས་པོ་འབྲུག་(1820–1892)གི་ལོ་པ་ཡིན༔ གཉིས་པ་རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བསྟན་མིང༔ མེ་ཕོ་བྱི་བའི་(1876–1933)ལོ་པ་ཡིན༔ དེ་གཉིས་གང་ཕྲད་ཁྱད་པར་མེད༔" ཅེས་དང་། "མཚན་མ་རྫས་ཀྱི་ཕྱུར་པ་དེ༔ ཇོ་ཤཱཀ་མདུན་དུ་བཞུགས་དགོས་སོ༔ རྐྱེན་དེས་ཀུ་རུའི་སྐུ་ཚབ་ཀྱང༔ ཇོ་ཤཱཀ་མདུན་དུ་ངེས་པར་འོང༔ ཞྭ་སེར་བསྟན་པ་ཉམས་མེད་བརྟན༔" ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་༧གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་སྐབས་འབྲེལ་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་ཡང་གོ་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་གཉིས་ཀ་ཆེ་བར་མཐོང་སྟེ་སླར་ཡང་དྲངས་ལ། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས། ནང་གི་ལྷ་རྣམས་

129 སྤྱི་ལོ་ 2012 ཟླ་བ་ 1 ཚེས་ 7 ཉིན་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་དུས་དབང་སྐབས་གསུངས།

བསོས་ན་ཕྱི་ཡི་རགས་ལ་ཕན། །ཕྱི་ཡི་རགས་རྣམས་བསོས་ན་ནང་གི་ལྷ་རྣམས་རྒྱལ། །མཆོད་པ་བཤམས་ཤིང་གསོལ་བ་བཏབ་བྱས་ན། །བོད་འབངས་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་འགྱུར།། ཞེས་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོའི་ཕྱི་ནང་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གང་ཞིག་ཉམས་པ་སླར་གསོ་བ་དང་། མཆོད་ཅིང་གསོལ་འདེབས་བྱས་པའི་དགེ་མཚན་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱང་སྨྲེལ་ཏེ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མང་དུ་ཡོད། <<བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག>>ཏུ་དཱ་ནླ་མ་ལྡོག་སྟེང་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བཟང་གིས།

*[1956]*ལོ་དེའི་སྟོན་མཚམས་སུ་མདོ་ཁམས་ནས་རྫོང་གསར་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་ཞུ་བ་ལྷ་སར་ཆེད་དུ་ཕེབས། ༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐུ་མདུན་དུ་མཇལ་བཅར་མཛད་ནས་ཞུ་གསོལ་སྙིང་པོར། དུས་བབས་གུ་ཏུའི་ལུང་བསྟན་དུ་ཞབས་རིམ་གུ་ཏུ་ཞི་དྲག་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། ད་ལམ་སྐབས་བབས་གུ་རུ་སྣང་སྲིད་ཟིལ་གནོན་སྐུ་རྒྱུ་ཧི་འདྲ་གནང་ཡང་ཐུགས་ཁྱད་མེད་པས་སྐུ་ཚད་ཐོག་ས་གསུམ་ལོངས་པ་ཞིག་ལོ་འདིའི་ཟླ་ ༡༡ ཚུན་བཞེངས་ཏེ་རབ་གནས་མཛད་ཐུབ་པ་ཞིག་བཞེངས་བསྐྲུན་མཛད་དགོས། དེར་ང་རང་གིས་ཀྱང་ཞབས་འདེགས་གང་འགྲུབ་ཞུས་ཆོག་པ་དང་། ལུང་བསྟན་ཐོག་རྟེན་མིན་ནམ་དགོངས་ན། གྲུབ་འབྲས་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་མཇུག་གསལ་མཁྱེན་ཡོང་རྒྱུ་ཞེས་གསོལ་འདེབས་གནང་འདུག། དེའི་སྐོར་རྟེན་བཞེངས་ཞུ་སྒོ་སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་འགན་རྩེ་ཡིག་ཚང་དུ་བཀའ་ཕེབས་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཁྲབ་འདོམས་ཚགས་ཚུད་ཐུགས་རེ་ཆེན་པོས་དམིགས་བསལ་བཀའ་ཤག་ཏུ་བཀའ་ཕེབས། བཀའ་ཤག་ནས་ཀྱང་དོན་རྒྱུས་བཅད་ཀྱིས་ཡིག་ཚང་དུ་བཀའ་གནང་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། བཀའ་ཟུར་ཙམ་མ་ཕེབས། བཀའ་ཤག་ནས་ནར་ལུས་སུ་སོང་། བཀའ་བློན་ང་ཕོད་དང་བསམ་ཕོ་གཉིས་ལ་ཚང་མས་ཐུགས་དོགས་གནང་གི་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་གཉིས་ནས་ཀྱང་གུ་རུའི་སྐུ་དེ་བཀའ་དགོངས་ལྟར་ལུང་བསྟན་དུས་སྐབས་འགྱངས་མེད་འཕྲལ་མར་བཞེང་དགོས་དོ་འཁུར་ཆེན་པོ་གནང་གི་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། སྐུ་ངོ་བཀའ་ཚབ་ཤན་

ཁ་བ་འགྱུར་མེད་སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས། གུ་རུའི་སྐུ་དེ་བཞེངས་ན་གདན་ས་གསུམ་ནས་བསམ་འཆར་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་གདན་སར་ཞལ་འཕངས་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་མེད་པའི་དགག་ཆ་མཐའ་བཀག་གནང་རྒྱང་གིས་དུས་ཚོད་ཆེད་འགྲུངས་གྱུར། རྗེ་གསར་མཁྱེན་བརྩེ་ཞུ་བ་དེ་གུ་རུའི་སྐུ་བཞེང་རྒྱུར་སྒྲུག་གནང་ནས་བཞུགས་ཡོད་ཀྱང་། དུས་ཚོད་ཡོལ་བ་དང་རེ་ཐག་གཅང་མ་ཆོད་ནས་ལམ་སེང་གནས་སྐོར་དུ་ཐུག་ཕེབས་ནས་འབྲས་ལྗོངས་སུ་ཕེབས་བཞུགས་གནང་། ''' གུ་རུའི་སྐུ་དེ་དུས་བབས་ལུང་བསྟན་དང་མཐུན་པར་དུས་ཐོག་འགལ་མེད་འཕྲུལ་བཞེངས་གནང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། བོད་དུ་རྒྱ་མིས་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་དེ་ཡང་འཛུགས་མི་ཐུབ་ཅིང་། རྒྱ་མི་འབུར་འཛོམས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་མཛད་འཕྲིན་ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གནོན་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་ཞེས་ལུང་བསྟན་འབུལ་མི་བླ་མ་དེས་ཞུ་གནང་མཛད་ཡོད་ཚོད། དེར་གཞིགས་ན་བོད་འབངས་སྤྱིའི་བསོད་ནམས་དུས་སུ་མ་སླེབ་པ་ལྷ་བུའི་སྐུ་གེགས་དབང་སོང་བས་བློ་ཕམ་ཤིན་ཏུ་ཆེ།

ཞེས་གསལ།

འདི་ལ་བྱུང་བ་དངོས་ཀྱི་གནད་དུ་མ་གསལ་འདུག་པས་ཡིག་ཚོགས་དང་ལས་ཚོགས་ལ་མ་འཛེམས་པར་དྲངས། ལྕོག་སྟེང་པའི་གསུང་འདི་ལྷ་བུ་ནི་ཡིག་ཐེད་གོ་བས་གློག་ཚུལ་ལ་བྱུང་ཆ་དེ་ཙམ་མེད་པ་དང་། གཞུང་ཡིག་གམ་བསྡུས་ཡིག་ལ་གོམས་ཆ་ཞན་པ་དག་ལ་ཅུང་ཟད་གློག་དཀའ་ཚོད་དུ་སྣང་ཡང་། རང་ཚིག་གིས་གསལ་ཙམ་འབྲི་བ་ལས་རྒྱན་རབས་ཀྱི་གསུང་ཚིག་རང་སོར་བཞག་ན་བཟིད་ཆེ་ཞིང་ཁུངས་བཙན་པར་འདུག་སྙམ་སྟེ་ཇི་བཞིན་བཀུས།

ཡང་། གཞུང་བསྟེན་དགྲ་ལྷའི་གཙོ་བོ་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལུང་ལ། ༧གོང་ས་མཆོག་གི་མཛད་འཕྲིན་དང་། གཞུང་གི་དབང་འཛིན་པའི་སྐྱབ་ཕྱོགས། མི་དམངས་ཀྱི་ལས་བསོད་སོགས་གཙོ་གནད་མི་འདྲ་བ་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་

བའི་ཐོག་ལན་མང་གསུངས་ཡོད་ངེས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་འདིར་བརྗོད་མི་ནུས་མོད། མིག་ལམ་དུ་གཞན་ཞིག་ཀྱང་སྣང་སྟེ། དེ་ཡང་<<རང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྷད་མེད་རང་བྱུང་ཟངས་>>ལས།

སྔོན་དུས་ཤིག་ཏུ་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོས་ར་སའི་མཐིལ་ནས་སྡིག་ཚོགས་ཀྱི་ཉེན་ཆེ་ཡོད་པ་དང་། ནང་ལྡོངས་སྤྲུལ་པས་མ་བསྐྱོགས་ན། ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་གནས་ཆུང་ལྟོག་ཏུ་གཟབ་གསོལ་རྒྱས་པ་ཞིག་གི་སར་བཀའ་བློན་རྣམས་ལ། ཁྱེད་ནང་བློན་རྣམས་ཀྱི་མཛད་འཕྲུལ་དེ། ཞེས་སོགས་བཀའ་ལུང་མང་པོ་དང་། ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཞལ་གཟིགས་པའི་ཕག་བདུན་ལྷ་མོའི་(འོད་ཟེར་ཅན་མ་)སྐུ་བརྟན་བཞེངས་དགོས་པ་དང་། ཕག་བདུན་ལྷ་མོའི་གཟུངས་སྔགས་དེ། །ཁ་བ་ཅན་གྱིས་གང་མང་སྒྲོགས། །

སོགས་ཐེབས། ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་སྔོ་དུ་མ་ནས་ཉེན་བརྡ་དང་རྟེན་སྐུལ་སོགས་གནང་འདུག་པར་གསལ། གང་ལྟར། གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་ལུང་དོན་གཅིགས་སུ་མ་བཟུང་བ་དང་། ཨོ་རྒྱན་པདྨའི་བསླུ་མེད་རྡོ་རྗེའི་བཀའ་ལུང་ཡིན་ཚོད་དུ་སྣང་བའི་མཁྱེན་བརྩེ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་དགོངས་གཞི་དེ་ཉིད་དེ་ལྟར་མི་མངོན་པའི་དབྱིངས་སུ་བསྡུས་པ་སོགས་ཀྱི་མཇུག་འབྲས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་དང་དེའོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྗེ་མི་ཐོགས་ཀྱང་བོད་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་ཁུར་འདེགས་པོ་༧གོང་ས་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་དང་ཞབས་འབྲིང་དུ་མས་གསུང་སྐད་འཚོར་དགོས་པ་ཞིག་བྱུང་འདུག་པ་ནི་སུས་ཀྱང་བསྐྱོན་མི་ནུས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་གནད་གསང་སོགས་ཐལ་པ་དག་གིས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་གནས་སུ་མ་གྱུར་ཀྱང་། ༧གོང་ས་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་གིས་པེ་ཅིན་དུ་རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་ས

ཡོངས་རྫོགས་ཐད་ཀར་དབང་བསྒྱུར་བྱ་རྒྱུའི་ཐོག་མའི་གྲོས་དོན་སྲིད་ཇུས་ལ་འགྱུར་བ་ཐེབས་པར་མཛད་དེ་ཐུགས་རེ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ལྷ་ལྡན་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གྲུབ་ནས། རིམ་པས་ལོ་ཤས་རིང་ཉིན་མཚན་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་ཐུགས་བརྩོན་གནང་ཡང་། སྔར་གྱི་ཐག་གཅོད་རྣམས་ལམ་དུ་མ་སོང་བར་མཐར་བོད་གཞུང་འབབས་གཉིས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར་པའི་གནས་སྟངས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་བ་ཀུན་གསལ་ཡིན། དེ་ནི་རྒྱ་ནག་གི་གཡོ་ཇུས་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་མིན་ཐད་སུས་ཀྱང་ཟླུན་ཀ་མི་བྱེད་ཀྱང་། གཡོ་ཇུས་ཆེ་ཤྲ་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་བརྩམས་ཕྱིན་འགྱུར་མེད་རྟག་བརྟན་དང་འགྲུབ་ངེས་ཁོ་ཐག་ཡིན་པའི་གནས་ལུགས་དེ་སུས་ཀྱང་བརྗོད་མི་བཏུབ་སྙེ་དཔྱད་པར་འཚལ།

བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་།

སྤྱི་ལོ་ 1954 ཟླ་བ་ 11 ཚེས་ 2 ཉིན་རྒྱལ་བ་པཎ་ཆེན་གཉིས་དང་བོད་སྐྱོད་རྒྱ་རིགས་འགན་ཁུར་བ་བཅས་གདན་ཟྲངས་ནས་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་འཛུགས་རྒྱུའི་ཐག་བཅད་པ་སྤྱི་ལོ་ 1955 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 9 ཉིན་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་ཞེས་པ་ནས་དེ་ལུགས་ཡོངས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱས། སྤྱི་ལོ་ 1955 ལོ་མཇུག་ཙམ་ནས་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གསར་འཛུགས་ཀྱི་གྲ་སྒྲིག་སྔ་གོན་གནང་། ལྷན་ཁང་དེ་ནི་གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་མའོ་ཙེ་ཏུང་ལ་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཐད་ཀར་བོད་ལ་འཛིན་སྐྱོང་སྟངས་འཛིན་མི་བྱ་བའི་བཀའ་མོལ་ཡང་ཡང་གནང་བ་ལས་མའོ་ཙེ་ཏུང་

གིས་དེར་ཁས་ལེན་དང་། ནང་གི་རང་དབང་ཐུབ་བུ་ཡོད་པའི་རང་སྐྱོང་འཛུགས་རྒྱུའི་གྲོས་མགོ་བརྗོད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་ 1956 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 17 ཉིན། སྲིད་བློན་གཞོན་པ་དང་ཕྱི་སྲིད་བློན་ཆེན་གཅིག་ལྕོགས་ཁྲིན་དབྱིས་ཀྱིས་སྣེ་ཁྲིད་པའི་རྒྱའི་ངོ་ཚབ་ཚོགས་པ་ཞིག་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་དངོས་གཞི་གསར་འཛུགས་ཀྱི་ལས་དོན་དང་མཇད་སྒོའི་དགའ་སྟོན་ཆེད་བོད་དུ་འབྱོར། ཚོགས་པ་དེར་རྒྱ་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཁག་དང་། ཤིན་ཅང་དང་ནང་སོག །མཚོ་སྔོན་དང་ཀན་སུའུ། ཟེ་ཁྲིན་དང་ཡུན་ནན་སོགས་ཀྱི་མི་སྣ། ཟློས་གར་འཁྲབ་སྟོན་པ་དང་ལས་ཀ་བ་གཞན་སོགས་མི་སྣ་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཡོད། དེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་ 1956 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 22 ཉིན་ནས་མགོ་འཛུགས་ཀྱིས་ཉིན་ལྔའི་རིང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་འཐུས་མི་བསྐོ་གཞག་སོགས་གྲུབ་པར་བྱས། འཐུས་མིར། ༄གོང་ས་མཆོག་གཙོ་འཛིན་དང་། ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱ་རིགས་དམག་དཔོན་ཀྲང་གོ་ཧྲ་གཉིས་གཙོ་འཛིན་གཞོན་པ། ང་ཕོད་ཚེ་དབང་འཇིགས་མེད་ཀྱང་བླ་ཚོགས་ཆེན་པོ་བདམས་པ་སོགས་མི་སྣ་ང་ཚོ་གཅིག་ཙམ་སྟེ། བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་འཐུས་མི་ ༣༠ དང་། པཎ་ཆེན་ནང་མ་སྒར་ནས་ ༡༠ ཆབ་མདོ་བཅིངས་འགྲོལ་ལྷན་ཁང་ཁོངས་ནས་ ༡༠ མི་དམངས་ཀྱི་འཐུས་མི་ ༦ རྒྱ་རིགས་ ༥ བཅས་བསྐོ་གཞག་བྱས། དེ་ལ་<<ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཆོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། 1956 ཟླ་བ་བཞི་པ་ནང་ཡིན་པ་དེའི་ནང་ཐུན་ཡང་ཡོད། བོད་ནང་ཞི་བའི་བསྒྱུར་བཅོས་དུས་བསྟུན་གྱིས་ཡོང་བའི་རེ་ཡུལ་མཐའ་མ་ནི་

གྲ་སྒྲིག་ལྡན་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་དེ་རེད། རེ་བ་དེ་དག་རེ་སྟོང་འཆང་བ་ཙམ་རང་མིན་པའི་བསམ་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་རྩ་ཁྲིམས་དང་། འཆར་དོན་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་དུ་མི་འཐད་པ་ཆེར་མི་འདུག་པའི་ཐོག །ང་ཚོས་སྐྲུབ་ཐབས་མེད་པའི་དམར་པོའི་ལུགས་སྲོལ་ཐལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱང་བྲིས་མི་འདུག །གཞན་ཡང་འཐུས་མིའི་ཁོངས་བོད་མི་འབོར་ཆེ་བ་ཡོད་སྐབས་གཞུང་དེའི་ཆགས་སྟངས་ནི་ང་ཚོའི་སྔོན་གྱི་གཞུང་དང་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་མེད་པའི་ནུས་ཤུགས་ཅན་ཞིག་ཡོང་རྒྱུའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་འདུག ། བྱེད་ཐབས་འདིས་བོད་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་ཚོས་རྒྱ་རིགས་ལས་བྱེད་པའི་ས་ནས་ལས་དོན་བྱེད་སྟངས་སློབ་སྦྱོང་ལེན་པའི་གོ་སྐབས་ཤིག་ཡོང་གི་རེད་སྙམ་བྱུང་། ཁོང་ཚོ་དམར་པོའི་ལུགས་སྲོལ་ཡིན་ཀྱང་། སྒྲིག་འཛུགས་བྱེད་སྟངས་སོགས་འགའ་ཞིག་ང་ཚོ་ལས་ལེགས་པ་ཡོད།

ཅེས་ཐོག་མའི་སྐབས་སུ་ལྷན་ཚོགས་དེའི་རྩ་བའི་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་ཁྲིམས་འཆར་སོགས་ལ་ཐུགས་ཡིད་ཙུང་ཟད་ཚིམས་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ལག་བསྟར་བྱེད་སྐབས་རིམ་གྱིས་རྒྱའི་ཕྱོགས་ནས་ཁ་དན་ཚིག་ལ་མ་གནས་པ་དང་བོད་མི་ནང་ཁུལ་ནས་ཀྱང་གཅིག་རྒྱབ་གཅིག་ལངས་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་རྒྱ་དམར་ལ་སྟབས་བསྟུན་ཆེས་ཆེར་མི་བྱེད་མཐུ་མེད་དུ་གྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་གནས་སྟངས་ཐབས་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་མགོ་བཙུགས། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་ནས། “མགྱོགས་མྱུར་རྒྱ་མིའི་སྲིད་དོན་ཚོགས་འདུའི་ནང་བྱུང་བའི་མཐོང་ཚུལ་སྡུག་པོ་དེ་གྲས་ཡང་བསྐྱར་ལག་ལེན་བྱས་ཏེ་རེ་བ་དེ་དག་དེ་འཕྲལ་ཤུལ་མེད་དུ་གྱུར།” ཅེས་སྔར་གྱི་ཐུགས་རེ་དེ་མེད་པར་གྱུར་པར་གསུངས། དེའི་ཚུལ་ནི།

ངས་དོན་གནད་གཙོ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ལ་བསམ་བློ་བཏང་མི་འདུག །འཐུས་མི་ཉི་ཤུ་བོད་མི་ཡིན་ནའང་དེ་རྣམས་ཆབ་མདོ་བཅིངས་འགྲོལ་ལྷན་ཚོགས་དང་། བཀྲས་ལྷུན་ནང་སྐྱང་ལྷན་ཚོགས་ཁོངས་ནས་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་རྒྱ་མིས་བརྒྱུད་བསྐུལ་བཅན་འདེད་འོག་རྒྱ་མིས་ཐེ་བཙོད་ལ་རྒྱབ་

སྐྱོར་མི་བྱེད་མཐུ་མེད་རེད། འོན་ཀྱང་ཆབ་མདོའི་འཐུས་མི་འགའ་ཤས་ནང་སྐད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་དེ་ཚོ་ལས་བྱེད་སྟངས་ཐབ་བུ་དྲག་གི་རེད། རྒྱ་རིགས་འཐུས་མི་ལྡིའི་ཐོག །བོད་མི་ཉི་ཤུ་ཐམ་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བ་དེས་ལྷན་ཚོགས་དེར་བོད་མིའི་སྐུ་ཚབ་ཡིན་པའི་མཐོང་སྣང་ཙམ་ལས། དོན་གྱི་དབང་ཤུས་ཚང་མ་རྒྱ་མིས་བཟུང་ཡོད་པ། དཔེར་ན། གཞི་རྩའི་སྲིད་ཇུས་ཚང་མ་རྒྱ་དམར་བོད་ལས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཁང་དུ་གྲགས་པ་ནས་བཀོད་ཇུས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། ཚོགས་པ་དེར་བོད་མི་ཡོད་པ་མ་རེད། དོན་གནད་ཆུང་ངུའི་རིགས་ལ་ང་ཚོས་གྲོས་བསྡུར་བསྒྱུར་བཅོས་འདྲ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱང་། དོན་གལ་ཆེན་པོའི་རིགས་ལ་གང་ཡང་བྱེད་མི་ཐུབ།

ཅེས་ལས་དོན་ལག་ལེན་བསྟར་སྐབས། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ནང་མ་སྒར་དང་ཆབ་མདོའི་ཁུལ་གྱི་འཐུས་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་གི་འདོད་བབ་ལ་སྟབས་བསྟུན་མི་བྱེད་ཐུ་མེད་དུ་གྱུར་ཏེ་བོད་གཞུང་གི་བསམ་ཚུལ་ལ་ཐུགས་ཕན་རོགས་རམ་བྱེད་མ་ཐུབ་སྐབས། མཐར་བྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་དེ་ཉིད་རྒྱ་གཞུང་གིས་དབང་བསྒྱུར་བྱ་བའི་གནས་སུ་གྱུར། དེ་ནི། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཁམས་རྩིལ་པོ་དུམ་བུ་གསུམ་དུ་བགོས་ཏེ། ཆབ་མདོའི་ཁུལ་དང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁུལ་གཉིས་ཞི་དྲག་གི་ཐབས་སྣ་ཚོགས་སྤྱད་དེ་རྒྱ་གཞུང་གི་ཕྱོགས་སུ་འཐེན། ལྷ་སའི་ཁུལ་གཅིག་པུ་ཁེར་རྐྱང་དུ་བཞག །དེ་ལྟར་ཆིག་སྒྲིལ་གྱི་གོང་བུ་གཏོར་ཏེ་དབང་སྒྱུར་ཡོངས་སུ་བྱེད་པའི་ཆེ་ཆབ་མདོ་དང་བཀྲས་ལྷུན་གཉིས་ལག་ཆར་སྤྱོད་པའི་ངན་ཇུས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་རིམ་གྱིས་བདེ་ བླག་ངང་མངོན་འགྱུར་བྱ་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ལ་སྟག་ཕུན་གྱིས་<<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>>ལས། "གྲངས་འབོར་ལ་བལྟས་ན་བོད་གཞུང་མང་བ་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དུ་དབང་ཆ་ཚང་མ་བོད་སྡོད་ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་ཏང་ལས་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ཞེས་པའི་མི་ལྡེ་ཡི་ལག་ཏུ་བཟུང་ཡོད། དེ་བཞིན་

པཎ་ཆེན་ནང་མ་སྣང་གི་ཚོགས་འཐུས་དང་། ཆབ་མདོ་བཅིངས་འགྲོལ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་འཐུས་གཉིས་རྒྱ་མིས་བཀོད་རྫུས་གང་བྱས་ཀྱི་འོག་ཏུ་འགྲོ་གི་ཡོད།" ཅེས་གསུངས། སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་སྐུ་གོང་མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དགོངས་རྫོགས་དུས་དྲན་སྐབས་བཞུགས་སྒར་རྡ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ།

རྒྱ་མིས། ཆབ་མདོ་བཅིངས་འགྲོལ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ཞེས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་ཁྲབ་ཤོངས་ཆབ་མདོ་རྒྱ་བརྒྱུད་དེ་ཟུར་དུ་བཟོས། གཙང་ལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་པཎ་ཆེན་ནང་མ་སྣང་ཞེས་ཡང་དུམ་བུ་གཅིག་བཟོས། དེ་ནས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་གཞུང་བཅས་དུམ་བུ་གསུམ་བཟོས། དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་བཙུགས་པའི་སྐབས་ལ་ཡང་། དྲུང་ཆེ་དེ་ང་ཐོད་རེད། དྲུང་གཞོན་གསུམ་ལས་གཅིག་ཆབ་མདོ་བཅིངས་འགྲོལ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་སྤོམ་མདའ་སྟོབས་རྒྱལ་རེད། ཁོང་མི་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན། གཅིག་པཎ་ཆེན་ནང་མ་སྣང་གི་ལྷ་སྨོན་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ་ཅིག་རེད། ཁོང་ཡང་དཔེ་ཆ་ཤེས་མཁན་མི་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན། གཞན་དེ་ཁྲིན་ཅིན་པོ་ཞེས་པ་དེ་རེད། ཁོང་ཚོ་ཚང་མའི་ནང་ནས་དབང་ཆ་ཚང་མ་ཡོད་མཁན་དེ་རྒྱ་མི་ཁྲིན་ཅིན་པོ་རེད། ང་ཐོད་ལ་དྲུང་ཆེའི་མཚན་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དངོས་ལས་དོན་གལ་ཆེ་བའི་གྲས་དེ་རྒྱ་མི་དེ་ལ་གཟིགས་ཀྱིན་གཟིགས་ཀྱིན་ཐག་གཅོད་པ་ལས་ཐབས་གཞན་ཡོད་པ་མ་རེད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

སྤྱི་ལོ་ 1956 ལོའི་དབྱར་ཁར། བོད་ཤར་ཕྱོགས་ཁམས་དང་ཨ་མདོའི་ཁུལ་ནས་བོད་མི་སྙིང་སྟོབས་ཅན་མང་པོ་རང་འགུལ་གྱིས་འཛོམས་ཏེ་བཙན་གཅོལ་རྒྱལ་སྐྱོབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་ལ་ཞུགས་སྟོན་བྱས་ཏེ། རྒྱ་གཞུང་གིས་དྲག་དམག་བོད་དུ་དཔུང་འཛུགས་བྱེད་བདེར་དམིགས་ཏེ་ཆེད་དུ་བཟོས་པའི་གཞུང་ལམ་དང་ཟམ་པ་

མང་པོ་གཏོར་བཅོམ་བཏང་། དེ་ལ་༄གོང་ས་མཆོག་གིས་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས།

སྤྱི་ལོ་ 1956 དབྱར་ཁར་དོན་རྐྱེན་ཞིག་བྱུང་བར་བརྟེན། ངོས་རང་ལ་མི་ཚེའི་ནང་ཕལ་ཆེར་འབྱུང་མ་སྲོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་། དེ་ཡང་ཁམས་པ་དང་ཨ་མདོ་བའི་རང་དབང་རྩོད་ལེན་དཔུང་ཁག་གིས་འགོག་རྒོལ་བྱས་པར་གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་ཟླ་ 5 དང་ 6 ནང་རྒྱ་དམར་གྱི་དྲག་དམག་སྡེ་ཁག་བསྐྱོད་སའི་ལམ་ཆེན་ཟམ་པ་མང་པོ་ཞིག་དང་ལྷན་ཅིག་རྒ་གཏོར་བྱས་ཤིང་། དེའི་འབྲས་བུར། དམར་གཞུང་གིས་མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་བཞི་ཁྲི་ཙམ་དཔུང་སྣོན་དུ་བཏང་བ་རེད། དེ་ནི་ཏག་ཏག་ངོས་ཀྱིས་བློ་གཡེང་དང་འཇིགས་སྣང་བྱ་ས་དེ་ཉིད་རེད། འགོག་རྒོལ་ལ་གནས་སྐབས་རིང་གྲུབ་འབྲས་ཇི་ཙམ་བྱུང་ཡང་མཐར་རྒྱ་དམར་གྱིས་ཚད་ལས་བརྒལ་བའི་དམག་ཤུགས་དང་གོ་མཚོན་སྤྱད་དེ་ཕམ་ཉེས་སུ་གཏོང་རྒྱུ་ནི་བཟོད་མ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། བློ་ཡུལ་དུ་འང་མ་ཤར་བའི་གནས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི། རྒྱ་དམར་གྱིས་ཁམས་ལི་ཐང་དགོན་པར་གནམ་ཐོག་ནས་འགག་རྫས་འཕངས་པ་དེ་རེད། གནས་ཚུལ་དེ་ཐོས་སྐབས་ངོས་ཀྱི་མིག་གཉིས་ནས་མཆི་མ་རང་དབང་མེད་པར་ཤོར་སོང་། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་གདུག་རྩུབ་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་སྤེལ་ཐུབ་པ་ནི་བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་རེད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

ཡང་སྐབས་དེ་ཤེད་ཅིག་ཏུ་ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་པོ་བྲང་དུ། འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་ཆེན་སྨིན་སྟོལ་སྐབས་མི་དམངས་ལ་བཀའ་སློབ་གནང་བར། "རྒྱ་མི་རྣམས་བོད་པར་རོགས་རམ་བྱེད་དུ་འོངས་པ་ལས་དཔོན་པོ་བྱེད་དུ་འོངས་པ་མིན། ང་ཚོས་ལས་ཀ་ཡག་པོ་བྱེད་ཐུབ་ན་ཁོ་ཚོ་ཕྱིར་ལོག་འགྲོ་བ་ཡིན། རྒྱ་བོད་གཉིས་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པ་ལས་དཔོན་གཡོག་མིན། རྒྱ་མིས་ཡག་པོ་མ་བྱས་ན་ཕྱིར་སློག་ཆོག ། འདི་གའི་ཞབས་འབྲིང་རྣམས་ནས་ཆས་གོས་ཡ་མ་ཟུང་དང་

བྱེད་སྒྲོད་འདྲ་མིན་བྱེད་པ་ཡག་པོ་མིན། བོད་པས་བོད་པའི་ལུགས་སྲོལ་གཙང་མ་བྱེད་དགོས། ཕྲན་བར་ལམ་རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་སྐྱོད་རིང་ལས་བྱེད་པ་འགས་ཧུར་ཐག་བྱས་འདུག་པར་སློན་ལམ་རྒྱག་གིན་ཡོད། བོད་རིགས་སེར་སྐྱ་དྲག་ཞན་ཚང་མས་གཅིག་ཕན་གཅིག་གྲོགས་བྱེད་པ་ལས་རང་རྒྱལ་གཞན་ཕམ་བྱས་ན་རང་དབང་ཡོང་ཐབས་མེད།” ཅེས་སོགས་བཀའ་སློབ་བསླབ་བྱ་ནན་ཏན་དུ་གསུངས་སྣང་བ་སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་སུ་གསལ།

འདིར་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ནི། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་སྐུ་ངལ་ཇི་འདྲ་ཞིག་བསྐྱོན་པ་དང་། གལ་ཏེ་རྒྱ་དམར་གྱིས་བརྩེ་ས་བཀུར་ས་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་ནི་༧གོང་ས་མཆོག་ལས་གཞན་མེད་པ་དེ་རེད། <<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ>>ལས།

ཁྲིན་ཡིས་ལྷ་སར་སྡོད་རིང་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་ཁོང་ལ་མཛའ་བརྩེའི་མཐུན་ལམ་བླ་ན་མེད་པའི་ཐོག་ནས་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ངོ་སྤྲོད་ཞིབ་ཕྲ་མཛད་སྐབས་ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང་། གོམས་གཤིས། རིག་གཞུང་། སྐད་ཡིག །ཆོས་ལུགས། བོད་མི་དམངས་ཀྱི་བསམ་གཞི་བཅས་རོབ་ཙམ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་སྟེ་པེ་ཅིན་དུ་ཕྱིར་ལོག་རྗེས་མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས་གཙོས་པའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ལ་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་དེ་མི་རིགས་གྲངས་ཉུང་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་དམིགས་བསལ་ཞིག་གནས་ཡོད་པར་བརྟེན་སླད་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་གོ་གནས་ལ་བསམ་ཞིབ་ལེགས་པར་བྱེད་དགོས་ཞེས་པའི་བསམ་ཚུལ་བཏོན་ཡོད་འདུག་པ་དང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་ 1957 ཟླ་བ་ 7 པར་རྒྱ་ནག་ཆིང་ཏའོ་གྲོང་ཁྱེར་དུ་སྲིད་བློན་ཀྲའོ་ཨེན་ལེས་གཙོ་སྐྱོང་བྱས་པའི་རྒྱ་ནག་གི་མི་རིགས་སྲིད་ཇུས་སྐོར་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་མ་ཚོགས་གོང་ཁྲིན་ཡིས་ཀྲུང་གོ་ཀྲུང་ཀྲན་ཏང་དབུས་རྒྱུན་ལས་ལྷན་ཚོགས་ཐོག་སྟར་བཞིན་བོད་ལྗོངས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་བསམ་གཞིག་བྱ་འོས་པའི་བསམ་ཚུལ་ཡང་བསྐྱར་བཏོན་པ་རེད་ཅེས་རྒྱ་མི་ལས་བྱེད་གནད་ཡོད་ཅིག་

གི་ས་ནས་གོ་ཐོས་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས།

སྔག་ཕུན་གྱི་གསུང་འདིར་བསམས་ཀྱང་། སྐབས་དེར་ཕྱི་སྲིད་འཚོར་མིན་ལ་རྟོགས་པ་མེད་ཀྱང་ནང་སྲིད་ལ་རེ་བ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཞིག་མ་རེད་སྙམ་ལ། དེ་ནི་༄གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་དྲིན་ཉག་གཅིག་ལས་གཞན་ཅང་མིན།

བཀའ་གདམས་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་ར་སྒྲེང་དུ་ཆིབས་སྒྱུར།

བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་བཙུགས་ཏེ་འཆར་གཞི་རྣམས་རིམ་པས་ལག་བསྟར་བྱེད་སྐབས། རྒྱ་དམར་གྱི་བྱེད་བབ་གདུག་རྩུབ་ཅན་རྣམས་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེར་ཇེ་སྡུག་ཏུ་གྱུར་པས་ལྷ་སའི་ཁུལ་གྱི་གནས་སྟངས་དེ་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་རླུང་དམར་འཚུབ་པ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་ཡོད། སྐབས་དེར་རྒྱ་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་དང་ལྷན་དུ་ཕྱག་ལས་མཐིལ་ཕྱིན་པར་གནང་བ་དང་བོད་མིའི་ལས་དོན་རྣམས་ཐལ་ཆ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྔོན་འགོག་དང་སྣེ་འཁྲིད་གནང་ཐུབ་མཁན་ནི་༄གོང་ས་མཆོག་ལས་གཞན་སུ་ཡང་མེད། དེར་བརྟེན། སྤྱི་ནོར་༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཉིན་མཚན་ལྷོད་མེད་ཀྱིས་ཕྱོགས་གཉིས་དང་ལྷན་དུ་ཕྱག་ལས་རྒྱུན་པར་གནང་དགོས་པས་སྐུ་ཚེགས་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། དེ་ཡང་རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་རྣམ་འགྱུར་ཇེ་དྲག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པ་འགོག་ཐབས་གནང་རྒྱུ་དང་། བོད་ཕྱོགས་ནས་དུས་བསྟུན་སྙོམ་སྒྲིག་གིས་སྣེ་འཁྲིད་གནང་རྒྱུ་དེ་རེད། སྐབས་དེར་བོད་མིའི་ཁྲོད་དུའང་རང་ལ་དབུང་ཞན་ཡང་

རྒྱ་དམར་ལ་དྲག་འཛིང་བྱེད་འདོད་ཅན་གྱི་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་མང་དུ་བྱུང་བ་དང་། བསྟུན་མཁས་བྱེད་འདོད་ཅན་ཡང་འགའ་ཞིག་བྱུང་བའི་ཁར། སྐོར་ཞིག་གིས་རྒྱའི་ཕྱོགས་སུ་མཐུན་ལམ་གྱི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན་ཏེ་ཕྱི་ནང་གང་ཡིན་མི་ཤེས་པར་གྱུར་པ་སོགས་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བཞིན་པར་བརྟེན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབུས་སུ་བཞེངས་ཏེ་ཕྱག་ལས་གནང་རྒྱུ་དེ་ལས་སླ་པོ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན། དེ་ནི་རྒྱལ་དབང་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་མ་བྱུང་བའི་ཐུགས་འགན་ཏ་ཅང་ལྗིད་པོ་ཞིག་སྐྱེ་སྲུས་ཀུང་ཕྲག་ཏུ་ལེན་ཐུབ་པ་ཞིག་མིན་སྙམ།

དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སྟངས་ཛ་དྲག་ཅན་དེའི་འོག ། སྐབས་སྐབས་སུ། ༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དབང་སྤྱད་དེ་རྟོག་ཟིང་ལས་རེ་ཞིག་གཡོལ་ཏེ་སྐུ་ངལ་གསོ་སླད་ཉེ་འཁོར་གྱི་དགོན་སྡེ་དང་རི་ཁྲོད་སོགས་སུ་དུས་ཐུང་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས། དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དུ་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གཙོ་འདོན་ཐོག་ཐུགས་ངལ་ཚུང་ཟད་གསོ་བའི་ཐབས་ཤིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཞོར་དུ་མཐའ་ཁུལ་མི་དམངས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་དང་འདོད་ཕྱོགས། གནས་སྟངས་བཅས་མཁྱེན་རྟོགས་ཡོང་སླད་ཀྱང་ཡིན། དེ་ལྟར་༧གོང་ས་ཆེན་པོ་མཆོག་དགོན་སྡེ་རི་ཁྲོད་སོགས་སུ་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་སྐབས། དུས་རྒྱུན་གྱི་མཛད་ཆེན་ལྟར་ཆིབས་རགས་དང་ཕེབས་བསུ་སོགས་གང་ཡང་མེད་པར་མི་སེར་དཀྲུས་མའི་ཚུལ་དུ་ཕེབས་ཤིང་། ཕེབས་ལམ་དུ་འབབས་མི་དཀྲུས་མ་རྣམས་དང་ཐད་ཀར་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་དེ་དག་གི་བསམ་ཚུལ་དང་གནས་སྟངས་ཐད་བཀའ་འདྲི་ཡང་ཡང་གནང་།

སྤྱི་ལོ་ 1956 ལོའི་བོད་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ནང་ནྭ་སྒྲིང་དགེ་འཕེལ་གླིང་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་སྐབས། ཕེབས་ལམ་དུ་རྫི་བོ་ཞིག་མཇལ་བར་ཡུན་རིང་བཀའ་མོལ་གནང་། རྫི་བོ་དེས་"ཁྱེད་རང་སུ་ཡིན་"ཞེས་༄གོང་ས་མཆོག་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར། ༄གོང་ས་མཆོག་ནས་"ང་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་གཡོག་ཅིག་ཡིན་"ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་༄གོང་ས་མཆོག་གིས་རྫི་བོ་དེའི་འཚོ་བའི་གནས་སྟངས་དང་མ་འོངས་པའི་རེ་དོགས་སོགས་ཀྱི་ཐད་བཀའ་འདྲི་གནང་བར། རྫི་བོ་དེས་ཁོ་རང་གིས་ཁྱིམ་མི་རྣམས་ཁ་གསོ་དགོས་སྟབས་ལས་ཀའི་བྲེལ་བ་ཆེ་ཞིང་། ལྷ་ས་སོགས་ནི་ཁུལ་གྱི་ས་གནས་གང་དུའང་གཏན་ནས་འགྲོ་མ་མྱོང་ལ། རྒྱ་མིའི་གནས་ཚུལ་ཙུང་ཟད་ཙམ་གོ་བ་ལས་ཞིབ་ཏུ་མི་ཤེས་པ་སོགས་བཀའ་ལན་དུ་ཕུལ། དེ་ལྟར་བཀའ་མོལ་ཡུན་རིང་གནང་སྟེ་མཐའ་ཁུལ་གྱི་འཚོ་བའི་གནས་ཚུལ་ཐུགས་རྒྱུས་ལོན་པར་མཛད། དེ་ལ་༄གོང་ས་མཆོག་ནས་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས།

ངོས་རང་འགྲུལ་བཞུད་བྱ་སའི་ཁོངས་ནས་གཅིག་ནི་ལྷ་ས་ནས་ཉིན་ལམ་དུ་མའི་མཚམས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ནྭ་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེའི་གདན་ས་བྱང་ནྭ་སྒྲིང་དགོན་པ་རེད། དེར་མ་ཕྱིན་གོང་ཙམ་ལ། རྒྱ་གར་ནས་བོད་མི་མཐོ་གྲས་ཤིག་གིས་བཏང་བའི་ཡི་གེ་ཞིག་འབྱོར་ཡང་། སྐབས་དེར་ལྷ་སའི་གནས་སྟངས་ཆེས་ཛ་དྲག་དང་འཇིགས་སྣང་ཅན་དུ་འགྱུར་བཞིན་པར་བརྟེན་དོགས་ཟོན་བྱས་ཏེ། ཡི་གེ་ཁ་མ་ཕྱེ་བར་ཉིན་མོར་རང་དང་ལྷན་དུ་ཁྱེར་ཅིང་མཚན་མོར་སྔས་འོག་ཏུ་སྦས་ཏེ་ནྭ་སྒྲིང་དུ་མ་བསླེབ་བར་དུ་ཉར་ཚགས་བྱས་པ་ཡིན།

ཞེས་སྐབས་དེའི་བོད་ཁུལ་གྱི་གནས་སྟངས་ཛ་དྲག་ཅན་དེ་ཚད་གང་དུ་བསླེབས་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ཡང་མཚོན་པར་མཛད་ཡོད། ཡི་གེ་དེ་ནི་ང་བཞི་ལོར་ཀ་སྦྲུག་ཏུ་བཙུགས་པའི་"བོད་ཀྱི་བདེ་དོན་ཚོགས་པ"ཞེས་པའི་གཙོ་འགན་པ་སྐུའི་

གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་དང་མཁན་ཆུང་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན། རྗེས་དཔོན་ཞྭ་སྒབ་པ་དབང་ཕྱུག་བདེ་ལྡན་བཅས་ཀྱིས་ཕུལ་བ་ཞིག་སྟེ་དེའི་ནང་དུ། ༧གོང་ས་མཆོག་ངེས་པར་དུ་སྟོན་པ་སྲུང་འདས་ཀྱི་རྗེས་དྲན་མཛད་སྒོར་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་དགོས་པའི་ཚུལ་བྲིས་ཡོད། གང་ལྟར། ཕེབས་ལམ་དུ་གོང་གསལ་ཕྱུགས་རྫི་དེ་དང་ལྷན་དུ་བཀའ་མོལ་གནང་བ་ལས་གནས་སྟངས་དུ་མ་རྒྱུས་ལོན་བྱུང་བའི་ཐད་ལ་གསུང་དོན།

ཁོང་ནི་ཉམ་ཆུང་དཀྱུས་མ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། ནང་པའི་ཆོས་ལ་དད་མོས་ཆེ་ཞིང་། ས་ཁུག་དེ་ལྷ་བུར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་མཐོང་སྐབས་ངོས་ཀྱི་སེམས་སུ་དགའ་སྤྲོ་ཆེན་པོ་སྐྱེས། ཁོང་ནི་ཞིང་པ་གཞན་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་ས་བབ་ཁོར་ཡུག་དང་མཐུན་པར་འཚོ་གནས་བྱེད་རྒྱུ་ཙམ་ལས་རང་ཉིད་གང་དུ་གནས་པའི་ཁོར་ཡུག་དེ་ཉིད་ལས་བརྒལ་བའི་གནས་ཚུལ་ལ་དོ་སྣང་དེ་ཙམ་བྱུང་མི་འདུག ། ངོས་ཀྱིས་ཁོང་ལ་ས་གནས་དེ་གའི་ལས་བྱེད་ཚོའི་སྐོར་ལ་བསམ་ཚུལ་ཅི་ཡོད་དྲིས་པར། འགའ་ཞིག་དབང་ཤེད་དྲུས་གཏོགས་བྱ་རྒྱུར་དགའ་ཡང་ཕལ་མོ་ཆེ་དྲང་པོ་རེད་ཅེས་ཟེར། ཁོང་དང་ལྷན་དུ་གླེང་མོལ་བྱས་ཏེ་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པས་ཡིད་ལ་དགའ་བ་ཚད་མེད་སྐྱེས།

ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་༧མཐའ་ཁུལ་མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བའི་གནས་སྟངས་དང་བསམ་བློའི་གོ་རྟོགས་སོགས་ལ་བརྟག་དཔྱད་རིམ་པར་གནང་། དེ་ནས་ཀྱང་གསུང་དོན།

དེ་དང་དུས་མཚུངས་པར་ངོས་ཀྱིས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་ནི། དེ་ལྷ་བུའི་བོད་མིའི་འཇིག་རྟེན་ལྷ་ཚུལ་དེ་དངོས་ཡོད་དང་མི་མཐུན་ཞིང་། དམར་པོའི་བྱེད་བབ་ཀྱི་མཇུག་འབྲས་ལ་བསམ་གཞིག་མ་བྱས་པར་སུ་མཐུད་གཅིག་པུར་ཞི་བདེའི་ངང་འཚོ་བར་འདོད་པའི་གནས་སྟངས་དེ་རྒྱུན་གནས་ཡོང་ཐབས་མེད་པ་དེ་རེད།

ཅེས་བོད་མིའི་བསམ་བློའི་ཚུ་ཚད་དང་དུས་རབས་མང་པོའི་རིང་ནང་ཁུལ་ཙམ་ལས་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་འབྲེལ་འདྲིས་མ་བྱུས་པར་གཅིག་པུ་ཁེར་རྐྱང་དུ་བསྡད་པའི་རྗེས་འབྲས་སུ། ད་དུང་ཡང་དངོས་ཡོད་དང་མིག་སྔའི་འགལ་རྐྱེན་སོགས་ལ་གདོང་ལེན་ཇི་ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་ཚུལ་དང་གནས་ལུགས་སོགས་མ་མཐོང་བར་སྒུ་མ་ཐུད་ཨུ་ཚུགས་ཀྱི་ངང་དུ་གནས་པའི་རང་བཞིན་དེ་གསུངས། དེ་ལྟར་༄གོང་ས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་བྱང་རྡ་སྒྲིང་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་པའི་ཚུལ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས།

དེ་ལོ་བོད་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ནང་ཁོ་བོ་རྡ་སྒྲིང་དགེ་འཕེལ་གླིང་དུ་བསྐྱོད་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཀྱང་ལྷན་དུ་ཕེབས་ཏེ། སྲིད་ཟུར་རྡ་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གི་ཡང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེར་ངོས་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་འབུལ་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལས་གྲལ་ཐུགས་ཁུར་བཞེས། ཡང་དགོན་རི་ཁྲོད་ཅེས་པ་སྔར་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་འཁྲུན་ཟླ་དང་བྲལ་བའི་ལེགས་བཤད་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེན་མོ་ལྷུགས་རྩོམ་གནང་ཡུལ་དེར་ཁོ་བོ་ཅག་དང་ལྷན་དུ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ཤོག་བུ་ཁ་ཤས་ལྷུགས་ཀློག་དང་འབྲེལ་ཐུགས་སྨོན་གནང་། རྡ་སྒྲིང་འདི་ཉིད་བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་ཚུ་མགོའི་གནས་ཁྱད་པར་དུ་སོང་གཤིས་མཆོད་འབུལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་མཛད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ། <<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས།

ངོས་རང་རྡ་སྒྲིང་དུ་འགྱོར་མ་ཐག་རྟེན་གཙོའི་དྲུང་དུ་སྐུ་ཕྱག་ཕུལ། ད་དུང་དྲན་པ་ཞིག་ལ། དེ་དུས་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པར་ཡིད་འགུལ་ཐེབས་པའི་ཉམས་སྣང་གློ་བུར་བ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། ངོས་རང་གནས་འདི་དང་རིང་མོ་ཉིད་ནས་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཚོར་ཤུགས་ཀྱང་དྲག་པོ་བྱུང་། དེ་ནས་བཟུང་སྙེ་ངོས་ཀྱི་བསམ་པར། རྡ་སྒྲིང་དུ་སྒྲུབ་ཁང་ཞིག་བརྒྱབས་ཏེ་ཆེ་དང་སྒྲུབ་པ་

སྒོམས་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ་ཡང་ཡང་བྱུང་། ‴ རྒྱ་གཞུང་གི་དབང་འཛིན་པ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་དམར་གྱི་གནོད་སྐྱོན་འགོག་ཐབས་བསྟུད་མར་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་དཀའ་ཚེགས་ཅན་དེ་གཉིས་ཀ་ལས་རེ་ཞིག་གཡོལ་ཚེད་ལྷ་སའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་ཁ་བྲལ་ཏེ་བྱང་རྭ་སྒྲེང་དུ་བསྐྱོད་པ་དེ་ནི་ངལ་གསོ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

རྭ་སྒྲེང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་བཅས་སྟོན་འཁོར་ནས་རབ་གནས་རྒྱས་པ་ཉིན་གསུམ་རིང་མཛད་ཅིང་། རྟེན་གཙོ་ཇོ་བོ་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་དང་། ཇོ་བོ་རྗེའི་གདུང་རྟེན། སྐུ་ཚོས། སྙམ་སྦྱར། གཟིགས་དཔེ་རྒྱ་དཔེ། འབྲོམ་གྱི་གཟིགས་དཔེ་བརྒྱད་སྟོང་། ཇོ་བོའི་སྐུ་བརྙན་དབུ་ཡོན་མ། བླ་མ་ཧྨ་རཀྵི་ཏའི་ཐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་གཤིན་རྗེའི་གཤེད་ཀྱི་ཐང་ག་སོགས་ནང་རྟེན་རྣམས་ལ་ཡང་གཟིགས་རྟོག་མཛད། ཕྱིར་ཕེབས་ལམ་དུ། གསང་ཆེན་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་སྟོད་ལུང་ཕུ་ཚུ་མིག་ལུང་དུ་དབྱར་ཕྱི་མ་ཚུགས་པའི་སྐབས་ཁེལ་བར་ཆོས་འབྲེལ་སོགས་སྩལ། མདོར་ན། གོང་གསལ་གྱི་གསུང་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་ཤུགས་ལས་རྒྱལ་བ་དོན་གྱི་བདག་པོས་བོད་བསྟན་སྲིད་མི་རིགས་རིག་གཞུང་དང་བཅས་པའི་དོན་དུ་དགུང་ན་གཞོན་པའི་སྐབས་ནས་སྐུ་ངལ་ཅི་ཙམ་ཞིག་བདག་གིར་བཞེས་ཡོད་མེད་ཚོགས་མེད་དུ་ཤེས་ནུས་སོ་སྙམ་མོ། །

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་རྭ་སྒྲེང་དགོན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐུགས་སྨོན་དང་དགོངས་གཞིའི་སྐོར་ལ། <<སྐུ་མདུན་>>ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་ལས།

ཁོ་བོ་ཐོག་མར་ཨ་མདོ་ནས་ལྷ་སར་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་རྣ་སྒྲེང་དགོན་པ་བརྒྱུད་ཏེ་སོང་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སྤྱི་ལོ་ 1954 ལོར་རྒྱ་ནག་ནས་ལྷ་སར་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་ཀྱང་རྭ་སྒྲེང་དགོན་པར་བསྐྱོད། སྐབས་དེར། ལྷ་ཁང་ལྟེ་བའི་གཙོ་སྐུའི་མདུན་དུ་ཡར་ལངས་ནས་སྡོད་སྐབས། མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ལྷག་གི་གོང་དུ་དགོན་པ་དེ་ཉིད་ཕྱག་འདེབས་པ་པོ་དང་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོར་གྱུར་པ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་མཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོར་སྣང་ཤུགས་དྲག་ལ་ནོན་དཀའ་བ་ཞིག་བྱུང་། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཁོ་བོའི་མིག་ཟླུང་ལས་མཆི་མའི་ཐིགས་པ་བར་མེད་དུ་ཐོར་ཞིང་། གཏན་ནས་མཚམས་མི་ཆོད་པ་ལྟ་བུའི་ངང་དུ་དུ་ཐུངས་རྒྱུན་རིང་བྱུས། དེ་ནི་མི་ཚེ་འདིའི་ནང་ཚོར་ཤུགས་དྲག་ཏུ་འཕེལ་ཞིང་སེམས་འགུལ་ཐེབས་ཤུགས་ཆེ་བའི་མྱོང་སྣང་དུ་མའི་ཁྲོད་ཀྱི་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་གྲས་ཤིག་རེད། དེའི་མཇུག་ཏུ་ཁོ་བོའི་སེམས་སུ། ངོས་ཀྱི་མི་ཚེའི་མཐའ་མཇུག་དེ་གནས་མཆོག་དེའི་མཐའ་སྐོར་དུ་ཡོད་པའི་ནགས་ཚལ་ཆུང་ངུ་དེའི་ནང་དུ་བསྐྱལ་ངེས་པའི་ཚོར་སྣང་བྱུང་ལ། ཚོར་བ་དེ་ཉིད་ད་དུང་ཡང་མ་ཡལ་བར་ཡོད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་འབྱུངས་རབས་དང་སྟོན་པ་ཆེན་པོ་འབྲོམ་གྱི་རྣམ་ཐར་ཟུར་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་དང་། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དུ་མས་མགོན་པོ་མཆོག་རྒྱལ་བ་འབྲོམ་གྱི་རྣམ་སྤྲུལ་དུ་ལུང་བསྟན་ཞིང་གཟིགས་པའི་ཚུལ་སོགས་གྱུང་བསྒྲིགས་ཏེ་བསམས་ན་མི་ཤེས་པ་ཆེར་མེད།

སྟོན་པ་མྱང་འདས་ཀྱི་རྗེས་དྲན་དུས་སྟོན་དང་གནས་གཟིགས་ཆིབས་སྒྱུར།

གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་སྟོན་འཁོར་རྒྱ་ནག་ཏུ

ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་སྐབས་ལྷ་སའི་ཉེ་འཁྲམ་ཚལ་གུང་ཐང་དུ་ཐེབས་འགྱོར་གྲུབ་མཚམས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་དབུ་འཛིན་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་སྲས་བླ་མས་༧གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་མཇལ་ཕྱག་ཞུས་ཏེ། སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་མཆོག་གིས་གདུལ་བྱ་རྟག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཆོས་ལ་སྐྱུལ་བའི་ཕྱིར་དང་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་རྣམས་ལ་སྐྱེ་འཆིའི་ཆོས་ཉིད་སྟོན་པའི་སླད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་མི་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་འཁོར་བའི་རྗེས་དྲན་དུས་སྟོན་མཛད་སྒོར་ཆེད་ཐེབས་སྐྱབས་འཇུག་ཡོང་བའི་གདན་ཞུའི་མགྲོན་བཟ་ཕུལ་བ་དང་། ༧གོང་ས་མཆོག་རྒྱ་ནག་ནས་ཕྱིར་ལྷ་ལྡན་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གྲུབ་རྗེས་ཀྱང་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཚོགས་གཉིས་ནས་གདན་ཞུའི་མགྲོན་ཤོག་ཞིབ་རྒྱས་དང་བཅས་སྙན་སྐུལ་བསྐྱར་མ་ཕུལ་བར་མ་ཟད། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་ཐད་ཀར་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་ལ་ཡང་དེའི་ཐད་འབྲེལ་བ་གནང་། དེ་ལ་<<བོད། ངེ་ཡི་བྱུང་བ།>> ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ལས་སྐུའི་གཙུང་མོ་རྗེ་བཙུན་པདྨས།

རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱ་གར་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཚོགས་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་སྤེལ་བྱ་རྒྱུ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བཟུང་བའི་ཚོགས་སྡེ་རྙིང་པ་དེར་འབྲེལ་བ་བྱས་ཤིང་། ཚོགས་ཚོགས་ནས་༧གོང་ས་མཆོག་ལ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་མི་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་འཁོར་བའི་དུས་དྲན་ལ་མཉམ་ཞུགས་གནང་རྒྱུའི་མགྲོན་བཟ་ཕུལ།

ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་དོན་དང་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་ནས་༧གོང་ས་མཆོག་རྒྱ་གར་དུ་གདན་ཞུའི་ཆེད་འབད་པ་སྣ་ཚོགས་བསྐྱེད་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་གིས་འདོད་མོས

མེད་པའི་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་བསྟན་ཅིང་སྐུ་ཚབ་ཅིག་ཕེབས་ན་འཐུས་ངེས་ཞེས་ཀ་ཀོར་དང་ཉོག་བཤད་འདྲ་མིན་བྱས་ཏེ་མཐར། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཚབ་ཏུ་བསྐོ་བཞག་གནང་། དེ་ལ་སྐུའི་གཙེན་པོ་རྒྱལ་དོན་མཆོག་ནས་སྤྱི་སྒེར་གནད་ཡོད་རྣམས་ལ་སྣུ་མ་ཐུད་འབྲེལ་ལམ་ཧེང་སྐུལ་གནང་བས་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་༧གོང་ས་ཧྲུ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་སྐུ་དངོས་དུས་དྲན་མཛད་སྒོར་ཕེབས་གལ་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་ཤུགས་ཆེར་གསུངས་པ་དང་། བོད་མིའི་ངོས་ནས་ཀྱང་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ས་སྟེང་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཡིན་པར་བརྟེན་ནང་པའི་ཆོས་དཔོན་གཙོ་གྲས་རྣམས་འཛོམས་སར་ངེས་པར་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱང་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཞུམ་མེད་དུ་བརྗོད་མཐར། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་༧གོང་ས་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་དང་ཀུན་གཟིགས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཀ་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་རྒྱུར་མོས་མཐུན་མི་བྱ་ཀ་མེད་དུ་གྱུར་ཏེ་གོང་དུ་ཞུས་པའི་གནས་ཚུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལུང་དེ་ཉིད་དོན་ཐོག་ཏུ་བབས་པར་གྱུར། སྐུའི་གཙེན་པོ་རྒྱལ་དོན་མཆོག་གི་ཐུགས་སྟོབས་དང་གཟིགས་རྒྱང་། ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་བཅས་ནི། བློ་རང་ག་བས་དཔོག་དཀའ་ཞིང་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ཞེ་གཅིག་ཡིན་ཡང་ལས་ངན་གྱིས་བསྒྲིབས་ཏེ་ཅེ་རེ་ལོང་བར་གྱུར་པ་དག་གིས་ནི་ཅི་མཛད་ངན་སྤྱོད་དུ་མཐོང་བས་འདིར་བོད་བུའི་རྣ་བར་གསེར་ལྕུག་མི་འདོད་པས་ཟུར་ཙམ་གྱིས་ཚོག་པར་བྱས། <<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>> ལས།

དེའི་གོང་ཙམ་ལ་རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་༧གོང་ས་མཆོག་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དུས་དྲན་ཚོགས་ཆེན་ལ་ཕེབས་རྒྱུར་བཀག་འགོག་བྱས་རྐྱེན་ཆིབས་སྒྱུར་མི་ཐུབ་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་

སྟབས། རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་མཆོག་དང་། སྐུའི་གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ། སྐུའི་གཅུང་པོ་མངའ་རིས་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་རྒྱ་གར་ལ་གནས་གཟིགས་སུ་ཕེབས་རྒྱུར་ཐུགས་གཏན་འཁེལ་ཏེ་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ཐན་(སྟག་ཕུན་)ཡང་ཁོང་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་ཕྱག་རོགས་སུ་བཅར་འཁྲུས་ཀྱི་བཀའ་ཕེབས་ལྟར་ལོ་དེའི་ཟླ་བ་ ༡༠ པའི་ནང་ལྷ་ས་ནས་གྲོ་མོ་བར་འཛིབ་འཁོར་ཐོག་ཉིན་གསུམ་ལས་མ་འགོར་བར་བསླེབས་ཤིང་། དེ་ནས་རྟ་ཐོག་ཏུ་སྒང་ཐོག་བར་བསྐྱོད། སྒང་ཐོག་ནས་མོ་ཊོར་ཐོག་བཀའ་སྤུག་ཏུ་འབྱོར་ནས་ཉིན་ཤས་སྐུ་ངལ་གསོ་སྐབས་༧གོང་ས་མཆོག་སྐུ་འཁོར་གང་འཚམས་ཤིག་རིང་མིན་ལྷ་ས་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་གཏན་འཁེལ་ལུགས་ཀྱི་ལན་གསལ་འབྱོར་ཏེ་ཨ་རི་ཁུལ་དུ་བཞུགས་པའི་སྐུའི་གཅེན་པོ་སྟག་འཚེར་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། རྒྱ་གར་དུ་གཏན་བཞུགས་སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་རྣམ་གཉིས་དང་ལྷན་དུ་བཀའ་སྤྱུག་ནས་སྒང་ཐོག་བོད་འབྲས་ས་མཚམས་རྣ་ཐོད་ལ་རྩེར་ཕེབས་བསུར་བཅར། དེ་བཞིན་བཀའ་སྤྱུག་ཁུལ་གཏན་བཞུགས་རྗེས་དཔོན་ཞྭ་སྒབ་པ་དང་། ཚོང་སྤྱི་རྟིང་པ་མཁན་ཆུང་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ཀྱང་ཕེབས་བསུར་བཅར་འདུག །

ཅེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་ 1956 ཟླ་བ་ 11 ཚེས་ 19 ཉིན་ཆིབས་ཞབས་སུ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་དང་། བཀའ་བློན་ཟུར་ཁང་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས་དང་མདོ་མཁར་བ་ཕུན་ཚོགས་རབ་རྒྱས། ང་ཕོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད། སྐུ་བཅར་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་ཆབ་སྐུའི་གཅེན་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་སོགས་གཞུང་ཁོངས་ཀྱི་མི་སྣ་དང་། ཟླ་སྤྲུལ་དང་མི་སྣ་གནད་ཆེ་གཞན་རྣམས་དང་བཅས་ལྷ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཆིབས་ཐོན་གྱིས་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས། ཕྱི་ཉིན་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཞལ་མཇལ་གསུང་མོལ་སོགས་མཛད་རིམ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་མཐར། གྲོ་མོ་བརྒྱུད་སྒང་ཏོག་ཏུ་ཕེབས། "སྒང་ཏོག་ཏུ་མ་ཕེབས་

གོང་ཉིན་གཅིག་སྔོན་གྱི་ཞག་སར་རྒྱ་གར་དུ་བཅའ་སྡོད་རྒྱ་མིའི་གཞུང་ཚབ་ངོ་མ་ཕེབས་བསྐུར་བཅར། དེའི་སང་ཉིན་འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་སྒང་ཐོག་ཏུ་ཆིབས་སྒྱུར་མ་གནང་གོང་མེ་ལེ་གཅིག་དང་ཕྱེད་ཙམ་གྱི་སར་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་པོ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་མཆོག་ཕེབས་བསྐུར་བཅར་ཏེ་༄གོང་ས་མཆོག་དང་ལྷན་དུ་ཕེབས་ཏོར་ཐོག་གདན་ཞུས་ཀྱིས་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཕེབས་དུས་གཞུང་ལམ་གཡས་གཡོན་དུ་འབྲས་ལྗོངས་སེར་སྐྱ་མི་དམངས་རྣམས་དང་། ས་གནས་དེར་གཏན་སྡོད་བོད་མི་དང་། གནས་སྐོར་བ་བཅས་མི་གྲངས་ཁྲི་ཕྲག་ལྷག་ཙམ་ཕེབས་བསུ་ཞལ་མཇལ་དུ་བཅར་འདུག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལག་ཏུ་མཇལ་དར་དང་། མེ་ཏོག་བདུག་སྤོས་བཅས་ཁྱེར་ཏེ་བདུག་སྤོས་ཀྱི་དྲི་བསུང་ཕེབས་ལམ་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་འཁྱིལ་བཞིན་འདུག །"ཅེས་སྟག་ཕུན་གྱིས་གསུངས། སྐབས་དེར་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་པོས་ཕེབས་ཏོར་གྱི་ཟུར་གཉིས་སུ་འབྲས་ལྗོངས་དང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་ཚུང་བ་རེ་བཙུགས་འདུག་པར་སྐབས་ཤིག་རྒྱ་ནག་གཞུང་ཚབ་དང་ལྷན་དུ་ཡོང་བའི་རྒྱ་མི་ལས་བྱེད་ཅིག་གིས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་ བླངས་ཏེ་ཚབ་ཏུ་རྒྱ་དམར་གྱི་རྒྱལ་དར་ཞིག་བཙུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་བྱུང་འདུག ། འབྲས་ལྗོངས་ནས་ཤི་ལི་གུ་རིའི་བར་ཕེབས་ཏོར་དང་དེ་ནས་ལྡི་ལིའི་བར་གནམ་གྲུའི་ནང་ཕེབས། ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་གནམ་གྲུ་གཞན་ཞིག་གི་ནང་ཕེབས་ཤིང་སྐུ་འཁོར་རྣམས་ཀྱང་སྐབས་བསྟུན་གྱིས་ཕེབས། ལྡི་ལིའི་གནམ་ཐང་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་འཛིན་ཕྲུག་རོགས་ Dr. S. Radhakrishnan དང་སྲིད་བློན་ནེ་རུ་སོགས་དཔོན་རིགས་ཆེ་ཕྲ་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་གཞུང་ཚབ་ཁག ། ནང་པའི་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་དབུ་

འཛིན་སོགས་ཀྱིས་ཕེབས་བསུ་གཟབ་རྒྱས་དང་སྲིད་འཛིན་པོ་བྲང་ Rashtrapati Bhavan ཞེས་པར་གདན་འདྲེན་ཞུས། དེར་རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་འཛིན་ Dr. Rajendra Prasad དང་མཇལ་འཕྲད་གླིང་མོལ་མཛད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འདྲེན་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཧྥན་རྡི་མཆོག་གིས་སྤྱི་ལོ་ 1948 ཟླ་བ་ 1 ཚེས་ 31 ཉིན་སྐུ་ཚེའི་ནང་གི་གསུང་བཤད་མཐའ་མ་གནང་ས་དང་ཁོང་གི་སྐུ་ཕུང་ཞུགས་འབུལ་ཞུ་ས་ Rajghat ཞེས་པ་ཆུ་བོ་ཡ་མུ་ནའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས་སྐོར་དུ་ཕེབས། དེའི་ཚུལ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

ལྡི་ལིར་འགྲོར་བའི་ཕྱི་ཉིན་སྔ་དྲོར། ར་ཛི་ཧྒ་ཊེ་*(Rajghat)*ཞེས་པའི་ས་ཆར་མཧཱ་ཏ་མ་ཧྥན་རྡིའི་*(Mahatma Gandhi)*སྐུ་གདུང་བསྲེགས་ས་དེར་མཇལ་སྐོར་དུ་ཕྱིན། འཇའ་སུན་གཙང་པོའི་ཉེ་འོགས་ནི་ཙ་གསིང་སྔོ་ལྗང་ཅན་གྱིས་བསྐོར་བའི་མི་རྟག་པའི་སྣང་ཚུལ་ལམ་ལམ་ཡིད་ལ་འཆར་བའི་གནས་དེར་སློན་ལམ་འདེབས་སྐབས་སེམས་འགུལ་གཏིང་ཟབ་ཅིག་ཐེབས་བྱུང་། ཚེ་སྨད་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྟེང་ཁོང་དང་མཇལ་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པའི་དུང་དུང་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣལ་དུ་མི་གནས་པ་ཞིག་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ས་གནས་དེར་ལངས་ སྡོད་སྐབས་བློ་ཆེན་ཁོང་གི་ཉེ་འགྲམ་དུ་བསླེབས་པའམ། མདུན་དུ་བསླེབས་པ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ཤར་ཞིང་། དེ་ཉིད་འཚོ་བཞུགས་སྐབས་ང་ཚོའི་དུས་རབས་ནང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་གྱི་རེད། ཁོང་མ་གཤེགས་བར་རྒྱ་གར་དང་། མིའི་རིགས་སྙོམ་ཚུང་ཀུན་གྱི་སེམས་ཤུགས་གཅེས་འཛིན་གནང་ཞིང་། ཁོ་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་བཟང་པོ་ཞིག་དང་། མིའི་རིགས་ཀུན་ལ་ཞི་བདེ་དང་མཛའ་མཐུན་ཡོང་བར་དོན་དམ་འབད་བརྩོན་གནང་མཁན་ཞིག་ཏུ་སྣང་། གལ་ཏེ་མཧཱ་ཏ་མ་ཧྥན་རྡི་ད་ལྟ་འཚོ་བཞུགས་ཡོད་ན་ཁོ་བོར་ཟབ་ཅིང་དཀྱིལ་ཆེའི་ཐབས་ཇུས་སློབ་སྟོན་ཇི་འདྲ་ཞིག་གནང་ཡོང་སྙམ་པ་དང་། ཁོང་ནས་ངོས་ལ་འཚེ་བྲལ་ཞི་བའི་ལམ་དུ་བགྲོད་དགོས་པའི་སློབ་སྟོན་དུས་རྟག་ཏུ་གནང་རྒྱུར་གོར་མ་ཆག །ཞི་བའི་ལམ་ནས་བོད་མི་མང་

གི་རང་དབང་ཐོབ་པ་ལ་ཉུས་ཤུགས་གང་ཡོད་འདོན་གྱི་རེད་སྙམ་པ་བྱུང་། ཁོང་གིས་གསུངས་ཤིང་ཕྱག་ལེན་དུ་བཀལ་བ་འཚེ་བྲལ་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་དེར་ཁོ་བོ་ཡིད་ཆེས་སྐྱར་ནས་ཡོད་པར་མ་ཟད། ད་དུང་ཡང་འཕོ་འགྱུར་མེད་པར་གནས་ཡོད་ཅིང་། ཐག་ཤུལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་དུ་མ་ཞུགས་པར་ཁོང་གིས་ལམ་སྟོན་དེར་བགྲོད་རྒྱུར་ངོས་རང་སེམས་ཐག་བཅད་པ་ཡིན།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

སྟོན་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མྱང་འདས་དུས་དྲན་གྱི་མཛད་སྒོར་གསུང་བཤད་ཅི་གནང་རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་གཉིས་སོ་སོར་གྲ་སྒྲིག་གམ་བཀོད་འདོམས་སྤྲར་ནས་ཕུལ་ཡོད་ཀྱང་། ས་སྐྱེང་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་སྤྱི་ནོར་༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་སྤྱི་ལོ 1956 ཟླ་བ 11 ཚེས 29 ཉིན་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས། རྒྱ་མིས་བཙོས་པའི་གསུང་བཤད་དེ་མ་གནང་བར་མགོན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར། ཐོག་མར་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱིས་གོ་སྒྲིག་དང་མགྲོན་འབོད་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་དང་། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་དང་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བར་ཚང་མས་ཐུགས་ཁུར་བསྐྱེད་བཞེས་དགོས་པ། སྟོན་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ཇི་ལྟར་དར་ཞིང་གནས་པའི་ཚུལ། རྒྱ་གར་དུ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྩ་ཡལ་ཉམས་ཆག་བྱུང་ཡང་བོད་དུ་ད་དུང་ཡང་གནས་སྲུང་ཡོད་པ། དུས་སྟོན་དེ་ལ་ནང་པ་ཡིན་མིན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ནས་མི་སྣ་ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས་ཚོས་ལ་གུས་བརྩི་མཚན་མཐོང་ཆེན་པོ་ཞུ་བཞིན་པ། དུས་སྟོན་གྱི་བྱ་བ་གཟི་བརྗིད་ཅན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ཡུལ་གྲུ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་ཡང་རིང་

མིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་དར་ཁྱབ་ཉམས་བཞེས་ཡོང་བའི་ཐུགས་རེ་ཡོད་པ་བཅས་གསུངས་ཤིང་། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་དམ་པའི་ཆོས་དར་བའི་ཐུགས་རེ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ།

སྟོན་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལུང་ལས། ང་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་སོང་བ་ན། གདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་དམ་པའི་ཆོས་དར་བར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ནི་སྤྲེའུ་གདོང་དམར་གྱི་རིགས་ཅན་བོད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་དར་བར་བཞེད་ཀྱང་། རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཤཱཀྱ་ཤྲཱིས་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དར་བ་ལ་དགོངས་པ་ལྟར། དེང་དུས་ནུབ་ཕྱོགས་ཡོ་རོབ་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་རྣམས་སུ་ནང་པའི་ཆོས་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་རྟགས་མཚན་དེ་ནི་ལུང་བསྟན་པའི་དུས་ངེས་པ་ཅན་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པར་འདུག་སྙམ་པ་དང་།

ཞེས་ནང་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་རིང་མིན་དར་ཁྱབ་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལུང་བསྟན་རྒྱབ་རྟེན་དང་བཅས་པ་གསུངས། དུས་སྐབས་དཀྱུང་ན་སོགས་གནས་བབ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུའང་། གསུང་རབ་ཐུག་རི་ལྟར་མཐོ་བར་བརྩེགས་པའི་བར་དང་སྐབས་དག་ནས་སྔོན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་དམིགས་བསལ་བ་དག་ཁོལ་དུ་ཕྱུང་སྟེ། དུས་བསྟུན་གནད་དུ་ཐེགས་པའི་གླེང་མོལ་མཛད་ནུས་པ་ནི་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། དེ་ནས་ཀྱང་ད་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་འདི་ལྟ་བུའི་མཛད་པ་ཟམ་མི་ཆད་པར་སྐྱོང་བཞིན་པ་ནི་གཟུ་བོའི་བློ་ཅན་ཡོངས་ཀྱིས་མཐོང་ལ་དུ་ཡོད་པ་འདི་ཉིད་ལགས། གོང་གི་ལུང་བསྟན་གྱི་ཐད་ལ། ༧གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུའི་བླ་སྨན་པ་བློ་བཟང་དབང་རྒྱལ་མཆོག་གིས་<<སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་བཀའ་ལུང་ལྟར་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་མཛད་

འཕྲིན་ལས་འཕྲོས་པའི་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཙམ་གླེང་བ་> >ཞེས་པ་ལས། "སྐབས་བབས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་གང་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ཡང་སྟོན་པས།

ང་ནི་མྱ་ངན་འདས་ནས་ལོ། །ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་འདས་པའི་འོག །
གདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་ནི། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་དར་བར་འགྱུར། །

ཞེས་དང་།" ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། ལྷ་མོ་དྲི་མ་མེད་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ན་གདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་དམ་པའི་ཆོས་དར་བར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཡོད། དེ་ནས་ཀུང་༄གོང་ས་མཆོག་ནས་དུས་དྲན་མཛད་སྒོའི་སྙིང་སྲུ་མཐུད་ནས་གསུང་དོན།

རྣམ་འདྲེན་བདེ་བར་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཆོས་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ཏུ་དར་བཞིན་ཉམས་སུ་བླངས་ན། དེའི་འབྲས་བུར། ད་ལྟའི་དུས་སུ་ཡུལ་ཕྱོགས་ཕན་ཚུན་ཆགས་སྡང་དང་། འཁྲུག་རྩོད་འཇིགས་སྐྲག་གི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་དེ་དག་རང་ཞིར་ཕྱིན་ཏེ་ཞི་བདེ་མཉམ་གནས་དང་། དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་དུས་ཤིག་ངེས་པར་ཡོང་སྲིད་པ་དང་། དེང་དུས་ཞི་བདེ་ལ་དགའ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོས་བཙན་དབང་འོག་གནས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚུང་ཁག་རང་བཙན་དུ་ཐོན་ཐབས་དང་། བཙན་འཛུལ་དང་དམག་འཁྲུག་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག་ཏུ་བདེན་པའི་ལམ་ནས་ཐབས་ཤེས་དང་། འབད་བརྩོན་ཆེན་པོ་གནང་གིན་ཡོད་ཚུལ་ཐོས་པས་ངའི་སེམས་ལ་ཡང་གཡོ་འགུལ་ཆེན་པོ་ཐེབས་བྱུང་།

ཞེས་སྐབས་དེ་དུས་ནས་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་ཇི་བཞིན་མཁྱེན་པར་མ་ཟད། འཆི་མེད་ཞི་བའི་ལྷ་གྲུབ་དང་བདེན་པ་ལ་ཐུགས་མོས་དང་ངེས་ཤེས་ཟབ་མོ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་བསྟན།

སྔར་ལོ་ཙཱ་བ་དང་། མཁས་པ། སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མང་པོས་དཀའ་སྤྱད་འབད་བརྩོན་དུ་མའི་སྒོ་ནས་བོད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་དར་རྒྱས་སུ་མཛད་པ་དེ་དག་ཉམས་ཆག་གིས་མེད་པར་སོང་ན་གང་མིན་བྱེད་རྒྱུར་རང་གི་ཤེས་ནུས་ཡོད་རྒྱ་རྩལ་དུ་བཏོན་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་འདི་དག་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་། ཉམས་པ་སོར་ཆུད་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན།

ཞེས་དཔལ་རྣམ་འདྲེན་བཞི་པའི་མདོ་སྔགས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་ནས་ཉམས་རྒུད་གཞི་མེད་དུ་གྱུར་ཆེ། སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོའི་གློང་དུ་བྱིང་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དེ་དག་ལས་སྐྱོབ་པའི་ཐབས་ཆ་ལག་ཡོངས་སུ་ཚང་བ་ཞིག་གཞན་ནས་རྙེད་དུ་མེད་པའི་ཚུལ་གཟིགས་ཤིང་། དོན་གྱི་དབང་ཆེན་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཚུལ་ཟབ་མོ་དེ་ཉིད་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་གནང་རྒྱུའི་གཡར་དམ་བརྟན་པོ་བཞེས་པའི་ཚུལ་གསུངས་པར་མ་ཟད། དེ་ནས་ཀྱང་ཞལ་སྔ་ནས། “ཁྱེད་རྣམ་པས་ཀྱང་ཆོས་ཡུན་དུ་གནས་པ་དང་། དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་ཐབས་ལམ་ཇི་དགེ་བཀའ་སློབ་གནང་ན་ང་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་ཡོང་བ་འདུག །” ཅེས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་བསྐུལ་བར་མཛད། ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བཤད་ཐད། སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་ལས།

ཐུབ་རྣམས་སྡིག་པ་ཆུ་ཡིས་མི་འཁྲུ་ཞིང་། །འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཕྱག་གིས་མི་སེལ་ལ། །
ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་འཕོ་མིན་ཏེ། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་མཛད། །

ཅེས་པར་འགྲེལ་བཤད་དང་། ད་ལམ་ཚོགས་འདུར་གདན་ཞུ་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་སོགས་ཞུ་གནང་མཛད་འདུག །ཅེས་གསལ། འཕགས་ཡུལ་དུ་བཞུགས་རིང་། འཆི་མེད་ཞི་བའི་ལམ་ནས་བདེན་དོན་རྩོད་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ཐད་འདྲི་རྟོག་གནང་བར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་བདེ་སྡུག་ཀུན་དེར་འདུས་མི་སྣ་གནང་

ཅན་དུ་མར་ཞིབ་མོལ་གནང་བ་སོགས་མཛད་འཕྲིན་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས། སྐབས་དེར་༄གོང་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་ལ། བོད་དུ་ཞི་བའི་ལམ་ནས་རྒྱ་དམར་གྱི་དྲག་སྤྱོད་འགོག་ཐབས་མཛད་ཀྱང་འཐུལ་དུ་འགོག་མ་ཐུབ་པའི་ཁར། སྐྱ་ངལ་རྣམས་འབྲས་མེད་དུ་འགྱུར་བཞིན་པའི་མངོན་རྟགས་གསལ་བར་གྱུར་པ་སོགས་ལ་བརྟེན། ད་ནི་རྒྱ་གར་དུ་བཞུགས་ཏེ་བོད་དོན་ཞི་བའི་ལས་འགུལ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བཞེད་ཀྱི་ཐུགས་འདུན་འཁྲུངས། དེ་ལ་༄གོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་དམངས་>>ལས།

ད་ཆ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་སྐོར་སྲིད་ཇུས་ལ་བསྒྱུར་བཅོས་ངེས་བརྟན་ཞིག་མ་བྱུང་བར་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་མི་བྱེད་པར་རྒྱ་གར་དུ་སྡོད་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་གསར་པ་ཞིག་མི་བྱེད་ཐབས་མེད་བྱུང་། དེ་ནི་མནྜ་ཏ་མ་ཛྙན་ཧྲི་དང་ཉེ་བར་གནས་པའི་སྣང་བ་བྱུང་བ་དང་། ཤ་ཚ་ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་མི་སྣ་མང་པོ་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་བ་དེས་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་པ་ཡིན་སྲིད། ཕྱི་རྒྱལ་མི་སྣ་ཐོག་མར་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་བ་ཚོ་བོད་པ་མིན་ཡང་བོད་དུ་དངོས་འབྲེལ་གྱི་ཤ་ཞེན་བྱེད་མཁན་ཤ་སྟག་འདུག།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

བོད་ཀྱི་བདེ་སྡུག་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དུ་གསར་དུ་འཁྲུངས་པའི་དགོངས་ཚུལ་དེ་དག་སྲིད་བློན་ནེ་རུ་ལ་སྙེར་མཇལ་ཐོག་ནས་གསུངས་ཤིང་བཀའ་བསྟུར་མཛད། སྐུ་ཞབས་ནེ་རུ་ཡིས། བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཐབས་རྟུགས་སུ་གྱུར་པར་བློ་ཕམ་ཆེ་ཡང་། སུས་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་བོད་རང་བཙན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་ལ། བོད་ཀྱིས་རྒྱ་དམར་ལ་དམག་འཐབ་བྱས་ཀྱང་རྒྱ་མིས་དེ་མ་ཐག་དམག་སྡོན་བཏང་སྟེ་ཕམ་ཉེས་སུ་གཏོང་ངེས། དེ་བས་༄གོང་ས་

མཆོག་ཕྱིར་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཞི་བའི་ལམ་ནས་འགྲིག་ཐབས་གནང་ན་ལེགས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་འཆར་ཕུལ། ནེ་རུའི་བསམ་ཚུལ་དེར་རྒྱ་དམར་གྱི་གནོན་ཤུགས་འདྲེས་ཡོད་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བ་ཞིག་ཡིན། གཞན་ཡང་གོ་ཙུ་ཨེན་ལེ་རྒྱ་གར་དུ་ཡོང་བར་མཇལ་འཕྲད་གནང་སྟེ་བོད་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་མི་ལས་བྱེད་པས་བཙན་དབང་བསམ་མེད་ཀྱིས་གང་འདོད་བཙོས་སྒྱུར་བྱེད་པ་སོགས་མི་ལེགས་པའི་ཚུལ་གསུངས་པས་གོ་ཙུ་ཨེན་ལེ་ཡིས་དེ་ལུགས་མའོ་ཙེ་ཏུང་ལ་ཞུ་ངེས་ཞེས་ཞུས། སྐབས་དེར་སྐུའི་གཅེན་པོ་སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་གོ་ཙུ་ཨེན་ལེ་ལ་བོད་དབུས་མཐའ་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་ངན་སྣ་ཚོགས་སྤེལ་ཏེ་མི་དམངས་ལ་དཀའ་ངལ་མང་དུ་སྤྲོད་བཞིན་པ་དང་། བཟའ་བཅའ་དང་ཅ་དངོས་ཀྱི་གོང་ཚད་གློ་བུར་དུ་འཕར་བ་སོགས་མི་སེར་གྱི་འདོད་བབ་དང་མི་མཐུན་པའི་འགལ་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་སྒྲུབ་བཞིན་པ་སོགས་ཐད་ཀར་སྙན་བརྗོད་དང་། རྒྱ་མིའི་དམག་དཔུང་བོད་ནས་ཕྱིར་འཐེན་དགོས་པ། བོད་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོག་ནས་གྲོས་མཐུན་གསར་པ་ཞིག་ལ་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས་པ་མི་དམངས་ཀྱི་འདོད་པ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་འཛེམ་ཟོན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཐོག་ནས་བཀའ་མོལ་མང་དུ་གནང་། དེ་ལྟར་སྐུ་ཕྱིར་བཀའ་མོལ་ཡུན་རིང་གནང་མཐར། གོ་ཙུ་ཨེན་ལེ་ནས་བོད་སའི་རྒྱ་མི་ལས་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་བབ་སོགས་བཙོས་བསྒྱུར་བྱ་རྒྱུ་དང་། “བོད་པས་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་རང་མགོ་ཐོན་འཕྲལ་དམག་དཔུང་རིམ་གྱིས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་ན་འགྲིག་གི་རེད།”[130] ཅེས་སོགས་བཤད།

130 མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་དེབ་ཕྲེང་བཞི་པ་ལས་དྲངས།

༧གོང་ས་མཆོག་སྟོན་འཁོར་རྒྱ་གར་དུ་བཞུགས་རིང་། ༧རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་འཁོར་འབངས་དང་བཅས་པ་ཆུ་ཤུགས་གློག་འདོན་ཁང་སོགས་བཟོ་ལས་བསྐྱེ་གནས་དང་། མཚོ་པདྨ་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རི། སན་ཅི། ཨ་ཛན་ཏ། ཝཱ་ར་ཎཱ་སི། དུར་ཁྲོད་བསིལ་བའི་ཚལ། རྡོ་རྗེ་གདན་སོགས་ནང་པའི་གནས་ཆེན་ཁག་ཏུ་གནས་གཟིགས་མཛད། ཝཱ་ར་ཎཱ་དང་རྡོར་གདན་དུ་མི་དམངས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནད་ལས་བརྩམས་པའི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་གདམས་པ་མང་དུ་སྩལ་ཅིང་། ཕྱི་ལོ་ 1956 ཟླ་བ་ 12 ནང་ Banaras Hindu University ཞེས་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཆེན་དུ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་པཎ་ཆེན་གཉིས་ལ་དམིགས་བསལ་ཆེ་བསྟོད་ཕྱག་འཕྱེར[131]་རེ་ཕུལ།

ཕྱི་ལོ་ 1957 ཟླ་བ་ 1 ཚེས་ 5 ཉིན་མཧཱ་གུ་རུའི་གནས་མཆོག་མཚོ་པདྨ་ཞེས་གྲགས་པའི་གནས་མཆོག་ཏུ་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱིས་ཤིང་སྡོང་རེ་འདེབས་འཛུགས་བསྐྲུན་པ་ད་དུང་ཡང་སྐྱེ་ཞིང་འཚར་བཞིན་ཡོད་ལ། ལྗོན་པ་གཉིས་ཀྱི་འཚར་ལུགས་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་དང་སྐུ་ཚེའི་བབ་ཀྱང་མངོན་པར་མཚོན་འདུག་ཨང་སྙམ་པ་ཞིག་ཡོད། ནམ་བྲིས་ཀྱི་གསལ་ཆ་མ་ངེས་ཀྱང་འགྲེལ་བཤད་དུ། "ཧེ་མ་ཅལ་མངའ་སྡེ་གཞུང་གི་ཆོས་རྒྱལ་ཧྲ་ཛ་རང་ཧྲ་ཧྲུར་སིང་ཨུ་པ་དཔལ་མ་ཧོ་ཧྲ་ཡ་མཆོག་གིས་ཞུས་པ་ལྟར། ༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན

131 དམིགས་བསལ་ཆེ་བསྟོད་ཕྱག་འཕྱེར་ནི། Doctor of Letters ཞེས་པ་དེ་ཡིན། འདི་ལྷ་སུ་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དུའང་འབུལ་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། དོན་འདྲ་ཡང་མིང་བྱང་མི་འདྲ་བའང་དུ་མ་ཡོད། འདི་ལ་སློབ་གཉེར་དངོས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཐོབ་པ་དང་། མཛད་རྗེས་ཅན་ནམ་མི་སྣ་གྲགས་ཅན་ལ་དམིགས་བསལ་ཆེ་བསྟོད་དུ་འབུལ་བ་སྟེ་རིགས་གཉིས་ཡོད། མི་སྣ་གྲགས་ཅན་མཛད་རྗེས་ཅན་ལ་ཕུལ་བ་ནི་"དམིགས་བསལ་ཆེ་བསྟོད་ཕྱག་འཕྱེར་"དུ་གོ་དགོས།

རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གནས་གཟིགས་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཕྱག་བཏབ་པ་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༥-༡-༡༩༥༧" ཞེས་རྟེན་བོད་དབྱིན་གསུམ་གྱིས་བྲིས་འདུག་ལ། ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་འདེབས་འཛུགས་གནང་བའི་ཞིང་སྐྱོང་ལ་ཡང་འགྲེལ་བཤད་དེ་མཚུངས་ཤིག་བྲིས་འདུག་པ་ཀུན་གྱི་མིག་ལམ་དུ་མངོན་དུ་རུང་བར་ཡོད་དོ། །

རྗེར་གདན་ཐུབ་པའི་སྐུ་བརྙན་མཐོང་གྲོལ་ཆེན་མོའི་དྲུང་དུ་མཇལ་བཅར་གནང་བའི་ཚུལ་ལ་༸གོང་ས་མཆོག་ནས་ <<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་> >ལས།

སྟོན་པ་མཆོག་དེའི་སྣང་བརྙན་གང་གི་མདུན་དྲུང་དུ་སྒོ་གསུམ་གུས་པས་བཏུད་དེ་གནས་པའི་སྐབས་དེར་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། གསུང་གི་བཀའ་དྲིན་ལྷག་པར་དྲན་པའི་དད་གུས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་སྤུ་ལོང་གཡོ་བ་དང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས་ཚིམས་པའི་སྣང་བ་བྱུང་།

ཞེས་ཐུགས་ལ་ཉམས་སྣང་དམིགས་བསལ་ཞིག་ལྷག་ཐུགས་ཡིད་ཚིམས་ངེས་ཤིག་འབྲུངས་པའི་ཚུལ་གསུངས། སྐབས་དེར་ཐུབ་དབང་གི་དྲུང་དུ་གསེར་གྱི་མཆོད་ཀོང་ཁྲ་གང་ལོངས་པ་ཞིག་དང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་ཞོལ་པར་ཆ་ཚང་ཞིག་འབུལ་ལམ་མཛད་པ་ད་དུང་ཡང་བཞུགས། སླ་ར་ནཱ་ཐར་ཐེབས་འགྲོར་སྐབས་བོད་སྟོད་རྒྱ་དཔོན་ཀྲང་ཅིན་ཝུའུ་ཡིས་བཏང་བའི་འཕྲིན་ཞིག་འབྱོར། ཡི་གེ་དེའི་ནང་། བོད་དུ་གནས་ཚུལ་ཇ་དྲག་ཆེ་ཞིང་། སོ་ཙུལ་བ་དང་མཉམ་ལས་བྱེད་མཁན་ངོ་ལོག་པ་ཚོས་ཟིང་འཁྲུག་སློང་རྩིས་བྱེད་བཞིན་པས་གང་མྱུར་བོད་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱུང་དགོས་ཞེས་སོགས་བྲིས། སྐབས་དེ་ནི་རྒྱ་དམར་གྱི་སེམས་སུ་༸གོང་ས་

མཆོག་རྒྱ་གར་དུ་བཞུགས་མི་ཡོང་དམ་སྙམ་སྟེ་སེམས་ཁུར་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན། ལྡི་ལིར་གྲོའུ་ཨེན་ལེ་དང་དམག་དཔོན་ཧོ་ལུང་གཉིས་དང་མཇལ་འཕྲད་སྐབས་ཀྱང་། ཁོ་པ་ཅག་གི་སེམས་འཚབ་དེ་ཉོན་མ་ཐུབ་པར་རྒྱ་གར་གྱི་དཔོན་རིགས་འགའི་གཡོ་འཁོག་ཏུ་ཚུད་མི་རུང་བ་དང་། བོད་ཕྱི་ནང་གི་བོད་མི་འགས་མཉམ་ལས་ཐོག་བོད་དུ་ཐེང་ཆ་སློང་རྩིས་ཡོད་པ་སོགས་འཇིགས་སྐུལ་དང་གཡོ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱིར་བོད་དུ་ཕེབས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མང་དུ་བགྲངས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཀ་སྦུག་ཏུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་ཏེ་མི་དམངས་ལ་འདོད་ཆོས་དང་སྐུ་སྐྱེར་གྱི་ཉམས་བཞེས་གནང་དུ་སློབ་པ་མཛད། དེ་ལ་<<ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཆོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

རྟོག་འཛིང་ཆེན་པོའི་དཀའ་ངལ་དེ་དག་གིས་སྲིད་དོན་སྐོར་ཡིད་ཐང་ཆད་ཅིང་། ལྡི་ལིར་སྡོད་ཡུན་གྱི་དུས་སྐབས་ཕལ་ཆེར་སྲིད་དོན་སྐོར་ལ་རྫོགས་ཏེ་ངའི་གནས་སྐོར་གྱི་དུས་ཡུན་མང་ཆེ་བ་ཆུད་ཟོས་སུ་ཐལ་སོང་། ད་ཆ་དཀའ་རྟོག་ཆེ་ལ་འབྲས་བུས་སྟོངས་པའི་སྲིད་དོན་ལ་ཞེན་ལོག་སྐྱེས་ཤིང་། གལ་སྲིད་བོད་ནང་དའི་མི་མང་ཚོའི་ལས་འགན་མེད་ན་སྲིད་དོན་ནས་དགོངས་ཞུ་དགའ་པོའི་ངང་བྱེད་འདོད་བྱུང་། ཀ་སྦུག་ཏུ་སློམ་སྦྱབ་དང་། དེད་ཀྱི་དོན་དུ་འཛོམས་པའི་མི་མང་ཚོར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འཆད་སྤེལ་ཐུབ་པར་དགའ་པོ་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་རྒྱ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་འཚབ་ཆེན་པོའི་ངང་རྗེས་འདེད་དང་བསྐུན་གཅེར་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་འབྲས་ལྗོངས་སྒང་ཏོག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་ཟླ་བ་གཅིག་མིན་ཙམ་རིང་བཞུགས།

སྤྱི་ལོ་ 1957 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 14 ཉིན་སྒང་ཏོག་ནས་ཆིབས་ཐོན་གནང་། སྐུའི་

གཅེན་པོ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་སོགས་རྒྱ་གར་དུ་བཞུགས། ཕེབས་ལམ་ཁག་ཏུ་བོད་འབངས་དད་པ་ཅན་རྣམས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་སྐྱེས་དང་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་གྱ་ནོམ་སོགས་ཀྱིས་ཚིམས་པར་མཛད། རྒྱལ་རྩེར་མེ་བྱ་གནམ་ལོ་གསར་ཚེས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ལ་རོལ་ཅིང་ཉིན་ཤས་བཞུགས། གཞིས་རྩེ་རྫོང་གི་ཚོམས་ཆེན་དུ་གཞུང་ཁོངས་གཙང་ཁུལ་རྫོང་ཁག་བཅུ་གསུམ་གྱི་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་ཐུན་མོང་ནས་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་སྐུ་ཚེ་ཡུན་བཞུགས་གསོལ་འདེབས་སུ་བརྟན་བཞུགས་གང་རྒྱས་ཤིག་འབུལ་སྐབས་སྐྱབས་མཆོག་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཇལ་ལྷུགས་བཤད་ཕུལ། ༧གོང་ས་མཆོག་ནས་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྦྱིན། སྟོན་འཁོར་གཞིས་རྩེ་ཁུལ་དུ་ཚིབས་སྒྱུར་སྐབས་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དགོན་གཞུང་ནས་སྔར་སྲོལ་ཉམས་མེད་ཀྱིས་གདན་ཞུ་དང་མཛད་སྒོའི་རིགས་སྤེལ་མ་ཐུབ་པ་ཏ་ཙང་སྐྱོ་བའི་གནས་སུ་ཆེ་ལ། དེ་ནི་སྔར་ནས་རྒྱ་དམར་གྱིས་གཡོ་རྫུས་ངན་ལས་སྣ་ཚོགས་བྱས་པ་དང་ཞབས་འབྲིང་ཚོའི་བྱེད་བབ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མིན་པར་ཀུན་གྱིས་ཤེས་ངེས། དེ་ལ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་ལས།

"མཁར་རྡོ་རིག་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་དུ། དབུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་སྣལ་མའི་བམ་པོ་དེ། །ལོ་མང་སྲིན་འབུས་ཟོས་པས་རུལ་པོར་སོང་། །ད་དུང་འཇམ་སྦྲུགས་ཐགས་སུ་རེ་རེ་ནས། ། ཐགས་མཁན་འཚོལ་བའི་གྲབ་གཤོམ་ཐང་རེ་ཆད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་ལུང་དོན་ཐོག་ཏུ་བབས་པར་སྣང་།" ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མད་པར་སྣང་ལ། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་

ཆེ་སོགས་ལ་མཇལ་བཅར་དུ་ཕེབས།

སྤྱི་ལོ་ 1957 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 9 ཉིན་༄གོང་ས་མཆོག་གཞིས་རྩེ་རྫོང་ནས་ཆིབས་བཏེགས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་གནས་གཟིགས་སུ་ཕེབས་པར་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་གཟིམ་ཆུང་དུ་གདན་འདྲེན་གྱིས་ལྷན་འཛོམས་ཡུད་ཙམ་གནང་ཞིང་། རྒྱལ་བ་མཆོག་ནས་རྟེན་མཆོག་ཁག་ལ་མཆོད་འབུལ་དང་རབ་གནས། མི་དམངས་ལ་འདོད་ཆོས་སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས། རྣམ་པ་འདིའི་ཐོག་ནས་ཀྱང་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱི་གནང་སྒོ་ཐམས་ཅད་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ། གང་ལྟར། སྐབས་དེའི་གནས་སྟངས་སྤྱིའི་ཐད་ལ། ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་མཆོག་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་ནས་མི་ལོ་ཉི་ཤུ་འཁོར་བའི་དུས་དྲན་མཛད་སྒོའི་སྐབས་བཞུགས་སྐར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་དུ།

དེ་ནས་ང་ཚོ་རྒྱ་གར་ལ་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བཤད་མང་ཆེ་བའི་ནང་ལ་ཀྲུང་གོ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ལ་ཤུགས་ཆེར་ཡོད། ངོས་ཀྱིས་གཏམ་བཤད་བྱས་པ་ཚང་མའི་ནང་དུ་བོད་དང་རྒྱ་གར་གྱི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྐོར་མ་གཏོགས་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་མེད། དེ་དུས་དེད་ཅག་དང་མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་ལྡི་ལིའི་རྒྱ་ནག་གཞུང་ཚབ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་པ་ཚོས་ཅུང་ཙམ་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བར་སྟོན་གྱིན་ཡོད་པའི་ཚོར་སྣང་བྱུང་། གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། རྒྱ་གར་དུ་ཚུར་ཡོང་དུས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་བཅར་ཡང་། ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་ལོར་ཕར་ལོག་དུས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་ལ་དཀའ་ངལ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་དགོན་པར་ཕར་བཅར་མ་བདེ་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་། དེའི་རྐྱེན་པས་ངོས་གཞིས་ཀ་རྩེར་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་བསྡད་པ་རེད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

ཚེས་ 10 ཉིན་བཀྲས་ལྷུན་གྲྭ་ཚང་ཁག་བཞི་ནས་གདན་ཞུ་ལྟར་ཆིབས་སྒྱུར་གྱིས་འདུས་མང་ལ་ཆོས་བཀའ་སྩལ། དེ་ནས་ཀུང་གཙང་ཁུལ་གྱི་རྫོང་གཞིས་ཁག་གི་མི་དམངས་དང་། ས་དགེ་བཀའ་སྙིང་གི་བསྟན་འཛིན་དྲག་ཞན་བར་མ་ཡོངས་ལ་འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་བཀའ་དབང་དང་ལྷག་ལྷ་ཅི་རིགས་ཀྱི་མཚན་སྔགས་ལྷུགས་ལུང་སྩལ་བའི་ཐོག །ཆོས་ཀྱི་སྒོར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་དན་གཉན་འཕྲང་ཅན་འདི་ལྟ་བུར་ཆོས་ལ་གཅེས་སྲུས་བྱེད་དགོས་པ། མི་དམངས་རྣམས་ཀུང་ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུ་དང་མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ཀྲུ་ལས་མི་འདའ་བའི་འབད་པ་བསྐྱེན་དགོས་པ་སོགས་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་ཕྱོས་པའི་གལ་གནད་ཅན་གྱི་བཀའ་མཆིད་ལྷུག་པོར་སྩལ། དེ་ལྟར་གཙང་ཁུལ་གྱི་མཛད་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་མཛད་དེ་ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 21 ཉིན་གཞིས་རྩེ་རྫོང་ནས་ཞབས་བཏེགས། ཐེབས་ལམ་ཁག་ཏུ་སེར་སྐྱ་དྲག་ཞན་ཡོངས་ལ་སྐབས་བསྟུན་གྱིས་འདོད་ཆོས་དང་ཕྱག་དབང་བྱིན་རླབས། ལུགས་གཉིས་ཀྱི་གནད་ལས་བརྩམས་པའི་གདམས་པ་ཅི་རིགས་སྩོལ་བའི་མུར་ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 1 ཉིན་ལྷ་ལྡན་བོད་ཀྱི་དབུས་འགྱུར་འཆང་ཆེན་པོར་ཞབས་སོར་བདེ་བར་འཕོད། ལྷ་སར་ཞབས་སོར་འཕོད་དེ་ཡུན་རིང་མ་སོང་བའི་མཚམས་སུ་ནོར་གླིང་སྤྱན་བསལ་ཕོ་བྲང་གི་རྡོ་གཅལ་ཆེན་མོར་གདུལ་བྱ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་མང་པོར་རྗེའི་གསུང་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་བསྡུས་དོན་གྱི་བཤད་ཁྲིད་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་བཤད་པས་ལེགས་པར་བརྒྱན་ཏེ་སྩལ། ཟླ་བ་ 7 ནང་སྒྲུབ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་སྲོག་ཤིང་དཔལ་རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པའི་གདན་ས་སྟོད་ལུང་

མཚུར་ཕུའི་དགོན་དུ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་ལྷན་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་དང་མར་ལམ་གནས་ནང་དཔའ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོན་པར་གདན་ཞུ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ། ༄གོང་ས་མཆོག་གིས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས།

དེ་ལོ་བོད་ཟླ་བ་ལྔ་པའི་ནང་མཚུར་ཕུ་ཀརྨ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་བཞེད་ལྟར་ངོས་མཚུར་ཕུར་བསྐྱོད་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ལྷན་དུ་ཕེབས། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་སྐབས་ནས་བཟུང་ཀརྨ་པ་དང་ཐུགས་འདྲིས་ཆེ་བའི་སྟབས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་མཇལ་འཕྲད་ཐོག །ཕན་ཚུན་ནང་མའི་བཀའ་མཆིད་ལྷུག་པར་གྲོལ། མཚུར་ཕུའི་རྟེན་སྐམ་ཆེན་མོ་རྣམས་ཞལ་དབྱེའི་སྐབས་དང་། ཀུ་རུ་མཚན་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་དབྱར་འཆམ་རྣམས་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་དང་ལྷན་དུ་དགྱེས་གཟིགས་མཛད། དེ་རྗེས་གནས་ནང་དཔའ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོན་པར་གདན་ཞུ་ལྟར་ཐན་དང་ལྷན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཞག་གཅིག་བཞུགས་རྗེས་ལྷ་སར་ཕེབས།

ཞེས་གསུངས། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས།

རྟེན་གཙོ་ཀརྨ་པཀྴི་རྗེ་འཕྲུལ་གྱིས་བཞེངས་པའི་ཐུབ་ཆེན་འཛམ་གླིང་རྒྱན་དང་། རྗེ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་གདུང་རྟེན་བཀྲ་ཤིས་འོད་འབར་སོགས་མཇལ། ཟླ་བ་ལྔ་པའི་ཚེས་བཅུ་ཉིན་དབྱར་འཆམ་ཞེས་གྲགས་པ་ཀུ་རུ་མཚན་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་གར་འཆམ་གྱི་སྟངས་སྟབས་བཟེད་ལ་ལྟོད་ཆགས་པ་དང་། དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོའི་གར་འཆམ་གྱི་གར་དཔོན་ཀརྨ་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ནས་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་ལྟད་མོའི་དགའ་སྟོན་སྩངས། དེར་ཉིན་གཅིག་མཚུར་ཕུའི་རྟེན་སྐམ་ཆེན་མོ་རྣམས་ཞལ་དབྱེ་དང་འབྲེལ་བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཕྲེང་གི་ཟླ་རབས་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་བྱིན་རྟེན་སྐུ་ཚོགས། ཞྭ་ནག་གསེར་མདོངས་ཅན་སོགས་༄གོང་དུ་གཟིགས་འབུལ་མཛད་ཞར་ཞིབ་མཇལ་གྱི་སྐལ་བཟང་ཐོབ།

ཅེས་གསུངས།

གསེར་ཁྲི་ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གནོན་གསར་བཞེངས་དང་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བཀའ་དབང་གཉིས་པ་སྨིན་སྐྱོལ།

རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཐུགས་རྗེའི་ཕུང་པོ་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་༧གོང་ས་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་སྟོན་པ་མྱང་འདས་ཀྱི་རྗེས་དྲན་དུས་སྟོན་དང་འཕགས་ཡུལ་གནས་གཟིགས་སུ་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ། ནོར་གླིང་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་པོར་ཞབས་ཟུང་མངོན་པར་བཀོད་དེ་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པའི་སྐབས་ཉིད་ན། དཔལ་དང་འབྱོར་པས་འཚོ་ཞིང་སྙིང་གི་སྟོབས་ཤུགས་གཞན་ཡང་ཟད་དུ་མེད་པ་ཨ་འབྲུག་མགོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་གཙོས་མདོ་ཁམས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་དད་ལྡན་སྐལ་བ་ཅན་རྣམས་ནས་གྲོས་བསྡུར་བསམ་ཕྱོགས་འགལ་མེད་རྩེ་མཐུན་བྱུང་སྟེ། བོད་གཞུང་མཆོད་སྦྱིན་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུར་གསེར་ཁྲི་ཆེན་མོ་ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གནོན་ཁྲི་ཅོག་དང་བཅས་པ་སྤུས་བཟོ་འབུལ་ལམ་ཐོག །སྐུ་ཚེ་མི་ཤིགས་རྡོ་རྗེའི་ངོ་བོར་རྟག་བརྟན་གསོལ་འདེབས་དང་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་སྨིན་སྐྱོལ་ཡོང་བའི་གསོལ་བ་ཕུར་ཚུགས་སུ་བཏབ་པར། བཀའ་ལས། རྒྱལ་བ་ན་རིམ་གྱི་བཞུགས་ཁྲི་དེ་ཉིད་ལས་གསར་བཞེངས་རྒྱས་སྤྲོས་ཀྱི་དགོས་པ་ཆེར་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་ཐེབས་ཀྱང་། གོང་གསལ་དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཞུ་ནན་བསྐྱར་དུ་ཕུལ་བར་ཞལ་བཞེས་བཀའ་བཟང་སྩོན་བསགས་ཀྱི་ལས་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་འབྲས་བུར་སྨིན་པར་གྱུར་པས། དེ་མ་ཉིད་དུ་གསེར་ཁྲི་གསར་བཞེངས་ཀྱི་སྟ་གོན་ལ་ཞུགས་པ་ན་མི་རིང་བར་གསེར་མང་དུ་འདུས་པས་གསེར་ཁྲི་ཁྲི་ཅོག་དང་བཅས་པ་ཕྲ་རྒྱན་བྱུ་རུ་དང་མུ་ཏིག །གཟི་སོགས་འཛིག་རྟེན་ན་དཀོན་

པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཧྲི་སྙིང་གིས་རབ་ཏུ་བརྒྱན་ཏེ་གྲུབ་པར་བྱས་པ་སོགས་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་དང་། གསེར་ལྷག་རྣམས་ཅི་བྱའི་ཐད་སྐབས་དེའི་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གྲོལ་མཚམས་ཆུ་བཞི་སྒང་དྲུག་དང་མཆོད་སྤྱིན་ལས་ཁུངས་གཉིས་གྲོས་མོལ་བྱས་ཏེ། རྗོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་སྤྱན་སྔར་གསེར་སྲང་སུམ་བརྒྱ་ལས་གྲུབ་པའི་ལྷུང་བཟེད་གཅིག་དང་གསེར་སྲང་ལྔ་བཅུ་ལས་གྲུབ་པའི་མཆོད་ཀོང་གཅིག །འཕགས་པ་ལོ་ཀི་ཤྭ་རའི་སྤྱན་སྔར་གསེར་སྲང་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ལས་གྲུབ་པའི་ལྷུང་བཟེད་གཅིག །བྱམས་པ་མཆེད་བཞིའི་དྲུང་དུ་གསེར་སྲང་ལྔ་བཅུ་ལས་གྲུབ་པའི་ལྷུང་བཟེད་གཅིག་བཅས་བཞེངས། འདི་ནི་ད་ལྟ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གྱུར་པ་དང་མཐུན་པར་བྲིས་ཤིང་། ཨ་འབྲུག་མགོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས། "དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༨ ཟླ་བ་ ༤ ཚེས་ ༢༢ དང་། བོད་ས་ཕྲི་ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༣ ཉིན་གྲུས་ཚོ་ཆུ་བཞི་སྒང་དྲུག་དང་། ཨ་མདོ་བཅས་སེར་སྐྱ་མི་མང་སྤྱི་ནས་ཕུར་ལོ་གསེར་ཁྲི་བཞེངས་འབུལ་ཞུས་པའི་ལྷག་མཆོད་ལྟ་བུ་ལོ་ལྟར་[132]"ཞེས་སོགས་གསལ། སེར་སྨད་རི་འབུར་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་<<དགེ་སྡིག་ལས་ཀྱི་སྨོན་བ་>>ལས།

ཆུ་བཞི་སྒང་དྲུག་ནས་གསེར་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་གསར་བཞེངས་གྲུབ་པའི་འཕྲོས་གསེར་ཧོར་ལ་ཉིས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་སྐོར་གྱིས་བསྐལ་བཟང་མཆོད་ཀོང་བཟོ་བཀོད་ཐོན་པ་ཞིག་བཞེངས་ཏེ་རྗོ་བོའི་སྤྱན་སྔར་ཕུལ་འདུག་པ་ནི། རྗོ་ཁང་དུ་གསེར་ཀོང་བཅུ་ཐག་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཆེ་ཤོས་སུ་འདུག །གསེར་ཁྲི་གསར་བཞེངས་ཀྱི་རིང་ཆུ་བཞི་སྒང་དྲུག་གི་སྒྲིག་འཛུགས་བཟོས་ཏེ་རྒྱ་མིར་རྒོལ་ལན་སློག་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་སྔར་བས་སྲ་བརྟན་དུ་བཏང་ཡོད་པར་སྣང་།

ཞེས་གསུངས།

[132] སྤྱི་ལོ་ 1961 ལོར་ཆུ་སྒང་དུས་དྲན་རྡོ་སྦྱིད་གསུང་བཤད་སྐབས་གསུངས།

དེ་ལྟར་སྐབས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐད་ལ། སྔ་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དད་པ་དང་གཏོང་ཕོད་ཆེན་པོས་མཛད་རྗེས་བླ་ལྷག་ཏུ་བཞག་པར། ཕྱི་རབས་པ་དག་གིས་ལ་རྒྱར་བསྟོད་པའི་ཞེན་དང་ཆགས་པའི་དབང་གིས་དེད་བྲུས་དེད་འཛོན་གྱི་ཡིག་རིགས་དུ་མ་མཐོང་དུ་ཡོད་ཅིང་། གསེར་ལྷག་གིས་མཆོད་ཆས་ཅི་བཞེངས་སོགས་ཀྱི་ཐད་ལ་ཡང་ཡིག་ཆ་རྣམས་ཅུང་ཟད་མི་མཐུན་པ་རེ་སྣང་ཡང་རེ་རེ་བཞིན་འདིར་མ་དྲངས། གང་ལྟར། གསེར་ཁྲི་འབུལ་བཞེས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་ཆེན་མོ་དེ་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་ཚོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་ཕུན་ཚོགས་སུ་བསྐྱངས་པར་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་དགྱེས་བརྩེའི་ཕྱག་དབང་དང་ཇི་དགེའི་བཀའ་སློབ་ཟབ་མོ་སོགས་ཀྱིས་དད་ལྡན་སྨྲིན་བདག་དང་བཅས་པ་འདི་ཕྱི་ཀུན་ཏུ་དགེ་བའི་གནས་སུ་འགོད་པར་མཛད། གསེར་ཁྲི་འབུལ་བཞེས་དང་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་གྱི་སྐོར་ལ་<<མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་བྱུང་བདེན་པའི་རང་སྒྲ>> ཞེས་པ་ལས།

སྐབས་ཤིག་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་ཆུ་བཞི་སྒང་དྲུག་ནས་སྔེ་ཁྲིད་དེ་གསེར་ཁྲི་གསོལ་ཅོག་རང་འགྲིགས་ཤིག་ཕུལ་བའི་མཛད་ཆེན་རྩེ་ཚོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་ཕུན་ཚོགས་སུ་གནང་གྲུབ་ཀྱང་། སྔར་ཡང་ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་གི་སྡིངས་ཆའི་སྟེང་གསེར་ཁྲི་བསྒྲོན་པར་བཞུགས་ཞབས་འཕོད་ནས་ཨ་མདོ་སྨྲིན་པ་རྒྱ་མཚོས་སྨྲིན་བདག་གསོལ་འདེབས་ཞུས་དོན་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་སྟ་གོན་དང་བཅས་པ་དགྱེས་བཞིན་སྩལ་སྨིན་སྐབས་མི་དམངས་འདུ་ཚོགས་ཏ་ཅང་ཆེ་བས།

ཞེས་དང་། བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཆེན་པོ་སེར་སྨད་རི་འབུར་རིན་པོ་ཆེ་ནས། "ཆུ་བཞི་སྒང་དྲུག་ནས་གསེར་ཁྲི་གྲུབ་ནས། ཨ་མདོ་སྨྲིན་པས་ལོ་སྔ་མ་ནས་ཇི་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་"ཞེས་གསུངས། <<མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་ཟོལ་མེད་སྒྲོང་པོའི་

གདམས་ཀྱི་རོལ་མོ་>>ཞེས་པ་ལས།

སྤྱི་ར་བཏང་མདོ་ཁམས་གཉིས་ལྷ་ས་དང་ཀ་རྫོར་སྐྱང་གསུམ་བཅས་སུ་འགྲོ་སྡོད་བྱས་པའི་ཚོང་རིགས་ཁག་དང་གྲྭ་ས་ཁག་གི་གྲྭ་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་བྱུད་མེད་ཀྱི་རིགས་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བས་ཕལ་ཆེར་དོ་ཤེས་ཤ་སྟག་ཆགས་ཡོད་པ་ཡིན། མ་ཟད་དེང་སང་གསར་དུ་སླེབས་པ་ཁག་རྣམས་མདོ་ཁམས་སྨད་ཕྱོགས་ཚང་མར་རྒྱ་དམར་གྱིས་བཙན་གནོན་མི་བཟོད་པ་བྱས་པས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཉེན་ཡོལ་འོང་བ་མདོ་ཁམས་གཉིས་སྐྱིད་སྡུག་འདྲ་མཉམ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད་པས་ཕན་ཚུན་སྐད་ཆ་བཤད་ན་བསམ་ཚུལ་གཅིག་གྱུར་འོང་བ་བཤད་མི་དགོས་པ་ཞིག་རེད། མ་ཚད་ལས་འགུལ་འདི་བསྟན་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་ཁོང་ཚོ་དབུས་ཕྱོགས་སུ་མི་ཉུང་ཤས་ལས་མེད་ཀྱང་སེམས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཕག་རི་དང་གྲོ་མོ་བཅས་སུ་དམག་ལངས་བྱེད་འཆར་སྐབས་སུ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཞེས་གསུངས། ཡང་ཚོང་རིགས་གཞན་དག་མང་པོ་ཞིག་གིས་བསམ་ཚུལ་གླེང་སློང་ནང་དུ་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་ཞབས་རིམ་དང་བརྟན་བཞུགས་འབུལ་བའི་སྦྱིན་བདག་ཅམ་མ་ཚད་མདོ་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་དམར་གྱིས་དཔའ་བོ་པོ་མོ་གྲངས་ལས་འདས་པ་བསད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བཀའ་དབང་ཟབ་མོ་དང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་སྦྱིན་བདག་བྱེད་རྒྱུ་ཞིག་བྱུང་ན་ཕན་ཡོན་བླ་མེད་ཆེ་ཚུལ་གྱི་གླེང་སློང་བྱེད་མཁན་ཡང་མི་ཉུང་བ་འདུག ། དེར་བརྟེན་གོང་གི་བསམ་ཚུལ་དེ་དག་ཕལ་ཆེ་བ་མོས་མཐུན་གཅིག་གྱུར་བྱུང་བས་དེ་ཉིན་ཚོགས་འདུ་གྲོལ་སོང་།

ཞེས་ཨ་འབྲུག་མགོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་མཆོག་ནས་སྣེ་ཁྲིད་ཏེ་ཐོག་མར་ཚོལ་གསུམ་མི་འདུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་ཞབས་རིམ་དང་བརྟན་བཞུགས་འབུལ་རྒྱུ་དང་། དུས་དབང་དང་ལམ་རིམ་བཀའ་ཆོས་གནང་བའི་གསོལ་འདེབས་ཞུ་རྒྱུར་གྲོས་འཆམ་བྱུང་ཚུལ་གསལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

དེ་ནས་བརྟན་བཞུགས་སྐབས་འབུལ་ཚན་འདེགས་འབུལ་ཞུ་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར་གྲོས་མོལ་བྱས་པས། དེ་སྔོན་བརྟན་བཞུགས་འབུལ་ཚན་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕུལ་སྒྲོང་མེད་པ་

ཞིག་འབུལ་རྒྱུ་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་གྲོས་བསྡུར་བྱས་ཏེ་ཚང་མས་བསམ་བློ་བཏང་ནས་༼འགོང་ས་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་ལ་སྐྱབས་ཞུ་འབུལ་ཡོ་གློག་སྐབས་སྐྱབས་ཞུའི་མཚན་བརྗོད་ལ་ཞབས་པད་གསེར་ཁྲི་མངོན་མཐོའི་ཐུང་དུ་ཞེས་འགོད་ཐྲིས་གནང་བ་ཅམ་ལས་གསེར་ཁྲི་དངོས་སུ་མི་འདུག་པས། ད་ཆ་གསེར་དག་མ་ལས་གྲུབ་པའི་གསེར་ཁྲི་ཞིག་གསར་བཞེངས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དེ་གྲུབ་པ་དང་གསེར་ཁྲི་མཛད་སྒོ་དང་སྦྲགས་ཏེ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་ཟབ་མོ་ཞུ་རྒྱུའི་སྔོན་འགྲོའི་གསུང་ཆོས་སུ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཀའ་ཆོས་གནང་སྐྱོལ་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་གྲོས་ཐག་ཆོད།

ཅེས་གསེར་ཁྲི་གསར་བཞེངས་ཞུ་རྒྱུའི་ཐད་གྲོས་འཆམ་བྱུང་ཚུལ་གསལ་ལ། དེ་ནས་ཨ་མདོ་སྤྱི་ན་པ་རྒྱ་མཚོས་ཀྱང་དུས་དབང་ཞུས་པའི་སྐོར་སོགས་གསལ། གང་ལྟར། གསེར་ཁྲི་ཆེན་མོ་ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གནོན་གསར་བཞེངས་ལེགས་གྲུབ་ཀྱི་མཛད་སྒོའི་དགྱེས་སྟོན་གྲུབ་རྗེས། དད་པ་དང་གཏོང་བའི་དངོས་པོ་སྤྲུམ་མཐོ་ཞིང་རྣམ་དཀར་ལས་བསོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དུས་སུ་སྨིན་པ་ཨ་མདོ་སྤྱི་ན་པ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱ་ལོར་ཇི་ལྟར་ལག་ཟུང་སྙིང་གར་ལན་མང་དུ་སྦྱར་ཏེ་གསོལ་བ་ཕུར་ཚུགས་སུ་བཏབ་པའི་ངོར། འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་རྣམ་རོལ་རིགས་ལྡན་པདྨ་དཀར་པོ་དང་ཞལ་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་པ་མཚན་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པ་ཆེན་པོའི་ས་བོན་གཤིན་པོ་ཚེགས་མེད་དུ་འཇོག་པ་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་གང་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས། མེ་བྱ་ཟླ་བ་ ༧ ཚེས་ ༡༤ དང་ ༡༥ དང་ ༡༦ སྤྱི་ལོ་ 1957 ཟླ་བ་ 9 ཚེས་ 8 ནས་ 10 བར་ཉིན་གསུམ་གྱི་རིང་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་པོ་ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་མོ་ཆེ་ཐེངས་གཉིས་པ་དེ་ཉིད་འཁོར་

ཚོགས་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱལ་བར་ལེགས་པར་སྩལ། ཐོག་མར་གསུང་ཚངས་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྤྱི་ལས་བརྩམས་ཏེ་མཆོག་དམན་ཀུན་གྱི་བློ་མོས་དང་མཚམས་པའི་སྨོན་འགྲོའི་ཀུན་སློང་བཅོས་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ཀུན་གྱི་ཡིད་འཕྲུལ་ངེས་དང་སྣ་གོན་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་མཛད། དངོས་གཞིའི་ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རིང་བྱིས་པ་ལྷུར་འཇུག་པའི་དབང་བདུན་སོགས་མ་ལུས་པ་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་བཤད་པ་ཞལ་གསལ་ལ་གོ་བདེ་བས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་གནད་གྲོལ་ཅིང་། རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་གྲུབ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཟླ་མེད་པ་གཞིར་བཟུང་། མཐོང་བ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་བཞེས་དྲི་མ་མེད་པའི་མན་ངག་གིས་རྣམ་པར་བརྒྱན་ཏེ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐུ་བཞིའི་ས་བོན་ཐེབས་ངེས་སུ་སྩལ། དུས་དབང་སྨིན་བདག་ནས། བཀའ་དྲིན་གཏང་རག་གི་ཡོན་ཏུ་གསེར་ཧོ་ལ་ ༥༠ དང་དངུལ་ལྷ་བཅུ་མ་ ༣༠༠ གོས་ཆེན་གྲངས་ ༣༥ པགས་རིགས་རྩ་ཆེན་སོགས་འབུལ་བ་སྤྲུམ་མཐོ་བ་འདེགས་འབུལ་ཞུས། དེ་ནས་བཟུང་ཟླ་བྲང་སྨིན་པ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ལ། ཨ་མདོ་སྨིན་བདག་ཅེས་པའི་མཚན་སྙན་ཐོབ་ཅེས་<<བསྟན་སྲུང་དང་བླངས་དམག་>>ཅེས་པར་གསལ།

གོང་དུ་གསལ་བའི་སེར་སྨད་རི་འབུར་སྤྲུལ་སྐུ་ནི། སྤྱི་ལོ་ 1981 ཟླ་བ་ 12 ཚེས་ 29 ཉིན་ལྷ་ས་ནས་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཤིང་། པེ་ཅིན་དུ་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱག་རོགས་དང་བཅས་ཏེ་ལྷ་ས་ར་མོ་ཆེའི་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་སྟོད་དང་སྒྲོལ་སྐུ་བདུད་རྩི་རིམ་ཕེབས་མ་སོགས་རྟེན་རྙིང་བྱིན་ཅན་ཅི་མང་ལྷན་ལྡན་དུ་གདན་ཞུ་མཛད་པོ་སྟེ་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་སྒྲུབ་མཁན་

གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཞིག་ཡིན།

ཨ་འབྲུག་མགོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ནི། བོད་བསྟན་སྲིད་མི་རིགས་ཀྱི་དོན་དུ་བྱས་རྗེས་འབུར་དུ་ཐོན་ཞིང་། བོད་ལ་ལྷག་བསམ་དཀར་ཞིང་དད་པ་དང་སྙིང་སྟོབས་ལྡན་མཐོ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་སོགས་ཀུན་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་དང་། ཨ་མདོ་སྨིན་པ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནི། མདོ་སྨད་ལྷ་བྲང་ཁུལ་དུ་འཁྲུངས་ཤིང་། སྔ་བུ་ཨུ་ཚང་གི་དམག་ཁོངས་སུའང་ཞུགས། སྤྱི་ལོ་ 1950 ལོར་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་ཚོང་ལས་གཉེར། སྤྱི་ལོ་ 1958 ལོར་ཨ་འབྲུག་མགོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་སྣེ་ཁྲིད་པའི་བསྟན་སྲུང་དང་བླངས་དམག་གི་མགོ་འཛིན་ཡང་གནང་། སྤྱི་ལོ་ 1959 ལོར་བཙན་བྱོལ་དུ་འབྱོར། མདོ་སྨད་ཆོལ་ཁའི་ལས་འཛིན་གྱི་ཕྱག་ལས་ཀྱང་གཉེར། སྤྱི་ལོ་ 1967 ལོར་ནོར་གླིང་དུ་སྐུ་གཤེགས་པ་སོགས་<<བསྟན་སྲུང་དང་བླངས་དམག་>>ཅེས་པར་གསལ།

སྤྱི་ལོ་ 1957 ཟླ་བ་ 10 ནང་། ནོར་གླིང་གི་དབྱར་གནས་གྲོལ་མཚམས་༧གོང་ས་མཆོག་གནས་ཆེན་བྲག་ཡེར་པར་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས། རྩ་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་བྱམས་ཆེན་དང་། སྲོང་བཙན་ཕུག་ཏུ་རིག་འཛིན་ཀུ་མ་རས་བཞེངས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ། སྲོང་བཙན་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྣང་། དཔལ་ལྷའི་མགོན་ཁང་། ལྷ་ལུང་དཔལ་རྡོར་གྱི་སྒྲུབ་ཕུག །ཇོ་བོ་རྗེའི་རྟེན་འབྲེལ་ཕུག །སྲས་གུང་རི་གུང་བཙན་གྱི་ལྷ་ཁང་སོགས་སུ་གནས་གཟིགས་མཆོད་འབུལ་དང་། ཨོ་རྒྱན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པའི་གཟིམ་ཕུག་ཟླ་བ་ཕུག་ཏུ་ཚོགས་འཁོར་གྱི་མཆོད་སྤྲིན་སྤྲོ་འབུལ་མཛད། རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དང་ཡེར་པ་གྲྭ་ཚང་གི་དགེ་འདུན་འདུས་སྤྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། ཡེར་པ་ལྷ་རི་སྙིང་པོའི་མགུལ་དུ་འདུས་ཚོགས་ཆེན་

པོར་བྱུང་ཚུབ་ལམ་སྒྲོན་གྱི་ལྟ་གས་ལུང་སྩལ། མར་ལམ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ནས་སྐར་པ་རི་ཁྲོད་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་དེ་གར་ཞབས་སོར་འཁོད། བརྟན་བཞུགས་དང་གསོལ་འདེབས་འབུལ་ལམ་ཞུས་ཤིང་ཉིན་དུ་མར་ལྗོད་བཞུགས་མཛད་པ་སོགས་ཡོངས་ཁྲིའི་རང་རྣམ་དུ་གསལ།

སྐར་པ་རི་ཁྲོད་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་མཛད་དུས་ཀྱི་བྱུང་བའི་ཐད་ལ་༄གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་རང་ཉིད་ནས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་ལས།

བོད་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ནང་ཁོ་བོ་ཁྲག་ཡེར་པ་ནས་ལྷ་སར་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྐར་པ་རི་ཁྲོད་དུ་ཡོང་དགོས་པའི་བཀའ་ནན་ཕེབས་པ་ལྟར་བཅར་སྐབས་རི་ཁྲོད་ཀྱི་དགེ་སློང་རྣམས་ནས་ཕེབས་ལམ་དུ་སེར་སྦྲེང་དང་། རྩ་བའི་བླ་མ་མཆོག་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བདུག་སྤོས་བསྣམས་ཏེ་བཞུགས་འདུག་པ་མཇལ། ཚོམས་ཆེན་དུ་གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས་དང་འབྲེལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཇལ་རྟེན་གསུམ་སྩལ། ཉིན་ཕྱི་མར་སྒྲོང་བ་པ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་ཐུན་ལ་རིང་འཚོའི་དགེ་མཚན་སྤེལ་བའི་ཚོག་མཛད་ཅིང་། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་མཇལ་ཕྱག་ཏུ་བསྣམས་ཏེ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ཐུགས་རྗེ་ལྟར་བསྐྱེད་ཚུལ། སྐུ་ཕྲེང་རྣམས་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་ཚུལ། སེམས་ཅན་ཉམ་ཐག་ཚུལ་སོགས་ལྟ་གས་བཤད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་འབྲེལ་རིང་འཚོའི་གཞེན་སྐུལ་གནང་བར་ངོས་རང་ཡིད་དབང་མེད་དུ་གཡོས་ཤིང་། མིག་ནས་མཆི་མ་འཁྲུག་པ་དང་བཅས་རྩ་བའི་བླ་མའི་ཐུགས་བཞེད་བཞིན་རིང་པོར་འཚོ་བ་དང་། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་འགྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་སྙིང་ནས་ཞུས། ཉིན་གཅིག་ཕྱག་མཛོད་སོགས་བླ་བྲང་གི་ལས་བྱེད་རྣམས་ལ་བླ་མའི་ཞབས་ཕྱི་ཚུལ་བཞིན་བགྱིས་པའི་ཕན་ཡོན་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་བཅས་ད་ལྟས་བཞིན་བླ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ཞབས་འདེགས་ཚུལ་བཞིན་སྒྲུབ་དགོས་པའི་བསླབ་བྱ་བྱས། ངོས་རི་ཁྲོད་དུ་ཞག་བཞི་བསྡད་རྗེས་ནོར་གླིང་དུ་ཕྱིར་ལོག་བྱས།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་རི་ཁྲོད་དེ་ཉིད་དུ་ལྷོད་བཞུགས་ཐོག་མདོ་སྔགས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་དག་ལས་བརྩམས་པའི་གསུང་གླེང་མང་དུ་མཛད།

བརྒྱད་པ། དཔལ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་གྲྭ་སྐོར་དམ་འཛོག་སོགས་ཀྱི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

གདན་གསུམ་དུ་གྲྭ་སྐོར་དམ་འཛོག །

མེ་བྱ་སྤྱི་ལོ་ 1957 ལོར། རྒྱ་ནག་ཆིན་ཧའེ་གྲོང་ཁྱེར་དུ་མི་རིགས་དོན་བྱེད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ཞེས་པས་གཙོ་སྐྱོང་འོག་མི་རིགས་རང་སྐྱོང་ལག་ལེན་བསྟར་ཕྱོགས་སྐོར་གྱི་ཚོགས་འདུ་བསྐོངས། དེ་ལ་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་སུ་བགོས་པ་ཁག་ཉེར་དགུའི་འཐུས་མིའི་ཁོངས་སུ་བོད་ལྗོངས་སམ་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་དང་། པཎ་ཆེན་ནང་མ་སྒང་། ཆབ་མདོ་མངའ་ཁུལ་ནས་ཀྱང་འཐུས་མི་ཕེབས། དེ་ཡང་<<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>>ལས།

༡༩༥༧ ལོ་ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༩ ཉིན་རྒྱ་ནག་ཆིང་ཧའེ་གྲོང་ཁྱེར་དུ། ‴ ཚོགས་འདུ་དེའི་ཐོག་སྲིད་བློན་ཀྲའུ་ཨེན་ལེས། དེ་སྔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་འཁོད་པའི་ཡིག་ཆའི་ནང་དུ་ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་ཏང་གིས་མ་འོངས་པའི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་རྗེས་མི་རིགས་གྲངས་ཉུང་ས་ཁུལ་རྣམས་ལ་རང་ཐག་རང་གཅོད་དང་། ཡང་ན། རྒྱ་ནག་དང་ཁ་བྲལ་ཆོག་པའི་དབང་ཆ་སྤྲོད་རྒྱུ་དང་། རིགས་རས་བྱ་རྒྱུའི་སྐོར་འཁོད་ཡོད་པ་དེ་ད་ཆ་ཀྲུང་གོའི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་གཞིར་བཟུང་ནས་བཅོ་མེད་བསྒྱུར་

བཙོས་བཏང་ནས་མི་རིགས་ས་ཁུལ་རང་སྐྱོང་ཞེས་པ་འཛུགས་རྒྱུར་གཏན་འཁེལ་བྱས་ལུགས་འགྲེལ་བཤད་བྱས།

ཞེས་གསུངས།

ཚོགས་ཐོག་དེར་བོད་ཀྱི་འབུས་མིས་གཙོས་པའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་འབུས་མི་འགས་རྒྱ་ནག་གི་བྱེད་བབ་དེར་མོས་མཐུན་མེད་པའི་གྲོལ་ཚིག་བསྒྲགས་ཀྱང་དོན་ཕན་ཡོང་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ་འཇིགས་སྣང་གི་སྔོན་མར་གྱུར། དེ་ལྟར་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་གི་གནས་བབ་དེ་སྔར་བས་ཐབས་རྟུགས་སུ་གྱུར་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་དོ་ཁུར་དང་སེམས་འཚབ་ཆེན་པོ་བྱ་སའི་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་དེ་དོན་དངོས་ཐོག་ རླུང་ནང་གི་མར་མེ་ལྟ་བུར་གྱུར། དེ་ནས་སྔར་ལྷག་བཙོན་འཛུག་དང་སྲོག་གསོད་ཀྱི་ལས་ཀ་མང་དུ་བརྩམས། བོད་མི་ནང་ཁུལ་ཡོངས་སྔར་བས་མི་བདེ་བར་གྱུར། བོད་ཤར་ཕྱོགས་ཁུལ་རྣམས་སུ། སྔར་ནས་བཙན་འོག་ཏུ་བཙུག་ཟིན་པའི་ཐོག་རིམ་གྱིས་རྒན་པའི་ངག་ན་ཡལ་མེད་དུ་གྱུར་པ"ང་བརྒྱད་ལོ"ཞེས་པའི་དཀའ་སྡུག་གི་ལོ་ཟླ་རིང་མོ་སྟེ་ཚོགས་འདུ་དང་གཡོག་ལས། "འཐབ་རྩོད།" བཙོན་འཛུག ། དམར་གསོད། ལུ་གུ་སོགས་ཚད་ལས་བརྒལ་བ་བྱུང་ཞིང་། དུར་ཁྲོད་ཡོངས་བེམ་རོས་ཁེངས་ཤིང་ཁང་ཁྱིམ་རྣམས་སྟོང་པར་གྱུར་པ་སོགས་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་མི་ཡུལ་དུ་སྨྲོང་བའི་དུས་སྐབས་ཡང་བ་དེ་བྱུང་། ལྷ་སའི་ཁུལ་དུ་བོད་ཤར་ཕྱོགས་ནས་འབྱོར་བ་རྣམས་དང་གཅིག་མར་གནས་པའི་བོད་འབངས་སྙིང་སྟོབས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་སྣེ་ཁྲིད་དེ་རྒྱ་གྲོལ་གྱི་ལས་འགུལ་རིམ་པར་བརྩམས། རྒྱ་དམར་གྱིས་དྲག་གནོན་གྱི་བྲ་སྒྲིག་ཨང་གསར་གྱིས་དམག་སྔོན་དང་གོ་མཚོན་

དབོར་འདྲེན་བྱས། བོད་འབངས་རྣམས་འཛིགས་སྣང་གིས་བཟོད་དཀའ་བའི་གནས་སུ་བསྐྱལ། བོད་མི་ཕྱིར་འབུད་དང་གློག་གསོད། དོ་དམ་སོགས་མཚམས་མ་ཆད་པར་བྱས། ༄རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་སྐུ་ཕྱྭ་དང་གནད་ཡོད་ལྷག་འཛིན་ཅན་དག་གི་ཚེ་སྲོག་ཀྱང་དཔོག་དཀའ་བའི་ཉེན་ཚབས་ཅན་དུ་གྱུར། དེ་ཡང་ཨ་འབྲུག་མགོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ནས་སྤྱི་ལོ་ 1961 ལོར་ཚུ་སྔང་དུས་དྲན་ངོ་སྤྲོད་གསུང་བཤད་དུ་དངོས་སྤྱོད་གནད་དོན་དུ་མ་ཞིག་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད་པ་འདི་ལྟར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༨ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༣ ཉིན་བོད་བཀའ་ཤག་དང་། གདན་ས་གསུམ། དམག་སྒར་ཁག་གི་འགོ་འཁྲིད། དམག་སྤྱི་སོགས་ཞི་དྲག་ཆོལ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་ཟུར་དུ་ཚེད་ཚུགས་ཀྱིས་རྒྱ་དམར་ནས་བརྗོད་གསལ་དེང་སང་སྲིད་གཏམ་དུ་ཁམས་པ་དང་། ཨ་མདོ་གཉིས་ནས་ཚོགས་འཚོགས་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཀྱང་།[133]

ཞེས་སོགས་དོན་དམ་དུ། རྒྱ་དམར་གྱིས་བཀའ་ཤག་ལ། བོད་མི་སུས་ཀྱང་རྒྱ་མིར་ངོ་རྒོལ་ཟེར་སློང་སོགས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པའི་སྐུལ་སློང་གསལ་བསྒྲགས་བྱེད་དགོས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར། བཀའ་ཤག་ནས། སྡོད་ཁང་སོ་སོའི་ཁང་བདག་རྣམས་དང་། གདན་སའི་མཁན་པོ་རྣམ་པ། དམག་སྤྱི་སོགས་ལ་རང་ཁོངས་མི་སྣ་ཚང་མར་རྒྱ་མིས་བཤད་པ་ལྟར་ཟེར་སློང་ངོ་རྒོལ་སོགས་གང་ཡང་མ་བྱས་པར་ཞི་ལྷོད་དང་སྡོད་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་གསལ་བསྒྲགས་མི་བྱེད་མཐུ་མེད་དུ་གྱུར།

དེ་རྗེས་གུས་ཚོ་ཚུ་བཞི་སྒང་དྲུག་དང་། ཨ་མདོ་བཅས་ཀྱི་དཔུང་རྒོལ་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར་ཚོགས་འདུ་ཞིག་མི་འཚོགས་ཐབས་མེད་བྱུང་། དགྲ་བོ་རྒྱ་དམར་སློས་ཅི། རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ཀྱང་བཀའ་ནན་དོ་དམ་ཤུགས་ཆེ་ཡོད་པར་བརྟེན་རྒྱ་བོད་དཔུང་ཁག་ནས་མཐེན་ཚོར་བྱུང་ཆེ།

133 གོང་འོག་གཉིས་བསྟན་སྒྲུང་དང་བླངས་དམག་ཅེས་པ་ལས་བཤུས།

རང་རེར་ཞི་དྲག་ཉེས་བཀོད་ཇི་འདྲ་ཞིག་གནང་ཡོང་སྙམ་པས་བློ་དོགས་དང་། གང་ཅིའི་ཉེན་ཁ་ཡིན་ཏུ་ཆེ་བར་བརྟེན་འཕྲལ་འཕྲལ་ཚོགས་འཛོམས་མི་ཐུབ་པར་འཕར་འགྱངས་གནོད་སྐྱོན་ཤུགས་ཆེ་བྱུང་།

ཞེས་རྒྱ་མིར་ངོ་རྒོལ་བྱེད་ཕྱོགས་ཐད་ཚོགས་འདུ་ཡང་ཡང་འཚོགས་དགོས་ཀྱང་། རྒྱ་མིས་བཀོད་མངགས་བྱས་པ་ལྟར་བཀའ་ཤག་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མི་ཚོག་པའི་གསལ་བསྒྲགས་བསྒྲངས་པས། ཚོགས་འཛོམས་གྲོས་བསྡུར་ཡང་ཡང་བྱ་རྒྱུར་གནོད་སྐྱོན་ཐེབས་པའི་ཚུལ་གསུངས་ཤིང་། གསེར་ཁྲི་བཞེངས་འབུལ་ཞུས་རྗེས། མཆོད་འབུལ་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གནང་སྐོར་ཞིབ་གསལ་གསུངས་འདུག་ཀྱང་འདིར་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས།

དེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མཐོང་མ་མྱོང་བའི་གནས་བབ་འཇིགས་རྔམ་ཅན་དེའི་འོག་ཏུ་ཡང་། ༧གོང་ས་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་ནས་གང་གི་དོན་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པའི་དམ་བཅའ་ཕྲ་མོ་ནས་ཀྱང་ལྷོད་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མི་མངའ་བར་བསྟུད་མར་སྲིད་ཕྱོགས་ནས་བོད་རྒྱའི་བར་དུ་ཐུགས་རྗེའི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ཕྱག་ལས་བར་མ་ཆད་དུ་གནང་ཞིང་། ཆོས་ཕྱོགས་ནས་གཞུང་ཆེན་གསན་བསམ་སྨུ་མཐུད་གནང་སྟེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་གསན་བཞེས་ལེགས་གྲུབ་ཀྱིས་དཔལ་ན་ལེནྡྲའི་མཁས་པའི་ཁྱུ་མཆོག་དག་དང་འགྲན་བཟོད་པ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྨྲ་བ་ལ་གཞན་གྱི་དྲིང་ལ་མི་འཇོག་པའི་རྒྱལ་ཐབས་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་མཛད་པ་ན། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་ཞེས་སྲིད་པ་ཀུན་ཏུ་གྲགས་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་གྲྭ་སྐོར་དམ་འཇོག་གི་མཛད་ཆེན་གྱི་སྔ་གོན་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་པར

མཛད། དེ་ཡང་བོད་ས་ཁྱི་བོད་ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༩ སྤྱི་ལོ་ 1958 ཟླ་བ་ 7 ཚེས་ 25 ཉིན། འབྲས་སྤྱུངས་སུ་ཕེབས་བསུ་གཟབ་རྒྱས་དང་ཆིབས་སྒྱུར་གྱིས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཞེས་སྙན་པའི་གྲགས་པ་འབར་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་པོའི་དབུ་རྩེའི་གཟིམ་ཆུང་ག་ལ་བར་ཞབས་སེན་གྱི་རི་མོ་མངོན་པར་བཀོད། ཕོ་བྲང་ཚོམས་ཆེན་དུ་རྟེན་གསུམ་བཏེགས། དགྱེས་སྟོན་བཤམས། ཆོས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་ཐུལ། འདུས་པ་ཀུན་ལ་ཕྱག་དབང་སྩལ། ཕྱི་རྒྱལ་སྐུ་ཚབ་དང་བཅས་པ་གྲལ་དུ་འཁོད་པ་སོགས་མཛད་སྒོ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ན། འབྲས་སྤྱུངས་ཚོགས་ཆེན་དུ་ཞབས་འཁོད་ཀྱིས་མཛད་པ་སྤར་སློལ་ལྟར་བསྐྱངས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ལྷ་སྤྱུང་འབྲེལ་ཅན་དག་ལ་བོད་སྲིད་ཀྱི་དོན་དུ་ལས་བཞིའི་འཕྲིན་ལས་སྐྱུལ་བར་མཛད། ཚེས་ 27 ཉིན་ཡོངས་འཛིན་གླིང་བླ་བྲང་ནས་ཚོགས་ཆེན་དགེ་འདུན་ཡོངས་ལ་མང་ཇ་བསྙེན་བཀུར་མཛད་པར་ཚོགས་མགོན་དུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་མོར་ཞབས་སོར་བཀོད། ཡོངས་འཛིན་མཆོག་ནས་འབུལ་སྐྱེས་གྱ་ནོམ་པ་དང་བཅས་བརྟན་བཞུགས་འབུལ་གནང་མཛད་པར་དགྱེས་པ་ཆེན་པོས་ཞལ་བཞེས་མཛད་པ་སོགས་འཕྲིན་ལས་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱངས།

བོད་ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༥ སྤྱི་ལོ་ 1958 ཟླ་བ་ 7 ཚེས་ 30 ཉིན་འབྲས་སྤྱུངས་གྲྭ་སྐོར་དམ་འཇོག་གི་དངོས་གཞི་མཛད་ཆེན་སྐྱོང་བའི་སྤྱི་དྲོར་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་གསོ་སྦྱོང་གི་ཚོགས་མགོན་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གྱིས་མདོ་འཆད་དེ་གསོ་སྦྱོང་གྲུབ་མཚམས་ཕྱིར་གཟིམ་ཆུང་དུ་ཕེབས། དེ་རྗེས་ཚོགས་ཆེན་ཇོ་གཅལ་དུ་དམ་བཞེས་བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་པོའི་སྟོ་ལ་ཞབས་ཟུང་མངོན་པར་བཀོད་པ་ན། དགེ་འདུན་འདུས

པ་རྒྱ་མཚོས་སྐྱུ་ཕྱུག་དང་འབྲེལ་རང་རང་གི་གནས་སུ་འགོད་ཅིང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་བཞུགས་ཁྲིའི་གཡས་གཡོན་དུ་བརྫིད་ཆགས་ཀེར་བཞུགས། སྤྱར་སྤྲོལ་རྣམས་ཉམས་མེད་ཐོག་ལེགས་པར་གྲུབ་མཚམས་བློ་གླིང་མཁན་པོ་པདྨ་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་ནས་རྣམ་འགྲེལ་དང་། སྒོ་མང་མཁན་པོ་སྐལ་བཟང་ལེགས་ལྡན་མཆོག་ནས་དབུ་མ། ཤག་སྐོར་མཁན་པོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་ནས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་དཀའ་བའི་གནད་ལས་བརྩམས་ཏེ་རྟགས་གསལ་ཕྱུལ་ཞིང་། མཁས་པའི་དབང་པོ་གཞན་བཅུ་གསུམ་ཙམ་ནས་ཀྱང་སྐབས་བབས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་ཁག་གི་དཀའ་གནད་ཐོག་བརྒལ་བརྟག་ཕུལ། དེར་མ་ཟད། གཞུང་བསྙེན་དགྲ་ལྷའི་གཙོ་བོ་གནས་ཆུང་འོད་ལྡན་དཀར་པོ་ནས་ཀྱང་རྟེན་གསུམ་འདེགས་འབུལ་སྔོན་བཏང་གིས་བདེན་པ་བཞི་ལས་བརྩམས་པའི་བརྒལ་བརྟག་བགྲོ་གླེང་ཕུལ་བར་ཀུན་ཏ་ལས་པར་གྱུར། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས།

གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་དངོས་གཞིའི་སྐབས་ཚོགས་ཆེན་རྡོ་གཅལ་དུ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཐྲན་གྱི་གཡས་གཡོན་དུ་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་བཞུགས། མཁན་པོ་ལས་ཟུར་སོགས་བརྒལ་བརྟག་མཁན་རྣམས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་ཡུན་ཚད་སོགས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཀའ་བསྟུར་ཐོག །ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཚམས་བཟུ་མཛད། དམ་བཅའ་མཛད་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པའི་སྐབས། རིང་ནས་བསྙེན་པའི་སྲུང་མའི་གཙོ་བོ་དགྲ་ལྷ་འོད་ལྡན་དཀར་པོ་ཡང་གློ་བུར་རྟེན་གཞིར་ཁོག་བཙམས་ཀྱིས་ཐྲན་ལ་རྟེན་གསུམ་གནང་རྗེས། ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེར་ལེགས་འབུལ་མཆོན་བྱེད་མཛལ་དར་ཞིག་ཕུལ།

ཞེས་གསུངས།

ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་ལས།

ཚོགས་ཆེན་གྱི་རྡོ་གཅལ་ཆེན་མོར་རིག་གྲོལ་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་སུ་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་ཐོག་མར་མཆོད་བརྗོད་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་གསུང་བཤད་དང་འབྲེལ་དམ་བཅར་བཞུགས་པར་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྣམས་དང་། རིགས་ལམ་ལ་བྱང་ཆུབ་པའི་དགེ་བཤེས་དྲག་གྲས་རྣམས་ནས་བཀའ་པོད་ལྔའི་གནད་ལས་བརྩམས་ཏེ་བརྒྱལ་བརྟག་ཞུལ་བར་གསུང་ལན་ཐོགས་མེད་དུ་སྩལ་རྗེས། སྔོ་བློ་གཉིས་ཀྱི་མཁན་པོ་དམ་བཅར་འཁོད་པ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་རྟགས་གསལ་འཕེན་གནང་སོགས་མཁས་རྣམས་མགུ་བ་སྐྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་འོད་སྣང་སྤྲོ་བར་མཛད་སོང་ཞིང་།

ཞེས་གསུངས།

དམ་བཅའ་བ་གཉིས་བཞུགས་གདན་དུ་འཁོད་པ་ན། ༧གོང་ས་མཆོག་ནས། སྟོན་པའི་བ་དན་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་གྲགས།། ཞེས་པས་དབུ་དྲངས་ཏེ་བརྒྱལ་བརྟག་མཛད། དེའི་ཚུལ་ལ་<<དགེ་སྡིག་ལས་ཀྱི་སྒྲོང་བ་>>ལས།

དེའི་ཐོག་མར་མཆོད་བརྗོད་གསུང་བའི་སྐབས་བློ་ཕུར་དུ་གསུང་མཚམས་མཛད་དགོས་པའི་སྤྱན་ཆབ་གནང་བ་ཞིག་ཀྱང་ཐོས་བྱུང་བའི་ཚེ། ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་འཁྲུངས་པ་གོར་མ་ཆག་སྙམ་པ་བྱུང་། ཕྱིས་བཞུགས་སྐར་རྐྱ་སའི་ཕོ་བྲང་དུ་རྗེ་བླ་མ་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་༧གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་མཇལ་ཕྱག་ཏུ་བཅར་བའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་དོན་བཟང་པོའི་རོ་མཆོག་འབུམ་དུ་བྲོ་བའི་གསུང་གི་བདུད་རྩི་གླེང་མོལ་གྱི་ཚུལ་དུ་སྩལ་འཕྲོས་ཤིག་ཏུ། སྔར་འབྲས་སྤུངས་རྡོ་གཅལ་དུ་དམ་བཅའ་བཞག་པའི་ཉིན་མཆོད་བརྗོད་སྒྲོར་བའི་མཚམས་དེར་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་དྲན་ནས་མཆི་མ་རང་དབང་མེད་པར་འཁྲིན་དགོས་པ་ཞིག་བྱུང་ཞེས་ཕེབས་བྱུང་བའི་ཚེ། ཚུལ་བསྟན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དགོངས་དོན་རྣམས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་དུ་མཛད་པའི་དབང་གིས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ནོན་མི་ཐུབ་པའི་དད་གུས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་འཁྲུངས་པ་སྨོས་མེད་ཐོག །ད་དུང་སྐབས་དེར་འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་སོགས་ཀྱི་གཟིགས་སྣང་འདྲ་ཡང་བྱུང་ཡོད་

པར་གོར་མ་ཆག་སྣམ་པ་བྱུང་།

ཞེས་དང་། <<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས་མགོན་པོ་ཉིད་ནས།

ཉིན་དང་པོར་འབྲས་སྤུངས་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ། དགེ་འདུན་སྟོང་ཐག་དུ་མ་དང་ལྷན་དུ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དང་འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བསྟོད་པ་གདངས་དབྱངས་སུ་འཛིན་པའི་སྐབས་མིག་ནས་མཆི་མ་དབང་མེད་དུ་འཚོར་བའི་ཡིད་འགྱུལ་ཆེན་པོ་ཐེབས།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་རྣམ་སྤྲུལ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་སྔར་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཆོས་གཞུག་མཛད་སྐབས་སྤྱོན་གནས་རྗེས་དྲན་སོགས་ཉམས་སྣང་ཁྱད་པར་བ་བྱུང་ཡོད་ལ། དགུང་གྲངས་བཅུ་བཞི་བཙོ་ལྔ་ཙམ་དུ་ཕེབས་པའི་སྐབས་ནས་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དང་རྒྱ་བོད་ལོ་པཎ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་དྲན་ཏེ། ཐུགས་ལ་ནོན་དཀའ་བའི་དད་གུས་ཆེས་ཆེར་འཁྲུངས་པ་དང་། དགུང་གྲངས་བཅུ་དྲུག་བཅུ་བདུན་དུ་ཕེབས་པའི་ཚེ་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཐུགས་སྣང་འགོག་མེད་དུ་འཁྲུངས་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་སོགས་ལ་བརྟགས་ན། ཐུན་མོང་སྣང་ཚོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་སྐུ་ན་ཕྲ་མོའི་དུས་ནས་ནང་གི་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དཔོག་པར་དཀའ་བ་ཞིག་སྙེད་ཅིག་འཁྲུངས་ཡོད་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བའི་གནས་སུ་འཁུམས་ལ། དེའི་ཚུལ་འགའ་ཞིག་གཤམ་དུ་རིམ་པས་སྤྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་གཞུང་ཆེན་དམ་འཇོག་གི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྲུངས་མཐར་ཚོགས་མང་ལ་ཆོས་འབྲེལ་དང་། འབྲས་སྤུངས་གླིང་སྐོར་ལ་ཆིབས་ཐེབས་ཀྱིས་ཕྱོགས་

བཞིར་ཁྲུས་གསོལ་རབ་གནས་སོགས་མཛད་དེ་སྐབས་བབས་ཀྱི་མཛད་ཆེན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ན། བོད་ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༢༥ སྤྱི་ལོ་ 1958 ཟླ་བ་ 8 ཚེས་ 10 ཉིན་འབྲས་སྤུངས་དགོན་ཆེན་ནས་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་གནས་ཆུང་ལྷོག་ཏུ་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར། དེ་ལ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་ལས།

འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཛད་ཆེན་གྲུབ་རྗེས་མར་ལམ་གནས་ཆུང་ལྷོག་ཏུ་ཆིབས་བསྒྱུར་སྐབས་སྤྲུལ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་རྟེན་གཞིར་ཁོག་ཕེབས་ཀྱིས་ནུབ་སྒོའི་རྡོ་སྐས་ཀྱི་གཡམ་དུ་ཕེབས་ནས་༧གོང་ས་མཆོག་ལ་གུས་བཏུད་ཕྱག་འཕེན་གྱིས་འདུ་ཁང་དུ་གདན་ཞུའི་ཐོག་གྲྭ་ཚང་ནས་གསོལ་སྟོན་དཀར་སྤྲོ་འབུལ་བཞུམས་དང་། ཆོས་སྐྱོང་ནས་བསེ་འབག་སྨུག་ཆུང་སོགས་རྟེན་རྫས་སྤྲུན་བསྟར་ཞུ་གནང་མཛད་ཅིང་། ༧གོང་ས་མཆོག་དང་། ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ། ཕྲན་བཅས་ཡོད་སར་བཀའ་བློན་རྣམས་འགུག་འབོད་གནང་སྟེ། མགོན་མེད་པའི་དུས་ངན་ཤར་ཉེན་ཡོད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་སྲིད་སྐོར་བཀའ་ལུང་འགའ་ཤས་གནང་སོང་བར་སྐབས་དེར་རང་གཞན་ཚང་མའི་འཆར་སྐོར་༧གོང་ས་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཕྱྭར་འགལ་རྐྱེན་གྱི་ལུང་ཡིན་པར་དོགས་ཀྱང་། རྗེས་སོར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཏེ་བོད་ལྗོངས་མགོན་མེད་དུ་ལུས་རྒྱུ་དེ་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་ཚོད་སྣང་།

ཞེས་གསུངས།

གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོས་ཚུལ་དེ་རྣམས་སྔར་ནས་མཁྱེན་ཡོད་ངེས་ཀྱང་། སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཚུལ་བཟློག་ཏུ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་སྨིན་པའི་དུས་སུ་བབས་པར་གཟིགས་པའམ། གསུངས་ཀྱང་ཕྱི་ནང་གི་བརླང་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་བཅོས་སུ་མེད་པའམ། ཡང་ན། དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་གང་ལྟར་ཡང་ཟུར་ཙམ་མམ་གོ་རྒྱུ་ཙམ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་མི་འདུག་གོ།

བོད་ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༢༥ སྤྱི་ལོ་ 1958 ཟླ་བ་ 8 ཚེས་ 11 ཉིན་སེ་ར་ཐེག་གླིང་དུ་ཆིབས་ཐེབས་སྐབས་ཐེབས་བསུ་དང་མཛད་སྒོ། གཞུང་སའི་བསྙེན་བཀུར། རྟེན་མཇལ་གནས་གཟིགས་སོགས་རྒྱས་པར་བསྐྱངས། ཚེས་ 15 ཉིན་བཞུགས་ཁྲིར་འཁོད་པ་དང་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་མཛད་པ་རྣམས་གྲུབ་མཚམས། སེར་བྱེས་མཁན་པོ་བློ་བཟང་དབང་ཕྱུག་དང་། སེར་སྨད་མཁན་པོ་ངག་དབང་གྲགས་པ། སེར་བྱེས་ཏྲེ་ཧོར་ཡེ་ཤེས་བསོད་ནམས། སེར་སྨད་སྤོམ་ར་སྤང་ལུང་སྤྲུལ་སྐུ་སོགས་ལུང་རིགས་སྨྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་བཅོ་ལྔ་ཙམ་གྱིས་བརྒྱལ་བརྟག་གི་བགྲོ་བ་ཕུལ། དེ་ནས་སེར་བྱེས་མཁན་པོ་བློ་བཟང་དབང་ཕྱུག་དང་སེར་སྨད་མཁན་པོ་ངག་དབང་གྲགས་པ་གཉིས་དམ་བཅར་བཞུགས་པ་ན། ༄གོང་ས་མཆོག་ནས་རྩ་ཤེའི་མཆོད་བརྗོད། གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་།། ཞེས་པ་ལས་བྲངས་ཏེ་རྟེན་འབྱུང་འགག་སོགས་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་ལས་བརྩམས་པའི་བརྒྱལ་བརྟག་མཛད་པ་སོགས་སེ་རའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཆེན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ན། ནོར་གླིང་པོ་བྲང་དུ་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར།

འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་ཆོས་གཞུག་དང་གྲྭ་སྐོར་དམ་འཛོག་མཛད་པའི་ཚུལ་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ 1947 ལོར་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་དང་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་ཆོས་གཞུག་མཛད་ཆེན་བསྐྱངས་ཟིན་ནའང་། སྔར་གྱི་སྲོལ་ལྟར་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་ཆོས་གཞུག་གི་མཛད་ཆེན་སྐྱོང་བཞེས་མཛད་མེད། དེར་བརྟེན། སྐབས་འདིར་དཔལ་མཉམ་མེད་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་ཆོས་གཞུག་དང་གྲྭ་སྐོར་

དམ་འཛོག་ལྷན་ཅིག་མཛད་པར་ས་ཁྲི་བོད་ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༡༦ སྤྱི་ལོ་ 1958 ཟླ་བ་ 9 ཚེས་ 28 ཉིན་ནོར་གླིང་ཕོ་བྲང་ནས་སྟོན་འཁོར་རྟགས་བསྟུས་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་ཆིབས་འཁོར་དུ་བཞུགས་ཏེ་དགའ་ལྡན་ལ་ཞོལ་ཤུན་འབབ་ཐང་དམ་བཙུན་མོ་སྒྲིངས་ཞེས་པའི་བར་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས། དེ་ནས་ཆིབས་པར་བཅིབས་ཏེ་དགའ་ལྡན་དགོན་པའི་མདུན་ངོས་ཕྱག་འཚལ་སྒང་དུ་ཕེབས་འབྱོར་གྲུབ་མཚམས་ཆིབས་ལས་བཞོལ་བ་དང་། དགོན་པར་ཞལ་ཕྱོགས་ཏེ་སྐུ་ཕྱག་ལན་གསུམ་འབུལ་གནང་མཛད། སྐུ་ལ་ཆོས་སྣམ་དང་དབུ་ལ་པཎ་ཞྭ་གསོལ། སྤྱན་རྒྱ་དང་སྤོས་འཛིན་སོགས་ཀྱིས་མདུན་བདར་ཏེ་ལི་ཁྲིའི་ས་འཛིན་གྱི་ཕྲེང་བ་རིང་མོ་ཕྱོགས་སུ་བཞུད་པ་ལྷ་བུའི་དབུས་སུ་ཁྱུ་མཆོག་རླབས་པོ་ཆེའི་སྟབས་ཀྱིས་རྗེ་བླ་མ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་གདན་ས་དེ་ཉིད་དུ་ཞབས་སོར་མངོན་པར་བཀོད། དགོང་དྲོར་གློ་བུར་དུ་སྐུ་འཁོར་རྟགས་བསྟུས་བཅས་ཡངས་པ་ཅན་གསེར་གདུང་ཁང་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གྱིས་རྟེན་མཇལ་གནང་མཐར་སྟོན་འཁོར་ཡོངས་ཀྱིས་སྐུ་ཕྱག་མང་དུ་འབུལ་གནང་མཛད། ཚུལ་བསྟན་ཐུན་མོང་བའི་སྣང་ངོར་ཕེབས་ལམ་དུ་སྐུ་ཚེགས་ཆེ་བའི་ཁར། སྐུ་ཕྱག་མང་དུ་མཛད་པ་དང་ན་བཟའ་ལ་དེ་ཙམ་དོ་ནན་མ་གནང་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་ལས་དུས་དེར་སྐུ་ཚད་ཀྱི་སྟུང་གཞི་བཞེས་པའི་ཚུལ་མཛད་པས་ཡོངས་འཛིན་ཞབས་འབྲིང་དང་བཅས་པ་ཐུགས་འཚབ་ཆེན་པོར་གྱུར། ཞབས་འབྲིང་ཆོས་མཛད་ཆེན་ཁག་དུས་འགྲུངས་གནང་སྐྱོང་ཡོང་བའི་སྐབས་འདུག་ཞུས་པར། བཀའ་ལས། རྗེ་བླ་མའི་གདན་སར་མཛད་སྒོ་དང་པོ་དེ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གནང་མི་རུང་བས་སྤུག་རྒྱུས་བྱ་དགོས་ཞེས་གསུང་ཕེབས། དེ་ལྟར་བོད་ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༡༧ དང་ཟླ་

བ་ 9 ཚེས་ 29 ཉིན་ནས་དགའ་ལྡན་ལྷ་སྤྱིའི་མཛད་སྒོ་སོགས་འཆར་དོན་ལྟར་བསྐྱངས། བོད་ཚེས་ ༢༢ ནས་ཉིན་གསུམ་གྱི་རིང་འཛམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གདུང་རྟེན་གྱི་མདུན་དུ་སྟོང་མཆོད་དང་ཚོགས་འཁོར་རྒྱས་གཤོམ་དང་ཆོས་རྒྱལ་ཁང་དུ་གཟབ་གསོལ་བསྐང་ཚོགས་སོགས་གནང་སྨིན་མཛད།

བོད་ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༢༧ དང་ཟླ་བ་ 10 ཚེས་ 10 ཉིན་གྲྭ་སྐོར་དམ་འཛོག་གི་མཛད་སྒོར་གཞུང་ས་ནས་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་རྟེན་མཆོག་སྤྱན་སྔར་མཆོད་འབུལ་རྒྱས་གཤོམ་དང་དགེ་འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོར་བསྙེན་བཀུར་མང་ཇ་སྐྱུ་འགྱེད་སོགས་གང་རྒྱས་འབུལ་གནང་མཛད་དེ། ཕྱི་ཉིན་མཛད་ཆེན་དངོས་གཞིའི་སྐབས་༧གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་ཚོགས་ཆེན་རྗེ་གཙལ་སྟེང་དུ་མི་འཇིགས་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་ཞབས་ཟུང་མངོན་པར་བཀོད་པ་ན། རྟེན་གསུམ་འདེགས་འབུལ་སོགས་སྤྲར་ལམ་ཉམས་མེད་དུ་བསྐྱངས། དེ་ནས་དགའ་བྱུང་མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་དགའ་བ་དང་། དགའ་ཤར་མཁན་པོ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ། དགའ་བྱུང་མཁན་ཟུར་གསེར་ཀོང་སྨྱུལ་སྐྱུ། ཤར་རྩེ་མཁན་ཟུར་རྒྱ་མཚོ་དབང་ཕྱུག་སོགས་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྔ་ཕྱིར་གཞུང་ཆེན་གྱི་ཟབ་གནད་ཐོག་བརྒལ་བརྟག་གི་བགྲོ་བ་ཕུལ། དགའ་ལྡན་ཤར་བྱང་གི་མཁན་པོ་ལས་ཐོག་གཉིས་དམ་བཅར་བཞུགས་པའི་ཚེ། ༧གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་ནས་མཛོད་གནས་དྲུག་པའི་ཚིག །བདེན་གསུམ་མཐོང་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། །ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ།། ཅེས་པ་ལུང་འདྲེན་གནང་སྟེ་རྟགས་གསལ་གཏོང་གནང་མཛད་པས་དེར་འདུས་དྲག་ཞན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་གཞིག་ཏུ་མེད་པའི་དད་མོས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྲུན། དེ་ལ་༧གོང་ས

མཆོག་ནས་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས།

༼ཤར་བྱང་གི་མཁན་པོ་རྣམ་གཉིས་དམ་བཅར་བཞུགས་པ་ལ་མཛོད་རྩ་བ། བདེན་གསུམ་མཐོང་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།། ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ།། ཅེས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་རྟགས་གསལ་འཕེན་པར། "' རྗེ་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གདུང་རྟེན་སོགས་རྟེན་མཆོག་རྣམས་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་ནས་ལྷག་གནས་ཀྱི་ཚོ་ག་བགྱིས་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཕེབས་ཏེ་དམ་ཡེ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྲེ་བར་མཛད། དེ་ནས་དགའ་ལྡན་དབང་བསྒྱུར་རིར་ཕྱིན་ཚོ་ལྷ་བསངས་གཏོང་བར་བསྐྱོད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་གཡག་ལ་ཆིབས་ཏེ་ལྷན་ཕེབས་དང་འབྲེལ་ཧ་ཅང་དགྱེས་པའི་ཉམས་མཛད། སྤྱི་བྱེའི་ལེགས་ཚོགས་འཕེལ་བའི་ཐུགས་སྨོན་མཛད་པ་གོར་མ་ཆག །

ཅེས་བཀའ་གནང་།

དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཁང་དུ་རྟེན་སྐྲམ་དམ་འབྱར་མ་ཞལ་ཕྱེ་སྐྱེ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སྐུ་འགག་དང་། སྐུའི་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་སོགས་ནང་རྟེན་འགངས་ཆེན་རྣམས་མཇལ་གནང་མཛད་པ་སོགས་གདན་གསུམ་གྱི་གྲྭ་སྐོར་དམ་འཛོག་ཆེན་མོ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་མཛད། དེ་ལྟར་ཕྱིར་ལྷ་ལྡན་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་བའི་ཟེབས་ལམ་ཆལ་གྱང་ཐང་དུ་ཙུང་ཟད་ཕྱོད་བཞུགས་དང་ཕྱག་དཔེ་གཟིགས་པའི་སྐབས་སུ། རྒྱ་དཔོན་ཀྲང་ཅིན་ཝུའུ་ཡིས་བཀའ་ཤག་བརྒྱུད་རྟོག་གླེང་མང་དུ་ཞུས། དེ་ལ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་ལས།

༼གོང་ས་མཆོག་ཞང་བཀའ་འབུམ་གཟིགས་ཞིབ་ཀྱིས་སྤྲོ་བཞུགས་མཛད་ཞུར་ལྷ་སྡོད་རྒྱ་དཔོན་ཀྲང་ཅིན་ཨུ་ནས་ཚུ་བཞི་སྐང་དྲུག་གི་དམག་མིས་སྟེ་མོར་རྒྱ་ཕྱོགས་དང་དམག་འཐབ་ཀྱིས་མི་གསོད་ཐལ་ཆ་ཆེན་པོ་ཡོང་བཞིན་པ་དེ་དག་ཏྭ་ལའི་བླ་མ་དང་། ས་གནས་གཞུང་གིས་བཀག་སྡོམ་འགན་ལེན་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ཚེ་རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་དྲག་གནོན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་འཇིགས་སྐུལ་སྟན་སེང་བཀའ་ཤག་བརྒྱུད་ཕྱུལ་འབྱོར་བྱུང་གཤིས་ཐུགས་དམ་སད་

ཀྲེན་མི་བཟད་པ་བྱུང་སོང་། དེའི་ནངས་པར་༸གོང་ས་མཆོག་ཐུགས་ཉམས་མི་སྐྱོ་བའི་ངང་ནོར་གླིང་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས།

ཞེས་གསུངས།

རྒྱ་མིའི་ཕྱོགས་ནས་མགོན་པོ་མཆོག་ལ་རྙོག་གླེང་དང་བསུན་གཙེར་ཇི་ལྟར་ཞུས་ཀྱང་། བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་བདེ་ཐབས་ལ་གནོད་པ་དང་མི་གསོད་ཁྲིག་སྦྱོར་སོགས་ལས་ངན་ཚབས་པོ་ཆེའི་རིགས་གང་ཡང་མི་འབྱུང་བར་མཛད་རྒྱུ་ནི་སྐབས་དེ་ཤེད་ཀྱི་ཐུགས་རེའི་གཙོ་གནད་དུ་མངོན་ལ། དགྲ་ལ་སྙིང་རྗེ་བསྒོམས་ཤིང་དགྲ་རྣམས་མགོན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་བཞེས་གོང་དུ་སྤེལ་བའི་དགེ་རྒྱན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་ཡང་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ཞེས་པར་གསལ་བར་གསུངས།

དེ་ལྟར་ནག་ཕྱོགས་རྒྱ་སྡེའི་དཔུང་གི་གདུག་རྩུབ་དབྱར་གྱི་ན་བུན་ལྟར་འཁྲིགས་ཤིང་ཡུན་རིང་དབང་རྫོད་ལ་དབུ་འཁོར་བའི་རང་སྡེ་མཐོ་རིམ་ཕྱོགས་ལ་འགོག་སྒྲུང་གི་ཐབས་ཤུས་རྩ་བྲལ་དུ་གྱུར་པར་བརྟེན། ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མཛད་འགན་བསྐྱེད་བཞེས་གྲུབ་ཙམ་ནས་དབྱར་དགུན་གྱི་བཞུགས་གནས་ཕོ་བྲང་གཉིས་སུ་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་པའི་རྒྱུན་ཇི་བཞིན་སྐྱོང་དཀའ་བར་གྱུར་ཏེ་གྲོ་མོར་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར་དགོས་པ་སོགས་སྐུ་ཚེགས་དང་མཛད་དཀའ་ཚད་ལས་བརྒལ་བ་བྱུང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། <<བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག་>>ལས།

རྒྱ་དཔོན་རྣམས་ལ་བཀའ་མོལ་གནང་སྐབས་༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་སྐུ་ན་ཕྲ་ཡང་། ཐུགས་སྣམ་གསུང་སྒྲོས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་། ཇི་སྐད་དུ། ཚུལ་ཆེན་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་

འཇོག །ཚིག་རྗེས་ཚིག་བདག་སླ་མཁས་པ།། ཚིག་ལ་དབང་བ་ཚིག་མཐའ་ཡས།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚིག་དོན་དགག་པ་མེད་པའི་བཀའ་ལན་རེ་རེ་གནང་སྐབས། རྒྱ་དཔོན་གཉིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་བལྟ་རེས་བྱེད་ཀྱི་འདུག །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སུ་དང་གང་ལ་ཡང་ཐུགས་བག་ཚ་བ་དང་ བློང་བློང་བོར་འགྱུར་བ་སོགས་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་པ་ལ་རང་ཆས་སུ་མངའ་བ་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ། མི་རྒན་དབང་ཤེད་ཅན་དག་གི་མདུན་དུ་གཟི་བྱིན་དང་བརྗིད་བག་གི་དཔལ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་ཉམས་པ་མེད་པར་བོད་ཆོས་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་འཛིན་ཉེན་གྱི་གཡང་ལས་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པའི་ཐབས་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་བསྟུད་མར་མཛད།

ལོ་ཟླ་ཆེས་གྲངས་ཇི་བཞིན་མ་ངེས་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་ 1957 ལོའམ་ 1958 ལོའི་དབྱར་ཁར་༄གོང་ས་མཆོག་ནས་ནོར་གླིང་ཆོས་རའི་ནང་འཛིགས་བྱེད་དཔལ་བོ་གཅིག་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་དང་། དགུན་ཐོག་རྩེ་ཕོ་བྲང་དུ་ལམ་རིམ་བསྡུས་དོན་གྱི་བཀའ་ཁྲིད། དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་དམག་ཟོར་མའི་རྗེས་གནང་སྩལ་ཅིང་སྐབས་དེར། ཆོས་ཞུ་བར། དེ་རིང་ནས་བཟུང་ཁྱེད་རང་རྣམས་ཁེར་རྐྱང་མ་ཡིན་པར་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་ཁྱེད་ཅག་དང་ལྷན་དུ་ཡོད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་བཀའ་བཟང་ཕེབས་པའི་ཚུལ་དང་། ཡང་ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དབང་ཆེན་སྩལ་བའི་ཚུལ་བཅས་ <<མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་བྱུང་བདེན་པའི་རང་སྒྲ།>> ཞེས་པར་གསལ།

ལྷ་རམས་དམ་འཛོག་གི་མཛད་པ།

དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ 1958 ལོ་སྟེ་བོད་སྨད་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་དམར་གྱིས་བཙོན་འཇུག་དམར་གསོད་ལྷུ་གེ་སོགས་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་སྤེལ་བཞིན་པ་དང་། བོད་དབུས་གཙང་གི་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ཏུའང་དྲག་སྤྱོད་དང་གཡོ་སྒྱུར་གྱི་ཡོ་ལང་སོགས་གསན་དཀའ་བའི་གནས་ཚུལ་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་འབྱུང་བཞིན་པ་སྐབས་དུ་ཡང་ཡང་གསོལ་བས་སྐུ་ཚེགས་དང་ཐུགས་ངལ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཀྱང་གདན་གསུམ་གྱི་གྲྭ་སྐོར་དམ་འཛོག་ཆེན་མོ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་མཛད་དེ། སྔར་གསོལ་ལྟར་ས་ཕག་ལོ་སར་གྱི་མཛད་རིམ་རྣམས་ཡོངས་སུ་བསྐྱངས། བོད་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༥ སྤྱི་ལོ་ 1950 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 12 ཉིན་གྲྭ་འཛིན་གཉིས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་པོ་རྩེ་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་ནས་ཞབས་བཏེགས་ཏེ་གངས་ལྗོངས་ལྷ་མི་ཡོངས་ཀྱིས་སྤྱན་འདྲེན་ཕེབས་བསུ་སྤྲ་ན་མེད་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ཏེ་ལྷ་ལྡན་སྤྲུལ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་ཞབས་ཟུང་ཀུན་ཏུ་དགེ་བའི་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རི་མོ་མངོན་པར་བཀོད། ཉིན་རེའི་མཛད་རིམ་རྣམས་གེགས་མེད་བདེ་ཐྲག་དང་བསྐྱངས།

བོད་ས་ཕག་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༣ སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 21 ཉིན། ལྷ་ལྡན་གསུང་ཆོས་ར་བའི་ནང་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་དབུས་གོ་བབ་ཅན་གྱི་ཟླ་སྤྲུལ་ཆེ་ཕྲ་དང་གདན་གསུམ་གྱི་མཁན་ལས་ཟུར། བཀའ་བློན་དང་ཡབ་གཞིས་སྐུ་འཁོར་སོགས་གནང་ཡོད། གདན་གསུམ་གྱི་མང་ཚོགས་ལུང་རིགས་སྨྲ་བ་དང་སྟགས་བཙུན་སོགས་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་སེར་སྐྱ་དྲག་ཞན་བར་མ་ཁྲི་ཕྲག་དུ་

མ་འདུས་པའི་དབུས་སུ། སྟོན་མཆོག་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དང་རྗེས་འཛུག་མཁས་གྲུབ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྨྲ་བ་ལ་འགྲན་པའི་ཟླ་དང་བྲལ་བ་འཛམ་གླིང་མཁས་རྒྱུའི་དབུས་ན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཏོག་ལྟར་མངོན་པར་མཐོ་བ་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་ལྷ་སྐལ་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་༄གོང་ས་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་གང་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་བསམ་མཐར་སོན་པའི་འབྲས་རྟགས་སུ་ལྷ་ལྡན་ཚོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་རྟགས་བཞེས། དེ་ཡང་ལི་ཁྲིའི་ཆུ་འཛིན་གསར་བས་ས་ཆེན་ཡོངས་སུ་བཀབ་པ་ལྟ་བུའི་དགེ་འདུན་ལུང་རིགས་སྨྲ་བའི་ཁྲུ་ཚོགས་ཆེན་པོའི་དབུས་སུ་མི་འཇིགས་སེང་གེས་བཏེགས་པའི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་ཐུགས་ལ་ཞུམ་ཞུམ་པ་དང་འཚེར་འཚེར་བ་སོགས་ཐུགས་བག་ཚ་བའི་སྣང་བ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འཇིགས་པ་མེད་པའི་གནས་མཐའ་དག་བདག་གིར་བཞེས་ཏེ་འགྱིང་བག་གཟི་བྱིན་གྱི་དཔལ་ཀུན་ནས་མངོན་པར་གྱུར་པའི་ཚེ། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་པཎ་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལའང་འགྲན་བཟོད་དུ་རུང་བར་སྙམ་པའི་གངས་ཅན་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་དྲངས་པའི་ཟབ་གནད་བརྒལ་བརྟག་གི་བགྲོ་བའི་ཆོས་དབྱངས་སྙན་པོ་སྙན་གྱི་དབང་པོར་གསོལ་བ་ན། གཞུང་ཆེན་ལྔའི་ཟབ་གནད་ཀྱི་གསུང་ལན་རྣམས་དོན་གྱི་ཆ་ལས་ཙུང་ཟད་ཀྱང་ཡོ་བ་མེད་པར་ཐོགས་མེད་དུ་སྩལ་བས་ཀུན་ཧ་ལས་པར་གྱུར། གཞུང་བསྟེན་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཡང་རྟེན་གཞིར་རང་ཕེབས་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ལས་བརྩམས་པའི་བརྒལ་བརྟག་གི་བགྲོ་བ་ཕུལ་ཅིང་ལེགས་སོའི་མེ་ཏོག་ཀུན་ནས་

གཏེར། གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོས་རྟགས་གསལ་ཐུལ་བའི་ཚུལ་ལ། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་ལས།

ཉིན་གུང་དམ་བཅའི་སྐབས་གནས་ཆུང་སྤྲུལ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཡང་རྟེན་གཞིར་ཁོག་བརླམས་ཐོག་བབས་ཀྱིས་༄གོང་ས་མཆོག་ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ལས་བརྩམས་པའི་རྟགས་གསལ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་འབུལ་གནང་དང་འབྲེལ་ལེགས་སོའི་ལུང་འབུལ་གནང་མཛད།

ཅེས་དང་། <<དགེ་སྡིག་ལས་ཀྱི་སྨྲོང་བ་>>ལས།

ཚང་མས་ཡིད་རྩེ་གཅིག་པས་གསུང་གི་བདུད་རྩིའི་དགའ་སྟོན་སྤྱོང་བཞིན་པའི་སྐབས། ཐུན་ཚོ་སྟོད་སའི་ཉེ་མཚམས་ན་གནས་ཆུང་སྐུ་རྟེན་དུ་བླ་མ་བཞུགས་འདུག་པར། བློ་བུར་སྤྲུལ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་ལྡན་ཐོག་བབས་ཀྱིས་ཞབས་གཉིས་ཐད་ཀར་བརྐྱངས་ཤིང་། ལྟག་པ་རྒྱབ་ཏུ་འགྱེལ་སོང་བར་གཡས་གཡོན་གྱི་མཁན་སློ་ཆོས་སྐུ་རྒྱབ་ནས་སྐྱོར་སོང་ཞིང་། དེ་མཚམས་གྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་ཕྱོགས་ནས་གནས་ཆུང་བའི་སྐུ་ཞབས་མང་པོས་དབུ་རྔོག་སོགས་ལྷ་ཆས་བསྣམས་ཏེ་མྱུར་སྟབས་སུ་བྱོན་ནས་བསྒྲོན་འབུལ་ཞུས་སོང་བས། ལྷ་ཁོག་ཏུ་བབས་མས་ནས་ལྷ་ཆས་བསྒྲོན་པ་མཇལ་བའི་ཐོག་མ་སོང་སྟབས་ལྟད་མོ་ཆེ་བར་མ་ཟད། དབུ་རྔོག་བསྒྲོན་པའི་ཚེ་མགུལ་སྒྲོག་བསྡམས་ཆེས་པས་སྐུ་རྟེན་གཤེགས་མི་ཡོང་དམ་སྙམ་པའང་བྱུང་། དེ་ནས་གནས་ཆུང་བའི་ཛ་རོལ་དུང་རྒྱ་དང་བཅས་སྤྲུལ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོས་༄གོང་ས་ཐུག་ན་བཞུགས་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དེར་མྱུར་སྟབས་སུ་བཅར་ནས་དགུ་འཆམ་དང་བད་ཐུད་ སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ལས་བརྩམས་ཏེ་རྟགས་གསལ་ཐུལ་བའི་ཐོག །ལུང་འབུལ་ཡང་ཞུས་སོང་བ་མཇལ།

ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་སྔ་གུང་དགོང་གསུམ་གྱི་དམ་བཅའ་ཆེན་མོ་དང་བཤད་ཆུང་དམ་བཅའ་སོགས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ན། གངས་ཅན་ལྷ་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཐུགས་ལ་དགའ་བ་དང་

སྤྲོབས་པའི་སྣང་བ་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་། ཡོངས་འཛིན་གླིང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ནས་ཀུང་བསམ་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་རེ་འབྲས་རྨད་དུ་བྱུང་བ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བདག་གིར་བཞེས་པ་ནི་ཧི་འདྲའི་ངོ་མཚར་བའི་གནས་སུ་ཆེ་ཨང་ཞེས་ཐུགས་དགྱེས་ཉམས་ཆེན་པོ་མཛད་དེ་ཆེས་ཆེར་བསྔགས་པར་མཛད། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས།

བོད་ས་ཕག་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཚེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན། ཐུན་ཚོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་བསྐོར་རབ་འབྱམས་པའི་མཛད་སྒོའི་སྐབས་ཞོགས་ཚོགས་མང་ཇ། གསུང་ཆོས་ར་བའི་དམ་བཅའ། གུང་ཚོགས་མང་ཇ། ཉིན་གུང་དམ་བཅའ། སྨོན་ལམ་གུང་ཇ། དགོང་དྲོའི་དམ་བཅའ་ཆེན་མོ། བཤད་ཆུང་དམ་བཅའ་སོགས་ཚང་མར་ཕེབས་ཏེ་ལུང་རིགས་སྨྲ་བའི་ཁྱུ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་ཁོ་བོར་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གཞུང་དག་གི་དཀའ་གནད་ལས་བརྩམས་པའི་བརྒྱལ་བརྟག་མཛད་སྐབས་ཐུགས་ཞིབ་ནན་ཏན་དང་འབྲེལ་དམ་བཅའ་གྲུབ་རྗེས་ཁོ་བོར་དགྱེས་པའི་གསུང་གི་བདུད་རྩི་རབ་དགའི་ལང་ཚོ་མཆོག་ཏུ་བརྟས་པར་མཛད།

ཅེས་བཀའ་གནང་།

བོད་ཆེས་བཅུ་བཞི་ཉིན། ཁྲིམས་ར་ཆེན་མོར་གཞུང་ས་ནས་༧གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་ནས་གཞུང་ཆེན་གསན་བཞེས་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་དགའ་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་བཤམས་ཤིང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་པ་གཉིས་དང་མཚན་ཞབས་བཅས་ལ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ཆེན་གསན་བཞེས་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་བའི་གཏང་རག་གི་འབུལ་སྐྱེས་གྲྭ་ནོམ་པ་བཏེགས། བོད་ཆེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན། ཁྲིམས་ར་ཆེན་མོར་མང་ཐོས་འདུལ་བ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་འབྲེལ་གསོ་སྦྱོང་གནང་བར་ཚོགས་དབུས་སུ་ཆིབས་ཕེབས་ཀྱིས་གསོ་སྦྱོང་གི་མདོ་འཆད། ཉིན་དེར་གསུང་

ཚོས་ར་བར་འདུས་མང་ལ་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་བཀའ་ཚོས་སྩལ་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་འཐུས་ཚང་གྲུབ་ཀྱང་། བོད་ཚེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་ནས་རྒྱ་དམར་གྱིས་གསུང་རའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱ་མིའི་སྤྱོད་ཁང་གི་སྟེང་དང་སྣེ་ཝུ་ཁྲུང་ཁར་བྲེ་ཕད་བརྗེགས་ཏེ་འཛིང་རྒགས་བཟོས་པ་དང་། སོ་ཁྲུང་དུ་མེ་མདའ་བཙུགས་པ། རྒྱ་དམག་གིས་སོ་ཙུལ་བྱས་པ་སོགས་མི་དམངས་ལ་དོགས་པའི་སྣང་བ་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་བྱུང་བས། རྒྱལ་བའི་སྐུ་སྲུང་དམིགས་ཏེ་གཞུང་དམངས་གཉིས་ནས་གསུང་ཚོས་ར་བར་ཆིབས་སྒྱུར་མི་མཛད་པའི་གསོལ་འདེབས་ཞུས་པས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་བཀའ་ཚོས་གནང་དགོས་པ་བྱུང་། བོད་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༦ སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 24 ཉིན། ར་མོ་ཆེའི་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་སྤྱན་སྔར་སྤྱན་འདྲེན་ཁྲུས་གསོལ་སོགས་དང་། ཚེ་དཔག་མེད་ལྷ་ཁང་དུ་གནས་གཟིགས་རྟེན་མཇལ་གྲུབ་མཚམས་ནོར་གླིང་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གྱིས་ཉིན་ཞས་ལྗོངས་བཞུགས་གནང་། རྣམ་ཀུན་གྱི་གཞུང་ལས་མཛད་རིམ་ཁག་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གནང་།

སྙིང་རྗེའི་ལྷ་གཅིག་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ལྷ་ལྡན་ཚོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་བཞེས་མཛད་ཆེན་གྱི་བར་གསེང་ནས་ཕྱི་ལྟར་དུ་ལྗོངས་བཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཙམ་ཟད་མངོན་ཡང་། ནང་ལྟར་དུ་བསྟན་སྲིད་མི་རིགས་དང་བཅས་པ་ཆགས་འཇིག་གི་དབྱེ་མཚམས་མི་གསལ་བའི་གནན་འཕྲང་གི་དུས་དན་འཛིགས་པ་ཅན་དེ་ཉིད་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེར་ཛ་དྲེ་དྲག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པར་བརྟེན་ཐུགས་སེམས་སྐྱོ་བའི་སྣང་བ་ཞིག་ག་ལ་མཆིས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། སེམས་ཅན་ལས་ཀྱིས་ཤི་བ་ལ་ཀུན་དགའ་བོ་ཁྱོད་སྨྲ་དན་མ་བྱེད་

ཅིག །ཅེས་བཀའ་སྩལ་བའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བོད་མིའི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཚུལ་ཟབ་མོ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ཟིན་པས། ཕྱོགས་བཅུའི་རབ་འབྱམས་ཞིང་གི་རྒྱལ་བ་དེ་སྲས་ཐམས་ཅད་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་དཀར་ཕྱོགས་སྐྱོང་བའི་ལྷ་མཐུ་བོ་ཆེ་མ་ལུས་པ་བོད་གངས་ཅན་ཞིང་དུ་ཞལ་འཛོམས་ཀྱང་བཙོས་སུ་མེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད། དེ་ལྟ་ནའང་། བརྩེ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་འཕགས་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉམ་ང་བར་གྱུར་པ་གཟིགས་པ་ན། མ་བུ་གཅིག་པ་ལ་བརྩེ་བ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བྱམས་ཤིང་བརྩེ་བའི་ཐུགས་རྗེའི་འཕེལ་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་ལས་ཡལ་བར་འདོར་བའི་སྐབས་ཤིག་ག་ལ་མངའ།

དེ་ལྟར་བོད་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༢༢ སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 1 ཉིན་༄གོང་ས་མཆོག་སྟོན་འཁོར་རྟགས་བསྟུས་ནོར་གླིང་ཕོ་བྲང་ནས་སླར་ཡང་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ཁང་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས། བོད་ཚེས་ ༢༣ བཤད་ཆུང་དམ་བཅའ་སོགས་ཀྱི་མཛད་རིམ་བསྐྱངས། དེ་ལ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་ལས།

སློན་ལམ་གྲོལ་ཉེའི་ཉིན་གཅིག་༄གོང་ས་མཆོག་ཐུར་སྒྲོལ་གྱུང་ཚིགས་མང་ཛའི་སྐབས་ཚོགས་དབུས་སུ་ཞབས་སོར་འཁོད་ཐོག །དེང་སྐབས་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་དག་ཐོག་ནས་དྲི་བའི་རྒྱུགས་ལེན་པའི་སྒྲོལ་དང་མཚུངས་པར་ཁོ་བོ་ནས་སྤྱི་ར་འགོད་ཀྱི་དྲི་ཚིག་ཏུ་བཀའ་པོད་ལྔའི་རྒྱ་གཞུང་ཁག་གི་ནང་ནས་ཚིགས་བཅད་ཤློ་ཀ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་རིམ་པར་སློས་རྗེས་༄གོང་ས་མཆོག་ནས་ཚིགས་བཅད་སོ་སོར་དོན་འགྲེལ་རྟགས་སྤྱི་ར་འགོད་གནང་མཛད་ཅིང་། གྱུང་ཚིགས་མང་ཛ་གྲོལ་རྗེས་ཁྲམས་རར་མཁས་མང་མདུན་སར་བཤད་ཆུང་དམ་བཅའ་འཛིག་གནང་མཛད།

ཅེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་ལྷ་ལྡན་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་བཞེས་མཛད་ཆེན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་མཐར། བོད་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༢༥ སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 4 ཉིན་[134]གྱི་ཞོགས་པར་བྱམས་པ་གླིང་སྐོར་རམ་བྱམས་པ་གདན་འདྲེན་གྱི་མཛད་རིམ་སོགས་བསྐྱངས་རྗེས་ཕྱིར་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་དུ་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར། དེ་ནས་རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་༸གོང་ས་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས། དད་ཅན་དུ་མས་ཇི་ལྟར་སྔར་ནས་གསོལ་འདེབས་ཕྱུལ་དོན་ལྟར་སྤྱི་ཟླ་ 3 ཚེས་ 7 ཉིན་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་དབང་གི་སྔ་གོན་དང་། ཕྱི་ཉིན་དབང་བཞི་མ་ལུས་རྫོགས་པར་བསྐུར་ཏེ་གདུལ་བྱ་ལས་སྐལ་ཅན་དུ་མའི་རྒྱུད་ལ་སྐུ་བཞིའི་ས་བོན་གྲུང་པོ་འཇོག་པར་མཛད་པ་སོགས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་པ་རླབས་པོ་ཆེ་སྒོ་སྣ་ཚོགས་ནས་བསྟུད་མར་བསྐྱངས། སྐབས་དེའི་དགོངས་པ་བཞེས་ཕྱོགས་ཐད་< <ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་> >ལས།

ང་ཚོར་སྲིད་དོན་གྱི་རྟོག་འཛིང་དཀའ་ངལ་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་སུ་མཐུད་ཀྱིས་བྱེད་པའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ་ཅིང་། འབུར་བརྩོན་ཆེ་ཤོས་བྱེད་ཡུལ་སྔར་ནས་དེ་རང་ཡིན་པར་མ་ཟད། ད་དུང་ཡང་དེ་རང་ཡིན། གལ་སྲིད་གོ་སྐབས་བྱུང་ན་མང་ཐོས་གདམས་པར་ཤར་བའི་མཁས་པའི་དྲུང་དུ་འདུ་འཛི་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་འབའ་ཞིག་བྱེད་འདོད་ཡོད། འགྲེལ་བཤད་སྟོན་བརྗོད་ཟིན་པ་ལྟར། རྒྱུགས་སྤྲོད་(གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་)དེ་དག་ནི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་དགེ་བཤེས་མང་ཚོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་བགྲོ་གླེང་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་འདྲའི་དུས་སྐབས་དེ་ནི་ཐུན་རང་ཉིད་ལ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། བོད་ཡུལ་སྤྱི་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་

134 མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་དང་སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་གཉིས་ཀར་ཚེས་ ༢༥ ཞེས་དང་། བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་དང་ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་གཉིས་ཀར་སྤྱི་ཟླ་ 3 ཚེས་ 5 ལ་ཕྱིར་ནོར་གླིང་དུ་ཐེབས་གསུངས།

རེད། དུས་དེར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཕེལ་གནས་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིབ་ཅིང་ཆེས་ཕྲ་བཟང་ལ་མང་བས་ཐན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་ཚིམས་པའི་དགའ་བ་ཟད་མི་ཤེས་པ་བྱུང་།

ཞེས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ།

ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ནང་མའི་བཀའ་ཡིག་སོགས།

ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་གྱི་མཇད་ཆེན་ཁག་སྐྱོང་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་༧གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་ལ་ནང་མའི་བཀའ་ཡིག་ཅིག་འབུལ་གནང་མཛད་ཡོད། དེའི་ཚུལ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་ནས།

ལྷ་བཅུ་དགུ་ལོའི་སྨོན་ལམ་མཛད་ཆེན་གྱི་སྐབས་དེར། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྨོན་ལམ་གྱི་མཇད་ཆེན་ཐོག་ལ་འཚམས་ཞུ་དང་བཅས་དྲུང་ཡིག་ཆེན་མོ་གཙང་ལགས་གཏོང་གནང་མཛད་པ་ལྟར་ཁོང་བསླེབས་སོང་། ཁོང་གི་མདུན་ལ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་ཕྱག་སམ་ཞིག་འདུག །ཕྱག་སམ་དེའི་ནང་ལ། ད་གནས་ཚུལ་ཁྲོན་ནས་ཡག་པོ་མི་འདུག །བོད་གཞུང་དང་ང་ཚོ་ཚང་མས་རྗོག་ཙ་ཆིག་སྒྲིལ་དང་ནུས་ཤུགས་གཅིག་སྒྲིལ་གྱི་ཐོག་ནས་ཤུགས་རྒྱག་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེར་བརྟེན། ཞིབ་ཕྲའི་བྱེད་ཕྱོགས་ཅི་ཡོད་ཀྱང་བཀའ་སློབ་གནང་རོགས་གནང་། ཞེས་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་བྱུང་། ཕྱག་བྲིས་དེའི་ཐོག་ལ་དྲུང་ཡིག་ཆེན་མོ་གཙང་ལགས་ཀྱིས་ངག་ཐོག་ནས་ངོས་རང་ལ། བར་སྐབས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་འབྲུངས་ཡུལ་མདོ་སྨད་ཕྱོགས་ནས་སྐུ་ཉེ་སོགས་ཡར་བསླེབས་ཏེ་འབྲུངས་ཡུལ་གྱིས་མཚོན་པའི་མདོ་སྨད་དང་ཁམས་ཁུལ་དུ་རྒྱ་མིས་གདུག་རྩུབ་དང་མནར་གཅོད་ཇི་འདྲ་ཞིག་གཏོང་གིན་ཡོད་པ་དེ་དག་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་སྙན་ལ་གསལ་པོར་ཞུས་པས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པར། ད་ང་ཚོ་ཚང་མས་གདུང་ཤུགས་གཅིག་སྒྲིལ་གྱི་ཐོག་ནས་ནུས་པ་འདོན་དགོས་ཀྱིན་འདུག་ཅེས་དགོངས་པར་འགྱུར་བ་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཕྱིན་ཡོད་ཅེས་ཟེར། སྨོན་ལམ་གྱི་སྐབས་དེ་ནི་སྤྱི་ཟླ་

གཉིས་པའི་ཟླ་མཇུག་ལ་འཁེལ་ཡོད་ཅིང་གནས་ཚུལ་ནི་ཧ་ཅང་ཛ་དྲག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། དེར་བརྟེན། སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་དེ་མ་ཐག་ལྷགས་ལན་ཕུལ་ཏེ་གསལ་པོ་ཞིག་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ཁག་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་། མཐའ་མ་དེར། སྤྱི་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་པ་བཅུ་བདུན་གྱི་དགོང་མོར་ངོས་རང་ལྷ་ས་ནས་ཐོན་ཏེ་བྲོས་ཡོད་པ་རེད། ལྷོ་ཁར་འགྱོར་མ་ཐག་དེ་ནས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གནས་སྟངས་དེ་འདྲ་དེ་འདྲ་བྱུང་སོང་། ད་བྱེད་སྟངས་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཕྲ་འཁོད་པའི་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་ཕུལ་བ་ཡིན། ཕྱག་བྲིས་དེ་ཡ་གིར་འགྱོར་ཐུབ་ཡོད་མེད་ངོས་ཀྱིས་མི་ཤེས། གང་ལྟར། ཕྱག་བྲིས་ཤིག་ཕུལ་བ་ཡིན། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནི། ཞེ་ས་མ་ཞུས་ན། ཧ་ལས་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཆེན་པོ་སྲིག་གཏུབ་འཕེར་བའི་མི་ཞིག་རེད། བློ་ཁོག་ཡོད་མཁན། ཆོས་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་ལ་མཛད་རྗེས་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཐོག ། བོད་སྤྱི་བའི་དོན་དུ་ཐུགས་ཁུར་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་བཞེས་མཁན། བདེན་པའི་འཐབ་རྩོད་གནང་མཁན་མིག་དཔེར་འོས་པ་ཞིག་རེད།[135]

ཅེས་སོགས་བཀའ་སྩལ།

དེ་ལྟར་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་བོད་མི་སྤྱི་བོ་གནམ་བསྟན་ཡོངས་ནས་ཇོག་ཙ་ཆིག་སྒྲིལ་གྱིས་རྒྱ་དམར་ལ་གདོང་ལེན་གནང་རྒྱུའི་དུས་ལ་བབས་པ་དང་། གཞུང་ཟླ་གཉིས་དམ་ཚིག་འོ་ཆུ་གཅིག་འདྲེས་ལྟ་བུ་དགོས་པ་སོགས་ནང་མའི་གནས་ཚུལ་འབུལ་གནང་མཛད་ཚུལ་གསུངས། ཡང་༧གོང་ས་མཆོག་ནས།

གལ་ཆེ་ཤོས་ནི། དུས་དེ་ནས་བཟུང་གཙང་ལགས་ཀྱིས་ངོས་ལ་བརྗོད་པ་བཞིན་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་རང་ཐོག་གི་ཉམས་མྱོང་དང་། གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་རང་སྟོབས་དགོངས་པའི་རྒྱལ་རྗོགས་པའི་མཚམས་ནས་བཟུང་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་པ་རྣམ་ཐར་དང་། སྲིད་ཇུས་འཛིན་སྟངས་རང་ཚུགས་བརྟན་པོར་བཟུང་ནས་མཐའ་མར་སྐུ་དྲན་ལས་མ་འདས་བར་དེ་

135 སྤྱི་ལོ་ 2009 ལོར་བཞུགས་སྒར་དུ་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་གཤེགས་ནས་མི་ལོ་ ༢༠ འཁོར་བའི་དུས་དྲན་སྐབས་གསུངས།

གའི་ཐོག་ནས་ཕེབས་པ་ནི་ཡོངས་གྲགས་ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་མཐོང་གསལ་ལྟར་ཡིན། རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ངལ་དང་། སྐུ་སྲོག་ལ་ཕྱོས་པ་མེད་པར་སྒྲིར་བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་། ཡང་སྒོས་འཇམ་མགོན་བླ་མའི་བསྟན་པ། ལྷག་པར་དུ་བོད་མི་རིགས་རིག་གཞུང་དང་བཅས་པའི་རང་དབང་གི་དོན་དུ་མཐའ་མར་སྐུ་སྲོག་བློས་གཏོང་གི་དཔའ་བོར་གྱུར་པ་འདི་ནི་རྟོད་མེད་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་པར་ཡིག་འབྲུ་ཁྲི་བདུན་གྱི་ཐོག་ནས་ཧ་ཅང་གསལ་པོར་མཐོང་བ་འདི་ཡིན། ཁོང་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཟླད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་དང་། ཐུགས་བསྐྱེད་སྨོན་ལམ་དུས་སུ་སྨིན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོ་རེད།[136]

ཅེས་མཛད་པ་རྣམ་ཐར་ལ་བསྔགས་པ་ཆེས་ཆེར་མཛད་པ་ནི། སྲིད་དོན་པར་བསྟོད་པ་དག་གིས་མི་དམངས་ཀྱི་མདུན་དུ་སྐབས་དོན་གཙོ་གཉེར་དང་། ངོ་སོ་ཨེ་ཡོན་གྱི་རེ་བས་བཙོས་རྫུན་ཤོད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། དོན་དངོས་ཇི་བཞིན་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་སྔ་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་"ཚོང་པ་རྒྱགས་པ"སོགས་འཕགས་ཆེན་དམ་པ་དག་ལ་ཞུ་བར་མི་འོས་པའི་སྒྲོ་སྐུར་ལས་ངན་བསགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྙིང་ནས་བཤགས་པ་བྱེད་དགོས་པ་ནི། ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཐད་ནས་གལ་ཆེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད། ཡང་༄གོང་ས་མཆོག་ནས།

པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་འཚོ་ཞིང་གཞེས་ནས་བཞུགས་པའི་སྐབས་ལ་བསམ་བློའི་ནང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་བོད་ནང་ཤུགས་བསྐྱོན་རྒྱ་གང་ཡོད་བསྐྱོན་གྱི་རེད་བསམམས་ནས་བློ་གཞག་ས་ཞིག་ཡོང་གིན་ཡོད་ཀྱང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་རྫོགས་རྗེས་ང་བོད་ནི་ཧ་ཅང་བགྲེས་དྲགས་པ་དང་། དེ་མིན་མི་རིགས་ཀྱི་དཔའ་བོ་མང་པོ་ཡོད་ནའང་ལོ་རྒྱུས་དང་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་ཤུས་པ་དམིགས་བསལ་འདོན་མཁན་མེད། དེར་

136 སྤྱི་ལོ་ 1999 ཟླ་བ་ 1 ཚེས་ 28 ཉིན་པཎ་ཆེན་བཅུ་པ་གཤེགས་ནས་ལོ་བཅུ་འཁོར་བའི་དུས་དྲན་ཐོག་གསུངས།

བརྟེན། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་རྫོགས་རྗེས་བོད་ནང་གནས་ཚུལ་གསར་པ་ལྷགས་དུས་བསམ་བློའི་ནང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ཡོད་རོགས་བྱས་ན་སྙམ་པའི་ལག་རྟགས་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོང་གིན་འདུག །པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ཡོད་ན་ཐབས་ཤེས་གང་ཡོང་གནང་གི་རེད། འོན་ཀྱང་། ང་རང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་བསོད་ནམས་དམན་པའམ། གང་ལྟར། རྐྱེན་ངན་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། ཡིན་ནའང་། གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་མེད་ན་ནི། །དེ་ལ་མི་དགར་བྱས་ཅི་ཕན།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། ‴ ང་ཚོ་ཚང་མས་ཞི་བར་གཤེགས་པ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་པ་རྣམ་ཐར་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་ཞུ་གིན་ཡོད། ཁོང་སྐུ་དྲན་ལས་འདས་པ་ལ་ང་ཚོར་བྱ་ཐབས་མེད་ཀྱང་། ང་ཚོར་བྱེད་ཐབས་གཅིག་ཡོད་པ་ནི། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་རིང་སྐྱུ་ལས་བསྐྱོན་པའི་དོན་དག་ད་ལྟའང་འགྲུབ་རྒྱུར་ལུས་ཏེ་བསྡད་ཡོད། པཎ་རིན་པོ་ཆེར་དད་མོས་ཡོད་པ་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་རྣམ་ལ་ཡི་རངས་ཡོད་མཁན་ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་ཁོང་གིས་འབད་བརྩོན་གནང་བའི་དོན་དག་དེ་ང་ཚོ་བོད་སྤྱི་པའི་ལས་འགན་ཡང་ཡིན་པས། དེའི་དོན་ལ་ང་ཚོས་སེམས་ཤུགས་དང་སྙིང་སྟོབས་བསྐྱེད་ནས་ཁོང་གི་བཞེད་དགོངས་ཡོངས་རྫོགས་མཐར་ཕྱིན་འགྲུབ་ཐབས་སུ་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས།

ཞེས་ཀྱང་གདམས་པར་མཛད།

མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་གསན་བསམ་མཛད་ཚུལ་མདོར་བསྡུས།

ཇི་ལྟར་གཞན་གྱིས་སུན་གཅེར་དང་རྟོག་ཞིབ་བརྩད་མར་ཞུས་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་ཆེ་ཕྲ་གང་གི་ཐད་དུའང་ཐུགས་འཛིགས་པ་དང་ཞུམ་པ་མེད་པའི་གོ་ཆ་བརྟན་པོར་བགོས་ཏེ་སྲིད་ལུགས་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་སྐྱོང་བའི་སྨུར་གཞུང་ཆེན་གསན་བསམ་དང་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ལྷོད་མེད་དུ་བསྐྱངས་ཤིང་། འཇིག་རྟེན་མཁས་རྒྱ་ཡོངས་ཀྱི་རྩེ་མོར་སོན་པར་མཛད་པའི་མཐུ་སྟོབས་རང་ཆས་སུ་མངའ་བ་

ནི་གཞན་སུར་ཡང་ཡོད་དཀའ་བའི་ཐུན་མིན་གྱི་ཁྱད་ཡོན་ཡིན། དེ་ལ་གཞུང་ཆེན་གསན་གཟིགས་ཀྱི་དངོས་གཞིའམ་གསན་བསམ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པ་ནི། སྔོན་པ་སྐྱང་འདས་དུས་དྲན་གྱི་ཆིབས་སྒྱུར་གྲུབ་ནས་ཡིན་ལ། དུས་དེར་ཐོག་མར་འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཚད་མའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་གསན་བསམ་བསྐྱར་ནན་མཛད། སྐབས་དེའི་ཚུལ་ལ། མགོན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོར། ཚད་མའི་གཞུང་ལ་གསན་བསམ་མཛད་པའི་སྐབས "དེ་ནས་བཟུང་སྐད་ཆ་གང་བཤད་ཀྱང་བསམ་བློའི་ནང་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ག་རེ་ཡིན་ནམ་བསམ་པ་ཞིག་ལམ་སེང་ཡོང་གིན་འདུག །རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྐྱང་ལ་འགྲོ་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་།" ཞེས་གཞུང་དོན་མན་ངག་ཏུ་ཤར་བའམ་ཆོས་དང་ཐུགས་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་མ་སོང་བའི་ཚུལ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་གསུངས། ཡང་། "ལེ་ཚུ་གཉིས་པ་ཟིན་མེད་ནའང་། ཡང་ཡང་བལྟས་པ་ཡིན་ཙང་། ཐོར་ཙམ་ཐོར་ཙམ་བློ་ཐོག་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད།" ཅེས་དང་དེ་ནས་ཀྱང་། "དངོས་གྲུབ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་ངོས་ལ་བཤད་དོན། བྱུང་རོགས་བྱས་ན། གྲྭ་སྐོར་དེ་ལོ་གཅིག་གཉིས་ཤིག་འགྱངས་ཐབས་མི་འདུག་གམ་ཟེར་བ་དང་། པོ་ཧི་ལྷ་པོ་དེ་ད་ལྟ་ཕྱུག་དཔེ་གཟིགས་པ་ནང་བཞིན་ལོ་རེར་པོ་ཧི་རེ་གཟིགས་པ་ཡིན་ན། གདན་ས་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་ལ་ཚད་མེད་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། ཅེས་བཤད་བྱུང་། མ་གཞི་རིག་པ་ཡག་པོ་ཡོད་པ་དང་། སྦྱོན་མའི་བག་ཆགས་ཀྱང་ཕྲན་བུ་ཡོད་པ་མིན་ནམ།" ཞེས་རིང་མོ་ཉིད་ནས་ཤེས་བྱའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐུགས་རིག་རབ་ཏུ་འབར་ཞིང་བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཚུལ་སོགས་གསུངས། དེ་ལྟ་ནའང་། བླུན་པོའི་དཔུང་

ཤེད་དང་ང་རྒྱལ་གྱི་སྟོབས་ཉམས་སོགས་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་རྣམས་ལ་ལྷན་སྐྱེས་སུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་གུས་པའི་སྒྲོར་བ་ཉིད་ལྟར་བཞེས་པའི་ཚུལ་ལ།

ངོས་རང་ངོ་ཚ་སྨིན་པོ་འདྲ་པོ་ཕལ་ཆེར་རེད། ཆུང་ལངས་ན་ངོ་ཚ་རལ་ནས་གློ་ཁོག་ཧོག་ཙམ་ཡོད་པ་ལས། དེ་མིན་ཆུང་ཆུང་དུས་ནས་ངོ་ཚ་སྨིན་པོ་དང་། གཉོམ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་རེད། རྟགས་གསལ་གཏོང་སྐབས་ངོས་ཀྱིས་ཧམ་པ་དེ་འདྲ་གཏན་ནས་བྱེད་ཤེས་ཀྱི་མེད། ལྷག་པར་མཚན་ཞབས་ཚང་མ་དགེ་བཤེས་ཤ་སྟག་ཡིན་ཙང་། དེ་ཚོར་འགྲན་ཟླ་མི་ཐུས་པ་ལྟ་བུས་གློ་ཁུམ་པ་དང་འཚེར་སྣང་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད།

ཅེས་མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོར་བཀའ་སྩལ། དེ་ལྟར་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ཡོངས་སུ་ཐུགས་ངེས་དང་ཉམས་བཞེས་སུ་བསྟར་ན་ཡང་། སྐབས་དེའི་སྤྱར་ལམ་རྒྱུན་སྲོལ་ལ་ཐུགས་བློ་དེ་ཙམ་མ་ཁེངས་པའི་ཚུལ་ལ།

མཚན་ཞབས་ཚོའི་སྐོར་ངོས་ཀྱིས་རྟག་པར་ཧོད་ཀྱི་ཡོད། མཚན་ཞབས་ཚོའི་འོག་ལ་ངོས་དང་ལོ་མཉམ་པ། ངོས་ཀྱིས་ཕར་ཕྱིན་ལྟ་དུས་ཕར་ཕྱིན་ལྟ་བཞིན་པ་དང་། དབུ་མ་ལྟ་དུས་དབུ་མ་ལྟ་བཞིན་པ་དེ་འདྲ་མི་བཅོ་ལྔ་ཉི་ཤུ་ཞིག་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། ངོས་ནས་ང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་བལྟ་རྒྱུ་རེད། ཧན་ཧན་རྩོད་ཤུགས་དེ་བས་ཆེ་བ་ཡོང་རྒྱུ་རེད། དེ་མ་བྱུང་བ་རེད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

སྤྱིར་དབང་ལུང་ཁྲིད་རྒྱུན་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་དྲུང་ནས་གསན་བཞེས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་ཀྱང་། དགུང་ནའི་སྐབས་དང་སྔོན་འགྲོའི་ཐུགས་གཉེར་གནང་ཡུལ་མང་དུ་ཡོད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་གཞུང་ཆེན་གྱི་བཤད་པ་རྒྱ་ཆེར་གྲུབ་མེད་པས། མདོ་དང་སྔགས་

ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་སྤྱིའི་གཞུང་བཤད་འཆད་ཉན་གཙོ་ཆེར་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་དྲུང་ནས་མཛད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་སུམ་རྟགས་སོགས་རིག་གནས་ཀྱི་སྐོར་དང་ལམ་རིམ་བློ་སྦྱོང་གི་སྐོར་ཕལ་མོ་ཆེ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་གསན་པར་མཛད། ཡང་ཞལ་སྔ་ནས།

རྗ་བའི་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ནས་བློ་སྦྱོང་དེ་ཚོ་ཞུས་ནས་བཟོ་ལྟ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། སྒྲོམ་འདྲ་པོ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། ལམ་རིམ་དང་བློ་སྦྱོང་སོགས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ལྷག་གི་རེད། མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་དང་། རྒྱུད་དང་། རྒྱུད་འགྲེལ་སྐོར་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་ཏ་ལས་པ་ཞིག་རེད། དངོས་གྲུབ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས། ལམ་རིམ་བློ་སྦྱོང་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་རེད། གཞུང་བཤད་གནང་རྒྱུར་མདོ་སྔགས་གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་རེད། དེའི་སྐོར་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་གཉིས་ཆ་ཡོད་པ་ཞིག་གནང་དགོས་ལ། གཉིས་ཆ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། ཅེས་གསུང་གི་ཡོད།

ཅེས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ།

གཞན་ཡང་། དུས་རྒྱུན་༧གོང་ས་མཆོག་ནས། "ངོས་རང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཙམ་དུ་སོན་པ་ནས་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་དཀར་པོ་ཉམས་ལེན་བྱ་རྒྱུའི་འདུན་པ་ཤུགས་ཆེར་བྱུང་ལ། ལོ་བཅུ་དྲུག་ནས་བཅུ་བདུན་ཙམ་གྱི་བར་དེ་ནས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་སྐོར་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེ་ནི་མཚན་ཞབས་དངོས་གྲུབ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཡིན། ཁོང་སྔགས་ལ་ཐུགས་སྣང་དེ་ཙམ་ཡོད་པ་མ་རེད་"ཅེས་ཀྱང་ཡང་ཡང་བཀའ་གནང་བ་ལྟར། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཐུགས་སྣང་འགོག་མེད་དུ་འདྲེན་པར་མཛད་མཁན་ནི་མཚན་ཉིད་ཞབས་ཞུ་བ་དངོས་གྲུབ་ཚོགས་གཉིས་

མཚོག་ཡིན་པར་མདོན།

༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ལ་གསན་བཞེས་གནང་ཚུལ་དེ་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་སོགས་གདན་ས་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་བ་བྱིངས་ཀྱིས་ཐོག་མར་མདོ་ཕྱོགས་རྐྱང་པ་དང་དེ་ནས་ཟབ་མོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་བའི་ཚུལ་དང་མི་འདྲ། དེ་ནི་སྐུ་ན་གཞོན་པའི་དུས་ནས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ཡང་ཡང་གནང་དགོས་པ་དང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་གནད་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཐུགས་རིག་གིས་མི་ཆུན་པ་ཞིག་མེད་པའི་སྟབས་ཀྱིས་ཡིན་ཚོད་དུ་སྣང་། དེར་བརྟེན། མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གསན་བཞེས་མ་གྲུབ་གོང་ནས་སྔགས་ཕྱོགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་ཡང་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ལ། སྐབས་དེའི་སྔགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉམས་བཞེས་དང་འཆད་ཉན་གནང་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི། གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་སྟེ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་གཞུང་ལ་ཐུགས་སྣང་ཆེས་ཆེར་གནང་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ། དེའི་ཚུལ་ལ་<<མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་>>ལས།

ངོས་ནས་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གཙོ་བོར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་མཚན་དམིགས་བསལ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་། ཆུང་ཆུང་སྐབས་ནས་གསང་བ་འདུས་པར་མོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད། ‴ རྗེ་ཉུབ་བརྒྱུད་འགག་ནས་ཞབས་ལྷ་ཁང་ལ་འགྲོ་སའི་སྒོ་ཆེན་པོ་དེའི་ནང་། རྒྱལ་མཆོག་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་གདུང་གསེར་གདུང་དེ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ལྗིབས་རིས་ནང་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་གི་གསང་བ་འདུས་པ་དེ་བློ་ལ་འཐད་པོ་དང་དགའ་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། རྒྱུན་གཅིག་ནི་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་(ཁྲིང་རྡོ་རྗེ་འཆང་)གསང་བ་འདུས་པ་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་བ་དེས་ཀྱང་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་པ་མིན་ནམ། དེ་དུས་གསང་བ་འདུས་པའི་ཁྲིད་ཆོས་ཞེས་

ནས་དོ་སྣང་བྱུང་བ་ཞིག་མིན་ན་ཡང་། རིམ་བཞིན་གསང་བ་འདུས་པའི་ཁྲིད་ཆོས་ཤེས་ཏེ་སོས་པ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། ཉིན་ཞིག་ཅན་དན་དམར་པོ་ཡིན་ནམ། སེང་ལྡེང་འདྲ་བའི་ཤིང་བཀོས་དཔེ་སྒོད་སྒམ་ཆུང་ཞིག་སྦྲོད་མཁན་བྱུང་། དེ་ཁ་ཕྱེ་བ་དང་དེའི་ནང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་ཞིག་འདུག །དེར་ངས་སྨོན་ལམ་ཞིག་བརྒྱབས་ཏེ་ཁ་ཕྱེ་དུས།

རིན་ཆེན་དུ་མས་སྤྲས་པའི་ཁྲི་སྟེང་ན། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། །
འདུས་པ་གསང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གླེགས་བམ་ནི། །གནང་ནས་འདི་ཡི་བདག་པོ་ཁྱོས་ཤིག་གསུངས། །
དཔལ་ལྡན་བླ་མའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །གླེགས་བམ་གཏད་ནས་ཐུགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཡིས། །
ལན་གསུམ་དབུ་ཡི་སྟེང་དུ་བྱིན་བརླབས་པས། །ལྷོ་བྲག་མར་པའི་དགོངས་པ་བསྲེ་འཕོའི་གནད། །
རྒྱུད་དང་འཕགས་པའི་མན་ངག་ཡིན་པར་ངེས། །

ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་འདུག་པ་མཐོང་མ་ཐག་དགའ་ལྷང་ལྷང་དང་ངོས་རང་གསང་བ་འདུས་པར་འཆད་ཉན་ཏོག་ཙམ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་དམ་བསམས་པ་བྱུང་། དེའི་སང་ཉིན་དེར་རྒྱུད་སྟོད་མཁན་པོ་མི་ཉག་ཚེ་བརྟན་གྱིས། གསང་བ་འདུས་པའི་དབང་ཆེན་གནང་རོགས་ཞེས་སྙན་སེང་འབྱོར་ཞིང་། དེ་ནི་ངོས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ཞིག་ཏུ་བརྩིས་པ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྗེ་བླ་མ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་དང་ཚུལ་ཡོངས་སུ་མཚུངས་པར་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ལུང་བསྟན་མངོན་སུམ་དུ་ཐོབ་པ་སོགས་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མང་དུ་མངའ་བ་གདོན་མི་ཟའོ། །

དགུ་པ། རང་དབང་སྙེར་ལངས་ཆེན་མོ་དང་ བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་སྐྱུར་སོགས་ཀྱི་ རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

རྒྱ་མིའི་དམག་སྐར་དུ་གདན་ཞུ།

ས་ཕྲི་བོད་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༢༨ སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 6 ཉིན།[137] རྩེ་པོ་བྲང་དུ་དགུ་གཏོར་འཆམ་གཟིགས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་བསྐྱངས་པར། དམག་དཔོན་གཞོན་པ་ཏེན་ཧྲའུ་ཏུང་ཞེས་པ་སོགས་རྒྱ་མི་དུ་མ་ལས་དམག་དཔོན་ཐན་ཀོན་སན་བཅར་མེད། ཁོ་པ་ཅག་གིས་མི་འགྱུར་བར་༼དགོང་ས་མཆོག་རྒྱ་མིའི་དམག་སྐར་དུ་ཞློས་གར་འཁྲབ་སྟོན་གྱི་གཟིགས་མོར་ཕེབས་སྐྱུར་བསྐྱང་རྒྱུའི་སྐོར་བཀའ་མོལ་ཞུང་ཅམ་ཞུས་པར། མགོན་པོ་མཆོག་ནས་སློན་ལམ་ཆེན་མོ་གྲོལ་མཚམས་ཕེབས་བཞེད་ཀྱི་བཀའ་ལན་གནང་། སློན་ལམ་ཆེན་མོའི་མཛད་སྒོ་སྐྱོང་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ། རྒྱ་དཔོན་ཐན་ཀོན་སན་གྱིས་ཁོ་པའི་ལག་འོག་པ་གཉིས་༼དགོང་ས་མཆོག་རྒྱ་མིའི་དམག་སྐར་དུ་ཞློས་གར་གཟིགས་མོར་ནམ་ཕེབས་ཀྱི་དུས་ཚེས་གཏན་འཁེལ་

137 མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོར། མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་དང་མི་མཐུན་པར་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༢ ཞེས་གསལ།

དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞུ་བར་ཆེད་གཏོང་བྱས།

ང་དགུ་ལོའི་སྨོན་ལམ་གྱི་སྐབས་དེ་ནི། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་༄གོང་ས་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་རྟགས་བཞེས་པ་དང་། མི་དམངས་ལ་འདོད་ཆོས་སྩལ་བ་སོགས་དགའ་སྣང་དང་སྤྲོབས་པ་སྐྱེ་འོས་པའི་དུས་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ནས་རྒྱ་དམར་གྱིས་བཙན་ཤེད་དང་གདུག་རྩུབ་ཀྱི་ཡོ་ལང་ཇེ་དྲག་ཏུ་གཏོང་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། རྒྱལ་འབངས་མ་ལུས་པ་བག་ཕེབས་ཐུགས་བདེ་ཞིག་གཏན་ནས་བྱུང་མེད། དེ་ལྟ་བུའི་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་དབྱེ་མཚམས་འབྱེད་དཀའ་བའི་དུས་སྐབས་ཏེ་བོད་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༣ ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 20 ཉིན་[138]རྒྱ་མིའི་དམག་སྐར་གྱི་ལས་བྱེད་གཉིས་༄གོང་ས་མཆོག་རྒྱའི་དམག་སྐར་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་བའི་དུས་ཆེས་གཏན་འཁེལ་གནང་བར་འབོད་སྐུལ་ཞུ་བར་འབྱོར། དེ་ནི་ལྷ་རམས་དམ་འཛོག་གི་སྔ་ནུབ་དེ་ཡིན། དེ་ལ་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

མཛད་སྒོ་དང་། རྒྱུགས་སྤྲོད་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་དེ་དག་གིས་བྲེལ་སྤུབས་སུ་གནས་པའི་ཉིན་གཅིག་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་གཉིས་ནས་ཐན་ཐུག་འཕྲད་དགོས་ཚུལ་ཟེར། ཁོང་གཉིས་ནི་ལས་བྱེད་ཆེ་གྲས་མིན་ཞིང་། དམག་དཔོན་ཐན་ཀོན་སན་གྱིས་བཏང་ལུགས་ཟེར་གྱི་འདུག །ཁོང་ནས་རྒྱ་མིའི་དམག་སྐར་ནང་ཟློས་གར་ཞིག་བསྟན་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པ་ལྟར་དེའི་དུས་ཚེས་གཏན་འཁེལ་བྱེད་དགོས་ཟེར། འདི་སྐོར་སྤྱིར་བཏང་གི་གྲོས་གླེང་ཞིག་ཉིན་འགའི་སྔོན་ནས་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ནི་གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་བོད་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་

---

138 དུས་ཚེས་འདི་བཞིན་བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་དུ་གསལ།

ཉེར་དགུའི་ཉིན་གྱི་དགུ་གཏོར་འཆམ་གཟིགས་ཀྱི་སྐབས་དེ་ཡིན། དེ་ནས་ཀུང་སློན་ལམ་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ སྨུ་མ་ཐུད་དེ་གསུང་དོན།

སྐབས་དེར་གནད་དོན་གཞན་གྱི་སྐོར་བསམ་བློ་གཏོང་ཁོམ་མ་བྱུང་ཞིང་། ཁོང་གཉིས་ལ་ཉིན་བཅུ་སྐོར་རྗེས་མཇལ་སྐྱོ་ཐེན་འཕྲལ་དུས་ཆེས་སྦྲད་འཁྱུས་བརྗོད་པར། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་དུས་ཆེས་ལམ་སེང་གཏན་འཕེལ་དགོས་ལུགས་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་དེ་ལ་འདོད་བབ་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག་ཀྱང་། ཡང་བསྐྱར་མཇལ་སྐྱོ་གྲོལ་ན་མ་གཏོགས་དུས་ཆེས་གཏན་འཕེལ་མི་ཐུབ་ཚུལ་བརྗོད་མཐར། ལན་དེ་དམག་དཔོན་ཐན་ཀོན་སན་ལ་འཁྱེར་རྒྱུ་བློ་མོས་བྱས་སོང་།

ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་རྒྱ་དམར་གྱི་བྱེད་བབ་དེ་ཉིད་ནམ་ཀུན་དང་མི་མཐུན་པར་ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཚུལ་གསུང་བར།

དེ་ལྟར་ཡོང་ལུགས་དེ་ནི་ཡ་མཚན་པ་ཞིག་སྟེ། ནམ་ཀུན་དམག་དཔོན་རང་ངའི་སར་ཡོང་ན་མ་གཏོགས་ལན་འཕྲིན་ནམས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་པ་བརྒྱུད་འགྲོར་གྱི་རེད། ནམ་ཀུན་མང་ཚོགས་ཀྱི་མཇད་སྐྱོའི་སྐབས་སེང་རིགས་མགྲོན་ཆེ་ཕ་ལྷ་བ་བརྒྱུད་ནས་སམ། ཡང་ན་སྲིད་ཁྲབ་མཁན་པོ་དགའ་བྲང་བརྒྱུད་ནས་ཡོང་དགོས། དེར་བརྟེན། ནམ་ཀུན་དང་མི་འདྲ་བར་རྒྱ་རིགས་ལས་བྱེད་ཆུང་གྲས་གཙུག་ལག་ཁང་ནང་དར་ཐུག་འཕྲད་དུ་བཏང་བའི་གནས་ཚུལ་འདི་དག་ཤེས་མཁན་ཚོར་ཡིད་དོགས་ཕྲན་བུ་བྱུང་། ངའི་ལས་བྱེད་དཔོན་རིགས་ཚོ་གནས་ཚུལ་དེ་ལ་འདོད་བབ་མ་བྱུང་བའི་ཁར། དམག་དཔོན་ཐན་ཀོན་སན་ནས་ཏྭ་ལའི་བླ་མའི་མཚན་མཐོང་ལ་དམའ་འབེབས་བྱེད་ཐབས་བྱས་པ་ལྟ་བུར་ངོས་འཛིན་བྱས།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

རྒྱ་མིས་དེ་ལྟར་བྱས་པར་བོད་གཞུང་དཔོན་རིགས་ནམས་ཀྱིས་མི་དགའ་བ་

ཚེས་ཚེར་བྱས་ཀྱང་། ༸གོང་ས་མཆོག་ནས། "གལ་སྲིད་རྒྱ་མི་ཚོ་མི་དགའ་བ་ཆེར་བྱུང་ན། རྐྱེན་ཆུང་ཆུང་ཞིག་གིས་དོན་མེད་རྐྱེན་ངན་ཡོང་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། འདི་འདྲའི་སྐབས་ཁོང་ཚོ་དགའ་པོ་མ་བྱུང་བའི་རྣམ་འགྱུར་ནི་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་བསྟན་གྱི་ཡོད་པར་བརྟེན་ཁོ་བོ་ཅག་གི་བསམ་པར་རང་ཡུལ་གྱི་དོན་དུ་གནད་དོན་ཆུང་དུ་འདི་རིགས་ལ་དོ་སྣང་མ་བྱས་ན་ལེགས་པར་མཐོང་ཞིང་། དེ་མིན་ང་དང་ངའི་གཞུང་གི་གནས་སྟངས་དམའ་རུ་གཏོང་བ་དེ་ཇེ་སྡུག་ཏུ་གཏོང་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་རེད།" ཅེས་བོད་མིའི་བདེ་སྡུག་ལ་དགོངས་ཏེ་བསྟུན་མཁས་མཛད་པའི་ཚུལ་གསུངས།

སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 6 ཉིན།[139] དམག་དཔོན་ཐན་ཀོན་སན་ནས་སྐད་སྒྱུར་བརྒྱུད་སྐུ་བཅར་སྤྱི་མཁན་དགའ་བྲང་ལ་ཁ་པར་བཏང་སྟེ་དམག་སྒར་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གྱི་དུས་ཚེས་གཏན་འཁེལ་མཛད་མིན་དང་། ཉི་མ་དེ་གར་དུས་ཚེས་གཏན་འཁེལ་གྱི་ལན་གསལ་པོ་ཞིག་དགོས་པ་སོགས་ཚ་འདེད་བྱས་པར་བརྟེན། ༸གོང་ས་མཆོག་གིས་ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 10 ཉིན་ཕེབས་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་ལན་གནང་། གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་ཚེས་ 7 དང་ 8 གཉིས་ལ་འཇིགས་བྱེད་དཔའ་གཅིག་གི་དབང་གི་སྟ་གོན་དང་དངོས་གཞི་བཅས་སྩལ། བོད་ཚེས་ ༣༠ སྟེ་ཚེས་ 9 ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོར་པོ་བྲང་དུ་རྒྱུན་བཞུགས་དགེ་འདུན་ལས་བྱེད་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་གསོ་སྦྱོང་མཛད། ཉིན་དེའི་ཞོགས་པའི་ཆུ་ཚོད་དྲུག་པའི་ཐོག་སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་ཡབ་གཞིས་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་མཆོག་མལ་ལས་བཞེངས་མ་ཐག་རྒྱ་མིའི་དམག་སྒར་ནས་

139 ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་དམངས་སུ། ཚེས་ 7 གསལ།

ལས་བྱེད་གཉིས་ཡོད་སྟེ་སང་ཉིན་༧གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་དམག་སྒར་དུ་གཟིགས་མོར་ཕེབས་རྒྱུར་གཏན་འཁེལ་ཡོད་པས་ཕེབས་སྒྲིག་སོགས་གོ་བསྒྱུར་གྱི་ཆེད་ད་ལྟ་རང་ཕེབས་དགོས་ཞེས་བཤད། སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་གྱིས་རྒྱ་མི་གཉིས་ལ། ཞོགས་ཛ་འཐུང་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཡོང་ངེས། ཁྱོད་གཉིས་སྔོན་ལ་ཕྱིན་ན་འགྲིག་ཅེས་གསུངས། རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་གཉིས་སོང་སྟེ་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་སླར་ཡང་ཕྱིར་ཡོང་སྟེ་ད་ལྟ་རང་འགྲོ་དགོས་ཞེས་བཤད་པས་དེ་འཕྲལ་དམག་སྒར་དུ་ཕེབས། དེ་གར་དམག་དཔོན་ཏེན་ཀྲཨུ་ཧྲུང་དང་ཆྲུཨུ་གཉིས་ཀྱིས་བསྒུགས་ནས་ཡོད་པ་གཟིགས། དམག་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་མཇལ་མ་ཐག་འཚམས་འདྲི་དང་གུས་ལུགས་སོགས་གང་ཡང་མེད་པར་ཁོང་ཁྲོའི་རྣམ་འགྱུར་དྲག་པོ་དང་བཅས་ཏེ་སང་ཉིན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དམག་སྒར་དུ་ཕེབས་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཤེས་མ་བྱུང་ངམ་ཞེས་བཤད། དེ་ནས་རྒྱ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་ད་ཐེངས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཕེབས་སྐབས་སྐུ་སྲུང་ཁྲིད་ན་མི་འགྲིག་ཅེས་བཤད་པར། མདའ་དཔོན་གྱིས། རྣམ་ཀུན་༧གོང་ས་མཆོག་གང་དུ་ཕེབས་ཀྱང་སྐུ་སྲུང་དམག་མི་ཉི་ཤུ་ནས་སུམ་ཅུའི་བར་བཅར་བ་ཡིན་ལ། ད་ཐེངས་ཀྱང་དེ་ལུགས་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་སྐུ་སྲུང་མ་བཏང་ན་བོད་མི་དམངས་ཡོངས་ཀྱིས་སེམས་མཐུན་གཏན་ནས་མི་བྱེད། དོན་དངོས་བཤད་ན། སང་ཉིན་༧གོང་ས་མཆོག་དམག་སྒར་དུ་ཕེབས་གཏན་འཁེལ་བ་ངས་གཏན་ནས་ཤེས་མེད་ཅེས་གསུངས་མ་ཐག །རྒྱ་དཔོན་གཉིས་དེ་ལས་ཀྱང་རྩུབ་སྤྱོད་ཅན་དུ་གྱུར་ཏེ། ཁྱེད་རང་སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་ཡོད་པ་ཞིག་གིས་གནས་ཚུལ་དེ་མ་ཤེས་པ་ཅི་ཡིན་ནམ། སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་དགའ་བྲང་གིས་བཤད་མ་བྱུང་

ངམ་ཞེས་བཤད། དེ་ལྟར་རྒྱ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་ནམ་རྒྱུན་དང་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་འགྱུར་རྩུབ་སྤྱོད་ཅན་བསྟུད་མར་བསྟན་པ་དང་ཕན་ཚུན་ཤོད་རེས་མང་དུ་བྱས་མཐར། རྒྱ་དཔོན་གྱིས། སང་ཉིན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཕེབས་རྒྱུ་དེ་དུས་རྒྱུན་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཚོགས་འདུར་ཕེབས་པ་དང་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བས་ཕེབས་ལམ་དུ་སྐུ་སྲུང་དམག་མི་འགྲེམ་འཛོམ་བྱེད་པ་དང་། ཕེབས་ཡུལ་དུ་སྐུ་སྲུང་བ་འཁྲིད་པ་སོགས་གཏན་ནས་མི་ཆོག །ད་རེས་ཁྱེད་ལ་སྐད་ཆ་ཐད་ཀར་ཤོད་ཀྱིན་ཡོད། འདི་དམག་སྒར་ཡིན་པས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་ཁོང་གི་ཞབས་འབྲིང་བ་འགའ་ཤས་མ་གཏོགས་ཕེབས་མི་ཆོག །སྐུ་སྲུང་བ་འཁྲིད་མི་དགོས། སྲུང་བྱ་ང་ཚོས་ཞུ་ངེས་ཡིན་ཞེས་སོགས་མང་དུ་བཤད་པར། སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་མཆོག་ནས། སྐུ་སྲུང་ནམ་རྒྱུན་ལྟར་མ་ཁྲིད་ན་ཕྱོགས་གང་ནས་བསམས་ཀྱང་འགྲིག་ཐབས་མེད་པས་དེའི་ཐད་བསམ་བློ་ནན་ཏན་དུ་གཏོང་དགོས་ཞེས་རྒྱུ་མཚན་དང་སྦྲགས་ནས་གསུངས་པར། རྒྱ་དཔོན་གྱིས། གལ་ཏེ་སྐུ་སྲུང་མི་གཏོང་ཐབས་མེད་ཡིན་ན། ཇོ་ཟམ་ཕན་ཆད་དུ་མ་གཏོགས་སྐུ་སྲུང་བ་བཞག་མི་ཆོག །ཇོ་ཟམ་ནས་དམག་སྒར་བར་དུ་བཙིངས་འཁྲོལ་དམག་མི་བཞག་ཆོག །དེའི་ཚུན་སྐུ་སྲུང་སུ་ཡང་ཡོང་ན་མི་འགྲིག །གལ་ཏེ་སྐུ་སྲུང་ངེས་པར་དུ་དགོས་ཚེ་གོ་མཚོན་གང་ཡང་མེད་པའི་སྐུ་སྲུང་བ་ཅུང་ཤས་ཤིག་ཁྲིད་ཆོག་ཅེས་ནན་བཤད་བྱས།

སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་གྱི་ཐུགས་ལ། རྒྱ་མིས་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ཚེ། བོད་མི་རྣམས་བློ་བག་བདེ་པོ་ཞིག་གཏན་ནས་ཡོང་མི་སྲིད་ལ། དེའི་རྐྱེན་གྱིས་གནད་དོན་ཅི་འབྱུང་ཡང་ཆོད་དཔག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་དགོངས་པའི་

སྐབས་སུ། དམག་དཔོན་ཧེན་ཧྲའུ་ཧྲུང་གིས་སྤྱོད་ལམ་ཅུང་ཟད་ཇེ་འཛམ་དུ་བཏང་སྟེ། དོགས་པ་ཟ་མི་དགོས། ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྲུང་བྱ་ང་ཚོས་ཁས་ལེན་བྱས་ཆོག །སང་ཉིན་ལོག་སྤྱོད་པ་རེ་ཟུང་གིས་སྐུལ་སློང་བྱས་ཏེ་རྙོག་ཟིང་ཐུན་བུ་སློང་སྲིད། གང་ལྟར། སང་ཉིན་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ཕྱག་རོགས་བཀའ་བློན་ཆོས་ཀྱང་གཡོག་པོ་གཅིག་རེ་མ་གཏོགས་འཁྲིད་མི་ཆོག་ལ། གོ་མཚོན་གྱི་རིགས་གང་ཡང་ཁྱེར་ཏེ་ཡོང་མི་ཆོག །གནས་ཚུལ་དེ་ཁོང་ཚོར་བརྡ་ལན་སྤྲད་ཟིན་ཅེས་བཤད། འོན་ཀྱང་། སྐབས་དེར་བཀའ་བློན་ཚོ་མགྲོན་འབོད་བྱས་མེད། དེའི་ཐད་ལ། <<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས།>> ལས།

སྐབས་དེར་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་དགུའི་དགོང་དྲོའི་བར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་སྒེར་གྱི་ལས་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་དཔོན་རིགས་གཞན་དག་གཅིག་ཀྱང་མགྲོན་འབོད་བྱས་མི་འདུག་ཅིང་། དེའི་དགོང་དྲོར་རྒྱ་མིའི་ལས་བྱེད་པ་གཉིས་ནོར་གླིང་དུ་ཡོང་སྟེ་བཀའ་ཤག་གི་འཐུས་མི་དྲུག་ལ་མགྲོན་ཤོག་སྟོང་མིན་ཙམ་སྤྲད་དེ་ངག་ཐོག་ནས་བརྗོད་དོན། བཀའ་ཤག་གི་འཐུས་མི་རེ་ནས་གཡོག་པོ་རེ་ལས་མཉམ་འཁྲིད་མ་བྱེད་ཅེས་རྣམ་ཀུན་དང་མི་འདྲ་བའི་རེ་འདུན་ལྟ་བུའི་བཙན་བཀའ་རྒྱ་མིའི་སྤྱིར་བཏང་གི་སྲོལ་ལྟར་བཏང་འདུག །

ཅེས་གསུངས།

དེ་ནས་སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་གྱིས། ༧གོང་ས་མཆོག་སྐུ་ངལ་གསོ་ཡུལ་དང་། གཟིགས་མོ་གཟིགས་ས་སོགས་སུ་ཞིབ་འཇུག་གནང་བར། གྲ་སྒྲིག་གང་ཡང་མེད་པར་ཁང་པ་དག་གི་ནང་དུ་ཅ་དངོས་ཅག་ཅིག་མིག་ཏུ་མི་སྡུག་པ་མང་པོ་ཞིག་སྤུངས་ཏེ་བཞག་ཡོད་པ་ལས་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་གར་གཟིགས་མོར་གདན་འདྲེན་ཞུ་རྒྱུའི་བཟོ་ལྟ་ཞིག་མཐོང་ཡུལ་ན་མེད་པས་སྔར་ལས་ཀྱང་ཐུགས་དོགས་ཆེན་པོར་

གསུར། དེ་ལྟར་སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་མཆོག་མགྱོགས་མྱུར་གྱིས་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྩེ་མཁན་མགྲོན་ཆེ་བ་ཕ་ལྷ་ཐུབ་བསྟན་འོད་ལྡན་དང་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་དགའ་བྲང་གཉིས་ལ་གནས་ཚུལ་མ་ལུས་པ་ཡར་ཞུ་གནང་། མགྲོན་སྤྱི་གཉིས་ནས། གནས་ཚུལ་དེ་ནི་ཧ་ཅང་ཛ་དྲག་ཅིང་ཉེན་འགན་ཆློས་མི་བཟོད་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་དེ་མ་ཐག་༄གོང་ས་ཆེན་པོའི་གསེར་ཞལ་མཇལ་ན་མ་གཏོགས་ཐབས་གཞན་གང་ཡང་མེད་ཅེས་གསུངས་ཏེ་གཟིམ་ཆུང་དུ་བཅར། དགའ་བྲང་དང་སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་གནས་ཚུལ་སྔ་རྗེས་རྣམས་ཞིབ་ཅིང་ཕྲ་བར་༄གོང་ས་མཆོག་གི་སྙན་དུ་གསོལ་བ་ན། ༄གོང་ས་མཆོག་ནས་ཅི་ཡང་མ་གསུངས་པར་ཡུད་ཙམ་དགོངས་པ་བཞེས་ཏེ་བཞུགས་མཐར། གནས་ཚུལ་ཐབས་སྐྱོ་པོ་དེ་འདྲ་ཨེ་ཡོང་། སང་ཉིན་མ་ཕྱིན་ན་ཕལ་ཆེར་མི་འགྲིག་ཅེས་བཀའ་གནང་བར། སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་སོགས་ཀྱིས། སང་ཉིན་གྱི་གདན་ཞུ་དེ་རྣམ་ཀུན་དང་མི་འདྲ་བར། སྐུ་སྲུང་དམག་མི་འཁྲིད་མི་ཆོག་དང་། ཁྲིད་ཀྱང་མེ་མདའ་འཁྱེར་མི་ཆོག་པ། ཕེབས་ལམ་ཁག་ཏུ་སྐུ་སྲུང་འཛོག་མི་ཆོག་པ་སོགས་ཕྱོགས་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་སྐུ་ཕྱྭ་ལ་ཉེན་ཆབས་ཡོང་ངེས་ཀྱི་དོགས་གཞི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞེས་ཞུས། ༄གོང་ས་མཆོག་ནས། "དེ་འདྲའི་དོགས་པ་བྱེད་དགོས་པ་ཨེ་ཡོད། ཕྱིན་ཀྱང་སྐྱོན་ཨེ་ཡོང་།" ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ་མཐར། "དགའ་བྲང་ཁྱེད་རང་གིས་སང་ཉིན་དམག་སྒར་དུ་འགྲོ་རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་ལས་དོན་རྣམས་ཉུ་མཐུད་ནས་སྒྲུབས།" ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ་ཕེབས་རྒྱུར་ཐུགས་ཐག་གཙང་གཅོད་མཛད།

སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་མཆོག་གཟིམ་ཆུང་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་མ་ཐག་གཟིམ་ཆུང་

ལྷག་སྒོའི་འགྲམ་དུ་མཁན་ཆུང་ཧྲ་ར་བ་མདོ་སྔགས་མཐར་ཕྱིན་ནམ་ད་ལྟ་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྐུ་ངོ་ཧྲ་ར་ཞེས་ཞུ་བར་མཇལ། དེ་གར་མཁན་ཆུང་ཧྲ་ར་བས་སྟག་ཕུན་མཆོག་ལ། ཁྱེད་རང་ལ་སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུའི་ཉེ་འབྲེལ་གྱི་གྲས་སུ་གཏོགས་པས་སྐུ་སྲུང་འགན་ཆེན་པོ་ཡོད། ཐེབས་གཏན་འཁེལ་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་ན། ཞུ་སྒོ་གང་ཅིར་གཟབ་ནན་གང་ལེགས་གནང་དགོས་ཞེས་ཐུགས་འཚབ་ཆེན་པོས་གསུངས། སྐབས་དེར་རྗེ་མགྲོན་ཡེ་ཤེས་ལྷུན་གྲུབ་དང་རྗེ་མགྲོན་བར་ཞི་ངག་དབང་བསྟན་སྐྱོང་གཉིས་ཀྱང་དེར་ཐེབས་ཏེ། རྣམ་པ་གསུམ་གས་དགོངས་ཚུལ་གཅིག་མཚུངས་ཀྱིས། དེ་ནི་ཧ་ཅང་ཉེན་འགན་ཆེན་པོ་ཡིན། བར་ལམ་མདོ་སྨད་ཁུལ་གྱི་ བླ་ཆེན་མི་ཆེན་ཁག་ལ་མགྲོན་འབོད་ཡིན་ཞེས་བཤད་དེ་མཐར་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་དང་། དེང་སྐབས་ལྷ་སའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུའང་རྒྱ་མིས་༧གོང་ས་མཆོག་པེ་ཅིན་དུ་ཚོགས་འདུ་ཞིག་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུ་རྩིས་ཡོད་ལུགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ལྷང་ལྷང་དུ་སྒྲོག་བཞིན་འདུག །ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་༧གོང་ས་མཆོག་ལ་མཇལ་བཅར་གྱིས་ཞིབས་སྐྱུར་ཕྱི་བཤོལ་གནང་བའི་འབོད་སྐུལ་སྙན་ཞུ་འབུལ་དགོས་ཞེས་བཤད། དུས་དེར། རྗེ་མགྲོན་རྒྱལ་མཚན་ལགས་ཀྱང་ཐེབས་ཏེ་དགོངས་ཚུལ་གཅིག་མཚུངས་གསུངས་པས། ཚང་མ་ལྷན་དུ་ཐོག་མར་སྐུ་ངོ་ཕ་ལྷ་མཆོག་གི་མདུན་དུ་བཅར་ཏེ་དགོངས་ཚུལ་རྣམས་ཞུས་པར། སྐྱི་ཁྲབ་མཁན་པོ་དགའ་བྲང་གི་མདུན་དུ་བཅར་ཏེ་གནས་ཚུལ་རྣམས་བསྐྱར་ཞུ་གནང་ན་ལེགས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཅར།

སྐབས་དེར་ཚང་མ་སེམས་འཚབ་དང་ཅི་བྱེད་གཏོལ་མེད་ཀྱི་ངང་དུ་ཡོད་པས།

ཕན་ཚུན་བར་རྟོད་གླེང་ལྷ་བུའང་ཕྲན་ཙམ་བྱུང་ཡང་སྲུ་མ་ཐུད་གནད་དོན་ཐོག་ནན་གསུང་ཡང་ཡང་གནང་མཐར། གནད་དོན་དེའི་ཐད་༄གོང་ས་མཆོག་ལ་ཞུས་ན་མ་གཏོགས་མི་རེ་གཉིས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་བྱ་མི་ཐུབ་པར་ཆང་མས་གཅིག་མཚུངས་སུ་གསུངས། དགའ་བྲང་དང་ཕ་ལྷ། སྟག་ཕྲུན་བཅས་གསུམ་གཟིམ་ཚང་དུ་བསྐྱར་དུ་བཅར་ཏེ་བསམ་དོན་རྣམས་ཞུས། ༄གོང་ས་མཆོག་ནས་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་རང་ཨེ་ཡོད། འགྲོ་རྒྱུར་གཏན་འཁེལ་ཟིན་པས་ད་ཆ་འགྱུར་བ་གཏོང་དཀའ། མི་དམངས་ལ་སེམས་འཚབ་དང་ཟ་ངེ་ཟིང་ངེའི་རིགས་གང་ཡང་མ་བྱེད་ཅེས་ཤོད། ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏེ་ཕེབས་གཏན་ཡོངས་སུ་འཁེལ་བ་རེད། དེ་ལ་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་ཆེན་པོ་༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་ནས་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་ཕྱིར་ལོག་རྗེས་གོང་གསལ་བཀའ་བཀོད་ཇི་བྱུས་སྐོར་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་ཁག་དང་གོ་བསྡུར་མང་པོ་བྱུས་མཐར་དེ་ལྟར་ཁོང་ཚོས་གང་ཟེར་ཀྱི་བཙན་དབང་དེ་རང་ལ་ཉན་རྒྱུ་མ་གཏོགས་ཐབས་ཤེས་གཞན་མེད་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་སྟེ་འགྲོ་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱུས། རྒྱ་མིའི་གདན་ཞུ་དེར་ཡིད་དོགས་ཆེ་ཐོག །གསང་རྒྱ་བྱེད་དོན་དེས་དོགས་གཞིའི་སྔོན་མ་ལྟ་བུར་བྱུང་འདུག །

ཅེས་དང་<<མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་>>ལས་༄གོང་ས་མཆོག་གིས།

དེ་མཇུག་བསམ་བློ་གཏོང་བཞིན་བསམ་པོ་ཞབས་པད་ཀྱིས་ངོས་ལ་བསྐུར་བའི་བོད་ཡིག་ཚགས་པར་དེའི་ནང་། ཁམས་ཁུལ་དྲག་པོས་བཅོས་བསྒྱུར་གཏོང་སྟངས་གསལ་པོ་བཀོད་པའི་རྒྱ་མིའི་གདུག་རྩུབ་དེ་ཚོ་དྲན་པ་དང་། ངོས་རང་ཡང་ཕར་འགྲོ་མ་སྨོང་བ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་

ལའང་འབྱུང་མ་སྲོང་བའི་རྒྱ་མིའི་དམག་སྣར་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་ལ། ‴ དངོས་དོན་ལའང་སང་ཉིན་ང་ཚོ་རྒྱ་མིའི་དམག་སྣར་ནང་དུ་བསླེབས་ཚར་ནས། ངོས་དང་བོད་མི་དམངས་གཏན་བྲལ་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་ཚུལ་ཐབས་རྟགས་མི་ཡོང་བའི་གདེང་ཚོད་གང་ཡང་མེད་པ་བཅས་གཞི་ནས་ངོས་ཀྱིས་ཉིན་ཁ་ཆེ་བའི་ཐག་གཅོད་ཅིག་བྱས་མེད་དམ་བསམ་པ་སོགས་གང་ལྟར་སེམས་གཏིང་དུ་བློ་གཡེང་དང་ཟེ་ཚོམ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་ལ། དེའི་དགོང་མོར་གཉིད་ཀྱང་ཡག་པོ་ཁུག་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

འོ་ན། རྒྱ་དམར་གྱིས་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ངན་སྦྱོར་སྤེལ་དགོས་པ་ཅི་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བོད་མི་རྣམས་ནུས་མེད་དུ་གཏོང་དགོས་ན་ཐོག་མར་ཀུན་གྱི་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་གྲག་མེད་འགྱུལ་མེད་དུ་མི་འཛོག་ཀ་མེད་ཡིན་པར་མཐོང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རེད། དེ་ལྟར་ཡོང་བར་བྱེད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནི། རྒྱ་ནག་ཏུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་དོ་དམ་བཙོན་འཛུག་ཞུ་རྒྱུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྣ་བས་ཉན་མི་བཟོད་པའི་དོན་གནད་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། དེ་སྔོན་རྒྱ་དམར་གྱིས་སྐུའི་གཅེན་པོ་སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེར་མངོན་སུམ་འཇེམ་མེད་ཀྱིས། གལ་ཏེ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ནས་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཅི་བཤད་ལ་མ་གསན་པར་རྒྱ་མིའི་འགལ་ཟླར་བཞེངས་ཚེ་“སྲོག་གསོད་”བྱ་དགོས་ཞེས་བསྐུལ་བ་དང་། རྒྱ་དཔོན་ཐན་ཀོན་སན་གྱིས་“སྦྲང་མ་འཁོར་གཞིའི་ཤ་རུལ་མེད་པར་བཟོ་དགོས་”ཞེས་པ། དེའི་རྗེས་སུའང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བསྟུད་མར་“སྤྲུལ་གསོད་པ་ལ་སྤྲུལ་མགོ་བརྡུང་དགོས་”པར་བཤད་པ། དེར་མ་ཟད། གཤམ་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་སྐུ་ཕྱུར་ཉིན་ཚབས་ཡང་ཡང་བྱུང་བའི་གནས་སྟངས་ཐོན་པ་དེ་རེད།

སྐབས་དེའི་གནས་སྟངས་གཞན་ཞིག་ནི། <<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས། "ཁོ་བོ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རྟེ་གཞན་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མི་མང་གིས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་ནི་རྗེས་ཟླའི་ནང་པེ་ཅིན་དུ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་འཚོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེར་ངོས་འགྲོ་དགོས་ཞེས་རྒྱ་མིས་ནན་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཟླ་བ་རྗེས་མའི་ནང་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་དུ་༄གོང་ས་མཆོག་ཕེབས་དགོས་ཀྱི་འབོད་སྐུལ་ནན་ཏན་དུ་བྱས་པར་བཀའ་ལན་ངེས་གསལ་གང་ཡང་གནང་མེད་ཀྱང་། རྒྱ་གཞུང་ནས་པེ་ཅིན་དུ་༄གོང་ས་མཆོག་ཕེབས་རྒྱུ་ཡིན་ཚུལ་གཟའ་འཁོར་གཅིག་ཙམ་གྱི་གོང་ནས་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་ཟིན་ཡོད་པ་དེ་རེད། བོད་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་མིས་བོད་ཀྱི་བླ་ཆེན་དཔོན་ཆེན་རྣམས་ལ་ཅི་བྱས་པལ་མོ་ཆེ་ཤེས་རྟོགས་ཡོད་པའི་ཁར། གནས་སྟངས་ཡ་མཚན་ཅན་དང་དབང་ཤེད་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་བྱུང་བར་བོད་མི་རྣམས་དོགས་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་མི་སྐྱེ་ཀ་མེད་ཡིན། དེ་ལ་ <<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་གདན་ཞུ་གསར་པ་དེ་དག་ནི་ངའི་འདོད་བབ་མེད་བཞིན་དུ་རྒྱ་ནག་ཏུ་བཅན་འཁྲིད་བྱ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་ཡིན་པར་མི་མང་ཚོས་རང་བཞིན་གྱིས་སེམས་ཐག་བཅད་འདུག །ཡང་། མི་མང་གི་བསམ་བློར་ཡིད་དོགས་འབྱུང་གཞི་གཞན་ཞིག་ནི། བོད་ཤར་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་ཁག་ཏུ་བླ་མ་ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་རྒྱ་མིའི་དམག་དཔོན་གྱིས་ཐུགས་སྨོར་གདན་འདྲེན་ཞུས་རྗེས་བླ་མ་དེ་ཚོ་སུས་ཀྱང་མཐོང་ཐོས་མེད་པར་གྱུར་པའི་གནས་ཚུལ་བོད་མི་ཕལ་ཆེ་བས་ཤེས་རྟོགས་ཁར། མི་སུ་ཞིག་ཡིན་རུང་དེ་སྣང་སྐྱོབ་བྱེད་མཁན་གྱི་ས་ནས་འཁྲིད་རྒྱུ་དེ་རྒྱ་མིའི་བྱེད་སྟངས་ཤིག་ཡིན་འདུག །

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

གང་ལྟར། ཉིན་དེའི་མཐའ་མའི་གོ་སྒྲིག་དང་ཐག་གཅོད་ནི། གོང་ས་མཆོག་གིས་ཪོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཪོས་ཀྱི་མི་དམངས་ལས། “བཀའ་ཤག་གི་འཐུས་མི་སྤྱི་རྫིང་དུ་མ་སོང་བར་ཪོས་དང་མཉམ་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་བྱས། དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གལ་ཏེ་གནས་ཚུལ་སྡུག་པོ་བྱུང་ན་ཙུང་མཐར་ཪོས་གཅིག་བུར་མ་ལུས་ཙམ་ཡོང་བའི་རེ་འཆར་ཡིན།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱི་ཉིན་ཉིན་གུང་ཡོལ་ནས་ཆུ་ཚོད་དང་པོའི་སྔེང་རྒྱའི་དམག་སྐར་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱུར་རྒྱུ་དེ་རེད།

རང་དབང་སྒྲིར་ལངས་ཆེན་མོ།

བོད་དབུས་ཁུལ་ལ་མཆོན་ན། སྤྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ང་དགུའི་ལོ་དེ་ནི་ཛ་དྲག་གི་གནས་བབ་ཆེས་རྩེ་མོར་སོན་པའི་ལོ་དེ་རེད། དེ་ནི་རྒྱ་དམར་གྱི་དྲག་དམག་སོགས་རྒྱ་རིགས་བོན་ཆེ་སྤུར་འབྱོར་ཐོག །དམག་སྣོན་བསྟུད་མར་བཏང་སྟེ་དྲག་འཛིང་གི་གྲ་སྒྲིག་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་འཐུས་ཚང་དུ་བཏང་ཟིན་པའི་ཁར། ༧གོང་ས་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་སྐུ་སྲོག་ཚུན་ཆད་ལ་གྱོལ་བའི་སྦྱོར་བ་དངན་པ་རྩོམ་བཞིན་པའི་དུས་སྐབས་དང་། བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཀུང་ཤར་ཁུལ་ནས་འབྱོར་བའི་མི་དཀྲུས་སྡིང་སྐྱོབས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་ཚོལ་གསུམ་མི་སྣ་སྣ་ཚོགས་སྤྱར་ལྟག་ཕྱོགས་འདུས་བརྒྱབས་ཏེ་རྒྱ་གྲོལ་གྱི་ལས་ཚུལ་ཅི་རིགས་ཐད་ལྡོས་གཏོང་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་སོགས་བོད་ཕྱིར་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་ཚུལ་དང་ཞི་དྲག་གི་རྣམ་པ་ཅི་རིགས་འཚོལ་སྒྲུབ་དང་གྲ་

སྒྲིག །ལག་བསྟར་སོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྟེལ་པོའི་ནང་མ་བྱུང་བའི་བཙན་གཞོལ་རྒྱལ་སྐྱོབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤར་ལྷག་བསྟུད་མར་སྤེལ་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་འཕེལ་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་གྲ་སྒྲིག་དང་འགལ་ཟླ་ཆེན་པོའི་འོག་ལྷ་སའི་ཕྱི་ནང་གཉིས་སུ་ཉིན་བཞིན་བོད་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་མདོན་ལྐོག་གཉིས་ཐད་ནས་འགལ་རྗོད་དང་དམག་འཛིང་སོགས་ཞི་བརླིང་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་འབྱུང་བཞིན་ཡོད།

སྤྱི་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་དགུའི་ཉིན། ༄གོང་ས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་ཕྱི་ཉིན་རྒྱ་མིའི་དམག་སྒར་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་མ་བསྐྱངས་ཚེ། རྒྱ་དམར་གྱི་ངོས་ནས་ཞེ་འཁོན་སྡང་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་འཕྲལ་མི་དམངས་ཐོག་དྲག་གནོན་དང་དམར་གསོད་སོགས་འབྱུང་རྒྱུ་སློས་མེད་ཐོག །དེ་ལས་ལྷག་པའི་གནས་ཚུལ་ཐབས་རྟགས་ཅི་འབྱུང་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པས་དམག་སྒར་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱང་རྒྱུའི་ཐུགས་ཐག་བཅད་པ་དང་། རྒྱ་དཔོན་ཚོས་༄གོང་ས་མཆོག་ངེས་པར་དུ་ཕེབས་དགོས་སྐོར་ཚ་འདེད་ཡང་ཡང་བྱས་ཀྱང་བཞུགས་ཡུལ་སོགས་ལ་གྲ་སྒྲིག་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཁར། གོ་མཚོན་ཐོགས་པའི་སྐུ་སྲུང་སོགས་ལྷན་བཅར་ཞུས་མི་ཚོག་པ་སོགས་ནན་བརྗོད་ཤུགས་ཆེར་བྱས་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ཉིན་མོ་དེ་རང་ལ་དམངས་ཁྲོད་དུ་ཁྱབ་མགོ་བཙུགས། དེར་བརྟེན། ཐོག་མར་བོད་མི་ཤེས་འཛིན་ཅན་དུ་མ་ནས་མགོ་བརྩམས་ཏེ་ཆེས་ཛ་དྲག་གི་གནས་ཚུལ་དེ་ཡིག་ངག་གཉིས་ཐོག་ནས་གང་སར་བགྲམ་པ་དང་ལྷ་སའི་སྲང་ལམ་ཁག་ཏུ་ཡིག་བསྒྱུར་སྦྱར་བ་སོགས་བྲེལ་འཚུབ་དང་འཇིགས་དངངས་ཆེན་པོའི་ངང་ཉིན་མཚན་གཉིས་

ཀར་གང་སར་དོན་གནད་དེ་རང་གི་སྙིང་དུ་བགྲོ་གླེང་དང་གོ་བསྡུར་སྣ་ཚོགས་བྱས་མཐར། སྒྲོག་ལ་བབས་ཀྱང་ཆིབས་སྒྱུར་དེ་ཉིད་ངེས་པར་དུ་ཕྱི་བཤོལ་མི་བྱེད་ཐུ་མེད་ཡིན་ཞེས་མཁྱེན་དབྱངས་གཅིག་སྒྱུར་གྱིས་བརྗོད། “གོང་ས་མཆོག་ཀྱང་སྤྱི་ཚེས་དགུའི་མཚན་མོ་དེ། “དྲག་ཅིང་རྩུབ་ལ་ངན་དཔྱད་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། སྙིང་སྟོབས་དང་ཧུས་ཞེན་གྱིས་གང་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་སྤྲངས་འཛིན་མི་ཐུབ་པའི་ཛ་དྲག་གས་ཆག་གི་གནས་ཚུལ་ཅི་ཡོང་ཆ་མ་འཚལ་བའི་བློ་གཡེང་གིས་གཉིད་ཀྱང་ཆེར་མ་བྱུང་བའི་ནུབ་མོ་འདས་[140]”ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐུགས་གཡེང་ཆེན་པོས་བསྐྱལ་གནང་བར་མངོན།

ས་ཕག་བོད་ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༡ སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 10 ཉིན་དེ་ནི། རང་དབང་སྒྲེར་ལངས་ཆེན་མོའམ་གསུམ་བཅུའི་དུས་དྲན་ཞེས་བོད་ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་གྲག་འགྲུལ་ཉམས་མེད་དུ་གནས་པའི་ཉིན་མོ་སྟེ་བོད་དར་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱོག་མཚམས་ཆེན་མོར་འཁེལ་བའི་དུས་ཚེས་གལ་གནད་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཉིན་མོ་དེའི་ཞོགས་པར་མཚན་གྱི་སྨུན་པ་ཡོངས་སུ་དག་ཀྱང་ཉི་འོད་ས་ལ་མ་ཕབ་པའི་གོང་ཙམ་ནས། ལྷ་སའི་གཡས་གཡོན་གྱི་གྲོང་གསེབ་ཁག་དང་དགོན་སྡེ་ཁག་སོགས་རི་གྲོང་དང་དགོན་གྲོང་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་མཚམས་ཡེ་ནས་མེད་པར་གང་ས་ནས་བོད་མི་སེར་སྐྱ་དྲག་ཞན་བར་མ་དང་རྒན་དར་གཞོན་གསུམ་ཁྲི་ཐྲག་དུ་མ་བསམ་པ་གཅིག་མཐུན་དང་རྒྱུག་གཅིག་མཆོང་གཅིག་གི་ཚུལ་གྱིས་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་ཆེན་པོའི་མདུན་དུ་རིམ་གྱིས་འདུས་ཤིང་མང་ནས་མང་དུ་གྱུར། པོ་བྲང་གི་ལྟགས་རིའི་ཕྱི་ནང་མཐའ་

140 ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་མི་དམངས་སུ་གསལ།

སྐོར་ཀུན་ཏུ་མི་དམངས་སྐུ་སྲུང་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལྷག་བསྡད་དེ་སྲུང་བ་བརྟན་པོ་བྱེད་པའི་མགོ་བཙུགས། སྐབས་དེར། བོད་འདི་རང་བཙན་ཡིན་བཞིན་དུ་རྒྱ་དམར་གྱིས་འདས་པའི་མི་ལོ་དགུའི་རིང་ཁྲིམས་འགལ་བཙན་གནོན་དང་། མནར་གཅོད་བརྡབ་གསིག་ཚོད་མེད་བཏང་བའི་ཁར། ༧གོང་ས་མཆོག་དང་བཀའ་ཤག་དབུ་བསྐོར་ནས་འཛིན་བཟུང་བྱ་རྩིས་བྱེད་བཞིན་པ་རང་དགར་འཛོག་མི་རུང་བ་སོགས་རྒྱ་གྲོལ་རང་སྲུང་གི་བརྗོད་ཚིག་འབྲུ་མིན་འཁོད་པའི་ཡིག་རིགས་འཇེམ་མེད་དུ་བཀྲམ་ཞིང་། "སྤྱི་ནོར་༧ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཆིབས་སྒྱུར་མ་གནང་རོགས།" ཞེས་སོགས་སྐད་འབོད་ཤུགས་ཆེར་བྱས་པས། གཞུང་ཞབས་མང་ཙམ་ཞིག་ཀྱང་རང་དགར་སྡོད་བཟོད་མ་བདེ་བས་མི་དམངས་ཀྱི་སར་ཕེབས། བཀའ་བློན་རྣམས་ཉིན་དེར་ཆིབས་ཞབས་སུ་བཅར་དགོས་པས་བཀའ་བློན་ང་ཕོད་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་རྣམས་ སྤྱི་ཁྱིར་ནོར་གླིང་དུ་འབྱོར། སྐབས་དེར། བཀའ་བློན་བསམ་གྲུབ་ཕོ་བྲང་པ་ཚེ་དབང་རིག་འཛིན་རྒྱ་དམག་སྐུ་སྲུང་བ་གཅིག་དང་བཅས་འཇིབ་འཁོར་ནང་ཡོང་སྐབས་མི་དམངས་ཀྱིས་ཐོག་མར་འཇིབ་འཁོར་ཁ་ལོ་བ་རྒྱ་མི་དེ་ཉིད་མཐོང་མ་ཐག་རྡོ་གཞུས་པས་བཀའ་བློན་བསམ་ཕོའི་མགོར་ཕོག་སྐྱེ་བྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ། དེ་འཕྲལ་གཞུང་ཞབས་འགས་བསམ་ཕོ་འཇིབ་འཁོར་དེ་ཉིད་དུ་བཞག་སྟེ་རྒྱ་གར་གཞུང་ཚབ་སྡོད་ས་བདེ་སྐྱིད་གླིང་གའི་སྨན་ཁང་དུ་བསྐྱལ། དེ་ལྟར་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཛ་ཌྲག་ཏུ་གྱུར་པར་མ་ཟད། བོད་མི་དམངས་ཀྱི་ངར་ཤུགས་ཀྱང་སྔར་ལས་འཕེལ་ཏེ་སུས་ཀྱང་འགོག་མི་ཐུབ་པའི་ཚད་དུ་བསླེབས།

དེ་ནས་བོད་མི་དམངས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཡབ་གཞིས་མཛོད་པ་ལྷ་སྐྱབས་དང་ཕ་

ལྷའི་མཛོད་པ་སྤྱིལ་གོང་སོགས་འཐུས་མི་དྲུག་ཙུ་ཡས་མས་ཤིག་དྲག་འདེམས་བྱས་ཏེ། ༸གོང་ས་མཆོག་སྐུ་སྲུང་མེད་པར་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱུང་རྒྱུ་ནི་ཅིས་ཀྱང་བློས་མི་བཟོད་པས་ཆིབས་སྒྱུར་ཕྱི་བཤོལ་ཡོང་ཐབས་གནང་རྒྱུ་དང་། མི་དམངས་ཀྱིས་ཕོ་བྲང་སྲུང་ཚོག་པ། བོད་འདི་རང་བཙན་ཡིན་པས་རྒྱ་མིའི་དབང་སྒྱུར་འོག་སྡོད་ཐབས་མེད་པ་སོགས་བཀའ་ཤག་ལ་ཞུ་བར་བཏང་བར། བཀའ་ཤག་ནས། གནས་ཚུལ་དེ་རྣམས་ལྷག་ལུས་མེད་པར་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་ཇི་བཞིན་སྙན་སེང་ཞུ་ངེས་ཡིན་ལ། མི་དམངས་ཞི་འཇམ་དུ་གནས་པར་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཟིང་སློང་ཐལ་ཆ་ཅན་སོགས་མི་འབྱུང་བར་འབད་པ་བྱེད་དགོས་སོགས་བཀའ་མངགས་གནང་སྟེ་ཕྱིར་བསློགས། དེ་འཕྲལ་བཀའ་ཤག་ནས་མི་དམངས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་དང་གནས་སྟངས་བཅས་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་སྙན་སེང་དང་འབྲེལ་རྒྱལ་བློན་ཡོངས་ལྷན་དུ་བཀའ་བགྲོས་གནང་མཐར། ཉིན་དེའི་ཆིབས་སྒྱུར་ཕྱིར་འཐེན་གནང་རྒྱུ་དང་། བཀའ་ཤག་རྒྱ་མིའི་སར་ཐེབས་ཏེ་གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་གསུང་རྒྱུ། ཚུལ་དེ་དག་མི་དམངས་ལ་ཡང་ཇི་བཞིན་འགྲེལ་བརྗོད་གནང་རྒྱུ་བཅས་གཏན་འབེབས་མཛད།

སྐབས་དེ་ཤེད་ཅིག་ཏུ། ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་མཆེད་མཁན་ཆུང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པའི་གྲྭ་པ་དེ་ནོར་གླིང་ནས་ལྷ་སའི་སྡོད་ཤག་ཏུ་སོང་སྟེ། སྔ་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་བཅུ་གཅིག་ཙམ་ལ་ལུས་ལ་རྒྱ་ཆས་སྦྲས་ཤིང་སྐེད་པར་མེ་མདའ་བཏགས། གདོང་ལ་མིག་ཤེལ་ནག་པོ་གོན། རྒྱ་མིའི་ལུགས་ལྟར་ཁ་རས་བཀྲུབས་པ་བཅས་རྒྱ་མི་ངོ་མ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས་ཤིང་ཀར་འཁོར་ལ་ཞོན་ཏེ་ཕྱིར་ནོར་གླིང་གི་གཟིམ་སྒོའི་ཉེ་སར་འབྱོར། མཁན་ཆུང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་

མཚན་དུས་རྒྱུན་ནས་རྒྱ་མིར་འབྲེལ་འདྲིས་ཆེ་བ་མི་དམངས་ཀྱིས་སྤྱར་ནས་ཞེས་ཤིང་། ཉིན་དེའི་བྱེད་སྟངས་ལ་དཔག་ན་ཡང་རྒྱ་མིའི་སོ་མྱུལ་ལམ་རྒྱའི་ལས་དོན་སྒྲུབ་མཁན་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་ཡིན་ངེས་སྙམ་སྟེ་འཛིན་བཟུང་བྱས། བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དེ་མ་ཐག་ལག་པས་མེ་མདར་འཇུས་ཏེ་ཕྱིར་རྒོལ་བྱ་རྩིས་བྱས་པས། མི་དམངས་རྣམས་དེ་ལས་ཀྱང་ཁོང་ཁྲོ་ཆེ་བར་གྱུར་ཏེ་དབྱུག་པས་གཞུས་ཏེ་ལྟྭ་ལམ་དུ་བསྐྱལ། དེ་ནས་ཅི་བྱུང་ཐད་<<སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་>>ལས།

བཀའ་བློན་རྣམས་ནོར་གླིང་ལྟག་ས་རིའི་གཟིམ་སྒོའི་ཡང་སྟེང་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱུད་བསྒྲགས་ཐོག་མི་མང་ལ་གསུངས་པ། ཁྱེད་ཚོའི་འཐུས་མིས་ཞུ་དོན་རྣམས་༄གོང་ས་ཆེན་པོར་སྙན་སེང་ཞུ་གནང་བར། ད་ཉིན་རྒྱ་མིའི་དམག་སྐར་ལ་གཟིགས་མོར་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་རྒྱུ་མིན་པའི་ཞལ་བཞེས་གཙང་མ་ཐོབ་པས་བློ་གཡེང་བྱེད་མི་དགོས། ཆིབས་སྒྱུར་མ་ཐུབ་པའི་ཡོང་རྐྱེན་རྣམས་བརྗོད་པར་ང་ཚོ་ད་ལྟ་རྒྱ་མིའི་དམག་སྐར་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན། ཕོ་བྲང་སྲུང་བྱ་སོགས་སྐུ་སྲུང་དམག་སྐར་དང་། རང་གཞུང་དམག་སྐར་རྣམས་ཨང་གསར་གྱིས་ཡོད་སྟབས་ཁྱེད་ཚོ་ཚང་མ་རང་རང་གི་སྡོད་ཁྲིམ་སོ་སོར་ལོག་སྟེ་ཞི་འཇམ་བྱས་ཏེ་སྡོད་དགོས།

ཞེས་པ་ལྟར་བཀའ་ཤག་གིས་ཐག་གཅོད་རྣམས་མི་དམངས་ལ་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས། དེ་ལྟ་ནའང་། མི་དམངས་ཀྱིས་ཞལ་བཞེས་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་ རྗེས་སོར་ཡང་གདན་ཞུ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ལ་ཆིབས་སྒྱུར་མི་བསྐྱུང་བའི་ཞལ་བཞེས་ངེས་པར་དུ་དགོས་ཚུལ་ནན་བརྗོད་བྱས། དེ་ལ་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

ཁོ་བོའི་ཐོག་མའི་འཆར་སྒོར། ངོས་རྒྱ་མིའི་སྡོད་སྒར་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་པ་དེས་ཁོང་ཚོའི་སྐད་འབོད་འཇགས་ཏེ། རང་གནས་སུ་ལོག་རྒྱུའི་རེ་སེམས་བྱུང་ཡང་། དེས་ཕན་

ནུས་ལྡེངས་པ་མ་བྱུང་། ངོས་དེ་ཉིན་མི་འགྲོ་བའི་ཁས་ལེན་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་མ་འོངས་པར་ཡང་རྒྱ་མིའི་སྲིད་སྐར་དུ་གདན་ཞུའི་རིགས་ལ་ནམ་ཡང་མི་འགྲོ་བའི་ཁས་ལེན་མ་བྱས་ན་ཁོང་ཚོ་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་རྒྱུ་མིན་ཚུལ་འགོ་འཁྲིད་ཚོས་བརྗོད་ཀྱི་འདུག །རྐྱེན་ངན་ཚབས་ཆེན་ཞིག་སེལ་ཐབས་སུ་རེ་འདོད་དེ་ཡང་ཁས་ལེན་བྱས་པ་ཡིན། དེ་ནས་འགོ་འཁྲིད་མང་བ་ཞིག་ལོག་ན་ཡང་། མི་མང་ཕལ་ཆེ་བས་པོ་བྲང་ཕྱི་ལོགས་ནས་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག །

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

དེའི་རྗེས་ཆུ་ཚོད་དང་པོ་ཙམ་ལ། བཀའ་བློན་ཟུར་ཁང་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས་སོགས་ལྷངས་འཁོར་ནང་བཞུགས་ཏེ་རྒྱའི་དམག་སྐར་དུ་ཐེབས་རྩིས་གནང་བར་མི་དམངས་ཀྱིས་༧གོང་ས་མཆོག་ལྷངས་འཁོར་དུ་བཞུགས་ཡོད་མེད་ཞིབ་བཤེར་བྱས་ཏེ་བཞུགས་མེད་པ་ཤེས་འཕྲལ་བཏང་། སྐབས་དེར་ལྷ་སྲིད་རྒྱ་དཔོན་མཐོ་ཤོས་ཀྲང་ཅིན་ཝུའུ་དང་ཀྲང་གོ་ཧྭ་གཉིས་པེ་ཅིན་དུ་བསྐྱོད་དེ་ཕྱིར་འཁོར་མེད་པས་ལས་འགན་ཚང་མ་ཐན་ཀོན་སན་གྱིས་འཁུར་ཡོད། ཐན་ཀོན་སན་གྱིས་༧གོང་ས་མཆོག་གི་ཆིབས་སྒྱུར་ཕྱིར་འཐེན་གནང་བ་དེ་སྔ་ས་ནས་གོ་ཡོད་པའམ། ཡང་ན་ཚོད་དཔག་གིས་ཤེས་པ་གང་ལྟར་ཡང་། ཁོ་པས་བཀའ་བློན་རྣམས་མཐོང་མ་ཐག་གདོང་ལ་ཁྲོ་གཉེར་བསྡུས་ཤིང་མིག་ལོག་གིས་བལྟས། དབུགས་ཧལ། ལུས་པོ་འདར། རྒྱབ་སྙེགས་སྙེང་སྟོད་བཟོད་མ་བདེ་བར་ཕར་འགྲོ་ཚུར་འགྲོ་བྱས། དེ་ལྟར་སྐྱོ་འཚུབ་འཚུབ་ཀྱི་ངང་དུ་ཡུད་ཙམ་ལུས་རྗེས་གཞི་ནས་རྒྱབ་སྙེགས་སུ་བསྡད་པ་ན། བཀའ་བློན་ཟུར་ཁང་གིས། ད་ནངས་ཞོགས་པར་མི་དམངས་རྣམས་འདུ་འཛོམས་ཀྱིས་བཀག་འགོག་ཆེན་པོ་བྱས་སྐབས་༧གོང་ས་མཆོག་ཀློས་གར་གཟིགས་མོར་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་མི་ཐུབ་པ་དང་། གནས་སྟངས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་བར་ཐུགས་

ཐམ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཚུལ་སོགས་གསུངས་པ་ཐན་ཀོན་སན་གྱིས་གོ་མ་ཐག་ཁོ་པ་སྤུར་ལས་ཀྱང་ཁྲོས་ཏེ་རྐུབ་སྟེགས་ལས་གློ་བུར་དུ་ཡར་ལངས། ཅོག་ཙེའི་སྟེང་ཁུ་ཚུར་གྱིས་གཞུས། མིག་རྩ་དམར་མདོག་ཏུ་གྱུར། གདོང་གཤིས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་ཏེ་སྐད་ཤུགས་ཆེན་པོས་"ལོག་སྤྱོད་པ་ཁྱོད་ཆོས་མི་དམངས་ལོག་སྤྱོད་པ་ཁ་ལ་ཁྲེར་ཏེ་ཀྱང་དབྱང་ལ་ངོ་ལོག་རྒྱག་རྒྱུའི་ལས་ཀ་བྱས་འདུག ། ད་བར་ང་ཆོས་བཟོད་སྒོམ་བྱས་ཀྱང་། ད་ནི་བཟོད་སྒོམ་བྱེད་མི་ཐུབ།" ཅེས་སོགས་དབུགས་ཧལ་ཞོར་སྡིགས་དམོད་དང་བཅས་ཏེ་བཤད། དེ་ནས་ཀྱང་"ད་ཆ་ལོག་སྤྱོད་པ་ཁྱོད་ཆོས་འདི་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་ཐལ་ཆ་ཅན་བྱས་སྐབས་ང་ཆོས་དྲག་པོའི་ལས་ཀ་ལག་བསྟར་བྱས་ཏེ་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་བཟོ་ངེས་ཡིན།" ཞེས་སོགས་བརྗོད་པར། ཤན་ཁ་བ་འགྱུར་མེད་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་སོགས་ཀྱིས་མཐེ་བོང་གནམ་དུ་བསྒྲེངས་ཏེ་འཇམ་མཁས་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་། ཚིག་གཅིག་ཀྱང་རྣ་བར་མི་འགྲོ་བའི་ཁར། རྒྱ་དཔོན་གཞན་དག་ནས་ཀྱང་ཐན་ཀོན་སན་དང་མཚུངས་པར་ཚིག་རྩུབ་མང་དུ་བརྗོད། དེ་ལྟར་ཕར་བཤད་ཚུར་བཤད་ཡུན་རིང་བྱས་མཐར། རྒྱ་དཔོན་ཆོས་སྐད་ཆ་མ་བཤད་པར་ཤོག་བུའི་སྟེང་ཡི་གེ་བྲིས་པ་ཕར་སྟེར་ཚུར་ལེན་བྱས་ཏེ་ཤློག་རྫུས་ཤིག་གི་ཐོག་གྲོས་མོལ་བྱས་རྗེས། ཐན་ཀོན་སན་གྱིས། བཀའ་བློན་ཆོས་མི་དམངས་ལ་དགེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད་བྱས་ཏེ་འདུ་འཛོམས་དང་ཟིང་སློང་མེད་པར་བྱ་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་བྱས་ན། ང་ཆོས་ཉིན་ཤས་རིང་བལྟས་ཆོག་ཅེས་བཤད་པར། བཀའ་བློན་རྣམས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་རིང་ཞི་འཇགས་བྱུང་ན། དེ་ནས་རིམ་པས་ཐབས་ཤེས་གང་ཡོད་བྱས་ཆོག་སྙམ་སྟེ་ཁས་ལེན་གཙང་མ་གནང་། དེ་ནས་བཀའ་བློན་

རྣམས་དགོང་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་ལྔ་པ་ཙམ་ལ་ནོར་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་གནས་ཚུལ་ཅི་བྱུང་སྙན་སེང་ཞུས།

༧གོང་ས་མཆོག་དང་བཀའ་ཤག་ནས་ཉིན་དེའི་ཆིབས་སྒྱུར་ཕྱིར་འཐེན་གནང་བའི་ཁར། རྗེས་སོར་ཡང་གདན་ཞུ་དེ་ལྷ་བུའི་རིགས་ལ་ཆིབས་སྒྱུར་མི་གནང་བའི་ཞལ་བཞེས་གནང་བར་བརྟེན་མི་དམངས་ཕལ་མོ་ཆེ་ནོར་གླིང་ནས་ཕྱིར་རང་སར་ལོག་ཐེན་ཀྱང་། མང་ཙམ་ཞིག་ད་དུང་ཡང་བློ་བག་མ་བདེ་བར་དེ་སྔར་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་གི་གཞུང་སྒོ་འགོག་སྲུང་བྱས་ཏེ་བསྡད། ཉིན་དེར་ལྷ་སའི་ཁྲོམ་གཞུང་དུ་བོད་མི་མང་པོ་འདུས་ཏེ་ཁྲོམ་སྐོར་བྱེད་ཞོར་"རྒྱ་མི་རྣམས་སྒྱུར་དུ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ལོག་དགོས། བོད་ཀྱི་བདག་པོ་བོད་མི་ཡིན། བོད་རང་བཙན་ཡིན།"ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་འབོད་ཀྱང་དྲག་ཏུ་བྱས། ཚོགས་འདུ་ཚོགས་ཏེ་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ཟེར་བར་རྒྱ་མི་ཚོས་བརྩི་འཇོག་མ་བྱས་པར་བཏྲལ་བཤིག་ཏུ་བཏང་ཚུལ་དང་། བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྫོག་རྩ་གཅིག་སྒྲིལ་གྱིས་རྒྱ་རྒོལ་དྲག་འཛིང་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་བརྗོད། ནོར་བུ་གླིང་གར་ཡང་དགོང་དྲོ་ཆུ་ཚོད་དྲུག་པ་ཙམ་ལ། གཞུང་ཞབས་དམའ་རིམ་གཞོན་གྲས་བདུན་ཙུ་ཙམ་དང་མི་དམངས་ཀྱིས་འདེམ་སྒྲུག་བྱས་པའི་མགོ་ཁྲིད་རྣམས། སྐུ་སྲུང་དམག་མི་བཙས་ལྷན་འཛོམས་ཀྱིས་ལྷ་སའི་ཁྲོམ་གཞུང་དུ་མི་དམངས་ཀྱིས་འབོད་སྒྲ་བསྒྲགས་པའི་ནང་དོན་ཀུན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་མོས་མཐུན་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་མིའི་དབང་སྒྱུར་ལ་ཁས་ལེན་མེད་པའི་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་ཤིང་། སྐུ་སྲུང་དམག་མི་རྣམས་ནས་རྒྱ་མིས་སྤྲད་པའི་དམག་ཆས་ཕུད་དེ་བོད་གཞུང་གི་དམག་ཆས་སྤྲུས་པ་སོགས་རང་དབང་སྒྲེར་ལངས་ཀྱི་འདུ་

ཡོང་རྒྱ་ཆེར་དཀྲིགས། ༄གོང་ས་མཆོག་ནས་གནས་ཚུལ་དེ་དག་གསན་འཕྲལ་གནས་སྟངས་ཐབས་རྟགས་སུ་འགྱུར་ངེས་དགོངས་ཏེ་ཐུགས་འཚབ་ཆེན་པོས་མགོ་ཁྲིད་ཚོར་བཟོད་སྒོམ་དང་ཞི་ལྷིང་ཡོང་བར་འབད་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་མཛད་ཀྱང་། བོད་མི་རྣམས་རྒྱ་མིའི་བྱེད་བབ་གདུག་རྩུབ་ཅན་དག་ལ་ཡིད་ཆེས་རྩ་ནས་མེད་པས་༄གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་ལ་ཡང་ཕན་ནུས་དེ་ཙམ་མ་ཐོན།

དེའི་དགོང་མོར། ཐན་ཀོན་སན་གྱིས་༄གོང་ས་མཆོག་ལ། དམག་སྒར་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱང་རྒྱུའི་ཐུགས་འདོད་ཡོད་པར་དགའ་བསུ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དེ་རིང་ལོག་སྤྱོད་པ་འགའ་ཤས་ཀྱི་བྱེད་བབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆིབས་སྒྱུར་མ་ཐུབ་ཀྱང་སྐྱོན་མེད། ཅེས་སོགས་འཁོད་པའི་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་ཕུལ་བར། ༄གོང་ས་མཆོག་ནས་ཀྱང་རྒྱ་མིའི་ཁོང་ཁྲོ་ཞི་ཐབས་སུ་དམིགས་ཏེ། དེ་རིང་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་ཡང་སྔ་མཐུད་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བའི་ཐད་སློབ་སྟོན་གནང་བཞིན་པ་དང་། གནད་དོན་ལྷིང་འཇགས་བྱུང་མཚམས་མཇལ་ཆོག་ཅེས་སོགས་རྒྱ་མིའི་འདོད་བབ་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པའི་བཀའ་ལན་གནང་། དེ་ལྟར་རྒྱ་མིའི་ཡི་གེ་གསུམ་ལ་བཀའ་ལན་ཐེངས་གསུམ་ཙམ་གནང་བའི་ཡིག་དོན་དང་རྒྱབ་ལྗོངས་སོགས་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>སུ་གསལ་བར་འགོད་གནང་མཛད་ཡོད། མདོར་ན། དེ་ཉིད་ལས་༄གོང་ས་མཆོག་ནས།

ངས་བོད་མིའི་མགོ་འཁྲིད་ཡུད་ཙམ་བྱས་པའི་རིང་སྔ་དྲོ་དེའི་གནས་ཚུལ་ལྟ་བུ་བྱུང་མ་མྱོང་། ཕྲན་ནི་འབར་ལ་ཁད་པའི་མེ་རི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གནས་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིང་། ཕྱོགས་གཅིག་ན་རྒྱ་

མིའི་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་སྒོ་ཀུན་ནས་བྱེད་པའི་མི་མང་གི་སྐད་སྒྲ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ན་མཚོན་ཆའི་དཔུང་སྟོབས་ཆེ་བའི་རྒྱ་མིའི་དམག་དཔུང་རྣམས་ཡོད། གལ་སྲིད་དེ་གཉིས་རྩེ་ཐུག་ཏུ་གྱུར་ན་འབྲས་བུ་ཇི་འབྱུང་ཚང་མས་ཤེས་ཚོད་ལྟར། བོད་མི་མང་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་བསད་རྨས་ཡོང་རྒྱུ་དང་། དབུས་གཙང་། ལྷོ་དྭགས་རྒྱ་ཁྱབ་ཚང་མར་བཙན་གནོན་དང་། མནར་གཅོད་བཟོད་ཐབས་དཀའ་བའི་དྲག་པོའི་དབང་བསྒྱུར་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་མཐོང་གི་རེད། དེ་འདྲའི་འཕྲལ་རྐྱེན་ནི་ངོས་རྒྱ་མིའི་དམག་སྐར་དུ་འགྲོ་དགོས་མིན་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ནང་ཞི་བདེར་བསྒྱུར་བའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ཡང་ངོས་རང་གཅིག་པུའི་ཐོག་ཏུ་བབས་ཏེ། ངས་མི་མང་གི་ཞེ་སྡང་ཆུང་དུ་གཏོང་བ་དང་། རྒྱ་མི་ཁོང་ཁྲོ་ཆེ་རུ་མི་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཤེས་གང་ཡོད་བྱེད་དགོས་པ་བྱུང་།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

དེ་ལྟར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཐབས་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་སྤྱད་དེ་འབད་བརྩོན་གནང་ཡང་། ཕན་ནུས་དེ་ཙམ་མ་ཐོན་པར་ཚེས་ 11 ཉིན་མི་དམངས་ཀྱི་ངར་ཤུགས་ཇེ་དྲག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། ནོར་གླིང་བཀའ་ཤག་ཡིག་ཚང་གི་ཉེ་འགྲམ་དུ་སྲུང་དམག་དྲུག་ཙམ་བཞག་ཅིང་བཀའ་བློན་རྣམས་རང་དགར་ཕྱིར་སྐྱོད་མི་ཐུབ་པར་བྱས། སྐབས་དེར། བསམ་ཕོ་དང་ང་ཕོད་གཉིས་མ་ཐེ་བའི་བཀའ་བློན་བཞི་དང་མི་དམངས་ཀྱི་མགོ་ཁྲིད་རྣམས་ཇ་དྲག་གི་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་ཏེ་བཀའ་ཤག་ནས་མི་དམངས་ཀྱི་འདུ་འཛོམས་མྱུར་དུ་གྲོལ་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་བྱས་པས་མི་དམངས་ཀྱི་ངར་ཤུགས་ཅུང་ཟད་ཞི་འཇམ་དུ་གྱུར། མི་དམངས་ཀྱིས། རྒྱ་མིས་གཡོ་རྫུས་རྩལ་དུ་བཏོན་ཏེ་༧གོང་ས་མཆོག་རྒྱ་ནག་ཏུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་མི་ཡོང་ངམ་སྙམ་སྟེ་ལྷ་སའི་བྱང་བརྒྱུད་རྒྱ་ནག་ཏུ་འགྲོ་ལམ་ཁར་འཛིང་ར་བཟོས་ཏེ་དྲག་རྒོལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤུགས་ཆེར་ཡོད་པས། རྒྱ་དཔོན་ཚོས་༧གོང་ས་མཆོག་དང་བཀའ་ཤག་ལ་

འཛིང་ར་དེ་དག་མེད་པར་བཟོ་དགོས་ཀྱི་བཀོད་མངགས་གསལ་བའི་ཡི་གེ་གཉིས་ཙམ་ཕུལ་བས། བཀའ་ཤག་ནས་སླར་ཡང་མི་དམངས་སྣེ་འཁྲིད་མཁན་ཚོ་འབོད་འགུག་གནང་སྟེ་སློབ་སྟོན་བྱས་ཀྱང་། དེ་ནི་རྒྱ་མིའི་དམག་སྟོན་དཔུང་འཇུག་འགོག་ཐབས་དང་། ༄གོང་ས་མཆོག་རྒྱ་ནག་ཏུ་བཅན་དབང་གིས་གདན་འདྲེན་ཞུ་མི་ཐུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཞུས་ཏེ་ལམ་སྟོན་དང་ལེན་ཞུ་རྒྱུ་ཕར་ཟད། དེ་ལས་ངར་ཤུགས་ཆེ་རུ་སྒྱུར་ཏེ། རྒྱ་མིས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཡས་གཡོན་དུ་འཛིང་ར་བཟོས་ཡོད་པར་མ་ཟད། ང་པོད་སོགས་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་བྱས་ཆོག་ན། ངེད་ཅག་གིས་རྒྱལ་བའི་ཕོ་བྲང་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་དོན་དུ་དེ་ལྟར་བྱས་མི་ཆོག་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ནམ་ཞེས་སོགས་ཞུས། དེ་ལྟར་གནས་སྟངས་ཞི་འཇམ་མེད་པའི་ཁར་བོད་རྒྱ་གཉིས་ཐད་ཀར་གདོང་ཐུག་འབྱུང་བའི་གནས་བབ་མངོན་གསལ་ཅན་དུ་འགྱུར་བཞིན་པས་༄གོང་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་འགན་དང་ཐུགས་འཚབ་སྔར་ལས་ཆེ་རུ་གྱུར་སྐབས། ༄གོང་ས་མཆོག་སྐུ་ངོར་མས་མི་དམངས་ཀྱི་འཐུས་ཚབ་བདུན་ཅུ་ཡས་མས་ཤིག་འབོད་འགུག་གནང་སྟེ་སྔར་གྱི་བྱུང་རྐྱེན་དང་ད་ལྟའི་གནས་བབ། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཉེན་ཚབས་སོགས་ཞིབ་འགྲེལ་གནང་། སྐབས་དེར་མི་དམངས་རྣམས། གཅིག་ནས་༄གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་གསུང་བཟློག་མ་ཐུབ་པ་དང་། གཉིས་ནས་སྐུ་ཕྱྭའི་ཉེན་འགན་བཟོད་དཀའ་བས་རེ་ཞིག་ཅི་བྱེད་འདི་བྱེད་མེད་པར་གྱུར། ཡག་ཉེས་གང་ལ་ཐུག་ཀྱང་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་བཀའ་གསུང་དུས་གཏན་དུ་འདོར་མི་ཐུབ་པ་ནི་བོད་འབངས་ལྷག་བསམ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་གཤིས་ཡིན་པར་བརྟེན། སྣེ་འཁྲིད་པའི་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་ཡུལ་དེ་ནོར་གླིང་ནས་ཕྱིར་འཐེན་

གྱིས་པོ་ཏ་ལའི་ཞོལ་དུ་གནས་སྡོམས་ཏེ། ༧གོང་ས་མཆོག་སྲུ་མཐུད་སྲུང་སྐྱོབ་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་མི་བོད་ནས་ཕྱིར་ལོག་དགོས་པ། བོད་དོན་བོད་མིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་ལུགས་སོགས་འཁོད་པའི་གྲོས་དོན་ཡི་གེ་ཞིག་༧གོང་ས་མཆོག་དང་བཀའ་ཤག་ལ་ཕུལ། འོན་ཀྱང་། མི་དམངས་ཀྱིས་ནོར་གླིང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་འདུ་ལོང་དེ་ད་དུང་འཇགས་མེད།

ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 12 ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོར། གྲྭ་པ་ཞིག་དང་ཁོའི་རོགས་པ་གཉིས་འབྲས་སྤུངས་དགོན་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་བར་དུ་རྒྱ་དམག་གིས་མེ་མདའ་བརྒྱབས་ཏེ་བསད་པ་བོད་མི་འགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས། བོད་དམག་གིས་རྒྱ་མིའི་འཁྲིམ་འགྲུལ་འབབ་ཚུགས་སུ་མེ་མདའ་འགའ་བརྒྱབས་པར་བརྟེན་ཕན་ཚུན་འཁྲུག་འཛིང་ཙུང་ཟད་ཤོར་ཡང་ཉེན་ཚབས་ཅན་དུ་མ་གྱུར། ཉིན་དེར་ལྷ་སའི་ཁྲུལ་གྱི་བུད་མེད་དྲག་ཞན་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་འདུས་ཏེ། ལྷ་གསོལ་དང་འཕྲིན་སྐུལ་བྱས་རྗེས་རྒྱ་རིགས་སྤྱོད་ས་ཁག་གི་ཉེ་འགྲམ་དུ་བསྐྱོད། སྐད་ཤུགས་ཆེན་པོས"བོད་མི་སེར་སྐྱ་རྣམས་རྫོག་རྩ་གཅིག་སྒྲིལ་གྱིས་བཙན་རྒྱལ་རྒྱ་དམར་བོད་ནས་མཐར་སྐྲོད་གཏོང་། བོད་འདི་སྔར་ནས་རང་བཙན་ཡིན། ༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་སྐུ་ཚེ་ཁྲི་ཕྲག་ཏུ་བརྟན་པར་ཤོག །བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་ཆབ་སྲིད་ཡུན་དུ་བརྟན་པར་ཤོག །" ཅེས་པ་སོགས་འབོད་ཚིག་ཏུ་བྲངས་ཏེ་སྐད་འབོད་ཤུགས་ཆེར་བྱས། རྒྱ་དམར་གྱི་དར་ཆ་དང་། མའོ་ཙེ་ཏུང་སོགས་ཀྱི་འདྲ་པར་རྣམས་མེར་སྲེག་བཏང་། དེ་ལྟར་ལྷ་སའི་བར་སྐོར་དུ་བསྐྱོད་དེ་ཐམ་སྟོན་ཁྲོམ་སྐོར་དང་སྣེ་འཁྲིད་བུད་མེད་སྙིང་སྟོབས་ཅན་དག་བལ་འབྲུག་ཁ་ཆེའི་དཔོན་རིགས་ཚོའི་སར་བཅར་ཏེ་རྒྱ་མིའི་

ཁྲིམས་འགལ་དྲག་སྤྱོད་ལ་དབང་པོ་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་འབོད་སྐུལ་ཡང་ཞུས།

དེ་ལྟར་གནས་སྟངས་ལ་འགྱུར་ལྡོག་མ་བྱུང་བར་ཡུན་རིང་ལུས་མཐར། ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 16 ཉིན། རྒྱ་མིའི་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་། དམག་དཔོན་ཐན་ཀོན་སན་གྱི་ཡི་གེ་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་ང་པོད་ཀྱི་མིང་ཐོག་ནས་༄གོང་ས་མཆོག་དང་བཀའ་ཤག་གིས་མི་དམངས་ཀྱི་སྙེ་འཁྲིད་པ་ཚོ་དང་འབྲེལ་ཐག་གཅོད་དགོས་ཤིང་། ལོག་སྤྱོད་པའི་བསམ་ཚུལ་ལ་འགོག་རྒོལ་བྱེད་དགོས་པ། ༄གོང་ས་མཆོག་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་འཁྲིད་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་བདེན་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་ཉེན་ཚབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ། གལ་ཏེ་བྲོས་བྱོལ་དུ་ཕྱི་ལོགས་སུ་ཐར་ཀྱང་ཕྱིར་བོད་དུ་ཕེབས་མི་ཐུབ་པ་སོགས་དང་། ནོར་གླིང་པོ་བྲང་གི་ལྕགས་རི་ནང་མའི་ནང་དུ་༄གོང་ས་མཆོག་དང་ཞབས་འབྲིང་ནང་མ་ཁག་ལྷན་དུ་བཞུགས་ཏེ་དམག་དཔོན་ཐན་ཀོན་སན་ལ་བཞུགས་གནས་གསལ་པོར་གསུངས་ན། རྒྱ་དམག་ནས་འགོབ་སྲུང་ཁག་ཐེག་བྱ་ངེས་ཡིན་སོགས་གསལ་བའི་ཡི་གེ་རིང་མོ་ཞིག་༄གོང་ས་མཆོག་ལ་ཕུལ་བ་འབྱོར། དེ་ནི་ཆེས་ཡ་ང་བའི་ངན་རྡུས་ཤིག་ཡིན་པར་སུས་ཀྱང་ཤེས་ངེས། དེ་ལ་༄གོང་ས་མཆོག་གིས་ <<ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཆོས་ཀྱི་མི་དམངས་ >>ལས།

ང་ཚོའི་བསམ་ཚོད་ལྟར་རྒྱ་མིས་པོ་བྲང་དང་མི་མང་སྟོར་རྩིས་ཡོད་པ་དང་། ཐབས་ཤེས་ཐུབ་ན་ངོས་སྒྲོག་སྐྱོན་མ་བྱུང་བ་བྱེད་འདོད་ཡོད་པ་དེ་ང་པོད་ཀྱི་ས་ནས་ཤེས་པ་རེད། ཁོང་གིས་བཀའ་ཤག་ལ་བཏང་བའི་ཡིག་བརྗོད་ཀྱང་ཕྱོགས་མཐུན་ལྟ་བུར། ལྷ་རབ་མི་མང་ཚོ་པོ་བྲང་ནས་ཕྱིར་ལོག་གམ། མ་མཐར་ལྕགས་རིའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་འབུད་ཐབས་དགོས་ཚུལ་བྲིས་ཡོད་འདུག །ཁོང་གིས་དཀའ་ངལ་ཇི་ཡོད་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ལུགས་དང་། གལ་སྲིད་མི་མང་པོ་བྲང་ནས་ཕྱིར་སློག་མ་ཐུབ་ཚེ་ངོས་བཏན་སྲུང་ཆེད་པོ་བྲང་ནས་རྒྱ་མིའི་དམག་སྐར་དུ་འཁྲིད་ཐབས་དགོས་

ལུགས་བརྗོད་ཅིང་། ད་ལྟའི་ཆར་ངོས་པོ་བྲང་གི་ས་ཕྱོགས་གང་དུ་སྡོད་མིན་གྱི་ས་ཁྲ་ཞིག་གཏོང་དགོས་ལུགས་བརྗོད་འདུག །

ཅེས་གསུངས།

འོན་ཀྱང་། ༧དགོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་ཚུལ་དང་མི་དམངས་ཀྱི་བསམ་ཕྱོགས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཕེལ་མེད། མི་དམངས་ཀྱི་དོགས་པ་ཆེ་ཤོས་ནི་རྒྱ་མིས་༧དགོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་ཕྱུར་སྲུང་སྐྱོབ་ཞུ་རྒྱུ་ཕར་ཟད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་གཡོ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྐུ་སྲོག་འཕྲོག་རྒྱུའི་འབད་བརྩོན་བྱ་ངེས་ཡིན་སྙམ་པ་དེ་རེད། དེ་ནི་རང་དགར་ཚོད་དཔག་བྱས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དོན་དངོས་ར་སྤྲོད་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཡང་ཚེས་ 13 དང་ 14 གཉིས་ཀྱི་ནུབ་མོར་རྒྱ་མིའི་རླངས་འཁོར་ཆེ་གྲས་གཉིས་ཀྱི་ནང་རྒྱ་དམག་གསུམ་རེ་བསྡད་དེ་ནོར་གླིང་གི་བྱང་སྒོའི་འགྲམ་དུ་མངོན་ཚུང་གིས་འབྱོར་བ་དང་། རྒྱ་མིས་ལྷ་སའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་ལྷག་པར་དུ་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་ལ་ཁ་གཏད་པའི་མེ་སྒྱོགས་ཀྱི་རྒྱང་སོའི་ཚད་གཞི་ལེན་པ། མེ་མདའ་དང་མེ་སྒྱོགས་དབོར་འདྲེན་བྱེད་པ། ཚེས་ 15 ཉིན་རྒྱ་དམག་ཞི་ཆས་གྱོན་པ་ཉི་ཤུ་ཡས་མས་ཤིག་ལུགས་སྐྱུད་ཀ་བའི་སྟེང་འཛེགས་ཏེ་བཟོ་བཅོས་བྱེད་ཁུལ་གྱིས་ས་ཐིག་ལེན་པ་སོགས་བོད་མི་ཚོས་དངོས་སུ་མཐོང་ཡོད་པ་གཞུང་ལ་སྙན་སེང་ཞུས་ཡོད། དེ་ལྟར་ཕྱོགས་མང་པོ་ནས་གཏོར་བཅོམ་བྱ་རྩིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་བོད་དམངས་རྣམས་ཀྱིས་ཕལ་ཆེར་ཚེས་ 16 ཡས་མས་ཤིག་ལ་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་དུ་མེ་སྒྱོགས་རྒྱག་ངེས་སྙམ་སྟེ་བློ་འཚབ་དང་དངངས་སྐྲག་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་ལྷུང་།

སྐབས་དེར། ༧དགོང་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་ལ། སྐུ་ཉིད་གང་དུ་བཞུགས་པའི་

གནས་གསལ་པོར་མ་ཤེས་ན་རྒྱ་མིས་རེ་ཞིག་མི་དམངས་དང་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་གཉིས་ཀ་དམར་གསོད་དང་རྫ་གཏོར་མི་བྱེད་པར་དགོངས་ཏེ། རྒྱ་མིའི་དམར་སྣར་དུ་དོན་དངོས་ཕེབས་བཞེད་མེད་ཀྱང་། གང་མགྱོགས་ཕེབས་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་ལན་གནང་སྟེ་བཞུགས་གནས་ཀྱི་ས་ཁྲ་སོགས་གསལ་འདོན་མ་གནང་། དེ་ནི་མི་དམངས་སྟོང་ཕྲག་མང་པོའི་ཚེ་སྲོག་མི་འཚོར་བ་དང་ནོར་གླིང་གྲུང་གོག་ཏུ་མི་བསྒྱུར་བའི་སླད། རྒྱ་མིའི་དྲག་སྤྱོད་ཕྱིར་འགྱུར་དང་མི་དམངས་ནོར་གླིང་ནས་ཕྱིར་སློག་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་དུས་ཤིག་འཚོལ་ཐབས་གནང་བ་དེ་རེད། སྐབས་དེར་དོགས་གཞི་ཅན་གྱི་མི་རྣམས་ཕར་ཟད། ནོར་གླིང་ནས་ཕྱག་བྲིས་ཕྱིར་གཏོང་བ་དང་ནང་དུ་འགྲོར་བ་གང་ལ་ཡང་མི་དམངས་ནས་ཞིབ་བཤེར་དང་དོགས་ཟོན་ཆེན་པོས་བཀག་འགོག་ཡོངས་སུ་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་། གཞུང་གི་ངོས་ནས་གསང་སྟབས་ཀྱིས་ཡི་གེ་ཕར་སྐྱེལ་ཚུར་ལེན་བྱས་ཏེ་བོད་རྒྱ་གཉིས་ཞི་འཇམ་ཡོང་སླད་འབད་བརྩོན་བསྟུད་མར་གནང་། སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་ཡང་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་བཀའ་ཤག་ལ་ཐུགས་རེ་གཅིག་ཉིད་ཡོད་པ་ནི། དུས་གཅིག་ལ་བོད་མི་སྟོང་ཕྲག་མང་པོའི་ཚེ་སྲོག་མི་འཚོར་བ་དང་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་ལ་མེ་སྒྱོགས་ཀྱི་གཏོར་བཅོམ་མི་ཐེབས་རྒྱུ་དེ་རེད།

གློ་བུར་གྱི་ཐག་གཅོད་ཆེན་མོ།

ཚེས་ 17 ཉིན་གྱི་ཕྱི་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་བཞི་པ་ཙམ་ལ། མེ་སྒྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་སྐད་ཆེན་པོ་གཉིས་འཕྲོ་རིམ་འཕྲོར་གྲགས་མ་ཐག་སྒྱོགས་མདེལ་གཉིས་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་གི་

བྱང་སྐོར་འབྲུམ་གྱི་འདམ་རྫབ་ཏུ་ལྷུང་ཡང་གས་འཐོར་མ་བྱུང་། རྒྱ་མིས་མེ་སྒྲོགས་འཕངས་པར་བརྟེན་མི་དམངས་ཀྱི་ཁོང་ཁྲོ་དང་དངངས་འཚབ་སུས་ཀྱང་གནོན་མི་ཐུབ་པའི་རྩེར་སོན། པོ་བྲང་ནང་ལོགས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ཞབས་འབྲིང་ཡོད་ཚད་ཀྱང་ཅི་བྱེད་མ་ངེས་པའི་དངངས་འཚབ་ཏུ་གྱུར་ཏེ་དུས་ཚོད་སྐར་ཆ་གཅིག་ཀྱང་ཤུད་ཐེར་སུ་མ་བཏང་བར་ཛ་དྲག་གིས་ཐབས་ཤིག་འཚོལ་དགོས་སྣམ་ཡང་དོན་པན་ཅན་གྱི་ཐབས་གཞན་མ་རྙེད། སྐབས་དེར། མི་དམངས་ཀྱིས་ནོར་གླིང་ཕོ་བྲང་གི་སྒོ་ཐམས་ཅད་བཀག་ཡོད་པས་རྒྱ་མི་དང་འབྲེལ་བ་བྱེད་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ལ། ཕྱིའི་གནས་ཚུལ་མཐའ་དག་ཀྱང་ཤེས་དཀའ་བའི་གནས་སུ་གྱུར། དེ་ལ་༼གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

དེའི་ལན་འདེབས་དང་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་ལས་འགན་ཁོ་བོ་གཅིག་པུར་ཡོད་ན་ཡང་། སྲིད་ལུགས་འཐོ་འཁྱུར་ཆགས་འཇིག་དང་། འཇིག་རྟེན་བྱ་གཞག་འདི་རིགས་ལ་ཉམས་མྱོང་གང་ཡང་མེད་སྟབས་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་བྱུང་། རྒྱ་མིའི་ཚུར་རྒོལ་འཕོག་ཚུད་པ་དང་། རང་ཉིད་འཆི་བ་ལ་འཇིགས་སྣང་དེ་ཙམ་མ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནི་སྐྱེས་པའི་མཐའ་མ་འཆི་རྒྱུ་དང་། དེ་ཡང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ཞིག་ཏུ་འཆི་བ་ལ་མི་འདོད་པ་སྐྱེ་དོན་མེད་ཅིང་། ཁོ་བོ་ཅག་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་འདིར་སྐྱེ་ཤི་གྲངས་མེད་པ་བྱས་ཡོད་དེ། འདི་འདྲའི་དོན་ཆེན་སྐད་ཤི་བ་དཀོན་ཞིང་། ལྷུན་རྫོངས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་བྱིས་པ་འགས་ཀྱང་རང་གི་ལུང་པའི་དོན་དུ་ལུས་སྲོག་འདོར་བར་བྱེད་ན། འདི་ཕྱི་ཁས་ལེན་ཞིང་ལས་འབྲས་བསླུ་མེད་ཤེས་པར་རློམ་པའི་མི་དག་ཚོས་མེད་རྐྱང་མིན་པར་ལུགས་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་འགྲོའི་སླད་དུ་འཆི་བར་ཅི་ནོངས་སྙམ་པ་བྱུང་། འོན་ཏེ། ངའི་བསམ་ཚུལ་དེ་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་དང་མི་མང་གི་འདོད་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པ་ཤེས་ཐུབ། ཁོང་ཚོས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྐུ་སྲོག་ནི་ཤིན་ཏུ་རྩ་ཆེར་འཛིན་པ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ནི་བོད་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་སམ་བོད་མིའི་སྲོག་ཤིང་ལྷ་བུར་ངོས་འཛིན་གྱིས་དེ་ལས་གཅེས་སྤྱང་ཆེ་བ་བྱེད་ཡུལ་གཞན་མེད་

པ་ལྷ་བུ་རེད། ཁོང་ཚོའི་བསམ་པར། གལ་སྲིད་ངའི་ལུས་སྲོག་རྒྱ་མིའི་མཚོན་འོག་ཏུ་ཆུད་ཟིན་ཕྱིན་ན་བོད་ཀྱི་སྲོག་ཀྱང་ཆད་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་རེད།

ཅེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་སྤྱི་ཆེས་བཅུ་བདུན་གྱི་ཉིན་མོ་དེ་ཅི་བྱེད་འདི་བྱེད་མེད་པའི་སྦུར་སྐྱེལ་བཞིན་ཐག་གཅོད་གནད་དུ་ཐེངས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་གནང་དགོས་པའི་དགོངས་ཚུལ་འཁྲུངས་ཀྱང་། བཀའ་བློན་སོགས་དཔོན་རིགས་ཚོས་སྔར་ནས་ཡང་ཡང་ཞུས་པ་ལྟར་བཙན་བྲོལ་གནང་རྒྱུ་ལས་ཐབས་གཞན་མེད་པར་གྱུར། དེའི་ཚུལ་ལ་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས། <<བཙན་བྲོལ་གྱི་རང་དབང་>> ལས།

སྐབས་འདི་ཙམ་ཞིག་ལ། ངོས་ཀྱིས་བྲེལ་སྟབས་དང་གནས་ཚུལ་སྤྱན་འདྲེན་གྱིས། ངོས་རང་འདི་སྦུར་སྡོད་དགོས་སམ། ཡང་ན། བྲོས་བྲོལ་དུ་འགྲོ་དགོས། གང་ཞིག་བྱས་ན་ལེགས། ཞེས་དྲིས་པར། གནས་ཆུང་གིས་སྐུ་མཐུད་སྡོད་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་མི་མཉམ་དུ་བཀའ་མོལ་གནང་ན་ལེགས་ཞེས་གསལ་པོར་གསུངས། སྐབས་དེར་དེ་ནི་ཐབས་ལམ་ལེགས་ཤོས་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བྱུང་ཞིང་། དེ་སྔོན་ཟླ་ཁང་པས། མི་ཝ་ཐུག་ན་ལྷ་ལ་འདྲི། ལྷ་ཝ་ཐུག་དུས་རྫུན་ཤོད། ཅེས་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་དེ་དྲན་ཏེ། དེའི་ཕྱི་དྲོར་མོ་བརྒྱབས་ཏེ་བརྟག་དཔྱད་ནན་ཏན་དུ་བྱས་པར་གནས་ཆུང་གི་བཀའ་ལུང་དང་ཡོངས་སུ་མཐུངས་པའི་བརྟག་འབྲས་བྱུང་།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

ཡང་། <<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་དམངས།>> ལས།

དེ་འདྲའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་ནི་དོན་གནད་ཆུང་དུ་ཞིག་མིན་ཅིང་། མ་འོངས་པའི་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་ལ་ཐུག་ཡོད་སྟབས་དོན་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ལར་ནས་ང་བོད་ཀྱིས

གྲོས་གྲོལ་མི་ཐུབ་ཚུལ་བརྗོད་པ་ལྟར་གྲོས་གྲོལ་ཐུབ་མིན་ཡང་ངེས་པ་མེད་ལ། གལ་ཏེ་ལྷ་ས་ནས་གྲོས་གྲོལ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་འགྲོ་ཡུལ་གང་དུ་ཡོད། བོད་མཐའ་མཚམས་ཀྱི་ས་གནས་ཤིག་བརྟན་སྲུང་ཐུབ་བམ། ཡང་ན་ཕྱི་རྒྱལ་ཞིག་ཏུ་སྐྱབས་བཅོལ་གང་ནས་ཐོབ། གལ་སྲིད་ངོས་ཕྱིན་ན་རྒྱ་མིས་རྒྱ་ཆེའི་གྲོང་ཁྱེར་དེ་སྟོར་བཅོམ་དང་། མི་མང་དམར་གསོད་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན། ངོས་ཕྱིན་པ་ཐོས་ན་མི་མང་རྣམས་ཁ་འཐོར་དུ་ཕྱིན་ཏེ་གང་འཚམས་ཤིག་ལ་སྲོག་སྐྱོབ་ཐུབ་ཀྱི་ཨེ་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་ལན་འདེབས་ཐག་གཅོད་དཀའ་བའི་དྲི་དོན་མང་པོས་ཀླད་པར་ལྡིད་ནོན་ཆེན་པོ་བྱུང་། མི་ཚང་མར་རྒྱ་མིས་མི་གསོད་སྟོར་བཅོམ་འགོ་འཛུགས་མ་བྱས་གོང་ངོས་ཀྱི་སྲོག་སྐྱོབ་ཟེར་ལྟར་བྱ་སྣམ་པའི་དངངས་འཚབ་ཅམ་ལས། དེ་མིན་བྱ་བྱེད་ཀྱི་བློ་གདེང་གང་ཡང་མེད་པའི་གནས་སུ་བསླེབས། གལ་སྲིད་ངོས་བསྡད་པ་ཡིན་ན། མི་མང་དང་ཉེ་བའི་མཛའ་གྲོགས་ཚོའི་བློ་གཡེང་ཟེ་སྡུག་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུར་བརྟེན་དོན་དམ་གྱི་འཛིགས་པ་[ལས་སྐྱོབ་པའི་]ཐབས་གཞན་གང་ཡང་མེད་པས་མི་བསླུ་བའི་སྐྱབས་ནི་དཀོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གསུམ་འདི་གཅིག་པུ་ལས་མེད་པ་ལྟར་བདེན་པ་ལས་འབྲས་ལ་བདར་ནས་དཀོན་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་འགྲོ་རྒྱུར་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་ཡིན། ལམ་སྟོན་ཡོད་པའི་སློན་ལམ་ཇི་བཏབ་བརྗོད་དགོས་པ་མེད་ཀྱང་། མིག་འཕྲུལ་ལམ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་དེ་ལྟར་འགྲུབ་ཐུབ་པ་བྱུང་།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

སྐབས་དེར། ཕྱི་ནང་གང་དུ་བལྟས་ཀྱང་བོད་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བཟློག་ཏུ་མེད་པའི་འཐབ་གས་ཆེན་པོ་ཞིག་མི་འགྱུར་བར་འབྱུང་བར་ངེས་པའི་གནས་བབ་དེ་ཆེས་ཛ་དྲག་གི་རྩེ་མོར་སོན་ཏེ་སྐར་ཆ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྩོད་ལེན་དྲག་ཏུ་གནང་དགོས་པའི་ཚོད་དུ་བསླེབས་པ་ན། གཞུང་བསྐྱེན་དགྲ་ལྷའི་གཙོ་བོ་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོས། དགོང་མོ་དེ་ག་རང་ལ་ངེས་པར་དུ་ནོར་གླིང་ནས་ཐེབས་ཐོན་གནང་དགོས་པར་མ་ཟད། ཐེབས་ལམ་གྱི་ས་ཁྲ་བྲིས་ཏེ་ས་ཁྲའི་རི་མོ་ལྟར་ཐེབས་དགོས་

པ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་ལུང་ཞིབ་གསལ་ཕྱུལ། ༄གོང་ས་མཆོག་ནས་གནས་ཚུང་གི་བཀའ་ལུང་ལ་ཐུགས་བློ་ལིང་འགེལ་མ་གནང་བར་བསྟུད་མར་སྒོ་དུ་མ་ནས་བརྟག་དཔྱད་ཡང་ཡང་གནང་སྟེ་མཐར་ཐུགས་ཐག་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་མཛད། དེ་ལ་<<མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་>>ལས་༄གོང་ས་མཆོག་གིས།

དེའི་སང་ཉིན་དེར་ངོས་ནས་སླར་ཡང་གནས་ཚུང་ལ། ད་ལྟ་བོད་དུ་སྡོད་པ་ལེགས་སམ། ཡང་ན། ལྷ་ས་ནས་ཐོན་བྲོས་བྱོལ་དུ་ཕྱིན་ན་ལེགས། དེ་མིན་གཞན་ཅི་ཞིག་བྱས་ན་ལེགས། ཞེས་ཞུས་པར། ངོས་རང་གློ་བུར་དུ་ཧང་སང་དགོས་པ་ནི། ཐེབས། ཐེབས། ད་ཆུབ་རང་ཐེབས་དགོས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་སྦྲགས་དབྱུ་གུག་གུག་གནང་སྟེ་ཕྱག་ཤོག་ཅིག་དང་སྨྱུ་གུ་ཞིག་བཞེས་ནས་ནོར་བུ་གླིང་ཁ་ནས་མཐའ་མཇུག་རྒྱ་གར་གྱི་ས་མཚམས་སུ་ཁེལ་བའི་བོད་ཀྱི་གྲོང་མཐའ་མ་དེའི་བར་འགྲོ་ཡུལ་ས་ཚུགས་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་བྲིས་གནང་སྟེ་དེ་དང་བསྟུན་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་གསུངས་བྱུང་། དེའི་སྔོན་ངོས་ནས་ཛ་དྲག་ཐོག་དོན་ཚན་དེ་དག་སྐོར་ཐེངས་ཁ་ཤས་ཞུས་པས། གནས་ཚུང་ནས་ད་ལྟས་བཞིན་སྡོད་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་མི་མཉམ་ད་ཡོད་འབྲེལ་མོལ་སྒོ་དབྱེ་མཇུག་མཐུད་དགོས་པ་རང་གསུངས་བྱུང་། ཡིན་ནའང་། ཆོས་སྐྱོང་གིས་གསུངས་པ་དེ་ཐབས་ལམ་བཟང་ཤོས་ཨེ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་བྱུང་། དེ་སྔོན་ཀ་སློན་སྨུག་ཏུ(1956ལོར)ཀླུ་ཁང་པས། མི་ཝུ་ཐུག་དུས་ལྷ་ལ་ཞུས། ལྷ་ཝུ་ཐུག་དུས་རྫུན་བཤད་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་དྲན་གསོས་པ་ཞིག་བྱུང་། དེ་སྐབས་གནས་ཚུལ་དེ་ཚོ་ཤེས་མཁན་ཁོངས་ནས། གནས་ཚུང་གི་ཁོག་པར་རྒྱ་འདྲེ་ཞུགས་པ་མིན་ནམ་སྙམ་པའི་བསམ་ཚུལ་སྐྱེ་མཁན་བྱུང་འདུག ། གནས་ཚུང་གིས་ལུང་བསྟོན་པའི་རྗེས་སུ་ད་དུང་བརྟག་དཔྱད་ནན་ཐེད་ཆེད་དུ་གནས་ཚུང་ལ་ཞུས་པའི་དོན་ཚན་དེ་དག་ཐོག་མོ་ཡང་བསྐྱར་ཡང་བསྐྱར་བརྒྱབས་པར་ལུང་དང་མོ་བརྟག་གཉིས་ཀ་རྩེ་མཐུན་དུ་བབས་བྱུང་།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས་ཀྱང་།

ངོས་ཀྱིས་གནས་ཆུང་ལ་བཀའ་ལུང་བསྐྱར་འདྲི་ཞུས་པར། ཐབས་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ལ། གནས་ཆུང་གིས་གསུང་ཤུགས་ཆེན་པོས། ཐེབས། ཐེབས། དེ་རིང་དགོང་མོར་ཐེབས། ཞེས་གསུངས་མ་ཐག་སྒྲུར་ཅམ་གནང་སྟེ་ཤོག་བུ་དང་སྨྱུ་གུ་བཞེས་ཤིང་། ནོར་གླིང་ནས་རྒྱ་གར་ས་མཚམས་སུ་འཕེལ་བའི་བོད་ཀྱི་གྲོང་སྡེའི་བར་དུ་ངོས་རང་ཇི་ལྟར་འགྲོ་དགོས་པའི་ལམ་ཁའི་ས་ཁྲ་ཞིག་གསལ་པོར་བྲིས་ཏེ་བགྲོད་ལམ་བསྟན། གནས་ཆུང་གིས་བསྟན་པའི་ལམ་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་དེ་ནི་ངེད་ཅག་གི་བློ་ཡུལ་དུ་མེད་པ་ཞིག་རེད། ‴ མི་ལོ་སོ་གཅིག་ལྷག་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་དོན་དག་དེ་སྐོར་ཡང་ཕྱིར་དྲན་ཞིག་ཞུས་ན། གནས་ཆུང་དོ་རྗེ་གྲགས་ལྡན་གྱིས་སྔོན་ཅམ་ནས་ངོས་རང་སྤྱི་ཚེས་ 17 ཉིན་ལྷ་ས་ནས་ཐོན་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་དེ་མཁྱེན་ཡོད་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལྟར་མ་གསུངས་པ་ནི། གསང་བ་ཕྱི་གྲུར་མི་ཡོང་ངམ་དགོངས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་རེད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

གལ་ཏེ་གནས་ཆུང་གིས་སྔོན་ཅམ་ནས་ཐེབས་དགོས་པའི་བཀའ་ལུང་གནང་ཚེ་གཞུང་འཛིན་ནང་ཁུལ་དུ་ཐེབས་དགོས་མིན་དང་ཇི་ལྟར་ཐེབས་མིན་སོགས་ཀྱི་ཐད་ཀ་གོར་གླེང་སློང་ནར་འགྱུང་གྲ་སྒྲིག་སོགས་ཡོང་ངེས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས། གསང་བ་ཕྱིར་གྲུར་དང་ཕྱི་ནང་གི་འགོག་རྐྱེན་ཅི་རིགས་ཡོང་ངེས་པ་སོགས། གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོས་མགོན་པོ་མཆོག་ལ་རྒྱ་འབྲེལ་བསྟུན་མཁས་སུ་མཐུད་དགོས་པའི་བཀའ་ལུང་ཐེབས་ཏེ་འགག་རྩའི་བར་དུ་བསྐྱལ་བར་རྒྱུ་མཚན་མང་དུ་ཡོད་པ་སྨོས་མེད་ཡིན། དེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 17 ཉིན་གྱི་མཚན་མོར་བཙན་བྱོལ་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱོད་རྒྱུར་ཐུགས་ཐག་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་མཛད། ཕྱིས་སུ་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས། འགག་དོག་སར་བསླེབས་པ་ན་གནས་ཆུང་གི་བཀའ་ལུང་ལ་བསླུ་བ་རྩ་ནས་མེད་པ་སྒྲོང་

བས་གྲུབ་ཅེས་ཡང་ཡང་གསུངས། ཡང་༄གོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས།

དེ་ནས་ 1959 ལོར་ཐེང་འཁྲུག་ལངས་པའི་སྐབས་གནས་ཆུང་སྤྲུལ་འདྲེན་ཐེངས་ཁ་ཤས་ཞུས། མཐའ་མར་ནོར་བུ་གླིང་ཁ་ནས་འབྲོས་པའི་དུས་ཚོད་སྔ་རྗེས། ཆོས་གྲངས། ལམ་ཕྱོགས་གང་ནས་འགྲོ་དགོས་སོགས་ཆ་ཚང་ཐག་གཅོད་གནང་ནས་ཡོང་བ་རེད། གང་ལྟར། ཉེ་ཉོ་མེད་པར་ཁྲ་འགྲིག་འཐུས་ཚང་བྱུང་བ་རེད།[141]

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

གཞན་ཡང་། དུས་ཐེང་གི་སྐབས་དེར། ལྷ་ས་ནས་ཕེབས་དང་མི་ཕེབས། ཕེབས་ན་དུས་ཚོད་ནམ་ཞིག་ལ་ཕེབས་མིན་སོགས་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་སྐུ་ཐང་གསུང་འབྱོན་མའི་དྲུང་དུ་ཟན་བརྟག་སྒྲིལ་གྱིན་སྒྲིལ་གྱིན་གནང་བའི་ཚུལ་ཡང་དངོས་སུ་གསུངས། དེ་ལྟར་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་དང་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་གཉིས་ནས་ཉིན་མཚན་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་། རྒྱལ་དབང་ན་རིམ་བཅས་ལ་གྲོགས་དན་སྲི་ཞུའི་འཕྲིན་ལས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་གཡེལ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་བཞིན་པའི་ཚུལ་ནི། གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ནས།

ངེད་དམར་ནག་གཉིས་པོ་སྲི་ཞུ་ལ། །འབྲལ་མེད་ཀྱིས་མི་མངོན་དབྱིངས་ནས་ཀྱང་། །
སྔིང་དུམ་བུར་བྱུར་བའི་ལས་འདྲ་ཞིང་། །ཡིན་ཀྱང་། དོན་གཡར་དམ་རྡོ་རྗེའི་རྒྱ་ཁ་ནས། །
འགྱུར་མེད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པ་ཡང་། །སྔ་དུས་ནས་ད་ལྟའི་བར་འདི་བར། །
བསྟན་དང་དགའ་ལྡན་ཆབ་སྲིད་དང་། །སློབ་དཔོན་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་པ་དང་། །
ད་ལྟའི་སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་བར། །སྲི་ཞུའི་གནས་ལ་རྒྱ་མ་གྲོལ། །

---

141 སྤྱི་ལོ་ 1978 ཟླ་བ་ 6 ཚེས་ 13 ཉིན་བཀའ་སྩལ་བ་ལས་དྲངས།

མདུད་པ་འདོམས་ཤིང་འཕྲིན་ལས་ལ། །ཉིན་མཚན་ཡུག་ཏུ་སྐྱུའི་གྲིབ་བཞིན། །
འགྲོགས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཞུས་ཟིན་ན། །ད་དུང་དེ་དང་དེ་མཚུངས་པ། །
སྤྲི་ཞུའི་བྲ་གཞག་ཐྲ་རགས་རྣམས། །སྔར་བཞིན་འཕྲིན་ལས་འགྱུར་མེད་ཞུ།།[142]

ཞེས་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོར་ཞལ་བཞེས་གནང་བ་ལྟར་རྒྱལ་མཆོག་འདི་པའི་དུས་སྐབས་ལས་བཞིའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་སྐྱོང་བཞིན་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བ་ཞིག་ཡིན།

142 རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ།

བཅུ་པ། སྐུ་ཕྲེང་གི་ཉེན་ཆབས་དང་ལྷས་ལུང་ རྟེན་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

ཧོ་དྲག་གི་དུས་སྐབས་སྤྱི་ཕྱིར་བྱུང་བའི་སྐུ་ཕྲེང་ཉེན་ཆབས་དང་གསང་སྐྱོབ།

གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་པ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་ 1950 ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་སྐུའི་གཅེན་པོ་སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེ་མདོ་སྨད་སྐུ་འབུམ་ནས་ལྷ་སར་ཆེད་གཏོང་གིས་ལྷགོང་ས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་རྒྱ་ཕྱོགས་སུ་འགུག་ཐབས་ཞུ་རྒྱུ་དང་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ན་སྐུ་དགྲོང་རྒྱུ་དང་། སྐུའི་གཅེན་པོ་མཆོག་ནས་རྒྱ་གཞུང་གིས་མངགས་པ་ཇི་བཞིན་བསྒྲུབས་ན་བྱ་དགའ་བོད་དབུས་ཕྱོགས་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་གྱི་གོ་གནས་འབུལ་རྒྱུ་ཞེས་ངན་སྐུལ་བསླུ་ཐབས་བྱས་ཡོད།

ཕལ་ཆེར་སྤྱི་ལོ་ 1956 ལོའི་བར་དུ་ལྷ་ས་མཐིལ་དུ་རྒྱ་དམར་གྱིས་བཙོས་མའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་ཙམ་ཐུབ་ཀྱིས་འཇམ་མཁས་དང་ཞི་ལྷོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡང་བསྟན་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་ 1957 ནས་ནང་གི་དེ་ཉིད་ཕྱིར་ཕྱུང་སྟེ་མངོན་ལྐོག་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མདའ་དང་འགད་རྒྱས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་མགོ་བརྩམས་ཏེ་བོད་མི་འགའ་མངོན་སུམ་འཛེམ་མེད་ཀྱིས་དམར་གསོད་བཏང་བ་སོགས་སྡུག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་

བཀྲ་ཤིས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་ལ། ཧ་ར་བ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཉིད་སོགས་ནས་ཀྱང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མང་ཙམ་གསུངས། གཞན་ཡང་རྒྱ་དམར་གྱིས་ཆེད་དུ་ཀློག་གཡོ་རྫུན་བཟོ་ཁོ་ན་སྤྱད་དེ་བོད་མི་མཐོ་རིམ་ནང་ཁུལ་དུ་དབྱེན་སྦྱོར་དང་། སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་སོགས་གནད་ཡོད་འགའ་འགྲུག་ཐབས། བོད་མི་ཤེས་འཛིན་ཅན་དག་མཐའ་འདེད་ཟུར་འདོན་གནས་དབྱུང་སོགས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་བྱས་པར་མ་ཟད། བོད་མིའི་ཁྲོད་ཀྱི་སྤྱང་གྲུང་ཅན་དུ་རློམ་པ་འགའ་དང་རྒྱ་ཇམ་ཅན་དུ་མ་གཡོ་འགྱུག་གིས་ལག་ཆར་སྤྱད་པ་སོགས་ངན་སྤྱོད་སྣ་དགུ་སྤེལ་ཚབས་ཆེ་རུ་བཏང་ཡོད། དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཉེན་ཚབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་བོད་མི་སུས་ཀྱང་སྙིང་དུ་མི་བཟོད་པ་ནི། བོད་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་དཔལ་བའི་མིག་དང་ཁོག་པའི་སྙིང་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་གཅེས་པ་སྐྱི་ནོར་༧མགོན་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཕྱུར་གཟན་པའི་བྱ་སྤྱོད་སྣ་ཚོགས་སྤེལ་བ་དེ་དག་ཡིན། བྱ་སྤྱོད་ངན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དག་སྤེལ་ལམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་<<སྐུ་སྲུང་རུ་དཔོན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་>>ལས།

1955 ལོའི་ཟླ་ ༡༣ ནང་རྩེ་ལ་སློན་ལམ་ཆེན་མོའི་མང་ཇའི་ཐོ་སྒྲིག་ལྷན་ཚོགས་གནང་བའི་སྐབས་རྒྱ་ཆས་ས་མདོག་གྱོན་པའི་རྒྱ་དམག་ཅིག་ཞབས་ལྷའི་ནང་བར་འགྲོ་ཚུར་འགྲོ་བྱེད་བཞིན་པ་གང་མཆམས་ནས་ཉི་འོད་ཐུབ་ཀྱི་འགག་ལ་ཡོང་སའི་སྐབས་འཛིག་ནས་རྒྱ་མི་ཁོ་པ་ཡར་འཛིག་ཡོང་གིན་འདུག་པ་ང་ཚོ་སྐུ་སྲུང་བས་ཡར་མ་བཏང་བར་བཀག་ཀྱང་། ཞུ་ཚུགས་ཀྱིས་ཡར་འཛིག་ཡོང་བར་བརྟེན། ང་དང་སྐུ་སྲུང་གཞན་ཞིག་གིས་མར་འབུད་རྒྱག་བརྒྱབས་པས་སྐས་འཛིག་གི་གཡམ་དུ་འགྱེལ་ཞིང་། དེ་འཕྲལ་ཁོ་པ་ཡར་ལངས་ཏེ་ལག་འཁོར་(འགད་རྫས་)ཞིག་ཡར་འདོན་གྱིན་འདུག་པར་ང་ཚོས་ལག་པར་འཛུས་ཏེ་འཁོར་ཚུར་འཕྲོག་རྩིས་བྱེད་སྐབས་ཁོ་པས་འཁོར་ལག་པ་ནས་མ་གློད་པའི་ཐོག་འཁོར་ཁ་འབྱེད་ཐབས་སུ་སོ་རྒྱག་གིན་འདུག་པར་སླར་ཡང་ས་ལ་

བསྒྲེ་ལ་ཧེ་སྐེ་འོག་རྫོག་བརྗེ་ས་བཏང་ནས་འགོམ་དེ་ལག་པ་ནས་ཤོར་སོང་བ་ཚུར་ཕྲོགས།

ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་དང་། ཡང་དགའ་ལྡན་དུ་ཆོས་གཞུག་དང་གྲྭ་སྐོར་དམ་འཛོག་མཇད་ཆེན་སྐབས་སུ། སྐུ་སྲུང་ཊུ་དཔོན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས།

དགའ་ལྡན་དུ་ཐོག་མར་ཆོས་ཞུགས་གནང་རྒྱུ་མ་བྱུང་བས་ཆོས་ཞུགས་མཇད་སྒོ་དང་། དེ་རྗེས་གྲྭ་སྐོར་མཚན་རྟགས་མཇད་སྒོ་བཅས་ཆབས་ཅིག་ཕྱིན་ཉིན་ ༣༡ ཙམ་བཞུགས་པ་དང་། མཇད་སྒོ་ཆེན་མོའི་སྐབས་རྒྱ་མིའི་དཔོན་རིགས་ཁག་ཀྱང་བཅར་ཡོད། ཉིན་གཅིག་དགའ་ལྡན་གསེར་གདུང་ཁང་དུ་གསོལ་ཚོགས་འབུལ་གནང་གྲུབ་སྟེ་ཁྲི་ཐོག་ཁང་དུ་ཡར་ཕེབས་བསྐྱངས་སྐབས་མང་ཚོགས་ཞལ་མཇལ་ཞུ་མཁན་འཚང་ཁའི་དཀྱིལ་ནས་རྒྱ་ཆས་སྤོན་པོ་སྤྲུས་པ་ཞིག་བྲེལ་འཚུབ་ཀྱིས་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་དང་། དེའི་སྟོད་ཐུང་གི་འོག་ནས་ལག་འགམ་ཟུར་ཐོན་པ་སྐུ་སྲུང་ཨ་སྒྲོང་གིས་མཐོང་མ་ཐག་ཁོའི་རྒྱབ་ནས་ལག་པ་གཉིས་ཕྱིར་བསྐོར་ཏེ་འཇུ་བཟུང་བྱས་པ་སྐུ་སྲུང་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཐོང་བ་དང་མཉམ་ཊུབ་ཀྱིས་ལྷ་མཆོད་ཁང་དུ་འཁྲིད་ཉར་བྱས།

ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་བྱས་ཡོད། དེ་ནས་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ལྷ་རམས་དམ་འཛོག་གི་མཇད་ཆེན་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་སྐབས་སུ་གནས་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་འདུག་སྟེ། དེ་ཡང་གོང་གསལ་སྐུ་སྲུང་ཊུ་དཔོན་ལགས་ཀྱིས།

ཕྱི་ལོ་ 1959 ལོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་ལྷ་སའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའི་མཇད་སྐོར་རྩེ་ནས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་ཉིན་དགོན་གསེབ་ཤར་གྱི་མཚམས་སུ་ཆིབས་སྒྱུར་ཆིབས་གྲལ་བསྒྲིགས་ཏེ་ཕེབས་སྐབས་མང་ཚོགས་ཞལ་མཇལ་ཞུ་མཁན་བསྟར་སྒྲིག་གི་གསེབ་ཏུ་རྒྱ་མི་ཞིག་མེ་མདའ་ཀྲེང་སྣན་ཞིག་ཁྱེར་ཏེ་གསང་འཛུལ་གྱི་བྲེལ་འཚབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ང་ཚོའི་སྐུ་སྲུང་དམག་བོད་ཆས་མང་ཚོགས་བཞིན་གྱོན་ཏེ་ཉེན་རྟོག་བྱེད་མཁན་རྒོད་སྐྱེས་དང་། ཉི་མ་ནོར་བུ་གཉིས་ནས་མཐོང་སྟེ་དེ་འཕྲུལ་རྒྱ་མི་ཁོ་པ་འཛིན་བཟུང་སྐབས་མེ་མདའ་འཁྱེར་ཡོད་པར་མ་ཟད། ད་དུང་བསྒོག་བཤེར་སྐབས་ལག་འབོམ་གསུམ་འཁྱེར་

ཡོད་པ་ཐོན་པ་དང་། ཡང་ཚིབས་སྒྱུར་གྲལ་ཁྲིམ་གཟིགས་ཁང་གི་རྒྱབ་ཏུ་ཕེབས་མཚམས་རྒྱ་མི་ཞིག་མང་ཚོགས་ཞལ་མཇལ་ཞུ་མཁན་གྱི་ཁྲོད་ནས་ཕེབས་བྱམས་ཀྱི་སྐུ་རྒྱབ་ཚིབས་གྲལ་ཡོད་བཞིན་པའི་འགྲམ་དུ་རྒྱུག་འགྲོ་བ་སྐུ་སྲུང་བོད་ཆས་གྱོན་པ་ཨ་སྒོང་དང་ཚེ་རིང་གཉིས་ནས་མཐོང་སྟེ་དེ་འཕྲལ་འཛིན་བཟུང་བསྒོག་བཤེར་སྐབས་ལག་འབོམ་ལྔ་འཕྱེར་ཡོད་པ་ཐོན་པ་བཅས་རྒྱ་མི་དེ་གཉིས་སྐུ་སྲུང་དམག་སྐར་དུ་ཁྲིད་དེ་བཀག་ཉར་བྱས་ཤིང་། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཚིབས་སྒྱུར་གྲུབ་སྟེ་མཇད་སྒོ་གྲོལ་འཕྲལ་གོང་གསལ་སྐུ་སྲུང་བས་ཐན་ལ་གནས་ལུགས་གང་བརྗོད་པ་བཞིན་སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་སྟག་ལྷར་སྟན་སེང་ཞུས་དོན་རྒྱ་མི་དེ་གཉིས་ཡར་འཁྲིད་ཤོག་གསུངས་པ་ལྟར་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཁྲིད་དེ་རྒྱ་མིའི་དམག་སྲིད་ཁྲུའུ་ལ་གོང་གསལ་གནས་ལུགས་དང་སྦྲགས་རྩིས་སྤྲོད་གནང་སོང་།

ཞེས་གསུངས།

འདིའི་ཐད། <<མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་བྱུང་བདེན་པའི་རང་སྒྲ>>ཞེས་པར།

༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་གྲྭ་སྐོར་མཚན་བཞེས་དམ་བཅའི་སླད་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཚིབས་སྒྱུར་སྐབས་ཞལ་དཀྱིལ་མཇལ་བར་མི་དམངས་མང་པོ་འདུ་འཛོམས་དབུས་སུ་རྒྱའི་དམག་མིས་འབོམ་དང་། མེ་མདའ་འཕྱེར་ཡོད་པ་གྲྭ་བཞི་དམག་སྐར་གྱིས་འཛིན་བཟུང་དོ་དམ་བྱས་ཁག་རྒྱ་དཔོན་ཚོས་བཀའ་ཤག་ཏུ་ནན་ཞུ་དབང་གིས་མཐར་བཀའ་ཤག་བཀའ་འབྲེལ་རྒྱ་མི་ཉེས་ཅན་པ་ཁོ་ཚོར་རྩིས་སྤྲོད་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་སོགས།

ཞེས་གསལ།

དེ་ལྟར་རྒྱ་དམར་གྱིས་༧གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་སྲོག་འཕྲོག་རྒྱུའི་ངན་ཇུས་བསྟུད་མར་སྤེལ་ཡོད། གོང་གསལ་དོན་རྐྱེན་རྣམས་<<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ>>དང་། <<མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་ཧྲག་བསྡུས>>ཞེས་པ་སོགས་སུའང་གསལ་

བར་བྲིས་འདུག་ཀྱང་རེ་རེ་བཞིན་མ་དྲངས། ཡར་ནས་རྒྱ་དམག་ཙམ་དུ་མ་ཟད། རྒྱལ་ས་ལྷ་ས་གཙོར་བྱས་ཀྱི་ས་ཁུལ་གནད་ཡོད་ཁག་ཏུ་རྒྱ་དམར་ནག་གཉིས་ཀས་སོ་སྦྱལ་བ་སྦྱ་ཕྱིར་བཏང་ཡོད། དེ་དག་ལས་སྦྱ་ཆར་གནོད་ཚབས་ཆེན་པོ་བྱས་པ་ནི་གདན་ས་ཁག་ཏུ་གྲྭ་ཆས་གྱོན་ཏེ་སློབ་གཉེར་བའི་ཚུལ་བཟུང་བའི་སོ་སྦྱལ་བ་དེ་དག་རེད། དེ་ཡང་རྒྱལ་དབང་གོང་མ་དང་སྟག་བྲག་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་སྐབས་ནས་བོད་ལྗོངས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་གསར་གཏོད་མཛད་རིམ་དུ་མ་ཞིག་བརྩམས་པ་ན། རྒྱ་མིའི་སོ་སྦྱལ་བ་དེ་དག་ལམ་འཕྲུལ་མཁན་པོ་ལས་འཛིན་སོགས་ཀྱི་མདུན་དུ་བཙར་ཏེ་ལས་རིགས་དེ་དག་དབྱིན་ཇི་སོགས་ཕྱི་རྒྱལ་བ་དང་འབྲེལ་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པར་གནོད་ངེས་སོགས་འགྲེལ་བཤད་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་དབུ་བསྐོར་བ་སོགས་ངན་པ་ཁོག་བཅངས་ཀྱི་བྱ་བ་མང་དུ་བརྩམས་ཏེ་མཛད་པ་ཐལ་མོ་ཆེ་ལམ་དུ་བཏང་མེད། དེ་ནས་ཀྱང་རྒྱ་དམར་གྱིས་སོ་སྦྱལ་བ་རིམ་པར་བཏང་སྟེ་གདན་སའི་ཚོས་སྒོར་ཞུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོག་ཞིབ་ཡུན་རིང་བྱེད་དུ་བཅུག་ཡོད། སྤྱི་ལོ་"1948 ལོར་ཡུལ་ནང་རྒྱ་མི་གུང་བྲན་གྱི་སོ་པ་ཡོད་པ་གཞུང་ནས་ཤེས་ཐོས་བྱུང་། ཁོང་ཚོ་ནི་ང་ཚོའི་དམག་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་ནས་དྲག་པོའི་རོགས་རམ་ཡོད་མེད་བལྟ་བའི་ཆེད་ཡོང་བ་རེད།" ཅེས་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་གསུངས་ལ། སྤྱི་ལོ་ 1949 ལོར་བོད་གཞུང་གིས་རྒྱ་མི་ཡོད་དོ་ཅོག་བོད་ནས་ཕྱིར་འབུད་མཐར་སྐྲོད་བཏང་བའི་ཚུལ་ཡང་གསུངས། འོན་ཀྱང་། བོད་གཞུང་ནས་དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མི་སོ་སྦྱལ་བ་དེ་དག་ཤེས་རྟོགས་དང་ཕྱིར་འབུད་གནང་ཐུབ་མེད། དེ་ལ་<<སྔོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་བཀའ་ལུང་ལྟར་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་མཛད་

འཕྲིན་ལས་འཕྲོས་པའི་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཙམ་གླེང་བ། >> ཞེས་པར་ཟླ་སྨན་པ་བློ་བཟང་དབང་རྒྱལ་མཆོག་གིས།

དེ་ཡང་དགོན་པ་ཁག་གི་ནང་རྒྱ་རིགས་གྲྭ་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་མཁན་པོ་དང་ལས་སྣེ་ཚོར་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་ཁོ་རང་ཚོ་ཆོས་པ་ཚུལ་ལྡན་ཞིག་ཡིན་མདོག་དང་། ཕྱི་གླིང་པས་ནང་ཆོས་བསྣུབས་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པ་མཁན་པོ་ཚོས་ཀྱང་བདེན་པ་ཡིན་པར་དགོངས་ནས་གྲྭ་དམངས་བསྐུལ་ཏེ་གནས་ཚུལ་བཟོས་འདུག ། "' རྒྱ་མིའི་གྲྭ་པ་དེ་དག་རྒྱ་ནག་གི་སོ་པ་ཡིན་པའི་དཔང་རྟགས་གང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྡེ་དྲུག་རིན་པོ་ཆེ་ཞུ་བ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་ཆུང་དུས་ནས་སྐུ་གཟུགས་བདེ་པོ་མེད་པས་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་རྒྱ་མི་གྲྭ་པ་ཞིག་ཞབས་ཕྱིར་མཉམ་དུ་ཁྲིད་ནས་སྨན་རྩིས་ཁང་དུ་སྨན་པ་བསྟེན་གཏུགས་སུ་ཡང་ཡང་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ *1959* ལོར་ང་རང་འཛིན་བཟུང་གིས་ལོ་གཅིག་རིང་ནོར་གླིང་དམག་སྒར་དུ་བཙུག་རྗེས་ *1961* ལོར་གྲྭ་བཞི་བཙོན་ཁང་དུ་རྩིས་སྤྲོད་བྱས་བྱུང་། དེ་སྐབས་ཞུ་བ་ལེན་མཁན་ནི་སྡེ་དྲུག་རིན་པོ་ཆེ་མཉམ་དུ་ཡོང་མཁན་རྒྱ་མི་གྲྭ་པ་དེ་རེད་འདུག །ང་རང་ཧང་སངས་ཏེ་སེམས་ལ་དངོས་གནས་རྒྱ་མི་དེ་ཚོ་གསང་སྦྱུལ་རང་རེད་འདུག་སྙམ་པ་དང་། ཁོ་པ་ཚོས་བོད་མི་མགོ་འཁོར་དུ་འཇུག་གི་ཡོད་པ་གཞི་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས།

གནས་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་དག་ནི་བོད་མི་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དུ་དགོན་སྡེ་ཆོས་ངེས་པར་དུ་མཁྱེན་ཆུབ་གནང་དགོས་པའི་གནད་དུ་མཐོང་སྟེ་ཉུང་ཟད་བྲིས་ལ། ཕྱི་མི་ཐོད་དུ་བཀུར་ཏེ་རང་མི་བཏང་སྙོམས་སུ་འཇོག་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་ཡང་ཡི་རངས་བྱ་དཀའ་བའི་གནས་སུ་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཀྱང་ཞོར་དུ་ཉུང་ཟད་སྨྲོ་བར་འདོད་དོ། །

ལྟས་སྣ་ཚོགས་དང་ཆོས་སྐྱོང་གི་ལུང་བསྟན།

དེ་ཡང་གོང་དུ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་དང་༄གོང་ས་མཆོག་གི་གསུང་སྒྲ་རྗེས་སུ་དྲངས་ཏེ་བརྗོད་པ་ལྟར། བོད་སྐད་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་རྣམས་ཤོར་རྗེས་སྤྱི་ལོ་ 1950 ལོའི་དབྱར་སྟོད་དུ་ཟླ་བ་གཅིག་ཙམ་གྱི་རིང་ལྷ་སའི་ལྷོ་ཕྱོགས་བྱམས་པ་རིའི་ཐད་ནས་ཐོ་རེངས་ཐན་སྐར་དུ་བ་མཇུག་རིང་ཤར་བ་དང་། ཉིན་གཅིག་ས་སྒྲོད་ཡོལ་ཙམ་ལ་སེ་རའི་ལྷོ་ཕྱོགས་བྲག་བཞི་དམག་སྒར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ནས་གློ་བུར་དུ་མེ་མདའ་མང་པོ་བརྒྱབས་འདྲའི་སྒྲ་སྐད་གྲགས་པ། དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ས་ཡོམ་ཏ་ཙང་ཆེ་བ་ཡུན་རིང་བརྒྱབས་པ་སོགས་བྱུང་ལ། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་དགའ་ལྡན་དགོན་པའི་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་འདྲའི་ཞལ་རས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་གཟིགས་ཏེ་དྲག་ཏུ་ཁྲོས་པའི་རྣམ་པ་མཛད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། <<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ>>ལས། "བོད་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་འགལ་བ་ཇེ་ཆེར་གྱུར་ཅིང་། བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཡོངས་སུ་བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་རྟགས་མཚན་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱུང་བ་དཔེར་ན། རྒྱ་དམར་དབུས་གཙང་གི་ས་སྟེར་བཙན་འཛུལ་མ་བྱས་སྔོན་ཙམ་དུ་དྭགས་ཀོང་ས་ཁུལ་དུ་ས་གཡོས་ཤུགས་ཆེན་བྱུང་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་བ་ ༥ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་རྒྱལ་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་ཉེ་རོའི་ཕུ་ནས་མཚོ་བརྡོལ་ཏེ་རྒྱལ་རྩེ་མདའ་ཁུལ་སྨད་ཆུའི་ཆུ་ལམ་འཁེལ་ཡུལ་ལ་ཆུ་ལོག་གིས་ས་ཁང་མི་ཕྱུགས་ཚད་ལས་འདས་པར་གེགས་སྐྱོན་ཆབས་ཆེན་བྱུང་བ། ལྷ་ས་ཇོ་ཁང་གི་ཡང་ཐོག་གསེར་ཟངས་རྒྱ་ཕིབས་ཀྱི་ཆུ་སྲིན་ཁ་ནས་ཆུ་རྡོན་པ། སྐར་མ་དུ་བ་མཇུག་རིང་ཤར་བ།" སོགས་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་གསུངས་ལ། "ལོ་གསར་ཆེས་གཅིག་ཞོགས་པ་ཁ་བ་ཐྲན་བུ་བབས་

པ་དུས་ཟིང་ཡོ་འཁྲོམས་བསྟན་སྲིད་སྤྱི་ལ་སྐྱུ་གེགས་མི་ཤེས་པའི་མཚན་མར་སྣང་"བའི་ཚུལ་བྱུང་བ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས་རང་རྣམ་དུ་གསུངས། གཞན་ཡང་། "༡༩༥༨ ལོའི་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་གཉིས་ཉིན་སྐུ་སྲུང་དམག་སྒར་དུ་རྒྱལ་དར་བསླངས་ནས་ཆུ་ཚོད་གཅིག་སོང་རྗེས། གློ་བུར་དུ་རླུང་འཚུབ་ལངས་ནས་རྒྱལ་དར་གྱི་ལྕུགས་ཕྱེད་ཆག་མི་ཤེས་པར་དུམ་བུ་གསུམ་དུ་ཧྲུག་ཆག་ཏུ་སོང་བ། སྐུ་སྲུང་རུ་དཔོན་དང་པོ་མིང་འདོགས་ལ་ཁྲོང་ཁྲོང་ཟེར་བ་དེ་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པར་རང་མདའ་འཕངས་ནས་རྐྱེན་ལམ་དུ་སོང་བ་བཅས་ལ་འགོ་དམག་ཚང་མས་ཡ་མཚན་ངོགས་འཛྲོགས་ཀྱིས་ཟླ་ལྷར་ཐུགས་དམ་བཀའ་ལུང་ཞུས་པའི་ཕྱིར་ཕེབས་སུ། བོད་གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་ལ་ཧ་ཅང་འཚུབ་ཆ་ཆེན་པོ་ཡོད་ལུགས་སྤྱི་མཚུངས་དང་། དེའི་བཟློག་ཐབས་ཞབས་རིམ་གང་མང་བསྒྲུབ་དགོས་ལུགས་ཕེབས།" ཞེས་སྟག་ཕུན་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། ༧དགོང་ས་མཆོག་བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཀུང་དགའ་ལྡན་དགོན་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཁང་གི་ཏེག་སྦུབས་ནས་ཁྲག་ཐོན་པ་སོགས་སྔ་ཕྱིར་ལྟས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བྱུང་བར་སྣང་།

གཞན་ཡང་། སྤྱི་ལོ་ 1958 ལོའི་དབྱར་ཁར། ལྷ་ལྡན་སྤྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གནས་ཚུལ་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་བྱུང་ཡོད། ཁོ་བོས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཆེན་པོ་རྣམ་གྲྭ་མཁན་ཟུར་དང་རྒྱུད་སྟོད་མཁན་པོ་ལས་ཐོག་པ་བྱ་དོ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཐོག་མར་ཐོས། དེ་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས།

བཙན་བྱོལ་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་མ་བསྐྱུངས་པའི་སྔོན་ཙམ་གྱི་ཉིན་ཞིག་༧དགོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་སྟོན་འཁོར་ཕྲུགས་བསྡུས་རྣམ་གྲྭའི་གསུང་ཞབས་དང་བཅས་ཏེ་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་

དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་པར། ལྷ་ལྡན་ཇོ་བོའི་དྲུང་དུ་ཕེབས་འགྱོར་གྲུབ་འཕྲལ་ཇོ་བོའི་སྐུ་ལས་རིང་བསྲེལ་མང་པོ་ཐ་ར་ར་འཐོར་བ་ན། ༄གོང་ས་མཆོག་ནས་དེ་མ་ཐག་ཇོ་བོའི་ཞབས་ཕྱུས་གཡས་པའི་སྟེང་ཕྱུག་བཞག་སྟེ་སྐུ་འཁོར་གསུང་ཞབས་རྣམས་ལ། དེ་མ་ཉིད་དུ་རབ་གནས་ཕུལ་ཅིག་ཅེས་བཀའ་ཕེབས་ཏེ་ཐུགས་སྨོན་དང་གསོལ་འདེབས་རྒྱ་ཆེར་གནང་བའི་རྣམ་ཐར་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་བྱུང་འདུག ། སྤྱིར་མི་ཕལ་པ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རིང་བསྲེལ་ཕེབས་པའི་ཚེ་དེ་མ་ཐག་གཟན་བཟེད་དེ་རིང་བསྲེལ་ཅི་མང་ཐོབ་ཐབས་བྱེད་ངེས་ཀྱང་། རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་ནས་རིང་བསྲེལ་ཉིད་ལ་ཅི་མི་དགོངས་པར་ཇོ་བོ་ཉིད་བོད་འབངས་རྣམས་ཀྱི་མགོན་དང་མཆོད་གནས་དམ་པར་འབྲལ་མེད་ཡུན་དུ་བཞུགས་དགོས་པའི་གསོལ་འདེབས་དྲག་ཏུ་འབུལ་གནང་མཛད་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་བློ་ལ་ཤོང་དཀའ་བའི་མཛད་པ་ཆེན་པོ་ཡིན།

ཞེས་སོགས་སྤྱི་ལོ་ 2014 ཟླ་བ་ 7 ཚེས་ 29 ཉིན་གྱི་ཕྱི་དྲོར་ཡིད་འགྲུལ་ཐེབས་ངེས་སུ་གསུངས། དེ་ནས་མགོན་པོ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ཞིག་རྙེད་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་སྟེ་འབད་པ་ཆེན་པོས་རྩད་གཅོད་ཡང་ཡང་བྱས་མཐར་ངལ་བ་འབྲས་ཅན་དུ་གྱུར། དེ་ཡང་༄གོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་<<དཀྱིལ་ཡངས་བཟོད་བསྲན་གྱི་རྣམ་དཔྱོད།>> ཅེས་པའི་དཔེ་དེབ་རྩོམ་པ་པོ་ Victor Chan དང་ལྷན་དུ་གསུང་གླེང་མཛད་པའི་སྐབས་ཤིག་གློ་བུར་དུ།

སྐབས་རེར་དོན་དག་ཡ་མཚན་ཅན་འགའ་རེ་འབྱུང་གིན་ཡོད། དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་བརྒྱད་ལོའི་དབྱར་ཁར། ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཇོ་བོའི་བཞུགས་ཁྲི་ལས་རིང་བསྲེལ་བབས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་། ངོས་རང་དབྱར་དུས་ཀྱི་སྡོད་གནས་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་དུ་ཡོད་སྐབས་རིང་བསྲེལ་དང་བཅས་ཏེ་དེའི་སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་འགྱོར་བྱུང་། ཐོག་མར་དེ་དོན་དངོས་ཡིན་མིན་ཇི་བཞིན་མ་ཤེས་པས་ཐེ་ཚོམ་ཅུང་ཟད་ཟོས་ལ། སྐབས་དེའི་སྐུ་གཉེར་ནི་གྲྭ་པ་བགྲེས་སོང་སྐུ་ཤ་རྒྱགས་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་དཀའ་བ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ལམ་ཅན་ཞིག་ཡིན། ངེད་ཅག་གིས་རྟག་ཏུ་ཁོའི་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་སྐོར་བཤད་དེ་ཕན་ཚུན་ལ་དགོད་ཁ་སློང་གིན་ཡོད། དེར་

བརྟེན། ངོས་རང་དོགས་པ་ཟོས་པ་རེད། སྐབས་དེར་ངོས་ཀྱིས་གཞུང་ཞབས་ཤིག་ཇོ་ཁང་དུ་ཆེད་དུ་བཏང་ཞིང་དེས་རིང་བསྲེལ་འབབ་སའི་མཚམས་དེ་ཁ་བཏགས་ཀྱིས་བསྡམས་ཏེ་རྟགས་ཐེལ་བརྒྱབས་པ་དང་། དེ་ནས་ཉིན་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ངོས་རང་ཉིད་དེར་བསྐྱོད་དེ་རྟགས་ཐེལ་བཀོག་པ་ན། ཝོ། ཇོ་བོའི་བཞུགས་ཁྲིའི་གས་སྲུབས་ཤིག་ཏུ་རིང་བསྲེལ་ཏ་ཙང་མང་པོ་བབས་འདུག །ངོས་ཀྱིས་བསམས་ན། དེ་ནི་རྟགས་མཚན་ཞིག་སྟེ་ངོས་རང་ལ་གནང་བའི་བྱིས་ཁའི་ལེགས་སྐྱེས་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟར། སྤྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་དང་དགུ་ལོའི་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ནང་ང་ཚོ་ལྷ་ས་དང་ཁ་བྲལ་བ་རེད། ཁྱར་མཚར་རེད། མ་རེད་དམ། ཞེས་བཀའ་གནང་བར་སྐུ་ཞབས་ Victor Chan ནས། "རིང་བསྲེལ་དེ་དག་ཇི་འདྲ་ཞིག་རེད་དམ" ཞེས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར། ༸གོང་ས་མཆོག་ནས། "དཀར་པོ་རེད། རིལ་བུ་ཆུང་ཆུང་ཟླུམ་པོ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། ཏ་ཙང་མང་པོ་འདུག །ཕལ་ཆེར་ཡོར་པ་གང་ཙམ་འདུག །"

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

<<དཀྱིལ་ཡངས་བཟོད་བསྲན་གྱི་རྣམ་དཔྱོད།>> ཅེས་པའི་དཔྱིན་དེབ་དེ་ཉིད་འབྲི་མཁན་ནི་ཧོང་ཀོང་དུ་འཚར་བའི་རྒྱ་རིགས་རྩོམ་པ་པོ་སྙན་གྲགས་ཅན་ཞིག་སྟེ། མི་ལོ་དུ་མའི་རིང་༸གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་རྗེས་དེད་ཅིང་གཟིམ་ཆུང་སོགས་སུ་བཅར་འདྲི་ཡུན་རིང་ཞུས་མཐར་བཀའ་ལན་རྣམས་གཞིར་བཞག་གིས་དཔེ་དེབ་དུ་མ་དཔར་སྐྲུན་བྱས་ཡོད། དེ་ལྟར་ལྷ་ལྡན་ཇོ་བོས་༸གོང་ས་མཆོག་མི་འགྱུར་བར་བོད་གངས་ཅན་དང་ཞལ་བྲེས་ཏེ་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་དགོས་པའི་དུས་གཟིགས་ཏེ་བྱེས་ཁའི་ལེགས་སྐྱེས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ངོ་མཚར་ཅན་དེ་གློག་མཁན་རྣམས་ཀྱི་སྙན་སྔར་བསྐྱར་ཐུབ་པ་བྱུང་།

འདིར་མགོན་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་དངོས་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡ་མཚན་ཅན་

ཡང་ཡང་བཀའ་སྩལ་བ་དུ་མ་འཕྲོས་དོན་ལྷ་བྱུར་བརྗོད་པར། དེ་ཡང་སྤྱི་ནོར་༄གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས། ཉིན་ཞིག Thailand ཡི་གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་བགྲེས་པོ་ཞིག་གིས་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་དགྲ་བཅོམ་པ་མང་པོས་བསྐོར་བ་ཞིག་དངོས་སུ་མཇལ་བས། གནས་བརྟན་ཁོང་གི་གྲུབ་མཐའི་ལུགས་ལ་ལྷག་མེད་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའམ་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་ན་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་དུ་འགྲོ་བར་ཁས་ལེན་ཡང་། སྟོན་པ་འཁོར་བཅས་ད་དུང་ཡང་བཞུགས་ཡོད་པར་ཐེ་ཚོམ་མེད་ཅེས་གསུངས་ཏེ་དུས་དེ་ནས་བཟུང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་གྲུབ་མཐའ་དོར་བའི་གནས་ཚུལ་ངོ་མ་ཞིག་ཨ་རིའི་དགེ་སློང་མ་ཞིག་གི་ངག་ལས་གསན།[143] ཞེས་དང་། ཡང་གོང་གསལ་གནས་བརྟན་བགྲེས་པོ་དེའི་སློབ་མ་གནས་བརྟན་ཞིག་རྒྱ་ནག་གི་ས་མཚམས་ཤིག་ཏུ་གནས་མཇལ་དུ་བསྐྱོད་པར། ལྷ་ཁང་ཞིག་ཏུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་མཇལ་བར་སྤྱུས་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་དཀར་པོ་ཞིག་འཕྲོས་ཏེ་གནས་བརྟན་དེའི་མགོར་ཐོག་ཡོད་པའི་སྐུ་པར་དེ་དངོས་སུ་མཇལ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས། ཡང་། སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་དམར་གྱི་བཙོན་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་པར། སྐབས་ཤིག་ཁོང་གི་སྒྲུང་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བཙོན་ཁང་དུ་ཡོང་སྐྱེ་ད་ནི་བཙོས་ཐབས་མི་འདུག་ཅེས་ཞུས་པ་དང་། མཐར་བཙོན་གྲོལ་ཐོབ་པ་དང་བཅན་བྱོལ་དུ་ཐེབས་ཏེ་དེ་ལ་མགོ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེར་སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཞིག་འབུལ་བའི་སྐབས་སུ། ཆོས་སྐོར་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཟླ་བརྒྱུད་ཡོངས་རྫོགས་

143 སྤྱི་ལོ་ 2014 ཟླ་བ་ 12 ཚེས་ 26 ཉིན་གདན་ས་དགའ་ལྡན་དུ་གསུངས་ལ་དེའི་གོང་དུའང་ལན་དུ་མར་བཀའ་སྩལ།

གདུང་འཁོར་སྟེང་ཁྲ་ལམ་མེར་བཞུགས་པ་གཟིགས་ཞེས་སྐག་ལུང་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས་མགོན་པོ་མཆོག་ལ་ཞུས། ཞེས་ཀྱང་གསུངས། ཡང་། བཞུགས་སྒར་རྡ་ས་མེག་ལོར་ཌྷན་ལྒིར་(Mcleod Ganj)ནང་སྲིད་བཀའ་བློན་དབང་འདུད་རྡོ་རྗེ་ས་ལྷ་སྐྱོང་བྱེད་བཞིན་པའི་བཙུན་མ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་གྲངས་སུ་སོན་པ་ཞིག་མགོན་པོ་མཆོག་གི་དྲུང་དུ་མཇལ་བར་བཅར་སྐབས། བཙུན་མ་རྒན་མོ་དེས། དེ་སྔོན་བོད་ས་མ་ཤོར་གོང་མོ་རང་ཁྲིམ་ཚང་ཕྱུག་པོ་ཞིག་ཏུ་འཚོ་ཡང་གཞོན་དུས་ནས་བཟའ་ཟླ་འདས་པས་གང་སར་བསྐྱོད་དེ་ཁ་འདོན་དགེ་སྦྱོར་ལ་འབད། སྐབས་ཤིག་ཁམས་ཕྱོགས་ནས་ཕེབས་པའི་བླ་མ་སྐུ་བགྲེས་པོ་ཞིག་འབྲས་སྤྱུངས་ཀྱི་རྒྱབ་རིའི་ངོས་ཤིག་ཏུ་བཞུགས་པར། ཉིན་གཅིག་བླ་མ་དེའི་སློབ་མ་ཞིག་གིས་ཕྲེང་བའི་སྙེ་གཉིས་གཟན་གྱི་སྣེར་སྦྲེལ་ཏེ་གཤོག་པ་རྐྱོང་བ་ལྟར་བྱས་ཏེ་རི་རྩེ་གཅིག་ནས་གཞན་དུ་འཕུར་བ་དངོས་སུ་མཐོང་ཞེས་མགོན་པོ་མཆོག་ལ་ཞུས་སོང་ཞེས་གསུངས།

གཞན་ཡང་། སྔོ་མང་བཀའ་འགྱུར་བླ་མ་བློ་བཟང་དོན་ལྡན་མཆོག་གིས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལྷུགས་ལུང་སྩོལ་སྐབས་ཆོས་ཞུ་བ་གྲྭ་པ་ཞིག་གིས་ལྷུགས་ལུང་མ་ཐོས་པར་བླ་མའི་མདུན་དུ་བཞག་པའི་ཆོས་ཀྱི་པོ་ཏི་དེ་ཤ་གཞོང་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ཞིང་། ལུང་གནང་སྐབས་བླ་མས་གསོལ་དཀྲུམ་ཞལ་དུ་གསོལ་བར་མཇལ་བ་དང་། དགོང་མོ་གྲོལ་ཁར་ཤ་དེ་བསྐྱུས་འགྲོ་བ་ཞིག་ཏུ་སྣང་བའི་ཚུལ་ལམ་རིམ་རྣམ་གྲོལ་བཙངས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ཉིད་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་པ་གསན་ཞེས་གསུངས། གོང་གསལ་རྣམས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཞུ་བ་པོ་དེ་དག་གིས་རྫུན་ཤོད་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་ཀྱང་ཡང་ཡང་བཀའ་སྩལ། ཡང་སྔོན་ཁྲི་

བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་སར་བཞུགས་སྐབས་ཤིག་མི་ཞིག་མདུན་དུ་བཙར་ཏེ་དྲུས་པས། ཅི་རེད་ཅེས་གསུངས་པར། ཁོ་རང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཇོ་བོ་མཇལ་དུ་སོང་བར་ཇོ་བོའི་བཞུགས་ཁྲི་ཙམ་ལས་མ་མཇལ་བས། བདག་ཇི་འདྲའི་ལས་ངན་སྡིག་སྒྲིབ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཨང་། ཞེས་ཞུས་པའི་ཚུལ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ལས་དངོས་སུ་གསན་ཞེས་གསུངས་ལ། བཙོ་བརྒྱད་ཁྲི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་འཇིགས་བྱེད་དངོས་སུ་གཟིགས་པ་སོགས་མང་དུ་སྣང་།

དཀྱུས་ལ་འཇུག་པར། དེ་ཡང་རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་ས་འཛིན་བཟུང་བྱ་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་དྲག་ཏུ་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་ 1949 ལོར། གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོས་ཞལ་ནས་གསལ་པོར་མ་གསུངས་ཀྱང་སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་དྲག་པོའི་ལམ་ནས་རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་སར་བཙན་འཛུལ་བྱ་རྒྱུའི་ངན་རྩུས་འདོན་བཞིན་པ་དང་། བོད་ས་མི་བདེ་བར་འགྱུར་བའི་འབྱུང་རྩ་དེ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཚུལ་གསལ་པོར་བསྟན་ཡོད། དེ་ལ་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས།

ངོས་རང་ལོ་བཅུ་བཞི་ཙམ་དུ་སོན་སྐབས་ཀྱི་དོན་དག་ཅིག་ད་དུང་ཡང་གསལ་པོར་དྲན། དེ་ནི་གནས་ཆུང་སྤྱན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་རྒྱ་ནག་གི་སྐོར་ལ་བཀའ་ལུང་ཞུས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་རེད། གནས་ཆུང་གིས་བཀའ་ལན་ཐད་ཀར་མ་གསུངས་པར་ཕར་ཕྱོགས་སུ་གཟིགས་ཏེ། ཁྲོ་ཉམས་ཆེན་པོས་སྒྲུར་ཙམ་སྒྲུར་ཙམ་ཐེངས་བཅོ་ལྔ་ཙམ་ཞིག་གནང་བ་དེ་ནི་ཧ་ཅང་འཇིགས་རྔམ་ཆེ་ཞིང་མིག་གིས་བལྟར་མི་བཟོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟར་དགྲེ་སྒྲུར་དྲག་ཏུ་གནང་བ་དང་དབུ་མགོ་དེ་ཡང་ཧ་ཅང་ལྡིད་ཆེ་བར་བརྟེན། སྐུ་རྟེན་གྱི་མཛིང་ཚིགས་ལོག་མི་ཡོང་ངམ་སྙམ་སྟེ་ཡིད་མ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་། གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོས་ཞལ་ཕར་ཕྱོགས་སུ་གཟིགས་ཏེ་དེ་ལྟར་གནང་བར་བརྟེན་ཉེན་ཁའི་གནས་དེ་གང་དུ་ཡོད་མེད་ལ་སུ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་མི་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

ཡང་། གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་པ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་ 1956 ལོའི་ལོ་སར་སྐབས་སུ་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོས། "ཆུ་ཤེལ་ནོར་བུའི་འོད་སྣང་དེ།། ནུབ་ནས་འཆར་བའི་དུས་འོང་ངོ་།།" ཞེས་༧གོང་ས་ཕྱག་ན་པདྨོའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འོད་སྣང་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་བཀའ་ལུང་ཕེབས་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་ 1958 ཟླ་བ་ 8 ཚེས་ 10 ཉིན་གནས་ཆུང་ཕྱོག་ཏུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་པར། ཆོས་སྐྱོང་ཉིད་ནས་༧གོང་ས་མཆོག་དང་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་བཅས་ལྷན་འཛོམས་སར། "མགོན་མེད་པའི་དུས་ངན་ཞིག་འཆར་ངེས"ཞེས་གངས་ཅན་ཞིང་དུ་བོད་འབངས་རྣམས་མགོན་མེད་དུ་ལུས་པའི་དུས་ངན་ཞིག་མི་འགྱུར་བར་འཆར་ངེས་པའི་ལུང་བསྟན་གསལ་བར་གནང་།

ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་གྲོལ་མཚམས་ཀྱི་གཏོར་རྒྱག་གི་ཉིན་མོ་སྟེ། སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 3 ཉིན་གྱི་ཞོགས་པར་ཁ་བ་བབས་པ་མི་རྣམས་ཀྱི་སེམས་སུ་"གཏོར་ལམ་ཁ་བས་བཀག་པ་"ཞེས་རྣམ་རྟོག་ལངས་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། ཉིན་དེའི་ཞོགས་པར་རྒྱུད་སྨད་མཁན་ཟུར་དགེ་དབང་ལེགས་ལྡན་མཆོག་དང་རྩེ་མགྲོན་དགེ་དབང་བསྟན་སྐྱོང་གཉིས་ལྷ་ལྡན་སྲིད་ཞོལ་རྨེ་རུ་སྙིང་པ་པེ་ཧར་ཕྱོག་ཏུ་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོར་༧གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་ཕྱྭ་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་ལུང་ཞུ་བར་ཆེད་བཅར་གྱིས་སྤྱན་འདྲེན་ཞུ་སྐབས། གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོས། "ཧྲཱིཿ སྐུ་ཡི་རིམ་གྲོར། སྐུ་རྟུང་དར་འཕན་དང་། གནས་བརྟན་ཕྱག་མཆོད་"ཅེས་གསུངས་ཏེ་སྐུ་ཡལ་ལ་ཉེ་བའི་མཚམས་སུ་དགེ་དབང་བསྟན་སྐྱོང་ནས་ནན་

ཞུ་ཨུ་ཚུགས་བསྐྲུར་མ་ཐུལ་བར། སླར་ཡང་སྐུ་དྲག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ། "ཧྲཱིཿ ངེད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དེ། །ཕྱིར་བསྐྱོད་མེད་པའི་སྐུལ་མ་འདེབས་རེ་རན།།" ཞེས་སོགས་<<མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་བྱུང་བདེན་པའི་རང་སྒྲ་>>ཞེས་པར་གསལ་བ་ལྟར། ༄གོང་ས་ཐུགས་ན་པཎ་མཆོག་བོད་རྒྱའི་མཇལ་སྒོ་དང་ཚོགས་འདུ་སོགས་གང་དུ་ཡང་ཆིབས་སྒྱུར་མི་བསྐྱུད་པའི་གསོལ་འདེབས་འབུལ་དགོས་པའི་བཀའ་ལུང་ཕེབས། དེ་ནི་རྒྱ་དམར་གྱི་ཕྱོགས་ནས་རྒྱལ་བའི་སྐུ་ལ་བསྙོ་བའི་ངན་ཇུས་བསྟུད་མར་རྩོམ་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་རེད།

ཡང་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་དུ། སྤྱི་ལོ་ 1959 ལོའི་"ཟླ་བ་དང་པོའི་ཚེས་བཅུ་ཉིན་སྔར་སྲོལ་ལྟ་ལྡན་རྨེ་རུ་རྙིང་པར་གནས་ཚུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་གཟབ་གསོལ་གྱི་སྐབས་དང་། དེ་རྗེས་ཚེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་ཟླ་བྲང་སྙེང་གཟིམ་ཚུང་དགའ་ལྡན་ཡང་རྩེར་འཕར་མའི་སྤྱན་འདྲེན་མཛད་སྐབས་བཅས་པར། ཆོས་སྐྱོང་ནས། 'རྒྱ་ཚུ་རབ་མེད་ལ་ཟམ་པ་ཞིག་འཛུགས་ཨེ་ཐུབ་གཟུགས་མེད་ནས་བལྟ་རྒྱུ་ཡིན།' ཞེས་ལུང་འབུལ་གནང་སོང་བ"ཞེས་པ་ལྟར་གནས་ཚུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ནས་༄གོང་ས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་རང་གི་སྐྱོང་ཡུལ་གངས་ཅན་ཞིང་དུ་བཞུགས་སྟབས་མ་བདེ་བར་ཕྱི་ཡུལ་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱུད་རྒྱུར་ངེས་པས་ཆོས་སྲུང་ཉིད་ནས་གྲོགས་དན་འཕྲིན་ལས་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་མཛད་པ་སོགས་ཕྱོགས་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་། རྒྱལ་དབང་ཐུགས་ན་པཎ་མཆོག་རང་གི་སྐྱོང་ཡུལ་བོད་ལྗོངས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཆེན་མོ་དང་ཞལ་གྱེས་ཏེ་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་སྒྱུར་མི་གནང་མཐུ་མེད་ཀྱི་དུས་ཤིག་འོང་ངེས་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་བསྟན་ཡོད།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་དྲངས་པའི་ཆོས་སྐྱོང་གི་བཀའ་ལུང་སོགས་ལ་བརྟགས་ན། གཅིག །གངས་ཅན་ཁ་བའི་ལྗོངས་ཀྱི་སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་མཆོག་ཕྱག་ན་པདྨོའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པའི་འཕེལ་ཁ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྨུ་འཕྲུད་དཀར་པོ་རིས་མེད་དུ་བརྒྱངས་པའི་ཕན་བདེའི་སྣང་བ་དམ་པར་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ལས་སྐལ་རེ་ཞིག་ཕྲ་བར་གྱུར་པ་དང་། གཉིས། ཞེ་སྡང་དུག་ཆུ་ནག་པོས་སེམས་རྩ་བརླན་ཅིང་ཁྲོ་གཏུམ་དྲག་ཤུལ་གྱི་གཉེར་རིས་ཐོད་དུ་བརྩེགས་པ། འཛིགས་ཤིང་ཧམ་པའི་ཐབས་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཆས་སུ་རྫོགས་པའི་ནག་ཕྱོགས་དགྲ་སྡེའི་དཔུང་གི་ངན་སྤྱོད་གདུག་རྩུབ་ཀྱི་ངར་ཁ་རྣོན་པོ་བསིལ་ལྡན་ཁ་བའི་ལྗོངས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བ་ཡོངས་ལ་གཅིག་ཏུ་གདེང་བ། གསུམ། འཛམ་གླིང་ཤར་ནུབ་ཀྱི་འགྲོ་བ་ཉམ་ཐག་པ་མགོན་དང་དཔུང་བྲལ་བ་རྣམས་ཞི་བདེ་འཇིགས་པ་མེད་པའི་གནས་སུ་འགོད་པའི་དུས་བཟང་འགོག་མེད་དུ་བརྟས་པ་སོགས་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པར་དཀའ་བའི་ལས་ཚུལ་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་མི་ཤིགས་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་རྒྱུ་རྣ་འཐབ་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཆོས་སྐྱོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྔ་ཅམ་ནས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་གཟིགས་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །

བཅུ་གཅིག་པ། དམར་པོའི་གདུག་རྩུབ་འོག་རྗེ་འབངས་ཧྲགས་བསྐྱུས་བཙན་བྱོལ་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་པའི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

དབྱར་བཞུགས་ནོར་གླིང་ཕོ་བྲང་ནས་གསང་སྟབས་སུ་ཕེབས་བཞུད།

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་ཕྱི་ལུགས་ལྟར་ན་དགུང་གྲངས་ཉེར་བཞི་དང་བོད་ལུགས་སུ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔར་ཕེབས་པ་བོད་ས་ཕག་ཟླ་བ་ ༢ ཚེས་ ༨ སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 17 ཉིན་གྱི་མཚན་མོའི་ཆུ་ཚོད་བཅུ་པའི་སྐྱེད་ནོར་བུ་གླིང་གནས་ཕེབས་ཐོན་གནང་། དེ་ནི་ཚེས་ཡ་ང་བའི་མཚན་མོ་ཞིག་སྟེ། དུས་དེར་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་དང་ཡོངས་འཛིན་ཞབས་འབྲིང་། ཡུམ་དང་སྐུ་མཆེད། སྐུ་སྲུང་བོད་དམག་བཅས་ཀྱི་སྐུ་སྲོག་རྒྱ་དམག་གི་མེ་མདའི་སོ་ཁར་གཏད་དེ་ཕེབས་པར་ཉེན་ཁ་ཅེར་འཕྲད་མ་ངེས་པའི་ཁར། བོད་འབངས་སྐྱེ་བོ་ཁྲི་སྟོང་མང་པོའི་ཚེ་སྲོག་དང་རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པའི་རིག་དངོས་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་ལྡན་པ་ཡོད་ཚད་ལ་རྒྱ་དམར་གྱིས་ཅི་བྱེད་ཆ་མི་འཚལ་བའི་ངང་དུ་བྲོས་བྱོལ་དུ་ཕེབས་པ་ནི་ཇི་འདྲའི་བཟོད་

དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་ཨང་། དད་པ་བཟློག་ཏུ་མེད་ཅིང་ཡིད་གཞུང་དྲང་ལ་ཅི་གསུང་བཀའ་བཞིན་སྒྲུབ་པའི་འབངས་མི་ལྷག་བསམ་ཅན་དེ་དག་ཉེན་ཁའི་ངང་དུ་བསྐྱུར་དགོས་པ་གཅིག་བྱུར་བསམམས་ཀྱང་། ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའམ་དབུ་ཁྲིད་བྱང་སེམས་ཅན་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་ཇི་འདྲའི་ཐུགས་ངལ་མི་ཆེའམ། ལྷག་པར་དུ་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་གི་གཡས་གཡོན་དུ་ཉེན་མཚན་ལྟོས་མེད་དུ་སྡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མགྲིན་གཅིག་གིས། ༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་གི་སྐུ་ཚེ་ཉེན་ཁ་ལས་སྲུང་ཐུབ་ན། ཤི་ཡང་འགྱོད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སྔུ་ཙམ་མེད་ཅེས་བློ་ཐག་གཅང་བཅད་གནང་མཁན་དག་གི་ཚེ་སྲོག་ལ་རྒྱ་དམར་གྱི་ཕྱོགས་ནས་གཏོར་རྐོལ་གྱི་ཉེན་ཚབས་དེ་ལས་ཆེ་བ་ཡོད་པས་མགོན་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་ལ་བདེ་སྐྱིད་ཞིག་འབྲུངས་ག་ལ་སྲིད།[144] འོན་ཀྱང་། ཡ་མཚན་པ་ཞིག་ལ། རྒྱ་གར་ནས་ཚེ་བརྟན་བཀྲ་ཤིས་ཟེར་བས་མེ་ཏོག་གི་ས་བོན་མང་ཙམ་ཞིག་བསྐྱུར་བ་ཉིན་མོ་དེར་འབྱོར་བས། མགོན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་རང་ཉིད་དང་སྐུ་འཁོར་ཚོར་བར་ཆད་མི་འབྱུང་ཞིང་བཀྲ་ཤིས་ལེགས་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་སྨིན་པའི་ལྟས་སུ་དགོངས། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་

<<མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ།>> ལས།

རྒྱ་གར་ནས་ཡ་པ་ཚེ་བརྟན་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་བསྐུར་བའི་མེ་ཏོག་གི་སོན་གང་འཚམས་ཤིག་

144 སྤྱི་ལོ་ 2015 ཟླ་བ་ 5 ཚེས་ 27 ཉིན་༧གོང་ས་མཆོག་ནས། རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་གྲུབ་ཚར་རྗེས་འབྲས་བུ་འདོད་དང་མི་འདོད་ཀྱི་སྐད་ཆ་བཤད་ས་གང་ཡང་མེད། ''' སྐུ་མདུན་སྐུ་གོང་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་མཆོག་རྒྱ་དཀར་ནག་ཏུ་ཐེབས་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་གནང་རྗེས། འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱུའི་དགོངས་པ་བཞེས་ཡོད་ཀྱང་ལག་ལེན་ལ་འཁེལ་ཐུབ་མེད། གཞན་ཡང་མདོ་སྟོད་སྨད་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲེལ་བ་འཛུགས་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེས་གནང་ཡང་། དེ་ཡང་འགྲུབ་ཐུབ་མེད། དེ་ཐམས་ཅད་ད་ཆ་ཚར་བ་རེད། ད་དུང་ཡར་གཏུགས་པ་ཡིན་ན། དུས་རབས་དགུ་པའི་ནང་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་བཀྲོངས་རྗེས་བོད་སིལ་བུར་ཆགས་པ་ནས་འཐུས་ཕོར་ཕྱིན་ཚར་བ་རེད། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཞབས་འདྲེན་ཆ་ཚང་ཞུས་ཚར་བ་རེད། ཀོ་ཐག་ཆ་ཚང་གློད་ཚར་བ་རེད། ཅེས་སོགས་བཀའ་སྩལ།

དེ་ཉིན་འགྲོར་བྱུང་། སོན་སྐྱུར་མཁན་ཚེ་བརྟན་བཀྲ་ཤིས་ཡིན་པས། ཚེ་བརྟན་པ་དང་། བཀྲ་ཤིས་པའི་དོན། སོན་བཏབ་པས་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་སྨིན་རྒྱུ་ཡིན་པས་ང་ཚོས་བྱ་བ་བཟང་པོའི་བྱ་བ་ས་བོན་འདེབས་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་ངོས་ཀྱིས་མདའ་དཔོན་ལ་བཤད་པ་ཞིག་དྲན་གྱི་འདུག །

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

སྐབས་དེར་ཕེབས་ཕྱོགས་ཀྱི་གོ་སྒྲིག་གནང་མཁན་གཙོ་བོ་ནི། མཁན་མགྲོན་ཆེ་བ་ཕ་ལྷ་ཐུབ་བསྟན་འོད་ལྡན་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གིས་སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་དང་གོ་བསྡུར་ཞིབ་ནན་གྱིས་ལྷན་བཅར་སྐུ་སྲུང་ཉེན་སྐྱོབ་ཀྱི་འགན་དབང་ཡོངས་རྫོགས་སྟག་ཕུན་ལ་གནང་། བཞུགས་ཡུལ་གོ་སྒྲིག་དང་ཕེབས་ལམ་གཡས་གཡོན་གྱི་ཉེན་སྲུང་ཞུ་ཕྱོགས་ཀྱི་འགན་དབང་ཚང་མ་ཀུན་བདེ་གླིང་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཚན་དང་གྲྭ་བཞི་མདའ་དཔོན་བཀྲས་དཔལ་རྡོ་རྗེ་ཚེ་བརྟན་གཉིས་ལ་གནང་། ཆིབས་སྒྱུར་མ་བསྐྱངས་པའི་སྔོན་ཙམ་ནས་བཀྲས་དཔལ་རྡོ་རྗེ་ཚེ་བརྟན་གྱིས་གྲྭ་བཞི་དམག་སྒར་གྱི་དམག་མི་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་སྣེ་ཁྲིད་དེ་སྐྱིད་ཆུའི་ཕ་རོལ་གྱི་ས་གནས་ཁག་ཏུ་ཉིན་ཟློན་དང་རྟོག་ཞིབ་གནང་སྟེ་བཞུགས། ཀུན་གླིང་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཚན་དང་བརྒྱ་དཔོན་སྐལ་བཟང་དགྲ་འདུལ་སོགས་དམག་མི་དུ་མས་ནོར་གླིང་ཕོ་བྲང་དང་བར་ཐག་ཆེས་ཆེར་མི་རིང་བའི་མཚམས་སུ་ཆིབས་པ་གྲ་སྒྲིག་གིས་ཕེབས་སྒུག་ཞུས་ནས་བཞུགས། སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་མདའ་དཔོན་མདོ་མཁར་སྲས་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་དང་སྐུ་སྲུང་རུ་དཔོན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་གཉིས་ལ། སྐུ་སྲུང་དམག་མི་བརྒྱ་སྐོར་ཙམ་དྲག་འདེམས་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ཉིན་དགོང་དྲོ་ཙམ་ལ་ལྷ་ས་ནས་ཐོན་ཏེ་ཕེབས་མཇུག་གི་

ཉེན་སྲུང་དུ་བཅར་དགོས་པ་དང་། སྐུ་སྲུང་རུ་དཔོན་སེག་ཤིང་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་དང་བརྒྱ་དཔོན་བཅས་ལ་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་གི་ཉེན་སྲུང་སྔར་བཞིན་དམ་པོ་ཞུ་དགོས་པ་སོགས་བཀོད་མངགས་འབྱུས་ཆང་གནང་།

རྒྱལ་བློན་སྐུ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཕེབས་རིམ་ལ། ལྷ་སའི་ཁུལ་དུ་རྒྱ་དམར་གྱིས་ཁེབས་ནས་ཡོད་པའི་ཁར། མང་ཚོགས་ཁྲོད་དུའང་རྒྱ་དམར་གྱི་སོ་པ་མང་ཙམ་ཡོད་པས། ཆིབས་སྒྱུར་གྱི་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་ཀུན་གསང་རྒྱ་ཧ་ཅང་དམ་པོ་གནང་རྒྱུ་སྨོས་མེད་ཐོག །ཕེབས་ཐོན་དང་པོར། རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་དང་སྐུའི་གཅུང་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ། སྐུའི་གཅུང་པོ་མངའ་རིས་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་ན་བཟའ་དཀྲུས་མ་མནབས་ཏེ་གཟིམ་ཤག་ནས་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་སྐྱིད་ཆུའི་ཕར་ངོས་སུ་བསྐྲུགས་ཏེ་བཞུགས་རྒྱུ་དང་། དེ་ནས་ཕེབས་ཐོན་གཉིས་པར། ༧གོང་ས་མཆོག་དང་སྐུ་བཅར་མཁན་ཆབ་དཀའ་བྲང་བློ་བཟང་རིག་འཛིན་དང་། རྩེ་མཁན་མགྲོན་ཆེ་བ་པ་ལྷ་ཐུབ་བསྟན་འོད་ལྡན། སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་སྟག་ཕུན་བཅས་སྐུ་སྲུང་བའི་ཆས་སུ་བརྫུས་ཏེ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱུད་རྒྱུ། ཕེབས་ཐོན་གསུམ་པར། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་བཀའ་བློན་ལྷན་རྒྱས། གསོལ་གཟིམ་མཆོད་གསུམ། གཟིམ་གཡོག །མཆོད་གཡོག །གཟིམ་འགག་བཅས་༧གོང་ས་མཆོག་ཆིབས་སྒྱུར་གྲུབ་མཚམས་ནོར་གླིང་ནས་ཕེབས་ཐོན་གནང་རྒྱུ་བཅས་ཕེབས་ཐོན་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བགོས།

ཌྷ་ལླ་མ་ལྕོག་སྟེང་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བཟང་གིས་རང་གི་ཚ་བོ་གཉིས་མཉམ་ཁྲིད་ཀྱིས། ༧གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་སྒྲུག་ཐམ་ཆ་ཚང་དང་། ཤིང་སྟག་སེམ་ལའི་

ཆིངས་ཡིག་ངོ་བཤུས། བོད་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཕྱིའི་ལོ་རྒྱུས་དང་དགོངས་བཞེས་གནང་ཕྱོགས་སོགས་བོད་གཞུང་དཀའ་ལྷན་པོ་བྲང་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་རྫས་གལ་ཆེན་དུ་མ་ཞིག་གསང་སྟབས་ཀྱིས་ཁྲེར་ཏེ་སྤྱ་ཐོན་གནང་། འདི་ནི་ལྟོག་སྟེང་པའི་སྲིད་ཕྱོགས་ལོ་རྒྱུས་ཁྲིད་ཀྱི་འབྱུར་ཐོན་བསྡུགས་འོས་ཀྱི་བྱུས་རྗེས་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ་ག༡མ་དུའང་ཅུང་ཟད་འབྱུང་།

དགོང་མོ་དེར། ཐུགས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་བའི་ངང་༼གོང་ས་མཆོག་ནས། རྒྱ་དམག་གིས་ཚུར་རྒོལ་མ་བྱས་ན་ཕར་རྒོལ་གཏན་ནས་བྱ་མི་རུང་། ངོས་རང་ཉིན་ཁ་ལས་གྲོལ་མ་ཐག་ཞིབ་ཆའི་གནས་ཚུལ་ཅིས་ཀྱང་གཏོང་ངེས་ཞེས་པའི་ནང་དོན་གསལ་བའི་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་གནང་སྟེ། ཕྱི་ཉིན་མི་དམངས་ཀྱི་མགོ་ཁྲིད་ཚོར་སྤྲོད་ཅེས་བཀའ་མངགས་མཛད། རྗེ་བླ་མ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དང་ལྷ་མོའི་མོ་དཔེ་གཉིས་བསྣམ་དགོས་པའི་བཀའ་མངགས་ཀྱང་གནང་། དགོང་དྲོ་ཆུ་ཚོད་བརྒྱད་པ་ཙམ་ལ། མགོན་ཁང་དུ་ཆོས་སྐྱོང་ལ་བོད་འབངས་ཡོངས་ཉེན་ཁ་ལས་གྲོལ་བར་གྲོགས་དན་རམ་འདེགས་དགོས་པའི་འཕྲིན་ལས་བསྐུལ། གྲུ་འཛིན་པོ་བྲང་གི་འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དྲུང་དུ་གསོལ་འདེབས་དང་ཐུགས་སྨོན་རྒྱ་ཆེར་གནང་། དེར་ཡོན་ཆབ་ཀྱི་ཆུ་སྣོད་ཤར་སྟོང་པ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ཉུབ་ཕྱུས་གང་བར་གཟིགས་པས་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་སྙམ་དུ་དགོངས། ལྷ་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མཁན་ཆབ་དགའ་བྲང་དང་མགྲོན་ཆེ་ཕ་ལྷ། མདའ་དཔོན་སྟག་ཕུན་བཅས་དང་ལྷན་དུ་ཆུ་ཚོད་བཅུ་པ་ཏག་ཏག་ལ་ཞལ་འཛོམ་རྒྱུའི་དུས་བཅད་མཛད། དེ་ནས་རྟག་བརྟན་པོ་བྲང་གི་རྒྱུན་བཞུགས་གཟིམ་ཆུང་དུ་ཕེབས་

ཉེ་གསོལ་ཛ་དང་བཞེས་བག་མཆོད་རྫེས་རྒྱུན་གྱི་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་བསྐྱངས། ཉམས་བཞེས་གྲུབ་རྫེས། ཐུགས་ལ་བཟོད་དཀའ་བའི་སྐྱོ་སྣང་དང་བཅས་ན་བཟའ་གྲྭ་ཆས་ཕུད་དེ་དམག་མི་དཀྱུས་མའི་དམག་ཆས་མནབས། དེ་ཕུར་ཚོམས་ཆེན་དུ་ཕེབས་པར། སྤྱར་ཚེས་ 7 དང་ 8 གཉིས་ལ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བཀའ་དབང་སྐུལ་སྐབས་བཤམས་པའི་འཛིགས་བྱེད་དཔའ་གཅིག་དང་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་སྐྱུ་ཐང་། མཆོད་རྫས་སོགས་བཤམས་པ་ཛ་དྲག་བྲེལ་ཟིང་གི་དབང་གིས་ཕྱིར་བསྡུ་ལོང་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ལུས་འདུག་པ་རྣམས་གཟིགས། དེར་བཀའ་དབང་གནང་སའི་བཞུགས་སྒྲོམ་གྱི་གདན་ཁྲིའི་སྟེང་བཞུགས་ཏེ་འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་གླེགས་བམ་གྱི་ཞལ་ཕྱེ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་སློབས་པར་བྱོས་ཤིག །ཅེས་པའི་བར་དུ་ལྷུགས་གློག་མཛད་དེ་ཐུགས་སྨོན་རྒྱ་ཆེར་གནང་། དེའི་རྗེས་ཚོམས་ཆེན་ཤར་གྱི་རྟེན་གཙོར་མཇལ་བར་ཕེབས། ཉེན་གཡོལ་གྱི་མཛད་པ་རྣམས་གྲུབ་སྟེ་སླར་ཡང་ལྷ་ལྡན་ཕོ་བྲང་དུ་ཞབས་སོར་འགོད་ཐུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་དགོངས་ཏེ་རྡོ་སྐས་ལས་མར་བབས་ཏེ་ཕྱིར་ཡར་འཛེག་པར་མཛད། སྐབས་དེར་ཞབས་འབྲིང་ནང་མ་འགས་རྒྱ་གར་དུ་ཆིབས་སྐྱུར་བསྐྱུང་ཐུབ་ན་སྙམ་པའི་ཐུགས་རེ་གནང་བ་ལས། བོད་ས་གང་དུ་ཕེབས་བཞུགས་ཀྱི་ངེས་བརྟན་འཆར་གཞི་གསལ་པོ་ཞིག་ཀྱང་སྲུར་ཡང་མེད། གཙོ་ཆེར་བོད་ཀྱི་ས་གནས་བརྟན་ལྷིང་ཅན་ཞིག་ཏུ་བཙན་བྱོལ་གནང་སྟེ་ཡུད་ཙམ་བཞུགས་རྒྱུ་ཙམ་ཞིག་ཐུགས་ལ་བཅངས།

དེ་ལྟར་ཉིན་དེའི་ནོར་གླིང་ཕོ་བྲང་གི་མཛད་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་མཐར། རྒྱལ་མཆོག་ན་རིམ་གྱི་ཐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་སྐུ་ཐང་བྱིན་ཅན་དེ་ཉིད་བསྣམས་ནས་གཟིམ་ཆུང་གི་ཕྱིར་ཕེབས། དགོང་མོའི་ཆུ་ཚོད་བཅུ་པའི་སྟེང་། མཁན་ཆབ་དགའ་བྲང་དང་མགྲོན་ཆེ་ཕ་ལྷ། སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་སྟག་ཕུན་བཅས་དུས་བཅད་ལྟར་འཛོམས་ཏེ་མདུན་དུ་ཕེབས། ༄གོང་ས་མཆོག་གིས་སྨྱུན་ཤེལ་ཕུད་དེ་ཕྲུག་ཏུ་མེ་མདའ་བསྣམས། སྐུ་སྲུང་གཞན་གཉིས་དང་བཅས་རྒྱབ་ཏུ་སྐོར་གཡེང་བའི་ཚུལ་མཛད་དེ་ཕེབས། སྒོ་སྲུང་བ་སེར་སྐྱ་གཞུང་ཞབས་སུས་ཀྱང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ་པར་གཟིམ་སྒོ་རྣམས་རིམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་ཕོ་བྲང་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གདན་འདྲེན་ཞུས། དེའི་ཚུལ་ལ་༄གོང་ས་མཆོག་ནས་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

མི་མང་ཚོས་ངོས་མི་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ངོས་ཀྱིས་མིག་ཤེལ་ཕུད་ཡོད་སྐབས་ཕྱིའི་སྨུན་ནག་དང་བཅས་འལ་འོལ་ཞིག་ནང་ཤར་སྐྱོད་བྱས། རྒྱལ་སྒོ་དེ་བརྒྱབས་འདུག་པར་བརྟེན་སྒོ་སྲུང་བ་ཚོར་མགྲོན་ཆེ་ནས་ལྟ་སྐོར་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན་ཚུལ་བརྗོད་པར་ཁོང་ཚོས་མགྲོན་ཆེར་གུས་འདུད་དང་བཅས་སྒོ་ལྕགས་ཆེན་པོ་དེ་ཕྱེ་སོང་། མཛད་སྒོའི་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་མེད་པར་ནོར་གླིང་ནས་ཕྱི་བསྐྱོད་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་དེ་སྔོན་ཁོ་བོའི་མི་ཚེའི་ནང་ཐེངས་གཅིག་ལས་བྱུང་མེད་ཅིང་། དེ་ནི་ལོ་དགུའི་གོང་གྲོ་མོར་བསྐྱོད་སྐབས་དེ་ཡིན། རྒྱལ་སྒོ་དེའི་འགག་ཏུ་ང་ཚོ་འགྲོར་སྐབས། སྨུན་ནག་འོག་ཏུ་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་རང་མིན་པར་སྒོ་སྲུང་མི་མང་ཚོ་ཁག་དེ་ངས་མཐོང་བྱུང་ཡང་། ཁོང་ཚོ་སུས་ཀྱང་ཐན་དམག་དཀྱུས་སློམ་ཆུང་ལྟ་བུ་དེ་ལ་དོ་སྣང་བྱུང་མ་སོང་ཞིང་། ང་སྨུན་ནག་ནང་འགོག་རྐྱེན་གང་ཡང་མེད་པའི་ལམ་ཕྱོགས་དེར་སྣང་མེད་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

ནོར་གླིང་ལྟུགས་རི་ཕྱི་མའི་ལྷོ་སྒོའི་ཕྱོགས་ནས་བར་ཐག་དེ་ཙམ་མི་རིང་བའི་སར། བརྒྱ་དཔོན་སྐལ་བཟང་དགྲ་འདུལ་སོགས་དམག་མི་བཞི་ལྔ་ཙམ་གྱིས་ཆིབས་པ་བྲ་སྤྲིག་གིས་ཕེབས་སྒུག་ཞུས་ཏེ་ཡོད་པས་དེར་ཕེབས་འབྱོར་སྐབས། ༈གོང་ས་མཆོག་ནས། ཁྱེད་རང་སུ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་འདྲི་གནང་བར། ཁ་དང་བརྒྱ་དཔོན་སྐལ་བཟང་དགྲ་འདུལ་ཡིན་ཞེས་ཞུས། ༈གོང་ས་མཆོག་ནས་མིང་སྐྲ་ལེགས་པོ་བྱུང་ཞེས་བཀའ་གནང་།

གཙང་ཆུའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕེབས་འབྱོར་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་སྐུ་འཁོར་གཞན་བཅས་མཇལ། གཙང་ཆུའི་ཁར་ཀུན་དགའ་བསམ་གཏན་དང་། བསྟན་པ་དར་རྒྱས། ལོ་ཉི་ཤུ་ལས་མ་སོན་པའི་ན་གཞོན་སྙིང་སྟོབས་ཅན་དབང་ཕྱུག་ཚེ་རིང་ཟེར་བ་བཅས་མགོ་ཁྲིད་གསུམ་དང་རྒྱ་ནག་ནས་སློབ་སྦྱོང་ཐོན་པ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཟེར་བ་སོགས་དམག་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཉེན་སྲུང་བརྟན་པོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པར། ༈གོང་ས་མཆོག་མཇལ་མ་ཐག་མཇལ་དར་ཕུལ། དེ་ནས་དབང་ཕྱུག་ཚེ་རིང་གིས་བསྟན་སྲུང་དང་ བླངས་དམག་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ཁྲིད་དེ་སྙེ་ཐང་ཕྱོགས་སུ་ཉེན་སྲུང་འགོག་རྒོལ་བྱ་བར་ཐོན། དེ་མིན་དམག་མི་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་གྱིས་ཕེབས་ལམ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱུར་ཐག་བཅད། བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དམག་འཁྲུག་ཁྲིད་རང་སྒྲོག་ཤོར་ཞེས་༈གོང་ས་མཆོག་གིས་གསུངས། སྐབས་དེར། ལྷོ་ནུབ་ཕྱོགས་ནས་རྒྱ་གར་དུ་འགྲོ་སའི་གཞུང་ལམ་ཁག་ཏུ་རྒྱ་དམག་འབོར་ཆེན་གྱིས་དམག་སྐོར་བཏབ་ཅིང་ས་ཚུགས་གལ་ཆེན་ཁག་བརྟན་སྲུང་བྱས་ཀྱང་། ལྷ་སའི་ལྷོ་དང་ལྷོ་ཤར་ཁུལ་དུ་བགྲོད་ལམ་རྒྱབ་ཀྱང་ཚོང་ལམ་མང་དུ་ཡོད། གཞུང་དམག་དང་།

ཨ་འབྲུག་མགོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་དང་ཨ་མདོ་སྨིན་བདག་སྨིན་པ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱིས་སྣེ་ཁྲིད་པའི་བསྟན་སྲུང་དང་བླངས་དམག་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་རིང་ཕྱོགས་མེད་ཀྱིས་ཕེབས་ལམ་ཁག་ཏུ་བཙན་རྒོལ་ཉེན་སྲུང་གི་ལས་ལ་གཟབ་ནན་ཕྱོད་མེད་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

འདས་པའི་ཉིན་ཤས་ནང་ཞབས་འབྲིང་རྣམས་ཀྱིས་ཉིན་མོར་ཟས་བཅད་ཅིང་མཚན་མོར་གཉིད་བཅག་སྟེ་འབད་པ་བསྟུད་མར་བསྐྱེད། མཐར་གཙང་འགྲམ་ནས་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་སྐབས་ཐུགས་སེམས་ཙུང་ཟད་ལྷོད་དུ་བབས་པའི་ཚུལ་ལ། <<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>>ལས་སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་སྟག་ཕུན་གྱིས།

ཁོ་བོ་ཉིན་ཤས་རིང་པོ་བྲང་གི་ཕྱི་ནང་དུ་སྐོར་གཡེང་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྐྱོད་དགོས་པར་བརྟེན་མཚན་མོར་གཉིད་མ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་སྐྱིད་ཚུའི་ལྷོ་ངོས་སུ་འབྱོར་མ་ཐག་ཙུང་ཟད་བློ་བདེ་བྱུང་ནས་རྟར་བཞོན་ཏེ་འགྲོ་སྐབས་རང་དབང་མེད་པར་སྐབས་རེར་གཉིད་ཅོག་རྒྱག་གིན་སྐྱིད་ཚུའི་འགྲམ་ནས་སྐྱོད་སྐབས་ནོར་གླིང་ཤུབ་ངོས་ནོར་སྟོད་གླིང་ཁའི་རྒྱ་མིའི་དམག་སྒར་དང་། ཞིང་ར། སྨན་ཁང་བཅས་ཀྱི་གློག་བཞུ་ཁྲ་ཟིལ་ངེར་སྣང་ནས་ཁ་ཁྲ་སིམ་པོར་གནས་འདུག །གལ་ཏེ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་ཚོར་བྱུང་ཡོད་ན་ང་ཚོར་ས་གནས་དེ་རང་དུ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་རྒྱུ་རང་རེད་སྙམ་པ་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས།

སྐྱིད་ཚུའི་ལྷོ་ངོས་ས་བབ་བརྟན་ས་ཁག་ཏུ་རིམ་པར་ཀུན་གླིང་ཇ་སག་གིས་སྔར་ནས་ཆིབས་པ་གྲ་སྒྲིག་འཐུས་ཚང་གནང་ཡོད་པར་བཅིབས་ཏེ་གྲང་ངར་དང་སྲུན་ནག་ཁྲིད་ཚུ་ཚོད་བཞི་ལྔ་ཙམ་ཤར་བགྲོད་གནང་མཐར། མཁན་དྲུང་ཧཱ་བླ་མ་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བཟང་གིས་ཚེ་སློན་གླིང་བླ་བྲང་གི་གཞིས་ཀ་རྣམ་རྒྱལ་སྒང་ཞེས་

པར་ཕེབས་སྒྲིག་ཞུས་ཡོད་པ་ལྟར་དེ་གར་ཡུད་ཙམ་བཞུགས་ཏེ་སླར་ཡང་ཆིབས་ཞབས་བཏེགས།

རྣམ་རྒྱལ་སྒང་ནས་ཆུ་ཚོད་གཉིས་ཙམ་རིང་ཕེབས་ཏེ་ཚེས་ 18 ཉིན་གྱི་ཞོགས་པའི་ཆུ་ཚོད་བརྒྱད་པ་ཙམ་ལ་བྲེ་ལའི་རི་གཤམ་དུ་ཕེབས་འགྱོར་གྲུབ་མཚམས། སྟག་བྲག་ཛ་སག་བསྟན་པ་མཐར་ཕྱིན་གྱིས་ཆིབས་དྲེལ་དང་གསོལ་ཞིབ། གསོལ་ཀྲུམ་སྐམ་པོ་བཅས་ཕུལ། དེར་ཡུད་ཙམ་བཞུགས་ཏེ་ཞོགས་པའི་གསོལ་ཇ་གྲུབ་མཚམས། དེ་སྔོན་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆིབས་རའི་ནང་ཆིབས་གཡོག་ཞབས་ཞུ་ལོ་མང་ཞུ་སྒྲོང་བ་བཀྲ་ཤིས་ནོར་བུ་ཟེར་བས། ཆིབས་རྟ་སྒྲོ་དཀར་ཞིག་ཕུལ་བས་དེར་འདུས་ཀུན་གྱིས་རྟགས་རྟེན་གང་ལེགས་བྱུང་ཞེས་གསུངས། བཀྲ་ཤིས་ནོར་བུས་བྲེ་ལའི་ཤར་ངོས་ལུམ་པ་ལ་བརྒྱུད་དེ་ཕེབས་ན་ལེགས་ཞེས་ཞུས་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་ཕེབས། བྲེ་རོང་དང་གྲེན་ཐུར་སོགས་ཏ་ཙང་བགྲོད་དཀའ་བའི་ལམ་བུ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐུ་རྒྱབ་ཏུ་བསྐྱུར་ཏེ་གཙང་ཆུ་དང་སྐྱིད་ཆུ་འདྲེས་པའི་ཆུ་ཆེན་གྱི་འགྲམ་བན་ཙ་གྲུ་ཁ་ཞེས་པར་ཕེབས་འགྱོར་གྱིས་ཀོ་གྲུའི་ནང་ཆུ་བོ་བརྒལ། ཆུའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བསྟན་སྲུང་དང་བླངས་དམག་དང་ས་གནས་མི་དམངས་ཀྱིས་མཇལ་ཁ་ཞུས། དེ་ལྟར་ཆུ་ཚོད་བཅོ་བརྒྱད་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་རྟ་ལམ་ཉིན་གཉིས་ཀྱི་སར་སྨྱུར་སྐྱོད་བསྐྱུད་མར་གནང་མཐར། སྐྱིད་གཤོངས་ར་སྨད་དགོན་དུ་ཕེབས་འགྱོར་གྱིས་བཞུགས་ཞག་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་། ༧གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུའི་ཉེན་སྲུང་དུ། ཀ་དང་སྐུ་སྲུང་དམག་སྒར་གྱི་དམག་མི་རྣམས་ཀྱིས་ནང་སྐོར་དང་། ཁ་དང་ག་བཞི་དམག་སྒར་གྱི་དམག་མི་རྣམས་ཀྱིས་བར་སྐོར། བསྟན་སྲུང་དང་བླངས་དམག་གིས་

ཕྱི་སྐོར་བཅས་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བགོས་ཏེ་ཉེན་སྲུང་དོགས་ཟོན་དང་དམག་འཐབ་ཡང་གསར་དུ་ཞུ་དགོས་པའི་གོ་སྒྲིག་ཞུས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་༄གོང་ས་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་སྐུ་ཕྱྭའི་དོན་དང་བོད་བསྟན་སྲིད་མི་རིགས་དང་བཅས་པའི་སླད་དུ་ཟེ་ཆོམ་སྤྱུ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་རང་སྲོག་བློས་གཏོང་གནང་བའི་དཔའ་བོ་ཡ་སྟག་ཡིན་པས་སྟོན་འཁོར་ལྷན་རྒྱས་ཐུགས་བག་ཅུང་ལྷོད་པོའི་ངང་སྐུ་ངལ་གསོ་ཐུབ་པ་བྱུང་། དེ་ཡང་༄གོང་ས་མཆོག་ནས་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>སུ།

དེ་ནས་ང་ཚོའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་གཙང་པོ་དང་། མི་མང་རྣམས་ཡོད་སྟབས་རྒྱ་མིའི་རྗེས་འདེད་ཡོང་ན་ཡང་བརྟན་པོ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནུབ་སྡོད་ཡུལ་ར་སྨད་དགོན་དུ་དགོང་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་ལྔ་དང་ཕྱེད་ཙམ་ལ་འབྱོར། དེ་ཉིན་ང་ཚོས་ཆུ་ཚོད་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་གྱི་རིང་ཏར་བཞོན་ཏེ་མྱུར་མགྱོགས་སུ་བསྐྱོད་ཅིང་། ངལ་གསོ་ཡུད་ཙམ་ཐབ་བུ་རེ་ལས་བྱས་མེད་སྟབས་ཏ་དྲེལ་ཚོ་དེ་ལྷག་བགྲོད་པ་དཀའ་བས་དེ་ནུབ་དེར་ཞག་མལ་བྱས། ངལ་གསོ་བྱེད་རིང་ལམ་རོགས་རྗེས་མ་ཚོར་བློ་གཡེང་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡང་། དགོང་མོའི་ཆུ་ཚོད་དགུ་པ་ཙམ་ལ་འགྲུལ་མིའི་མཇུག་ཤོས་རྣམས་ཀྱང་འབྱོར་འཛོམས་བྱུང་། དེའི་དགོང་དྲོ་བཀའ་ཤག་གི་མཚན་ཐོག་ནས་ལྷ་སར་ལུས་པའི་བཀའ་བློན་ང་ཕོད་དང་། བསམ་ཕོར་ཡི་གེ་བྲིས་པའི་ནང་དོན། ང་ཚོའི་ཡུལ་དང་རང་དབང་གི་དོན་དུ་བསམ་ཕྱོགས་གཅིག་མཐུན་ཡིན་པར་ཟེ་ཆོམ་མེད་སྟབས་བོད་ལ་གྲོགས་པན་གང་དྲག་གནང་དགོས་ཞེས་བྲིས་ཡོད་པ་རེད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ་ལ། སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་<<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>>ལས།

[ར་སྨད་དགོན་དུ།] ༄གོང་ས་ཆེན་པོའི་བཀའ་དགོངས་བཞིན། བཀའ་བློན་གསུམ་དང་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ། ཛ་སག་ཀུན་གླིང་པ། མཁན་མགྲོན་པ་ལྷ། ཁོ་བོ་བཅས་ཛ་དྲག་གི་ཚོགས་འདུ་

ཚོགས་ཏེ་སང་ཉིན་གྱི་ཕེབས་ཕྱོགས་སྐོར་བཀའ་བསྡུར་ཞིབ་ཙམ་གནང་བ་དང་། དེའི་སང་ཉིན་༧གོང་ས་མཆོག་གི་མཚན་ཐོག་ནས་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་ད་རེས་གློ་བུར་རྐྱེན་ངན་གྱིས་ལྷ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ནས་རེ་ཞིག་ལྷོ་ཁ་ཕྱོགས་སུ་གསང་བྲོས་ཕེབས་དགོས་བྱུང་སོང་བས་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་བདེ་དོན་སྐོར་གྲོགས་ཕན་གང་ཐུབ་གནང་སྐྱོང་ཡོང་བ་ཞེས་སྙུག་དམ་སྦྲུ་ར་མའི་ཕྱག་བྲིས་གནང་བ་དང་། བཀའ་ཤག་གིས་ཉེ་ལམ་༧སྨོན་ལམ་གྲྭ་སྐོར་ཆེན་མོའི་མཛད་སྒོ་ལེགས་གྲུབ་ཀྱིས་བཀྲས་ལྷུན་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་སྐུ་འགྱེད་སྐུ་སྐལ་ཊམ་སྒོར་ ༥༠༠༠ འབུལ་བསྐུར་གྱི་མི་སྣ་ཆེད་བཙོང་མཛད། དེ་བཞིན་བཀའ་བློན་ང་ཕོད་དང་། བསམ་ཕོ་གཉིས་ལ་ངེད་ཅག་རྣམས་རང་དབང་གི་དོན་དུ་བསམ་ཕྱོགས་གཅིག་མཐུན་ཡིན་སྟབས་རྣམ་གཉིས་ནས་རང་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་རྒྱལ་བསྟན་ཆབ་སྲིད་དང་། རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་བདེ་དོན་དུ་གྲོགས་ཕན་གང་ཐུབ་གནང་དགོས་ཞེས་བཀའ་ཤག་གི་མཚན་ཐོག་ནས་ཕྱག་བྲིས་གནང་།

ཞེས་གསུངས།

པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་མཆོག་གི་དགོངས་རྫོགས་དུས་དྲན་ཐོག་༧གོང་ས་མཆོག་ནས། "དེ་རྗེས་ངོས་ནོར་བུ་གླིང་ག་ནས་ཐོན་ཏེ། ལྷོ་ཁ་སྐྱིད་གཤོངས་ར་སྨད་དུ་བསླེབས་པ་དང་དེ་ནས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་བསྙེན་བཀུར་ཞུ་རྒྱུའི་དངུལ་བཅས་ཕུལ་བ་ཡིན།"[145] ཞེས་དང་། <<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས་༧གོང་ས་མཆོག་ནས། "མཚན་མོ་དེར་ངེད་ཅག་ར་སྨད་དགོན་དུ་བསྡད། དེར་བྲེལ་སྐབས་ཀྱིས་ཡི་གེ་ཞིག་བྲིས་ཏེ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་བསྲིངས། ཡི་གེའི་ནང་། ངོས་ཀྱིས་བཙལ་བྱོལ་བྱེད་

145 སྤྱི་ལོ་ 1999 ཟླ་བ་ 1 ཚེས་ 28 ཉིན་གསུངས། སྤྱི་འཐུས་དང་བཀའ་ཤག་སོགས་ལ་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ་པོད་གཉིས་པར་གསལ།

བཞིན་པ་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་རྒྱ་གར་དུ་མཉམ་ཕེབས་གནང་ཐུབ་ན་ལེགས་པའི་བསམ་ཚུལ་བྲིས་ཡོད།” ཅེས་གསུངས། དེར་མ་ཟད། བཀའ་ཤག་གི་མཚན་ཐོག་ནས་བང་མི་ཆེད་གཏོང་གིས་དིང་རིའི་ཅ་དང་དམག་རྣམས་འཕྲལ་དུ་རྒྱལ་རྩེར་ས་སྤུང་དུ་བཅར་དགོས་པ་དང་། གཞིས་རྩེ་ག་དང་དམག་དང་རྒྱལ་རྩེ་ང་དང་དམག་རྣམས་ལྷ་སར་འཕྲལ་འབྱོར་དགོས་རྒྱུ། བྱང་སྤྱི་ར་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲོ་ལམ་ཁག་དང་ཁ་པར་ལུགས་སྐྱུད་བཅས་རྩ་གཏོར་དགོས་པ། ལྷག་པར་དུ་འདམ་གཞུང་ཁུལ་གྱི་གནམ་ཐང་གཏོར་བཅོམ་མམ་འཛིན་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་བསྒྲགས།

ཚེས་ 19 ཉིན་ར་སྨད་དགོན་ནས་ཞིབས་སྐྱུར་མ་བསྐྱངས་གོང་། ཕེབས་གཞུག་ཏུ་ཉིན་སྤུང་ཞུ་མཁན་མདའ་དཔོན་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་དང་སྐུ་སྲུང་རུ་དཔོན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་སྣེ་ཁྲིད་པའི་དམག་མི་བརྒྱ་སྐོར་ཙམ་འབྱོར་ཏེ་ཕེབས་རྗེས་ཟིན། དེར། ཕེབས་ལམ་གྱི་ཉིན་སྤུང་དང་ཕེབས་ཕྱོགས་ཐད་གོ་སྒྲིག་འགལ་འཛོལ་མེད་པ་གཟབ་ནན་དུ་ཞུས། དེ་ལྟར་ར་སྨད་དགོན་ནས་ཉིན་གུང་མ་ཟིན་ཙམ་ལ་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་ལྷེ་བདེ་ཞོལ་གྱི་རྡོ་ཤུད་ཆོས་འཁོར་དགོན་དུ་བཞུགས་ཞག་མཛད། དེར་ཨ་འབྲུག་མགོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ཆུ་སྨད་མགོ་ཁྲིད་རྣམས་དང་། ག་ཤམ་འོག་དམག་མི་ཐུན་མོང་བཅས་ལ། སྲུ་མ་ཐུབ་ཆོལ་གསུམ་བསམ་པ་གཅིག་མཐུན་གྱིས་བོད་བསྟན་སྲིད་མི་རིགས་དང་བཅས་པའི་དོན་དུ་སྤུར་བཞིན་ལྷག་བསམ་ཁུར་བཙོན་གཡོ་མེད་ཞུ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ནང་དོན་གསལ་བའི་ཕྱག་བྲིས་ས་ཕག་ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༠ ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 19 འཁོད་པ་རེ་སྩལ།

ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 19 ཉིན་གྱི་མཚན་ཕྱེད་ཡོལ་ཏེ་ཆུ་ཚོད་གཉིས་པ་ཙམ་ནས་བཟུང་། རྒྱ་དམར་གྱིས་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་དང་སྐུ་སྲུང་དམག་སྒར། རྩེ་པོ་བྲང་། ལྷ་སའི་གྲོང་ཁྱེར། ཉེ་འཁོར་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག །གྲྭ་བཞི་དམག་སྒར་སོགས་སུ་མེ་སྒྱོགས་སོགས་དྲག་མཚོན་གྱིས་གཏོར་བཅོམ་བྱེད་མགོ་བཙུགས། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་གིས།

རྒྱ་མིས་མེ་སྒྱོགས་ཀྱི་འགོ་འཛུགས་ནི་ངོས་ཡོང་རྗེས་ཆུ་ཚོད་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་ཙམ་གྱི་རྗེས་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་སྔ་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་གཉིས་ཐོག་བྱས་ཤིང་། སྐབས་དེར་ངོས་ཕྱི་བསྐྱོད་བྱས་པ་ཤེས་ཡོད་པ་མ་རེད། དེའི་ཉིན་ཕྱིལ་པོར་ནོར་གླིང་དང་། ལྷ་སའི་གྲོང་ཁྱེར། པོ་ཏ་ལ། ལྷ་ཁང་། ཉེ་སྐོར་དགོན་ཁག་བཅས་པར་མེ་སྒྱོགས་གྲངས་མེད་དྲག་ཆར་བཞིན་འབབས་འདུག །ལྷ་སའི་མི་མང་ཅི་ཙམ་བསད་རྨས་བྱུང་བ་སུས་ཀྱང་བརྗོད་པར་དཀའ་ཡང་། ནོར་གླིང་གི་ཕྱི་ནང་དུ་མི་རོ་སྟོང་ཕྲག་ཁ་ཤས་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་འདུག །ནོར་གླིང་ནང་ཁང་པ་གཙོ་བོ་ཁ་ཤས་སྟོར་ཞིང་། ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་པོ་བྲང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་མགོན་པོ་ཁང་གཅིག་ཡུ་མ་གཏོགས་དེ་བྱིངས་ཚང་མར་སྟོར་བཤིགས་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། གྲོང་ཁྱེར་ནང་ཁང་པ་སྟོར་བཤིགས་དང་། མེར་བསྲེགས་མང་པོ་བྱས། གཙུག་ལག་ཁང་ཡས་མས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས་ལ་བྲུག་རྡོལ་བཏང་ཞིང་། ཉེ་སྐོར་ལྷ་ཁང་མང་པོ་རྩ་མེད་ཆུད་ཟོས་སུ་གྱུར། པོ་ཏ་ལའི་ནུབ་བརྒྱུད་དུ་སྐྱོན་ཆག་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་། ཀོ་བོ་རྒྱན་སྤྱོད་བྱེད་སའི་ཁང་པའི་ཕྱོགས་ཁ་ཤས་སྟོར། གཞུང་གི་སློབ་གྲྭ་དང་། གཞུང་སྒོ། དམག་སྤྱི་ལས་ཁུངས། ཞོལ་ནང་གི་ཁང་པ་གཞན་དག་བཅས་པར་སྟོར་བཤིགས་ཆེན་པོ་བྱས་འདུག །སྒྱོགས་མདེལ་གཅིག་རྗེ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་གསེར་སྡོང་ཡོད་པའི་ལྷ་ཁང་དེར་ཕོག །བོད་ཀྱི་སྨན་བཅོས་སློབ་གྲྭ་ལྕགས་པོ་རི་ནི་འགྱེལ་བཤིགས་ཆེན་པོ་བཟོས། དེ་བཞིན་ར་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། སེ་རའི་དགོན་པའི་ནང་དུ་ཡང་དོན་མེད་གཏོར་བཅོམ་དེ་ལྟར་བྱས་ཡོད་པ་རེད། ཉིན་དང་པོའི་དགོང་མོར། ནོར་གླིང་ཞི་བསིལ་ཚོས་ཀྱི་གྲྭ་མི་རྟའི་རོ་དང་། ཤ་ཆེན་གྱི་ཚལ་བུ། བསད་ཁྲག །མཚོན་ཕྱེ་འདྲེས་པའི་རྡུལ་གྱིས་ཁེངས་པའི་ཀྱང་གོག་ལྟ་བུ་དེའི་ནང་། སྙིང་རྗེ་

དང་རང་དབང་བྲལ་བའི་རྒྱ་མི་རྣམས་འཛུལ་ཞིབ་བྱས། ང་ཚོད་ལྟ་བུ་རྒྱ་མིའི་སྤྱོད་སྐར་ནང་སྤྱོད་མཁན་བོད་མི་ཞུང་ཤས་དེ་རྣམས་ནས་ངའི་དོན་དུ་ཉོ་གཡེང་ཆེན་པོ་བྱས་ཡོད་འདུག །དེའི་ཤུབ་མོ་རྒྱ་མི་ཚོས་མི་རོ་རྣམས་བརྟག་ཞིབ་དང་། ལྷག་པར་བརྡེའི་མགོ་ཅན་ཚོར་རྟོག་ཞིབ་བྱས་པ་མཐོང་འདུག་ཅིང་། དེ་ཤུབ་དངོས་མ་བསྡད་པའི་གནས་ལུགས་རྒྱ་མིའི་སྤྱོད་སྐར་དུ་བཏང་ཡོད་ཤག །རྒྱ་མིས་བྱ་སྤྱོད་དེ་ལྟ་བུ་གང་གི་དོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ། ངོས་ནོར་གླིང་དུ་བསྡད་ཡོད་པའི་ཚོད་རྩིས་ཀྱིས་སྟོར་བཤིགས་དེ་ལྟར་བྱས་ཤིང་། ངོས་བསད་ རྨད་ཅི་བྱུང་ལ་དོ་གལ་མེད་པ་གསལ་པོར་བསྟན་ཚོད་དང་།

ཞེས་སོགས་ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་སུ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་མ་བྲིས།

ཚེས་ 20 ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་བརྒྱད་པ་ཙམ་ལ་ལྷེ་བདེ་ཞོལ་རྫོ་ཕུད་ཚོས་འཁོར་དགོན་ནས་ཆིབས་ཞབས་བཏེགས་ཏེ་རིམ་ཕེབས་ཀྱིས་གྲུང་སྒོ་རྒྱལ་བཟང་ཞེས་པའི་གྲོང་སྡེ་ཞིག་ཏུ་འབྱོར། དེར་གེ་སར་སྟེང་ཞེས་པའི་ཁྱིམ་ཚང་དཀྱུས་མ་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་ཞག་མཛད། ཚེས་ 21 ཉིན་ནམ་མ་གསལ་གོང་གྲུང་སྒོ་རྒྱལ་བཟང་ནས་ཕེབས་ཐོན་གནང་སྟེ་ཤ་རིའི་བུའི་སྤྲུན་གཡས་པའི་རང་བྱོན་ཡོད་པར་གྲགས་པའི་སྤྲུན་གཡས་དགོན་ཞེས་པར་ཆིབས་ཕེབས་གནང་། དེར་ཕེབས་འབྱོར་གྲུབ་མ་ཐག་སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་རླུང་འཕྲིན་གྱི་ཁ་ཕྱེ་བས། དབྱིན་ཇིའི་རླུང་འཕྲིན་BBCདང་ཨ་རིའི་རྒྱ་སྐད་རླུང་འཕྲིན་ནས་༄གོང་ས་ཏྭ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གར་ཕེབས་ཤེས་རྟོགས་མེད་པ་དང་། བོད་འབངས་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོས་བཙན་གནོལ་རྒྱལ་སྲུང་གི་འཐབ་རྩོད་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་བསྒྲགས་པ་གསན་ཡང་། ཞིབ་ཕྲའི་གནས་ཚུལ་གསན་རྟོགས་མ་བྱུང་། དེའི་ཉེ་ཁུལ་རྩེད་ཐང་དུ་

རྒྱ་མིའི་དམག་སྣར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་གར་ལྷོད་བཞུགས་མ་གནང་བར་ཚེས་22 ཉིན་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་འཕྱོངས་རྒྱས་རྫོང་ཁོངས་རི་བོ་བདེ་ཆེན་དུ་བཞུགས་ཞག་མཛད་པར། མཁན་ཆུང་ཧྲ་ར་བ་མདོ་སྔགས་མཐར་ཕྱིན་གྱིས་སྐྱིད་གཤོངས་ནས་ཕུལ་བའི་སྙན་ཞུ་འབྲོར་ཏེ་གོང་གསལ་ལྷ་ལྡན་ཁུལ་གྱི་གོད་ཆག་གི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཙམ་མཁྱེན་རྟོགས་བྱུང་བས་ཐུགས་ཏ་ཅང་སྐྱོ་ཉམས་ཆེན་པོའི་ངང་དུ་བཞུགས།

དེའི་ཉིན་མོར་འཕྱོངས་རྒྱས་རི་བོ་བདེ་ཆེན་དུ། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་རྒྱལ་བློན་སྟོན་འཁོར་ལྷན་འཛོམས་ཀྱིས་བཀའ་བསྡུར་ཞིབ་གནང་མཛད་མཐར། མང་སྣེ་ཚུང་གིས་བརྟན་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་རྒྱ་དམག་གི་མཚོན་ཆའི་ཁ་ནས་ཐར་ཐབས་གནང་རྒྱུ་གལ་གནད་དུ་གཟིགས། དེར་འགའ་ཞིག་གིས་འབྲུག་ཡུལ་བརྒྱུད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་ན་ལེགས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞུས་པར། ༼གོང་ས་མཆོག་ནས་ཕྱག་མོ་གཟིགས་པར་མཚོ་སྣ་བརྒྱུད་ནས་ཕེབས་པར་བཟང་ཕེབས་བྱུང་། སྐབས་དེར་གནས་ཚུལ་རྣམས་རིམ་གསལ་བྱུང་བར་བརྟེན་ཕེབས་ཕྱོགས་ཀྱང་མངོན་གསལ་དུ་འགྱུར་བཞིན་ཡོད། མཐའ་དོན། ཐོག་མར་གཡུལ་རྒྱལ་ལྷུན་པོ་རྩེའི་རྫོང་དུ་ཕེབས་རྒྱུར་ཐུགས་ཐག་ཆོད་དེ། རྒྱ་གར་སྲིད་བློན་ནེ་རུ་ལ། བོད་ནང་དུ་ཡང་བའི་ཛ་དྲག་གི་གནས་ཚུལ་ཅི་བྱུང་དང་། གལ་ཏེ་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་ན་དེ་ལྟར་ཞལ་བཞེས་ཡོང་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ནང་དོན་གསལ་བའི་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་དང་། དེ་བཞིན་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་སྲས་བླ་མ་དང་འབྲས་སྤྱི་བློན་ཆེན་གཉིས་ལ་ཡང་ཕྱག་བྲིས་

རེ་འབྱུལ་གནང་མཛད། ཚེས་ 23 ཉིན། རི་བོ་བདེ་ཆེན་ནས་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་ཡར་ལུང་ཆོས་སྡེ་གོང་ཐོས་བསམ་དར་རྒྱས་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་བཞུགས་ཞག་མཛད། དེ་ནི་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་དགོན་པ་ཡིན་པར་བརྟེན་སྣེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་ཞུས། ཚེས་ 24 ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོ་ཆུ་ཚོད་ལྔ་པ་ཙམ་ལ་ཕེབས་ཐོན་གྱིས། ཁ་བ་བུ་ཡུག་འཚུབ་ཅིང་གྲང་དར་བར་མེད་དུ་ལྷུང་བའི་ཡར་སྟོད་བྲག་ལ་ཞེས་པ་བརྒྱུད་སྐུ་ཚེགས་བཟོད་དཀའ་བའི་ངང་དུ་ཉིན་གང་ཕེབས། མཐར་སྨྱུ་ངམ་ཐང་ལྷ་བུའི་ས་གནས་སྐྱི་གཡའ་བ་ཨེ་ཆུ་མདོ་གྲུང་ཞེས་པར་ཕེབས་ཏེ་བཞུགས་ཞག་མཛད། དེ་ལ་<<ངའི་བུ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ།-ཨ་མ་ཞིག་གི་བྱུང་བ།>> ཞེས་པར་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས། "ཡར་སྟོད་བྲག་ལར། ས་གནས་ཀྱི་གཞི་བདག་མང་པོ་ཕེབས་ཏེ་ཐོག་འབེབས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕེབས་ལམ་དུ་ཉེན་ཚབས་མེད་ཅེས་ཟེར།"[146] ཞེས་གསུངས།

ཚེས་ 25 ཉིན་ཤོ་བོ་རྟ་ལའམ་ཤོ་པོ་སྟག་ལ་ཞེས་པ་བརྒལ་ཏེ་ལ་གཤམ་དུ་མཁར་སྟེང་དགོན་པ་ཞེས་པར་བཞུགས་ཞག་མཛད། ཚེས་ 26 ཉིན་ཆིབས་ཕེབས་ཀྱིས་བཀྲ་ཤིས་སྒང་ཞེས་པའི་ས་གནས་སུ་འབྱོར་བར། གཡུལ་རྒྱལ་ལྷུན་པོ་རྩེའི་རྫོང་སྡོད་རྩེ་དྲུང་སྒྲོ་མང་ངག་དབང་ཆོས་བཟང་དང་ཤོད་དྲུང་ལྷོག་སྤེ་ཚེ་བརྟན་འབྱོར་རྒྱས། གཉལ་དྲེའུ་ལྷས་སྤྱིལ་སྐུ་སོགས་ཕེབས་བསུར་བཅར། ཚེས་ 26 ཉིན་གཉལ་གྱི་གཡུལ་རྒྱལ་ལྷུན་པོ་རྩེའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་སྐབས་སེར་སྐྱ་མི་དམངས་ནས་ཕེབས་བསུ་རྒྱ་ཆེར་ཞུས།

146 Dalai Lama, My Son ཞེས་པ་ལས་དྲངས།

གཡུལ་རྒྱལ་ལྷུན་པོ་རྩེར་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་སྲིད་གཞུང་གི་རྒྱལ་ས་གསར་འཛུགས་དང་རྒྱ་གར་དུ་ཆིབས་སྒྱུར།

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་སྐུ་འཁོར་ཧྲུགས་བསྡུས་ཡོངས་ནས་ཕེབས་ལམ་དུ་ཉིན་མཚན་དུ་མར་ཐུགས་འཚབ་དང་སྐུ་ཚེགས་བཟོད་དཀའ་བ་ཁྱད་གསོད་ཀྱིས་མཐར་བོད་ས་ཕྱི་ཟླ་བ་ ༢ ཚེས་ ༡༧ སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 26 ཉིན། གཉལ་གྱི་གཡུལ་རྒྱལ་ལྷུན་པོ་རྩེ་ཞེས་གོག་པོར་གྲུར་ཀྱང་བྲག་རིའི་སྟེང་རྩེ་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་དང་ཕྱོགས་དུ་མ་ནས་མཚུངས་ཤིང་བརྗིད་ཉམས་ཆེ་བའི་བཙན་མཁར་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚོམས་ཆེན་བདུད་འདུལ་རབ་བརྟན་དུ། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་བཀའ་བློན་སོགས་ཞབས་འབྲིང་སེར་སྐྱ་ཞི་དྲག་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྟེང་གཏོགས་ཀུན་ལྷན་དུ་འདུས་པའི་དབུས་སུ། ཐོག་མར་ཞབས་བཅར་སྤྱི་མཁྱེན་ནས་སྐུ་ཚེ་ཡུན་དུ་བརྟན་པའི་བརྟན་བཞུགས་གང་རྒྱས་ཕུལ་བར། སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ནས་མཎྜལ་ལྷུགས་བཤད་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་རྫས་བརྒྱད་དང་རྟགས་བརྒྱད་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་དང་འབྲེལ་ཏེ་འདེགས་འབུལ་གནང་། བཀའ་ཤག་ནས་རྗེ་འབངས་སྟོང་ཐྲག་ལྷག་འདུས་པའི་དབུས་སུ། སྔར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཙམ་དང་བོད་རྒྱའི་འབྲེལ་བའི་སྐོར། རྒྱ་དམར་གྱི་གདུག་རྩུབ། ཉེ་ལམ་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་ཆབ་སྲིད་ལ་ཉམས་ཉེས་བྱུང་ཚུལ། རྒྱལ་དབང་སྐྱོན་འཁོར་ལྷ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཕེབས་ཐོན་གནང་དགོས་པའི་གནས་བབ། བོད་འབངས་སྤྱི་བོ་གནམ་བསྣུན་ཡོངས་ནས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་མི་རིགས་དང་བཅས་པའི་དོན་དུ་ལྷག་བསམ་ཟོལ་མེད་བྱ་

དགོས་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་བརྗོད་ཀྱིས་གཡུལ་རྒྱལ་ལྷུན་རྩེའི་རྫོང་དུ་འཕྲལ་སེལ་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་གཞུང་གསར་འཛུགས་བསྐྱངས་པའི་གསལ་བསྒྲགས་དང་བྱེད་སྒོའི་རྩ་ཚིག་བསྒྲགས། རྩ་ཚིག་དེ་བཀྲུས་སྟེང་༧གོང་ས་མཆོག་གི་ཕྱག་ཐམ་ཕབ་སྟེ་རྫོང་གཞིས་སོགས་ཕྱོགས་སོ་སོར་ཆེད་གཏོང་མཛད། རྫོང་གི་མདུན་དུ། བསྟན་སྲུང་དམག་གིས་རང་གཞུང་གནས་སྟོབས་གསར་འཛུགས་གནང་བའི་དགའ་སྟོན་མཚོན་བྱེད་དུ་མེ་སྒྱོགས་ལན་གསུམ་འཕངས་པ་ན། ནམ་མཁའི་མཐོངས་ནས་དབྱིན་དུས་ཀྱི་འབྲུག་སྐད་དང་པོ་དེ་ལྡིར་སྒྲ་དང་བཅས་གྲགས་བྱུང་བར་མི་དམངས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པའི་ལྟས་སུ་བརྩིས། མཇུག་ཏུ་ས་གནས་མི་དམངས་ནས་ཟློས་གར་བྲོ་གཞས་འཁྲབ་སྟོན་གྱི་ལམ་ནས་གཞུང་འཛུགས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དགའ་སྟོན་སྤེལ། སྐབས་འདིའི་གནད་དོན་གཙོ་བོ་ནི། རྒྱ་ནག་གི་བཙན་འོག་ཏུ་བཞག་པའི་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ཞེས་པ་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་རྩིས་མེད་གསལ་བསྒྲགས་དང་པོ་བསྐྱངས་པ་དེ་རེད།[147] སྐབས་དེར་༧གོང་ས་མཆོག་གི་མཚན་ཐོག་ནས་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་ཡང་ཕྱག་ཐམ་སྦྱར་མའི་བཀའ་ཡིག་ཅིག་འབུལ་གནང་མཛད་ཅེས་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་གསུངས་ལ། <<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས་༧གོང་ས་མཆོག་ནས།

མཛད་སྒོ་དེ་དག་བྱེད་ཡུན་ལ་ཆུ་ཚོད་གསུམ་ཙམ་འགོར་ཞིང་། དེའི་རིང་ང་ཚོའི་རྟོག་ཁྲ་དང་། དཀའ་ངལ་ཚོ་ཡང་བརྗེད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ། མ་འོངས་པའི་བོད་ཀྱི་དོན་དུ་ང་ཚོས་ལས་འགན་ཞིག་སྒྲུབ་པར་སེམས་པའི་དམ་བཅའི་རི་མོ་སྙིང་ལ་ལམ་ལམ་ཤར་བྱུང་།

147 Freedom in Exile ཞེས་པར་གསལ།

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་ཕྱག་ཕྲིས་སོགས་གཏོང་གནང་མཛད་པའི་ཚུལ་ཡང་གསུངས། ༉གོང་ས་མཆོག་གིས། "དེར་ཡུན་རིང་ཙམ་ཞིག་སྡོད་འདོད་ཧ་ཅང་ཆེ་ཡང་། དེ་དང་ཁད་མི་རིང་བའི་ས་ན་རྒྱ་དམག་གིས་རྗེས་འདེད་འགྱུལ་སྐྱོད་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་འབྱོར་བས། མི་འདོད་བཞིན་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་ས་མཚམས་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་པའི་གྲ་སྒྲིག་བྱས།" ཞེས་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ཞེས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་མ་མཐར་ཡང་ཉིན་ཤས་བཞུགས་བཞེད་ཡོད་ཀྱང་། བོད་ས་ཤོར་ཏེ་དབུས་ནས་མཐའ་ལ་སླེབ་ཉེན་ཆེ་བའི་ཁར། རྒྱ་དམག་གི་དཔུང་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་། རྗེས་འདེད་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཡང་འབྱོར་བར་བརྟེན། ལྷོ་ཁུལ་གཡུལ་རྒྱལ་ལྷུན་རྩེ་པོ་བྲང་དུ་དེ་སྔར་བཞུགས་ཐབས་བྲལ། སྐབས་དེར་ཉེ་ཁུལ་གཉལ་དྲེའུ་ལྷས་བླ་བྲང་ནས་གདན་ཞུ་འབྱོར་བ་དང་བསྟུན་དྲེའུ་ལྷས་དགོན་པར་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར་ཏེ་ཞག་བཞུགས་མཛད། དེ་ནས་མཚོ་སྣ་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས་གཏན་ཡོངས་སུ་འཁེལ་ཏེ། རིམ་བཞི་ཕ་ལྷ་སྲས་དབང་ཕྱུག་དང་ཚང་ཁྲིམ་ཞབས་སྡོད་སྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་གཉིས་མོན་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་གར་ས་སྲུང་བརྒྱུད་༉གོང་ས་མཆོག་སྔོན་འཁོར་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས་བསྐྱོད་ཆོག་པའི་སྣན་སེང་དང་ཆོག་མཆན་ཞུ་བར་བཏང་།

སྐབས་དེའི་སྔ་གཞུག་ཏུ་ལྷ་སའི་ཁུལ་གྱི་མི་དཀྱུས་ལྷག་བསམ་ཅན་རྣམས་དང་བོད་གཞུང་དམག་མི། སྐུ་སྲུང་དམག་སྒར་གྱི་ཁོངས་མི། བསྟན་སྲུང་དང་བླངས་དམག་སོགས་ཀྱིས་འབད་པ་ཡོད་ཤུ་རྩལ་སྤྲུགས་གནང་བ་ནི་བསམ་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་སོགས

གནད་ཡོད་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་འབད་པ་བསྟུད་མར་གནང་བཞིན་པའང་ཚིག་ཙམ་དོན་འདུས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བརྗོད་ཐུབ་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན། གང་ལྟར། སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 11 ཉིན། རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་པའི་ཚོགས་པ་ཁག་གི་ཚོགས་མི་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་རྒྱལ་ས་ལྡི་ལིར་ཆེད་བཅར་གྱིས་སྲིད་བློན་དང་སྲིད་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལ་བོད་ནང་གི་ཛ་དྲག་གནས་བབ་འགོག་ཐབས་དང་། ༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཕྱྭར་ཉེན་ཚབས་མི་ཡོང་བའི་རོགས་འདེགས་གནང་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ཐད་འབོད་སྐུལ་ནན་ཏན་དུ་ཞུས། སྐབས་དེར། རྒྱའི་ཕྱོགས་ནས་ཞི་དྲག་གཉིས་ཐོག་ནས་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་སྐུལ་འདེད་སྣ་ཚོགས་བྱེད་བཞིན་པར་བརྟེན། རྒྱ་དཀར་ནག་གི་འབྲེལ་བར་དམིགས་ཏེ་རྒྱ་གར་གྱི་དཔོན་རིགས་ཚོས་མངོན་གསལ་དོད་པོའི་ཐོག་རྒྱབ་སྐྱོར་ལམ་སྟོན་དང་རོགས་འདེགས་ཡིད་ཚིམས་ངེས་ཤིག་གནང་མ་ཐུབ་ཀྱང་། ལྐོག་ཏུ་བོད་མི་གནད་ཡོད་རྣམས་ལ་ཡང་ཡང་ཐུག་འཕྲད་ཀྱིས་ལམ་སྟོན་བཀོད་མངགས་གནང་བ་སོགས་ཐུགས་འཁུར་རྒྱ་ཆེར་གནང་། ཨ་རིའི་ངོས་ནས་ཀྱང་༸གོང་ས་མཆོག་གང་ཕེབས་གར་བཞུགས་ལ་རོགས་འདེགས་ལྷོད་མེད་ཞུ་ངེས་ཞེས་པའི་གནས་ཚུལ་འབྱོར། <<བཙན་གྲོལ་རྒྱལ་སྐྱོབ་>>དེབ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ལས།

དེ་ནས་ཡར་སྟོད་བྲག་ལྷུར་བསྐྱོད་སྐབས་༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ས་གནས་དེར་ཚིབས་བསྒྱུར་གནང་བ་དང་འབྲེལ་ཡོད་དབུ་འཁྲིད་རྣམ་པ་ལ་༸གོང་ས་མཆོག་འདི་གར་ཚིབས་བསྒྱུར་ཞབས་སོར་འཁོད་པའི་གནས་ཚུལ་གློག་འཕྲིན་ཐོག་ཕུལ་ལན་དུ། ༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་རོགས་རམ་ཇི་དགོས་ཨ་རི་ནས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ཅེས་འབྱོར། འདི་ཉིན་དགོང་མོ་༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་གཟིམ་ཚང་མཇལ་ཁ་ཐོབ་པའི་བཀའ་

དྲིན་ཆེ་ཐོག །ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་གནས་ལུགས་སྟན་སེང་ཞུས་པར་མ་ཟད། མ་འོངས་ལས་དོན་ཞུ་ཕྱོགས་སྐོར་སྤར་ལྷག་སེམས་ཤུགས་འབད་བརྩོན་ཆེ་བསྐྱེད་དགོས་པ་དང་། ད་ཕན་གྱི་ལས་དོན་བྱེད་སྒོ་ཚང་མ་ཡང་དགོངས་པར་ཚུལ་མཐུན་བཅས་ཀྱི་བཀའ་བཟང་དང་འབྲེལ་ཨ་རི་ནས་༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་རོགས་རམ་ཞབས་ཕྱི་ག་རེ་ཞུ་དགོས་ཀྱང་ཞུ་གི་ཡིན་ཞེས་གློག་འཕྲིན་གནང་སོན་སྟན་སེང་ཞུས་ལན་དུ། འདིའི་སྐོར་ང་རང་ཏ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་གསུངས་པ་ལས་གཞན་གང་ཡང་བཀའ་ལན་གནང་ཡོད་པ་མ་རེད།

ཅེས་གསལ།

ཚེས་ 27 ཉིན། གཉལ་དྲེཝུ་ལྷས་དགོན་པ་ནས་སྤྱ་ཐོན་གྱིས་ཁ་བ་མཐུག་པོའི་ཁྲོད་ལྷ་རྒོད་ལ་འཛེག་སྐབས་ཕེབས་ལམ་ཇི་བཞིན་མ་རྙེད་པར་ལམ་ནོར་བྱུང་སྟེ་བསྐྱར་ལོག་གནང་དགོས་བྱུང་བ་སོགས་སྐུ་ངལ་བསམ་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་བྱུང་། སླར་ཡང་ལ་འཛེགས་ཏེ་ལྷ་རྒོད་ལ་རྩེར་འབྱོར་སྐབས་ཁ་བ་བུ་ཡུག་འཚུབ་ཅིང་གྲང་ལྷགས་བར་མེད་དུ་ལྡང་བ་སོགས་སྟོན་འཁོར་ལ་སྤར་མ་བྱུང་བའི་སྐུ་ངལ་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེ་ལྟར་ལ་མོ་བརྒལ་ཏེ་ཉུ་མཐུད་འགྲུལ་བཞུད་གནང་མཐར་སྒྲོ་ར་ར་དགོན་པར་ཕེབས་འབྱོར་གྱིས་བཞུགས་ཞག་མཛད། ཚེས་ 28 ཉིན་སྒྲོ་ར་ར་དགོན་པ་ནས་ཞོགས་པའི་ཆུ་ཚོད་བཞི་པ་ཙམ་ལ་ཕེབས་ཐོན་གནང་། སྐུ་སྲུང་དམག་མི་དང་དང་དམག་སོགས་སྐུ་འཁོར་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་དང་ལྷན་དུ་གྲང་ངར་དང་ཁ་བ་མཐུག་པོའི་ཁྲོད་དཀར་པོ་ལ་ཞེས་པ་བརྒལ་སྐབས། བར་སྣང་ནས་གནམ་གྲུ་ཞིག་ལྡིང་སྐོར་རྒྱག་པ་ཀུན་གྱིས་གཟིགས་པས་རྒྱ་མིའི་གནམ་དམག་གིས་རྩད་ཞིབ་བྱེད་པར་དོགས་ཏེ་སྟོན་འཁོར་རྣམས་མཉམ་བསྐྱོད་མ་གནང་བར་ཚོ་ཁག་ཏུ་མར་བགོས་ཏེ་ཕེབས། དེ་ལྟར་རིམ་གྱིས་གོ་པོ་ལ་ཞེས་པ་བརྒལ་ཏེ་སྒྲོ་ར་ར་དང་མཚོ་སྣ་

གཉིས་ཀྱི་མཚམས་སུ་ཕེབས་འབྱོར་སྐབས། མཚོ་སྔོ་རྫོང་སྒོད་དང་ལས་དྲུང་། ས་གནས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་སོགས་ནས་ཕེབས་བསུ་མཇལ་དར་ཕུལ། དེ་ནས་མཚོ་སྔོ་དགོན་པར་ཕེབས་ཏེ་བཞུགས་ཞག་མཛད། དེ་ལ་ཧྲ་ར་བ་མདོ་སྨུགས་མཐར་ཕྱིན་ཀུན་གླིང་ཛ་སག་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཚན། མདའ་དཔོན་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ། བྲག་གཡབ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ། བློ་གླིང་མཁན་པོ་པདྨ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་སྤྱ་ཕྱིར་འབྱོར་ཏེ་ལྷ་སའི་ཁྲུལ་དུ་རྒྱ་མིས་གཏོར་བཅོམ་ཅི་བྱས་དང་། ལམ་བར་གྱི་འགོག་སྒྲུང་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཕྲ་ཞུས་པས་ཐུགས་དལ་ཆེ་བར་གྱུར། དེ་གར་ཞབས་འབྲིང་ནང་མ་དང་གནད་ཡོད་ཉི་ཤུ་སྐོར་བཀའ་བགྲོས་ཀྱིས་ཕེབས་ལམ་གང་དུ་ཕེབས་མིན་དང་ཉེན་ཚབས་འགོག་སྒྲུང་གནང་ཕྱོགས་བཅས་ཐག་གཅོད་གནང་།

སྐབས་དེར་ཨ་འབྲུག་མགོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ཀྱི་བཀོད་འདོམས་འོག་བསྟན་སྲུང་དང་བླངས་དམག་གིས་ལྷོ་ཁ་སོགས་སུ་བོད་དམག་བསྡུ་བསྐྲིང་དང་དམག་འཐབ་ལྡན་ཅིག་གནང་སྟེ་དམག་འབོར་ཡང་མཐོ་བར་འཕར་ཡོད། ༄གོང་ས་མཆོག་སྟོན་འཁོར་རྒྱ་གར་དུ་གདན་ཞུའི་ཐད་ཐག་ཉེ་རིང་གི་གཞུང་འབྲེལ་མཐོ་རིམ་མི་སྣར་འབྲེལ་གཏུགས་ཧུར་བརྩོན་གནང་མཁན་གཙོ་བོ་ནི་སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་ཡིན་ལ། ཨ་རི་དང་བོད་དམག། སྐུ་ངོ་ཕ་ལྷ་བཅས་ཀྱི་བར་དུ་གློག་འཕྲིན་གྱི་འབྲེལ་བའང་བསྟུད་མར་འབྱུང་བཞིན་ཡོད། སྤྱི་ར་བ་༡༠ན། སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་ནས་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་འགྱུར་འགྲོས་ཀྱི་བབ་དང་ལྷག་པར་དུ་བོད་རྒྱའི་གནས་སྟངས་ཡོད་ཚད་སྲོན་དཔག་གིས་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱིས་བཅན་གཏོལ་རྒྱལ་སྐྱོབ་གནང་སྐད་འབད་བརྩོན་དྲག་པོ་གནང་སྟེ། སྤྱི་ལོ་ 1957 ཟླ་བ་

4 ནང་། བོད་མི་སྙིང་སྟོབས་ཅན་དུ་མ་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་གློག་འཕྲིན་གསང་ལས་སློབ་སྦྱོང་དང་དེ་ནས་ཀྱང་བསྟུད་མར་བོད་མིའི་ཁྲོད་ནས་དྲག་འདེམས་ཀྱིས་དམག་འཐབ་སློབ་སྦྱོང་དུ་བཏང་། རྒྱ་གར་ཀ་སྨུག་ཏུ་གསང་ལས་ཚོགས་ཆུང་བཙུགས་ཏེ་དྲག་རྒོལ་གྱི་ལས་འགུལ་སྣ་ཚོགས་བརྩམས། ཨ་འབྲུག་མགོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ཀྱིས་ཆུ་སྒང་བསྟན་སྲུང་དང་ཟླངས་དམག་རྩ་འཛུགས་སྲ་བརྟན་དུ་བཏང་བ་སོགས་ཆེས་ཚ་ཚ་ཁུར་ཁུར་གྱི་ལས་འགུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཕྱིར་ནས་བྱུང་ཡོད་ན། བོད་ཀྱི་སྟོད་བཅུད་གཉིས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆག་འཇིག་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་མེད་ཚོད་དུ་སྣང་ལ། ལྷག་པར་དུ་གཞུང་སའི་སྐུ་ངོ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་སྲས་རྒྱལ་དོན་དང་བོད་ཤར་ཁུལ་གྱི་གཙོ་གྲས་ཁག་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་མ་བཅད་པར་དེ་དག་གི་དགོངས་འཆར་རྣམས་ལ་ཉན་ཤེས་གོ་ཤེས་ཙམ་ཞིག་གནང་ཡོད་ན། དུས་ཐུང་ཛ་དྲག་གི་གནས་སྟངས་ཡང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་ཨེ་ཡོད་སྙམ། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་བབ་སྤྱི་ལ་བསམས་ན། བོད་འབངས་སྙིང་སྟོབས་ཅན་རྣམས་སྣེ་འཁྲིད་བཀོད་འདོམས་མཐའ་འཁྱོལ་གནང་མཁན་ཞིག་དེ་སྤྲ་སྐུ་ངོ་ཚོའི་ཁྲོད་ནས་མ་བྱུང་བའམ། བྱུང་ཡང་དེ་མ་ཐག་འབྱུར་འཛོམས་གནང་རྐྱང་གིས་མགོ་མེད་གཞུག་མེད་དུ་བཏང་བ་ནི་འགྱོད་པ་རྟས་མི་ཐེན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གོད་ཆག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཞིབ་ཏུ་ལོ་རྒྱུས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གང་ལྟར། ཆོས་ 29 ཉིན། ༧གོང་ས་མཆོག་སྐུ་འཁོར་མཚོ་སྣ་དགོན་པ་ནས་ཆིབས་ཞབས་སྤྱ་ཐོན་གྱིས་རྫ་རོང་དང་ལམ་འཕྲང་སོགས་རིམ་པར་བརྒྱུད་དེ་གྲོག་རོང་རྒོད་ཅིང་ཆར་ཆུ་མོད་ལ་བརླན་གཤེར་ཆེ་བའི་ས་གནས་མང་མང་ཞེས་པར་འབྱོར་ཏེ་དེ་གར་བཞུགས་ཞག་མཛད། ས་དེར། ཉིན་དུ་མའི་གོང་ལྷུན་རྩེ་རྫོང་ནས་

མོན་གྱི་རྒྱ་གར་ས་སྨྱུང་སྐར་དུ་བཏང་བའི་ཕ་ལྷ་སྲས་དབང་ཕྱུག་དང་ཆང་ཁྲིམ་སྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་གཉིས་༄གོང་ས་མཆོག་གི་མདུན་དུ་བཅར་ཏེ། རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་སྟོན་འཁོར་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཕེབས་བསྐྱོད་གནང་འཐུས་ཀྱི་ཆོག་མཆན་ཐོབ་ཚུལ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་ས་སྨྱུང་དམག་མིས་ཆུ་དྭངས་མོ་ཞེས་པའི་ཁུལ་དུ་ཕེབས་སྐྱུག་ཞུ་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཡར་ཞུ་བྱས་པས་སྟོན་འཁོར་གྱི་ཐུགས་ལ་ལྷོད་བག་དང་བདེ་ཚོར་ཆེན་པོ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་། ས་བབ་ཀྱི་དབང་གིས་བཙན་གཤེར་ཆེ་ལ། དགོང་མོ་དེར་ཆར་པ་འབབ་ཤོད་ཆེ་བས་དབུ་གུར་ནང་ཐིགས་པ་བརྒྱབས་ཤིང་མཚན་མོར་སྐུ་བསིལ་བ་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་པས་སྐུ་ཁམས་མ་བདེ་བ་བྱུང་སྐབས། ཡུལ་མིའི་ཤིང་ཁང་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་གནས་སྤོས་ཏེ་མང་མང་དུ་བཞུགས་ཞག་འཕར་མ་གཅིག་གནང་དགོས་བྱུང་། དེ་ལ་༄གོང་ས་མཆོག་ནས་<<དོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་དོས་ཀྱི་དམངས་>>ལས།

ཆར་ཤོད་ཆེ་བས་ངའི་གུར་ནང་ཐིགས་པ་རྒྱག་གི་འདུག །སྤྱ་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་གསུམ་པར་གཉིད་སད་བྱུང་བར་ཡར་ལངས་ནས་ཉལ་ཁྲི་དེ་དག་གུར་ཟུར་ཐུབ་བུ་རྐམ་ས་ཞིག་ཏུ་སྤོ་རྩིས་བྱས་ཀྱང་། འོས་པོ་ཞིག་མི་འདུག་པས་དེ་གར་ཅོག་ཕུར་སྡོད་དགོས་པ་བྱུང་ཞིང་། གུར་གཞན་ན་སྡོད་མཁན་ཚོར་ཡང་དཀའ་ངལ་དེ་བཞིན་བྱུང་འདུག །སྤྱ་དྲོ་ཚ་རྟིང་མཚམས་ཐུན་འབྱུང་ལུས་མི་བདེ་བ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་ཉིན་ཕྱེད་མཚམས་ནས་བཤལ་ནད་ཚབས་ཆེན་གྱི་ནད་བབ་ཇེ་ཐུར་སོང་།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

<<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>>ལས་སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་སྟག་ཕུན་གྱིས།

ལྷ་ས་ནས་གློ་བུར་ཛ་དྲག་ཅན་གྱི་གནས་ཚུལ་འོག་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་དགོས་བྱུང་སྐབས། ཟླ་སྐོར་པ་གཅིག་ཀྱང་ཆིབས་ཞབས་སུ་ལྷན་དུ་ཕེབས་རྒྱུར་གོ་སྐབས་ཞུ་མ་ཐུབ་པ་དེར་ཚང་མ་བློ་

འགྲོད་རྟས་མི་ཟིན་པ་ཞིག་བྱུང་ཡང་རེ་ཞིག་བྱ་ཐབས་གཞན་མེད་པར་༼དགོངས་མཆོག་དབུ་གུར་དེ་ནས་ཡུལ་མིའི་ཤིང་ཁང་ཆུང་ངུ་ཞིག་ནང་སྐྱོ་བཞུགས་མཛད། འོན་ཀྱང་། བསླུ་མེད་མཆོག་གསུམ་གྱི་བྱིན་མཐུ་ཉག་གཅིག་ལ་བརྟེན། ཁོ་བོས་སྣང་མེད་དུ་ཁྱེར་བའི་སྨན་ཀ་རིན་སིན་རིལ་བུ་གཅིག་ཡོད་པ་དེའི་གྲམས་ཤིག་སྟོན་ཆད་དགའ་ལྡན་དུ་ཕུལ་བ་གསོལ་གྲོད་བཤལ་བའི་སྟེན་གཞིར་ཐུགས་པན་གསོས་པ་ལྟར། སྐབས་དེར་ཡང་གསོལ་སྨན་རིལ་བུ་གཅིག་ཕུ་དེ་ཕུལ་བས་ཅུང་ཟད་ཐུགས་པན་གསོས་སོང་། སྐབས་དེར་གསོལ་སྨན་དེ་འཁྱེར་རྒྱུ་ཊི་ལྟར་དྲན་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་ད་ལྟ་ཡང་ཡ་མཚན་སྐྱེ།

ཞེས་གསུངས།

ས་གནས་དེ་ནས་ཁ་དང་གྲ་བཞི་མདའ་དཔོན་བཀྲས་དཔལ་རྡོ་རྗེ་ཚེ་བརྟན་དང་ཙ་དཔོན་དབང་ལྡན། བརྒྱ་དཔོན་སྐལ་བཟང་དགྲ་འདུལ། ཀ་དང་སྐྱ་སྲུང་བརྒྱ་དཔོན་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས། དེ་མིན་དམག་མི་ལྔ་བཅུ་ཡས་མས། བསྟན་སྲུང་དང་གླངས་དམག་ཁོངས་ཀྱི་འབའ་པ་ཕྱག་མཛོད་བཀྲ་ཤིས་དང་སྨར་ཁམས་བསྟན་འཕེལ། སེ་ར་བའི་སེར་དམག་སུམ་ཅུ་སྐོར་བཅས་མཚོ་སྣ་དང་ལྷུན་རྩེ་ཁུལ་བརྟན་སྲུང་ཆེད་གཏོང་གཏན་འཁེལ་བར་༼དགོངས་མཆོག་ནས། ཁྱེད་ཅག་གིས་རང་སྲོག་ལ་ཅི་མི་སྙམ་པར་བོད་ས་བརྟན་སྲུང་གིས་བསྟན་སྲིད་མི་རིགས་དང་བཅས་པར་ཞབས་འདེགས་ལྷབས་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་སྙིང་སྟོབས་ལ་བསྔགས་བརྗོད་ཆེན་པོ་ཡོད་སོགས་གསུངས་ཏེ་མཇལ་ཁ་སྩལ། སྟག་ཕུན་གྱིས་རྒྱང་ཤེལ་སྤུས་ལེགས་གཅིག་དང་མེ་མདའ་གཅིག་བཅས་མདའ་དཔོན་བཀྲས་དཔལ་རྡོར་ཚེ་ལ་གནང་སྟེ། གཉིས་ཀས་འགན་མཉམ་ལེན་དང་གཅིག་ཕན་གཅིག་གྲོགས་བྱ་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་གནང་། བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ར་བ་རྡོ་རྗེ་ཚེ་བརྟན་ནི་ཀུན་གྱིས་བསྔགས་པའི་སྐྱེས་བུ་བློ་གྲོས་དང་

དཔའ་སྤྲོབས་ཆེ་ལ་ལྷག་བསམ་གྱིས་ཕྱུག་པ་ཞིག་སྟེ་བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་སུ་མཛད་རྗེས་ཧ་ཅང་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན།

ཚེས་ 31 ཉིན། མང་མང་ནས་ཕེབས་ཐོན་སྐབས་སྐུ་སྲུང་ད་དུང་དྲག་སྐྱེད་མ་བྱུང་ཡང་རྒྱ་མིས་ད་དུང་ཅི་བྱེད་མ་ངེས་པས་ཆིབས་མཛོར་བཅིབས་ཏེ་ས་རོང་རྟ་སར་སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་སྟག་ཕུན་དང་རྟེ་མགྲོན་ངག་དབང་རིག་གྲོལ་གཉིས་ཀྱིས་ཕེབས་སྐྱོར་ཞུ་བཞིན་སུ་མཐུད་འགྲུལ་བཞུད་གནང་། དེ་ནས་བྲག་རི་མཐོ་ལ་ནགས་ཚལ་མཐུག་པ། ནབ་ཆུ་དྲག་ཏུ་འབབ་པའི་ལུང་ཤུར་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་མདོར་ཕེབས་སྐབས། གློ་བུར་དུ་༄གོང་ས་མཆོག་ནས་ཕྱག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ། འདིའི་ཕུག་ཏུ་གནས་རྟ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་འདྲ་བས་རྒྱུས་མངའ་ཡོད་དམ། ཞེས་བཀའ་འདྲི་གནང་བར། མཚོ་སྣ་རྫོང་གི་ལས་དྲུང་དབང་འདུས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། ཕ་མ་དང་མོན་པ་ཀུན་རབས་ཚོས་བཤད་པ་ལྟར་ན་བདེ་མཆོག་གི་བླ་རི་བྱིན་རླབས་ཅན་ཞིག་ཡོད་ཅེས་ཞུས་པར། གནས་རྟ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་འདྲ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཆོར་གསལ་ཏེ། དགའ་པའི་སྣང་བ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་བྱུང་བར་གདོན་མི་ཟའོ། །

དེ་ལྟར་སྐུ་ཚེགས་ཆེན་པོའི་ངང་སྔོན་འཁོར་རིམ་ཕེབས་ཀྱིས་ས་ཐག་བོད་ཟླ་༡ ཚེས་ ༢༢ སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 31 ཉིན། བོད་དང་རྒྱ་གར་གྱི་ས་མཚམས་སྐས་འཛེག་མ་ཚེ་ལ་ཞེས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་ས་སྲུང་དམག་མིའི་སྡོད་སྒར་དུ་ཕེབས་འབྱོར་སྐབས། མོན་ཏ་དབང་དུ་བཙའ་སྡོད་རྒྱ་གར་གྱི་དཔོན་རིགས་གཙོ་བོ་ D. S. Murti དང་ལས་བྱེད་རྣ་བུ་ཟླ་མ། ཆུ་དྭངས་མོར་གཏན་སྡོད་རྒྱ་གར་ས་སྲུང་ལས་

བྱེད་བོད་མི་བློ་བཟང་ཟླ་བ། རྣ་སྙེང་ལྷ་བྲང་གི་ཞབས་གྲས་ས་སྲུང་དམག་མི་ཉི་ཤུ་ལྷག་བཅས་ཀྱིས་ཕེབས་བསུ་དང་འཚམས་ཞུ་ཞུས་ཏེ། རྒྱ་གར་གཞུང་དམངས་གཉིས་ནས་༧གོང་ས་མཆོག་སྟོན་འཁོར་རྒྱ་གར་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་བར་དགའ་བསུ་ཞུ་བཞིན་ཡོད་ཅེས་ཞུས། དེ་གར་ཡུད་ཙམ་བཞུགས་རྗེས་དེའི་ཉེ་འགྲམ་གྱི་ཆུ་དྭངས་མོ་ཞེས་པར་ཕེབས་ཏེ་བཞུགས་ཞག་མཛད། དེར་ཞབས་བཅར་སྐུ་སྲུང་རྣམས་ཀྱི་མེ་མདའ་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་རྩིས་འབུལ་ཞུས་ཏེ་སྐུ་སྲུང་གི་ཐུགས་འགན་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་བཞེས། སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 1 ཉིན་ཆུ་དྭངས་མོ་ནས་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་ལམ་འཕེལ་ས་གནས་ཁག་ཏུ་ཆིབས་སྒྱུར་དང་བཞུགས་ཞག་མཛད།

སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 3 ཉིན། ནེ་རུ་ཡིས་རྒྱ་གར་གྲི་གྲོས་ཚོགས་སུ་བོད་ཀྱི་སྐྱབས་མགོན་༧གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་རྒྱ་གར་དུ་བདེ་ཐག་དང་ཕེབས་འབྱོར་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱ་གར་གྱིས་སྣེ་ལེན་གང་ལེགས་དང་བཞུགས་འཐུས་ཀྱི་ཚོག་མཆན་ཕུལ་བ་སོགས་གསལ་བསྒྲགས་བསྒྲུབས། གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཡོངས་ཀྱིས་ཐལ་མོ་བརྡེབས་ཏེ་དགའ་སྤྲོའི་འབོད་སྒྲ་བསྒྲགས། རྒྱ་གར་ཕྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་ལྡི་ལིའི་རྒྱ་ནག་གཞུང་ཚབ་མི་སྣ་ཆེད་འགྲུགས་ཀྱིས་གསལ་བཤད་གནང་། ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 5 ཉིན་མོན་རྟ་དབང་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་ཏེ་བཞུགས་ཞག་མཛད། ཉིན་དང་པོར་རྟ་དབང་དུ་གནད་ཡོད་མི་དམངས་བརྒྱ་ཕྲག་གཉིས་ཙམ་ལ་མཇལ་ཁ་དང་ཆོས་འབྲེལ་སྩལ། ཉིན་གཉིས་པར་རྟ་དབང་དགོན་པར་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་ཏེ་སེར་སྐྱ་མི་དམངས་བརྒྱ་ཕྲག་བཞི་ཙམ་ལ་བླ་མའི་རྣལ་

འབྱོར་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང་། ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་འབྲེལ། གནས་གཟིགས་རྟེན་མཇལ་སོགས་བོད་དུ་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་ཆ་འདྲ་བ་མང་དུ་བསྐྱངས་པས་དད་ལྡན་རྣམས་དགའ་བདེ་མི་ཟད་པའི་གནས་སུ་བཀོད། མོན་རྟ་དབང་དུ་བཀའ་ཆོས་སྩལ་བ་དེ་ནི་༧གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྩལ་བའི་བཀའ་ཆོས་ཐོག་མ་དེ་ཡིན། འདིར་ཡུལ་མིའི་ངག་རྒྱུན་དུ། རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་ཡོད་པར་སྣང་བ་ཡང་བརྗོད་པར་འོས་པའི་གནས་ཏེ། དེ་ཡང་<<གོང་ས་ཏླ་ལའི་བླ་མའི་མཛད་རྣམ།>> ཞེས་པའི་དཔེབ་དེབ་ལས།

ཡུལ་མིའི་ངག་རྒྱུན་ལ། བུ་དེ་གསང་སྟབས་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུ་སྐབས། ཁོང་གིས་འཁྲུངས་ཡུལ་གྲོང་ཚུང་དེ་དང་ཞལ་གྲེས་ཏེ་ཕེབས་མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན། མ་ཕེབས་གོང་སྟེ་ཚིབས་རྒགས་ཟླ་སྒྲིག་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ། ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ཤིང་སྡོང་ཚུང་དུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་རྩར་ཕེབས་ཏེ། སྡོན་ཤིང་འདིའི་ཡལ་ག་གསུམ་པོ་རྒྱས་ཏེ་མཐོ་ཚད་མཉམ་པ་ན་ངོས་རང་འདིར་ཕྱིར་འོང་། ཞེས་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་གསུངས། འོན་ཀྱང་། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེ་དེ་གའི་ནང་ཕྱིར་ཕེབས་མ་མྱོང་། ''' དུས་ཡུན་ཏ་ཙང་རིང་པོའི་རྗེས་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཉིད་མིའི་དྲན་ཡུལ་ནས་ཕལ་ཆེར་ཡལ་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 4 ནང་ཡུལ་མི་འགའ་ཞིག་གིས་སྔོ་ཟུར་དུ་གནས་ཚུལ་དེ་སླར་ཡང་དྲན། དེ་ནི་སྡོན་གྱི་ཤིང་སྡོང་དེའི་ཡལ་ག་གསུམ་པོ་རྒྱས་ཏེ་མཐོ་ཚད་མཉམ་པ་དང་། ༧གོང་ས་བཅུ་བཞི་པ་སྐྱོན་འཁོར་ཚུ་དྭངས་མོའི་ས་མཚམས་བརྒལ་ཏེ་མོན་རྟ་དབང་དུ་ཕེབས་པའི་དུས་སྐབས་དེ་རེད།

ཅེས་གསལ།

ཧེ་ཅི་ཧུར་དུ་གཞུང་འབྲེལ་གསལ་བསྒྲགས་དང་སྙུ་མཐུད་ཆིབས་སྒྱུར།

སྐྱེ་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་སྟོན་འཁོར་འབྱུམ་སྡེ་ལར་ཉིན་ཤས་རིང་བཞུགས་ཞག་མཛད་དེ་མཐར། ཚེས་ 17 ཉིན་ཕེབས་ཐོན་མཛད། ཕེབས་ལམ་དུ་སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱ་ཙམ་ནས་ཕེབས་སྐྱུག་ཞུ་བཞིན་པར་༧གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་དང་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ། སྐུ་མཆེད་མངའ་རིས་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་དང་མཇལ་བས་ཀུན་དགྱེས་མཉེས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་། འདས་པའི་སྐུ་དལ་ཅན་གྱི་ལོ་ངོ་དེ་དག་གི་རིང་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་མདོ་ཙམ་རེ་ཕན་ཚུན་ལ་གསུང་གླེང་མཛད། སྐབས་དེར་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་གསར་འགོད་པ་མང་པོས་སྤྱར་ནས་ཕེབས་སྐྱུག་ཞུ་བཞིན་པར་མཇལ་འཕྲད་འཕྲུག་ཙམ་གནང་། གསར་འགོད་པ་ཚོས་བོད་ནང་ཅི་བྱུང་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གནས་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ཐད་བཀའ་འདྲི་ཞུ་འདོད་ཆེ་ཡང་རེ་ཞིག་བཀའ་ལན་གནང་བཞེད་མ་མཛད། སྟོན་འཁོར་ཧེ་ཅི་ཧུར་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་བའི་ལམ་བར་དུ་བོད་ནང་ལོ་བདུན་ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་སྐད་གྲགས་ཅན་དེ་ཉིད་འབྲི་རྩོམ་གནང་མཁན་དང་༧གོང་ས་མཆོག་སྐུ་ན་ཕྲ་བའི་སྐབས་སུ་གློག་འཕྲུལ་སོགས་ཀྱི་ཐད་རོགས་འདེགས་ཞུ་མི་ཕྱི་རྒྱལ་བ་ Heinrich Harrer ཡང་དེ་གར་འབྱོར་ཏེ། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུང་སྐད་བསྒྲོན་པར་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་དགྱེས་གཟིགས་གནང་བ་ནི་ཧེ་འདྲའི་སྒྲོ་སྣང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ཨང་།

ཚེས་ 17 གྱི་ཉིན་མོ་དེར། རྒྱལ་ས་ལྡི་ལིར་སྲིད་དོན་མི་སྣ་འགགས། དེ་སྔོན་རྒྱ་

གར་གཞུང་ནས་༧གོང་ས་མཆོག་ལ་བོད་རྒྱའི་གནད་དོན་ཐད་འདོད་བློ་ཁེངས་པའི་
རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་མ་ཐུབ་པར་བློ་འགྱོད་ཆེ་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་བོད་དོན་འཐབ་རྩོད་
སོགས་ལ་རང་དབང་དང་རོགས་འདེགས་སྤར་ལྷག་འབུལ་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་
གཏམ་བཤད་གནང་བར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེན་པོ་ཐོབ། དེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་
18 ཉིན། ཏེ་ཛི་པུར་(Tezpur, Assam)དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གྲུབ་མཚམས་སྲིད་ཟུར་གླུ་
ཁང་བ་དང་བཀའ་ཚབ་གཡུ་ཐོག་གཉིས་ཕེབས་བསུར་བཅར་ཏེ་སྐབས་འབྲེལ་གྱི་
གནས་ཚུལ་ཞུས། འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་དབུ་ཁྲིད་སོགས་ཀྱིས་འཚམས་
ཞུ་ཕུལ་བ་འབྱོར། རླུང་འཕྲིན་དང་བརྙན་འཕྲིན། ཚགས་པར་སོགས་ཀྱི་གསར་
འགོད་མི་སྣ་རྒྱས་འཛོམས་སྟེང་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་ཡོངས་ཁྱབ་གསུང་བཤད་
གནང་། སྙིང་དོན་ནི། བོད་རྒྱ་གཉིས་ཕྱོགས་ཀུན་ནས་ཐ་དད་དང་། བོད་ཀྱི་སྲིད་
འཛིན་དབང་སྒྱུར་ཡོད་ཚད་བོད་ཀྱིས་བྱས་པ་ལས་རྒྱ་མིས་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མེད་
པ། ཉེ་ལམ་བོད་ཤར་ཁུལ་དུ་མི་དམངས་ནས་ངོ་རྒོལ་བྱས་པར་རྒྱ་དམར་གྱིས་
དགོན་གྲོང་གཉིས་ཀའི་སྡོད་བཅུད་ཡོངས་ལ་རྩ་གཏོར་དང་དམར་གསོད་ཚད་ལས་
བརྒལ་བར་བྱས་པ། ལྷ་སའི་ཁུལ་སོགས་སུའང་རྒྱའི་ངན་སྤྱོད་ལ་ངོ་རྒོལ་སྣ་ཚོགས་
བྱས་མཐར་རྒྱ་དམར་གྱི་གདུག་རྩུབ་ཛ་དྲག་ཏུ་གྱུར་པར་བརྟེན་བཙན་བྱོལ་དུ་
ཕེབས་དགོས་བྱུང་བ། མི་དམངས་སློས་ཅི་ལྷ་རྟེན་ཆོས་གསུམ་ཡང་རྩ་གཏོར་བྱེད་
བཞིན་པ་སོགས་བོད་ནང་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་གནད་བསྡུས་དང་། རྒྱ་གར་གཞུང་
དམངས་གཉིས་ཀྱིས་སྐབས་འཛིག་མ་ཊེ་ནས་བཟུང་ཆིབས་ཞབས་སུ་སྲུང་སྐྱོབ་
རོགས་འདེགས་གང་ལེགས་གནང་བར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞེས་སོགས་བཀའ་སྩལ།

སྐབས་འདིའི་གནད་དོན་གཙོ་བོ་ནི། རྒྱལ་སྤྱིའི་གསར་འགོད་ལྷན་ཚོགས་སྟེང་། རྒྱ་ནག་གི་བཙན་དབང་འོག་བཞག་པའི་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ཞེས་པ་རྩིས་མེད་ཡིན་པའི་གཞུང་འབྲེལ་གསལ་བསྒྲགས་ཐེངས་གཉིས་པ་བསྒྲུངས་པ་དེ་རེད། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་<<ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཆོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

ཆོས་ཧྲེ་ཧྲི་ཤུར་མེ་འཁོར་འབབ་ཚུགས་སུ་འགྲོར་སྐབས་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཀྱི་ རླུང་འཕྱིན་ཆེས་མང་པོ་འཕྱོད་འགྲོར་བྱུང་ཞིང་། འཛམ་གླིང་ས་གནས་གང་སའི་གསར་འགྱུར་མཁན་ཚོའི་སྐུ་ཚབ་པ་དང་། དཔར་འདེབས་བྱེད་མཁན་བརྒྱ་སྐོར་ནས་ས་ཐག་རིང་པོ་དེ་འདྲར་ང་ཐུག་འཕྲད་ཐོག །ལོ་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཉན་དུ་ཡོང་ཚུལ་བརྗོད་པ་དེ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་ཞིག་རེད། ཕོ་བོ་ཅག་གི་གནས་ཚུལ་ལ་འཛམ་གླིང་ཕྱོགས་མཐའ་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་དོ་སྣང་བྱས་པ་དེས་སེམས་འགུལ་ཆེན་པོ་ཐེབས་བྱུང་།

ཞེས་བཀའ་ཕེབས།

སྐབས་འདིར་རྒྱ་གར་དང་ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་ཚོས་ངེས་དགོས་ཤིང་བསྒྱུར་དྲན་ཡང་ཡང་བྱ་དགོས་པ་ཞིག་ལ། རྒྱ་དམར་གྱིས་ཚ་འདེད་དང་དྲག་ཤེད་ཀྱི་རྣམ་པའི་འོག་ནས་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་མི་འདོད་བཞིན་དུ། དེ་སྔ་བོད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་འགྱོར་ཧྲེ་ཡོད་པ་རྣམས་བོད་དུ་ཕྱིར་སློག་བྱ་རྩིས་ཀྱི་འཆར་དོན་ལག་བསྟར་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ། ༧གོང་ས་མཆོག་རྒྱ་གར་གྱི་ས་ཐོག་ཏུ་ཞབས་ཟུང་འཁོད་པ་དང་དུས་མཚུངས་པར་འཆར་དོན་རྣམས་ཕྱིར་འཐེན་གྱིས་ལྷིང་འཇགས་པར་གྱུར་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། བོད་མིའི་ཁྲིད་གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ང་ཆེ་ང་མཐོ་ཟེར་མཁན་མང་ཡང་། གནད་འགག་གི་སྐབས་སུ་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་སྐྱབས་གནས་བཀའ་དྲིན་ཟླ་མེད་༧གོང་ས་ཡིད་བཞིན་

ནོར་བུ་མཆོག་ལས་གཞན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ནས་སྐྱོབ་ཐུབ་མཁན་ཞིག་མེད་ལ། ཕྱིས་སུ་འང་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྱུང་ཚོད་དུ་མི་སྣང་བ་ནི་ལོ་རྒྱུས་དང་དངོས་སྦྱོང་རང་གིས་ར་འཕྲོད་ངེས་སྙམ།

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་རྒྱ་གར་དུ་ཐོག་མར་ཞབས་སོར་འཁོད་སྐབས། ནེ་རུ་ཡིས་༧གོང་ས་མཆོག་ཀུན་གྱིས་མཇལ་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་འཛོག་མ་འདོད་པར་རྒྱལ་སྤྱིའི་གསར་འགོད་ལས་རིགས་སོགས་ཀྱིས་འབྲེལ་ལམ་བྱ་དཀའ་བའི་ས་ཁུག་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་སུ་འཇུག་རྒྱུ་དང་། ཨ་རིའི་གཞུང་གིས་ཐའི་ལན་དང་སྲུད་སི་གང་རུང་དུ་ཕེབས་ན་ལེགས་ཤིང་། འགྲོ་གྲོན་གྱི་རོགས་རམ་ཡང་འབུལ་ངེས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བསམ་འཆར་ཕུལ། རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་སྔོན་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་བཞུགས་སྒྲོང་བའི་གནས་རྡོར་གླིང་(Darjeeling)དུ་བཞུགས་ན་ལེགས་པར་བསམས་ཞེས་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་གསུངས།[148]

སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 19 ཉིན། ཤི་ལི་གུ་རིའི་(Siliguri)མེ་འཁོར་འབབ་ཚུགས་སུ་ཕེབས་འབྱོར་སྐབས། རྒྱ་གར་ས་གནས་དཔོན་རིགས་དང་། གསར་འགོད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕེབས་བསུ་དང་མཇལ་འཕྲད་ཞུས་ཤིང་། སྐུའི་གཅུང་མོ་རྗེ་བཙུན་པདྨ་སོགས་སྐུ་ཉེ་དུ་མ་དང་། བོད་ཀྱི་གཞུང་ཞབས་དུ་མ། འབྲུག་དང་འབྲས་ལྗོངས་སོགས་ནས་ཡོང་བའི་བོད་རིགས་སེར་སྐྱ་བསྡོམས་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་བརྒལ་བས་ཕེབས་བསུ་དང་ཞལ་མཇལ་ཞུས། དེ་ནས་འཕགས་བོད་མི་དམངས་ཁྲི་ཕྲག་གཅིག་ཙམ་འདུས་པའི་སར་ཤི་ལི་གུ་རིའི་གྲོང་ཁྱེར་སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱིས་འཚམས་ཞུའི་གསུང་

148 <<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>>ཞེས་པའི་ཤོག་གྲངས་༡༩༣ན་གསལ།

བ་ཤད་གནང་སྟེ། མི་དམངས་དང་ལྷན་དུ། ༸གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་སྐུ་ཚེ་བརྟན་པར་ཤོག །ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །བོད་རྒྱལ་ལོ་སོགས་ཀྱི་འབོད་ཚིག་བསྒྲགས། དེ་འབྲེལ་འཕགས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་གནམ་དུ་འཕྱུར་བ་དང་། ཇ་རོལ་འབུད་རྟུང་བྱེད་པ་སོགས་དགའ་བསུ་སྣེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་ཞུས།

སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 20 ཉིན། ལྷོ་ནུ་ཧ་སིར་ཆིབས་ཕེབས་སྐབས་རྒྱ་གར་ས་གནས་དཔོན་རིགས་དང་ཆོས་ལུགས་འཐུས་ཚབ། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་མི་སྣ། བོད་མི་བཅས་ནས་ཕེབས་བསུ་དང་འབྲེལ་གནས་གཟིགས་དང་རྟེན་མཇལ་མཛད་དེ། ལྷོ་ནུ་ཧ་སིའི་རྒྱལ་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་མི་སྣས་ཕེབས་སྒྲིག་ཞུས་པ་ལྟར། དབུ་གུར་འོག་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་པར་སྐྲུན་བྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གླེགས་བམ་དུ་མའི་པར་ཕུད་ཕུལ། དགེ་འདུན་རྣམས་ནས་རང་རང་སྐད་ཀྱིས་སྨོན་ཤིས་སོགས་སྒྲིག་འདོན་གནང་རྗེས། ༸གོང་ས་མཆོག་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་མ་ལུས་པ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་གནས་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་མི་ཉམས་དར་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བར་ཀུན་གྱིས་ཐུགས་ཁུར་སྤར་ལྷག་བཞེས་དགོས་པ་ལས་བརྩམས་པའི་བཀའ་སློབ་གནང་། དེ་ལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཁུ་ནུ་བླ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གི་མཛད་ཐོའམ་ཉིན་ཐོ་ལས།

དེ་རིང་ལྷར་བཅས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་༸གོང་ས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཆོག་ལྷོ་ནུ་ཧ་སིར་ཞབས་སོར་བཀོད། མི་དམངས་ལ་ཞལ་མཇལ་གནང་། མཆོད་རྟེན་དྲུང་དུ་ཐུགས་སྨོན་

མཛད། འདུས་ཚོགས་ལ་གསུང་བཤད་གནང་སྐེ་ཚིབས་ཞལ་བསྒྱུར། ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 20 ལ།[149]

ཞེས་གསལ།

དེ་ལྟར་ཕེབས་ལམ་དུ་སྐྱུངས་ཆེན་པོ་ཐྲད་ཀྱང་། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་བདེ་ཕེབས་བྱུང་བ་ནི། རྒྱ་དམར་ལ་མཚོན་ན། ལོ་རྒྱུས་ནང་གི་ཕམ་ཁ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་དང་། བོད་མི་དང་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ལ་མཚོན་ན། རྒྱལ་ཁ་ཟླ་ན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་༄གོང་ས་མཆོག་ནས།

༡༩༥༩ ལོར་བོད་མིའི་གྲེན་ལངས་ལ་དྲག་གནོན་བྱས་རྗེས། རྒྱ་མིའི་མགོ་ཁྲིད་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་། ད་ནས་ཟླ་ཤས་སམ་ཡང་ན། ལོ་གཅིག་གཉིས་རིང་ཏཱ་ལའི་བླ་མས་མགོ་ཁྲིད་པའི་བཙན་བྱོལ་ལ་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཚོས་སྐད་ཅོར་ཐྲན་བུ་རྒྱག་སྲིད་ཀྱང་། དེ་ནས་རིམ་པས་ནག་སྲུབ་ཐེབས་ཀྱི་རེད་བསམ་པའི་རེ་བ་དང་ཚོད་དཔག་བྱས་ཡོད། མཇུག་ཕྱུགས་ནས་ཐོས་པ་ཞིག་ལ། བདེན་པ་ཡིན་མིན་མི་ཤེས་ཀྱང་། ལྷ་སར་དྲག་གནོན་བྱས་རྗེས་མའོ་ཅེ་ཏུང་གིས་པེ་ཅིན་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མར་ཅི་བྱས་རྩ་གཅོད་བྱས་པར་དེའི་ལན་དུ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བྲོས་ཏེ་ཤོར་འདུག་ཅེས་བཤད་པར་བརྗེན། འོན། ང་ཚོའི་དམག་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་མེད་པར་ཕམ་པ་རེད་བཤད་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་འདུག །

ཅེས་གསུངས་པ་སྤྱི་འཕྲུལ་དང་བཀའ་ཤག་ལས་བྱེད་སོགས་ལ་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཕྱོགས་བསྡེབས་དེབ་ཕྲེང་གཉིས་པར་གསལ། སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་ནས་<<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>>ཞེས་པ་ལས། ༄གོང་ས་མཆོག་བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་པའི་ཚུལ་ལ། དོན་དངོས་མཐོང་མི་འདོད་

149 Vast as the Heavens Deep as the Sea-Verses in Praise of Bodhicitta ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་ཕྱི་དྲངས་པའི་ཁུ་ནུ་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཉིན་ཐོ་ལས་བཏུས།

པའི་རྣམ་རྟོག་ཅན་དག་གིས་དེ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་ལམ། ལྷའམ་གཞན་ཞིག་གིས་བཀོད་པ་ལྟ་བུར་བསམས་ཀྱང་། དོན་དངོས་ཐོག་སྐུ་ངོ་ཕ་ལྷ་སོགས་སྐུ་འཁོར་ནང་མ་རྣམས་དང་། སྐུ་སྲུང་བ་དང་བཅན་གྲོལ་རྒྱལ་སྐྱོབ་ཀྱི་ལས་ལ་ཞུགས་པ་སོགས་ཀྱིས་རང་གི་ལུས་སྲོག་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམ་མི་ཉེ་ལྟོས་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་བློས་བཏང་སྟེ་འབད་པ་བསྟེན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོ་འབད་པ་དང་དཀའ་བའི་ལས་ལ་ཟད་ཅིང་དོན་དངོས་ཁོ་ན་མདུན་དུ་བསུ་བའི་སྐྱེས་བུ་ཞིག་གི་གསུང་དུ་མངོན་ནོ། །

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་སྟོན་འཁོར་ནོར་བུ་གླིང་ག་ནས་ཕེབས་ཐོན་གནང་ནས་ཉིན་གཉིས་ཙམ་ཕྱིན་པའི་རྗེས་རྒྱ་མིས་ད་གཟོད་གསལ་རྟོགས་བྱུང་སྟེ། མགོ་སྐོར་འོག་ཚུད་སོང་སྙམ་པའི་འགྱོད་སེམས་དང་སྡང་ཞུགས་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་ཏེ་གཏོར་གློལ་བཙོམ་འཕྲོག་གི་དམར་གསོད་སོགས་ཀྱི་ལས་ཚུལ་སྔར་ལྷག་རྒྱ་སྐྱེད་བྱས་ཤིང་། བོད་ཁམས་ཡོངས་དམྱལ་བ་ལྟ་བུར་བསྒྱུར། <<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>>ཞེས་པ་ལས།

རྒྱ་མིས་བོད་དུ་བྱུང་བའི་གདུག་རྩུབ་ཀྱི་ལེ་ལན་ཐམས་ཅད་རིག་གནས་གསར་བརྗེར་གཡོགས་ཀྱང་དེ་ནི་བདེན་པ་རྫ་ནས་མིན། གཏོར་བཙོམ་གྱི་ལས་དན་མང་ཆེ་བ་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་མ་བྱུང་གོང་ནས་བརྩམས་ཟིན། བོད་མིས་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་དུ་བསགས་པའི་རྒྱུ་ནོར་རྣམས་སྟོང་པར་བཟོས། སྤྱི་ལོ་ 1959 རྗེས་ལ། དགོན་པའི་ནང་གི་ཡོད་ཚད་གཏོར་བཤིག་བཏང་། བོད་དུ་དགོན་པ་སྟོང་ཕྲག་དྲུག་ཙམ་ཡོད་པ་ལས་འགའ་ཞིག་ལ་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ནས་ཆིག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱའི་བར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། ” རིག་གནས་གསར་བརྗེ་མགོ་མ་བཙུགས་གོང་དགོན་པ་དེ་དག་འཕྲོག་བཅོམ་གྱིས་སྟོང་པར་བསྒྱུར་ཏེ་ཐམས་ཅད་མེད་བརླག་ཏུ་བཏང་ཟིན། སྤྱི་

ལོ་ 1966 ལོར་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་མགོ་འཛུགས་བྱེད་སྐབས། ཀྲུ་དགོས་པ་རྣམས་བཀྲུས་ཟིན་ཅིང་འཆི་དགོས་པ་རྣམས་ཤི་ཟིན། ཤུལ་དུ་ལུས་པ་ནི་ནང་སྙིང་བྲལ་བའི་ཕྱིའི་སྒྲོམ་གཞི་ཙམ་ཡིན། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས། དགོན་པའི་རྟེན་གསུང་རྣམས་བཤིག་སྟེ་ཕྱིའི་སྒྲོམ་གཞི་ཙམ་པོ་བ་དེ་ཡང་མེད་པར་བྱས། དེ་ནི་མི་ལོ་ཉི་ཤུའི་རིང་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཏང་གི་མགོ་གཙོ་དག་གིས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པའི་འཆར་གཞི་ཅན་གྱི་ལས་ཀ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། ད་ལྟ་རྒྱ་ནག་གིས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་"གློ་བུར་དུ་བྱུང་བའི་གོད་ཆག"ཅིག་མིན།

ཞེས་གསུངས།

བཅུ་གཉིས་པ། བྱེས་ཀྱི་བཞུགས་སྒར་དང་པོར་ ཞབས་སོར་བདེ་འགོད་ཀྱིས་བརྟན་སྲིད་ཀྱི་ མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས་པའི་ རིམ་པར་ཕྱེ་བ།

མ་སུ་རིར་ཕེབས་འགྱུར།

སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 21 ཉིན། མ་སུ་རིར་(Mussoorie)བྱེས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་ཐོ་བྲང་དང་པོ་ཉིར་ལ་སྦྲོ་ཁང་ངམ་ Birla House ཞེས་པར་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས། སྦྲོ་ཁང་བརྟེགས་མ་ཅན་དེ་ནི་ཡུལ་ལྗོངས་ལྷན་སྡུག་པའི་དབུས་ཀྱི་དེའུ་འབུར་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་ཡོད་ལ། Birla ཁྱིམ་ཚང་ཞེས་པའི་འབྱོར་ལྡན་མི་ཚང་དེའི་དབྱར་དུས་ཀྱི་སྡོད་གནས་ཉམས་དགའ་བ་ཞིག་ཡིན། སྦྲོ་ཁང་དེར་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཟླན་རྗེ་དང་ནེ་རུ་སོགས་བཞུགས་སྦྱོང་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། ཉིར་ལ་སྦྲོ་ཁང་དུ་ཞབས་སོར་འགོད་སྐབས། རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱི་སྲིད་དྲུང་ཆེ་གཞོན་པ་དང་ཟུང་འབྲེལ་དྲུང་ཆེ། ཤུ་ཏར་པར་སྟེ་ཞི་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁྱབ་བློན་ཆེན། ས་གནས་སྲིད་སྐྱོང་དམག་གི་སྤྱི་ཁྱབ་སོགས་དཔོན་རིགས་མང་པོས་གཞུང་འབྲེལ་སྣེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་ཞུས། སྦྲོ་

ཁང་དེ་ཉིད་གཙང་སྦྲ་དོད་ཅིང་གཡས་གཡོན་གྱི་ཁོར་ཡུག་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེའི་ཡང་སྟེང་དུ་༧གོང་ས་མཆོག་གི་གཟིམ་ཚུང་དང་། ཤོད་དུ་ཚོམས་ཆེན། དེའི་མདོར་མཇལ་འཕྲད་ཁང་སོགས་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་དེའི་ཆིབས་ཞབས་སུ་ལྷན་བཅར་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ། སྐུའི་གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ། མངའ་རིས་རིན་པོ་ཆེ། ཟུར་ཁང་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས་སོགས་སྐུ་འཁོར་ཞལ་གྲངས་ ༡༣ ཙམ་ཡོད་ཅེས་ཀུན་གླིང་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཚན་ཐོ་དང་བཅས་གསུངས།

སྤྱི་ཚེས་ 23 ཉིན། སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་བཅས་ལྷན་བཞུགས་ཀྱིས་འཛམ་གླིང་གི་ཡུལ་གྲུ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱ་དམར་གྱིས་བསླངས་པའི་འཁྲུག་རྩོད་དྲག་གནོན་སོགས་ཞི་སླད་བསྟན་སྲུང་ལ་འཕྲིན་བསྐུལ་དང་། རྒྱུན་འདས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་བྱང་ཆེན་རྒྱལ་སར་རེག་པ། རྨས་སྐྱོན་གྱིས་མནར་བ་དང་དྲག་རྩུབ་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཚུད་པ་སོགས་རིང་མིན་དཀའ་སྡུག་ལས་ཐར་བའི་ཐུགས་སྨོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། སྤྱི་ཚེས་ 24 ཉིན། སྐུ་ཞབས་ནེ་རུ་མཆོག་མ་སུ་རིར་ཆེད་བཅར་གྱིས་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་མཇལ་འཕྲད་ཞུས། དེ་ལ་<<བཙན་བྲོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས་༧གོང་ས་མཆོག་གིས།

སྤྱི་ཟླ་ 4 ཚེས་ 24 ཉིན། པཎྜི་ཏ་ནེ་རུ་སྐུ་དངོས་སུ་མ་སུ་རིར་ཕེབས་ཏེ་དེད་ཅག་གིས་ཆུ་ཚོད་བཞིའི་རིང་གསུང་སྒྲུར་ཞིག་བརྒྱུད་དེ་བཀའ་མོལ་གནང་། ངོས་ཀྱིས་ཐོག་མར། ཁོང་གིས་ཨུ་ཚུགས་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོ་བོ་[སྔར་འདས་དུས་དྲན་གྲུབ་ནས་]ཕྱིར་བོད་དུ་ལོག་པའི་ཚུལ་དྲན་གསོ་ཞུས་ཤིང་། དེའི་རྗེས་སུ་བོད་ནང་དུ་ཛ་དྲག་གི་གནས་ཚུལ་ཅི་བྱུང་སྤྱི་དང་། དེ་ནས་ཁོང་

གི་དེ་སྐུའི་དགོངས་འཆར་ལྟར་བསྒྲུབས་ཏེ་རྒྱ་མི་དང་ལྷན་དུ་དྲང་ཚུགས་དང་གཡོ་ཟོལ་མེད་པའི་དང་། སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་དགོས་སར་སྐྱོན་བརྗོད་དང་། གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ཞེས་པའི་འབྲུ་དོན་རྣམས་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད། ཐོག་མར་རྒྱ་གར་དུ་རྟེན་གཞི་འཚོལ་བའི་འཆར་གཞི་མེད་པར་ལྷུན་རྩེ་རྫོང་དུ་བོད་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་འཛུགས་འདོད་པ། ལྷ་ས་ནས་འབྱོར་བའི་གནས་ཚུལ་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་འཆར་དོན་ལ་འགྱུར་བ་ཐེབས་ཚུལ་བཅས་ཞུས་མཚམས། སྐུ་ཞབས་ནེ་རུ་མཆོག་ཐུགས་སེམས་འཁྲུགས་ཏེ། "ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གནང་རུང་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་དེ་ངོས་ལེན་གནང་ཐབས་མེད།" ཅེས་གསུངས། ངོས་ཀྱི་སེམས་སུ། སྐུ་ཞབས་ནེ་རུ་ཡིས། ངོས་རང་དུས་ནས་དུས་སུ་བཀའ་བསྐུལ་གནང་དགོས་པའི་ན་གཞོན་ཞིག་ཏུ་གཟིགས་པ་འདྲ་སྙམ་བྱུང་། དེད་ཅག་གིས་བཀའ་མོལ་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ཐེངས་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ཕྱག་གིས་ཅོག་ཙེ་སྟེང་བརྡུངས་ཏེ། "དེ་ཇི་ལྟར་ཡོང་སྲིད་དམ།" ཞེས་ཐུགས་ཁྲོས་པའི་རྣམ་པས་གསུངས།

ཞེས་སྐུ་ཞབས་ནེ་རུས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་བོད་གཞུང་བསྐྲུར་འཛུགས་གནང་རྒྱུར་ངོས་ལེན་མི་གནང་བའི་རྣམ་པ་མངོན་གསལ་དུ་བསྟན་པའི་ཚུལ་དེ་གསལ་བར་གསུངས། དེ་ནས་ཀུང་བཀའ་ལས།

གང་ལྟར། ཁོང་དབང་ཡོད་གནང་མཁན་ལྷ་བུ་ཞིག་ཡིན་པའི་རྟགས་མཚན་ཇེ་གསལ་དུ་གྱུར་ན་ཡང་ཉུ་མཐུད་བཀའ་མོལ་ཞུས་མཐར། སེམས་སུ་ཡོད་པའི་དོན་དག་གཙོ་བོ་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནི། རང་བཙན་རྩོད་ལེན་བྱེད་པར་ཚོད་སེམས་བརྟན་པོ་ཡོད་པ་དང་། གཞན་དེ་ནི། བོད་ནང་མི་གསོད་ཁྲག་སྐྱོ་ར་མཚམས་འཛུགས་ཡོང་ཐབས་འཕྲལ་དུ་བྱ་དགོས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་བཀའ་མོལ་ནན་ཏན་ཏུ་ཞུས་པར། ཁོང་གིས་བཟོད་སྒོམ་མ་ཐུབ་པར་གསུང་ཤུགས་ཆེན་པོས "དེ་ཡོང་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་རེད།" ཅེས་གསུངས་ཏེ་སླར་ཡང་། "རང་བཙན་འདོད་པ་དང་མི་གསོད་ཁྲག་སྐྱོ་ར་མི་འདོད་པ་གཉིས་ལྷན་དུ་ཡོང་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་རེད།" ཅེས་ཁོང་ཁྲོས་མས་མཆུ་འདར་ཞོར་[བསྟན་ཏེ་]གསུངས།

ཞེས་གསུངས།

སྤྱིར་ན། སྐུ་ཞབས་ནེ་རུ་ནི་སྲིད་དོན་པ་ལེགས་གྲས་སུ་རྩི་ནའང་། ལྟན་རྙེའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་ལ་མཉེས་ཚོར་དེ་ཙམ་མེད་པ་ཞིག་དང་། སྲིད་ཀྱི་དོ་རར་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་མཁས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པར་མངོན། ཁོང་གི་བཞེངས་ཕྱོགས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ཀླན་ཀ་གཉིས་ཀ་ཡོད། སྐུ་ཞབས་ནེ་རུའི་གནས་ཚུལ་ཡོང་ཁུངས་ནི། རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན་དུ་སྡོད་པའི་རྒྱ་གར་གཞུང་ཚབ་ Sardat Panikkar ཡིན་ལ། དེའི་བྱེད་སྒྲོད་ནི་ཡིད་རྟོན་མི་རུང་ཞིང་གཡོ་འཕྲུལ་ཆེ་བ་ཞིག་རེད་ཅེས་ནུབ་ཕྱོགས་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བས་ཟེར།

སྐབས་དེར། སྲིད་བློན་ནེ་རུ་ལ། རང་གི་བཀའ་མོལ་གནང་སྟངས་ཚུལ་མཐུན་མ་ཡིན་པ་དང་སྲིད་དོན་གྱི་རྟོག་འཛིང་ཁྲོད་དུ་ཡོད་པའི་བློ་འགྱོད་དང་ཐུགས་འཚབ་གཉིས་ཀ་བྱུང་ཞིང་། སླད་ནས་ཀྱང་ལོ་མང་རིང་རྒྱ་གར་གྱི་གྲོས་ཚོགས་ནང་བོད་རྒྱའི་ཐོག་བཟུང་བའི་སྲིད་ཇུས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་མཁན་མང་ཙམ་བྱུང་། གང་ལྟར། ཁོང་གིས་དེ་ལྟར་གནང་བ་ནི། "ཕན་ཚུན་ལ་བཙན་འཛུལ་མི་བྱེད་པ"དང་། "ཕན་ཚུན་གྱི་ནང་སྲིད་ལ་ཐེ་གཏོགས་མི་བྱེད་པ།" "ཞི་བདེ་མཉམ་གནས་བྱ་རྒྱུ།"སོགས་སྤྱི་ལོ་ 1954 ལོར་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་བར་དུ་བཞག་པའི་"རྩ་འཛིན་གྲོས་དོན་ལྔ་"(Panchsheel Agreement)ལ་བརྩི་འཛོག་གིས་རྒྱ་གར་སྲུང་སྐྱོབ་གནང་རྒྱུ་སྟེ། རང་ཉིད་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་སླད་དུ་གཞན་ནོས་གཏོང་བ་སྲིད་དོན་པའི་རྩ་གནད་དང་པོ་ཡིན། ཡང་༄གོང་ས་མཆོག་གིས།

ངོས་རང་ལྷ་ས་ནས་ཐོན་པའི་གནས་ཚུལ་དང་འགྲོགས་ཏེ་རྒྱ་གར་གྱི་གྲོས་ཚོགས་ནང་དུ་

རྫོང་གླིང་ཤུགས་ཆེར་བྱུང་ཞིང་། སྲིད་དོན་པ་མང་པོས་དུས་ཡུན་རིང་པོར་བརྟེ་ཧ་ནེ་རུ་ཡིས་བོད་དོན་ཐོག་བསྒྲུབས་པའི་བྱ་བ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་ཤུགས་ཆེར་བྱས་ཡོད། ད་ལྟ་ཁོང་གིས་དེ་སྔོན་ཁོ་བོ་སྤྱི་ལོ་ 1957 ལོར་བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་དགོས་པར་ཨུ་ཚུགས་ཆེན་པོ་གནང་བ་དེར་ནོངས་འགྱོད་སྐྱེ་བཞིན་པའི་ཚོར་སྣང་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས།

རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་དོན་པ་ Acharya Kripalani ཞེས་པས། ནེ་རུས་རྒྱ་ནག་དང་ལྷན་དུ་གྲོས་ཚོད་བཞག་པ་ནི། གནའ་བོའི་མི་རིགས་ཤིག་གམ་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་རྩ་མེད་དུ་གཏོང་བའི་བསམ་ངན་ལ་མོས་མཐུན་གྱི་རྟགས་ཐེལ་བརྒྱབས་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་སྐྱོན་བརྗོད་གནང་། གང་ལྟར། བཀའ་མོལ་གནང་བའི་གྲུབ་དོན་ནི། རྒྱ་གར་ཕྱོགས་ནས་རྒྱ་འགོག་བོད་སྐྱོབ་ཀྱི་ཕྱག་ལས་གང་ཡང་ཐད་ཀར་མི་གནང་བའི་བཞེངས་ཕྱོགས་གསལ་ཐོན་བྱུང་བ་དེ་རེད། དེ་ལ་༸གོང་ས་མཆོག་གིས།

[ནེ་རུ་ཡིས་]བོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སྐད་རྒྱ་གར་གཞུང་ད་དུང་ཡང་རྒྱ་ནག་གི་འགལ་ཟླར་ལངས་མི་ཐུབ་པ་དང་། ད་ནི། གང་མགྱོགས་ཅི་ཞིག་བྱ་དགོས་མིན་ཐད་ཀྱི་འཆར་གཞི་མ་བཏིང་བར་རེ་ཞིག་ངལ་གསོ་བརྒྱབས་ན་ལེགས་ཤིང་། འདིའི་ཐོག་གོ་བསྟུར་བྱེད་པའི་དུས་སྐབས་གཞན་ཞིག་ཡོང་ངེས་ཡིན་ཞེས་བཀའ་མོལ་གནང་བ་གོ་མ་ཐག ། གཞི་ནས་ངོས་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་གནད་དོན་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་མིན་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་། དེ་ནི་ངོས་ཀྱི་སེམས་སུ་ཤར་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ངེས་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་གནས་སྟངས་དེ་རེད། ངེད་ཅག་གི་མཇལ་འཕྲད་དེ་ཙུང་ཟད་མཇའ་མཐུན་གྱི་ངང་ནས་མཚམས་འཇོག་བྱས་ཏེ་ཁོང་ཕེབས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ། ངོས་རང་ལ་ཚད་ལས་བརྒལ་བའི་བློ་ཕམ་བྱུང་།[150]

150 བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་ལས་ཕབ་བསྒྱུར་གྱིས་བྲངས།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

དེ་ལྟར་ཕེབས་ལམ་དུ་འོ་བརྒྱལ་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་གར་ས་གནས་སུ་སྐྱ་ངལ་གསོ་སའི་གནས་ཤིག་རྙེད་ན་ཡང་། དེ་མ་ཐག་ སྔར་གྱི་ཐུགས་རེ་རྣམས་འགྲུབ་དཀའ་བའི་གནས་སྟངས་ངོ་མ་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་དབུ་ཁྲིད་རང་གི་ཞལ་ལས་དངོས་སུ་གསན་ཞིང་། གང་མགྱོགས་བོད་ཡུལ་གྱི་མི་གསོད་ཁྲག་སྒྲོར་མཚམས་འཛོག་དང་བོད་ཀྱི་རང་དབང་བསྐྱར་གསོ་གནང་རྒྱུའི་ཐུགས་རེ་ལ་ཡང་འགོག་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་འགྱུར་དང་། ཕྱིར་འཁྱེན་དུས་འགྲུང་ཀ་གོར་དགོས་ཚུལ་གྱི་གསུང་བབ་སོགས་གཟིགས་ཤིང་གསན་པ་ན། ༧གོང་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་ལ་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་ཐུགས་ཕམ་བྱུང་། དེ་ལྟར་རྒྱ་ནག་གི་བཙན་འཛུལ་དེ་དེ་མ་ཐག་འགོག་ཐབས་མེད་པ་དང་། རྒྱ་གར་གྱིས་ལྷ་མཐུད་བཏང་སློམས་སུ་འཛོག་པའི་བཞེངས་ཕྱོགས་བཟུང་སྟབས། གནས་སྐབས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་ཐོག་མི་ཕེབས་ཀ་མེད་དུ་གྱུར།

བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་ཐམ་དང་གལ་ཆེའི་ཡིག་རིགས།

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་སྟོན་འཁོར་ལྷ་ལྡན་ནོར་གླིང་ནས་ཕེབས་ཐོན་སྐབས། རྒྱལ་བའི་སྐུ་ཕྱྭ་ཚུན་ལ་ཐུག་པའི་ཇ་དྲག་གི་གནས་བབ་བཀློག་དཀའ་བ་གཅིག་མཇུག་གཉིས་སྟོན་དུ་བྱུང་བའི་ཁར། གར་ཕེབས་གར་བཞུགས་ལ་ཡང་ངེས་གཏན་མེད་པས་པལ་མོ་ཆེའི་ཐུགས་ལ་གཞུང་འཛིན་གྱི་ཕྱག་ཐམ་དང་ཡིག་ཆ་བསྣམ་རྒྱུར་ཐུགས་སྣང་བྱུང་མེད། འོན་ཀྱང་། ཀློ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ལ། སྟོན་འཁོར་བྲེས་ཀྱི་བཞུགས་སྒར་ཐོག་མ་མ་སུ་རིར་ཞབས་སོར་འཁོད་འཕྲལ་ལྟོག་སྟེང་

ཐུབ་བསྟན་ནོར་བཟང་མཆོག་ནས་རྒྱལ་བའི་སྒྲུབ་ཐམ་ཆ་ཚང་ཡོད་པའི་ཐམ་སྒྲམ་དང་ཆིངས་ཡིག་སོགས་རྒྱལ་བ་དོན་གྱི་བདག་པོའི་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ། དེ་ལ་<<བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག>> ལས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ བོད་ས་ཕག་ལོ་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༣༠ ཉིན་རྒྱ་གར་མ་སུ་རིར་ཞབས་སོར་འཁོད་མཚམས་གོང་དུ་འཁོད་པའི་སྒྲུབ་དམ་ཆ་ཚང་ཡོད་པའི་དམ་སྒྲམ་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཕྱག་ཏུ་གུས་རང་ནས་འབུལ་ལམ་ཞུས། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ བོད་ཤིང་སྟག་ལོར་དབྱིན་གཞུང་བར་བཞུགས་ཀྱིས་རྒྱ་བོད་ཆིངས་མོལ་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་སོགས། དུས་གསུམ་དགོངས་བཞེད་ཆ་ཚང་བ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བྱས་པའི་ཆིངས་དེབ་མཛོད་སེར་རྒྱབ་ལྡན་དེ་རྩེ་ཡིག་ཚང་གི་ཕྱག་ཐྲིས་དཀར་ཆག་ཁོངས་ནས་བརྙན་འཕྲིར་བྱས་པ་དེ་ཡང་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཕྱག་ཏུ་གུས་པ་རང་ནས་ལོ་རྒྱུས་སྙན་གསང་དང་སྒྲགས་འབུལ་ལམ་ཞུས་པ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས།

དེ་དག་ཇི་ལྟར་འགྱོར་བའི་ཚུལ་ལ་ཡང་ལྟོག་སྟེང་བས།

ཕྲན་ནས་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐུ་མདུན་དུ་བཅར་ཏེ། ལུང་ལས་ཀྱི་སྒྲུབ་དམ་དམ་སྒྲམ་ཆེན་མོ་གཟིམ་ཆུང་མཚན་གཟིམ་ཁང་དུ་ཡོད་པ་དེ་གསོལ་རས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཕྲན་ནས་གདན་ཞུ་ཞུ་གི་ཡིན་ཞུས་པར་དེ་འདྲ་ཁྱེར་ན་སྲོག་མགོ་ཐོན་གྱི་མ་རེད། སྒྲུབ་དམ་ཆུང་དུ་ཞིག་ཨམ་ཕྲག་ནང་འཁྱེར་ཤོག་ཅེས་བཀའ་ཕེབས་ཀྱང་། དེ་ནི་གཏན་ནས་འགྲིག་མིན་ལ་ལུང་ལས་ཀྱི་དམ་ག་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་བརྟེན། ངེས་པར་དུ་གདན་ཞུ་དགོས་གལ་ཆེ་བས་གདན་ཞུའི་ལམ་འགན་ཡང་གུས་རང་ལ་འཁྲི་བས་དམ་སྒྲམ་དེའི་ནང་བོད་ལྗོངས་ལྷ་མིས་ཕུལ་བའི་གསེར་ཐམ་དེ་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་བར་ཐུགས་དམ་རྒྱུན་འཛགས་སྐུལ་ལུས་སྒྲུབ་དམ་རྒྱ་དམ་ཁག་གཉིས། སེར་ཐམ། རྟགས་དམ་བཅས་རྩ་

འཛིན་གཙིགས་ཆེར་མཛད་ཤུས་རྣམས་ཆ་ཚང་བ་ཡོད་གཤིས། སྐབས་དེར་གསོལ་གཟིམ་མཆོད་གསུམ་ནས་མ་མཁྱེན་པར། ༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་གཟིམ་ཆུང་མཚན་གཟིམ་སྒྲུག་ནས་ཐྲན་ལ་སྐུལ་བ་ལྟར་གཟན་འོག་ཏུ་སྦས་ནས་སུས་ཀྱང་མ་ཚོར་བ་བྱས་ཏེ་ལས་ཤག་ཏུ་སྦས། དེ་ནས་ཡིག་ཚང་ཕྱག་ཕྲིས་ཁོངས་ནས་ཤིང་སྤྱག་སིམ་ལར་དབྱིན་ཇི་བར་བཞུགས་ཀྱི་རྒྱ་བོད་ཚིངས་སོལ་གནང་བའི་ཚིངས་ཡིག་ངོ་བཤུས་དང་། རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཕྱིའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། མ་འོངས་རྒྱ་བོད་གཉིས་དབར་དགོངས་བཞེད་མཛད་ཕྱོགས་སོགས། སྲིད་དོན་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི་ཚིངས་དེབ་མཛོད་སེར་རྒྱབ་ལྟན་ཆེན་པོ་གཅིག་ཡོད་པ་དགོས་གལ་ཆེ་བས་ཡིག་ཚང་གི་ཡིག་ཚགས་དབུ་རིའི་ལག་ནས་བླངས་ཏེ་དེ་གཉིས་རྫོག་ཆས་བརྒྱབས། ང་རང་བོད་ཆེས་༨ ཉིན་སྤྱ་དྲོ་མཉེས་ཐང་བརྒྱུད་སྤོན་པོན་བྱེད་དགོས་བྱུང་སྐབས། རྩེ་དྲུང་ལས་ཚན་ཚ་བོ་དག་དབང་བསོད་ནམས་མཉམ་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་བྱས།

ཞེས་སོགས་ཞིབ་ཏུ་གསུངས།

འོན་ཀྱང་། ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་སུ་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཞིག་བཀོད་འདུག་པར་ལྟོག་སྟེང་པས།

གང་ལྟར་བཀའ་ཤག་ནས་རྒྱ་གར་དུ་བཀའ་ཐམ་གཅིག་རང་བསྣམས་རྒྱུ་འདུག །དེ་མིན་བསྟན་དོན་གལ་ཆེ་ལ་མཁོ་བའི་ཚིངས་ཡིག་ངོ་མ་ཁག་གིས་མཆོན་གཞུང་དོན་གལ་ཆེའི་ཡིག་ཆ་སྣེ་གཅིག་ཀྱང་བསྣམས་རྒྱུ་མེད་པ་སྐབས་དེར་བླ་དཔོན་གོང་མ་དང་། ལས་བྱེད། མི་མང་སྤྱི་འཐུས་བཅས་ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་ཡིན། འོན་ཀྱང་༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་མཛད་དེབ་ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་མང་ཞེས་པའི་ནང་ཤོག་གྲངས་ ༣༣༨པའི་ཡིག་ཕྲེང་༧། ༨། ཁར། བཀའ་བློན་ཚོས་བཀའ་ཤག་དང་། ཡིག་ཚང་གི་དམ་ཕྱག །ནོར་གླིང་དུ་ཡོད་པའི་ཡིག་ཆ་ཕྲན་བཅས་འཁྱེར་ཡོད་གསལ་འདུག །མཛད་དེབ་དེ་རྩོམ་སྒྲིག་གནང་སྐབས་ལྟན་ཚོགས་དེར་སྲིད་ཞུར་བདེ་མཁར་བ་དང་། བཀའ་བློན་ཤན་ཁ་བ། མཁན་ཚབ་དགའ་བྲང་བཅས་ཡོད། སྐུ་ངོ་བདེ་མཁར་བ་ནི་མཁྱེན་ལྡན་དྲང་པོ་ཞིག་རེད། ཁོ་རང་གི་གནས་ལུགས་རྣམས་གསལ་པོ་བཀོད་

འདུག །༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་རྒྱ་གར་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་སྐབས། སྐུ་ངོ་བདེ་མཁར་བ་མཛད་འབྱུར་ཁོངས་སུ་མེད་གཤིས་གནས་ལུགས་གསལ་པོ་མཁྱེན་གྱི་མེད་པ་རེད། སྐུ་ངོ་དགའ་བྲང་གིས་གནས་ལུགས་གསལ་པོ་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་རང་གི་གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་བཀོད་འདུག །གཞན་ལ་ཐུགས་སྣང་གནང་མཁན་ཞིག་མ་རེད། སྐུ་ངོ་ཤན་ཁ་བ་ནི་གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཡིག་དོན་ལ་ཡང་ཐུགས་སྣང་ཆེན་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་མཁྱེན་བཞིན་དུ་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་མཛད་དེབ་ལ་འདང་དགོས་དབང་གིས་ཡིག་ཚང་གི་མིང་བསུབས། བཀའ་ཤག་གི་མཚན་བཀོད་ནས་མ་བྱུས་བྱུས་ཚུལ་བཀོད་པ་རེད།

ཅེས་གསལ།

དེ་ལྟར་ལྷོག་སྟེང་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བཟང་མཆོག་གིས་༧གོང་ས་རྒྱལ་དབང་ན་རིམ་གྱི་སྐུ་ཐམ་ཚ་ཚང་དང་། ཤིང་སྟག་སིམ་ལའི་ཆིངས་ཡིག་ངོ་བཤུས་སོགས་ཛ་དྲག་གི་དུས་ཟིང་ཁྲོད་ནས་བསྒྲུམས་ཏེ་ཕེབས་པ་ནི། མཁས་སློབས་མཛངས་གསུམ་འཛོམས་ཤིང་གཟིགས་རྒྱང་རིང་བའི་དན་རྟགས་ངོ་མ་ཞིག་རེད། ༧གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་རྩོམ་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ཞེས་པ་འདི་ནི། ལོ་ཙཱ་བ་དག་གིས་གོ་བདེ་ཞིང་སྒྱུར་སླ་བ་སོགས་གཙོར་གཟིགས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཡང་གོང་དུ་དྲངས་པའི་ལྷོག་སྟེང་པའི་གསུང་ལྟར་ན། དེ་ཉིད་རྩོམ་འབྲི་ལྷན་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་པ་ནི། སྲིད་ཟུར་བདེ་མཁར་བ་དང་། བཀའ་བློན་ཤན་ཁ་བ། མཁན་ཆབ་དགའ་བྲང་བཅས་རེད།

དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་སྔར་གསོ་དང་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་པ་དུ་མ།

རྩོམ་པ་པོ་ Claude B. Levenson གྱིས་བརྩམས་པའི་<<གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་

མའི་མཛད་རྣམ་>>ཞེས་པ་ལས་༧གོང་ས་མཆོག་ནས། “སུ་ཞིག་ལ་དུག་མདའ་ཕོག་པ་ན། ཆེས་ཐོག་མའི་གནད་དོན་ནི་དུག་མདའ་དེ་ཕྱིར་འདོན་རྒྱུ་དེ་ཡིན། དེ་ནི། དུག་མདའ་དེ་ཉིད་གང་ནས་འཕངས་པ་དང་སུས་འཕངས་པ། དུག་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་འགོས་པ་བཅས་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་དུས་སྐབས་མིན། དུག་མདའ་ཕྱིར་བཏོན་པའི་རྗེས་སུ་ད་གཟོད་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་ཆོག །” ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་ནི་མགོན་པོ་མཆོག་གི་ཐོག་མའི་གཟིགས་ཕྱོགས་སམ་མཛད་པ་སྐྱོང་རིམ་གྱི་རྩ་དོན་ཡིན་ལ། “དྲང་བདེན་ཕན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བྱ་བ་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན། སྐྱིད་ལུག་དང་ཞུམ་པ་སྤྲངས་ཏེ། འགལ་རྐྱེན་ཇི་ལྟར་འཕྲད་པ་དེ་ཙམ་དུ་སྙིང་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ། འབད་བརྩོན་བྱེད་པ་མཁས་པ་ཡ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལགས།” ཞེས་<<བོད་ཀྱི་བྱུང་བ་>>ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་རྩོམ་པ་པོར་གསུངས་པ་ནི་མགོན་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་གཤིས་དང་ཆོད་སེམས་ཡིན། སྐུ་ཞབས་ནེ་རུ་དང་བཀའ་མོལ་གནང་སྐབས་གནད་དོན་དུ་མ་ཞིག་མངོན་གསལ་དུ་གྱུར་པ་ན། རེ་ཞིག་རྒྱ་གར་ཁུལ་དུ། བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་བདག་སྐྱོང་དང་དེང་རབས་སློབ་གསོའི་མ་ལག་གསར་སྐྲུན། དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་དང་ཉམ་ཐག་ལྟ་སྐྱོང་། འཕྲོད་སྣེན་དང་འཚོ་ཐབས་སོགས་ལས་དོན་མང་པོའི་སྣེ་འཁྲིད་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་མེད་ཐབས་མེད་པར་གཟིགས།

སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 25 ཉིན། སྲིད་ཚབ་བདེ་མཁར་བ་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་དང་གཡུ་ཐོག་བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ་སོགས་ཀ་སྤུག་ནས་མ་སུ་རིར་འབྱོར། ༧གོང་ས་མཆོག་ནས། སྤྱི་འབྱོར་ཕྱིས་འབྱོར་གཉིས་ཀ་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་ལས་དོན་

བྱེད་ཕྱོགས་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དེང་རབས་དང་མཐུན་པའི་བོད་གཞུང་གི་སྒྲིག་འཛུགས་བསྐྱར་བཟོ་དང་། ལས་བྱེད་འདེམ་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ཐད་གོ་བསྒྱུར་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་གནང་། ཉིན་དེའི་ཕྱི་དྲོ་ནས་མགོ་བཙུགས་ཏེ། སྲིད་ཚབ་བདེ་མཁར་བ་དང་། ཟུར་ཁང་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས་སོགས་སྔར་གྱི་གཞུང་སའི་ལས་བྱེད་དང་། སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་དང་གདན་སའི་འཐུས་མི་སོགས་ཀྱིས་བསྡུད་མར་ཉིན་བཞིའི་རིང་གྲོས་བསྡུར་གནང་སྟེ། སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 29 ཉིན། གོང་གསལ་གྲོས་མོལ་གྱི་མཐའ་དོན་ཚིག་ཐོ་རྣམས་“གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་འབུལ་ལམ་དང་འབྲེལ་རྗེ་འབངས་བཀའ་བསྡུར་བསྐྱར་མ་གནང་སྟེ། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ལྡི་ལིར་བོད་གཞུང་དོན་གཅོད་ཁང་དང་། བྱེས་ཀྱི་བཞུགས་སྒར་དང་པོ་མ་སུ་རིར་ཆོས་དོན་དང་ནང་སྲིད། ཕྱི་སྲིད། དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་ལས་ཁུངས། ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་བཅས་གསར་འཛུགས་བསྐྲུན་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་མཛད། དེ་ཡང་སྲིད་ཚབ་བདེ་མཁར་བ་སྲིད་བློན་དང་། ཆོས་དོན་ལས་ཁུངས་སུ་ཤན་ཁ་བ་འགྱུར་མེད་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་དང་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་དགའ་བྲང་བློ་བཟང་རིག་འཛིན། མཁན་དྲུང་ཏཱ་བླ་མ་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བཟང་། ཕྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས་སུ་སྣེའུ་ཤར་ཐུབ་བསྟན་ཐར་པ་དང་སྐུའི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ། ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་སུ་ཟུར་ཁང་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས་དང་མཁན་མགྲོན་ཆེ་བ་པ་ལྷ་ཐུབ་བསྟན་འོད་ལྡན། འདུ་འགོད་ལས་ཁུངས་སུ་གཡུ་ཐོག་བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ་དང་རིམ་བཞི་སྒྲོམ་མདའ་བློ་བཟང་ཡར་འཕེལ། ལྡི་ལི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་དུ་རྩིས་དཔོན་ཞྭ་སྒབ་པ་དབང་ཕྱུག་བདེ་ལྡན་དང་ལས་རོགས་མཁན་ཚུང་ཚང་ཁྲིམ་ཐུབ་བསྟན་ཚེ་དཔལ།

རིམ་བཞི་ཚ་རོང་བདུད་འདུལ་རྣམ་རྒྱལ་བཅས་བསྐོ་གཞག་སྩལ་རྒྱུ་དང་། ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་ལས་རོགས་སོགས་ཅི་དགོས་སྐབས་མཚམས་སོ་སོར་ཐག་གཅོད་མཛད་དེ་རིམ་གྱིས་ཕྱག་ལས་གནང་མགོ་བཙུགས། ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་སུ་ཀུན་བདེ་གླིང་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཚན་དང་མཁན་དྲུང་དག་དབང་དོན་གྲུབ་བཅས་གཏན་འབེབས་མཛད་ཀྱང་ལས་ཁུངས་ཟུར་འཛུགས་མ་བསྐྱངས་པར་སྤྱི་ལོ་ 1960 ཟླ་བ་10ཚེས་ 4 ཉིན་བཞུགས་སྒར་ཧ་རམ་ས་ལར་གསར་འཛུགས་མཛད་སྒོ་བསྐྱངས། དེ་ལ་སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་མཆོག་གིས།

བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་སྲིག་གཞི་གསར་དུ་བཀོད་སྲིག་གནང་སྟེ་བཀའ་ཤག་ལྷན་ཚོགས་འོག་ཆོས་དོན་དང་། ནང་སྲིད། ཕྱི་སྲིད། ཤེས་རིག །དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་བཅས་ལྷན་ཁང་ཁག་ལྔ་དང་། ལས་ཁུངས་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་ལས་དམའ་བ་བདེ་སྲུང་དང་། ལྟེ་ལིར་བཅའ་བཞུགས་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་གཉིས་བཅས་བཀོད་སྲིག་གིས་བཀའ་བློན་རྣམས་ནས་གོང་གསལ་ལྷན་ཁང་ཆེ་ཁག་གི་ཐུགས་འགན་བཞེས་རྒྱུར་གཏན་འབེབས་དང་།

ཞེས་<<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>>ལས་གསུངས། བཙན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་ཏེ་ཉིན་དུ་མ་ལས་མ་སོང་བའི་སྐབས་དེར། བོད་ཀྱིས“ངོ་ཤེས་པ་ས་དང་གནམ་ལས་མེད”པའི་ཁར། སྲིད་བློན་ནེ་ རུ་ནས་རྒྱ་ནག་ལ་འཛེམ་བག་གིས། བོད་མིས་བོད་རང་བཙན་སླར་གསོ་དང་སྲིད་དོན་གྱི་ལས་འགུལ་མངོན་གསལ་ཅན་སྤྲུབ་པ་ལ་སྔངས་འཛིན་ཅི་ཆེར་གནང་ཡང་། ༄གོང་ས་མཆོག་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཐད་ནས་ནང་ཁུལ་སྣེ་ཁྲིད་དང་། གནས་ཡུལ་ལ་བསྟུན་མཁས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་བསྐྱར་འཛུགས་གསར་བཅོས་གནང་བ་ནི་ཆེས་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡིན།

བོད་ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༥ ཟླ་བ་ 5 ཚེས་ 2 ཉིན་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་སོགས་དང་ལྷན་ཟླ་མཆོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་འཁོར་གཟབ་རྒྱས་འབུལ་གནང་མཛད་དེ། བར་ལམ་བོད་དུ་དུས་ཐེང་དྲག་གནོན་འོག་ཕྱི་མའི་ལམ་པོ་ཆེར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་སྨོན་ལམ་གསུང་སྒྲོག་དང་གདན་བདེའི་ལམ་བཟང་རྟེན་པའི་ཐུགས་སྨོན་མཛད། ཉིན་དེར་སི་ལྷན་ལའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་དགེ་སློང་ Malewana Gnanissark Thero སོགས་ཀྱིས་མཇལ་བཅར་ཞུས་ཏེ། རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེར་གནོད་སྐྱོན་ཚབས་ཆེན་གཏོང་བའི་གནས་ཚུལ་གོ་འཕྲལ་ཆོས་ཚོགས་ཀྱིས་ཚོགས་འདུ་བསྡུས་ཤིང་། འཛམ་གླིང་ནང་པ་ཡོངས་ཀྱིས་ནུས་ཤུགས་ཆིག་བསྒྲིལ་གྱིས་བོད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དགོས་པའི་དྲིལ་བསྒྲགས་ཤུགས་ཆེར་གནང་ཚུལ་དང་། ༸གོང་ས་མཆོག་སི་ལྷན་ལའི་ཡུལ་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་རེ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱང་ཞུས།

༸གོང་ས་མཆོག་སྟོན་འཁོར་ཏྲགས་བསྡུས་རྒྱ་གར་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་པ་ཤེས་འཕྲལ་བོད་མི་མང་པོས་ཚེ་སྲོག་གི་ཉེན་ཁ་དང་དཀའ་སྡུག་ལ་ཅི་མི་སྙམ་པར་ཐོགས་སོ་སོ་ནས་རྒྱལ་བའི་ཞབས་རྗེས་བསྙེགས་ཏེ་བཙན་བྱོལ་དུ་འབྱོར། དེ་ལ་<<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>>ལས།

རྒྱ་གར་དང་། འབྲུག་ཡུལ། འབྲས་ལྗོངས། བལ་ཡུལ། ལ་དྭགས། འབར་མ། ཤར་ཕྱར་གི་སི་ཐན་བཅས་ཁྲིམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ས་མཚམས་བརྒྱུད་ནས་མངའ་སྡེ་ཁག་གི་ས་མཚམས་སུ་བཙན་བྱོལ་བ་ཁྲི་ཐྲག་མང་པོ་ཚུ་ཡན་ཁྱབ་པ་ལྷར་ལྷགས་པར་བརྟེན་༸གོང་ས་མཆོག་ནས་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་དྲིན་ཟླ་མེད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ནང་ཁུལ་དུ་བཀག་འགོག་མེད་པར་བགྲོད་ཐུབ་པའི་ཐོག །འཕྲལ་ཡུན་གྱི་འཚོ་ཐབས་ཐ་ཚུགས་ཡོད་པའི་རྒྱ་གར་གཞུང་དམངས་གཉིས་ནས་གང་ཅིའི་

རོགས་སྐྱོར་ཡོང་ཐབས་ཞུ་སྐུལ་གནང་བར་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་ཞལ་བཞེས་གནང་།

ཞེས་གསལ།

དེ་ལྟར་བོད་མི་རྣམས་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་བར་འགྲོ་འདུག་སྲིད་གསུམ་དང་། བཟའ་བཏུང་འཕྲོད་སྟེན་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་དཀའ་ངལ་ཚད་ལས་བརྒྱལ་བ་ཡོང་རྒྱུར་གདོན་མི་ཟ་བས། ༄གོང་ས་མཆོག་ནས་དེ་མ་ཐག་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་རོགས་རམ་ཞུ་སྐུལ་གནང་ཐོག །ཟླ་བ་ 5 ཚེས་ 5 ཉིན། ཟུར་ཁང་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས་དང་། ཀུན་གླིང་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཚན། སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་བཅས་མདུན་བསུ་སྣེ་ལེན་གནང་བར་ཆེད་གཏོང་མཛད་དེ། ཨ་སམ་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་ས་མ་རི་(Missamari)དང་། འབྲུག་ཡུལ་དང་ཉེ་བའི་སྦག་ས་(Buxa Duar)གཉིས་སུ་བོད་མི་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་འབྱོར་བར་སྡོད་སྐར་བཀོད་སྒྲིག་གནང་། ཚེས་ 7 ཉིན་ལ་དྭགས་སྤྱི་ཁྲབ་བློན་ཆེན་རྒྱལ་སྲས་བ་ཀུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཚེས་ 9 ཉིན་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་སྲས་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་རྣམ་རྒྱལ་མཆོག་གིས་མཇལ་བཅར་ཞུས། ཚེས་ 11 ཉིན་བཀའ་དགོངས་ལྟར་སྤྱར་གྱི་ཕེབས་འཁོར་ཁ་ལོ་བ་བཀྲ་ཤིས་ཚེ་རིང་གིས་མཇལ་བཅར་ཞུས་པར། སུ་མཐུད་ཕེབས་འཁོར་ཁ་ལོ་བའི་ཞབས་ཞུ་དགོས་ཚུལ་གྱི་བཀའ་གནང་། ཚེས་ 21 ཉིན་རྒྱ་གར་ལྷུང་འཕྲིན་བོད་སྐད་སྡེ་ཚན་གྱི་འགན་འཛིན་ལྷ་ལུང་བློ་བཟང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཇལ་བཅར་ཞུས་པར། འཛམ་གླིང་ནང་པ་ཡོངས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་དང་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བར་འབད་དགོས་པ་དང་། བོད་དུ་ནང་པའི་བསྟན་པ་ཉམས་ཆག་འགྲོ་བཞིན་པར་སྐྱུར་སྐྱོབ་ཐུགས་སྨོན་དགོས་ཚུལ་སོགས་སྩལ་བར་ཕྱི་ཉིན་རྒྱང་

བསྒྲགས་ཞུས། ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་ཏེ་སྤྱི་ཟླ་ 5 ཚེས་ 22 ཉིན།

སྤྱི་ཟླ་ལྔ་པའི་ཚེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་ས་ཟླའི་དུས་ཆེན་འཁེལ་བས་ཐུན་མོང་ཡུལ་གྱི་མདུན་སྣང་ལྗོངས་སྙིང་འཛམ་གླིང་ནང་བའི་ཆོས་བྱེད་ཁག་ནས་བསྟན་པའི་སྙིང་པོར་ཉམས་བཞེས་གནང་དགོས་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་བཤད་བགྱིས་མཚམས་ཐུན་དང་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་སོགས་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་ཁྲུས་གསོལ་སྨོན་ལམ་ཤིས་བརྗོད་དང་བཅས་ཞལ་འདོན་ཁག་གསུང་ཟིན་རྗེས་མ་སུ་རིའི་ཁུལ་དུ་གཏན་སྡོད་བོད་རིགས་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་བ་བཅས་མི་གྲངས་ཆིག་སྟོང་སྐོར་ལ་ངོས་ནས་འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྙིང་པོ་ཡིག་དྲུག་མ་ཏེའི་བཟླས་ལུང་བཀྲིས།

ཞེས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་དུ་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་གསུངས་པ་ལྟར། བོད་རིགས་དང་རྒྱ་གར་བ། ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་གི་ཆེད་བཅར་མི་སྣ་དང་གསར་འགོད་པ་སོགས་ཀྱང་མང་དུ་འདུས། དེ་ནས་ཀྱང་སྔ་མཐུད་ཕྱི་རྒྱལ་གཞུང་ཚབ་ཁག་གི་དཔོན་རིགས་དང་གསར་འགོད་པ་སོགས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་བཅར་ཏེ། བོད་རྒྱའི་གནས་ཚུལ་དང་བཙན་བྲོལ་གྱི་གནས་བབ། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་དགོངས་འཆར་སོགས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་ཤིང་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེར་ཐུགས་བྲེལ་ཧེ་ཆེར་གྱུར། ཟླ་བ་ 6 ཚེས་ 3 ཉིན་སྐུའི་གཅེན་པོ་སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་ཏེ་སྔར་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་བོད་མི་བཙན་བྲོལ་བའི་འཚོ་ཐབས་ལ་རོགས་རམ་ཅད་ཞིབ། སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་གནང་སྒྲོ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་མོལ་ལྷུག་པོར་མཛད། ཟླ་བ་ 6 ཚེས་ 12 ཉིན། ལ་དྭགས་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་མི་སྣ་གཙོ་གྲས་དུ་མ་ཆེད་བཅར་གྱིས་རིང་མིན་ལ་དྭགས་སུ་ཆིབས་སྒྱུར་ཡོང་བ་དང་། མངའ་རིས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཀྱང་རང་དགོན་ཐུ་འཁྲིལ་དུ་གདན་ཞུ་ཆོག་པའི་བཀའ་འཁྲོལ་སོགས་ཞུས། སྐབས་དེ་ར། ༧གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་ངལ་དང་ཐུགས་བསམ་བཞེས་ས་གཙོ་བོ་ནི། མི་

དམངས་ལ་ཆོས་འབྲེལ་དང་མཛད་སྒོ་གནང་རྒྱུ་སོགས་མ་ཡིན་པར། བོད་མི་བཙན་བྲོལ་བའི་སྐབས་འཕྲལ་གྱི་གནས་བབ་སྐྱོ་དལ་ཅན་དེ་ཇི་ལྟར་སེལ་རྒྱུའི་ཐད་ཡིན་པས། གོང་གསལ་རྣམས་ཞུས་དོན་ལྟར་ཞལ་བཞེས་མ་མཛད་པར་ཉིན་མཚན་ལྷོད་མེད་ཀྱིས་བོད་མི་བཙན་བྲོལ་བ་རྣམས་དཀའ་སྡུག་ལས་སྐྱོབ་ཐབས་ཉག་གཅིག་ལ་དགོངས་བཞེས་མཛད། ཟླ་བ་དེ་གའི་ཟླ་དཀྱིལ་ཙམ་ལ། ལྡི་ལིར་ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས་སྲིད་བློན་ནེ་རུ་མཆོག་ལ་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་བོད་མི་རྣམས་ཉིན་རེ་བཞིན་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་བཞིན་པར་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་གཟིགས་རྟོག་གང་ཆེ་ཡོང་བའི་འབོད་སྐུལ་གནང་། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་<<བཙན་བྲོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས།

སྐབས་དེར་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་ཁྲི་ཕྲག་གཉིས་ཡས་མས་ཤིག་འབྱོར་ཟིན་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཕོག་ཉིན་རེ་བཞིན་གྲངས་འབོར་འཕེལ་བཞིན་པས། གནས་སྟངས་དེའི་ཐད་སྲིད་བློན་ནེ་རུ་དང་ལྷན་དུ་གོ་བསྡུར་བྱ་བར་ངོས་རང་ལྡི་ལིར་བསྐྱོད་དེ། ཕོག་མར་གསར་དུ་འབྱོར་བ་རྣམས་སྡུག་ས་དང་ཏེ་ཙི་ཕུར་གཉིས་ལས་གནམ་གཤིས་གནོད་ཚབས་ཆུང་བའི་ས་ཁུལ་དུ་གནས་སྒོ་ཡོང་བའི་འབོད་སྐུལ་ཞུས། " བོད་མི་རྣམས་དེ་སྔར་བཞག་ཚེ་ཕལ་ཆེ་བར་འཆི་སྐྱོན་ཡོང་ངེས་ཀྱི་གནས་བབ་ནན་ཞུ་བྱེད་སྐབས། ཕོག་མར་ཁོང་གིས་སྨུན་སྣང་གི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏེ། "ཁྱེད་ཀྱི་རེ་འདོད་ལ་ཚད་མི་འདུག །རྒྱ་གར་ནི་ཡར་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དབུལ་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་དགོས།" ཟེར།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་གིས་སྐུ་ཞབས་ནེ་རུའི་མདུན་ནས་བཀའ་བཀྲོན་གསན་གྱིན་གསན་གྱིན་བོད་མི་རྣམས་སྐྱོབ་ཐབས་མཛད། དོན་དངོས་ཐོག་སྐུ་ཞབས་ནེ་རུ་ལ་ཡང་འགན་ཁུར་གཏན་ནས་མེད་པ་མིན་ཏེ་གསལ་ཙམ་

བ༹ཀད་ན། དེ་སྔོན་ཨ་རིའི་གཞུང་གིས་བོད་ལ་རོགས་རམ་གནང་རྒྱུའི་འདོད་ཚུལ་བསྟན་པར་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་འབྲེལ་བར་བསམསམས་ཏེ་ཐད་ཀར་རོགས་རམ་བྱེད་དུ་བཅུག་མེད་པ་སོགས་གནས་ཚུལ་མང་། མཐའ་མར་སྐྱབས་ཞབས་ནེ་རུས། བོད་མིའི་སྟོད་སྨད་ཐད་བསམ་ཞིབ་ཀྱིས་གནམ་གཤིས་འཕྲོད་ས་ཞིག་ཏུ་རང་ཁ་རང་གསོ་ཡོང་ཐབས་སོགས་གང་མགྱོགས་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུ་དང་། བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་ཕྲུ་གུ་རྣམས་ལ་ཡང་སློབ་གྲྭ་ཟུར་འཛུགས་ཀྱིས་དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གཉིས་ཀར་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་སའི་ཁོར་ཡུག་བསྐྲུན་རྒྱུ་སོགས་ལ་ཞལ་བཞེས་མོས་མཐུན་གནང་། དེ་ལྟར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཐུགས་རྗེའི་བཀའ་དྲིན་དང་། སྐྱབས་ཞབས་ནེ་རུའི་ཞལ་བཞེས་ལམ་སྟོན། རྒྱ་གར་གཞུང་དམངས་གཉིས་ཀྱི་རམ་འདེགས་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་རྣམས་འཛམ་གླིང་མི་གྲལ་དུ་ཚུད་པའི་མགོ་ཚུགས།

བོད་དོན་ཞུ་གཏུགས་དང་མི་སྣར་མཇལ་འཕྲད།

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཆོག་མ་སུ་རིར་ཞབས་སོར་འཁོད་དེ་ཟླ་ངོ་གཉིས་ཙམ་གྱི་རིང་། རྒྱ་ནག་ནང་བསམ་ཡོད་ཤེས་རྒྱ་ཅན་ཇི་སྙེད་ཡོད་པས་རྒྱ་དམར་གྱི་ངོས་ནས་གྲོས་མོལ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་ཡོང་ངེས་དགོངས་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྟེང་བོད་རྒྱའི་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཐད་དྲིལ་བསྒྲགས་ནན་ཅན་གང་ཡང་མ་གནང་ཡང་། རྒྱའི་ཕྱོགས་ནས་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་དྲག་གནོན་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་བ་དང་། བོད་མིའི་གནས་བབ་ཇེ་སྡུག་ཏུ་གྱུར་པར་བརྟེན། སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་ 6 ཚེས་

20 ཉིན་བོད་དོན་ཐྲིལ་བསྒྲགས་གནང་། དེ་ལ་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>> ལས།

གནས་ཚུལ་བྱུང་སྟེ་ཟླ་བ་གཉིས་ཙམ་འགོར་ན་ཡང་། ད་དུང་མ་སུ་རིར་གསར་འགོད་པ་ ༡༢༠ ཙམ་གྱིས་ངོས་ཀྱི་སྐད་ཆར་བསྒུགས་ནས་བསྡད་ཡོད། ཁོ་བོ་ལྷོ་ལི་ནས་ཕྱིར་མ་སུ་རིར་འབྱོར་འཕྲལ་ད་ནི་རང་ཉིད་ནས་གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས་བྱ་རྒྱུའི་དུས་སྐབས་བབ་པར་མཐོང་སྟེ། སྤྱི་ཟླ་ 6 ཚེས་ 20 ཉིན་གསར་འགོད་ལྷན་ཚོགས་བསྡུས།

ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་འཛམ་གླིང་གང་ས་ནས་གསར་འགོད་པ་བརྒྱ་ཕྲག་བགྲལ་བ་མ་སུ་རིར་འཛོམས་པར་༸གོང་ས་མཆོག་ནས། བོད་ནང་རྒྱ་མིས་དམར་གསོད་དང་གཏོར་བཤིག་ཚབས་ཆེན་གཏོང་བཞིན་པ་དང་། གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ཟེར་བ་བཙན་དབང་འོག་བཞག་པ། རྒྱ་ནག་དང་མཐུན་ཐབས་མཛད་ཀྱང་དོན་འབྲས་མ་སོན་པ། དམར་ཤོག་བཙན་འཛུལ་དཔོན་རིགས་ཚོར་བོད་མིས་མི་དགའ་བ་བྱེད་པ་ལས་རྒྱ་རིགས་མི་དམངས་ལ་ཞེ་འཁོན་སྡང་སེམས་མེད་པ། རང་དབང་ལ་དགའ་བའི་རྒྱ་རིགས་དང་འཛམ་གླིང་མི་དམངས་ནས་བོད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོང་བ། བོད་རྒྱའི་དཀའ་རྙོག་སེལ་ཐབས་གནང་མཁན་ལ་དགའ་བསུ་གནང་རྒྱུ་སོགས་གསལ་བསྒྲགས་བསྐྱངས། དེ་ལ་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་>>ལས།

པེ་ཅིན་གཞུང་ནས་ཁོང་ཚོའི་སྐུ་ཚབ་པས་ཇི་བྱེད་ད་དུང་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཨེ་ཡོད་སྙམ་པ་དང་། མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས་དེ་ལ་འདོད་མོས་བྱས་པར་ད་དུང་ཡིད་ཆེས་མི་ཐུབ་ཚུལ་བརྗོད་པར་མ་ཟད། གལ་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་པ་ཞིག་ནས་བོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་རྒྱུར་རྒྱ་མིས་མོས་མཐུན་བྱས་ན། ང་དང་ངའི་གཞུང་ནས་ཁོང་ཚོས་ཇི་བརྗོད་ལ་མོས་མཐུན་བྱེད་རྒྱུའི་

བསམ་ཚུལ་ཡང་བརྙོན་པ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས།

སྐབས་དེར་གསར་འགོད་པས། ད་ལྟ་བོད་གཞུང་གང་དུ་ཡོད་ཅེས་པའི་དྲི་བ་ཕུལ་བར། ༧གོང་ས་མཆོག་ནས། ཧྥུ་ལའི་བླ་མ་དང་བཀའ་བློན་བཀའ་ཤག་གང་དུ་ཡོད་པ་དེར་བོད་གཞུང་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཚོག་པའི་བཀའ་ལན་གནང་། དེ་ལ་མགོན་པོ་མཆོག་གིས།

སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 6 ཚེས་ 20 ཉིན། མ་སུ་རིར་གསར་འགོད་ལྷན་ཚོགས་དང་པོ་དེ་ཚོགས་པ་རེད། དེའི་གོང་ལ་གསར་འགོད་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་མི་གསུམ་པ་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་ལས་ངོས་ནས་ཐད་ཀར་ཐུག་འཕྲད་བྱས་མེད། ཐད་ཀར་ཐུག་འཕྲད་བྱས་པ་དེ་ཉིན་དང་པོ་ཡིན། སྐབས་དེར་གསར་འགོད་པ་ཞིག་གིས། བོད་གཞུང་གང་དུ་ཡོད་དམ་ཞེས་དྲིས་བྱུང་བར། ངོས་ཀྱིས། ཧྥུ་ལའི་བླ་མ་དང་ཧྥུ་ལའི་བླ་མའི་བཀའ་ཤག །བཀའ་བློན་བཅས་གང་དུ་ཡོད་པ་དེར་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་བོད་གཞུང་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་ཡིན། ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་ནས་ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ལྡི་ལི་ནས་དབུས་རྒྱལ་སྲུང་ལས་ཁུངས་(Defence Ministry)ཀྱི་ལས་བྱེད་ཅིག་གིས་ཆེད་མངགས་གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས་ཤིག་སྤེལ་ཏེ་བོད་གཞུང་ཞེས་པ་མེད་ཅེས་བཤད་ཡོད།[151]

ཅེས་གསུངས།

<<ཀ་ལིམ་པོང་གི་ཐུག་པ་ལས་བཟོ་བ།>> ཞེས་པ་ལས་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་། "གསར་འགོད་ལྷན་ཚོགས་དེའི་ཐད་ནི་ཏྲ་སྐྱུ་ལྷུང་བཞེངས་འདུག་ལ།

151 2012 ཟླ་ 8 ཚེས་ 3 ཉིན་ལ་དྭགས་དང་། 2012 ཟླ་ 6 ཚེས་ 28 ཨི་ཏ་ལིར་ལ་བོད་རིགས་རྣམས་ལ་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཏུ་གསལ།

རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་དེད་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ཀྱང་སྐྱ་རླུང་བཞེངས་པ་རེད།” ཅེས་སོགས་གསུངས། ཉུང་ཟད་བཤད་ན། དེ་ཡང་སྲིད་བློན་ནེ་རུ་ཡིས་སྤྱི་ལོ་ 1950 ལོའི་ 9 ཟླ་བ་ 8 ཉིན་ལྡི་ལིར་བོད་གཞུང་སྐུ་ཚབ་རྣམས་ལ། དབྱིན་ཇིའི་ལངས་ཕྱོགས་ལྟར་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་བོད་རྒྱ་ཁོངས་སུ་ཁས་ལེན་པས། བོད་རང་བཙན་གཙང་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ན་འགྲིག་ཐབས་མེད་ཚུལ་གསུངས་པ་[152]དང་། དེའི་རྗེས་སུ་༧གོང་ས་མཆོག་གྲོ་མོར་ཆིབས་སྒྱུར་སྐབས། ལངས་ཕྱོགས་དེའི་རྐྱེན་པས་ལྷ་སྡོད་རྒྱ་གར་སྐུ་ཚབ་ལྷན་བཅར་ཞུ་རྗེས་སྨར་ཡོད་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པ་དང་། འབྲས་ལྗོངས་བློན་ཆེན་ཡང་མཇལ་འཕྲད་དུ་བཅར་ཐུབ་མེད།[153] དེ་ནས་ཀྱང་གོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར། རྒྱ་གར་རྒྱལ་སྲུང་ལས་ཁུངས་ནས་གསར་འགོད་ལྟན་ཚོགས་ཐོག་བོད་གཞུང་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པའི་ལངས་ཕྱོགས་གསལ་བསྒྲགས་གནང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། རྒྱ་དཀར་ནག་གི་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་བོད་ཐོག་བཟུང་བའི་སྲིད་ཇུས་ཡིན་ཚུལ་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་གསུངས། དེས་ན། སྤྱིར་བོད་གཞུང་དང་བོད་རང་བཙན་འདོད་མིན་གླེང་དགོས་པ་མེད་ཀྱང་། རྒྱལ་སྤྱི་དང་གནས་ཡུལ་གྱི་ལངས་ཕྱོགས་ཤེས་ཤིང་། “མི་རྩོད་པ”དང་“མི་འདོད་པ”འི་དབྱེ་བ་ལེགས་པར་ཕྱེ་སྟེ། མིག་རས་འཛམ་གླིང་ལ་ཅེར་ཡང་རྒྱལ་ཁམས་མ་མཐོང་བའི་ངར་ཤུགས་ཙམ་གྱིས་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་པ་དང་། མིག་མདུན་གྱི་གནད་དོན་ལ་གདོང་མི་གཏོད་པར་ཚོར་ཤུགས་ཙམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མི་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ཤེས་དགོས། “བོད་གཞུང་ཕྱིར་བསྡུ་གནང་སོང”ཟེར་བ་དང་། “ཤི་བོའི་ཁ་ཆེམས་དང་། གསོན་པོའི་རེ་བ།” ཡོད་ཟེར་

---

152 སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་ལ་གཟིགས།

153 2013 ཟླ་བ་ 5 ཚེས་ 13 ཉིན་ཨ་རིའི་ཨོ་རེ་སྒོན་(Oregon)དུ་བོད་མི་ཚོར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཏུ་གསལ།

བ་དག་རེ་ཞིག་ཙེ་བདེར་འཚོ་ན་བོད་ཆགས་འཛིག་གི་ཉེན་ཁ་ལས་སྐྱོབ་པར་ཅུང་ཟད་ཕན་ནོ། །

ཟླ་བ་ 6 ཚེས་ 22 ཉིན། རྒྱ་གར་བོད་དོན་ཚོགས་པའི་གཙོ་འཛིན་སྐུ་ཞབས་Jaya Prakash Narayan དང་སྐུ་ལྕམ་དབྱང་ཡིག་དང་བཅས་ཏེ་མ་སུ་རིར་འབྱོར་ཏེ་ཉིན་དུ་མའི་རིང་བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་འཛིན་ཚུལ་དང་སྲིད་བློན་ནེ་རུའི་དགོངས་ཚུལ། དེ་སྔའི་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་སོགས་གསུང་གླེང་ཞིབ་ཏུ་མཛད། ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་བོད་དོན་གླེང་སློང་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་འཚོལ་ཐབས་གནང་རྒྱུ་སོགས་འཆར་གཞི་ཅི་མང་བསྒྲིགས་རྗེས་ཕྱིར་ཐེབས། སྐབས་དེའི་སྔ་གཞུག་ཏུ། ཉེ་ཧོང་དང་ཨ་རི་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཚོགས་ཁག་གི་གཙོ་འཛིན་དང་འཐུས་ཚབ། རྒྱ་གར་དང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་རོགས་སྐྱོར་ཚོགས་མི། རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་གཞོན་ནུའི་ཚོགས་མི། རྒྱ་གར་ཡེ་ཤུ་ཚོགས་པའི་འཐུས་མི། སྲིད་དོན་ཚོགས་སྡེ་ཁག་གི་གནད་ཡོད་སོགས་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་མཇལ་བཅར་དུ་ཐེབས། བོད་ནང་གི་གནས་བབ་སྐྱི་དང་ལྷག་པར་འབྲལ་སེལ་རོགས་རམ་ཅི་དགོས་སོགས་བཀའ་མོལ་བསྟུད་མར་ཞུས། ཚེས་ 27 ཉིན་བསྟན་སྲུང་དང་བླངས་དམག་གི་སྤྱི་འདོམས་ཨ་འབྲུག་མགོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་དང་ཐུབ་བསྟན་དགེ་ལེགས། ཨ་མདོ་སྤྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ། འབའ་པ་ཡེ་ཤེས་བཅས་དང་། དེ་ནས་ཀྱང་། ཚུ་སྣང་མགོ་འཐུས་སྡེ་དགེ་བྱ་རྒོད་རྣམ་རྒྱལ་རྡོ་རྗེ་སོགས་འབྱོར་བར་མཇལ་ཁ་སྩལ། ཟླ་བ་ 8 ཚེས་ 28 ཉིན་བཀའ་ཤག་གིས་བརྟན་བཞུགས་ཞུས། ལ་དྭགས་ནང་པའི་ཆོས་ཚོགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་སློབ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་བསྐྲུངས་པར་དབུ་འབྱེད་མཛད་སྒོར་གདན་ཞུ་ཕུལ། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་གིས།

བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་མང་པོ་གསར་དུ་འགྱོར་བཞིན་པ་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་པས་གནས་ཚུལ་ཇ་དྲག་ལ་བརྟེན་ངོས་རང་འགྲོ་མ་ཐུབ་པར་ཡོངས་འཛིན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཕེབས་རོགས་ཞུས་པར་ཕྱི་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་གསུམ་ཉིན་མ་སུ་རི་ནས་མོ་ཊོར་ཐོག་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་པ་ཊན་ཀོ་ཊ་དང་།

ཞེས་སོགས་གསུངས།

སྐབས་དེར་རི་པིན་ནང་པའི་ཚོས་ཚོགས་ནས། རྒྱ་མིས་བོད་དུ་དྲག་སྤྱོད་སྤེལ་བཞིན་པར་དམིགས་བསལ་ཚོགས་ཆེན་ཞིག་བསྐོངས་པར་སྐུའི་གཙེན་པོ་སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེ་གདན་འདྲེན་ཞུས། སྐུའི་གཅེན་པོ་མཆོག་ནས་སྤྱི་ཕྱིའི་བོད་འབྲེལ་གནད་དོན་རྣམས་ཡོངས་བསྒྲགས་དང་། རི་པིན་གྱི་གྲགས་ཅན་མི་སྣ་མང་པོས་ཀྱང་རྒྱ་མིའི་སྤྱོད་ངན་ལ་ཀློལ་གཏམ་མང་དུ་སྤེལ། རི་པིན་དུ་བཞུགས་སྐབས། ཅང་ཅེ་ཧྲེ་ནས་ལེགས་སྐྱེས་རོགས་དངུལ་ཨ་སྒོར་ ༦༠༠༠ དང་བཅས་སྐུ་ཚབ་ཅིག་ཆེད་གཏོང་བྱས་པ་སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་ཏེ། ༈གོང་ས་མཆོག་ཐའི་ལན་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་དགོས་པ་དང་སྐུའི་གཅེན་པོ་མཆོག་ཀྱང་དེས་ཕེབས་ཡོང་བ་ཞེས་ཞུས་པར། སྐུའི་གཅེན་པོ་མཆོག་ནས་ལེགས་སྐྱེས་རོགས་དངུལ་མ་བཞེས་ཤིང་། ཐའི་ལན་དུ་ཕེབས་འདོད་མེད་པའི་ལན་གནང་།[154]

སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་ 8 ཚེས་ 29 ཉིན་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་དོན་མཁས་པ་དུ་མ་དང་ལྷན་དུ་བོད་དོན་གླེང་མོལ་དང་། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་སྙན་ཞུ་འབུལ་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་མོལ་མཛད་དེ། ཟླ་བ་ 9 ཚེས་ 1 ཉིན་བོད་གཞུང་ནས་རྒྱལ་

154 སྟག་མཚེར་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་དུ་གཟིགས།

ས་ལྡི་ལིར་གསར་འགོད་ལྡན་ཚོགས་སར། བོད་གཞུང་གིས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་སྙན་ཞུ་འབུལ་འཆར་དང་དེའི་ནང་དོན། འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོང་བ་བཅས་ཀྱི་འབོད་སྐུལ་དྲིལ་བསྒྲགས་ཆེ་ཙམ་གནང་། ཚེས་ 2 ཉིན་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་ཆེན་པོ་སྟོན་འཁོར་སྣར་ཡང་ལྡི་ལིར་ཐེབས་འབྱོར་གྱིས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གྷན་དྷིའི་རྗེས་དྲན་གནས་ཡུལ་ Rajghat ལ་གཟིགས་སྐོར་དང་། རྒྱ་གར་སྲིད་འཛིན་ Dr. Rajendra Prasad དང་ཁྲིམས་དོན་མཁས་པའི་མི་སྣ། སྲིད་བློན་ནེ་རུ་སོགས་ལ་མཇལ་འཕྲད་གནང་། སྐུ་ཞབས་ནེ་རུ་ལ། པེ་ཅིན་གཞུང་གིས་གྲོས་མོལ་བྱ་འདུན་མེད་པའི་རྣམ་འགྱུར་གསལ་བ་དང་། ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱ་གར་གཞུང་སོགས་ནས་བོད་ཀྱི་དཀའ་རྙོག་སེལ་ཐབས་མི་གནང་བས། འཛམ་གླིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ལ་ཞུ་གཏུག་གནང་རྒྱུ་ལས་ཐབས་གཞན་མ་རྙེད་པའི་སྐོར་གསུངས། སྐུ་ཞབས་ནེ་རུས། བོད་དོན་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་ཞུ་གཏུག་གནང་ཡང་ཕན་ཆ་དེ་ཙམ་མེད་པ་དང་། བོད་ཐོག་བཟུང་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་ཇུས་དེ་སྔོན་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ། གལ་ཏེ་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་བོད་དོན་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་ཞུ་གཏུག་གནང་རྒྱུར་ཕན་གྲོགས་བྱས་ཚེ་རྒྱ་དཀར་ནག་བར་གྱི་མཐུན་འབྲེལ་ཉམས་ཉེས་སུ་འགྲོ་ངེས་ཁར། ས་མཚམས་ཀྱི་རྩོད་རྙོག་ཀྱང་སྔར་ལས་ཆེ་རུ་འགྲོ་ངེས་སོགས་གསུངས། དེ་ལྟར་ཉིན་གང་སྐུ་ངལ་གསོ་ལོང་ཙམ་ཡང་མེད་པར་རྒྱ་གར་གྱི་མི་སྣ་ཆེ་གྲས་དུ་མར་མཇལ་འཕྲད་དང་གསུང་གླེང་གོ་བསྡུར་མང་དུ་མཛད། ཕྱི་ཉིན་ནས་རི་པིན་དང་ཨ་རི། དབྱིན་ཇི་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་ཐག་བཀྲལ་བའི་གཞུང་ཚབ་མི་སྣར་མཇལ་འཕྲད་དང་། བོད་དོན་ཚོགས་འདུ། ལྷུང་

འཕྲིན་ཐོག་གསུང་འཕྲིན་སྩལ་བ་སོགས་མཛད་འབྲེལ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་།

སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 9 ཚེས་ 9 ཉིན། ༄གོང་ས་མཆོག་ནས་རྒྱ་གར་ལྡི་ལི་ནས་ལྷུང་འཕྲིན་ཐོག་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་ Dag Hammaraskjold ལ་བོད་དོན་སྙན་ཞུ་འབུལ་ལམ་སྩལ། དེ་ནས་༄གོང་ས་མཆོག་དང་བཀའ་ཤག་ནས། ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་བདེན་རྒྱབ་འཚོལ་སླད་སྐུའི་གཙིན་པོ་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་དང་། ཞྭ་སྒབ་པ་དབང་ཕྱུག་བདེ་ལྡན། ས་འདུ་རིན་ཆེན་བཅས་ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་ཆེད་གཏོང་མཛད་པར་དབྱིན་ལན་དུ་སྐུ་ཚབ་རྣམས་སྐུའི་གཙིན་པོ་སྟག་མཆེར་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཡང་མཇལ། དེ་གར་བོད་དོན་དྲིལ་བསྒྲགས་སོགས་གང་ཅིའི་ཕྱག་ལས་གྲུབ་མཚམས་ཨ་རིར་ཕེབས་ཏེ། རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ཚབ་མི་སྣ་དང་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་བདེན་རྒྱབ་བསྐུད་མར་བཙལ། སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 10 ཚེས་ 12 ཉིན་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་གྲ་སྒྲིག་ཚོགས་ཚུང་གིས་བོད་དོན་རྒྱལ་ཚོགས་ནང་གླེང་འོས་མིན་ཐད་བསམ་ཚུལ་བསྡུས་པར། རྒྱལ་ཁབ་ ༩༣ གྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་། ༡༡ གིས་དགག་བྱ། བར་གནས་ ༣༥ སྟེང་རྒྱ་གར་གྱིས་ཐེ་ཚུས་གང་ཡང་མ་གནང་བ་བཅས་མཐར་གླེང་སློང་བྱ་རྒྱུའི་ཐག་ཆོད་པས། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་བགྲོ་གླེང་གནང་། དེ་ལ་<<སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་>>ལས།

རྒྱལ་ཚོགས་ཐེངས་བཅུ་བཞི་པ་སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་ 10 ཚེས་ 20 ཚེས་ 21 རེས་གཟའ་ལྷག་པ་དང་ཕུར་བུའི་ཉིན་སོ་སོར་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་གསུམ་རིང་མཐུན་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཕན་ཚུན་བགྲོ་གླེང་སྒྲུང་བཤད་བཀའ་མོལ་རྒྱུན་རིང་གནང་མཐར་ཨར་ལན་ཊི་(Ireland)དང་། མ་ལ་ཡ།(Malaya/Malaysia) ཨལ་སལ་པ་ཊོར་(El Savador)བཅས་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྩི་མེད་དང་། མི་རིགས་ལ་མནར་གཅོད་བྱས་པའི་སྐོར་ལ་གྲོས་ཆོད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་ལ་ཐག

གཙོད་གནང་མིན་མིང་འབོད་འོས་ཤོག་བསྡུ་ལེན་གནང་བར་རང་རེར་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མི་རྒྱལ་ཁབ་ ༩༥ འགལ་ཟླ་རྒྱལ་ཁབ་ ༨ བར་གནས་རྒྱལ་ཁབ་ ༣༦ བཅས་བྱུང་སྟེ་གྲོས་ཆོད་གཏན་འབེབ་བྱེད་རྒྱུར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པས་ང་ཚོ་རྒྱལ་ཚོགས་ཟུར་ཞུགས་ཁོངས་སུ་བསྡད་ཡོད་ས་དེར་ཨར་ལན་ཊི་དང་། མ་ལ་ཡ། ཨལ་སལ་བ་ཌོར་གྱི་སྐུ་ཚབ་རྣམས་ལམ་སེང་ཚོགས་གྲལ་ནས་བཞེངས་ཏེ་ང་ཚོར་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞེས་ཕྱག་གཏོང་བར་ཕེབས། ང་ཚོ་ཡང་གཞིས་ལུས་བོད་མིའི་དཀའ་ངལ་སྐོར་བགྲོ་གླེང་རྣམས་ཐོས་པས་སེམས་སྐྱོ་པོ་དང་། བདེན་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་མང་བས་རྒྱལ་ཁ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་དགའ་སྐྱོ་ཟུང་འབྲེལ་དུ་བྱུང་སྟེ་ཁོང་རྣམ་པར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས།

ཞེས་གསལ།

རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་བཞག་པའི་གྲོས་ཆོད་ནི། <<སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་>>ལས།

སྤྱི་ལོ་ 1948 ཟླ་བ་ 12 ཚེས་ 10 ཉིན་རྒྱལ་ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་ནས་ཁས་བླངས་པའི་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་བའི་གཞི་རྩའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་རང་དབང་གི་རྩ་དོན་རྣམས་ལ་དྲན་གསོ་བྱ་རྒྱུ།

བོད་ཀྱི་མི་དམངས་ལ་གཞན་དག་ཡོངས་དང་འདྲ་བར་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་བྱ་གཞག་རང་དབང་སོགས་གཞི་རྩའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། རང་དབང་གང་ཅིར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་རང་འདོད་ཀྱི་ཐོབ་དབང་ཡོད་པར་རྩ་འཛིན་ཡོད།

བོད་མི་མང་གི་སྔར་གནས་བརྒྱུད་འཛིན་བྱེད་བཞིན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་། སྔར་སྲོལ་རང་སྲིད་འཛིན་སྐྱོང་བཅས་ལ་འང་དོ་སྣང་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༧བགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་དོ་མའི་གསུང་བཤད་ཀྱིས་མཚོན་གནས་ཚུལ་ཁག་ནང་གསལ་

བོད་མི་མང་གི་གཞི་རྩའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། རང་དབང་བཅན་ཤེད་ཀྱིས་ཐོགས་འདུག་པར་བློ་ཕམ་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད།

འགན་འཁུར་ཅན་གྱི་དབུ་འཛིན་རྣམ་པས་ཉེན་ཚབས་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་ལྷིང་འཇགས་སུ་གཏོང་བ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་འབྲེལ་བ་ཡར་རྒྱས་སུ་གཏོང་རྒྱུར་དོན་དམ་འབད་བརྩོན་གནང་བའི་སྐབས་སུ་བྱེད་རྐྱེན་འདི་དག་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་ཉེན་ཚབས་ཇེ་ཆེ་དང་། མི་མང་དབར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཇེ་སྡུག་ཏུ་འགྲོ་བ་འདི་ལ་བློ་གཡེང་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡོད།

ཁྲིམས་ལུགས་དྲང་འཛིན་གྱི་གཞི་རྩའི་ཐོག་ནས་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་གོང་སྤེལ་ཆེད་དུ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་དང་། ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་རྩ་དོན་ལ་བརྩི་འཇོག་ངེས་པར་བྱ་རྒྱུར་ཡིད་ཆེས་ཤུགས་ཆེ་ཡོད།

བོད་མིའི་གཞི་རྩའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། ཁོང་ཚོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་གི་གནས་སྟངས་ལ་བརྩི་འཇོག་དགོས་ཞེས་འབོད་སྐུལ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

ཞེས་གསལ།

གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་མཇུག་འབྲས་ཐད་ཁྲོང་ས་མཆོག་ནས། "རྒྱལ་སྤྱིའི་བསམ་ཚུལ་དེར་རྒྱ་མིས་བརྩི་འཇོག་ཐུན་བུ་བྱེད་པའི་རེ་བ་བྱུང་ཡང་། གྲོས་ཚོད་དེས་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་ནུས་པ་གང་ཡང་མ་ཐོན། ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་མཚམས་གཅོད་ཐུབ་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་། དེ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པ་ནི་འོས་ཤིང་འཚམས་པ་ཡིན། རྒྱལ་ཁབ་ཆེས་མང་པོས་ང་ཚོའི་ཞུ་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་པར་བརྟེན་ང་ཚོར་བློ་སྤོབས་ཆེ་སྐྱེས་བྱུང་།"[155] ཞེས་སོགས་གསུངས།

སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 9 ཚེས་ 13 ཉིན་སྲིད་བློན་ནེ་རུ་མཆོག་ལ་སྐར་ཡང་མཇལ་

155 ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་ལས་དྲངས།

འཕྲོད་གནང་སྟེ། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ནང་བོད་དོན་གླེང་སློང་བྱེད་སྐབས་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་མི་ཐུབ་ཀྱང་། ངོ་རྒོལ་བའི་ཕྱོགས་སུ་མི་བཞེངས་པར་བར་གནས་གནང་རྒྱུ་དང་། གལ་ཏེ་མགོན་པོ་མཆོག་རང་ཉིད་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་བོད་དོན་ཞུ་གཏུག་ཏུ་དངོས་སུ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་ཚེ་གང་ཅིའི་རམ་འདེགས་ཡོང་བ། སྐུ་ཚབ་འགག་ཨ་རིར་ཆེད་གཏོང་གནང་རྒྱུར་ཕྱི་སྲིད་ལག་འཁྱེར་གནང་རྒྱུ་སོགས་རེ་སྐུལ་གནང་། སྐུ་ཞབས་ནེ་རུས། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་ཞུ་གཏུག་བྱས་པར་ཕན་ཐོགས་མེད་པའི་ཁར་ཇེ་སྡུག་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་དང་། བོད་དང་༸གོང་ས་མཆོག་གི་རྐྱེན་པས་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་འབྲེལ་བ་དེ་ཇེ་སྡུག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཕན་ཚུན་ཚིག་རྩུབ་ཤོད་རེས་བྱེད་དགོས་པའི་ཚད་དུ་བསླེབས་ཡོད་པ་སོགས་གསུངས་མཐར། ཕྱི་སྲིད་ལག་འཁྱེར་བཟོ་བར་ཞལ་བཞེས་སོགས་མཛད། དེ་ནས་མི་སྣ་ཆེ་གྲས་ཁག་ལ་མཇལ་འཕྲད་སོགས་རེ་ཞིག་ལྡི་ལིའི་མཛད་རིམ་རྣམས་གྲུབ་མཚམས་མ་སུ་རིར་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད།

སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 10 ཚེས་ 4 ཉིན། ཁུ་ནུ་བླ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གིས་མ་སུ་རིར་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་མཇལ་བཅར་ཞུས། མགོན་པོ་མཆོག་ནས་ལམ་རིམ་བསྡུས་དོན་སོགས་ཆོས་གཞུང་དུ་མ་ཧིན་སྐད་དུ་བསྒྱུར་རྒྱུ་སོགས་བསྟན་དོན་ལ་སྨན་པའི་གླེང་མོལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། སྐབས་དེར། བོད་མི་རྣམས་སུ་མཐུད་བཙན་བྲོལ་དུ་འབྱོར་བཞིན་ཡོད་ལ། Thailand ཡི་རྒྱལ་སྲས་ Maha Vajiralongkorn སོགས་མི་སྣ་འདྲ་མིན་མཇལ་འཕྲད་དུ་ཕེབས་པ་དང་། བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་གནང་སྒོ་བསྐྱར་གསོའི་ཐུག་ལས། བཙན་བྱོལ་བའི་འཚོ་བ་

དང་སྤྱོད་གནས་སོགས་ཀྱི་ཐད་ཕྱག་ལས་སྣ་མང་གིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། གཞུང་ཞབས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་ནུས་ཡོད་རྒྱུ་རྩལ་སྤྲུགས་ཀྱིས་འབད་པ་བསྟུད་མར་བསྐྱེད། ཁུ་ནུ་བླ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གི་མཛད་ཐོའམ་ཉིན་ཐོ་ལས།

དེ་རིང་༄གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མར་མཇལ། སྤྱི་ཟླ་ 10 ཚེས་ 4 ལ།

ས་སྐྱ་བླ་མ་འབྱོར། སྤྱོད་འཇུག་དང་བཤེས་སྤྲིངས་གཉིས་ཕར་གཡར། སྤྱི་ཟླ་ 10 ཚེས་ 8 ལ།

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་དུ་ལམ་རིམ་བསྡུས་དོན་བསྒྱུར་བའི་མགོ་བཙུགས། སྤྱི་ཟླ་ 10 ཚེས་ 9 ལ།

༄གོང་ས་ཆེན་པོར་མཇལ་ཏེ་ལམ་རིམ་བསྡུས་དོན་གྱི་འགྱུར་སྒྲུབ་འབུལ་ཞུས། སྤྱི་ཟླ་ 10 ཚེས་ 14 ལ།

ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེར་བཟ་སྤྱོད་པ་སུམ་ཅུ་པའི་ཁྲིད་འབུལ་བའི་མགོ་བཙུགས། སྤྱི་ཟླ་ 10 ཚེས་ 16 ལ།

༄གོང་ས་མཆོག་ནས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་སྤར་ནས་ཕྱིར་གནང་། དེ་རིང་སྤྱོད་འཇུག་དང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཕྱག་དཔེ་ཕྱིར་གནང་། སྤྱི་ཟླ་ 10 ཚེས་ 27 ལ།

ཞེས་གསལ།

སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་ 11 ཚེས་ 14 ཉིན་སོགས་སུ། མ་སུ་རི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་དོན་མཁས་པའི་ཚོགས་པ་ International Commission of Jurists ཞེས་པའི་འཐུས་མི་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་བོད་རྒྱའི་གནད་དོན་ཐད་བཀའ་མོལ་མང་དུ་མཛད་དེ། སྔར་

ལས་ཀྱང་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཅན་དུ་བསྒྱུར་བའི་མཛད་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱངས། དེ་ལ་<<སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་>>ལས།

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་དོན་མཁས་པའི་ཚོགས་པ་ཞེས་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པའི་ནང་ཁྲིམས་དོན་མཁས་པ་སྟོང་ཕྲག་སུམ་ཅུ་ཅམ་མཉམ་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་པ་དེས། བོད་དང་རྒྱ་མིའི་རྗོད་གླེང་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་ཆེད་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་སྡོད་སྒར་ཁག་ལ་སྐུ་ཚབ་ཆེད་སྟལ་གྱིས་རྒྱ་དམར་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་བསམ་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་གསོད་རྡུང་བཀོལ་གསུམ་སོགས་མནར་གཅོད་ཇི་བྱུས། དེ་བཞིན་བླ་མ་དང་དགེ་འདུན་པ་མང་པོར་རྡུང་རྡེག་མནར་གཅོད་སྣེ་མང་བཏང་མཐར་བླ་མ་གསོད་སྐབས་སློབ་མ་རྣམས་ལ་བལྟར་བཙུག་པ་དང་། ཕ་མ་ཉེ་དུ་གསོད་སྐབས་དེའི་བུ་ཕྲུག་དང་སྤུན་ཟླར་བལྟར་བཙུག་པ་སོགས་བློ་ཡུལ་དུ་བསམ་དཀའི་སྡུག་སྦྱོང་ཚད་མེད་བཏང་བ། ཆོས་དང་ཤེས་རིག་གོམས་གཤིས་ཚང་མ་རྩ་མེད་དུ་བཏང་བའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་འདྲི་རྩད་ཀྱིས་གསལ་རྟོགས་བྱུང་བ་དང་ཆབས་ཅིག །བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཕྱིའི་ལོ་རྒྱུས། ཆིངས་ཡིག་དང་གྲོས་ཆོད་སྤྱི་ཕྱི་བཅས་པར་ཞིབ་འཇུག་གནང་བས་མ་ཚད། ༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་དང་བཀའ་བློན་རྣམས་ཀྱང་ཐེངས་ཁ་ཤས་མཇལ་ཏེ་དྲི་བ་དྲིས་ལན་བཅས་མཐར་ཕྱིན་པར་གནང་བའི་རྗེས། བོད་ནི་རང་དབང་རང་བཙན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་མིའི་བཀོད་རྡུས་འོག་ནས་དངོས་དོན་གྱི་རང་དབང་རང་བཙན་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་རང་དབང་རང་བཙན་ཡང་རེད་ཅེས་ཐག་གཅོད་བྱུས་ཡོད་པ་དང་། ད་དུང་གྲོས་ཆོད་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ཞེས་པ་བཙན་ལེན་བྱུས་པ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱ་དམར་རང་ནས་བརྡལ་བཤིག་བཏང་བ་ཡང་ངོ་འཕྲོད་ཁས་ལེན་བྱུས་ཡོད། དེས་མ་ཚད། མིའམ་རྒྱལ་ཁབ་གང་རྡུང་ནས་མི་རིགས་རྩ་མེད་བཟོ་བ་ཞེས་པའི་ཁྲིམས་འགལ་སྡུག་ཤོས་བྱུས་པར་ངོས་འཛིན་ཡང་བྱུས་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་དོན་ཚོགས་པས་ཐོགས་ལྷུང་སྤྲངས་པའི་སྒོ་ནས་གནས་ཚུལ་ཞིབ་འཕོད་བོད་ཀྱི་དྲི་བ་(གནད་དོན་)དང་། ཁྲིམས་ལུགས་ཐེར་བའི་དེབ་ཅིག་ཀྱང་པར་འགྲེམས་ཀྱིས་གསལ་བསྒྲགས་བྱུས་ཡོད་པ་རེད།

ཅེས་གསལ།

༧གོང་ས་མཆོག་ནས་ < <ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་དམངས་ > >ལས།

དེད་མ་སུ་རིར་སྡོད་རིང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་དོན་མཁས་པའི་ཚོགས་པ་ནས་དུས་རབས་འདིའི་འགོ་སྟོད་ཀྱི་ཆིངས་ཡིག་ཁག་ལ་རྟོག་ཞིབ་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་གོང་བརྗོད་ཟིན་པ་ལྟར། བོད་ཚོས་ཐག་གཅོད་གཏན་འབེབས་བྱས་གསལ་དྲུ། ང་ཚོ་རང་དབང་ཆ་ཚང་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་མིའི་བཀོད་ཇུས་འོག་ནས་དངོས་དོན་གྱི་རང་དབང་རང་བཙན་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཁྲིམས་དོན་གྱི་རང་དབང་རང་བཙན་ཡང་རེད་ཅེས་ཐག་གཅོད་བྱས་འདུག ། " རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་དོན་མཁས་པའི་ཚོགས་པ་ནི་དེད་དམ། ཡང་ན་བོད་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་ལྟ་བུ་མིན་ལ། ཁོང་ཚོས་གཞུང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་ཀྱང་མ་ཡིན། ཁོང་ཚོ་ནི་ཁྲིམས་དཔོན་དང་། ཁྲིམས་དོན་མཁས་པའི་ཚོགས་པ་རང་དབང་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། ཁོང་ཚོར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་རྒྱལ་ཁབ་ལྔ་བཅུའི་ཁྲིམས་དཔོན་སྟོང་ཕྲག་སུམ་ཙ་ཙམ་ཡོད་པ་རེད། " ང་ཚོའི་གནད་དོན་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་ཞུ་བར་དཀའ་ངལ་གཅིག་ཡོད་པ་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་རྒྱལ་ཚོགས་འཛུགས་ཁོངས་སུ་མེད་པ་དེ་ཡིན། ང་ཚོ་འཛུགས་མི་མི་བྱེད་པ་ནི་དུས་རྟག་ཏུ་ཟུར་སྡོད་བྱེད་རྒྱུར་དགའ་མོས་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་མི་འཛུགས་མིར་མ་གྱུར་པ་ནི་ཕོར་མོ་སར་(Formosa)[156] ཡོད་པའི་ཅང་ཀེ་ཧྲའི་གཞུང་དེ་འཛུགས་མིའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པས་རེད། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡང་། དེད་ནས་བོད་དོན་འདི་དག་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འཛུགས་མི་ཚོའི་མདུན་དུ་ཞུ་ཐབས་འགོ་འཛུགས་བྱས་པ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས།

སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 11 ཚེས་ 17 ཉིན། ༧གོང་ས་མཆོག་གིས་གཞུང་ཞབས་རྣམས་ལ། ལས་དོན་རྣམས་དུས་ཐུང་ནང་འགྲུབ་དཀའ་བ་དང་། ཕྱུགས་རྒྱང་རིང་པོའི་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་སོགས་གསུངས་ཏེ། སྐབས་ཡང་།

156 སྔར་ཐའི་ཝན་ལ་ཧྥོར་མོ་ས་(Formosa)ཞེས་ཟེར།

ཕྱིན་ཆད་བོད་ནང་རང་རེའི་སྤུ་མོའི་གནས་སྟངས་དེ་དག་ཆ་ཚང་ཞིག་ཏུ་གནས་ཐབས་མེད། དེ་ལ་བསྒྱུར་བཅོས་ངེས་པར་དུ་འགྲོ་དགོས། གང་ཡིན་ཟེར་ན། རྒྱ་ཆེའི་འཛམ་གླིང་གི་གནས་ཚུལ་འཕོ་འགྱུར་ཆེན་པོ་འབྱུང་བཞིན་པར་བརྟེན། དེ་དང་བསྟུན་པའི་ལམ་ཕྱོགས་འཛིན་དགོས་རྒྱུ་ནི་ཏ་ཙང་གལ་གནད་ཆེན་པོ་རེད། བོད་སྤྱིའི་བདེ་དོན་གལ་ཆེ་འདིའི་ཐོག་གྲལ་རིམ་དང་། ཕོ་མོ། རིགས་རུས་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་བོད་རིགས་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་རང་རང་སོ་སོའི་ཤེས་ནུས་གང་ཡོད་བཏོན་ཏེ། བོད་སྤྱི་དོན་ཐོག་འཕྲུར་བ་གྲུ་འདེགས་བྱེད་དགོས། དེ་མཚམས་རང་གི་ཤེས་ཚད་ལ་དཔག་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡང་ངེས་པར་ཡོང་གི་རེད།[157]

ཅེས་རང་རང་གི་ཤེས་འཛིན་ལ་དཔག་པའི་ཐོབ་དབང་གཏན་འབེབ་གནང་རྒྱུ་ལས་ཁྲིམ་རྒྱུད་གཙིགས་འཛིན་སོགས་སྔར་སྲོལ་ལམ་ལུགས་ལ་བསྒྱུར་བཅོས་གནང་རྒྱུའི་ཐུགས་དགོངས་བསྟན། དེ་ནས་ཀྱང་།

ད་ལྟ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི། ནང་དོན་མཐུན་ལམ་རྗོག་རྩ་གཅིག་སྒྲིལ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་བརྩི་དགོས། དཔེར་ན། དབུས་གཙང་དང་། ཨ་མདོ། ཁམས་ཟེར་བ་དང་། ནང་གསེས་ལའང་ལུང་ཚོ་སོ་སོ་དང་། གདན་ས་དང་གཞིས་དགོན་སོ་སོ། དམག་སྐར་ཁག་ཟེར་བ་སོགས་ཆགས་ཡུལ་མིང་ཐོབ་འདྲ་མིན་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཕྱོགས་སྒྲིལ་འཐེན་འཁྱེར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ནོར་འཁྲུལ་ཆེ་ལ། ཉེན་ཁ་ཆེ་བ་ཞིག་ཀྱང་རེད།

ཅེས་ཚོལ་ཁ་དང་ཆོས་བརྒྱུད། ཕྱོགས་ཁག་སོགས་ཀྱི་འཐེན་འཁྱེར་སྤྱངས་ཏེ་བོད་དོན་ཐོག་འབད་འབུངས་བྱ་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་མཛད།

སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 11 ཚེས་ 21 ཉིན། ཨ་རི་ཛ་དྲག་རོགས་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་གཙོ་འཛིན་དང་། རྒྱ་གར་དབུས་སྐྱོབ་གསོ་ཚོགས་པའི་དྲུང་ཆེ་གཉིས་མ་སུ་རིར་

157 1957 ཟླ་བ་ 11 ཚེས་ 17 ཉིན་གསུངས་པ་སྤྱི་བཀའ་སོགས་ལ་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ་དེབ་དང་པོ་ལས་བྲངས།

བཅར་ཏེ། རོགས་རམ་གནང་སྟངས་སྐོར་བཀའ་མོལ་ཞུས་པར། རྒྱ་གར་དང་ཨ་རི་གཉིས་ཀྱིས་ད་ཕན་གང་ཅིའི་རོགས་རམ་གནང་བར་བོད་མི་ཚོས་བཀའ་དྲིན་བསམ་ཤེས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ཅིང་། བོད་རིགས་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་ལ་རྒྱ་གར་ནང་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་ཐོབ་རྒྱུར་འབད་བརྩོན་གནང་བཞིན་པ་དང་། ཨ་རི་སོགས་ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ཏུའང་སློབ་སྦྱོང་དུ་གཏོང་ཐུབ་པའི་ཐུགས་རེ་ཡོད་ཚུལ་སོགས་གསུངས་ཏེ་གྲོས་མོལ་ཡུན་རིང་མཛད། དེ་ལྟར་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་འཕྲལ་ཕུགས་ཀྱི་ཐུགས་དོན་ཡོངས་རྫོགས་འགྲུབ་སླད་མི་སྣར་མཇལ་འཕྲད་དང་། བོད་དོན་དྲིལ་བསྒྲགས། ལས་བྱེད་གསར་བསྐོ། སྐུ་ཚབ་ཕྱིར་གཏོང་། རོགས་རམ་རྩད་འཚོལ། ཇི་དགེའི་ལམ་སྟོན་སོགས་མདོར་ན། བོད་མི་སུས་ཀྱང་བསྒྲུབ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱག་ལས་སྣ་ཚོགས་ཉིན་ནས་ཉིན་བསྟུད་དེ་གནང་བ་ནི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་བསྐལ་པའི་བར་དུ་གཞལ་དཀའ་བའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 11 ཚེས་ 29 ཉིན། གཞུང་ཞབས་གཙོ་གྲས་ནས་མགོན་པོ་མཆོག་ལ། ཡུན་རིང་གྲོས་མོལ་སྤྱང་ཤད་ཀྱི་གྲུབ་དོན་དགོངས་འཆར་ཕུལ། དེ་ནི། བོད་གཞུང་གི་རྩ་ཁྲིམས་གསར་བཟོ་ལ་མཁོ་བའི་རྒྱ་གར་དང་དབྱིན་ཇིའི་རྩ་ཁྲིམས་བོད་ཡིག་ཐོག་ཕབ་སྒྱུར་དང་། སློབ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་དང་སློབ་དེབ་པར་སྐྲུན། པར་ཁང་གསར་འཛུགས། ཡིག་སྒྱུར་ལ་ཕན་པའི་བོད་ཀྱི་ཚིག་མཛོད་རྒྱས་པ་གསར་འབྲི། བོད་རང་བཙན་དག་སྐྱེལ་དང་རྒྱ་དམར་གྱི་བཙན་གནོན་ཁྲབ་བསྒྲགས་བྱེད་ཕྱོགས། འབྲེལ་མཐུད་མི་སྣ་བསྐོ་གཞག །མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡིག་ཆ་ཕྱིར་སྒྲོག་འོས་པ་རྣམས་བོད་ཡིག་ཐོག་ཕབ་བསྒྱུར། གཞུང་དམངས་བར་དུ་

འགལ་ཟླ་མི་ཡོང་བ་དང་གནས་ཚུལ་ཤེས་རྟོགས་སླད་རིང་མིན་གཞུང་ཞབས་ངོ་ཡོད་ཐོག་གདན་ས་དང་ཆོལ་གསུམ་མི་དམངས་ཀྱི་སྤྱི་མོས་ཡོད་པའི་མི་སྣ་འདུས་པའི་རྒྱས་འཛོམས་ཚོགས་ཆེན་བསྡུ་བསྐོང་། ལྷ་སྲས་རྒྱལ་པོ་དོན་གྲུབ་མཆོག་ནས་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་མཛད་ཁུར་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་དབུ་བཞུགས་བཀའ་སློབ་སྩུ་མ་ཐུབ་གནང་བར་ཞུ་སྐུལ་འབུལ་རྒྱུ། ཕྱི་རྒྱལ་གསར་ཤོག་ཁག་ལ་ཞིབ་འཇུག་གིས་ལན་འདེབས་གང་འོས་བྱ་རྒྱུ། ཚ་ཤུགས་མ་རྒྱས་གོང་མི་ས་མ་རི་སོགས་བོད་མི་སྡོད་སྒར་ཁག་གནས་སྡོ་ཐུབ་པ་བྱ་རྒྱུ། སྡོད་སྒར་སོ་སོར་སློབ་གྲྭ་གསར་རྒྱག་རེ་ཞིག་དཀའ་བས་ཐོག་མར་མ་སུ་རིར་སློབ་གྲྭ་ཞིག་གསར་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ་སོགས་རེད། དེ་ལྟར་ལོ་དེ་གའི་མ་སུ་རིའི་གནང་སྒོ་ཐམས་ཅད་ཚ་ཚ་ཙུར་ཙུར་གྱིས་རེ་ཞིག་གྲུབ་པར་མཛད། སྤྱི་ལོ་ 1959 ལོ་འདིར། "Ramon Magsaysay Award" ཞེས་པའི་ཕྱིའི་ལེའི་པིན་(Philippines)གྱི་རྟགས་མ་སྙན་གྲགས་ཅན་དེ་ཕུལ།[158] འདི་ནི་བཙན་བྱོལ་དུ་ཐེབས་ནས་བཞེས་པའི་རྟགས་མ་དང་པོ་དེ་ཡིན།

ལྟར་ཧ་རྗོར་གདན་སོགས་སུ་གནས་གཟིགས་དང་མནའ་གན་མ་ཐུ་མོ་ཆེ་འབུལ་བཞེས་སོགས།

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་བཞུགས་སྒར་མ་སུ་རིར་ཟླ་ངོ་དུ་མའི་རིང་ཆེས་ཁ་ཚ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་མཛད་པ་གལ་ཆེའི་རིགས་གྲུབ་པར་མཛད་དེ། རེ་ཞིག་གནས་གཟིགས་དང་དད་ལྡན་མི་དམངས་ལ་འདོད་ཆོས་

158 དཔེ་དེབ་འདིའི་མཇུག་གི་གཟིགས་རྟགས་དང་དམིགས་བསལ་ཆེ་བསྟོད་ཕྱག་འཕྲེ་ ར་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སོགས་མཛད་པ་གཞན་རྒྱ་ཆེར་སྐྱོང་བའི་སྣ་གོན་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ན། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཁྲུ་ཤུ་བླ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་ཀྱང་མ་སུ་རི་དང་ཞལ་གྱིས། དེ་ལ་ཁྲུ་ཤུ་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་ཐོ་ལས།

དེ་རིང་ལམ་རིམ་བསྡུས་དོན་དང་འདུལ་བ་བསྡུས་པའི་འགྱུར་གཉིས་༄གོང་ས་མཆོག་ལ་ཕུལ། གཟིགས་རྗེས་གསོལ་རས་སྩལ། སྤྱི་ཟླ་ 12 ཚེས་ 2 ལ།

དེ་རིང་༄གོང་ས་མཆོག་གིས་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་བཞིན་པར་མདུན་དུ་བཅར་ཏེ་དགོངས་པ་ཞུས། རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོར་གྱིས་ཕྱག་ཞུས། སྤྱི་ཟླ་ 12 ཚེས་ 5 ལ།

༄གོང་ས་མཆོག་ལ་ཕུལ་བའི་ཕྱག་དཔེ་དབུ་མ་འཇུག་པ་དང་མངོན་པ་མཛོད་གཉིས་ཕྱིར་འབྱོར། གསོལ་རས་སུ་བྱིན་

རྟེན་དང་མཇལ་དར་བཅས་གནང་། སྤྱི་ཟླ་ 12 ཚེས་ 6 ལ།

ཞེས་གསལ།

༄གོང་ས་མཆོག་སྟོན་འཁོར་སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 12 ཚེས་ 7 ཉིན། མ་སུ་རི་ནས་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར་ཏེ་ལྡི་ལིའི་ཉེ་ཁུལ་གྱི་གནས་གྲགས་ཅན་དག་ལ་གཟིགས་སྐོར་མཛད་དེ་རིམ་གྱིས་ནང་པའི་གནས་ཆེན་ཁག་ལ་གནས་གཟིགས་དང་། མི་དམངས་ལ་འདོད་ཆོས་བཀའ་སློབ། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ལུགས་པ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་དགེ་བའི་ཐུགས་སྨོན་ཤིས་བརྗོད། སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་སྣ་གྲགས་ཅན་ལ་མཇལ་འཕྲད། སློབ་གྲྭ་དང་བཟོ་གྲྭ་སོགས་ལ་གཟིགས་སྐོར་གྱིས་མཚོན་པའི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ། སྤྱི་ལོ་ 1960 ཟླ་བ་ 1 ཚེས་ 11 ཉིན་ལྷོ་ནུ་ཊ་སེར་ཐེབས་ཏེ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་དྲུང་ནས་ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱོང་གི་

སྨོམ་པ་མནོས་པ་སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས། དེ་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་ནས།

ཆོས་བཅུ་གསུམ་གྱི་སྤྱ་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་ལྔ་དང་ཕྱེད་ཀར་ཐུན་ལ་ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱོང་གི་སྨོམ་པ་ཞུ་མོས་ལྟར་བསྩལ། ཆོས་ ༡༥ ཉིན་སྤྱ་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་དགུ་པར། བོད་དགོན་གནས་འཛིན་ཐུབ་བསྟན་འབྱུང་གནས་ནས་རྒྱ་སྒྲ་རྟེ་དོས་ལ་བླ་མཆོད་དང་འབྲེལ་བའི་བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་ཚོག་བགྱིས་སྐབས་རྡོ་རྗེ་འཆང་ནས་ཚོག་གྲྭའི་དབུ་བཞུགས་གནང་བ་ཆེ་བསོད་འཕེལ་བའི་དཔལ་དུ་སྨིན། ‴ ཆོས་བཅུ་དགུ་ཉིན་རྒྱལ་མཆོག་ན་རིམ་གྱི་མཛད་པ་དང་མཐུན་པར་ཐུན་ནས་བསྟན་པའི་རྩ་བ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་རྒྱུན་དང་པོར་སྤེལ་བར། དེ་སྔོན་ནས་འདུལ་འཛིན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་བཞེས་ཁག་ཞིབ་ཆ་བཀའ་སློབ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བྱུང་བར་མ་ཟད། དེ་ཉིན་བྲག་གཡབ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་བསྒྲུབ་བྲྭ་བཅོ་ལྔ་ལ་དོས་ནས་མཁན་པོའི་བགྱི་བ་བྱེད་ཁུལ་གྱིས་ད་ཚོག་ཉེས་མེད་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྨོམ་པ་སྦྱིན་པར་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་ཕྱག་ལེན་ཆེ་ཕྲ་མཐའ་དག་མིག་སྟོན་ལྟ་བུར་མཛད། ཆོས་ཉེར་བཞིའི་དགོང་དྲོ་ཆུ་ཚོད་གཅིག་གི་ཐོག་ཐུན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་དྲི་བ་འགའ་ཤས་ཞུས་པ་རྣམས་ལ་གསུང་ལན་ཞིབ་པར་བསྩལ་ཏེ་བློ་གྲོས་ཀྱི་ལུས་སྟོབས་རྒྱས་པར་མཛད། ཆུ་ཚོད་བཞི་པའི་ཐོག་ཁོ་བོ་ཅག་དང་ལྷན་དུ་སྦྲ་ར་ནཱ་ཐའི་ལྷ་ཁང་དུ་གནས་གཟིགས་དང་འབྲེལ་རྟེན་འབྲེལ་བསྔོད་པ་གསུངས་ཏེ། སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་འདོམས་པའི་ཚུལ་ལས་བརྩམས་ཏེ་བཀའ་དྲིན་དྲན་པར་མཛད།

ཅེས་སོགས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་བར་ཐུགས་ལ་སྟོན་པ་མཆོག་དེའི་བཀའ་དྲིན་དྲན་ཞིང་སྐྱོ་སྣང་ཚད་མེད་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལ། <<གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་མཛད་རྣམ་>> ཞེས་པ་ལས་མགོན་

པོ་མཆོག་ནས།

ཉིན་དེར་དགེ་འདུན་པ་ཚོས་གཙང་ཁང་གི་སྒོ་ཕྱེ་བའི་ཚེ། མགོ་བོ་དུད་པ་ན་རང་དབང་མེད་པར་མིག་ཆུ་ཡུན་རིང་ཤོར། ཅིའི་ཕྱིར་མིག་ཆུ་ཤོར་ཞེ་ན། དེ་ནི་ངོས་རང་[སྔོན་པ་]ཁོང་གི་ཞལ་སློབ་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། ད་ལྟ་རིང་བསྒྲེལ་འདི་ཙམ་ཞིག་ཤུལ་དུ་ལུས་པ་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་རེད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

སྐབས་དེར། བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་བསྟུད་མར་འགྱོར་བཞིན་པར་བརྟེན་འཚོ་བ་དང་སློབ་སྦྱོང་སོགས་ལ་ཐུགས་འཁུར་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཡོད་རྣམས་ལ་ལམ་སྟོན་དང་། རྒྱ་གར་གཞུང་དང་རོགས་ཚོགས་ཁག་ལ་དངོས་བརྒྱུད་ཅི་རིགས་ནས་རོགས་སྐྱོར་རྟེང་སྐྱུལ་མཛད། བོད་ཀྱི་བླ་ཆེན་ཁག་དང་མི་དམངས་ལ་མཇལ་ཁ་དང་བཀའ་སློབ་གནང་། ཁུ་ནུ་བླ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་ནས་ལམ་རིམ་བསྡུས་དོན་ཧིན་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་པར་སྐྲུན་ཟིན་པ་དེབ་གྲངས་དུ་མ་རྒྱ་གར་ལེགས་སྦྱར་སློབ་གྲྭར་སྩལ། ཨ་རིའི་འཛམ་གླིང་རང་དབང་ཚོགས་པ་ཟེར་བས་ལོ་རེ་འཛམ་གླིང་གི་དབུ་ཁྲིད་བྱུས་རྗེས་ཅན་ལ་གཟེངས་རྟགས་འབུལ་སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་ 1960 ཟླ་བ་ 1 ཚེས་ 23 ཉིན་ཚོགས་པ་དེའི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཆེད་བཅར་གྱིས་གཟེངས་རྟགས་ཕུལ་བ་དགྱེས་བཞེས་མཛད་པ་སོགས་དེ་གའི་རླབས་ཆེན་མཛད་འཕྲིན་རྣམས་རེ་ཞིག་གྲུབ་པར་མཛད། ཟླ་བ་ 1 ཚེས་ 25 ཉིན་གནས་མཆོག་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་ཆིབས་ཕེབས་ཀྱིས་ཚོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་སྣ་མ་ཐུད་བསྐྱངས། ཚེས་ 28 ཉིན་བྱང་ཆུབ་ཤིང་དྲུང་དུ་དགེ་ཚུལ་སློང་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་གསོ་

སྒྲོང་དུ་འདུས་པར་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འཆད།

ས་ཕག་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༧ སྤྱི་ལོ་ 1960 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 3 ཉིན། བོད་ཆོལ་གསུམ་ཚོས་བརྒྱུད་དང་བཅས་པའི་འབྱུས་མི་གནད་ཡོད་ལྡན་འཛོམས་ཀྱིས་མགོན་པོ་མཆོག་ལ་བརྟན་བཞུགས་འབུལ་སྐབས། འབྱུས་མི་རྣམས་ཀྱིས་མགོན་པོ་མཆོག་གི་ཡང་དག་པའི་དབུ་འཁྲིད་ལམ་སྟོན་འོག་ལྷུགས་ཀྱི་གོང་བུ་ལྷ་བུའི་མཐུན་ལམ་རྫོག་རྩ་ཆིག་སྒྲིལ་གྱིས་བོད་སྤྱིའི་འཕྲལ་ཕྱུགས་ཀྱི་བདེ་དོན་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་མནའ་གན་ཕུལ། དེ་ལ་<<དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་གོང་བོད་དུ་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་རིམ་>>ཞེས་པ་ལས།

༄༅། །རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་བོད་ས་ཕག་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༧ ལ། དཔལ་སྤྱར་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པ་དང་། དཔལ་ལྡན་དམག་ཟོར་གྱི་རྒྱལ་མོ་རེ་མ་ཏི། བསྟན་སྲུང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོ་དཔང་དུ་བཙུགས། ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་ལུགས་གཉིས་ལ་གོང་མ་ཁྲིམས་བདག་རིན་པོ་ཆེའི་ལ་ཞབས་དྲུང་དུ།

བདག་མིང་རྟགས་ཁུངས་ག་ཤམ་གསལ་རྣམས་བློ་ཡིད་གཅིག་ཏུ་མཐུན་པའི་རང་མོས་བློས་བླངས་ནས་ཡང་འགྱུར་མེད་ཀྱི་གན་རྒྱ་མཐུ་མོ་ཆེ་གཙང་མར་འཛོག་སྙིང་། དོན་རྩ། འཛིག་རྟེན་ཡོངས་ལ་ཕན་བདེ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་རྩ་ལག་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་རྒྱས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ཐུབ་པ་དང་། རང་ཅག་སྟོད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ། བར་དབུས་གཙང་རུ་བཞི། སྨད་མདོ་ཁམས་ཆུ་བཞི་སྒང་དྲུག་ཨ་མདོ། འགུ་ལོག་བཅས་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་མི་མང་ཡོངས་ལ་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་རྟག་ཏུ་བཞད་པའི་ཐབས་ཚུལ་ལ་གངས་ལྗོངས་རྒྱལ་བསྟན་ཆབ་སྲིད་ཡོངས་ཀྱི་བདག་པོ་སྤྱི་ནོར་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག་ཏུ་ཐུགས་ཁུར་ཟབ་བཞེས་བཀའ་དྲིན་སྨྲ་མཐའ་མེད་པ་བསྐྱངས་ཟུང་། རང་ཅག་བོད་རིགས་མི་མང་ཡོངས་ནས་ད་བར་མཐུན་ལམ་རྫོག་རྩ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་བའི་ཁུར་བབས་སྲི་ཞུ་

ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་ཅིག་སྙན་མ་ཐུབ་པའི་ཉེར་ལེན་དང་། བསྟན་པ་སྤྱི་བགེགས་གཉིས་ཀའི་ངན་འབྲས་བཟློག་ཏུ་མེད་པ་རང་ས་དབྲ་ཡིས་ཧམ་བཟུང་གིས་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཚད་ཀྱི་མི་རྒྱུ་ཟོག་གསུམ་གང་ལའང་ལྟ་བཟོ་སྒྱུ་ཙམ་མེད་པར་ད་ཆ་བོད་མི་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་དྲག་པོ་མྱོང་ནུས་ཀྱང་། ད་དུང་གནས་སྐབས་རང་གི་བདེ་དོན་ཕྲ་མོར་ཞེན་པའི་འཁྲི་བ་མ་བཅད་པར། མཁྲེགས་ཆོས་སུ་བཟུང་སྟེ་བསྟན་པ་སྤྱི་དོན་ལ་རང་ཅག་བོད་རིགས་ཚང་མས་ སྤུར་ནུས་ལྷུར་སྤྱི་ཟོམ་ཡལ་ཡོལ་འབབ་ཞིག་གི་དབང་དུ་མ་སོང་བར་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་སྐུ་དངུལ་ཁྲིད་བསྡད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སྟེ་བོད་ལྗོངས་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ཁྲིན་ལ་ཆོས་སྲིད་རང་དབང་བདེ་སྐྱིད་རྫོགས་ལྡན་གསར་པའི་དགེ་མཚན་གསར་དུ་བཞད་ཐབས་ལ་༧སྐུའི་གསང་བ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་གཅིག་ཏུ་སྤྱུངས་ཏེ་མཐུ་སྟོབས་ནུས་པའི་རྣམ་འཕྲུལ་ནི་རང་ཅག་སོ་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་མཐའ་ཡས་རྒྱ་ཆེའི་མཛད་འཕྲིན་གྱི་འོད་སྟོང་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་གོ་ལར་མངོན་པར་དུ་འཕགས་པ་འདི་ནི་འཛམ་གླིང་ནང་གི་སངས་རྒྱས་པའི་རིང་ལུགས་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་། སྒོས་སུ་རང་ཅག་ཁ་བ་རི་པའི་སྐྱེ་འགྲོ་ཡོངས་ལ་བསམ་བཞིན་དད་པའི་སྤྱ་ལོང་དབང་མེད་གཡོ་བའི་བཀའ་དྲིན་གྱི་ཚད་མཐའ་གཞལ་དུ་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དུས་འདིར་རང་ཅག་བོད་རིགས་ཚང་མས་སྤུར་བྲུས་ལ་འགྲོད་སྙོམ་དྲག་པོ་དང་། ཕྱིས་ཀྱི་ཁུར་བབས་ཞུ་བྱའི་ཐད་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོའི་དགོངས་གཞི་ཟབ་མོ་དང་མཐུན་པའི་བོད་རིགས་ནང་ཁུལ་རང་རང་མིང་གི་རྗེས་སུ་བསྙེགས་པའི་ཕྱོགས་འཛིན་ཐག་དོག་རྣམས་ཞེ་ནས་སྤྱངས་ཏེ། མཐུན་བསྒྲིལ་རྡོག་རྩ་གཅིག་བསྒྲིལ་ལྷུགས་ཀྱི་གོང་བུ་བཞིན་བྱེད་རྒྱུ།

ཞེས་སོགས་ཆོལ་གསུམ་ཆོས་བརྒྱུད་སྡེ་ཁག་དང་བཅས་པའི་འཐུས་མི་གནད་ཅན་སུམ་ཅུ་སོ་བཞིའི་མནའ་སྐྱེལ་མཚན་རྟགས་འཁོད་པའི་"མནའ་གན་མཐུ་མོ་ཆེ"ཞེས་པ་དེ་ཐུལ། ཉིན་དེའི་ཕྱི་དྲོར་འདུས་དམངས་ལ་ཡོན་ཏན་གཞིར་བྱུར་

མའི་ལྷགས་ལུང་བཤད་ཁྲིད་སྦྲགས་མའི་ཟབ་ཆོས་སྨིན་སྒྲོལ་མཛད། མཇུག་ཏུ།

དེ་གོང་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༨ ལོར་འདིར་ཡོང་སྐབས་ལུས་བྲེལ་པོ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ལྷོད་པོ་ཡོད་ཅིང་། ད་ལམ་ཐེངས་གཉིས་པ་འདིར་བསླེབས་སྐབས་ལུས་ལ་བྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་སེམས་བྲེལ་ཙམ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ཞི་བ་ལྷས། གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ལ་མི་དགའ་ཅི་ཞིག་བྱ། །གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་མེད་ན་ནི། །དེ་ལ་མི་དགའ་བྱས་ཅི་ཕན།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་ཁྲལ་བྱས་པས་ཕན་ཐོགས་མེད་གཤིས་ཚང་མས་སེམས་ཁྲལ་བྱ་མི་དགོས། དེས་ན་ཚང་མས་བསམ་བློ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་གཏིང་ཟབ་པོ། གུ་ཡངས་པོ་ཞིག་གཏོང་དགོས། བོད་ཀྱི་གྲྭ་སའི་ནང་མཁན་པོ་དང་། བླ་སྤྲུལ། གྲྭ་རྒྱུད་སོགས་སོ་སོ་སོ་སོའི་འགྲོ་སྟངས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་། ད་ཆ་ཡུལ་དང་གནས་ཚུལ། དུས་ཚོད་བཅས་རྒྱ་བ་ནས་འགྱུར་སྟབས་སྔར་གྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ཁོ་ནས་མི་འགྲིག ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་མོས་བློ་དང་བསྟུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་སྟབས་ཡུལ་དུས་དང་བསྟུན་པའི་བསམ་བློ་རྒྱ་ཆེ་ཞིག་གཏོང་དགོས། རང་རེ་བོད་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྤྱི་དོན་ཆེན་པོ་ཞིག་སྒྲུབ་པ་ལ་མི་རེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་བསམ་ཅི་དྲག་གིས་འབད་པས་ཕན་ཤུལ་ཐོན་དཀའ། "དུས་ད་ལྟའི་ཆར་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆ་ཚང་ལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་དེ་བོད་ལ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟ་ནའང་། ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནས་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཇི་བཞིན་ཤེས་དཀའ་ཞིང་། འགའ་ཞིག་ནས་གནས་ཚུལ་ཇི་བཞིན་མ་ཤེས་པར་དཔེ་དེབ་ཀྱང་བྲིས་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན། འགའ་ཞིག་ནས་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལ་བླ་མའི་ཆོས་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཆོས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཟེར་བ་སོགས་དང་། འགའ་ཞིག་ནས་བོན་གྱི་ཆོས་མ་རྩར་བཞག་སྟེ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཤིག་ཡིན་པར་བསམ་པ་སོགས་བསམ་ཚུལ་མང་ཡང་།[159]

ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་མགོན་པོ་མཆོག་ནས་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་གནས་བབ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ

159 སེར་སྐྱ་མང་ཚོགས་ལ་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་པོད་དང་པོ་ལས་དྲངས།

བོད་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཆེ་ཕྲ་ཀུན་གསལ་གཟིགས་ཐོག་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་འདི་ཉིད་དཔལ་ནཱ་ལེནྡྲ་ནས་ཉེ་བར་བརྒྱུད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྨ་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབས་ཏེ། “བླ་མའི་ཆོས་ལུགས་”[160] སོ་སྣུམ་པའི་ལོག་རྟོག་དེ་ཉིད་ཐེར་འདོན་གནང་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེས་ཟབ་མོ་དེ་དུས་ནས་འཁྲུངས་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ། དེར་མ་ཟད། ད་ལྟའི་ཆར་ཚན་རིག་དང་ཚོང་དོན་རིག་པ་སོགས་འཛམ་གླིང་གི་རིག་སྟེ་ཆེན་པོ་དག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ན་བཞུགས་གྲལ་མཐོན་པོར་རྒྱ་ཁྱབ་ཏུ་སྟེག་བཞིན་པའི་“རྟེན་འབྲུང་གི་ལྟ་བ་”དང་། “རིགས་ལམ་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་”སོགས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་ཀུན་ཏུ་སྤེལ་བའི་དགོངས་གཞི་ཟབ་མོ་བཞེས། དེ་ལ་བཀའ་སློབ་ལས།

དེང་ཚན་རིག་མཁས་པ་ཆོས་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཉིང་ལག་གི་རྩ་རྒྱུས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཡི་བསམ་བློ་འཁོར་ཚུལ་གང་འཚམས་ཤེས་ཀྱིན་ཡོད་ཀྱང་། དབང་པོ་དང་བ་དང་། བརྟེན་པ་དབང་ཤེས། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་། ཤི་འཕོས་ནས་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཇི་བཞིན་ཤེས་དཀའ་ཞིང་། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་ནི་མཁས་པ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་གྲུབ་པའི་མཐའ་འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ཁས་ལེན་པ་དང་། བདག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འདོད་པ་སོགས་ནི་ཚན་རིག་པ་ཚོའི་རིགས་པ་དང་མི་མཐུན། རང་རེའི་རྟེན་འབྲུང་གི་རྣམ་གཞག་འདི་ཚན་རིག་མཁན་ཚོར་རྒྱབ་སྐྱོར་དུ་འགྲོ་གིན་ཡོད་འདུག །དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྣམས་རིགས་ལམ་ཚད་མའི་སྒོ་ནས་གོ་ཐུས་ཆེན་པོ་ཞིག་ལེགས་པར་ཤོད་ཐུབ་ན། རང་རེའི་ཆོས་འདི་ལུང་ཁུག་འབྲོག་འཐོམས་གླེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་གཏོགས་ཡུལ་ལུང་དར་རྒྱས་ཡོད་སའི་རིག་གསར་མཁན་ཚོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་པའི་ལྟ

---

160 དབྱིན་སྐད་དུ་ Lamaism ཞེས་པ་སྟེ་གཤམ་དུ་གཟིགས།

བའི་གནས་ཚུལ་སེལ་ཐུབ།[161]

ཅེས་གསུངས།

སྐབས་དེ་ཙམ་ལ་ཡང་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ལ་ཞལ་ཕྱོགས་ཏེ་སྒོ་སྣ་ཚོགས་ནས་བོད་ཀྱི་བདེན་པའི་མཐའ་ཉེ་བར་གསལ་བའི་དགོངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མཛད་པ་ནི་ཡ་མཚར་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མིན་པ་སུས་ཀྱང་མི་འཛོན། བཀའ་སློབ་གནང་དུ་སྨིན་པ་གཞན་ཡང་ཕེབས་ཡོད། དེ་ལ།

རང་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་འགྲོ་སྟངས་ཀྱི་ཆ་ནས་རྗེས་ལུས་ཡིན་པ་ནི་ངེས་པར་ཁས་ལེན་བྱེད་འོས་པ་ལས་སྦས་སྐུང་དགོས་དོན་མེད། འོན་ཀྱང་འཛམ་གླིང་གཞན་ན་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ནི་ངོམ་འོས་པ་ཞིག་རེད། སྔར་རང་རེ་བོད་ནང་གཅིག་པུར་འཆད་ཉན་བྱེད་པ་ཙམ་ལས་མེད་ཀྱང་། ད་ལྟའི་དུས་སྐབས་འདི་བཟུང་སྟེ་འཛམ་གླིང་ནང་རང་རེའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གསལ་པོ་ཞིག་སྟོན་ཐུབ་ན། ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་མི་རྣམས་རང་ཤུགས་ཀྱིས་རང་རེར་དགའ་ཞེན་དང་བརྩེ་དུང་ཡོང་ཐུབ། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་རང་རེའི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་རྒྱུ། ད་ལྟའི་ཆར་སློབ་གྲྭའི་མི་འགྲོ་བཙུ་ཙམ་ཡོད་པར་དུ་དུང་གང་མང་བྱུང་ན་སྣམ་གཤིས། ཚང་མས་ལྷག་བསམ་བཟང་པོས་ཁུར་ལེན་བྱ་དགོས། ཡང་དེ་ཚོའི་ཉེར་མཁོར་བོད་ཡིག་སྤྱི་དང་། སུམ་རྟགས་སོགས་ཡི་གེའི་འགྲོ་ལུགས་ལེགས་པོ་ཤེས་དགོས། དེ་མིན་རང་རེས། འདི་ནི་མཁས་པ་ཆེན་པོའོ་ཞེས་བརྗོད་ས་དེས་ས་ཡིག[162] *ཅིག་འབྲི་དགོས་བྱུང་མཚམས་མཇུབ་ཐེལ་རྒྱག་ཉེན་ཡོད།*

ཅེས་འཛམ་གླིང་སྤྱི་འབབས་རང་ཕྱོགས་སུ་འདྲེན་པའམ་བོད་དོན་ལ་རམ་འདེགས་ཆེས་ཆེར་ཐོན་པ་ནི་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་པའི་གསལ་བཤད་དང་།

161 འདི་དང་གཤམ་གྱི་ལུང་རྣམས་སེར་སྐྱ་མང་ཚོགས་ལ་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་པོད་དང་པོ་ལས་དྲངས།

162 ས་ཡིག་ཅེས་པ་མིང་ཚིག་ཏུ་ signature དང་། བྱ་ཚིག་ཏུ་ sign ཞེས་པ་སྟེ་ཡིག་ཆའི་སྟེང་ཕབ་པའི་རང་མིང་དང་། རང་མིང་འབྲི་བར་གོ།

མཁས་པ་ཆེན་པོའི་གནས་ཐོབ་ཀྱང་སྲུམ་རྟགས་ཀྱི་འགྲོས་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་སྐྱོན་ངན་ལ་ཐེར་འདོན་དོན་གྱིས་གནང་། དེ་ཡང་མཁས་ཆེན་དུ་མ་བཙན་ཐོལ་དུ་འགྲོར་འཕྲུལ་ཤོག་བུའི་སྟེང་མཚན་རྟགས་འགོད་སྐབས་རང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཙམ་ཡང་ཇི་བཞིན་བྲིར་མ་སྦྱོབས་པར་"མཛུབ་ཐེལ་བརྒྱབས་པ"སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དུ་མ་བྱུང་ཡོད་ལ། དཀའ་ངལ་དེ་ད་དུང་ཡང་གཙང་སེལ་ཐུབ་མེད། ཡང་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ལ།

ལྷག་པར་བསྟན་འཛིན་དགེ་འདུན་རྣམས་ནི་གཞན་ལས་ཆེས་ཆེར་ལྷག་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་བཟང་པོ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་དགོས་པ་ལས། གཞན་ལས་འཕྱུག་རྫོད་རྐོད་པ་དང་། གཞན་ལས་ཧམ་པ་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་ཚུལ་ངན་པ་བྱུང་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐབས་རྟུགས་རེད། ཐམ་རང་ཉིད་གཅིག་པུར་བློང་དོར་ཆ་ཚང་མ་ཐུབ་ན་ཡང་། ཡུལ་དུས་གནས་ཚུལ་དང་བསྟུན་ཏེ་ཕྱིའི་སྣང་ངོར་ཀུན་སྤྱོད་འཐྲ་ཆགས་ཙམ་ཞིག་མ་མཐར་ཡང་བྱེད་དགོས། དེ་ཚུལ་འཚོས་སུ་འགྲོ་ཡང་ཚུལ་འཚོས་མཁས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐྱེ་བའི་གཞིར་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད།

ཅེས་ཐུགས་བརྩེ་ཤ་ཚས་མ་བཟོད་པའི་གསུང་ཕ་མས་བུ་ལ་གདམས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གནང་། དེ་ནས། "ས་སྐྱེང་བཀའ་དགེ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་ཁག་གི་ཆོས་ལུགས་པ་རྣམས་དམ་གཙང་ཆེག་སྒྲིལ་ངེས་པར་དུ་དགོས་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ཡང་དགེ་ལུགས་པའི་ཕྱོགས་མང་བས་སྐྱོན་ཆ་ཡང་དེ་ཙམ་མང་བ་ཡོང་རྒྱུར། དགེ་ལུགས་ཕྱོགས་ནས་སྐྱོན་འགོག་སྔངས་འཛིན་མང་ཙམ་བྱེད་ཐུབ་ན་ལེགས། དེ་ལྟར་ཆོས་པ་ནང་པན་ཚུན་དང་བོད་རིགས་མི་མང་ནང་ཁུལ་བཅས་དམ་ཚིག་ཆེག་སྒྲིལ་བྱ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ།" ཞེས་ཆོས་བརྒྱུད་དང་ལུང་ཚན་བར་འཛིན་འཁྲེར་མེད་པར་མཐུན་ལམ་ནོར་བུའི་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་ཐུབ་པའི་ཐུགས་རེ་སྤར་ནས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་

འབངས་ལ་ལེགས་པར་གདམས། དེ་ནས་ཀྱང་།

དེ་ལ་དགྲ་ཕྱོགས་ནས་དགའ་བསུ་མི་ཞུ་ཞིང་། བཟོད་པ་ཡང་མི་སྒོམ་པས་བསམ་ངན་དེས་པར་བྱེད་སྲིད། དེ་ཡང་རང་རེ་རང་དབང་རྒྱལ་ཁབ་ནང་གནས་པར་བརྟེན་ཧུར་གསོད་སོགས་བྱེད་མི་ཐུབ་ཀྱང་། རྒྱུ་དངོས་དང་། གཏམ་སྣན་པོ་སོགས་ཀྱིས་དངོས་ཤུགས་གང་སནས་གནོད་སྐྱོན་དང་། དབྱེན་སྦྱོར་བྱེད་རྒྱུར་བརྟེན། རང་རེས་མིག་གཉིས་ཀ་བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཚང་མར་ལྟ་བ་དང་། རྣ་བ་གཉིས་ཀ་བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་གནས་ཚུལ་ཚང་མ་ཉན་པ་དང་། ཐུགས་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པའི་ཡིད་བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་རང་རིགས་ཀྱི་འཕྲལ་ཕུགས་དགེ་སྐྱོན་དང་། གཏམ་དོན་ཁེ་གྱོང་ལ་ལེགས་པར་བརྟག་དགོས་པ་ལས། གང་བྱུང་གཡམ་རྒྱུག་བྱས་ན་སྐྱོན་གནོད་ཡོང་རྒྱུར་སྒོ་གང་སནས་བློ་རིག་བསྒྲིམས་ཏེ་བག་ཟོན་ཧྲག་ཏུ་བྱ་དགོས།

ཞེས་བཅན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་མ་ཐག་པ་ནས་རྒྱའི་ཕྱོགས་ནས་ངན་གཡོ་བྱེད་པར་གདོན་མི་ཟ་བའི་ཚུལ་དང་དེ་ལ་བག་ཟོན་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་ལེགས་པར་གསུངས།

སྤྱི་ལོ་ 1960 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 4 ཉིན། Thailand ཡི་དགེ་སློང་དུ་མར་མཇལ་ཁ་གསུང་མོལ་དང་བོད་རྒྱལ་རོང་ཁུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་རྒྱུས་ལོན་མཛད། དགོང་དྲོར་ཇོར་གདན་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་མདུན་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་ཆེན་དང་འབྲེལ་བོད་འབངས་འདས་གསོན་ཡོངས་ལ་བསྔོ་སྨོན་གྱི་མཚམས་སྦྱོར་དང་། ཕྱི་ཉིན་སྤྱི་ཚེས་ 5 ཉིན་བྱང་ཆུབ་ཤིང་དྲུང་དུ་འཕགས་མཆོག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་ཆེན་དང་སྤྱན་རས་གཟིགས་ངན་སོང་ཀུན་གྲོལ་གྱི་རྗེས་གནང་། སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ། འཕགས་བསྟོད་སོགས་ཀྱི་ལྷུགས་ལུང་བཅས་སྩལ། བཀའ་སློབ་ལས།

ད་ལྟ་སྐྱོན་ཆེར་མེད་ཀྱང་ད་དུང་ཚང་མས་ཁོང་ཟློན་ལྟོད་མེད་མ་བྱས་ཚེ་རང་རེའི་རྐྱེན་ངན་འདི་ལུང་པ་ཕན་ཚུན་ནས་བྱུང་བའི་དགྲའི་ཕྱོགས་ཤིག་ཡོད་པས་དགྲ་ཕྱོགས་ནས་རང་རེའི་ཆིག་སྒྲིལ་ལ་དགག་བསྒུ་མི་ཞུ་ཞིང་། བཟོད་སྒོམ་ཡང་མི་བྱེད་པར་དངོས་ཤུགས་ནས་གནོད་སྐྱེད་བྱེད་ངེས། དེ་ཡང་མི་གསོད་དང་། རྟང་རྟེག་ཆིག་རྩུབ་ཀྱིས་བྱེད་ཐབས་མེད་པས། རྒྱུ་དངོས་དང་དཀྲུག་ཤིང་གིས་གནོད་ཅི་འཚོལ་བྱ་རྒྱུར་བརྟེན་ངོས་ཀྱིས་སྔོན་ཞུས་ལྟར་རང་རེའི་མིག་གཉིས་དང་། རྣ་བ་གཉིས་ཀ །ཕྱུགས་ལས་ལྷག་པའི་ཡིད་བཅས་བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་འཕྲལ་ཕུགས་གཏམ་དོན་ཁེ་གྲོང་ལ་བརྟག་ཞིབ་ཁོང་ཟློན་བྱ་དགོས།[163]

ཞེས་གོང་དུ་གསུངས་པའི་བཀའ་སློབ་དེ་ཉིད་སྐབས་ཡང་བསྐྱར་ཟློས་དང་། "དམ་ཚིག་ལུགས་ཀྱི་གོང་བུ་དེ་ཇེ་སྲ་ཇེ་བརྟན་དུ་གཏོང་དགོས་པ་ལས། འཁྲུགས་པའི་གོང་བུ་ལྟ་བུ་མིན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད།" ཅེས་གསུངས་པ་དེས། རྒྱུའི་བྱེད་ཐབས་ངན་པ་རྣམས་མི་འགྲུང་བར་བཙན་བྲོལ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་མཐུན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་གོང་བུ་ལྟ་བུ་ཞེས་པའི་འགོག་རྐྱེན་ཆེན་པོར་འགྱུར་བར་གཟིགས་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ། ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་མཐུན་ལམ་དགོས་ཚུལ་སོགས་ཀྱང་སྐབས་ཡང་གསུངས་ལ། "ད་ལམ་ངོས་གནས་སྐོར་ལ་སྐབས་ནང་པ་དང་། ཧིན་རྡུ། ཡེ་ཤུ་སོགས་ཚང་མའི་ལྷ་ཁང་མཇལ་བའི་ཐོག །ཚང་མ་དང་གླེང་མོལ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན།" ཞེས་གསུངས་པ་དེས། སྐབས་དེ་དུས་ནས་འཛམ་གླིང་ཆོས་ལུགས་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་མཛད་ཆེན་དབུ་འཛུགས་གནང་ཡོད་པ་ཤེས་ནུས། དེ་ནས་དུར་ཁྲོད་བསིལ་བ་ཚལ་དང་བྱ་རྒོད་ཕུང་རི། དཔལ་ནཱ་ལེནྡྲའི་དགོན་ཤུལ་སོགས་སུ་འང་གནས་གཟིགས་མཆོད་འབུལ་མཛད།

163 སེར་སྐྱ་མང་ཚོགས་ལ་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ་པོད་དང་པོ་ལས་བཏུས།

སྤྱི་ལོ་ 1960 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 12 ཉིན་རྫོང་གདན་བྱང་ཆུབ་ཤིང་དྲུང་དུ། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་གསེར་གོང་མཚན་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག །ཕྱུ་རྫེས་རིམ་པར་བླ་སྤྱིལ་སོགས་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྲངས་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་ཙམ་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པར་མཛད། དེ་ནས་སླར་ཡང་མཆོད་རྟེན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་ཚོགས་མཆོད་རྒྱས་འབུལ་དང་། ལོ་དྲུག་དཀའ་སྤྱད་སོགས་སུ་གནས་གཟིགས། གནད་ཡོད་མི་སྣ་མཇལ་འཕྲད་སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ། སྤྱི་ལོ་ 1960 ཟླ་བ་ 2 ཚེས་ 14 ཉིན་རྫོང་གདན་ནས་བཞུགས་སྒར་མ་སུ་རིའི་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར།

བོད་སློབ་ཐོག་མ་གསར་འཛུགས་དང་གསུམ་བཅུ་དུས་དྲན་དང་པོ་སྲུང་བརྩི།

༧དགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་བོད་ཕྲུག་རྣམས་ལ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་རྨང་གཞི་བརྟན་པོའི་ཐོག་དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་དགོས་པར་གཟིགས་ཏེ། དགོན་སྡེ་བསྐྱར་གསོ་སོགས་རེ་ཞིག་བཞག་སྟེ་ཐོག་མར་བོད་མི་རང་གི་གནས་བབ་དང་མཐུན་པའི་སློབ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་གནང་རྒྱུའི་དགོངས་པ་ཡུན་རིང་བཞེས་མཐར། རོགས་སྐྱོར་སྡེ་ཁག་གི་རམ་འདེགས་འོག་སློབ་གྲྭ་གསར་རྒྱག་གྲུབ་མཚམས་འགན་འཛིན་དུ་ཀུན་གླིང་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཚན་དང་། སློབ་སྤྱིར་ཕྲེང་རིང་འཛིགས་མེད་སྲུན་རྩེན་དབང་པོ་བསྐོ་བཞག་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་ 1960 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 3 ཉིན། བཞུགས་སྒར་མ་སུ་རིར་བོད་ཕྲུག་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཐོག་མ་དེ་དབུ་འབྱེད་གནང་བར་བོད་ལུགས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་བསྐྱངས། དགེ་སློབ་རྣམས་ལ་

སྐྱབས་འགྲོ་དང་འཛམ་དབྱངས་གང་བློ་མ། རྒྱལ་བའི་ཞབས་བརྟན་བཅས་ཀྱི་ལྡོགས་ལུང་སྟུལ། མཇུག་ཏུ་ཐབ་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་སྩལ་བའི་སྙིང་དོན།

སྔ་དུས་བོད་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྐུ་རིང་ལ་བོད་དང་རྒྱ་ནག་རང་དབང་རང་བཙན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པས་མ་ཚད། ཆོས་སྲིད་གང་ཅིའི་ཆ་ནས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྟོན་གྲགས་འཛམ་གླིང་དུ་ཁྱབ་པ་བྱུང་བ་དང་། བོད་སིལ་བུར་གྱུར་རྗེས་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཉམས་གུད་བྱུང་ལུགས། ས་སྐྱ་དང་། ཕག་གྲུ། རིན་སྤུངས། གཙང་པ་བཅས་པའི་དུས་རིང་ལ་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྟངས། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་དང་། མན་ཇུའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ། རྒྱལ་དབང་སྐུ་གོང་མས་སྐྱུ་ངལ་མང་པོ་ལྷུར་བཞེས་ཀྱིས་བོད་རང་དབང་རང་བཙན་དུ་འཛིན་སྐྱོང་གནང་བའི་ཁར། ཕྱི་སྒྲིལ་ཞལ་གདམས་ནང་སོག་ཡུལ་དུ་དམར་པོའི་ལས་འགུལ་དངོས་སུ་བྱུང་བའི་གནས་ལུགས་དཔེར་བཀོད་དེ། འབྱུང་འགྱུར་བོད་ལྗོངས་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་སར་ཡང་ཕྱི་ནང་གང་ས་ནས་ལྷགས་པར་ངེས་པར་དེ་སྐབས་རང་ས་རང་སྲུང་མ་ནུས་ན། རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མཆོན་བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་འཕགས་མིང་མེད་དུ་འཇོམས་ཤིང་། བླ་བྲང་ཁག་དང་། བསྟན་འཛིན་ཆོས་བྱེད་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེའི་འཛིན་དབང་མཆོད་རྒྱུན་དང་བཅས་པ་ཙ་བརླག །ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་བཞེད་རྒྱུན་ཆབ་སྲིད་ཀྱང་མིང་ཙམ་དུ་ཉམས་དམས། ཞབས་འབྲིང་ཀུན་ཀྱང་ཕ་གཞིས་རྒྱ་ནོར་ཙ་འཕྲོག་དབྲ་ཡའི་བྲན་དུ་འགྱུར་རྒྱུ། ཡིད་ཅན་ཀུན་ཀྱང་མནར་གཅོད་འཇིགས་སྐྲག་གི་སྡུག་བསྔལ་ཉིན་མཚན་མི་འཇོལ་བའི་དུས་ཤིག་འབྱུང་ངེས་ཞེས་གསལ་པོར་གསུངས་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྣམས་ཞིབ་གསལ་བཀའ་གནང་།

བར་སྐབས་ཉེ་བའི་དུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྒྱས་བཤད་བྱེད་མ་དགོས་པར། ཞེས་སོགས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་གོང་མ་ཡན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་མདོར་བསྡུས་སུ་གསུངས། དེ་ནས།

རྒྱ་ནག་ཁྲོན་ཡོངས་སུ་དབང་སྒྱུར་བྱས་མ་ཐག་བོད་སར་བཙན་འཛུལ་བྱས། ༡༩༥༡ ལོའི་རྒྱའི་གྲོས་མཐུན་ལའང་རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་བརྩི་མེད་བདལ་བཤིགས་རིམ་བཏང་བཙན་དབང་ཇེ་ཆེ་

ཧེ་སྤུག་གིས་ ༡༩༥༥ དང་ ༡༩༥༨ ལོ་ནས་མདོ་སྟོད་སྨད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ལ་ཁྲིམས་འགལ་དྲག་གནོན་ཚད་མེད་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོའི་ཕྱོགས་ནས་བོད་རྒྱ་གཉིས་ཚ་གྲང་དབྲ་ག་ཤེད་ལྟ་བུའི་འགལ་ཟླ་མ་ཡིན་པར་གཉིས་པན་གཉིས་ལོའི་ལམ་ནས་ཞི་མཐུན་མཉམ་གནས་ཡོང་ཐབས་མི་ལོ་དགུའི་རིང་ཐབས་མཁས་འབད་བརྩོན་ཇི་བྱས་ལ་རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་དང་ལེན་བསམ་ཤེས་ཅི་ཡང་མ་བྱས་པར། སྤྱི་ལོ་ལྷ་སར་དྲག་གནོན་མི་བཟད་པ་དེ་ལྟ་བུ་བྱས་ཏེ། ད་ཆ་སྐུ་གོང་མས་ཞལ་གདམས་ཇི་གནང་གི་གནད་དོན་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་སྤྱོད་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཐབས་ཇུགས་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད།[164]

ཅེས་རྒྱལ་དབང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དུས་སུ་བྱུང་བའི་གནད་དོན་སྐོར་གསུངས་ཤིང་། བོད་རྒྱའི་གནད་དོན་སེལ་ཐབས་སུ་ལོ་དགུའི་རིང་"གཉིས་པན་གཉིས་ལོའི་ལམ་ནས་ཞི་མཐུན་མཉམ་གནས་ཡོང་ཐབས་"ཞེས་གསུངས་པར་གཞིགས་ན། སྐབས་དེ་དུས་ནས་ཕྱོགས་ཡོངས་ཀྱི་གནས་སྟངས་གསལ་གཟིགས་ཀྱིས་"གཉིས་སྨན་དབུ་མའི་ལམ་"གྱི་བཞེངས་ཕྱོགས་ཤིག་འཁྲུངས་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ། སྐབས་དེར་"གོང་ས་མཆོག་ལ་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟོན་བཞེད་ཡོད་མེད་ཁ་ཆོན་གཅོད་དཀའ་ཡང་གསུང་ཚིག་གི་བབ་ལ་བརྟགས་ན་གོ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་སུར་ཡང་ཡོང་ངེས་ཡིན། གང་ལྟར། བོད་ལ་རྐྱེན་ངན་བྱུང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཐད་ལ།

ང་ཚོར་གནས་ཚུལ་ཐབས་ཇུགས་འདི་འདྲ་ཡོང་བ་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ནི། བོད་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་སློས་ཅི། བོད་གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་ཚོ་ལ་ཡང་དུས་བསྟུན་གྱི་ཤེས་ཡོན་འདང་བ་མེད་པ་དེ་ལ་ཐུག་ཡོད། འཛམ་གླིང་ནང་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། ཤེས་རིག་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བ་གང་འདྲ་ཞིག་འགྲོ་གིན་ཡོད་པ་ང་ཚོས་ཤེས་མ་ཐུབ་པ་དང་། འཛམ་གླིང་གི་འགྱུར་འགྲོས་དེ་ཚོ་དང་བསྟུན་ནས་ང་ཚོས་གོམ་པ་སྤོ་

164 ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྒོའི་སྐོར་སྐུལ་བའི་བཀའ་སློབ་པོད་དང་པོ་ལས་བྲངས།

མ་ཐུབ་པར་བསྡད་པའི་དབང་གིས་ང་ཚོར་དཀའ་ངལ་འདི་དག་འཕྲད་པ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས།

དེ་ནས། "ད་ཆ་ང་ཚོས་བོད་ལུང་པ་རྒྱ་མིའི་ལག་ནས་རྩིས་བླངས་ཏེ་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་འགྲོ་ལུགས་དང་མཐུན་པར་དམངས་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་ལྡན་པའི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་འཛིན་སྐྱོང་ལེགས་པར་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས།" ཞེས་བོད་ཀྱི་སྲིད་ལུགས་དམངས་གཙོར་བསྒྱུར་རྒྱུའི་དགོངས་ཚུལ་གསལ་སྟོན་མཛད། "དེ་ཡོང་བ་ལ་རྒྱ་ཆེའི་བོད་མི་མང་ཚོགས་ལ་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཚད་ལོངས་པ་ཞིག་མེད་ཐབས་མེད། དེའི་དོན་དུ་ད་ལྟ་འདིར་ང་ཚོས་སློབ་གྲྭ་ཆུང་ངུ་ཞིག་ཛ་དྲག་གི་སྒོ་ནས་མགོ་འཛུགས་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པས། བྱེད་ཚོ་དགེ་སློབ་ལས་བྱེད་དང་བཅས་པས་ང་ཚོའི་རྩ་དོན་དམིགས་ཡུལ་དེ་སེམས་ལ་བཞག་སྟེ། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྒོ་འདིའི་ཐོག་གྲུབ་འབྲས་བཟང་པོ་ཐོན་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས།" ཞེས་གདམས་པ་ཟབ་མོ་སྩལ། དེ་ནས་ཀྱང་། བོད་ཕྲུག་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་དང་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་དང་། འཛམ་གླིང་གི་ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར་རིག་པ། ཚན་རིག་སོགས་སྦྱོང་དགོས་ཤིང་དེ་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཀྱང་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ། ངེས་པར་འཐུས་ཤོར་དུ་མི་འགྲོ་བར་བྱ་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་དང་ལམ་སྟོན་མཛད། དེ་ལྟར་སློབ་གྲྭ་དང་པོ་གསར་འཛུགས་མཛད་པ་ནས་ད་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཤེས་ཡོན་ཐད་དེ་ལྟའི་ལམ་སྟོན་མཛད་ཀྱང་། གནས་ཡུལ་གྱི་བབ་དང་སྐབས་འབྲེལ་ལས་བྱེད། ཚོས་དགེ་རིམ་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་འཐུས་ཤོར་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ནི་འགྱོད་པ་རྟས་ཟིན་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་ 1960 ཟླ་བ་ 3 ཚེས་ 10 ཉིན་བཞུགས་སྒར་མ་སུ་རི་ར། བོད་ལྗོངས་ལྷ་ལྡན་དུ་རང་དབང་སྒྲེར་ལངས་ཆེན་མོ་བྱུང་ནས་མི་ལོ་དང་པོ་འཁོར་བའི་དུས་དྲན་སྲུང་བརྩི་མཛད་པར། བཀའ་སློབ་ལས།

ས་ཁྲོན་དང་མི་འབོར། དྲག་ཆས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་བཅས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་པའི་རྒྱ་དམར་གྱི་དྲག་པོའི་སྲིད་དབང་གདུག་རྩུབ་ཅན་དེ་འདྲའི་མདུན་སར་རྡོ་གྲི་ཅམ་ལ་ལག་ཆར་རེ་བའི་བོད་མི་ཉམ་ཆུང་གྲངས་ཉུང་རྣམས་ནས། ཞུམ་པ་མེད་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚོའི་རྦ་རླབས་དྲག་ཏུ་འཕྱུར་བ་ལྟར་ཞི་བའི་ཀྲོལ་གླིང་དེ་ལྟ་བུ་བྱས་པ་ནི། ཚོད་དཔག་གི་གནས་ཚད་ལས་ཆེས་ཆེར་བརྒྱལ་བའི་བོད་མིའི་སྙིང་སྟོབས་ཕྱུལ་དུ་བྱུང་བའི་རྟགས་མཚན་ཞིག་འགོག་མེད་དུ་བསྟན་པར་མ་ཟད། མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་དང་རང་དབང་གི་ཆེད་དུ་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པའི་འཛམ་གླིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ལའང་གཙོ་ཆེ་བའི་གཟི་བརྗིད་ཅན་གྱི་ལེའུ་ཞིག་གསར་གཏོད་བྱས་པ་དང་། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་འཛམ་གླིང་མི་མང་གི་མདུན་སར་རྒྱ་དམར་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ངོ་སྤྲོད་དང་མཛུབ་སྟོན་བྱས་ཏེ། རྒྱ་དམར་ལོག་སྲིད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་རྣམས་བློ་ལྡན་འཛམ་གླིང་མི་མང་གི་ཁྲོད་ནས་རྒྱང་རིང་དུ་བུད་དེ། རང་གདོང་བསྟན་མི་ཐུབ་པར་སྨྲ་བཅད་ངོ་གནོང་གིས་སྡོད་དགོས་པ་ཞིག་བཟོས་པ་རེད། ‴ ང་ཚོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རང་དབང་བསྐྱར་གསོའི་ཆེད་དུ་ལུས་སྲོག་ཡལ་བར་དོར་བའི་སྤུན་ཟླ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་གྱིས་དྲིན་ལན་དང་། དྲང་བདེན་རང་དབང་ལ་དགའ་བའི་འཛམ་གླིང་མི་མང་གི་མདུན་སར་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་གི་མིག་དཔེར་འགྱུར་ངེས་ཀྱི་སྒོ་གསུམ་ནུས་ཤུགས་གང་ཡོད་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་ནས་གཞན་དབང་མནར་གཅོད་རྐྱེན་ངན་གྱི་རྒུད་པ་མཐའ་དག་ལེགས་པར་བསལ་ཏེ་ཆོས་འབྱོར་བདེ་སྐྱིད་རང་དབང་གི་དཔལ་ཡོན་གང་སྤུར་ཐོབ་ཐུབ་པའི་འབད་བརྩོན་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་གཡེལ་བར་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་འགན་ཁུར་གཙོ་བོ་ནི་རང་རེ་ཁྲིམ་མཆེས་རང་དབང་གི་ཡུལ་ཁག་ཏུ་བྲོས་འབྱོར་བོད་མི་རྣམས་ལ་འཁྲི་བ་ཞིག་ཡིན་ངེས་རེད། དེ་ཡང་རང་རེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལྟར་རང་གཞན་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཕུང་སྡིག་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་ལམ་དུ་མི་འཇུག་པར་ཞི་བདེ་དྲང་བདེན་གྱི་ཐོག་ནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་རྩོད་པ་བྱས་

ཏེ། རྒྱ་དམར་གྱི་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱ་སྤྱོད་རྣམས་འཛམ་གླིང་གི་མདུན་སར་གསལ་རྗེན་ཁྲིམས་སྟོན་གྱིས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པའི་དག་སྐྱེལ་ཐོག ། རང་དབང་དྲང་བདེན་ལ་དགའ་བའི་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཀྱི་ཤུགས་ཆེའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རེའི་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ཡུལ་འགྲུབ་པར་བྱ་དགོས།

ཞེས་བོད་ཀྱི་བདེན་དོན་རྩོད་པར་ངེས་པར་དུ་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་དགོངས་ཚུལ་སོགས་གསུངས། དེ་ནས་ཀྱང་།

དེའི་ཆ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་རང་རེ་ཁྲིམས་མཆེས་ཡུལ་ཁག་ཏུ་འབྱོར་བའི་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་མི་རིགས་སུ་གཏོགས་ཚད་རྣམས་དམ་ཚིག་དང་བློ་སེམས་གཅིག་སྒྲིལ་བྱེད་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་གཞན་ནས་འཚོལ་མ་དགོས་པར་རང་ཅག་བོད་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཉམས་མྱོང་ཐོག་ནས་ངོ་སྤྲོད་ངོས་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ། དཔེར་ན། སྔར་ཆོས་རྒྱལ་ཚོའི་དུས་རབས་སུ་བོད་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ཆིག་སྒྲིལ་གྱིས་མང་ཚོགས་ནས་འགྲོ་ཁྲིད་ཚོར་བློ་གཏད་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཤིང་། འགོ་ཁྲིད་རྣམས་ནས་རང་དོན་མི་སེམས་པར་མང་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་དོན་གཙོར་བཟུང་དམ་ཚིག་མདུད་རྒྱ་ཕྱོད་མེད་བྱས་སྐབས་དུས་སྐབས་དེའི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་ཐང་དང་། སྟོབས་ཤུགས་དེ་སུ་ལའང་ཡིད་སྨོན་མ་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད་ངེས་ཀྱང་། དེ་རྗེས་བོད་སིལ་བུར་གྱུར་ཏེ་ཡུལ་ཚོ་ཁག་བགོས་སོང་སྐབས་ཚོ་ཁག་ནང་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པའི་འཐབ་རྩོད་ཀྱང་ཡང་ཡང་བྱུང་ཞིང་། ཕྱི་རྒྱལ་ནས་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་ཁག་ཏུ་བཙན་འཛུལ་བྱུང་རིགས་ལའང་བཀག་འགོག་འགན་ཁུར་སྤྱི་ཐོམ་དུ་ལུས་ཏེ་འཐུས་ཤོར་ཇི་ཆེར་སོང་བའི་གནས་ཚུལ་ཇི་སྙེད་བྱུང་བ་ཚང་མའི་བློ་མངའ་ལྟར་གནས་ཚུལ་དེ་ཚོས་སྙིང་ལ་སྐྱལ་ལྟག་བྱེད་ཐུབ་པར་བྱ་དགོས། ''' དེ་བྱིངས་རྣམས་ནས་སྤྱིར་བཏང་གི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་ཡུལ་དུས་གནས་ཚུལ་དང་བསྟུན་ཏེ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་འཛིན་མིང་ཤས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་བག་ཡོད་ཚུལ་མཐུན་ཡ་རབས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་པ་དང་། སྒེར་གྱི་ནད་ཐེག་སྤྱིའི་གདོང་པར་མ་ཟུགས་པར་སྤྱི་དོན་བསམ་པ་གྲུ་ནང་བཞིན་དགོས་པ་སློས་མེད་ཐོག་སོ་སོའི་སྐབས་བབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ། འཕྲལ་སེལ་

ལྟོ་གོས་ཀྱི་འཚོ་ཐབས། ཕྱུགས་ཡུལ་སྤྱི་ཕན་གྱི་ལས་དོན། དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་རིག་སློབ་སྦྱོང་སོགས་བྱེད་སྒོ་གང་ཅིར་ལྷག་བསམ་དྭང་ལས་དཀར་ཞིང་། བཟོད་བསྲན་ལྷུགས་ལས་སྲ་བའི་འབད་བརྩོན་ལྷུར་ལེན་གྱིས་བསྟན་པ་སྤྱི་དོན་ཐོག་སྒྲོག་བཏང་བའི་རང་རིགས་གྲོགས་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་གསབ་ཐུབ་པ་དང་། རང་ཡུལ་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་རྣམས་གཞན་དབང་ལས་གྲོལ་བ། རང་གི་ལུང་པར་རང་རིགས་རྣམས་རང་དབང་ཅི་བདེར་ལོངས་སུ་སྤྱོད་ཐུབ་པ་བཅས་གང་སྒྱུར་ཡོང་བའི་འབད་བརྩོན་ལྷོད་མེད་ནུ་མཐུད་སྐྱེད་དགོས།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

མདོར་ན། སྔར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ད་ལྟའི་གནས་བབ། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་འཆར་གཞི། ཤེས་ཡོན། སྤྱོད་ལམ་སོགས་གནད་ཀུན་འདུས་པའི་བཀའ་སློབ་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ཕེབས། དེ་ལྟར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་གསུམ་བཅུའི་དུས་དྲན་ཉིན་སྩལ་བའི་གསུང་འཕྲིན་ལ། རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཆེན་ནང་ཁ་གཏད་ཤོག་ཁའི་འཐུས་མི་འགས། ཧ་ལའི་བླ་མས་དེ་ལྟ་བུའི་གསུང་འཕྲིན་གནང་བ་དེ་ནི་སྲིད་དོན་གྱི་ལས་འགུལ་ཡིན་པས། ཕྱིན་ཆད་དེ་ལྟ་བུ་མི་འབྱུང་བར་བྱ་དགོས་ཞེས་སོགས་བཀག་འགོག་དགོས་ཚུལ་གསུངས་པར། སྲིད་བློན་ནེ་རུ་མཆོག་གིས། རང་རང་ལུགས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་དང་ཐུགས་རེ་བསྐྱོན་པར་བཀག་འགོག་ཞུ་ཐབས་མེད་ཅེས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་གསུང་ཞིག་ཀྱང་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད།

སྐབས་དེ་དག་ཏུ་མཛད་འབྲེལ་སྤར་ལས་ཇེ་ཆེར་གྱུར་ཅིང་། གྲུབ་འབྲས་ཀྱང་དེ་བཞིན་མཐོང་ཆོས་སུ་འགྱུར་བཞིན་པར་བརྟེན། བོད་མི་བཙན་བྱོལ་བ་བྱིངས་ཀྱི་སེམས་སུ་བདེ་ལྷོད་ཀྱི་རྣམ་པ་འབུས་མགོ་ཚུགས། དེ་དང་མཚུངས་པར་དཀའ་ངལ་དང་གླེང་རྙོག་ཀྱང་ཐོན་བུ་བྱུང་། དེ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀུན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་མི་

དགའ་བ་ཆེས་ཆེར་བྱེད་པའི་གནད་མ་མཆིས། གང་ལྟར། སྤྱི་ལོ་ 1960 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 8 ནས་ 11 བར་དུ་ཟློ་ཤར་ཚོགས་ཆེན་དབྱེན་སྐད་དུ་ Afro-Asian Convention on Tibet ཞེས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ལྡི་ལིར་ཚོགས་པར་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་སྐུ་ཚབ་ཆེད་གཏོང་གིས་གསུང་འཕྲིན་སྩལ། ཚོགས་འདུར། རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་དང་གཞུང་སྐྱེར་གྱི་དབུ་ཁྲིད། བོད་མིའི་སྐུ་ཚབ། ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་བཅོ་ལྔ་ཡས་མས་ཀྱི་ཚོགས་སྡེའི་སྐུ་ཚབ་བཅས་འཛོམས་ཏེ་གྲོས་མོལ་ཞིབ་རྒྱས་གནང་མཐར།

བོད་མི་མང་ལ་ཁེ་དབང་རང་ཐག་རང་གཅོད་འབྱུང་ཐབས་སྐོར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་སྐུལ་དང་། བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡོངས་གྲགས་ཁྱབ་སྤེལ་གནང་རྒྱུ། ཤར་ཕྱོགས་དང་ཨ་ཕེ་རི་ཀའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་རིགས་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་བོད་དོན་ལ་ཚང་མས་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་གནང་རྒྱུ། ནེ་ཧ་ལྡི་ལིར་ཨ་ཕེ་རོ་ཨེའི་ཤའི་བོད་དོན་ལས་ཁུངས་གསར་འཛུགས་གནང་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་འཛོག་གནང་མཛད་པས་མ་ཚད། ཚོགས་འདུ་འདིས་འཛམ་གླིང་ནང་མི་སེར་སྤེལ་ཡུལ་དང་། མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད། བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་བཅས་ཀྱི་འོག་ལ་གནས་པའི་མི་མང་ས་ཡ་མང་པོར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་། བཙན་དབང་བྱེད་མི་རྣམས་ལ་ངོ་རྒོལ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་རྒྱུ་བཅས་སྐོར་གྲོས་ཆོད་དོན་ཚན་དགུ་པ་ཞིག་ཀྱང་འཛོག་གནང་མཛད་རྗེས། གྲོས་དོན་ལྟར། ནེ་ཧ་ལྡི་ལིར་ཨ་ཕེ་རོ་ཨེའི་ཤའི་བོད་དོན་ཁུངས་ཀྱང་གསར་འཛུགས་གནང་བ་རེད།

ཅེས་སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་གྲོས་ཆོད་དུ་མ་བཞག ། ཚོགས་འདུ་དེས་༧གོང་ས་མཆོག་དང་བོད་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེན་པོ་གནང་བར་མ་ཟད། ཚོགས་མི་མང་པོ་སྣ་ཕྱིར་མཇལ་འཕྲད་དུ་ཕེབས་ཏེ་གསུང་གླེང་ཞིབ་ཏུ་གནང་བ་སོགས་མཛད་པ་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྲུངས། ཚོགས་འདུ་དེ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་དབུ་ཁྲིད་

མཁས་དབང་སྐུ་ཞབས་ Jaya Prakash Narayan[165] གྱིས་བསྡུ་བསྒྲོང་གནང་བ་ཞིག་ཡིན།

བཞུགས་སྒར་གནས་སྤོ།

༄གོང་ས་མཆོག་སྟོན་འཁོར་གནས་གཟིགས་ནས་མ་སུ་རིར་ཕྱིར་ཕེབས་གྲུབ་མཚམས་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་བཞུགས་སྒར་གནས་སྤོ་གནང་དགོས་པའི་བཀའ་མོལ་བྱུང་སྟེ། མཐར་སྤྱི་ལོ་ 1960 ཟླ་བ་ 4 ཚེས་ 30 ཉིན་མ་སུ་རི་ནས་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་སྤྱི་ཟླ་ 5 ཚེས་ 1 ཉིན་ཧ་རམ་ས་ལར་ཕེབས་འབྱོར་གྲུབ། ཧ་རམ་ས་ལ་ནི། དྷཽ་ལ་དྷར་(Dhauladhar)ཞེས་པའི་རི་རྒྱུད་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་སྐྱིལ་ཀྲུང་དུ་བཞུགས་པ་ལྟ་བུའི་པང་དུ་ཆགས་ཤིང་། གཡས་གཡོན་དུ་ནགས་ཚལ་རྒྱས་ཤིང་། མདུན་དུ་གྲོང་དང་གྲོང་བརྡལ། ཞིང་ས་དང་ལྗོན་ཤིང་སོགས་མིག་གི་དཔལ་དུ་ཤར་བའི་རི་ངོགས་ཀྱི་ས་ཁུག་ཚུང་ཚུང་ཞིག་ཡིན། སྐབས་དེར་ཧ་ཤོད་དུ་ཚོང་ཁང་ཚུང་བ་ཁ་ཤས་དང་། ཧ་སའི་ཉེ་ཁུལ་དུ་དམག་སྒར་གཅིག །ཧ་སྟེང་མེག་ལོར་གྷན་ཇི་(Mcleod Ganj)ཞེས་པར་ Nowrojee ཁྱིམ་ཚང་གིས་གཉེར་བའི་ཚོང་ཁང་གཅིག་དང་ཉེ་སར་སྡོད་ཁང་དུ་མ་ལས་མེད། སྐབས་དེར་རི་སུལ་དུ་རས་གུར་གྱིས་ཁེངས་པ་ནི་བོད་

165 སྐུ་ཞབས་ Jaya Prakash Narayan ནི། རྒྱ་གར་རང་བཙན་རྩོད་ལེན་བྱེད་མཁན་གཙོ་གྲས་ཤིག་དང་བཙོན་དུ་བཞུགས་སྐྱོང་བ་ཞིག་ཀྱང་རེད། ཁོང་གིས་དབུ་ཁྲིད་དེ་སྤྱི་ལོ་ 1959 ཟླ་བ་ 5 ཚེས་ 30 ནས་ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རིང་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་སྣན་གྲགས་ཅན་དང་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་བ། བོད་མིའི་འཐུས་མི་བཅས་འཛོམས་པའི་མཁས་མང་ལྷན་ཚོགས་ཤིག་བསྡུས་པར་༧གོང་ས་མཆོག་ནས་གསུང་འཕྲིན་སྩལ་ཅིང་། ཚོགས་འདུའི་ཐོག་བོད་དོན་ཐག་གཅོད་གནད་སྨིན་ཡོང་བར་གླིང་ཆེན་ཨ་ཧྥེ་རི་ཀ་དང་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་འཐུས་མི་འདུས་པའི་ལྷན་ཚོགས་“ཧྥེ་ཤར་བོད་དོན་ལྷན་ཚོགས་”སམ་དབྱིན་སྐད་དུ་ Afro-Asian Committee for Tibet ཞེས་པ་ཞིག་གསར་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ་དང་། བོད་དོན་མཐུམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་ཞུ་གཏུག་བྱ་རྒྱུ་སོགས་གྲོས་ཆོད་བཞག་པ་ལོ་རྒྱུས་དག་ནས་གསལ།

མི་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྡོད་གནས་ཡིན། བོད་མི་ཆོས་གདོང་པ་སློད་ཅིང་གོས་ཧྲུལ་གྱོན། ཕྲུ་གུ་རྣམས་ངུ་རྒྱངས་དང་འདར་གསིག་བྱས། ཟས་གོས་གནས་མལ་ནི་སྐྱོ་བའི་མཐའ་རུ་སོན། རེ་བ་གཅིག་ཉིད་ཡོད་པ་ནི་རྒྱལ་བ་དོན་གྲུབ་བདག་པོའི་གསེར་ཞལ་མཇལ་རྒྱུ་ཙམ་དུ་ཟད། གཡས་གཡོན་དུ་མཐོང་བ་ནི་བྲག་རི་དང་དེའུ་འབུར། ནགས་ཚལ་དང་ལྗོན་ཤིང་ཙམ་མོ། །

དེང་དུས་མགྲོན་ཁང་ཐོག་བརྩེགས་ཅན་སྣ་ཚོགས་མཁའ་ལ་བསྙེགས་ཤིང་། ཟ་ཁང་དང་ཚོང་ཁང་བྱུར་བུར་སྤུངས་པ། ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཡོ་ལང་དང་ཚོགས་སྡེ་ཁག་གི་འདུ་ལེང་རྐོང་བ། སྲིད་དོན་པ་དང་ཚོང་ལས་པ། འཁྲབ་སྟོན་པ་དང་སྒྱུ་རྩལ་བ། ཆོས་དཔོན་དང་རྩོམ་རིག་པ་སོགས་མདོར་ན། མཐོ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕོ་བྲང་ནས་དམའ་ལུང་ཁུག་གི་མི་སྣ་བར་འགྲོ་འོང་མི་ཆད་ཅིང་ཡང་ཡང་འཛོམས་སའི་ད་ལྟའི་ཇ་རམ་ས་ལ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གསོན་ཤུགས་ངོ་མ་དེ་ཉིན་མོ་དེར་རྒྱལ་བ་དོན་གྲུབ་བདག་པོའི་ཞབས་ཟུང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རི་མོ་གནས་འདིར་མངོན་པར་བཀོད་པ་ནས་རྒྱས་མགོ་ཚུགས། དེ་ལྟར་མགོན་པོ་མཆོག་སྟོན་འཁོར་ཇ་སར་སྔོ་བཞུགས་གནང་བའི་ཐད་ལ། སྐུའི་གཅུང་མོ་རྗེ་བཙུན་པདྨས་<<བོད། ངའི་བྱུང་བ་>>ལས།

རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་མཚོན་ན། ༧གོང་ས་ཏྟ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་རྒྱ་གར་ས་ཐོག་ཏུ་བཞུགས་སུ་འཇུག་པ་དེ་བྲེད་བདེ་པོ་ཞིག་མིན། ལྷག་པར་དུ་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ལ་བོད་དོན་ཞུ་སྐྱལ་འབུལ་གནང་མཛད་མ་ཐག་ཡིན་པས། དེ་ལས་ཀྱང་ལས་སླ་པོ་མིན། དེ་ནི་ལྡི་ལི་སྲིད་གཞུང་གིས་༧གོང་ས་མཆོག་དང་ཁོང་གི་སྐུ་འཁོར་རྣམས་འགྲུལ་བཞུད་དང་མཇལ་འཕྲད་སོགས་འབྲེལ་མཐུད་སྟབས་བདེ་མེད་པའི་གནས་ཤིག་ཏུ་གཏན་བཞུགས་གནང་དུ་འཇུག་འདོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་སྲིད།

ཅེས་དང་། སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་<<མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ་>>ལས།

སྐབས་དེར་རྒྱ་རམ་ས་ལར་སྤྱི་འདོད་མ་བྱུང་། རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི། མ་སྲུ་རི་དང་ལྡི་ལིའི་བར་ལ་འཁྲིམ་འགྲུལ་བྱེད་བདེ་པོ་དང་། གང་ཅིའི་འབྲེལ་བ་བྱ་རྒྱུར་སྟབས་བདེ་པོ་ཡོད་པ་དེ་རེད། དེའི་ཐོག་ལ་ས་བབ་འཕྱོད་པོ་བྱུང་བ་དང་། དོས་ཚོ་སྡོད་ས་དང་ད་ཅང་ཐག་རིང་མིན་པར་གྲོང་དང་། ཁྲོམ་ས། སློབ་གྲྭ་སོགས་སྤྱི་ར་བཏང་མིའི་འཚོ་བར་དགོས་ངེས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཡང་འཛོམས་པོ་ཡོད་པ། གནན་སྡོད་ཡུལ་མི་ཚོས་ཀྱང་ང་ཚོ་བོད་མིར་མཐུན་འགྱུར་འགྲོགས་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པ་བཟང་པོ་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱིས་རྐྱེན་བྱས་ཏེ། ས་ཡུལ་གཞན་དུ་སྤོ་འདོད་མེད་པར་ཀ་གོར་དང་སྡོད་སྡུར། རྒྱ་རམ་ས་ལ་ཐེར་བ་དེ་ལྡི་ལི་ནས་ཐག་རིང་རི་ཁུག་ཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། ཆར་ཞོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ་རྒྱུན་དུ་སྨུག་པ་ཡོད་པ། སློབ་གྲྭ་ནི་ག་ལ་ཡོད། མ་སྲུ་རི་ནང་བཞིན་གྱི་གྲོང་དང་ཁྲོམ་སོགས་ཀྱང་མེད་པ། གང་ས་ནས་མཐུན་རྐྱེན་ཞན་པ། ལྷག་པར་འཁྲིམ་འགྲུལ་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་ཡོད་པ་སོགས་སྐད་ཆ་འདྲ་མི་འདྲ་དེ་འདྲ་ལྷགས་པས་ཁྲེར་ཡོང་བ་དེས་ང་ཚོ་སྤོ་འདོད་མེད་པའི་བསམ་བློ་ཤུགས་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་། ''' རྒྱ་རམ་ས་ལ་ཐེར་བའི་ས་ཆ་དེ་དངོས་གནས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ངོས་ཚོ་སྤོ་སྡོད་བྱེད་ས་འོས་པོ་ཞིག་ཡོད་མེད་ལྟ་ཞིབ་ཆེད་དུ། ཛ་སག་ཀུན་གླིང་དང་མཁན་ཆུང་ཆང་ཁྲིམ་གཉིས་ཆེད་མངགས་ལྟ་སྐོར་དུ་བཏང་བ་ལྟར། ཁོང་གཉིས་ཕྱིར་འཁོར་ནས་ས་ཡུལ་དེ་ཡག་པོ་ཡོད་པ་དང་། ང་ཚོ་དེར་སྤོས་ན་འགྲིག་ངེས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བརྗོད་བྱུང་། རྒྱ་གར་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་སྔོན་དུ་སྐུལ་མ་བྱུང་བ་དེ་དོན། རྒྱ་རམ་ས་ལར་སྤོས་ན་དགེ་མཚན་ཡོད་པའི་སྐོར་སྐད་ཡང་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་གསུངས་པ་བཅས་མཐའ་དོན་ངོས་ཚོ་སྤོ་རྒྱུར་ཐག་བཅད་པ་ཡིན།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ཞེས་པ་ལས་ཀྱང་།

[གནས་གཟིགས་ནས་]ཕྱིར་མ་སྲུ་རིར་འབྱོར་འཕྲལ་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་ངོས་རང་དྲ་རམ་

ས་ལར་གཏན་འཛུགས་གནས་སྟོ་བྱེད་དུ་འཛུག་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་བཏིང་ཟིན་པ་དེ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་། དེ་ནི་གནས་ཚུལ་གློ་བུར་བ་ཞིག་དང་སེམས་འཚབ་ལང་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ""' རྒྱ་གར་གཞུང་གིས། ད་ནི་བོད་མི་རྣམས་འཛམ་གླིང་ཕྱི་མིའི་མིག་ལམ་ནས་ཡལ་བར་འགྱུར་བའི་རེ་བ་བཅངས་ཏེ། དེད་ཅག་གཞན་ལ་འབྲེལ་མཐུད་དཀའ་བའི་ས་གནས་ཤིག་ཏུ་སྤེལ་སྐྱུང་བྱ་བའི་འབད་བརྩོན་བྱེད་བཞིན་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་མགོ་ཚུགས།

ཞེས་གསུངས།

དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་ནི་སློས་མ་དགོས་པར། ནེ་རུ་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱ་དམར་གཞུང་ལ་དོགས་ཟོན་བྱས་དྲགས་པ་དང་། རྒྱ་གར་རང་ཉིད་རྒྱ་སྟག་གི་མཆེ་སྡེར་འོག་ཏུ་མི་ཚུད་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཞུགས་མ་གཟིགས་པའི་བྱ་སྤྱོད་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། བཙན་བྱོལ་བར་ཞལ་བཞེས་གནང་བའི་བཀའ་དྲིན་དང་། སྐྱོབ་གསོ་རོགས་འདེགས་སོགས་གཞན་གྱིས་བྱ་དཀའ་བ་ཇི་སྙེད་ཅིག་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་གནང་བཞིན་པར་བརྟེན། དེ་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་བཀའ་མོལ་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་གསུང་ག་ལ་སྲིོབས། འོན་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་ 1962 ལོར་ས་མཚམས་ཀྱི་སྐད་དུ་རྒྱ་དཀར་ནག་བར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་བ་དེས་སློབ་གསོ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྤྲད་ཅིང་། དེ་ནས་ཀྱང་བསྟུད་མར་སྲུན་གཅེར་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་བཟོ་བ་འདིས་རྒྱ་གར་གཞུང་བློ་འགྱོད་སྐྱེ་དགོས་པའི་གནས་སུ་བསྐྱལ་ཡོད།

གནས་སྟངས་དེ་ལྟ་བུའི་འོག་ཧ་སར་སྡོ་གནང་མཛད་དེ་ལོ་ཤས་བཞུགས་མཚམས། སྤྱི་ལོ་ 1966 ལོ་ནས་བོད་མི་རྣམས་ཧ་སར་འགྲོ་འོང་བྱ་རྒྱུར་ལམ་ཁའི་དཀའ་ངལ་དང་འགྲོ་གྲོན་གཉིས་ཀ་ཆེ་བས་འགྲུལ་བཞུད་བདེ་ས་ཞིག་ཏུ་གནས་སྤོ་

གནང་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་དང་འཆར་གཞི་བཏིང་བར། མངའ་སྡེ་གཞུང་དང་ཀང་ར་རྫོང་གི་དཔོན་རིགས། ས་གནས་མི་སྣ་སོགས་ཀྱིས། ༧རྒོང་ས་མཆོག་ཧ་སར་དེ་སྣུར་བཞུགས་ཆེ་ཡུལ་ལུང་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བར་ཕན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། ཁོང་ཚོའི་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་བོད་མིར་མཐུན་འགྱུར་ཅི་ནུས་ཞུ་རྒྱུ་སོགས་ཞུས་པའི་ཁར། རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་ཀྱང་དེ་མཐུན་གསུངས་པས་གནས་སྤོ་མ་གནང་། གནས་སྤོ་གནང་བཞེད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི། ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་པའི་ནང་སྐབས་ཤིག་ས་ཡོམ་ཤུགས་ཆེར་བྱུང་བ་དེ་རེད། ཡང་གཞན་ཞིག་ནི། སྤྱི་ལོ་ 1994 ལོར་རྒྱ་གར་བའི་བུ་སློབ་ཅིག་དང་བོད་སློབ་ཅིག་གི་བར་དུ་འཁྲུག་འཛིང་ཤོར་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་མི་ཤེས་མེད་འགས་རྒྱ་གདོན་ཁོག་ཞུགས་ཀྱིས། གཏོར་བཤིག་གི་ལས་ཀ་ཐབས་སྡུག་ཆེད་བཟོ་བྱས་པས་མགོན་པོ་མཆོག་དང་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཡོངས་གནས་གཞན་ཞིག་ཏུ་སྤོ་རྩིས་གནང་བ་དེ་རེད། དེ་དུས་ཀྱང་དཔོན་རིགས་དང་ས་གནས་རྒྱ་གར་བ་དྲག་ཞན་མང་པོས་ཨུ་ཚུགས་ཞུས་པར་བརྟེན་གནས་སྤོ་མ་གནང་།[166] གོང་གསལ་བུ་སློབ་གཉིས་ཀྱི་འཁྲུག་འཛིང་དུ་བརྗོད་པའི་དོན་རྐྱེན་དང་། མཐའ་མའི་ཁྲིམས་ཁང་གི་ཐག་གཅོད་ཅི་བྱུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བཏོན་པའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་གཉིས་པའི་མགོར།

༡༩༩༩ ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༢༢ ཉིན་ཧ་ཤོད་བོད་ཁྲིམ་སློབ་གྲྭའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་བོད་སློབ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ་དང་རྒྱ་གར་ཡུལ་མིའི་སྦྲུ་གྱུ་ཨུ་སྤེན་ཊ་ར་གཉིས་འཁྲུག་འཛིང་ཤོར་བ་དང་། དེ་རྗེས་རྒྱ་གར་ཡུལ་མིའི་བུ་ཨུ་སྤེན་ཊ་ར་གློ་བུར་འདས་གྲོངས་སོང་ཚེས་ ༢༣ ཉིན་ཧ་ཤོད་བོད་ཁྲིམ་

166 བཞུགས་སྒར་སྤོ་བཞེད་སྐོར་སོགས་༧རྒོང་ས་མཆོག་ནས་སྤྱི་ལོ་ 1998 ཟླ་བ་ 6 ཚེས་ 13 ཉིན་སྲུང་སིའི་བོད་མིར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ་དང་། 2010 ལོར་ NDTV བརྙན་འཕྲིན་གསར་འགོད་པས་བཅར་འདྲི་ཞུས་པའི་བཀའ་ལན་དུ་ཡང་གསལ།

སློབ་གྲྭའི་ཉེ་འཁྲིས་དུ་སར་ཆེ་འདས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་མེར་སྲེག་གཏོང་སྐབས། རྒྱ་གར་ཡུལ་མི་ ༥༠༠ ལྷག་ཙམ་འདུ་འཛོམས་པ་དེ་དག་གིས་ཁོ་པ་འདས་རྗེན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ་ལ་ཉེས་འགེལ་གྱིས་བོད་མིའི་ཐོག་ངོ་རྒོལ་སྐད་འབོད་བྱས་པ་དང་། སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལའང་མཚན་སྨད་ཞུས་ཏེ་བོད་མི་རྣམས་རྡ་ས་ནས་ཕྱིར་ཕུད་བྱེད་དགོས་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་འབོད་སྒྲ་ཚིག་རྩུབ་མང་དག་ཅིག་བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་རྡ་ཤོད་བོད་ཁྲིམ་སློབ་གྲྭ་ནས་མགོ་བཙུགས་ཏེ་སྐད་འབོད་བྱེད་བཞིན་སླན་རྗེས་ཁང་དང་གངས་སྐྱིད་ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་གཏོར་བཤིག་བཏང་བ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་མེག་ལྷན་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་རང་རིགས་ཀྱི་ཚོང་ཁང་དང་། སྡོད་གནས་ཁག་གཏོར་བཤིག་དང་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་ཏེ་ཁྲོན་བསྡོམས་ཧིན་སྒོར་ ༣,༣༧༨,༣༧༠།༠༠ ལྷག་ཙམ་གྱི་གྱོང་གུན་བཟོས་པ། "" མཐའ་མར་རྒྱ་གར་ཁྲིམས་ཁང་གི་བཅད་ཁྲའི་ནང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ་ལ་ནག་ཉེས་མེད་པར་ཐག་བཅད་དེ་ཁ་མཆུ་ཐོབ་ཡོད།

ཅེས་གསལ།

ཡི་གེའི་བབ་ལ་བརྟགས་ན། རིམ་པ་གསུམ་མཐོང་སྟེ། དང་པོ་ནི། འབྲུག་འཛིང་ཤོར་བའི་ཕྱི་ཉིན་རྒྱ་གར་གྱི་བུ་དེ་ཉིད་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་གར་བ་ཨུ་སྟེན་ཛ་ར་"ཁོ་པ་འདས་རྗེན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ་ལ་ཉེས་འགེལ་གྱིས་བོད་མིའི་ཐོག་ངོ་རྒོལ་"བྱས་པ། གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་གར་ཁྲིམས་ཁང་གིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ་ཉེས་མེད་དུ་ཐག་བཅད་པའི་ཚུལ་གསལ་བ་དེ་ཡིན། གང་ལྟར། རྒྱ་དམར་གྱིས་ངན་འབྲེལ་བྱས་པའི་ཚུལ་ལ། སྐབས་དེའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཞོན་བྱ་དུར་བཟང་པོས་བྲིས་པའི་<<རང་གི་མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་སྲོང་པོར་བརྗོད་པ་བྱ་དུར་ཚངས་ཐིག་>>སྨད་ཆ་ལས།

ཁ་སང་ང་དང་ཕྱི་དྲིལ་ལས་བྱེད་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་གར་བ་སན་ཛ་ཡ་ཤཱསྟ་སར་སོང་བ་ཡིན། ཁོ་རང་ནས་བར་ལམ་ཏྲ་སར་རྟོག་དྲ་བྱུང་བ་རྣམས་གཙང་མ་བྱུང་ན་ཡག་པོ་

འདུག །ང་ལ་ལྡི་ལིར་ཡོད་པའི་རྒྱ་དམར་གཞུང་ཚབ་ནས་གསར་འགོད་པ་གཅིག་བརྒྱུད་ནས་འབྲེལ་བ་བྱས་བྱུང་། དོན་དུ་ཁྱེད་རང་ཚོས་བོད་པར་ངོ་རྒོལ་བྱས་པར་དགའ་བསུ་ཡོད། རིམ་བཞིན་བྱེད་རོགས་ལབ་བྱུང་། དེ་རྗེས་རྒྱ་དམར་གཞུང་ཚབ་ཅན་དི་ཧྲར་ལ་ཡོང་སྐབས་ཁ་པར་ཐོག་ང་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་ནས། ཁྱེད་རང་གིས་དབུ་ཁྲིད་ནས་བོད་མིར་ངོ་རྒོལ་བྱས་པར་དགའ་པོ་བྱུང་། ལས་དོན་དེ་མུ་མཐུད་བྱེད་རོགས་གནང་། ཁྱེད་རང་ང་ལ་ཐུག་པར་ཅན་དི་ཧྲར་ལ་ཕེབས་ཐུབ་ན་དང་། བདེ་པོ་མེད་ཚེ་ལྡི་ལིར་ཕེབས་རོགས་གནང་ལབ་བྱུང་། ལྡི་ལིར་སོང་བ་ཡིན། རྒྱ་དམར་གཞུང་ཚབ་ནས་ཕེབས་འཁོར་དམིགས་བསལ་གཉིས་ནང་ལྡི་ལིར་ཟ་ཁང་སོགས་ནང་ལ་ཁྲིད་བྱུང་། དེ་སྐབས་ཟ་ཁང་བདག་པོ་ཚོས་ཁྱེད་རང་སུ་རེད་གསལ་པོ་གསུང་རོགས། ང་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཅེས་ཧང་སང་སང་བྱེད་ཀྱི་འདུག །འོན་ཀྱང་རྒྱ་དམར་གཞུང་ཚབ་ཁང་གི་ནང་ལ་ང་སོང་མེད། དེ་རྣམས་རྒྱ་གར་གསང་ལས་ཀྱིས་ཤེས་ན་ཡག་པོ་མ་རེད། དེ་རྗེས་ཟ་ཁང་རྒྱས་པ་ཞིག་གི་ནང་གསོལ་སྟོན་ཕུལ་ནས་ཧི་མ་ཅལ་ནང་རྒྱ་དམར་དང་རྒྱ་གར་མཐུན་ཚོགས་མང་པོ་འཛུགས་ཐུབ་པ་གནང་རོགས། ཁྱེད་རང་རྒྱ་ནག་ལ་གདན་འདྲེན་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། བོད་པ་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་ལས་འགུལ་མུ་མཐུད་ནས་གནང་རོགས། ཐུག་གྲོན་ཧིན་སྒོར་འབུམ་བཅུ་ཡོད་ལབ་བྱུང་།

ཞེས་སོགས་གསལ།

འདི་དག་ནི་བོད་མིས་ངེས་པར་དུ་ཤེས་དགོས་ཤིང་གཟབ་དགོས་པའི་གནས་ཏེ། རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་ལ་འདི་བྱེད་དང་དེ་མི་བྱེད་ཟེར་བའི་ངན་ལས་སྣེ་གཅིག་ཀྱང་མེད།

དཀྱུས་ལ་ཞུགས་ན། ཧྲ་སའི་བཞུགས་གནས་ཐོག་མ་ནི་ཁང་མིག་དུ་མ་ཡོད་པའི་ Swarg Ashram ཞེས་པ་རི་དྭགས་སུ་ཆགས་པའི་གུར་དབྱིབས་ལྷ་བུའི་ཕྱི་ལུགས་ཀྱི་ཁང་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་སོགས་ཀྱང་དེ་གར་བཞུགས། བཞུགས་གནས་དེ་ཉིད་ནགས་གསེབ་ཏུ་ཡོད་ཅིང་ཙུང་ཟད་ཉམས་སྤྲོ་བ་ཞིག་ཡིན་

ཡང་ནོར་གླིང་དང་པོ་ཧ་ལ་ལྷ་བུ་མ་ཡིན་པར་མཐུན་རྐྱེན་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་མི་ཚང་དཀྲུས་མ་ལྷ་བུ་ཞིག་ལས་མེད། སྟག་ལྷ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་<<མི་ཚེའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་>>ལས།

བཞུགས་སྒར་པོ་བྲང་དེའི་ནང་དུ་༄གོང་ས་མཆོག་དང་། རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོས་དབུས་ཡབ་གཞིས་སྐུ་འཁོར་རྣམས་དང་། གསོལ་གཟིམ་མཆོད་གསུམ། སྐུ་སྐྱེར་ཡིག་ཚང་། གསོལ་ཐབ། སྐུ་སྐྱེར་དྲུང་ཆེ། རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་བཙུགས་པའི་གསུང་སྒྱུར་གྱི་ལས་ཁག །སྣེ་ཁན་གྱི་ཡིག་ཚང་། རྒྱབ་རྟོས་སུ་སྐུ་སྲུང་བ་འགག་ཁས་ཀྱི་སྡོད་ཁག་བཅས་གོ་སྒྲིག་ཞུས་འདུག ། དེའི་རྒྱབ་རིའི་རྩེ་གཡས་གཡོན་དུ་ཁང་ཆེན་གཉིས་ཡོད་པར་ཡོངས་འཛིན་བགྲེས་གཞོན་རྣམ་གཉིས་དང་། གསུང་ཞབས་རྣམ་གྲྭ་འགག་ཁས་ཀྱི་བཞུགས་ཡུལ་གོ་སྒྲིག་ཞུས་འདུག །

ཅེས་གསལ་བ་ལྟར་དང་། ཞབས་འཁོར་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཉེ་ཁུལ་དུ་གོ་སྒྲིག་ཞུས། སྐབས་དེའི་སྐུ་ངལ་གཙོ་བོ་ནི། ༄གོང་ས་མཆོག་རང་ཉིད་དང་སྐུ་འཁོར་ཚོའི་བཞུགས་གནས་སོགས་མ་ཡིན་པར། གསར་དུ་འབྱོར་བའི་བོད་མི་རྒན་དང་གཞོན་གསུམ་ཤེས་ཡོན་དང་ཉམས་སྦྱོང་སོགས་ཅི་ཡང་མེད་པ་དེ་དག་གི་སྡོད་གནས་འཚོ་བ་སོགས་ཡིན། སྐབས་དེར་བོད་ས་མཐོ་སྒང་ནས་གློ་བུར་དུ་རྒྱ་གར་ཚ་བའི་ཞིང་ཁམས་སུ་འབྱོར་མ་ཐག་ཡིན་སྟབས། ས་ཆུ་དང་གནམ་གཤིས་མི་འཕྲོད་པ་དང་སྐད་མི་གོ་བ། ཡུལ་ལུང་གི་སྲོལ་ཀ་མི་ཤེས་པ་སོགས་སློས་མེད་ཐོག །ཟས་ཟ་སྟངས་དང་ཆུ་འཐུང་སྟངས། གོས་གོན་སྟངས་ཚུན་ཆད་ལའང་དཀའ་ངལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དེ་ལྟ་བུའི་དཀའ་ངལ་དག་བོད་མི་བཙན་བྱོལ་བའི་ཉིན་རེའི་འཚོ་བའི་ནང་བསྟུད་མར་ཐེབ་པ་དང་། ད་དུང་ཡང་མཚམས་མ་ཆད་པར་གཅིག་འབྱོར་གཉིས་འབྱོར་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཐལ་ཆེར་ཉིན་རེ་བཞིན་སྟན་དུ་འབྱོར། སྐབས་དེར་

བོད་མི་བྱིངས་ལ་རྒྱབ་བསྐྱེ་ས་ཞིག་དང་བློ་འགེལ་ས་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་༧གོང་ས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། རྒྱ་གར་དང་ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་གི་རིགས་སྐྱོར་སྣ་ཚོགས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་འགྲོར་བ་ཡང་རྒྱལ་བ་དོན་གྱི་བདག་པོ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལས་གཞན་ཅང་མིན།

བོད་ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༤ སྤྱི་ལོ་ 1968 ཟླ་བ་ 8 ཚེས་ 31 ཉིན། ཕོ་བྲང་རྙིང་པ་ Swarg Ashram ནས་ད་ལྟའི་ཕོ་བྲང་གསར་པ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་དུ་སྒོ་བཞུགས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་བསྐྱངས་པར། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་མི་དམངས་གང་མང་ལྷན་འཛོམས་ཐོག་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་བྱུང་ལྔ་ལྡན་གྱི་ཞལ་ཕྱིམ་དང་། སྐྱིད་གྲོང་ཇོ་བོ་ཨ་ཧྲི་བཟང་པོ་སོགས་སྦྱོས་སྣེ་སེར་ཕྲེང་གིས་གདན་ཞུས་ཀྱིས་ཕོ་བྲང་ཚོམས་ཆེན་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། མགོན་པོ་མཆོག་དང་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་སོགས་ནས་མཆོད་འབུལ་ཁྲུས་གསོལ་རབ་གནས་དང་བཀྲ་ཤིས་གསོ་སྦྱོང་མཛད། འདུས་ཚོགས་རྣམས་ནས་ཚ་བགོས་ཀྱིས་ཡུམ་ཉི་ཁྲི་དག་སྒྲོག་གནང་། བོད་ཟླ་བ་ ༧ ཚེས་ ༡༣ ཟླ་བ་ 9 ཚེས་ 4 ཉིན་ཕོ་བྲང་གསར་པར་རྒྱུད་སྨད་མཁན་ཟླ་གཉིས་བཅས་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་བཅུ་དང་། རྣམ་གྲྭའི་དགེ་འདུན་པ་བཅས་ནས་གསང་འདུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རབ་གནས་རྒྱས་པ་དགེ་ལེགས་ཆར་འབེབས་གནང་བར་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེས་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་མཛད། དེ་ནས་གོང་གསལ་མཁན་ཟླ་དགེ་འདུན་རྣམས་ནས་ཉིན་གསུམ་གྱི་རིང་བདེ་མཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་རབ་གནས་རྒྱས་པ་ཉིན་གསུམ་གནང་བར་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རྡོར་སློབ་གནང་བ་སྟེ་མདོར་བསྡུས་སུ་བཀོད་དོ། |

ཉིན་རེའི་མཛད་རིམ་མདོར་བསྡུས་དང་མཛད་པ་གནད་བསྡུས།

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་སྐུ་ན་ཏ་ཙང་ཕྲ་བའི་དུས་ནས་ཞོགས་པ་སྔ་པོར་བཞེང་རྒྱུར་མཉེས་པ་ནི་གོང་དུ་བྲིས་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་ནས་ཇི་ལྟར་གནང་ཚུལ་ནི། སྤྱི་ལོ་ 1990 ལོར་ཐོག་མར་པར་སྐྲུན་གནང་བའི་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ཞེས་པའི་རང་རྣམ་དུ་གསལ་བ་ལྟར་བཀོད་ན།

ཞོགས་པའི་ཕྱག་ཚོད་ 4:00 སྐེང་། གཟིམ་མལ་ལས་བཞེངས། མཚན་སྔགས་གསུངས། ཆབ་ཁྲོལ་མཆོད། ཆུ་ཚོད་ཕྱེད་ཀའི་རིང་སྐུ་ཕྱག་མཛད། ཞལ་བྲུས་གསོལ། གཟིམ་ཁང་གི་ཕྱི་ལོགས་སུ་ཞབས་འཆག་དང་ལྷན་ཅིག་གཟུངས་སྔགས་བགྲང་བར་མཛད།

ཕྱག་ཚོད་ 5:15 སྐེང་། གསོལ་ཇ། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཆུ་ཚོད་ཕྱེད་ཀའི་རིང་དཔེ་གཟིགས་གནང་།[167]

ཕྱག་ཚོད་ 5:45 ནས་ 8:00 བར་དུ། ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་མཛད།

ཕྱག་ཚོད་ 6:30 སྐེང་། ཡུད་ཙམ་རིང་BBCགསར་འགྱུར་གསན།

ཕྱག་ཚོད་ 8:00 ནས་ཉིན་གུང་བར་དཔེ་གཟིགས་དང་། སྙན་ཞུ་དང་ཚགས་པར་སོགས་ལའང་གཟིགས་ཞིབ་མཛད།

---

167 མགོན་པོ་མཆོག་བཀའ་བསྟན་གྱི་གཞུང་ཆེ་ཆུང་ཀུན་ལ་གཟིགས་རྒྱ་འབྲན་ལྷ་བྲལ་བ་ནི། ལྷག་སྨིན་གནང་བའི་སྐབས་དང་། ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་པའི་བར་གསེང་ནམ་ཡོད་ཚུན་ཆད་དུ་དཔེ་གཟིགས་གནང་བ་འདིར་ཐུག་ཡོད་སྙམ།

ཕྱག་ཚོད་ 12:30 སྐེང་། གུང་ཚིགས། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དཔེ་གཟིགས་གནང་།

ཕྱག་ཚོད་ 1:00 ནས་ 5:00 བར་དུ། ཡིག་ཚང་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་གྱིས་གཞུང་གི་ཕྱག་ལས་དང་དེ་མིན་གྱི་གནང་སྒོ།

མི་སྣ་མཇལ་འཕྲད་སོགས་མཛད།

ཕྱག་ཚོད་ 5:00 སྐེང་། གཟིམ་ཆུང་དུ་ཕེབས་མ་ཐག་ཐུགས་དམ་བཞེས་མཛད། གསར་འགྱུར་གལ་ཆེན་རིགས་ཡོད་ཚེ་བརྙན་འཕྲིན་ལ་གཟིགས།

ཕྱག་ཚོད་ 6:00 སྐེང་། གསོལ་ཇ་མཆོད། ཕྱག་དཔེ་གཟིགས་ཤིང་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ཀྱི་འཕྲོ་བསྐྱངས།

ཕྱག་ཚོད་ 8:30 ཡང་ན་ 9:00 སྐེང་། གཟིམ་མལ་དུ་ཕེབས། ཡང་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས།

ཞོགས་པར་བརྟན་བཞུགས་དང་ཞབས་རིམ་སྒྲུབ་པ་སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། ཉིན་རྒྱབ་ཆོས་འབྲེལ་བྱེད་པ་སོགས་སྐབས་རེར་ཉིན་རེའི་བྱེད་སྒོ་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་སློས་མེད་ཡིན་ཡང་། དགོང་ཞོགས་ཀྱི་སྒོམ་སྒྲུབ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱེད་སྒོ་ལ་ཕལ་ཆེར་འགྱུར་བ་མེད། "' བསྙེན་པ་གཏོང་བའི་སྐབས་མ་གཏོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ལ་དུས་རྒྱུན་འགྱུར་ལྡོག་མེད།

ཅེས་དང་། "བསྙེན་པ་གཏོང་བའི་སྐབས་སུ། ལན་རེར་ཕྱིའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་རྐྱེན་པས་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་གནད་དོན་སྒྲུབ་དགོས་པ་དང་། མཇལ་ཁ་གཏོང་དགོས་པ་ཡང་འབྱུང་། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ། དོན་དག་གང་ལ་ཡང་འཐུས་ཤོར་མི་འབྱུང་བའི་སླད་གཉིད་ཀྱི་དུས་ཚོད་ བློས་གཏོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད།" ཅེས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ།

དེང་གི་དུས་སུ་ནི། ཉིན་རེ་བཞིན་ཞོགས་པར་ཕྱག་ཚོད་ 3:30 སྟེང་བཞེངས་ལ། མནལ་སད་མ་ཐག །མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གསུང་གང་གི་ཐུགས་བརྩེ་མ་གསུངས་ཏེ་"སྟོན་པ་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་རིང་གི་ཉིན་མོ་འདི་དོན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོང་བར་ཤོག་ཅེས་སྨོན་ལམ་ཡག་པོ་ཞིག་བརྒྱབས། སྐྱབས་འགྲོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཙུང་ཙམ་སྒོམ་"[168] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉིན་ཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་གཞན་དོན་ཉག་གཅིག་ལ་གཞོལ་བའི་ཐུགས་དམ་མཛད། དགོང་མོ་ཕྱག་ཚོད་ 8:00 སྟེང་གཟིམ་མལ་དུ་ཕེབས། དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གནང་བའི་སྐབས་སོགས་མཛད་བྲེལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་དུས་སུ། ཞོགས་པར་ཕྱག་ཚོད་གཉིས་པའམ་གསུམ་པ་སོགས་སྐབས་བསྟུན་གྱིས་བཞེངས་པའི་ཚུལ་ཡང་གསུངས།

མེ་ཏོག་དང་ལྗོན་ཤིང་སོགས་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་རིགས་དང་། བྱ་དང་བྱེའུ་སོགས་འདབ་ཆགས་ཀྱི་རིགས། ཁྱི་དང་བྱི་ལ་སོགས་བདག་མེད་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་ལའང་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ཤིང་། ཕེབས་ལམ་དུ་རྨས་སྐྱོན་ཕོག་པའི་སྲོག་ཆགས་གང་ཞིག་གཟིགས་ཀྱང་པོ་བྲང་དུ་བདག་ཉར་དང་གསོ་སྐྱོང་མཛད། <<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་།>> ལས། "ངོས་རང་མེ་ཏོག་འདེབས་འཛུགས་ལས་རི་སྐྱེས་སྲོག་ཆགས་ལ་ལྟ་རྒྱུར་ཤིན་ཏུ་དགའ། རྒྱུ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔེ་ཆ་བལྟ་སའི་ཁང་པའི་སྒེའུ་ཁུང་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བྱེའུ་འབབ་སའི་སྟེགས་བུ་ཞིག་ཀྱང་བཟོས་ཡོད།" ཅེས་དང་། <<དཀྱིལ་ཡངས་བཟོད་བསྲན་གྱི་རྣམ་དཔྱོད་>>ལས། "ནམ་རྒྱུན་

168 སྤྱོད་འཇུག་དང་ལམ་རིམ་གསེར་ཞུན་མ་སྦྲགས་པའི་བཀའ་ཁྲིད་སྐབས་སོགས་སུ་གསུངས།

ངོས་ཀྱིས་བྱེ་ཙ་རྣམས་ལ་རྒྱུམ་བུ་སྤྲོད་སྐབས། བྱ་ཁྲ་ཡང་ཡོང་སྟེ་བྱེ་ཙ་ཆུང་བ་རྣམས་ཟ་བ་དེར་ངོས་རང་དགའ་པོ་མེད། ངོས་ཀྱིས་དེ་དག་སྐྱོབ་ཆེད་རླུང་མདའ་(air rifle)ཉར་ཡོད། དེ་ནི་བྱ་ཁྲར་གནོད་པ་གཏོང་བའི་དོན་དུ་མིན་པར་ཞེད་སྣང་སློང་བའི་ཆེད་ཡིན།” ཞེས་ཀུང་བཀའ་སྩལ། མགོན་པོ་མཆོག་ལ་གཟིམ་ཁྲི་གཉིས་ཡོད་ཅིང་གཅིག་གི་མིང་ལ་སེང་གེ་དང་གཞན་དེའི་མིང་ལ་བཀྲ་ཤིས་ཟེར། གཟིམ་ཁྲི་སེང་གེ་ནི་སྔོན་བོད་དུ་ལྷོགས་གྲིས་ཤི་བའི་གྲྭ་པ་ཞིག་གི་སྐྱེ་བ་རེད་ཅེས་གསུངས། བཀྲ་ཤིས་ནི་ཇོ་མོ་གླང་མའི་རི་འཛེག་པ་སྐན་གྲགས་ཅན་བསྟན་འཛིན་ནོར་རྒྱས་ཀྱིས་ཕུལ་བ་ཞིག་དང་། ཞི་མི་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་གཅིག་གི་མིང་ལ་ཚེ་རིང་ཟེར། ༧གོང་ས་མཆོག་ནས།

ངོས་ཀྱིས་བདག་ཉར་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལས་གང་ཞིག་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་ནི། དུད་འགྲོ་ཡིན་ཡང་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་གོ་སྐབས་ཤིག་སྤྲད་མ་ཐག་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱང་དུ་བྲོས་འགྲོ་བ་དེ་རེད། དེས་རང་དབང་འདོད་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྩའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ངོས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་དེ་ཇེ་བརྟན་དུ་བཏང་།[169]

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

འཕྲུལ་ཆས་ཀྱི་རིགས་དང་པར་ལེན་སོགས་ལ་མཉེས་པ་ནི་བརྗོད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན། “ཕོ་བྲང་གསར་པར་སྤོས་པའི་རྗེས་ལ། སྔར་གྱི་དགའ་ཕྱོགས་ཤིག་བསྐྱར་གསོ་བྱས་པ་ནི། ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་བཅོས་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ལ། ས་རྒྱ་སྔར་ལས་ཆེ་བས་བཟོ་ལས་ཁང་ཞིག་ཟུར་དུ་བཟོས་ཏེ། བཟོ་ལས་སྦྱོང་བརྡར་ལ་མཁོ་བའི་ཡོ་

169 འདི་དང་གཤམ་གསལ་རྣམས་བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་ལས་ཐབ་བསྒྱུར་གྱིས་བྲངས།

བྱེད་ཆ་ཚང་ཞིག་ཀྱང་མཁོ་སྒྲུབ་བྱས་ཡོད།” ཅེས་སོགས་ཀྱང་གསུངས། ཡང་།

ཇ་རམ་ས་ལར་དབྱར་ཁར། ལྷོད་དལ་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་བྱུང་སྟེ་དགོང་དྲོ་ཕལ་མོ་ཆེར་བྲོ་སྒྲོའི་རྩེད་མོ་དང་། གྲང་དར་ཆེ་བའི་དགུན་དུས་སུ་ཁ་བའི་ཁྲོད་དུ་རྩེད་མོ་རྩེས། ངོས་ཀྱི་ཨ་མ་ལགས་དང་གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ་གཉིས་དགུང་ལོ་ཡར་ཕེབས་ཀྱང་ཁ་བའི་རྡོག་པོ་གཡུག་འཕེན་གྱི་རྩེད་མོར་ཤིན་ཏུ་དགའ། དེ་དག་ལས་ཀྱང་སྒྲོ་སྣང་ཆེ་བའི་བྱེད་སྒོ་གཞན་ཞིག་ནི། *Dhauladar* ཞེས་པར་རི་འཛེག་བྱེད་པ་དེ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས།

མགོན་པོ་མཆོག་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ཤིང་གལ་ཆེན་དུ་གཟིགས་པ་ཞིག་ནི། སྐྱེ་བོ་འདྲ་མིན་ལ་མཇལ་འཕྲད་གསུང་མོལ་དང་དེ་དག་གི་བསམ་ཚུལ་ལ་གསན་བཞེས་གནང་རྒྱུ་དེ་རེད། <<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>ལས། “ལྷག་པར་དུ་ཆོས་ལུགས་ཐ་དད་པ་སོགས་རྒྱབ་ལྗོངས་མི་འདྲ་བའི་མི་རྣམས་ལ་ཐུག་འཕྲད་བྱེད་རྒྱུར་ཤིན་ཏུ་དགའ།”ཞེས་གསུངས། <<གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ་>>ཞེས་པ་ལས། “འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ང་ཚོ་ཡུན་རིང་གང་འདོད་ཀྱིས་ཁེར་རྐྱང་དུ་བསྡད་པར་བརྟེན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་སྡོད་པ་ལས་བོད་མིར་རོགས་རམ་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་ལ་ཐུག་འཕྲད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ།” ཞེས་དང་། <<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་།>> ལས།

སྐབས་རེར་ཆེས་བསྟུགས་པར་འོས་པའི་སྐྱེ་བོ་དུ་མར་མཇལ་བའི་སྐལ་བ་བྱུང་ཞིང་། ནད་གཞི་ཕྱི་མོས་ནོན་པ་དང་སེམས་ཁམས་མི་བདེ་བའི་མི་དག་ལ་ཡང་ཐུག ། གང་ལྟར། ངོས་རང་ཐུག་སའི་མི་ཕལ་མོ་ཆེ་ནི་མི་དཀྱུས་མ་ཤ་སྟག་རེད། མི་ལ་ནམ་ཞིག་ཐུག་ཀྱང་ངོས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་རོགས་རམ་གང་ཐུབ་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཉམས་མྱོང་གསར་པ་

གསོག་རྒྱུ་དེ་ཡང་ཡིན།

ཞེས་དང་། <<གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་མཛད་རྣམ་>>ཞེས་པ་ལས།

གཞན་གྱི་སྐད་ཆར་ངེས་པར་དུ་ཉན་དགོས་ལ། མི་དང་ཐུག་སྐེ་བསམ་ཚུལ་བརྗེ་རེས་བྱེད་པ་དེར་དགེ་མཚན་ཟད་དུ་མེད་པ་ཡོད། ངོས་རང་ལམ་ཞོར་ཐུག་འཕྲད་པ་དང་། གནས་སྐོར་བ། གསར་པ་འཚོལ་སྡེག་པ། ཚན་རིག་པ། རང་དབང་འཐབ་རྩོད་པ། དཀའ་ངོག་གཏོང་ལེན་པ། ནང་པ་རྣལ་མ་དང་བཅོས་མ། མངོན་ཤེས་སྨྲ་བ། དོན་དངོས་རྩད་ཞིབ་པ་དོ་མ། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ནོན་པའི་ཉམ་ཐག །རེ་ཐག་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་སྐྱེ་བོ་བཅས་མི་སྣ་མང་པོར་ཐུག་འབྱོང་། གལ་སྲིད་ཁོང་ཚོས་རེ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་བྱས་པ་ལྟར་རོགས་རམ་བྱེད་ཐུབ་ན། ངོས་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་བྱེད་ངེས་ཡིན།

ཞེས་བཀའ་སྩལ།

གོང་དུ་གསལ་བ་ནི་དུས་རྒྱུན་པོ་བྲང་སོགས་སུ་མཇལ་འཕྲད་གནང་བའི་མི་སྣའི་རིགས་ལས་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ག་ལ་ཡིན། ད་དུང་ཚོང་ལས་པ་དང་ཕྱུག་བདག །སྲིད་འཛིན་དང་བློན་ཆེན། ཁྲིམས་བདག་དང་ཁྲིམས་རྩོད་པ། སྒྱུ་རྩལ་བ་དང་ཆོས་ལུགས་པ། ཉེས་ཅན་དང་སྤྲང་པོ་སོགས་འཛིག་རྟེན་གྱི་སྐྱེ་བོའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་མཇལ་འཕྲད་གནང་། མི་སྣེར་དང་ཚོགས་པ་ཆེ་ཆུང་སུ་ལ་མཇལ་འཕྲད་གནང་ཡང་སྐྱེ་བོ་རང་ག་བའི་རྣམ་པའི་ཐོག་གནང་བ་ལས། སྣམ་ཚུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་སོགས་ལ་ཐུགས་གཏན་ནས་མི་མཉེས། དེ་ལ་མགོན་པོ་མཆོག་ནས། "ངོས་རང་ཤར་ཕྱོགས་པ་ཞིག་དང་དེའི་ནང་ནས་བོད་པ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཡིན་སྙམ་སྟེ་ཐུག་འཕྲད་བྱས་ན། མི་དང་མིའི་བར་གྱི་ཐོལ་མེད་ཀྱི་འབྲེལ་བར་དོ་ཐོག་འབྱུང་སྲིད་ལ། སེམས་ཚོར་ངོ་མ་ལྷུག་པོར་བརྗོད་པའི་བར་ཆད་དུའང་འགྱུར་

སྲིད།” ཅེས་བཀའ་སྩལ། ཡང་“སྐབས་རེར་དྲི་བ་མི་འདྲ་བའམ་སྤུར་གོ་མ་སྨྱོང་བ་ཞིག་གློ་བུར་དུ་དྲིས་ཆེ། བསམ་གཞིག་གསར་པ་དང་གོ་རྟོགས་གསར་པ་སྐྱེ་བར་ཕན་ཐོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། ངོས་རང་དེ་ལྟར་བྱེད་པར་ཤིན་ཏུ་དགའ།” ཞེས་བཀའ་སྩལ་བ་ལྟར་གང་དུ་སུ་དང་ལྷན་ཅིག་འཛོམས་ཀྱང་དྲི་བ་དྲིས་ལན་གནང་རྒྱུར་ཤིན་ཏུ་མཉེས། དེ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གི་མི་རིགས་སྣ་ཚོགས་ལ་མཇལ་འཕྲད་གནང་བར་རྒྱུ་མཚན་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས་གལ་གནད་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ནི།

ངོས་ཀྱིས་ལོ་ན་ཕྲ་བའི་སྐབས་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་ནི། མགོ་ཁྲིད་ཅིག་བྱེད་བསམས་ན། མི་དཀྱུས་མའམ་ཕལ་པའི་རིགས་དང་འབྲེལ་ཐག་ཉེ་པོ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ཚེ་ལམ་སྟོན་བྱེད་མཁན་དང་གཞུང་གི་ལས་བྱེད། དུས་རྒྱུན་ཉེ་འཁོར་དུ་སྡོད་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས། ཁོང་ཚོའི་འདོད་ཕྱོགས་དང་བསྟུན་ནས་ལམ་ལོག་ཏུ་འཁྲིད་སྲིད་ལ། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནད་དོན་གསལ་བར་མཐོང་བ་ལ་འགོག་རྐྱེན་ཡང་བཟོ་སྲིད།

ཅེས་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་>>དུ་བཀའ་སྩལ་བ་འདི་ཡིན། འདི་ནི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་མཆོན་ནའང་། རྒྱལ་ཚབ་དང་སྲིད་སྐྱོང་དམ་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་སྐབས་དང་། དགོན་པ་དང་ཚོགས་སྡེའི་དབུ་ཁྲིད་ནས་ཁྲིམ་བདག་ཚུན་ཆད་ལའང་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་གྲངས་མེད། མི་སྣ་འདྲ་མིན་ལ་མཇལ་འཕྲད་གནང་བ་ལས་ཐུགས་ལ་ནམ་ཡང་བསྙེལ་མེད་དུ་གནས་པ་གཅིག་ནི། ཡོ་རོབ་ཀྱི་ Spain རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཡིན་པའི་ཡེ་ཤུ་གནམ་བདག་ཆོས་ལུགས་ཉམས་ལེན་གནང་མཁན་བྲ་བཏང་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། དེའི་ཚུལ་ལ་<<བཙན་བྱོལ་གྱི་རང་དབང་།>>ལས།

ཁོང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོམ་ཆེན་ཞིག་དང་མཚུངས་པར་རི་ཁྲོད་དུ་ལོ་མང་བག་ལེབ་དང་ཆུ།

གསོལ་ཇ་ཐུན་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞུགས། ཁོང་གི་དབྱིན་སྐད་ནི་ངོས་ཀྱི་དབྱིན་སྐད་ལས་ཀྱང་ཞན་ཡང་། སྔུན་གྱི་རྣམ་པ་ལས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ་ཆོས་པ་རྣལ་མ་ཞིག་གི་མདུན་དུ་ཡོད་པའི་ཚོར་སྣང་བྱུང་། ངོས་ཀྱིས། ཅི་ཞིག་སྒོམ་གྱིན་ཡོད་ཅེས་དྲིས་པ་ན། བྱམས་བརྩེ་སྒོམ་བཞིན་ཡོད་ཅེས་གསུངས། དེ་ནས་བཟུང་ཁོང་ནི་དུས་རབས་གསར་པའི་མི་ལ་རས་པ་རེད་ཅེས་སྙམ་ཡོད།

ཅེས་བཀའ་སྩལ།

སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་། "བྲ་བཏང་བ་དེས་བྱམས་བརྩེ་སྒོམ་བཞིན་ཡོད་ཅེས་གསུངས་མ་ཐག་སྤྱན་ཆུང་ལ་མཆི་མ་འཁོར་སོང་ལ། དེ་ནི་བྱམས་བརྩེའི་སྦྱོང་བ་ཐོན་པའི་རྟགས་རེད།" ཅེས་སོགས་བསྔགས་བརྗོད་རྒྱ་ཆེར་མཛད། རྒྱུན་གྱི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་པ་ལས་གཞན་གནང་སྒོ་དུ་མ་ཞིག་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བ་ནི། སྤྱིལ་སྐུ་ངོས་འཛིན་དང་། དགོན་པའི་ལས་སྣེ་བསྐོ་བཞག་དང་གསར་མཇལ། ཚོགས་པ་ཁག་ལ་ལམ་སྟོན་བཀའ་ཡིག །སྐད་ཡིག་འདྲ་མིན་གྱི་གསར་སྤྲུན་དཔེ་དེབ་སོགས་ལ་གླེང་བརྗོད། ལས་འགུལ་ཆེ་ཁག་རིགས་ལ་རྒྱབ་གཉེར། དགོན་པ་དང་མི་སྒེར་ཁག་ལ་ཐུགས་བརྟག་མོ་ཕྱུང་། རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་སྲུང་སྐྱོབ་ལ་རྟེང་སྐྱུལ། བྲ་བཏང་རི་ཁྲོད་པར་ཉམས་ལེན་གྱི་ལམ་སྟོན་དང་དཀའ་གནད་དོགས་གཅོད། གསར་འགྱོར་མཇལ་ཁ། ད་དུང་བོད་ནས་གསར་ཐོན་དཔེ་དེབ་དང་དུས་དེབ་སོགས་ལ་ཐུགས་སྣང་།[170] བོད་དུ་ལྷ་སྐོར་དུ་སོང་བའི་ཕྱི་མིར་བོད་ནང་གི་གནས་ཚུལ་བཀའ་འདྲི། རྒྱ་

170 བོད་བཞུགས་རྩོམ་པ་པོ་དག་ཐུགས་བློ་བདེ་པོ་ཡོང་སླད་འཕྲོས་དོན་ཅུང་ཞིག་བརྗོད་པར། དེ་ཡང་ཕོ་བོས་ 2005 ལོའི་དགུན་ཁར་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ། དུས་རབས་གསར་པའི་བསམ་གཞིག་གི་རླབས་ཁ་མདོན་པར་མཐོ་བ་རྩོམ་པ་པོ་ཞོགས་དུང་དང་ན་གཞོན་རྩོམ་པ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་བྲིས་པའི་དཔེ་དེབ་དུ་མ་དང་བཅས། བོད་གཞོན་རྩོམ་པ་པོ་དག་གི་བསམ་བློའི་སྟོབས་ཤུགས་དང་བོད་ལ་བཅངས་པའི་ལ་རྒྱ། སྐུ་ཞབས་དོན་འགྲུབ་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཤུགས་སྙིང་སྟོབས་དང་མི་ཚེའི་ཆག་སྒོ། གཞོན་རབས་རྩོམ་པ་པོ་དེ་དག་ལ་བཟུང་

རིགས་ཚོའི་བསམ་ཕྱོགས་རྒྱུས་ལོན་དང་མཛའ་འབྲེལ་གོང་སྤེལ་སོགས་གནང་སྒོ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ་གྱི་འཛིན་ཞིང་གི་ཉིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྟོད་ཆ་རེ་ཞིག་གྲུབ་པར་བྱས་སོ། །

བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་སོགས་ཆེས་བསྡུས་ཏེ་ཡིག་ཐོག་ནས་ཕུལ་བར། གཟིགས་ཞིབ་མཛད་བཞིན་པའི་བཀའ་ལན་འགྱུར། དེ་ནི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཤོད་སྲོལ་ལྟར་ན། གཞོན་རབས་དེ་དག་དང་དེ་དག་གི་ལ་རྒྱ་སྙིང་སྟོབས་བཅས་ལ་སྐབས་འཇུག་ཐེངས་གཅིག་ཞུས་པ་དེ་ཡིན། མགོན་པོ་མཆོག་ནས། <<ནང་དོན་རིག་པའི་ནུས་སྟོབས།>> ཞེས་པའི་དབྱིན་དེབ་ལས། ″བོད་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་གཞུང་ཉེན་རྟོག་པས་རྩོམ་རིག་གསར་པའི་ལམ་ནས་གསར་རྩོམ་བྱེད་པོ་དག་ལ་ལོག་སྤྱོད་པའི་མིང་བཏགས་ཏེ་རྩད་ཞིབ་ཀྱིས་འཛིན་བཟུང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། གུང་ཁྲན་ཚོགས་པའི་ཚོག་མཚན་མེད་པར་རྩོམ་ཡིག་གང་ཞིག་ཀྱང་དཔར་འགྲེམ་བྱེད་མི་ཆོག །འོན་ཀྱང་། ཚོག་མཚན་ཐོབ་རྒྱུ་ནི་ལས་སླ་པོ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན། རྩོམ་རིག་གསར་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ བརྩམས་སྒྲུང་བ་དོན་འགྲུབ་རྒྱལ་གྱིས། དུས་རབས་གསར་པའི་བྲན་གཡོག་གི་གནས་བབ་འདི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་དད་ཞེན་ལ་ཐུག་ཡོད་པར་མཐོང་སྟེ་སྐྱོན་བརྗོད་དྲག་ཏུ་བྱས་ཤིང་། མཐར་སྤྱི་ལོ་ 1985 ལོར་རང་སྲོག་བཅད་དེ་ལྷ་ལམ་དུ་ཆས།″ ཞེས་གསུངས།

ཐུགས་རྗེ་ལེགས་གསོལ།

༄༅། །མདོ་སྨད་དཔུས་སྤྱི་ཁྱབ་རྒྱུན་ལས་ཁང་གིས་ཆེད་འཛུགས་གནང་བའི་༧སྐུའི་གྱ་སྟོན་གོ་སྒྲིག་ཚོགས་ཆུང་ནས། ༧རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ནས་བཅུ་གསུམ་བར་གྱི་འཁྲུངས་རབས་མཛད་རྣམ་ཁག་ཞུ་སྒྲིག་པར་གཏེར་འི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་སྤྱི་སོ་ཏྲ་དར་རྒྱས་བསྐྲོ་བཞག་བྱས་པ་དང་། ༧རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བར་གྱི་མཛད་རྣམ་སྙིང་བསྡུས་ཆེད་རྩོམ་པར་རྩོམ་པ་པོ་ཤེས་རབ་དར་རྒྱས་མཆོག་བསྐྲོ་བཞག་བྱས་དོན་ལྟར་ཁོང་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཞུ་དག་དང་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་དོན་ལ་ཞིབ་ཚགས་ལྡན་པའི་བརྩོན་པ་ཧུར་བསྐྱེད་དང་། ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ནས་རྒྱབ་ཤ་ཁག་རྫུས་འགོད་ཀྱིས་དུས་ཐོག་ལེགས་གྲུབ་གནང་བ་དང་། བོད་གཞིས་བྱེས་མདོ་སྨད་པ་ཡོངས་དང་ལྷག་པར་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྨད་མཁན་ཟུར་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གླུ་འབུམ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཨ་ལགས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། ཕྱུད་སིར་གནས་བཞུགས་འབའ་གསེར་རྐང་ལྷ་མོ་ནང་མི། ལྡི་ལིར་གནས་བཞུགས་མདོ་སྨད་དཔུས་རྒྱུན་སློབ་སྟོན་ཟུར་པ་བློ་བཟང་ཕུན་ཚོགས་ནང་མི། མདོ་སྨད་བྲག་དཀར་སྤྲེལ་རྫོང་གི་ལྷ་སྡེ་ཤ་སྦྲང་ཚོ་དྲུག་ནང་ཚན་ཕྱི་རྒྱལ་ཚོ་བ་བཅས་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་མཐུན་འགྱུར་སྦྱར་བ་དང་། འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ཁག་དང་དཔེ་མཛོད་ཁང་། སྤྱི་སྒེར་ཁག་ཅིག་གིས་སྒོ་ཀུན་ནས་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་སོགས་མཁོ་སྒྲུབ་གང་ལེགས་གནང་བ་བཅས་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ།

བོད་ལྗོངས་མདོ་སྨད་ཆོལ་ཁའི་༧སྐུའི་གྱ་སྟོན་གོ་སྒྲིག་ཚོགས་ཆུང་ནས། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ ཟླ་ ༩ ཚེས་༡ གཟའ་ལྷག་པའི་ཉིན།

“རྒྱ་གར་གྱི་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ། Kabir གྱིས། ས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཤོག་བུ་དང་། ནགས་ཚལ་ཀུན་སྨྱུ་གུ། མཚོ་བདུན་ཡོངས་སུ་སྣག་ཚར་བསྒྱུར་ཏེ་བརྗོད་ཀྱང་སློབ་དཔོན་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་འབྲི་མི་ཐུབ་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ༧གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་པའི་སྤོབས་པ་ནམ་ཡང་སྐྱེ་མི་ཐུབ་པའི་ཚོར་སྣང་འབྱུང་། ”

**རྒྱ་གར་བ། Kul Bhushan Bakshi ཡིས།

“ད་ལྟ་ཕན་ལ་༧གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་རྣམས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཕབ་སྟེ་འགྲེམས་སྤེལ་བྱེད་མཁན་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མགོ་སེར་བ་ཤ་སྟག་རེད། བོད་པའི་ནང་ནས་དམིགས་བཀར་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་ཐོག་ནས་༧སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་དང་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་མཁན་དཀོན་པོ་རེད། ”

--2009 ལོར་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས།

“ཡོ་ལྷུ་ཙམ་དུ་ཡང་མ་སོན་པའི་བྱིས་པ་དེས། གཞན་ལ་མེད་པའི་ཞི་དུལ་བག་ཡོད་དང་གདེང་སྤོབས། གཞན་ཡིད་འགུག་པའི་མཛད་སྤྱོད་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་མ་ཐག་ཆབ་འབངས་ཀྱི་དད་གུས་དབང་མེད་དུ་ཐོགས་སོང་། ”

--སླུ་ཞབས་ H.E.Richardson (1905-2000) གྱིས།

“ན་སོ་གཞོན་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ནི། སློབ་སྟོན་པ་དག་ལས་ཀྱང་སྤྱང་གྲུང་ལྡན་ཞིང་འཛམ་གླིང་གནས་ཚུལ་ལ་རྒྱུས་མངའ་དེ་བས་ཆེ་ལ། བོད་དུ་ལེགས་བཅོས་དགོས་པའི་གནད་ལ་ངེས་ཤེས་ཟབ་མོ་འཁྲུངས་འདུག །”

--ཨ་རིའི་གཞུང་ཚབ་ཆེན་མོ་སྐུ་ཞབས་ Loy W.Henderson(1892-1986)གྱིས།

“༧གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས། རང་ཉིད་”ནང་པའི་གྲྭ་ཁྲུང་དཀྱུས་མ་ཞིག་ཡིན།”ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། ཁོང་ནི་དུས་རབས་འདིའི་ལྷུ་གྲུབ་སྐྲ་བ་དང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་དགེ་རྒན་ཆེན་མོ་ཞིག་རེད།”

-- སྐུ་ཞབས་ Richard C.Blum གྱིས།